STEPHEN KING

22/11/63

23 KASIM 1963, CUMARTESİ 10¢

JFK HAYATINI KAYBETTİ

LBJ GÖREVİ DEVRALDI

Jackie Kennedy suikasttan sağ kurtuldu; keskin nişancı, cinayet suçuyla yargılanacak

MARK L. LITTEL'in haberi

DALLAS - 22 Kasım Amerika Birleşik Devletleri'nin 35. başkanı John Fitzgerald Kennedy, konvoyuyla Dallas'tan geçtiği sırada keskin bir nişancı tarafından öldürüldü. Başkan 12.30'da vuruldu ve 13.00'te kaldırıldığı Parkland Hastanesi'nde hayatını kaybetti. Başkan Kennedy'nin ölüm sebebi olarak keskin nişancının karşınızdaki sözde olduğu beyin travması gösteriliyor. Kennedy 46 yaşındaydı. Kendisi de konvoyda olan Başkan Yardımcısı Lyndon Baines Johnson yemin töreniyle başkanlığı devraldı. Johnson'ın 58 yaşında.

Başkan ve Bayan Kennedy, Dallas'ta televizyonu sokulamayan gelen kalabalığa yaklaşıyor. Teksas, 22 Kasım 1963.

ALTIN KİTAPLAR

22 KASIM 1963'TE, DALLAS'TA ÜÇ EL SİLAH SESİ DUYULDU, BAŞKAN KENNEDY ÖLDÜ VE TARİH YENİDEN YAZILDI.

PEKİ, YA GEÇMİŞİ DEĞİŞTİRME ŞANSINIZ OLSAYDI?

Her şey Maine'deki Lisbon Falls kasabasında yaşayan edebiyat öğretmeni Jake Epping'e lokantacı dostu Al Templeton'ın verdiği bir sırla başlar. Aslında lokantasının kileri geçmişe, 1958'e açılan bir geçittir ve Al, Jake'ten saplantı haline getirdiği görevi devralmasını, Kennedy suikastını engellemesini istemektedir.

Böylece Jake Epping, George Amberson olarak büyük arabaların ve fiyonklu çorapların dünyasında, herkesin her yerde sigara içtiği bir Amerika'da yeni bir hayata başlar. Boğucu Derry şehrinden, hayatının aşkıyla karşılaştığı sevgi dolu Jodie kasabasına, Lee Harvey Oswald'a ve Dallas'a uzanan bu romanda; geçmiş, geçmiş olmaktan çıkıp gerilim ve heyecan dozu yüksek bir maceraya dönüşüyor.

Zamanda yolculuk hiç bu kadar inandırıcı ve bu kadar ürkütücü olmamıştı!

KİTABIN ORİJİNAL ADI

11/22/63

YAYIN HAKLARI

© STEPHEN KING
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

REDAKSİYON

ADNAN ALGIN

BASKI

1. BASIM / HAZİRAN 2012 (4000 Adet)
2. BASIM / HAZİRAN 2012 (3000 Adet)
3. BASIM / HAZİRAN 2012 (3000 Adet)
AKDENİZ YAYINCILIK TİC. AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 10765

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 1504 - 0

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 10766

Tel.: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

STEPHEN KING

22/11/63

TÜRKÇESİ
ZEYNEP HEYZEN ATEŞ

Zelda'ya...
Aramıza hoş geldin.

Eciş bücüş bir adamın, tek başına, bir devi, hem de adamlarıyla, hayranlarıyla, limuzinlerle ve akıl almaz güvenlik önlemleriyle kuşatılmış bir devi devirişini bizim basit dimağlarımızın kavraması mümkün değildir. Dünyadaki en güçlü milletin lideri, böyle silik biri tarafından katledilebilmişse, içinde yaşadığımız dünyanın dengesizliğini kabullenmekten başka seçeneğimiz kalmaz ve anlamsız bir evrende yaşadığımız gerçeğiyle yüzleşmenin zamanı gelmiş demektir.

-Norman Mailer

Eğer aşk gerçekse, çiçekbozuğu bile bir gamze kadar sevimlidir.

-Bir Japon atasözü

Dans etmek hayattır.

İçindekiler

BİRİNCİ KISIM
Tarihin Akışını Değiştiren Anlar / 15

İKİNCİ KISIM
Hademenin Babası / 103

ÜÇÜNCÜ KISIM
Geçmişte Yaşamak / 223

DÖRDÜNCÜ KISIM
Sadie ve General / 345

BEŞİNCİ KISIM
22.11.63 / 559

ALTINCI KISIM
Yeşil Kart Adam / 721

22/11/63

Hiçbir zaman kolay ağlayan erkeklerden olmadım.

Eski karım (İsimsiz Alkolikler toplantısında tanıştığı adamın bu işte hiç rolü yokmuş gibi) beni terk etmesinin asıl nedeninin "duygularımı göstermekteki âcizliğim" olduğunu söylemişti. Christy, babasının cenazesinde ağlamadığım için beni affedebileceğini söyledi; ne de olsa adamı sadece altı yıldır tanıyordum ve ne kadar muhteşem, özverili bir adam olduğunu hayatta anlayamazdım. (O kadar muhteşem bir adamdı ki, örneğin lise mezuniyet hediyesi olarak kızına üstü açılır bir Mustang almıştı.) Ama sonra, kendi anne babamın cenazelerinde de ağlamadığımda -iki yıl arayla öldüler, babam mide kanserinden ve annem Florida'da bir kumsalda yürüyüş yaparken geçirdiği kalp krizinden- karım duygularımı göstermekten âciz olduğum meselesini deşmeye başladı. Ya da İsimsiz Alkolikler toplantılarında kullanıldığı tabirle "duygularımla yüzleşmeyi" beceremiyordum.

"Hiç gözyaşı döktüğünü görmedim," dedi insanların ilişkilerini bitirirken son darbeyi indirdikleri andaki o duygusuz ses tonuyla. "Bana tedaviyi yarım bırakırsam beni terk edeceğini söylerken bile ağlamadın." Bu konuşma, eşyalarını toplayıp şehrin diğer ucunda yaşayan Mel Thompson'ın yanına taşınmasından altı hafta önce gerçekleşmişti. "İsimsiz Alkolikler toplantısında oğlan kızla tanışır." Bu da o toplantılarda sık sık söylenen deyişlerden biridir.

Arkasından bakarken ne bir kova su döktüm ne ağladım. Yüksek faizli bir konut kredisiyle aldığım küçük evden içeri girip kapıyı kapadığımda da ağlamadım. Çocukların koridorlarında koşturmadığı ve artık asla koşturmayacağı bir ev. Sıkıcı bir ev. Boş bir ev. Artık sadece bana ait olan yatağa uzandım, kolumu gözlerime kapadım ve biten evliliğimin yasını tuttum.

Gözyaşı dökmeksizin.

Duygusal körlüğüm falan yok. Christy bu konuda çok yanılıyordu. Dokuz yaşındayken bir gün okuldan eve dönüşümü hatırlı-

yorum. Annem beni kapıda karşılamıştı. Bana köpeğim Paçavra'ya kamyon çarptığını ve zavallı hayvanın hemen oracıkta öldüğünü söyledi. Kamyon şoförü durup bakmaya bile zahmet etmemişti. Köpeğimi gömdüğümüzde ağlamadım, oysa babam "erkek adam ağlamaz" gibi lafların saçmalık olduğuna beni ikna etmişti. Ama annem ölüm haberini verdiğinde gözlerimden yaşlar akmıştı. Belki ölümle ilk kez yüzleşmiş olduğumdan, ama daha önemlisi köpeğimin ölümünden kendimi sorumlu tuttuğum için. Onu arka bahçeye kilitlemek, kapının kilitli olup olmadığını kontrol etmek benim görevimdi.

Annemin doktoru beni arayıp kumsalda yaşananları haber verdiğinde de ağladım. "Başınız sağ olsun ama annenizin kurtulma şansı zaten yokmuş," dedi. "Bazen kalp krizini biz doktorlar bir lütuf olarak görürüz."

Christy yanımda değildi -oğlunun karnesindeki notlara itiraz eden bir anneyle görüşmek için o gece geç saatlere kadar okulda kalması gerekmişti- ve benim ağlayacağım tuttu. Küçük çamaşır odamıza girdim, kirlilerin durduğu sepetten bir çarşaf aldım ve yüzümü ona gömüp ağladım. Uzun süre değil, ama gözlerimden yaşlar aktı. Sonrasında karıma bundan bahsedebilirdim, ama kısmen kendimi acındırmaya çalıştığımı düşüneceğini bildiğimden, kısmen de insanın ağlama becerisinin evliliği yürütmenin önkoşullarından biri olması gerektiğine inanmadığımdan buna gerek duymadım.

Şimdi düşünüyorum da, babamın hiç ağladığını görmedim; en duygusal zamanlarında iç çeker veya homurdanır, hiç olmadı isteksizce kıpırdanırdı - William Epping için göbeği çatlayana kadar kahkahalar atmak veya ciğerlerindeki hava tükenene kadar gülmek gibi seçenekler de yoktu. Güçlü, sessiz adamlardandı. Annem de farklı sayılmazdı. Yani belki kolay ağlayamama olayı genetiktir. Ya duygusal körlük? Duygularımla yüzleşemediğim iddiası? Hayır, bu suçlamaları kabul etmiyorum.

Hafızam beni yanıltıyor olabilir ama sanırım annemin ölüm haberini aldığım zaman dışında, yetişkinlik dönemimde tek bir kez

ağladım: Hademenin babasıyla ilgili hikâyeyi okuduğum zaman. Lisbon Lisesi'ndeki öğretmenler odasında tek başıma oturmuş, Yetişkinler İçin İngilizce dersine giren öğrencilerin yazdıkları kompozisyonları notluyordum. Koridorun diğer ucundan basketbol toplarının ve hakem düdüğünün sesi geliyordu; spor canavarları dövüşürken kalabalığın yaptığı tezahüratlar: Lisbon Tazıları, Jay Kaplanları'na karşı.

Kim hayatını değiştirecek bir anın yaklaştığını önceden kestirebilir ki? Öğrencilere "Hayatımı Değiştiren Gün" başlığı altında kompozisyon ödevi verdim. Çoğunun yazdıkları insanın yüreğine dokunmakla beraber saçma sapan şeylerdi: Nazik bir teyzenin hamile bir genç kızı yanına alışına, askerlik arkadaşının gerçek bir cesaret örneği sergileyişine, bir ünlüyle tanışma fırsatına (bahsi geçen kişi "Telekutu" yarışmasının sunucusu Alex Trebek'ti sanırım ama Karl Malden de olabilir) dair duygusal hikâyeler. Aranızda yılda iki üç bin dolar fazladan kazanabilmek için lise denklik diploması almaya çalışan yetişkinlere İngilizce öğretmeye çalışanlar varsa, bu tür konu başlıkları için yazılan kompozisyonları okumanın ne kadar boğucu bir deneyim olduğunu bilirler. Mesele not vermenin zor olması değildir, en azından benim için öyle değildi; herkesi geçirirdim çünkü. Yetişkinler arasında canını dişine takıp çalışmayan tek bir öğrencim bile yoktu. Eğer kâğıda bir şeyler karalayıp ödevinizi zamanında teslim ederseniz Lisbon Lisesi İngilizce Bölümü'nden Jake Epping'i tavlamanız garantiydi. Üstelik paragraflandırmayı doğru yapmışsanız en az B (–) alırdınız.

Yetişkinleri eğitmenin zor bir iş olmasının nedeni, bir süre sonra onlara bir şeyler öğretirken dudaklarınızdan çok, kırmızı kaleminizi kullanmaya başlamanızdı. Ben de bu yolda çok kalem eskitmiştim. Ve bunaltıcıydı, çünkü uzun süredir öğretmenlik yapıyorsanız kırmızı kalemle yaptığınız düzeltmelerin hiçbir işe yaramadığını bilirdiniz. Bir insan kelimeleri doğru yazmasını (büyük yerine böyük yazarak) veya nerelerde büyük harf kullanılması gerektiğini bilmeden (beyaz saray değil Beyaz Saray) veya öznesi ve yüklemi düzgün olan tek bir cümle dahi kurmadan yirmi beş otuz

yaşına gelmişse, o saatten sonra bunları öğrenmesi zordur. Yine de cengâverlik yapar, cümlelerdeki yanlış kullanılmış kelimeleri daire içine alır veya basit kelime ve fiil hatalarını düzeltirdiniz. "Bugünden sonra sık sık yüzmeye gitcem" cümlesindeki gitcem'in üzerini çizer ve yerine *gideceğim* kelimesini yazardınız.

O gece, birkaç metre ötemdeki spor salonunda basketbol maçının son çeyreğine girilirken benim yaptığım da böylesi angarya bir işti. Christy alkolikler toplantısından çıkalı çok olmamıştı ve kâğıtları notlarken aslında eve döndüğümde karımı ayık bulup bulamayacağımı düşünüyordum (sezarın hakkı sezara, Christy sözünü tuttu; ayıklığa olan sadakati kocasına olan sadakatinin aksine güçlü çıktı). Başımın hafif ağrıdığını hatırlıyorum. Can sıkıcı ufak bir ağrının, beyni altüst eden ciddi bir zonklamaya dönüşmesini engellemeye çalışan insanların yaptığı gibi şakaklarımı ovuşturuyordum. Üç kâğıt daha, sadece üç tane, sonra buradan çıkabileceğim, diye düşündüğümü hatırlıyorum. *Eve gidip kendime koca bir fincan kakao hazırlayacağım ve bu içtenlikle yazılmış vasat şeyleri zihnimden uzaklaştırıp kendimi yeni John Irving romanına vereceğim.*

Hademenin kompozisyonunu kâğıt yığınının en üstüne aldığımda ne keman sesleri duyuldu ne de alarm zilleri çaldı, ödevi önüme çektiğimde sıradan hayatımın değişmek üzere olduğunun farkında değildim. Ama hiçbir zaman farkında olmayız zaten, değil mi? Hayat bir anda altüst oluverir.

Sürekli akıtan ucuz tükenmezkalemle yazılmıştı. Beş kâğıdın beşi de lekelerle doluydu. Adamın elyazısı okunaklı ama yamru yumruydu ve kalemi sertçe kâğıda bastırdığından kelimeler kalitesiz kâğıtlara kazınmıştı; gözlerimi kapayıp parmaklarımı o yıpranmış kâğıtların üzerinde dolaştırsam Braille alfabesi okur gibi okuyabilirdim. Küçük y harflerinin sonlarını kelime devam edecekmiş gibi yukarı kıvırıyordu, kısa bir kavis. Özellikle bu detayı bütün netliğiyle hatırlıyorum.

Kompozisyonunun nasıl başladığını da hatırlıyorum. Hem de kelimesi kelimesine.

Gündüz değil, geceydi. Hayatım, babamın annemi ve iki kardeşimi öldürdüğü ve beni fena yaraladığı gece değişti. Kız kardeşimi de fena yaraladı, komaya soktu. Kız kardeşim üç yıl hiç uyanmadı, yavaş yavaş öldü. Ellen... Onu çok severdim. Çiçek toplamaya ve onları vazolara koymaya bayılırdı.

İlk sayfalarının ortalarına doğru gözlerim dolmaya başladı, sadık kırmızı kalemimi masaya bıraktım. Ağlamaya başladığımda, alnından akan kanların gözlerine doluşuna aldırmamaya çalışarak yatağın altına saklanışından bahsediyordu (*"boğazım da kanla dolmuştu ve tadı korkunçtu"*) - Christy olsa benimle gurur duyardı. Tek bir harfi bile düzeltmeden metni sonuna kadar okudum. Büyük çaba harcanarak yazıldığı belli olan metnin üzerine gözyaşlarım düşmesin diye sürekli gözlerimi siliyordum. O ana dek, onun diğer öğrencilerden *yavaş* öğrendiğini ve "eğitilebilir özürlüler" denilen insanlardan belki bir kademe yukarda olduğunu düşünmemiş miydim? Tanrı aşkına, demek bunun geçerli bir nedeni vardı. Topallamasının da bir nedeni vardı. Okuduklarıma inanamıyordum. Hayatta olması bile mucizeydi. Ama hayattaydı. Üstelik yaşadıklarına rağmen yüzünden gülümsemesi eksik olmayan, çocuklarla konuşurken asla sesini yükseltmeyen nazik bir adama dönüşmüştü. Cehennemi yaşamış, sağ kalmış ve şimdi lise diploması alabilmek umuduyla deliler gibi ders çalışan nazik bir adam.

Diploma olsun olmasın, hayatının geri kalanını gri veya kahverengi tulum giymiş sıradan biri olarak ve hademelik yaparak geçirecekti, hayatının geri kalanında paspasla yerleri silecek veya her zaman arka cebinde taşıdığı çakısıyla yere yapışan sakızları kazıyacaktı. Belki her şey farklı gelişmiş olsa, şimdi bambaşka biri olurdu ama o korkunç gecede yaşananlar hayatını bütünüyle değiştirmiş, onu, topallayarak yürüdüğü için insanların "Aksak Harry" diye çağırdıkları kişiye dönüştürmüştü.

Ve ağladım. Bunlar derinlerden gelen gerçek gözyaşlarıydı. Koridorun diğer ucundaki spor salonunda, Lisbon Bandosu zafer marşını çalmaya başlamıştı - demek ev sahibi takım kazanmıştı, bravo bize! Harry ve meslektaşlarınaysa, kavga gürültü sona erip

seyirciler gittiğinde sıraların altına atılan çöpleri toplamak düşecekti bu kutlamalardan.

Kâğıdının üstüne kırmızı kalemle kocaman bir A yazdım. Birkaç saniye verdiğim nota baktım, ardından koca bir + ekledim. Çünkü iyiydi. Ve çünkü acısı bende, okuyucusunda duygusal bir tepkiye yol açmıştı. A (+)'lık yazıların yapması gereken de bu değil midir? Bir etki uyandırmak...

Bana gelince, keşke eski eşim Christy Epping haklı olsaydı, diye düşünüyorum. Keşke onun dediği gibi duygu özürlü biri olsaydım. Çünkü sonrasında yaşanan her şey, bütün korkunç olaylar, o gözyaşlarından doğdu.

BİRİNCİ KISIM

TARİHİN AKIŞINI DEĞİŞTİREN ANLAR

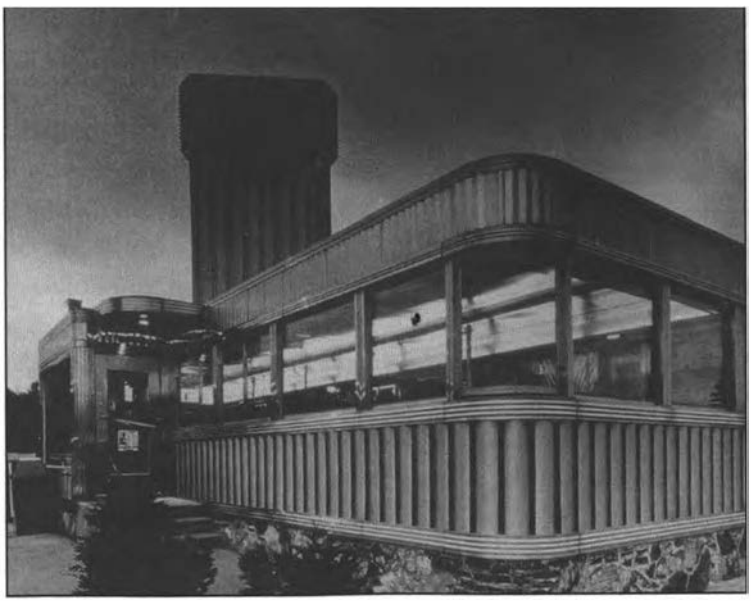

BİRİNCİ BÖLÜM

1

Harry Dunning "yıldızlı pekiyi" ile mezun oldu. Daveti üzerine lisesinin spor salonunda yapılan ufak mezuniyet törenine katıldım. Başka kimsesi olmadığından bana sormuştu ve ben de seve seve kabul etmiştim.

Lisede düzenlenen herhangi bir aktiviteyi ender olarak kaçıran Peder Bandy'nin yaptığı kısa konuşmanın hemen ardından, ortalıkta dolaşan eş dostun ve akrabaların arasından geçip bir kenarda tek başına duran Harry'nin yanına gittim. Bir elinde diploması diğer elinde kiralık kepi, siyah cüppesini çekiştirerek diğer öğrencilere bakıyordu. Elini sıkabilmek için kepini ondan aldım. Gülümsediğinde aralarında boşluklar ve çürükler olan dişleri ortaya çıktı. Yine de insana kendini iyi hissettiren, içten bir gülümsemeydi.

"Geldiğiniz için teşekkürler Bay Epping. Çok teşekkür ederim."

"Benim için zevkti. Ayrıca bana Jake diyebilirsin. Babam yaşındaki öğrencilerimin o kadarına hakkı var."

Bir an için şaşırmış göründü, sonra bir kahkaha attı. "Gerçekten öyleyim, değil mi? Şu işe bak!" Ben de bir kahkaha attım. Etrafımızda kahkahalar atan bir sürü insan vardı. Ve elbette gözyaşı dökenler. Benim için zor olsa da, ağlamak pek çok kişi için dünyanın en kolay işiydi.

"Hele o A (+) yok mu! Gözlerime inanamadım! Hayatımda hiç A (+) almadım! Almayı da beklemiyordum."

"Onu hak ettin Harry! Eee, bir lise mezunu olarak ilk yapacağın şey ne olacak?"

Bir saniye için gülümsemesi kaybolur gibi oldu - daha o kadarını düşünmemişti. "Sanırım eve döneceğim. Biliyorsunuz, God-

dard Sokağı'nda kirada oturuyorum." Diplomasını havaya kaldırıp mürekkebinin dağılmasından korkuyormuşçasına dikkatlice parmaklarının arasında tuttu. "Bunu çerçeveletip duvarıma asacağım. Sonra kendime bir kadeh şarap dolduracağım ve kanepeme oturup yatma vakti gelene dek diplomamı seyredeceğim."

"Harika bir plana benziyor," dedim. "Ama eve dönmeden önce benimle hamburger ve patates kızartması yemeye ne dersin? Al'ın Yeri'ne gidebiliriz."

Bu önerinin onu irkiltmesini bekledim. Beklediğim tepkiyi vermeyince, onu meslektaşlarımla aynı kefeye koymakla hata ettiğimi anladım. Ya da diğer öğrencilerle... Öğretmenler ve ders verdiğimiz çocukların büyük bir kısmı, vebalıymış gibi Al'dan kaçar; ya okulun karşısındaki Dairy Queen'e ya da 196'daki, eskiden arabayla servis aldığımız Lisbon Drive-In Restoran'ın olduğu yerin yakınlarındaki Hi-Hat'a giderlerdi.

"Harika olur Bay Epping. Teşekkürler!"

"Unuttun mu, bana Jake diyecektin?"

"Tamam Jake."

Böylece Harry'yi, okuldaki öğretmenlerden sadece benim müdavimi olduğum Al'ın Yeri'ne götürdüm. O yaz kendisine yardım etmesi için bir garson tutmuş olsa da, Al bizimle kendisi ilgilendi. Her zamanki gibi ağzının kenarında bir sigara vardı (halka açık müesseselerde sigara içmenin yasak olması Al'ı engellemezdi) ve bir gözü sigaradan yükselen duman yüzünden sürekli kısıktı. Mezuniyet cüppesini görüp neyi kutladığımızı anladığında bize hesap ödetmemekte ısrar etti (Al'ın Yeri'nde yemekler diğer lokantalardakinden çok daha ucuzdu, bu da lokantanın yakınlarındaki sokak hayvanlarının kaderiyle ilgili dedikodulara yol açmıştı). Ayrıca daha sonra Ünlüler Duvarı olarak adlandırdığı duvara asacağı bir fotoğrafımızı çekti. Duvardaki diğer "ünlüler" arasında Dunton Mücevhercisi'nin kurucusu Albert Dunton; lisenin eski müdürü Earl Higgins; John Crafts Otomobil Galerisi'nin kurucusu John Crafts ve elbette St. Cyril Kilisesi'nden Peder Bandy vardı. (Peder, Papa XXIII. Johannes'le eşleştirilmişti – bu ikincisi elbette kasabadan değildi ama kendini iyi bir Katolik olarak tanımlayan

Al Templeton tarafından sevilirdi.) Al'ın o gün çektiği fotoğrafta Harry Dunning'in yüzünde kocaman bir gülümseme vardı. Yanında duruyordum ve ikimiz de diplomasının birer ucundan tutuyorduk. Kravatı hafif gevşemişti. Bu detayı, bana küçük y'lerinin kuyruğunu kıvırışını düşündürdüğü için hatırlıyorum. Her şeyi hatırlıyorum. Hem de bütün ayrıntılarıyla.

2

İki yıl sonra, okulun son günü, aynı öğretmenler odasında oturmuş üstün başarılı öğrencilerin katıldığı Amerikan Şiiri dersi için yazılan dönem ödevlerini gözden geçiriyordum. Çocuklar çoktan gitmiş, dizginleri koparıp kendilerini yeni bir yazın kucağına atmışlardı. Ben de kısa süre sonra aynısını yapacaktım ama şimdilik öğretmenler odasında olmaktan ve okulun sıra dışı sessizliğinin tadını çıkarmaktan memnundum. Dışarı çıkmadan önce sandviç dolabındakileri mideme indirmeyi düşündüm. Ne de olsa ***birinin*** bunu yapması gerekiyordu.

Aynı günün daha erken bir vaktinde, ilk ders saatinin bitiminde (her zamankinden uzun gelmişti, okulun son gününde ilk dersler ve son dersler hep öyle gelir zaten) Harry Dunning topallayarak yanıma geldi ve bana elini uzattı.

"Benim için yaptığınız her şey için teşekkür etmek istiyorum," dedi.

Sırıttım. "Unuttun mu, zaten teşekkür etmiştin."

"Evet, ama bugün benim son günüm. Emekli oluyorum. Gitmeden önce sizi görmek ve tekrar teşekkür etmek istedim."

Elini sıktığım sırada yanımızdan geçen bir oğlan –sivilcelerine ve çenesindeki keçi sakalı kıvamına henüz ulaşmamış komik görünüşlü üç beş tüye bakılacak olursa birinci sınıflardan biri– "Aksak Harry hoplaya zıplaya yeni mecralara akıyor," diye mırıldandı.

Özür dilemesini sağlamak amacıyla oğlanı yakalamak için elimi uzattım ama Harry beni durdurdu. Yüzünde alınmadığını gösteren içten bir gülümseme vardı. "Boş verin, hiç uğraşmayın. Ben bunlara alışkınım. Onlar daha çocuk."

"Haklısın," dedim. "Ama bizim işimiz onları eğitmek."

"Biliyorum ve bu işte iyisiniz. Ama günün ders konusu olmak benim işim değil. Hele bugün. Kendinize iyi bakın Bay Epping." Babam yaşında olsa da anlaşılan bana Jake demek onun için imkânsızdı.

"Sen de Harry."

"Bana verdiğiniz A (+)'yı hiç unutmayacağım. Onu da çerçevelettim. Diplomamın yanına astım."

"Ne güzel."

Gerçekten güzeldi. Her şey yolundaydı. Yazdığı kompozisyon acemice olabilirdi ama Büyükanne Moses'ın[1] resimleri kadar etkileyici ve gerçekti. Şimdi okuduklarımdan çok daha iyi olduğu kesindi. Üstün başarılı öğrenciler imla kurallarını iyi biliyor ve kelimeleri yazarken ender olarak hata yapıyor olabilirlerdi. Ve kurdukları cümleler açık seçikti (gerçi benim asla riske girmeyen temkinli öğrencilerimin rahatsız edici bir pasif cümle kurma eğilimi vardı) ama yazdıkları metinler donuktu. Sıkıcıydı. Öğrencilerim birinci sınıflardandı -bölüm başkanımız Mac Steadman son sınıfları kendine ayırmıştı- ama yaşlı adamlar ve yaşlı kadınlar gibi yazıyorlardı. Oysa dilbilgisi hatalarına ve sunturlu küfürlerine rağmen Harry Dunning bir kahraman gibi yazmıştı. Hayatında ilk ve son kez bile olsa.

Girişken ve temkinli yazma tarzları arasındaki farklar üzerine kafa yorduğum sırada duvardaki diyafondan bir öksürük duyuldu. "Bay Epping batı kanadındaki öğretmenler odasında mı? Hâlâ orada mısın Jake?"

Ayağa kalkıp düğmeye bastım ve, "Hâlâ buradayım Gloria. Çile çekmeyi sürdürüyorum. Senin için ne yapabilirim?" diye sordum.

"Sana bir telefon var. Al Templeton diye birini tanıyor musun? İstersen telefonu bağlayabilirim veya çıktığını söylerim. Keyfin bilir."

Bendeniz haricindeki tüm lise mensuplarının gitmeyi reddettiği Al'ın Yeri'nin sahibi ve işletmecisi Al Templeton. Sürekli Cambridge'li dekanlar gibi abartılı cümleler kurarak konuşmaya çalışan, emekliliği yaklaşmış saygın bölüm başkanımızın bile res-

(1) Yaşadığı kasabaya tesadüfen yolu düşen bir küratörün, yaptığı resimleri görüp satın almasıyla 70'inde meşhur olan, 100 yaşındayken de *Life* dergisinin kapak yaptığı ABD'li sanatçı. (ç.n.)

toranın spesiyallerinden olan Al'ın Ünlü Şişkoburgeri'ne Al'ın Ünlü Kediburgeri demişliği vardır.

Elbette gerçekten kedi etinden olamaz, derdi insanlar, muhtemelen kedi eti değildir ama sığır eti de olamaz, bir dolar on dokuz sente imkânsız.

"Jake? Konuşmanın ortasında uyudun mu?"

"Hayır, zımba gibiyim." Al'ın beni neden okuldan aradığını merak ettim. Aslında, bırakın okulu, beni neden arıyordu? İlişkimiz tipik bir aşçı-müşteri ilişkisiydi. Ben onun aşçılığını takdir ederdim, o da düzenli olarak onun restoranına gitmemi. "Tamam, bağla."

"Hem sen neden hâlâ buradasın?"

"Çavuşu tokatlamak için."

"Ooo!" dedi Gloria, uzun kirpiklerini kırpıştırışını gözümde canlandırabiliyordum. "Flört edişine bayılıyorum. Bağlıyorum, bekle."

Diyafonu kapattı ve hemen ardından telefon çaldı. Ahizeyi kaldırdım.

"Jake? Orada mısın dostum?"

Başlangıçta Gloria'nın ismi yanlış anladığını düşündüm. O ses Al'a ait olamazdı. Dünyanın en kötü soğuk algınlığı bile bir insanın sesini o kadar çatlatmaz.

"Kiminle görüşüyorum?"

"Al Templeton, kız sana söylemedi mi? Tanrı aşkına, bekleme müziğiniz korkunç! Connie Francis'e ne oldu?" O kadar kötü öksürmeye başladı ki, telefonu kulağımdan uzaklaştırmam gerekti.

"Anlaşılan üşütmüşsün."

Güldü. Öksürmeye devam etti. (Oldukça iğrenç bir bileşim.) "Hasta olduğum doğru."

"Bakıyorum mevsim değişimi seni fena çarpmış. Bir günde devrilmişsin." Daha dün erken bir akşam yemeği yemek için Al'ın Yeri'ne gitmiştim. Şişkoburger, patates kızartması ve çilekli milkshake. Tek başına yaşayan bir erkeğin hiçbir besin grubunu ihmal etmemesi gerekir.

"Öyle de diyebilirsin. Ama bir günde mi, onu bilemem..."

Buna nasıl bir karşılık vermem gerektiğini kestiremedim. Restoranına gittiğim altı yedi yıl içinde Al'la pek çok kez sohbet ettik

ve zaman zaman oldukça tuhaf davranır -New England Patriots'a Boston Patriots demekte ısrar eder örneğin ve Ted Williams'tan yakın bir ahbabıymış gibi bahseder- ama onunla hiç bu kadar garip bir sohbet etmemiştik.

"Jake, seni görmem gerekiyor. Çok önemli."

"Neyle ilgisi..."

"İstediğin kadar soru sorabilirsin, inan, hepsini cevaplamaya çalışacağım ama telefonda olmaz."

Sesi tamamen kısılmadan fazla soru cevaplayabileceğinden pek umutlu olmasam da, birkaç saat içinde yanında olacağıma söz verdim.

"Teşekkürler. Gelebilirsen daha erken gel. Ne dediklerini bilirsin, zaman kıymetlidir." Bu sözlerin ardından doğru dürüst hoşça kal bile demeden telefonu kapadı.

Üstün başarılı öğrencilerin denemelerinin iki tanesini daha gözden geçirdim, geriye sadece dört tane kalmıştı ama bir önemi yoktu. Hevesim kırılmıştı. Böylece ödevleri çantama kaldırıp odadan çıktım. Üst kattaki ofise uğrayıp Gloria'ya iyi yazlar dilemek aklıma geldiyse de üşendim. Bir sonraki hafta nasıl olsa defterleri işlemek için okulda olacaktı ve ben de pazartesi gelip sandviç dolabındaki sandviçleri bir güzel mideme indirecektim - kendi kendime söz vermiştim. Yoksa yaz okulu boyunca batı kanadındaki öğretmenler odasını kullanacak öğretmenler, böceklerle dolu bir dolap bulurdu.

Eğer kaderin benim için neler planladığını bilseydim, kesinlikle Gloria'yla vedalaşmak için üst kata çıkardım. Hatta son birkaç aydır aramızda beliren flört havasına uygun olarak yanağına bir öpücük bile kondururdum. Ama beni nelerin beklediğini bilmiyordum. Her şey nasıl da bir anda değişebiliyor...

3

Al'ın Yeri anacaddeye çıkan sokaklardan birinde, eski Worumbo Dokuma Fabrikası'nın gölgesine park edilmiş gümüş renkli dev bir karavandı. Bu tür mekânlar genellikle zevksizdir ama Al, karavanının üstüne yerleştirdiği beton blokları saksılar dolusu çi-

çekle gizlemişti. Eski tip bir çim biçme makinesiyle çimlerini biçtiği ufak bir bahçesi bile vardı. Çim biçme makinesi de çiçekler ve çimenler kadar bakımlıydı; parlak renklere boyanmış bıçaklarında tek bir pas lekesine bile rastlayamazdınız. Bilmeyen biri olsa, önceki hafta kasabadaki Western Auto'dan alındığını sanırdı... Eğer Lisbon Falls'ta hâlâ Western Auto diye bir yer olsaydı. Bir zamanlar var olan bu dükkân da pek çokları gibi yüzyılın başında her yanı kaplayan mağaza zincirlerinin kurbanı olmuştu.

Hoş taşlarla döşenmiş patikayı geçtim, basamakları çıktım, duraksadım, kaşlarımı çattım. "AL'IN YERİ'NE HOŞ GELDİNİZ, ŞİŞKOBURGER'İN DOĞDUĞU YER!" yazılı tabela gitmişti. Yerine üzerinde "KAPALI. HASTALIK NEDENİYLE BİR DAHA AÇILMAYACAK. YILLAR BOYUNCA YEMEK YEMEK İÇİN BİZİ SEÇTİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER. TANRI HEPİNİZİ KUTSASIN!" yazılı bir karton levha asılmıştı.

Henüz yakında beni yutacak olan gariplikler denizine adım atmamıştım ama ayaklarım ıslanmaya başlamıştı ve ben de, bilincinde olmasam bile, ıslandığımı hissedebiliyordum. Al'ın sesindeki çatlamanın veya ciğerlerini parçalayan öksürüklerin nedeni yaz gribi değildi. Nezle de değildi. Levhada yazanlara bakılacak olursa çok daha ciddi bir şeydi. İyi ama yirmi dört saat içinde, hatta daha da kısa sürede, nasıl bir hastalık Al'ı pençesine almış olabilirdi? Saat iki buçuktu. Dün akşam Al'ın Yeri'nden altıya doğru ayrılmıştım ve ben çıkarken sapasağlamdı. Hatta yerinde duramıyordu. Ona kahveyi abartıp abartmadığını sordum, hayır dedi. Tatile çıkmayı düşünüyormuş. Hastalanan insanlar -yirmi yıldır tek başlarına yürüttükleri işlerini sona erdirecek kadar hasta olan insanlar- tatile çıkmaktan bahseder mi? Belki bazıları... Ancak sayılarının çok olduğunu sanmıyorum.

Daha ben kapının koluna uzanırken kapı açıldı ve Al karşıma dikildi, gülümsemiyordu. Bakışlarına karşılık verdiğimde imkânsızlıklar denizinin derinleştiğini hissettim. Hava sıcaktı, ama deniz buz gibiydi. O noktada hâlâ sırtımı dönüp çekip gidebilir, haziran güneşine dönebilirdim. Bir parçam kesinlikle bunu yapmayı istiyordu. Ama kontrolü elinde tutan parçam şaşkınlıktan donup kalmıştı ve artık itiraf etmemin bir sakıncası yok; dehşete

düşmüştüm. Ağır hastalıklar herkesi dehşete düşürmez mi? Ve belli ki Al'ın hastalığı da ağırdı. Bir bakışta anladım bunu. Ölümcül demek, belki daha doğru olacak.

Mesele sadece normalde dolgun olan yanaklarının çökmesi değildi. Mavi gözlerinin buğulanmış olması da değildi. Hatta önceden neredeyse kapkara olan saçlarının artık neredeyse bembeyaz olmasına da takılmadım - ne de olsa önceden kozmetik ürünlerinden birini kullanıyor olabilirdi, belki de bir anda şampuanlayıp boyayı çıkarmaya ve saçlarını doğal haline bırakmaya karar vermişti.

İmkânsız olan onu son gördüğümden bu yana geçen yirmi iki saat içinde Al Templeton'ın en az on beş kilo vermiş olmasıydı. Hatta belki yirmi, ki bu da önceki kilosunun neredeyse beşte biriydi. Kimse bir günden kısa sürede yirmi otuz kilo veremez, hem de hiç kimse. Ama ben bunu yapmış birine bakıyordum. Ve sanırım o noktada imkânsızlıklar denizi beni yuttu.

Al gülümsedi, görebildiğim kadarıyla kilosunu olduğu kadar dişlerini de kaybetmişti. Dişetleri solgun ve sağlıksızdı. "Yeni halimi nasıl buldun Jake?" Ve öksürmeye başladı, göğsünün derinliklerinden gelen hırıltılı, boğuk sesler.

Ağzımı açtım. Kelimeler dışarı dökülmedi. Karşımdaki manzaradan iğrendim. Kaçıp gitmek istedim. Ancak kıpırdayamadım. Olduğum yere çivilenmiştim.

Öksürükleri biraz olsun dindiğinde arka cebinden bir mendil çıkardı. Ağzını silip mendili avucunda sıktı. Mendili cebine alelacele koymaya çalışırken, kırmızı lekelerle kaplı olduğunu gördüm.

"İçeri gel," dedi. "Anlatmam gereken şeyler var ve sanırım bana kulak verecek tek kişi sensin. Beni dinleyecek misin?"

"Al," dedim. Sesim o kadar kısık ve güçsüzdü ki ağzımdan çıkanları ben bile güçlükle duyuyordum. "Sana ne oldu?"

"Beni dinleyecek misin?"

"Elbette."

"Kafanda bir sürü soru işareti oluşacağına eminim ve elimden geldiği kadarını cevaplayacağım ama onları en aza indirmeye çalış. Sesimi zorlayabileceğimi sanmıyorum. Kahretsin, direncimi zorlayabileceğimi sanmıyorum. Gücüm tükeniyor. Hadi, içeri gel."

İçeri girdim. Restoran karanlık, soğuk ve boştu. Tezgâh pırıl pırıldı, üzerinde tek bir kırıntı dahi yoktu; taburelerin metal kısımları ışıldıyordu; kahve sürahisi bile parlayana dek silinmişti; "KASABAMIZI SEVMİYORSANIZ GİDİP KENDİNİZE BİR OTOBÜS BİLETİ ALIN!" yazılı levha her zamanki gibi kasanın üstündeydi. Eksik olan tek şey müşterilerdi.

Elbette bir de dükkân sahibi. Al Templeton gitmiş, yerini yaşlı bir hayalet almıştı. Kapının sürgüsünü ittirip bizi içeri kilitlediğinde sürgüden yükselen gıcırtıyı hiç unutmayacağım.

4

"Akciğer kanseri," dedi son derece sıradan bir şeyden bahsediyormuş gibi, restoranın uzak köşesindeki masaya oturduğumuzda. Gömleğinin üst cebine vurdu. Her zaman orada taşıdığı Camel paketi yerinde yoktu. "Sürpriz olmadı. On bir yaşında sigara içmeye başladım ve teşhis konulan güne dek hiç durmadım. Elli yıldan uzun süre. 2007'deki zamlardan önce günde üç paket içiyordum. O zaman bir fedakârlık yapıp günde iki pakete indim." Öksürüklü bir kahkaha attı.

Ona hesabının yanlış olduğunu söylemeyi düşündüm, ne de olsa gerçek yaşını biliyordum. Restorana uğradığım kış günlerinden birinde, kafasında çocuklar için tasarlanmış bir doğum günü şapkasıyla et pişirdiğini görmüştüm. Niçin bu şapkayı giydiğini sorduğumda, "Çünkü bugün elli yedime bastım ahbap. Yani artık yaşlı bir kurdum," demişti. Ama benden kesinlikle sormam gerekmediği sürece soru sormamamı istemişti ve bu talebinin onu gereksiz düzeltmelerle rahatsız etmemeyi de içerdiğini tahmin ediyordum.

"Senin yerinde olsaydım - senin yerinde olmayı isterdim. Gerçi senin yerinde olsam benim yerimde olmayı istemezdin, hele halim düşünülürse - şöyle düşünürdüm, bu işte bir gariplik var, kimse bir gecede ileri seviyede kanser olmaz. Doğru tahmin etmiş miyim?"

Başımı salladım. Aklımdan geçenleri okumuştu.

"Cevap oldukça basit. Bir gecede olmadı. Yaklaşık yedi ay önce, mayısta deliler gibi öksürmeye başladım."

Benim için yeni haberdi; öksürük krizlerine yakalandıysa bile ben hiçbirine şahit olmamıştım. Ayrıca yine hesap hatası yapıyordu. "Al, uyuyor musun? Hazirandayız. Yedi ay önce aralıktı."

Elini sallayıp beni susturdu -cılız parmaklar, eskiden parmağına oturan deniz komandosu yüzüğü düştü düşecek- sanki *şimdilik geç bunları* diyordu.

"Başlangıçta kötü bir soğuk algınlığına yakalandığımı düşündüm. Ama ateşim yoktu ve öksürüklerim geçmek şöyle dursun daha da kötüleşti. Sonra kilo kaybetmeye başladım. Aptal değilim dostum, her zaman kanserle yollarımızın kesişebileceğini biliyordum... Gerçi annem de babam da baca gibi tüttürürdü ve seksenlerine kadar yaşadılar." Güldü. "Sanırım hepimiz kötü alışkanlıklarımıza devam etmek için bahaneler bulup duruyoruz, haksız mıyım?"

Yeniden öksürmeye başlayınca mendilini çıkardı. Öksürükler azaldığında, "Konudan ayrılmamalıyım, ama hayatım boyunca hep konuyu dağıtarak konuştum ve bir anda farklı davranmak zor. Aslında sigarayı bırakmaktan bile zor," dedi. "Gelecek sefer konudan ayrılmaya başladığımda işaretparmağınla boynunu kesiyormuş gibi yapar mısın?"

"Tamam," dedim, kabul edilebilir bir öneri. Tüm bunların bir rüya olabileceği aklıma gelmişti. Eğer öyleyse, tavandaki dönüp duran pervanenin gölgesinin "EN DEĞERLİ VARLIĞINIZ KENDİNİZSİNİZ!" yazılı paspasın üzerinden geçişi de dahil olmak üzere çok gerçekçi bir rüyaydı.

"Uzun lafın kısası, doktora gittim ve röntgen çektirdim, oradaydılar. Yumruk kadardılar. İki tümör. İleri aşamada. Ameliyat edilemez."

Röntgen mi, diye düşündüm, kanseri teşhis etmek için hâlâ röntgenden mi yararlanıyorlar?

"Biraz daha oyalandım ama sonunda geri dönmek zorundaydım."

"Nereden? Lewiston? Maine Devlet Hastanesi?"

"Tatilden." Yuvalarına gömülmüş gözleriyle bana baktı. "Ama aslında bir tatil değildi."

"Al, söylediklerinin hiçbiri bana mantıklı gelmiyor. Daha dün buradaydın ve sağlığın iyiydi."

"Yüzüme yakından bak. Saçlarımdan başla ve yavaş yavaş aşağı in. Kanserin izlerini görmezden gelmeye çalış -gerçi insanın görünüşünü mahvettiğine şüphe yok- bakalım işin bittiğinde bana dün gördüğün adam olduğumu söyleyebilecek misin?"

"Şey, belli ki saç boyam çıkarmışsın..."

"Saçımı hiç boyamadım. Dikkatini... uzaktayken... kaybettiğim dişlerime çekme zahmetine girmeyeceğim. Döküldüklerini gördüğünü biliyorum. Sence röntgen ışını yüzünden mi oldu? Ya da sütteki stronsiyum 90 yüzünden mi? Günün kahvesine kattığım birkaç damla dışında asla süt içmem."

"Stronsiyum ne?"

"Boş ver. Bilirsin işte, içindeki kadınla bütünleş; bana, kadınlar başka kadınların yaşına karar vermeye çalışırken birbirlerini nasıl incelerlerse öyle bak."

Dediğini yapmaya çalıştım ve gözlemlediklerim, mahkemede delil olarak kullanılacak şeyler olmasa da beni ikna etmeye yetti. Göz çevresinde kırışıklıklar vardı ve gözkapakları sinema gişesinde indirimli bilet almak için paso göstermek zorunda kalmayan ihtiyarlarınki gibi buruş buruş olmuştu. Dün gece pürüzsüz olan şakakları artık kırışıklıklar içindeydi ve derisi hafif sarkmıştı. Ağzının iki tarafındaki çizgiler derinleşmiş, çenesi sivrileşmiş ve boynu sarkmıştı. Çenesinin ortaya çıkmasının ve gıdısının sarkmasının sebebi aşırı kilo kaybı olabilirdi ama çizgiler... ve yaşı konusunda yalan söylemiyorsa...

Hafifçe gülümsedi. Hüzünlü bir gülümsemeydi ama keyifsiz değildi. Ki bu da durumu daha da kötüleştirdi. "Geçen marttaki doğum günümü hatırlıyor musun? 'Endişelenme Al,' demiştin. 'Izgaraya doğru eğildiğinde kafandaki aptal parti şapkası alev alacak olursa hemen yetişir, yangın söndürücüyü alıp alevleri söndürürüm.' Hatırlıyor musun?"

Hatırlıyordum. "Artık Heinz[1] kadar olduğunu söylemiştin."

"Söylemiştim. Ve şimdi altmış iki yaşındayım. Kanserin beni daha yaşlı gösterdiğini biliyorum ama bunlar... ve bunlar..."

Alnına ve gözünün kenarına dokundu. "Gerçekten yaşlanmanın izleri. Bir bakıma şeref madalyalarım bile denebilir."

---

(1) 57 çeşidi olmasıyla meşhur bir sos. 57 yaşında olduğunu ima ediyor. (ç.n.)

"Al... Bir bardak su alabilir miyim?"

"Elbette. Tam bir şok ha?" Anlayışlı gözlerle bana baktı. "Ya ben deliyim ya o deli, ya da ikimiz birden deliyiz diye düşünüyorsun. Biliyorum. Aynı şeyleri ben de yaşadım."

Sağ elini sol koltuk altına sokup büyük bir güçlükle koltuğundan kalktı, sanki ancak o şekilde vücudunu ayakta tutabiliyordu. Ardından beni tezgâhın arkasına götürdü. O bunu yapadursun, ben başka bir detayı fark ettim: St. Cyril'da aynı sıraya oturduğumuz ender zamanlar (çocukken kiliseye gitmeye alıştırılmış olsam da Katolik olduğum söylenemez) veya sokaktaki karşılaşmalarımız dışında Al'ı hiç aşçı önlüksüz görmemiştim.

Işıldayan bir bardağı raftan alıp pırıl pırıl krom kaplama musluktan bana bir bardak su doldurdu. Ona teşekkür edip masaya dönmeye hazırlandım ama omzuma dokunarak beni durdurdu. Keşke bunu yapmasaydı. Bir hayalet veya Coleridge'in yaşlı denizcisi[1] tarafından dokunulmuş gibi hissettim.

"Oturmadan önce bir şeyi görmeni istiyorum. İşimiz kolaylaşmış olur. Gerçi doğru kelime görmek değil. Sanırım *tecrübe etmek* aklımdakine çok daha yakın. Suyunu iç ahbap."

Suyun yarısını içtim. Soğuk ve güzeldi ama gözlerimi ondan ayıramıyordum. Ürkmüş yanım, her an bana saldırmasını bekliyordu. Kendimi manyağın tekinin hapisten kaçmasıyla başlayan ve sonradan ikinci, üçüncü, dördüncüsü çekilen filmlerdeki ilk kurbana benzetiyordum. Al, bir elini tezgâha yaslayıp öylece durdu. Eli kırış kırış, kemikleri kocamandı. Ellilerinde bir adamın eli gibi görünmüyordu, kanserli bile olsa...

"Bunu radyasyon mu yaptı?" diye sordum aniden.

"Neyi?"

"Bronzlaşmışsın. Elindeki kahverengi lekelerden bahsetmeye gerek bile yok. Onlar ya radyasyondan ya güneşte fazla kalmaktan olur."

"Hiç radyasyon tedavisi görmedim; geriye bir tek güneş kalıyor. Geçen dört yılda bol bol güneşe çıktığım doğru."

---

(1) S. T. Coleridge'in "Yaşlı Denizci" şiirinin kahramanı. Kimi yorumda şeytan olduğu söylenir. (ç.n.)

Bildiğim kadarıyla Al, geçen dört yılı restoranda köfte pişirerek ve floresanlar altında milkshake hazırlayarak geçirmişti. Ama çenemi tuttum. Suyumun kalanını içtim. Formika tezgâha bardağı bıraktığımda ellerimin titrediğini fark ettim.

"Tamam, görmemi istediğin ne? Ya da tecrübe etmemi istediğin?"

"Buraya gel."

Beni uzun, dar bir koridora götürdü; iki gözlü ızgaranın, fritözün, lavabonun, FrostKing buzdolabının ve uğuldayan derin dondurucunun yanından geçtik. Sessizce çalışan bulaşık makinesinin önünde durup mutfağın öteki ucundaki kapıyı işaret etti. Alçak bir kapıydı; geçebilmek için Al'ın bile başını eğmesi gerekirdi ki onun boyu en fazla 1,60'tı. Bense 1,90 civarıyım – öğrencilerden bazıları bana Helikopter Epping der.

"Orası," dedi. "O kapıyı geçince."

"Orası kilerin mi?" Retorik bir soruydu; yıllar içinde oradan bir sürü konserve, patates çuvalı ve kurutulmuş yiyecek getirdiğini görmüştüm, yani ne olduğunu gayet iyi biliyordum.

Al, beni duymamış gibiydi. "Bu restoranı ilk Auburn'de açtığımı biliyor muydun?"

"Hayır."

Başını salladı ve o kadarı bile yeniden öksürüklere boğulmasına yetti. Ağzını, gittikçe iğrençleşen mendille örttü. Son öksürükler de gırtlağından döküldüğünde, mendili çöp tenekesine fırlattı ve raftaki kutudan birkaç peçete aldı.

"O bir Aluminaire, 30'larda yapılmış, ne kadar art deco olunabilirse o kadar art deco. Babam beni çocukken Bloomington'daki Chat 'N Chew'a götürdüğünden beri bunlardan bir tane istiyordum. Tam takım bir tane alıp Pine Sokağı'nda ilk restoranımı açtım. Neredeyse bir yıl orayı işlettim ama kalırsam bir sonraki yıl dolmadan iflas edeceğimi öngördüm. Mahalle kimi iyi kimi kötü bir sürü fast-food restoranıyla doluydu ve hepsinin müdavimleri vardı. Özetlersek bir düzine yaşlı avukatın parsayı bölüştüğü bir kasabaya gelen genç hukuk fakültesi mezunu gibiydim. Ayrıca o

günlerde Al'ın Ünlü Şişkoburgeri 2,50'ye satılıyordu. 1990'larda bile elimden gelenin en iyisi 2,50'ydi."

"Öyleyse nasıl oluyor da şimdi bunun yarı fiyatına satabiliyorsun? Elbette et gerçekten kedi eti değilse?"

Dudaklarından homurtuyu andıran bir ses döküldü. Kendi göğsünde yankılanan boğuk bir hırıltı. "Ahbap yüzde yüz saf Amerikan sığır eti satıyorum, dünyanın en iyisi. İnsanların neler dediğini bilmiyor muyum? Elbette biliyorum. Omzumu silkmekle yetiniyorum. Başka ne yapabilirim? Ağız dediğin torba değil ki büzesin? Rüzgârın esmesini engellemek bile insanların dedikodu yapmasını engellemekten kolaydır."

İşaretparmağımla boğazımı kesiyormuş gibi yaptım. Al gülümsedi.

"Yine konudan uzaklaştığımı biliyorum ama en azından bu seferki gevelemelerim konuyla alakalıydı.

Pine Sokağı'nda kalıp kafamı duvara vurmayı sürdürebilirdim ama Yvonne Templeton beni bir budala gibi yetiştirmedi. 'Kaybedeceğin savaşa baştan girme,' derdi ben çocukken. Kalan paramı alıp bankayı bana beş bin dolar borç vermeye ikna ettim -nasıl diye sorma- ve buraya, Lisbon Falls'a taşındım. İşler harika değil, ekonominin durumu düşünülürse olamaz da. İnsanların çıkardığı dedikodular var, Al'ın kediburgerleri, köpekburgerleri, kokarcaburgerleri veya o ara hangi hayvan hoşlarına gidiyorsa onunla ilgili aptalca söylentiler... Ama artık ekonomiden diğer insanların etkilendiği kadar etkilenmiyorum. Hepsi o kiler kapısı sayesinde. Karavan Auburn'deyken kapı orada yoktu, bir araba dolusu İncil üstüne yemin ederim. Buraya geldiğimde ortaya çıktı."

"Sen neden bahsediyorsun?"

Hâlâ alışamadığım sulanmış ihtiyar gözleriyle beni süzdü. "Konuşmak buraya kadar. Gidip kendin görmelisin. Hadi, kapıyı aç."

Şüpheci gözlerle onu süzdüm.

"Bunu ölen bir adamın son dileği olarak düşün," dedi. "Hadi dostum. Eğer gerçekten dostumsan o kapıyı aç."

5

Kapının kolunu tutup çevirdiğimde kalbim hızlanmadı desem, yalan olur. Neyle karşılaşacağıma dair en ufak bir fikrim yoktu (gerçi gözümün önüne derisi yüzülmüş, kıyılmayı bekleyen kediler gelmedi değil) ama Al duvara uzanıp ışığı açtığında gördüğüm...

Bir kilerdi.

Küçüktü ve restoranın kalanı gibi düzenliydi. Raflara restoran tipi büyük konserveler yerleştirilmişti. Odanın uzak köşesinde, tavanın aşağı doğru eğim yaptığı bölümde temizlik malzemeleri vardı ama süpürge ve paspas yatay durmak zorundaydı; çünkü o bölüm en fazla yarım metre yüksekliğindeydi. Zemin restoranın zemini gibi koyu gri muşambayla kaplıydı ve içeride pişmiş et kokusu yerine kahve, sebze ve baharat kokusu vardı. Ve bir koku daha, hafif ve öncekiler kadar hoş olmayan bir şey.

"Tamam," dedim. "Burası kiler. Düzenli ve tıka basa dolu. Malzeme yönetimi diye bir şey varsa, ondan kesin A alırsın."

"Ne kokusu alıyorsun?"

"Çoğunlukla baharat. Kahve. Belki oda spreyi. Emin değilim."

"Sprey değil. Glade kullanıyorum, öteki koku yüzünden. Başka bir koku almadığını mı söylüyorsun?"

"Tamam, bir şey daha var. Sülfürümsü bir koku. Yanık kibrit kokusunu andırıyor."

Ayrıca annemin cumartesi geceleri pişirdiği fasulyenin ardından hepimizin katlanmak zorunda kaldığımız pis kokuları andırıyordu ama bunu söylemek istemedim. Kanser tedavisi insanı osurtur mu?

"Gerçekten sülfür. Başka şeyler de var, hiçbiri Chanel No. 5 değil. Burnuna gelen fabrikanın kokusu dostum."

Söylediği saçmalıktı ama dudaklarımdan dökülen, absürd bir kokteyl parti nezaketiyle, "Gerçekten mi?" oldu.

Yeniden gülümsediğimde dün var olan dişlerinin yerini alan boşluklar ortaya çıktı. "Worumbo'nun Hector'un bebekliğinden beri kapalı olduğunu, 80'lerin sonunda yanıp kül olduğunu söy-

lemeyecek kadar naziksin. Şimdi orada gördüğümüzse..." Parmağıyla omzunun üstünden arkayı işaret etti. "Uyduruk bir mağaza. Tipik bir tatil cenneti dükkânı. Bir bakıma Moxie günlerindeki Kennebec Meyvecilik gibi. Ayrıca artık cep telefonunu çıkarıp beyaz önlüklü adamları arama zamanının geldiğini düşünüyorsun. Doğru tahmin etmiş miyim dostum?"

"Kimseyi aramayacağım, çünkü deli değilsin." Bu söylediğime ben de inanmıyordum. "Ama burası bir kiler ve Worumbo Dokuma Fabrikası'nda son yirmi beş yıl içinde tek bir parça kumaş bile üretilmedi."

"Kimseyi aramayacağın kısmı doğru, çünkü cep telefonunu, cüzdanını ve ceplerindeki bütün paraları, bozukluklar da dahil olmak üzere bana vermeni istiyorum. Bu bir soygun değil, hepsini geri alacaksın. Benim için bu kadarını yapabilir misin?"

"Bu daha ne kadar sürecek Al? Çünkü dönem sonu için takdirnameli öğrencilerin yazdığı ödevlere not vermem gerekiyor."

"Ne kadar istersen o kadar sürecek," dedi. "Çünkü sadece iki dakika sürecek. Her zaman iki dakika sürer. Bir saat oyalanıp istersen dilediğince etrafa bakınabilirsin ama ben olsam ilk seferinde bunu yapmazdım, çünkü bütün sistemin için büyük bir şok. Göreceksin. Bana güveniyor musun?" Yüzümde gördüğü bir şeyler dudaklarını büzmesine sebep oldu. "Lütfen. Lütfen Jake. Ölmek üzere olan bir adamın son arzusu."

Kafayı sıyırdığına emindim, ama durumu hakkında doğruyu söylediğine de emindim. Gözleri konuştuğumuz kısa süre içinde iyice göçmüştü. Ayrıca çok bitkindi. Restorandan kilere olan mesafe en fazla yirmi adımdı ve bu kadarı bile onu ayakta duramaz hale getirmişti. Kendime kanlı mendili hatırlattım. *Kanlı mendili unutma Jake.*

Ayrıca... bazen en kolayı baş sallamaktır, sizce de öyle değil mi? Eski karımın gittiği toplantıların favori laflarından biri de "gittiği yere kadar"dır; ben de şimdilik öylesinin uygun olduğuna karar verdim. Al'ın sözünü dinleyecektim. En azından bir yere kadar. Ayrıca bugünlerde uçağa binebilmek için bile bu kadarına katlanmak gerekiyor diye hatırlattım kendime. En azından Al, benden ayakkabılarımı çıkarıp yürüyen banda koymamı istememişti.

Telefonumu kemerimden çıkarıp tonbalığı konservesi kutularının üstüne koydum. Cüzdanımı, katlanmış olarak cebimde taşıdığım paraları ve birkaç dolar bozukluğu da oraya bıraktım. Son olarak o yığına anahtarlığımı ekledim.

"Anahtarların sende kalabilir, onların bir önemi yok."

Benim için bir önemi vardı ama çenemi kapalı tuttum.

Al, elini cebine sokup benim cebimden çıkardığım para destesinden çok daha kalın bir deste çıkardı. Onu bana uzattı. "Oyun parası. Hatıra falan almak istersen diye. Hadi, al."

"İyi de neden kendi paramı kullanamıyorum?" Sorum bana göre oldukça mantıklıydı. Gerçi bu çılgın sohbetin mantıkla bir ilgisi de kalmamıştı.

"Bunu boş ver şimdi," dedi. "Kendimi iyi hissetseydim bile sana yanıt vermemin bir anlamı olmazdı. Yaşayacakların, sorularını benden daha iyi cevaplayacaktır. Üstelik şu anda kendimi gevezelik edecek kadar zinde hissetmiyorum. Parayı al."

Paraları alıp parmağımı üzerlerinde dolaştırdım. Üsttekiler fena görünmüyordu. Derken beş dolara rastladım, hem iyi görünüyordu hem iyi görünmüyordu. Abe Lincoln'ün resminin altında **"GÜMÜŞ OLARAK KARŞILIĞI VARDIR"** yazıyordu ve başkanın yüzünün sol tarafında büyük mavi bir 5 vardı. Parayı ışığa tuttum.

"Düşündüğün buysa para sahte değil." Sesinden Al'ın eğlendiği anlaşılıyordu.

Belki değildi -paranın dokusu da görüntüsü kadar gerçekti- ama ışığa tutulduğunda filigran falan görünmüyordu.

"Gerçekse bile eski bir para," dedim.

"Parayı cebine at Jake."

Yaptım.

"Cebinde hesap makinesi veya başka bir elektronik alet var mı?"

"Hayır."

"O zaman tamamsın. Arkanı dön ki kilerin çıkışına bakabilesin." Ama ben harekete geçemeden eliyle alnına vurdu. "Tanrı aşkına, benim aklım nerede! Sarı Kart Adam'ı unuttum."

"Kimi? Neyi?"

"Sarı Kart Adam'ı. Gerçek adını bilmediğim için ben onu böyle çağırıyorum, işte, bunu al." Ceplerini karıştırıp bana elli sent verdi. Yıllardır görmediğim bozuk paralardandı. Hatta belki çocukluğumdan beri.

Parayı geri çevirdim. "Bunu bana vermemelisin. Tahminimce değerlidir."

"Elbette değerli, tam yarım dolar ediyor."

Öksürmeye başladığında öylesine sarsıldı ki düşeceğini sanıp yanına gitmeye yeltendim. Ama yardım etmek için ona doğru yürüdüğümde elini sallayarak beni durdurdu. Eşyalarımı bıraktığım kutuya yaslandı, aldığı peçetelere tükürdü, baktı, gözlerini kırpıştırdı ve sonra peçeteleri buruşturdu. Yüzü artık ter içindeydi.

"Sıcak terler döküyorum, korkunç bir şey. Kahrolası kanser vücudumun ısı dengesini mahvediyor. Gelelim Sarı Kart Adam'a. Şarapçının tekidir. Zararsız, ama diğerleri gibi değil. Sanki bir şeyler biliyor. Belki sadece tesadüftür -dışarı çıkacağın yerin yakınlarında kafayı çekmesinden kaynaklanıyordur- ama seni onun hakkında uyarmak istedim."

"İyi bir iş çıkardığın söylenemez," dedim. "Neden bahsettiğin konusunda hâlâ hiçbir fikrim yok."

"Sana Yeşil Kapı'dan sarı kartım var, bu yüzden bana bir dolar ver, çünkü bugün her şey yarı fiyatına diyecek. Anladın mı?"

"Anladım." Bu işin cılkı çıkmıştı.

"Ve gerçekten de sarı bir kartı var, şapkasının kenarına takılı. Tahminimce bir taksi şirketinin kartvizitidir veya lağım ızgarasında bulduğu şarap kuponlarındandır; ama ucuz şarapla beynini tüketmiş olduğundan onun Willy Wonka'nın altın bileti olduğunu sanıyor. Sen de ona, 'Bir dolarım yok ama işte sana yarım dolar,' diyecek ve bozuk parayı ona vereceksin. Sonra sana..." Al kemikli parmaklarından birini havaya kaldırdı. "Neden buradasın veya nereden geldin gibi bir şeyler söyleyebilir. Hatta aynı kişi değilsin bile diyebilir. Sanmıyorum ama bu da mümkün. Hâlâ anlamadığım çok şey var. Ne söylerse söylesin onu hep oturduğu yerde, kurutma kulübesinin önünde bırak ve bahçe kapısına git. Sen çıkarken

büyük ihtimalle, 'Bir dolar seni bozmadı, seni cimri,' diyecektir ama bunun bir önemi yok. Geri dönüp bakma. Karşıya geçtiğinde kendini anacadde ile Lisbon'un köşesinde bulacaksın." Yüzünde müstehzi bir gülümsemeyle bana baktı. "Ondan sonra dostum, dünya senin."

"Kurutma kulübesi mi?" Şimdi restoranın olduğu yerin yakınlarında öyle bir şeyler olduğunu hayal meyal hatırlıyordum, eski Worumbo Fabrikası'nın kurutma kulübesini mi kastediyordu? Ama bir zamanlar orada her ne varsa, yıllar önce yok olup gitmişti. Aluminaire'in küçük kilerinin arka tarafında bir pencere olsaydı tuğla duvarlı bir avluya ve Maine Snuggery adlı uygun fiyatlı eşyalar satan mağazaya bakıyor olurdu. Başka bir şeye değil. Noel'den sonra oradan kendime North Face marka bir mont almıştım, üstelik gerçekten iyi fiyata.

"Kurutma kulübesini boş ver, sadece sana söylediklerimi hatırla. Şimdi bana sırtını dön -tamam- öne doğru iki üç adım at. Kısa adımlar. Bebek adımları. Işıkların kapalı olduğunu ve merdivenin en üst basamağından sonra nereye basacağını bulmaya çalıştığını hayal et - o kadar temkinli davran."

Kendimi dünyanın en büyük budalası gibi hissetsem de benden istediğini yaptım. Bir adım... Kafamı alüminyum tavana çarpmamak için başımı eğdim... İki adım... Artık iyice kambur yürüyordum. Birkaç adım daha gidersem dizlerimin üstüne çökmek zorunda kalacaktım. Ölmekte olan bir adamın son arzusu olsun olmasın yerlerde sürünmeye niyetim yoktu.

"Al, bu çok aptalca. Eğer sana bir paket meyve kokteyli veya kenardaki şekerlerden getirmemi istemiyorsan burada yapabileceğim hiç..."

İşte o zaman ayağım boşluğa geldi, merdivenden aşağı ineceğiniz zaman ayağınız nasıl boşluğa gelirse öyle. Ama yere baktığımda ayağımın hâlâ koyu gri zemine değdiğini görebiliyordum.

"İşte orası," dedi Al. Şimdilik sesinin çatlaklığı geçmişti, kelimeler dudaklarından vakur bir tatmin duygusuyla dökülüyordu. "Buldun onu dostum."

İyi de neyi bulmuştum? Tecrübe ettiğim tam olarak neydi? En muhtemel cevap beynimin yıkanmış olmasıydı; çünkü ne hissedersem hissedeyim ayağımın yere değdiğini görebiliyordum. Sorun şu ki...

Aydınlık bir günde gözlerinizi kapadığınızda bir süre, gözlerinizi kapamadan önce baktığınız her neyse onun görüntüsünü görürsünüz ya, benimki de öyle bir şeydi. Ayağıma baktığımda zemine değdiğini görüyordum. Ama gözlerimi kırpıştırdığımda -gözlerimi kapamamdan bir salise önce veya bir salise sonra, hangisi bilemiyorum- ayağımın bir basamağa değdiğini gözucuyla gördüm. Üstelik altmış vatlık ampulün loş ışığında da değil. Parlak gün ışığında.

Donup kaldım.

"Devam et," dedi Al. "Meraklanma başına kötü bir şey gelmeyecek. Devam et." Yeni bir öksürük krizinin ardından çaresiz bir sesle, "Benim için bunu yap," dedi bana.

Ben de yaptım.

Tanrı şahidimdir ki yaptım.

İKİNCİ BÖLÜM

1

Bir basamak. Bir basamak daha. Ve bir basamak daha. Merdivenleri ağır ağır indim. Gözlerim hâlâ Al'ın Yeri'nin kilerinde durduğumu söylüyordu ama dik durmama karşın artık kafamın tepesi kilerin tavanına değmiyordu. Elbette ki bu imkânsızdı. Duyularımın yaşadığı kargaşaya midemin bulantısı eşlik etti ve öğle yemeğinde yediğim yumurtalı sandviç ile elmalı turtanın dışarı çıkmaya hazırlandığını hissettim.

Arkamda -ama beş adım ötemde değil, on beş metre ötemde duruyormuş gibi uzak bir mesafede- beklemekte olan Al, "Gözlerini kapa dostum, öylesi daha kolay," dedi.

Söylediğini yaptığımda duyularımdaki karmaşa ortadan kayboldu. Gözlerinizi devre dışı bırakıyordunuz. Belki üçboyutlu filmlerden birini izlemek için özel gözlüklerden takmaya benzetilebilir. Evet, bu ifade daha doğru oldu. Sağ ayağımı hareket ettirip bir basamak daha indim. Ayağımın altında basamaklar vardı; görme duyum devre dışı kaldığından beri vücudum neredeyse her şeyi algılayabiliyordu.

"İki basamak daha. Sonra gözlerini açabilirsin," dedi Al. Sesi daha da uzaktan geliyordu. Sanki kilerin kapısında değil, restoranın girişinde duruyordu.

Sol ayağımı atarak bir basmak indim. Ardından sağ ayağımla bir basamak daha ve o anda beynimde, tam da uçaktayken ani bir basınç değişimi yaşadığınızda duyduğunuz türden bir "pop" sesi duydum. Gözkapaklarımdaki karanlık kızıla döndü ve tenimde bir sıcaklık hissettim. Gün ışığıydı. Hiç şüphe yoktu. Zayıf sülfür kokusu güçlenmiş, eskiden belli belirsiz varlığını hissettiren koku, rahatsız edici bir hale gelmişti. Buna da şüphe yoktu.

Gözlerimi açtım. Artık kilerde değildim. Al'ın Yeri'nde de değildim. Kilerden dışarıya açılan bir kapı görmemiş olsam da dışarıdaydım. Bir avludaydım. Ama etrafımda kiremitten duvarlar veya mağazalar yoktu. Ayaklarımın altında pütür pütür çimento parçaları vardı. Maine Snuggery mağazasının olması gereken yerdeki beyaz duvarın dibine büyük metal çöp tenekeleri dizilmişti. İçleri tıka basa doluydu ama üstlerine örtülen kahverengi sugeçirmez yelken bezleri yüzünden ne oldukları görülmüyordu.

Al'ın Yeri'ne ev sahipliği yapan gümüş karavanı görmeyi umarak başımı çevirdim, ama restoranın yerinde yeller esiyordu.

2

Restoranın olması gereken yerde bütün haşmetiyle Worumbo Dokuma Fabrikası'nın, Dickens romanlarından fırlama kasvetli binası vardı ve faaldi. Boyama ve kurutma makinelerinden gelen gök gürültüsünü andıran sesleri duyabiliyordum, onlara bir zamanlar ikinci katı dolduran dev dokuma tezgâhlarının tıkırtıları eşlik ediyordu. Tık tık! Tık tık! Tulumlu ve başörtülü kadınların oturup kumaş dokuduğu o makinelerin fotoğraflarını anacaddedeki Lisbon Tarih Vakfı'nın binasında görmüştüm. 80'lerdeki büyük fırtınada yıkılan üç uzun bacadan beyaz-gri dumanlar tütüyordu.

Yeşile boyanmış küp şeklinde büyükçe bir binanın arkasındaydım – sanırım kurutma kulübesiydi. Avlunun çoğunu kaplayan yapı neredeyse altı metre yüksekliğindeydi. Merdivenlerden inmiştim ama şimdi merdiven falan göremiyordum. Geri dönüş yolu yoktu. Panik duygusu yavaş yavaş içimi kapladı.

"Jake?" Zayıf olmakla beraber Al'ın sesi. Kilometrelerce uzunluğundaki dar bir kanyonun diğer ucundan bana ulaşmaya çalışan birinin sesi gibi yankılanarak kulağıma geliyordu. "Nasıl çıktıysan öyle döneceksin. Ayaklarınla yoklayarak basamakları ara."

Sol ayağımı kaldırdım, indirdim ve basamağı hissettim. Panik duygusu azaldı.

"Hadi." Zayıf, kendi yankısından güç alan bir ses. "Biraz etrafa bakınıp geri gel."

Başlangıçta hiçbir yere kıpırdamadım, öylece durup elimle ağzımı sildim. Gözlerim biri bastırıyormuş gibi acıyordu. Kafata-

sım ve ensem karıncalanıyordu. Korkuyordum -dehşete düştüğüm bile söylenebilir- ama bunu bastıran ve (en azından şimdilik) paniğin kontrolü ele geçirmesine engel olan güçlü bir merak duyuyordum. Betona düşen gölgem çarpık çurpuk kesilmiş bir kumaş parçası gibiydi. Kurutma kulübesini avlunun kalanından ayıran zincirdeki pas lekelerini görebiliyordum. Bacalardan yükselen dumanların zehirli kokusunu alabiliyordum, o kadar ağırdı ki gözlerimi acıtıyordu. Çevre müfettişlerinden biri gelse ve bu pisliği bir kere koklasa fabrikayı bir dakikada kapatırdı. Ama... yakınlarda çevre müfettişi olduğunu sanmıyordum. Çevre müfettişliği diye bir mefhumun var olduğundan bile şüpheliydim. Nerede olduğumu biliyordum; Lisbon Falls, Maine, Androscoggin bölgesinin iç kesimi.

Asıl soru *hangi zamanda* olduğumdu.

3

Zincire yazılarını okuyamadığım bir tabela asılmıştı - yazılı tarafı diğer yöne bakıyordu. Ona doğru yürümeye başladıysam da birkaç adım attıktan sonra geri döndüm. Gözlerimi kapayıp başladığım noktaya ilerledim ve ufak adımlar atmam gerektiğini hatırladım. Ayağım Al'ın Yeri'nin kilerine çıkan merdivenin en alt basamağına değdiğinde (en azından ben öyle olduğunu umuyordum) elimi arka cebime sokup dörde katlanmış bir kâğıt çıkardım: Bölüm başkanının yolladığı, "İyi bir yaz geçirin ve temmuzdaki idari toplantıyı unutmayın" yazılı nottu. Jake Epping'in gelecek dönem için, "Edebiyatta Zaman Yolculuğu" konusunun işleneceği altı haftalık bir ders programı hazırlamasını nasıl karşılayacağını şöyle bir düşündüm. Ardından kâğıttan şerit halinde birkaç parça yırttım ve buruşturup görünmez merdivenin birinci basamağına serpiştirdim. Kâğıtlar basamağa değil yere düştü elbette, yine de merdivenin nerede başladığını gösteriyorlardı. Sıcak, rüzgârsız bir öğleden sonraydı ve kâğıt parçalarının uçup gideceğini sanmıyordum. Yine de betondan kopan ufak parçalardan birini alıp kâğıt ağırlığı olarak kullandım. Riske girmemek için. Beton parçası basamağa düştü, ama aynı zamanda yırttığım kâğıtların üzerine de düştü.

Çünkü basamak yoktu. Aklıma eski bir pop şarkısının sözleri geldi: *Önce dağ vardı, sonra dağ yoktu, sonra yine dağ vardı.*

Al, etrafa bakınmamı söylemişti, ben de dediğini yapacaktım. Henüz aklımı kaçırmadıysam bir süre daha idare edebilirdim. Bir pembe fil sürüsü veya John Craft Otomobil Galerisi'nin tepesinde dolanan UFO'lar görmediğim sürece her şey yolundaydı. Kendi kendime tüm bunların bir hayal olduğunu, gerçek olamayacağını söylemeyi denedim ama işe yaramadı. Filozoflar ve psikologlar neyin gerçek olduğunu neyin gerçek olmadığını tartışabilirler ama benim gibi sıradan hayatlar süren sıradan insanlar, dünyayı gözlerinin gördüğü şekliyle kabullenir. Gerçeğin doğasını tartışmayız. Başıma gelenler gerçekti. Geri kalan her şey bir tarafa, halüsinasyon olamayacak kadar kötü kokuyordu.

Bel hizasına gelen zincirin yanına yürüyüp kısa bir tereddüdün ardından, altından geçtim. Tabelanın diğer tarafındaki yazı şöyleydi: **"KANALİZASYON BORUSU ONARILANA DEK BU NOKTANIN ÖTESİNE GEÇİŞ YASAK."** Başımı çevirip avluyu incelediğimde herhangi bir tadilat çalışmasıyla karşılaşmadım, belli ki boruyu onarmaya gelmiş kimse yoktu. Kurutma kulübesinin diğer tarafına dolaştığımdaysa az kalsın güneşlenen bir adama çarpacaktım. Gerçi tenini bronzlaştırmaya çalışmadığı belliydi. Devasa bir gölge gibi her tarafını saran yıpranmış bir siyah palto giyiyordu. Kollarında sümükler vardı. Paltonun sardığı vücudu o kadar cılızdı ki neredeyse kaybolup gidecekti. Saçı sakalı birbirine karışmıştı, gri saçlarının günlerdir, hatta aylardır tarak yüzü görmediğini söyleyebilirdim ve sakalları yanaklarına kadar uzanıyordu. Şarapçı dediğin işte böyle olurdu.

1950'lerin polisiyelerinden fırlama kirli şapkasını hafif geriye yatırmıştı, koca göğüslü kadınların esas kadını oynadığı, erkeklerinse ağızlarının kenarında sigaralarıyla hızlı hızlı konuştukları filmlerden fırlama karakterleri andırıyordu. Ve evet, şapkanın şeridine eski zamanlarda gazetecilerin basın kartlarını taktıkları gibi sarı bir kart iliştirmişti. Bir zamanlar tahminen parlak sarı olan kart, yağlı parmaklar tarafından dokunula dokunula mat bir sarıya dönmüştü.

Gölgem üzerine düştüğünde, Sarı Kart Adam başını çevirip alkol denizinde yüzen gözleriyle beni inceledi.

"Sen de kimsin be adam?" diye sordu - dudaklarından dökülen aslında *sejn de kimjsin be adam* gibisinden bir şeylerdi.

Al, bana soruları nasıl yanıtlayacağıma dair detaylı talimatlar vermemişti, bu yüzden verilebilecek en mantıklı cevabı verdim. "Seni ilgilendirmez."

"Canın cehenneme!"

"Olur," dedim. "Anlaştık."

"Ha?"

"İyi günler." Aralık duran raylı bahçe kapısına doğru ilerledim. Arkasında, sol tarafta önceden orada olmayan bir otopark vardı. Hepsi araba müzesine kaldırılacak kadar eski, çoğu külüstür olan arabalarla doluydu. Üstü açılır Buick'ler ve torpido burunlu Ford'lar. Bunlar gerçek fabrika işçilerine ait, diye düşündüm. *Şimdi saat başı ücret karşılığında içeride çalışmakta olan gerçek işçilere ait.*

"Yeşil Kapı'dan sarı kart aljım," dedi şarapçı. Kafa karıştıran bir cümleydi. "Bana bir dolar borşşlusun, bugün her şey yarı fiyatına."

Ona parayı ver demişti Al ama buna gerek kalmadı. Sarı Kart Adam parayı avucumdan kapıp iyice inceledi. Bir an kontrol etmek için bozukluğu ısıracağını sandım ama o avucunu kapadı ve açtığında para ortadan kaybolmuştu. Yüzünde bana güvenmediğini gösteren, gülünç denebilecek bir ifadeyle beni süzdü.

"Kimsin? Burada ne arıyorsun?"

"Biliyorsam namerdim," dedim ve dönüp bahçe kapısına ilerledim. Peşimden koşup beni soru yağmuruna tutmasını bekliyordum ama sessizliğini korudu. Kapıdan geçip dışarı çıktım.

4

Otoparktaki en yeni araba yanılmıyorsam 50'lerin ortalarından veya sonlarından kalma bir Plymouth Fury'ydi. Plakası benim Subaru'mun plakasının antika bir versiyonuydu, eski karımın talebi üzerine aldığım plaka; pembe göğüs kanseri kurdelesiyle gelmişti. Şimdi baktığım plakada "TATİL ÜLKESİ" yazıyordu ama be-

yaz değil turuncuydu. Çoğu eyalette olduğu gibi Maine'de de plakalarda harfler vardır - Subaru'mun plakası 23383 IY'dir ama yeni denebilecek kırmızı beyaz Fury'nin plakası 90-811'di. Harf yoktu.

Kaportaya dokundum. Sertti. Güneşte ısınmıştı. Gerçekti.

Rayları geçersen kendini anacadde ile Lisbon'un köşesinde bulacaksın. Ondan sonra dostum, dünya senin.

Fabrikanın önünden ray falan geçmiyordu - en azından benim zamanımda ama işte karşımdaydı. Çürümeye terk edilmiş bir kalıntı da değildi. Raylar cilalıydı, parlıyordu. Uzaklarda bir yerlerden gerçek bir trenin çuf çuf sesleri duyuluyordu. Lisbon Falls'tan en son ne zaman tren geçmişti? Herhalde fabrikanın açık olduğu ve U.S. Gypsum'un 7/24 çalıştığı günlerde.

İddiaya girerim Gypsum hâlâ açıktır, diye düşündüm. *Fabrika da çalışıyor, çünkü artık yirmi birinci yüzyılda değiliz.*

Farkına bile varmadan yürümeye başlamıştım - rüyada gibiydim. Şimdi anacadde ile Eski Lewiston Yolu olarak bilinen 196. Yol'un köşesinde duruyordum. Sorun şu ki, yolun eski hiçbir yanı yoktu ve tam çaprazında, yolun diğer tarafında...

Kennebec Meyvecilik vardı - yok olup gitmek üzere olan bir şirket için amma da garip bir isim diye düşündüğünüzü duyar gibiyim. En azından Lisbon Lisesi'nde eğitmenlik yapmaya başladığımda ben böyle düşünmüştüm. Hâlâ ayakta durmasının yegâne nedeni Moxie adlı garip alkolsüz içecekti. Kennebec'in sahibi olan iyi huylu yaşlı adam (Frank Anicetti diye biri), bir keresinde bana insanların doğal olarak (ve tahminen genetik miraslarından ötürü) iki gruba ayrıldıklarını söylemişti: Moxie'yi diğer bütün içeceklerin üstünde tutan ufak ama seçkin grup... ve geri kalan herkes. Frank, geri kalan herkesi "özürlü şanssız çoğunluk" olarak nitelerdi.

Benim zamanımın Kennebec'i, bayat mallarla dolu pis bir vitrini olan, sarı yeşil kutu gibi bir binadır. Arada bir içeri kaçıp vitrinde uyuklayan kedi haricinde dükkândaki hemen her şey çürümüştür. Nice kötü kış geçirmiş olan çatı bile yamuktur. Moxie amblemli hediyelik eşyalar haricinde içeride satın alınabilecek fazla bir şey bulamazsınız. Hediyelik eşyaların da bir şeye benzedikle-

ri söylenemez: "MOXIE'LENDİM!" yazan parlak turuncu tişörtler, parlak turuncu şapkalar, eski takvimler, eski görünen ama büyük ihtimalle önceki yıl Çin'de üretilmiş teneke rozetler. Yılın çoğu zamanı içeride tek bir müşteriye bile rastlanmaz, raflar da boştur... Yine de abur cubur veya (tuzlu ve sirkeli cipslerden hoşlanıyorsanız) patates cipsi gibi şeyler bulabilirsiniz. İçecek dolabında sadece ve sadece Moxie bulunur. Bira dolabı da laf olsun diye oradadır.

Her yıl temmuz ayında, Lisbon Falls'ta Maine Moxie Festivali düzenlenir. Gruplar popüler parçaları çalar, havai fişekler atılır ve -yalan söylemiyorum- Moxie renklerinde bikiniler giymiş güzellik kraliçelerinin Moxie tekneleri içinde kıkırdadıkları bir geçit töreni bile yapılır. İnsanın gözünü yoracak kadar parlak turuncu bikinilerden bahsediyorum. Geçit töreninin başı Moxie Doktoru kılığındadır. Yani beyaz önlük giyip stetoskop takar, kafasına da alın aynası geçirir. İki yıl önce törenin başı okulun müdiresi Stella Langley'di. O töreni hayatı boyunca unutabileceğini sanmıyorum.

Festival zamanı hareketlenen Kennebec Meyvecilik iyi para kazanır, Maine'in batısındaki tatil beldelerine giden turistler iş olsun diye dükkândaki malların çoğunu satın alır. Yılın geri kalanında dükkân, kapısının önünden geçerken Moxie kokusu alabileceğiniz perili bir ev gibidir. Özürlü şanssız çoğunluğa dahil olduğumdan kokunun bana annemin ne zaman üşütsem göğsüme ve boynuma sürdüğü Bengay adlı iğrenç kokulu yapış yapış kremi hatırlattığını itiraf etmeliyim.

Eski Lewiston Yolu'nun diğer tarafında gördüğüm dükkân, iş hayatının zirvesindeydi. Kapının üstündeki tabela güneş ışınlarını yansıtıp gözüme sokacak kadar parlaktı. (Üstte 7-UP'LA SERİNLE ve altta KENNEBEC MEYVECİLİK'E HOŞ GELDİNİZ yazıyordu.)

Binanın badanası yeni yapılmıştı, çatı sapasağlamdı. Girenin çıkanın haddi hesabı yoktu. Vitrindeyse kedi yerine...

Aman Tanrım, portakal vardı! Demek Kennebec Meyvecilik'te bir zamanlar gerçekten meyve satılıyordu. Kimin aklına gelirdi!

Sokağın karşısına geçmeye yeltendiysem de şehirlerarası otobüs kornasını çalarak beni durdurdu. İki parçadan oluşan ön camının üstündeki tabelada LEWISTONE EKSPRESİ yazıyordu. Otobüs,

rayların başladığı noktada fren yapınca yolcuların çoğunun sigara içtiğini gördüm. İçerinin havası, dışarıdan gördüğüm kadarıyla Satürn'ün atmosferine dönmüştü.

Otobüs ardında çürük yumurta kokusunu andıran bir egzoz gazı bırakarak gözden kaybolduğunda, kaza geçirsem ne gibi sonuçları olacağını düşünerek karşıya geçtim. Evrenden silinir miydim? Al'ın kilerinde mi uyanırdım? Tahminen ikisi de olmazdı. Tahminen buracıkta, insanların -muhtemelen geçmişin ne kadar kötü koktuğunu unuttuklarından veya 1950'leri düşündüklerinde bu konuyu akıllarına bile getirmediklerinden- nostaljiyle baktığı bu çağda ölürdüm.

Siyah botlu bir çocuk bir ayağını duvara yaslamış Kennebec'in önünde duruyordu. Gömleğinin yakası ters çevrilmişti ve saçları filmlerden aşina olduğum şekilde geriye taranmıştı. Elvis modeli. Derslerimde gördüğüm oğlanların aksine keçi sakalı yoktu, aslında hiç sakalı yoktu. Şimdi ziyaret etmekte olduğum dünyada (basit bir ziyaretle paçayı kurtaracağımı umuyordum) yüzünde tek bir tüy olsa onu hemen liseden atarlardı. Hem de hiç tereddütsüz.

Başımı sallayarak onu selamladım. James Dean de başını sallayarak karşılık verdi ve, "Selam babalık," dedi.

İçeri girdim. Kapının üstündeki çan çınladı. Beni, çürümekte olan ahşabın pis kokusu ve toz bulutları değil portakal, elma, kahve ve hoş bir tütün kokusu karşıladı bu sefer. Sağ tarafımda kapakları yırtılmış çizgi romanlarla dolu bir raf vardı. *Archie*, *Batman*, *Kaptan Amerika*, *Plastik Adam*, *Mezar Hikâyeleri*, ne ararsanız. Bu hazinelerin üstlerine elyazısıyla eBay'deki çizgi roman tutkunlarının kalp krizi geçirmelerine yol açacak bir not iliştirilmişti: "TANESİ 5 SENT, ÜÇ TANESİ 10 SENT, DOKUZ TANESİ 1,15. *SATIN ALMAYACAKSANIZ DOKUNMAYIN.*

Solda gazetelerin durduğu raf vardı. *New York Times* yerine, *Portland Herald* ve *Boston Globe*'la karşılaştım. *Globe*'unki eski bir sayıydı ve başlığında **"DULLES, KIZIL ÇİN MÜDAHALE EDERSE EKONOMİK DURGUNLUK YAŞANACAĞINI İMA ETTİ"** yazıyordu. Tarih 9 Eylül 1958 Salı'ydı.

5

Sekiz sente satılan *Globe*'u alıp benim zamanımda artık var olmayan mermer kaplama gazoz makinesinin yanma gittim. Frank Anicetti makinenin arkasındaydı. Ta kendisi! Kırlaşmış favorilerine kadar aynıydı. Ama bu versiyon -ona Frank'in 1.0 modeli diyeceğim- şişman değil zayıftı ve çerçevesiz gözlük takıyordu. Daha uzundu. Kendimi başkasının vücuduna hapsolmuş bir yabancı gibi hissediyordum. Taburelerden birine oturdum.

Gazeteyi işaret etti. "Sadece gazete mi okuyacaksın, yoksa içecek bir şey ister misin?"

"Moxie hariç herhangi bir soğuk içecek," lafı döküldü dudaklarımdan.

Bu söz Frank 1.0'ı güldürdü. "Öyle olsun evlat. Kök birasına ne dersin?"

"Kulağa harika geliyor." Gerçekten öyleydi. Boğazım kurumuştu ve beynim zonkluyordu. Sanki ateşim çıkmış gibiydi.

"Beşlik mi onluk mu?"

"Pardon?"

"Beş sentlik bira mı istersin on sentlik bira mı?" Birayı gerçek Maine'liler gibi *birra* diye telaffuz etmişti.

"Ha. Sanırım on sentliklerden."

"Nasıl istersen." Dondurma dolabını açıp limonata sürahisi büyüklüğünde buz tutmuş bir maşrapa çıkardı. Makinenin kollarından birini ittirip maşrapayı ağzına kadar doldurduğunda kök birasının dolgun ve ağır kokusunu aldım. Tahta bir kaşığın sapıyla maşrapanın üstünde biriken köpükleri temizledikten sonra içine yeniden bira koydu. Ağzına kadar. Ardından maşrapayı tezgâha bıraktı. "İşte. Bu ve gazete 18 sent ediyor. Bir peni de vali için."

Al'ın verdiği dolarlardan birini uzattım. Frank 1.0 para üstünü verdi.

Kök birasından bir yudum alır almaz nefesim kesildi. Gerçekten... enfesti. Tadı damağınızda kalıyordu. Başka nasıl ifade edebileceğimi bilmiyorum. Elli yıl öncesinin dünyası tahmin edebileceğimden çok daha berbat kokuyordu ama tadı bizimkinden çok daha güzeldi.

"Bira enfesmiş," dedim.

"Öyle mi? Beğenmene sevindim. Buralı değilsin anlaşılan?"

"Değilim."

"Eyalet dışından mısın?"

"Wisconsin," diye karşılık verdim. Tam olarak yalan sayılmazdı: Ailem ben on birime gelene dek Milwaukee'de oturdu, babam Güney Maine Üniversitesi'nde İngilizce öğretmenliği yapmaya başlayınca taşındık. O gün bugündür eyalette dolanıyordum.

"Gelmek için çok doğru zaman seçmişsin," dedi Anicetti. "Yazın insanlar başka yerlere gider. Ortalık boşaldığı anda fiyatlar düşer. Örneğin içtiğin şeyin fiyatı."

Kapının üstündeki çan çıngırdadı; parkeler gıcırdadı. Arkadaşça bir gıcırtı. Bir paket şeker alabilmeyi umarak (hayal kırıklığına uğrayacaktım) Kennebec'in kapısından içeri son adımımı attığımda, parkelerin tek yaptığı düşmanca çatırdamaktı.

On yedi yaşında olduğunu tahmin ettiğim bir oğlan tezgâhın arkasına geçti. Koyu renk saçları kısa kesilmişti ama sıfıra vurulmamıştı. Bana içeceğimi veren adamla aralarındaki benzerlik gözden kaçırılacak gibi değildi. O zaman benim Frank Anicetti'min o olduğunu kavradım. Kök biramın üstündeki köpükleri temizleyen adam babasıydı. Frank 2.0 bana gözucuyla bile bakmadı; onun için sıradan bir müşteriydim.

"Titus kamyonu tamire başlamış," dedi babasına. "Beşe doğru hazır olacağını söyledi."

"Güzel," dedi baba Anicetti ve bir sigara yaktı. İlk kez o zaman gazoz makinesinin üstündeki mermere dizilmiş kül tablalarını gördüm. Her birinde "WINSTON, GERÇEK SİGARANIN TADI" yazılıydı. Adam bana döndü. "Biranın yanma bir kepçe vanilyalı dondurma ister misin? Şirketten. Turistlere hele de turizm sezonundan sonra gelenlere gözümüz gibi bakmayı severiz."

"Teşekkürler, ben almayayım," dedim. Biraz daha tatlı yersem beynim patlayacaktı. İçtiğim bira aşırı şekerli ve bol kafeinliydi – gazozlu espresso içmekten farksızdı.

Oğlan dünyalar tatlısı bir gülümsemeyle bana baktı – onda, dışarıdaki Elvis özentisinin alaycılığından eser yoktu. "Okulda ka-

sabalıların turizm sezonundan sonra gelenleri yedikleri bir hikâye okuduk," dedi.

"Frankie, müşteriye böyle şey söylenir mi?" diye azarladı Bay Anicetti. Ama bunu söylerken gülümsüyordu.

"Önemli değil," dedim. "Derslerimde o hikâyeyi okuttuğum olmuştur. Shirley Jackson'ındı yanılmıyorsam. Yaz İnsanları?"

"Evet o," dedi Frank. "Pek anlamadım ama çok hoşuma gitti."

Kök biramdan bir yudum daha alıp mermer zemine çarparken çıkardığı güçlü takırtının tadına vara vara maşrapayı tezgâha bıraktım. Biranın neredeyse tamamını içtiğimi fark ettiğimde şaşırdığımı söyleyemem. Bunların tiryakisi olabilirim, diye düşündüm. *Moxie'ye bin basar.*

Yaşlı Anicetti sigarasının dumanını tavana üflediğinde vantilatörün pervaneleri dumanı dağıttı. "Wisconsin'de mi eğitmenlik yapıyorsunuz Bay..."

"Epping," dedim. O kadar hazırlıksız yakalanmıştım ki sahte bir isim düşünmeye vaktim olmadı. "Öyle. Ama bu benim izin yılım."

"Yani bir yıl ders vermeyecek," dedi Frank, babasına dönüp.

"İzin yapmanın ne demek olduğunu biliyorum," dedi Anicetti. Oğluna kızmış gibi davranmaya çalışıyorsa da beceremiyordu. O ikisini, en az kök birasını sevdiğim kadar sevdiğime karar verdim. Sırf çoktan bir klişeye dönüştüğünden habersiz olduğu için bile olsa, dışarıdaki asi genci bile sevmiştim. Burada insana kendini güvende hissettiren bir şeyler vardı, bilmiyorum, belki bir düzen hissi. Elbette bu bir yanılsamaydı, bu dünya da başka herhangi bir dünya kadar tehlikeliydi. Ama benim için durum farklıydı, örneğin bu akşama kadar kadar sadece Tanrı'ya mahsus olduğuna inandığım bir bilgiye sahiptim: Kendi tabiriyle "anlamasa da" Shirley Jackson hikâyesinden hoşlanan neşeli oğlanın bugünün sonunu göreceğini ve sonraki elli yıl boyunca hayatta kalacağını biliyordum. Araba kazasına, kalp krizine kurban gitmeyecek, babasının sigarasının dumanını soluduğu için akciğer kanserine yakalanmayacaktı. Frank Anicetti daha uzun yıllar hayatta kalacaktı.

Duvardaki saate baktım ("GÜNE GÜLÜMSEYEREK BAŞLAYIN" yazıyordu saatte, "BİR KEYİF KAHVESİ İÇİN"): 12.22. *Bir*amın kalanını içip ayağa kalktım. "Castle Rock'ta arkadaşlarımla buluşmak istiyorsam yola koyulsam iyi olacak."

"117. Yol'dan giderken dikkatli ol," dedi Anicetti. "O yol tam bir baş belası." Baş belasını üzerine basa basa söylemişti. Yıllardır bu kadar koyu bir Maine aksanı duymamıştım. Bir anda, "yıllardır duymamıştım" lafının içinde ne kadar gerçek payı olduğunu fark ettim. Az kalsın yüksek sesle bir kahkaha atacaktım.

"Olurum," dedim. "Teşekkürler. Evlat? Shirley Jackson'ın hikâyesi var ya..."

"Evet efendim?" *Hâlâ insanlara efendim diye hitap edilen günler.* Oğlan bu kelimeyi alaycı bir tonla telaffuz etmemişti. 1958'in çok hoş bir yıl olduğuna karar vermiştim. Elbette sigara dumanı ve fabrikanın iğrenç kokuları bir kenara bırakılacak olursa.

"Onda anlaşılacak bir şey yok."

"Yok mu? Ama Bay Merchant öyle demiyor."

"Bay Merchant'a saygısızlık etmek istemem ama sorarsa ona, Jack Epping'in bazen sigaranın sigara,[1] hikâyenin de hikâye olduğunu söylediğini iletirsin."

Bir kahkaha attı. "Mutlaka söyleyeceğim! Yarın sabah üçüncü dersimiz onunla."

"Güzel." Başımı sallayarak babasını selamlarken ona (henüz popüler olmasa da) Moxie sayesinde o öldükten sonra bile anacadde ile Eski Lewiston Yolu'nun köşesindeki dükkânın ayakta kalacağını söyleyebilmeyi diledim. "Kök birası için teşekkürler."

"Yolun düşerse yeniden bekleriz evlat. Fiyatları daha da düşürmeyi planlıyorum."

"Bir sente mi?"

Sırıttı.

Oğlu gibi o da rahat ve açıksözlüydü. "Neden olmasın?"

Çan çıngırdadı. Üç hanım içeri girdi. Dalga geçmiyorum, dantelli elbiseli ve şapkalı üç hanım. Şapka! İkisinin şapkasında beyaz tüller bile vardı. En mükemmellerini seçmek amacıyla meyve sandıklarını karıştırmaya başladılar. Kalkıp tezgâhtan uzaklaştım. Derken aklıma bir şey geldi ve yeniden Anicetti'lere döndüm.

---

(1) Sigara bazen sadece sigaradır lafı Freud'a atfedilir. Başka bir şeyin sembolü değildir anlamında. (ç.n.)

"Yeşil Kapı'nın ne olduğunu söyleyebilir misin?"

Baba ve oğlu birbirlerine eski bir fıkrayı hatırlamama neden olan bakışlar fırlattı. Hani Chicago'lu bir turist son model spor arabasıyla şehir dışına çıkar. Bir çiftliğin önünden geçerken arabayı durdurur. Yaşlı çiftçi verandada oturmuş piposunu tüttürmektedir. Turist Jaguar'ından sarkıp, "Söylesene babalık, Doğu Machias'a nasıl gidebilirim?" diye sorar. Yaşlı çiftçi piposundan bir iki nefes çeker ve, "Bir milim bile kıpırdamazsan oradasın," diye karşılık verir.

"Gerçekten buralardan değilsin ha?" diye sordu Frank. Aksam babasınınki kadar belirgin değildi. Daha fazla televizyon izlediği içindir, diye düşündüm. *Aksanları yok etmekte televizyonun üstüne yoktur.*

"Öyleyim," dedim.

"Komik. Konuşmanda hafif bir Yanki aksanı olduğuna yemin edebilirim."

"Yooper aksam," dedim. "Yarımadanın yukarı bölgelerini bilir misin?" Kahretsin! Yarımadanın yukarı bölümünde Michigan vardır. Ayağım kendi yalanıma dolanmıştı.

İkisi de hatamı fark etmiş görünmedi. Küçük Frank arkasını dönüp bulaşıkları yıkamaya başladı. Elde.

"Yeşil Kapı içki dükkânıdır," dedi Anicetti. "Sokağın karşısında. Bira falan içmek istersen orada bulabilirsin."

"Sanırım kök birasıyla idare edeceğim," dedim. "Biri bahsettiği için aklıma takılmıştı. Size iyi günler."

"Sana da dostum. Geri gelirsen uğramayı unutma."

Meyveleri inceleyen üçlünün yanından geçerken, "Hanımlar!" diye mırıldandım. Kenarına dokunup onları selamlayabileceğim bir şapkam olmasını dilerdim. Belki bir fötr.

Eski filmlerdeki gibi.

6

Asi gençlik, duvar dibindeki yerinden ayrılmıştı. Nelerin değiştiğini görmek için anacaddeyi yürümeyi düşündüysem de fikrimi değiştirdim. Şansımı zorlamanın âlemi yoktu. Ya giysilerim

birinin dikkatini çekerse? Spor ceketim ve gömleğim çok da aykırı görünmüyordu ama emin olabilir miydim? Bir de neredeyse boynuma kadar gelen saçlarım vardı. Benim zamanımda bir lise öğretmeninin saçlarının boyun hizasına gelmesi son derece normal bir durumdu -tutucu bir saç kesimi bile sayılabilirdi- ama berberlerin enseyi tıraş etmeyi normal saydıkları ve uzun favori bırakmanın bana babalık diyen gençlere mahsus olduğu bir dönemde dikkatleri üzerime çekeceği ortadaydı. Elbette turist olduğumu ve Wisconsin'de bütün erkeklerin saçlarını benimki gibi yaptırdıklarını iddia edebilirdim, son moda olduğunu söylerdim, ama saç ve giysiler -insan kılığına girmiş bir uzaylı gibi herkesin dikkatini çektiğim hissi- tedirginliğimin ufak bir parçasıydı.

Asıl mesele kendimi ucube gibi hissetmemdi. Zihinsel olarak sarsılmamıştım, hayır, orta karar bir insan zihni kırılma noktasına gelmeden pek çok garipliği sindirmesini başarır. Ama ürkmüştüm. Uzun elbiseli ve şapkalı hanımlar aklımdan çıkmıyordu, sutyenlerinin kenarı azıcık görünse utançtan ölecek hanımlar. Ya kök birasının tadı? Ne kadar güçlüydü.

Sokağın karşı tarafında vitrininde "MAINE EYALETİ İÇKİ DÜKKÂNI" yazan mütevazı bir dükkân vardı. Ve evet, kapısı açık yeşildi. İçeride kurutma kulübesinin arkasında güneşlenen dostumuzun siluetini gördüm. Bir deri bir kemik vücudunu örten uzun siyah paltodan tanıdım onu; şapkasını çıkarmıştı ve saçları parmağını prize sokmuş çizgi film karakterlerininki gibi diken dikendi. Elini kolunu sallayarak tezgâhtara bir şeyler anlatıyordu, kıymetli sarı kartı bir elindeydi. Diğer elinde Al Templeton'ın yarım dolarının olduğuna emindim. Yılda bir düzenlenen geçit töreninde Moxie Doktoru'nun giydiğine benzeyen kısa beyaz bir önlük giymiş tezgâhtar, adamın anlattıklarını umursuyormuş gibi görünmüyordu.

Köşeye yürüdüm, sokağı kontrol ettim ve Eski Lewiston Yolu'nun Worumbo tarafına geçtim. Bir grup adam sigara içip kahkahalar atarak kumaş balyalarını yükledikleri el arabasını avlunun diğer tarafına ittiriyordu. Sigara dumanıyla fabrikadaki zehirli gazların iç organlarına neler yaptığını bilip bilmediklerini merak ettim, herhalde bilmiyorlardı. Bilmemeleri de daha iyiydi belki, gerçi bu soruyu ekmeğini on altı yaşındaki çocuklara Shakespeare'in,

Steinbeck'in ve Shirley Jackson'ın faziletlerini anlatmaya çalışarak kazanan bir adama değil felsefe öğretmenlerine şormak daha uygun düşer.

Arabayı ittirerek on metrelik paslı metal kapılardan geçip fabrikaya girdiklerinde üzerinde **"BU NOKTANIN ÖTESİNE GEÇİŞ YASAK!"** yazan tabelanın asılı olduğu zincire doğru yürüdüm. Dikkat çekmemek için hızlı yürümemem gerektiğini telkin ediyordum kendime. İnsanların dikkatini çekecek hiçbir şey yapmamalıydım. Ama bu dünyaya giriş yaptığım noktaya o kadar yaklaşmıştım ki acele etme arzusuna karşı koymak güçtü. Ağzım kurumuştu ve içtiğim kök birası midemde çalkalanıyordu. Ya geri dönemezsem? Ya koyduğum işaretler gitmişse? Ya işaretler oradaysa ama merdivenler yoksa?

Sakin ol, dedim kendime. *Sakin ol.*

Zincirin altından geçmeden son bir kez etrafı kolaçan ettim. Avluda yalnızdım. Uzaklarda bir yerlerden, trenin çuf çufları duyuluyordu. Rüyalardaki sesler gibi belirsizdi. Başka bir şarkının sözlerini anımsadım: *Bu trende, kaybolan demiryollarının hüznü var.*

Kurutma kulübesinin yeşil duvarına doğru ilerlediğimde kalbim göğüskafesimden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Üstüne beton parçası koyduğum kâğıt parçaları hâlâ yerindeydi; şimdilik her şey yolundaydı. İçimden, "Tanrım lütfen işe yarasın, lütfen eve dönmeme izin ver," diye dua ederek ayağımla beton parçasını kenara ittirdim.

Ayakucum betonun kenarına dokunduktan hemen sonra basamağa çarptı. Ayağımın hem betona hem basamağa çarpabilmesi imkânsız gibi görünse de olan buydu. Bir kere daha etrafı kolaçan ettim, binanın arkasına dolanmadıkları sürece kimse beni göremezdi. Ve binanın arka tarafında kimsecikler yoktu.

İlk basamağı çıktım. Gözlerim hâlâ avluda durduğumu söylese de ayağım basamağı hissediyordu. Kök birası sanki beni uyarmak istercesine bir kere daha midemde köpürdü. Gözlerimi kapadığımda kendimi biraz daha iyi hissettim. İkinci basamağı çıktım, derken üçüncü basamağı. Kısa adımlar. Dördüncü basamağı çıktığımda ensemi ısıtan yaz sıcağı kayboldu ve gözkapaklarıma

çarpan karanlık güçlendi. Beşinci basamağı çıkmayı denedim ama beşinci bir basamak yoktu. Kafamı kilerin alçak tavanına çarptım. Bir el beni kolumdan yakaladı. Az kalsın çığlık atacaktım.

"Sakin ol," dedi Al. "Sakin ol Jack. Geri döndün."

7

Bana bir fincan kahve uzattıysa da başımı iki yana sallayıp reddettim. Hâlâ midem bulanıyordu. Kendine bir kahve aldı ve birlikte bu çılgınca maceranın başladığı masaya oturduk. Cüzdanım, cep telefonum ve paralarım masanın üstündeydi. Al, acı ve rahatlama karışımı bir inlemeyle iskemlesine yerleşti. Artık daha az endişeliydi, biraz daha rahatlamış görünüyordu.

"Eee," dedi. "Gittin ve döndün. Ne düşünüyorsun?"

"Al, ne düşüneceğimi bilmiyorum. Dünyam altüst oldu. Burayı tesadüfen mi buldun?"

"Evet. Karavanı buraya yanaştırdıktan bir ay sonraydı. Ayaklarımda hâlâ Pine Sokağı'nın tozu vardı. Buldum denemez ya, ilk seferinde aslında merdivenden aşağı düştüm. Tavşan deliğinden içeri düşen Alice gibiydim. Kafayı üşüttüğümü sandım."

Tahmin edebiliyordum. En azından ben, biraz olsun hazırlıklıydım. Ama insanı zamanda yolculuğa hazırlamak ne kadar mümkün olabilir ki?

"Ne kadardır yokum?"

"İki dakikadır. Sana söylemiştim, her zaman iki dakika geçiyor. Diğer tarafta ne kadar uzun kalırsan kal, bu durum değişmiyor." Öksürdü ve balgamı elindeki peçeteye tükürdü. "Ve basamaklardan indiğinde her zaman 1958 yılının 9 Eylül'ünün sabahı, 11.58. Her yolculuk ilk yolculuk. Nereye gittin?"

"Kennebec'e. Kök birası içtim. Enfesti."

"Evet, orada her şeyin tadı daha güzel. Herhalde katkı maddeleri az olduğu için."

"Frank Anicetti'yi tanır mısın? On yedi yaşındaki haliyle tanıştım."

Her nedense, ne kadar kötü durumda olursa olsun bu sözün Al'ı güldürmesini beklemiştim ama sorumu ciddiye aldı. "Elbette.

Frank'le defalarca tanıştım. O, her seferinde benimle ilk kez tanışıyor - geçmiştekini kastediyorum. Frank için hep ilk tanışmamız. İçeri giriyor. Chevron'dan gelmiş. Babasına, 'Titus, kamyonu tamire başlamış. Beşe doğru hazır olacağını söyledi,' diyor. Bu sözleri en az elli kere duymuşumdur. Her geri döndüğümde Kennebec'e uğramıyorum ama ne zaman uğrasam bunları duyuyorum. Sonra hanımlar gelip meyveleri karıştırıyor. Bayan Symonds ve arkadaşları. Tekrar tekrar aynı filmi izlemekten farksız."

"Her sefer ilk sefer." Yavaşça, tane tane söylemiştim. Kafamda bütün bu olanları anlamlandırmaya çalışıyordum.

"Aynen öyle."

"Ve daha önce kaç kere tanışmış olursanız olun tanıştığın herkes seninle ilk kez tanışıyor."

"Doğru."

"Yani geri dönüp Frank ve babasıyla aynı konuşmayı yapabilirim ama onlar aynı sahneyi tekrarladığımızı bilemez."

"Yine doğru. Veya bir şeyleri değiştirebilirsin, kök birası yerine diyelim ki muzlu süt isteyebilirsin ve sohbetin kalanı farklı şekillenir. Bir şeylerin yanlış olduğundan şüphelenen tek kişi Sarı Kart Adam, o da ne hissettiğini çözemeyecek kadar sarhoş. Elbette bir şey hissediyorsa. Bence bir terslik olduğunun farkındaysa bile bunun nedeni tavşan deliğinin yakınlarında takılması. Ya da bu geçide ne ad vereceksen. Belki bir tür enerji yayılıyordur ve o da..."

Öksürmeye başladığı için cümlesini tamamlayamadı. İki büklüm oluşunu ve yan dönüp ne kadar acı çektiğini benden saklamaya çalışmasını seyretmek -içten içe parçalanışını görmek- başlı başına acı vericiydi. Böyle devam edemez, diye düşündüm. *Hastaneye düşmesine en fazla bir hafta, hatta birkaç gün var.* Beni de bu yüzden, kanser işini bitirmeden önce bu muhteşem sırrı biriyle paylaşmak için mi çağırmıştı?

"Sana bu öğleden sonra bütün hikâyeyi anlatabileceğimi sanmıştım ama yapamayacağım," dedi Al biraz olsun kendine geldiğinde. "Eve dönmeli, ilacımdan almalı ve dinlenmeliyim. Hayatım boyunca aspirinden güçlü bir ilaç içmişliğim yoktur. Oxy denilen zımbırtı beni fena sallıyor. Onu aldıktan sonra altı saat kadar uyuyorum. Ama uyandığımda bir süre kendimi fena hissetmiyorum. Gücüm yerine geliyor. Dokuz buçuk gibi bana uğrar mısın?"

"Nerede yaşadığını bilseydim uğrardım," dedim.

"Vining Sokağı'ndaki küçük bir evde yaşıyorum. 19 numara. Verandasında cüce olan evi ara. Görmemene imkân yok. Cücenin elinde bayrak var."

"Konuşacak neyimiz var Al? Demek istediğim... bana neler olduğunu gösterdin. Sana inanıyorum." İnanıyordum... ama ne kadarlığına? 1958'e yaptığım yolculuk rüyalar gibi silinip gitmeye başlamıştı çoktan. Birkaç saat veya birkaç gün sonra kendimi hepsinin bir rüya olduğuna ikna edebileceğime emindim.

"Konuşmamız gereken şeyler var dostum. Uğrayacak mısın?" Ölmekte olan bir adamın son dileği demediyse de gözlerinden bunu düşündüğünü anladım.

"Tamam. Seni evine bırakmamı ister misin?"

Gözleri çakmak çakmak oldu. "Kamyonum var, zaten evim beş blok ötede. O kadar yolu kendim de gidebilirim."

"Gidebileceğine eminim," dedim, sesimin hissettiğimden daha ikna edici çıkmış olmasını umdum. Ayağa kalkıp eşyalarımı ceplerime doldurdum. Paraları çıkarıp masaya bıraktım. Şimdi neden bir sürü bozukluk verdiğini anlıyordum.

Elini uzatıp parayı ittirdi. "Sende kalsın. Bende bir sürü var."

Paraları geri almadım. "Her sefer ilk seferse, geri getirdiğin para nasıl oluyor da sende kalıyor? Neden bir sonraki gidişinde o da sıfırlanmıyor?"

"Hiçbir fikrim yok ahbap. Sana söyledim, anlamadığım pek çok şey var. Bu işin kuralları var, birkaçını çözmeyi başardım ama hepsi bu." Yüzünde güçsüz ama içten bir gülümseme belirdi. "Kök birası da seninle günümüze gelmedi mi? Midende çalkalanıp durmuyor mu?"

Doğru söylüyordu.

"İşte aradığın cevap. Akşam görüşürüz Jake. Dinlenmiş olacağım ve konuşmamız gerekenleri konuşacağız."

"Bir soru daha sorabilir miyim?"

Sor dercesine elini kaldırdı. Her zaman tertemiz tuttuğu tırnaklarının sarardığını ve çatlaklarla dolduğunu fark ettim. İyiye işaret değil. Kilo kaybetmek kadar aşikâr olmasa da kötüye alamet. Babam, bir insanın tırnaklarının durumundan sağlığının nasıl olduğunu anlayabileceğimizi söylerdi.

"Meşhur Şişkoburger'in..."

"Ne olmuş ona?" Ama dudaklarında yeniden bir gülümseme belirmişti.

"Yemekleri ucuza satabiliyorsun, çünkü eti ucuza alıyorsun, haksız mıyım?"

"Doğrudan Red & White'tan alıyorum," dedi. "Kilosu 54 sente. Her hafta gidip depoyu dolduruyorum. Daha doğrusu beni Lisbon'un çok uzaklarına sürükleyen son macerama kadar öyleydi. Kasap Bay Warren'la çalışıyorum. On kilo et istersem, 'Hemen geliyor,' diyor. On iki veya on dört kilo et istersem, 'Sana taze et kesmem için bir iki dakika müsaade eder misin?' diye soruyor."

"Her zaman aynı cümleler."

"Evet."

"Çünkü onun için hep ilk karşılaşmanız."

"Doğru. İncil'deki ekmek ve balık mucizesi gibi. Ben her hafta aynı eti alıyorum. O etle köftelerimi kedi etinden yaptığımla ilgili dedikodulara rağmen restoranıma gelen yüzlerce, hatta binlerce insanı beslemişimdir. Ama geçmişten aldığım, hep aynı et."

"Tekrar tekrar aynı eti alıyorsun." Hiçbirini kafam almıyordu.

"Aynı saatte aynı kasaptan aynı eti alıyorum. Ben farklı bir şey söylemediğim sürece hep aynı şeyleri söylüyor. İtiraf etmeliyim ki birkaç kere yanına gidip, 'Nasıl gidiyor Warren, seni yaşlı serseri? Şu aralar hiç tavuk becerdin mi?' diye sormayı düşündüm. Sonraki gidişimde hatırlamazdı. Ama hiç yapmadım. Sanırım iyi biri olduğundan. Çok naziktir. Geçmişte tanıştığım insanların çoğu çok nazik insanlar." Sözlere sinmiş bir hasret tınısı...

"Nasıl olup da eti oradan alıp burada satabildiğini... ve sonra geri dönüp yine aynı eti aldığını kafam almıyor."

"Al benden de o kadar. Bunu bir lütuf olarak görüp sorgulamamayı tercih ediyorum. Tıpkı hâlâ burada olduğum gerçeğini kabul ettiğim gibi. Geri dönmeyebilirdin. Hatta okulu aradığımda telefona çıkmana bile minnettarım."

Bir parçam *keşke o telefona bakmasaydın* diyordu ama bunu dile getirmedim. Getirmeme de gerek yoktu, Al hastaydı, kör değil.

"Bu gece bana uğra. Sana ne planladığımı anlatacağım. Sonra ne istersen onu yaparsın. Ama çabuk karar vermen gerekecek,

çünkü zamanımız sınırlı. Kilerimdeki görünmez basamakların nereye açıldığı düşünülürse, sence de ironik değil mi?"

Her zamankinden yavaş konuşarak şöyle dedim: "Her... sefer... ilk... sefer."

Yeniden gülümsedi. "Sanırım işin o kısmını anladın. Akşama görüşürüz. Vining Sokağı, 19 numara. Elinde bayrak olan cüceyi ara."

8

Al'ın Yeri'nden üç buçukta ayrıldım. O saat ile dokuz buçuk arasındaki altı saat, elli üç yıl öncesinin Lisbon'unu ziyaret etmek kadar garip değildi ama ona yakındı. Zaman aynı anda hem hızlanıyor hem yavaşlıyordu. Sabattus'taki satın almaya hazırlandığım eve döndüm. (Christy'yle yaşadığımız evi satmış ve boşanma işlemleri sona erdiğinde parayı bölüşmüştük.) Biraz kestirmeyi istiyordum ama elbette uyuyamadım. Sırtüstü yatmakla geçen yirmi dakikanın ardından hâlâ zımba gibiydim, gözlerimi dikmiş tavana bakıyordum. İşemek için tuvalete gittim. Çişim klozette çağıldarken, bu 1958'in kök birası, diye düşündüm. Ama aynı anda, tüm bunların saçmalık olduğu, Al'ın bir şekilde beni hipnotize ettiği düşünceleri aklımdan geçiyordu.

İkilemimi anlıyor musunuz?

Son ödevleri notlandırmayı bitirmeye çalıştıysam da yapamadığımı görmek beni şaşırtmadı. Bay Epping'in korkusuz kırmızı kalemine ne olmuştu? Eleştirel düşünme yeteneğine? Hepsi komik geliyordu. Kelimeleri yan yana getirmekte bile güçlük çekiyordum. Bu yüzden televizyonu açıp kanallar arasında dolaştım. TMC'de *Yarışçı Kız* adında eski bir filme rastladım. Kendimi öfkeli gençlerin kullandıkları eski arabaları seyrederken buldum, kendimi o kadar kaptırmışım ki başım ağrıdı. Sonunda televizyonu kapadım. Kendime bir şeyler pişirdim ama aç olduğum halde yiyemedim. Öylece oturup Al Templeton'ın yıllarca aynı on kilo hamburgeri pişirişini düşünerek tabağa baktım. Gerçekten de ekmek ve balık mucizesi gibiydi, fiyatlar düşük olduğu için kediburger, köpekburger dedikoduları çıkmışsa ne olmuş! Ete ne kadar ödediği düşünülürse sattığı her Şişkoburger'den akıl almaz kâr elde ediyordu.

Mutfakta dolanıp durduğumu fark ettiğimde -uyuyamıyordum, okuyamıyordum, televizyon izleyemiyordum, pişirdiğim mükemmel yemekten iğrenç kokular yükselmeye başlamıştı- arabama atlayıp şehre indim. Saat yediye çeyrek vardı ve anacaddedeki park yerleri bomboştu. Arabamı Kennebec'in karşısına yanaştırıp direksiyonun başında oturdum, bir zamanların gözde işletmelerinden olan kasaba şirketinin boyaları dökülen duvarlarına baktım. Bugünlük kapıya kilidi vurmuşlardı, bina her an yıkılacakmış gibi görünüyordu. İnsan eli değdiğinin tek göstergesi tozlu vitrindeki birkaç Moxie reklamıydı ("SAĞLIĞINIZ İÇİN MOXIE İÇİN!" diyordu en büyüğünde) ve onlar bile o kadar eski modaydı ki birileri yıllar önce çekip giderken geride bırakmış olabilirdi hepsini.

Şirketin gölgesi sokağın karşısına kadar uzadı ve arabamı yuttu. Sağ tarafımda, bir zamanlar içki dükkânının olduğu yerde Key Bank'ın şubelerinden birine ev sahipliği yapan şirin görünüşlü tuğla bina vardı. Eyaletteki bütün marketlerden bir şişe Jack veya cep konyağı alabilecekken kimin yeşil kapılara ihtiyacı var? Üstelik kahverengi kesekâğıdında da değil evlat; biz o kadar moderniz ki artık naylon kullanıyoruz. Bin yıl dayanıyor. Dükkânlardan bahsetmişken, Red & White diye bir dükkândan bahsedildiğini hiç duymamıştım. Lisbon'da alışverişe gidecekseniz 196. Cadde'deki IGA'ya giderdiniz. Tişört de satan bir dövmeciye dönüşen eski tren istasyonunun tam karşısındaydı.

Ama geçmişi yakınımda hissediyordum - belki batmakta olan yaz güneşinin bana her zaman doğaüstü bir mucizeymiş gibi gelen altın ışıltıları yüzündendi. Sanki 1958 tam orada, gözlerimin önündeydi, araya giren yılların oluşturduğu kalın bir tül perdesinin ardında saklanıyordu. Ve, akşam başıma gelenleri hayal etmediysem, bu düşüncemde yanılmıyor olabilirdim.

Bir şey yapmak istiyor. Normalde kendisi yapacakmış ama kanser onu durdurmuş. Geçmişe gittiğini ve dört yıl kaldığını söyledi. (Daha doğrusu ben bunu ima ettiğini düşünmüştüm.) *Ama dört yıl yetmemiş.*

O merdivenden aşağı inip dört yıldan uzun süre geçmişte kalmaya gönüllü müydüm? Özetle, oraya taşınmaya? Kendi dünyama döndüğümde aradan iki dakika geçmiş olacağı doğruydu... ama

ben yaşlanmış olacaktım. Kırklarımda, saçlarıma ak düşmüş olarak geri gelmeyi göze alabilir miydim? Bunu yapmayı hayal bile edemiyordum, Ama Al'ın ne önereceğini bilmediğim için önyargılı davranmamaya çalıştım. Önemli olduğunu düşünmeseydi o da yıllarını geçmişte geçirmezdi. Yine de tek bildiğim ölmek üzere olan bir adamın son arzusu bile olsa hayatımın dört veya altı veya sekiz yılını harcayamayacağımdı.

Al'ın evindeki randevuma hâlâ iki saat vardı. Eve dönüp yemek yapmaya ve bu sefer kendimi onu yemeye zorlamaya karar verdim. Sonrasında tekrar ödevleri notlandırmayı deneyecektim. Dünya tarihindeki zamanda yolculuk yapmış az sayıdaki insandan biri olabilirdim -işin aslı Al'ın ve benim geçmişe seyahat etmiş yegâne insanlar olmamız mümkündü- ama zamanda yolculuk yapmak, öğrencilerimin ödevlerine not verme işinden yırtmamı sağlamıyordu.

Şehre inerken radyoyu açmamıştım ama dönerken açtım. Televizyonum gibi o da, dünyanın etrafında dönen uydular aracılığıyla kanalları otomatik olarak ayarlar. Geçmişteki genç Frank Anicetti'nin nefesini kesecek (ve büyük ihtimalle asla inanmayacağı) bir teknolojik gelişme. Altıncı kanaldaki "60'lar" programını buldum, birbiriyle uyumlu üç dört vokale akustik piyano eşlik ederken Danny & Juniors, "Rock and Roll Is Here to Stay"i söylüyordu. Arkasından Little Richard'ın ciğerlerinin yettiğince "Lucille" diye bağırdığı şarkı ve Ernie K-Doe'nin ağlamaklı "Mother-in-Law"ı geldi: *Verdiği öğütleri evliliğimize katkıda bulunmak sanıyor, oysa yapacağının en iyisi çekip gitmek olurdu.* Tüm bu şarkılar Bayan Simonds ve arkadaşlarının elledikleri portakallar kadar taze ve tatlıydı.

Hepsi kulağıma *yeni* geliyordu.

Geçmişte yaşamak istiyor muydum? Hayır. Ama geçmişe dönmek istiyordum. Sadece Little Richard'ı kariyerinin zirvesindeyken dinlemek için bile olsa. Ya da ayakkabılarımı çıkarmama ve vücut taramasından veya metal dedektöründen geçmeme gerek kalmadan Trans World Havayolları'nın uçaklarından birine binmek için bile olsa.

Ve kesinlikle bir kök birası daha içmek istiyordum.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1

Cücenin gerçekten de bayrağı vardı, ama Amerikan bayrağı değildi. Üzerinde geyik resmi olan Maine bayrağı bile değildi. Cücenin elindeki bayrağın bir dikey mavi çizgisi ve iki kalın yatay çizgisi vardı, üstteki beyaz alttaki kırmızıydı. Tek yıldızlı bir bayrak. Yanından geçerken cücenin sivri şapkasını okşadım ve Al'ın Vining Sokağı'ndaki küçük kulübesinin basamaklarını çıktım. Beynimde Ray Wylie Hubbard, "Defol git, biz Teksaslıyız" diye şarkı söylüyordu.

Zili çalamadan kapı açıldı. Al, pijamalarının üstüne bornoz giymişti ve hâlâ alışamadığım kırlaşmış saçları karmakarışıktı – yataktan yeni kalktığına bahse girebilirdim. Ama uyku (ve elbette ağrıkesiciler) ona iyi gelmişti. Hâlâ hasta görünüyordu ama ağzının etrafındaki çizgiler eskisi kadar derin değildi ve beni holden geçirip salona aldığı sırada eskisinden daha sağlam adımlar atıyordu. Rahatça ayakta durabildiğinden olsa gerek, sağ elini sol koltuk altına sokmamıştı.

"Eskiden hatırladığın gibi miyim?" diye sordu çatlak bir sesle. Televizyonun karşısındaki rahat koltuğa oturdu. Aslında oturdu yanlış bir kelime olacak, koltuğun önüne geçip kendini onun kollarına bıraktı demeliydim.

"Seni daha iyi gördüm. Doktorlar ne dedi?"

"Portland'da muayene olduğum doktor kemo ve radyasyon tedavisiyle bile umut olmadığını söyledi. Dallas'ta muayene olduğum doktor da bire bir aynı şeyleri tekrarladı. 1962'den bu yana bazı şeylerin hiç değişmediğini görmek sence de hoş değil mi?"

Bir şey söyleyecekmiş gibi ağzımı açtım, sonra yeniden kapadım. Bazen söylenecek bir şey yoktur. Bazen diliniz tutulur.

"Lafı gevelemeye gerek yok," dedi. "Ölümden bahsetmenin insanları utandırdığını biliyorum, özellikle de ölen kişinin ölümünün sorumlusu kendi kötü alışkanlıklarıysa. Ama görgülü davranacağım diye zamanımı ziyan edemem. Yakında başka hiçbir şey için olmasa da artık kendi başıma tuvalete gidip dönemediğim için beni hastaneye kaldıracaklar. Öksüre öksüre ciğerlerimi kusarken kendi bokumun içinde boğulmaya niyetim yok."

"Restorana ne olacak?"

"Restoranın işi bitti ahbap. Sağlığım yerinde olsaydı bile ay sonunda kapatmam gerekecekti. Mekânın bana ait olmadığını, o arsada kiracı olduğumu biliyorsun, değil mi?"

Bilmiyordum ama kulağa mantıklı geliyordu. Worumbo'nun adı hâlâ Worumbo'ydu ama artık bildiğiniz, popüler alışveriş merkezlerinden birine dönüşmüştü; muhtemelen Al da onun sahibi olan şirkete kira ödüyordu.

"Kira kontratımın yenilenme zamanı geldi ve Fabrika Anonim Ortaklığı şimdi benim restoranımın olduğu yere -buna bayılacaksın- L.L. Bean Express açmak istiyor. Benim küçük restoranımın oraya yakışmadığını söylüyorlar."

"Saçmalık!" dedim. Öylesine içten bir öfkeyle konuşmuştum ki Al kıkırdadı. Derken, o kıkırdama onu boğan öksürüklere dönüştü. Burada, evinin mahremiyetinde, kanlı öksürüklerini örtmek için bez veya kâğıt mendil ya da peçete kullanmıyordu; koltuğunun yanındaki masada bir paket büyük boy Orkid vardı. Gözlerimi onlardan alamadım. Kendimi başka yerlere, örneğin Al'ın kolunu güzel bir kadının beline doladığı fotoğrafa bakmaya zorluyordum ama gözlerim aynı noktaya geri dönüyordu. İşte size insanlık halinin acı gerçeklerinden biri: Çürümekte olan vücudunuzun artıklarını emmesi için büyük boy Orkid'e ihtiyacınız olduğu gün başınız belada demektir. Hapı yutmuşsunuzdur.

"Teşekkürler dostum. Keşke bu öfkenin şerefine kadeh tokuşturabilseydik. Ne yazık ki içki içtiğim günler çok gerilerde kaldı, ama buzdolabında buzlu çay var. Belki ikimize birer bardak doldurursun."

2

Al'ın Yeri'nde her yerde gördüğünüz türden sürahiler ve bardaklar kullanılırdı ama buzlu çayın durduğu sürahi gözüme Waterford'muş gibi göründü. Tadını daha iyi bırakması için kabuğu soyulmuş koca bir limon parçası sıvıya batıp çıkıyordu. İki bardağa buz koyduktan sonra, üstünü buzlu çayla doldurup oturma odasına geri döndüm. Al, içeceğinden koca bir yudum alıp gözlerini kapadı.

"Evet, işte buna buzlu çay denir. Sadece bu an için bile olsa Al'ın dünyasında her şey harika. Bu ilaçlar gerçekten işe yarıyor. İnsanda bağımlılık yapıyor elbette, ama muhteşemler. Öksürüklerim bile kısa süreliğine de olsa geçiyor. Ağrılarım gece yarısına doğru tekrar başlayacak ama o zamana kadar sohbetimiz bitmiş olur." İçeceğinden bir yudum alıp yarı pişman bir ifadeyle bana baktı. "İnsan, hayatının son anında bile bazı şeylerin tadını çıkarabiliyor demek... Kimin aklına gelirdi ki..."

"Al, karavanını çekip onun yerine bir mağaza inşa ederlerse... geçmişe açılan deliğe ne olacak?"

"Geçmişe gidip aynı eti defalarca nasıl alabildiğimi bilmediğim gibi bu sorunun yanıtını da bilmiyorum. Tahminime göre delik kaybolacak. Bence o geçit de Old Faithful veya Batı Avustralya'daki garip kayalar ya da Ay'ın etkisiyle kimi zaman tersine akan nehirler gibi bir doğa mucizesi. Bu tür şeyler hassas dengeler içinde var olur dostum. Isıdaki bir değişim, toprağın dokusundaki bir kayma, birkaç dinamit - ve kaybolup giderler."

"Yani... bir tür patlama ya da vakum oluşacağını düşünmüyorsun? Ya birileri ya da bir şeyler geçmişe doğru emilirse?" Gözümün önüne on iki bin metre yükseklikteki bir uçağın içi geldi; kapısı açılıyor ve yolcular da dahil olmak üzere her şey delikten emiliyor. Bir keresinde bir filmde böyle bir sahne görmüştüm galiba.

"Hiç sanmıyorum, ama kim bilir? Tek söyleyebileceğim elimden gelen hiçbir şey olmadığı. Elbette eğer istersen restoranı sana devredebilirim. O zaman Tarihi Varlıkları Koruma Vakfı'na gidip onlara, 'Beyler, tarihi Worumbo Fabrikası'nın avlusuna dandik bir mağaza dikmelerine izin veremezsiniz. Orada bir zaman tüneli var. İnanması zor ama isterseniz gelin göstereyim,' diyebilirsin."

Bir an bu seçeneğin olabilirliğini tarttım, tahminimce Al haklıydı: Geçmişe uzanan tünel hassas dengeler sayesinde vardı. Restoran şöyle bir sallanacak bile olsa sabun köpüğü gibi kaybolup gidebilirdi. Sonra federaller, geçmişi diledikleri gibi değiştirebileceklerini keşfederlerse neler olacağını düşündüm. Delikten geçen askeri birlikler, gizli operasyonlar. Geçmişi değiştirmenin mümkün olup olmayacağını bilmiyordum ama bunu denemesini isteyeceğim son kişiler hayatımıza biyolojik silahlar ve insansız bombardıman uçakları gibi güzellikler katan kişilerdi. Savunmasız tarihe neler yapacaklarını düşünmek bile istemiyordum.

Bu fikir aklıma geldiği anda -evet, tam o saniyede- Al'ın aklındakinin ne olduğunu anladım. Yalnızca detayları bilmiyordum. Buzlu çayımı kenara bırakıp ayağa kalktım.

"Hayır. Kesinlikle olmaz. İmkânsız."

Hiçbir tepki vermedi. OxyContin'le kafayı bulduğu için ses çıkarmadığını iddia edebilirdim ama öyle olmadığını biliyordum. Dudaklarımdan dökülen kelimeler ne olursa olsun öylece çekip gitmeyeceğimi biliyordu. Merakım (ve tüm bunların başımı döndürdüğü gerçeği) yüzümden okunuyor olmalıydı. Bir parçam, mantığım ne derse desin detayları öğrenmek istiyordu.

"Açıklamaları atlayıp doğrudan konuya girebileceğimi görüyorum," dedi Al. "Güzel. Otur lütfen Jake. Otur da sana neden pembe ilaçlarımın hepsini birden boğazımdan aşağı yuvarlamadığımı anlatayım." Ayakta durmayı sürdürdüğümü görünce devam etti: "Ne söyleyeceğimi duymak istiyorsun, hem ne zararı olur? Seni burada, 2011'de bir şeyler yapmaya zorlayabilsem bile -ki zorlayamamorada sana zorla bir şeyler yaptırmam hiç mümkün değil. Geçmişe döndüğünde Al Templeton, Indiana, Bloomington'da Lone Ranger maskesiyle sokaklarda koşturan dört yaşında bir çocuk olacak. En büyük derdi tuvalet eğitimi olan bir ufaklık. Bu yüzden otur ve anlatacaklarımı dinle. Televizyondaki tanıtımlarda dedikleri gibi - hiçbir şey yapmak zorunda değilsin."

Haklıydı. Diğer taraftan annem olsa *şeytanın sesi kulağa tatlı gelir* derdi.

Yine de oturup anlatacaklarını dinledim.

3

"İngilizcede 'akıntının yönünün değiştiği an' diye bir deyim vardır, bundan bahsedildiğini duymuş muydun?"

Başımı salladım. Bu tabiri bilmek için iyi İngilizce bilmenize gerek yoktur; okuryazar olmanız bile gerekmez. "Parçaları birleştirmek" ve "üstüne yatmak" gibi bu da kablolu TV'deki haber programlarında sık sık kullanılan tabirlerden biridir. Beni en çok kızdıran örneklerse (sıkıldıklarını görsem de bunu öğrencilerimin kafasına sokmak için tekrarlayıp dururum) aslında hiçbir anlam ifade etmeyen *bazılarının dediği gibi* veya *çoğu kişinin inandığı üzere* gibi laflardır.

"Bu deyimin nereden geldiğini biliyor musun? Kökenlerini?"

"Hayır."

"Kartografiden. Eskiden dağlık arazilerde, suyun akışının yönünü değiştirmek için set çekerlermiş. Tarih de bir nehir değil midir?"

"Evet. Sanırım." Buzlu çayımdan bir yudum aldım.

"Bazen tarihin akışını değiştiren olaylar geniş bir yelpazeye yayılmıştır - ufak taşlar üst üste yığılır ve zamanla orada nehrin yönünü değiştiren bir set oluşur. Ama nehrin akışının bir günde değiştiği zamanlar da vardır. Koca bir kaya parçası kopup gelir ve nehrin daraldığı bir noktaya oturur. Tarih için de aynısı geçerli. Örnek mi istiyorsun? 11 Eylül'e ne dersin? Ya Bush'un 2000'de Gore'a karşı kazandığı zafere ne demeli?"

"Seçimleri heyelanlarla ve dağdan kopup gelen kayalarla kıyaslayamazsın Al."

"Çoğunu kıyaslayamam belki ama bu 2000 seçimi için geçerli değil. Ya 2000 yılının sonbaharında Florida'ya gidip Al Gore için iki yüz bin dolar harcama şansın olsaydı?"

"Ufak tefek sorunlar var Al," dedim. "Öncelikle iki yüz bin dolarım yok, ayrıca ben lise öğretmeniyim. Sana Thomas Wolfe'un anne saplantısından söz edebilirim ama iş politikaya geldiğinde kara cahilimdir."

Elini sabırsızca havada salladığında parmağındaki komando yüzüğü az kalsın zayıflamış parmağından kayıp düşecekti. "Para

sorunumuz yok. Şimdilik bu konuda bana güvenmen gerekecek. İnan bana neler olacağını biliyorsan, başka bir şey bilmen gerekmiyor. Florida'da iki taraf arasındaki oy farkı altı yüzden azdı. Öyle bir seçeneğin olsa iki yüz bin dolarla seçim günü rahat rahat altı yüz oy satın alabilirdin. Yanılıyor muyum?"

"Belki," dedim. "Muhtemelen. Sanırım çoğunluğun oy vermediği kasabalardan birine gider -hangileri olduğunu tespit etmek zor olmayacaktır- ve para saçardım."

Al sırıttığında eksik dişleri ve sağlıksız dişetleri ortaya çıktı. "Neden olmasın? Chicago'da yıllarca bunu yaptılar."

İki Mercedes'ten daha ucuza başkanlığı satın alabilmenin düşüncesi beni susturmaya yetti.

"Ama sıra tarih denilen nehre geldiğinde, en önemli dönüm noktaları suikastlardır - başarılı olanlar ve başarısız olanlar. Avusturya Arşidükü Franz Ferdinand'ın akli dengesi yerinde olmayan Gavrilo Princip tarafından vuruluşu I. Dünya Savaşı'nı tetikledi. Diğer taraftan Claus von Stauffenberg 1944'te Hitler'i öldürmeyi başaramadı -çok yaklaşmıştı ama olmadı- savaş devam etti ve milyonlar öldü."

O filmi ben de görmüştüm.

"Arşidük Ferdinand veya Adolf Hitler konusunda yapabileceğimiz bir şey yok," dedi Al. "Onlara ulaşmamız imkânsız."

Biz diye konuştuğu için onu azarlamak istediysem de ağzımı açmadım. Kendimi acıklı bir kitabı okuyan biri gibi hissediyordum. Örneğin bir Thomas Hardy romanını. Nasıl biteceğini bilirsiniz ama bunu bilmek her şeyi mahvetmektense merakınızı kamçılar ve devam etmenizi sağlar. Küçük bir çocuğun elektrikli treninin hızını her seferinde biraz daha artırışını izleyip trenin virajlardan birinde raydan çıkmasını bekleyişi gibi.

"11 Eylül'e gelince, onu değiştirmek istiyorsan kırk üç yıl beklemen gerekecek. O kadar yaşasan bile seksenine merdiven dayamış olacaksın."

Şimdi bahçe cücesinin elindeki tek yıldızlı bayrak bir anlam kazanmıştı. Al'ın geçmişe yaptığı son yolculuktan bir hatıraydı. "Demek 63'ü bile göremedin?"

Beni restorana aldığında sulanmış ve dalgın olan gözleri artık zekâ parıltıları saçıyordu. Sanki Al gençleşmişti.

"Bundan bahsediyorsun değil mi? 1963, Dallas?"

"Doğru," dedi. "Ben, geri dönmek zorunda kaldım. Ama sen hasta değilsin. Sağlıklısın ve hayatının en parlak çağını yaşıyorsun. Geri dönüp suikasta engel olabilirsin."

Öne eğildiğinde gözleri sadece parlamakla kalmıyor, ışıltılar saçıyordu.

"Tarihin akışını değiştirebilirsin Jake. Beni anlıyor musun? Kennedy *sağ* kalabilir."

4

Gerilim romanlarının temel kurallarını bilirim -bilmem gerekir, hayatım onları okuyarak geçti- ve altın kural okuyucuyu merakta bırakmaktır. Ama o gün yaşadığım sıra dışı olaylara bakarak benim karakterimin nasıl biri olduğunu az buçuk çözmüşseniz, ikna edilmeyi istediğimi anlamışsınızdır. Christy Epping, Christy Thompson olmuştu (İsimsiz Alkolikler toplantısında oğlan kızla tanışır, hatırladınız mı?) ve ben artık yalnız bir adamdım. Uğruna kavga edeceğimiz çocuklarımız bile yoktu. İyi olduğum bir işim vardı ama işimin hayatıma anlam kazandırdığını söylersem yalan söylemiş olurum. Yaşadığım en büyük macera üniversiteden mezun olduğumda bir arkadaşımla birlikte otostopla Kanada'yı dolaşmaktı. Kanadalıların ne kadar neşeli ve yardımsever insanlar oldukları düşünülürse ona da maceraya atılmak denemezdi. Şimdi birdenbire bana sadece Amerikan tarihinin değil, dünya tarihinin en önemli karakterlerinden biri olma şansı sunulmuştu. Bu yüzden evet, evet, evet, içten içe Al'ın beni ikna etmesini istiyordum.

Ama korkuyordum da.

"Ya her şey yanlış giderse?" Buz parçaları dişlerime çarpa çarpa dört yudumda buzlu çayımın kalanını içtim. "Ya, nasıl bilmiyorum ama bir şekilde, başarılı olur ve suikastı engellersem ama dünya iyiye gideceğine kötüye giderse? Ya geri dönüp Amerika'yı faşist bir rejimin kontrolünde bulursam? Ya da dünya insanların gaz maskeleriyle dolaşmalarını gerektirecek kadar kirlenmiş olursa?"

"O zaman yeniden geri gidersin!" dedi Al. "İki dakikada kendini yeniden 9 Eylül 1958'de bulursun. Böylece önceki maceran ve o macerada yaptığın bütün değişiklikler otomatik olarak iptal olur. Her gidiş, ilk gidiş, unuttun mu? Geçmişe her gittiğinde bir önceki gidişinin izleri ortadan kalkmış oluyor."

"Kulağa güzel geliyor ama ya yaptığım değişiklikler yüzünden döndüğümde restoranı burada bulamazsam?"

Al sırıttı. "O zaman geçmişte yaşaman gerekir. Çok mu kötü olur? İngilizce öğretmeni olarak rahatlıkla iş bulabilirsin. Gerçi çalışmaya ihtiyacın olmayacaktır. Ben dört yıl geçmişte kaldım Jake. Ve ufak bir servet yaptım. Nasıl olduğunu bilmek ister misin?"

İyi bir tahmin yürütebilirdim ama başımı sallamakla yetindim.

"Bahse girerek. Dikkatli davrandım -kimsenin dikkatini çekmek istemiyordum, hele bahisçilerin fedailerinin peşime düşmelerine neden olmaya hiç niyetim yoktu- ama 1958 yazıyla 1963 sonbaharı arasında büyük maçları kimin kazanacağını ezberlersen bu işin altından kalkabilirsin. Krallar gibi yaşayacağını söylemiyorum, öylesi tehlikeli olur. Ama rahat bir hayat sürersin. Ayrıca bence geri döndüğünde restoran yerinde olacak. Ben her dönüşümde onu burada buldum ve inan bana bir sürü şeyi değiştirmişimdir. Her gidiş geçmişte bir şeyleri değiştirir. Ortalıkta dolanıp bir ekmek ve bir litre süt almak bile geleceğin değişmesine neden olur. Kelebek etkisini duymuş muydun? Son yıllarda popüler olan şatafatlı bilimsel teorilerden biri, özetleyecek olursak..."

Yeniden öksürüklere boğuldu, beni içeri aldığından beri yaşadığı ilk krizdi. Orkid'lerden birini alıp bir bezmiş gibi ağzını örttükten sonra iki büklüm oldu. Göğsünden kusma böğürtülerini andıran iğrenç sesler döküldü. Sanki iç organları dışarı çıkmaya çalışıyor ve eğlence parklarındaki çarpışan arabalar gibi göğüskafesinin çeperine çarpıyordu. Sonunda öksürükleri durulduu. Orkid'e baktı, suratını buruşturdu, ikiye katlayıp çöpe attı.

"Özür dilerim ahbap. Âdet dönemi denilen şey tam bir baş belası."

"Tanrı aşkına Al!"

Omuz silkti. "Dalga geçemeyeceksen ölmenin ne anlamı var? Şimdi, nerede kalmıştım?"

"Kelebek etkisi."

"Doğru ya. Ufacık detayların bile büyük etkileri olabileceği anlamına geliyor. Anafikir şu, adamın biri Çin'de bir kelebeği öldürüyor ve kırk yıl sonra ya da dört yüz yıl sonra Peru'da bir deprem oluyor. İlk olay ikinciyi tetikliyor. Senin kulağına da çılgınca gelmiyor mu?"

Öyleydi ama aklıma uzun zaman önce okuduğum bir zamanda yolculuk ikilemini getirdi. Pat diye söyledim. "İyi ama ya geçmişe gidip kendi büyükbabanı öldürürsen?"

Şaşkın şaşkın bana baktı. "Niye bunu yapasın ki?"

Yerinde bir soruydu, bu yüzden devam etmesini işaret ettim.

"Kennebec'e giderek bu öğleden sonra geçmişi değiştirdin... Yine de 2011'e dönen merdivenleri yerinde bulmadın mı? Lisbon Falls da bıraktığın gibiydi."

"Görünüşte evet. Ama sen kök birası içmek gibi basit bir şeyden değil, JFK'nin hayatını kurtarmaktan bahsediyorsun."

"Hey, ben bundan çok daha fazlasından bahsediyorum, çünkü karşımızdaki Çin'deki bir kelebek değil ahbap. Ben aynı zamanda RFK'nin hayatını kurtarmaktan bahsediyorum, çünkü John, Dallas'tan sağ çıkarsa Robert da büyük ihtimalle 1968'de başkanlığa aday olmaz. Ülke bir Kennedy'nin yerine diğerini koymayı dört gözle beklemiyor olacaktır."

"Emin olamazsın."

"Hayır, ama şöyle bir düşün. John Kennedy'nin hayatını kurtarırsan kardeşi Robert'ın 5 Haziran 1968 günü sabah 12.15'te Ambassador Oteli'nde olacağına inanıyor musun? Olsa bile Sirhan Sirhan otelin mutfağında çalışıyor olacak mı?"

Belki olurdu ama ihtimaller yok denecek kadar düşüktü. Bir denkleme milyonlarca öngörülemez değişken eklerseniz, netice elbette ki değişecektir.

"Ya Martin Luther King? 1968 nisanında hâlâ Memphis'te mi olacak? Olsa bile James Earl Ray'in onu vurmaya hazırlandığı sırada Lorraine Moteli'nin balkonuna çıkacak mı? Ne dersin?"

"Kelebek teorisi doğruysa, muhtemelen hayır."

"Ben de senin gibi düşünüyorum. Ve MLK yaşarsa ölümünden sonraki isyanlar gerçekleşmez. Belki Chicago'da Fred Hampton'ı[1] vurmazlar."

"Kimi?"

Beni duymazdan geldi. "Belki Symbionese Özgürlük Ordusu diye bir şey olmaz. Patty Hearst kaçırılmaz. Patty Hearst kaçırılmazsa orta sınıfın beyazları belki de zencilerden eskisi kadar korkmaz."

"Söylediklerini takip edemiyorum. Unuttun mu ben dil-edebiyat mezunuyum."

"Beni takip edemiyorsun, çünkü on dokuzuncu yüzyıldaki içsavaşı, Kennedy suikastından sonra bu ülkeyi parçalayan olayları bildiğinden daha iyi biliyorsun. Sana *Aşk Mevsimi*[2] filminde kimin oynadığını sorsam hemen söylersin. Ama Lee Oswald'ın Kennedy'yi öldürmeden sadece birkaç ay önce kimi öldürmeyi denediğini *sorsam ağzını* açamazsın. Çünkü bu bilgiler zamanla kaybolup gitti."

"Oswald, Kennedy'den önce birini öldürmeyi mi denemiş?"

Bu haber benim için yeniydi; çünkü Kennedy suikastı hakkındaki bilgilerim Oliver Stone filminde anlatıldığı kadardı. Al sorumu yanıtlamadı. Al kendini anlattıklarına kaptırmıştı.

"Ya Vietnam'a ne demeli? O delice savaşı başlatan Johnson'dı. Kennedy de savaşçıydı ama Johnson işi bir adım ileri götürdü. Onda da televizyona çıkıp, 'Elinizden geleni ardınıza koymayın,' diyen Dubya gibi kim daha uzağa işeyecek kompleksi vardı. Kennedy geri adım atabilen liderlerdendi. Johnson ve Nixon bunu beceremediler. Onlar yüzünden Vietnam'da altmış bin Amerikalıyı kaybettik. Vietnamlılar için ise durum daha kötüydü, Kuzey'de ve Güney'de milyonlarca Vietnamlı öldü. Kennedy'nin ölümünün bu ülkeye ne kadar pahalıya patladığını görebiliyor musun?"

---

(1) Ünlü zenci hakları eylemcisi. (ç.n.)

(2) Mike Nichols'ın yönetip Dustin Hoffman ve Anne Bancroft'un başrollerini paylaştığı 1967 tarihli olay yaratan film. Orijinal ismi: *Graduate*. (ç.n.)

"Her şeyi Kennedy'nin ölümüne bağlayamazsın Al. Sorduğun sorunun cevabını kimse veremez, sen bile."

"Doğru söylüyorsun, ama uzun zamandır yakın tarihimizi inceliyorum. Bence Kennedy'nin hayatını kurtarmak her şeyin iyiye gitmesini sağlayacak. Ayrıca risk yok denecek kadar az. İşler sarpa sararsa tek yapman gereken buraya gelip yeniden kapıdan geçerek teybi başa sarmak. Karatahtaya yazılan bir küfrü silmek kadar kolay."

"Geri dönemeyebilirim, o zaman eylemimin ne gibi sonuçlar doğurduğunu asla öğrenemem."

"Zırva. Hâlâ gençsin. Bir taksi çarpmadığı veya kalp krizi geçirmediğin sürece dünyanın ne yönde değiştiğini görecek kadar uzun yaşarsın."

Ses çıkarmadan oturdum, kucağıma bakıp söylediklerini düşündüm. Al, kafamı toparlamama izin verdi. Sonunda başımı kaldırdım.

"Suikastı araştırmış olmalısın. Oswald hakkında bilgi topladığına bahse girerim."

"Ele geçirebildiğim her şeyi okudum."

"Suikastı onun işlediğine emin misin? Binlerce komplo teorisi var. O kadarını ben bile biliyorum. Ya geri dönüp Oswald'ı durdurduğum zaman başka biri, Grassy Hill ya da adı her neyse orada Kennedy'yi haklarsa?"

"Grassy Knoll. Suikastı Oswald'ın işlediğine emin sayılırım. Komplo teorilerinin çoğu zaten çılgınca ve zaman içinde hemen hemen hepsinin yalan olduğu ispatlandı. Örneğin nişancının Oswald olmadığı, ona benzeyen biri olduğu teorisini ele alalım. 1981'de mezarı açıp cesedini çıkardılar ve DNA testi yaptılar. O olduğu ispatlandı. Leşkargası." Duraksayıp ekledi: "Onunla tanıştığımı söylemiş miydim?"

Şaşkınlıkla Al'a baktım. "Hadi ya!"

"Ah, evet. Benimle konuştu. Fort Worth'taydık. O ve Marina -karısı bir Rus- kardeşini ziyarete gelmişlerdi. Lee hayatı boyunca

birini sevmişse o da küçük kardeşi Bobby'dir. Bobby, Oswald'ın bahçesini çevreleyen çitin önünde durmuş, telefon direğine yaslanmış sigara içiyor ve gazete okuyormuş gibi yapıyordu. Kalbim göğüskafesimi parçalayacakmış gibi çarpıyordu. Lee ve Marina birlikte evden çıktı. Kadının kucağında kızları June vardı. Daha bir yaşında bile olmayan ufacık bir bebekti. Uyuyordu. Ozzie kumaş pantolon ve yakası eprimiş bir gömlek giymişti. Gömlek ütülü olsa da yenleri kirliydi. Asker tıraşı olmamıştı ama saçları ele gelmeyecek kadar kısaydı. Marina -aman Tanrım, ne kadın ama! Koyu renk saçlar, masmavi gözler, pürüzsüz bir ten- film yıldızlarını andırıyordu. Gidersen kendi gözlerinle görürsün. Kaldırıma doğru yürüdükleri sırada Oswald'a Rusça bir şeyler söyledi. Oswald da aynı şekilde ona karşılık verdi. Konuşurken gülümsüyordu ama sonra kadını itti. Kadın neredeyse düşecekti. Bebek uyanıp ağlamaya başladı. Bunlar olurken Oswald sürekli gülümsüyordu."

"Bunları gördün. Gerçekten gördün. Onu gördün." Zamanda yolculuk yapmış olsam da anlattıklarına inanamıyordum. Delirmiş olmalıydı ya da belki yalan söylüyordu!

"Evet. Başını öne eğen kadın yanımdan geçip bahçe kapısından çıktı, bebeğini sıkı sıkı göğsüne bastırmıştı. Beni görmedi bile. Ama Oswald üzerime yürüdü, ter kokusunu bastırmak için kafasından aşağı döktüğü Old Spice kokusunu alabileceğim kadar yakınıma geldi. Burnunda siyah noktalar vardı. Giysilerine -ve parçalanmış ayakkabılarına- bakar bakmaz cebinde beş kuruş olmayan işe yaramaz herifin teki olduğunu anlıyordun, ama yüzüne baktığında bunun bir öneminin olmadığı belliydi. Onun için fark etmiyordu. Kendini büyük adam sanıyordu."

Al, gözlerini kısıp başını iki yana salladı.

"Hayır, sözümü geri alıyorum. Büyük adam olduğunu biliyordu. Kendisi bunun farkındaydı ve dünyanın da öğreneceği anın gelmesini bekliyordu. İşte oradaydı, tam karşımda - gırtlağına sarılabileceğim bir mesafede. Bu fikrin aklımdan geçmediğini sanma..."

"Niçin yapmadın? Neden onu oracıkta öldürmedin?"

"Karısının ve bebeğinin gözleri önünde mi? Sen olsan yapabilir miydin Jake?"

Uzun uzun düşünmem gerekmedi. "Sanırım hayır."

"Ben de yapamadım. Başka gerekçelerim de vardı. Devlet hapishanesine düşmek veya idam edilmek istemiyordum. Hatırlarsan, sokağın ortasındaydık."

"Haa."

"Haa dersin tabii. Yanımdan geçerken de hâlâ gülümsüyordu. Kibirliydi, kendini beğenmişti. Yüzünde çekilen bütün fotoğraflarında gördüğün o pis sırıtış vardı. Başkanı ve kaçmaya çalıştığı sırada karşılaştığı polisi öldürdüğü için tutuklanıp Dallas Polis Merkezi'ne götürüldüğünde de öyle sırıtır. 'Neye bakıyorsun?' dedi bana geçerken. 'Hiçbir şeye ahbap,' dedim. O da, 'O zaman kendi işine bak,' diye karşılık verdi.

Marina beş metre ötemizde bebeği uyutmaya çalışarak onu bekliyordu. Kavurucu bir sıcaklık vardı. Yine de kadın o zamanlar Avrupalı kadınların yaptıkları gibi başörtüsü bağlamıştı. Oswald kadının yanına gidip onu dirseğinden yakaladı, bir kocanın değil polisin yapacağı gibi. Sertçe ittirdi onu. *'Pokhoda! Pokhoda!'* Yürü, yürü. Kadın bir şeyler söyledi, belki bir süre bebeği taşımasını istemiştir. Benim tahminim bu. Ama o yeniden kadını ittirdi. *'Pokhoda sayka!'* diye bağırdı. Yürü sürtük. Kadın yürüdü. Otobüs durağına gittiler. Hepsi bu kadar."

"Rusça biliyor musun?"

"Hayır ama kulağım iyidir ve bir bilgisayarım var. Orada olmasa da bizim zamanımızda."

"Onu bir daha gördün mü?"

"Sadece uzaktan. Hastalanmaya başlamıştım." Sırıttı. "Dünyada Fort Worth'un ızgaraları kadar güzeli yoktur ama bir lokma bile yiyecek halde değildim. Hayat çok zalim. Doktora gittim, gerçi teşhisi kendim de koyabilirdim. Şüphelerim doğrulanınca yirmi birinci yüzyıla döndüm. Zaten görülecek başka bir şey yoktu. Karısını döven ve ünlü olma hayalleri kuran sünepe bir tip."

Öne eğildi.

"Amerikan tarihini değiştiren adam nasıl biriydi, biliyor musun? Diğer çocuklara taş atıp kaçan tiplerdendi. Kardeşi Bobby gibi olmak için deniz kuvvetlerine katılmadan önce -Bobby onun

kahramanıydı– onlarca ayrı yerde yaşamıştı. New Orleans, New York, neresi olursa. Kendine göre büyük fikirleri vardı ve insanların neden onları umursamadığını anlamıyordu. Öfkeliydi, çileden çıkmıştı ama yüzünden o ukala sırıtış hiç eksik olmuyordu. William Manchester ona ne derdi biliyor musun?"

"Hayır." William Manchester'ın kim olduğunu bile bilmiyordum.

"Zavallı yetim. Manchester suikasttan sonra ortaya çıkan komplo teorilerinden bahsediyordu. Oswald'ın kendisi de öldürülünce teoriler alıp başını gitmişti. O kadarını biliyorsundur!"

"Elbette," dedim, alınmıştım. "Jack Ruby onu vurdu." Ama bilgisizliğim, daha doğrusu tarih bilgimdeki boşluklar düşünülürse sanırım Al bu soruyu sormakta haklıydı.

"Manchester terazinin bir kefesine öldürülen başkanı, diğer tarafa ise Oswald adlı zavallı yetimi koyarsak terazinin dengede durmayacağını söyledi. İmkânı yoktu. Kennedy'nin ölümüne anlam kazandırmak istiyorsanız diğer tarafa daha ağır bir şey koymalıydınız. Komplo teorilerinin güçlenişini bununla açıklıyordu. Kennedy'yi Mafya öldürdü - emri Carlos Marcello verdi. Ya da KGB öldürttü. Ya da kendisini zehirlemeye çalışan CIA'den intikam almak isteyen Castro. Bugün bile, başkan olabilmek için onu Lyndon Johnson'ın öldürttüğüne inananlar var. Son kertede..." Al başını iki yana salladı,. "Oswald olduğu kesin sayılır. Occam'ın Usturası'nı duymuşsundur?"

Konuşulanlar arasında tek bir şeyi olsun iyi biliyor olmak güzeldi. "İhtimaller eşit olduğunda, en basit açıklama, doğru olandır. Tamah Kanunu olarak da bilinir."

"İyi ama onu neden karısıyla ve çocuğuyla olmadığı bir zaman, sokakta öldürmedin? Sen de deniz kuvvetlerindeydin, üstelik komandoydun. Hastalandığını öğrendiğinde neden gidip pisliğin işini bitirmedin?"

"Çünkü yüzde doksan beş emin olmak yüzde yüz emin olmak demek değildir. Çünkü pislik olsun olmasın onun da bir ailesi vardı. Çünkü tutuklandıktan sonra Oswald tuzağa düşürüldüğünü iddia etti ve yalan söylediğine emin olmak istiyordum. Şu dünya-

da kimsenin hiçbir şeyden yüzde yüz emin olabileceğine inanmıyorum ama yüzde doksan sekiz emin olmak istedim. 22 Kasım'a kadar bekleyip Teksas'taki depoda onu durdurmayı düşünmüyordum - öylesi aşırı riskli olurdu, özellikle de sana bahsetmem gereken bir sebepten ötürü."

Gözleri artık eskisi kadar parlak değildi ve yüzündeki çizgiler derinleşmişti. Gücünün ne kadar çabuk tükendiğini görmek beni korkuttu.

"Hepsini yazdım. Okumanı istiyorum. Aslında onları yalayıp yutmanı istiyorum. Televizyonun üstüne bakar mısın? Lütfen?" Yüzünde yorgun gülümsemesiyle bana baktı. "Ayağa kalkabileceğimi sanmıyorum."

Kalın mavi bir defterdi. Fiyat etiketinde yirmi beş sent yazıyordu. Markayı tanımıyordum. "Kresge de nedir?"

"Şimdi Kmart olarak bilinen mağazalar zinciri. Oswald'ın zaman çizelgesi ve aleyhine bütün deliller o defterde var... Onları okumaktansa benim sözüme de güvenebilirsin. O küçük sansarı 1963 yılının nisan ayında, Kennedy'nin Dallas'a gelişinden altı ay önce durdurma şansın olacak."

"Nisanın ne özelliği var?"

"Biri o yılın nisan ayında General Edwin Walker'ı öldürmeyi denedi... O dönemde artık general değildi. JFK tarafından 1961'de emekli edilmişti. General Eddie askerlerine ırkçı kitaplar dağıtıyor ve onları okumalarını emrediyordu."

"Onu vurmayı deneyen Oswald mıydı?"

"Bunu öğrenmeye gideceksin. Balistik testler aynı tüfeğin kullanıldığını ispatladı. Ateş edişini görmeyi bekliyordum. Müdahale etmeme gerek yoktu; çünkü Oswald ıskalayacaktı. Kurşunu Walker'ın penceresinin pervazına saplanmış olarak buldular. Kıl payı sıyırmıştı. Kurşun generalin kolunu yalayıp geçmiş. Ahşabı parçaladığında kıymıklar koluna batmış ama hepsi bu. Ciddi bir yara almadan kurtulmuş. Adamın ölmeyi hak etmediğini söylemiyorum -çok az insan pusuya düşürülmeyi hak edecek kadar kötüdür- ama Kennedy yerine Walker'ın ölmesini tercih ederdim."

Son sözlerinin üzerinde durmadım. Al'ın Oswald defterini gözden geçiriyordum, sayfalar sıkış tıkış yazılmış notlarla doluy-

du. Başlangıçta yazı okunaklıydı, sonlara doğru bozuluyordu. Son sayfalarda yazanlar hasta bir adamın karalamalarından ibaretti. Defterin kapağını kapadım. "Oswald'ın General Walker'ı vurmaya yeltenen kişi olduğunu kesin olarak öğrenseydin şüphelerin yatışır mıydı?"

"Evet. Onun cinayet işleyecek türde biri olduğuna emin olmalıydım. Ozzie kötü bir adam Jake, 58'dekilerin işe yaramazın teki dedikleri tiplerden. Ama düzgün İngilizce konuşamayan eşini eve hapsettiği ve dövdüğü için birini öldüremezsin. Beklememin tek sebebi bu değildi, katilin o olmaması ihtimalinin olası sonuçlarını düşün. Oswald'ı öldürürsem ve başkanı başkasının vurduğu ortaya çıkarsa geçmişi düzeltmek için ikinci bir şansım olmazdı. Altmışlarında bir insan, garanti süresinin sonlarına dayanmış demektir. Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"İlla öldürmek mi gerekir? Üstüne bir suç atsan ve hapse girmesini falan sağlasan olmaz mıydı?"

"Belki haklısın, ama artık çok hastaydım. Sağlığım yerinde olsa bile böyle bir şeyi becerebilir miydim bilmiyorum. Onu öldürmek en basit çözümdü. Emin olduğum an işi bitirecektim. Akrebi seni sokmasına fırsat vermeden öldürürsün."

Sessizdim, düşüncelere dalmıştım. Duvardaki saat on buçuğu gösteriyordu. Al, gece yarısına kadar dayanabileceğini söylemişti ama ona baktığımda bunun aşırı iyimser bir tahmin olduğunu görebiliyordum. Gücünün sınırlarını zorluyordu.

Bardağını ve bardağımı alıp mutfağa götürdüm, yıkadım ve kurumaları için kenara bıraktım. Beynimde fırtınalar kopuyordu ama hortuma takılıp uçuşan şeyler inekler, çitler ve kâğıt parçaları değil, isimlerdi: Lee Oswald, Bobby Oswald, Marina Oswald, Edwin Walker, Fred Hampton, Patty Hearst. Bir de parlak harflerle yazılmış kısaltmalar vardı, lüks arabalardan kopup gelen krom amblemler gibi uçuşuyorlardı havada: JFK, RFK, MLK, SÖO. Hortumun bir sesi bile vardı, Güney aksanıyla söylenen iki Rusça kelime kulaklarıma çarpıp duruyordu: *Pokhoda sayka.*

Yürü sürtük.

5

"Karar vermek için ne kadar zamanım var?" diye sordum.

"Fazla değil. Restoran ay sonunda kapanıyor. Zaman kazanabilmek amacıyla bir avukatla görüştüm -dava falan açarsam onları oyalayabileceğimi sanıyordum- ama bir yararı olmadı. Hiç kapısında "YERİMİZDEN ÇIKARILIYORUZ HER ŞEY YOK PAHASINA!" yazan dükkânlardan görmüş müydün?"

"Elbette."

"Onda dokuzunda bu yazılar pazarlama numaralarından ibarettir ama benimki onuncu örnek. Arsayı ele geçirmek için uğraşan grup sıradan bir şirket değil, Bean'den bahsediyoruz ve Maine Eyaleti düşünüldüğünde L.L. Bean ormandaki en büyük aslan. Temmuz geldiğinde restoranın işi Enron gibi bitmiş olacak. Ama asıl mesele bu değil. 1 Temmuz gelmeden benim işim çoktan bitmiş olabilir. Soğuk algınlığına yakalanıp üç günde akciğer iltihabından ölebilirim. Kalp krizi veya inme geçirebilirim. Ya da OxyContin haplarını fazla kaçırıp kaza eseri kendimi öldürebilirim. Beni kontrole gelen hemşire her seferinde dozaja dikkat etmem gerektiğini söyleyip duruyor. Dikkat ediyorum ama yine de bir gün eve gelip beni ölü bulmaktan korktuğunu görebiliyorum. Kafayı bulacağımı ve hapların sayısını unutacağımı düşünüyor. Ayrıca ilaçlar solunumu etkiliyor ve ciğerlerim zaten tıkalı. Bu da yetmezmiş gibi çok kilo kaybettim."

"Gerçekten mi? Hiç fark etmemiştim."

"Ukalalardan hiç kimse hazzetmez dostum, benim yaşıma geldiğinde ne demek olduğunu anlayacaksın. Ne olursa olsun, not defteriyle beraber bunu da almanı istiyorum." Anahtarı uzattı. "Lokantanın anahtarı. Yarın beni aradığında benim yerime hemşirenin geceleyin öldüğümü söyleyen sesiyle karşılaşırsan hızlı hareket etmen gerekecek. Harekete geçmeyi kabul ettiğini varsayarak konuşuyorum tabii ki."

"Al, sakın bana kendini öldürmeyi..."

"Hayır, temkinli davranıyorum. Bu konu benim için önemli, Jake. Benim için her şeyden önemli. Dünyayı değiştirmek istiyorsan işte sana bir şans. Kennedy'yi kurtar, kardeşini kurtar, Martin

Luther King'i kurtar. İsyanları engelle. Vietnam Savaşı'nı engelle." Öne eğildi. "Bir pislikten kurtularak milyonların hayatını kurtarabilirsin."

"Çok iyi pazarlıyorsun Al," dedim. "Ama anahtara ihtiyacım yok. Yarın güneş doğduğunda hâlâ bizimle olacaksın."

"Yüzde doksan beş ihtimalle. Ama bu kadarı yetmez. Tanrının cezası anahtarı al."

Tanrının cezası anahtarı alıp cebime attım. "Bırakayım da dinlen."

"Son bir şey daha var. Sana Carolyn Poulin ve Andy Cullum'dan bahsetmeliyim. Otur Jake. Fazla sürmez."

Oturmadım. "Hayır. Bitik durumdasın. Uyumaya ihtiyacın var."

"Ölünce uyurum. Otur."

6

Al, tavşan deliği dediği geçidi keşfettiğinde mal almak ve Lewiston'daki bir bahisçiye gidip ufak tefek bahisler oynamak ona yetiyormuş. Böylece 50'lerin parasından biriktirmiş. Arada bir hafta ortasında lezzetli balıklarla dolu Sebago Gölü'nün kıyısına tatile gidermiş. 50'lerde gölün balıkları yenebiliyormuş. İnsanları, atom bombası denemeleriyle ilgili dedikoduları düşünüp endişelenirmiş ama o yıllarda balık yüzünden cıva zehirlenmesi geçirme korkusu diye bir şey yokmuş. Bu kaçamaklara (genellikle salı veya çarşamba günleri gider ve bazen cumaya kadar kalırmış) mini tatiller diyordu. Hava her zaman güzelmiş (ne de olsa hep aynı hava) ve balık tutmak her zaman muhteşemmiş (büyük ihtimalle tekrar tekrar aynı balığı yakalamıştır).

"Neler hissettiğini çok iyi biliyorum Jake, birkaç yıl ben de şoktaydım. İnsanı en çok sersemleten şeyin ne olduğunu bilmek ister misin? Ocak ayında, kış mevsiminin ortasında merdivenlerden inmek ve diğer tarafta parlak eylül güneşine adım atmak. Tişört havası. Ne hissettiğimi anlayabiliyor musun?"

Başımı, devam et dercesine salladım. Yüzü solmaya başlamıştı ve içeri girdiğimde yanaklarında gördüğüm kırmızılıktan eser yoktu. Hiç durmadan öksürüyordu.

"İnsanoğlu gariptir. Yeterince zaman verirsen her şeye alışır. Şok etkisinden kurtulmaya başladığımda tavşan deliğini bulma-

mın bir sebebi olması gerektiğini düşündüm. Kennedy ilk o zaman aklıma geldi. Benim de senin dile getirdiğin soruyla yüzleşmem gerekiyordu: Geçmişi değiştirmek mümkün mü? Yapacağım değişikliklerin doğuracağı sonuçlar beni endişelendirmiyordu – en azından başlangıçta; beni ilgilendiren böyle bir değişikliğin yapılıp yapılamayacağıydı. Sebago'ya yaptığım seyahatlerden birinde bıçağımı çıkarıp kaldığım kulübenin yakınındaki ağaçlardan birine 2007'DEN AL T. yazısını kazıdım. Geri geldiğimde arabama atlayıp Sebago Gölü'ne gittim. Kaldığım kulübeler artık yoktu; yerlerinde turistlere yönelik bir otel vardı. Ama ağaçlar duruyordu. Kazıdığım yazı da. Eski ve derin. Hâlâ yerindeydi: 2007'DEN AL T. Böylece geçmişin değiştirilebileceğini anladım. Sonra kelebek etkisi aklıma geldi.

O dönemde Lisbon'da çıkan *Lisbon Weekly* gazetesi diye bir gazete var. 2005'te bütün sayıları tarayıp kütüphanenin bilgisayarına atmışlar. Bana çok yararı oldu. 1958 sonbahar-kış dönemindeki kaza haberlerine göz attım. Aradığım belli türde bir kazaydı. Gerekirse 1959'ların başlarına kadar gidecektim, ama buna gerek kalmadı, 15 Kasım 1958'de tam aradığım gibi bir kaza olmuştu. Carolyn Poulin adında, on iki yaşında bir kız nehrin diğer tarafında, Durham'daki Bowie Tepesi denilen yerde babasıyla ava çıkmıştı. Bir cumartesi günüydü. Öğleden sonra ikiye doğru Durham'dan Andrew Cullum diye bir avcı ormanın o bölgesinde bir geyiğe ateş etti. Kurşun geyiği ıskaladı, kıza isabet etti. Kız ile avcının arasında yarım kilometre mesafe vardı. Bu konuyu çok düşündüm. Oswald, General Walker'a ateş ettiğinde atış menzili yüz metreden kısaydı. Ama kurşun pencerenin pervazına saplandı ve adam hayatta kaldı. Poulin denilen kızın işini bitiren kurşun ise dört yüz metreden uzun bir mesafe kat etmiş ve yol boyunca bütün ağaçları ve dalları ıskalamıştı. Bu mesafe Kennedy'yi öldüren kurşunun kat ettiği mesafeden bile uzun. Dallardan birine şöyle bir değseydi bile kurşunun kızı sıyırıp geçeceğine eminim. O kadar eminim ki, bunu bir türlü kafamdan atamıyorum."

O zaman her şey göz açıp kapayıncaya kadar değişebilir sözü ilk kez aklıma geldi. Son olmayacaktı. Al, bir Orkid daha alıp öksürdü, tükürdü ve pedi çöp kutusuna attı. Sonra onun durumun-

da olan biri ne kadar nefes alabilirse o kadar derin bir nefes alıp konuşmayı sürdürdü. Onu durdurmayı denemedim. Duyduklarım aklımı başımdan almıştı.

"Gazetenin arşivinde kızın adını aradığımda birkaç habere ulaştım. 1965'te Lisbon Lisesi'nden mezun olmuştu - sınıfının bir yıl gerisinden geliyordu ama sonunda başarmıştı. Maine Üniversitesi'ne gitmiş, işletme okumuş, muhasebeci olmuş. Sebago Gölü'nün yirmi kilometre uzağındaki Gray'de oturuyor. Eskiden mini tatillerimde kaldığım yerin yakınlarında. Hâlâ serbest muhasebeci olarak çalışıyor. En büyük müşterisinin kim olduğunu bilmek ister misin?"

Başımı iki yana salladım.

"Buradan, Lisbon'dan John Crafts. Satıcılardan Dört Göz Wheaton, restoranımın müdavimlerinden. Bir gün bana yıllık bilançonun çıkarıldığını ve Bayan Sayı'nın defterleri kontrol edeceğini söyledi. Onu görebilmek için işi gücü bırakıp oraya gittim. 65 yaşında... ve bazı kadınların ne kadar güzel yaşlandıklarını bilir misin?"

"Evet," dedim, Christy'nin ellilerine kadar güzelliğinden bir şey kaybetmeyen annesini düşünerek.

"Carolyn Poulin o kadınlardan. Yüzü iki yüz üç yüz yıl önce yaşayan ressamların bayılacağı türden, klasik bir yüz. Omuz hizasına gelen kar beyazı saçları var."

"Âşık bir adam gibi konuştun Al."

Bana hareket çekecek kadar gücünün kaldığını keşfettim.

"Fiziksel açıdan da mükemmel durumda - aslında öyle olması mantıklı, her gün tek başına tekerlekli sandalyeye oturup kalkmak zorunda olan bekâr bir kadın, sakatlar için özel tasarlanmış arabasına inip binmenin bile büyük enerji gerektirdiğine eminim. Yataktan kalkıp duşa girmekten ve gündelik hayatın sıradan eylemlerinden bahsetmiyorum bile. O hepsini yapabiliyormuş - Dört Göz, kendine yettiğini söyledi. Bunları duyduğumda çok etkilendim."

"Ve teorini test etmek için onu kurtarmaya karar verdin."

"Tavşan deliğinden geçtim. Sebago'da bu sefer iki aydan uzun kaldım. Kulübenin sahibine amcamın öldüğünü ve bana miras kal-

dığını söyledim. Bunu unutma dostum – ölen zengin amca yalanı denenmiş ve işe yaradığı ispatlanmış bir numaradır. Herkes bu masala inanır, çünkü hepimiz bunun hayalini kurarız. Derken beklediğim gün geldi: 15 Kasım 1958. Poulin'lere dokunmadım. Asıl amaç Oswald'ı durdurmak olduğundan Cullum'a odaklanmaya karar verdim. Avcıya. Onu da araştırmış ve Bowie Tepesi'ne iki kilometre mesafede, Durham'daki eski çiftçi birliği binasının yakınlarında yaşadığını öğrenmiştim. Yola çıkmadan önce evine gidip adamı durdurabileceğimi düşündüm. Ama işler öyle yürümedi.

Sebago'daki kulübemden sabahın erken saatlerinde çıktım. İyi ki çıkmışım; çünkü daha bir kilometre bile gidemeden arabamın lastiği patladı. Yedek lastiği çıkarıp taktım, iyi görünüyordu, ama bir kilometre bile gitmemiştim ki o da patladı.

Otostop çekip Naples'taki Esso istasyonuna gittim. Tamirci bana Hertz'den kiraladığım Chevrolet'nin lastiğini değiştirmeye gelemeyeceği kadar çok işinin olduğunu söyledi. Sanırım cumartesi olduğu halde ava gidemediği için öfkeliydi. Yirmi dolar bahşiş verdiğimde fikrini değiştirdi ama öğlene kadar Durham'a ulaşamadım. Kestirmeden gitmek için Pond Yolu'na saptım ve bil bakalım ne oldu? Chuckle Çayı üstündeki köprü yıkılmıştı. Kırmızı beyaz kütükler; "YOL KAPALI" yazan turuncu bir tabela. Ama daha onları görmeden neler olduğunu anlamıştım ve hislerim yapmaya geldiğim şeyi yapamayacağımı söylüyordu. Tedbirli davranıp sabah sekizde yola düştüğümü unutma, otuz kilometrelik yolu dört saatten uzun sürede kat ettim. Ama pes etmedim. Metodist Kilisesi'nin yolundan dolaştım. Arabayı zorlayabileceğim kadar zorladım, arkamda toz bulutları bırakarak ilerliyordum – o zamanlar asfalt falan yoktu.

Sonunda ormana yaklaştığımda sağlı sollu park edilmiş arabaları ve kamyonetleri gördüm. Avcılar kollarında tüfeklerle ortalıkta dolanıyordu. Her biri elini kaldırıp beni selamladı – 58'de insanlar daha arkadaş canlısıydı. Ben de elimi sallayarak karşılık verdim ama içten içe yeni bir kazayla karşılaşmayı bekliyordum. Belki lastiklerden biri daha patlardı. Öyle bir şey olsa yoldan çıkacağım kesindi; çünkü saatte 120 kilometreyle gidiyordum. Avcı-

lardan birinin durmam için kollarını salladığını hatırlıyorum ama yavaşlamadım.

Uçarcasına Bowie Tepesi'ne gittim. Dostlar Kilisesi'nin önünden geçerken mezarlığın oraya park edilmiş bir kamyon gözüme ilişti. POULIN İNŞAAT VE MARANGOZLUK yazıyordu kapısında. Kamyon boştu. Poulin ve kızı ormana gitmişti, belki çayırlardan birinde öğle yemeklerini yiyor, baba kız sohbet ediyorlardı. En azından ben öyle yaptıklarını hayal ediyordum, hiç çocuğum olmadığından..."

Bu seferki öksürük krizi boğulmayı andıran iğrenç seslerle sona erdi.

"Lanet olsun, çok acıyor," diye homurdandı.

"Al, bu gecelik burada keselim."

Başını iki yana sallayıp elinin tersiyle dudaklarına bulaşan kanı sildi. "Tek istediğim şu hikâyeyi bitirmek. Şimdi çeneni kapayıp beni dinleyecek misin?

Gözlerim kamyona takılmıştı, hâlâ 120'yle gidiyordum ve yeniden yola baktığımda devrilmiş bir ağaca çarpmak üzere olduğumu fark ettim. Son anda fren yaptım. Büyük bir ağaç değildi, kanser beni bu kadar yıpratmadan güçlü bir adam olduğumu bilirsin. Ayrıca delinin tekiydim. Çıkıp ağaçla boğuşmaya başladım. Tek başıma koca kütüğü yoldan çekmeye çalışıyordum. Ben bununla uğraşırken ters istikametten bir araba geldi. Turuncu av yelekli bir adam, biri arabadan indi. Aradığım adam olup olmadığını bilemezdim -gazetede resmi yoktu- ama yaşı tutuyordu.

'Dur da sana yardım edeyim ihtiyar,' dedi.

'Teşekkürler,' dedim ve tokalaşmak için elimi uzattım. 'Bill Laidlaw.'

Elimi sıktı ve, 'Andy Cullum,' dedi. Oydu. Durham'a ulaşmak için katlandığım onca şeyden sonra gözlerime inanamıyordum. Piyango vurmuştu. Ağacı iki tarafından tutup kaldırmayı başardık. İşimiz bittiğinde göğsümü tutarak yolun kenarına oturdum. İyi olup olmadığımı sordu. 'Bilmiyorum,' dedim. 'Hiç kalp krizi geçirmedim ama herhalde şimdi hissettiğim gibi bir şeydir.' Andy Cullum kasım ayının o öğleden sonrasında bu yüzden ava çıkama-

dı ve sonuçta küçük bir kızı da vurmadı. Zavallı yaşlı Bill Laidlaw'ı Lewiston'daki Maine Devlet Hastanesi'ne götürmekle meşguldü."

"Yaptın mı? Geçmişi değiştirmeyi başardın mı?"

"Emin olabilirsin. Hastanedekilere öğle yemeğinde Büyük Kahraman'lardan yediğimi söyledim - İtalyan sandvicine o zaman 'Kahraman' deniyordu. Bana hemen sindirim sorunu teşhisi kondu. Yirmi beş dolar ödedim ve beni taburcu ettiler. Cullum, işimin bitmesini bekledikten sonra beni kiralık arabamın yanına götürdü. Ne kadar dost canlısı insanlar, görüyor musun? O gece 2011'deki evime döndüm... Elbette geri döndüğümde gidişimin üstünden sadece iki dakika geçmişti. Uçağa falan gerek yok, böylesi insana jetlag yaşatmaya yeter.

Hemen kasaba kütüphanesine gidip 1965'teki lise mezuniyeti haberini kontrol ettim. Önceden haberin yanında Carolyn Poulin'in fotoğrafı vardı. Zamanın müdürü Earl Higgins -uzun yıllar önce öldü- diplomasını vermek için tekerlekli sandalyede oturan kıza doğru eğilmişti. Cüppesi ve şapkasıyla tekerlekli sandalyedeki genç kızın görüntüsü ise insanın yüreğine işleyen bir manzaraydı. Fotoğrafın altında şöyle yazıyordu: *Carolyn Poulin için bir dönüm noktası.*"

"Döndüğünde haber duruyor muydu?"

"Mezuniyet haberi duruyordu. Bilirsin, kasaba gazeteleri mezuniyet haberlerine her zaman yer verir. Ama 1958'den döndüğümde gördüğüm gazetede saç tıraşından Beatles'lara özendiği anlaşılan bir oğlanın resmi vardı, altında da, *Mezuniyet konuşmasını okul birincisi Trevor 'Buddy' Briggs yaptı* yazıyordu. Mezunların listesini vermişlerdi - zaten yüz kişi kadardı. Carolyn Poulin aralarında yoktu. Bu yüzden 64'teki mezuniyet hikâyesini kontrol ettim - kurşun omurgasına saplanıp onu yatağa düşürmemiş olsa o yıl mezun olacaktı. Tombala. Resim yoktu ve adı anılmamıştı ama listede David Platt ve Stephanie Routhier'in arasındaydı."

"Parlak geleceğe adım atan çocuklardan biriydi desene..."

"Evet. Adını yeniden gazetenin veritabanında aradım. 1964'ten sonraki tarihlerde birkaç habere rastladım. Fazla değil, üç ya da dört makale. Sıradan bir hayat süren sıradan bir kadınla ilgi-

li normal haberler. Maine Üniversitesi'ne gitmiş, iş yönetiminden mezun olmuş. Sonra New Hampshire'da yüksek lisans yapmış. 1979'da *Lisbon Enterprise*'ın kapanışından hemen önceki aylarda bir habere daha rastladım. LISBON'LU ÖĞRENCİ ULUSAL LEYLAK YARIŞMASINI KAZANDI, yazıyordu. Kucağında kazanan leylağıyla hoş bir fotoğrafı vardı. Hayattaydı... New York, Albany yakınlarında bir kasabada yaşıyordu."

"Evlenmiş miydi? Çocukları var mıydı?"

"Evlendiğini sanmıyorum. Fotoğrafta iki elinin arasında kazanan leylağı tutuyordu ve sol elinde yüzük yoktu. Ne düşündüğünü biliyorum, yürüyebilmesi dışında fazla bir şey değişmemiş diyorsun içinden. Ama aradaki farkı kim söyleyebilir? Başka bir yerde yaşıyordu ve bu değişim kim bilir kaç insanın hayatını etkilemiştir. Kim bilir, kimler ondan etkilenmiştir? Cullum onu vurmuş olsa tanışacağı insanlarla hiçbir zaman tanışmadı; çünkü Lisbon'da kalmadı. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Anladığım, neyin iyiye neyin kötüye gittiğini kestirmenin imkânsız olduğuydu ama Al bayılmadan önce sohbeti bitirmek istediğimden ona hak veriyormuş gibi yaptım. Amacım ben evden ayrılmadan önce sağ salim yatağına yattığını görmekti.

"Sana geçmişi değiştirebileceğini söylüyorum Jake. Ama göründüğü kadar kolay bir iş değil. O sabah kendimi naylon çoraptan kurtulmaya çalışan bir adam gibi hissettim. Naylon biraz esniyor, sonra şak diye suratına yapışıyor. Ama sonunda onu yırtmayı başardım."

"Neden zor? Geçmiş, değişmek istemiyor mu?"

"Bir şey geçmişin değişmesini istemiyor, bu kadarına eminim. Yine de değiştirmek mümkün. Karşılaşacağın direnci de hesaba katarsan başarabilirsin." Al gözlerimin içine baktı. "Ne olursa olsun, Carolyn Poulin'in hikâyesinin mutlu sonla bittiğini kabul etmek zorundasın."

"Evet."

"Sana verdiğim defterin arka kapağına bak dostum. Belki fikrini değiştirirsin. Orada bugün çıktısını aldığım bir haber var."

Benden istediğini yaptığımda defterin arka kapağında ufak bir göz olduğunu keşfettim. Kartvizitleri ve notları koymak için tasar-

lanmıştı sanırım. İçinde katlanmış bir kâğıt vardı. Çıkarıp açtım ve uzun uzun karşımdaki habere baktım. *Lisbon Weekly*'nin birinci sayfasının çıktısıydı. Tarih 18 Haziran 1965'ti. Başlıksa şöyleydi: **LISBON LİSESİ 65 MEZUNLARI GÜLMEKTEN AĞLADI.** Fotoğrafta kel bir adam vardı, kafasından kayıp düşmesin diye kepini kolunun altına sıkıştırmıştı. Tekerlekli sandalyedeki bir kıza doğru eğilmişti. Kız gülümsüyordu. Diplomanın bir ucundan adam, diğer ucundan kız tutuyordu. Şöyle diyordu alt başlıkta: *Carolyn Poulin için bir dönüm noktası.*

Kafam karışmış olarak Al'a döndüm. "Geçmişi değiştirip onu kurtarmamış mıydın?"

"Her seyahatin bir öncekini sıfırladığını unuttun mu?"

"Aman Tanrım! Oswald'ı durdurmak için geçmişe gittiğinde Poulin'i kurtarmak için yapılan her şey silindi."

"Hem evet hem hayır."

"Ne demek hem evet hem hayır?"

"Kennedy'yi kurtarmak için yapacağım seyahat son seyahatim olacaktı, ama Teksas'a gitmek için acele etmedim. Neden edeyim? 1958'in eylül ayında Tavşan Ozzie –ordudaki arkadaşları Oswald'a bu lakabı takmıştı– Amerika'da bile değildi. Japonya ve Formosa'yı korumak için diğer askerlerle birlikte Güney Pasifik'i turluyordu. Sebago kıyısındaki Gölgelik Kulübeleri'ne gittim ve 15 Kasım'a kadar orada vakit öldürdüm. Yine. Ama beklediğim gün geldiğinde sabah daha da erken yola çıktım, akıllılık etmişim, çünkü bu sefer sadece lastiklerim patlamadı. Kiraladığım Chevrolet'nin motoru da bozuldu. Naples'taki tamirciye bir günlüğüne arabasını ödünç almak için 60 dolar ödemek zorunda kaldım. Üstelik geri döneceğimin garantisi olarak deniz komandosu yüzüğüme el koydu. Başıma başka bir sürü şey geldi, ama bunları anlatıp seni sıkmayacağım..."

"Durham'daki köprü hâlâ yıkık mıydı?"

"Bilmiyorum dostum. O yöne gitmeyi denemedim bile. Geçmişten ders almayan bir adam bana göre aptalın tekidir. Ben de geçmişten çok şey öğrenmiştim ve bunlardan biri de Andrew Cullum'un hangi yoldan geleceğiydi. Hiç zaman kaybetmeden ora-

ya gittim. Kütük önceki gibi yolu kesiyordu ve avcı geldiğinde ben de geçen seferki gibi onu yoldan çekmeye çalışıyordum. Yine göğsüme ağrılar saplanmış gibi davrandım. Bütün komediyi baştan sona tekrarladık. Carolyn Poulin o cumartesi ormanda babasıyla hoş bir gün geçirdi ve ben de birkaç hafta sonra kasabaya veda edip Teksas trenine atladım."

"O zaman nasıl oluyor da bugün çıktısını aldığın mezuniyet resminde kız tekerlekli sandalyede olabiliyor?"

"Çünkü tavşan deliğinden her geçiş bir öncekini sıfırlar." Al, anlamış mıyım diye bana baktı. Bir dakika sonra jeton düştü.

"Ben..."

"Doğru ahbap. Bugün kendine bir kök birası aldın ve bunu yaparak Carolyn'i tekerlekli sandalyeye mahkûm ettin."

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1

Al, onu yatak odasına taşımama izin verdi ve ayakkabılarının bağlarını çözmek için yere diz çöktüğünde, "Sağ ol dostum..." gibisinden bir şeyler mırıldandı. Ama tuvalete gitmesine yardım etmeyi teklif ettiğimde şiddetle itiraz etti.

"Başkalarının hayatını kolaylaştırmak önemli olsa da, tek başına tuvalete gidebilmek daha önemlidir."

"Gidebiliyorsan."

"Yarını bilemem ama bugün kendi işimi kendi başıma görebileceğime eminim. Evine dön Jake. Defteri okumaya başla - sindirmen gereken çok şey var. Bu gece bu konuyu düşün. Sabah beni görmeye gelip kararını söylersin. Hâlâ burada olacağım."

"Yüzde doksan beş?"

"En az doksan yedi. Şöyle bir düşünecek olursam, kendimi şanslı hissediyorum. Seni bu kadarına bile ikna edebileceğimi düşünmüyordum. Sana delikten bahsedip ona inanmanı sağladığımda üzerimden büyük bir yük kalktı."

Öğleden sonra yaşadığım maceraya rağmen inandığıma emin değildim. Ama düşüncemi dile getirmedim. Onunla vedalaştım, haplarını almadan önce sayması gerektiğini hatırlattım ("Tamam, tamam...") ve evden ayrıldım. Dışarı çıktığımda arabama doğru yürümeye başlamadan önce, Lone Star[1] bayrağını sallayan cüceyi seyrettim bir süre.

Teksas'a bulaşma, diye düşündüm... ama içimden tam aksini yapmak geçiyordu. Geçmişi değiştirirken Al'ın karşılaştığı zorluklar düşünülürse -patlak lastikler, bozulan motor, yıkık köprü- planı uygulayacak olursam Teksas'ın bana epeyce bulaşacağını tahmin edebiliyordum.

---

(1) Tek Yıldız. Teksas bayrağı. (ç.n.)

2

Yaşadıklarımdan sonra sabah ikiden üçten önce uyuyamayacağıma emindim. Hiç uyuyamamam daha da muhtemeldi, ama bazen vücut beyne sözünü geçirir. Eve dönüp kendime hafif bir içki doldurduğumda (yeniden bekâr olmanın küçük avantajlarından biri de evde yine içki bulundurabilmekti) gözlerim kapanıyordu; viskiyi bitirip Al'ın Oswald Defteri'nin sekiz dokuz sayfasını okuduğumda artık gözlerimi açık tutamıyordum.

Bardağımı çalkaladım, yatak odasına döndüm (yürürken birer birer giysilerimi çıkarıp yere atıyordum, Christy olsa canıma okurdu) ve artık tek başıma uyuduğum çift kişilik yatağa yığıldım. Uzanıp komodindeki lambayı söndürmeyi düşündüysem de kolum ağırlaştı, ağırlaştı, ağırlaştı. Öğretmenler odasında oturup öğrencilerin ödevlerine not verişim sanki yüzyıllar önceydi. Ama garipsemedim bunu, herkes zamanın ne kadar acımasız olduğunu bilir.

O kızı sakat bıraktım. Benim yüzümden tekerlekli sandalyeye mahkûm oldu.

Bu öğleden sonra kilerin merdiveninden aşağı indiğinde Carolyn Poulin'in kim olduğunu bile bilmiyordun, bu yüzden salaklık etme. Ayrıca belki başka bir yerde başka bir zamanda hâlâ yürüyordur. Belki tavşan deliğinden geçmek alternatif gerçeklikler, yeni zaman akışları veya buna benzer başka bir şeyler yaratıyordur.

Carolyn Poulin'in tekerlekli sandalyesinde oturmuş diplomasını alan hali. McCoys'tan "Hang On Sloopy" şarkısının popüler olduğu yıllar. *Dayan bebeğim dayan.*

Derken Carolyn Poulin'in 1979'da leylaklarla dolu bahçesinde yürüyüşünün görüntüsü. Village People'dan "Y.M.C.A" şarkısı listelerde bir numara. Genç kadın arada bir diz çöküp yabani otları yoluyor, sonra ayağa kalkıp yürümeye devam ediyor.

Babasıyla ormanda dolaşan Carolyn Poulin, yakında sakat kalacak.

Babasıyla ormanda dolaşan Carolyn Poulin, yakında bütün arkadaşları gibi buluğ çağına adım atacak. Bu ikinci zaman akışında

radyo ve televizyonlar ABD'nin otuz beşinci başkanının Dallas'ta vurulduğunu haber verdiklerinde nerede olacaktı acaba?

John Kennedy sağ kalabilir. Onu kurtarabilirsin Jake.

Ve bunu yapmak her şeyin düzelmesini mi sağlayacaktı? Hiçbir şeyin garantisi yoktu.

Kendimi naylon çoraptan kurtulmaya çalışan bir adam gibi hissettim.

Gözlerimi kapadığımda takvimden uçup giden sayfaları gördüm - eski filmlerde zamanın geçişini göstermek için kullandıkları klişe manzara. Sayfalar kuş olup yatak odamın penceresinden uçup gitti.

Uykuya dalmadan önce bir şey daha aklıma geldi: Çenesinde keçi sakalıyla serseri birinci sınıf öğrencisi sırıtıp, "Aksak Harry hoplaya zıplaya yeni mecralara akıyor," diye mırıldanıyor. Çocuğa seslenmeye yeltendiğimde Harry'nin beni durduruşu. "Boş ver, değmez," diyor. Ben alışkınım.

Sonra sızmışım.

3

Günün ilk ışıkları ve kuş sesleriyle uyandım. Yüzümün kasılışına bakılacak olursa uyanmadan hemen önce ağlamıştım. Bir rüya görmüştüm. Ne olduğunu hatırlamasam da anlaşılan üzücü bir rüyaydı; çünkü kolay ağlayan tiplerden değilimdir.

Yanaklarım kuruydu. Gözyaşı dökmemiştim.

Saate bakmak için başımı çevirdiğimde 05.58 olduğunu gördüm. Pencereden süzülen ışığın canlılığına bakılırsa güzel bir haziran sabahı olacaktı. Üstelik okula gitmem gerekmiyordu. Normalde yaz tatilinin ilk günü öğretmenler için de öğrenciler için olduğu kadar mutlu bir gündür. Ama ben üzgündüm. Üzgün. Üstelik sadece vermem gereken zor bir karar olduğundan değil.

Duşa giderken zihnimde dönüp duran üç kelime vardı: *Kowabunga, Buffalo Bob!*

Çırılçıplaktım. Aynanın önünde durup yansımama baktım. Şimdi rüyayı hatırlıyordum. Üzgün uyanmama şaşmamalı. Rüyada öğretmenler odasındaydım, spor salonunda başka bir lisenin takı-

mıyla basketbol takımımızın yaptığı maç devam ederken İngilizce ödevlerini okuyordum. Zil sesi duyuldu. Eşim tedavi grubundan yeni çıkmıştı. Eve döndüğümde onu evde bulmayı ve bir saatimi nerede olduğunu öğrenmek için telefonun başında geçirmek zorunda kalmayacağımı umuyordum. En kötüsü de onu barlardan toplamaktı.

Rüyada Harry Dunning'in kompozisyonunu en üste alıp okumaya başlamıştım: *Gündüz değil geceydi. Hayatımı değiştiren gece babamın annemi ve iki kardeşimi öldürdüğü ve beni fena yaraladığı geceydi. Kız kardeşimi de fena yaraladı, bu yüzden o komaya girdi. Kız kardeşim üç yıl hiç uyanmadı, yavaş yavaş öldü. Adı Ellen'dı ve onu çok severdim. Çiçek toplamaya ve onları vazolara koymaya bayılırdı.*

Bu satırlar dikkatimi çekmişti, hızla okumayı sürdürdüm. Kim olsa dikkatini çekmez miydi? Ne giydiğinden bahsettiği bölüme geldiğimde gözlerim acımaya başladı. Kıyafet de manzaraya uyuyordu. Cadılar Bayramı'nda, çocukların ellerinde şekerle dolmasını umdukları boş torbalarla sokağa çıkarken giydikleri kostümler günün modasını yansıtır. Beş yıl önce kapıma gelen iki çocuktan biri Harry Potter gözlüğü takıyordu ve alınlarına yıldırım şeklinde iki yara izi çizilmişti. İlk Cadılar Bayramı dilenciliğimi gayet iyi hatırlıyorum, kaldırımda takırdayarak ilerliyordum (annem ricama uyup birkaç metre geriden gelmeyi kabul etmişti). *Star Wars*'taki askerlerden biri gibi giyinmiştim. Öyleyse Harry Dunning'in güderi kıyafet giymesi niçin şaşırtıcı olsun ki?

"Kowabunga, Buffalo Bob," dedim aynadaki yansımama bakıp ve aniden çalışma odama koştum. Bütün öğrencilerin ödevlerini saklamam, hiçbir öğretmen saklamaz - yoksa ödevlerin içinde boğulursunuz! Ama ileride derslerimde kullanabileceğimi düşünerek okuduğum iyi kompozisyonların fotokopisini çekip arşivlerim. Harry'ninkini asla kullanamazdım; çünkü fazlasıyla şahsiydi ama bende güçlü duygular uyandırdığı için fotokopisini çektiğimi hatırlıyordum. Alt çekmeceyi açıp kâğıt yığınını karıştırdım. Ter içinde kalmama yol açan on beş dakikalık arayışın ardından onu buldum. Koltuğuma oturup okumaya başladım.

4

Gündüz değil geceydi. Hayatımı değiştiren gece babamın annemi ve iki kardeşimi öldürdüğü ve beni fena yaraladığı geceydi. Kız kardeşimi de fena yaraladı, bu yüzden o komaya girdi. Kız kardeşim üç yıl hiç uyanmadı, yavaş yavaş öldü. Adı Ellen'dı... Onu çok severdim. Çiçek toplamaya ve onları vazolara koymaya bayılırdı. Olanlar korku filmi gibiydi. Hiç korku filmine gitmedim, çünkü 1958'in Cadılar Bayramı'nda zaten bir tanesini yaşadım.

Ağabeyim Troy şeker toplamaya çıkmak için çok büyümüştü (on beş). Annemle televizyon izliyordu ve geri döndüğümüzde şekerlerimizi yememize yardım edeceğini söyledi, ama Ellen, hayır yapmayacaksın diye azarladı onu. O kadar istiyorsan kostümünü giy ve çıkıp şeker topla. Bu sözler herkesi güldürdü, çünkü hepimiz Ellen'ı severdik. Daha yedi yaşındaydı ama gerçek bir Lucille Ball'dı,[1] *herkesi, babamı bile güldürebilirdi (ayık olduğunda, içkiliyken her zaman öfke doluydu). Prenses Summerfall Winterspring kılığındaydı (hatasız yazmak için nasıl yazıldığını araştırdım) ve ben de Buffalo Bob kılığındaydım. İkisi de izlemeye bayıldığımız Howdy Doody dizisindendi. "Söyleyin çocuklar, şimdi ne zamanı?" ve "Kowabunga, Buffalo Bob!" gibi şeyler söylerlerdi. Ellen da ben de o diziye bayılırdık. O prensesi severdi ben de Buffalo Bob'u. Kardeşim Tugga'nın (adı Arthur'du ama herkes ona Tugga derdi, nedenini hatırlamıyorum) Belediye Başkanı Fineus kılığında gitmesini istemiştik. Ama gitmedi, Howdy Doody'nin bebek dizisi olduğunu söyledi. "Frankenstein" kılığına girecekti. Ellen maskeyi çok korkunç bulduğunu söyleyip itiraz etti ama Tugga dinlemedi. Tugga, Daisy havalı tüfeğime de laf etti, Buffa-*

(1) ABD'li komedi yıldızı. (ç.n.)

lo Bob'un dizide silahı yoktu ama annem beni korudu. "İstiyorsan tüfeği yanına alabilirsin Harry, çünkü o gerçek bir silah değil ve Buffalo Bob'un onu almana aldıracağını sanmıyorum." Bunlar bana söylediği son sözlerdi ve iyi şeyler söylediğine seviniyorum, çünkü bazen fena azarlardı.

Gitmeye hazırlanıyorduk. Bekleyin bir saniye dedim, heyecandan çişim gelmişti. Bana güldüler. Kanepede oturan annem ve Troy bile güldü. Ama tuvalete gitmek hayatımı kurtardı, çünkü babam o sırada elinde çekiçle içeri girdi. Babamın sarhoşluğu çok kötüydü. Annemi sürekli döverdi. Troy onu durdurmayı denediğinde Troy'un kolunu kırdı. Az kalsın hapse düşecekti (babamı kastediyorum). Bahsettiğim gece annem ve babam "ayrıydı" ve annem boşanmak istiyordu ama 1958'de boşanmak şimdiki kadar kolay değildi.

Neyse, kapıdan içeri girdi. Ben tuvalette çiş yapıyordum. Annemin defol git, burada olmaman gerekiyor diye bağırdığını duydum. Sonra annemin çığlıkları duyuldu. Derken hepsi çığlık atmaya başladılar.

Dahası da vardı –üç korkunç sayfa– ama onları okuması gereken ben değildim.

5

Saat daha altı buçuk bile olmamıştı ama rehberden Al'ın numarasını bulup tereddüt etmeden aradım. İlk çalışta açmasından zaten uyanık olduğu anlaşılıyordu. Gırtlağından dökülen seslere insan sesi demeye bin şahit isterdi, daha çok köpeklerin hırıltılarını andırıyordu.

"Bakıyorum erkencisin?"

"Sana göstermem gereken bir şey var. Öğrencilerimden birinin yazdığı ödev. Yazanı tanıyorsun. Tanıyor olman gerekir, çünkü fotoğrafı Ünlüler Duvarı'nda asılı."

Öksürdü. "Ünlüler Duvarı'nda bir sürü fotoğraf asılı dostum. Yanılmıyorsam Frank Anicetti'nin bile resmi var. İlk Moxie Festivali yapılırken çekmiştim. Biraz daha ipucu vermen gerekiyor."

"İpucu vermektense göstermeyi tercih ederim. Sana gelebilir miyim?"

"Sabahlıklı halime katlanabileceksen neden olmasın. Ama uzatmadan sormak istiyorum, elinde düşünmek için bütün bir gece vardı, kararını verdin mi?"

"Sanırım karar vermeden önce geçmişe bir kere daha gitmem gerekecek."

Al'a soru sorma fırsatı tanımadan telefonu kapadım.

6

Günün ilk ışıkları salonun penceresinden içeri süzülürken her zamankinden kötü görünüyordu. Beyaz sabahlığı yırtık paraşüt misali vücuduna yapışmıştı. Kemoterapiye girmediği için saçları yerindeydi ama gür halinden eser yoktu. Gözleri yuvalarına gömülmüştü. Harry Dunning'in kompozisyonunu iki kere okudu, masaya bırakacak gibi oldu, sonra tekrar okudu. Bitirdiğinde başını kaldırıp bana baktı. "Akıl alacak şey değil."

"İlk okuyuşumda ağlamıştım."

"Seni suçlayamam. Beni en çok etkileyen Daisy havalı tüfek kısmı oldu. 50'lerde piyasaya sürülen neredeyse bütün çizgi romanların arka kapağında Daisy markalı havalı tüfeklerin reklamını görürdün. Mahallemdeki her çocuk -Amerika'daki her çocuk- iki şeyin hayalini kurardı: Daisy markalı havalı tüfekler ve Davy Crockett şapkası. Yazdıkları doğru, oyuncak bir tüfekti, plastik bilye bile atmazdı ama namludan içeri birkaç damla Johnson bebek yağı dökerdik. Böylece ateş ettiğinde namludan mavi dumanlar çıkardı." Elindeki fotokopilere baktı. "Pislik herif karısını ve üç çocuğunu çekiçle mi öldürmüş? Tanrı aşkına!"

Çekiçle vurmaya başladı, diye yazmıştı Harry. *Salona koştum. Duvarlar kan içindeydi. Kanepede beyaz bir şeyler vardı. Annemin beyni. Ellen koltuğun dibinde yatıyordu. Kulaklarından kan geliyordu, saçları da kana bulanmıştı. Televizyon açıktı, annemin sevdiği dizi oynuyordu, Ellery Queen'in suçluları yakaladığı diziyi bilirsiniz...*

O gece işlenen suçların Ellery Queen'in uğraştığı zarif suçlarla ilgisi yoktu; düpedüz katliamdı. Şeker toplamaya çıkmadan önce

tuvalete giden on yaşındaki oğlan, geri döndüğünde sarhoş babasının Arthur "Tugga" Dunning'in kafasını kırışına şahit olmuştu. Tugga sürünerek mutfağa kaçmayı denemiş ama başaramamıştı. Onunla işi bittiğinde başını çeviren sarhoş baba, havalı tüfeğini kendisine doğrultan Harry'yi görmüş. "Beni rahat bırak baba yoksa seni vururum," demiş oğlan.

Dunning kanlı çekici savurarak oğlana saldırmış. Harry ateş etmiş (hiç tüfeğim olmadıysa da o tüfekten çıkan pat sesini duyar gibiyim). Sonra tüfeği fırlatıp artık ölü olan Tugga'yla paylaştığı yatak odasına koşmuş. Babası içeri girerken evin kapısını kapamayı ihmal etmediğinden dışarıdan komşuların bağırışları ve şeker toplamaya çıkan çocukların çığlıkları duyuluyormuş. "Binlerce kilometre öteden geliyor gibiydi," diye yazmıştı hademe.

Dunning devrilen koltuğa takılmasaymış diğer oğlunu da mutlaka öldürürmüş. Yere yığılmış, ayağa kalkmış ve oğullarının odasına koşmuş. Harry yatağın altına girmeye çalışıyormuş. Babası onu zorla dışarı çıkarmış ve kafasının yanına sert bir darbe indirmiş. Çekiç, sapı kanlandığı için babasının elinden kaymasa çocuk oracıkta ölürmüş. Ama alet kayınca, Harry'nin kafasına değil, sağ kulağının üstüne isabet etmiş.

Bayılmadım ama az kalsın bayılacaktım. Yatağın altına saklanmayı denedim ve bacağıma vurduğunu hissetmedim bile. Ama vurdu ve dört yerden kırdı.

O noktada kızıyla mahallede şeker toplayan bir adam koşarak içeri dalmış. Salondaki kıyıma rağmen komşu mutfaktaki küreği kapacak kadar soğukkanlı davranmış. O küreği kanlar içindeki yarı baygın oğlunu öldürmek için yatağı kaldırmaya çalışan Dunning'in kafasına indirmiş.

Sonra ben de Ellen gibi bayıldım ama daha şanslıydım; çünkü uyandım. Doktorlar bacağımı kesmeleri gerekebileceğini söylediler ama sonra vazgeçtiler.

Hayır, bacağı onda kalmıştı. Sonunda Lisbon Lisesi'nde hademeliğe başlamış, öğrencilerin Aksak Harry dedikleri kişi olmuştu. Öğrenciler neden topalladığını bilseler ona daha şefkatli davranırlar mıydı? Büyük ihtimalle hayır. Duygusal açıdan hassas ve kolayca kırılan yaratıklar olsalar da ergenlerden anlayış bekleyemez-

siniz. İnsanlar anlayışlı davranmasını çok sonraları öğrenir, o da öğrenirse.

"1958 yılının ekim ayı," dedi Al hırıltılı sesiyle. "Bunun tesadüf olduğuna inanmamı mı bekliyorsun?"

Genç Frank Anicetti'ye Shirley Jackson'ın hikâyesiyle ilgili söylediklerimi hatırlayıp gülümsedim. "Bazen tesadüf tesadüftür. Tek bildiğim elimizdekinin akıntının yön değiştirdiği anlardan biri olduğu. En azından Harry için."

"İyi ama gazeteleri araştırırken neden bu hikâyeye rastlamadım?"

"Burada değil kuzeyde, Derry'de olmuş. Harry hastaneden taburcu edilecek kadar iyileşince onu Derry'nin elli kilometre güneyindeki Haven'da yaşayan dayısı ile yengesinin yanına yollamışlar. Akrabaları onu evlat edinmiş ve okula ayak uyduramayacağı anlaşılınca ona çiftlikte iş vermişler."

"*Oliver Twist*'i hatırladım birden."

"Hayır, pek öyle değil. Akrabaları ona karşı iyiymiş. O dönemde özürlü öğrencilere özel sınıflar olmadığını unutuyorsun, zekâ özürlü lafı bile icat olmamıştı."

"Biliyorum," diye kestirip attı Al. "O günlerde zekâ özürlü demek salak, budala veya işe yaramazın teki demekti."

"Ama o zaman da zekâ özürlü değildi, şimdi de zekâ özürlü değil," dedim. "Yavaş olabilir ama aptal değil; bence şokun etkisindeydi. Travma geçiriyordu. O gecenin etkilerini atlatmak yıllar sürmüştür ve kendini toparladığında okul hayatı çok gerilerde kalmıştı."

"Lise diploması almak için yeniden okula kaydolduğu güne dek. O zaman da artık yaşlı bir adamdı." Al başını iki yana salladı. "Çok yazık."

"Hayır, yazık doğru kelime değil," dedim. "İyi yaşanmış bir hayata yazık denmez. Daha iyi olabilir miydi? Evet. Bunun olmasını sağlayabilir miyim? Düne bakılırsa, belki evet. Ama asıl mesele bu değil."

"O zaman ne? Çünkü benim gözüme tam bir Carolyn Poulin vakası gibi göründü. Geçmişin ve geleceğin değişebileceğini bili-

yoruz. Geçmişe meydan okuyabilirsin. Ve hayır, bunu yaptığında dünyanın sonu gelmez. Bana bir fincan kahve koyabilir misin Jake. Kendine de bir kahve al. Yeni koydum, kahveye ihtiyacın varmış gibi bir halin var."

Kahveleri doldururken tatlıları fark ettim. Ona isteyip istemediğini sorduğumda başını iki yana salladı. "Katı yiyecekler boğazımdan geçerken canımı acıtıyor. Ama illa bana kalori aldırmak niyetindeysen buzdolabında altılık bir Ensure paketi var. Bence dondurulmuş sümükten farksız ama onları yutabiliyorum."

Birini şarap kadehine doldurup getirdiğimde bir kahkaha attı. "Sence bu sayede tadı daha mı güzel olacak?"

"Belki. Onun Pinot Noir olduğunu hayal edebilirsin."

Yarısını içti, yutmakta ne kadar güçlük çektiğini görebiliyordum, ama savaşı kazandı. İçindekini bitirdikten sonra kadehi bırakıp kahve fincanını eline aldı ama kahveyi yudumlamadı. Kahvenin sıcaklığını emmeye çalışırcasına ellerinin arasında tutuyordu kahve fincanını. Bu manzarayı izlerken ne kadar zamanı kalmış olabileceği konusundaki hesaplarımı gözden geçirdim.

"Eee," dedi. "Neden bu olayın farklı olduğunu düşünüyorsun?"

Hasta olmasaydı cevabı kendi başına da bulurdu. Zeki bir adamdı. "Carolyn Poulin örneği iyi bir örnek değil; çünkü onun hayatını kurtarmadın Al. Bacaklarını kurtardın. Her iki zaman çizgisinde de iyi ama tamamen normal birer hayatı oldu – Cullum'un onu vurduğu hayatla senin müdahale ettiğin hayat arasındaki tek fark, ikincisinde yürüyebilmesiydi. Her ikisinde de evlenmedi, çocuğu olmadı. Bu biraz..." Tereddüt ettim. "Alınma ama Al, yaptığın şey apandisi kurtarmaya benziyor. Apandis için harika bir haber ama onun varlığı hastanın hayatını değiştirmeyecek. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Evet." Ama canının sıkıldığını görebiliyordum. "Carolyn Poulin elimden gelenin en iyisiydi dostum. Benim yaşıma geldiğinde sağlıklı olsan bile zamanın sınırlıdır. Gözümü büyük ödüle dikmiştim."

"Seni eleştirmiyorum. Ama Dunning ailesi daha iyi bir deneme tahtası. Genç bir kızın sakatlanışının korkunç olmadığını kas-

tettiğimi sanma. Gerçekten korkunç. Ama dört kişinin öldürülüşünden ve beşincinin bütün hayatını etkileyecek yaralar almasından bahsediyoruz. Ayrıca o tanıdığımız biri. Diplomasını aldığında yemek ısmarlamak için onu restoranına getirmiştim ve mezuniyet giysileri içinde olduğunu gördüğünde bize yemeğin parasını ödetmemiştin. Hatırlıyor musun?"

"Evet. O gün, duvara asmak için fotoğrafını çektim."

"Bunu başarırsam, o adi herifin çekici savurmasına engel olursam, sence fotoğraf geri döndüğümde duvarda olur mu?"

"Bilmiyorum," dedi Al. "Belki olmaz. Belki geri döndüğünde önceden onun duvarda olduğunu bile hatırlamıyor olurum."

Söyledikleri fazlasıyla teorik geldiğinden herhangi bir yorum yapmadım. "Ya diğer üç çocuk? Troy, Ellen ve Tugga'yı düşün. Eminim o geceden sağ çıkarlarsa aralarından en az biri evlenecektir. Belki Ellen büyüyüp meşhur bir komedyen olur. Harry, onun Lucille Ball kadar komik olduğunu yazmamış mı?" Öne eğildim. "Tek istediğim kırılma noktalarından birini değiştirdiğinde neler olacağını daha iyi görmemizi sağlayacak bir örnek. Kennedy suikastı kadar büyük işlere girişmeden önce neler yapabileceğimi öğrenmeliyim. Ne diyorsun Al?"

"Ne demek istediğini anlıyorum." Al güçlükle ayağa kalktı. Onu izlemek acı vericiydi. Yardım etmek için ayağa kalkar gibi oldum ama elini sallayıp beni yerime oturttu. "Hayır, olduğun yerde kal. Tam sana göre bir şeyim var. Diğer odada. Gidip getireyim."

7

Teneke bir kutuydu. Onu elime tutuşturup mutfağa götürmemi söyledi. İçindekileri masaya yayarsak işimiz daha kolay olurmuş. Oturduk. Boynunda taşıdığı anahtarla kutunun kilidini açtı. İçinden çıkardığı ilk şey kahverengi bir zarftı. Zarfı salladığında paralar masaya döküldü. Aralarından bir tanesini çekip merakla inceledim. Yirmilikti ama üzerinde Andrew Jackson'ın yüzü yerine tahminen kimsenin en başarılı on ABD başkanı listesinde yer almayan Grover Cleveland vardı. Paranın arka yüzüne **FEDERAL**

REZERV yazısının altına, birazdan çarpışacakmış gibi duran bir lokomotif ve buharlı gemi çizilmişti.

"Monopoly oyununun paralarına benziyor."

"Değil. Ve bu yığında tahmin ettiğinden az para var; çünkü yirmilikten büyük banknot yok. Şimdilerde otuz, otuz beş dolardan aza benzinciden çıkamıyorsun, elli dolarlık banknotla ödeme yapmak kimseye garip gelmiyor. O dönemde işler farklı, insanların dikkatini çekmemelisin. Yirmilikten büyük banknotlar insanların kafasında soru işareti uyandıracaktır."

"Bu, kumarda kazandığın para mı?"

"Kısmen. Çoğu birikimlerim. 58 ila 62 arasında aşçı olarak çalıştım. Pahalı zevkleri olan kadınlarla sürtmeyen bir erkek dünya kadar para biriktirebilir. Ben kendi işime baktım. Ya da ucuz zevkleri olan kadınlarla vakit öldürdüm. Herkesle iyi geçindim ama kimseyle yakınlaşmadım. Sana da aynısını yapmanı tavsiye ederim. Derry'de ve gidersen Dallas'ta." İncecik parmağıyla paraları işaret etti. "Burada dokuz bin dolardan fazlası var. Bugün altmış bin dolarla ne alınabiliyorsa o kadarını almaya yeter."

Paralara baktım. "Para geri geliyor. Tavşan deliğini kaç kere kullanırsan kullan var olmayı sürdürüyor." Bu konunun üzerinden geçmiştik ama hâlâ kafam almıyordu.

"Evet, ama bu para aynı zamanda hâlâ geçmişte – her şey sıfırlanıyor, unuttun mu?"

"Kendi kendiyle çelişen bir durum değil mi bu? Bir tür paradoks?"

Sabrı tükeniyormuşçasına gözlerini kısarak bana baktı. "Bilmiyorum. Cevabını bilmediğim sorular sorarak ikimizin de zamanını ziyan ediyorsun. Üstelik benim fazla zamanım kalmadı."

"Özür dilerim. Özür dilerim. Kutuda başka ne var?"

"Fazla bir şey değil. İşin güzelliği de burada zaten, o dönemde daha fazlasına ihtiyacım yok. Farklı bir dönemden bahsediyoruz Jake. Tarih kitaplarına yazılanları okuyabilirsin ama bir süre orada yaşayana dek gerçekten anlaman mümkün değil."

Bana bir Sosyal Güvenlik Kartı verdi. Numara 005-52-0223'tü. Kartta yazan isim George T. Amberson'du. Al, kutudan bir kalem çıkarıp bana uzattı. "İmzala."

Promosyon için dağıtılan kalemlerden birini elime aldım. Üzerinde "ARABANIZI **TEXACO** YILDIZI TAKAN ADAMA EMANET EDİN" yazıyordu. Kendimi şeytanla anlaşma yapan Daniel Webster[1] gibi hissederek kartı imzaladım. Kalemi geri vermeye yeltendiğimde başını iki yana salladı.

Sırada George T. Amberson'un 1,90 boyunda mavi gözlü, kahverengi saçlı, 80 kiloluk bir adam olduğunu belirten Maine ehliyeti vardı. 22 Nisan 1923'te doğmuştum ve tesadüfe bakın ki, 2011'deki adresim olan Bluebird Sokağı 19 numarada yaşıyordum.

"1,90 olduğunu doğru tahmin etmiş miyim?" diye sordu Al.

"Fena bir tahmin sayılmaz." Kartondan yapılma ehliyetin arkasını imzaladım. Bürokratik evraklarda kullanılan bej rengindeydi. "Fotoğraf yok mu?"

"Maine Eyaleti'nin fotoğraflı uygulamaya geçmesine daha yıllar var ahbap. Diğer 48 eyaletin de."

"Kırk sekiz mi?"

"Hawaii'nin eyalet olmasına daha bir yıl var."

"Ha." Biri karnıma yumruk atmışçasına nefesim kesildi. "Yani... hız yaparken durduruluyorsun ve polis bu kartta yazan kişi olduğunu mu varsayıyor?"

"Neden olmasın! 1958'de terörist saldırılardan bahsedecek olsan insanlar inekleri kaçıran uzaylılardan bahsettiğini zanneder."

Bana Hertz Müşteri Kartı, Cities benzin kartı, Diners Club ve bir American Express kredi kartı uzattı. Amex plastik, Diners Club kartondandı. Hepsinin üzerinde George Amberson'un adı vardı. Daktiloyla yazılmış olarak.

"İstersen önümüzdeki yıl gerçek plastik Amex kartlarından çıkarttırabilirsin."

Gülümsedim. "Çek defteri yok mu?"

"Sana çek defteri çıkarttırabilirdim ama ne yararı olurdu? George Amberson adına yaptığım bütün başvurular bir sonraki sıfırlamada kaybolup giderdi. Hesabına koyduğum paralar da."

"Ah! Şimdi kendimi tam bir budala gibi hissettim. Doğru ya!"

---

(1) İçsavaş dönemi ve sonrası ABD senatörlerinden. (ç.n.)

"Kendine fazla yüklenme, bunlar senin için hâlâ yeni sayılır. Ama bir hesap açtırmalısın. Bin dolardan fazlasını yatırmanı tavsiye etmem. Nakitte kal, ihtiyacın olduğunda kolayca kullanırsın."

"Alelacele eve dönmem gerekirse diye."

"Doğru. Kredi kartları sadece kimliğini desteklemek için var. Geri döndüğünde onları alırken açtığın hesaplar çoktan silinmiş olacak. Ama bir gün işine yarayabilirler - kim bilir."

"George'un mektupları Bluebird Sokağı 19 numaraya geliyor mu?"

"1958'de Bluebird Sokağı sadece Sabattus haritasında var dostum. Yaşadığın yer henüz inşa edilmedi. Bu konuda soru soran olursa iş meselesi dersin. Hemen inanırlar. İş, 1958'de Tanrı gibi, herkes ona tapıyor ama kimse neyin ne olduğunu tam anlamıyor. İşte."

Bana enfes bir cüzdan uzattı. Hayranlıkla deriyi süzdüm. "Devekuşu derisi mi?"

"Zengin görünmeni istedim," dedi Al. "İçine kimliğinin yanı sıra birkaç tane de fotoğraf koy. Sana vermek istediğim birkaç şey daha var. Tükenmezkalemler, arkasında mektup açacağı olanı seveceksin, Scripto kurşunkalem. Cep koruyucusu. 1958'de akıtan kalemler için cep koruyucularının gerekli olduğuna inanılırdı. Bir Bulova saat - bütün hatunlar ona bayılacaktır. Gerisini kendin de görebilirsin." Uzun uzun öksürdü. Öksürüğü geçtiğinde iri ter damlalarından alnı görünmüyordu.

"Al, bunları ne zaman topladın?"

"1963'ü göremeyeceğimi kavradığımda. Teksas'tan ayrılıp eve döndüm. Sen zaten aklımdaydın. Boşanmış, çocuğu olmayan, akıllı ve en önemlisi genç biri. Ah, işte, az kalsın unutuyordum. Hepsinin kaynağı bu: Adını St. Cyril'daki bir mezar taşından aldım. Maine Eyaleti Nüfus Müdürlüğü'ne tek bir mektup yazmam yetti."

Doğum belgemi uzattı. Parmaklarımı kâğıdın üzerinde dolaştırdım. Resmi belgelere özgü ipeğimsi bir dokusu vardı.

Başımı kaldırdığımda masaya bir kâğıt daha koyduğunu gördüm. Üzerinde "Müsabakalar 1958-1963" yazıyordu. "Bu kâğıdı

sakın kaybetme. Sadece ekmek paran ondan geleceği için değil, yanlış ellere düşerse cevap vermen gereken pek çok soru olacağından. Hele sonuçlar doğru çıkmaya başladığında."

Hepsini yeniden kutuya doldurmaya hazırlandığımı görünce başını iki yana salladı. "Dolabımda senin için aldığım kenarları hafifçe yıpranmış hoş bir Lord Buxton çanta var."

"Ona ihtiyacım yok – sırt çantam var. Arabamın bagajında."

Sözlerim onu eğlendirdi. "Gittiğin yerde izciler dışında kimse sırt çantası kullanmaz. Onlar da sadece kamp yapmaya gittiklerinde sırt çantalarını alırlar. Öğrenmen gereken çok şey var dostum, ama dikkatli olur ve riske girmezsen sorun yaşayacağını sanmıyorum."

Yavaş yavaş gerçekten gideceğimi anladım. Hiç hazırlık yapmadan, hemen şimdi. Kendimi on yedinci yüzyılda Londra rıhtımına adım atan ve boğazlanmak üzere olduğunu aniden fark eden bir göçmen gibi hissediyordum.

"İyi ama ne yapacağım?" Yakınmayla yalvarma arası bir soru.

Seyrelen saçları gibi beyazlamaya yüz tutmuş gür kaşları havaya kalktı. "Gidip Dunning ailesini kurtaracaksın. Bunu konuşmuyor muyduk?"

"Onu kastetmedim. İnsanlar hayatımı nasıl kazandığımı sorduklarında ne diyeceğim? Onlara ne söyleyeceğim?"

"Unuttun mu, zengin amcandan miras kaldığını söyleyeceksin. Onlara mirasını azar azar harcadığını ve bir kitap yazmayı planladığını söyle. Her İngilizce öğretmeninin içinde hayal kırıklığına uğramış bir yazar yok mudur? Yoksa yanılıyor muyum?"

Aslında yanılmıyordu.

Arkasına yaslanıp bana baktı. Berbat görünüyordu, çok zayıflamıştı ama gözleri anlayış doluydu. Belki biraz da acıma. Sonunda nazikçe, "Büyük bir adım, değil mi?" diye sordu bana.

"Öyle," dedim. "Ve Al... dostum... ben küçük bir adamım."

"Aynı şeyi Oswald için de söyleyebilirsin. Pusu kurup ateş eden bir hiç. Harry Dunning'in kompozisyonuna göre babası da elinde çekiç olan zalim bir ayyaştan fazlası değil."

"Artık o kadarı bile değil, Shawshank Eyalet Hapishanesi'nde mide zehirlenmesinden ölmüş. Harry alkol zehirlenmesi diyor. Ona göre..."

"Alkol zehirlenmesini bilirim. Filipinler'de görev aldığım dönemde bize de kaçak içki gelirdi. Acımı bastırmak için ben de içmişimdir. Ama unutma ki, gideceğin yerde adam hâlâ hayatta. Oswald da."

"Al... hasta olduğunu ve acı çektiğini biliyorum ama benimle restorana gelir misin? Ben..." İlk ve son kez onun hitap şeklini kullanarak konuştum. "Ahbap, bu işe yalnız başlamak istemiyorum. Korkuyorum. En azından beni uğurlayabilirsin."

"Hayatta kaçırmam." Bir elini koltuk altına sokup ayağa kalktı. Yüzüne, dudaklarının ince birer çizgiye dönüşmesine yol açan garip bir gülümseme yayıldı. "Gidip çantayı al, ben de giyineyim."

8

Al, meşhur Şişkoburger'e ev sahipliği yapan gümüş rengi karavanın kapısını açtığında saat sekize çeyrek vardı. Tezgâhın arkasındaki krom kaplamalar ışıldıyordu. *Bir daha kimse üstümüze oturmayacak* diye fısıldıyordu tabureler. Şekerlikler ise onlara *parti bitti – bir daha kimse bizi de kullanmayacak* diye karşılık veriyordu.

"L.L. Bean'e yer açmak için hepsi gidecek demek," dedim.

"Öyle," dedi Al. "Buna gelişmek diyorlar."

Nefesi kesilmişti, soluk soluğaydı, ama dinlenmek için durak-samadı. Beni tezgâhın arkasından kiler kapısına götürdü. Yeni hayatımı içinde barındıran çantayı bir elimden diğerine aktararak peşinden gittim. Eski tip çantalardandı, tokalı olanlarından. O çantayla lisedeki sınıfıma girsem çocuklar gülmekten kırılırdı. Belki aralarından birkaçı -modadan anlayanlar- retro funk görünüşümü takdir ederdi.

Al kapıyı açtığında sebze, baharat, kahve kokusu karşıladı bizi. Bir kere daha ışığı açmak için omzumun arkasına uzandı. Gri zemine, aç köpekbalıklarıyla dolu bir havuza bakar gibi bakıyordum. Al omzuma dokunduğunda irkildim.

"Özür dilerim," dedi. "Bunu al." Elinde elli sent vardı. "Sarı Kart Adam için, unuttun mu?"

"Elbette unutmadım." Aslında onu tamamen unutmuştum. Kalbim o kadar hızlı çarpıyordu ki, şakaklarımda bile nabzımı hissedebiliyordum. Dilim damağıma yapışmıştı ve o kadar titriyordum ki, parayı bana uzattığında az kalsın yere düşürecektim.

Bana alıcı gözle baktı. "Kot pantolon şimdilik sorun değil ama kuzeye gitmeden önce anacaddenin yukarısında kalan Mason mağazasına uğrayıp doğru dürüst giysiler almalısın. Pendleton olabilir. Ceketin Ban-Lon olsun."

"Banlon mu?"

"Sen söyle, onlar bilir. Birkaç tane de gömlek almalısın. Belki bir takım elbise. Kravat, kravat iğnesi. Bir de şapka al. Beyzbol kepi değil, gerçek bir yazlık şapka."

Gözlerinin kenarlarından yaşlar akıyordu. Bu görüntü, beni söylediği her şeyden daha fazla korkuttu.

"Al? Sorun nedir?"

"Ben de senin gibi korkuyorum. Ama duygusal vedalara gerek yok. Geri gelirsen, 58'de ne kadar kalırsan kal, iki dakika sonra burada olacaksın. Kahve makinesini çalıştırdığımda dönmüş olursun. Eğer her şey yolunda giderse birlikte birer fincan kahve içeriz ve bana başından geçenleri anlatırsın."

Eğer... Ne kadar ağır bir kelime.

"İstersen bir de dua et. Dua etmek için bundan daha uygun bir zaman düşünemiyorum."

"Elbette senin için dua ederim. Ama sakın nerede olduğuna takılıp tehlikeli bir adamla uğraştığını unutma. Muhtemelen Oswald'dan çok daha tehlikeli bir adama engel olmaya gidiyorsun."

"Dikkatli olacağım."

"Tamam. İnsanların konuşma tarzına ve kullandıkları kelimelere alışana dek çeneni kapalı tut. Ağırdan al. Ortalığı karıştırma."

Gülümsemeyi denedim ama başardım mı bilemiyorum. Çantada, para ve sahte kimlikler yerine iri iri taşlar vardı sanki. Kal-

dıramıyordum. Bayılacağımı sandım. Ama bir parçam bu maceraya atılmak istiyordu. Sabırsızlanıyordu. Chevrolet'mle Amerika'yı gezmek istiyordum; 50'lerin Amerika'sı beni çağırıyordu.

Al, bir deri bir kemik kalmış titreyen elini bana uzattı. "İyi şanslar Jake. Tanrı yardımcın olsun."

"George demek istedin."

"Doğru ya, George. Şimdi yola koyul. O dönemde sık sık dedikleri gibi, yolun açık olsun."

Dönüp ağır adımlarla ilerledim. Işıklar kapalıyken ayağıyla yoklayarak merdivenin yerini bulmaya çalışan biri gibi hareket ediyordum. Yavaş. Temkinli.

Üçüncü adımımda aradığımı buldum.

İKİNCİ KISIM

HADEMENİN BABASI

BEŞİNCİ BÖLÜM

1

Aynı geçen seferki gibi kurutma kulübesinin yanından geçtim. Aynı geçen seferki gibi **"KANALİZASYON BORUSU ONARILANA DEK BU NOKTANIN ÖTESİNE GEÇİŞ YASAK"** tabelasının asılı olduğu zincirin altından geçtim. Aynı geçen seferki gibi yeşile boyanmış binanın köşesini döndüm ve derken bir şey bana çarptı. Boyuma göre kilolu değilimdir ama etim kemiğim yerindedir. "İlk rüzgârda uçup gitmeyeceksin," derdi babam. Yine de Sarı Kart Adam beni neredeyse yere devirecekti. Kanatlarını çırpan kuşlarla dolu siyah bir paltonun saldırısına uğramak gibiydi. Bağıra çağıra bir şeyler söylüyordu ama ne olduğunu anlayamayacak kadar şaşırmıştım. Korkmuyordum, çünkü hâlâ kendimi toparlayamamıştım.

Onu ittirdiğimde paltosu bacaklarına dolanan adam, sendeleyerek geriledi ve kafasını kurutma kulübesinin duvarına çarptı. Metalden tok bir ses yükselirken, kafasındaki kirli şapka yere düştü ve adam da şapkanın peşi sıra yere yığıldı. Onu ittirdiğime pişmandım, şapkasını yerden alıp kirli elleriyle temizlemeye çalıştığını gördüğümde daha da pişman oldum. Şapka asla temiz temizlenemeyecekti ve muhtemelen adamın kendisi de...

"İyi misin?" diye sordum ama omzuna dokunmak için eğildiğimde sürünerek benden uzaklaşıp kulübenin dibine kaçtı, elleriyle ittirip poposunun üzerinde kayarken sakat bir örümceğe benzediğini söyleyebilmek isterdim ama benzemiyordu. Neyse ona benziyordu: Beyni çürümüş bir şarapçı. Ölüme en az Al Templeton kadar yakındı; çünkü tahminimce elli yıl öncesinin Amerika'sında bu tür insanların sığınabileceği, yardım dernekleri tarafından desteklenen sığınma evleri veya barınaklar yoktu. Bir zamanlar askerlik yapmışsa asker vakıfları onu kanatlarının altına alabilirlerdi ama onu bu vakıflardan birine kim götürecekti? Hiç

kimse! Gerçi günün birinde, fabrikanın ustabaşısının onu götürmeleri için polisleri çağırması muhtemeldi. Belki diğer sarhoşlarla birlikte yirmi dört saat ila kırk sekiz saat arası hapis tutulurdu. Orada şoktan veya dayaktan ölmezse yeni bir sarhoşluk döngüsüne başlaması için serbest bırakılırdı. Keşke eski karım yanımda olsaydı - bir İsimsiz Alkolikler toplantısı bulup adamı yanında götürebilirdi. Ne var ki Christy'nin doğmasına daha yirmi yıl vardı.

Çantayı ayaklarımın arasına bırakıp avucumda bir şey olmadığını göstermek için ellerimi öne uzattım. Bu hareketim onu daha da korkutmaktan başka bir işe yaramadı, binanın duvarına yapıştı. Çenesinden aşağı salyalar akıyordu. Kimsenin dikkatini çekmediğimize emin olmak için etrafı kolaçan ettim. Bahçenin bize kaldığına emin olunca yeniden şansımı denedim. "Beni korkutmasan seni ittirmezdim."

"Sen de kimsin?" diye sordu, beş ayrı perdeden çalan çatlak bir sesle. Soruyu bir önceki gelişimde duymamış olsam ne sorduğunu anlamazdım... Ama aynı yayvan ağızla söylenmiş olsa da bu seferkinde öncekinden farklı bir vurgu yok muydu? Emin değildim, belki bana öyle gelmişti. "Zararsız biridir ama diğerleri gibi değil," demişti Al. *Sanki bir şeyler biliyor.* Al, 9 Eylül 1958 sabahı saat 11.58'de tavşan deliğinin yakınlarında güneşlendiği için adamın delikten etkilendiğini düşünüyordu. Mikseri yaklaştırdığınızda televizyonda karlanma olur ya, onunki de aynı mantıktı işte. Belki haklıydı veya belki, adam ayyaşın tekiydi ve tüm gariplikleri damarlarında dolaşan alkolle bağlantılıydı.

"Önemli biri değilim," dedim onu sakinleştireceğini umduğum bir ses tonuyla. "Önemsemen gereken biri değilim. Adım George. Seninki ne?"

"Orospu çocuğu!" diye hırladı ve sürünerek benden uzaklaştı. Adı buysa son derece sıra dışı bir isimdi. "Burada olmaman gerekirdi!"

"Meraklanma, ben de şimdi gidiyordum," dedim. Doğruyu söylediğimi göstermek için çantamı yerden aldım. Çantamla ona vurmamı beklercesine omuzlarını kulaklarına kadar çekip iki büklüm oldu. Sürekli dayak yediği için kendisine şefkat gösterilmesine

bir türlü alışamayan zavallı bir köpek gibiydi. "Hadi ama... Bak, kimseye zarar gelmedi. Barıştık mı?"

"Defol, lanet olası! Geldiğin yere dön ve beni rahat bırak!"

"Anlaştık." Çarpışmanın heyecanı hâlâ üzerimdeydi ve adrenalin ile merhamet kol kola yürümüyordu - bir de tükenmişlik hissi vardı. Eve dönüp verdiği bütün sözlere rağmen Christy'yi yeniden sarhoş gördüğümde hissettiğime benzeyen bir bezginlik. İçimdeki duygu karmaşası yaz sıcağıyla birleşince midem bulanmaya başladı. Kurtarma görevime harika bir başlangıç yapamamıştım.

Kennebec'in kök birasının ne hoş olduğu aklıma geldi; Frank Anicetti'nin maşrapayı çıkarışıyla beraber buzluktan yükselen baş döndürücü buharı hatırladım. Orası serindi. Fazla düşünmeden o yöne doğru yürümeye koyuldum, yeni (ama kenarları kullanılmış çantalarınki gibi yıpranmış) çantam dizime çarpıyordu.

"Hey! Hey sen, domuz suratlı!"

Döndüm. Şarapçı, devrilmemek için kulübenin duvarından destek alarak ayakta durmaya çalışıyordu. Şapkasını karın hizasına indirmişti. Gözlerini şapkadan ayırmadan bana seslendi. "Yeşil Kapı'dan Sarı Kart aldım, bana bir teklik ver pislik herif. Bugün her şey yarı fiyatına."

Başladığımız yere dönmüştük. Rahatlatıcı. Yine de ona fazla yaklaşmamaya özen gösterdim. Korkmasını veya bana saldırmasını istemiyordum. Altı adım mesafede durup elimi uzattım. Al'ın bana verdiği para avucumda ışıldadı. "Bir teklik veremem ama işte sana elli sent."

Tereddüt edip şapkasını sol eline aldı. "Karşılığında benden ne istiyorsun?"

"Hiçbir şey."

Önce yarımlığa, sonra yüzüme, ardından yine yarımlığa baktı. Sağ eliyle çenesinden akan salyaları sildi. O zaman geçen gelişimde gördüğüm adam ile bu adam arasında farklılıklar olduğunu gördüm. Dünyayı yerinden oynatacak şeyler olmasa da Al'ın tavşan deliğinden her geçişinin dünyayı sıfırladığı iddiasından şüphelenmeme yetecek kadardı.

"Parayı alıp almaman umurumda değil ama çabuk karar ver," dedim. "Yapmam gereken işler var."

Parayı kapıp kulübenin yanına geri döndü. Kocaman açtığı gözleri sulanmıştı. Salyalar çenesinden aşağı akıyordu. Alkolizmi ilerlemiş birinin görüntüsünün muhteşemliğiyle yarışabilecek çok az şey vardır; neden Jim Beam, Seagram's ve Mike's Hard Lemonade reklamlarında onları kullanmıyor anlamıyorum. "Beam için ve kaliteli böceklerle tanışın." Fena mı?

"Sen de kimsin? Burada ne arıyorsun?"

"Halletmem gereken bir iş var. Alkol sorunun için tedavi gruplarını denedin mi?"

"Defol git Jimla!"

Jimla'nın ne olduğu konusunda en ufak bir fikrim olmasa da "defol git" kısmını gayet iyi anlamıştım. Beni soru yağmuruna tutmasından korkarak kapıya doğru ilerledim. Geçen sefer öyle bir şey yapmamıştı ama bu karşılaşmayla bir önceki arasında ciddi farklılıklar vardı.

Öncelikle o artık, Sarı Kart Adam değildi, hayır. Elinin tersiyle çenesini sildiğinde parmaklarının arasındaki kartın artık sarı olmadığına dikkat etmiştim.

Kirli ama parlak bir turuncuydu.

2

Fabrikanın otoparkından geçip şans getirmesi için Plymouth Fury'nin kaportasına dokundum. Toplayabileceğim bütün şansa ihtiyacım vardı. Yine geçen seferki gibi trenin çuf çuflarını duyarak rayları geçtim, ama bu sefer sesler daha uzaktan geliyordu. Çünkü Sarı Kart Adam'la -Turuncu Kart Adam'la- konuşmam daha uzun sürmüştü. Fabrikadan yayılan kokular geçen seferki gibi ağırdı ve aynı şehirlerarası otobüs kornasını çalarak yanımdan geçti. Anlaşılan o da geç kalmıştı, önündeki tabelayı okuyamadım ama ne olduğunu hatırlıyordum: LEWISTONE EKSPRESİ. Al'ın kaç defa pencerelerinden aynı yolcuların baktığı aynı otobüsü gördüğünü merak ettim.

Hızlı adımlarla sokağı geçip otobüsün egzozundan çıkan dumanı ellerimi sallayarak dağıtmaya çalıştım. Asi gençlik yine kapının önündeydi. Repliğini çalarsam ne yapacağını merak ettim,

ama bu da şarapçıyı bile isteye korkutmak kadar acımasızca olurdu; bunun gibi çocuklardan sahiplendikleri gizli dili çalarsanız geriye fazla bir şeyleri kalmaz. Bu çocuğun evine dönüp Xbox'ımn başına geçip somurtma şansı da yoktu. Bu yüzden başımı sallamakla yetindim.

Başını sallayarak karşılık verdi. "Selam babalık."

İçeri girdim. Çan çıngırdadı. İndirimdeki çizgi romanların önünden geçip doğrudan baba Frank Anicetti'nin yanına gittim. "Sana ne verebilirim dostum?"

Bir an için şaşırdım; çünkü bu replik geçen sefer söylediğinden farklıydı. Derken sebebini anladım. Geçen sefer raftan aldığım gazete vardı elimde. Bu sefer yoktu. 1958'e yapılan her seyahat geçmişi sıfırlıyor olabilirdi (Sarı Kart Adam hariç) ama en ufak bir detayı değiştirdiğinizde geri kalan her şeyin değişmesine hazırlıklı olmalıydınız. Bu keşfin hem ürkütücü hem rahatlatıcı bir yanı vardı.

"Bir kök birası bana iyi gelecek," dedim.

"Müşterimin olması da bana iyi gelecek," dedi. "Demek ikimiz de kendimize iyi gelecek şeylere kavuşacağız. Bira beşlik mi olsun, onluk mu?"

"Onluk lütfen."

"Şimdi geliyor."

Maşrapayı buzluktan çıkardı, ağzına kadar doldurup önüme koydu. Yine köpükleri temizlemek için tahta kaşığın sapını kullandı. Aynı geçen seferki gibi.

"Onluk ve bir peni de vali için."

Al'ın banknotlarından birini uzattım ve Frank 1.0 para üstünü verirken başımı çevirip dışarı baktım. Sarı Kart Adam, yeşil kapılı içki dükkânının önündeydi, hafifçe sallanıyordu. Eski bir filmde gördüğüm Hint fakirlerini hatırlattı bana. Kaval çalıp yılanı sepetten çıkaran adamlardan birini. Ve genç Anicetti de geçen seferki gibi kaldırımdan dükkâna yürüyordu.

Sırtımı sokağa dönüp kök biramdan bir yudum aldım ve derin bir iç çektim. Tam ihtiyacım olan şey.

"Sıcak bir günde soğuk bira gibisi yoktur. Buralardan değilsin anlaşılan?"

"Wisconsin'denim." Elimi uzattım. "George Amberson."

Tokalaştığımız sırada kapının çanı çıngırdadı. "Frank Anicetti. İşte oğlum da geldi. Onun adı da Frank. Wisconsin'den Bay Amberson'a merhaba desene Frankie."

"İyi günler efendim." Gülümseyip başını salladıktan sonra babasına döndü. "Titus kamyonu tamire başlamış. Beşe doğru hazır olacağını söyledi."

"İşte bu güzel haber." Frank 1.0'ın sigarasını yakmasını bekledim ve hayal kırıklığına uğramadım. Bir nefes çekip bana döndü. "İş için mi geldin, tatil için mi?"

Bir an karşılık veremedim ama söyleyecek söz bulamadığım için değil, replikler yer yer ilk seferkinden farklılaştığı halde, sürekli ilk diyaloglara dönmemiz beni sersemlettiğinden. Anicetti tereddüdümü fark etmedi.

"Gelmek için çok doğru bir zaman seçmişsin," dedi bana. "Yazın insanlar başka yerlere gider. Ortalık boşaldığı anda hepimiz rahatlarız. Biranın yanında vanilyalı dondurma ister misin? Normalde beş senttir ama salıları bir bakıra[1] veriyorum."

"On yıldır aynı espriyi yapıyorsun baba," dedi küçük Frank, gülümseyerek.

"Sağ olun, ben almayayım," dedim. "İş için geldim. Sabattus'ta emlak bakacağım. Oraları bilir misiniz?"

"Hem de adım gibi," dedi Frank. Sigarasının dumanını burun deliklerinden dışarı üfleyip gözlerini kısarak bana baktı. "Emlak işi için uzun yol gelmişsin."

Gülümsemesine bilmiş bilmiş sırıtarak karşılık verdim. *Benim bildiğimi bilsen, sen de gelirdin* dercesine baktım ona. Başarmış olacağım ki göz kırparak karşılık verdi. Kapıdaki çan bir kez daha çıngırdadı ve hanımlar meyve alışverişine geldiler. Duvardaki saat 12.28'i gösteriyordu. Anlaşılan küçük Frank'le Shirley Jackson hikâyesini konuştuğumuz bölüm senaryodan atılmıştı. Üç yudumda kök biramı bitirdim. Bitirir bitirmez de bağırsaklarıma kramp girdi. Roman kahramanları ender olarak rahatsızlanır ama gerçek hayatta zihinsel stres çoğunlukla fiziksel tepkimelere yol açar.

(1) Beş sentin diğer adı. (ç.n.)

"Tuvaletiniz var mı?"

"Ne yazık ki yok," dedi baba Frank. "Bir tuvalet yaptırma fikri hep aklımda ama yazın çok iş var ve kışın da para yok."

"Köşeyi dönünce Titus'un yeri var. Onun tuvaletini kullanabilirsiniz," dedi küçük Frank. Metal kaba dondurma koymakla meşguldü, kendine milkshake hazırlayacaktı. Geçen sefer bunu yapmamıştı. Kelebek etkisi denilen şeyi düşünerek huzursuzlandım. Sanki kelebek gözlerimin önünde kanatlarını iki yana açıyordu. Dünyayı değiştiriyorduk. Bunlar ufak tefek değişimlerdi, evet, ama gelişimiz kesinlikle bir şeyleri değiştiriyordu.

"Beyefendi?"

"Özür dilerim," dedim. "Gözüm dalmış."

Bir an ne dediğimi anlamamışçasına bana baktı, sonra bir kahkaha attı. "Gözüm dalmış tabirini daha önce duymamıştım ama kulağa hoş geliyor." Kulağına hoş geldiği için konuşurken onu kullanabilirdi. Ve böylece Amerikan diline 70'lere kadar girmeyecek bir laf, açılışı erken yapmış olurdu. Zamansız bir giriş olacağını bile söyleyemezdim; çünkü bu zaman çizgisinde hayata girdiği dönem bu olacaktı.

"Titus Chevron. Köşeyi dönünce sağda," dedi baba Anicetti. "Eğer... şey... işiniz acilse üst kattaki banyoyu kullanabilirsiniz."

"Hayır, idare edebilirim," dedim ve duvar saatine bakıp zamanı öğrendiğim halde bileğimdeki Bulova'ya göz attım. Saati görmemelerine sevindim; çünkü onu ayarlamayı unutmuştum ve hâlâ 2011'deki saati gösteriyordu. "Gitmeliyim. Halletmem gereken şeyler var. Her şey tıkır tıkır işlerse mesele yok ama aksi halde işlerim bir günden uzun sürecektir. Buralarda iyi bir motel var mı?"

"Konaklama tesisi mi demek istedin?" diye sordu baba Anicetti. Sigarasını tezgâhtaki "WINSTON, GERÇEK SİGARANIN TADI" yazan kül tablalarından birinde söndürdü.

"Evet." Bu sefer yüzümde bilmiş değil, utangaç bir gülümseme belirdi... Ve bağırsaklarım yeniden düğümlendi. Eğer bu sorunu bir an evvel çözmezsem emsali görülmemiş bir 911 durumu ortaya çıkacaktı. "Wisconsin'de onlara motel deriz."

"Tamarack Konaklama Tesisi'ni tavsiye ederim. 196'dan Lewiston'a giderken. Kasabanın birkaç kilometre dışındadır," dedi Anicetti. "Arabalı sinemanın yakınlarında."

"Önerin için teşekkürler," diyerek ayağa kalktım.

"Lafı mı olur. Eğer görüşmeye gitmeden tıraş olmak istersen Baumer'ın Berber Dükkânı'nı tavsiye ederim. İşinde iyidir."

"Teşekkürler. Tavsiyenizi dinleyeceğim."

"Bira parayla, ama öğüt bedava. Umarım Maine'de iyi vakit geçirirsin evlat. Ve Frankie? Sen de içeceğini bitirip okula doğru yola çıksan iyi olur."

"Tamam baba." Bu sefer küçük Anicetti bana dönüp göz kırptı.

"Frank?" diye seslendi hanımlardan biri. "Portakallar taze mi?"

"Senin gülümsemen kadar Leola," diye cevapladı adam. Hanımlar kıkırdadı. Şirinlik olsun diye söylemiyorum, gerçekten kıkırdadılar.

"Hanımlar," diye mırıldanarak yanlarından geçtim. Çan çıngırdadı ve doğumumdan çok öncesinin dünyasına adım attım. Bu sefer sokağı geçip tavşan deliğinin olduğu avluya dönmek yerine bu dünyanın derinliklerine dalacaktım. Sokağın diğer tarafında siyah paltolu şarapçı, tezgâhtarla tartışıyordu. Elindeki kart sarı da olsa turuncu da olsa manzara bir öncekinin aynıydı.

Bunu iyiye işaret kabul ettim.

3

Titus Chevron, Al'ın tekrar tekrar aynı eti aldığı Red & White adlı süpermarketin ilerisindeydi. Marketin vitrinindeki afişe göre ıstakozun kilosu bir dolardı. Marketin karşısında, 2011'de boş olan arsada büyük kahverengi bir hangar vardı. Kapısı açık olduğundan içeride sergilenen mobilyalar görünüyordu - beşikler, sallanan sandalyeler ve "baba koltuğu" denilen geniş koltuklar. Girişteki tabelaya göre adı **"NEŞELİ BEYAZ FİL"**di. Buna bir de Lewiston'a gidenlerin gözüne ilişsin diye çerçeveli koca bir levha eklenmişti. **"BİZDE YOKSA İHTİYACINIZ YOKTUR"** yazıyordu üzerinde. Dükkân sahibi olduğunu varsaydığım bir adam sallanan sandalyelerden birine oturmuş pipo tüttürüyordu. Beni ters ters süzdü. Beyaz atlet ve kahverengi bol pantolon giymişti. Bu zamana hiç yakışmadığını düşündüğüm çirkin bir keçi sakalı vardı. Geriye ta-

ranıp bir tür briyantinle kafasına yapıştırdığı saçları, ötekilerinki gibi kısa değildi. Jerry Lee Lewis'in piyano eşliğinde "Great Balls of Fire" şarkısını söyleyişi geldi aklıma. Neşeli Beyaz Fil'in sahibinin herhalde kasabanın hippisi olarak adı çıkmıştı.

Parmağımı kaldırıp onu selamladım. Belli belirsiz bir kafa sallamayla bana karşılık verip piposunu tüttürmeyi sürdürdü.

Benzinin galonunun 19,9 sent olduğu Chevron'da mavi tulumlu bir adam rampaya yerleştirip havaya kaldırdığı kamyonu -muhtemelen Anicetti'lerinkiydi- tamir etmekle meşguldü.

"Bay Titus?"

Omzunun üstünden bana baktı. "Evet?"

"Bay Anicetti tuvaletinizi kullanabileceğimi söyledi?"

"Anahtar kapının arkasında."

"Teşekkürler."

Anahtar, üzerinde ERKEKLER yazan bir tahta parçasının ucuna iliştirilmişti. Diğer anahtarsa KIZLAR yazan tahtaya bağlıydı. Eski eşimin "kız" lafını görse öfkeden köpüreceğini düşünerek içimden gülümsedim.

Tuvalet temizdi ama sigara kokuyordu. Kenarda çömlek tipi bir kül tablası vardı. İçinin tıka basa izmaritle dolu olmasından beylerin işlerini görürken sigara içmekten hoşlandıkları sonucunu çıkardım.

Dışarı çıktığımda benzin istasyonunun yanındaki arsaya dizilmiş yirmi kadar ikinci el araba dikkatimi çekti. Önlerindeki renkli flamalar rüzgârda sallanıyordu. 2011'de binlerce dolara satılan bu arabaların fiyatı 75 ila 100 dolar arasındaydı. Harika durumda görünen Cadillac'a 800 dolar fiyat biçilmişti. İçinde sakız çiğneyen, atkuyruklu bir fıstığın fotoroman okuduğu satış kulübesinin önündeki tabelada şöyle yazıyordu: ARABALARIMIZ İYİ DURUMDADIR VE FATURALIDIR VE BILL TITUS GARANTİLİDİR. **SATTIĞIMIZ MALIN BAKIMINI YAPARIZ!**

Anahtarı yerine astım, Titus'a teşekkür ettim (başını bile kaldırmadan bir şeyler homurdandı) ve bankaya gitmeden saçımı kestirmenin iyi bir fikir olacağına kanaat getirerek anacaddeye doğru yürüdüm. Derken keçi sakallı serseri aklıma geldi ve bir anda fikir değiştirip sokağı geçerek ikinci el eşya mağazasına girdim.

"İyi sabahlar," dedim.

"Aslında öğleden sonra oldu ama keyfin bilir." Piposunu tüttürdüğünde yaz esintisi, tütün kokusunu burnuma kadar getirdi. Büyükbabamı hatırladım. O da bu adam gibi Cherry Blend içerdi. Bazen kulak ağrımı geçirmek için dumanı kulağıma üflerdi - doktorların onaylamayacağına emin olduğum bir tedavi yöntemi...

"Bavul satıyor musunuz?"

"Arkada birkaç tane var. Sanırım iki yüz kadar. Hangarın en arkasına kadar gidip sağa doğru bak."

"Bir bavul alırsam alışverişimi tamamlayana kadar, mesela birkaç saatliğine, onu burada bırakabilir miyim?"

"Beşe kadar açığım," diyen adam yüzünü güneşe çevirdi. "Sonra başının çaresine bakarsın."

4

Al'ın eski dolarlarından ikisini verip bir valiz aldım, onu hippinin kasasının yanına bıraktım ve bacağıma çarpıp duran çantamla anayoldan yukarı yürüdüm. İçki dükkânının önünden geçerken tezgâhtarın kasanın başına geçmiş gazete okuduğunu gördüm. Siyah paltolu arkadaşımdan eser yoktu.

Alışveriş bölgesinde kaybolmak imkânsızdı; çünkü sadece bir blok sürüyordu. Kennebec'ten üç dükkân sonra Baumer'ın berberine rastladım. Vitrinde kırmızı beyaz berber direği vardı. Yanına politikacı Edmund Muskie'nin afişi asılmıştı. Ben onu yorgun, omuzları çökmüş yaşlı bir adam olarak hatırlıyorum. Ama bu afişte, bırakın seçilmeyi, oy bile veremeyecek kadar gençti. Afişte "OYUNUZU DEMOKRATLARA VERİN, MUSKIE'Yİ SENATO'YA GÖNDERİN!" yazıyordu. Biri en alta parlak beyaz bir şerit yapıştırmış ve üzerine elyazısıyla şunları yazmıştı: "MAINE'DE YAPAMAZSINIZ DEDİLER AMA YAPTIK! SIRA 1960'TA HUMPHREY'İ YOLLAMAKTA!

İçeride iki yaşlı adam duvarın dibine oturmuş tıraş olan üçüncü yaşlı adamı seyrediyordu. Bekleyenlerin hepsi boru gibi tüttürüyordu. Baumer olduğunu varsaydığım berber de. Bir yandan duman yüzünden gözünü kısıyor, diğer yandan saçı kesiyordu.

Üçü de alışkın olduğum gözlerle beni süzdüler: Christy'nin Yanki bakışı dediği "sen buraların yabancısısın" bakışıydı. Bazı şeylerin hiç değişmediğini görmek güzeldi.

"Buralardan olmasam da aynı tarafı tutuyoruz," dedim onlara. "Hayatım boyunca hep Demokratlara oy verdim." İzci yemini edermiş gibi elimi kaldırdım.

Baumer keyifli keyifli bir şeyler homurdandı. Sigarasının külü önlüğüne döküldü. Eliyle külü yere silkelediğinde her yerin ezilmiş izmaritlerle kaplı olduğunu gördüm. "Bizim Harold Cumhuriyetçidir. Arkanı kolla, bakarsın ısırır."

"Artık dişi yok ki ısırsın," dedi yaşlılardan biri. Hep birlikte kahkaha attılar.

"Nerelisiniz bayım?" diye sordu Cumhuriyetçi Harold.

"Wisconsin." Başka soru sormalarını engellemek umuduyla *Man's Adventure* dergisini elime aldım. Kapakta eli kırbaçlı bir Uzakdoğulu ve direğe bağlanmış bir sarışın bomba vardı. Altında başlık olarak "JAPONLARIN SEKS KÖLELERİ" yazıyordu. Berber dükkânı pudra, briyantin, ter ve sigara kokuyordu. Baumer koltuğa geçmemi işaret ettiğinde kendimi seks köleleri hikâyesine kaptırmıştım. Ne yazık ki kapak kadar heyecan verici değildi.

"Çok mu seyahat ediyorsunuz Bay Wisconsin?" diye sordu beyaz çizgili kumaşla üstümü örtüp boynuma kâğıttan bir önlük bağlarken.

"Oldukça sık," dedim dürüstçe.

"Artık uygar bir ülkedesiniz. Saçınız ne kadar kısa olsun?"

"Serseri gibi görünmeyeyim yeter." Az kalsın hippi gibi diyecektim ama son anda kendimi tuttum.

"Sanırım bir süredir kestirme fırsatınız olmamış." Kesmeye başladı. "Biraz daha uzatsaymışsınız Neşeli Beyaz Fil'i işleten ibneye dönermişsiniz."

"Bunu kim ister," dedim.

"Evlere şenlik bir heriftir."

Baumer, işi bittiğinde boynumu pudraladı ve Vitalis, Brylcreem veya Wildroot kremi isteyip istemediğimi sordu. Benden elli sent aldı.

Uygun fiyat diye buna denir.

5

Hometown Trust'a bin dolar yatırdığımda şüpheli bakışlarla karşılaşmadım. Temiz tıraşımın da etkisi olmuştur elbette, ama sanırım nakit para kullanılan bir toplumda yaşıyor olmanın bir sonucuydu. Henüz kredi kartlarının emekleme dönemiydi ve Yanki, bu yeni teknolojiye şüpheyle bakıyordu. Saçını topuz yapmış ciddi görünüşlü güzel banka memuresi uzattığım parayı saydı, miktarı banka cüzdanıma işledi ve parayı yeniden sayıp cüzdanı kontrol etmesi için müdür yardımcısını çağırdı. Ardından hesabımdaki parayı gösteren banka cüzdanını bir makbuzla birlikte bana verdiler.

"Mahzuru yoksa bir soru sormak istiyorum Bay Amberson, bu, vadesiz hesapta tutmak için fazlasıyla yüklü bir rakam. Vadeli hesap açtırmak ister misiniz? Yüzde üç faiz veriyoruz." Bunun ne kadar harika bir teklif olduğunu göstermek için gözlerini kırpıştırdı. Meşhur Kübalı müzisyen Xavier Cugat'a benziyordu.

"Teşekkürler ama yapmam gereken bir sürü alışveriş olacak." Alçak sesle devam ettim. "Emlak alışverişi. Şansımın yaver gideceğini umuyorum."

"İyi şanslar," dedi artık iki sırdaşmışız gibi alçak sesle. "Lorraine çek defterinizi hazırlasın. Ellilik bir defter yeterli mi?"

"Ellilik yeter, teşekkürler."

"Daha sonra adınıza bastırılmış çekler hazırlatıp adresinize yollayabiliriz." Kaşlarını kaldırıp bunu bir soruya dönüştürdü.

"Derry'de olacağım. Sizinle iletişime geçerim."

"Pekâlâ. Ben Drexel 8-4777'deyim."

Camın diğer tarafından uzattığı kartviziti alana dek neden bahsettiği konusunda hiçbir fikrim yoktu. Kartta, **Gregory Dusen, Müdür Yardımcısı DRexel 8-4777** yazıyordu.

Lorraine çeklerimi hazırlayıp onları sahte timsah derisi çek defterine yerleştirdi. Ona teşekkür edip defteri çantama kaldırdım. Kapıda duraksayıp yeniden bankaya baktım. Birkaç memur hesap makineleriyle çalışıyordu ama kalanlar kâğıt kalemle işlem yapıyorlardı. Birkaç detay haricinde Charles Dickens'ın burada

kendini evinde hissedeceğini düşündüm. Ayrıca geçmişte yaşamanın denizin altında yaşamaya ve bir bambu kamışıyla nefes almaya benzediği geçti aklımdan.

6

Al'ın tavsiye ettiği gibi erkek giysileri satan Mason mağazasına uğrayıp döneme uygun giysiler seçtim. Tezgâhtar yerel bankadan olması koşuluyla seve seve çek kabul edeceklerini söyledi. Lorraine sayesinde hiçbir sorun yaşamadan alışverişimi tamamladım.

Neşeli Beyaz Fil'e döndüğümde dükkân sahibi üç alışveriş torbasındaki eşyaları yeni bavuluma aktarışımı seyretti. Bavulun kapağını kapadığımda, en nihayetinde görüşünü dile getirdi. "Alışveriş yapmak için garip bir yöntem."

"Sanırım," dedim. "Ama garip bir dünyada yaşamıyor muyuz?"

Bu sözüme yarım yamalak bir gülümsemeyle karşılık verdi. "Ne taraftan baktığına bağlı. Bir beşlik çak Jackson." Elini avucu yukarı bakacak şekilde öne uzattı.

Önce ne söylediğini anlamadım. Sonra *Yarışçı Kız* filmini hatırladım ve adamın eline vurmamı beklediği kafama dank etti. Avucumu terli avucuna vurdum. Beynim aynı cümleyi haykırıp duruyordu: ***Bu olanlar gerçek, hepsi gerçek.***

"Eyvallah ahbap," dedim ona.

7

Tıka basa dolu bavul bir elimde, çanta diğer elimde Titus Chevron'a geri döndüm. 2011'deki dünyamda vakit öğlene yaklaşıyor olmalıydı ama kendimi yorgun hissediyordum. Otopark ile benzin istasyonu arasında bir telefon kulübesi vardı. İçeri girip kapıyı kapadım ve eski tip ankesörlü telefona asılan yazıyı okudum: UNUTMAYIN Kİ POLİTİKACILAR "SAYESİNDE" TELEFON ARTIK ON SENT!

Rehberi karıştırıp Lisbon Taksi'nin numarasını buldum. İlanlarında farların yerine gözler çizilmiş gülümseyen bir araba resmi

vardı. Hızlı, etkili hizmet vaat ediyorlardı. Kulağa hoş geliyordu. Bozukluklarıma uzandım ama elime gelen ilk şey geride bırakmış olmam gereken bir şeydi: Nokia cep telefonu. Geldiğim yılın standartlarına göre antika sayılırdı (bir süredir onu bırakıp bir iPhone almayı planlıyordum) ama onu yanımda getirmemem gerekirdi. Biri görecek olursa yanıtlayamayacağım yüzlerce soru sorardı. Telefonu çantaya koydum ve şimdilik bir sorun çıkmayacağını düşündüm. Ama er geç ondan kurtulmam gerekecekti. Cep telefonuyla dolaşmak patlamaya hazır bir bombayla dolaşmaya benzerdi.

Bir on sent buldum, telefona attım ama doğrudan para üstü bölmesine düştü. Parayı elime alıp incelediğimde sorunun ne olduğunu hemen anladım. Nokia gibi on sent de geleceğe aitti; bakır bir bozukluktu. Bütün bozuk paraları çıkarıp karıştırdım ve Kennebec'te para üstü olarak verildiğini sandığım 1953'ün on sentini buldum. Ya 2002'de basılan para bozuk para bölmesine düşmek yerine telefonun içinde sıkışıp kalsaydı? Ya Lisbon'a bakan telefon tamircisi onu bulsaydı?

Birinin şaka yaptığını düşünürdü. Hepsi bu. Uğraşılmış bir eşek şakası.

Her nedense kulağa inandırıcı gelmiyordu – para fazlasıyla mükemmeldi. Adam onu etrafındakilere gösterir, hatta gazetelere bile geçebilirdi. Bu sefer şansım yaver gitmişti ama gelecek sefer bu kadar şanslı olmayabilirdim. Daha dikkatli davranmalıydım. Cep telefonum aklıma gelince huzursuzluğum arttı. Uzatmadan 1953'ün parasını telefona attım ve sinyal sesini bekledim. Yavaş yavaş numaraları çevirdim. Çevirdim derken abartmıyorum; çünkü tuşlu değil çevirmeli telefonlardandı. Daha önce bu telefonlardan kullanmış mıydım? Yanılmıyorsam hayır. Ne zaman numarayı çevirip bıraksam kadrandan garip tıkırtılar yükseliyordu.

"Lisbon Taksi," dedi bir kadın sesi. "Sizin mutluluğunuz bizim mutluluğumuzdur. Bugün size nasıl yardımcı olabiliriz?"

8

Arabayı beklerken Titus'un park yerindeki arabaları inceledim. 54 model üstü açılır Ford beni cezp etmişti. Şoför tarafındaki yazıda modelin Sunliner olduğu yazıyordu. Lastiklerinin kenarı beyazdı, arabanın üstüyse *Yarışçı Kız* filmindeki havalı çocukların "açılır tavan" diyecekleri türdendi, yani kalın kumaştandı ve istenirse açılıyordu.

"Fena araba değildir bayım," dedi Bill Titus arkamdan. "Şimşek gibi gider, kendi ellerimle test ettim."

Arkamı döndüm. Ellerini, en az elleri kadar yağlı görünen kırmızı paçavraya silen adama baktım.

"Kapıların alt tarafı paslanmış," dedim.

"Eee, bu havada ne bekliyorsunuz!" Elden ne gelir dercesine omuz silkti. "Önemli olan motorun iyi durumda olması. Lastikler de neredeyse yeni."

"Sekiz çekişli mi?"

"Aynen," dedi. "Kocası öldükten sonra Arlene Hadley'den aldım. Bill Hadley başka hiçbir şeyden anlamasa da arabasına nasıl bakacağını bilirdi. Ama buralı olmadığınıza göre onları tanımıyorsunuzdur."

"Tanımıyorum. Wisconsin'denim. George Amberson." Elimi uzattım.

Gülümseyip başını salladı. "Tanıştığımıza sevindim Bay Amberson ama yağ bulaştırmamak için elinizi sıkmayacağım. Sıkılmış sayın. Alacak mısınız, bakıyor musunuz?"

"Emin değilim," dedim ama doğru değildi. Sunliner hayatımda gördüğüm en muhteşem arabaydı. Kaç kilometrede olduğunu sormak için ağzımı açtım ama iki dolara depoyu doldurabileceğiniz bir dünyada bu sorunun fazla bir anlamı yoktu. Ona arabanın düz vites olup olmadığını sordum.

"Tabii ki. Üstelik ikinci vitese geçtiğinizde gözünüz polislerde olsun. Şimşek gibi gidiyor. Arabayı alıp bir tur atmak ister misiniz?"

"Yapamam," dedim. "Az önce taksi çağırdım."

"Taksiyle seyahat etmeye seyahat etmek denmez," dedi Titus. "Bu arabayı satın alırsanız Wisconsin'e tarz sahibi biri olarak dönebilirsiniz. Üstelik trene binmeniz gerekmez."

"Arabayı kaça bırakıyorsunuz? Önünde fiyatı yazmıyor."

"Daha dün getirdiğim için fiyatlandırmaya vaktim olmadı." Vaktim yerine *vakitim* demişti aslında. Yine eski Maine aksam. Sigaralarını çıkardı. "350 istiyorum ama pazarlığa açığım."

Şaşkınlıktan ağzım bir karış açık kalmasın diye dişlerimi sıktım ve ona bu konuyu düşüneceğimi söyledim. Eğer aklıma yatarsa ertesi gün uğrayacaktım.

"Erken gelirseniz akıllılık edersiniz Bay Amberson. Bu araba uzun süre burada kalmaz."

Bu sözler bana kendimi iyi hissettirdi. Bozuk paralar değişmiş olabilirdi, belki bankacılık işleri makinelerle değil elle halledildiyor ve numarayı çevirdiğinizde telefonlardan garip sesler yükseliyordu. Yine de bazı şeyler hiç değişmemişti. Satıcı dediğin her devirde aynıydı.

9

Taksinin şoförü LİSANSLI ARABA KİRALAMA yazan bir rozet takmış eski şapkalı şişmanca bir adamdı. Sigaranın birini söndürüp birini yakıyor, WJAB kanalını dinliyordu. McGuire Sisters'tan "Sugartime" şarkısını, Everly Brothers'tan "Bird Dog"u ve Sheb Wooley diye bir yaratıktan "Purple People Eater"ı dinledik. Son şarkı olmasa da olurdu. İki şarkıda bir detone genç kadınlardan oluşan üçlü 14.40 WJAB diye bağırıyordu. Romanow'un yıl sonu indiriminin başladığını ve Woolworth'a yeni hulahoplar geldiğini öğrendim, hem de tanesi 1,39 dolara. "O aptal şeyler çocuklara kalçalarını sallamaktan başka bir şey öğretmiyor," dedi taksi şoförü, ardından sigarasının külünü silkelemek için camı indirdi. Titus Chevron'dan Tamarack Konaklama Tesisi'ne gidene dek ettiği tek laf bu oldu.

Sigara dumanından kurtulmak için camı aralayıp dışarıyı seyrettim. Tamamen yabancısı olduğum bir dünyaydı. Lisbon Falls ve

Lewiston arasındaki araziler henüz iskâna açılmamıştı. Birkaç benzin istasyonu, Hi-Hat Restoran ve arabalı sinema dışında (afişlerde *Yükseklik Korkusu* ve *Uzun Yaz* filmlerinin gösterildiği yazıyordu - her ikisi de sinemaskop ve Technicolor'dı) hiçbir şey yoktu. Maine çayırları... İnsandan fazla inek gördüm.

Tesis, otobanın kenarına kurulmuş büyükçe evlerden oluşuyordu. Benim için dinozor sürüsüyle karşılaşmak gibiydi. Ben evleri süzerken lisanslı sürücü yeni bir sigara yaktı. "Bavulu çıkarmak için yardıma ihtiyacınız var mı efendim?"

"Hayır, idare ederim," dedim adama. Taksimetredeki rakam evler kadar büyük değildi ama yine de olması gerekenin iki katıydı. Adama iki dolar verip elli sent geri istedim. Pazarlıktan memnun olmuş göründü; bahşiş bir paket Lucky Strike almasına yeterdi.

10

Tesiste bir oda tuttum (hiçbir problem yaşamadım; peşin ödeme istediler ve kimlik sormadılar) ve havalandırmanın penceredeki ufak pervaneden ibaret olduğu odada uzun bir öğle uykusu çektim. Gayet zinde uyandım (güzel) ve sonra bütün gece uyuyamadım (hiç güzel değil). Günbatımından sonra otoyolda neredeyse hiç trafik yoktu ve sessizlik o kadar baskındı ki huzursuz oluyordum. Televizyon Zenith markaydı, en az elli kilo çekerdi. Üstünde tavşan kulaklarını andıran bir anten vardı. Kenarına "ANTENİ ELLE AYARLAYIN, FOLYO KULLANMAYIN! TEŞEKKÜRLER-MÜDÜRİYET" yazan bir not iliştirilmişti.

Üç kanal vardı. NBC izlenemeyecek kadar karlıydı, antenlerle ne kadar oynadıysam da düzeltemedim. CBS'deyse görüntü kayıp duruyordu. Antenin kanatlarını uzattım ama bir işe yaramadı. Cam gibi görüntü veren ABC'de Hugh O'Brian'ın başrolü oynadığı *Wyatt Earp Efsanesi* adlı film vardı. Birkaç kanunsuzu vurmasının ardından Viceroy sigaralarının reklamı için filmi kestiler. Steve McQueen, Viceroy'un "erkek sigarası" olduğundan bahsetti, sigara içen erkeklerin zevkine uygun üretildiğini açıkladı. O, sigarasını yakarken yataktan kalkıp televizyonu kapadım.

O zaman cırcırböceklerinin sesini duydum.

Giysilerimi çıkarıp yatağa uzandım ve uyumayı denedim. Zihnim anneme ve babama gitti. Babam altı yaşındaydı ve Eau Claire'de yaşıyordu. Henüz beş yaşında olan annemse Iowa'da, üç dört yıl sonra kül olacak bir çiftlikteydi. Yangından sonra annemin ailesi Wisconsin'e taşınacak ve böylece annem sonunda benim ortaya çıkacağım birlikteliğe bir adım daha yaklaşacaktı.

Delirdim, diye düşündüm. *Delirdim ve halüsinasyon görüyorum. Aslında bir akıl hastanesindeyim. Belki doktorlardan biri benim üzerime bir makale bile yazar. Karısını şapka sanan adam yerine kendini 1958'de zanneden adamdan bahsederler.*

Ama elimi nevresimin pürüzlü kumaşında dolaştırdığımda yaşadıklarımın gerçek olduğunu anladım. Lee Harvey Oswald'ı düşündüm ama Oswald şimdilik gelecekteydi ve müzelik motel odasındaki huzursuzluğumun müsebbibi o değildi.

Yatağın kenarına oturup çantamı açtım. Cep telefonumu çıkardım. Burada hiçbir değeri olmayan zamanda yolculuk yapmış bir cihaz. Yine de telefonu açma arzusuna karşı koyamadım. Ekranda SİNYAL YOK yazısı belirdi - ne bekliyordum? Beş çizgi mi? Yalvaran bir ses *eve dön Jake, düzeltemeyeceğin yanlışlar yapmadan önce eve dön* diyordu. Aptalca bir batıl inanç. Eğer geçmişe veya geleceğe zarar verirsem rahatlıkla düzeltebilirdim; çünkü her seyahatte öncekiler sıfırlanıyordu. Buna güvenlik düğmesi olan bir zamanda yolculuk mekanizması da diyebilirsiniz.

Bunu bilmek rahatlatıcıydı ama elektronik alanındaki en büyük teknolojik devrimin renkli televizyon olduğu bir dünyada böyle bir telefona sahip olmak hiç rahatlatıcı değildi. Beni telefonla yakalarlarsa cadı diye asmazlardı belki ama polisler tarafından tutuklanıp J. Edgar Hoover'ın adamları gelene kadar hapiste tutulur ve sorgulanmak üzere Washington'a götürülürdüm.

Telefonu yatağa koydum ve cebimdeki bütün bozuk paraları çıkardım. İki ayrı yığın yaptım. 1958'in paraları ve önceden cebimde kalanlar. Gelecekten gelen paraları masanın çekmecesinde, Gi-

deon İncil'i ve Hi-Hat sipariş mönüsünün yanında bulduğum zarfa koydum. Giyindim, anahtarımı aldım ve odadan çıktım.

Cırcırböceklerinin sesi daha da güçlenmişti. Ay, bulutların arkasında kalmıştı. Onun ışığı da olmayınca yıldızlar gözüme her zamankinden parlak ve yakın göründü. 196'dan bir kamyon geçti ve sonra yol sessizleşti. Yük treninin uzaklardan duyulan düdüğü gecenin sessizliğini bir anlığına böldü. Dünyada çıt çıkmıyordu. Burası taşraydı ve taşra uyuyordu.

Avluda yalnızca iki araba vardı ve evler karanlıktı. Resepsiyon da. Kendimi suç işlemeye hazırlanan biri gibi hissettim. Tesisin arka tarafına yürüdüm. Uzun otlar ertesi gün kumaş pantolonla değiştireceğim kotuma sürtünüyordu.

Tamarack'ın sınırları tellerle belirlenmişti. Diğer tarafta taşralıların "su tankı" dedikleri türden ufak bir göl vardı. Yakınlarda altı yedi inek pinekliyordu. Tellerin altından geçip göle doğru yürüdüğüm sırada ineklerden biri bana baktı. Ama sonra ilgisini kaybederek pineklemeye devam etti. Nokia cep telefonum göle düştüğünde tekrar kafasını kaldırmadı. İçinde bozuk paraların olduğu zarfın ağzını mühürleyip telefonun ardından göle attım. Sonra geldiğim gibi geri döndüm. Motele ulaşınca bir an duraksayıp avluda birilerinin olup olmadığını yeniden kontrol ettim. Kimsecikler yoktu.

Odama geri döndüm, soyundum ve yatağa yatar yatmaz uyudum.

ALTINCI BÖLÜM

1

Ertesi sabah beni almaya gelen, sigaranın birini söndürüp birini yakan aynı taksi şoförüydü. Titus Chevron'a gittiğimde üstü açılır araba hâlâ yerinde duruyordu. Böyle olacağını tahmin etsem de arabayı görünce rahat bir nefes aldım. Mason'dan aldığım gri spor ceketi giymiştim. Devekuşu derisi cüzdanım, içinde Al'ın biriktirdiği beş yüz dolarla ceketin içcebinde güvendeydi. Ben hayran hayran Ford'u incelerken Titus yanıma geldi. Ellerini önceki gün de kullandığı o paçavrayla sildi.

"Düşünüp taşındım, o arabayı istiyorum," dedim.

"Güzel," cevabını pişman bir yüz ifadesi takip etti. "Ama ben de bu konuyu düşündüm Bay Amberson ve pazarlık payı var demekle hata ettiğime karar verdim. Bu sabah kreplerimizi yerken eşim bana ne dedi biliyor musunuz? Dedi ki, 'Bill, o Sunliner'ı 350'den aşağıya bırakırsan budalanın tekisin.' Daha baştan o kadar düşük bir fiyat çekmemin aptallık olduğunu söyledi bana."

Bunu bekliyormuş gibi başımı salladım. "Tamam," dedim.

Şaşırmış göründü.

"Size ne yapabileceğimi söyleyeyim Bay Titus. Size 350 dolarlık bir çek yazabilirim - sağlam bir çek, Hometown Trust'tan, onları arayıp kontrol edebilirsiniz. Ya da size 300 dolar nakit verebilirim. Daha az evrak işi çıkar. Ne diyorsunuz?"

Sırıttığında şaşırtıcı beyazlıktaki dişleri ortaya çıktı. "Wisconsin'de nasıl pazarlık edileceğini biliyorlarmış derim. 320'ye çıkarsanız. Kayıt işlemlerinizi hallederim ve hemen gidebilirsiniz."

"310."

"Ah, canımı yakıyorsunuz ama," dedi Titus. Elbette, canının yandığı falan yoktu; pazarlığın keyfini çıkarıyordu. "Bir beşlik daha ekleyin, anlaşmış olalım."

Elimi uzattım. "315. Tamamdır."

"Oldu bu iş." Bu sefer eline bulaşan yağlara aldırmayarak elimi sıktı. Ardından satış kulübesini işaret etti. Atkuyruklu sarışın bugün *Confidential* dergisini okuyordu. "Ödemeyi şuradaki genç hanıma yapacaksınız, kendisi kızım olur. Satışı deftere işleyecek. İşiniz bittiğinde geri gelirsiniz. Etiketi yapıştırırım. Depoyu da doldururum."

Kırk dakika sonra artık bana ait olan 1954 yapımı üstü açılır Ford Sunliner'ın direksiyonunun başına geçmiş kuzeydeki Derry kentine gidiyordum. Araba kullanmayı düz vitesli bir arabayla öğrendiğimden Ford'u kullanmakta güçlük çekmedim ama ilk kez vitesi direksiyonun arkasında olan bir araba kullanıyordum. Başlangıçta garip geldiyse de elim alıştığında hoşuma gitti. (Ayrıca farları sol ayağımla çalıştırmaya da alışmam gerekti.) Bill Titus ikinci vites konusunda haklıydı; ikinci viteste Sunliner rüzgâr gibi gidiyordu. Augusta'ya geldiğimde durup arabanın üstünü açtım. Waterville'de doksan dokuz sente patlayan yahnili bir akşam yemeği yedim. Tatlı olarak elmalı turta da fiyata dahildi. Bunları görünce Şişkoburger'in fiyatı aşırı bile kaçıyordu. "Skyliners", "Coasters", "Del Vikings", "Elegants" şarkılarına eşlik ettim. Güneş içimi ısıtıyor, rüzgâr kısacık saçlarımı okşuyordu. Otoyol tamamen bana aitti. Sanki kalbimdeki şüpheler, cep telefonum ve gelecekten getirdiğim bozuk paralarla birlikte ineklerin başında nöbet tuttuğu gölün dibinde kaybolmuştu. Kendimi iyi hissediyordum.

Derry'yi görene kadar.

2

Bu şehirde bir şeylerin yanlış olduğunu daha adım atar atmaz anlamıştım. Otoyol, iki asfalt şeride düştüğünde, 7. Yol'a saptım ve Newport'un kırk kilometre kuzeyindeki bir tepeyi aşarken Kenduskeag Nehri'nin batı kıyısına kurulmuş olan Derry'yi gördüm. Tam güç çalışan kâğıt ve tekstil fabrikalarının bacalarından yükselen dumanların oluşturduğu bulutların altında kaybolmuştu. Ortasından yeşil bir şerit geçiyordu. Çirkin bir yara izini andırıyordu

bu mesafeden. O yeşil çizginin iki tarafındaki şehir ise çiş rengi bir gökyüzünün altındaki gri ve siyah binalardan oluşuyordu.

Çeşitli malların satıldığı tezgâhların önünden geçtim, tezgâhtarlar mallarla ilgileniyorlar veya yolun kenarında durmuş geçen arabalara bakıyorlardı. Maine'li çiftçilerden çok *Kurtuluş*[1] filmindeki magandaları andırıyorlardı. Bowers Sokak Pazarı'nın son tezgâhının da önünden geçtiğim sırada ağzından salyalar akan irice bir köpek domates sepetlerinin arasından fırlayıp arabanın peşinden koştu. Sunliner'ın arka tekerleklerine hırladı. Kötü yetiştirilmiş bir buldoğa benziyordu ama yanılmıyorsam melezdi. Gözden kaybolmasından hemen önce dikiz aynamda, önlüklü cılız bir kadının köpeğin yanına gidip onu tahta parçasıyla dövmeye başladığını gördüm.

Harry Dunning'in büyüdüğü şehir burasıydı ve daha ilk görüşte bu şehirden nefret etmiştim. Belli bir sebebi yoktu; sadece öyleydi. Mağazaların bulunduğu mahalle, üç dik tepenin eteğindeydi. Kendimi kuyuya düşmüş gibi hissettim, tepeler üzerime üzerime geliyordu. Kiraz kırmızısı Ford'um siyah Plymouth'lar, kahverengi Chevrelot'ler ve kasvetli görünüşlü kamyonlarla dolu sokaklardaki en parlak şeydi ve bakışlarıyla baş sallayışlarından anladığım kadarıyla şehirlilerin pek hoşlarına gitmemişti. Şehrin ortasından beton duvarları neredeyse tamamen yosun tutmuş kara sularla dolu bir kanal geçiyordu.

Kanal Sokağı'nda arabamı park edecek bir yer buldum. Parkmetreye attığım on sent bana alışveriş yapmak için bir saat kazandırdı. Lisbon'da şapka almayı unutmuştum ve bir şapka istiyordum. İki üç mağazanın önünden geçtikten sonra Derry Dress mağazasına rastladım. Maine'in en iyisi olduklarını iddia ediyorlardı ve o kadarını bilemesem de, görünüşe göre en azından bu şehirde başka bir rakipleri yoktu.

Arabamı eczanenin önüne park etmiş, dükkânın önünden geçerken vitrindeki yazıyı incelemek için durmuştum. Bir şekilde Derry hakkındaki hislerimi, duyduğum güvensizliği, varlığını sez-

---

(1) John Boorman'ın yönetmenliğini yaptığı, özgün adı *Deliverance* olan bir Burt Reynolds filmi. (ç.n.)

diğim ve güçlükle kontrol altında tutulduğuna inandığım şiddet eğilimini geri kalan her şeyden daha iyi özetliyordu orada yazanlar. Yaklaşık iki aylığına oradaydım ama daha ilk andan şehrin her şeyinden nefret etmiştim. Yazı şöyleydi:

"ÇALMAK NE HEYECAN VERİCİ BİR İŞTİR, NE MODA,
NE DE HASTALIK! ÇALMAK BİR SUÇTUR VE
SUÇLULARI YARGIYA TESLİM ETMEKTEN ÇEKİNMEYECEĞİZ!"
NORBERT KEENE
MAĞAZA SAHİBİ & MÜDÜR

Vitrinin diğer tarafından bana bakan beyaz önlüklü, gözlüklü cılız adam Bay Keene olmalıydı. Yüz ifadesi, *içeri gir yabancı, mallara bak, bir şeyler satın al, bir gazoz iç* demiyordu. Sert bakışlı gözleri ve büzdüğü dudakları, *git buradan, şehrimizde senin gibilere yer yok* diyordu. Bir parçam bunu uyduruyor olmayı dilese de uydurmadığımı biliyordum. Düşüncelerimi doğrulamak için selam vermek amacıyla elimi kaldırdım.

Beyaz önlüklü adam bana karşılık vermedi.

Yürüdükçe, gördüğüm kanalın şehir merkezinin tam altından geçtiğini kavradım, şimdi kanalın üstündeydim. Suların köpürdeyerek kaldırımın altından akışını ayaklarımda hissedebiliyordum. Hoş bir his değildi. Her an toprak çöküp de sulara kapılacakmışsınız gibi geliyordu.

Derry Dress'in vitrininde smokinli bir manken vardı. Bir gözüne monokl yerleştirilmiş, eline de okul flaması tutuşturulmuştu. Flamada "DERRY KAPLANLARI BANGOR KEÇİLERİ'Nİ KATLEDECEK!" yazıyordu. Okul sloganlarının sıkı bir hayranıyımdır, yine de katletmek lafı bana biraz aşırı geldi. Ezip geçer olabilirdi, canına okur olabilirdi ama katletmek?

Lafın gelişi, dedim kendi kendime ve içeri girdim.

Boynunda mezura olan bir tezgâhtar yanıma yaklaştı. Giysileri benimkilerden hoştu ama loş ışıklar yüzünden yüzü sapsarı görünüyordu. Saçma bir soru olacağını bilsem de, "Bana hoş bir yazlık şapka satabilir misiniz yoksa defolup gideyim mi?" diye sormak için karşı konulamaz bir arzu duydum. Derken bana gülümsedi,

bir şey isteyip istemediğimi sordu. Her şey bir anlığına normale döndü. Onların elinde benim istediğim mal vardı, bende ise onların istediği üç dolar yetmiş sent.

"Ne yazık ki uzun süre şapkanızın tadını çıkarma fırsatınız olmayacak, havalar soğuyor," dedi.

Şapkayı başıma geçirip kasanın arkasındaki aynaya bakarak düzelttim. "Belki bu yıl yaz uzun sürer. Hoş bir pastırma yazı geçiririz."

Özür dilercesine gülümseyerek nazikçe şapkamı diğer tarafa yatırdı. Aradaki fark bir iki santimdi ama etkisi büyüktü. Bir anda büyük şehri ziyarete gelen bir hödükten, Orta Maine'in en şık zaman gezginine dönüştüm. Adama teşekkür ettim.

"Bir şey değil Bay..."

"Amberson," dedikten sonra elimi uzattım. El sıkışı kısa, zayıf ve pudralıydı. Tokalaşmamız bittiğinde elimi spor ceketime silme arzuma güçlükle engel oldum.

"İş için mi Derry'desiniz?"

"Evet. Ya siz, buralı mısınız?"

"Doğma büyüme," dedikten sonra bu, büyük bir yükmüş gibi iç çekti. (İlk izlenimlerime göre gerçekten öyle olması gayet mümkündü.) "Hangi işle uğraştığınızı sorabilir miyim Bay Amberson?"

"Emlak işindeyim ama hazır buradayken bir asker arkadaşıma uğrayayım dedim. Soyadı Dunning. Adını hatırlamıyorum, ona Skip derdik."

Skip kısmı uydurmaydı ama Harry Dunning'in babasının adını bilmediğim doğruydu. Harry kompozisyonunda erkek ve kız kardeşlerinin adını vermiş ama çekiçli adamdan her zaman babam veya bizim peder diye bahsetmişti.

"Korkarım ki size yardımcı olamayacağım efendim." Sesi artık mesafeliydi. Alışveriş bitmişti ve dükkân boş olsa da artık beni orada istemiyordu.

"Belki başka bir konuda yardım edebilirsiniz. Şehirdeki en iyi otel hangisi?"

"Derry Konağı Oteli. Kenduskeag Caddesi'ne girip ilk sağa dönün ve Up-Mile Tepesi'nden yukarı çıkın, anayola sapın. Ön tarafında on sekizinci yüzyıl sokak lambalarından olan binayı arayın."

"Derry Konağı Oteli mi dediniz?"

"Evet. Şimdi başka bir arzunuz yoksa arkada dikimlerini tamamlamam gereken elbiseler var."

Dükkândan çıktığımda hava kararmaya başlamıştı. 1958'in eylül ve ekiminde Derry'deydim ve tek söyleyebileceğim, havanın hep zamanından erken karardığı.

Derry Dress'in bir aşağısındaki dükkân Machen Spor Malzemeeri'ydi ve silahlarda sonbahar indirimi başlamıştı. İçeride ip kravatlı tezgâhtarın onaylayan gözlerle izlediği iki adam av tüfeklerini inceliyordu. Kanalın karşı tarafında elli sente bir viski, bir bira alabileceğiniz, folk müzik çalan işçi barları vardı. Happy Nook, Wishing Well (sonradan müdavimlerin bu bara Kan Kovası dediklerini öğrenecektim), Two Brothers, Golden Spoke, Sleepy Silver Dollar.

Dört mavi yakalı, sonuncunun önünde durmuş öğleden sonranın tadını çıkarıyor ve üstü açılır arabamı seyrediyordu. Bira bardakları ve sigaraları yanlarındaydı. Kasketlerini öne indirdiklerinden yüzleri görünmüyordu. Ayaklarında 2011'deki öğrencilerimin *bok çizmesi* dedikleri türden renksiz işçi botları vardı. Üçü pantolon askısı takmıştı. Boş gözlerle beni izlediler. Bir an ağzından salyalar akıtarak arabamın peşinden koşan köpeği düşündüm. Sonra karşıya geçtim.

"Beyler," dedim. "Fıçı bira olarak neler var?"

İlkönce hiçbiri konuşmadı. Tam kimsenin cevap vermeyeceğini düşündüğüm sırada askı takmamış olan, "Bud and Mick, başka ne olacaktı?" dedi. "Uzaktan mı geliyorsun?"

"Wisconsin," dedim.

"Aman ne güzel," diye mırıldandı biri.

"Turizm sezonu çoktan kapandı," dedi bir diğeri.

"İş için geldim ama hazır buradayken bir asker arkadaşıma uğrayabileceğimi düşündüm." Adamlardan birinin, sigarasının izmaritini kaldırıma atıp ayağının ucuyla sertçe söndürüşünü saymazsanız herhangi bir tepki almadım. Umutlu değildim ama yeniden şansımı denedim. "Adı Skip Dunning. Aranızda Dunning adlı birini tanıyan var mı?"

"Çölde kum, bizde Dunning," dedi Askısız.

"Efendim, anlamadım?"

Gözlerini devirdi ve asla akıllanmayacağını düşündüğü aptal bir adamla konuşuyormuşçasına suratını buruşturarak ne demek istediğini açıkladı. "Derry, Dunning doludur. Kahrolası telefon rehberine baksana." İçeri dönmeye hazırlandı. Sürüsü, peşinden gitmek üzere hareketlendi. Askısız ötekilerin geçmesi için kapıyı tutarken bana döndü. "Ford'un motoru kaç çekişli?" Yine Maine aksanı. "V-8 mi?"

"Y tipi." Neden bahsettiğimi biliyormuş gibi göründüğümü umdum.

"Hızlı mı?"

"Fena değil."

"O zaman belki arabana atlayıp iki kilometre gitmeyi denemelisin. Tepede hoş barlar var. Bunlar Derry'liler için." Askısız, Derry'de sürekli karşılaştığım ama bir türlü alışamadığım buz gibi bakışlarla beni süzdü. "Burada durursan ters bakışlarla karşılaşırsın. Gündüz vardiyası paydos ettiğinde daha kötüsü de olabilir."

"Teşekkürler. Çok naziksiniz."

Buz gibi bakışları üzerimde dolaştı. "Bir halttan anlamıyorsun, değil mi?" dedikten sonra içeri girdi.

Arabamın yanına döndüm. Fabrika bacalarından tüten dumanların pis kokuları her yanı kaplamışken, akşam karanlığına bürünen Derry ancak kilise sunağındaki ölü bir fahişe kadar çekiciydi. Arabama binip anahtarı kontağa soktum, motoru çalıştırdım ve çekip gitmek için güçlü bir arzu duydum. Lisbon'a dönmek, tavşan deliğinden yukarı tırmanmak ve Al Templeton'a başka birisini bulmasını söylemek geldi içimden. Ama bulamazdı, değil mi? Gücü ve zamanı neredeyse tamamen tükenmişti. Ben onun son umuduydum.

Anacaddeden yukarı çıktım, önünde eski moda lambalar olan binayı görünce durdum. Onları gördüğüm anda lambalar yandı ve arabamı Derry Konağı Oteli'nin önüne yanaştırdım. Beş dakika sonra kaydımı yaptırmıştım. Derry'deki günlerim başlamıştı.

3

Eşyalarımı yerleştirmeyi tamamladığımda (paranın bir kısmını cüzdanıma koydum, kalanını yeni valizimin astarına sakladım) karnım acıkmıştı. Lokantaya gitmeden önce telefon rehberini kontrol ettim. Gördüklerim moralimi bozdu. Bay Askısız dünyanın en nazik insanı olmayabilirdi ama çölde kum bizde Dunning derken yalan söylemiyordu. Rehbere şehri çevreleyen dört beş köyün numaraları da dahildi. Neredeyse bir sayfa dolusu Dunning vardı. Aslında şaşırmamalıydım; çünkü ufak şehirlerde bazı isimler yaygındır. Lisbon'da öğretmenlik yaptığım beş yıl içinde en az iki düzine Starbird ve Lemke'ye ders vermişimdir, çoğu birbirlerinin birinci, ikinci veya üçüncü dereceden kuzeniydi. Ailelerinde akraba evlilikleri yaygındı ve evlenenler çok çocuk yapmışlardı.

Geçmişe gelmeden önce zaman ayırıp Harry Dunning'i aramış ve babasının adını sormuş olsam işim kolaylaşırdı. Eğer Al'ın bana gösterdikleri ve yapmamı istediği şey yüzünden şaşkına dönmüş olmasam aramayı akıl edeceğime emindim. "İyi ama ne kadar zor olabilir?" dedim kendi kendime. *Çocuklarının adları Troy, Arthur (Tugga), Ellen ve Harry olan bir aileyi bulmak için Sherlock Holmes olmak gerekmez.*

Bu düşünce keyfimi biraz olsun yerine getirdi. Otelin lokantasına inip deniz mahsullerinden oluşan bir akşam yemeği ısmarladım. Önüme gelen ıstakoz neredeyse bir motosiklet büyüklüğündeydi. Tatlıyı geçip bira içmek için bara uğradım. Okuduğum polisiye romanlara göre barmenler mükemmel bilgi kaynaklarıdır. Elbette otelin barında çalışan barmen de bu kasvetli şehirde tanıştığım diğer insanlar gibiyse, sohbette fazla ileri gidemezdim.

Değildi. Kadehleri silmeyi bırakıp siparişimi almaya gelen barmen asker tıraşlı, neşeli bir gençti. "Sana ne verebilirim dostum?" diye sordu bana.

Dostum kelimesi hoşuma gitti. Gülümsemesine aynı içtenlikle karşılık verdim. "Miller Lite?"

Şaşırmış göründü. "Onu hiç duymadım ama istersen High Life var."

Elbette Miller Lite'ı duymamıştı. O bira henüz icat edilmemişti.

"Ondan alayım. Sanırım bir anlığına doğu kıyısında olduğumu unuttum."

"Nerelisin?" Büyükçe bir açacakla şişeyi açıp önüme buzlu bir bardak koydu.

"Wisconsin'liyim ama bir süre buralarda olacağım." Yalnız olduğumuz halde alçak sesle devam ettim. Böyle konuşunca sahte bir samimiyet havası oluşuyordu. "Emlak işi," dedim sır veriyormuşçasına. "Etrafa şöyle bir bakınacağım."

Saygılı bir baş sallamanın ardından benden hızlı davrandı ve biramı bardağıma doldurdu. "İyi şanslar. Tanrı biliyor ya, buralarda satılık birçok arazi var ve çoğu ucuza gidiyor. Ben de buradan gideceğim. Ay sonunda. Daha huzurlu bir yere taşınacağım."

"Şehriniz insanın kendini evinde hissedeceği yerlerden değil," dedim. "Ama ben bunu Yanki olmanıza bağlamıştım. Biz Wisconsin'liler daha arkadaş canlısıyızdır. Bunu ispatlamak için sana bir bira ısmarlayacağım."

"Çalışırken içki içmem ama bir kola alabilirim."

"Hiç durma."

"Çok teşekkürler. İşlerin durgun olduğu bir gecede sohbet edecek birinin olması hoş." Şurubu bardağa akıtıp üstüne gazoz döküşünü ve karıştırışını seyrettim. O günlerde kola öyle yapılıyordu. Bir yudum alıp dudaklarını yaladı. "Kolayı tatlı seviyorum."

Göbeğini fark ettiğim için, kolayı tatlı sevmesine şaşırmadım.

"Ayrıca Yankilerin soğuk olduğuyla ilgili laflar da saçmalıktan ibaret," dedi. "Ben Fork Kent'te büyüdüm. Görüp görebileceğiniz en arkadaş canlısı kasabalardan biridir. Turistler Boston'u ve Maine'i geçip kasabamıza geldiklerinde onları öpüp başımıza koyarız. Orada barmenlik okuluna gidip şansımı denemek için güneyin yolunu tuttum. Burası başlamak için iyi bir yere benziyordu, ücret de fena değil ama..." Etrafa bakındı ve kimsenin olmadığını gördüğü halde yine de sesini alçaltarak devam etti. "Gerçeği mi istiyorsun Jackson? Bu şehir insana nefes aldırmıyor."

"Ne demek istediğini anlıyorum. Fabrikaların dumanından ben de çok rahatsız oldum."

"Sadece ondan bahsetmiyorum. Etrafına bak. Ne görüyorsun?"

Söylediğini yaptım. Köşede sek viski içen tüccar kılıklı biri vardı, ama hepsi buydu.

"Pek bir şey görmüyorum," dedim.

"Bütün hafta böyleydi. Ücret iyi; çünkü bahşiş yok. Şehir merkezindeki meyhaneler acayip iş yapıyor ve bu sayede cuma ve cumartesi geceleri bu bara da uğrayanlar oluyor ama hepsi bu." Sesini daha da alçaltarak devam etti, böyle giderse yakında fısıldayarak konuşacaktı. "Çok kötü bir yaz geçirdik dostum. Şehirliler seslerini çıkarmamak için ellerinden geleni yapıyor -gazeteler bile bu konuya yer vermedi- ama korkunç şeyler oldu. Cinayetler. Yarım düzine çocuk öldürüldü. Birini daha yeni Çorak Yer'de buldular. Adı Patrick Hockstetter'mış. Cesedi çoktan çürümüştü."

"Çorak Yer mi?"

"Şehrin ortasından geçen bataklığımsı yer. Uçakla üstünden geçerken görmüşsündür."

Arabayla gelmiştim ama nereden bahsettiğini biliyordum.

Barmenin gözleri kocaman açıldı. "Sakın almayı planladığın arazinin orası olduğunu söyleme?"

"Bu konuda konuşamam," dedim ona. "Ağzımdan laf kaçırırsam kendime yeni bir iş aramam gerekir."

"Tamam tamam, anladım." Kolasının yarısını içip tam geğirecekken elinin tersiyle ağzını örttü. "Umarım öyledir. O kahrolası şeyi kurutmalılar. Sinekleri çeken iğrenç kokulu bir bataklık. Şehre bir iyilik yapmış olursun. Havası biraz düzelir."

"Diğer çocuklar da orada mı bulundu?" diye sordum. Seri cinayetler işleyen bir çocuk katilinin varlığı şehre geldiğimden beri hissettiğim hüznü açıklardı.

"Bildiğim kadarıyla hayır ama insanlar bazı çocukların oraya gittikten sonra kaybolduğunu söylüyor, tulumba denen kanalizasyon pompalama istasyonları orada. Derry'nin altından geçen bir sürü kanalizasyon borusu olduğundan bahsedilir, çoğu Büyük Bunalım döneminde yapılmış. Kimse tam olarak yerlerini bilmiyor. Çocukların nasıl olduğunu bilirsin."

"Maceracı."

Onaylarcasına başını salladı. "Aynen öyle. Bazıları şehirden geçen bir serserinin işi diyor. Çoktan gittiğini düşünüyorlar. Başkala-

rı tanınmamak için palyaço kılığına girmiş bir Derry'li olduğunu iddia ediyor. Kurbanlardan ilkini geçen yıl Witcham ve Jackson'ın köşesinde kolu koparılmış olarak bulmuşlar. Ben daha gelmemiştim. Adı Denbrough'muş, George Denbrough.[1] Zavallı velet." Gözlerini gözlerime dikip anlamlı bir bakış fırlattı. "Lağımı Çorak Yer'e akıtan kanalizasyon borularından birine açılan ızgaranın hemen yanında bulunmuş."

"Tanrım."

"Evet."

"Olaylardan bahsederken geçmiş zamanda konuşuyorsun?"

Ne demek istediğimi açıklamaya hazırlandım ama anlaşılan bu genç barmenlik okuluna gitmenin yanı sıra İngilizce derslerini de dinlemişti. "Cinayetler birden kesildi." Nazar değmesin diye tahtaya vurdu. "Ya katil pılısını pırtısını toplayıp gitmiştir ya da pislik herif kendini öldürmüştür. Bazen öyle yaparlar. İyi olurdu. Ama küçük Corcoran adlı veledi öldüren palyaço kılığına girmiş bir manyak değildi. O çocuğu öldüren palyaço ister inan ister inanma kendi öz babasıydı."

Buraya geliş nedenime o kadar benziyordu ki, tesadüf olamayacağına karar verdim. Biramdan ölçülü bir yudum aldım. "Öyle mi?"

"Aynen öyle. Oğlanın adı Dorsey Corcoran'dı. Daha dört yaşındaydı. Babası ne yaptı biliyor musun? Çekiçle onu ölümüne dövdü."

Çekiçle vura vura öldürmüş onu. Yüzümdeki nazik ifadeyi korumaya çalıştım ama tüylerim diken diken olmuştu. "Çok korkunç."

"Evet, üstelik en kötüsü..." Sözünü tamamlamadı. Omzumun üstünden arkama baktı. "Bir tane daha ister misiniz efendim?"

Tüccar kılıklı adamdı. "Kalsın," diyerek bir dolarlık banknotu uzattı. "Şimdi yatağa gidiyorum, bir aksilik olmazsa yarın bu şehirden kurtulacağım. Umarım Waterville ve Augusta'dakiler nasıl mal sipariş edileceğini biliyorlardır; çünkü bu şehirdekilerin bilmedikleri kesin. Üstü kalsın evlat. Kendine bir DeSoto alırsın." Başı önde dışarı çıktı.

(1) Bkz. *O* romanı, Birinci Bölüm. (ç.n.)

"Görüyor musun? İşte bu muhteşem vahada neyle karşılaştığımızın mükemmel bir örneği, barmen başını sallayarak uzaklaşan müşterinin arkasından baktı. "Bir içki, sonra yatağa, yarınsa güle güle. Böyle giderse Derry hayalet şehre dönecek." Doğrulup omuzlarını dikleştirmeyi denedi - boşuna, onlar da vücudunun kalanı gibi çökmüştü. "Kimin umurunda? 1 Ekim'de buradan gideceğim. Yeniden yollara düşeceğim. Sana da görüşene dek iyi alışverişler, belki bir gün tekrar karşılaşırız."

"Dorsey denilen oğlanın babasının... diğer cinayetleri işlemediği nereden belli?"

"Şahidi varmış. Düşünüyorum da, galiba oğlanın babası değil, üvey babasıydı. Dicky Macklin diye bir tip. Resepsiyona bakan Johnny Keeson -senin de otele kaydını büyük ihtimalle o yapmıştır- bana adamın eskiden arada bir burada içtiğini söyledi. Garsona asıldığı için onu atmışlar. Sonra herhalde Spoke veya Kan Kovası'nda içmiştir. Oralarda müşteri seçmezler."

Bana doğru eğildiğinde yanaklarına sürdüğü Aqua Velva'nın kokusunu aldım.

"En kötüsünü duymak ister misin?"

İstemiyordum ama istemem gerektiğini düşündüm. Bu yüzden başımı salladım.

"O lanet olası ailenin bir oğlu daha vardı. Eddie. Ötekinden birkaç yaş büyüktü. Geçen haziran ortadan kayboldu. Duman olup gitti. Bir adres bile bırakmadan uçtu. Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musun? Bazıları Macklin'den kurtulmak için kaçtığını söylüyor. Ama kafası çalışan herkes öyle olsa Portland'da veya Castle Rock'ta, en olmadı Portsmouth'ta ortaya çıkacağını bilir. On yaşındaki hiçbir çocuk bu kadar uzun süre saklanmayı başaramaz. Şu sözümü bir kenara yaz, Eddie Corcoran da küçük kardeşi gibi çekici yedi. Tek fark, Macklin'in o cinayeti üstlenmeyişi." Sırıttı, bu ani gülümseme yüzüne yakışıklı bir hava verdi. "Hâlâ seni Derry'den arazi almaktan vazgeçiremedim mi?"

"O karar bana düşmüyor," dedim. Otopilota bağlamıştım. Maine'in bu bölgesinde işlenen bir dizi çocuk cinayetinden bahsedildiğini duymamış, bir yerlerde bununla ilgili haberleri okumamış mıydım? Belki televizyonda izlemiştim ama beynimin dörtte

biri programla ilgilenirken, geri kalanı karımın bir "kızlar gecesinden" daha zilzurna sarhoş eve dönmesini bekliyordu. Öyle bir şeyler hatırlıyordum ama emin değildim. Tek bildiğim 80'lerin ortasında sel olacağı ve şehrin yarısının sular altında kalacağıydı.

"Sana düşmüyor mu?"

"Hayır, ben sadece aracıyım."

"Eh, sana iyi şanslar. Bu şehir eskiden olduğu kadar kötü bir yer değil -geçen temmuzda şehirliler şimdikinden çok daha kötüydü- ama hâlâ kat etmeleri gereken çok yol var. Ben arkadaş canlısı biriyim ve çevremde arkadaş canlısı insanlar istiyorum. O yüzden basıp gideceğim."

"Sana iyi şanslar," dedim ve bara iki dolar bıraktım.

"Hey, teşekkürler, ama bu çok fazla!"

"İyi bir sohbetin kıymetini bilirim." Aslında bahşişin fazla olmasının nedeni arkadaş canlısı yüzüydü. Sohbetse huzursuzluk vericiydi.

"Teşekkürler!" Yüzünde bir gülümseme belirdi, ardından elini uzattı. "Kendimi tanıtmayı unuttum. Fred Toomey."

"Tanıştığımıza sevindim Fred. Ben, George Amberson." Sağlam bir el sıkışı vardı. Talk pudrasız.

"Bir öğüt ister misin?"

"Elbette."

"Şehirde kaldığın süre boyunca çocuklardan bahsederken dikkatli ol. Geçen yazdan sonra bir yabancının çocuklardan bahsetmesi bile, polisin onu ziyaret etmesi için yeterli. Hele de o kişi dikkat çeken biriyse. Sadece sohbet etmekle yetineceklerini sanmıyorum, burada işler genellikle dayakla çözülür."

"O yabancı palyaço kıyafeti içinde olmasa bile mi?"

"Adam öldürürken kılık değiştirmenin amacı da gerçek kimliğini gizlemek değil mi zaten?" Gülümsemesi kaybolmuştu. Artık diğerleri kadar solgun ve kasvetli görünüyordu. "Kimse palyaço kıyafeti giyip kırmızı burun takmış birinin gerçek yüzünü bilemez."

4

Eski tip asansör gıcırdayarak üçüncü kata çıkarken barmenin söylediklerini düşündüm. Doğruydu. Ve Fred Toomey'in söylediklerinin geri kalanı da doğruysa bir babanın daha çekiçle ailesini katletmesine kim şaşırırdı? Hiç kimse. İnsanlar *al sana Derry* deyip geçerlerdi. Üstelik bunu söylerken haklı olmaları muhtemeldi.

Odama girdiğimde aklıma korkunç bir fikir geldi: Ya her şeyi şimdiden değiştirmişsem ve Harry'nin babası yedi hafta sonra oğlunu sakat bırakmak yerine öldürürse?

Bu olmayacak, dedim kendi kendime. *Olmasına izin vermeyeceğim. Hillary Clinton'ın 2008'de dediği gibi; kazanmak için buradayım.*

Her şey iyi hoştu da Clinton yarışı kaybetmemiş miydi?

5

Otelin, Nehir Manzarası adlı restoranında kahvaltımı ettim. Dün geceki satıcı ve benden başka kimse yoktu. Adam başını gazetesine gömmüştü. Çıkarken gazeteyi masada bıraktığını görünce gidip aldım. Lee Oswald'ın oralarda olup olmadığını şöyle bir düşündüysem de Filipinlerden bahseden ön sayfa beni ilgilendirmiyordu. Beni ilgilendiren şehirden haberlerdi. 2011'de Lewistone *Sun Journal*'ı alırdım ve son sayfa her zaman okul haberlerine ayrılmış olurdu. Veliler ödül haberlerini, sınıfça yapılan seyahatleri veya sosyal projeleri okumaktan, çocuklarının adını gazetede görmekten hoşlanırlardı. Derry *Daily News*'ın da böyle bir sayfası varsa orada Dunning çocuklarından birine rastlamamak imkânsız olurdu.

Ne var ki gazetenin son sayfası cenaze ilanlarına ayrılmıştı.

Spor sayfalarına göz attım. Hafta sonu yapılacak büyük Amerikan futbolu maçıyla ilgili haberi okudum. Derry Kaplanları Bangor Keçileri'ne Karşı. Troy Dunning, hademenin kompozisyonuna göre şimdi on beş yaşındaydı. On beş yaşındaki biri rahatlıkla futbol takımında olabilirdi.

Listede oğlanın adına rastlamadım ve şehrin genç takımıyla (Yavru Kaplanlar) ilgili başka bir haberi kelimesi kelimesine okumama karşın Arthur "Tugga" Dunning'in adına da rastlamadım.

Kahvaltımın ücretini ödeyip koltuk altımda ödünç gazetemle odama geri dönerken kötü bir dedektif olduğumu düşünüyordum. Telefon rehberindeki Dunning'leri saydıktan sonra (96) bir detayı fark ettim: İnternete o kadar alışmış, o kadar bağımlı hale gelmiştim ki şimdi onsuz elim ayağım tutmuyordu. 2011 yılında doğru Dunning ailesini bulmak ne kadar sürerdi? Favori arama motoruma Tugga Dunning ve Derry yazmam yeterdi. "Ara" düğmesine basar ve yirmi birinci yüzyılın Büyük Birader'i Google'ın gerisini halletmesine izin verirdim.

1958'in Derry'sinde ise en gelişmiş bilgisayarlar ev büyüklüğündeydi ve yerel gazetenin bir yararı olmamıştı. Geriye ne kalıyordu? Üniversitedeki sosyoloji profesörümün sözleri geldi aklıma -yaşlı serserinin tekiydi- *geri kalan her şey sizi yarı yolda bıraktığında kütüphanenin yolunu tutun.*

Ben de öyle yaptım.

6

Akşama doğru umutlarım (en azından şimdilik) yıkılmış olarak ağır adımlarla tepeyi tırmanmaya başladım, Jackson ve Witcham'ın kesiştiği yerde durup George Denbrough adlı oğlanın Fred Toomey'in hikâyesine göre kolunu ve hayatını kaybettiği yerdeki kanalizasyon ızgarasına baktım. En tepeye vardığımda kalbim deliler gibi çarpıyordu. Nefes nefeseydim. Formda olmadığım için değil; ciğerlerimin tıkanmasına yol açan, fabrikalardan yükselen dumanların kokusuydu.

Şevkim kaçmıştı ve korkuyordum. Dunning ailesini bulmak için önümde bolca zaman olduğu düşünülürse, sonunda bulacağıma emindim. Harry'nin saatli bombadan farksız babasını uyarma riskini göze alarak rehberdeki bütün Dunning'leri aramam gerekse bile bir şekilde onlara ulaşacaktım. Mesele bu değildi, mesele Al'ın hissettiği şeyi hissetmemdi: Bir güç beni durdurmaya çalışıyordu.

Kansas Sokağı boyunca yürüdüm, öylesine derin düşüncelere dalmıştım ki başlangıçta sağ tarafımda hiç ev kalmadığını fark etmedim. Toprak yavaş yavaş kayboluyor, yerini birbirine girmiş

yeşilliklerle kaplı bataklık alıyordu. Toomey'in Çorak Yer dediği bölge. Kaldırım ile bataklığı ayıran uyduruk beyaz bir çitti. Ellerimi çite yaslayıp göz alabildiğine uzanan yabani otlara baktım. Aralarda çamurlu sular ve tarihöncesinden kalma yaratıkları andıran kökler ve bodur çamlar görünüyordu. Aşağıdaki ağaçların gün ışığı için savaştıkları belliydi. Zehirli sarmaşıkların, çöplerin ve belki kamp yapan birkaç serserinin de onlara eşlik ettiğini tahmin ediyordum. Bataklığın içine uzanan, sadece buralı çocukların bildiği patikaların olması muhtemeldi. Maceraperest olanların...

Durup görmeyen gözlerle aşağıya baktım. Müziğin belli belirsiz farkındaydım ama o kadar hafifti ki başlangıçta önemsemedim. Nefesli çalgıların olduğu bir parça. Şimdi düşünüyorum da o sabah ne kadar az şey başarmışım. Geçmişi değiştirebilirsin, demişti Al bana. *Ama zannettiğin kadar kolay değil.*

O müzik de neydi? Neşeli, hareketli bir şey. Aklıma Christy'yi, ilk zamanlarımızı, mutlu olduğumuz günleri getirdi. Birbirimize doyamazdık. *Ba-da-da... ba-da-da... di-da...* Glenn Miller mı?

Nüfus sayımıyla ilgili kayıtlara bakabilmeyi umarak kütüphaneye gitmiştim. Son ulusal nüfus sayımı sekiz yıl önce, 1950'de yapılmıştı ve dört Dunning çocuğundan üçünün kaydedilmiş olması gerekirdi: Troy, Arthur ve Harold. Aralarından sadece Ellen -cinayetler sırasında yedi yaşındaydı- 1950'de henüz doğmamıştı. Adreslerini bulabilmem gerekirdi. Aile sekiz yıl içinde taşınmış olabilirdi, ama öyle bile olsa komşulardan biri bana nereye gittiklerini söylerdi. Ne de olsa burası kasaba sayılırdı.

Ama kayıtlar kütüphanede değildi. Bayan Starrett adlı hoş bir kadın olan kütüphaneci bana, kayıtların kesinlikle kütüphaneye ait olduğunu düşündüğünü ama her nedense şehir meclisinin onları belediye binasında tutmaya karar verdiğini söyledi. 1954'te şimdiki yerlerine alınmışlardı.

"Kabalık etmişler," dedim kadına, gülümseyerek. "Ama ne dediklerini bilirsiniz - belediyenin işine akıl sır ermez."

Bayan Starrett esprime gülümseyerek karşılık vermedi. Yardımsever ve hoş bir kadındı ama bu ürkütücü yerde tanıştığım herkes gibi o da temkinli ve mesafeliydi. (Fred Toomey'i saymaz-

sak.) "Yapmayın Bay Amberson, nüfus sayımının nasıl bir gizli saklı yanı olabilir? Oraya gidip memureye Regina Starrett'in sizi yolladığını söyleyin. Adı Marcia Guay'dir. Size yardımcı olur. Herhalde kayıtları bodruma koymuşlardır, oysa kesinlikle orada tutulmamaları gerekirdi. Bodrumlar nemli olur. Üstelik belediyenin bodrumunda farelerin cirit attığını duymak beni şaşırtmazdı. Eğer size sorun çıkarırlarsa lütfen gelip beni bulun."

Böylece belediyeye gittim. Lobideki afişte "ANNE VE BABALAR, ÇOCUKLARINIZA YABANCILARLA KONUŞMAMALARI VE ARKADAŞLARINDAN AYRILMAMALARI GEREKTİĞİNİ HATIRLATIN" yazıyordu. Bankoların önünde uzun sıralar vardı. (Bekleyenlerin çoğu elbette sigara içiyordu.) Marcia Guay utangaç bir gülümsemeyle beni karşıladı. Bayan Starrett arayıp geleceğimi haber vermiş ve Bayan Guay'in şimdi bana söylediği şeyi duyunca dehşete düşmüştü: 1950'ye ait nüfus kayıtları belediyenin bodrumundaki diğer pek çok evrakla birlikte kaybolup gitmişti.

"Geçen yıl hiç durmadan yağmur yağdı," dedi. "Bir keresinde bütün bir hafta boyunca yağmur hiç durmadı.[1] Kanal taştı ve eskilerin tabiriyle şehrin aşağı bölgelerinde kalan her yeri su bastı. Bodrum neredeyse bir ay Venedik'teki kanallardan farksızdı. Bayan Starrett çok haklı, o kayıtlar kütüphaneden hiç alınmamalıydı. Zaten kimse, kimin böyle bir emir verdiğini ve neden oradan alınıp buraya getirildiklerini bilmiyor. Çok üzgünüm."

Al'ın Carolyn Poulin'i kurtarmaya çalışırken hissettiklerini hissetmemek imkânsızdı: Esnek duvarları olan bir hapishanedeydim. Okulların etrafında dolanıp hangi çocuğun büyüyünce altmış yaşındaki emekli hademeye benzeyeceğini tahmin etmeye çalışmam mı gerekiyordu? Sınıf arkadaşlarını gülmekten yerlere yatıran yedi yaşındaki kızı mı aramalıydım? Birinin, "Hey Tugga, ne var ne yok?" diye bağırmasını mı beklemeliydim?

Tabii ya, eminim insanlar okullarının etrafında bir yabancının dolaşmasını çok hoş karşılardı! Hele de belediyeye girdiğinizde ilk gördüğünüz, aileleri yabancılara karşı uyaran bir afişken.

(1) O'da anlatılan felaket. (ç.n.)

Emin olduğum tek bir şey vardı: Derry Konağı Oteli'nden kurtulmalıydım. 1958'in fiyatlarıyla rahat rahat haftalarca orada kalabilirdim, ama öylesi dedikodulara yol açardı. İlanlara bakıp kendime kiralayabileceğim bir oda bulmaya karar verdim. Dönüp şehir merkezinin yolunu tuttum, derken duraksadım.

Ba-da-da di-da... ba-da-da di-dam...

Evet, Glenn Miller'dı. "In the Mood" parçası. En iyi bildiğim caz klasiklerinden biridir. Merak içinde sesin geldiği yöne yürüdüm.

7

Çürük çarık çitin bittiği ve Kansas Sokağı'nın Çorak Yer'le birleştiği noktada ufak bir piknik alanı vardı. Fazla bir şey yoktu. Açıklığa taştan bir mangal ve iki piknik masası yerleştirilmiş, ortalarına da paslı bir çöp tenekesi konmuştu. Piknik masalarından birinde taşınabilir bir pikap vardı. 78'lik siyah bir plak, pikabın üzerinde dönüp duruyordu.

Kızıl saçlı, güzeller güzeli bir kız ve gözlüğünün kenarını bantla yapıştırmış bir oğlan çayırda dans ediyorlardı. Lisbon'da ortaöğrenime yeni başlayanlara "ergenç" deriz. Yaş olarak bu çocuklar da o sınıfa giriyordu, ama büyüklere özgü bir zarafetle dans ediyorlardı. Zıpır bir dans da değildi, swing yapıyorlardı. Büyülenmiştim ve belki... içimdeki diğer his neydi? Korku? Belki biraz. Derry'de geçirdiğim onca zaman boyunca bir parçam hep korktu. Ama sadece korku yoktu, bir şey daha vardı, daha güçlü bir duygu. Ucu bucağı belli olmayan bir algı çemberinin kenarına dokunduğumu zannetmeme yol açan bir tür hayranlık. O an evreni oluşturan mekanizmaya, dönüp duran çarklara koyu bir camın arkasından bakıyormuş gibi hissetmekten kendimi alamadım.

Eminim neden bu kadar etkilendiğimi merak ediyorsunuzdur. Bütün mesele Christy'yle Lewiston'daki bir swing dersinde tanışmış olmamdı ve şimdi duyduğum melodi, o derste çalan melodilerden biriydi. Sonraları -en iyi yılımızda, evlenmeden önceki ve sonraki altışar aylık dönemde- swing yarışmalarına katıldık ve

bir keresinde, New England Swing Dansı Yarışması'nda dördüncü bile olduk. Eşliğinde dans ettiğimiz melodi KC and the Sunshine Band'in "Boogie Shoes" parçasının yavaşlatılıp çağa uydurulmuş haliydi.

Bu kadar tesadüf olmaz, diye düşündüm onları izlerken. Oğlan mavi kot ve polo yaka gömlek giymişti; kızın üzerinde beyaz bir bluz vardı. Büyüleyici saçlarını yarışmalara katıldığımız zaman Christy'nin yaptığı gibi atkuyruğu yapmıştı. Kenarı dantelli kısa çorabı ve bol kesimli eteği de karımınkine benziyordu elbette.

Bu, tesadüf olamaz.

Lindy dansının Hellzapoppin olarak bildiğim uyarlamasını yapıyorlardı. Hızlı dans etmeleri gerekirdi -altından kalkabilecek fiziksel gücünüz ve zarafetiniz varsa bu dansta şimşek hızıyla dans etmeliydiniz- ama iki çocuk hâlâ adımları öğrendiklerinden yavaş dans ediyorlardı. Bütün hareketleri çözebiliyordum. Beş yıldır, hatta daha uzun süredir hiç dans etmemiş olsam da hepsini hatırlıyordum. Bir araya gelinir, eller birleşir. Erkek ayağını yere sürtüp sonra da sallarken kız da aynısını yapar, ikisi de ters yönlere gidiyormuş gibi görünmek için arkaya doğru eğilirler. Zıt yönlere doğru birkaç adım atarlar ama birbirlerinin elini bırakmazlar. Sonra kız kendi etrafında döner, önce sola ve sonra sağa...

Ama dönüşleri yaparken adımları karıştırıp çimenlerin üstüne yığıldılar.

"Tanrı aşkına Richie, bir türlü bu hareketi beceremiyorsun! Senden umut yok!" Ama bunları söylerken kahkahalar atıyordu. Sırtüstü uzanıp bakışlarını gökyüzüne dikti.

"Özür dilerim Bayan Scağlett!" diye bağırdı oğlan cırtlak bir sesle. Herkesin ırk konularında aşırı dikkatli davrandığı yirmi birinci yüzyılda insanların size ters bakışlar fırlatmasına yol açacak bir *Rüzgâr Gibi Geçti* taklidiydi. "Ben taşralı basit bir çocuğum ama ölsem bile bu dansın adımlarını öğreneceğim!"

"Ölümün danstan değil benim elimden olacak," dedi kız. "Ben iyice öfkelenmeden plağı başa..."

Derken beni gördüler.

Garip bir andı. Derry'de hayat bir tül perdesiyle ikiye ayrılır - o perdeye o kadar alışmıştım ki gözlerimi zorlasam görebilirdim bile. Buranın yerlileri bir taraftadır; dışarıdan gelenler (örneğin Fred Toomey ve ben) diğer tarafta. Bazen şehirlilerden biri, kütüphaneci Bayan Starrett'in nüfus sayımı kayıtlarının kaldırılmasından duyduğu rahatsızlığı belli ettiği zaman yaptığı gibi perdenin arkasından çıkıp yüzlerini gösterirler, ama çok soru soracak olursanız -ve hareketlerinizle onları şaşırtırsanız- hemen perdenin arkasına çekilirler.

Yine de bu çocuklar, onları şaşırttığım halde perdenin arkasına çekilmemişlerdi. İçlerine kapanmak yerine yüzlerinde merak ve ilgi dolu bakışlar belirdi.

"Özür dilerim, özür dilerim," dedim. "Sizi şaşırtmak istememiştim. Müziği duydum ve lindy-hop yaptığınızı gördüm."

"Lindy-hop yapmayı *denediğimizi* demek istediniz herhalde," dedi oğlan. Kızın ayağa kalkmasına yardım etti. Eğilerek beni selamladı. "Richie Tozier, hizmetinizdeyim. Arkadaşlarım bana *Çöp Ağızlı Richie* der ama onlar ne bilir ki?"

"Tanıştığımıza sevindim," dedim. "George Amberson." Ve sonra -elimde olmadan dudaklarımdan, "Benim arkadaşlarım da bana Pasaklı George der ama onların da bir şey bildiği yok," sözleri döküldü.

Kız kıkırdayarak piknik masasının yanındaki sıraya yığıldı. Oğlan ellerini havaya kaldırıp ciğerlerinin yettiğince bağırdı: "Garip yetişkine bir puan! Bravo, bravo, bravo! Muuuhteşem! Ed McMahon, beyefendinin ne kazandığını söyler misin? Eh, Johnny, bugünkü Kime Güveniyorsun yarışmasının ödülü *Britannica* ansiklopedi seti ve Electrolux elektrikli süpürge, böylece pis..."

"Bip bip, Richie," dedi kız. Gözlerinin kenarlarından yaşlar akıyordu.

Ne yazık ki bu sözlerle beraber yeniden *Rüzgâr Gibi Geçti*'nin topraklarına geri döndük. "Özür dilerim Bayan Scağlett, lütfen beni kırbaçlamayın! Yaralarım hâlâ iyileşmedi!"

"Ya siz kimsiniz küçükhanım?" diye sordum.

"Bevvie, *Bevvi Bevvi, barajdadır evvi...*" diye bir tekerleme uydurduktan sonra yine kıkırdamaya başladı. "Özür dilerim - Richie budalanın biridir ama benim öyle bir bahanem yok. Beverly Marsh. Buralı değilsiniz sanırım?"

Herkesin her nasılsa bir anda anladığı bir gerçek. "Hayır, siz ikiniz de diğerlerine benzemiyorsunuz. Tanıştığım Derry'liler arasında... huysuz görünmeyen ilk kişilersiniz."

"Burası tam bir huysuzlar şehridir," diyen Richie pikabın iğnesini kaldırdı. Son üç dakikadır iğne bitmiş plağın üstünde tıkırdayıp duruyordu.

"Anladığım kadarıyla herkes çocuklar için endişeleniyormuş," dedim. "Dikkat ederseniz, aramızdaki mesafeyi koruyorum. Siz çayırdasınız, ben kaldırımda."

"Cinayetler devam ederken hiç endişeli değillerdi ama," diye homurdandı Richie. "Cinayetleri duydunuz mu?"

Başımı salladım. "Dün otelde çalışan biri, bana onlardan bahsetti."

"Evet, cinayetler sona erdiğinden beri insanlar çocuklar için pek bir endişeli." Bevvie'nin yanına oturdu. "Ama çocuklar öldürülürken ağızlarını bıçak açmıyordu. Lanet..."

"Richie," dedi kız. "Bip bip."

Oğlan bu sefer berbat bir Humphrey Bogart taklidiyle şansını denedi. "Hepsi doğru tatlım, sen de doğru olduğunu biliyorsun."

"Artık bitti," dedi Bevvie bana. Yeni bir keşif yapmış mucitlerinkini andıran bir heyecanla. "Ama henüz bilmiyorlar."

"Bilmiyorlar derken, Derry'lileri mi kastediyorsun, yoksa genel olarak yetişkinleri mi?"

Ne fark eder dercesine omuz silkti.

"Ama siz biliyorsunuz."

"Aynen öyle," dedi Richie. Meydan okurcasına bana baktı ama gözleri gülüyordu. O ışıltıların iki çocuğun gözlerinden hiçbir zaman eksik olmayacağı hissine kapıldım.

Açıklığa adım attım. Ne kaçtılar ne çığlık attılar. Dahası Beverly sıranın kenarına kayıp dirseğiyle dürterek Richie'ye de aynı-

sını yapmasını işaret etti ve bana yer açtılar. Ya çok cesurdular ya da çok aptal ve benim gözüme kesinlikle aptal görünmüyorlardı.

Derken kız ağzımın bir karış açılmasına neden olan bir şey söyledi. "Sizi tanıyor muyuz?"

Cevap vermeme fırsat kalmadan Richie araya girdi. "Hayır, öyle bir şey değil. Bu... bilmiyorum. Bizden istediğiniz bir şey mi var Bay Amberson? Mesele bu mu?"

"Aslında var. Bilgi edinmeliyim. Ama bunu nereden bildin? Ve tehlikeli olmadığıma nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?"

Aralarındaki bakışmayı tarif etmem mümkün değil. Birbirlerine baktıklarında nasıl olduğunu bilmesem de iki şeyden emin hissettim kendimi: Bendeki garipliği, bu garipliğin şehrin yabancısı olmanın ötesine geçtiğini hissetmişlerdi... Ama Sarı Kart Adam'ın aksine bu gariplik onları korkutmamıştı. Tam aksine, ondan etkilenmişlerdi. Bu iki ilgi çekici, cesur çocuğun belli ki anlatacak inanılmaz hikâyeleri vardı. O hikâyelerin neler olduğunu her zaman merak ettim.

"Tehlikeli değilsiniz," dedi Richie ve kıza döndüğünde o da başını sallayarak bu sözleri onayladı.

"Kötü günlerin... geçtiğine... emin misiniz?"

"Büyük ölçüde," dedi Beverly. "Her şey yavaş yavaş iyiye gidecek. Şimdilik Derry'nin kötü günleri sona erdi Bay Amberson ama burası pek çok açıdan zor bir yerdir."

"Diyelim ki size ufukta kötü bir olay daha olabileceğini söylesem? Teoride. Dorsey Corcoran adlı küçük çocuğun başına gelen gibi bir şey."

Canlarını yakmışım gibi irkildiler. Beverly, Richie'ye dönüp kulağına bir şeyler fısıldadı. Ne söylediğini duyamadım, çünkü alçak sesle ve hızlı konuşuyordu ama *o, palyaçonun işi değildi* demiş olabilir. Sonra bana döndü.

"Nasıl bir kötülükten bahsediyorsun? Dorsey'in babasının yaptığı gibi..."

"Boş verin. Bilmenize gerek yok." Doğrudan konuya girme zamanı gelmişti. Bunlar aradığım kişilerdi. Nereden bildiğimi bilmi-

yorum ama biliyordum. "Dunning soyadlı çocuklar tanıyor musunuz?" Parmaklarımı açarak saydım. "Troy, Arthur, Harry ve Ellen. Arthur'a arkadaşları..."

"Tugga der," diye lafımı tamamladı Beverly. "Onu tanıyoruz, bizimle aynı okula gider. Okulun yetenek yarışmasına katılmak için Lindy dansını çalışıyoruz. Gösteriler Şükran Günü'nden önce..."

"Bayan Scağlett erken kalkan yol alır der," dedi Richie.

Beverly Marsh ona aldırmadan devam etti. "Tugga da gösteriye katılacak. 'Splish Splash' şarkısını söylüyormuş gibi yapacakmış." Gözlerini devirdi. Bu harekette ustaydı.

"Nerede oturduğunu biliyor musunuz?"

Bildikleri belliydi ama sorumu cevaplamadılar. Yüzlerinden ne düşündüklerini anladım. Onlara biraz daha bilgi vermezsem cevaplamayacaklardı.

"Biri ona göz kulak olmazsa Tugga'nın hiçbir zaman o yetenek yarışmasına katılamayacağını söylesem, ne onun ne kardeşlerinin, bana inanır mıydınız?"

İki çocuk yeniden bakıştı, gözleriyle konuşuyorlardı. Bu konuşma daha uzun sürdü - belki on saniye kadar. Âşıklarınki gibi uzun bir bakışmaydı ama bu iki ergencin sevgili olmasına ihtimal vermedim. Arkadaş oldukları belliydi. Pek çok şeyi birlikte atlatmış yakın arkadaşlar.

"Tugga ve ailesi Gossut Sokağı'nda oturur," dedi Richie sonunda. En azından kulağıma öyle geldi.

"Gossut mu?"

"İnsanlar buralarda öyle telaffuz eder," dedi Beverly bana. "Kossuth diye yazılır. Gossut."

"Haa." Şimdi en önemli soru ufaklıkların Çorak Yer'de yaptığımız bu garip konuşmanın ne kadarını yetişkinlere yumurtlayacağıydı.

Beverly düşünceli gözlerle bana baktı. "Ama Bay Amberson, Tugga'nın babasını tanırım. Center Sokağı'ndaki markette çalışır. Nazik bir adamdır. Her zaman gülümser. O..."

"O nazik adam artık onların evinde oturmuyor," diye araya girdi Richie. "Karısı onu evden attı."

Genç kız gözlerini kocaman açıp arkadaşına baktı. "Bunu sana Tugga mı söyledi?"

"Hayır. Ben Hanscom. Tugga ona söylemiş."

"Yine de nazik bir adam," dedi Beverly ezilip büzülerek. "Her zaman benimle şakalaşır ama hiçbir zaman oramı buramı ellemeye çalışmaz."

"Palyaçolar da bol bol şaka yapar," dedim. İkisi de yeniden canlarını yakmışım gibi havaya sıçradılar. "Ama komik olmaları onları nazik yapmaz."

"İyi biliriz," diye fısıldadı Beverly. Ellerine bakıyordu. Ardından gözlerini bana çevirdi. "Kaplumbağa'yı tanıyor musunuz?" Kaplumbağa kelimesini özel isim gibi telaffuz etmişti.

Ninja Kaplumbağalar'ı bilirim, demek geçti aklımdan ama demedim. Çocukların Leonardo, Donatello, Rafael ve Michelangelo'yla tanışmalarına daha yıllar vardı. Başımı iki yana salladım.

Tedirgin gözlerle Richie'ye baktım. Oğlan önce beni süzdü sonra kıza döndü. "Ama o iyi biri. İyi biri olduğuna eminim." Küçük kız buz gibi parmaklarla bileğime dokundu. "Bay Dunning nazik bir adam. Ailesiyle aynı evde yaşamaması onu kötü biri yapmaz."

Bu sözleri bana dokundu. Karım beni terk etmişti ama nazik biri olmadığım için değil. "Bunu biliyorum." Ayağa kalktım. "Bir süre daha Derry'de kalacağım. İnsanların dikkatini çekmek istemiyorum. Bu konuşmayı sır olarak saklayabilir misiniz? Bunu istemeye hakkım olmadığını biliyorum ama..."

Birbirlerine bakıp kahkahalara boğuldular.

Konuşacak kadar sakinleştiğinde, "Sır tutmasını biliriz," dedi Beverly.

Başımı salladım. "Sır tutabildiğinize eminim. İddiaya varım yazdan kalma birkaç sırrınız vardır."

Bu sözlerime karşılık alamadım.

Başparmağımla Çorak Yer'in derinliklerini işaret ettim. "Oyun oynamaya oralara gittiğiniz olur mu?"

"Bir kere gitmiştik," dedi Richie. "Bir daha asla." Kalkıp kotunun arkasını temizledi. "Sizinle konuşmak güzeldi Bay Amberson.

Hediyelik eşya olarak satılan tahta Kızılderililerden almayın." Tereddüt etti. "Ve Derry'de dikkatli olun. Şimdi her şey eskisine göre daha güvenli ama burasının hiçbir zaman kolay bir şehir olacağını sanmıyorum."

"Teşekkürler. İkinize de. Dunning ailesi de size bir teşekkür borçlu ama her şey umduğum gibi giderse..."

"Teşekkür borçlu olduklarını asla bilmeyecekler," diye cümlemi tamamladı Beverly.

"Kesinlikle. Siz de kendinize dikkat edin."

"Ederiz," dedi Beverly, sonra yeniden gülüşmeye başladılar. "Sen de pasaklı kalmaya devam et George."

Şapkamı hafifçe kaldırarak onları selamladıktan sonra dönüp uzaklaşmaya hazırlandım. Derken aklıma bir fikir geldi. İki çocuğa baktım. "Pikabınız 33'lükleri de çalabiliyor mu?"

"Büyük plakları mı?" diye sordu Richie. "Hayır. Evdeki pikap çalıyor ama Bevvie'ninki pille çalışan bebek pikaplarından."

"Pikabımdan nasıl bahsettiğine dikkat et Tozier," dedi Beverly. "Bunu almak için çok para biriktirdim." Sonra bana döndü. "Sadece 78'likleri ve 45'likleri çalıyor. 45'likleri çalmak için ortaya takılan parçayı kaybettim, o yüzden artık sadece 78'lik çalıyoruz."

"45'lik de işimizi görür," dedim. "Parçayı baştan çal ama hızı 45'liğe ayarla." Swing adımlarını öğrenene dek tempoyu yavaşlatarak çalışmak Christy'yle ders alırken öğrendiğimiz ipuçlarındandı.

"Çılgınsın ahbap," dedi Richie. Plağın dönüş hızını kontrol eden düğmeyi aşağıya çekip iğneyi plağın üstüne koydu. Çalan müzik Glen Miller'ın grubunun Quaaludes yutmuş haliydi.

"Tamam." Beverly'ye elimi uzattım. "Dikkatli izle Richie." Tam bir güvenle elimi tuttu ve ışıldayan mavi gözleriyle bana baktı. 2011'de nasıl biri olduğunu, nerede olduğunu merak ettim. Hayatta mıydı? Hayattaysa garip sorular soran garip adamı ve güneşli bir eylül öğleden sonrasında yavaşlatılmış "In the Mood" parçasının eşliğinde o adamla dans ettiğini hatırlıyor muydu?

"Önceden de hareketleri yavaş yapıyordunuz ama böylece daha da yavaşlamış olacaksınız. Üstelik ritmi koruyabileceksiniz. Her adım için bol bol zaman var," dedim.

Zaman. Bol bol zaman. Plağı baştan çal, ama yavaş bir ritimle.

Ellerinden tutarak onu kendime çektim. Sonra geri ittirdim. Suyun altındaymışız gibi öne eğildik ve Glenn Miller orkestrası baahhhh... dahhhhhhh... bahhhhh.... dahhhh... daaa... deee... dummmm diye çalarken sol ayağımızı havada salladık. Aynı yavaş ritimle, müzik kutusunun üstündeki bozuk bir balerin gibi sola dönen Beverly havaya kaldırdığım elimin altından geçti.

"Dur!" dediğimde sırtı bana dönük olarak olduğu yerde donup kaldı. Hâlâ el eleydik. "Şimdi bir sonraki hareketi bana hatırlatmak için sağ elimi sık."

Sıktı, ardından seri hareketlerle geri dönüp aynı hareketi sağ tarafta tekrarladı.

"Harika!" dedi. "Şimdi alttan geçeceğim, sonra da beni geri çekeceksin. Ve ben ters döneceğim. Bu yüzden dansı çimenlerde çalışıyoruz, boynumu kırmak istemiyorum."

"Bu kısmı ikinize bırakıyorum," dedim. "Hamburgerden başka bir şey çeviremeyecek kadar yaşlıyım."

Richie bir kere daha ellerini yüzünün iki yanına kaldırdı. "Bravo, bravo, bravo! Garip yetişkin bir puan daha..."

"Bip bip Richie," dedim. Bu söz oğlanı güldürdü. "Şimdi sen dene. Herkesin bildiği iki adımın ötesindeki bütün hareketler için el işaretleri geliştirin. Böylece yetenek yarışmasını kazanamasanız bile en azından sahnede iyi dursunuz."

Richie, Beverly'nin elini tuttu ve hareketleri denediler. İçeri dışarı, yana, etraftan dolaşıp sola, etraftan dolaşıp sağa. Mükemmel. Genç kız Richie'nin iki yana açtığı bacaklarının arasına daldı, tüy kadar hafifti. Oğlan onu geri çekti ve genç kızın ayaklarını yerden kesen bir sıçramayla seriyi tamamladılar. Richie, kızın ellerini tuttu ve hareketleri tekrar ettiler. İkinci denemelerinde hepsi çok daha iyiydi.

"Bacaklarımın arasından geçtiğin bölümde ritmi kaçırıyoruz," diye sızlandı Richie.

"Plak normal hızında çaldığında kaçırmayacaksınız. Güven bana."

"Buna bayıldım," dedi Beverly. "Kendimi şarkıya büyüteçle bakıyormuş gibi hissediyorum." Parmak ucunda döndü. "Gösterisine başlamaya hazırlanan Loretta Young gibiyim, çiçekli elbisesiyle sahneye çıktığı anı düşünün."

"Bana Arthur Murray derler, ben Mizuuuuuuriliyim," dedi Richie. Onun da keyfi yerindeydi.

"Pikabın hızını normale alacağım," dedim. "İşaretlerinizi unutmayın. Zamana dikkat edin. Zamanlama her şeydir."

Glen Miller hoş şarkısını söylerken çocuklar dans etti. Çimenlere düşen gölgeleri de yanlarında dans ediyordu. Dışarı... içeri... eğil... tekme... sola dön... sağa dön... bacak arası... dışarı... ve sıçrama. Mükemmel değillerdi, adımları ezberleyene dek pek çok kez başarısız olacaklardı. Ama kötü de sayılmazlardı.

Zaten kimin umurunda. Çok güzeldiler. Yedi numaralı yolun geçtiği tepenin zirvesine ulaşıp Kenduskeag kıyısındaki Derry'yi gördüğümden beri ilk kez mutluydum. Yola devam etmek için iyi bir andı, böylece onlardan uzaklaştım, içimden herkesin bildiği öğüdü tekrarlıyordum: Arkana bakma, sakın arkana bakma. İnsanlar olağanüstü iyi (veya olağanüstü kötü) şeyler yaşadıklarında kendilerine hangi sıklıkta bu sözleri söylerler? Sanırım oldukça sık. Yine de bu öğüde çoğu zaman kulak asılmaz. İnsanın mayasında geri dönüp bakma arzusu vardır; bu yüzden boynumuz çevrilebilecek şekilde tasarlanmıştır.

Yarım blok gittikten sonra onları bana bakarken bulacağımı düşünerek dönüp arkama baktım. Bana bakmıyorlardı. Hâlâ dans ediyorlardı. Ve böylesi çok daha iyiydi.

8

Kansas Sokağı'nın birkaç blok ötesinde Cities Garajı vardı. Derry'lilerin Gossut dedikleri Kossuth Sokağı'na nasıl gidebileceğimi sormak için garajın arka tarafındaki ofise girdim. Uzaktan hava pompasının sesi geliyor ve ön taraftan pop müzik melodileri duyuluyordu. Ofis boştu. Bence bir sakıncası yoktu. Kasanın yanında işime yarayacak bir şey görmüştüm: Haritalarla dolu raflar.

En üst gözde leş gibi bir şehir haritası vardı. Kapağa plastikten yapılma çirkin Paul Bunyan heykelinin fotoğrafı basılmıştı. Paul baltası omzunda yaz güneşine bakarak sırıtıyordu. Olsa olsa Derry sembol olarak efsanevi bir oduncunun plastik heykelini seçer, diye düşündüm.

Benzin pompalarının yanında gazetelik vardı. *Daily News* alıp çeyrekliklerden birini üstteki bozuklukların arasına attım. 1958'de insanlar daha dürüst müydü bilmiyorum ama birbirlerine daha fazla güvendikleri kesin.

Haritaya göre Kossuth Sokağı, Kansas Sokağı tarafındaydı ve anlaşılan benzin istasyonuna on beş dakikalık yürüme mesafesindeydi. Hoş bir yoldu. Yemyeşil karaağaçların altından yürüdüğüm sırada bisikletli çocuklar yanımdan geçti. Evlerinin önünde top oynayan başka çocuklar da gördüm. Telefon direklerine çizilen beyaz çizgilerden otobüs durağı olduğunu anladığım yerlerde, yetişkinler toplanmış sohbet ediyordu. Derry kendi işine bakıyordu, ben de kendi işime baktım - sıradan bir spor ceketi, yüzünü örtecek şekilde öne eğdiği sıradan bir şapkası olan sıradan biriydim, elinde gazete taşıyan herkes gibi bir adam. Belki yakınlarda ikinci el eşya satışı var mı diye kontrol eden biri, belki emlaklara göz gezdiren biri. Göze batmayan biri.

En azından öyle umuyordum.

Kossuth'un iki tarafına eski tip tuz kutularını andıran New England evleri dizilmişti. Bahçelerde fıskiyeler vardı. Amerikan futbolu topunu birbirlerine atan iki çocuk koşarak yanımdan geçti. Saçını başörtüsüyle toplamış bir kadın (ağzında o dönem için kaçınılmaz olan sigarasıyla) arabalarını yıkıyor ve arada bir köpeği de ıslatıyordu. Köpekse geri çekilip havlayarak karşılık veriyordu bu harekete. Kossuth Sokağı eski bir komedi dizisinin setini andırıyordu.

İki kız ipi çeviriyor, üçüncü çok kolay bir işmiş gibi ip atlayarak şarkı söylüyordu: *"Charlie Chaplin Fransa'ya gitti! Oradaki kadınları seyretti! Kraliçeye selam! Benim babalık sorup durur nerde benim param!"* İp döndükçe kaldırıma çarparak şaklıyor-

du. Birilerinin bana baktığını hissettim. Başörtülü kadın arabayı yıkamayı kesti. Bir elinde hortum, diğer elinde sabunlu sünger ip atlayan kızlara yaklaşışımı seyretti. Yay çizerek kızların yanından uzaklaştığımda kadının işine döndüğünü gördüm.

Kansas Sokağı'ndaki çocuklarla konuşurken başın belaya girmediği için şanslısın, büyük risk aldın, dedim kendi kendime ama aslında buna inanmıyordum. İp atlayan kızların yakınından geçmek... Bu risk almak olurdu. Ama Richie ve Bevvie konuşmam gereken kişilerdi. Onları gördüğüm anda bunu anlamıştım, onlar da anlamıştı üstelik. Parçalar yerli yerine oturmuştu.

"Sizi tanıyor muyuz?" diye sormuştu genç kız. Bevvie Bevvie, barajın tepesindedir evvi.

Kossuth, Batı Yakası Eğlence Salonu adlı büyük bir binayla sona erdi. Terk edilmiş bir binaydı, çimenlere "BELEDİYEDEN SATILIKTIR" tabelası iliştirilmişti. Benim gibi bir emlak avcısının ilgisini çekmesi son derece doğal olan bir yapı. Sağ tarafta, iki ev ötede havuç rengi saçlı, yüzü çillerle dolu küçük bir kız üç tekerlekli bisikletine biniyordu. Evinin önündeki yolda gidip gelirken eski bir çocuk tekerlemesinin çeşitli versiyonlarını söylüyordu: "Üşüdüm üşüdüm, daldan elma düşürdüm/Elmamı yediler, bana cüce dediler..."

Gözüm başka hiçbir şeyi görmüyormuş gibi gerçek bir emlakçı edasıyla satılık binaya doğru ilerledim. Aslında havuç kafayı izliyordum. Bisikletinin selesinde sağa sola sallanıyor, düşmeden iki tekerlek üzerinde ne kadar gidebileceğini kontrol ediyordu. Baldırlarına bakılırsa bu oyunu ilk kez oynamıyordu. Kızın evinin posta kutusunda isim yazmıyordu, sadece numara: 379.

"SATILIK" tabelasına doğru ilerleyip üstündeki bilgileri gazetemin kenarına not aldım. Ardından dönüp geldiğim yöne gittim. Kossuth 379'un önünden geçtiğim sırada (sokağın uzak köşesinden yürüyor, bütün dikkatim elimdeki gazetedeymiş gibi davranıyordum) bir kadın dışarı çıktı. Yanında bir de oğlan vardı. Ufaklık peçeteye sarılmış bir şeyler yiyordu. Boştaki elinde Daisy havalı tüfeklerinden birini tuttuğunu gördüm. Birkaç gün sonra deliren babasını korkutmak için kullanacağı tüfekti o.

"Ellen!" diye seslendi kadın. "Düşmeden önce şu bisikletten in! İçeri gelip bir kurabiye ye."

Ellen Dunning seleden inip bisikleti yolun kenarına bıraktıktan sonra bağıra çağıra tekerlemesini söyleyerek eve koştu. Saçları Beverly Marsh'ınkinden çok daha şanssız bir kızıl tonuydu ve o koştukça aşağı yukarı sallanıyorlardı.

Gelecekte yazacağı kompozisyonla gözlerimden yaşlar akmasına sebep olacak olan oğlan, kardeşinin peşinden içeri girdi. Ailesinin sağ kalacak tek üyesi....

Eğer bunu değiştirecek bir şeyler yapamazsam... Artık onları gördüğüm, gerçek hayatlar süren gerçek insanlar olduklarını kavradığım için denemekten başka seçeneğim kalmamıştı. Ölüp gitmelerine göz yumamazdım.

YEDİNCİ BÖLÜM

1

Derry'deki yedi haftamı size nasıl anlatsam? Bu kasabadan ne kadar nefret ettiğimi ve ne kadar korktuğumu nasıl tasvir edebilirim? Kasabalıların sakladıkları sırlar yüzünden değil (gerçi bir sürü sırları vardı); bazıları hâlâ çözülmemiş korkunç suçlar yüzünden de değil (ki pek çok şey yaşanmıştı). (Artık bitti, demişti Beverly adlı kız ve Richie adlı oğlan da onun sözlerini onaylamıştı. Bense bu kasvetli kasabanın üzerine düşen karanlık gölgenin hiçbir zaman kaybolmayacağına inansam da doğru söylediklerini hissetmiştim.) Derry'den nefret etmeme sebep olan sürekli başarısız olacağımı bana hissettirmesiydi. Esnek duvarları olan bir hapishaneye kapatılmış gibiydim. Gitmek istersem dilediğim gibi çekip gitmeme izin verecekti bu hapishane ama kalırsam beni sıkmayı sürdürecekti. Duvarlar ben nefes alamaz hale gelinceye dek üzerime üzerime gelecekti. Üstelik -en kötüsü de buydu- kasabadan ayrılmak gibi bir seçeneğim yoktu; çünkü Harry'yi, sakatlanmadan önceki halini ve yüzündeki güven dolu gülümsemeyi görmüştüm. Aksak Harry olmadan önceki halini görmüştüm.

Kız kardeşini de görmüştüm. Artık benim için acıklı bir kompozisyonda geçen sıradan bir isimden fazlasıydı, çiçek toplayıp vazolara yerleştirmeyi seven küçük kızı kendi gözlerimle görmüştüm. Bazen geceleri gözüme uyku girmiyor, Cadılar Bayramı'nda prenses kılığına girip şeker toplamaya gitme planları yapışını düşünüyordum. Bir şeyler yapmazsam bu planı asla hayata geçiremeyecekti. Zorlu bir hayatta kalma mücadelesinin ardından gideceği yer kara toprak olacaktı. Onu ve hâlâ adını bilmediğim annesini ölüm bekliyordu. Troy'u ve Tugga olarak tanınan Arthur'u da.

Bunun olmasına izin verirsem kendimi affedemezdim. Bu yüzden kasabada kaldım. Ama kolay olmadı. Ne zaman Dallas'ta

bütün bunları yeniden yaşamak zorunda kalacağımı düşünsem beynim sızlıyordu. En azından Dallas, Derry gibi olmayacak, diyordum kendi kendime. Dünya üzerinde Derry gibi bir yer daha yoktur.

İyi ama bütün bunları size nasıl anlatacağım? Bir öğretmen olarak hayatım boyunca hep yalın anlatımlardan hoşlandım. Hem kurmaca yapıtlarda hem kurmaca olmayan yapıtlarda her zaman tek bir soru ve tek bir yanıt vardır. "Ne oldu?" diye sorar okuyucu. İşte bu oldu, diye yanıtlar yazar. *Bu... ve bu... ve bir de bu.* Sadeliği koru. Başarmanın en emin yolu budur.

Ben de bu kurala uymaya çalışacağım. Ama Derry'de gerçek denilen şeyin derin bir gölün karanlık sularının üstündeki incecik buz tabakası olduğunu unutmayın. İşte soru:

Ne oldu?

Bu oldu. Ve bu. Ve bir de bu.

2

Cuma günü, Derry'deki ikinci günümde, Center Sokağı Marketi'ne gittim. Saat beşe kadar bekledim; çünkü işlerin o saatte iyice yoğun olacağını düşünmüştüm - ödemeler cuma günleri yapıldığından bugün pek çok kişi (kişi derken kadınları kastediyorum; 1958'in altın kurallarından biri de Erkekler Alışveriş Yapmaz'dı) için alışveriş günüdür. İçerinin kalabalık olması araya karışmamı kolaylaştırırdı. Yine bu amaçla ve W. T. Grant'a gidip gardırobumu kumaş pantolon ve mavi işçi gömleğiyle zenginleştirdim. Sleepy Silver Dollar'ın kapısının önünde karşılaştığım Askısız ve arkadaşlarını hatırlayarak bir çift de Wolverine işçi botu aldım. Markete giderken ayakkabılar kirlenene kadar ayaklarımı sürüyerek yürüdüm.

İçerisi umduğum gibi kalabalıktı, üç kasanın önünde de uzun kuyruklar vardı ve koridorlar alışveriş yapan kadınlarla doluydu. Alışveriş yapmakta olan az sayıdaki erkeğin alışveriş arabası değil, sepet kullandıkları dikkatimi çekti. Onlara uymaya karar verip bir sepet aldım. İçine bir torba elma attım (en ucuzundan) ve bir tor-

ba portakal (en ucuzu bile 2011'deki portakallar kadar pahalıydı). Cilalı ahşap parkeler ben adım attıkça gıcırdıyordu.

Bay Dunning, Center Sokağı Marketi'nde tam olarak ne iş yapıyordu? Bevvie -barajdadır- evvi, bunu söylememişti. Müdür değildi; sebzelerin yanındaki bölmede oturan beyaz saçlı adam Ellen Dunning'in babası olamayacak kadar yaşlıydı, olsa olsa büyükbabası olabilirdi. Üstelik masasındaki isimlikte BAY CURRIE yazıyordu.

Marketin arka tarafına doğru ilerledim, süt ürünlerinin durduğu rafları geçerken ("Yoğurt yemeyi denediniz mi? Şimdiye kadar tatmadıysanız mutlaka deneyin, bayılacaksınız!" yazısını görmek beni gülümsetti) kahkahalar duydum. Kadın, *ah seni gidi seni* dercesine gülüyordu. Süt reyonundan çıktığımda Kennebec Meyve'ye gelen kadınlar gibi giyinmiş kadınlarla karşılaştım. Et reyonunun önüne toplanmışlardı. Tepede, demir zincire takılmış ahşap levhada "KASAP" yazıyordu. "HERKESE GÖRE ET." Ve en altta: "BAŞ KASAP FRANK DUNNING."

Bazen hayat insanın karşısına hiçbir romancının kullanmaya cesaret edemeyeceği türden tesadüfler çıkarır.

Hanımları güldüren kişi Frank Dunning'di. İngilizce dersime giren hademeyle ürkütücü ölçüde birbirlerine benziyorlardı. Saçlarını tarayışı ve gri değil de kapkara olmaları sayılmazsa, hık demiş Harry'nin burnundan düşmüştü. Hademenin tatlı, şaşkın gülümsemesinin yerindeyse kadınların başını döndüren bir sırıtış vardı. Etrafına toplanıp kıkırdaşmalarına şaşmamalı. Bevvie bile hoş biri olduğunu düşünmemiş miydi? Genç kız daha on iki on üç yaşlarında olabilirdi ama o da bir dişiydi ve belli ki Frank Dunning hanımların nefesini kesiyordu. Üstelik kendisi de farkındaydı bunun. Derry kadınlarının, kocalarının çeklerini ürünlerin daha ucuz olduğu A & P marketinde değil de burada harcamayı tercih etmesinin geçerli sebepleri olmalıydı ve görebildiğim kadarıyla yakışıklı Bay Dunning de bu sebeplerden biriydi. Bembeyaz önlüğü içindeki Bay Dunning (gerçi kollarında ufak tefek kan lekeleri vardı ama o kadarı da olacaktı, sonuçta adam kasaptı). Aşçı külahı ile ressam beresi kırması tarz sahibi beyaz şapkasıyla Bay Dunning. Şapkayı kaşına doğru eğmişti. Tam bir moda ikonu.

Uzaktan bakıldığında temiz tıraşlı yanakları, mükemmel kesimli saçları ve gülümsemesiyle Frank Dunning, Tanrı'nın kadınlara hediyesiydi. Ona doğru yürüdüğüm sırada et paketlerinden birini iple bağladı ve siyah markörle üstüne fiyatı yazdıktan sonra, pembe çiçekli pazen elbise giymiş ellili yaşlardaki bir kadına uzattı. Liseli kızlar gibi yanakları kızardı kadının.

"İşte ince kesilmiş Alman jambonunuz Bayan Levesque." Sır verircesine tezgâhın üzerinden kadına doğru eğildi, o kadar yaklaşmıştı ki Bayan Levesque ve diğer hanımlar parfümünün kokusunu alabiliyorlardı. Fred Toomey gibi Aqua Velva mı kullanıyordu? Hiç sanmıyorum. Frank Dunning gibi kadınların başını döndürmekte usta olan bir adam daha pahalı bir parfüm seçmiştir. "Alman jambonunun sorunu ne biliyor musunuz?"

"Hayır," dedi kadın, a'yı uzattığından kelime dudaklarından haaayır gibi dökülmüştü. Diğer hanımlar da beklenti içinde kıpırdandılar.

Dunning'in gözleri bana kaydı. İlgisini çekmedim. Yeniden Bayan Levesque'ye döndüğünde gözleri çapkınca ışıldıyordu.

"Bir yediniz mi hep daha fazlasını istiyorsunuz."

Hanımlar bu espriyi anladı mı bilmiyorum ama hep birlikte iç çektiler. Dunning halinden memnun görünen Bayan Levesque'yi uğurladıktan sonra dikkatini Bayan Bowie'ye çevirdi. Konuşulanları duyamayacak kadar uzaklaşmış olsam da onun da adamın hizmetinden aynı ölçüde memnun kalacağına emindim.

Nazik bir adamdır. Her zaman gülümser.

Ama bu nazik adamın buz gibi gözleri vardı. Kendisine hayran hayran bakan kadınlarla -haremiyle- konuşurken gözleri maviydi. Ama kısa süreliğine de olsa bakışlarını bana çevirdiğinde griye, kar yağmadan önce gökyüzünün büründüğü renge döndüklerine yemin edebilirdim.

3

Market akşam altıda kapanıyordu. Aldığım birkaç parça ürünle dışarı çıktığımda saat daha beşi yirmi geçiyordu. Hemen köşeyi dönünce, Witcham Sokağı'nda, Yemek Ye diye bir lokanta vardı.

Kendime hamburger ve kola ısmarlayıp tatlı olarak bir dilim çikolatalı pasta yedim. Pasta mükemmeldi - gerçek çikolata ve gerçek krema kullanılmıştı. Frank Anicetti'nin kök birası gibi tadı damağımda kaldı. Orada oyalanabileceğim kadar oyalandıktan sonra banka oturmak umuduyla kanalın kıyısına yürüdüm. Oturduğum yerden Center Sokağı Marketi'ni bile görebiliyordum. Karnım tıka basa doymuş olsa da portakallarımdan birini yedim ve kabuk parçalarını çimentonun üstünden suya atarak kâğıttan gemiler gibi sürüklenip gidişlerini seyrettim.

Saat altıya doğru marketin ışıkları söndü. Çeyrek geçe, son hanımlar da çıktı, bazıları ellerinde filelerle yokuş yukarı yürümeye, bazıları beyaz şeritli telefon direklerinin altına toplanmaya başladı. Camında "Her Yön Tek Fiyat" yazan bir otobüs durağa gelip bekleyen kadınları aldı. Yediye çeyrek kala market çalışanları dışarı döküldü. Son çıkanlar marketin müdürü Bay Currie ve Dunning'di. Tokalaşıp ayrıldılar, Currie market ile yan tarafındaki ayakkabıcı dükkânı arasındaki yokuştan yukarı çıktı, herhalde arabasını almaya gidiyordu. Dunning ise otobüs durağına yürüdü.

Durakta topu topu iki kişi kaldığı için onlara katılmamayı tercih ettim. Bütün araçlar aynı yöne gittiğinden ikinci bir seçeneğim vardı. Biraz yürüyüp bir sonraki beyaz şeritli direği buldum, sinemanın önündeydi (afişlere göre iki film birden oynuyordu - *Makineli Tüfek Kelly* ve *Liseli Kız*; tepeye kalın harflerle "NEFES KESİCİ MACERA FİLMLERİ" yazılmıştı). Beyzbol maçlarından bahseden işçilerle beraber otobüsün gelmesini bekledim. Onlara söyleyebileceğim iki çift lafım vardı ama çenemi tuttum.

Belediye otobüsü Center Sokağı Marketi'nin önünde durdu. Dunning otobüse bindi. Otobüs yokuş aşağı yola devam etti ve sinemanın önüne yanaştı. İşçilerin önden binmesine izin verdim, böylece şoför koltuğunun yanındaki kutuya kaç para attıklarını görebilecektim. Kendimi bilimkurgu filmlerindeki uzaylılar gibi hissediyordum, dünyalı numarası yapmaya çalışan bir yaratıktan farksızdım. Aptalca olduğunu biliyorum -benim istediğim belediye otobüsüne binmekti, ölüm ışınıyla Beyaz Saray'ı patlatmak değil- ama hissettiğim buydu.

Önden binenlerden biri bana Sarı Kart Adam'ı hatırlatan kanarya sarısı bir paso çıkardı. Diğerleri kutuya on beşer sent attılar. Bozukluklar şıkırdayarak kutuya düştü. Aynısını yaptım ama avuçlarım yapış yapış olduğundan parayı çıkarmam onlardan uzun sürdü. Bütün gözlerin üzerimde olduğunu hissediyordum; oysa başımı çevirdiğimde herkes ya gazete okuyor ya da camdan dışarı bakıyordu. Otobüsün içi mavi-gri sigara dumanıyla kaplıydı.

Artık iyi dikimli gri takım elbise ve beyaz gömlek giyen Frank Dunning, sağ tarafa ortalara oturmuştu. Lacivert kravatıyla çok zarifti. Sigarasını yakmakla uğraştığından, yanından geçip arkasına oturduğumu görmedi. Otobüs kükreyerek şehir merkezindeki dar sokaklardan birine daldı ve Witcham üzerinden Up-Mile Tepesi'ni çıkmaya başladı. Batıdaki mahallelere ulaştığımızda yolcular inmeye başladılar. Hepsi erkekti. Tahminen kadınlar çoktan eve dönmüş, aldıkları ürünleri dolaplara yerleştirmiş ve akşam yemeğini hazırlamaya başlamışlardı. Otobüs boşalırken Frank Dunning oturmayı ve sigarasını tüttürmeyi sürdürdü. En sona kalıp kalmayacağımızı merak ettim.

Uzun süre endişelenmem gerekmedi. Otobüs Witcham Sokağı ile Charity Caddesi'nın köşesinde durduğunda, Dunning sigarasını yere atıp ayakkabısının ucuyla ezdi ve koltuğundan kalktı. Hiçbir yere tutunmaya gerek duymadan, yavaşlayan otobüsün sallanışına ayak uydurarak kolayca koridorda ilerledi. Bazı erkekler iyice yaşlanana kadar ergenlik çağının fiziksel zarafetini kaybetmezler. Anlaşılan Dunning onlardan biriydi. Ondan mükemmel swing dansçısı olurdu.

Otobüs şoförünün omzuna dokunup bir fıkra anlatmaya başladı. Kısaydı ve çoğu frenlerin gürültüsünde kaybolup gitti *ama üç eksik etek asansörde kalmış* dediğini duyduğum için haremine anlattığı fıkralardan olmadığını anladım. Şoför katıla katıla güldü, ardından ön kapıyı açan krom manivelayı çekti. "Pazartesi görüşürüz Frank," dedi.

"Kısmetse," diye karşılık verdi Dunning. Ardından otobüsün iki basamağını inip kaldırıma atladı. Gömleğinin altından kasları belli oluyordu. Bir kadının ve dört çocuğun ona karşı ne şansları

vardı? İlk cevabım *fazla bir şansları yok* oldu ama bu cevap yanlıştı. Doğrusu *hiç şansları yok* olacaktı.

Otobüs uzaklaşırken Dunning'in Charity Caddesi'nin köşesindeki binanın basamaklarını çıktığını gördüm. Erkek ve kadınlardan oluşan sekiz dokuz kişilik bir grup verandada oturuyordu. Kasabı selamladıklarında, politikacılarınki gibi el sallayarak onlara karşılık verdi. Ev, üç katlı Victoria mimarisinde yapılmış evlerden biriydi ve verandada bir tabela vardı. Otobüs geçip giderken ucu ucuna okuyabildim:

EDNA PRICE'IN PANSİYONU
HAFTALIK VEYA AYLIK
ORTAK MUTFAK
EVCİL HAYVAN YASAK!

Altındaki kancalara daha küçük boydaki turuncu "YER YOK" tabelası takılmıştı.

İki durak sonra otobüsten indim. Şoföre teşekkür ettiğimde bana homurdanarak karşılık verdi. Şayet asansörde sıkışıp kalan eksik eteklerle ilgili fıkralar bilmiyorsanız Maine'deki Derry kasabasında nezaketinize alacağınız karşılığın bu olduğunu keşfediyordum.

Ağır adımlarla kasabaya döndüm, Edna Price'ın, müşterilerin Ray Bradbury'nin Greentown, Illinois'ta geçen hikâyelerindeki tipler gibi akşam yemeğinden sonra verandada toplanıp sohbet ettikleri mekânından uzak durmak için iki blokluk bir yay çizdim. Frank Dunning de Bradbury'nin iyi insanlarından birine benzemiyor muydu? Benziyordu, benziyordu. Ama Bradbury'nin Greentown'ında da korkunç şeyler yaşandığını unutmayın.

O nazik adam artık onların evinde oturmuyor, demişti Richie. Tam isabetti. Nazik adam bir pansiyonda kalıyordu.

Tahminlerime göre Price'ın pansiyonu, Kossuth Sokağı 379 numaranın yaklaşık beş blok batısındaydı. Belki daha bile yakın. Frank Dunning, diğer kiracılar odalarına döndüklerinde kıbleye dönen inançlı biri gibi odasının penceresine geçip doğuyu mu sey-

rediyordu? Öyleyse bunu suratında "seni görmek ne güzel" gülümsemesiyle mi yapıyordu? Hiç sanmıyordum. Pencereden dışarıyı seyrederken gözleri mavi miydi, yoksa soğuk ve düşünceli griye mi dönüşüyordu? Edna Price'ın verandasındaki arkadaşlarına evini ve ocağını terk etmek zorunda kalışını nasıl açıklamıştı? Karısını delinin teki veya kötü yaradılışlı ilan ettiği bir hikâyesi var mıydı? Öyle olduğuna emindim. İnsanlar ona inanmışlar mıydı? Buna yanıt vermek kolaydı. Hangi yılda olduğunuz fark etmez, ister 1958 olsun ister 1985 ya da 2011. Amerika gibi görüntünün gerçeklerin önüne geçtiği ülkelerde insanlar Frank Dunning gibilere her zaman inanır.

4

Ertesi salı günü Derry *Daily News*'da "kısmi mobilyalı, iyi mahallede" şeklinde tanıtılan bir daireyi kiraladım ve 7 Eylül Çarşamba günü Bay George Amberson bu daireye taşındı. Güle güle otel, hoş bulduk Harris Caddesi. Bir haftadır 1958'de yaşıyordum ve bu zamanın yerlisi gibi olmasam da kendimi gayet huzurlu hissetmeye başlamıştım.

"Kısmi mobilyalı"dan kastedilen, yatak (çarşaf yoktu), kanepe, ocak, buzdolabı ve sallanmaması için ayaklarından birinin altına bir şeyler sıkıştırılmış bir mutfak masasıydı. Bir de pantolonunuz süründüğünde garip bir hışırtı çıkaran sarı plastik sandalye vardı. Kilerde dairenin havalandırmasını buldum: Fişi yarı erimiş bir General Electric vantilatörü. O ölümcül silahı olduğu yerde bıraktım. Derry Havalimanı'na iniş yapan uçakların üstünden uçtuğu daireye ayda altmış dolar vermeyi kabul ederken kazık yediğimin farkındaydım, fiyata razı olmamın nedeni ev sahibem Bayan Joplin'in Bay Amberson'un herhangi bir referansının olmayışını görmezden gelmeye gönüllü olmasıydı. Üç aylık kirayı peşin vermemin de yararının dokunduğunu sanıyorum. Yine de ehliyetimdeki bilgileri kopyalamakta ısrar etti. Wisconsin'li bir emlakçının Maine ehliyetine sahip olmasını garip bulmuşsa bile bir yorum yapmadı.

Al'ın bana bir sürü para vermesine seviniyordum. Nakit, insanların endişelerini dindirmekte bire birdi.

Ayrıca 58'de az bir parayla çok iş yapabiliyordunuz. Üç yüz dolara *kısmi* mobilyalı dairemi baştan aşağı mobilyalı bir daireye dönüştürdüm. Üç yüz doların doksanı ikinci el RCA televizyona gitti. O gece güzelim siyah beyaz ekranda *Steve Allen Show*'u izledim. Sonra televizyonu kapayıp mutfak masasına geçtim ve bir uçağın kükreyerek dünyaya doğru inişine kulak verdim. Arka cebimden, eczaneden (çalmak heyecan verici bir şey, moda veya hastalık değildir) aldığım Blue Horse not defterini çıkarıp ilk sayfayı açtım. Parker tükenmezkalemimi defterin yanına koydum. O şekilde belki on beş dakika boyunca oturmuşumdur - başka bir uçağın daha inişine yetecek kadar uzun süre. Ses o kadar yakından geliyordu ki gün gelip tekerleklerin çatıya sürtüneceği anı bekliyordum.

Sayfa bomboştu. Aynı zihnim gibi. Ne zaman çarkları döndürmeyi denesem aklıma gelen tek tutarlı düşünce *geçmiş değişmeyi istemiyor* oluyordu.

Yararsız.

Sonunda ayağa kalkıp kilerden vantilatörü çıkardım ve masanın üstüne koydum. Çalışacağına emin değildim ama çalıştı. Garip ama motorun gürültüsünün rahatlatıcı bir yanı vardı. Ayrıca buzdolabından gelen can sıkıcı sesleri bastırıyordu.

Defterin başına oturduğumda zihnim daha açıktı. Bu sefer birkaç kelime yazabildim.

SEÇENEKLER

1. *Polise haber ver.*
2. *Adını vermeden kasabı ara (seni izliyorum pislik herif, bir şey yapmaya kalkarsan polisi ararım gibisinden bir şeyler söyle).*
3. *Bir suçu kasabın üstüne yık.*
4. *Bir şekilde kasabı etkisiz hale getir.*

Duraksadım. Buzdolabı sustu. Ne iniş yapan uçak vardı ne Harris Caddesi'nden geçen tek bir araba. O an vantilatörüm ve ben tamamlanmamış listemle baş başaydık. En nihayetinde son maddeyi yazdım:

5. *Kasabı öldür.*

Ardından kâğıdı buruşturdum. Ocağın yanındaki kibrit kutusunu açıp bir kibrit çaktım. Vantilatörün rüzgârı kibriti söndürdü. Bir kere daha geçmişi değiştirmenin ne kadar zor olduğunu düşündüm. Vantilatörü kapadım, bir kibrit daha çaktım ve kâğıdın kenarını tutuşturdum. Kâğıt bir anda alev aldı. Onu lavaboya fırlatıp sönmesini bekledim ve suyu açıp küllerin akıp gidişini izledim.

Bundan sonra Bay George Amberson yatmaya gitti ama uzun süre gözüne uyku girmedi.

5

O gece son uçak da 00.30'a doğru çatımın üzerinden geçerken gözüme hâlâ uyku girmemişti. Listeyi düşünüyordum. Polise söyleyemezdim. Hem Dallas'ta hem New Orleans'ta Fidel Castro'ya olan sevgisini dile getiren Oswald söz konusu olsa işe yarayabilirdi ama Dunning farklıydı. Toplumun sevilen ve saygı duyulan bir üyesiydi. Ya ben kimdim? Yabancıları sevmeyen bir kasabadaki yabancı. O öğleden sonra, marketten çıkarken bir kere daha Askısız ve arkadaşlarını görmüştüm. Sleepy Silver Dollar'ın önündeydiler ve üzerimde onlarınki gibi kıyafetler olmasına karşın bana yine *lanet olasıca, sen de kimsin* der gibi bakmışlardı.

Derry'de sekiz gündür değil, sekiz yıldır yaşıyor olsaydım bile polisi arayıp ne diyebilirdim ki? Rüyamda Frank Dunning'in Cadılar Bayramı gecesi ailesini öldürdüğünü gördüğümü mü söyleyecektim?

Kasabı arayıp klasik tehditler savurmak daha akla yatkın bir seçenekti ama korkutucuydu. İster işyerini arayayım, ister Edna Price'ın herkesin kullanması için salona koydurduğunu tahmin ettiğim telefondan onu ulaşmaya çalışayım, Frank Dunning'i aradığım anda tarihin akışı değişecekti. Öyle bir telefon konuşması ailesini öldürmesini engelleyebilirdi ama tam aksi etkiyi yaratması ve akli dengesini tamamen kaybetmesine yol açması da mümkündü. George Clooney'inkini andıran mükemmel gülümsemesinin arkasında nasıl bir karanlığın saklı olduğunu kestirmek imkânsızdı. Cinayetleri engellemek yerine, yanlışlıkla her şeyi erkene alabilir-

dim. Şu anki haliyle ailesini nerede, ne zaman öldüreceğini biliyordum. Onu uyarırsam her şey değişebilirdi.

Ya bir şeylerin suçunu onun üstüne yıkmak? Casus romanlarında işe yarayabilecek bir numaraydı ama ben CIA ajanı değil, sıradan bir İngilizce öğretmeniydim.

Listenin bir sonraki maddesi "kasabı etkisiz hale getir"di. İyi de nasıl? Belki elinde çekiçle Charity Caddesi'nden Kossuth Sokağı'na gittiği sırada Sunliner'la ona çarpabilirdim. Ama bir mucize olmadığı sürece yakalanıp hapse atılmam kaçınılmazdı. Ayrıca bir sorun daha vardı: Etkisiz hale getirilen insanlar ikinci denemelerinde aynı hataları yapmazlar. Toparlanıp bir kere daha ailesini öldürmeyi deneyebilirdi. Karanlıkta yatarken bu senaryonun gerçekleşmesinin son derece muhtemel olduğunu düşünüyordum. Çünkü geçmiş değiştirilmeyi sevmez. Esnek değildir.

Yapabileceğim tek şey, cinayetleri engellemenin tek kesin yolu, onu takip etmek, yalnız kalmasını beklemek ve öldürmekti. Her şeyi olabildiğince basit tut, seni aptal.

Ama bunda da sorunlar vardı. Örneğin birini öldürmeyi başarıp başaramayacağımı bilmiyordum. Çok öfkelenirsem, sanırım kendimi veya bir başkasını korumak için birini öldürebilirdim ama ya soğukkanlılıkla? Potansiyel kurbanımın durdurulmazsa karısını ve çocuklarını öldüreceğini bilsem bile bunu yapabilir miydim?

Ve en büyük sorun: Ya onu öldürür ve geleceğe, George Amberson değil, Jake Epping olduğum yere dönme şansı bulamadan yakalanırsam? Yargılanır, suçlu bulunur ve Shawshank Eyalet Hapishanesi'ne gönderilirdim. John F. Kennedy, Dallas'ta öldürülürken de orada olurdum.

Ama saydıklarımın hiçbiri kafamı kurcalayan asıl meselenin yakınından uzağından geçecek şeyler değildi. Kalkıp mutfaktan geçerek telefon kulübesi büyüklüğündeki banyoma gittim. Tuvalete oturup alnımı avuçlarımın arasına aldım. Baştan beri Harry'nin kompozisyonunda yazdıklarının gerçek olduğunu varsaymıştım. Al da öyle düşünmüştü. Büyük ihtimalle hepsi gerçekti. Harry normal insanlara kıyasla biraz geriydi ve onun gibiler daha az yalan söyleme eğilimindedir; duygu sömürüsü yapmak için ailelerinin

öldürüldüğü gibi fantezileri gerçek diye yutturmaya kalkmazlar. Yine de...

Yüzde doksan beş ile yüzde yüz arasında fark vardır, demişti Al, Oswald'dan bahsederken. Komplo teorileri bir tarafa bırakıldığında o suikastı gerçekleştirebilecek tek kişi Oswald olsa da, Al emin olma ihtiyacı hissetmişti.

2011'in bilgisayarlarla dolu dünyasında Harry'nin hikâyesini kontrol etmek kolaydı ama gelmeden bunu yapmayı ihmal etmiştim. Hepsi doğru bile olsa yanlış aktardığı veya bahsetmediği ama hayati önem taşıyan detaylar söz konusu olabilirdi. İleride ayağıma dolanabilecek şeyler. Ya Sir Galahad gibi atıma atlayıp onları kurtaracağıma kendimi de öldürtürsem? Bu, geleceği ilginç bir şekilde değiştirirdi ama ben bu değişiklikleri görebilecek durumda olmazdım.

Aklıma yeni ve öncekilerden çok daha çekici bir fikir geldi. Cadılar Bayramı gecesi Kossuth Sokağı 379 numaranın karşısına geçip neler olacağını seyredebilirdim. Başka bir şey yapmazdım. Böylece hem olayın gerçekliğinden emin olur hem de vahşetin tek şahidinin -travma geçiren küçük çocuğun- kaçırdığı detayları görebilirdim. Sonra Lisbon'a döner, tavşan deliğinden geçer ve geçmişe geri döndüğümde kendimi yeniden 9 Eylül'de bulurdum. Sunliner'ı satın alır, bu sefer ihtiyacım olan bütün bilgilere sahip olarak Derry'ye dönerdim. Al'ın parasının büyük kısmını harcadığım doğruydu ama geçinmeme yetecek kadar param vardı hâlâ.

Bu fikir bir süre kafamda dolaştıysa da doğduğu gibi öldü. Derry'ye yaptığım seyahatin altında yatan amaç, hademenin ailesini kurtarmanın geleceği nasıl etkileyeceğini görmekti ve Frank Dunning'in cinayetleri işlemesine izin verirsem bu sorunun cevabını asla öğrenemezdim. Üstelik şimdi yaptıklarımı zaten bir kere daha tekrarlamam gerekecekti; çünkü değişiklikleri kontrol etmek için geleceğe dönüp sonra Oswald'ı durdurmak için yeniden tavşan deliğinden geçtiğimde -eğer geçersem- her şey sıfırlanacaktı. Tüm bunlara bir kere katlanmak kötüydü. İki kere katlanmak korkunç olacaktı. Üçüncüyü düşünmek bile istemiyordum.

Bana engel olan bir şey daha vardı. Harry Dunning'in ailesi zaten bir kere ölmüştü. Onları bir kere daha ölüme mi mahkûm

edecektim? Her geçiş olayları sıfırlasa bile, hiçbir şeyden haberleri olmasa bile, bunu yapmaya hakkım var mıydı? Hem zihinlerinin derinliklerinde bir yerlerde neler olduğunu bilmediklerini kim söyleyebilirdi?

Acı. Kan. Havuç Kafa beşiğin altında ölü yatıyor. Harry, deliren adamı havalı tüfekle korkutmaya çalışıyor: "Beni rahat bırak baba, yoksa seni vururum."

Mutfaktan çıkmadan son bir kez öfkeyle düşmanım sarı sandalyeye baktım. "Senden nefret ediyorum sandalye," dedim ona; ve sonra yatağa geri döndüm.

Bu sefer başımı yastığa koyar koymaz uyudum. Ertesi sabah uyandığımda saat dokuzdu ve güneş yatak odamın şimdilik perdesiz olan pencerelerinden içeri süzülüyor, kendilerinden başka kimseyi umursamayan kuşlarsa daldan dala uçuşuyordu. Ne yapmam gerektiğini bildiğimi düşünüyordum. Her şeyi olabildiğince basit tut, seni aptal.

6

Öğlen olduğunda kravatımı takıp şapkamı doğru açıyla öne eğdikten sonra Machen Spor Malzemeleri adlı dükkâna gittim. "SİLAHLARDA SONBAHAR İNDİRİMİ" hâlâ devam ediyordu. Tezgâhtara emlak işinde olduğumu, bazen yanımda büyük paralar taşımam gerektiğini ve kendimi korumak için bir tabanca almak istediğimi söyledim. Bana aralarında polise özel üretilen 38'lik Colt'un da yer aldığı bir sürü tabanca gösterdi. Colt'un fiyatı 9,99'du. Bu fiyatın akıl almayacak ölçüde düşük olduğunu düşündüysem de, Al'ın notlarında okuduğum bir detay aklıma geldi: Oswald'ın postayla sipariş yoluyla aldığı ve tarihi değiştirmekte kullandığı İtalyan malı tüfek ona yirmi dolardan ucuza patlamıştı.

"Koruma amaçlı kullanacaksanız çok uygun bir parça," dedi tezgâhtar, altıpatları gösterirken. Tabancanın topunu parmağıyla döndürdü: Tırrrt. "On beş metreye kadar hedefi tutturacağı garanti. Sizi soymaya kalkacak kadar aptal olan birinin, zaten bundan çok daha yakına gelmesi gerekir."

"Aldım gitti."

Kendimi evrak işlerine hazırladım ama bir kere 50'lerin Amerika'sının korkunun yarattığı baskıdan uzak, rahat bir Amerika olduğunu unutmuştum. Alışveriş şöyle gerçekleşti: Parasını ödedim ve silahı aldım. Bürokrasi veya bekleme süresi diye bir şey yoktu. Adresimi bile istemediler.

Oswald, tüfeğini battaniyeye sarıp karısının Ruth Paine adlı kadınla birlikte yaşadığı evin garajına saklamıştı ve ben de çantamda silahımla Machen'den dışarı çıkarken, onun ne hissettiğini çözdüğümü düşünüyordum: Önemli bir sırrı olan güçlü bir erkek gibi hissetmişti kendini. Kendi kasırgasına sahip olan bir erkek gibi.

Normalde fabrikada çalışıyor olması gereken adamlardan biri, Sleepy Silver Dollar adlı barın kapısında durmuş, sigarasını tüttürüyordu. Gazetesi elindeydi. Daha doğrusu gazete okuyormuş gibi görünüyordu. Beni izlediğine yemin edemezdim ama izlemediğine de yemin edemezdim.

Askısız dediğim adamdı.

7

O akşam bir kere daha The Strand'in yakınlarındaki yerimi aldım. Kapıda "YARIN GÖSTERİME GİRİYOR! FIRTINA YOLU (MITCHUM) & VİKİNGLER (DOUGLAS)!" yazıyordu. Afişler Derry'li sinemaseverlere nefes kesici maceralar vaat ediyordu.

Dunning, önceki gibi otobüs durağına yürüyüp otobüse bindi. Bu sefer onu takip etmedim. Gerek yoktu; nereye gittiğini biliyordum. Arada bir Askısız'ın peşimde olup olmadığını kontrol ederek yeni daireme geri döndüm. Ortalıkta ondan eser yoktu. Kendime onu spor malzemeleri satan dükkânın karşısında görmemin tamamen tesadüf olduğunu söyledim. Üstelik akıl almaz bir tesadüf de değildi. Sleepy'de içmeyi sevdiğini biliyordum. Derry'deki fabrikalar haftanın altı günü açıktı ve işçilerin izin günleri sık sık değişirdi. Belki adamın izin günü bu hafta perşembeye gelmişti. Ertesi hafta onu cuma günü Sleepy'nin önünde takılırken görebilirdim. Ya da salı.

Sonraki akşam bir kere daha The Strand'a gidip *Fırtına Yolu* (*Robert Mitchum dünyanın en ateşli otoyolunda motorunu*

kükretiyor!) filminin afişini inceliyormuş gibi yaptım; çünkü gidecek başka bir yerim yoktu. Cadılar Bayramı'na altı hafta vardı ve bundan sonrası vakit öldürmekti. Frank Dunning bu sefer otobüs durağına gitmek yerine Center, Kansas ve Witcham sokaklarının kesiştiği noktaya gidip bir süre ne yapacağına karar veremiyormuşçasına öylece durdu. Siyah pantolonu, beyaz gömleği, mavi kravatı ve açık gri spor ceketiyle yine zımba gibiydi. Şapkasını geriye devirmişti. Bir an sinemaya gelip dünyanın en ateşli otoyoluna göz atacağını sandım, öyle yapsa sakin adımlarla Kanal Sokağı'na doğru yürüyecektim. Ama sola, Witcham'a saptı. Bir ıslık tutturdu. Duyabildiğim kadarıyla ıslık çalmakta üstüne yoktu.

Onu takip etmem gereksizdi; 19 Eylül'de kimseyi çekiçle öldürmeyecekti. Ama meraklanmıştım ve yapacak daha iyi bir işim yoktu. Lamplighter adlı bar-restorana girdi. Oteldeki gibi seviyeli bir yer değildi ama Kanal Sokağı'ndakiler kadar salaş da sayılmazdı. Her ufak şehirde mavi yakalılar ile beyaz yakalıların eşitmişçesine birlikte takıldıkları, iki gruba da hitap eden bu tür bir iki mekân vardır. Genellikle mönüde yabancıların şaşkınlıkla kafalarını kaşımalarına yol açacak yöresel bir spesiyalite bulunur. Lamplighter'ın "özel yemeği" de Kızarmış Istakoz Lokmaları diye bir şeydi.

Ağır adımlarla restoranın önünden geçerken camdan, Dunning'in müşterilerle selamlaşarak arkalara ilerlediğini gördüm. İnsanlarla tokalaşıyor, yanaklarından makas alıyordu; bir adamın şapkasını alıp tilt makinesinin yanında duran başka bir adamın kafasına geçirdiğinde herkesi kahkahalara boğdu. Ne kadar hoş bir adam. Herkesle şakalaşan bir herif. Gül, dünya da seninle gülsün, diyecek tiplerden. Tilt makinesinin yakınlarında bir masaya oturduğunu gördüğümde az kalsın yoluma devam edecektim. Ama susamıştım. Bir bira iyi giderdi ve Lamplighter'ın barı, Dunning'in oturduğu erkekler masasının aksi istikametindeydi. O beni göremezdi ama ben aynadan onu görebilirdim. Şaşırtıcı bir şey görmeyi beklemiyordum ya...

Başka bir mesele daha vardı. Altı hafta buralarda olacaksam bir yerlere gitmeye başlamamın zamanı gelmişti. Bu yüzden geri dönüp neşeli seslerin alkollü kahkahalar attıkları restorana gir-

dim. Dean Martin'in "That's Amore" şarkısı çalıyordu. Garsonlar bira bardakları ve Kızarmış Istakoz Lokmaları olduğunu tahmin ettiğim yiyeceklerle dolu tabaklarla masaların arasında dolaşıyordu. İçerisinin mavi bir dumanla kaplı olduğunu ayrıca belirtmeme herhalde gerek yoktur.

1958'de duman altı olmayan yer yok denecek kadar azdı.

8

"Bakıyorum gözucuyla arkadaki masayı izliyorsun," dedi çaprazımdan gelen bir ses. İkinci biramı ve ilk ıstakoz lokmamı ısmarlamıştım. "Çömez porsiyonu" denilen porsiyondan. Denemesem içimde kalırdı.

Başımı çevirdiğimde saçlarını, yuvarlak yüzüyle parlak siyah gözlerini ortaya çıkaracak şekilde geriye taramış ufak tefek bir adamla karşılaştım. Neşeli bir sincabı andırıyordu. Sırıtıp çocuk elini andıran küçücük elini uzattı. Kolunda göğüsleri ortada, göz kırpan bir denizkızı dövmesi vardı. "Charles Frati. Bana Chaz diyebilirsin. Herkes öyle der."

Elini sıktım. "George Amberson ama bana George diyebilirsin. Herkes öyle der."

Güldü. Ben de güldüm. Kendi yaptığınız espriye gülmek, hele de espri komik değilse görgüsüzlük sayılır ama bazı insanların neşesi o kadar bulaşıcıdır ki, gülmeye başladıklarında siz de duramazsınız. Chaz Frati öyle biriydi. Garson ona bir bira getirdiğinde kadeh kaldırdı. "Şerefine George."

"Şerefe," diyerek onunla kadeh tokuşturdum.

"Tanıdığın birileri mi?" diye sordu barın arkasındaki aynadan erkeklerin oturduğu masaya bakarak.

"Hayır." Dudağıma bulaşan köpüğü sildim. "Herkesten daha fazla eğleniyormuş gibi göründükleri için dikkatimi çektiler, hepsi bu."

Chaz gülümsedi. "O Tony Tracker'ın masası. Üstüne adını kazısa yeridir. Tony ve kardeşi Phil'in nakliyat şirketleri var. Ayrıca kasabanın ve kasabanın çevresindeki arazilerin çoğu onlarındır. Çoğu zaman yolda olduğundan, Phil pek sık gelmez ama Tony

cuma ve cumartesi gecelerini hiç kaçırmaz. Bir sürü arkadaşı vardır. İyi eğlenirler ama kimsenin bir partiyi Frankie Dunning gibi şenlendiremeyeceğini söylemeliyim. Espri yapıp duran adam o. Bizim Tony'yi herkes sever ama Frankie'ye *bayılırlar*."

"Bakıyorum hepsini tanıyorsun."

"Yıllardır. Derry'deki herkesi tanırım ama seni tanımıyorum."

"Yeni geldiğim içindir. Emlakçıyım."

"Öyleyse iş için buradasın."

"Doğru tahmin." Garson, ıstakoz lokmalarımı bırakıp aceleyle uzaklaştı. Tabaktaki yığının berbat bir görüntüsü vardı ama harika kokuyordu ve tadı da enfesti. Her lokmasında bir milyar gram kolesterol olduğuna eminim ama 1958'de kimse böyle şeyleri düşünüp endişelenmiyordu. "Almaz mısın?" diye sordum yeni arkadaşıma.

"Hayır, hepsini mideye indirebilirsin. Boston'dan mısın? New York?"

Omuz silktiğimde kahkaha attı.

"Demek gizemli adamı oynuyoruz, ha? Seni suçlayamam. Açma sırrını dostuna, o da söyler dostuna. Ama neyin peşinde olduğunu biliyorum."

Bir çatal dolusu ıstakozu ağzıma sokmak üzereyken donup kaldım. Lamplighter sıcaktı ama birden kanım donmuştu. "Öyle mi?"

Yüzünü, yüzüme yaklaştırdı. Saçındaki Vitalis ve nefesindeki Sen-Sen kokusunu aldım. "Alışveriş merkezi desem, tutturmuş olur muyum?"

Rahatlamadım desem yalan olur.

Derry'de alışveriş merkezi inşa edilecek bir yer arıyor olabileceğim yalanı o ana dek aklımın ucundan bile geçmemişti ama fena fikir sayılmazdı. Chaz Frati'ye göz kırptım. "Yorum yok."

"Elbette bir şey söylememeni anlıyorum. Ne derler, iş iştir. Şimdilik bu konuyu kapatalım. Ama kasabadan birileriyle bu konuları konuşmaya karar verirsen, iyi bir dinleyici olduğum aklında bulunsun. İyi niyetimi göstermek için sana ufak bir ipucu vereceğim. Kitchener Çelik Fabrikası'nı incelemediysen mutlak gidip

bakmalısın. Konumu mükemmel. Alışveriş merkezi dediğin aslında nedir, biliyor musun evlat?"

"Alışveriş merkezleri, gelecektir," dedim.

Elini tabanca yapıp parmağının ucuyla beni işaret etti ve göz kırptı. Kendime engel olamayıp güldüm. Demek Derry'deki yetişkinler dost canlısı davranmanın ne demek olduğunu unutmamıştı. "Hem de ne gelecek..."

"Kitchener Çelik Fabrikası'nın arazisinin sahibi kim Chaz? Tracker kardeşler mi?"

"Arazilerin çoğunun onlara ait olduğunu söyledim, hepsinin değil." Gözlerini kolundaki denizkızına dikti. "Milly, George'a şehir merkezine sadece dört kilometre mesafedeki muhteşem arazinin kime ait olduğunu söyleyelim mi?"

Milly kuyruğunu ve memelerini salladı. Chaz Frati kızı oynatmak için yumruğunu bile sıkmamıştı; sanki kolundaki kaslar kendi başlarına hareket ediyordu. İyi numara. Acaba şapkadan tavşan da çıkarabiliyor muydu?

"Tamam tatlım." Bana döndü. "O arazinin sahibi bendenizim. İyi yerleri kapıp gerisini Tracker kardeşlere bırakırım. İş iştir. Kartvizitimi ister misin George?"

"Kesinlikle."

Kartını uzattı. Üstünde yalnızca CHARLES "CHAZ" FRATI - ALIM SATIM yazıyordu. Kartviziti gömlek cebime koydum.

"O insanları tanıyorsan ve onlar da seni tanıyorsa neden onlarla oturmak yerine, barda benimle içiyorsun?" diye sordum.

Önce şaşırmış göründü, sonra yüzünde eğlendiğini belli eden bir ifade belirdi. Sanki söylediğim şey ona komik gelmişti. "Uzaydan mı geldin? Bunca yıldır bir kulede hapistin de yeni mi dışarı çıktın?"

"Kasabada yeniyim. Daha kimin kim olduğunu öğrenememiş olmamı aleyhime kullanma lütfen."

"Hiç öyle şey yapar mıyım." Güldü. "Benimle iş yapıyorlar; çünkü şehrin motellerinin yarısı benim, hem şehir merkezindeki sinemanın hem arabalı sinemanın, bankalardan birinin ve Maine Eyaleti'nin doğusundaki rehinci dükkânlarının sahibiyim. Ama

benimle oturup bir tek atmaz, beni evlerine veya Şehir Kulübü'ne davet etmezler; çünkü Kabile'nin bir üyesiyim."

"Anlamadım?"

"Ben Yahudi'yim evlat."

Yüzümde beliren ifadeyi görünce sırıttı. "Demek bilmiyordun. Istakozundan yemediğim halde anlamamıştın. Şimdi kalbim sızladı."

"Yahudi olmanın neyi değiştirdiğini çözmeye çalışıyorum," dedim.

Yılın en komik şakasını yapmışım gibi gülmeye başladı. "Belki uzaydan mı geldin derken fazla abartmamışımdır, şu hale bak, dünyadan haberin yok."

Gözucuyla aynayı kontrol ettiğimde, Frank Dunning'in bir şeyler anlattığını gördüm. Tony Tracker ve ahbapları sırıtarak onu dinliyordu. Sonra kahkahalara boğuldular. Acaba asansörde mahsur kalan üç eksik eteğin hikâyesini mi anlatmıştı? Ya da belki daha komik bir fıkraydı - üç Yahudi bir gün golf sahasına gitmiş...

Chaz, onlara baktığımı fark etti. "Frank insanları eğlendirmesini iyi bilir. Nerede çalıştığını biliyor musun? Doğru ya, yenisin, nereden bileceksin. Center Sokağı Marketi'nde. Baş kasaptır. Ayrıca marketin ortağıdır ama kimselere söylemez. Market onun sayesinde ayakta duruyor. Kasap iyi kâr eder. Hanımlar bala üşüşen arılar gibi Frank'in etrafına üşüşürler."

"Öyle demek?"

"Evet. Erkekler de ondan hoşlanır. Oysa erkekler genellikle kadınların hayran hayran baktığı erkekleri sevmezler."

Aklıma eski eşimin Johnny Depp saplantısı geldi.

"Ama artık eskisi gibi bar kapanana kadar onlarla içip güneş doğana dek poker oynamıyor. Son zamanlarda bir, en fazla iki bira içtikten sonra kapının yolunu tutuyor. Bak görürsün."

Christy'den bildiğim bir davranış biçimi. Bazı alkolikler içkiyle başlarının belada olduğunu kavradıklarında içmeyi kesmek yerine kontrollü içmeyi denerler. Christy'de bu numara bir süre işe yarardı ama er ya da geç kendini başladığı yerde, çamurun içinde bulurdu.

"İçki sorunu mu var?" diye sordum.

"İçki sorunu var mı bilemem ama öfke sorunu olduğu kesin." Kolundaki dövmeye baktı. "Milly sen de komik erkeklerin genellikle öfkeli tipler olduğuna dikkat etmiş miydin?"

Milly kuyruğunu salladı. Chaz ciddi bakışlarını bana çevirdi. "Görüyor musun? Kadınlar her zaman en doğrusunu bilir." Istakoz lokmalarından birini ağzına atıp gözlerini sağa sola oynattı. Eğlenceli bir tipti. Göründüğünden farklı biri olabileceği aklıma bile gelmedi. Ama Chaz'in ima ettiği gibi, çok saftım. Hele Derry'ye göre. "Sakın hahama söyleme."

"Sırrını mezara götüreceğim."

Tracker'ın masasındaki adamların Frank'e doğru eğilişlerine bakılırsa yeni bir fıkra anlatmıştı. Elini kolunu kullanarak konuşan adamlardı. Büyük eller. Craftsman çekicinin sapını tuttuklarını hayal etmek kolaydı.

"Lisedeyken korkunç bir gençti," dedi Chaz. "Nasıl biri olduğunu onunla aynı liseye gittiğim için biliyorum. Çoğu zaman yoluna çıkmamayı başarırdım. Sürekli uzaklaştırma alırdı. Hep kavga dövüş yüzünden. Maine Üniversitesi'ne gidecekti ama kızın birini hamile bırakınca kalıp onunla evlendi. Evliliklerinin ikinci yılında kız bebeği alıp tüydü. O zamanlar nasıl biri olduğu düşünülürse kız akıllılık etmiş. Frankie, Almanlarla veya Japonlarla savaşmaya gitse ona iyi gelebilirdi - belki öfkesinden kurtulurdu. Ama onu askere almadılar. Niçin kabul edilmediğini hiç öğrenemedim. Düztaban mıymış? Kalp sorunu mu varmış? Yüksek tansiyon? Kestirmek imkânsız. Ama büyük ihtimalle tarihöncesinden kalma bu dedikoduları dinlemek istemiyorsundur."

"Aksine," dedim. "Hepsi çok ilginç." Gerçekten öyleydi. Susuzluğumu gidermek için bara girmiş ama altın madenine rastlamıştım. "Bir ıstakoz lokması daha al lütfen."

"Beni zorladığına göre," diyerek ağzına bir lokma daha attı. Yemeğini çiğnerken başparmağıyla aynayı işaret etti. "Niye atmayayım? Şu adamlara bak - yarısı Katolik, yine de köfteleri ve sosisleri midelerine indiriyorlar. Hem de cuma günü! Din denilen olaya, kim akıl sır erdirebilir?"

"Bana sorma," dedim. "Ben lakayt bir Metodist'im. Demek Bay Dunning üniversiteye hiç gidemedi?"

"Hayır. İlk eşi pılıyı pırtıyı toplayıp kaçtığında et kesme işinde kariyer yapmakla meşguldü. Bu işte iyi olduğu ortaya çıktı. Çıraklık döneminde de başını birkaç kere belaya sokmuş - ve evet, duyduklarıma bakılırsa çoğunda içkiliymiş. Bizimki gibi küçük şehirlerde insanlar çok dedikodu yapar ve insan rehinci dükkânlarına sahip olunca her şeyi duyuyor - öyle ki Bay Vollander; yani o zamanlar marketin sahibi olan kişi, onu karşısına alıp hayatın gerçekleri konusunda okkalı bir nutuk atmış." Chaz, başını iki yana sallayıp bir lokma daha aldı. "Benny Vollander, Kore Savaşı bittiğinde Frankie Dunning'in marketin yarısını ele geçireceğini bilse beyin kanaması geçirirdi. Geleceği görememiz sence de iyi değil mi?"

"Görebilmenin, işleri karıştıracağı kesin."

Chaz, hikâyeye iyice kendini kaptırmıştı. Garsona iki bira getirmesini söylediğimde itiraz etmedi.

"Benny Vollander, Frankie'ye o güne dek gördüğü en iyi kasap çırağı olduğunu söylemiş. Ama yeniden kavga çıkarıp polislerle başını belaya sokarsa onu kovacakmış. Adam olana bir söz yeter derler. Frankie kendine çekidüzen verdi. İlk karısının onu terk edişinden iki yıl sonra boşanma davası açıp sonuçlandığında kısa süre içinde yeniden evlendi. O dönemde savaş alıp başını gitmişti, hangi kadını isterse seçebilirdi - çekici bir adamdı, üstelik rakiplerinin çoğu denizaşırı ülkelerde savaşıyordu. Ama Doris McKinney'i seçti. Gül gibi kızdı."

"Eminim hâlâ öyledir."

"Kesinlikle evlat. Güzel kadındır. Üç dört çocukları var. Hoş bir aile." Chaz, yeniden yüzünü yüzüme yaklaştırdı. "Ama Frankie hâlâ arada bir öfkelenip kontrolünü kaybediyor. Geçen bahar da kontrolden çıkmış olacak ki, kadın yüzü gözü morarmış olarak kiliseye sığındı ve bir hafta sonra adamı kapının önünde koydu. Frankie şimdi bir pansiyonda kalıyor. Herhalde kadının onu geri alacağını umuyordur. Er ya da geç alacak da. Adamın herkesi büyüleyen garip bir çekiciliği var - hey, şuraya bak, ne demiştim? Tüyme vakti geldi."

Dunning kalkmaya hazırlanıyordu. Masadaki diğer adamlar oturması için yalvardılarsa da başını iki yana sallayıp saatini işaret

etti. Sonra birasını bitirdi ve eğilip kel kafalı bir adamı kelinden öptü. Masadaki herkes kahkahadan kırılırken, Dunning çıkışa yöneldi.

Yanımızdan geçerken Chaz'in sırtına vurdu. "Chazzy, umarım uslu duruyorsundur," dedi ona. "Bilirsin, bela geliyorum demez."

Ve çekip gitti. Chaz bana baktı. Yüzünden sincap sırıtışı eksilmemişti ama gözleri gülmüyordu. "Ne hoş adam," dedi.

"Bence de," dedim kapıya bakarak.

9

Ben, yazana kadar ne düşündüğünü bilemeyen insanlardanım, bu yüzden hafta sonumu Derry'de gördüklerimi, yaptıklarımı ve yapmayı planladıklarımı not alarak geçirdim. Daha sonra bu notlar uzadı uzadı ve Derry'ye nasıl geldiğimi de içeren bir metne dönüştü. Pazar olduğunda tükenmezkalem ve not defteriyle idare edemeyeceğim bir işe giriştiğimi anlamıştım. Pazartesi günü gidip kendime portatif daktilolardan aldım. Önce amacım şehir merkezindeki dükkânlardan birine gitmekti, derken Chaz Frati'nin mutfak masasındaki kartvizitini görüp oraya gitmeye karar verdim. Dükkânı Doğu Side Yolu'ndaydı ve gerçek bir mağaza kadar büyüktü. Kapıda gelenek olduğu üzere üç altın küre vardı ve bir şey daha: Kuyruğunu sallayıp göz kırpan bir denizkızı. Herkesin görebileceği bir yerde durduğundan bu denizkızı sutyenliydi. Frati'nin kendisi ortalıkta yoktu ama on iki dolara harika bir Smith-Corona daktilo aldım. Tezgâhtardan, Bay Frati'ye emlakçı George'un uğradığını söylemesini rica ettim.

"Seve seve beyefendi. Kartvizitiniz var mıydı?"

Kahretsin. Kartvizit bastırmak artık kaçınılmaz olmuştu... Demek ki Derry İş Malzemeleri mağazasına uğramaktan kaçamayacaktım. "Diğer ceketimin cebinde kalmış," dedim. "Ama beni hatırlayacaktır. Daha yeni Lamplighter'da birlikte içtik."

Aynı akşam notlarımı detaylandırmaya başladım.

10

Uçakların iniş yapmadan önce kafamın üstünden geçmelerine alışmıştım. Sabahları gazete ve süt getirilmesi için gerekli ayarlamaları yaptım. Süt, kalın cam şişelerde evinizin önüne bırakılıyordu. Frank Anicetti'nin 1958'e yaptığım ilk ziyarette içtiğim kök birasının tadı gibi sütün de tadı damağımda kaldı. Krema daha da muhteşemdi. Yapay tatlandırıcılar icat edilmiş miydi bilmiyorum ama keşfetmeye niyetim yoktu. Hele ortalıkta bu kadar lezzetli kremalar varken.

Günler birbirini kovaladı. Al Templeton'ın Oswald'la ilgili notlarını ezberleyene kadar defalarca okudum. Kütüphaneye gidip 57 ve 58 yıllarında Derry'de işlenen cinayetler ve kayıp vakalarıyla ilgili bilgi edindim. Frank Dunning ve meşhur öfkesiyle ilgili makalelere rastlamayı umuyordum. Gazete, hafta sonu yaşanan ve çoğu, barlar kapandıktan sonra gerçekleşen kavgalara pazartesi günleri tam sayfa yer ayırdığı halde hiçbir şey bulamadım; tutuklandıysa bile gazetelere düşmemişti. Hademenin babasıyla ilgili yegâne haber 1955 yılına ait bir bağış haberiydi. O sonbahar doğu kıyısını vuran Connie ve Diane kasırgaları iki yüz kişinin ölümüne ve büyük hasarlara neden olmuş, Center Sokağı Marketi de kasırga kurbanlarına yardım etmek için gelirinin yüzde onunu Kızılhaç'a bağışlamıştı. Gazetede Harry'nin babasının dev bir çeki, Kızılhaç'ın bölge müdürüne teslim ederken çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Dunning film yıldızları gibi gülümsüyordu.

Bir daha Center Sokağı Marketi'ne alışverişe gitmedim ama iki hafta sonumu -eylülün son ve ekimin ilk hafta sonunu- Derry'nin favori kasabını takip ederek geçirdim. Dikkat çekmeyecek bir Chevrolet kiralamıştım. Sunliner birini takip etmekte kullanmak için fazla havalıydı.

Cumartesileri yarım gün çalışan Dunning, peşine takıldığım ilk cumartesi günü öğleden sonra işten çıkıp kirasını aydan aya ödediği garajda tuttuğu ve hafta içi kullanmadığı Pontiac'ına atladı ve Brewer Bitpazarı'na gitti. Cumartesiyi izleyen pazar günü Kossuth Sokağı'na gidip çocuklarını aldı ve onları Aladdin Sineması'nda oynayan Disney çizgi filmlerini izlemeye götürdü. O

mesafeden bile büyük oğlu Troy'un sıkıntıdan öldüğünü görebiliyordum.

Dunning ne çocukları alırken ne bırakırken eve girdi. Geldiğinde kornaya basıp çocuklara evin önünde olduğunu haber vermiş ve dönüşte onları evin önüne bırakıp arabadan inmeden çocukların eve girmesini beklemişti. Ama hemen gaza basıp evin önünden ayrılmadı, belki de sevgili Doris'inin dışarı çıkıp kendisiyle konuşacağını umarak direksiyonun başında sigarasını tüttürdü. Kadının gelmeyeceğini anlayınca komşunun garaj yolunu kullanıp geldiği yöne döndü ve gaza basıp tekerleklerinden yükselen cayırtılara aldırmadan arkada mavi dumanlar bırakarak gözden kayboldu.

Beni görmemesi için koltuktan aşağı kaydım ama zahmet etmeme gerek yokmuş. Geçerken durduğum yöne bakmadı. Ben de Witcham Sokağı'na saptığında peşine takıldım. Arabasını her zamanki garajına bırakıp neredeyse bomboş olan barda bir tek atmak için Lamplighter'a gitti. Ardından boynu bükük bir halde Edna Price'ın Charity Caddesi'ndeki pansiyonuna döndü.

Sonraki cumartesi, 4 Ekim'de çocuklarını alıp elli kilometre uzaktaki Orono şehrine, Maine Üniversitesi'nin Amerikan futbolu maçını izlemeye götürdü. Arabamı Stillwater Caddesi'ne park edip maçın bitmesini bekledim. Dönüş yolunda akşam yemeği için ucuz lokantalardan birinde durdular. Otoparkın uzak köşesine arabayı park edip filmler bizi neye inandırırsa inandırsın özel dedektiflerin hayatlarının ne kadar sıkıcı olduğunu düşünerek lokantadan çıkmalarını bekledim.

Dunning çocuklarını eve bıraktığında Kossuth Sokağı'na akşam çöküyordu. Troy'un Amerikan futbolundan *Külkedisi'nin Maceraları*'nı izlemekten daha fazla hoşlandığı belliydi; babasının Pontiac'ından indiğinde sırıtıyor ve Siyah Ayılar bayrağını sallıyordu. Tugga ve Harry'nin ellerinde de bayraklar vardı ve enerji doluydular. Ellen ise yorgundu. Uyukluyordu. Dunning kızını kucağına alıp eve taşıdı. Bu sefer Bayan Dunning küçük kızı alabilmek için kapıya çıkmak zorunda kaldı.

Dunning, Doris'e bir şey söyledi. Kadının cevabı hoşuna gitmiş görünmüyordu. O mesafeden adamın yüzünü okumak zordu

ama kadınla konuşurken parmağını sallayışından öfkelendiğini anladım. Kadın dinledi, dinledi, dinledi, başını salladı ve dönüp eve girdi. Adam bir süre kapının önünde oyalandıktan sonra şapkasını çıkarıp bacağına vurdu.

İlginç bir manzaraydı -ilişkileri konusunda aydınlanmıştım- ama bana bir yararı yoktu. Aradığımı bulamamıştım.

Ertesi gün buldum. O pazar günü yalnızca iki kere adamın kaldığı pansiyonun önünden geçmeye karar verdim; çünkü daha fazlasının dikkat çekmesi mümkündü. Manzaranın içinde kaybolan koyu kahverengi kiralık bir arabanın beni kurtaracağına güvenemezdim.

İlk geçişimde pansiyonda en ufak bir hareketlenme yoktu. Adamın o gün evden çıkmayacağı sonucuna vardım. Neden çıksın? Hava kapalıydı ve yağmur çiseliyordu. Tahminimce Dunning diğer pansiyonerlerle birlikte televizyonda maç izliyordu, hepsi püfür püfür sigara içiyorlardı.

Yanılmıştım. Witcham'a sapıp ikinci kez pansiyonun önünden geçtiğimde şehir merkezine doğru yürüyordu, bugün mavi kot, yağmurluk ve geniş kenarlı su geçirmez şapka giymişti. Yanından geçip arabayı anacaddeye, arabasını bıraktığı garajın bir blok ötesine park ettim. Yirmi dakika sonra o önde, ben arkada batıya gidiyorduk. Trafik yok denecek kadar azdı. Aradaki mesafeyi korumaya özen gösterdim.

Hedefinin Derry Arabalı Sineması'nın dört kilometre ötesindeki Longview Mezarlığı olduğu ortaya çıktı. Mezarlığın karşısındaki çiçekçilerin önünde durdu. Yanından geçerken alışveriş sırasında büyük siyah bir şemsiyeyi hem kendisinin hem müşterisinin üzerine tutan yaşlı bir kadından iki sepet sonbahar çiçeği aldığını gördüm. Çiçekleri arabasının yolcu koltuğuna bırakıp direksiyonun başına geçişini dikiz aynamdan izledim. Mezarlık yoluna saptı.

Arabayı çevirip Longview'a geri gittim. Riske giriyordum ama mecburdum. İyi bir fırsattı. Otoparkta bahçe malzemeleri taşıyan iki kamyon vardı. Dunning'in Pontiac'ından eser yoktu. Arabamı otoparkın diğer tarafındaki toprak yola sürüp devasa mezarlığa girdim. Tepelere yayılmış en az on dönümlük bir araziden bahsediyorum.

Mezarlığın düzeni klasikti, ortadan geçen anayol daha ufak yollarla mezarlığın farklı bölümlerine bağlanıyordu. Vadinin sisle kaplandığını ve yağmurun şiddetlendiğini fark ettim. Genel olarak mezarlık ziyareti için iyi bir gün olmadığından bütün mezarlık Dunning'e kalmıştı. Yokuşa bıraktığı Pontiac'ı kolayca fark ediliyordu. Çiçek sepetlerini yan yana duran iki mezara bıraktı. Annesi ve babası olduğunu tahmin ediyordum ama kontrol etmedim. Umurumda değildi. Direksiyonu kırıp onu ailesiyle baş başa bıraktım.

Harris Caddesi'ndeki evime geri döndüğümde sonbaharın ilk şiddetli yağmuru şehri ıslatıyordu. Şehir merkezinde kanal gürlemeye başlamış, aşağı bölgelerde betondan yükselen uğultular yükselmişti. Pastırma yazı sona eriyordu. Umurumda değildi ya. Not defterimi açıp boş bir sayfa bulana kadar sayfaları çevirdim. Sonlara doğru aradığımı buldum. Şöyle yazdım o sayfaya: *5 Ekim, 15.45. Dunning, Longview Mez. gitti, ailesinin (?) mezarına çiçek koydu. Yağmur.*

Aradığımı bulmuştum.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

1

Cadılar Bayramı'ndan önceki haftalarda Bay George Amberson, Derry şehri ve çevre köylerdeki neredeyse bütün ticari değer taşıyan arsaları gezdi.

Bu kadar kısa sürede beni aralarına almalarını beklemesem de kasabalıların üstü açılır kırmızı Sunliner'ımın görüntüsüne alışacaklarını umuyordum. *İşte, emlakçı herif gidiyor, bir aydır buralarda. İşini biliyorsa birileri bu işten büyük para kazanacak.*

Ne aradığımı sorduklarında insanlara göz kırpıp gülümsüyordum. Ne kadar kalacağımı sorduklarında kestirmenin güç olduğu yanıtını veriyordum onlara. Şehrin coğrafyasını öğrenmiştim ve 1958'in sosyal coğrafyasını da öğrenmeye başladım. Örneğin savaş denildiğinde kastedilen İkinci Dünya Savaşı'ydı; çatışma, Kore demekti. Her ikisi de gerilerde kalmıştı. İnsanlar Rusya ve güdümlü füzeler konusunda endişeliydi ama fazla değil. Gençliğin yozlaşmasından endişeliydiler ama fazla değil. Ekonomik gerileme vardı ama daha kötü günler görmüşlerdi. Biriyle pazarlık ettiğinizde onları Yahudilediğinizi veya Çingelendiğinizi söylemenizde bir sakınca yoktu. Noktacıklara, şişmiş dudaklara ve zenci bebeklere benzeyen şekerler alabiliyordunuz. Güneyde Jim Crow'un sözü geçiyordu. Moskova'daki en büyük tehdit Nikita Kruşçev'di. Washington'daysa Başkan Eisenhower takdirleri topluyordu.

Chaz Frati'yle konuştuktan kısa süre sonra harabe halindeki Kitchener Çelik Fabrikası'na bakmaya gittim. Kasabanın kuzeyindeki ot bürümüş geniş bir arazideydi ve evet, Up-Mile Otoyolu uzatıldığında değeri artacak ve alışveriş merkezi inşa etmek için mükemmel bir yere dönüşecekti. Ama orayı ziyaret ettiğim gün -yol bozulduğunda arabamı bırakıp yürümeye karar vermiştim- eski bir medeniyetin kalıntılarını andırıyordu: Bak ulu Tanrım ve çare-

sizliğimizi hisset! Sol tarafta yıkılmış duvarlar ve eski makineler, ortada çelik fabrikasının uzun yıllar önce yıkılan, her tarafı isten kararmış fayans bacası vardı. Başımı eğip biraz zorlasam içine girebilirdim, üstelik kısa boylu bir adam sayılmam.

Cadılar Bayramı'ndan önceki haftalarda Derry'nin her tarafını gördüm ve Derry'yi hissettim. Kasabalılar bana karşı nazik ama mesafeliydi. Bir kişi hariç. Bu genellemenin tek istisnası Chaz Frati'ydi ve geri dönüp baktığımda durduk yere yaptığı açıklamaların bana garip gelmesi gerektiğini kabul ediyorum. Ama zihnim çok doluydu ve Frati gözüme önemli görünmedi. Bazı insanlar arkadaş canlısıdır, diye düşünüp üzerine gitmedim. Bill Turcotte adlı adamın Frati'yi peşime taktığından haberim yoktu.

Bill Turcotte, namı diğer Askısız.

2

Bevvie adlı velet, Derry'nin kötü günlerinin sona erdiğini söylemişti ama kasabayı görüp içime işlemesine izin verdikçe Derry'nin diğer yerlere benzemediğine inanmaya başlamıştım. Derry'de bir şeyler yanlıştı. Başlangıçta sorunun kentte değil, bende olduğuna kendimi inandırmayı denedim. Zamanından ve mekânından koparılmış bir adamdım, nerede olsam bana yanlış gelecekti, gittiğim yerleri garip Paul Bowles romanlarındaki kâbuslardan fırlama şehirlere benzetecektim. Başlangıçta kendimi buna ikna ettiysem de günler geçtikçe ve şehri keşfettikçe bu düşünce inandırıcılığını yitirdi. Beverly Marsh'ın kötü günlerin bittiğiyle ilgili değerlendirmesinin doğruluğundan bile şüpheliydim ve (uyuyamadığım gecelerde, üstelik uyuyamadığım çok gece vardı) kendisinin de şüpheye düştüğünü hayal ediyordum. Gözlerinde şüphe kırıntıları görmemiş miydim? Onlar, inanmayan ama inanmak isteyen birinin bakışları değil miydi? Hatta inanmaya ihtiyaç duyan?

Bir şeyler yanlış, bir şeyler kötü.

Bazı boş evler, bana gözlerini üzerime dikmiş delileri anımsatıyordu. Kasabanın eteklerindeki boş bir ahır, paslı menteşelerde salınan bir kapı, önce karanlığı gözler önüne seriyor, sonra saklı-

yor, sonra yine gösteriyor. Kossuth Sokağı'ndaki yıkık çit, Bayan Dunning'in ve çocuklarının yaşadığı evin bir blok ötesi. O çite baktığımda bir şeyin ya da birinin zorla oradan geçirilip Çorak Yer'e götürüldüğü hissine kapılıyordum. Boş çocuk parkı, en ufak bir rüzgâr olmadığı halde yavaş yavaş sallanan salıncaklar. Salıncaklar sallandıkça zincirler gıcırdıyor. Bir gün tahtadan yontulmuş bir İsa'nın kanalda süzüldüğünü ve Kanal Sokağı'nın altından akan tünele girdiğini gördüm. Boyu bir metreye yakındı. Dudaklarında tehditkâr bir sırıtış vardı ve dişleri görünüyordu. Başına dikenden bir taç yerleştirilmiş, garip görünüşlü beyaz gözlerinin altına kan rengi gözyaşları çizilmişti. Bir Juju fetişini andırıyordu. Bassey Park'taki Öpüşme Köprüsü'ne, okul ruhu ve ölümsüz aşklarla ilgili sloganların altına biri "YAKINDA ANNEMİ ÖLDÜRECEĞİM" diye yazmış ve başka biri şunu eklemişti: "GEÇ BİLE KALDIN. ANAN HASTALIK SAÇIYOR." Bir öğleden sonra, Çorak Yer'in doğusunda yürürken korkunç bir ciyaklama duydum ve başımı çevirip baktığımda yakınlardaki GS & WM demiryolunda duran cılız adamın siluetini gördüm. Bir sopa havaya kalkıp aşağı indi. Bir şeyi dövüyordu. Ciyaklamalar sona erdiğinde gördüm ki bir köpekti. Köpekle işi bitti. Boynuna ip bağlayıp hayvanı buraya getirdi ve ölümüne dövdü, diye düşündüm. Elbette gerçekte neler olduğunu bilmeme imkân yoktu... Ama biliyordum. O zaman da ne olduğuna emindim, şimdi de eminim. Bir şeyler yanlış. Bir şeyler kötü.

Bütün bunların anlattığım hikâyeyle bir ilgisi var mı? Hademenin babası ve Lee Harvey Oswald'la (yüzünde ukala "benim bir sırrım var" sırıtışıyla dolaşan ve asla gözlerinizin içine bakamayan adamla)? Emin değilim ama size bir sözüm daha var: Kitchener Çelik Fabrikası'nın yıkık bacasının içinde bir şeyler vardı.[1] Ne olduğunu bilmiyorum, bilmek de istemiyorum ama bacanın ağzından aşağı baktığımda kemirilmiş kemikler ve ucunda çıngırak olan çiğnenmiş bir tasma gördüm. Bir zamanlar bir çocuğun çok sevdiği yavru kedisine ait olduğuna emin olduğum bir tasma. Ve borunun içinde -o dev deliğin derinliklerinde- bir şeyler hareket etti.

(1) Merak ediyorsanız *O*'yu okuyun... (ç.n.)

"Gel bak," diye fısıldadı O, kulağıma. *Geri kalan her şeyi boş ver Jake – gel bak. Gelip bizi ziyaret et. Burada zamanın bir önemi yok; burada zaman süzülüp gidiyor. Gelmek istediğini biliyorsun, merak ediyorsun. Belki bu da başka bir tavşan deliğidir, başka bir geçit.*

Belki öyleydi ama hiç sanmıyordum. Bence oradaki Derry'ydi, şehirde yanlış olan ne varsa, çarpık olan ne varsa o borunun içinde saklanıyordu. Kış uykusuna yatmıştı. İnsanların kötü günlerin bittiğine inanmasına izin veriyor, rahatlayıp kötü günleri unutmalarını bekliyordu.

Hızlı adımlarla oradan ayrıldım ve Derry'nin o kesimine bir daha asla gitmedim.

3

Ekimin ikinci haftasında –Kossuth Sokağı'ndaki meşeler ve karaağaçlar sonbahar renklerine bürünmüştü– bir kere daha Batı Yakası Eğlence Salonu'nu görmeye gittim. Kendine saygısı olan hiçbir emlakçı orayı atlamazdı. Oralarda oturanlara içinin neye benzediğini (kapıda kilit vardı elbette) ve ne zaman kapandığını sordum.

Konuştuğum kişilerden biri de Doris Dunning'di. Gül gibi kızdı, demişti Chaz Frati. Bu laf genellikle boş bir klişedir ama bu sefer cuk diye oturmuştu. Kadının gözlerinin kenarlarında ve ağzının iki yanında yılların izleri vardı ama teni hâlâ mükemmeldi ve dolgun göğüslü muhteşem vücutlu bir kadındı. (1958'de, Jane Mansfield'ın zirvede olduğu dönemde dolgun göğüsler utanç verici değil, çekici kabul edilirdi). Ayaküstü iki laf ettik. Çocuklar okuldayken beni eve davet etmesi uygun kaçmazdı ve kocası "taşındığından" beri dedikoduların alıp başını gittiğine şüphe yoktu. Bir elinde toz bezi, diğer elinde sigara vardı. Önlüğünün cebinden mobilya cilası şişesinin ucu çıkmıştı. Çoğu Derry'li gibi nazik ama mesafeliydi.

Evet dedi, Batı Yakası Eğlence Salonu açıkken çocukların sevdiği bir mekânmış. Okuldan geldiklerinde gidip oyun oynayabi-

lecekleri bir yerin bu kadar yakınlarında olması hoşmuş. Mutfak penceresinden çocuk parkını ve basketbol sahasını görebiliyormuş. Boş durmaları üzücüymüş. Eğlence salonunun bütçe kesintileri yüzünden kapatıldığına inandığını söyledi ama gözlerini kaçırışından ve dudağını büzüşünden altında başka şeyler yattığını anladım: Mekân çocukların öldürüldüğü ve ortadan kaybolduğu dönemde kapatılmıştı. Bütçe sıkıntıları ikinci plandaydı.

Ona teşekkür edip yeni bastırdığım kartvizitlerden birini uzattım. Aldı, bana gülümsedi ve kapıyı kapadı. Çarpmamış, nazikçe kapamıştı ama arkamdan zinciri taktığını duydum.

Cadılar Bayramı geldiğinde eğlence salonunun işimi göreceğine karar verdim ama mekândan hoşlanmamıştım. İçeri girmekte sorun yaşayacağımı sanmıyordum, pencerelerden sokağı rahatça izleyebilirdim. Dunning yaya olarak değil, arabayla gelebilirdi. Arabayla gelse bile sonuçta arabanın neye benzediğini biliyordum. Harry'nin kompozisyonuna göre hava karardıktan sonra gelecekti ama sokak lambaları yeterince ışık sağlardı.

Elbette görünürlük olayı iki yönlü işler. Eğer bütün dikkatini yapmaya geldiği işe vermemiş olursa Dunning ona doğru koştuğumu görürdü. Silahım vardı ama ancak on beş metreden hedefi kesin tutturuyordu. Ateş etme riskine girmek için ona daha da yaklaşmam gerekecekti; çünkü Cadılar Bayramı'nda Kossuth Sokağı'nın alkollü hayaletler ve yaratıklarla dolu olacağına emindim. Yine de saklanma yerimden çıkmadan önce eve girmesini bekleyemezdim; çünkü kompozisyona göre Doris Dunning'in sevgili kocası eve girer girmez işe koyulacaktı. Harry banyodan çıktığında kardeşleri yerdeydi ve Ellen dışındakiler çoktan ölmüştü. Eğer beklersem Harry'nin gördüğü manzarayı görmem muhtemeldi. Annesinin beyni kafatasından koltuğa akıyor... Kardeşi kanlar içinde... Hayır!

Tek bir çocuğu kurtarmak için elli yıl geçmişe gelmemiştim. Hepsini kurtaracaktım. Hem geldiğimi görürse ne olmuş? Benim tabancam, onunsa çekici olacaktı - herhalde onu da pansiyonun alet çekmecesinden yürütmüştü. Bana doğru koşması işime gelirdi. Boğanın dikkatini dağıtan toreadorlar gibi kışkırtıp onu kendime çeker ve atış mesafesine girdiğinde göğsüne iki kurşun sıkardım.

Tetiği çekebileceğimi varsayarak konuşuyorum.

Ve silahın çalışacağını varsayarak. Kasabanın eteklerindeki çakıllı arazide deneme atışları yaptığımda tabanca tıkır tıkır çalışmıştı... Ama geçmiş dik kafalıdır.

Değişmek istemez.

4

Uzun uzun düşündükten sonra Cadılar Bayramı gecesi evi gözetleyebileceğim daha iyi bir yer olabileceğini fark ettim. Biraz riskliydi ama denemeye değerdi. O taraflarda satılık bir sürü yer var, demişti barmen Fred Toomey, Derry'deki ilk gecemde. Keşif gezilerim bu gerçeği doğrulamıştı. Cinayetlerden sonra (57'deki seli de unutmayın) kasabanın yarısı satılığa çıkmıştı. Alıcı olmadığından arsalar ve evler öylece müşteri bekliyordu ve benim gibi saygın bir emlakçıya şehrin anahtarını verip Derry Güzeli'yle çılgın bir hafta sonu teklif etmeye bile hazırdılar.

Gezmediğim sokaklardan biri de Kossuth'un bir blok güneyindeki Wyemore Yolu'ydu. Wyemore'daki evlerin arka bahçeleri Kossuth'takilerin arka bahçelerine bakıyordu. Kontrol etmenin bir mahzuru olmazdı, belki uygun bir ev bulurdum.

Dunning'lerin evinin tam arkasında kalan ev, Wyemore Sokağı 206 numara doluydu ama bir solundaki ev -202 numara- dualarımın karşılığıydı. Gri badanası ve kilitleri yeniydi, panjurlar sıkı sıkı kapatılmıştı. Bahçesindeki yeni biçilmiş çimenlere kentin her yanında gördüğüm sarı yeşil tabelalardan yerleştirilmişti: "DERRY EVLERİ EMLAK UZMANLARINDAN SATILIK." Tabela pazarlık etmek için emlak uzmanı Keith Haney'i aramamı öneriyordu. Öyle bir niyetim olmasa da arabamı asfaltı yeni dökülmüş garaj yoluna park edip (biri bu evi satmaya kararlıydı) göğsümü gere gere arka bahçeye yürüdüm. Son keşiflerimden biri de yeni yerleri dolaşırken oranın sahibiymiş gibi davranırsanız insanların buna inandığıydı.

Arka bahçenin çimenleri biçilmiş, dökülen yapraklar yeşil örtüyü ortaya çıkarmak için kenara toplanmıştı. İttirilerek çalışan çim biçme makinesi garajın ön tarafını örten yeşil muşambanın al-

tına, bıçakların yanına saklanmıştı. Hemen yanında tepesinde Keith Haney'in resmi olan bir köpek kulübesi vardı. "YAVRUCUĞUNUZ BURAYA AİT" diyordu sırıtan adam. Kullanılmamış yaprak torbalarının üzerlerine uçmasınlar diye bahçe küreği ve budama makası bırakılmıştı. 2011'de olsak alet edevat bir yerlere kilitlenirdi; 1958'deyse insanlar için yağmur yağarsa ıslanmayacakları bir yerde olmaları yeterliydi. Evin kapılarının kilitli olduğuna emindim ama benim için mesele yoktu. Zaten içeri girmeyi düşünmüyordum.

Wyemore Sokağı 202 numaranın bahçesinin uzak ucunda yüksekliği bir buçuk metreyi bulan şişmirden bir duvar vardı. Benim kadar uzun değildi, başka kelimelerle ifade etmem gerekirse hoş bir görüntüsü olsa da kolunun bacağının çizilmesine aldırmayan biri rahatlıkla şişmirin içinden diğer bahçeye geçebilirdi. En güzeliyse bahçenin en uzak köşesine, garajın arkasında kalan bölüme yürüdüğümde Dunning'lerin evinin arka bahçesini görebilmemdi. İki bisiklet gördüm. Biri oğlanın; Schwinn'indi. Ölü bir tay gibi bahçede yatansa Ellen Dunning'inkiydi. Üçüncü tekerleği gözden kaçırmaya imkân yoktu.

Bir sürü de oyuncak vardı. Aralarında Harry Dunning'in Daisy havalı tüfeğinin de yer aldığı oyuncaklar.

5

Bir kez olsun amatör bir tiyatro grubunda yer aldıysanız veya benim okulda pek çok kez yaptığım gibi öğrenci oyunlarını yönettiyseniz Cadılar Bayramı'ndan önceki günlerin benim için nasıl geçtiğini tahmin edebilirsiniz. Başlangıçta provaların lakayt bir havası vardır. Şakalaşılır, doğaçlama yapılır, dalga geçilir. Cinsel kutuplaşmalar yerleştikçe flörtleşmeler de artar. İlk provalarda birinin repliğini unutması veya sırasını kaçırması gülecek fırsat arayanlar için bulunmaz nimettir. Eğer bir oyuncu on beş dakika geç gelirse azarlanır ama genellikle daha büyük bir ceza verilmez. Derken açılış gecesi aptal bir rüya olmaktan çıkıp yaklaşan bir gerçeğe dönüşür. Doğaçlamalar kaybolur. Eşek şakaları da. Oyuncular şakalaşmayı sürdürseler de kahkahalarda eskiden orada olmayan

gergin bir enerji saklıdır. Unutulan replikler ve kaçırılan sıralar artık kimseye eğlenceli gelmez. Bir oyuncunun provaya geç kalması, hele açılışa yalnızca birkaç gün kalmışsa büyük kavgalara yol açar.

Derken büyük gece gelir. Oyuncular kostümlerini giyip makyajlarını yapar. Bazıları korku içindedir; kimse sahneye çıkmaya hazır olduğunu hissetmez. Kısa bir süre sonra kendilerini izlemeye gelen bir salon dolusu seyirciyle yüzleşeceklerdir. Sonunda hiç gelmeyeceğini sandıkları o gün gelmiştir. Ve perde açılmadan önce Hamlet'lerden, Willy Loman'lardan veya Blanche DuBois'lardan bazıları en yakın tuvalete koşup kusacaktır. Bunlar her zaman olur.

Özellikle mide bulantısı konusunda bana inanın. Neden bahsettiğimi iyi biliyorum.

6

Cadılar Bayramı sabahı kendimi Derry'de değil, denizde buldum. Dalgalı bir denizde. Batmak üzere olan büyük bir geminin -sanırım bir yatın- demirlerine tutunmuştum. Uğuldayan rüzgârın savurduğu yağmur damlaları yüzüme çarpıyordu. Koca koca, dipleri kara, uçları yeşil köpüklerle kaplı dalgalar üstüme üstüme geliyordu. Pruvası havaya kalkan yat sallanıp döne döne sulara gömüldü.

Bu rüyadan kalbim deliler gibi çarparak uyandım. Ellerim hâlâ rüyamda gördüğüm demirlere tutunmaya çalışıyordu. Ama sadece beynimin oyununa gelmemiştim, yatağım hâlâ yukarı aşağı sallanıyordu. Midemse altüst olmuştu.

Böyle zamanlarda vücut beyinden daha akıllıdır. Örtüleri üzerimden atıp banyoya koştum, mutfaktan geçerken benden nefret eden sarı sandalyeye takıldım. Ayak parmaklarım sonradan çok ağrıyacaktı ama o anda onları hissetmiyordum. Kendimi tutmayı deniyordum ama gırtlağımdan ve ağzımdan garip sesler çıkıyordu. *Öğk öğk öğk* gibisinden bir şeyler. Midem rüyamdaki yatın ta kendisiydi, önce havaya kalkıyor sonra döne döne dibe çöküyordu. Klozete ulaşınca dizlerimin üstüne çöküp midemde ne varsa çıkardım. Sonra sıra öğle yemeğime ve önceki günün kahvaltısına

geldi: Aman Tanrım, jambon ve yumurtalar. Onca iğrenç yağı düşünmek bile yeniden öğürmeme yol açtı. Kısa bir arayı, geçen hafta yediğim her şeyi çıkarıyormuşum gibi hissetmeme sebep olan uzun bir kusuş takip etti.

Tam her şeyin bittiğini umarken bağırsaklarımda bir kasılma hissettim. Ayağa fırlayıp son anda bağırsaklarımdaki her şey sıvı halde dışarı çıkmadan önce tuvalete oturmayı başardım.

Ama hayır, bağırsaklarımın benimle işi bitmemişti, henüz değil. Midem yeniden kasılırken bağırsaklarım işe koyuldu. Yapabileceğim tek bir şey vardı, ben de onu yaptım: Öne eğilip lavaboya kustum.

Cadılar Bayramı günü öğlene kadar tuvaletten çıkamadım. Artık vücudumdaki bütün deliklerden iğrenç sıvılar akıyordu. Ne zaman kussam, ne zaman bağırsaklarım harekete geçse aynı şeyi düşünüyordum: *Geçmiş değişmek istemiyor. Geçmiş inatçı.*

Ama gece olup Frank Dunning geldiğinde orada olacaktım. Kusuyor ve kıçımdan grimtırak sıvılar akıyor olsa bile orada olacaktım. Öleceğimi bilsem bile orada olacaktım.

7

Cuma günü öğleden sonra içeri girdiğimde Center Sokağı Eczanesi'nin sahibi Norbert Keene kasanın başındaydı. Tepedeki ahşap vantilatörün yarattığı esinti adamın saçlarını dans ettiriyordu: Yaz rüzgârında sallanan örümcek ağları. Ona bakmak bile telef olan midemin kasılmasına yol açtı. O kadar cılızdı ki, beyaz önlüğün içinde kaybolmuştu ve beni gördüğünde solgun dudaklarında bir sırıtış belirdi.

"Betin benzin atmış dostum."

"Kaopectate," dedim kulağıma bana aitmiş gibi gelmeyen boğuk bir sesle. "Sizde var mı?" İlacın daha icat edilip edilmediğini bilmiyordum.

"Mikrop mu kaptınız?" Tavandaki lambanın ışığı çerçevesiz gözlüğünün camlarına çarptı. Başını oynattığında camlar ışıldadı. Tavada kayan tereyağı gibi, diye düşündüğüm anda midem saldırıya geçti. "Kentte birkaç gündür salgın var. Korkarım ki kötü bir

yirmi dört saat geçireceksiniz. Umumi tuvaletleri kullanıp elinizi yıkamayı unuttuysanız oradan mikrop bulaşmıştır. Bazı insanlar el yıkamak konusunda hiç dik..."

"Kaopectate var mı, yok mu?"

"Elbette var. İkinci koridor."

"İshal olanların giydiği, altında bez olan iç çamaşırlarından var mı?"

Sırıtış adamın suratına yayıldı. Altı bezli iç çamaşırları komik şeylerdir. Elbette onlara ihtiyacı olmayanlar için. "Beşinci koridor. Evden çıkmazsanız onlara ihtiyacınız olmaz. Durumunuza bakılırsa beyefendi... ve terleyişinize... evde oturmanız akıllılık olur."

"Teşekkürler," dedim. Elimin tersiyle ağzının ortasına bir tane çarpıp sırıtışı suratından silmek istiyordum.

Midemi ve bağırsaklarımı sarsmak istemediğim için alışverişimi yavaş yavaş yaptım. Kaopectate'yi (En büyük boy? Tamam.) ve iç çamaşırını (Yetişkin boyu? Tamam.) aldım. İç çamaşırları yaşlılara hitap eden ürünlerin satıldığı bölümde, lavman torbaları ve ne işe yaradığını bilmediğim sarı plastik hortumların arasındaydı. Yetişkin bezleri de vardı ama onlara dokunmadım. Gerekirse çamaşırlarımın içini bulaşık havlularıyla doldururdum. Komik bir fikirdi ve sefil durumda olsam da gülmemek için kendimi zor tuttum. Kahkaha atmak benimki gibi kritik bir durumda felakete davetiye çıkarmak demekti.

Ne kadar zor durumda olduğumu hisseden bir deri bir kemik eczacı, aldığım malzemeleri özellikle olabilecek en yavaş şekilde kasadan geçirdi. Ona parasını ödedim, titreyen ellerle beş dolarlık bir banknot uzattım.

"Başka bir arzunuz?"

"Tek bir şey bilmek istiyorum. Berbat durumdayım, ne kadar kötü durumda olduğumu görüyorsunuz, ne demeye bana bakıp sırıtıyorsunuz?"

Bir adım gerileyen Bay Keene'in yüzündeki sırıtış kayboldu. "Sizi temin ederim sırıtmıyordum. Umarım en kısa zamanda iyileşirsiniz."

Bağırsaklarım kasıldı. Yalpalayarak aldıklarımı doldurduğu kesekâğıdını alıp diğer elimle tezgâha tutundum. "Tuvaletiniz var mı?"

Gülümseme geri geldi. "Müşteriler kullanamaz. Neden... sokağın karşısındaki mekânları denemiyorsunuz?"

"Sen pislik herifin tekisin, değil mi? Gerçek bir Derry'li."

Kasılıp bana sırtını döndü ve ilaçların, pudraların, şurupların tutulduğu bölüme girip gözden kayboldu.

Kapıya giderken ağır adımlarla gazoz makinesinin önünden geçtim. Sanki bütün kemiklerim camdan yapılmıştı. Serin bir gün olmasına karşın güneş tenimi yakıyordu. Yapış yapıştım. Bağırsaklarım yeniden düğümlendi. Başımı öne eğip bir ayağım kaldırımda, diğer ayağım kanalizasyon ızgarasında bir an kımıldamadan durdum. Kramp hafifledi. Sağıma soluma bakmadan karşıya geçtim. Biri arkamdan korna çaldı. Şoföre hareket çekmemek için kendimi zor tuttum. Küfretmediysem yegâne nedeni başımın zaten yeterince belada olmasıydı. Bir de kavgaya bulaşmayı göze alamazdım; zaten büyük bir kavganın içindeydim.

Kramp tekrarladı, biri böğrüme iki tarafı keskin bıçaklar saplıyordu. Koşmaya başladım. En yakındaki bar Sleepy Silver Dollar'dı, kapıyı açıp mutsuz vücudumu bira kokan loş bara girmeye zorladım. Müzik kutusundan Conway Twitty'nin nağmeleri dökülüyordu. Her şeyin zihinde bittiğini söylüyordu şarkıcı. Haklı olmasını diledim.

Boş masalardan birine oturmuş şaşkın gözlerle bana bakan tek bir müşteri ve bara yaslanmış gazetenin bulmacasını çözen barmen dışında bar da boştu. Barmen gözlerini gazeteden ayırıp bana baktı.

"Tuvalet," dedim. "Hemen."

Arka tarafı işaret ettiğinde koşa koşa "BOĞALAR" ve "İNEKLER" yazan kapılara gittim. Omzumla "BOĞALAR" yazan kapıyı açıp içeri daldım. Bok, sigara ve klor kokuyordu. Gözlerim sulandı. İçeride tek bir tuvalet kabini vardı, onun da kapısı yoktu. İyi ki. Pantolonumu banka soygununa geç kalmış bir Süpermen hızıyla çıkarıp döndüm ve klozete oturdum.

Tam zamanında.

Son kasılmalar da sona erdiğinde kesekâğıdından Kaopectate'yi çıkarıp üç büyük yudum aldım. Midem kabul etmedi. İlacı

çıkarmamak için kendimi zorladım. İlk yudumların midemde kalacağına emin olduktan sonra bir yudum daha aldım ve kapağını kapayıp şişeyi kaldırdım. Birileri solumdaki duvara penis resmi çizmişti. İki tarafındaki erbezleri yarılmıştı ve kanlar akıyordu. Bu hoş görüntünün altına sanatçı tarafından şunlar yazılmıştı: "HENRY CASTONGUAY BİR DAHA KARIMI BECERİRSEN BAŞINA BU GELECEK."

Gözlerimi kapadım ve bunu yaptığım anda gözümün önüne tuvalete koştuğumu görünce şaşıran müşterinin görüntüsü geldi. Gerçekten müşteri miydi? Masası boştu, öylece oturuyordu. Gözlerimi kapadığımda yüzü netleşti. Tanıdığım biri.

Bara döndüğümde Conway Twitty'nin yerini Ferlin Husky almış, Askısız ise gitmişti. Barmene gidip "Geldiğimde şu masada biri oturuyordu. Kim olduğunu biliyor musun?" diye sordum.

Bakışlarını bulmacasından ayırıp bana baktı. "Kimseyi görmedim."

Cüzdanımdan bir beşlik çıkarıp bara koydum. "Bir isim istiyorum."

Sessizliğini koruyup içinden birtakım hesaplamalar yaptı, gözucuyla bahşiş kutusuna baktı, içinde bir çeyreklikten başka para olmadığını görünce bara bıraktığım beşliği kaptı. "O gördüğün Bill Turcotte'tu."

Bu isim bana bir anlam ifade etmiyordu. Boş masanın da bir anlamı yoktu ama...

Dürüst Abe'in ikizini bara bıraktım. "Beni mi izliyordu?" Cevap evet ise demek ki beni takip ediyordu. Üstelik sadece bugün de değil. İyi ama neden?

Barmen ikinci beşliği ittirdi. "Tek bildiğim sık sık bir bira içmek için uğradığı."

"Öyleyse neden bira içmeden gitti?"

"Belki cüzdanına bakıp kütüphane kartı dışında bir şey kalmadığını görmüştür. Falcıya benziyor muyum? Tuvaletimi mahvettiğine göre neden ya bir şey ısmarlamıyor ya da çekip gitmiyorsun?"

"Tuvaletin ben girmeden önce de mahvolmuş durumdaydı ahbap."

Harika bir replik sayılmaz ama o koşullarda elimden gelenin en iyisi. Dışarı çıkıp kaldırımda oyalandım, gözlerim Turcotte'u aradı. Ondan eser yoktu ama Norbert Keene ellerini arkasında birleştirmiş, eczanenin penceresinden bana bakıyordu. Artık gülümsemiyordu.

8

Akşam saat 17.25'te Sunliner'ımı Witcham Sokağı Baptist Kilisesi'nin yanındaki arsaya park ettim. Otopark doluydu; tabelaya göre kilisede saat 17.00'de İsimsiz Alkolikler toplantısı vardı. İçimden Garip Küçük Şehir olarak adlandırdığım bu garip yerde kaldığım yedi hafta boyunca ne toplamışsam Ford'un bagajına doldurmuştum. Vazgeçemeyeceğim yegâne eşyalar Al'ın bana verdiği Lord Buxton çantadaydı: Notları, notlarım ve kalan para. Neyse ki çoğu hâlâ nakitti.

Arka koltukta artık dörtte üçü boş olan Kaopectate şişesini koyduğum kesekâğıdı ve altı bezli iç çamaşırı duruyordu. Görünüşe göre o çamaşırı kullanmam gerekmeyecekti. Midem ve bağırsaklarım sakinleşmiş, ellerimin titremesi geçmişti. Torpido gözünde, silahımın yanında yarım düzine Payday gofreti vardı. Onları da kesekâğıdına koydum. Daha sonra, garajla Wyemore Yolu 202 numaranın çalıları arasına konuşlandığımda tabancayı doldurup The Strand'de oynayan ucuz filmlerdeki silahşorlar gibi kemerime takacaktım.

Torpido gözünde bir nesne daha vardı: Kapağında Fred Astaire ve Barrie Chase'in yer aldığı televizyon rehberi. Anacaddedeki gazete bayiinden dergiyi aldığımdan beri belki onuncu kez cuma programını açtım.

> 20.00, 2. Kanal: **Ellery Queen'in Yeni Maceraları**, George Nader, Les Tremayne. "Canlı, Heyecanlı, Ölümcül." Sinsi bir borsacı (Whit Bissell) zengin bir mirasyedinin (Eva Gabor) peşine düştüğünde, Ellery ve babası konuyu araştırmaya başlıyorlar.

Rehberi de şans getirsin diye kesekâğıdına koyduktan sonra arabadan indim, kapıları kilitledim ve Wyemore Yolu'na doğru yü-

rüdüm. Çocuklarıyla şeker toplamaya çıkmış anne ve babaların yanından geçtim. Balkabağından kafalar evlerin önlerinden geçenlere neşeyle sırıtıyor ve hasır şapkalı birkaç kukla onlara eşlik ediyordu.

Orada olmaya hakkım varmış gibi büyük bir güven içinde Wyemore Yolu'nda ilerledim. Bir baba elinden tuttuğu Çingene kılığındaki küçük kızıyla bana yaklaştığında şapkamın ucuna dokunup babayı selamladım ve gece ilerledikçe şekerle dolacağını umduğu koca kesekâğıdını taşıyan çocukla sohbet etmek için eğildim.

"Kimin kılığındasın tatlım?"

"Annette Foonijello," dedi. "En güzel silahşor o."

"Sen de onun kadar güzelsin," dedim kıza. "Şimdi ne demen gerekiyor?"

Küçük kız şaşırmış görünüyordu, bu yüzden babası eğilip kızın kulağına bir şeyler fısıldadı. Ufaklığın yüzünde kocaman bir gülümseme belirdi. "Şaka ya da ceza!"

"Tamam," dedim. "Bu gece ceza yok." Çekiçli adama vermeyi umduğum cezanın dışında.

Kesekâğıdındaki Payday'lerden birini kıza uzattım. (Bunu yaparken parmaklarım tabancama değmişti.) Ufaklık kesekâğıdını önüme tuttu. Gofreti içine bıraktım. Sokaktan geçen sıradan biriydim, üstelik kent kısa süre önce korkunç olaylara şahit olmuştu. Yine de babayla kızın yüzlerinde aynı çocuksu güven ifadesini gördüm. Şekerlere LSD karıştırıldığı günler uzak bir gelecekteydi – POŞETİ AÇILMIŞSA KULLANMAYIN uyarılarının yazılacağı günler de...

Baba, kızının kulağına bir şeyler fısıldadı.

"Teşekkürler bayım," dedi Annette Foonijello.

"Bir şey değil." Babaya dönüp göz kırptım. "Harika bir gece geçirmenizi dilerim."

"Büyük ihtimalle yarın korkunç karın ağrıları çekecek," diyen baba gülümsedi. "Gel Balkabağı."

"Ben Balkabağı değil, Annette'im!" dedi kız.

"Özür dilerim, özür dilerim. Gel Annette." Gülümseyip şapkasına dokunarak beni selamladı ve yeniden şeker avına çıktılar.

Hızlı yürümemeye özen göstererek 202 numaraya gittim. Dudaklarım kupkuru olmasa bir ıslık tuttururdum. Garaj yoluna ulaştığımda riske girip etrafı kolaçan ettim. Sokağın karşı tarafında şeker toplamaya çıkmış çocuklar vardı ama kimse benden yana bakmıyordu. Mükemmel. Hızlı adımlarla eve doğru ilerledim. Arka bahçeye gelince rahat bir nefes aldım. Bütün vücudum gevşedi. Bahçenin uzak köşesindeki pozisyonumu aldım, çalılar ve garaj arasında gözlerden uzaktaydım. En azından ben öyle sanıyordum.

Dunning'lerin arka bahçesini gözetledim bir süre. Bisikletler yoktu. Oyuncakların çoğu hâlâ oradaydı -oyuncak bir yay ve yapışkan uçlu oklar, sapı bantla sarılmış beyzbol sopası, yeşil hulahop- ama Daisy havalı tüfeği kaldırılmıştı. Harry, Buffalo Bob kılığında şeker toplamaya çıkarken onu da yanına almayı planlıyordu.

Tugga'yla çoktan kavga etmişler miydi? Annesi *istersen alabilirsin, nasıl olsa gerçek bir silah değil* demiş miydi? Dememişse bile diyecekti. Replikleri çoktan yazılmıştı. Midem düğümlendi, bu sefer yirmi dört saat insanı haşat eden mide mikrobu yüzünden değil, beni neyin beklediğini kavradığımdan. Hepsi gerçekti. Birazdan gerçekleşecekti. Hatta şimdiden gerçekleşiyordu. Gösteri çoktan başlamıştı.

Saatimi kontrol ettim. Bana arabamı kilisenin otoparkına bırakışımın üzerinden saatler geçmiş gibi gelse de henüz altıya çeyrek vardı. Dunning'lerin evinde ailecek akşam yemeklerini yiyorlardı... Gerçi çocukları biraz tanıyorsam ufaklıklar yemek yiyemeyecek kadar heyecanlı olmalıydı ve Ellen çoktan Prenses Summerfall Winterspring kıyafetini giymişti. Okuldan döner dönmez kostümünü giymiş olması da mümkündü. Herhalde yüzünü boyaması için yalvararak bütün gün annesini çıldırtmıştı.

Yere çöküp sırtımı garajın duvarına yasladım, kesekâğıdını karıştırdım, Payday'lerden birini çıkardım. Onu havaya kaldırıp zavallı J. Alfred Prufrock'ı[1] düşündüm. Benim yemeye cesaret edemediğim şey gofretti ama durumum özünde onunkinden pek farklı değildi. Ama önümüzdeki üç saat boyunca yapmam gereken bir sürü şey vardı ve midem gurulduyordu.

---

(1) T. S. Eliot'ın "Alfred Prufrock'ın Aşk Şarkısı" adlı şiirinde Prufrock, bir şeftaliye bakıp, "Bu şeftaliyi yemeye cesaret edebilir miyim?" diye sorar. (ç.n.)

Boş ver, diyerek gofretin paketini açtım. Muhteşemdi – tatlı, tuzlu ve yapış yapış. Çoğunu iki lokmada yuttum. Kalanını da ağzıma tıkmaya hazırlanırken (Tanrı aşkına neden sandviç ve kola almayı akıl etmemiştim) gözüme bir şey ilişti. Başımı çevirirken kesekâğıdındaki silaha uzandım ama geç kalmıştım. Şakağıma soğuk ve keskin bir nesne dayandı.

"Elini kesekâğıdından çıkar."

Sesi hemen tanıdım. Ona ve arkadaşlarına Dunning diye birini tanıyıp tanımadıklarını sorduğumda *çölde kum bizde Dunning* demişti. Derry'nin Dunning'lerle dolu olduğunu söylemişti ve ben de bu bilginin doğru olduğunu keşfetmiştim. Oysa daha baştan hangi Dunning'in peşinde olduğumu biliyordu demek. Şimdi şakağıma yasladığı bıçak bunun ispatıydı.

Bıçağın ucu biraz daha derine battı, yüzümün yan tarafından aşağı akan kanları hissettim. Tenim buz gibi kan ise ılıktı. Hatta sıcak.

"Elini çıkar ahbap. Orada ne olduğunu biliyorum ve çıktığında elin boş olmazsa Cadılar Bayramı hediyen yirmi beş santimlik Japon çeliği olacak. Bu bıçak çok keskindir. Kafanın bir tarafından girip öbür tarafından çıkar."

Elimi torbadan -boş olarak- çıkardım ve başımı çevirip Askısız'a baktım. Yağlı saçları kulaklarını ve alnını örtüyordu. Kirli sakallı solgun bir yüzü ve karanlık gözleri vardı. İçimi ne kadar büyük bir çaresizliğin kapladığını anlatamam. Yine de... pes etmedim.

Öleceğimi bilsem bile, diye düşündüm yeniden. Ölsem bile.

"Kesekâğıdında şekerden başka bir şey yok," dedim sakince. "Şeker istiyorsanız Bay Turcotte, sormanız yeter. Size de bir tane veririm."

Uzanıp kesekâğıdını önümden kaptı. Başımı çevirdiğim için diğer elindekinin süngü olduğunu görebiliyordum. Japon malı mıydı bilemem ama günbatımında parlayışına bakılırsa keskin olduğu iddiasını kabul etmeye hazırdım.

Kesekâğıdını karıştırıp tabancamı çıkardı. "Demek şekerden başka bir şey yok ha? Bu gözüme şekermiş gibi görünmedi Bay Amberson."

"O bana lazım."

"Cehennemdekilerin de buzlu suya ihtiyacı var ama yakın zamanda kavuşamayacaklar."

"Alçak sesle konuşun," dedim.

Tabancamı tam da benim çalıyı geçip Dunning'lerin bahçesine gireceğim zaman takmayı planladığım şekilde kemerine taktıktan sonra süngüyü gözlerime doğru salladı. Geri çekilmemek için bütün irademi kullandım. "Bana ne yapacağımı söyleme!" Yalpaladı. Önce midesini, sonra göğsünü, sonra ensesini ovuşturdu. Sanki bir şey takılmıştı. Yutkunmaya çalıştığında boğazından yükselen hırıltıları duydum.

"Bay Turcotte? İyi misiniz?"

"Adımı nereden biliyorsun? Pete söyledi değil mi? Sleepy'nin barmeni. O öttü."

"Evet. Şimdi benim size bir sorum olacak. Ne kadardır beni takip ediyorsunuz? Niçin?"

Pis pis sırıttığında eksik dişleri ortaya çıktı. "İki soru etti."

"Cevaplayın lütfen."

"Kontrol sendeymiş gibi..." Gözlerini kırpıştırdı, yutkundu ve garajın duvarına yaslandı. "Konuşuyorsun."

Turcotte'un sararan tenine ve vücudunun kasılışına baktım. Bay Keene sadist bir pislik olabilirdi ama teşhis konusunda fena değildi. Zaten şehirde ne olup bittiğini eczacıdan iyi kim bilir? Kaopectate'in kalanına ihtiyaç duymayacağıma emindim ama Bill Turcotte'un işine yarayabilirdi. Bezli iç çamaşırlarından bahsetmiyorum bile, mikrop kontrolü ele geçirdiğinde onları kullanmaktan başka çaresi yoktu.

Ya yüzeye çıkacağız ya dibi boylayacağız, diye düşündüm. Saçmalıyordum. Yüzeye çıkmak diye bir seçenek yoktu.

Boş ver. Onu konuştur. Kusmaya başladığında -boğazını kesmeden veya senin tabancanla seni vurmadan kusmaya başlarsa- ona saldırırsın.

"Lütfen sorularımı cevaplayın," dedim. "Size hiçbir şey yapmadığım halde neden peşimde olduğunuzu bilmeye hakkım var."

"Bence zarar vermeyi planladığın o. Emlak işi falan hikâye. Buraya onu bulmaya geldin." Çalıların diğer tarafındaki evi işaret etti. "Adını söylediğin anda bunu anladım."

"Nasıl anlamış olabilirsiniz? Kasaba sizin de dediğiniz gibi Dunning'lerle dolu."

"Evet ama beni ilgilendiren aralarından bir tanesi." Süngüyü tutan eliyle alnındaki terleri sildi. O anda işini bitirebilirdim ama gürültünün dikkatleri üstümüze çekmesinden korktum. Ayrıca silah ateş alırsa vurulan ben olurdum.

Ve merakım iyice artmıştı.

"Koruyucu meleği gibi davrandığınıza göre bir zamanlar size büyük bir iyilik yapmış olmalı," dedim.

Yapmacık bir kahkaha attı. "Çok komiksin ahbap ama söylediklerin bir bakıma doğru. Şimdilik onun koruyucu meleği olduğum söylenebilir."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"O benim Amberson. O pislik kız kardeşimi öldürdü ve onu vuracak... ya da karnını deşecek..." Süngüsünü havaya kaldırdı. "Biri varsa o da benim."

9

Ağzım açık bakakaldım. Uzaklarda bir yerlerde Cadılar Bayramı için havai fişekler atıldı. Çocuklar bağrışarak Witcham Sokağı'nda dolaşıyordu. Ama o arka bahçede ikimizden başka kimse yoktu. Christy ve alkolik dostları kendilerine Bill'in Dostları adını takmışlardı; biz de Frank'in Düşmanları'ydık. Mükemmel bir takım olduğumuz bile söylenebilirdi... Tek bir sorun vardı: "Askısız" Bill Turcotte takım oyuncusuna benzemiyordu.

"Sen..." Durup başımı iki yana salladım. Artık sizli bizli konuşmanın zamanı geçmişti. "Anlat."

"Zannettiğinin yarısı kadar zekiysen zaten anlamışsındır. İkiyle ikiyi topla. Yoksa Chazzy sana yeterince bilgi vermedi mi?"

Başlangıçta parçaları birleştiremedim. Sonra birleştirdim. Her şey yerli yerine oturdu. Kolunda denizkızı dövmesi olan sincap gülümsemeli ufak tefek adam. Frank Dunning sırtına vurup onu uyardığında yüzü gülmüyordu. Öncesinde, Frank hâlâ Tracker'ın masasında espriler yaparken Chaz Frati, Dunning'in meşhur öfkesinden bahsetmişti... ki hademenin kompozisyonu sayesinde zaten

haberdardım. *Kızı hamile bıraktı... Bir iki yıl sonra kız, bebeği alıp tüydü...*

"Jeton düştü mü Kaptan Amerika? Galiba şimdi neler döndüğünü anladın."

"Frank Dunning'in ilk karısı, kız kardeşindi."

"Doğru tutturdun. Sana on puan."

"Bay Frati, kızın bebeği alıp kaçtığını söyledi. Canına tak etmiş."

"Evet onun sana anlattığı, kasabalıların inanmayı tercih ettiği hikâye bu. Ama ben gerçeğin farklı olduğunu biliyorum. Clara ve ben birbirimize hep yakındık. Büyürken o benim her şeyimdi, ben de onun her şeyiydim. Gerçi sen böylesine bir sevgiden anlayacak birine benzemiyorsun. Soğuk bir tipsin."

Christy'yle geçirdiğim tek güzel yılı düşündüm. Nikâhtan önceki ve sonraki altı ay. "O kadar da soğuk biri değilim. Seni anlıyorum."

Yeniden vücudunu ovmaya başlamıştı ama galiba farkında değildi. Göbekten göğse, göğüsten boyna. Beti benzi iyice atmıştı. Öğle yemeğinde ne yediğini merak ettim ama merakım uzun sürmeyecekti; yakında kendi gözlerimle yediklerini içtiklerini görebilecektim.

"Öyle mi? O zaman belki Mikey ile bir yerlere yerleştiklerinde bana yazmamasını komik bulmamı da anlarsın. Kart bile atmadı. Beni sorarsan, bir süre sonra artık hiçbiri komik gelmemeye başladı. Kardeşim bana mutlaka yazardı. Onu ne kadar sevdiğimi bilirdi. Ufaklığı ne kadar sevdiğimi de bilirdi. Ona buna fıkra anlatan eşek herif, kayıp olduklarını polise bildirdiğinde kardeşim yirmi yaşındaydı, Mikey ise on altı aylıktı. 38 yazıydı. Bu yıl kırk yaşına basacaktı, yeğenimse yirmi bir. Oy kullanacak yaşa gelmiş olacaktı. Ve daha çocukken Royce denilen iğrenç herifin pis organını ona sokmasını engelleyen ağabeyine tek bir satır bile yazmayacağına inanmamı mı bekliyorsun? Ya da Boston, New Heaven veya her nereye gittiyse durumunu düzeltene kadar idare etmek için borç istemeyeceğini mi zannediyorsun? Bak bayım, bana kalsa..."

Gözlerini kırpıştırdı, gırtlağından bana son derece tanıdık gelen bir öğğk sesi döküldü ve dengesini kaybetti. Garajın duvarına tutunarak toparlanmayı denedi. Olmadı.

"Oturmalısın," dedim. "Hastasın."

"Ben hiç hastalanmam. Altıncı sınıftan beri grip bile olmadım."

Söyledikleri doğruysa bu mikrop Varşova'ya giren Alman ordusu gibi onu yerle bir edecekti.

"Mideni üşütmüşsün Turcotte. Ben de bütün gece rahatsızdım. Eczacı Bay Keene salgın olduğunu söylüyor."

"O dar kafalı pislik bir halt bilmez. Ben iyiyim." Ne kadar iyi olduğunu göstermek için yağlı saçlarını geriye attı. Yüzü daha da beyazdı. Japon süngüsünü tutan eli öğlene kadar benim elim nasıl titremişse öyle titriyordu. "Dinleyecek misin, dinlemeyecek misin?"

"Devam et." Saatime baktım. Altıyı on geçiyordu. Önceden ayak sürüyen zaman birdenbire hızlanmıştı. Frank Dunning şimdi neredeydi? Markette mi? Hiç sanmıyordum. Bence bugün marketten erken ayrılmış, belki çocuklarını şeker toplamaya götüreceğini söylemişti. Ama asıl planı başkaydı. Bir yerlerdeki bir barda içiyordu. Lamplighter'da değil. Oraya bir, en fazla iki bira için giderdi. O kadarının altından kalkabiliyordu, gerçi -eğer karım buna örnek gösterilebilirse ki bence gösterilebilirdi- bardan çıktığında susuzluğu geçmek bir yana, artıyordu adeta. Beyni daha fazlası için ısrar ediyor, ona içmesini emrediyordu.

Hayır, içki denizinde yüzmek istediğinde gideceği yer Derry'nin salaş barlarından biriydi: Spoke, Sleepy, Bucket. Belki aşırı kirli Kenduskeag'ın yukarısında kalan meyhanelerden birine giderdi - Wally'nin Yeri'ne veya taburelerin çoğunu boyalı suratlı fahişelerin doldurduğu Paramount Lounge'a. Onlara da herkesi güldüren fıkralar anlatır mıydı? Beynini alkolle doldurmaya başladığında insanlar yanına yaklaşmaya cesaret edebiliyorlar mıydı? Dişlerinin dökülmesini istemiyorlarsa, hayır.

"Kardeşim ve yeğenim kaybolduğunda Dunning, Cashman tarafında kiralık bir evde yaşıyordu. Hiç durmadan içerdi ve içtiğinde yumruklarını kullanmasını sever. Kardeşimin vücudunda morluklar görmüştüm. Hatta bir keresinde Mikey'nin küçücük sağ kolu bileğinden dirseğine kadar mosmor olmuştu. 'Clara, seni ve bebeği dövüyor mu? Dövüyorsa ben de onu döveceğim,' dedim

bir gün. 'Hayır,' dedi ama bunu söylerken gözlerime bakamıyordu. 'Ondan uzak dur Billy,' dedi. 'O çok güçlü. Sen de güçlüsün ama cılızsın. Sert bir rüzgârda uçup gidersin. Seni incitir.' Bu sözlerin üstünden altı ay bile geçmeden ortadan kayboldu. Herif, çekip gittiğini söyledi. Ama Cashman tarafı ormanlıktır. O bölgede ağaçtan başka şey yoktur. Ağaçlar ve bataklık. Gerçekte neler olduğunu çaktın mı?"

Evet. Diğerleri Dunning artık içki sorununu kontrol altına almış saygı duyulan bir vatandaşa dönüştüğünden bu hikâyeye inanmayabilirdi. Ayrıca etkileyici bir adamdı. Ama ben içerden tüyo almıştım, yalan mı?

"Bence kontrolünü kaybetti. Eve sarhoş döndüğü bir gün kardeşim yanlış bir şey söyledi, belki tamamen masumane bir şey..."

"Belki naçizane..."

"Naçi ne?"

Çalıların arasından arka bahçeye baktım. Diğer tarafta bir kadın mutfak penceresinin önünden geçip gözden kayboldu. Dunning malikânesinde akşam yemeği servisi başlamıştı. Tatlı yiyecekler miydi? Kremalı jöle? Turta? Sanmıyordum. Cadılar Bayramı gecesi kimin tatlıya ihtiyacı var? "Demek istediğim, adam onları öldürdü. Sen de bu sonuca varmadın mı?"

"Evet..." Hemen bu sonuca varmam onu şaşırttı, biraz da şüphelendirdi. Bence saplantılı insanlar geceler boyu uykularını kaçıran şeylerin dile getirilmekle kalmayıp bir de onaylandığını duyduklarında genellikle önce tedirgin olurlar. Bu işin altında bir iş var, diye düşünürler. Ama bu işin altında bir iş yoktu. Dalga geçmiyordum.

"Dunning kaç yaşındaydı, yirmi iki mi?" dedim. "Önünde koca bir hayat vardı. 'Korkunç bir şey yaptım ama paçayı kurtarabilirim,' diye düşünmüştür. 'Ormandayız, en yakın komşuyla aramızda kilometreler var...' En yakın komşuyla aralarında kilometreler mi vardı Turcotte?"

"En yakında olanla bile." Neredeyse homurdanarak karşılık vermişti. Bir eliyle boğazına masaj yapıyordu. Süngüsü düşmüştü. Sağ elimi uzatıp süngüyü alabilirdim, diğer elimle de silahı

kemerinden çekmek çocuk oyuncağı olurdu ama bunu yapmak istemiyordum. Mikrop Bill Turcotte'un işini bitirecekti. Gerçekten o kadar kolay olacağını düşündüm. Geçmişin inatçı olduğunu unutmanın ne kadar kolay olduğunu görüyor musunuz?

"Böylece cesetleri ormana götürüp gömdü ve kaçtıklarını söyledi. Doğru düzgün bir soruşturma yapılmamıştır."

Turcotte başını çevirip yere tükürdü. "Herif Derry'nin köklü ailelerinden birinden geliyor. Bizimkiler ben on, Clara sekiz yaşındayken Saint John Vadisi'nden gelmişlerdi. Bir kamyonun arkasında. Sence kimse soruşturmaya zahmet etmiş midir?"

Derry'nin Derry oluşuna bir örnek daha - en azından ben böyle düşündüm. Turcotte'un sevgisini anlasam ve acısını paylaşsam da bahsettiği eski bir suçtu. Beni ilgilendirense yaklaşık iki saat sonra gerçekleşecek olandı.

"Frati'yi sen yolladın, değil mi?" Artık gün gibi aşikârdı ama inanmak istemiyordum. Adamın arkadaş canlısı, ıstakoz yerken son dedikoduları anlatan zararsız biri olduğunu düşünmüştüm. Ne kadar yanılmışım. "Arkadaşın mı?"

Turcotte acı acı gülümsedi. "Benim gibi birinin zengin bir tefeciyle ne işi olur? Komik olma. Bir hikâye duymak ister misin?"

Gözucuyla saatime baktım. Biraz daha zamanım vardı. Turcotte konuşurken bizim midè virüsü saldırılarını iyice artıracaktı. Kusmak için ilk eğilişinde harekete geçmeyi planlıyordum.

"Neden olmasın?"

"Ben, Dunning ve Chaz Frati, hepimiz aynı yaştayız - kırk iki. Aklın alıyor mu?"

"Neden olmasın!" Ama zor bir hayat süren (ve kendi itiraf etmek istemese de artık iyice hastalanan) Turcotte diğer ikisinden en az on yaş büyük gösteriyordu.

"Hepimiz lisede son sınıfken Amerikan futbolu takımının yönetici yardımcısıydım. Bana Kaplan Bill derlerdi - sevimli ha? Birinci ve ikinci sınıfta takımın seçmelerine katılmış ama elenmiştim. Ön saflar için cılız, savunma için yavaştım. Hayatımın hikâyesi bayım. Ama futbolu severdim ve cebimde bilet alacak para yoktu -bizimkilerin cebinde bir kuruş olmazdı- ben de yönetici yardımcısı oldum. Hoş laf, ama ne anlama geldiğini bilir misin?"

Elbette bilirdim. Jake Epping olduğum hayatta ben Bay Emlakçı değil, Bay Lise Öğretmeni'ydim ve bazı şeyler hiç değişmez. "Sucuydun."

"Evet, onlara su getirirdim. Birini sıcak çarptığında veya hayalarına tekme yediğinde kusması için kusmuk kovasını tutardım. Ayrıca maçlar bittiğinde ortalığı temizleyen ve duştan kirli donlarını toplayan kişiydim."

Suratını buruşturdu. Midesinin fırtınalı bir denizdeki yata dönüşüşünü gözümde canlandırdım. İşte gidiyor dostlar, yukarı ve... aşağı.

"Bir gün 34 yılının eylül veya ekiminde antrenmandan sonra tek başıma bandajları, dizlikleri ve geride bıraktıkları diğer eşyaları toplayıp sepete dolduruyordum. Başımı kaldırdığımda Chaz Frati'nin ağlayarak sahayı geçtiğini gördüm, kitapları birer birer elinden düşüyordu. Birileri onu kovalıyordu ve – Tanrım, bu da ne!?"

Etrafa bakındığında gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi. Tabancayı veya süngüyü kapmam için iyi bir fırsattı ama yapmadım. Elini yeniden göğsüne götürdü. Midesine değil, göğsüne. Bundan bir sorun olduğunu anlamalıydım ama zihnim meşguldü. Hikâyenin sonunu merak ediyordum. Edebiyat dersinin laneti denilen şey budur. Benim gibiler en uygunsuz zamanlarda bile iyi bir hikâye tarafından baştan çıkarılabilir.

"Rahatla Turcotte. Çocuklar kız kaçıran patlatıyor, Cadılar Bayramı'nda olduğumuzu unuttun mu?"

"Kendimi iyi hissetmiyorum. Belki mikrop konusunda haklısındır."

Hastalanıp güçten düşeceğine inanırsa aceleci kararlar verebileceğini düşündüm. Öylesi işime gelmezdi. "Mikrobu boş ver şimdi. Bana Frati'den bahset."

Sırıttı. Bembeyaz olmuş terli yüzünde beliren o sırıtış insanın tüylerini diken diken edecek türdendi. "Bizim Chazy deliler gibi koşuyordu, ama onu yakaladılar. Sahanın güney ucunda, direklerin yirmi metre ötesinde bir geçit vardı. Onu geçide soktular. Frankie Dunning'in de o serserilerden biri olduğunu duysan şaşar mısın?"

Başımı iki yana salladım.

"Onu geçide sokup tartaklamaya başladılar. İtip kaktılar. Çocuğu rahat bırakmalarını söyledim, biri bana dönüp, 'Sıkıysa gel de kurtar. Sana ona yaptığımızın iki katını yaparız!' diye bağırdı. Ben de soyunma odasına koşup oyunculara bir grup serserinin bir çocuğu dövdüğünü söyledim. Onları durdurmak isteyeceklerini umuyordum. Kimin kime kabadayılık tasladığı umurlarında değildi ama sporcular kavgayı sever. Üstlerinde iç çamaşırlarıyla dışarı fırladılar. Gerçekten komik bir şey duymak ister misin Amberson?"

"Elbette." Yeniden çabucak saatime baktım. Yediye çeyrek vardı. Dunning'lerin evinde tahminimce Doris televizyonun sesini açmış Huntley-Brinkley'i dinleyerek bulaşıkları yıkıyordu.

"Acelen mi var?" diye sordu saatime baktığımı gören Turcotte. "Trene mi yetişeceksin?"

"Komik bir şey söyleyecektin?"

"Ah, evet. Okul marşını söylüyorlardı. Buna ne dersin?"

Sekiz on yarı çıplak iriyarı oğlanın antrenman sonrası kavga heyecanıyla *İleri Derry Kaplanları, yenin bütün düşmanları* diye bağırarak sahaya fırlayışını gözümde canlandırdım. Eh, gerçekten komikti.

Turcotte sırıttığımı görünce aynı şekilde karşılık verdi. Acıklı ama içten bir gülümseme. "Futbolcular serserileri bir güzel benzetti. Ama Frankie Dunning'i değil; ödlek herif sayılarının az olduğunu görünce sahadan kaçmıştı. Chazy kolunu tutarak yerde yatıyordu. Kırılmıştı. Daha kötüsü de olabilirdi. Onu hastanelik edebilirlerdi. Futbolculardan biri yerde yatan çocuğa bakıp parmağının ucuyla onu dürttü – sanki ittirdiği inek pisliğiydi. 'Buraya bir Yahudi'nin jambonunu kurtarmaya mı geldik?' dedi. Diğerleri güldü, çünkü bir tür şakaydı. Yahudi? Jambon?" Yüzüne dökülen yağlı saçlarının arasından bana baktı.

"Espriyi anladım," dedim.

" 'Neyse, kimin umurunda,' dedi başka bir futbolcu. 'Birilerini patakladık ya, o da bana yeter...' Soyunma odasına geri döndüklerinde Chaz'in dışarı çıkmasına yardım ettim. Bayılabileceğini dü-

şünerek onunla evine kadar yürüdüm. Frankie ve arkadaşlarının geri gelmesinden korkuyordum -o da korkuyordu- yine de yanında kaldım. Sebebini biliyorsam namerdim. İçinde yaşadığı evi görecektin - lanet olası bir saraydı. Rehinci dükkânlarında iyi para var demek. Oraya vardığımızda bana teşekkür etti. İçtendi. 'Lafı bile olmaz, altı kişinin bir kişiye karşı birleştiğini görmek hoşuma gitmedi,' dedim. Doğruydu. Ama Yahudiler hakkında ne dendiğini bilirsin: Asla bir borcu veya iyiliği unutmazlar."

"Sen de ne yaptığımı öğrenmek için ondan bir iyilik istedin."

"Ne yaptığını biliyordum ahbap. Ama emin olmalıydım. Chaz bu işin peşini bırakmamı, iyi biri olduğunu söyledi ama Frankie Dunning söz konusu olduğunda kimseyi rahat bırakamam. Ona benden başka kimse bulaşamaz. O benim."

Gözlerini kırpıştırıp göğsünü ovuşturmaya döndü. Bu sefer jeton düştü.

"Turcotte, sorun miden mi?"

"Hayır, göğsüm. Göğsüm sıkışıyor."

Ciddi bir şeye benziyordu, aklımdan geçense şuydu - *şimdi o da geçmişin naylon çorabına sıkıştı.*

"Otur yoksa yere düşeceksin." Yanına gidecek gibi oldum. Silahı çekti. Göğsümün ortasındaki bir nokta -tetiği çekerse kurşunun saplanacağı yer- kaşınmaya başladı. Silahı ondan alabilirim, diye düşündüm. *Gerçekten alabilirdim. Ama hayır, illa hikâyeyi dinlemem gerekiyordu. Bilmem gerekiyordu.*

"Sen otur! Reklamlarda dedikleri gibi, çimenlerin keyfini çıkar."

"Kalp krizi geçiriyorsan..."

"Kalp krizi falan geçirmiyorum. Şimdi otur."

Oturup garajın duvarına yaslanışını seyrettim. Dudakları kesinlikle iyiye işaret olmayan bir mora dönmüştü.

"Ondan ne istiyorsun?" diye sordu Turcotte. "Bilmek istediğim bu. Seninle ne yapacağıma karar vermeden önce bunu bilmeliyim."

Bu soruya ne cevap vereceğimi dikkatlice düşündüm. Hayatım buna bağlıymış gibi. Belki de bağlıydı. Kendisi ne düşünür-

se düşünsün Turcotte adam öldürecek biri değildi. Yoksa Frank Dunning'i yıllar önce mezara yollamış olurdu. Ama silahım Turcotte'taydı ve hastalığı şiddetleniyordu. Kaza eseri tetiği çekebilirdi. Geçmişin değişmemesini isteyen gücün ona yardım etmesi bile mümkündü.

Hikâyemi doğru şekilde anlatırsam -diğer bir deyişle çılgınca kısımları kendime saklarsam- bana inanabilirdi. Çünkü zaten benimle aynı şeylere inanıyor, içten içe ne söyleyeceğimi biliyordu.

"Yine yapacak."

Ne kastettiğimi soracak gibi oldu, ama sormadı. Anladı. Gözleri kocaman açıldı. "Demek istediğin... onu mu?" Çalılara baktı. O ana dek diğer tarafta ne olduğunu bildiğine emin değildim.

"Sadece onu değil."

"Çocuklardan birini de mi?"

"Birini değil, hepsini. Şimdi dışarıda bir yerlerde kafayı çekiyor Turcotte. Yakında öfkeden gözü dönecek. Öfke krizlerini iyi biliyorsun, değil mi? Ama bu sefer işlediği suçu örtbas etmek gibi bir niyeti yok. Umurunda değil. Bu öfke son içtiğinden, Doris dayak yemekten bıkıp onu kapının önüne koyduğundan beri içinde birikiyor. Kadının onu kapının önüne koyduğunu duymuş muydun?"

"Herkes duydu. Şimdi Charity'deki bir pansiyonda yaşıyor."

"Kadının suyuna gitmeye çalışıyordu ama artık bu numaralar kadına sökmüyor. Boşanmak istiyor. Herif de kadını ikna edemeyeceğini anladı, bu gece çekiçle işini bitirecek. Çocuklardan da aynı şekilde kurtulacak."

Kaşlarını çatıp bana baktı. Bir elinde süngü, diğerinde silah. Sert bir rüzgârda uçup gidersin, demişti kız kardeşi yıllar önce ama bu gece sert rüzgâra gerek yoktu, ufak bir esinti bile onu devirmeye yeterdi. "Nereden biliyorsun?"

"Açıklayacak zaman yok, ama biliyorum. Bunu durdurmak için geldim. Bu yüzden bana silahımı geri ver ve bırak işimi yapayım. Kız kardeşin için. Yeğenin için. Bence içten içe sen aslında iyi bir adamsın." Zırvalıyordum ama babamın dediği gibi bir işe girişeceksiniz tam girişmelisiniz. "Yoksa neden Dunning ve arkadaşlarının Chaz Fraty'yi ölümüne dövmelerine engel olasın?"

Düşünüyordu. Zorlasam zihnindeki çarkların dönerken çıkardıkları sesi duyabilirdim. Derken gözleri parladı. Belki de batan güneşin bir oyunuydu ama bana gözleri ışıldıyormuş gibi geldi. Gülümsemeye başladı. Hemen sonra söylediği şeyleri ancak akli dengesi yerinde olmayan bir adam... ya da Derry'de gereğinden uzun yaşamış biri söyleyebilirdi.

"Onların peşine mi düşecek? Tamam, bırak yapsın."

"Ne?"

38'liği bana doğrulttu. "Arkana yaslan Amberson. Sakın bir numara yapma."

İsteksizce arkama yaslandım. Saat yediyi geçmişti ve karşımdaki adam karanlık birine dönüşüyordu. "Bay Turcotte -Bill- iyi olmadığını biliyorum, bu yüzden belki tam anlayamadın. O evde bir kadın ve dört küçük çocuk yaşıyor. Tanrı aşkına, kız daha yedisinde."

"Yeğenim onlardan çok daha küçüktü."

Turcotte ağır ağır, her şeyi açıklığa kavuşturacak büyük gerçeği dile getirir gibi konuşuyordu. Bütün eylemlerini haklı çıkaracağına inandığı şeyi söylüyordu. "Ben herifin işini bitiremeyecek kadar hastayım. Sense bunu yapabilecek biri değilsin. Bir bakışta anlaşılıyor."

Bence yanılıyordu. Lisbon'lu Jake Epping konusunda haklı olabilirdi ama o adam değişmişti. "Niçin denememe izin vermiyorsun? Sana ne zararı olur?"

"Çünkü onu öldürsen bile bu kadarı yetmez. Bunu yeni fark ettim. Birden..." Parmağını şıklattı. "Aklıma geldi."

"Söylediklerin anlamlı değil."

"Çünkü sen yirmi yılını Tony ve Phil Tracker gibi adamların ona kral muamelesi yapışını seyrederek geçirmedin. Kadınların herif Frank Sinatra'ymış gibi göz süzüşlerini izlemekle geçen yirmi yıl. Ben asgari maaş için altı farklı fabrikada ter döker, iğrenç gazları solurken o Pontiac'ıyla şehirde dolaşıyordu." Elini göğsüne götürdü. Ovaladı, ovaladı, ovaladı. Wyemore Yolu 202 numaranın karanlık bahçesinde yüzü beyaz bir lekeye dönmüştü. "Öldürmek o pisliğe iyilik yapmak olur. Onun hak ettiği hapishanede bir kırk

yıl geçirmek. Sabununu yere düşürdüğünde eğilip almaya cesaret edemeyeceği bir yerde. İçebileceği tek şeyin kayısı suyu olacağı bir yerde." Titreyen bir sesle devam etti. "Bir de ne var biliyor musun?"

"Ne?"

Baştan aşağı ürperdim.

"Ayıldığında onları özleyecek. Yaptığına pişman olacak. Geri alabilmeyi dileyecek." Artık neredeyse fısıldayarak konuşuyordu – boğuk ve balgamlı bir ses. Juniper Tepesi gibi yerlerde, tamamen delirmiş olan kişiler ilaçlarının etkisi geçtiğinde kendi kendilerine böyle konuşuyordur herhalde. "Belki karısının ölümüne üzülmez ama veletlere üzülecektir." Bir kahkaha attı, ardından acı çekiyormuş gibi suratını buruşturdu. "Büyük ihtimalle zırvalıyorsundur. Herifin ne yapacağını nereden bileceksin? Ama biliyor musun, umarım yanılmıyorsundur. Bekleyip göreceğiz."

"Turcotte, o çocuklar masum."

"Clara da masumdu. Mikey de masumdu." Gölgelere gömülen omuzları yukarı aşağı hareket etti. Omuz silkiyordu demek. "Defol et!"

"Böyle demek istemediğine..."

"Kes sesini! Oturup bekleyeceğiz."

10

Al'ın bana verdiği saatin akrep ve yelkovanı fosforluydu. Dehşet ve çaresizlik içinde yelkovanın kadranın en altına doğru ilerleyişini seyrettim. Bir dakika. Bir dakika daha. Bir dakika daha. *Ellery Queen'in Yeni Maceraları*'nın başlamasına yirmi beş dakika var. Sonra yirmi. Sonra on beş. Onunla konuşmayı denedim ama beni susturdu. Göğsünü ovalayıp duruyordu. Yalnızca gömlek cebinden sigara çıkarmak için ara veriyordu bu harekete.

"Aman ne harika fikir," dedim. "Onların kalbine çok yararı olacak."

"Kes sesini!"

Süngüyü garajın arkasına, toprağa saplayıp eski bir Zippo'yla sigarasını yaktı. Titreyen alevlerin ışığında yanaklarından aşağı kayan ter damlalarını gördüm. Oysa serin bir geceydi. Gözleri yu-

valarına gömüldüğü için yüzü korku filmlerindeki kurukafaları andırıyordu. Dumanı içine çekip öksürerek çıkardı. Cılız vücudu sarsıldı ama silahı tutan eli sağlamdı. Namluyu göğsüme çevirmişti. Yıldızlar yavaş yavaş gökyüzünü kaplıyordu. Saat artık sekize on vardı. Dunning geldiğinde *Ellery Queen* başlayalı ne kadar olmuştu? Harry'nin kompozisyonunda yazmasa da çok olmadığını sanıyordum. Yarın okul yoktu ama Doris Dunning yedi yaşındaki Ellen'ın yanında Tugga ve Harry olsa bile geç saatlere kadar dışarıda kalmasını istemezdi.

Sekize beş var.

Ve birden durumu kavradım. Apaçık ortada olan gerçekler gibi yalındı. Nasıl daha önce görememiştim? Heyecanım zirvedeyken kelimeler dudaklarımdan döküldü.

"Ödün patlıyor."

"Ne?" Diklenmişim gibi doğruldu.

"Beni duydun." Onu taklit ettim. "'Frank Dunning'e kimse bulaşamaz. O benim.' Yirmi yıldır kendine bunları mı söylüyorsun? Ve hâlâ onu haklayamadın?"

"Sana susmanı söyledim."

"Tam yirmi iki yıl! Chaz Frati'nin peşine düştüğünde de ona gücün yetmemişti, yanılıyor muyum? Kızlar gibi kaçıp futbolcuları yardıma çağırdın."

"Altı kişiydiler!"

"Elbette. Ama o günden bugüne eline Dunning'i haklayacak bir sürü fırsat geçmiştir. Oysa sen basıp düşsün diye kaldırıma muz kabuğu bile koymadın. Kabul et: Ödlek herifin tekisin Turcotte. Deliğine saklanan tavşan gibi burada saklanıyorsun."

"Kapa çeneni!"

"Hapse düşmesinin en iyi intikam olduğu gibi yalanlarla kendini kandırıyorsun, böylece..."

"Kapa çeneni!"

"... Kardeşinin katilinin yirmi yıl elini kolunu sallayarak ortalıkta dolaşmasına izin veren bir ödlek olduğun gerçeğiyle yüzleşmen gerekmeyecek!"

"Seni uyarıyorum!" Altıpatların horozunu çekti.

Yumruğumla göğsüme vurdum. "Haydi, durma! Herkes kurşun sesini duyar, polisler gelir. Dunning de onları görünce dönüp kaçar. Shawshank'i boylayan sen olursun. Eminim hapishanenin de bir fabrikası vardır. Orada saati 1,20 yerine üç kuruşa çalışabilirsin. Ama bundan hoşlanacağına eminim; çünkü o zaman bunca yıldır neden adama dokunmadığını kendine açıklaman gerekmeyecek. Kardeşin hayatta olsaydı suratına tükürür..."

Namlusunu göğsüme dayamayı planlayarak silahı öne uzattı ama ayağı kendi kahrolası süngüsüne takıldı. Elimin tersiyle tabancayı ittirdim. Silah ateş aldı. Kurşun ayağımın bir santim ötesine saplanmış olmalı; çünkü taş parçaları pantolonuma sıçradı. Silahı kapıp namluyu ona doğrulttum, süngüyü almak için harekete geçtiği anda onu vurmaya hazırdım.

Ama süngüye uzanmak yerine garaj duvarına yaslandı. Artık iki eliyle göğsünü tutuyor, boğuluyormuş gibi sesler çıkarıyordu.

Çok uzaklarda olmayan bir yerlerden -Wyemore'dan olmasa da Kossuth'tan- bir adamın bağırışı duyuldu: "Eğlence meğlence, bir kiraz bombası daha atarsanız polisi arayacağım! Bu sözümü bir kenara yazın!"

Derin bir nefes aldım. Turcotte da nefes almaya çalışıyor ama güçlük çekiyordu. Hırıltılar ve böğürtüler yere yığılırken de devam etti. Süngüyü aldım, kemerime takacaktım ama şimşirlerin arasından geçerken bacağıma saplanmasından korktum: Geçmiş dört elle işe sarılmış beni durdurmaya çalışırken riske girmeye değmezdi. Onu karanlık arka bahçeye fırlattım, bir şeye çarpmış olacak ki bir tıkırtı duyuldu. Belki "YAVRUCUĞUNUZ BURAYA AİT" yazan köpek kulübesine çarpmıştı.

"Ambulans," diye inledi Turcotte. Gözleri yaşlarla dolmuş olacak ki parlıyordu. "Lütfen Amberson. Çok canım yanıyor."

Ambulans. İyi fikir. İşte sizi gülmekten öldürecek bir detay. Neredeyse iki aydır 1958'in Derry'sindeydim, yine de ilk hareketim elimi pantolonumun cebine sokup cep telefonumu aramak oldu. Parmaklarım elbette bozuk para ve Sunliner'ın anahtarı dışında hiçbir şey bulamadı cebimde.

"Üzgünüm Turcotte. Acil yardım için yanlış çağda doğmuşsun."

"Ne?"

Bulova'ya göre *Ellery Queen'in Yeni Maceraları* onu bekleyen Amerikalı izleyicilerle birazdan buluşacaktı. "Hayat zor," dedim ve elimi dallardan korunmak için gözüme siper ederek şimşirlerin arasına daldım.

11

Dunning'lerin arka bahçesindeki kum havuzuna takılıp iki seksen yere serildiğimde kendimi boş bakışlı çıplak bir oyuncak bebekle yüz yüze buldum. Tabanca elimden uçtu. Ellerimin ve dizlerimin üzerinde onu aramaya başladım; bulamayacağımı sanıyordum, inatçı geçmişin son numarası buydu. Hastalık ve Bill Turcotte kadar fiyakalı bir numara değildi ama sağlamdı. Yine de aramayı sürdürdüm. Mutfak penceresinden süzülen ışık sayesinde tabancanın nerede olduğunu gördüğümde Kossuth Sokağı'ndan bir arabanın geçtiğini duydum. Sokakların maskeli çocuklarla dolu olduğu bir gecede makul bir sürücü arabayı asla o kadar hızlı kullanmazdı. Fren seslerini duymadan önce bile arabayı kimin kullandığını biliyordum.

379 numaralı evde Doris Dunning oğlu Troy'la birlikte kanepede oturuyor, Ellen ise Kızılderili prensesi kostümü içinde etraflarında koşuşturup dışarı çıkmak için yalvarıyordu. Troy biraz önce Ellen'a, Tugga ve Harry'yle birlikte geri geldiklerinde şekerleri yemelerine yardım edeceğini söylemiş olmalıydı. "Hayır yiyemezsin, giyinip kendi şekerini kendin topla," diye karşılık veriyordu Ellen. Bu sözler herkesi, hatta banyoda olan Harry'yi bile güldürecekti. Ne de olsa Ellen herkesi güldürebilen gerçek bir Lucille Ball'dı.

Silaha uzandım. Elim terlediği için kayıp yeniden çimenlere düştü. Kum havuzuna çarpan ayağım inanılmaz ölçüde ağrıyordu. Evin diğer tarafında arabanın kapısı çarparak kapandı. Betondan yükselen ayak sesleri. Kapıyı kilitle anne, gelen yalnızca öfkeli bir koca değil, duyduğun Derry'nin kendisinin sesi, diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Silahı kaptım, bin bir güçlükle ayağa kalktım ama az kalsın kendi ayağıma takılıp yeniden yere düşecektim. Dengemi bulup

arka kapıya koştum. Kilere açılan kapılar kapalıydı. Etrafında dolanıp bütün gücümle yüklenirsem kapıyı açabileceğime kendimi ikna etmeyi denedim. Hava rutubetli mi rutubetliydi, sanki o bile beni yavaşlatmaya çalışıyordu.

Öleceğimi bilsem bile, diye düşündüm. *Beni öldürse bile ve Oswald tetiği çekse ve milyonlar ölse bile. Ne olursa olsun. Çünkü bu olay şimdi yaşanıyor. Çünkü söz konusu olan onlar.*

Arka kapının kilitli olacağına emindim. Hatta o kadar emindim ki, kapı kolunu çevirdiğimde ve kapı dışarı doğru açıldığında az kalsın yere yapışacaktım. Mutfağa Bayan Dunning'in Hotpoint'ında pişirdiği rostonun kokusu sinmişti. Lavabo bulaşıklarla doluydu. Sos kabı, makarna kâsesinin yanında, tezgâhta duruyordu. Televizyondan titrek bir keman sesi yükseldi - Christy'nin cinayet müziği dediği melodilerden biri. Duruma ne uygun. Mutfak masasında Tugga'nın şeker toplamaya çıkarken giyeceği kauçuk Frankenstein maskesi duruyordu. Yanındaki kesekâğıdına siyah kurşun kalemle **"TUGGA'NIN ŞEKERİ SAKIN DOKUNMAYIN"** yazılmıştı.

Kompozisyonunda, Harry annesinin, "Defol git, burada olmaman gerekiyor," dediğini yazmıştı. Oysa mutfaktan salona doğru yürüdüğüm sırada kadının aslında, "Frank? Burada ne arıyorsun?" diye bağırdığını duydum. "O da ne? Buradan... Defol!" Sonra bir çığlık attı.

12

Kemerli kapıya yaklaştığımda bir çocuk, "Sen de kimsin? Annem niye bağırıyor? Babam mı geldi?" diye sordu.

Başımı çevirdiğimde on yaşındaki Harry Dunning'in mutfağın diğer tarafındaki ufak tuvaletin kapısında durduğunu gördüm. Kostümünü giymiş, tüfeğini eline almıştı. Boştaki eliyle fermuarını çekiyordu. Derken Doris Dunning bir çığlık daha attı. Diğer iki oğlan bağrışıyordu. Sert bir çatırtı duyuldu -ağır, hastalıklı bir ses- ve çığlık yarım kaldı.

"Hayır baba, yapma, onun canını yakıyorsuuun!" diye bağırdı Ellen.

Kemerli kapıyı geçtiğimde gördüğüm manzara karşısında ağzım açık kaldı. Harry'nin kompozisyonuna bakarak adamın, insanların alet kutularında taşıdıklarına benzeyen bir çekici savurduğunu varsaymıştım. Elindeki öyle bir şey değildi. Ucunda on kiloluk demir olan bir balyozdu. Üstelik adam onu oyuncakmış gibi savuruyordu. Gömleğinin kollarını kıvırmıştı. Yirmi yıl boyunca et taşıyıp keserek oluşan kasları ortadaydı. Doris salonun halısına yığılmıştı. Kolu kırıktı -kemik elbiseyi yırtıp dışarı fırlamıştı- ve görünüşünden omzunun çıktığı anlaşılıyordu. Kadının yüzü bembeyazdı. Şaşkın. Emekleyerek halının diğer ucuna ulaşmaya çalıştığı sırada saçları yüzüne dökülmüştü. Dunning balyozu bütün gücüyle savuruyordu. Demir bu sefer kadının kafasına isabet etti. Kafatası çatır çutur parçalandı. Dağılan beyni kanepeye saçıldı.

Ellen bütün gücüyle babasını ittirmeye çalışıyordu. "Dur babişko, dur!"

Dunning kızını saçlarından kavrayıp havaya kaldırdı. Ufaklık çırpındıkça elbisesinin tüyleri yerlere saçılıyordu. Kızı sandalyeye doğru hışımla fırlattı.

"Dunning!" diye bağırdım. "Kes şunu!" Kan çanağına dönmüş gözlerle bana baktı. Sarhoştu. Ağlıyordu. Burnundan sümükler, çenesinin kenarından tükürükler akıyordu. O yüzde öfke, nefret ve yenilmişlik gördüm.

"Lanet herif, sen de kimsin?" diye sorduktan sonra cevabı beklemeden saldırıya geçti.

Silahın tetiğini çektim. Ateş almayacak, Derry'den alınmış bir silah ve ateş almayacak, diye düşünüyordum.

Ama ateş aldı. Kurşun omzuna saplandı. Beyaz gömleği kana bulandı. Merminin etkisiyle yana doğru savrulmuştu ama hemen toparlandı. Balyozu havaya kaldırdı. Hızla kan kaybediyordu ama sanki kanının aktığını hissetmiyordu bile.

Tetiği çektim ama bunu yaptığım sırada biri beni şaşırttı ve kurşun boşa gitti. Harry'ydi. "Dur baba!" diye bağırıyordu. "Dur, yoksa ateş ederim!"

Arthur "Tugga" Dunning emekleyerek bana, mutfağa doğru geliyordu. Harry havalı tüfeğiyle ateş ederken -pat!- Dunning balyozu Tugga'nın kafasına olanca gücüyle indirdi. Oğlanın yüzü kan

revan içinde kaldı. Kemik parçacıkları ve saçlar havada uçuştu; kan damlaları lambaya sıçradı. Ellen ve Bayan Dunning hiç durmadan çığlık atıyordu.

Dengemi sağlayıp üçüncü kez ateş ettim. Bu kurşun Dunning'in sağ yanağına isabet etti ama onu durduramadı. Bu adam insan değil, diye düşünmüştüm o anda, hâlâ da öyle düşünüyorum. Kıstığı gözlerinin ve açıp kapadığı dudaklarının -sanki nefes almıyor, adeta havayı yiyordu- arkasında kanımı donduran bir boşluk vardı.

"Lanet olasıca sen de kimsin?" diye tekrarladı. "Eve izinsiz girmişsin. Burası benim evim."

Havaya kaldırdığı balyozu yay çizerek öne doğru savurdu. Dizlerimi kırıp başımı öne eğdim. On kiloluk demir beni ıskalamış gibi geldiyse de -acı hissetmedim, o sırada değil- başımdan aşağı bir sıcaklık yayıldı. Silah elimden düşüp duvara çarptı ve sekip odanın uzak köşesine savruldu. Yüzümden aşağı ılık bir şeyler akıyordu. Kafamda altı santimlik bir çatlak oluştuğunun farkında mıydım? Beni öldürmesine ramak kala kurtulduğumu biliyor muydum? Emin değilim. Bütün bunlar bir dakikadan kısa sürede, belki otuz saniyelik bir zaman diliminde oluverdi. Hayat pamuk ipliğine bağlı belki ama o iplik kopmadığında da kopmuyordu işte!

"Dışarı çık!" diye bağırdım Troy'a. "Kardeşini alıp dışarı çık! Yardım iste! Birilerine..."

Dunning balyozu tekrar savurdu. Ben geri çekilince balyozun demiri duvara saplandı ve boya parçaları havadaki barut dumanına karıştı. Televizyon hâla açıktı. Hâlâ kemanlar, hâlâ cinayet müziği.

Dunning balyozunu duvardan kurtarmaya çalışırken yanımdan bir şey geçti. Daisy Havalı Tüfeği. Harry tüfeğini babasına fırlatmıştı. Kabzası Frank Dunning'in parçalanmış yanağına çarptı. Adam acı içinde inledi.

"Seni küçük piç! Seni geberteceğim!"

Troy, Ellen'ı kapıya taşıyordu. En azından bu kadarını değiştirebildim, diye düşündüm.

Ama o dışarı çıkamadan kapıda biri belirdi, yalpalayarak içeri girdi ve Troy Dunning ile kızın yere devrilmesine sebep oldu.

Frank, balyozu kurtarıp saldırıya geçtiği için bunları gözucuyla görebildim. Geri çekilirken kolundan yakaladığım Harry'yi de beraberimde mutfağa sürükledim.

"Arka kapıdan çık evlat. Kaç. Sen gidene kadar onu..."

Frank Dunning dudaklarından dökülen çığlığın ardından kaskatı kesildi. Birden göğsünden bir şey çıktı. İllüzyon numaraları gibiydi. Nesne kanla kaplı olduğundan, ne olduğunu çözmek birkaç saniyemi aldı: Süngünün ucu.

"Bu kız kardeşim içindi, seni pislik," dedi Bill Turcotte nefes nefese. "Clara için."

13

Dunning sırtüstü yere devrildi, ayakları salonda kaldı, gövdesi salon ile mutfağı ayıran boşluğa yığıldı. Tam olarak yere yapışmamıştı. Süngünün sapı dışarıda kaldığından, adamın sırtı yere değmiyordu. Bir ayağı havada çırpındı, titredi ve sonra bütün vücudu kaskatı kesildi. Mekik çekerken ölmüş gibi bir hali vardı.

Çığlıklar. Bitmek bilmeyen çığlıklar. Havada barut, boya ve kesif kan kokusu. Doris ölen oğluna doğru gitti. O manzarayı, Tugga'nın kafatasının yarıldığını görmesini istemezdim ama onu durdurmamın bir yolu yoktu.

"Gelecek sefer daha iyi bir iş çıkaracağım Bayan Dunning," diye fısıldadım. "Söz veriyorum."

Yüzüm kan içindeydi, sol tarafı görebilmek için gözümü perdeleyen kanları sildim. Hâlâ bilincim yerinde olduğu için yaramın ciddi olmadığına kanaat getirdim, kafatasına alınan yaralar her zaman çok kötü kanardı. Ne olursa olsun, berbat durumdaydım ve gelecek sefer diye bir şey olacaksa kimse beni görmeden hemen buradan gitmeliydim.

Ama gitmeden Turcotte'la konuşmalıydım. Şansımı denemek zorundaydım. Dunning'in ayaklarının baktığı duvarın dibine yığılmıştı. Göğsünü tutuyor, güçlükle nefes alıyordu. Böğürtlen yiyen çocukların dudakları nasıl mora keserse, dudakları öyleydi. Yüzü ise kireç gibi bembeyazdı. Eline uzandım. Panik içinde elimi tuttu. Gözleri parlıyordu.

"Ödlek kimmiş Amberson?"

"Sen değilsin," dedim. "Sen bir kahramansın."

"Evet," dedi hırıltılı bir sesle. "Tabutuma bir madalya atarsın."

Doris ölen oğlunu kucağına almıştı. Arkasında Troy, Ellen'a sarılmış daireler çiziyordu. Bizden yana bakmadı, orada olduğumuzun farkında değildi. Küçük kız ağlıyordu.

"İyileşeceksin," dedim. Biliyormuş gibi. "Şimdi iyi dinle, söyleyeceklerim önemli: Adımı unut."

"Ne adı? Hiç söylemedin ki."

"Tamam. Ve... arabamı biliyor musun?"

"Ford." Sesi iyice güçsüzleşmişti ama gözleri gözlerimdeydi. "Güzel araba. Üstü açılır. Y tipi motor. 54-55 model."

"Onu hiç görmedin. Bu çok önemli Turcotte. Bu gece şehirden ayrılmam gerekiyor ve diğer yolları bilmediğim için anayoldan gitmek zorundayım. Maine'in merkezine ulaşırsam hürriyetime kavuşacağım. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Arabanı hiç görmedim," dedi, ardından gözlerini kırpıştırdı. "Ah, kahretsin, çok acıyor."

Parmaklarımı şahdamarına bastırıp nabzını kontrol ettim. Nabzı hızlı ve dengesizdi. Uzaktan siren sesleri duyuldu. "Doğru olanı yaptın."

Gözlerini devirdi. "Az kalsın yapmayacaktım. Ne düşünüyordum bilmiyorum. Delirmiş olmalıyım. Dinle ahbap. Eğer seni yakalarlarsa lütfen onlara benimle... biliyorsun, ne yaptığımı..."

"Asla söylemem. Onun işini sen bitirdin Turcotte. Kudurmuş bir köpek gibiydi, sen de onu hakladın. Kardeşin olsa seninle gurur duyardı."

Gözleri kapanırken gülümsüyordu.

14

Tuvalete gidip bir havlu kaptım, ıslatıp kanlı yüzümü sildim. Havluyu küvete atıp iki yeni havlu çıkardıktan sonra mutfağa döndüm.

Buraya gelmeme neden olan oğlan, ocağın yanında durmuş beni izliyordu. Parmağını emdiği günlerin üzerinden en az altı yıl

geçmiş olsa da şimdi yine parmağını emiyordu. Büyümüş gözbeneklerinde ürkmüş bir ifade vardı, yanaklarından yaşlar akıyordu. Kan lekeleri. Yanaklarında ve alnında. İşte size kendisini sarsacak şeyler yaşamış bir çocuk. Ama büyüdüğünde Aksak Harry olmayacak veya beni ağlatan o kompozisyonu hiç yazmayacaktı.

"Siz kimsiniz bayım?" diye sordu.

"Hiç kimse." Yanından geçip kapıya gittim. Söylediğimden fazlasını hak ediyordu. Siren sesleri iyice yaklaştığı halde durup ona döndüm. "Senin koruyucu meleğinim," dedim. Ardından arka kapıdan çıkıp kendimi 1958 yılının Cadılar Bayramı gecesinin kollarına bıraktım.

15

Wyemore'dan Witcham'a yürüdüğüm sırada mavi kırmızı ışıklarıyla polis araçları Kossuth Sokağı'na gidiyordu. Durmadım. İki blok daha gittikten sonra Gerard Caddesi'nden sağa saptım. İnsanlar kaldırımda durmuş siren seslerinin geldiği yöne bakıyorlardı.

"Bayım, neler olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu bir adam. Spor ayakkabılı bir Pamuk Prenses'in elinden tutuyordu.

"Çocuklar kiraz bombası atıyordu," dedim. "Belki yangın çıkmıştır." Yüzümün sol tarafını göstermemeye özen göstererek yürümeyi sürdürdüm. Sokak lambasının yakınındaydık ve kafatasımdan akan kanları görmesini istemiyordum. Dört blok gittikten sonra Witcham'a saptım. Kossuth'un iyice güneyinde kalan Witcham Sokağı karanlık ve sessizdi. Herhalde şehirdeki bütün polis araçları olay yerine gitmişti. Güzel. Grove ile Witcham'ın köşesine ulaşırken dizlerim tutmaz oldu. Etrafa bakındım, şeker toplayan çocukların olmadığını görünce kaldırıma oturdum. Durmayı göze alamazdım ama durmak zorundaydım. Midemdeki her şeyi çıkarmış, bütün gün bir gofret dışında hiçbir şey yememiştim. (Ve Turcotte bana saldırmadan önce onun da tamamını yiyip yemediğimi hatırlamıyordum.) Kötü bir kavgaya tutuşmuş, yaralanmıştım. Yaramın ne kadar kötü olduğuna emin değildim. Ya şimdi duracak ve vücudumun toparlanmasına izin verecek ya da ileride bayılacaktım.

Başımı dizlerimin arasına alıp ciğerlerimi havayla doldurdum. Üniversitedeyken cankurtaran sertifikası almak için Kızılhaç eğitimine katıldığımda zor durumlarda derin derin nefes almanın vücudu kendine getirdiğini öğrenmiştim. Başlangıçta Tugga Dunning'in kafasının balyoz darbesiyle parçalanışı gözümün önünden gitmiyordu. Bayılacakmış gibi oldum. Derken aklıma ağabeyinin kanına bulanmış olsa da yara almadan geceyi atlatan Harry geldi. Ve hiçbir zaman çıkamayacağı bir komaya girmeyen Ellen. Ve Troy. Ve Doris. Kırılan kolu belki hayatının sonuna dek sızlayacaktı ama en azından yakınabileceği bir hayatı olacaktı.

"Başardım Al," diye fısıldadım.

Ama 2011'de ne elde etmiştim? 2011'e ne yapmıştım? Bu soruların cevaplarını bilmiyordum. Kelebek etkisi yüzünden korkunç bir şey olmuşsa her zaman geri dönüp yaptığım değişiklikleri silebilirdim... elbette Dunning ailesinin hayatını değiştirirken Al Templeton'ınkini de değiştirmemişsem. Ya döndüğümde lokantayı yerinde bulamazsam? Diyelim ki Al, Auburn'den hiç gelmedi ya da hiçbir zaman lokanta açmadı, o zaman ne olacaktı? Düşük ihtimaldi... Ama 1958 yılında 1958 modasına uygun olarak kesilmiş saçlarım kafatasımdan akan kanlara bulanırken gerçekten neyin muhtemel olduğuna neyin olmadığına karar verecek durumda mıydım?

Ayağa kalktım, şöyle bir sendelediysem de yürümeye başladım. Sağımda, Witcham Sokağı'nın ilerisinde polis araçlarının ışıklarını görüyordum. İnsanlar Kossuth'un köşesine toplanmıştı ama sırtları bana dönüktü. Arabamı bıraktığım kilise sokağın karşısındaydı. Artık otoparkta yalnızca Sunliner kalmıştı ama sağlam görünüyordu; kimse lastiklerimi patlatmak gibi bir Cadılar Bayramı şakası yapmamıştı. Derken sileceğin altına sıkıştırılan sarı kâğıdı gördüm. Aklıma Sarı Kart Adam geldi ve kalbim duracak gibi oldu. Kâğıdı kaptım, yazanları okuduğumda rahat bir nefes aldım: "BU PAZAR SABAH 9 AYİNİNDE KOMŞULARINIZA VE ARKADAŞLARINIZA KATILIN. YENİ ÜYELERE HER ZAMAN KAPIMIZ AÇIK! UNUTMAYIN, HAYAT BİR SORUDUR, YANITI İSE İSA."

"İşe bak, yanıtın uyuşturucu olduğunu sanıyordum ve kesinlikle şimdi olsa iyi bir ağrıkesiciye hayır demem," diye mırıldanarak

şoför kapısını açtım. Wyemore Yolu'ndaki evin bahçesinde kalan kesekâğıdı aklıma geldi. Bölgeyi araştıran polislerin onu bulması kaçınılmazdı. İçinde birkaç gofret ve boşalmış bir Kaopectate şişesi vardı... Ve yetişkin bezi diyebileceğimiz iç çamaşırlarından.

Bundan ne anlam çıkaracaklarını merak ettim.

Ama fazla değil.

16

Otoyola ulaştığımda başım çok fena ağrıyordu ama yirmi dört saat açık dükkânların var olduğu bir çağda olsaydık bile durmaya cesaret edebileceğimi sanmıyorum; gömleğimin sol tarafı kurumuş kanla kaplıydı. Neyse ki depoyu doldurmayı unutmamıştım.

Parmaklarımla kafamdaki yarayı kontrol etmeyi denediğimde ikinci kez bunu denememem için beni uyaran bir acı dalgası bütün vücudumu sardı.

Augusta'nın eteklerindeki bir dinlenme tesisinde durdum. Saat ona geldiği için in cin top oynuyordu. Arabanın ışığını yakıp aynada gözbebeklerime baktım. Normal görünmeleri içimi rahatlattı. Erkekler tuvaletinin önünde abur cubur makineleri vardı. On sente içi kremalı çikolatalı keklerden aldım. Arabayı kullanırken keki mideme indirdim ve baş ağrım her nasılsa biraz geçti.

Lisbon'a vardığımda vakit gece yarısını geçmişti. Anacadde karanlıktı ama Worumbo ve U.S. GYPSUM fabrikaları aralıksız çalışıyor, takırdıyor, çatırdıyor ve iğrenç kokularını havaya, asidimsi atıklarını nehre akıtmayı sürdürüyordu. Parlak ışıklar içinde uzay gemilerini andırıyorlardı. Sunliner'ı Kennebec Meyve'nin önüne park ettim. Biri içine bakıp koltuktaki, şoför kapısındaki ve direksiyondaki kanları görene dek orada kalacaktı. Sonra polis çağrılacaktı. Herhalde Ford'da parmak izi ararlardı. Derry'deki cinayet mahallinde bulunan 38'likteki parmak izleriyle arabadaki parmak izlerini eşleştirmeleri mümkündü. George Amberson'un Derry'de ve Lisbon'da olduğu tespit edilebilirdi. Ama tavşan deliği bıraktığım yerdeyse George şimdi hiç iz bırakmadan ortadan kaybolacaktı. O parmak izleri on sekiz yıl daha doğmayacak birine aitti.

Bagajı açıp çantayı çıkardım ve geri kalan her şeyi bırakmaya karar verdim. Hepsi belki de yeniden Titus Chevron'un yakınlarındaki ikinci el eşya dükkânı Neşeli Beyaz Fil'de kendini bulurdu. Sokağı geçip fabrikadan yükselen ejderha nefesine doğru ilerledim, Reagan dönemi gelip serbest piyasa ekonomisi Amerikan tekstilinin belini kırana dek devam edecek tak tak, tak tak sesleri...

Kurutma kulübesi, boyahanenin kirli pencerelerinden dökülen beyaz floresan ışığıyla aydınlanmıştı. Kurutma kulübesini avlunun kalanından ayıran zinciri gördüm. Karanlıkta tabelayı okumak imkânsızdı ve onu son görüşümün üstünden iki ay geçmişti ama ne yazdığını hatırlıyordum: **"KANALİZASYON BORUSU ONARILANA DEK BU NOKTANIN ÖTESİNE GEÇİŞ YASAK."** Sarı Kart Adam'dan veya şimdiki adı buysa Turuncu Kart Adam'dan eser yoktu.

Farlar avluyu aydınlattı ve tabakta dolaşan karınca gibi dımdızlak ortada kaldım. Gölgem bir anda uzadı. Büyük nakil kamyonu bana doğru gelirken donup kaldım. Şoförün durmasını, pencereden sarkmasını ve orada ne aradığımı sormasını bekledim. Yavaşladı ama durmadı. Elini kaldırıp beni selamladı. Ben de elimi kaldırdım. Arkasında düzinelerce boş varille yükleme alanına doğru yoluna devam etti. Hızlıca zincire gidip etrafı kolaçan ettikten sonra altından geçtim.

Kurutma kulübesinin arka tarafına giderken kalbim göğüskafesimden fırlayacakmışçasına çarpıyordu. Kafamdaki yara da kalbime paralel olarak sızlıyordu. Bu sefer merdivenlerin yerini gösteren bir taş parçası yoktu. Yavaşla, dedim kendi kendime. *Yavaş yavaş. Basamak tam... burada.*

Değildi. Ayağımın altında zeminden başka bir şey yoktu.

Biraz daha ilerledim ve hâlâ bir şey yoktu. Hava o kadar soğuktu ki, ağzımdan çıkan buharları görebiliyordum. Ama kollarım ve boynum ter içinde kalmıştı. Artık fazla ilerlediğime emin olarak biraz daha ilerledim. Ya tavşan deliği gitmişti ya da zaten hiç var olmamıştı; yani Jake Epping olarak hayatım, ödüllü bahçemden, üniversitedeyken yarısını yazdığım romana ve aşkımı içkide boğan tatlı kadına kadar her şey akla ziyan bir halüsinasyondan ibaretti. Ben baştan beri George Amberson'dum.

Biraz daha ilerledim, durdum, soluklarım hızlandı. Bir yerlerde -belki boyahanede ya da belki dokuma atölyelerinden birinde- biri, "Defol git!" diye bağırdı arkadaşına. Bu sözle yerimden sıçradım. Arkadaşı kahkahalar atarak karşılık verdi.

Burada değil.

Gitmiş.

Zaten hiç yoktu.

Hayal kırıklığına mı uğramıştım? Korku? Aleni bir panik? Aslında hiçbiri. İçim rahatlamıştı. *Burada yaşayabilirim. Hiç zorluk çekmem.* Mutlu bile olurum, diye düşündüm.

Doğru muydu? Evet. Evet!

Fabrikaların çevresi ve herkesin hiç durmadan sigara içtiği halk otobüsleri iğrenç kokuyordu ama çoğu yerde hava son derece temizdi. Tazeydi. Yiyeceklerin tadı güzeldi; süt kapınıza getiriliyordu. Bilgisayarsız yaşamaya alıştığımda o makineye ne kadar bağımlı hale geldiğimi kavramıştım, saatlerimi boş boş e-postaları okuyup dağcılar Everest'i tırmanmayı neden isterse o sebeple internet sitelerini dolaşıyordum: Çünkü oradaydılar. Cep telefonum hiç çalmıyordu; çünkü cep telefonum yoktu. Nasıl bir rahatlık olduğunu anlatamam. Büyük şehirlerde insanlar hâlâ hatları ortak kullanıyordu. Çoğunluk geceleri kapılarını kilitliyor muydu? Kilitliyorlarsa namerdim. Nükleer savaştan korkuyorlardı ama ben 1958'de yaşayanların deneme atışları dışında atom bombasının patlayışını duymadan yaşlanıp öleceklerini bilme avantajına sahiptim. Kimse küresel ısınmayı veya uçakları kaçırıp gökdelenlere çarpan intihar bombacılarını düşünüp endişelenmiyordu.

Ayrıca 2011'deki hayatım (içten içe bildiğim gibi) bir halüsinasyon değilse hâlâ Oswald'ı durdurma şansım vardı. Onu durdurmanın ne gibi sonuçlar doğuracağını bilmez ama bununla yaşayabilirdim.

Tamam. Yapmam gereken ilk şey Sunliner'a dönüp Lisbon'dan ayrılmaktı. Lewiston'a gidip otogarı bulur ve New York'a bir bilet alırdım. Oradan Dallas trenine biner... veya çok sıkılırsam uçağa bile binebilirdim. Hâlâ bir sürü param vardı ve hiçbir hostes benden kimliğimi göstermemi istemezdi. Bilet parasını ödediğim anda Trans World Airlines beni seve seve ağırlardı.

Bu kararın verdiği rahatlama o kadar güçlüydü ki bacaklarım yeniden tutmaz oldu. Derry'de oturmak zorunda kaldığım zamanki kadar kötü bir halsizlik değildi ama destek almak için kurutma kulübesine yaslandım. Dirseğim kulübeye çarptığında yumuşak bir "bong" sesi duyuldu. Derken biri bana seslendi. Bir uğultu. Belli belirsiz bir çağrı. Hatta gelecekten gelen bir ses bile diyebiliriz.

"Jake? Sen misin?" Bu sözleri kuru öksürükler takip etti.

Az kalsın sessizliğimi koruyacaktım. Sesimi çıkarmayabilirdim. Sonra Al'ın bu projeye hayatını adadığını ve tek umudunun ben olduğumu hatırladım.

Öksürüklerin geldiği yöne dönüp ona seslendim. "Al? Konuş benimle. Geriye say." *Ya da öksürmeyi sürdür...*

Saymaya başladı. Ayağımla yoklayarak sese doğru ilerledim. On adım sonra -pes ettiğim noktanın çok ötesinde- ayakkabımın ucu yukarı çıkan basamağa çarptı. Bir kere daha etrafa bakındım. Pis kokulu havayı ciğerlerime çektim. Sonra gözlerimi kapayıp göremediğim basamakları çıkmaya başladım. Dördüncü basamakta serin gece havasının yerini yapış yapış sıcak hava ve kahve kokusu aldı. En azından belden üstüm için durum buydu. Belimin altı hâlâ geceyi yaşıyordu.

Belki üç saniye kadar bir yarım geçmişte, diğer yarım gelecekte kaldı. Derken gözlerimi açtım ve Al'ın tedirgin, yorgun, çökmüş yüzünü gördüğümde 2011'e adım attım.

ÜÇÜNCÜ KISIM

GEÇMİŞTE YAŞAMAK

DOKUZUNCU BÖLÜM

1

Artık hiçbir şeye şaşırmadığımı söylemek isterdim ama Al'ın solundaki şeyi görünce ağzım bir karış açık kaldı: Kül tablasında bir sigara. Fırlayıp sigarayı söndürdüm. "Akciğerinde kalan son birkaç hücreyi de öksürerek çıkarmak mı istiyorsun?"

Bana bir karşılık vermedi. Duyduğuna bile emin değilim. Gözleri fal taşı gibi açılmış bana bakıyordu. "Tanrı aşkına Jake - saçını kim yoldu?"

"Hiç kimse. Gidelim buradan, sigara dumanında boğulmak istemiyorum." Aslında duman beni o kadar rahatsız etmemişti. Derry'de geçirdiğim haftalar sayesinde sigara kokusuna alışmıştım. Eğer dikkat etmezsem göz açıp kapayıncaya kadar kendimi sigaraya başlamış bulabilirdim.

"Biri kafandan parça koparmış ama haberin yok," dedi. "Saçının bir tutamı kulağının arkasında sallanıyor ve... ne kadar kanın aktı? Bir litre mi? Bunu sana kim yaptı?"

"A: Bir litreden az. B: Frank Dunning. Sorularının cevaplarını aldığına göre şimdi benim bir sorum olacak. Dua edeceğini söylemiştin. Niçin seni sigara içerken buldum?"

"Çünkü gergindim. Ve artık bir önemi yok. Ok yaydan çıktı."

Buna söyleyecek bir sözüm yoktu.

2

Al, yavaşça tezgâhın arkasına geçip dolaplardan birini açtı ve üzerinde Kızılhaç arması olan plastik kutuyu çıkardı. Taburelerden birine oturup saate baktım. Al, kapının kilidini açıp bizi içeri aldığında sekize çeyrek vardı. Tavşan deliğinden geçip 1958'deki harikalar diyarından çıktığımda zannederim beş kalaydı. Al, bütün seyahatlerin tam iki dakika sürdüğünü iddia ediyordu ve gö-

rebildiğim kadarıyla duvardaki saat de ondan yanaydı. 1958'de 52 gün geçirmiştim ama benim zamanımda saat sabah 7.59'du.

Al, yara bandını ve tentürdiyodu çıkarmakla meşguldü. "Eğil ki yarayı görebileyim," dedi. "Sağ yanağını tezgâha yasla."

"Hidrojen peroksit sürmesen de olur. Yara dört saat önce açıldı, kan çoktan pıhtılaşmıştır. Kesiği görüyor musun?"

"Sonradan pişman olacağımıza şimdi işimizi düzgün yapalım," dedi ve başımın tepesini ateşe verdi.

"Ahh!"

"Acıtıyor, değil mi? Çünkü yara hâlâ açık. İnan bana kafandaki enfeksiyonu 1958'deki taş kafalara göstermek istemezsin. Kımıldama. Saçlarını kesmem gerek yoksa yara bandı tutmaz. Neyse ki saçın kısa."

Şak-şak-şak. Ardından yara bandını yarama bastırarak acımı iki katına çıkardı -buralarda buna yaraya tuz basmak denir- ve bandın kenarlarını kafatasıma yapıştırdı.

"Bandı bir iki gün sonra çıkarabilirsin ama o zamana kadar şapkan sürekli başında olsun. Bir süre kulağının arkası komik görünecek ama bir daha o bölgede saç çıkmazsa saçlı kısımları o tarafa tarayarak üstünü örtebilirsin. Aspirin ister misin?"

"Evet. Bir fincan da kahve. Hazırlayabilecek durumda mısın?" Gerçi kahvenin fazla bir yararı olmayacaktı. İhtiyacım olan şey sağlam bir uykuydu.

"Önemli değil." Kahve makinesini açtıktan sonra yeniden ilkyardım çantasını karıştırdı. "Kilo vermişsin."

Söyleyene bak, diye düşündüm. "Hastaydım. Yirmi dört saatlik..." Bunu söylerken donup kaldım.

"Jake, sorun nedir?"

"Al'ın duvarındaki çerçeveli fotoğraflara bakıyordum. Tavşan deliğinden geçtiğimde orada Harry Dunning'le birlikte çekilmiş bir resmimiz vardı. Harry'nin lise diplomasını tutmuş objektife gülümsüyorduk.

Artık fotoğrafın yerinde yeller esiyordu.

3

"Jake? Dostum? Neler oluyor?" Tezgâha koyduğu aspirini ağzıma atıp susuz yutuverdim. Sonra ayağa kalkıp Ünlüler Duvarı'nın yanına gittim. Elim ayağım tutmuyordu. İki yıl boyunca Harry'yle birlikte çekilmiş resmimizin asılı olduğu yerde Al'ın Maine Eyaleti ikinci bölge temsilcisi Mike Michaud'yla çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Al'ın aşçı önlüğüne iliştirdiği iki rozete bakılırsa Michaud seçimlerde yeniden adaylığını koymuştu. Rozetlerden birinde "KONGRE İÇİN MICHAUD'YU SEÇİN" yazıyordu. Diğerinde "LISBON MIKE'I DESTEKLİYOR." Saygıdeğer temsilcimiz parlak turuncu bir Moxie tişörtü giymiş, elinde Şişkoburger'le kameralara gülümsüyordu.

Fotoğrafı yerinden çıkardım. "Bu fotoğraf ne kadardır orada?"

Al bana bakıp kaşlarını çattı. "O fotoğrafı hayatımda hiç görmedim. Son iki seçimde Michaud'yu desteklediğim doğru -seçim kampanyasına katılan gönüllüleri becerirken yakalanmayan bütün Demokratları desteklerim- ve onunla mitinglerden birinde tanışmıştık. Ama sadece bir kez karşılaştık, o da Castle Rock'ta. Restorana hiç gelmedi."

"Anlaşılan gelmiş. Arkadaki senin tezgâhın değil mi?"

Artık küçücük patileri andıran cılız elleriyle fotoğrafı eline alıp yüzüne yaklaştırdı. "Evet," dedi. "Burası benim restoranım."

"Yani kelebek etkisi gerçek. Delil istiyorsan işte fotoğraf."

Uzun uzun fotoğrafa baktıktan sonra gülümsedi. Yüzünde bir tür şaşkınlık vardı. Veya hayranlık. Ardından fotoğrafı bana verip kahveleri koymak için tezgâhın arkasına geçti.

"Al? Harry'yi hâlâ hatırlıyorsun, değil mi? Harry Dunning'i?"

"Elbette hatırlıyorum. Onu kurtarmak için Derry'ye gitmemiş miydin?"

"Onu ve kardeşlerini kurtarmak için, evet."

"Kurtarabildin mi?"

"Biri hariç. Babaları biz onu durduramadan Tugga'nın işini bitirdi."

"Biz dediğin kim?"

"Sana her şeyi anlatacağım ama önce eve gidip iyi bir uyku çekmeliyim."

"Dostum, fazla zamanımız yok."

"Farkındayım," dedim *bunu hatırlamak için sana bakmam yeterli Al* diye düşünerek. "Ama uykusuzluktan ölüyorum. Benim için şu anda saat gece bir ve..." Ağzımı sonuna kadar açıp esnedim. "Zor bir gece geçirdim."

"Tamam." Kahveleri getirdi – bana sade, kendisine sütlü kahve yapmıştı. "Kahveni içerken bana anlatabileceğin kadarını anlat."

"Önce lütfen hiçbir zaman lisede hademelik yapmadığı ve onu buraya getirmediğim halde Harry'yi nasıl hatırlayabildiğini açıklar mısın? Sonra da lütfen fotoğraf aksini söylediği halde neden Mike Michaud'nun buraya gelişini hatırlamadığını açıkla."

"Harry Dunning'in hâlâ kasabada olup olmadığını bilemezsin," dedi Al. "Aslında Lisbon Lisesi'nde hademelik yapıp yapmadığını da bilemezsin."

"Hâlâ hademe olması akıl almaz bir tesadüf olurdu. Geçmişte Bill Turcotte diye bir adamın yardımlarıyla büyük değişiklikler yaptım Al. Annesi ölmediğine göre Harry, Heaven'da yaşayan teyzesiyle eniştesinin yanına gönderilmemiştir. Ayrıca ağabeyi Troy ve kardeşi Ellen hâlâ hayattaydı. Dunning ve çekici, Harry'nin yakınına bile gidemedi. Tüm bu değişikliklere rağmen Harry hâlâ burada yaşıyorsa benim için büyük bir sürpriz olacak."

"Kontrol etmenin bir yolu var," dedi Al. "Ofisimde bir bilgisayar var. Arkaya gel." Öksürerek ve düşmemek için eşyalara tutunarak bana yolu gösterdi. Ben kahvemi yanıma aldım, o kendininkini tezgâhta bıraktı.

Ofis lafı mutfağın arkasındaki dolap büyüklüğündeki delik için abartılı bir söz. İkimiz güçlükle içine sığıyorduk. Duvarlar notlarla, izin belgeleriyle ve sağlık yönetmelikleriyle kaplıydı. Eğer meşhur kediburger dedikodularını yayan insanlar bunca evrakı görseydi -aralarında hijyen konusunda lokantaya A verildiğini gösteren sertifika bile vardı- ağızlarından çıkanı belki kulakları duyardı.

Harry'nin Macbook'u, üçüncü sınıfta kullandığımız sıralara benzeyen bir masanın üstüne konmuştu. Koltuğa yığıldığında dudaklarından hem acı hem rahatlama göstergesi gibi duran bir homurtu döküldü. "Lisenin bir internet sitesi yok mu?"

"Elbette var."

Bilgisayarın açılmasını beklerken 52 günlük yokluğumda kaç e-posta biriktiğini düşündüm. Sonra yolculuğumun sadece iki dakika sürdüğünü hatırladım. Ne budalalık. "Galiba deliriyorum Al," dedim.

"O hissi iyi bilirim. Biraz daha dayan, sonra - bir saniye, işte açıldı. Bakalım. Dersler... Yaz okulu... Fakülteler... Yönetim... Personel."

"Tıkla," dedim.

Fareyi kımıldatıp kendi kendine bir şeyler mırıldandı, başını salladı, bir şeye tıkladı ve sonra kristal küresine danışan falcı misali gözlerini ekrana dikti.

"Eee? Beni delirtme."

Görebilmem için bilgisayarı çevirdi. Tepede "LISBON LİSESİ PERSONELİ" yazıyordu. "MAINE'İN EN İYİLERİ!"

Altında spor salonunun ortasında duran iki adam ve bir kadının resimleri vardı. Hepsi gülümsüyordu. Hepsi Lisbon Tazıları amblemli kazaklar giymişti. Hiçbiri Harry Dunning değildi.

4

"Harry'nin hademelik yaptığını ve öğrencin olduğunu hatırlıyorsun; çünkü tavşan deliğinden geçen sendin," dedi Al. Yeniden lokantaya dönüp masalardan birine geçmiştik. "Bense ya tavşan deliğini kendim de kullandığım için ya da yakınında olduğum için onu hatırlıyorum." Şöyle bir düşündü. "Bence ikincisi doğru. Delik bir tür radyasyon yayıyor olmalı. Sarı Kart Adam da yakınında olduğu için deliği ve değişimleri hissediyor. Onu gördün, neden bahsettiğimi biliyorsun."

"O artık Turuncu Kart Adam."

"Ne demek istiyorsun?"

Esnedim. "Şimdi sana anlatmayı denesem bile altından kalkabileceğimi sanmıyorum. Seni eve bırakmak ve sonra evime dönmek istiyorum. Kurt kadar açım, bir şeyler yiyeceğim, sonra da..."

"Sana bir omlet yapayım," dedi. Ayağa kalkmayı denedi ama başaramadı, yeni bir öksürük krizine tutuldu. Ne zaman nefes

almaya çalışsa gırtlağından ıslık sesini andıran bir ses çıkıyor ve vücudu öksürüklerle sarsılıyordu. Gırtlağından çıkan sesler bisiklet tekerleğinin demirlerine sürtünen karton parçasının çıkardığı sesleri andırıyordu.

Elimi uzatıp nazikçe kolundan tuttum. "Hayır Al, şimdi eve gidip dinlenme zamanı. İlaçlarını al, uyuyabilirsen uyu. Ben mışıl mışıl uyuyacağıma eminim. Sekiz saat. Çalar saati kuracağım."

Öksürükleri kesildi ama gırtlağından hâlâ hırıltılar yükseliyordu. "Uyku. En kalitelisinden. Seyahatlerimden sonraki uykularımı hatırlıyorum. Seni kıskanıyorum dostum."

"Akşam yedide sende olurum. Hayır, sekiz diyelim. Sana gelmeden internetten kontrol etmek istediğim şeyler var."

"Her şey yolundaysa?" Yüzünde umutlu bir gülümseme belirdi.

"O zaman yarın geçmişe dönüp üzerime düşeni yapmaya hazırlanacağım."

"Hayır," dedi. "Başka birinin yediği haltı düzeltmeye hazırlanacaksın." Nazikçe elimi sıktı. Parmakları cılızdı ama kavrayışı güçlüydü. "Sen geçmişi değiştirmeye değil, başka birinin yaptığı hatayı düzeltmeye gidiyorsun. Oswald'ı bulacak, planlarını bozacak ve yüzündeki ukala gülümsemeyi sileceksin."

5

Arabayı çalıştırdığımda ilk işim sol ayağımla debriyaja basıp vitese uzanmak oldu. Parmaklarım boşluğu yakalayıp ayağım paspasa çarptığında elimde olmadan bir kahkaha attım.

"Ne oldu?" diye sordu Al.

Ford Sunliner'ımı özlemiştim, olan buydu ama önemli değildi; yakında yeniden arabama kavuşacaktım. Gerçi gelecek sefer cebimde daha az para olacağından Bill Titus'la daha sıkı pazarlık edebilirdim. (Hometown Trust'a yatırdığım para kapıdan bir sonraki geçişimde sıfırlanacaktı.)

Kendimi Titus'la sıkı bir pazarlığa hazır hissediyordum.

Adeta farklı biriydim.

"Jake? Aklına komik bir şey mi geldi?"

"Boş ver."

Anacaddede herhangi bir değişiklik olmuş mu diye baktım. İflasın eşiğinde görünen Kennebec Meyvecilik de dahil olmak üzere bütün binalar aynıydı. Şef Worumbo'nun heykeli hâlâ kasaba parkının ortasındaydı ve Cabell Mobilya'nın vitrinindeki kâğıtta hâlâ "UCUZA GİTMEYECEĞİZ" yazıyordu.

"Al, tavşan deliğine dönmek için altından geçmen gereken zinciri hatırlıyor musun?"

"Elbette."

"Ya üzerindeki yazıyı?"

"Kanalizasyonla ilgili yazı mı?" Yola mayın dizilmiş olmasından korkan askerleri andırıyor, ne zaman bir tümseğin üstünden geçsek irkiliyordu.

"Dallas'tan döndüğünde -amacına ulaşamayacak kadar hasta olduğunu fark ettiğinde- yazı hâlâ yerinde miydi?"

"Evet," dedi biraz düşündükten sonra. "Öyleydi. Aslında komik, bir boruyu onarmak kimin dört yılını alır?"

"Kimsenin. Hele gece gündüz kamyonların gelip gittiği bir fabrikanın bahçesindeki borudan söz ediyorsak. Öyleyse neden borunun onarılmadığı kimsenin dikkatini çekmiyor?"

Başını iki yana salladı. "Hiçbir fikrim yok."

"Yazı insanların yanlışlıkla tavşan deliğine düşmelerini engellemek için konulmuş olabilir. Peki, öyleyse onu oraya kim koydu?"

"Bilmiyorum. Bu söylediğin pek aklıma yatmadı."

Al'ın sağ salim evine girdiğini görmek istiyordum ama direksiyonun başında uyuyakalmaktan korkmaya başlamıştım. Üstelik kafamdaki tek şey de bu değildi. Aklımdan geçenleri Al'a söylemek zorundaydım. Çok umutlanmamasını sağlamanın tek yolu buydu.

"Geçmiş inatçı Al. Değişmek istemiyor."

"Biliyorum, sana söyledim."

"Evet söyledin. Ama artık geçmişi değiştirirken karşılaşılan direncin gelecekte oluşacak değişikliğin ölçüsüyle doğru orantılı olduğuna inanıyorum."

Bakışlarını üzerime dikti. Gözlerinin altındaki halkalar neredeyse siyaha dönüşmüştü ve gözleri acıyla parlıyordu. "Lütfen ne demek istiyorsan açıkça söyle."

"Dunning ailesinin geleceğini değiştirmek Carolyn Poulin'in geleceğini değiştirmekten zordu. Sonucun daha fazla insanı etkilemesi de önemli ama bence asıl mesele Poulin adlı kızın her ne olursa olsun hayatta kalması. Doris Dunning ve çocukları ise ölmüştü... Geçmişi düzelttiğimde bile birini kurtaramadım. İnan bana, gelecek sefer aynı hataları yapmak istemiyorum."

Dudaklarında varla yok arası bir gülümseme belirdi. "Aferin. Gelecek sefer biraz daha eğilmeni öneririm. Böylece kafanda korkunç bir yarayla dolaşmaktan kurtulursun."

O konuyu çoktan düşünmüştüm ama aklımdan geçenleri söylemeye zahmet etmedim. Arabanın burnunu evinin garaj yoluna soktum. "Söylemeye çalıştığım şu: Oswald'ı durdurmayı başaramayabilirim. En azından ilk denememde." Bir kahkaha attım. "Ama ne fark eder ki, ehliyetimi de ilk denemede alamamıştım."

"Ben de... Ama yeniden başvurmak için beş yıl beklemem gerekmiyordu."

Bu detayın altını çizmekte haklıydı.

"Kaç yaşındasın Jake? Otuz? Otuz iki?"

"Otuz beş." Otuz altıya bu sabah olduğumdan iki ay daha yakındım ama arkadaşlar arasında birkaç ayın lafı mı olur!

"Beceremez ve her şeye baştan başlamak zorunda kalırsan ikinci denemende kırk beşinde olacaksın. On yılda pek çok şey değişir, hele geçmiş aleyhine çalışıyorken."

"Biliyorum," dedim. "Şu başına gelene bak."

"Ben sigara içtiğim için kansere yakalandım, hepsi bu." Söylediklerini ispatlamak istercesine öksürdü ama gözlerinde acının yanı sıra şüphe kırıntıları da vardı.

"Öyle umuyorum. Öyle olmalı. Ama bu da cevabını bilmediğimiz sorulardan..."

Evin ön kapısı sonuna kadar açıldı. Limon yeşili önlük ve beyaz hemşire ayakkabıları giymiş balıketi bir kadın koşar adım dışarı çıktı. Al'ın Toyota'nın yolcu koltuğunda olduğunu görünce arabanın yanma gelip kapıyı sonuna kadar açtı. "Bay Templeton, neredeydiniz? İlaçlarınızı vermeye geldim ve evi boş görünce, düşündüm ki..."

Al gülümsedi. "Ne düşündüğünü biliyorum ama ben iyiyim. Harika olduğum söylenemez ama iyiyim."

Kadın bana döndü. "Ve siz! Ne demeye onu ortalıkta dolaştırıyorsunuz? Ne kadar hasta olduğunu görmüyor musunuz?"

Elbette görüyordum. Ama kadına neyin peşinde olduğumuzu söyleyemeyeceğimden çenemi kapalı tutup beni azarlamasına gerçek bir erkek gibi göğüs gerdim.

"Konuşmamız gereken önemli konular vardı," dedi Al. "Tamam mı? Oldu mu?"

"Yine de..."

Al dışarı çıktı. "Eve gitmeme yardım et Doris. Jake'in yola koyulması gerek."

Doris.

Doris Dunning gibi.

Al, isim benzerliğini fark etmemişti - ne kadar yaygın bir isim olduğu düşünülürse hepsi bir tesadüf olamaz mıydı? Yine de aklıma takıldı.

6

Eve sağ salim ulaştım. Bu sefer de kendimi Sunliner'ın el frenine uzanırken buldum. Kontağı kapatırken Toyota'mın Derry'de kullandığım arabayla kıyaslandığında plastik ve fiberglastan yapılma bir çöp tenekesi olduğunu düşünüyordum. Eve girip kedimi beslemeye hazırlandım ama kabında yeteri kadar yemek vardı. Üstelik yeni konulduğu belliydi. Neden olmasın! Ona göre, ben gideli daha bir buçuk saat olmuştu!

"Mamanı ye Elmore," dedim. "Çin'deki zavallı aç kedileri düşün. Eminim bir kâse Friskies mamasına bayılırlardı."

Elmore kedi kapısından beni süzdü. Stouffer'ın dondurulmuş yemeklerinden bir iki tane çıkardım. (Kafamdan Frankenstein'ın canavarınınki gibi cümleler geçiyordu: Mikrodalga iyi, modern araba kötü.) Yemeğimi silip süpürdüm, çöpü çıkardım. Yatak odama geçtim. 1958'den aldığım düz beyaz tişörtü çıkardım (neyse ki Al'ın Doris'i tişörtteki kan lekelerini göremeyecek kadar öfkeliydi) yatağın kenarına oturup 1958'den kalma ayakkabılarımın bağcıklarını çözdüm ve sırtüstü yatağa yığıldım. Başım yastığa değmeden uykuya dalmıştım.

7

Saati kurmayı unuttuğumdan bana kalsa öğleden sonra beşte uyanmazdım ama dördü çeyrek geçe Elmore göğsüme çıkıp zıplamaya ve yüzümü koklamaya başladı. Yemeğini bitirmişti ve tabağının yeniden doldurulmasını istiyordu. Kedimin kabını doldurduktan sonra yüzümü soğuk suyla yıkayıp bir kâse mısır gevreği yedim. Öğünlerimin düzene girmesi için günler geçmesi gerekecekti.

Karnım doyunca çalışma odama geçip bilgisayarımı açtım. İlk olarak kasaba kütüphanesinin sayfasına uğradım. Al haklıydı, arşivlerinde haftalık *Lisbon Weekly Enterprise*'ın bütün sayıları vardı. Kayıtlara ulaşmadan önce kütüphaneye üye olmam gerekti, bana on dolara patladı ama koşullar düşünülecek olursa ödenecek küçük bir bedeldi.

Gazetenin 7 Kasım tarihli nüshasını arıyordum. İkinci sayfada, araba kazası haberi ile kundaklama haberi arasında "POLİSLER KİMLİĞİ BİLİNMEYEN ADAMI ARIYOR" yazıyordu. Bahsettikleri adam bendim... Daha doğrusu Eisenhower dönemindeki ikinci benliğimdi. Sunliner'ı bulmuş ve kan lekelerini görmüşlerdi. Bill Titus arabayı George Amberson adında birine sattığını söylemişti. Makalenin tonu kalbimi sızlattı: Yaralı olabilecek kayıp bir adam için duyulan endişeyi dile getiriyordu. Hometown Trust'taki banka memuru Gregory Dusen beni "konuşmasını bilen görgülü biri" olarak tarif etmişti. Baumer'ın berber dükkânının sahibi Eddie Baumer da aynı şeyi söylemişti. Kimse Amberson adlı adamdan şüphelenmiyordu. Eğer beni Derry'deki olayla ilişkilendirebilselerdi durum farklı olurdu ama kimse aradaki bağlantıyı kuramamıştı.

Sonraki haftanın gazetesinde de durum aynıydı. Polis haberleri kısmında ufak bir nota dönüşmüştüm: "WISCONSIN'Lİ ADAMI ARAMA ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR." Sonraki sayı yaklaşan tatile ayrılmış, George Amberson'dan hiçbir iz kalmamıştı. Ama oradaydım. Al, adını ağaca kazımıştı. Bense benimkini eski bir gazetenin sayfalarında bulmuştum. Beklediğim bir şey olsa da yolculuğumun delilleriyle karşılaşmak nefesimi kesti.

Ardından Derry *Daily News*'ın internet sitesine baktım. Onların arşivine erişmek bana daha pahalıya patladı -otuz dört dolar elli sent- ama birkaç dakika içinde 1 Kasım 1958 tarihli gazeteye ulaştım.

Şehirde işlenen bir suçun şehrin gazetesinin birinci sayfasında olacağını sanırsınız ama Derry adlı o garip şehirdekiler olup bitenleri hasıraltı etmek için ellerinden geleni yapan insanlardı. Gazetenin manşetinde Sovyetler Birliği, İngiltere ve ABD'nin nükleer silah denemelerinin yasaklanmasını öngören anlaşmayı imzalamak için Cenevre'de toplandıklarıyla ilgili bir haber vardı. Altında on dört yaşındaki satranç dehası Bobby Fischer'la ilgili bir makale yer alıyordu. Birinci sayfanın en altında, sol tarafta (medya uzmanlarının söylediğine göre insanların ya son baktıkları ya hiç bakmadıkları yerde) "KANLI KAVGADA İKİ ÖLÜ" diye bir başlık görülüyordu. Habere göre "toplumun saygın üyelerinden, yardımseverliğiyle de tanınan" Frank Dunning cuma gecesi saat sekizde, "hafif alkollü olarak", ayrıldığı karısının evine gitmişti. Karısıyla tartıştıktan sonra (tartışma falan duymamıştım... üstelik oradaydım) Dunning çekiçle kadına vurup kolunu kırmış ve annesini savunmak için araya girdiğinde on iki yaşındaki oğlu Arthur Dunning'i öldürmüştü.

Haber on ikinci sayfada devam ediyordu. Oraya geçtiğimde eski dostum/düşmanım Bill Turcotte'un fotoğrafıyla karşılaştım. Habere göre, "Bay Turcotte oradan geçerken Dunning'lerin evinden yükselen çığlıkları duymuştu." Koşarak o tarafa gittiğinde açık kapıdan neler olduğunu görmüş ve Frank Dunning'i "çekici savurmayı bırakması" konusunda uyarmıştı. Dunning reddedince Bay Turcotte, Dunning'in kemerindeki av bıçağını görüp bir şekilde onu almayı başarmış ve Dunning'le dövüşmüştü. Kısa süren mücadelenin ardından Dunning aldığı bıçak yaraları yüzünden ölmüştü. Kahraman Bay Turcotte ise saniyeler sonra kalp krizi geçirmişti.

Eski fotoğrafa baktım -Turcotte 40'lı yılların sonlarına ait bir sedanın tamponuna ayağını yaslamış, ağzında sigarası objektife bakıyor- ve parmaklarımla ritim tutmaya başladım. Dunning arka-

dan bıçaklanmıştı, önden değil. Üstelik av bıçağıyla değil, süngüyle. Dunning'in kemerinde av bıçağı falan yoktu. Tek silahı çekiçti. Polis detayları fark etmemiş olabilir miydi? Ray Charles kadar kör olmadıkları sürece imkânsızdı. Yine de Derry'yi bildiğimden okuduklarımın hiçbirine şaşırmadım.

Sanırım gülümsüyordum. Haber o kadar deliceydi ki hayran olmamak elde değildi. Bütün noktalar birbirine bağlanmıştı. Okuyanın kafasında hiçbir soru işareti kalmıyordu. Sarhoş koca, korku içindeki aile ve kahraman yabancı. (Tesadüfen evin önünden geçtiği vurgulansa da nereye gitmekte olduğundan elbette bahsedilmemişti.) Daha ne olsun! Kimse olay yerindeki kimliği belirlenemeyen yabancıdan bahsetmemişti. Tam Derry'ye göreydi.

Buzdolabını karıştırıp çikolatalı pudingden kalanları buldum ve arka bahçemi seyrederek mideme indirdim. Elmore'u alıp keyfi yerine gelene dek okşadıktan sonra bilgisayarımın başına döndüm. Tuşlardan birine bastığımda sihirli ekran koruyucu kayboldu. Bill Turcotte'un fotoğraflarına baktım. Aileyi kurtaran ve bedelini kalp kriziyle ödeyen kahraman yabancı.

Sonunda dayanamayıp telefonun başına gittim ve Bilinmeyen Numaralar servisinin numarasını çevirdim.

8

Derry'de Doris, Troy veya Harold Dunning yoktu. Son olarak Ellen'ı denedim, bir şey bulmayı beklemiyordum; hâlâ şehirdeyse bile evlenip isim değiştirmiş olması muhtemeldi. Ama bazen insanın şansı yaver gider (o mesafeden hedefi tutturan Lee Harvey Oswald bunun kötücül bir örneği). Otomatik ses aradığım numarayı söylerken o kadar şaşkındım ki, kalemi elime almayı bile akıl edememiştim. Numarayı not almak yerine, istediğim numaranın aranmasını sağlayacak tuşa bastım. Kendime doğru dürüst düşünecek zaman tanısaydım herhalde bunu yapmazdım. Bazen gerçeği bilmek istemeyiz. Bazen gerçeği öğrenmeye korkarız. Bir iki adım atar sonra geri döneriz. Ama ahizeyi elimden bırakmamak için bütün cesaretimi toplayıp Derry'deki telefonun çalışını dinledim. Bir kere, iki kere, üç kere. Bir sonraki çalışta telesekreterin

devreye gireceğini tahmin ediyordum. Mesaj bırakmamaya karar verdim. Zaten ne söyleyeceğimi bilmiyordum.

Ama dördüncü zilin ortasında bir kadın telefonu açtı: "Alo?"

"Ellen Dunning'le mi görüşüyorum?"

"Şey, kimin aradığına bağlı." Sesinden eğlendiği anlaşılıyordu. Buğulu ve işveli bir sesi tonu vardı. Bilmesem altmışlarında değil de otuzlarında bir kadın olduğunu zannederdim. Sesi, gırtlağını profesyonel olarak kullanan birinin sesi, diye geçirdim içimden. *Şarkıcı? Oyuncu? Ya da bir komedyen?* Hiçbiri Derry'ye uymuyordu.

"Adım George Amberson. Uzun zaman önce ağabeyiniz Harry'yle tanışmıştım. Maine'e döndüm, ona ulaşmaya çalışıyorum."

"Harry mi?" Sesi şaşkındı. "Aman Tanrım! Askerlik arkadaşı mısınız?"

Öyle miydim? Hızlıca düşünüp bunun akıllıca olmayacağına karar verdim. Hata yapma ihtimalim yüksekti. Daha az riskli bir hikâye seçtim.

"Hayır, onu Derry'den tanıyorum. Çocukluğumuzdan." Bir anda ilham geldi. "Aynı takımdaydık. Birlikte az diz çürütmedik."

"Size bunu söylemek istemezdim Bay Amberson ama Harry öldü."

Bir an kulaklarıma inanamadım. Güçlükle, "Tanrım, çok özür dilerim, başınız sağ olsun," demeyi başardım.

"Uzun zaman önceydi. Ağabeyim Vietnam'da öldü. Bir Vietkong saldırısında."

Koltuğa yığıldım, midem bulanıyordu. Onu topallamaktan ve akli gerilikten kurtarmış ama bunu yaparak ömrünü kırk yıl kadar kısaltmıştım demek. Ne harika! Ameliyat başarılıydı ama hasta öldü, dedikleri bu olsa gerek.

Aklımdan bunlar geçse de gösteriye devam etmek zorundaydım.

"Ya Troy? Siz? O zamanlar küçücük bir çocuktunuz, üç tekerlekli bisiklete biniyordunuz. Sık sık şarkı söylediğinizi hatırlıyorum. Hiç susmuyordunuz." Kahkaha atmayı denedim. "Bizi delirtirdiniz."

"Artık sadece Bennigan Bar'daki karaoke gecelerinde şarkı söylüyorum. Ama çenem hiç durmaz. Bangor'da bir radyoda program yapıyorum."

"Ya Troy?"

"Palın Springs'te keyif çatıyor. Ailenin zengini. Bilgisayar işinden büyük paralar kazandı. Şimdilerde öğle yemeklerini Steve Jobs'la falan yiyor." Bir kahkaha patlattı. Muhteşem bir kahkaha. Maine'in her tarafından insanların onun sesini duymak için o kanalı açtıklarına eminim. Ama yeniden konuştuğunda sesindeki bütün neşe kaybolmuştu. Bir saniyede güneşten karanlığa geçmiştik. "Gerçekte kimsiniz Bay Amberson?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Hafta sonları dinleyici telefonlarını kabul ederim. Cumartesileri bir müzayede programımız var... 'Bir pulluğum var Ellen, neredeyse yeni, ama ödemelere yetişemiyorum. Ellinin üstündeki en iyi teklife veririm...' gibisinden şeyler. Pazarları, politikaya ayrılmıştır. İnsanlar Rush Limbaugh'ya laf etmek veya Glenn Beck'in başkanlığa aday olması gerektiğinden bahsetmek için arar. Sesleri tanırım. Harry'yle çocukluk arkadaşı olsaydınız altmışınızda olmanız gerekirdi ama değilsiniz. Sesinizden en fazla otuz beşinizde olduğunuz anlaşılıyor."

Tanrım, tam isabet. "İnsanlar genç bir sesim olduğunu söyler. Eminim size de aynı şeyi söylüyorlardır."

"İyi deneme," diye karşılık verdiğinde bu sefer sesi yaşlıydı. "Sesimdeki gün ışığını korumak için yıllarca eğitim gördüm. Ya siz?"

Aklıma söyleyecek hiçbir şey gelmediğinden sessizliğimi korudum.

"Ayrıca kimse elli yıl sonra, birlikte ilkokula gittiği birini bulmaya çalışmaz. Hayır efendim."

Telefonu kapasam iyi olacak, diye düşündüm. *Öğrenmek istediklerimi öğrenmiştim. Hatta daha fazlasını. Şimdi telefonu kapayacağım.* Ama telefon kulağıma yapışmıştı. Salonumun perdelerinin alev aldığını görsem bile telefonu elimden bırakabileceğimi sanmıyordum.

Yeniden konuştuğunda sesinde garip bir tını vardı. "Siz o musunuz?"

"Neden bahsettiğinizi..."

"O gece orada biri daha vardı. Harry onu gördü. Ben de gördüm. Siz o musunuz?"

"Hangi gece?" Dudaklarım hissizleştiği için dilim dolaşmış, kelimeler ağzımdan birbirine dolanarak dökülmüştü. Yüzüme içi buzla kaplı bir maske yerleştirilmiş gibi hissediyordum. Kanım donmuştu.

"Harry, onun bir melek olduğunu söylerdi. Bence siz osunuz. Söylesenize, neredeydiniz?"

Artık ne söylediği anlaşılmayan oydu; çünkü ağlamaya başlamıştı.

"Hanımefendi... Ellen... Neden bahsettiğinizi anla..."

"Askere çağrıldığında onu havalimanına ben götürdüm. İzninin bittiğini söylediler. Vietnam'a gidecekti. Ona kendine dikkat et, dedim. Bana, 'Endişelenme kardeşim, omzumda beni koruyan bir melek olduğunu unuttun mu?' dedi. Ben de size soruyorum, 1968 yılının 6 Şubat'ında neredeydiniz bay melek? Ağabeyim Khe Sanh'ta ölürken neredeydiniz? *O zaman neredeydin seni pislik?*"

Bir şeyler daha söyledi ama ne olduğunu çözemedim. Artık hüngür hüngür ağlıyordu. Telefonu kapadım. Banyoya döndüm. Küvete girdim, perdeleri çektim ve kafamı dizlerime yaslayıp gözlerimi papatya desenli paspasa diktim. Sonra çığlık attım. Bir kere. İki kere. Üç. En kötüsüyse şuydu: Al'ın bana lanet olası tavşan deliğinden hiç bahsetmemiş olmasını diliyordum. Hatta daha da fazlası. Geberip gitmesini diliyordum.

9

Arabamı evinin önüne yanaştırıp evin bütün ışıklarının kapalı olduğunu gördüğümde içimde kötü bir his belirdi. Kapıyı açmayı deneyip kilitli olmadığını keşfettiğimde bu his daha da güçlendi.

"Al?"

Hiç.

Elektrik düğmesini bulup ışığı açtım. Salonda, düzenli olarak temizlense de, fazla kullanılmayan odaların steril havası vardı. Duvarlar çerçeveli fotoğraflarla kaplıydı. Neredeyse hiçbirini tanı-

mıyordum -Al'ın akrabaları olduklarını tahmin ettim- ama kanepenin üstünde fotoğrafı asılı olan çifti tanıyordum. John ve Jacqueline Kennedy. Deniz kıyısındaydılar, Hyannis Limanı olabilirdi. Kol kolaydılar. Havada Glade kokusu vardı ama evin içinden gelen hastalık kokusunu bastırmaya yetmiyordu. Bir yerlerde, alçak sesle, The Temptations grubu "My Girl" şarkısını söylüyordu. Bulutlu bir gündeki gün ışığı ve bütün diğer zırvalıklar, bilirsiniz işte...

"Al? Evde misin?"

Başka nerede olacaktı? Portland'daki Studio 9'da dans edip kız tavlayacak hali yoktu ya! Yavaş yavaş neler olduğunu anladım. Bir dilek tutmuştum ve bazen insanın dilekleri kabul olur.

Mutfağa gidip elektrik düğmelerini aradım, hepsini açtım, içerisi floresan ışığıyla aydınlandı. Masada içinde bir haftalık ilaçlarla plastik ilaç kutusu duruyordu. Bu kutular çoğunlukla çantaya veya cebe sığacak kadar küçük olur ama bu, neredeyse ansiklopedi kadar büyüktü. Yanına bir not iliştirilmişti:

8'deki ilaçlarını almayı unutursan SENİ ÖLDÜRÜRÜM!!!!!
Doris.

"My Girl" bitti ve "Just My Imagination" şarkısı başladı. Müziği takip ederek hastalık kokusunun yoğunlaştığı odaya ilerledim. Al yataktaydı. Nispeten huzurlu görünüyordu. Sona yaklaşırken iki gözünden de birer damla yaş süzülmüştü. İzler şimdi bile parlayacak kadar ıslaktı. CD-çalar Al'ın solundaki masadaydı. Bir de ilaç şişesinin altına iliştirilmiş not vardı. Gerçi şişenin en ufak bir esintiye dahi dayanması beklenemezdi; çünkü içi boştu. Etikete baktım: OxyContin, 20 mg. Notu elime aldım.

Özür dilerim dostum, daha fazla bekleyemedim. Çok acı çekiyorum. Sende lokantanın anahtarı var, ne yapacağını biliyorsun. Başaramazsan yeniden deneyebileceğini söyleyerek kendini kandırma, arada pek çok şey olabilir. İlk denemende doğru yap. Belki seni bu işe bulaştırdığım için bana kızgınsın. Ben olsam kızardım. Ama vazgeçme. Lütfen bunu yapma. Teneke kutu yatağın altında. İçinde yaklaşık beş yüz dolar var.

Bu iş senin omuzlarına kalıyor dostum. Doris'in sabah beni bulmasından iki saat sonra ev sahibi lokantanın kapısına kilidi vuracaktır. Bu yüzden bu gece bu işi bitirmelisin. Onu kurtar, olur mu? Kennedy'yi kurtar ve her şey değişsin.

Lütfen.

Al.

Seni kahrolası pislik, dedim içimden. *Tereddüt edeceğimi bildiğin için çözümü bunu yapmakta buldun, değil mi?*

Elbette tereddütlerim vardı ama bu, seçme şansım olduğu anlamına gelmez. Vazgeçeceğimi düşünmüşse yanılmıştı. Oswald'ı durdurmak mı? Elbette. Ama Oswald benim için kesinlikle ikinci plandaydı, sisli bir geleceğin parçasıydı. 1963'ten bahsettiğim düşünülürse garip bir ifade olduğunu biliyorum ama doğru. Asıl meselem öncelikli olarak Dunning ailesiydi. Arkadaşlarının Tugga dediği Arthur: Bu sefer onu kurtarabilirdim. Harry'yi de.

Kennedy fikrini değiştirebilirdi, demişti Al, Vietnam'dan bahsederken.

Kennedy fikrini değiştirmese ve askerleri çekmese bile Harry, 6 Şubat 1968'de aynı yerde olur muydu? Hiç sanmıyordum.

"Tamam," dedim. "Tamam." Eğilip Al'ın alnına bir öpücük kondurdum. Son gözyaşı damlasının tuzlu tadı dudaklarıma geldi. "Rahat uyu dostum."

10

Evime dönüp Lord Buxton çantamın ve sahte devekuşu derisi cüzdanımın içindekilerin bir listesini yaptım. Al, Oswald'ın 11 Eylül 1959'da ordudan ayrıldıktan sonra neler yaptığını detaylı bir şekilde tespit etmişti. Kimliklerim yerli yerindeydi. Parasal durumum Al'ın sakladığı para sayesinde beklediğimden iyiydi. Cebimdekilere eklendiğinde beş bin dolarlık bir adamdım.

Buzdolabımın et gözünde hamburgerler vardı. Birkaçını pişirip Elmore'un tabağına koydum. Yemek yediği sırada onu ok-

şadım. "Geri dönmezsem yan komşumuz Ritter'lara git," dedim. "Sana bakarlar."

Elmore elbette ne söylediğimi anlamadı ama onu beslemeye gelmezsem komşuya gideceğini biliyordum. Kediler hayatta kalmakta ustadır. Çantamı elime aldım ve yatak odama koşup battaniyenin altına saklanma arzuma güçlükle karşı koyarak kapının yolunu tuttum. Kafaya koyduğum şeyi yapacak olursam, döndüğümde kedim ve evim yerinde olacak mıydı? Yerlerinde olsalar bile hâlâ benim mi olacaklardı? Bilmenin imkânı yoktu. Komik bir şey duymak ister misiniz? Geçmişe dönebilen insanlar bile geleceğin ne getireceğini bilemiyor.

"Hey, Ozzie," dedim alçak sesle. "Peşindeyim, seni pislik."

Kapıyı kapayıp dışarı çıktım.

11

Restoran, Al'sız bir garipti; çünkü hâlâ onun varlığını hissediyordum - sanki hayaleti ortalıkta dolanıyordu. Ünlüler Duvarı'ndaki yüzler gözlerini dikmiş bana bakıyor, orada ne aradığımı soruyor, lokantaya ait olmadığımı, çekip gitmemi söylüyorlardı. Benden evrenin düzenini bozmadan önce bu işten vazgeçmemi istiyorlardı. Özellikle Harry'yle resmimizin yerini alan Al ve Mike Michaud fotoğrafı huzursuz ediciydi.

Kilere geçip ufak adımlarla, ayağımla yeri yoklayarak ilerledim. Al'ın dediği gibi ışıklar kapalıyken ayağımla merdiveni arıyormuş gibi yapıyordum. Gözlerini kaparsan daha kolay olur, demişti Al.

Kapadım. İki basamak aşağı indiğimde kulaklarımda basınç değişimini haber veren "pop" sesini duydum. Tenimde gün ışığının ısısını, gözkapaklarımda parıltısını hissettim. Dikiş tezgâhlarının tak tak, tak tak diye kulağımda yankılanan sesleri... 9 Eylül 1958, on ikiye iki dakika var. Tugga Dunning yine hayattaydı, Bayan Dunning'in kolu henüz kırılmamıştı ve yolun birkaç yüz metre ilerisinde, Titus Chevron'un yerinde, üstü açılır güzeller güzeli Ford Sunliner beni bekliyordu.

Ama önce eski Sarı Kart Adam'la ilgilenmeliydim.

Bu sefer talep ettiği bir dolara kavuşacaktı; çünkü cebime elli sent koymayı unutmuştum. Zincirin altından geçip bir dolarlık banknotu pantolonumun sağ cebine aktarmak için biraz oyalandım.

Ve para orada kaldı – çünkü kurutma kulübesinin etrafını dolaştığımda Sarı Kart Adam'ı betona yığılmış olarak buldum. Gözleri açıktı ve kafasının etrafında bir kan gölü oluşmuştu. Gırtlağı kulaktan kulağa kesilmişti. Gırtlağını kesmekte kullandığı kırık bira şişesi hâlâ elindeydi. Diğer elinde Yeşil Kapı'da fiyatların yarıya inmesiyle bir ilgisi olduğunu tahmin ettiğim kart vardı. Önce sarı, sonra turuncu olan kart artık kapkaraydı.

ONUNCU BÖLÜM

1

Üçüncü kez personel otoparkını geçtim. Bir kere daha şans getirsin diye kırmızı beyaz Plymouth Fury'nin kaportasına dokundum. Beni bekleyen haftalarda, aylarda, yıllarda bulabileceğim bütün şansa ihtiyacım olacaktı.

Bu sefer Kennebec Meyve'yi ziyaret etmedim, giysi veya araba almakla da uğraşmadım. Yarın veya bir sonraki gün bunlarla ilgilenebilirdim. Ama bugün Lisbon'da "yabancı" olmak için kötü bir gündü. Kısa süre sonra biri fabrikanın bahçesindeki cesedi bulurdu ve kasabadaki bir yabancının bütün şüpheleri üstüne çekeceğine emindim. George Amberson'un kimliği dikkatli bakan bir polisi atlatmaya yetmezdi, hele de ehliyetinde yazan adresin Bluebird Sokağı'ndaki henüz inşa edilmemiş bir eve ait olduğu düşünülürse.

Otoparkın hemen dışındaki fabrika durağına tam zamanında varmayı başardım. Camında Lewiston Ekspresi yazan otobüs yolda belirdi. Şoföre Sarı Kart Adam'a vermeye hazırlandığım bir doları uzattım. Şoför, belindeki bozuk para kemerinden çıkardığı bir avuç bozukluğu bana verdi. On beş senti kutuya atıp arka sıralara ilerledim. Tahminen Brunswick Hava Üssü'nden gelen iki denizcinin arkasına oturdum. Holly adındaki bir striptiz kulübünde görmeyi umdukları kızlardan bahsediyorlardı. Konuşmaları birbirlerinin omzuna attıkları şakacı yumruklar ve diyaframdan gelen kahkahalarla bölünüyordu.

196. Yol'u seyrettiysem de gözüm hiçbir şey görmüyordu. Ölen adamı düşünüp duruyordum. Ve kararan kartı. Ürkütücü cesetle arama bir an evvel olabildiğince mesafe koymak istiyordum. Cesedin yanından ayrılmadan önce duraksayıp karta dokunmuş-

tum. Başlangıçta tahmin ettiğim gibi karton değildi. Plastik de değildi. Selüloit olabilirdi ama öyle de gelmemişti. Ölü deriyi andıran bir dokusu vardı. Üstünde hiçbir şey yazmıyordu, yazıyorsa bile ben görmemiştim.

Al, Sarı Kart Adam'ın alkol ve tavşan deliğinin yakınında olmanın etkisiyle delirmiş bir evsiz olduğunu varsaymıştı. Ben de kart turuncuya dönene dek bunu sorgulamamıştım. Artık bu teoriye inanmıyordum. Adam kimdi, neydi, bir gün bu sorunun cevabını öğrenebilecek miydim?

Ölü. Olup olacağı bu. Boş ver gitsin. Halletmen gereken bir sürü iş var.

Lisbon Arabalı Sineması'nı geçtiğimizde ipi çektim. Şoför, otobüsü beyaza boyanmış telefon direğinin yanında durdurdu.

"İyi günler," dedim kapıları açan manivelayı aşağı indirmesini beklerken.

"Paydos edip soğuk biramı yudumlamaya başladığımda günüm iyi olacak," deyip bir sigara yaktı.

Birkaç saniye sonra sol elimde çantamla otoyolun kenarında durmuş otobüsün arkasında egzoz dumanından bir bulut bırakarak Lewiston'a gidişini izliyordum. Arkasında bir elinde parlayan bir tencere, diğer elinde S.O.S. sihirli cila olan bir ev kadınının resmi vardı. Kocaman mavi gözlerine ve kırmızı dudaklarındaki sırıtışa bakılırsa kadın sinir krizinin eşiğindeydi.

Bulutsuz bir gökyüzü. Cırcırböcekleri çimenlerin arasında şarkı söylüyor. İneklerin uzaktan gelen böğürtüleri... Rüzgâr otobüsün bıraktığı mazot kokusunu dağıttı. Çayırların tatlı ve ferahlatıcı kokusu burun deliklerime doldu. Beş yüz metre ötedeki Tamarack Konaklama Tesisi'ne doğru yürümeye başladım. Kısa bir yürüyüştü ama ben hedefime varana dek iki araba yanaşıp kendileriyle gelmek isteyip istemediğimi sormuştu. İkisine de teşekkür edip yürüyeceğimi söyledim. Halimden memnundum. Tamarack'a ulaştığımda ıslık çalıyordum.

1958 yılının Amerika'sı.

Sarı Kart Adam olsun olmasın geri dönmek güzeldi.

2

Günün geri kalanını onuncu kez Al'ın Oswald'la ilgili notlarını gözden geçirerek değerlendirdim, bu sefer altında *"NE YAPILMASI GEREKTİĞİYLE İLGİLİ NOTLAR"* yazan iki sayfaya özellikle baktım. Bir süre televizyon izlemeyi denedim ama çok anlamsızdı, tek bir kanal vardı, onda da izlenecek bir şey yoktu. Güneş batarken arabalı sinemaya gidip otuz sentlik yaya biletlerinden aldım. Patlamış mısır tezgâhının önüne katlanır iskemleler dizmişlerdi. Bir paket patlamış mısır ve Pepsol denilen tarçınlı içecekten alıp *Uzun, Sıcak Yaz* filmini seyrettim. Etrafımdakilerin çoğu yaşlı insanlardı ve hoşsohbettiler. *Ölüm Korkusu*[1] başladığında hava soğumuştu ve ceketim yoktu. Odama dönüp derin bir uyku çektim.

Ertesi sabah otobüsle Lisbon'a geri döndüm. Artık taksiye binmeyecektim; şimdilik dar bir bütçeyle hareket etmem gerektiğini varsayıyordum ve ilk olarak Neşeli Beyaz Fil'e uğradım. Sabahın erken saatleri olduğundan hava soğuktu. Bu yüzden Hippi, içerideki kırık dökük bir kanepeye uzanmış *Argos* dergisini okuyordu.

"Selam komşu," dedi.

"Size de selam. Bavul satıyor musunuz?"

"Arkada birkaç tane var. Sanırım iki yüz kadar. Hangarın arkasına giderseniz..."

"Sağ tarafta," dedim.

"Doğru bildiniz, daha önce gelmiş miydiniz?"

"Buraya herkesin bir uğramışlığı vardır," dedim. "İçerisi futbol sahasından büyük."

Bir kahkaha attı. "Harikasın dostum. Gidip kendine bir bavul seç."

Aynı deri bavulu aldım. Ardından sokağın karşısına geçip Sunliner için pazarlık ettim. Bu sefer arabayı üç yüze kapatmayı başardım. Pazarlığımız sona erdiğinde Bill Titus beni kızına yolladı.

"Anlaşılan buralardan değilsiniz," dedi kız.

"Wisconsin'liyim ama bir süredir Maine'de dolaşıyorum. İş için."

---

(1) Alfred Hitchcock'un özgün adı *Vertigo* olan unutulmaz filmi.

"Sanırım dün kasabada değildiniz?" Olmadığımı söyleyince sakızının balonunu patlatıp devam etti: "Şamatayı kaçırdınız. Yaşlı bir ayyaşı fabrikanın orada ölü buldular." Alçak sesle devam etti. "İntihar etmiş. Bir cam parçasıyla kendi gırtlağını kesmiş. Düşünebiliyor musunuz?"

"Çok korkunç," dedim Sunliner'ın faturasını cüzdanıma koyarken. Anahtarları havaya atıp tuttum. "Buralı mıymış?"

"Hayır, kimliği yokmuş. Herhalde kamyonla büyük şehirden gelenlerdendir. Babam öyle söylüyor. Belki Castle Rock'taki elma toplama işi için gelmiştir. Bay Cady -içki dükkânında çalışır- adamın dün içki almayı denediğini ama zaten sarhoş olduğu ve pis koktuğu için onu dışarı attığını babama anlatıyordu. Sonra fabrikanın bahçesine gidip elinde ne kaldıysa içmiş olmalı. O da bitince şişeyi kırıp cam parçalarından biriyle boğazını kesmiş." Tekrarladı: "Düşünebiliyor musunuz?"

Saçımı kestirmedim, bankaya da uğramadım ama yine Mason'dan yeni giysiler aldım.

"Anlaşılan mavinin bu tonu hoşunuza gidiyor," dedi satıcı gömleği işaret ederek. "Üstünüzdekiyle aynı renk."

Aslında üzerimdeki gömlek zaten o gömlekti ama bir şey söylemedim. İkimizin de kafasını karıştırmaktan başka bir işe yaramazdı.

3

Perşembe günü, akşama doğru otoyola çıkmıştım. Bu sefer Derry'ye vardığımda şapka almam gerekmedi; çünkü Mason'dan alışveriş yaparken hoş bir yazlık şapka almayı akıl etmiştim. Derry Konağı Oteli'ne kaydımı yaptırdım, otelin lokantasında yemek yedim ve bara inip kendime bir bira ısmarladım. Bu sefer Fred Toomey'le sohbet etmek için herhangi bir girişimde bulunmadım. Ertesi gün Harris Caddesi'ndeki eski dairemi tuttum, bu sefer inen uçakların sesi bırakın uykumu kaçırmayı, bana ninni gibi geldi. Bir gün sonra Machen Spor Malzemeleri mağazasına gidip satıcıya tabanca almakla ilgilendiğimi, emlak işinin tehlikeli olduğunu falan anlattım. Satıcı 38'lik polis tabancamı çıkarıp bir kere daha

kendini korumak isteyen biri için ideal silah olduğunu söyledi. Alıp çantama koydum. Kansas Sokağı'ndan piknik alanına gidip Richie ve Bevvie'nin *21. Jump Sokağı* dizisindeki sahneleri taklit edişlerini izlemeyi düşündüm. Onları özlediğimi fark ettim. Dönmeden önce *Daily News*'un kasım sonu sayısına baksaydım ne iyi olacaktı... En azından yetenek yarışmasını kazanıp kazanmadıklarını öğrenirdim.

Akşamın erken saatlerinde Lamplighter'a gidip mekân dolmadan bir bira içmeyi alışkanlık haline getirdim. Bazen ıstakoz lokması bile ısmarlıyordum. Frank Dunning'le orada hiç karşılaşmadım, karşılaşmayı istemiyordum da. Lamplighter'a uğramamın başka bir sebebi vardı. Her şey yolunda giderse yakında Teksas'ın yolunu tutacaktım ve yola çıkmadan cebimi doldurmak istiyordum. Barmen Jeff'le ahbaplığı ilerlettim. Eylül ayının sonlarına doğru bir akşam, biraz daha beklese benim açmayı planladığım bir konuyu gündeme getirdi.

"Hangi takımı tutuyorsun George?"

"Yankee'ler elbette," dedim.

"Yankee'ler mi? Wisconsin'li biri Yankee'leri mi tutuyor?"

"Eyalet gururu ayrı, maç kazanmak ayrı. Yankee'ler bu yıl tarih yazacak."

"İmkânsız. Atıcıları yaşlı. Savunmaları gevşek. Mental'ın sağı solu belli olmuyor. Bronx hanedanının sonu geldi. Milwaukee bile işlerini bitirebilir."

Bir kahkaha attım. "Haksız sayılmazsın Jeff, maçları iyi takip ettiğini görebiliyorum. Ama itiraf et. New England'daki herkes gibi Yankee'lerden nefret ediyorsun ve bu da bakış açını etkiliyor."

"Boş konuşacağına bahse girmeye ne dersin?"

"Tamam. Öyle olsun. Ama ücretli çalışanlardan beşlikten fazlasını almamak gibi bir prensibim vardır. Anlaştık mı?"

"Anlaştık." Tokalaştık.

"Tamam," dedim, "Bu işi de bitirdiğimize göre hazır beyzboldan ve bahisten bahsediyorken, bu şehirde nerede büyük bahisler oynayabileceğimi söyleyebilirsen sevinirim. Bana bir bira daha ver ve kendine de bir tane al."

Büyük bahis lafını Maine'liler gibi "büüyük bahis" diye söylemiştim. Bir kahkaha atıp iki Narrangansett çıkardı. (Ona da Derry'liler gibi Nasty Gansett demeye alışmıştım, insan Roma'dayken Romalı gibi konuşmalı.)

Kadeh tokuşturduğumuzda Jeff büyük bahisle ne kastettiğimi sordu. Düşünüyormuş gibi yaptım.

"Mesela beş yüz yatırmak istesem? Yankee'lere."

"Braves takımı, Spahn ve Burdette'i almışken mi? Hank Aaron ve Sağlam Eddie Matthews'tan bahsetmiyorum bile. Sen delirmişsin."

"Belki delirdim belki delirmedim. Ekimde hep birlikte göreceğiz. Derry'de bu çapta bir bahsi kabul edebilecek kimse var mı?"

Ne cevap vereceğini biliyor muydum? Hayır. O kadar ileri görüşlü değildim. Şaşırdım mı? Hayır. Geçmiş sadece inatçı olmakla kalmıyor, simetriden ve birbirinin benzeri dalgalar yaratmaktan da hoşlanıyor. Yeniden baştan beri hissettiğim o uyumun farkına vardım.

"Chaz Frati. Onu buralarda görmüşsündür. Bir sürü rehinci dükkânı var. Ona bahisçi denemez ama eyaletler arası maçlar başladığında veya liseler arası futbol ve basketbol sezonu açıldığında iyi iş yapar."

"Bu çapta bir bahsi kabul eder mi?"

"Elbette. Sana oranları da söyler. Yalnız..." Etrafa bakınıp yalnız olduğumuza emin olduktan sonra, bizi duyacak kimse olmasa da fısıldayarak devam etti. "Ona oyun oynamaya kalkma George. Tanıdıkları var. Güçlü tanıdıklar."

"Anladım," dedim. "Uyarın için teşekkürler. Sana bir iyilik yapıp Yankee'ler kupayı kazandığında senden alacağım olan beş doları istemeyeceğim."

4

Ertesi gün Chaz Frati'nin Denizkızı adlı dükkânına gittim. Yüz elli kiloluk taş suratlı bir kadın beni karşıladı. Mor bir elbise giymiş, şişmiş ayaklarını mokasenlere hapsetmişti. Ona Bay Frati'yle spor odaklı yüklü bir iş teklifini konuşmaya geldiğimi söyledim.

"Bahse mi gireceksin?" diye sordu.

"Polis misin?" diye sordum.

"Evet," diye dalga geçti. Elbisesinin cebinden Tiparillo çıkarıp Zippo'yla yaktı. "Tanımadın mı, ben J. Edgar Hoover'ım evlat."

"Beni iyi yakaladınız Bay Hoover. Evet, bahse girmek istiyorum."

"Ulusal maçlar mı, yoksa Kaplanlar'ın maçları üzerine mi?"

"Buralı değilim, Derry Kaplanı'nı Bangor Babunu'ndan ayırt edemem. Beyzbol üzerine bahse girmek istiyorum."

Kadın, başını perdeyle ön taraftan ayrılan odaya uzattığında kendimi Maine'in en geniş tamponlarından birine bakarken buldum. "Hey, Chazzy, buraya gel. Oltana bir balık vurdu."

Frati dışarı çıkıp şişman kadını yanağından öptü. "Teşekkürler aşkım." Gömleğinin kollarını kıvırdığından denizkızını görebiliyordum. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Ben George Amberson." Elimi uzattım. "Wisconsin'liyim ve kalbim eyaletimin takımında olsa da iş kupaya geldiğinde cüzdanım Yankee'lerden yana."

Arkasındaki rafa uzandı ama şişman kadın çoktan istediği şeyi çıkarmıştı - KİŞİSEL BORÇLAR yazılı yeşil bir defter. Açıp sayfaları karıştırdı ve boş bir sayfa buldu. "Ne kadardan bahsediyoruz acaba?"

"Galibiyet üzerine bahse girersem, beş yüz dolara ne verirsiniz?"

Şişman kadın bir kahkaha atıp sigaranın dumanını dışarı üfledi.

"Bombers için mi? Bire bir tatlım. Koyduğunun iki katını alırsın."

"Ya yedi maçın yedisinin de oynanacağına ve Bombers'ın değil, Yankee'lerin kazanacağına oynarsam? Beş yüz dolara kaça kaç verirsiniz?"

Adam şöyle bir düşündükten sonra şişman kadına döndü. Eğleniyormuş gibi görünen kadın başını iki yana salladı. "Bunu kabul edemeyiz," dedi. "İstersen telgraf çekip New York'a sorabilirsin."

İç çekip parmaklarımla içinde saatlerin ve yüzüklerin durduğu camekânda ritim tutmaya başladım. "Tamam, şuna ne dersiniz

– beş yüz dolar ve Yankee'ler, ilk dört maçın üçünü kaybettikleri halde kupayı kazanacak."

Adam bir kahkaha attı. "Ne iddia ama. Dur da patrona bir danışayım."

Şişman kadınla (onun yanında Frati, Tolkien'in cüceleri gibi duruyordu) fısıldaşıp camekânın başına geri döndüler. "Eğer söylediğini zannettiğim şeyi söylüyorsan parana bire dört veririm. Ama Yankee'ler ilk dört maçın üçünü kaybettikten sonra zirveye oturmazlarsa paranı kaybedersin. Bahsin koşullarını netleştirelim diye söylüyorum."

"Şimdi netleşmiş oldu," dedim. "Ve – siz veya arkadaşınız umarım üzerinize alınmazsınız ama..."

"Biz evliyiz," dedi şişko kadın. "Bu yüzden bir daha bize *arkadaş* deme." Bir kahkaha daha attı.

"Sizi veya eşinizi kızdırmak istemiyorum ama bire dört kesmez. Bire sekiz derseniz... işte o iki taraf için de adil bir anlaşma olur."

"Sana bire beş veririm, hepsi bu," dedi Frati. "Bahis işi benim için ek gelir kaynağı. Vegas'lık bahis istiyorsan Vegas'a git."

"Yedi," dedim. "Hadi ama Bay Frati, biraz yardımcı olun." Yine şişko kadınla bir şeyler fısıldaştılar. Ardından dönüp bire altı önerdi ve ben de kabul ettim. Bu kadar delice bir iddia için düşük bir orandı ama Frati'nin de büyük zarar etmesini istemiyordum. Bill Turcotte'a beni satmış olabilirdi ama geçerli sebepleri vardı.

Üstelik o olay başka bir hayatta kalmıştı.

5

O zamanlar beyzbol oynanması gerektiği gibi oynanırdı – parlak öğleden sonra güneşinin altında ve sonbaharın insanda yazın devam ettiği izlenimi uyandıran ilk günlerinde. İnsanlar vitrindeki 50 ekran Zenith'lerden maçları izleyebilmek için Benton Elektronik Eşya'nın önünde toplanırlardı. Televizyonların üzerinde şöyle yazıyordu: "EVİNİZDE SEYREDEBİLECEKKEN NİÇİN SOKAKTA İZLİYORSUNUZ? KREDİ KOŞULLARIMIZI SORUN!"

Ah, evet. Kredi koşulları. İşte bu benim büyüdüğüm Amerika.

1 Ekim'de Milwaukee, Yankee'leri 1-0 yendi. 2 Ekim'de Milwaukee, Bombers'ı 13-5 yendi. 4 Ekim'de, maçlar yeniden Bronx'a döndüğünde Don Larsen, elinden çıktıktan sonra topun nereye gittiğini bilmeyen ve vurucuların ödünü patlatan Ryne Duren'in yardımıyla Milwaukee'ye dört puan geçirdi.

Maçın birinci bölümünü dairemdeki radyodan dinledim ve son vuruşları Benton'ın önüne toplanan kalabalığın arasından seyrettim. Bittiğinde eczaneye gidip Kaopectate aldım (muhtemelen önceki seyahatimde aldığım şişenin aynısıydı). Bay Keene bu sefer de, böcek mi soktu diye sordu. Ona iyi olduğumu söylediğimde yaşlı pislik hayal kırıklığına uğradı. Gerçekten iyiydim. Geçmişin bana Ryne Duren'in hızlı topları gibi bir top fırlatmasını beklemiyordum ama hazırlıklı olmak en iyisiydi.

Eczaneden çıkarken gözüme "EVİNİZE MAINE'DEN BİR PARÇA GÖTÜRÜN!" yazısı ilişti. Kartpostallar, oyuncak ıstakozlar, çam yapraklarıyla dolu hoş kokulu torbalar, Paul Bunyan heykelinin bibloları ve üzerinde Derry Su Deposu'nun resimleri olan ufak dekoratif yastıklar yan yana dizilmişti – depo şehrin içme suyunun depolandığı silindir bir kuleydi. Her birinden birer tane aldım.

"Oklahoma'daki yeğenim için," dedim Bay Keene'e.

Harris Caddesi'ndeki Texaco benzin istasyonuna arabayı yanaştırdığımda Yankee'ler kupanın üçüncü maçını kazanmıştı. Pompanın üzerindeki yazıda "YEDİ GÜN YİRMİ DÖRT SAAT TAMİR HİZMETİ – ARABANIZI YAKASINDA TEXACO YILDIZI OLAN ADAMA EMANET EDİN!" yazıyordu.

Pompaların başında duran çocuk depoyu doldurup camı silerken garaja girip Randy Baker isimli tamirciyi buldum. Pazarlık ettik. Baker şaşırmıştı ama teklifimi kabul etti. Yirmi dolar el değiştirdi. Bana hem benzin istasyonunun hem evinin telefon numarasını verdi. Depom dolu, camım temiz, aklım rahat olarak oradan ayrıldım. Şey... görece rahat demeliydim. Olası bütün aksilikler için acil durum planı yapmam imkânsızdı.

Ertesi gün için planlarım olduğundan o akşam, bira içmek için Lamplighter'a her zamankinden erken gittim ama Frank Dunning'le karşılaşma riskim yoktu. Bugün çocuklarını Orono'da-

ki futbol maçına götürecekti ve dönüşte yol kenarındaki lokantaya uğrayıp kızarmış yengeç ve gazozla karınlarını doyuracaklardı.

Charles Frati barda oturmuş bira ve suyla vakit öldürüyordu. "Dua et de Braves yarın kazansın, yoksa beş yüz dolarından olacaksın," dedi.

Kazanacaklardı ama aklımda daha ciddi meseleler vardı. Derry'de Bay Frati'den üç bin dolarımı alacak kadar uzun süre kalmayı planlasam da, asıl işimi ertesi gün bitirmeyi planlıyordum. Her şey istediğim gibi giderse Milwaukee maçı kazanmadan Derry'deki işim bitecekti.

"Eh," dedim, bira ve ıstakoz lokması ısmarlayarak. "Hep birlikte göreceğiz."

"Doğru evlat. Bahsin güzelliği bu. Bir soru sorabilir miyim?"

"Hayır. Ama cevap vermezsem kızma."

"İşte senin bu özelliğini seviyorum evlat – ilginç bir espri anlayışın var. Wisconsin'e özgüdür herhalde. Ama asıl merak ettiğim güzel şehrimizde ne aradığın."

"Emlak işindeyim. Bunu söylediğimi sanıyordum."

Bana doğru eğildi. Arkaya yatırdığı saçlarındaki Vitalis ve nefesindeki Sen-Sen kokusunu aldım. "Alışveriş merkezi yapılacağıyla ilgili söylentiler duydum dersem, tutturmuş olur muyum?"

Ardından bir süre konuştuk ama bunları zaten biliyorsunuz.

6

Frank Dunning'in orada olacağına inandığım zamanlarda Lamplighter'dan uzak duruyordum; çünkü onun hakkında ne bilmem gerekiyorsa zaten biliyordum. Ama bu, onunla karşılaşmamayı isteme sebeplerimden sadece biri. Bu konuyu şimdiden netleştirmem gerekiyor. Yoksa Teksas'ta neden öyle davrandığımı hiçbir zaman anlayamayacaksınız.

Bir odaya girip masada iskambilden bir ev gördüğünüzü hayal edin. Çok katlı, detaylı bir çalışma. Göreviniz onu devirmek. Hepsi bu kadar olsaydı, çok kolay olmaz mıydı? Ayağınızı sertçe yere vurur veya şöyle bir üflerdiniz – doğum günü mumlarını söndürmeye yetecek güçte, hafif bir üfleme evi yerle bir etmeye yeterdi.

Ama hepsi bu kadar değil. O evi belirli bir zamanda, zaman çizgisindeki belirli bir noktada yıkmak zorundasınız. O ana dek evin ayakta kalması gerekiyor.

Dunning'lerin 5 Ekim 1958 Pazar günü nerede olacaklarını biliyordum ve bunu değiştirecek bir şey yapmak istemedim. Lamplighter'da onunla göz göze gelmemiz bile olayların akışını değiştirebilirdi. Omuz silkip aşırı temkinli davrandığımı iddia edebilirsiniz, bu kadarcık bir şeyin olayların akışını değiştirmesinin ihtimal dahilinde olmadığını söyleyebilirsiniz. Ama geçmiş, kelebeğin kanatları kadar hassastır veya iskambil kâğıdından bir ev kadar.

Derry'ye Frank Dunning'in iskambil evini yıkmaya gelmiştim ama doğru an gelene dek onu korumak zorundaydım.

7

Charles Frati'ye iyi geceler diledikten sonra daireme geri döndüm. Kaopectate şişem banyodaki ilaç dolabındaydı, üstünde kule resmi olan yeni hatıra yastığımsa mutfak masasında duruyordu. Çekmeceden bir bıçak çıkarıp yastığı dikkatli bir şekilde çaprazlamasına kestim. Tabancamı içine, süngerlerin arasına gömdüm.

Uyuyabileceğime emin değildim ama uyudum. Derin bir uykuydu. Christy'nin alkolik toplantılarından öğrendiği sayısız özlü sözden biri de *elinden geleni yap, gerisini Tanrı'ya bırak* idi. Bir Tanrı var mı yok mu bilmiyorum. Ama o gece başımı yastığa koyduğumda elimden gelenin en iyisini yaptığıma emindim. Artık tek yapabileceğim iyi bir uyku çekmek ve bu kadarının yetmesini ummaktı.

8

Mide rahatsızlığı yaşamadım. Bu sefer günün ilk ışıklarıyla beraber kafamda korkunç bir ağrıyla uyandım. Sanırım migrendi. Emin değilim; çünkü hiç migren ağrısı çekmemiştim. Loş ışığa bakmak bile ensemden sinüslerime kadar bütün sinirlerimin zonklamasına yol açıyordu. Yanaklarımsa gözyaşlarıyla ıslanmıştı.

Yataktan kalktım (bu bile büyük çileydi) kuzeye gelirken aldığım ucuz güneş gözlüğünü taktım ve beş aspirin yuttum. Aspirinler ağrımı dindirmedi ama giyinecek kadar toparlanmamı sağladı. Paltomu giydim, ihtiyacım olacaktı; soğuk ve kurşuni bir sabahtı, yağmur bulutları göz kırpıyordu. Benim için iyi bir gelişme. Gün ışığına dayanabilir miydim bilmiyorum.

Sakalım uzamıştı ama tıraş olacak halim yoktu. Parlak ışığın altında durmak bile beynimin parçalanmasına yetebilirdi. Bugünü nasıl atlatacağımı hayal bile edemiyordum, bu yüzden üzerinde düşünmedim. Her şey sırasıyla, dedim kendi kendime, adım adım. Bir elimle sıkı sıkı tırabzana tutunmuştum, diğerinde süs yastığını taşıyordum. Bir gören olsa oyuncak ayısını taşıyan toraman bir çocuk olduğumu düşünürdü. *Adım adım...*

Tırabzan kırıldı.

Bir an öne savruldum, beynim zonkluyordu, ellerim havayı dövdü. Toparlanamadım. Yastık yere düştüğünde içindeki silahın takırtısı duyuldu. Duvara tutunmaya çalıştım. Son anda duvara iliştirilmiş eski moda elektrik düğmelerinden birini yakalamayı başardım. Düğme duvardan söküldü ama elektrik kabloları dengemi toplamama yetecek kadar uzun süre dayandı. Böylece kemiklerim kırılmadan kazayı atlatmayı başardım.

Basamaklara oturup zonklayan kafamı dizlerime yasladım. Acı dalgaları kalp atışlarımla uyumluydu. Sulanan gözlerim artık gözyuvalarıma sığmayacak kadar şişmişti. Size, tek istediğim daireme dönüp pes etmekti diyebilirim ama doğruyu söylemiş olmam. O an yegâne arzum oracıkta ölmek ve bu işin bitmesiydi. Sık sık bu tür ağrılar çeken insanlar gerçekten var mı? Varsa, Tanrı yardımcıları olsun.

Beni yeniden ayağa kaldırabilecek tek bir şey vardı, ağrıyan beynimi onu düşünmeye zorladım, onu gözümde canlandırmayı denedim: Karşımda bana doğru sürünen Tugga Dunning'in yüzü belirdi. Saçları ve beyin parçaları üzerine saçılmıştı.

"Tamam," dedim. "Hadi."

Yastığı yerden alıp merdivenden indim. Dışarı çıktığımda hava benim için Sahra Çölü'ndeki bir öğleden sonra kadar yakıcı ve gözlerimi alacak kadar aydınlıktı. Anahtarlarımı aradım. Ye-

rinde yoktu. Pantolonumun sağ cebinde kocaman bir delik vardı. Önceki gece orada bir delik olmadığına emindim. Dönüp etrafı araştırdım. Anahtarlar bozuk para yığınının ortasında duruyordu. Öne eğilince beynimdeki ağrı daha da şiddetlendi, sanki kafamı her oynatışımda içindeki koca bir kurşun parçası kafatasıma batıyordu. Anahtarlarımı alıp Sunliner'ın yanına gittim. Arabayı çalıştırmayı denediğimde güvenilir Ford'um beni mahcup etti. Bir kılık sesi duyuldu, hepsi bu.

Buna hazırlıklıydım ama zehirlenmiş kafamı merdivenlerden yukarı sürüklemek zorunda kalmaya hazırlıklı değildim. Nokia'mın yanımda olmasını bu kadar istediğim başka bir an olmamıştır. Onunla direksiyonun başından kalkmadan numarayı çevirebilir ve Randy Baker gelene kadar gözlerimi kapayıp arabada oturabilirdim.

Her nasılsa, kırık tırabzanın ve kırık bir boynun ucunda sallanan kafayı andıran elektrik düğmesinin yanından geçip merdiveni çıktım. Benzin istasyonunu aradım ama cevap veren olmadı -pazar günüydü ve günün erken saatleriydi- ben de Baker'ın ev numarasını denedim.

Herhalde ölmüştür, diye düşündüm. *Gece yarısı kalp krizi geçirmiştir. Değişmek istemeyen geçmiş Jake Epping'e suç ortaklığı yaptığı için onun da işini bitirmiştir.*

Tamirci ölmemişti. İkinci çalışta uykulu bir sesle telefonu açtı. Ona arabamın çalışmadığını söylediğimde herkesin soracağı soruyu sordu: "Dünden bugün böyle olacağını nereden bildin?"

"Tahmin gücüm kuvvetlidir," dedim. "Olabildiğince çabuk gelebilir misin lütfen! Arabayı çalıştırabilirsen bir yirmilik daha vereceğim."

9

Baker gece gizemli bir şekilde gevşemiş olan (belki cebimin delinmesiyle aynı anda olmuştur) akü kablosunu değiştirdi ama Sunliner yine de çalışmadı. Baker bağlantıları kontrol etti ve kablolardan ikisinin yandığını gördü. Neyse ki, yeşil alet çantasında fazladan kablo vardı. Onlar da takıldığında araba canlandı.

"Karışmak bana düşmez ama bence yatağa geri dönmelisin. Ya da doktora gitmelisin. Yüzün bembeyaz," dedi bana.

"Basit bir migren. Birazdan toparlanırım. Bagajı kontrol edelim. Yedek lastiğin sağlam olduğundan emin olmak istiyorum."

Yedek lastiği kontrol ettik. İnikti.

Çiseleyen yağmurun altında peşinden Texaco'ya gittim. Yanlarından geçtiğimiz arabaların farları yanıyordu ve güneş gözlüğüme rağmen her far beynimde delikler açıyordu. Baker tamirhanenin kilidini açtı ve yedek lastiğimi şişirmeyi denedi. Olmadı. Lastik, insan tenindeki gözenekleri andıran bir düzine çatlaktan hava kaçırıyordu.

"Çok garip," dedi. "Daha önce böyle bir şey görmemiştim. Hatalı üretim olmalı."

"Yeni bir lastik verir misin?" dedim.

O yeni lastiği çıkarırken hava pompasının sesine dayanamadığım için istasyonun arka tarafına gittim. Duvara yaslanıp başımı yukarı çevirdim ve soğuk yağmur taneleri alev alev yanan tenime düşerken gözlerimi kapadım.

Her seferinde bir adım, dedim kendi kendime. *Her seferinde bir adım.*

Randy Baker'a lastiğin parasını ödemeyi denediğimde başını iki yana salladı. "Bana bir haftalık para verdin. Daha fazlasını istemek adilik olur. Ama kaza yapmandan korkuyorum. İşin bu kadar önemli mi?"

"Hasta bir akrabama gidiyorum."

"Asıl sen hastasın dostum."

İnkâr edecek halde değildim.

10

7. Otoyol'u kullanarak şehirden ayrıldım, her kavşakta geçiş hakkının bende olup olmadığını görmek için yavaşlıyor, iki tarafı birden kontrol ediyordum. Bunun harika bir fikir olduğu kısa sürede ortaya çıktı, otoyol ile eski Derry Yolu'nun kesiştiği kavşakta, arkası yüklü bir kamyon sağına soluna bakmadan basıp geçti. Yeşil yanmasına karşın durmuş olmasam Ford'um parçalanıp giderdi.

Ben de hamburger olurdum. Beynimdeki ağrıya rağmen kornama yüklendim ama şoför dikkat bile etmedi. Direksiyonun başındaki bir zombiden farksızdı.

Bunu yapmayı başaramayacağım, diye düşündüm. Ama Frank Dunning'i bile durduramazken Oswald'ı nasıl durduracaktım? Teksas'a gitmenin ne anlamı vardı?

Fakat beni harekete geçiren zaten bu değildi. Yeniden yola çıkabildiysem Tugga sayesindedir. Diğer üç çocuğu saymıyorum bile. Onları bir kere kurtarmıştım. Yine kurtaramazsam ölümlerinde payım olduğu gerçeğiyle nasıl yaşardım bilmiyorum.

Derry Sineması'na geldiğimde bilet gişesine giden toprak yola saptım. İki tarafa köknar ağaçları dikilmişti. Arabayı arkalarına park edip motoru kapadım ve dışarı çıkmayı denedim. Çıkamadım. Kapı açılmıyordu. Birkaç kez omzumla yüklendiğim halde yine açılmayınca kilidi kontrol ettim. Otomatik kilitli arabalara daha onlarca yıl olmasına karşın arabanın kapısı kendi kendine kilitlenmişti. Kapıyı kilitlemediğimi adım gibi biliyordum. Kilidi yukarı çekmeyi denedim. Çıkmadı. Zorladım. Açılmadı. Camı açıp dışarı uzandım ve anahtarımı dışarıdan kilide sokup çevirmeyi başardım. Kapı kolunu çektiğimde kilit nihayet açıldı. Arabadan indim ve yastığa uzandım.

Geçmişin değişime gösterdiği direnç, bir eylemin geleceğin ne kadarını değiştireceğiyle doğru orantılı, demiştim Al'a. Söylediğim doğruydu. Ama o zaman ödenmesi gereken kişisel bedellerden haberdar değildim. Şimdi biliyordum.

7. Otoyol'dan yukarı tırmandım, paltomun yakasını yağmurdan korunmak için yukarı kaldırmış, şapkamı aşağı çekmiştim. Arabalar geçerken -sayıları azdı- yolun kenarındaki ağaçların arasına saklanıyordum. Sanırım bir iki kere, şişip şişmediğini kontrol etmek için ellerimle kafamı yokladım. Kafam, içine kurşun doldurulmuş gibi ağırdı.

En sonunda ağaçlar bitti. Yerlerini kayadan bir duvar aldı. Duvarın ötesinde mezar taşları ve heykellerle süslü tepe vardı. Longview Mezarlığı'na varmıştım. Yolun iki tarafına çiçekler dikilmişti. Mezarlıksa kasvetli ve karanlıktı. Normalde hafta sonları akraba-

ların ziyaret günleridir, ortalık insan kaynar ama hava böyleyken kimsenin gelmemesi doğaldı. Mezarlığa bakan yaşlı kadın belli ki erken kalkmamıştı. Ama daha sonra kapıları açacaktı. Kendi gözlerimle görmüştüm.

Duvara tırmanırken yıkılmasını bekledim ama yıkılmadı. Longview'a adım attığımda muhteşem bir şey oldu: Baş ağrım azaldı. Karaağacın altındaki mezar taşma oturup gözlerimi kapadım ve acı seviyesini kontrol ettim. Bende çığlıklar atma ihtiyacı olan 10'dan -hatta omurgamın parçalandığı hissi veren 11'den- katlanılabilir bir 8'e düşmüştü.

"Sanırım eşiği geçtim Al," dedim. "Sanırım diğer taraftayım."

Yine de temkinli olmalıydım ve başka numaralara kendimi hazırladım - devrilen ağaçlar, mezar soyguncuları, hatta gökten düşecek bir meteor. Hiçbir şey olmadı. Althea Pierce Dunning ve James Ellen Dunning'in mezarlarının başına vardığımda baş ağrımın seviyesi 5'e düşmüştü bile.

Etrafa bakındığımda üstünde tanıdık bir isim yazan anıtmezarı gördüm: Tracker. Yanına gidip demir kapıyı zorladım. 2011'de olsak kapı kilitli olurdu ama 1958'de olduğumuzdan paslı menteşelerden yükselen kulak tırmalayan gıcırtıya rağmen kapı kolayca açıldı.

Yaprakları tekmeleyip kendime yol açarak içeri girdim. Mezarın ortasında dua etmek için yerleştirilmiş bir sıra vardı; taş yapının iki tarafına Tracker'ların mezarları dizilmişti. En eskisi 1831'den kalmaydı. Önündeki bakır plakaya bakılırsa, içinde Mösyö Jean Paul Traiché'nin kemikleri vardı.

Gözlerimi kapadım.

Dua sırasına uzandım ve sızdım.

Uyudum.

Uyandığımda öğlene geliyordu. Tracker'ların mezarının kapısına gidip Dunning'i bekledim... Aynı beş yıl sonra Teksas Ders Kitapları Deposu'nun altıncı katına konuşlanan Oswald'ın Kennedy konvoyunun geçişini bekleyeceği gibi.

Baş ağrım geçmişti.

11

Dunning'in Pontiac'ı, Red Schoendienst, Milwaukee Braves için günün zafer sayısını kaydederken mezarlığa yaklaştı. Dunning arabayı en yakındaki yola park etti, araçtan indi, paltosunun yakasını yukarı kaldırdı ve içeri eğilip çiçek sepetlerini aldı. İki elinde birer sepetle yokuştan aşağı, ailesinin mezarlarına doğru yürüdü.

Artık harekete geçme zamanım gelmişti ve kendimi iyi hissediyordum. Beni engellemeye çalışan her ne ise onun diğer tarafına geçmiştim. Yastığı paltomun altına saklamıştım. Elim yastığın içindeydi. Islak çimenler ayaklarımın altında hışırdadı. Gölgemin düşmesine neden olacak bir güneş yoktu. Ben adını söyleyene dek arkasında olduğumu bilmiyordu. Sonra bana döndü.

"Annemleri ziyaret ederken ortalıkta başkalarının olmasından hoşlanmam," dedi. "Hem sen de kimsin? O da ne?" Paltomun altından çıkardığım yastığa bakıyordu. Onu eldiven gibi elime geçirdiğim yastığa.

İlkönce birinci sorusunu cevapladım. "Benim adım Jake Epping. Buraya sana bir soru sormaya geldim."

"Öyleyse sor ve sonra beni rahat bırak." Yağmur damlaları şapkasının kenarından aşağı damlıyordu. Ben de aynı durumdaydım.

"Şu hayattaki en önemli şey nedir Dunning?"

"Ne?"

"Bir erkek için, hayattaki en önemli şey nedir?"

"Kafayı mı yedin? Hem yastığı ne yapacaksın?"

"Lütfen soruma cevap ver."

Omuz silkti. "Sanırım aile."

"Ben de öyle düşünüyorum," dedim ve tetiği iki kere çektim. İlki boğuk bir "pat" sesiydi, halı döverken çıkan sesleri andırıyordu. İkincisi daha güçlüydü. Yastığın alev alacağını sandım -*Baba 2*'de öyle bir sahne vardı- ama tüten dumanlardan başka bir şey olmadı. Dunning yere, babasının mezarına koyduğu çiçeklerin üstüne devrildi. Yanına diz çöktüğümde toprağın neminden dizlerim ıslandı. Emin olmak için yastığı şakağına dayayıp yeniden tetiği çektim.

12

Onu Tracker anıtmezarına sürükleyip parçalanmış yastıkla yüzünü örttüm. Ben oradan ayrılırken birkaç araba yavaş yavaş mezarlığın ortasındaki yoldan geçiyordu. İnsanlar kenarlara yerleştirilen şemsiyelerin altına toplanmıştı. Kimse bana dikkat etmedi. Acele etmeden, arada bir anıtmezarı kontrol ede ede taş duvara yürüdüm. Yeniden ağaçların beni gözlerden sakladıkları bölgeye geldiğimde arabama kadar koştum. Ne zaman araçların yaklaştığını duysam, ağaçların arasına saklanıyordum. Bu kaçışlardan birinde silahı toprağın yirmi santim altına gömdüm. Sunliner bıraktığım yerdeydi. Çalışırken sorun çıkarmadı. Daireme dönüp beyzbol maçının sonunu dinledim. Yanılmıyorsam biraz ağladım. Pişmanlık değil, mutluluk gözyaşlarıydı. Bana ne olursa olsun, Dunning ailesi güvendeydi.

O gece bebekler gibi uyudum.

13

Pazartesi gününün Derry *Daily News* gazetesinde kupadan bolca bahsediliyordu. Tony Kubek'in hatasından sonra Schoendienst'ın attığı zafer turunun hoş bir fotoğrafını koymuşlardı. Red Barber'ın köşesinde Bronx Bombers'ın işinin bittiği yazıyordu. "Yankee'ler öldü, yaşasın Yankee'ler," diyordu Barber.

Haftanın ilk gününde Frank Dunning'le ilgili hiç haber yoktu ama salı günü ölümü, sırıttığı bir fotoğrafıyla beraber ön sayfadan verilmişti. Serseri George Clooney bakışları da, aynı kadınları tavlayan sırıtışı gibi yerli yerindeydi.

İŞADAMI MEZARLIKTA ÖLÜ BULUNDU

Dunning pek çok yardım etkinliğinde görülen bir isimdi

Derry'nin polis şefine göre polis kuvvetlerinin elinde sağlam ipuçları vardı ve yakında bir tutuklama yapılacaktı. Gazetecilerin telefonla görüştükleri Doris Dunning "şokta ve yıkılmış" olduğunu söylemişti. Onun ve kocasının ayrı yaşadıklarından bahsedilme-

mişti. Adamın arkadaşları ve meslektaşları aynı şekilde şaşkınlıklarını dile getirmişlerdi. Herkes Frank Dunning'in harika bir adam olduğunda ağız birliği etmişti ve kimse onu kimin, niçin vurmak isteyebileceğini bilmiyordu.

Tony Tracker (tahminen ceset ailesine ait anıtmezarda bulunduğundan) öfkeden küplere binmişti. "Bu adamın katili için idam cezasını geri getirmeliler," dedi.

Çarşamba günü, 8 Ekim'de Yankee'ler, Braves'ı 2-1 yendi. Perşembe günü sekizinci turda 2-2'lik beraberlikle dört puan alarak kupayı kaptılar. Cuma günü Bayan Huysuz ve Bay Kasvetli'yle görüşmek için Denizkızı adlı dükkâna gittim. Şişman kadın gerçekten de oradaydı. Beni gördüğünde suratı asıldı. "Chazzy! Bay Para Çuvalı geldi!" diye bağırdı. Ardından perdeli eşikten geçip odadan da, hayatımdan da çıktı.

Frati'nin suratında, ilk karşılaşmamızdaki gibi keyifli bir sırıtış vardı. Elindeyse G. AMBERSON yazılı şişkince bir zarf tutuyordu.

"İşte evlat," dedi. "Kısa günün kârı. İstersen sayabilirsin."

"Sana güveniyorum," diyerek zarfı cebime koydum. "Üç bin dolar kaybetmiş biri için fazlasıyla neşelisin."

"Sana büyük para kaptırdığımı inkâr etmeyeceğim," dedi. "Kârımın büyük kısmı sana gitti. Yine de cebime para girdi. Hep girer. Ama ben halka hizmet olsun diye bu işteyim. İnsanlar bahse girmeyi sever, her zaman da sevecekler. Ben de kazandıkları zaman kazandıklarını ödeyeceğim. Ayrıca bahse girmeyi seviyorum. Benim için bir çeşit hobi. Ve en çok neyi seviyorum biliyor musun?"

"Hayır."

"Senin gibi birinin gelip akıl almaz bir bahis oynamasını ve tutturmasını. Böylece evrenin rastlantısallığına olan inancım tazeleniyor."

Al Templeton'ın maç sonuçları çizelgesini görse acaba yine evrenin rasgeleliğinden bahsedebilir miydi?

"Anlaşılan eşin seninle aynı fikirde değil."

Güldüğünde kara gözleri ışıldadı. Kolunda denizkızı dövmesi olan ufak tefek adam, berabere de kalsa, kazansa da, kaybetse de hayattan zevk alıyordu. Takdir edilesi bir özellik. "Ah, Marjo-

rie mi? Zavallının teki eşinin nişan yüzüğü ve acıklı bir hikâyeyle dükkâna geldiğinde zevkten dört köşe olur. Ama iş bahislere geldiğinde bambaşka birine dönüşür. Para kaybettiğimizde üzerine alınıyor."

"Onu çok seviyorsunuz, değil mi Bay Frati?"

"Dünyalar kadar evlat. Dünyalar kadar." Marjorie içeri girerken günün gazetesini içinde yüzüklerin durduğu camekânın üstünde bırakmıştı. Manşette "FRANK DUNNING SON YOLCULUĞUNA UĞURLANIRKEN POLİS HÂLÂ GİZEMLİ KATİLİN PEŞİNDE" yazıyordu.

"Buna ne diyorsun?" diye sordum.

"Bilemem ama sana şu kadarını söyleyeyim..." Öne eğildiğinde yüzündeki gülümseme kaybolmuştu. "Hiç de söylendiği gibi bir melek değildi. Sana kanını donduracak hikâyeler anlatabilirim evlat."

"Anlat, bütün gün boşum."

Yeniden gülümsedi. "Boş ver. Derry'de çenemizi tutmayı severiz."

"Fark ettim," dedim.

14

Kossuth Sokağı'na gitmek istedim. Polisin sıra dışı birileri aileye ilgi gösterecek mi diye Dunning'lerin evini gözetliyor olabileceğini biliyordum ama içimde karşı konulmaz bir arzu vardı. Görmek istediğim Harry değil, kız kardeşiydi. Onunla konuşmalıydım.

Babası yüzünden üzgün olsa da Cadılar Bayramı'nda şeker toplamaya gitmesi gerektiğini söylemek istiyordum.

Herkesin görüp görebileceği en hoş Kızılderili prensesi olacağını ve eve dağ gibi şekerle döneceğini söylemek istiyordum.

En az elli üç yıl daha yaşayacağını ve iyi bir hayat süreceğini söylemek istiyordum.

En önemlisi ise bir gün ağabeyi Harry'nin askere gitmek isteyeceğini ve Ellen'ın onu durdurmak için elinden geleni yapması gerektiğini söylemek istiyordum.

Ama bütün öğretmenlerin bildiği üzere, çocuklar her şeyi unutur.

Ve sonsuza kadar yaşayacaklarını sanırlar.

15

Derry'den ayrılma zamanı gelmişti ama yapmam gereken son bir iş vardı. Pazartesiye kadar bekledim. O öğleden sonra, 13 Ekim'de bavulumu Sunliner'ın bagajına atıp direksiyonun başına oturdum ve kısa bir not yazdım. Onu zarfın içine koyup ağzını yapıştırdım ve ön tarafa alıcının adını karaladım.

Şehir merkezine gidip arabayı park ettikten sonra Sleepy Silver Dollar'a gittim. Tahmin ettiğim gibi barmen Pete'den başka kimse yoktu. Televizyonda *Hayatımın Aşkı* dizisini izleyerek bardakları yıkıyordu. Gözünü John ve Marsha'dan veya adları her neyse, onlardan ayırmadan isteksizce bana döndü.

"Ne verebilirim?"

"Hiçbir şey. Ama bana bir iyilik yapabilirsin. Ben de karşılığında beş dolar veririm."

Para lafı dikkatini çekmiş görünmüyordu. "İyilik nedir?"

Zarfı barın üstüne koydum. "Bahsi geçen kişi geldiğinde bunu vermen."

Zarfta yazan isme baktı. "Billy Turcotte'tan ne istiyorsun? Neden zarfı ona kendin vermiyorsun?"

"Sana basit bir görev veriyorum Pete. Beş dolar istiyor musun, istemiyor musun?"

"Elbette istiyorum. Ona bir zarar vermeyeceği sürece. Billy iyi biridir."

"Ona kötülük değil, iyilik etmiş olacaksın."

Parayı zarfın üstüne koydum. Pete ikisini de kaldırıp pembe dizisine döndü. Bardan çıktım. Turcotte tahminimce zarfı almıştır. Yazanları okuduktan sonra bir şey yapıp yapmadığıysa asla cevabını öğrenemediğim sorulardan olacak. Notta şöyle yazıyordu:

16

Sunliner'a binip geri geri otoparktan çıkarken Bay Keene'in ince, uzun, şüpheci yüzünü eczanenin penceresinden bana bakarken gördüm. Camı açıp kolumu dışarı çıkardım ve ona hareket çektim. Ardından son kez anayoldan geçip bir daha dönmemek üzere Derry'den ayrıldım.

Sevgili Bill,

Kalbinde bir rahatsızlık var. Bir an evvel doktora gitmelisin yoksa çok geç olacak. Bunu şaka sanabilirsin ama değil. Böyle şeyleri kimsenin bilemeyeceğini düşünebilirsin ama ben biliyorum. Sen, Frank Dunning'in kardeşin Clara'yı ve yeğenin Mikey'yi öldürdüğünden ne kadar eminsen, ben de bundan o kadar eminim. *LÜTFEN BANA İNAN VE BİR DOKTORA GÖRÜN!*

Bir dost

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Otoyoldan güneye giderken kendimi Carolyn Poulin'le ilgilenmeme gerek olmadığına inandırmaya çalıştım. Kendime onun Al Templeton'ın deneyi olduğunu, benim deneyim olmadığını ve artık bir önemi kalmadığını söyledim. Kendime Poulin adlı kızın durumunun Doris, Troy, Tugga ve Ellen'ın durumlarından farklı olduğunu anlatmaya çalıştım. Evet, Carolyn'in belden aşağısı felç olacaktı ve evet bu feci bir şeydi ama insanın kafasının çekiçle parçalanmasıyla aynı şey değildi. Tekerlekli sandalye olsun olmasın Carolyn Poulin yaşayacaktı. Kendimi asıl görevimi riske atmanın çılgınca olacağına ikna etmeye çalıştım, değişmek istemeyen geçmişe, beni yakalayıp ezip geçmesi için gereksiz yere meydan okumak tam bir aptallık olacaktı.

Bu bahanelerin hiçbiri işe yaramadı.

İlk geceyi Boston yolunda geçirmeyi planlamıştım ama babasının mezarına yığılmış Dunning'in görüntüsü ve ezilen çiçekler gözümün önünden gitmiyordu. Ölmeyi hak etmişti -kahretsin, ölmeyi hak ediyordu- ama 5 Ekim'de henüz ailesine hiçbir şey yapmamıştı. En azından ikinci ailesine. Kendime ilk ailesine neler yaptığını hatırlattım, 13 Ekim 1958'de zaten iki can almış bir katildi, üstelik Bill Turcotte'un sözüne inanılacak olursa öldürdüklerinden biri daha küçücük bir bebekti.

Sanırım kötü bir hissi iyi bir şeylerle dengeleme ihtiyacı duyuyordum. Bu yüzden Boston'a gitmek yerine Auburn'den dönüp Maine'in göller bölgesine gittim. Gece olurken Al'ın kaldığı kulübelere vardım. Turizm sezonu olmadığından dört kulübeden en büyüğünü çok ucuz bir fiyata tuttum.

O beş hafta hayatımın en güzel haftalarıydı. Haftada iki kere alışveriş yaptığım marketi işleten çiftin ve kulübelerin sahibi Bay Winchell'ın dışında kimseleri görmedim. Bay Winchell iyi olduğu-

ma ve iyi zaman geçirdiğime emin olmak için pazarları mutlaka uğruyordu. Ne zaman nasıl olduğumu sorsa iyi olduğumu söylerdim - yalan söylemiyordum. Bana spor aletlerini tuttuğu kulübenin anahtarını vermişti. Her sabah kanoyla açılıyor ve akşamları sular sakinse bu aktiviteyi tekrarlıyordum. Böyle akşamlardan birinde dolunayın ağaçların üzerine yükselişini izlediğimi hatırlıyorum. Suda yakamozlar oluşturan ay ışığı, beni ve kanomu aydınlatıyordu. Sudaki yansımam boğulmakta olan ikizim gibi görünüyordu donuk ay ışığında. Bir yerlerde bir dalgıçkuşu öttü ve bir türdeşi, belki de eşi ona karşılık verdi. Başkaları da sohbete katıldı. Kürek çekerek kıyıdan üç yüz metre açıldım, ayı seyrederek bu sohbeti dinledim. Cennet diye bir yer varsa ve böyle bir yer değilse, oraya gitmek istemediğimi düşündüğümü hatırlıyorum.

Sonbahar renkleri bütün canlılığıyla etrafı sarmıştı - önce utangaç bir sarı, sonra turuncu, sonra da Maine yazının bütün izlerini silen sonbahar kırmızısı geldi. Markette kapağı olmayan kitaplarla dolu kutular vardı. En az üç düzine kitap okumuşumdur: Ed McBain, John D. MacDonald, Chester Himes ve Richard S. Prather'ın polisiyeleri; *Peyton Evi* ve *Danny Fisher İçin Bir Taş* gibi melodramlar; kovboyların maceraları ve Abraham Lincoln'ün unutulmuş bir konuşmasını kaydetmek için zamanda seyahat eden insanları anlatan *Lincoln Avcıları* diye bir bilimkurgu.

Kitap okumadığım veya kanoyla dolaşmadığım zamanlarda ormanda yürüyüşe çıkıyordum. Sonbahar akşamları ılık ve uzundu. Güneş batarken son ışıklar yavaş yavaş ağaçların arkasında kayboluyordu. Geceleri etrafa öyle bir sessizlik çöküyordu ki yere iğne atsanız duyulurdu. Otoyoldan geçen arabalar vardı elbette ama saat ondan sonra gelen giden kalmazdı. Ondan sonra dünyam bana, ağaçların arasından esen rüzgâra ve dalgıçkuşlarına aitti. Yavaş yavaş Frank Dunning'in babasının mezarına yığılmış halinin görüntüsü kaybolup gitti. Dumanları tüten yastığı yüzünün üstüne bırakışımı düşünmemeye başladım.

Ekim ayının sonuna geldiğimizde ve ağaçların dallarındaki son yapraklar da dökülüp havalar soğuduğunda, Durham'a doğru yola çıktım. İki hafta sonra av kazasının gerçekleşeceği Bowie

Tepesi'nin etrafındaki alanı tanımak istiyordum. Al'ın bahsettiği kilise, yerimi yönümü tespit etmekte çok işime yaradı. Onu geçtiğimde yola devrilmiş ağacı gördüm - Andrew Cullum geldiğinde Al'ın kenara çekmeye çalıştığı ağaç. Ayrıca avcının evini ve oradan Bowie Tepesi'ne gelmek için kullanacağı muhtemel yolu tespit ettim.

Planıma plan bile denemezdi; Al'ın izinden gidecektim. Durham'a gidip devrilmiş ağacın yanına park edecek, onu çekmeye çalışacak ve Cullum geldiğinde kalp krizi geçiriyor numarası yapacaktım. Ne var ki Cullum'un evini tespit ettikten sonra soğuk bir şeyler içmek için bir kilometre ötedeki Brownie'nin Dükkânı'na uğradım ve vitrindeki afiş bana yeni bir fikir verdi. Delice olmakla beraber işe yarayabilirdi.

"ANDROSCOGGIN BÖLGESİ CRIBBAGE TURNUVASI SONUÇLARI." Altında yaklaşık elli isim yazıyordu. Turnuvanın galibi 10.000 "peg" tutturmuştu - peg'in ne olduğu konusunda hiçbir fikrim yoktu. İkinci 9.500 peg, üçüncü 8.722 peg yapmıştı. Kırmızıyla daireye alındığı için dikkatimi çeken üçüncü isim Andy Cullum'du.

Tesadüflere inanırım ama nadir olduklarını bilirim. Bir şeyler lehime çalışıyordu. Kâinatta bir yerlerde (ya da daha ötesinde) muhteşem bir makinenin çarkları tıkır tıkır işliyordu.

Sonraki gün Cullum'un evine gittim. Öğleden sonraydı. Arabamı Ford'unun arkasına park edip kapıya yürüdüm. Kucağında bebek olan, önlük takmış hoş bir kadın kapıyı açtı. Kadına bakar bakmaz doğru olanı yaptığımı anladım. Tekerlekli sandalyeye mahkûm olan o olsa da, 15 Kasım'ın tek kurbanı Carolyn Poulin olmayacaktı.

"Buyurun?"

"Adım George Amberson hanımefendi." Şapkamı hafifçe kaldırarak selamladım onu. "Mümkünse kocanızla görüşmek istiyorum."

Elbette görüşebilirdim. Adam çoktan gelip kolunu eşinin omuzlarına dolamıştı. Gençti, otuzunda bile değildi, meraklı bir yüzü vardı. Bebek yüzüne dokunmaya çalıştığında Cullum ufaklığın parmaklarını öptü. Bebek kıkırdadı. Cullum elini uzattığında hiç tereddüt etmeden sıktım.

"Sizin için ne yapabilirim Bay Amberson?"

Cribbage tahtasını çıkardım. "Brownie'deki afişe göre iyi bir oyuncuymuşsunuz. Size bir teklifim var." Bayan Cullum hemen tedirgin oldu. "Kocam ve ben Metodistiz Bay Amberson. Turnuvalar eğlencesine. Kocam bir kupa kazandı ve ben de şöminenin üzerinde hoş durması için onu cilalamaktan memnunum ama kumar oynamak istiyorsanız yanlış eve geldiniz." Gülümsedi. Zoraki bir gülümsemeydi, yine de yakışmıştı. Ondan hoşlandım. İkisinden de hoşlandım.

"Eşim doğru söylüyor." Cullum özür dilercesine ama konunun tartışmaya açık olmadığını belli eden bir ses tonuyla konuşuyordu. "Eskiden peg başına bir sentine oynardım ama sonra Marnie'yle tanıştım ve o günler artık çok gerilerde kaldı."

"Sizinle parasına oynamam delilik olurdu," dedim. "Çünkü oynamasını hiç bilmiyorum ama öğrenmek istiyorum."

"Bu durumda, lütfen içeri gelin," dedi. "Size öğretmekten mutluluk duyarım. On beş dakikadan uzun sürmez ve akşam yemeğine daha bir saat var. Eğer toplama yapmasını biliyor ve otuz bire kadar sayabiliyorsanız cribbage oynayabilirsiniz."

"Eminim bu oyunda saymaktan ve toplamaktan fazlası vardır, yoksa Androscoggin'in turnuvasında üçüncü olmazdınız," dedim. "Öylesine öğrenmek istemiyorum, bu oyunu iyi öğrenmek istiyorum. Kabul ederseniz bütün bir gününüzü satın almak isterim. 15 Kasım'ınızı. Diyelim ki, sabah ondan öğleden sonra dörde kadar."

Eşi korkmuş görünüyordu. Kucağındaki bebeğe sıkı sıkı sarılmıştı.

"Altı saatiniz için size iki yüz dolar ödeyeceğim."

Cullum kaşlarını çattı. "Ne işler peşindesiniz beyefendi?"

"Bu parayı cribbage oynayarak geri kazanmayı planlıyorum." Elbette bu kadarı onları inandırmaya yetmedi. Ne düşündükleri yüzlerinden okunuyordu. "Bakın, daha fazlasının olmadığını söyleyerek sizi kandırmaya çalışmayacağım. Ama açıklamayı denesem delirdiğimi düşünürdünüz."

"Ben şimdiden öyle düşünüyorum," dedi Marnie Cullum. "Onu evimizden yolla Andy."

Ona döndüm. "Kötü değil, yasadışı değil, dolandırıcılık değil, tehlikeli değil. Sadece iskambilden bahsediyoruz. Yemin ederim kimseye bir zararı olmayacak." Ama yemin edeyim etmeyeyim bu numaranın işe yaramayacağını düşünmeye başlamıştım. Kötü bir fikirdi. Şimdi, 15'inin öğleden sonrasında kilisenin önünde benimle karşılaştığında şüpheleri iki katına çıkacaktı.

Israr etmeyi sürdürdüm. Derry'de öğrendiğim bir şey varsa o da ısrar etmekti.

"Sadece iskambilden bahsediyoruz," diye tekrarladım. "Bana oyunu oynamasını öğretirsiniz, birkaç saat oynarız, iki yüz dolarınızı veririm ve arkadaşça ayrılırız. Ne diyorsunuz?"

"Nerelisiniz Bay Amberson?"

"Bir süredir kuzeyde, Derry'de kalıyordum. Emlak işindeyim. Güneye gitmeden önce Sebago Gölü'nde tatil yapmaya karar verdim. Size isim vermemi ister misiniz? Dilerseniz görüşebileceğiniz kişilerin adlarını ve numaralarını verebilirim." Gülümsedim. "Delinin teki olmadığımı söyleyebilecek insanlar."

"Eşim cumartesileri ava çıkar," dedi Bayan Cullum. "Başka boş günü yok. Bütün hafta çalışıyor ve eve döndüğünde hava o kadar kararmış oluyor ki silahı doldurmaya bile değmez."

Hâlâ bana güvenmiyordu ama yüzünde umutlanmamı sağlayacak başka bir şey gördüm. Gençseniz ve çocuğunuz varsa, üstelik kocanız amelelik yapıyorsa iki yüz dolar mutfak masrafları için büyük para demektir. Hatta 1958'in parasıyla iki buçuk kredi taksidi eder.

"Bir öğleden sonra ormana gitmesem de olur," dedi Cullum. "Zaten buralarda hayvan kalmadı. Lanet olası geyikleri vurabileceğiniz tek yer Bowie Tepesi."

"Bebeğin yanında söylediğinize dikkat edin Bay Cullum," dedi eşi. Sert bir ses tonuyla konuşmuştu ama kocası yanağından öpüp gülümsetti onu.

"Bay Amberson, eşimle konuşmalıyım," dedi Cullum. "İki dakika dışarıda bekleyebilir misiniz?"

"Daha iyisini yapacağım," dedim. "Brownie'ye gidip kendime içecek bir şeyler alacağım. Dönerken size de bir şeyler getirmemi ister misiniz?"

Teşekkür edip bir ihtiyaçları olmadığını söylediler. Ardından Marnie Cullum kapıyı suratıma kapadı. Brownie'ye gidip kendime portakal suyu ve bebek için meyankökü şekeri aldım. Gerçi böyle şeyler yiyebilecek kadar büyüyüp büyümediğini bilmiyordum. Cullum'lar beni geri çevirecek, diye düşündüm. Teşekkür edip konuyu kapayacaklar. Garip bir teklifle kapılarına gelen garip bir adamdım. Bu sefer, Al çoktan iki kere değiştirdiğinden, geçmişi değiştirmenin daha kolay olacağını ummuştum. Anlaşılan öyle olmayacaktı.

Ama bir sürprizle karşılaştım. Cullum evet dedi, eşi de meyankökünü ufaklığa vermeme izin verdi. Küçük kız önce kıkırdayarak şekeri alıp emdi, sonra da tarak gibi saçlarının arasında dolaştırdı. Akşam yemeğine kalmam için beni içeri davet ettiler. Nazikçe reddettim. Andy Cullum'a elli dolar ön ödeme teklif ettim, önce reddettiyse de eşinin ısrarıyla parayı aldı.

Sebago'ya döndüğümde kendimi üstümden büyük bir yük kalkmış gibi hissediyordum ama 15 Kasım sabahı Durham'a giderken (çayırlar kırağı yüzünden bembeyazdı ve turuncu yelekli avcıların izleri rahatlıkla görülüyordu) ruh halim değişti. Eyalet polisini veya şerifi arayacak, diye düşündüm. *Beni sorguya çekmek için en yakın karakola götürecekler. Onlar ne tür bir deli olduğumu çözmeye çalışırken Cullum, Bowie Tepesi'ne avlanmaya gidecek.*

Ama evin yakınlarında polis aracı yoktu, sadece Andy Cullum'un Ford'u. Yeni cribbage tahtamı çıkarıp kapıya gittim. Kapıyı açar açmaz, "Derse hazır mısınız Bay Amberson?" dedi.

Gülümsedim. "Evet efendim, hazırım."

Beni arkadaki verandaya götürdü; sanırım evin hanımı içeri girmemi istememişti. Kurallar basitti. Puan yerine peg deniyordu ve tahtanın iki tarafını kullanıyordunuz. Çamura saplanmak, çifte şans ve tam isabet nedir onları öğrendim. Bir de Andy'nin "mistik 19" dediği imkânsız el vardı. Sonra oynamaya başladık. Başlangıçta skor tutuyordum ama Cullum 400 puan öne geçince pes ettim. Arada bir avcıların tüfek seslerini duyuyorduk, böyle zamanlarda Cullum gözlerini ormana dikiyordu.

"Gelecek cumartesi," dedim bu anlardan birinde. "Önümüzdeki cumartesi ava gidersiniz."

"Bende bu şans varken yağmur yağar," dedi ve bir kahkaha attı. "Ama yakınmaya ne hakkım var? Hem eğleniyorum hem para kazanıyorum. Üstelik oyununuzu geliştirdiniz beyefendi."

Öğlen olduğunda Marnie bize öğle yemeği getirdi - tonbalıklı sandviç ve ev yapımı domates çorbası. Mutfakta yedik. Yemeğimiz bittiğinde Marnie içerde devam etmemizi önerdi. Tehlikeli biri olmadığıma karar vermişti belli ki. Mutlu oldum. Cullum'lar hoş insanlardı. Hoş bir bebekleri olan hoş bir çift. Lee ve Marina Oswald'ın evlerinde birbirlerine bağırışlarını duyduğumda veya sokakta kavga edişlerini gördüğüm zamanlarda bazen onları düşünürdüm. Geçmiş her zaman simetriyi korumaya çalışır; her şeyi dengelemeyi dener ve çoğunlukla başarır. Cullum'lar tahterevallinin bir tarafındaydı, Oswald'lar diğer tarafında.

Ya George Amberson olarak da bilinen Jake Epping? O, kilit noktadaydı, adımları geleceğin gidişatını belirliyordu.

Sonlara doğru ilk maçımı kazandım. Üç oyun sonra, dördü birkaç dakika geçe onu ezip geçtim ve neşe dolu kahkahalar attım. Bebek Jenna da benimle güldü, hatta bebek sandalyesinden bana uzanıp saçımı çekti.

"İşte bu kadar!" diye bağırdım kahkahalar atarak. Üç Cullum da benimle birlikte gülüyordu. "Burada bırakıyorum!" Cüzdanımı açıp içinden çıkardığım üç elliliği mutfak masasının kırmızı beyaz örtüsüne bıraktım. "Her kuruşuna değerdi!"

Andy paramı almak istemedi. "Paranı cebine koy George. Paranı alamayacak kadar çok eğlendim."

Onaylıyormuş gibi başımı salladıktan sonra paraları Marnie'ye uzattım. Hemen alıp cebine soktu. "Teşekkürler Bay Amberson." Önce kocasına sonra bana baktı. "Buna ihtiyacımız vardı."

"Güzel." Kalkıp bacaklarımı esnettim, omurgam çatırdadı. Uzakta bir yerlerde -belki üç belki beş kilometre ötemizde- Carolyn Poulin ve babası kapısında "POULIN İNŞAAT VE MARANGOZLUK" yazan kamyona biniyordu. Belki geyik vurmuşlardı belki vurmamışlardı. Ama kesinlikle ormanda hoş bir öğleden sonra geçirdiklerine emindim.

"Lütfen akşam yemeğine kal George," dedi Marnie. "Sosis ve fasulye var."

Kaldım. Yemekten sonra Cullum'ların küçük televizyonunda haberleri izledik. New Hampshire'da bir av kazası olmuştu ama Maine'den kaza haberi yoktu. Karnım tıka basa doymuş olsa da Marnie'nin elmalı turtasından bir dilim daha yedim. Sonra ayağa kalkıp misafirperverlikleri için onlara teşekkür ettim.

Andy Cullum elini uzattı. "Gelecek sefer bedavaya oynayacağız, tamam mı?"

"Kesinlikle." Gelecek sefer olmayacaktı ve o da bunu biliyordu.

Anlaşılan eşi de biliyordu. Arabama binmeden önce bana yetişti. Bebeği battaniyeye sarıp kafasına küçük şapkasını geçirmişti ama kendisinin üzerinde manto yoktu. Ağzından çıkan buharı ve titrediğini görebiliyordum.

"Bayan Cullum, donmadan önce eve dönün lüt..."

"Onu nasıl bir tehlikeden kurtardınız?"

"Efendim?"

"Bu yüzden geldiğinizi biliyorum. Andy ve siz verandadayken dua ettim. Tanrı bana cevap verdi. Ama her şeyi söylemedi. Onu nasıl bir beladan kurtardınız?"

Ellerimi titreyen omuzlarına koyup gözlerinin içine baktım. "Marnie... eğer Tanrı bunu bilmeni isteseydi sana kendi söylerdi."

Bana sarılmayı denedi. Şaşkınlık içinde onu kucaklayarak karşılık verdim. Aramızda kalan bebek Jenna kıkırdadı.

"Size müteşekkirim," diye fısıldadı Marnie kulağıma. Nefesinin sıcaklığı ensemdeki tüyleri diken diken etti.

"İçeri gir tatlım, yoksa donacaksın."

Ön kapı açıldı. Andy elinde birayla eşikte belirdi. "Marnie?"

Kadın bir adım geri çekildi. Gözleri kocaman açılmıştı. "Tanrı bize koruyucu melek yolladı," dedi. "Bundan kimseye bahsetmeyeceğim ama sizi unutacağımı sanmayın. Her zaman kalbimde olacaksınız." Ardından hızlı adımlarla kocasının yanına döndü.

Melek. İkinci kez bu lafı duyuyordum. O gece kulübemde uyumaya çalışırken ve ertesi gün kanoyla dingin sularda yol alırken kalbime işleyen bu sözü düşündüm.

Koruyucu melek.

17 Kasım Pazartesi günü ilk kar yağdı. Bunu bir işaret kabul edip eşyalarımı topladım, Sebago köyüne gittim ve Gölbaşı Restoran'da kahve içip şekerli çörek yiyen (1958'de insanlar bol bol çörek yiyordu) Bay Winchell'ı buldum. Ona anahtarı teslim edip harika dinlendiğimi, çok iyi zaman geçirdiğimi söyledim. Keyfi yerine geldi.

"Çok sevindim Bay Amberson. Tatil dediğiniz öyle olur. Ay sonuna kadar kulübenin ücretini ödemiştiniz. Bir adres verirseniz son iki haftanın parasını iade etmek isterim. Bir çek yazıp size postalarım."

"Ofistekiler beni nereye yollayacak hiç bilmiyorum," dedim. "Adresim belli olduğunda size yazacağım." Zaman yolcuları bolca yalan söyler.

Elini uzattı. "Sizi tanımak bir zevkti."

Elini sıktım. "O zevk bana ait."

Arabama binip güneye doğru yola çıktım. O gece Boston'daki Parker Evi'nde kalıp meşhur Savaş Alanı'nı[1] gezdim. Sebago'daki huzurlu haftaların ardından kendimi neon ışıklarıyla dolu mahallede üniformalı gece kuşları arasında bulmak bende agorafobi yarattı. Dükkânların altıda kapandığı, saat ondan sonra hayatın durduğu Batı Maine'deki huzurlu gecelerimi özledim.

Sonraki geceyi Harrington Oteli'nde geçirdim. Üç gün sonra Florida'nın batı sahiline ulaşmıştım.

---

(1) Combat Zone - Boston'da John Cole'un makaleleriyle 60'larda meşhur olan bir mahalle. Hem gece kulüpleri ve oralara giden askerlerden hem de işlenen suçların çokluğu yüzünden bu ismi almıştır. (ç.n.)

ON İKİNCİ BÖLÜM

1

Tatlı olarak ev yapımı turta ve meyveli kek içeren Mavi Tabak Mönüsü'nün seksen sente patladığı Annenin Yemekleri gibi dinlenme tesislerinde yemeklerimi yiyerek US 1 Yolu'ndan güneye indim. Howard Johnson'ın "28 çeşitli" dondurmacısı haricinde tek bir fast-food restoranı bile görmedim. Oymakbaşıyla beraber dökülen yaprakları toplayıp yakan izciler; gri akşamüstlerinde çamaşırları yağmur yağacak diye içeri taşıyan sabahlıklı kadınlar, Güney Yolcusu ve Tampa Yıldızı gibi adları olan büyük yolcu trenleri gördüm. İhtiyarlar kasaba meydanlarında pipo tüttürüyorlardı. Milyonlarca kilisenin önünden geçtim. Mezarlıklardan birinde en az yüz kişilik cemaat, açık bir mezarın etrafında çember olmuş "Ah Harap Çarmıh" ilahisini söylüyorlardı. İnsanların ahır inşa ettiğini gördüm. İnsanların insanlara yardım ettiğini gördüm. Sunliner'ın radyatörü sorun çıkardığında iki kişi kamyondan inip bana yardım eli uzattı. Virginia'daydık, saat dörde geliyordu. Aralarından biri kalacak bir yere ihtiyacım olup olmadığını sordu. 2011'de de böyle bir olay yaşanabilir ama ihtimal vermiyorum.

Ve bir şey daha: Kuzey Carolina'da benzin almak için Humble benzin istasyonuna girdim. Tuvaleti kullanmam gerekiyordu. İki kapı ama üç tabela vardı. Bir kapıda **"ERKEKLER"** yazıyordu, diğerinde **"KADINLAR."** Üçüncü yazı, direğe çakılmış tahta bir oka kazınmıştı. Benzin istasyonunun arkasındaki çalıları işaret ediyordu. *"ZENCİLER"* yazıyordu üzerinde. Merakımdan okun gösterdiği yöne gittim. Çalılar ve zehirli sarmaşıklar arasından aşağıya doğru inen bir tür patikaydı. Çocuklarını tuvaletlerini yapmaya götüren anne ve babalar, bitkinin zehirli olduğunu anlıyorlar mıydı acaba? Anlamazlarsa, başları büyük belada demekti; çünkü 50'lerde çoğu çocuk şortla dolaşırdı ve sarmaşıklara değmeden o patikadan geçmeleri imkânsızdı.

Elbette çalıların arkasında, patikanın bittiği yerde herhangi bir tesis yoktu. Patikanın sonuna ulaştığımda ufak bir akıntı ve iki yakasına yerleştirilmiş betonlarla karşılaştım. Betonların üstüne bir tahta konulmuştu. Bir erkeğin işemesi için betona çıkıp fermuarını açması yeterliydi. Kadınlarınsa çalılara tutunarak çömeldiklerini tahmin ettim (o çalıların arasında zehirli sarmaşık olmadığını varsayıyordum). Büyük tuvaletlerini yapmaları gerekiyorsa, tahminimce tahtaya çıkıp popolarını akıntıya veriyorlardı.

Eğer sizde 1958'in tozpembe olduğu izlenimini uyandıracak olursam lütfen zehirli sarmaşıklarla süslenmiş bu manzarayı ve akıntının üstündeki o tahta parçasını da hatırlayın.

2

Tampa'nın yüz kilometre güneyindeki Sunset Point kasabasına yerleştim. Ayda elli dolara o güne dek gördüğüm en güzel (ve en tenha) sahilde bir ev tuttum. Kumsalın bana ait bölümünde benimki gibi dört kulübe daha vardı. İleride sahili kaplayacak beton "malikânelerden" eser yoktu. Yirmi kilometre güneydeki Nokomis'te bir süpermarket vardı ve Venice'ten de alışveriş yapmak mümkündü. Tamiami Yolu denilen 41. Otoyol o kadar bozuktu ki taşra yollarını andırıyordu. Özellikle günbatımına doğru yavaş gitmek zorundaydınız; çünkü timsahlar ve armadillolar o saatlerde karşıdan karşıya geçmeyi severdi. Sarasota ve Venice arasında meyve tezgâhları, yol kenarına kurulmuş pazarlar, birkaç bar ve Blackie'nin Yeri denilen bir dans salonu vardı. Venice'in ötesiyse, dostlarım, insanın kendiyle baş başa kaldığı bir boşluktu - en azından Fort Myers'a varana dek.

Emlakçı George Amberson'u geride bıraktım. 1959 ilkbaharında Amerika'da ekonomik gerileme başlamıştı. Florida Körfezi'ndeki evlere bakıldığında herkesin mülkünü satmaya çalıştığını ama alıcı bulamadığını görüyordunuz. Böylece George Amberson tam da Al'ın tasarladığı kişiye, zengin amcasından kalan mirasla geçinen bir yazar özentisine dönüştü.

Gerçekten bir şeyler yazdım. Hatta bir değil, iki projem vardı. Sabahları, zihnim açıkken şimdi okumakta olduğunuz metin

üzerinde çalışıyordum (bu metni bir gün birilerinin okuyacağını varsayıyorum). Akşamları *Cinayet Mahalli* adını verdiğim romanı yazıyordum. Roman Derry'de geçiyordu elbette ama yazarken kasabanın adını Dawson olarak değiştirdim. Yazmaya başladığımda amacım arkadaş edinirsem ve aralarından biri üzerinde çalıştığım romanı görmek isterse onlara gösterebileceğim bir şeylere sahip olmaktı. Roman laf olsun diyeydi. (Sabah projemi, yatağımın altında tuttuğum çelik bir kasada saklıyordum.) Zamanla *Cinayet Mahalli* kamuflajın ötesine geçti. Romanın iyi olduğunu düşünmeye ve bir gün basılabileceğinin hayallerini kurmaya başladım.

Sabahları bir saat anılarım üzerinde ve geceleri bir saat romanım üzerinde çalışmak günü doldurmaya yetmiyordu. Bir sürü boş zamanım vardı. Balık tutmayı denedim ama tutulacak dünya kadar balık olduğu halde bu spordan hoşlanmayıp bıraktım. Gündoğumunda ve günbatımında yürüyüşe çıkmayı seviyordum ama öğle sıcağı bastırdığında bu pek mümkün değildi. Sarasota'nın tek kitapçısının düzenli müşterilerinden birine dönüştüm ve Nokomis ve Osprey'deki küçük kütüphanelerde uzun (ve çoğunlukla mutlu) saatler geçirdim.

Al'ın Oswald'la ilgili notlarını da tekrar tekrar okudum. Sonunda, bunu takıntı haline getirmeye başladığımı fark ettiğimde, defteri, sabah romanımı koyduğum kasaya kilitledim. O notların beni yorduğunu söyleyebilirim, en azından o dönemde. Ama zaman -hepimizin üzerinde yolculuk ettiğimiz taşıyıcı bant- beni genç suikastçıya yaklaştırdıkça notlarla ilgili hislerim de değişti. Artık beni ilgilendiren etkileri değil eksikleriydi.

Bazen beni bu duruma düşürdüğü ve her şeyi aceleye getirdiği için Al'a lanet ediyordum, daha sağlıklı düşündüğüm zamanlardaysa daha fazla vaktim olsaydı bile bir şeyin değişmeyeceğini anlıyordum. Durumu daha da kötüleştirmekten başka bir işe yaramazdı, Al da tahminimce bunu biliyordu. İntihar etmeseydi bile karar vermek için en fazla bir iki hafta zamanım olacaktı. Dallas'a uzanan olaylar zincirini açıklayan kaç kitap yazılmıştır? Yüz? Üç yüz? Herhalde bine yakın. Kimi Al gibi, Oswald'ın tek başına hareket ettiğini söyleyen, kimi daha büyük bir komplonun parçası

olduğunu iddia eden kitaplar... Bazıları tetiği onun çekmediğine ve tutuklandıktan sonra iddia ettiği gibi günah keçisi olduğuna emindi. Al, intihar ederek en büyük açmazımızı ortadan kaldırmıştı: Tereddütlerden beslenen ve uzayıp giden bir araştırma sürecine artık vakit yoktu.

3

Arada bir Tampa'ya gidiyordum. Dikkatli sorgulamalar sonucunda Eduardo Gutierrez adlı bir bahisçiye ulaştım. Polis olmadığıma emin olduktan sonra oynadığım bahisleri seve seve kabul etti. İlk olarak Minneapolis Lakers'ın 59 şampiyonasında Celtics'i yeneceğine oynadım, böylece budalanın teki olarak ün yapmış oldum; Lakers tek bir maç bile kazanmadı. Kanadalıların Stanley Kupası'nda Maple Leafs'i yeneceğine dört yüz dolar bahse girdim ve kazandım... Ama o kadarı sadece kaybettiklerimi karşılamaya yetti. Dostum Charles Frati olsa, günü kurtarmak derdi.

İlk olarak 1960 ilkbaharında büyük bir meblağ kazandım. Venetian Way'in Kentucky derbisinin favorisi olan Bally Ache'i yeneceğine bahse girdim. Gutierrez bin dolara bire dört, iki bin dolara bire beş vereceğini söyledi. Tereddüt ettiğimi ima eden sesler çıkarıp yeterli olduğuna inandığım bir süre boyunca düşündükten sonra, ikinci bahsi kabul ettim ve maç bittiğinde eskisinden on bin dolar daha zengindim. Bahisçi paramı Frati'ninki gibi bir neşeyle ödedi ama gözlerinde çok hoşuma gitmeyen buz gibi parıltılar vardı.

Gutierrez dışarısı kırk dereceyken bile terlemeyen bir Kübalıydı ama o günlerde Carlos Marcello adlı serseri tarafından yönetilen New Orleans mafyasına hesap verirdi. Bu dedikoduları Gutierrez'in bahisleri kabul ettiği berber dükkânının yanındaki bilardo salonunda duydum. (Ayrıca berber salonunun arka tarafında, Diana Dors posterinin arkasındaki gizli odada poker oynandığı söyleniyordu.) Bilardo oynadığım adam kimselerin bizi dinlemediğine emin olmak için etrafı kontrol ettikten sonra, "Mafya konusunda ne dediklerini bilirsin George – girersen çıkamazsın," diye mırıldandı.

Gutierrez'le New Orleans'ta yaşadığı yıllar üzerine konuşabilmeyi isterdim ama özellikle de derbiden kazandığım paralardan sonra ortalığı kurcalamanın akıllıca olmayacağını düşündüm. Cesaretim olsaydı -ve konuyu açmanın sağduyulu bir yolunu bulabilseydim- Gutierrez'e Marcello'nun organizasyonunun bir diğer adı çıkmış üyesiyle, Charles "Dutz" Murret'le tanışıp tanışmadığını sorardım. Her nedense cevabın evet olacağını düşünüyorum; çünkü geçmiş simetriyi sever. Dutz Murret'in eşi Margaret Oswald'ın kız kardeşiydi. Bu da onu Lee Harvey Oswald'ın akrabası yapıyordu.

4

1959 baharında bir gün (Florida'da bahar vardır; doğma büyüme buralı kişilerin dediği kadarıyla bir hafta sürdüğü bile olurmuş), posta kutumu açtığımda Nokomis Halk Kütüphanesi'nden gelen mektubu buldum. Budd Schulberg'in *İnançsız*[1] kitabı geldiğinde haber verilmesini rica etmiştim. Onlar da kitabın geldiğini haber veriyorlardı. Sunliner'ıma atladım -o zamanlar güneşli sahil denilen Florida bölgesine ondan uygun bir araba olamazdı- ve kitabımı almaya gittim.

Kütüphaneden çıkarken holdeki panoya asılmış yeni afiş dikkatimi çekti. Gözden kaçırmak zordu; parlak maviydi ve üstünde dev bir karneye bakıp titremekte olan bir adamın karikatürü vardı. Karne düşük notlarla doluydu. "NOTLARINIZLA SORUNUNUZ MU VAR?" diye soruyordu afiş. "OKLAHOMA KOLEJİ YÖNETİMİNDE UZAKTAN EĞİTİME UYGUN OLABİLİRSİNİZ! DETAYLARI ÖĞRENMEK İÇİN BİZE YAZIN!"

Oklahoma Koleji'nde verilen eğitimin parlak olmadığına emindim ama afişi gördüğümde aklıma bir fikir geldi. Bilgi açlığından çok canım sıkıldığından. Oswald hâlâ deniz kuvvetlerindeydi ve eylüle kadar orduda kalacaktı. Sonra Rusya'nın yolunu tutacaktı. İlk olarak Amerikan vatandaşlığından çıkmayı deneyecekti. Başaramayacaktı. Ama sonra Moskova'daki bir oteldeki düzmece intihar girişiminin ardından Ruslar ülkede kalmasına izin verecekti.

---

(1) The Disenchanted. (ç.n.)

Bir bakıma "onaylanacaktı." Yaklaşık otuz ay orada kalıp Minsk'te bir radyo fabrikasında çalışacak ve bir partide Marina Prusakova isimli kızla tanışacaktı. Kırmızı elbise, beyaz ayakkabılar, diye yazmıştı Al. *Güzel bir kız, tam bir dansçı.*

Oswald için hava hoştu ama ben onca zaman ne yapacaktım? Oklahoma Koleji bana bir alternatif sunuyordu. Yazıp detayları istediğimde, bana önceden hazırlanmış diploma programlarının yer aldığı kataloğu yolladılar. Üç yüz dolar karşılığında İngiliz Dili ve Edebiyatı diploması alabileceğimi öğrendiğimde ağzım açık kaldı. Tek yapmam gereken elli soruluk testi geçmekti.

Posta yoluyla İngilizce programına yazılmaya karar verdim, zihnimden üç yüz dolarıma veda ettim ve başvuru formumu yolladım. İki hafta sonra kolejden bana bir zarf gönderildi. İçinde test sorularıyla dolu iki sayfa vardı. Sorular muhteşemdi. İşte favorim olan iki soru:

22. "Moby ..." Melville'in başyapıtının adını tamamlayınız.
  a. Tom
  b. Dick
  c. Harry
  d. John
37. Yedi Masalı Ev'i[1] kim yazmıştır?
  a. Charles Dickens
  b. Henry James
  c. Ann Bradstreet
  d. Nathaniel Hawthorne
  e. Hiçbiri

Bu harika testi büyük bir zevkle bitirip arada bir, "Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz!" diye bağırarak da olsa yanıtları cevap kâğıdına işaretledim ve Oklahoma'daki Enid kasabasına yolladım. Kısa süre sonra sınavı geçtiğim için beni tebrik eden bir mektup aldım. İdari masraflar için elli dolar daha yatırdığım anda diplomamın gönderileceği konusunda bilgilendiriliyordum. Öyle de oldu.

(1) Hawthorne'un *House of Seven Gables* romanıyla ilgili kelime oyunu. (ç.n.)

Diplomam testten çok daha fiyakalıydı, üzerinde etkileyici altın rengi bir mühür bile vardı. Onu Sarasota beldesi okul yönetiminin bir temsilcisine gösterdiğimde, sorgusuz sualsiz beni yedek öğretmen listesine aldılar.

İşte 1959-1960 öğretim yılında haftada iki gün İngilizce dersi vermeye böyle başladım. Öğretmenliğe dönmek güzeldi. Gördüğüm bütün yüzlerin beyaz tonlarında olduğu gerçeğinin acı verici ölçüde farkında olsam da asker tıraşı olmuş oğlanlar ve atkuyruklu kızlardan oluşan öğrencilerimi seviyordum. Aynı günlerde kişiliğimin özünde yer alan bazı özelliklerimi yeniden sahiplendim: Yazmayı seviyordum ve elimin kalem tuttuğunu keşfetmiştim ama asıl tutkum öğretmenlikti. Başkalarına bir şeyler öğrettiğimde yaşadığım tatmin duygusunu başka hiçbir şeyle kıyaslayamazdım. Kıyaslamak da istemiyordum. Böyle şeyleri açıklamaya kalkmak ucuz şiirler yazmaya benziyor.

Yardımcı öğretmen olarak en güzel günüm Batı Sarasota Lisesi'nde, *Çavdar Tarlasında Çocuklar* romanını anlattıktan sonra (tabii ki kitabın okul kütüphanesine sokulması yasaktı ve öğrencilerden birinde görülecek olursa doğrudan el konulurdu) öğrencilerimi Holden Caulfield'ın başlıca şikâyetleri üzerine tartışmaya yönlendirdiğim gündü: Caulfield'a göre okul denilen kurumlar ile yetişkinlerin ve Amerikalıların sürdürdükleri hayat sahteydi. Öğrencilerim bu konuda ne düşünüyordu? Başlangıçta konuşmaya hevesli olanların sayısı azdı ama yavaş yavaş tartışma alevlendi ve zil çaldığında herkes aynı anda konuşuyor, düşüncelerini dile getirmeye çalışıyordu. Birkaç öğrenci sonraki derse geç kalmak pahasına bile olsa içinde yaşadıkları toplumla ilgili endişelerini dile getirebilmek için sınıfta kaldılar. Toplumda gördükleri yanlışlardan ve ailelerinin kendileri için tasarladığı hayatlardan duydukları hoşnutsuzluktan bahsettiler. Gözleri parlıyordu, yanakları heyecandan kızarmıştı. Pek çoğunun kitapçılarda Salinger'ın yasak kitabını arayacağından emindim. Sınıftan son çıkan Amerikan futbolu takımının armasını taşıyan bir kazak giymiş kaslı bir çocuktu. Archie çizgi romanlarındaki Mason adlı geyiğe benziyordu.

"Keşke bütün derslerimiz sizinle olsa Bay Amberson," dedi Güneyli aksanıyla. "En kafa öğretmen sizsiniz."

Sadece kafa bir öğretmen değildim; *en* kafa öğretmendim. Hiçbir şey öğrencilik hayatı boyunca ilk kez tamamen uyanıkmış gibi görünen on yedi yaşındaki bir çocuğun dudaklarından dökülen bu kelimelerin yerini tutamaz.

O ay okul müdürü beni ofisine çağırdı, biraz şakalaşıp Coca-Cola ikram ettikten sonra şu soruyu sordu: "Evlat, komünist misin?" Komünist olmadığıma onu temin ettim. Ike'a oy verdiğimi söyledim. Cevabımdan tatmin olmuş göründü ama gelecekte okul yönetiminin uygun gördüğü kitaplardan bahsetmem konusunda beni uyardı. Saç modelleri, etek boyları ve argo değişebilir, fakat okul yönetimleri? Onlar hep aynı.

5

Üniversitedeki derslerimden birinde (gerçek İngilizce öğretmenliği diplomamı kazandığım gerçek bir üniversite olan Maine Üniversitesi'nde) psikoloji profesörlerinden birinin insanların altıncı hisse sahip olduğunu iddia ettiğini duymuştum. Profesör buna sezgisel düşünce diyor ve kanun kaçakları ile medyumlarda yaygın olarak rastlandığını iddia ediyordu. Medyum değildim ama kendi zamanından sürülmüş biri ve bir katildim (Frank Dunning'i vurmakta haklı olduğumu düşünsem de polis benimle aynı fikirde değildi). Bunlar da beni kanun kaçağı yapmazsa başka ne yapar bilemiyorum.

"Kendinizi tehlikede hissettiğiniz zamanlarda size önerim..." demişti 1995'teki profesörüm. "Sezgilerinize güvenmeniz."

1960 temmuzunda ben de bunu yapmaya karar verdim. Eduardo Gutierrez beni huzursuz etmeye başlamıştı. Ufak tefek bir adamdı ama mafyayla bağlantısı olduğu yönündeki dedikoduları... ve derbi maçından kazandıklarımı (o kadar büyük bir bahis oynamanın aptallık olduğunu artık görebiliyordum) öderken gözlerinde beliren parıltıyı aklımdan çıkaramıyordum. Cebimde param olduğu halde neden o kadar yüklü bir bahis oynamıştım? Açgözlülükten değil; sanırım benimki topu ağlara yollayabileceğini hisseden golcününkine ya da kavisli top fırlatılan bir beyzbol vuruçusununkine benzer bir durumdu. Bazı durumlarda tribünlere oynar-

sınız. Ben de yapabileceğim en iyi vuruşu yapmak istemiştim ama şimdi pişmandım.

Gutierrez'e gitmeyi bırakmadım, iki kere daha bahse girip bile bile kaybettim, budala gibi, kırk yılda bir şansı yaver giden ve er geç kazandığı bütün parayı kaybedecek olan bir zavallı gibi görünmeye çalıştım. Ama sezgilerim rolümü iyi oynamadığımı söylüyordu. Gutierrez'in, "Ah bakın! İşte Yankim de geldi," demesi tüylerimi diken diken ediyordu. Yanki değil Yankim.

Ya poker arkadaşlarından birinden Sunset Point'ten Tampa'ya dönerken beni takip etmesini isterse? Ya diğer poker arkadaşlarını -veya Gutierrez'den aldıkları borçtan ve tefeci faizinden kurtulmak için her şeyi yapmaya hazır iriyarı delikanlılardan birkaçını- on bin dolardan geriye ne kalmışsa kurtarmak için yollamaya kalkarsa? Aklım bunun 77 *Sunset Strip* dizisinden fırlama uyduruk bir komplo teorisi olduğunu söylese de sezgilerim farklı düşünüyordu. Onlara göre saçları seyrelen ufak tefek adam rahatlıkla bir adamın öldürülmesini ve evinin soyulmasını emredebilecek bir tipti. Karşı koymaya kalkarsam en iyi ihtimalle sağlam bir dayak yerdim. Ne dayak yemek ne soyulmak istiyordum. Daha da önemlisi bahis kitapçığımın mafya bağlantılı bahisçinin eline düşmesini istemiyordum. Kuyruğumu bacaklarımın arasına kıstırıp kaçmak hoş değildi ama zaten öyle veya böyle Teksas'a gitmek zorundaydım. Öyleyse şimdiden yola çıkmamın ne sakıncası vardı? Hem tedbirli davranmak sonradan üzülmekten iyidir. Bunu daha annemin dizinin dibindeyken öğrenmiştim.

Böylece uykusuz temmuz gecelerinin ardından sezgilerimin her zamankinden güçlü bir sesle gitmemi söylediği bir gece birkaç parça eşyamı toplayıp (anılarımı sakladığım kilitli kutu ve Sunliner'ın stepnesinin altına sakladığım paralar) ev sahibine son kira çekini iliştirdiğim bir not bırakarak 19 numaralı otobandan kuzeye doğru yola çıktım. İlk gecemi yol kenarındaki izbe DeFuniak tesisinde geçirdim. Perdelerde delikler vardı ve lambayı yaktığımda (lamba dediğim, elektrik kablosunun ucunda sallanan tek ampuldü) savaş uçağı büyüklüğünde sineklerle karşılaştım. Yine de deliksiz bir uyku çektim. Yine de bebekler gibi uyudum. Kâbus görmedim ve alarm çanları susmuştu. O kadarı bana yetti.

Oda tutmayı denediğim ilk mekânda beni içeri almayı reddetseler de ağustosun ilk gününü Gulfport'ta geçirmeye kararlıydım. Kırmızı Han adlı motelin sahibi bana motelinin zenciler için olduğunu söyledi ve "*Guffpote*'un en iyisi" dediği Güney Oteli'nde kalmamı tavsiye etti. Belki öyleydi ama bana kalsa Kırmızı Han'da kalmayı tercih ederdim. Motelin yanındaki bardan insanın içine işleyen gitar melodileri dökülüyordu.

6

Normalde Dallas'a giderken New Orleans'tan geçmem gerekmezdi ama sezgilerim beni acele etmem için zorlamayı bıraktığından kendimi turistlerinki gibi bir meraka kaptırdım... ama ziyaret etmek istediğim yer Fransız Mahallesi, Bienville Sokağı Buharlı Gemi İskelesi veya Vieux Carré değildi.

Seyyar satıcıdan bir harita alıp ilgimi çeken tek yere nasıl gideceğimi tespit ettim. Arabamı park ettim ve kırk beş dakikalık bir yürüyüşün ardından kendimi Magazine Sokağı 4905 numaranın önünde buldum. John Kennedy'nin hayatının son baharında ve yazında, Lee ve Marina Oswald kızları June'la orada yaşayacaktı. Harabe değildi ama hoş denemeyecek bir binaydı, yabani otların bürüdüğü bahçesi bel hizasına gelen demir parmaklıklarla çevrelenmişti. Alt katın bir zamanlar beyaz olan boyası artık sidik sarısıydı ve parça parça dökülüyordu. Boyasız olan üst kat çimento grisiydi. Camı kırılmış pencereye yerleştirilen kartonda "KİRALAMAK İÇİN MU3-4192'Yİ ARAYIN" yazıyordu. Verandanın etrafı paslı bir sineklikle kaplanmıştı. 1963 eylülünde hava kararıktan sonra Lee Oswald, iç çamaşırıyla o verandada oturup ilerde bir gün Amerikan tarihinin en meşhur tüfeklerinden biri olacak tüfeğini yola doğrultacak, *"Pat! Pat! Pat!"* diye fısıldayacaktı yayalara bakarak.

Biri omzuma dokunduğunda aklımdan bunlar geçiyordu. Az kalsın korkudan çığlık atacaktım. Yerimden sıçramış olmalıyım ki, omzuma dokunan genç zenci bir adım geri çekilip ellerini havaya kaldırdı.

"Özür dilerim bayım. Sizi korkutmak istememiştim."

"Önemli değil," dedim. "Benim hatamdı."

Bu sözler huzursuzluğunu biraz olsun geçirdiyse de aklını kurcalayan bir şey olduğu belliydi. İşi alçak sesle konuşmayı gerektirdiğinden yeniden bana yaklaştı. Eğlence çubuklarından almak isteyip istemediğimi sordu. Neyi kastettiğini anladığımı sanıyordum ama, "Kaliteli bataklık otu efendim," diyene kadar emin değildim.

Ona çubuklarla ilgilenmediğimi söyledim ama Güney'in Paris'i denilen bu şehirde iyi bir oteli nerede bulabileceğimi söyleyerek yarım dolar kazanabilirdi. Yeniden konuştuğunda, sesi öncekinden daha gürdü. "Farklı görüşler var ama bence Hotel Monteleone'de kalmalısınız." Bana yolu tarif etti.

"Teşekkürler," dedikten sonra bozuk parayı eline tutuşturdum. Parayı cebine attı.

"Beyim, neden eve bakıyordunuz?" Başıyla izbeyi işaret etti. "Alacak mısınız?"

Emlakçı George Amberson yeniden ortaya çıktı. "Sanırım buralısın: Sence bu evi almak akıllılık olur mu?"

"Bu sokaktaki bazı evler ileride değer kazanabilir ama bu ev değil. Perili evlere benziyor."

"Bu evin kaderi daha da kötü," diye mırıldanarak genç adamın şaşkın bakışlarına aldırmaksızın arabamın yolunu tuttum.

7

Kutuyu bagajdan alıp Monteleone'deki odama çıkarmayı unutmamak için Sunliner'ın ön koltuğuna bıraktım. Kilitli kutuyu unutmadım ama başka bir şeyi unutmuştum. Kapı görevlisi bavullarımın kalanını alırken arka koltukta gördüğüm nesne yüzünden duyduğum suçluluk, o nesnenin maddi değerinin çok ötesindeydi. İnsan çocukluğunda öğretilen şeyleri asla unutmaz ve annemin dizinin dibinden ayrılmadığım dönemde bana öğretilen şeylerden biri de aldığım kitapları kütüphaneye iade etmekti.

"Rica etsem şu kitabı bana uzatabilir misiniz?" diye sordum.

"Evet efendim! Seve seve!"

Yola çıkmadan bir hafta önce Nokomis Halk Kütüphanesi'nden ödünç aldığım *Chapman Raporu* adlı kitaptı. Şeffaf koruyucu kaptaki etiket -SADECE 7 GÜN, KİTABI BEKLEYEN KİŞİLERE SAYGILI OLUN- suçlarcasına bana bakıyordu.

Odama döndüğümde saatime baktım. Daha altıydı. Yazları kütüphaneler öğlene kadar açılmaz ama gece sekize kadar açık kalır. Şehirlerarası telefon görüşmeleri 1960'larda 2011'de olduğundan daha pahalı olan birkaç şeyden biriydi ama hâlâ içimde aynı çocuksu suçluluk duygusunu hissediyordum. Otelin santralını arayıp Nokomis Halk Kütüphanesi'nin telefon numarasını verdim. (Kitabın arkasındaki göze iliştirilen kartta yazıyordu. Altına da *Üç günden uzun süre gecikeceksenız lütfen haber verin* diye not düşülmüştü.)

Santral görevlim başka bir santral görevlisiyle konuştu. Arkalarından başkalarının sesleri duyuluyordu. 2011'de, uzaktan seslerini duyduğum bu insanların çoktan ölmüş olacakları geçti aklımdan. Derken telefon çalmaya başladı.

"Alo, Nokomis Halk Kütüphanesi." Hattie Wilkerson'du, ama sesi, o tatlı yaşlı kadın sanki uzun bir borunun içine hapsedilmiş gibi yankılanarak geliyordu.

"Alo, Bayan Wilkerson..."

"Alo? Alo? Beni duyabiliyor musunuz? Kahrolası hat!"

"Hattie?" Bağırıyordum. "Ben George Amberson!"

"George Amberson mu? Aman Tanrım! Nereden arıyorsun George?"

Az kalsın doğruyu söyleyecektim ama sezgilerim yeniden devreye girdi ve, "Baton Rouge!" dedim.

"Louisiana'dan mı?"

"Evet! Kitaplarınızdan biri bende kalmış! Az önce fark ettim! Onu size..."

"Bağırmana gerek yok George, bağlantı şimdi daha iyi. Santral görevlisi fişi düzeltti herhalde. Senden haber aldığıma çok sevindim. Olanlar düşünülürse Tanrı'nın şanslı kuluymuşsun. İtfaiye müdürü evin boş olduğunu söylemişti ama endişelenmekten kendimizi alamadık."

"Neden bahsediyorsun Hattie? Sahildeki evimden mi?"

Saçma bir soruydu, başka ne olabilirdi ki?

"Evet! Biri pencereden molotofkokteyli atmış. Bütün ev dakikalar içinde yanıp kül olmuş. İtfaiye müdürü Durand sarhoş gençlerin işi olduğunu düşünüyor. Ortalık serseri doldu. Atom bombası atılmasından korktukları için kötü yola düşüyorlarmış, en azından kocam öyle diyor."

Demek öyle.

"George? Orada mısın?"

"Evet," dedim.

"Hangi kitap sende?"

"Ne?"

"Sendeki hangi kitap? Şimdi beni kataloğa baktırma."

"*Chapman Raporu*."

"Onu olabildiğince çabuk yollar mısın? Bir sürü kişi o kitabı bekliyor. Irving Wallace bugünlerde çok popüler."

"Evet," dedim. "En kısa zamanda yollarım."

"Evin için çok üzüldüm. Değerli bir şey kaybettin mi?"

"Hayır, değer verdiğim her şey yanımda."

"Buna da şükür. Geri gelecek mi..."

Kulağımı patlatacak kadar güçlü bir kılık sesi duyuldu ve hattan düştüm. Ahizeyi yerine bıraktım. Geri dönecek miydim? Bu soruyu yanıtlamak için yeniden telefon açmaya gerek duymadım. Ama geçmişin müdahalelerine karşı gözlerimi açık tutmalıydım, değişiklik yapmaya gelenleri hissediyordu ve keskin dişleri vardı.

Chapman Raporu'nu sabah ilk iş Nokomis Halk Kütüphanesi'ne geri yolladım.

Sonra da Dallas'a doğru yola çıktım.

8

Üç gün sonra Dealey Plaza'daki bir banka oturmuş Teksas Ders Kitapları Deposu'nun küp şeklindeki binasına bakıyordum. Akşamüzeri olmasına karşın hava çok sıcaktı. Kravatımı gevşetmiş (1960'ta kravat takmazsanız gereksiz yere insanların dikkatini çekerdiniz) ve beyaz gömleğimin üst düğmesini açmıştım ama ne

gömleğimin düğmesini açmamın ne de ağacın gölgesinde oturmanın bir yararı oldu.

Commerce Sokağı'ndaki Adolphus Oteli'ne yerleştiğimde bana iki seçenek sunulmuştu: Havalandırmalı oda ve havalandırmasız oda. Beş dolar fazla ödeyip havalandırmalı odayı tutmuştum ve kafam çalışıyor olsaydı beynim buharlaşmadan önce depoyu incelemeyi bırakıp o odaya dönerdim. Gece olduğunda şansım varsa hava biraz serinlemiş olurdu.

Gözlerim tuğladan küpe takılmıştı. Pencereleri -özellikle altıncı katın sağ üst köşesindeki pencere- sanki bana bakıyordu. Binada insana yanlış gelen bir şeyler vardı. Siz -bu notları okuyan kişi- söylediklerime boş laf diyebilir, gelecekte yaşanacakları bildiğim için böyle hissettiğimi düşünebilirsiniz. Ama bu bile içimi kaplayan felaket hissini ve katlanılamaz akşam sıcağına rağmen gözlerimi binadan ayıramayışımı açıklamaya yetmez. O binayı daha önce gördüğüm hissine kapılmıştım.

Bana Derry'deki Kitchener Çelik Fabrikası'nı hatırlatıyordu.

Kitap deposu yıkılmış değildi ama ondan da benzer bir kötülük yükseliyordu. Çelik fabrikasını görmeye gittiğim gün, is tutmuş duvarların arasından sıyrılıp güneşin altında uyuklamaya hazırlanan tarihöncesi çağlardan kalma dev bir yılan gibi çimenlere yığılışımı hatırladım. Binanın, içinde kaybolabileceğim kadar büyük olan dehlizlerine bakışımı hatırladım. Ve orada bir şeylerin saklandığını hissedişimi. Canlı bir şeyler. Benim binaya girmemi isteyen bir şeyler. Böylece binanın karanlık dehlizlerinde kaybolup gidebilecektim. Hem de bir daha dönmemek üzere...

İçeri gel, diye fısıldıyordu altıncı katın penceresi. *Etrafa bir göz at. İçerisi şimdi bomboş, yazın burada çalışanlar çoktan evlerine gitti. Ama yükleme bölmesinin etrafından dolaşırsan açık bir kapı bulabileceğine eminim. İçerde korunmayı gerektirecek ne var ki? Ders kitaplarından başka bir şey yok ve öğrenciler bile onları istemiyor. Sen de biliyorsun Jake. Hadi, içeri gel. Altıncı kata çık. Senin zamanında burada bir müze var, dünyanın dört bir yanından gelen insanlar burayı ziyaret ediyor, bazıları öldürülen adam için hâlâ gözyaşı döküyor, ama şimdi*

1960'tayız, Kennedy henüz bir senatör ve Jake Epping diye biri yok. Yalnızca George Amberson var; kısa saçlı, teri gömleğine bulaşmış, kravatını gevşetmiş bir adam. Çağının adamı. Hadi, yukarı gel. Hayaletlerden mi korkuyorsun? Henüz suç işlenmemişken nasıl olur da onlardan korkarsın?

Ama yukarıda hayaletler vardı. Belki New Orleans'taki Magazine Sokağı'nda yoktu, ama ya burada? Hem de nasıl. Neyse ki onlarla yüzleşmem gerekmeyecekti; çünkü Derry'deki harabeye adım atmadığım gibi kitap deposuna da girmeyecektim. Oswald suikasttan bir ay önce kitap deposunda çalışmaya başlayacaktı ama o kadar beklemek gereksiz yere risk almaktı. Hayır, Al'ın planını uygulayacaktım, notlarında *NASIL DEVAM EDİLMESİ GEREKTİĞİYLE İLGİLİ DÜŞÜNCELER* başlıklı bölümde yazdığı şekilde hareket edecektim.

Yalnız silahşor teorisine inanan Al, yanılıyor olabileceği ihtimalini göz ardı etmemişti. Notlarında buna "belirsizlik açmazı" diyordu.

Bu açmazdan 10 Nisan 1963 günü, Kennedy'nin Dallas yolculuğundan altı ay önce kurtulmayı planlamıştı. Bence mantıklıydı. Tahminen yine o nisan ayında, hatta 10'unun akşamında -niye daha fazla bekleyeyim?- Frank Dunning'i öldürdüğüm gibi Marina'nın kocası, June'un babası olan adamı öldürecektim. Hem de hiç tereddüt etmeden. Bir örümceğin bebeğinizin beşiğine doğru ilerlediğini görürseniz tereddüt edebilirsiniz. Onu bir kâğıtla alıp hayatını sürdürebilmesi için bahçeye atmayı bile düşünebilirsiniz. Ama ya örümceğin zehirli olduğuna eminseniz? Ya o bir karadulsa? O zaman tereddüt etmezsiniz. En azından aklıselim biriyseniz.

Onu ezersiniz.

9

1960 ağustosundan 1963 nisanına uzanan dönem için kendimce bir plan yapmıştım. Rusya'dan dönüşünün ardından gözüm Oswald'ın üstünde olacaktı ancak ona müdahale etmeyecektim. Kelebek etkisi yüzünden harekete geçmeye cesaret edemezdim.

İngilizcede "olaylar zinciri" lafından daha saçma bir benzetme var mı bilmiyorum. Zincir dediğin (anaokulunda yaptığımız kâğıttan zincirler haricinde) güçlü olur. Zincirleri kamyonlardan mal indirmekte ve tehlikeli mahkûmların ellerini ve kollarını bağlamakta kullanırız. Gerçek denilen şeyse benim bakış açıma göre bundan tamamen farklıydı. Her şey kırılgandı, bu lafıma kulak verin, olaylar iskambil kâğıdından evler gibiydiler ve bırakın onu vazgeçirmeye çalışmayı, Oswald'a yaklaşmakla bile tek avantajımı kaybetmiş olurdum. Kelebek kanatlarını çırpardı ve Oswald'ın eylem planı değişirdi.

Başlangıçta bu değişiklikler dikkat çekmeyecek kadar ufak tefek şeyler olurdu, ama Bruce Springsteen şarkısında dendiği gibi, "Ufak şeylerden bir gün büyük şeyler doğar bebeğim." Bu değişiklikler şimdi Massachusetts senatörü olan adamın hayatını kurtaracak iyi değişiklikler olabilirdi. Ancak bu ihtimale inanmıyordum. Geçmişin dik kafalı olduğunu öğrenmiştim. Al'ın defterin kenarına karaladığı notlardan birine göre Kennedy, 1962'de Houston'taki Rice Üniversitesi'nde Ay'a gitmekle ilgili bir konuşma yapacaktı. Her tarafı açık bir sahne, kurşun geçirmez camla çevrili bir podyum değil, diye yazmıştı Al. Houston, Dallas'a beş yüz kilometre mesafedeydi. Ya Oswald başkana orada suikast düzenlemeye karar verirse?

Öteki ihtimal daha kötüydü. Ya Oswald iddia ettiği gibi bir günah keçisiyse? Ben onu korkutup kaçırdığım halde Kennedy yine de öldürülürse? Aslında delice bir Mafya veya CIA komplosunun kurbanıysa? O zaman tekrar tavşan deliğinden geçip her şeye baştan başlayacak cesaretim olur muydu? Dunning ailesini yeniden kurtarır mıydım? Carolyn Poulin'i yeniden kurtarır mıydım? Bu göreve şimdiden iki yılımı vermiştim. Yine sonucunu bilmediğim bir beş yılı daha vermeye gönüllü olur muydum?

Kendimi bu duruma düşürmemek en iyisi.

Emin adımlarla ilerlemek en iyisi.

Teksas'tan New Orleans'a giderken Oswald'ın karşısına çıkmadan onu gözetlemenin en iyi yolunun o Fort Worth'tayken Dallas'ta, o Dallas'a taşındığındaysa Fort Worth'ta yaşamak oldu-

ğuna karar vermiştim. Çekiciliği sadeliğinde saklıydı ama pratikte işe yaramazdı. Teksas Ders Kitapları Deposu'nu seyrederken boşluğun Nietzsche'ye bakışı gibi, binanın da bana baktığı hissine kapıldığımdan beri bunu biliyordum. Hiçbir şey o kadar kolay olmayacaktı.

Başkanlık seçiminin yapılacağı yılın ağustos ve eylül aylarında Sunliner'ımla Dallas'ta dolaşıp uygun bir daire aradım. En çok özlediğim şeylerden biri de 2011'deki GPS'imdi, sürekli yol sormak zorunda kalıyordum. Hiçbir şey yolunda gitmiyordu. Önce sorunun dairelerle ilgili olduğunu sandım. Sonra, şehri öğrenmeye başladıkça, sorunun bende olduğunu anladım.

Dallas'tan hoşlanmadığım gibi basit bir gerçek söz konusuydu. Sekiz hafta şehri inceledikten sonra kimsenin hoşuna gitmeyecek pek çok şey olduğunu keşfetmiştim. Dallaslıların *Pislik Herald* dedikleri *Times Herald* gazetesi ırkçı bir kâğıt parçasıydı. *Morning News* ise sürekli Dallas ve Houston'ın gökyüzüne doğru yarıştıklarından bahsedip duruyordu ama gazetenin bahsettiği gökdelenler Amerika'nın ne kadar zor durumda olduğunu ispatlayan mahallelerle çevrelenmiş mimari adacıklardan ibaretti. Gazeteler ırklar arasındaki sınırların yavaş yavaş kaybolduğu kenar mahalleleri görmezden geliyordu. Daha da dış bölgelerde sonsuzluğa uzanan orta sınıf konutları vardı, çoğunun sahipleri İkinci Dünya Savaşı ve Kore Savaşı gazileriydi. Gazilerin eşleri günlerini dedikoduyla ve mobilyalar için pazarlık yaparak geçiriyordu. Çoğunun iki buçuk çocuğu vardı. Gençler çimenleri biçiyor, bisikletle *Pis Herald*'ları dağıtıyor, babalarının arabasını cilalıyor ve transistorlu radyolardan Chuck Berry dinliyorlardı. Belki anne babalarını sakinleştirmek için onun beyaz olduğu yalanını söylüyorlardı. Fıskiyelerin dönüp durduğu bahçeleri ile banliyö evlerinin ötesi sonsuza uzanan bir boşluktu. Orada burada hâlâ pamuk tarlalarına rastlamak mümkündü ama pamukçuluk büyük ölçüde ölmüş, pamuk tarlalarının yerini mısır ve soya tarlaları almıştı. Dallas bölgesinin yeni favori mahsulleri elektronikler, tekstil ürünleri, ideolojik zırvalar ve petrol paralarıydı. Ortalıkta çok fazla kuyu yoktu ama rüzgâr batıdan, Permian tarafından estiğinde iki şehir de benzin ve doğalgaz kokardı.

Şehir merkezi, özellikle sanayi mahallesi, kurnaz simsarlarla doluydu. Spor ceketler, kravat iğneleriyle tutturulmuş dar kravatlar (bu kravat iğneleri 60'ların mücevherleri gibiydi, çoğunun ortasında parlak elmaslar vardı) beyaz Sansabelt pantolonlar ve sağlam dikişli cırtlak renkli çizmeler. Bu tiplerden bazıları bankalarda ve yatırım şirketlerinde çalışırdı. Soya fasulyeleriyle veya petrol çıkarma izinleriyle inşa edilen gelecekler satarlardı. Şehrin batısındaki verimsiz toprakları pazarlayarak köşeyi dönüyor, konuşurken yüzüklü ellerini birbirlerinin omzuna koyuyor ve karşılarındaki kişilere *evlat* diye hitap ediyorlardı. 2011'deki işadamları nasıl kemerlerinde telefon taşıyorsa bu adamlar da silah taşıyordu.

Etrafta Yüksek Mahkeme Başkanı Earl Warren'ı itham eden afişler vardı; reklam panolarında somurtan Nikita Kruşçev'in resimleri görülüyor ("NYET, YOLDAŞ KRUŞÇEV" yazıyordu panolardan birinde, "SENİ GÖMECEĞİZ!"); Commerce Sokağı'ndaki panodaysa "AMERİKAN KOMÜNİST PARTİSİ ZENCİLERLE BEYAZLARIN KARDEŞLİĞİNİ DESTEKLİYOR! DÜŞÜNSENİZE!" yazısı dikkat çekiyordu. O afişin ücreti Çay Partisi Derneği tarafından ödenmişti. İki yerde adlarından sahiplerinin Yahudi olduğunu tahmin ettiğim dükkânların kapısına sonradan temizlenmeye çalışılmış gamalı haçlar çizilmişti.

Dallas'ı sevmedim. Hayır beyefendi, hayır hanımefendi, hem de hiç. Adolphus'ta oda tutup restoranın yer göstericisinin, genç garsonu kolundan yakalayıp suratına bağırışını gördüğüm andan itibaren o şehirden hoşlanmayacağımı anlamıştım. Ama işim oradaydı, orada kalacaktım. En azından o sırada böyle düşünüyordum.

10

Eylülün 22'sinde yaşayabileceğim bir yer buldum. Kuzey Dallas'taki Blackwell Sokağı'ndaydı, dubleks daireye dönüştürülmüş, yanındaki evden bağımsız bir garajdı. En büyük artı puanı havalandırmasının olmasıydı. En büyük eksisi ise ev sahibinin Ray Mack Johnson adlı ırkçı bir herif olması. Daha ilk günden beni, evi tutacak olursam Greenville Caddesi'ndeki her ırktan insanların gi-

debildiği, sustalı bıçak taşıyan dolandırıcılara ev sahipliği yapan barlardan uzak durmam konusunda uyardı.

"Zencilerle bir sorunum yok," dedi bana. "Hayır efendim. Onları lanetleyen ben değilim, bizzat Tanrı. Sen de biliyorsundur!"

"Sanırım İncil'i okurken o bölümü atlamışım."

Gözlerini kısıp şüpheyle beni süzdü. "Nesin sen, Metodist mi?"

"Evet," dedim. Hiçbir şeye inanmadığımı söylemekten daha akıllıcaydı.

"Baptist olmalısın evlat. Kilisemizin kapısı senin gibilere açıktır. Evi tutarsan belki bir pazar günü eşimle ve benimle kiliseye gelirsin."

"Belki," dedim onunla kiliseye gitmektense komaya girmeyi tercih edeceğim halde. Hatta ölmeyi tercih ederdim.

Bu arada Bay Johnson ırkçı nutkuna devam ediyordu.

"Nuh bir gün gemide sarhoş olmuş, çırılçıplak yatağında yatıyormuş. Oğullarından ikisi ona bakmaya utandıklarından diğer tarafa dönmüş ve babalarının üstüne battaniye örtmüşler veya belki basit bir bez örtmüşlerdir, bilmiyorum. Ama Ham -ailenin yüz karası- çıplak babasını seyretmiş ve bu yüzden Tanrı onu ve onun soyundan gelenleri lanetlemiş. İşte sana zencilerin hikâyesi. Yaratılış, dokuzuncu bölüm. Dilediğin gibi açıp bakabilirsin Amberson."

"Hı hı," dedim. Kendime, sonsuza kadar Adolphus'ta kalacak param olmadığını, bir yer tutmam gerektiğini hatırlattım. Irkçılıkla yaşayabilir ve delirmezdim. Kendime çağın öyle bir çağ olduğunu, her tarafta böyle adamlarla karşılaşacağımı söyledim. Ama bu söylediklerime kendim de inanmıyordum. "Bir iki gün bu konuyu düşünüp sizi ararım Bay Johnson," dedim adama.

"Uzun düşünme evlat. Burası hemen tutulur. Şansın varken fırsatı kaçırma."

11

Fırsat olup olmadığını bilmiyordum ama daire aramak insanı susatan bir işti. Ray Mack Johnson'ın yanından ayrıldıktan sonra

bir tek atmaya karar verdim. Greenville Caddesi'nde şansımı deneyecektim. Bay Johnson nefret ettiğine göre belki benim hoşuma giderdi.

İki konuda haklıydı: Beyazların ve siyahların iç içe olduğu bir varoştu. Ayrıca capcanlıydı. Arabamı park edip sokakta dolaştım. En az iki düzine barın ("İÇERİ GEL, SERİNLE" yazılı flamalar benzin kokulu Teksas rüzgârında sallanıyordu) ve kapısındaki çığırtkanın, "Kızlar, kızlar, kızlar, dünyanın en güzel kabare şovu! Bu hanımlar tıraşlı, bilmem beni anlıyor musunuz!" diye bağırdığı striptiz kulübünün önünden geçtim. İki dükkândan biri ya tefeciydi ya da çek kırdırılan yerlerdendi. Bir tanesinin önündeki pirinç levhada -İnanç Finans Şirketi, Göbek Adımız Güven- "SIRAYA GİRİN" ve altında da "SADECE EĞLENCE İÇİN" yazıyordu. Hasır şapka giymiş, pantolon askısı takmış erkekler bir tabelanın etrafına toplanmış bahisleri tartışıyorlardı. Bazılarının elinde at yarışı bültenleri, diğerlerinde gazetelerin spor sayfaları vardı.

Sadece eğlence içinmiş, diye düşündüm, hadi ya! Sonra sahildeki evimin gecenin bir vakti alev alışını, kapkara dumanların rüzgârla denize doğru sürüklenişini hayal ettim. Eğlencenin de bir bedeli vardı, hele bahse girmek söz konusu olduğunda.

Açık kapılardan müzik sesi ve bira kokusu geliyordu. Jerry Lee Lewis'ten "Whole Lotta Shakin' Goin' On" ve Ferlin Husky'den "Wings of a Dove" şarkılarını dinledim. Dört fahişeden teklif aldım ve "TEKSAS'A BULAŞMA" yazılı tek yıldızlı eyalet bayraklarının sergilendiği tezgâhın yanında duran seyyar satıcı, bana mal satmayı teklif etti.

Dejavu hissi iyice güçlenmişti. Bu anı daha önce yaşadığım hissini bir türlü içimden atamıyordum. Bir şeyler hiç olmadığı kadar yanlıştı. Böyle hissetmem deliceydi -çünkü daha önce hayatımda Greenville Caddesi'ne adım atmamıştım- ama bu hissi inkâr edemezdim. Kafamda değil, kalbimdeydi. Çabucak bira istemediğime karar verdim. Havalandırmalı olsun olmasın Bay Johnson'ın garajını kiralamak da istemiyordum.

Çöl Gülü adlı barın önünden geçtiğim sırada kulağıma Muddy Waters melodileri çalındı. Arabamı park ettiğim yere yürümeye

başlamıştım ki, bir adam barın kapısından dışarı fırladı. Yalpalayıp iki seksen kaldırıma yapıştı. İçerden kahkahalar yükseldi. "Sakın geri gelme seni kemiksiz!" diye bağırdı bir kadın. Bu sözler müşterileri yeniden kahkahaya boğdu.

Dışarı atılan müşterinin burnu kanıyordu -galiba kırılmıştı- ayrıca yüzünün sol tarafından çenesine doğru sicim gibi kan akıyordu. Gözlerinden şokta olduğu belliydi. Sokak lambasının direğine tutunup ayağa kalkarken, gömleğinin etekleri pantolonunun bel kısmından çıktı. Ayağa kalkan adam görmeyen gözlerle etrafa bakındı.

Ona doğru bir adım attım ama daha ben yanına ulaşamadan hoş bir gece geçirmek isteyip istemediğimi soran kadınlardan biri, topuklu ayakkabılarını takırdatarak adamın yanına gitti. Aslında ona kadın denemezdi. En fazla on altı yaşındaydı. Koyu renk gözleri ve kahverengi pürüzsüz bir teni vardı. Gülümsüyordu, hoş bir gülümseme... Ve yüzü kanlar içindeki adam yalpalayarak yürümeye çalıştığında onun koluna girdi. "Yavaş ol tatlım," dedi adama. "Yürümeye başlamadan önce..."

Adam gömleğinin arkasından bir şey çıkardı. Kemersiz pantolonunun beline kabzası sedef kakmalı bir tabanca sıkıştırmıştı -Machen'den aldığımdan çok daha küçük, oyuncağı andıran bir silahtı. Fermuarı yarı açıktı, yarış arabası desenli külotunu görebiliyordum. Bu detayı olanca netliğiyle hatırlıyorum. Silahını çıkarıp sokak kadınının böğrüne yasladı ve tetiği çekti. Aptal bir "pat" sesi duyuldu. Kız kaçıranların seslerinden farksız bir ses. Kadın çığlık atıp elleriyle karnını tutarak kaldırıma yığıldı.

"Beni vurdun!" Fahişe canının yanmasının ötesinde öfkelenmişti. Parmaklarının arasından oluk oluk kan akıyordu. "Beni vurdun, seni serseri! Ne diye beni vurdun?"

Adam kadına dikkat bile etmedi, Çöl Gülü'nün aralık kapısına baktı. Her şey birkaç saniye içinde olup bittiğinden, genç fahişeyi vurduğunda neredeysem hâlâ orada duruyordum. Şok etkisi. Donup kalmıştım.

"İstediğin bu mu Linda?" diye bağırdı. "İstediğin buysa sana istediğini vereceğim!"

Sonra namluyu şakağına dayadı ve tetiği çekti.

12

Mendilimi katlayıp genç kızın kırmızı elbisesindeki deliğe bastırdım. Ne kadar acı çektiğini bilemem ama annesinden öğrenmediğine emin olduğum (gerçi kim bilir) renkli cümleler savuracak kadar canlıydı. Etrafa toplanan kalabalıktan bir adam gereğinden fazla yaklaşınca genç kız ona dönüp bağırdı: "Elbisemi süzmeyi bırak seni meraklı pislik! Yoksa bedelini ödersin!"

"Bu herif ölmüş," diye seslendi biri. Çöl Gülü'nün önündeki adamın yanına çömelmişti. Bir kadın ağlamaya başladı.

Yaklaşan siren sesleri. Greenville'de dolaşırken bana yaklaşan diğer kadınlardan birini gördüm, dar pantolonlu bir kızıl. Ona gelmesini işaret ettim. Göğsüne dokunup, *kim, ben mi* işareti yaptı. Başımı salladım. Evet, sen.

"Mendili yaraya bastır," dedim ona. "Kanamayı durdurmaya çalış. Benim gitmem gerek."

Bilmiş bilmiş gülümseyerek bana baktı. "Polisler geldiğinde buralarda olmak istemiyorsun bakıyorum?"

"Aynen öyle. Bu insanları tanımam. Sadece buradan geçiyordum."

Kızıl saçlı kadın küfürler savuran kızın yanına çömelip mendili yaraya bastırdı. "Tatlım," dedi bana. "Hepimiz öyle değil miyiz?"

13

O gece uyuyamadım. Bir ara uyuyacak gibi oldum, sonra gözümün önüne Ray Mack Johnson'ın kan ter içindeki iğrenç yüzü geldi. İki bin yıllık köleliği ve cinayetleri, ergenlik çağındaki bir çocuğun babasının erkeklik organına bakışına bağlayışını düşündüm. Bütün uykum yeniden kaçtı... Derken yeniden uykuya dalacak gibi oldum ama bu sefer de gözümün önüne fermuarı açık ufak tefek adamın silahının namlusunu şakağına dayayışı geldi. *İstediğin bu mu Linda?* Sonsuz uykudan önceki öfke dolu son kelimeler. Yeniden uykum kaçtı. Aklıma gelen bir sonraki görüntü siyah camlı arabanın içinden Sunset Point'teki evime molotofkokteyli atan adamların görüntüsüydü: Eduardo Gutierrez, Yanki'sinden

kurtulmayı deniyor. Niçin? Çünkü kaybetmekten hoşlanmamıştı, hepsi bu. Onun için bu kadarı yeterliydi.

Sonunda uyumaya çalışmayı bıraktım ve pencerenin kenarına, havalandırmanın önüne oturdum. Maine'de geceler serin olur ama Dallas'ta gece de gündüz kadar sıcak ve nemliydi.

"Dallas, Derry," dedim sessiz bir kuyuyu andıran Commerce Sokağı'na bakarak. Kitap deposu görünmese de yakındı. Yürüme mesafesindeydi.

"Derry, Dallas."

Her ikisi de birbirine yapışmış dizleri andıran ikiz harflerle birbirinden ayrılan ikişer hece. Burada kalamazdım. Dallas'ta otuz ay daha geçirirsem delirirdim. Duvarlarda "YAKINDA ANNEMİ ÖLDÜRECEĞİM" yazılı grafitiler görmeye başlamam ne kadar sürerdi veya Trinity Nehri'nin üzerinde uçan İsa'yı görmem? Fort Worth buradan iyiydi ama orası bile Dallas'a fazlasıyla yakındı.

Niye buralarda kalmam gereksin ki?

Jeton düştüğünde saat üçü biraz geçiyordu. Vahiy gelmiş gibiydim. Harika bir arabam vardı -gerçeği itiraf etmek gerekirse arabama âşıktım- ve Teksas yeni yollarla donatılmıştı. Yirmi birinci yüzyılda bu yollar araba dolacaktı ama 1960'ta çoğu tenhaydı. Hız sınırı olmakla beraber ortalıkta arabaların kaçla gittiğini denetleyecek polisler yoktu. Teksas'ta polisler bile gaza basmanın Tanrı kelamı olduğuna inanırdı.

Bu şehrin basık havasından kaçıp kurtulabilirdim. Daha küçük, beni daha az huzursuz eden, nefret ve şiddetle dolu olmayan bir yere yerleşebilirdim. Gündüzleri kendime Dallas'taki nefreti hayal ettiğimi söyleyebiliyordum ama geceleri şehri saran kasvetli havayı inkâr etmek imkânsızdı. Bu şehirde binlerce iyi insan yaşadığına eminim, hatta belki de onlar çoğunluktadır ama şehri saran huzursuzluk bütün sokaklarda kendini hissettiriyor ve bazen patlamalarla kendini gösteriyordu. Çöl Gülü'nün önünde olduğu gibi.

Bevvie adlı küçük kız Derry'nin kötü günlerinin bittiğini söylemişti. Derry konusunda da buna ikna olmamıştım ve Dallas için de, en kötü günlerin gelmesine daha üç yıl olduğunu bilsem de, aynı şeyleri hissediyordum.

"Gidip gelirim," dedim. "George sessiz sakin bir yere gidip kitabı üzerinde çalışmak istiyor ama kitap bir şehirle, üstelik ürkütücü bir şehirle ilgili olduğuna göre, sık sık gidip gelmesi normal olmaz mı? İstediği malzemeyi toplamak için bunu yapmaya mecbur. Kimse soru sormayacaktır."

Bunu keşfetmemin iki ay almasına şaşmamalı; basit çözümleri çoğu zaman görmezden geliriz. Yatağa döndüm ve başımı yastığa koyar koymaz uyudum.

14

Ertesi gün 77. Otoyol'u kullanarak Dallas'tan güneye gittim. Bir buçuk saat sonra Denholm'a varmıştım. 109 numaralı eyalet yolundan batıya döndüm. Özel bir sebebi yoktu, yol ayrımındaki reklam panosundan hoşlanmıştım. Kafasında altın rengi bir kask, üzerinde siyah eşofman, ayaklarında spor ayakkabılar olan genç bir Amerikan futbolu oyuncusunun resmi vardı panoda. Altında "DENHOLM ASLANLARI" yazıyordu. "3 YILDIR BÖLGE ŞAMPİYONU!" *1960'ta da şampiyon olacağız! Bastır Jim Gücü!*

"Jim gücü" de ne acaba, diye düşündüm. Bütün liselerin kendine özgü deyişleri ve işaretleri vardır; onlar sayesinde çocuklar kendilerini özel hissederler. Bu da herhalde öyle bir şeydi.

109'da 10 kilometre gittikten sonra Jodie kasabasına ulaştım. Tabelada "NÜFUS 1.280" yazıyordu. Altına "HOŞ GELDİN YABANCI!" diye not düşmüşlerdi. Kasabanın iki tarafı ağaçlık anayolunda ilerlerken, vitrininde "TEKSAS'IN EN İYİ HAMBURGERLERİ VE PATATES KIZARTMALARI" yazan ufak bir restoran gördüm. Adı Al'ın Yeri'ydi.

Elbette öyle olacaktı.

Lokantanın önündeki boş yerlerden birine arabamı park edip içeri girdim ve Pronghornburger mönüsünden ısmarladım. Sonuçta Pronghornburger'in çifte peynirli ve barbekü soslu çizburger olduğu ortaya çıktı. Yanında kızarmış patates ve Rodeo Karışımı denilen (vanilya, çikolata veya çilek aromalı alabiliyordunuz) bir içecekle sunuluyordu. Pronghornurger, Al'ın Şişkoburger'leri ka-

dar lezzetli olmasa da fena sayılmazdı ve kızarmış patatesler tam benim sevdiğim gibiydi: Çıtır çıtır, tuzlu ve biraz fazla pişmiş.

Al, Al Stevens adlı cılız, orta yaşlı bir adamdı. Al Templeton'a hiç benzemiyordu. Karışık saçları, eşkıya bıyıklarını andıran kalın bir bıyığı ve anlaşılması güç bir Teksas aksanı vardı. Kafasındaki kâğıt şapkayı hafifçe öne eğmişti. Jodie kasabasında kiralanacak yerler olup olmadığını sorduğumda güldü. "Buralarda evden bol bir şey yok ama sıra iş bulmaya geldiğinde tam bir ticaret merkezi olduğu söylenemez. Genellikle çiftlik işçilerine iş çıkar ve üzerinize alınmayın ama siz pek kovboya benzemiyorsunuz."

"Değilim," dedim. "Aslında kitap yazıyorum."

"Hadi ya! Okumuş olabileceğim bir şeyler yazdınız mı?"

"Henüz değil," dedim. "Hâlâ ilk romanımın üstünde çalışıyorum. Yarısından çoğunu yazdım ve birkaç yayıncı romanla ilgilendi. Şimdi kalanını bitirebileceğim sessiz sakin bir yer arıyorum."

"Sessizlik konusunda Jodie gibisini bulamazsınız." Al, gözlerini devirdi. "Sessizliğin patenti bile bizdedir. Kasaba sadece cuma akşamları hareketlenir."

"Amerikan futbolu maçları yüzünden mi?"

"Evet, bütün kasaba çıldırır. Devre arası oldu mu herkes aslanlar gibi kükrer. Sonra da Jim'e tezahürat yapılır. Kilometrelerce öteden onları duyabilirsiniz. Komik bir manzaradır."

"Jim kim?"

"Jim LaDue. Oyun kurucu. Geçmişte de iyi takımlarımız oldu ama Denholm takımı ilk kez LaDue gibi bir oyun kurucu görüyor. Üstelik çocuk daha ikinci sınıfta. İnsanlar eyalet şampiyonluğundan bahsetmeye başladılar. Dallas'taki büyük okullar düşünülürse, bence şampiyonluğu çantada keklik görmek iyimserlik. Ama biraz umudun kime zararı var? Bana sorarsan tabii."

"Futbolu bir kenara bırakırsak, okul nasıl?"

"Gerçekten iyidir. Okulun diğer kasabalardan gelen öğrencilere açılması başlangıçta hepimizi endişelendirdi. Benim de herkes gibi çekincelerim vardı ama sonuçta işimize yaradı. Bu yıl yedi yüze yakın öğrenci var. Bazıları otobüsle bir saatlik yoldan geliyor ama aldırmıyorlar. Evde iş yapmaktan kurtulduklarına seviniyor-

lardır. Kitabınız liselilerle mi ilgili? *Karatahta Ormanı* gibi bir şey mi olacak? Bizim lisede çete falan yok. Buralı çocuklar düzgün tiplerdir."

"Öyle bir şey için sormadım. Birikmiş param olsa da vekil öğretmenlik yapmak hoşuma gider. Tamzamanlı işleri kabul edemiyorum; çünkü o zaman romanımı yazmama fırsat kalmıyor."

"Siz de haklısınız," dedi saygılı bir tavırla.

"Ama diplomam Oklahoma'dan..." Oklahoma'nın Teksas ayarında olmadığını bildiğimi göstermek istercesine omuz silktim.

"Deke Simmons'la konuşmalısınız. Müdür. Akşam yemeklerini burada yer. Eşi birkaç yıl önce öldü."

"Tanrı günahlarını affetsin," dedim. "Üzücü."

"Sadece o değil, hepimiz çok üzülmüştük. İyi adamdır. Buralarda çoğu kişi öyledir, Bay..."

"Amberson. George Amberson."

"Eh, cuma geceleri haricinde uyuşuk bir kasabayız George. Ama daha kötüsü de olabilirdi. Kalırsan belki aslan gibi kükremesini bile öğrenirsin."

"Belki öğrenirim," dedim.

"Altıya doğru gel. Deke genellikle o saatlerde uğrar." Kollarını tezgâha doğru yaslayıp öne doğru eğildi. "Bir öğüt ister misin?"

"Lütfen."

"Büyük ihtimalle yanında hanım arkadaşı Bayan Corcoran'la gelecektir. Kadın okulun kütüphanecisi. Geçtiğimiz Noel'den beri müdür ona kur yapıyor. Okulu asıl yöneten kişinin Mimi Corcoran olduğunu söylerler, ne de olsa adama her istediğini yaptırabiliyor. Onu etkilemeyi başarırsan tahminimce okula kabul edilirsin."

"Öğüdünüzü aklımda tutacağım," dedim.

15

Dallas'ta ancak haftalar süren bir arayışın ardından uygun bir ev bulmuş, onun da kesinlikle muhatap olmak istemediğim bir adama ait olduğunu keşfetmiştim. Jodie'de kendime uygun bir yer bulmak üç saatimi aldı. Üstelik uyduruk bir yer değil, beş odalı bir evdi. Emlakçının söylediğine göre aslında satılıktı ama evin sahibi

olan çift, düzgün bir kiracı bulunursa kiraya vermeye de razıydı. Karaağaçların gölgesinde kalan hoş bir arka bahçesi olan sevimli bir evdi; yan tarafında arabamı bırakabileceğim bir garajı vardı ve en önemlisi merkezi havalandırmaya sahipti. Bütün bu özellikler düşünüldüğünde kira çok uygundu.

Emlakçı, Freddy Quinlan diye biriydi. Merakı çelinmişti –sanırım arabamın plakasının Maine Eyaleti'ne ait olması dikkatini çekmişti, ona göre egzotik bile sayılabilirdim– ama rahatsız edici sorular sormadı. En güzeliyse evi bulduğumda Dallas'ın, Derry'nin ve Sunset Point'in üzerime düşen tuhaf gölgelerinden kurtulduğumu hissetmemdi. Uzun süreliğine kiralamayı düşündüğüm eve baktım.

"Eee?" diye sordu Quinlan. "Ne düşünüyorsunuz?"

"Evi tutmak istiyorum ama hemen bu öğleden sonra size evet veya hayır diyemem. Önce biriyle görüşmeliyim. Yarın açık mısınız?"

"Evet beyefendi. Cumartesileri de öğlene kadar açığız. Sonra eve dönüp televizyonda haftanın maçını izlerim. Bu yıl kupa sıkıcı geçecek gibi görünüyor."

"Bilmem ki," dedim. "Hiç belli olmaz."

Quinlan tokalaşmak için elini uzattı. "Sizinle tanıştığıma sevindim Bay Amberson. Jodie'yi seveceğinize eminim. Kasabalılar iyi insanlardır. Umarım her şey yolunda gider ve yerleşmeye karar verirsiniz."

Elini sıktım. "Ben de öyle umuyorum."

Lokantanın sahibinin dediği gibi, biraz umudun kimseye zararı olmazdı.

16

O akşam Al'ın Yeri'ne dönüp Denholm Lisesi'nin müdürüne ve kütüphaneci hanım arkadaşına kendimi tanıttım. Beni masalarına davet ettiler.

Deke Simmons uzun boylu, kel, altmışlarında bir adamdı, Mimi Corcoran ise gözlüklü ve bronz tenli bir hanım. Gözlüğün camlarının arkasında kalan mavi gözleri zeki bir kadın olduğunu

eleveriyordu. Beni süzüp nasıl biri olduğumu çözmeye çalıştı. Eli bastonunun sapındaydı ve onu ne kadar rahat tuttuğuna bakılırsa, uzun zamandır baston kullanıyordu. İkisinin de yakalarında Denholm Lisesi broşları ve "SONUNA KADAR JIM!" yazan rozetler olduğunu görmek beni gülümsetti. İşte size Teksas'ta klasik bir cuma gecesi.

Simmons bana Jodie'yi nasıl bulduğumu (çok sevdim), ne kadardır Dallas'ta olduğumu (ağustostan beri) ve liseler arası Amerikan futbolu maçlarını izlemeyi sevip sevmediğimi (evet çok severim) sordu. Soruları arasında en kayda değer olan, çocukların "aldırmasını" sağlama becerime güvenip güvenmediğimdi. Ona göre vekil öğretmenlerin en büyük sorunlarından biri, öğrencilere kendilerini dinletmeyi beceememekti.

"Bize yolladıkları genç öğretmenler, yapacak başka iş bulamadıklarından öğretmenlik yapan insanlar," dedikten sonra Pronghornburger'inden büyük bir ısırık aldı.

"Deke. Sos!" diyen Mimi, adama ağzını silmesini işaret etti. Küçük çocuklar gibi bu komuta uyan adam, peçetelikten aldığı kâğıt peçeteyle ağzının kenarını sildi.

Müdür, konuşmayı sürdürürken kütüphaneci kadın beni incelemeye devam ediyordu: Spor ceket, kravat, iyi saç kesimi. Karşılarına oturduğum sırada ayakkabılarımı şöyle bir süzmüştü. "Referansınız var mı Bay Amberson?"

"Evet hanımefendi, Sarasota'da bir süre vekil öğretmenlik yaptım."

"Ya Maine?"

"Orada fazla çalışmadıysam da Wisconsin'de üç yıl eğitmenlik yapmışlığım var. Sonra kitabımı bitirebilmek umuduyla tamzamanlı çalışmayı bıraktım. Ekonomik durumum fena değil, yarızamanlı işlerle idare ediyorum."

Yanımda Madison'daki St. Vincent Lisesi'nden bir referans vardı. Hakkımda harika şeyler yazıyordu; ne de olsa kendim yazmıştım. Kontrol etmeye kalksalar işim biterdi. Deke Simmons'a kalsa kontrol etmezdi ama yanık tenli, keskin bakışlı Mimi'den o kadar emin değildim.

"Romanınız neyle ilgili?"

Yine işimi bitirebilecek bir soru. İçinde bulunduğum koşullar düşünüldüğünde, ne kadar dürüst olunabilirse o kadar dürüst olmaya karar verdim. "Bir seri cinayeti ve toplum üzerindeki etkilerini anlatıyorum."

"Aman Tanrım," dedi Deke.

Kadın nazikçe adamın bileğine dokundu. "Sus lütfen. Devam edin Bay Amberson."

"Başlangıçta olaylar uydurma bir Maine şehrinde geçiyordu, oraya Dawson adını takmıştım. Sonra gerçek bir şehri kullanırsam daha inandırıcı olacaklarına karar verdim. Büyük şehirlerden birini. Başlangıçta Tampa'yı düşünmüştüm. Ama sonra yanlış geldi. Bir şekilde..."

Kadın elini sallayıp Tampa fikrini bir kenara itti. "Çok donuk. Fazla turist var. Sanırım siz daha izbe bir yer arıyordunuz."

Gerçekten zeki kadındı. Kitabım hakkında benim bildiğimden fazlasını biliyordu.

"Doğru. Bu yüzden Dallas'ı denemeye karar verdim. Bence mekân olarak doğru ama..."

"Ama orada yaşamayı istemiyorsunuz?"

"Kesinlikle haklısınız."

"Anlıyorum." Tabağındaki kızarmış balığı didikledi. Deke, büyülenmiş gözlerle kadına bakıyordu. Hayatının geri kalanını nasıl geçirmek istediğini bilemem ama belli ki bu kadın, bir kadında aradığı tüm özelliklere sahipti. Bunda garip bir yan yok; Dean Martin'in bütün bilgeliğiyle dile getirdiği gibi *herkes birilerine âşık olur*... Aslında dile getireceği gibi demeliydim; çünkü o şarkı henüz piyasaya sürülmemişti. "Yazmadığınız zamanlarda neler okumaktan hoşlanırsınız Bay Amberson?"

"Hemen her şeyi."

"*Çavdar Tarlasında Çocuklar* romanını okudunuz mu?"

Şimdi hapı yuttum, diye düşündüm.

"Evet, hanımefendi."

Cevabım üzerine sabırsızca elini salladı. "Bana hanımefendi demeyin lütfen. Çocuklar bile bana Mimi diyor. Gerçi düzgün dav-

ranmak için başına en azından 'Bayan' sıfatını eklemelerinde ısrar ediyorum. Bay Salinger'ın tutkulu metni hakkında ne düşünüyorsunuz?"

Yalan mı söylemeli, gerçekleri mi dile getirmeli? Aslında bu soruyu sormam bile anlamsızdı. Karşımdaki kadının yalan söylediğimi bir bakışta anlayacağına emindim.

"Bence roman ellilerin ne kadar boş olduğuna ve altmışların ne kadar güzel olabileceğine dair pek çok şey söylüyor. Elbette Amerika'nın Holden Caulfield'ları öfkelerini ve cesaretlerini kaybetmezlerse."

"Hımm. Hımm." Balığını didiklemeyi sürdürdü, görebildiğim kadarıyla ağzına bir lokma bile atmamıştı. Bir deri bir kemik olmasına şaşmamalı. Kendisine bir parça bol gelen elbisesiyle, her an uçup gidecek bir uçurtma gibi görünüyordu. "Sizce okul kütüphanelerine o kitaptan alınmalı mı?"

Teksas'ın Jodie kasabasında yaşamaya ve yarızamanlı öğretmen olarak çalışmaya veda etmem gerektiğini düşünerek iç çektim. "Aslında hanımefendi -Mimi- bence bütün kütüphanelerde o kitaptan olmalı. Hangi öğrencinin o kitabı okuyabileceği, kütüphanecinin takdirine bırakılsın."

"Çocukların ailelerinin değil, kütüphanecinin takdirine mi?"

"Evet hanımefendi. Her ailenin bu kitap konusunda bilgi sahibi olması beklenmez."

Mimi Corcoran'ın yüzünde kocaman bir gülümseme belirdi. Erkeğine döndü. "Deke, bu beyefendi kesinlikle vekil öğretmen listesine ait değil. Onu öğretmen kadrosuna almalısın."

"Mimi..."

"İngilizce öğretmeni eksiğinin olmadığını biliyorum. Ama beyefendi kasabada kalırsa belki Phil Bateman isimli budala emekli olduğunda, onu işe alabilirsin."

"Mimiiiii, ne söylediğine lütfen biraz dikkat et!"

"Tamam, tamam," dedikten sonra bana göz kırptı. "Ama söylediğim doğru. Bay Amberson, Florida'dan aldığınız referansları Deke'e yollayın lütfen. O kadarı başvuru için yeterli olur. Hatta haftaya okula uğrayıp onları elden bırakırsınız. Öğretim dönemi yeni başladı. Zaman kaybetmeye gerek yok."

"Bana George diyebilirsiniz," dedim.

"Tabii ya," dedi tabağını ittirirken. "Deke, bu yemek berbat. Neden hep burada yiyoruz?"

"Çünkü ben köftelerini seviyorum, sen de Al'ın çilekli pastasını."

"Ah, evet," dedi. "Çilekli pasta. Neden olmasın! Bay Amberson, maçı izleyecek misiniz?"

"Bu gece değil," dedim. "Dallas'a dönmeliyim. Belki önümüzdeki hafta maçı izlerim. Buralarda işinize yarayacağımı düşünüyorsanız tabii."

"Mimi seni sevdiğine göre ben de sevdim," dedi Deke Simmons. "Her gün çalışacağını garanti edemem ama haftada iki üç gün iş çıkacaktır. Belli sayıda günü tutturursun."

"Tutturacağıma eminim."

"Yine de vekil öğretmenlere verdiğimiz maaşın yüksek olmadığını söylemeliyim..."

"Tahmin edebiliyorum efendim. Tek istediğim bir ek gelir elde etmek."

"*Çavdar Tarlası* hiçbir zaman kütüphanemize girmeyecek," dedi Deke pişman pişman sevgilisine bakarak. Kadın dudaklarını büzerek karşılık verdi ona. "Yönetim kurulu buna asla izin vermez. Mimi de gayet iyi biliyor." Pronghornburger'inden büyük bir ısırık daha aldı.

"Zamanın ne getireceğini kimse bilemez," diyen Mimi Corcoran, önce peçeteleri sonra adamın ağzının kenarını işaret etti. "Deke. Sos!"

17

Sonraki hafta bir hata yaptım. Daha dikkatli olmam gerekirdi; yaşadıklarımdan sonra yeniden büyük bir bahis oynamamam gerekirdi. Ne söyleseniz haklısınız, baştan temkinli davranmalıydım.

Riski anlıyordum ama para konusunda endişeliydim. Teksas'a geldiğimde cebimde on altı bin dolardan az para vardı. Bir kısmı Al'ın verdiği paradan kalanlardı ama çoğunu Derry'de ve Tampa'da oynadığım iki büyük bahisten kazanmıştım. Ne yazık ki yedi hafta

kadar Adolphus'ta kalınca bu paranın bin dolara yakını gitmişti; yeni bir kasabaya yerleşmek de en az dört yüz, beş yüz doları gözden çıkarmak demekti. Yemekleri, kirayı ve ev masraflarını bir kenara bıraksam bile bir sürü giysi almam gerekecekti. Sınıfa girdiğimde, saygın biri gibi görünmek istiyorsam daha iyi giysilere ihtiyacım vardı. Lee Harvey Oswald'la hesabımı göreceğim güne dek, iki buçuk yıl Jodie'de kalacaktım. On dört bin dolar kesinlikle yetmezdi. Ya vekil öğretmen maaşı? Günde on beş dolar elli sent. Ne servet ama!

Tamam, belki on dört bin dolar ve haftada otuz ila elli dolar arası öğretmen maaşıyla *yaşayabilirdim* ama sağlığımın hiç bozulmayacağını ve hiç kaza geçirmeyeceğimi varsaymam gerekirdi. Buna güvenemezdim. Geçmiş katı olduğu kadar sinsidir. Size karşı koyar. Ve evet, belki içimde biraz açgözlülük de vardı ama öyle olsa bile bunun özünde para tutkusu değil, canım her istediğinde bahisçileri yenebileceğim gerçeği yatıyordu.

Şimdi şöyle düşünüyorum: *Eğer Al, futbol ve beyzbol maçlarını kimin kazanacağını araştırmak yerine hisse senedi fiyatlarını inceleseydi...*

Ama incelememişti.

Ve şöyle düşünüyorum: *Freddy Quinlan kupa maçlarının sıkıcı geçeceğinden bahsetmeseydi...*

Ama bahsetmişti.

Ve ben Greenville Caddesi'ne geri döndüm.

Kendime İnanç Finans Şirketi'nin (Göbek Adımız Güven) önündeki kumarbazların, oraya maçlar üstüne bahse girmeye geldiklerini ve büyük paralar yatıran tek kişinin ben olmadığımı söyledim. Kendime Dallas'taki Blackwell Sokağı'nda yaşadığını iddia eden George Amberson'un yatıracağı bahsin diğer bahislerin arasında kaybolacağını söyledim. İnanç Finans Şirketi'ni işleten adamlar ne Tampa'lı Sinyor Eduardo Gutierrez'i, ne Nuh'un oğlu Ham'ı tanırdı.

Ah, kendimi ikna etmek için neler söylemedim ki! Sezgilerimi bastırmak için kendimi iki şeye inandırmaya çalışıyordum: Bahis oynamak güvenliydi ve param olmasına rağmen daha fazla para

kazanmayı istememde yanlış hiçbir şey yoktu. Ne aptalca. Ama geri dönüp baktığımızda en net gördüğümüz şeylerden biri aptallığımız değil midir? Bir diğeriyse kaçırılan fırsatlardır...

18

28 Eylül'de, maçların başlamasına bir hafta kala İnanç Finans Şirketi'ne girip biraz ayak sürüdükten sonra yedinci maçta Pittsburgh Pirates'ın Yankee'leri yeneceğine altı yüz dolar bahse girdim. Yankee'lerin kupayı kazanmasına kesin gözüyle bakıldığı için aslında bire iki vermeleri akıl alacak şey değildi. Yine de oranı kabul edip parayı yatırdım. Bill Mazeroski'nin on dokuzuncu turu atıp zaferi garantilediği gün Dallas'a döndüm. Eğer İnanç Finans Şirketi'ni bomboş bulsaydım hemen direksiyonu kırıp Jodie'ye dönerdim... En azından şimdi kendime böyle söylüyorum. Gerçekte ne yapacağımı bilmekse imkânsız.

Ama şunu biliyorum – paralarını almayı bekleyen kumarbazlar uzun bir kuyruk oluşturmuştu. Ben de sıraya girdim. O sıra, Martin Luther King'in hayallerinin gerçek olmuş haliydi: Yüzde elli siyah, yüzde elli beyaz, yüzde yüz mutlu. Çoğu birkaç beşlikten veya belki bir yirmilikten fazlasını kazanmamıştı ama yüzlüklerini sayan bir iki kişi de vardı. Bir silahlı soyguncu o gün bahisçiyi soymaya kalksa turnayı gözünden vururdu.

Gişede yeşil kasketli iriyarı bir adam oturuyordu. Bana, herkese ilk sorduğu soruyu sordu ("Polis misin? Öyleysen bana kimliğini göstermek zorundasın") ve "Hayır" dediğimde adımı sorup ehliyetimi kontrol etti. Ehliyetim yepyeniydi, önceki hafta postadan gelmişti; böylece koleksiyonuma bir Teksas kimliği eklemiştim. Ehliyetimi gösterirken başparmağımla Jodie'deki adresimi örtmeye özen gösterdim.

Bana bin iki yüz dolarımı ödedi. Parayı cebime tıkıp hızlı adımlarla arabama gittim. 77. Otoyol'a dönüp Dallas'ı geride bıraktığımda sonunda biraz gevşedim. Tekerleklerin her dönüşü beni Jodie'ye biraz daha yaklaştırırken yavaş yavaş rahatladım.

Ne aptalmışım.

19

Yine zamanda ileri atlayacağız (şöyle bir bakarsanız anlatılarda da tavşan delikleri olduğunu fark edersiniz) ama önce 1960'ta yaşanan bir olayı daha anlatmam gerek.

Fort Worth, 16 Kasım 1960. Kennedy bir haftadır başkan. Ballinger ve 7. Batı caddelerinin köşesindeyim. Soğuk ve bulutlu bir gün. Arabaların egzozlarından beyaz dumanlar çıkıyor. Radyo istasyonunun hava durumu sunucusu geceye doğru yağmurun şiddetleneceğini söylemiş, bu yüzden otoyoldaki herkes temkinli.

Ben paltomun içine gömülmüşüm; şapkamın kenarları neyse ki kulaklarımı örtüyor. Teksas İnek Yetiştiricileri Birliği'nin karşısındaki banka oturmuş 7. Batı Caddesi'ni seyrediyorum. Neredeyse bir saattir oradayım. Genç adamın annesine yaptığı ziyaretin bu kadar uzun süreceğini düşünememişim; Al Templeton'ın notlarına göre üç oğlu da annelerinin yanında uzun vakit geçirmekten hoşlanmıyor. Kadının oğluyla beraber dışarı çıkacağını umuyorum. Önceden sadece kadınların kaldığı bir bakımevinde eşlikçi olarak Waco'da çalışıyordu ama kısa süre önce buraya döndü.

Sabrımın sonu selamet. Apartmanın kapısı açılıyor ve Lee Harvey Oswald'a hayal meyal benzeyen cılız bir adam dışarı çıkıyor. Yanında beyaz hemşire ayakkabıları giymiş kareli yün mantolu bir kadın var. Kadının boyu adamın omzuna geliyor ama belli ki eski toprak. Grileşen saçlarını arkaya topladığı için erken yaşta çizgilerle dolan yüzü ortaya çıkmış. Kırmızı bir başörtüsü bağlamış. Aynı renk ruj isteksizce büzdüğü dudaklarını ortaya çıkarıyor – bütün dünyanın kendisine karşı birleştiğine inanan bir kadının dudakları bunlar. Yıllarını bunun delillerini toplayarak geçirmiş. Lee Oswald'ın kardeşi hızlı adımlarla beton dökülmüş patikada ilerliyor. Kadın peşinden koşup oğlunu paltosundan yakalıyor. Oğlan annesine dönüyor. Tartışıyor gibi görünüyorlar. Konuşan çoğunlukla kadın. Oğluna bakıp parmağını havada sallıyor. Onun neden azarladığını tahmin etmeme imkân yok; dikkat çekmemek için aramızda en az bir blokluk mesafe olmasına özen gösterdim. Derken oğul, tahmin ettiğim üzere 7. Batı Caddesi ile Summit

Caddesi'nin köşesine doğru yürüyor. Otobüsle geldi ve en yakın durak orada.

Kadın karar veremiyormuş gibi bir süre olduğu yerde duruyor. Hadi ama analık, diye düşünüyorum. *Oğlunun bu kadar kolay kurtulmasına izin mi vereceksin? Sadece bir blok uzaklaştı. Havada salladığın parmaktan kurtulmak için Lee'nin ta Rusya'ya gitmesi gerekmişti.*

Kadın gerçekten de peşinden koşup köşeye varmadan onu yakalıyor. Bağırdığı için söylediklerini gayet net duyuyorum. "Robert, dur! O kadar hızlı yürüme! Seninle işim bitmedi!"

Oğlan omzunun üstünden annesine baksa da yürümeyi sürdürüyor. Durmaya niyeti yok. Kadın otobüs durağında oğluna yetişiyor ve kendisine bakmasını sağlayana dek giysisinin yenini çekiştiriyor. Parmak yeniden azarlarcasına havada sallanıyor. Kulağıma tek tük cümleler geliyor: *Söz vermiştin, sana her şeyimi verdim* ve galiba *sen kimsin ki beni yargılıyorsun.* Robert Oswald'ın yüzünü göremiyorum; çünkü bana sırtı dönük ama çökmüş omuzları çok şey anlatıyor. Annesi ilk kez herkesin önünde azarlamıyor onu. Kadın, bir elini kalçasına yaslamış ona bağırıyor - *benden kork seni minnet nedir bilmeyen çocuk* diyen değişmez anne hareketi...

Oswald, elini cebine sokup cüzdanını çıkardıktan sonra kadına para veriyor. Kadın parayı cebine koyup oğlunun yüzüne bile bakmadan, kaldığı eve doğru yürümeye başlıyor. Ardından aklına bir şey gelmiş olacak ki, bir kere daha oğluna dönüyor. Söylediklerini bütün netliğiyle duyuyorum. Aralarında on beş yirmi metre mesafe olduğu için bağırarak konuşuyor, tırnakların karatahtaya sürtünüşünü anımsatan rahatsız edici bir sesi var.

"Lee'den haber alırsan beni ara, duyuyor musun? Hâlâ evdeki ortak hattı kullanıyorum, daha iyi bir iş bulana kadar param ona yetiyor. Alt kattaki Sykes denilen kadın sürekli telefonda. Onunla konuştum, ağzının payını verdim, Bayan Sykes dedim..."

Yanından bir adam geçiyor. Dalga geçercesine parmaklarıyla kulaklarını tıkayıp pis pis gülüyor. Anne, adamın yaptığı hareketi görse bile üzerinde durmuyor. Oğlunu ne kadar utandırdığı da umurunda değil.

"'Bayan Skyes,' dedim. 'O telefon babanızın malı değil. Sizden başkalarının da ona ihtiyacı var, bu yüzden lütfen görüşmelerinizi kısa tutun. Bunu yapmayacak olursanız telefon şirketinin yetkililerinden birini arayıp sizin adınıza bunu yapmalarını sağlarım.' Aynen böyle dedim. Yani beni arayabilirsin Rob. Lee'nin başına ne geldiğini öğrenmek istiyorum."

İşte otobüs geliyor. Araç durağın önüne yanaşırken oğlan annesine sesleniyor. Fren sesleri yüzünden o da bağırarak konuşmak zorunda. "Oğlun bir komünist anne. Eve dönmeyecek. Buna alışsan iyi olur."

"Beni ara!" diyor kadın cırtlak sesiyle. Hüzünlü yüzünde kararlı bir ifade var. Ayaklarını omuz genişliğinde açmış. Yumruk yemeye hazırlanan boksörler gibi iki büklüm olmuş. Darbeyi sindirmeye hazırlanıyor. Bütün darbeleri sindirmeye hazır. Gözleri siyah çerçeveli gözlüğünün arkasından öfkeli ışıltılar saçıyor. Başörtüsünü çenesinin altından bağlamış. Yağmur yağmaya başladı ama kadın yağmuru umursamıyor. Derin bir nefes alıp biraz daha yükseltse çığlığa dönüşecek bir sesle oğluna sesleniyor. "Canım evladımın ne halde olduğunu öğrenmek istiyorum, beni duyuyor musun?"

Robert Oswald basamakları çıkıp annesine karşılık vermeden otobüse biniyor. Mavi dumanlar saçarak kaybolup gidiyor otobüs. Ve otobüs uzaklaşırken gülümsüyor kadın. Bu gülümsemenin bir gülümsemenin ortaya çıkarabileceğine inanmadığım iki etkisi var. Kadın aynı anda hem daha genç hem daha çirkin görünüyor.

Bir işçi, kadının yanından geçiyor. Görebildiğim kadarıyla ona çarpmadı, hatta değmedi bile. Ama kadın öfkeyle işçiye bağırıyor: "Nereye gittiğine baksana! Kaldırım babanın malı değil!"

Marguerite Oswald evine doğru yürümeye başlıyor. Bana sırtını döndüğünde hâlâ gülümsüyordu.

O öğleden sonra Jodie'ye geri döndüm, sarsılmıştım ve düşünceliydim. Lee Oswald'ı bir buçuk yıl sonra görecektim ve onu durdurmaya kararlıydım ama içimde ona karşı Frank Dunning'e karşı hiç hissetmediğim bir sempati oluşmuştu.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1

18 Mayıs 1961 akşamı, 19.45. Uzun Teksas günbatımı arka bahçemi aydınlatıyordu. Pencere açık olduğundan perdeler rüzgârla uçuşuyor, radyoda Troy Shondell, "This Time" şarkısını söylüyordu. İkinci kattaki artık çalışma odası olarak kullandığım küçük yatak odasındaydım. Masam liselerde kullanılan masalardandı. Bir ayağı diğerlerinden kısa olduğundan altına takoz yaptırmıştım. Daktilom taşınabilir bir Webster'dı. Mimi Corcoran okumakta ısrar ettiği için romanımın ilk yüz elli sayfasını gözden geçiriyordum. Mimi'nin uzun süre oyalayamayacağınız insanlardan olduğunu keşfetmiştim. Israrcıydı. Romanıma -yazdığım kadarına- gözucuyla baktım. Aslında beklediğimden iyi gidiyordu. İlk taslakta Derry'yi hayali D awson kasabasına döndürmekte güçlük çekmemiştim, Dawson'u Dallas'a döndürmekse daha da kolaydı. Mimi'ye onu okuttuğumda, hâlâ bitmediğini fark etmesi için belirgin değişiklikler yapmaya karar verdim. Ama romanı düzelttikçe bütün bu değişiklikler hayati önem taşıyormuş ve kaçınılmazmış gibi geldi. Sanki kitap da baştan beri Dallas hakkında olmayı istiyordu.

Zil çaldı. Uçmasınlar diye sayfaların üstüne bir kâğıt ağırlığı bırakıp kimin geldiğine bakmaya gittim. O anı bütün netliğiyle hatırlıyorum: Uçuşan perdeler, nehir taşından pürüzsüz taş ağırlığı, "This Time" radyoda çalıyor, sevmeye başladığım Teksas günbatımı. Zaten hatırlamam da gerekir. Geçmişte yaşamayı bırakıp hayatımı yaşamaya başladığım an o andı.

Kapıyı açtım, karşımda Michael Coslaw duruyordu. Ağlıyordu. "Yapamıyorum Bay Amberson," dedi. "Yapamıyorum."

"İçeri gel Mike," dedim. "Bu konuyu konuşalım."

2

Onu gördüğüme şaşırmamıştım. Beş yıl boyunca Lisbon Lisesi'nin küçük Tiyatro Bölümü'nü yönetmiş ve o dönemde sahne korkusu yaşayan pek çok oyuncuyla karşılaşmıştım. Oyunculuk yapmak isteyen gençleri yönetmek nitrogliserin kavanozlarıyla oynamaya benzer: Hem heyecan verici hem tehlikelidir. Provalarda çabuk öğrenen ve son derece doğal olan genç kızların, sahnede donup kaldığına şahit oldum; dikkat çekmeyen eciş bücüş oğlanların parladığına ve ilk replikleri seyircilerin kahkahalar atmasına yol açtığında sahnede devleştiklerine şahit oldum. Kekelemeyi bile beceremeyen gençlerle de, yetenekli olanlarla da çalıştım. Ama daha önce Mike Coslaw gibisini görmemiştim. İnanıyorum ki, uzun süredir tiyatro çalışmalarını destekledikleri halde onun gibi bir çocuğa denk gelmemiş liseler, hatta üniversiteler vardır.

Denholm Lisesi'ni gerçekten de Mimi Corcoran yönetiyordu ve lisenin tiyatro grubunun başındaki Alfie Norton adındaki matematik öğretmeni kanser teşhisi yüzünden Houston'a taşındığında beni onun görevlerini devralmaya ikna etti. Dallas'ta işlerim olduğunu söyleyerek bu teklifi reddetmeye çalıştım ama 1961 yılının kışında ve ilkbaharında artık yolum pek sık Dallas'a düşmüyordu. Mimi'nin de bundan haberi vardı; çünkü Deke ne zaman vekil öğretmene ihtiyaç duysa elinin altındaydım. Dallas'a gelirsek... Zamanımı bekliyordum. Lee hâlâ Minsk'teydi, yakında Marina Prusakova'yla, kırmızı elbiseli beyaz ayakkabılı kızla evlenecekti.

"Dünya kadar boş zamanın var," demişti Mimi. Yumruklarını sıkıp var olmayan kalçalarının üzerine koymuştu; o gün tam "esir almak yok" havalarındaydı. "Üstelik para kazanacaksın."

"Ah evet," dedim. "Deke'e sordum. Elli dolar. Masamdan kuşsütü bile eksik olmayacak."

"Ne bile eksik olmayacak?"

"Boş ver Mimi. Şimdilik parasal olarak idare ediyorum. Bırak böyle kalsın."

Bırakmadı. Mimi tam bir buldozerdi ve yerinden kıpırdatılamazmış gibi görünen bir nesneyle karşılaştığında kepçeyi indirip motora gaz verirdi. Ben bu görevi kabul etmezsem lise tarihinde

ilk kez tiyatro grubunun oyun çıkaramayacağını söyledi. Aileler hayal kırıklığına uğrayacaktı. Yönetim kurulu hayal kırıklığına uğrayacaktı. "Ve..." diye ekledi kaşlarını çatarak. "Ben tiyatro oyununu izleme zevkinden mahrum kalacağım."

"Hiçbir şeyden mahrum kalmanızı istemem Bayan Mimi," dedim. "Şöyle diyelim, eğer oyunu benim seçmeme izin verirseniz -söz veriyorum sansasyon yaratacak bir şey seçmeyeceğim- görevi üstlenirim."

Suratını asmayı bıraktı ve yüzünde yeniden Deke Simmons'ın içini eriten neşeli Mimi Corcoran gülümsemesi belirdi. "Mükemmel! Kim bilir, belki okul koridorlarımızda dolaşan gizli yetenekleri keşfedersin."

"Tabii, tabii," dedim. "Eminim koridorlar keşfedilmeyi bekleyen yeteneklerle doludur..."

Ama -hayat işte- gerçekten gizli bir yetenek keşfettim. Denholm Lisesi'nde saklanan bir Thespis. Ve şimdi dört gösterimizden ilkinin sergileneceği geceden bir gece önce oturma odamdaki kanepeye yayılmış (yüz kırk kiloluk ağırlığının altında ezilen kanepe hafifçe göçmüştü) başını iki yana sallıyordu. Mike Coslaw. Diğer bir deyişle John Steinbeck'in *Fareler ve İnsanlar* romanının George Amberson uyarlamasında Lennie Small'ı oynayan kişi.

Elbette onu yarın okula gelip sahneye çıkmaya ikna edebilirsem.

3

Önce ona birkaç kâğıt mendil vermeyi düşündüm ama sonra onların yetmeyeceğine karar verdim. Mutfak çekmecesinden kâğıt havlu çıkardım. Onunla yüzünü sildi ve biraz olsun kendine geldiğinde çaresiz gözlerle bana baktı. Yanakları gözyaşlarıyla ıslanmış, gözleri kızarmıştı. Kapıma yaklaşırken ağlamaya başlamamıştı çocuk; belli ki bütün akşam ağlamıştı.

"Tamam Mike. Şimdi derdini anlat."

"Takımdaki herkes benimle dalga geçiyor Bay Amberson. Koç bana Clark Gable adını taktı - Aslanlar'ın zafer yürüyüşü sırasında, bahar pikniğinde arkamdan Clark Gable diye seslendiler.

Şimdi herkes bana Clark Gable diyor. Jimmy bile." Kastettiği Jim LaDue'ydi, takımın ateşli oyun kurucusu ve Mike'ın en yakın arkadaşı.

Koç Borman'ın bunu yaptığını duymak beni şaşırtmamıştı; gençlere söz geçirmeye alışmış bir serseriydi ve ormanlar kralı rolüne soyunduğundan dolayı kimsenin otoritesine meydan okumasından hoşlanmazdı. Oyuncularından birini kaparak bunu yaptığımı düşünüyordu. Mike'a çok daha kötü isimler de takılmıştı; koridoru denetlerken ona Ormanlar Kralı, Köle Mike ve Godzilla diye seslendiklerini duymuştum. Bu takma isimlere gülüp geçerdi. Hakaretlere tepki vermeme becerisi onun gibi iriyarı bir oğlan için büyük bir lütuftu, iriyarı derken abartmıyorum, boyu iki metreyi kilosu yüz kırkı bulan Mike'ın yanında ben bile Mickey Rooney gibi kalıyordum.

Aslanlar Amerikan futbolu takımında tek bir yıldız vardı, o da Jim LaDue'ydi - 77. Otoyol ile 109'un köşesindeki reklam panosunda onun afişi yok muydu? Ama Jim'in yıldız olmasını sağlayan bir oyuncu varsa, o da lise biter bitmez Teksas Üniversitesi'nin takımıyla anlaşma imzalayacak olan Mike Coslaw'dı. LaDue "Alabama Kızılları'na" katılmak niyetindeydi (babası da, kendi de büyük bir mutlulukla önlerine gelene bunu anlatıyorlardı) ama bana ikisinden hangisinin ileride profesyonel sporcu olacağını sorsanız Mike derdim. Jim'i de severdim ama diz veya omuz sakatlığı geçirmesi an meselesiydi. Mike ise uzun vadeli projeler için yaratılmıştı.

"Bobbi Jill ne diyor?" Mike ve Bobbi Jill Allnut yapışık ikizler gibiydi. Kız güzel mi? Evet. Sarışın mı? Evet. Amigo kız mı? Sormanıza gerek var mı?

Sırıttı. "Bobbi Jill beni yüzde bin destekliyor. Erkek gibi davranmamı ve diğerlerine günlerini göstermemi söylüyor."

"Akıllı kızmış."

"Evet, Bobbi Jill harikadır."

"Zaten tahminimce sana taktıkları lakaplar yüzünden bana gelmemişsindir." Yanıt vermediğini görünce devam ettim. "Mike? Lütfen derdini anlat."

"İnsanların karşısına çıkıp kendimi aptal durumuna düşüreceğim. Jimmy öyle dedi."

"Jimmy harika bir oyun kurucu ve ikinizin iyi dost olduğunuzu biliyorum ama sıra oyunculuğa geldiğinde bir bok bilmiyor." Mike gözlerini kırpıştırdı. 1961'de en kaba öğretmenlerin ağzından bile bok lafını duymazdınız. Ama ben basit bir vekil öğretmendim ve bu sayede diğerlerinden daha özgürdüm. "Bence sen de bunu biliyorsun. Ne dediklerini bilirsin, göründüğün kadar aptal değilsin."

"İnsanlar aptal olduğumu düşünüyor," dedi alçak sesle. "Sürekli C alan öğrencilerdenim. Belki siz bunu bilmiyorsunuzdur, belki vekil öğretmenlere notları göstermiyorlardır. Ama ben C'lik bir öğrenciyim."

"Sahnede neler yapabildiğini keşfettiğim zaman, provaların ikinci haftasına doğru, özellikle gidip notlarına baktım. C alan bir öğrencisin; çünkü futbolcu olarak C alan bir öğrenci olman bekleniyor. Futbolcu kavmine atfedilen bir özellik bu."

"Futbolcu neyine?"

"Cümlenin gidişinden ne olduğunu çözmüşsündür. Aptal numarasını arkadaşlarına veya ipe bağlayıp boynuna asmasa düdüğünü bile bulamayacak olan koç Borman'a sakla. Adamın iki kere ikinin kaç ettiğinden haberi yok."

Gözleri kıpkırmızı olsa da bu sözüm Mike'ı gülümsetti.

"Beni iyi dinle. İnsanlar refleks olarak senin kadar iriyarı birinin aptal olduğunu düşünür. İstersen aksini iddia edebilirsin ama neden bahsettiğimi iyi bildiğine eminim; duyduklarıma bakılırsa neredeyse on iki yaşından beri bu dev vücutla ortalıkta dolaşıyorsun."

Aksini iddia etmedi. "Takımdaki herkes Lennie rolü için seçmelere girdi. Bu bir takım şakasıydı. Dalga geçiyorduk," demekle yetindi. Ardından hızla ekledi. "Sizinle bir derdimiz yok Bay Amberson. Takımdaki herkes sizi seviyor. Koç bile."

Bir grup futbolcu seçmeleri basmış ve öğrencilerin gözünü korkutmuştu. George Milton'ın irikıyım budala arkadaşı rolü için seçmelere katılmayı istediklerini iddia etmişlerdi. Elbette dalga geçiyorlardı ama Mike, Lennie'nin repliklerini okuduğunda işler değişmiş, şaka şaka olmaktan çıkmıştı. Oğlan muhteşemdi. Onu orada tutmak için gerekirse sığırları ahıra sokmakta kullandıkla-

rı elektrikli sopalardan bile kullanabilirdim, elbette bu tür aşırı önlemlere gerek kalmadı. Öğretmenliğin en iyi tarafı ne biliyor musunuz? Bir çocuğun yeteneğini keşfettiği ana şahit olmak. Dünyada bununla karşılaştırılabilecek hiçbir şey yoktur. Mike, takım arkadaşlarının kendisiyle alay edeceklerini bildiği halde rolü kabul etmişti.

Ve elbette koç Borman bu durumdan hiç hoşlanmadı. Dünyanın bütün koç Borman'ları böyle şeylerden hoşlanmaz. Ama bizim örneğimizde, hele de Mimi Corcoran benim tarafımdayken yapabileceği hiçbir şey yoktu. Nisan ve mayıs aylarında futbol antrenmanları için Mike'a ihtiyacı olduğunu iddia edemezdi. Bu yüzden en iyi savunma oyuncusuna Clark Gable lakabını takmakla yetindi. Onun gibilerin kafasından oyunculuğun kızlara ve kız olmayı isteyen ibnelere göre olduğu fikrini çıkaramazsınız. Gavin Borman işte böyle biriydi. Don Haggarty'nin 1 Nisan partisinde beni bir kenara çekip "koca ahmağın kafasına yanlış fikirler soktuğumu" söylemişti.

Ona ne isterse düşünebileceğini söyledim; fikir denilen şey kıç gibidir, herkeste bir tane vardır. Sonra onu elinde kâğıt bardak, suratında şaşkın bir ifadeyle orada bırakıp yürüyüp gittim. Dünyanın bütün koç Borman'ları ayrıca insanlara gözdağı vererek ne isterlerse elde edebileceklerini sanırlar. Ve bu adam da diklenmelerinin son anda Alfie Norton'un yönetmenlik rolüne soyunan vekil öğretmene neden işlemediğini anlamıyordu. Borman'a karısını ve çocuklarını öldürmesin diye bir adamı vurmanın insanı fena halde değiştirdiğini söylemem beklenemezdi elbette.

Özetlersek koçun hiç şansı yoktu. Diğer futbolculara da figüran olarak oyunda rol verdim ama ağzını açıp, "Tavşanları hatırlıyorum George!" dediği anda Lennie rolünün Mike'a göre olduğunu anlamıştım.

Sahnede Lennie'ye dönüşüyordu. Sadece gözlerinizi esir almakla kalmıyordu –o kadar iriydi ki başka bir yere bakamıyordunuz– kalbinizi de ele geçiriyordu. Geri kalan her şeyi unutuyordunuz, sanırım kasabalılar da Jim LaDue sayı yaptığında aynını hissediyordur. Mike futbol sahasındayken kimsenin dikkatini çek-

meden rakip oyuncuları durduracak cüsseye sahip olabilirdi ama bence, aslında bizzat Tanrı tarafından sahneye çıkmak ve rolünü oynadığı kişi olarak yeniden doğmak için yaratılmıştı.

"Senin dışındakiler dalga geçmek için oradaydı ama sen seçmeleri ciddiye aldın," dedim.

"Ben de dalga geçiyordum. Başlangıçta."

"Çünkü başlangıçta nasıl bir his olduğunu bilmiyordun."

"Evet, bilmiyordum." Puslu bir ses. Neredeyse fısıldamıştı. Gözlerinden yaşlar akmaya başlayınca başını öne eğdi; çünkü ağladığını görmemi istemiyordu. Koç ona Clark Gable lakabını takmıştı ve adamla yüzleşecek olsam sıradan bir şaka olduğunu iddia ederdi. Eşek şakası. Sanki bütün takımın bu lakabı benimseyip hayatı Mike'a zindan edeceğini bilmiyordu. Sanki Clark Gable denmesinin Mike'ı Köle Mike denmesinden çok daha fazla inciteceğini bilmiyordu. İnsanlar neden yetenekli kişilere bunu yapar? Kıskançlıktan mı? Korkudan mı? Belki ikisi birden. Ama bu çocuk ne kadar iyi olduğunun farkındaydı. Üstelik ikimiz de asıl sorunun koç Borman olmadığını biliyorduk. Mike'ın yarın sahneye çıkmasını engelleyebilecek tek kişi Mike'tı.

"Yarın o salonu dolduracak kalabalığın on katı büyüklüğündeki kalabalıkların önünde maç yapmışlığın var. Geçen kasımda elemeler için Dallas'a gittiğinizde on iki bin kişinin önüne çıkmışsın. Üstelik o seyircilerin hiç arkadaş canlısı olmadığını tahmin ediyorum."

"Amerikan futbolu farklı. Sahaya çıktığımızda hepimiz aynı formaları giyip aynı kaskları kullanıyoruz. İnsanlar bizi ancak numaralarımızla birbirimizden ayırt ediyor. Herkes aynı tarafta..."

"Aralarında arkadaşlarının da olduğu figüranları saymazsak, bu gösteride senin dışında dokuz kişi daha var Mike. Onların da bir takım olduğunu unutma."

"Aynı şey değil."

"Belki tam olarak aynı şey değil. Ama bir detay aynı - onları yarı yolda bırakırsan bütün takım çuvallar. Herkes kaybeder. Oyuncular, sahne arkası ekibi, oyunun dekorunu yapan Dekor Kulübü... Oyunu görmeye gelen herkes hayal kırıklığına uğrar. Unut-

ma ki, bu ailelerden bazıları yüz kilometre ötedeki çiftliklerden geliyor. Bir de ben varım. Takımımız kaybederse, ben de kaybetmiş olurum."

"Sanırım haklısınız," dedi. Ayaklarına bakıyordu - gerçekten dev ayakları vardı.

"Slim'i ve Curley'i kaybetmeye katlanabilirim, elinde kitapla birini sahneye çıkarırım, onların rollerini okur, hatta Curley'in eşini bile kaybetmeye katlanabilirim..."

"Keşke Sandy biraz daha iyi olsa," dedi Mike. "Çok güzel bir kız ama bir türlü repliğini doğru söyleyemiyor."

İçimden gülümsedim. Her şeyin yoluna gireceğine inanmaya başlamıştım. "Katlanamayacağım veya gösterinin katlanamayacağı seni veya Vince Knowles'u kaybetmek.

Vince, Lennie'nin yol arkadaşı George'u oynuyordu ve aslında üşütse veya araba kazasında boynunu kırsa (babasının çiftlik için aldığı kamyonu nasıl kullandığı düşünülürse her an kaza yapması mümkündü) onu kaybetmeye bile katlanabilirdik. Mecbur kalırsam o rol için fazlasıyla büyük olsam da Vince'in yerini alabilirdim, ayrıca rolü kitaptan okumam da gerekmezdi. Altı hafta prova yaptıktan sonra, ben de oyuncular gibi metni ezberlemiştim. (Hatta ezberim bir kısmından daha bile iyiydi.) Ama Mike'ın yerini alamazdım. Kimse onun yerini alamazdı; çünkü görünüşü ve yeteneğiyle eşsizdi. O, oyunun kilit noktasıydı.

"Ya içine sıçarsam?" diye sordu ve hemen ardından öğretmeninin yanında yanlış bir kelime kullandığını fark edip eliyle ağzını örttü.

Kanepeye, yanına oturdum. Ondan fazla yer kalmamıştı ama sıkışmayı başardım. O anda John Kennedy'yi, Al Templeton'ı, Frank Dunning'i veya kendi dünyamı düşünmüyordum. Tek düşündüğüm karşımdaki iriyarı oğlan... ve gösteri*m*di. Çünkü bir noktada o gösteriyi sahiplenmiştim. İçinde yaşadığım bu yeni zamanı, ortak hatları ve ucuz benzin fiyatlarını sahiplenmiştim. Bu konuşmayı yaptığımız sırada *Fareler ve İnsanlar* benim için Lee Harvey Oswald'dan çok daha önemliydi.

Ama en çok önemsediğim Mike'tı.

Elini ağzından çektim. Devasa bacağının üstüne koydum. Omuzlarından tutup gözlerinin içine baktım. "Beni iyi dinle," dedim. "Beni duyuyor musun?"

"Evet efendim."

"İçine sıçmayacaksın. Tekrarla."

"Ben..."

"Tekrarla."

"İçine sıçmayacağım."

"Onları büyüleyeceksin. İnan bana Mike." Omuzlarını bütün gücümle tutup sıktım. Parmaklarımla taşları sıkmaya çalışmak gibiydi. İstese beni bir dal parçasıymışım gibi ikiye ayırabilecek kadar güçlüydü. Ama o anda ne yapacağını bilemeyen umutlu ve yaşlı gözlerle bana bakıyordu. "Beni duyuyor musun? Söz veriyorum, her şey harika gidecek."

4

Sahne aydınlık bir sahil gibiydi. Ötesiyse karanlık bir göldü. Seyircilerin oturduğu koltuklar bu gölün derinliklerinde kalıyordu. George ve Lennie hayali bir nehrin kıyısında oturuyorlardı. Diğer adamlar başka yerlere yollanmıştı ama geri dönmeleri uzun sürmezdi; George işçi tulumu içindeki, belli belirsiz gülümseyen iriyarı arkadaşının saygınlığını koruyarak ölmesini istiyorsa bu işi kendi yapmak zorundaydı.

"George, diğerleri nereye gitti?"

Mimi Corcoran sağımdaki koltuktaydı. Bir ara dayanamayıp heyecandan elimi tutmuştu. Her geçen saniye biraz daha güçlü sıkıyordu. Biraz daha. Biraz daha. Birinci sırada oturuyorduk. Diğer tarafındaki Deke Simmons gözlerini dikmiş sahneye bakıyordu. Ağzı şaşkınlıktan bir karış açık kalmıştı. Öyle bir ifadeye ancak tarlasında dinozor gören bir çiftçinin suratında rastlanır.

"Avlanmaya gittiler. Otur Lennie."

Vince Knowles hiçbir zaman oyuncu olamayacaktı –olsa olsa aynı babası gibi Jodie'deki Chrysler-Dodge mağazasında araba satıcısı olurdu– ama bir oyuncunun muhteşem bir performans sergilemesi diğer oyuncuların oyunculuklarının kalitesini de yükseltir. Bu gece benzer bir ana şahit oluyorduk. Provalarda en fazla bir

veya iki kere inandırıcı olmayı başaran (o da yüzü Steinbeck'ın George Milton'ınınyüzüne benzediği için) çocuk, Mike sayesinde şimdi döktürüyordu. Birinci sahnenin sonlarına doğru sanki Milton'ın verdiği hayat mücadelesini ve tek arkadaşının Lennie olduğunu kavramış, hayat dediği her şeyin parçalanışına şahit olmuştu. Şimdi kafasındaki eski püskü şapkayı geriye ittirişini izlerken, *Gazap Üzümleri*'ndeki Henry Fonda'ya benziyordu adeta.

"George!"

"Evet?"

"Canıma okumayacak mısın?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun George." Gülümsedi. *Aptal olduğumun farkındayım ama ikimiz de bunun benim suçum olmadığını biliyoruz* diyen bir gülümseme. Hayali nehrin kıyısında George'un yanına oturdu. Şapkasını çıkarıp bir kenara fırlattı ve kısa sarı saçlarını karıştırdı. George'un sesini taklit etti. Mike bu sahnede daha ilk provamızda hem de benden hiç yardım almadan harikalar yaratmıştı. "'Tek başıma olsaydım kolay bir hayatım olurdu. Bir iş bulur çalışırdım, hiç de sıkıntı çekmezdim.'" Kendi sesiyle... daha doğrusu Lennie'nin sesiyle devam etti. "Uzaklara gidebilirim. Beni yanında istemiyorsan tepelere gidip bir mağaraya saklanırım."

Vince Knowles başını öne eğdi ve yeniden arkadaşına bakıp ilk repliğini söylediğinde sesi titriyordu. Cümlelerinde provalarda asla yakalamayı başaramadığı bir acı vardı. "Hayır Lennie, yanımda kalmanı istiyorum."

"O zaman önceden yaptığın gibi bana hikâye anlat! Bizlerden ve onlardan bahset!"

Bu cümleyle beraber seyircilerden ilk hıçkırıklar duyuldu. Birinci hıçkırığı ikinci ve sonra üçüncü takip etti. Bu kadarı hayallerimin bile ötesindeydi. Baştan aşağı ürperdim. Gözucuyla Mimi'ye baktım. Henüz ağlamıyordu ama gözpınarları dolmuştu. Tahminimce yakında o bile ağlayacaktı.

George tereddüt etti, sonra Lennie'nin elini tuttu – Vince'in provalarda ölse bile yapmayacağı bir hareket. Sadece ibneler el ele tutuşur, derdi soracak olsam.

"Bizim gibiler... Lennie, bizim gibiler; yani çiftliklerde çalışanlar, dünyanın en yalnız adamlarıdır. Aileleri yoktur. Yerleri yurtları yoktur. Bir çiftliğe gidip üç beş kuruş için gece gündüz çalışırlar, sonra şehre inip bütün paralarını çarçur ederler..." Diğer eliyle paltosunun altına sakladığı silaha dokundu. Kısmen dışarı çıkardı. Geri soktu. Ardından derin bir nefes alıp silahı çekti, bacağının yanına bıraktı.

"Ama biz farklıyız George! Biz öyle değiliz. Yalan mı?"

Artık Mike yoktu. Sahne yoktu. Sadece ikisi vardı. Lennie, George'a, küçük çiftlikten, tavşanlardan ve onları bekleyen parlak gelecekten bahsetmesini istediğinde seyirciler hüngür hüngür ağlıyordu. Vince bile öyle sarsılarak ağlamaya başlamıştı ki son repliklerini söyleyemedi, zavallı aptal Lennie'den biraz öteye, bir gün birlikte yaşayacakları çiftliğe bakmasını isteyemedi. Dikkatli bakarsan görebilirsin, diyemedi.

Sahne yavaş yavaş karardı. Cindy McComas bir kez olsun ışıkları tam zamanında kararttı. Okulun hademesi Birdie Jamieson, kurusıkıyla ateş etti. Seyircilerin arasındaki kadınlardan bazıları çığlık attı. Normalde böyle tepkileri gergin kahkahalar izler ama bu gece sadece ağlamalar duyuluyordu. Ağlamayanlar sessizdi. Sessizlik on saniye kadar devam etti veya belki beş saniye. Bana sonsuzluk gibi geldi. Ardından alkış başladı. Hayatımda duyduğum en coşkulu alkıştı. Işıklar yandı. Seyirciler ayağa fırladı. İlk iki sıra öğretmenlere ayrılmıştı. Gözucuyla koç Borman'a baktım. O bile ağlamadıysa namerdim.

İki sıra arkadan, futbolcuların oturduğu yerden bağırışlar yükseldi. Jim LaDue ayağa fırladı. "Yıktın bitirdin Coslaw!" diye bağırdı sahneye doğru. Kalabalık, bu sözlere tezahürat ve kahkahalarla karşılık verdi.

Oyuncular selam vermek için sahneye çıktı: İlkönce kasabalıları oynayan futbolcular, sonra Curley ve Curley'in eşi, sonra Candy, Slim ve diğer çiftçiler. Kahkahalar azalmaya başladığında yüzü kıpkırmızı olan Vince sahneye çıktı. Yanakları hâlâ ıslaktı. Sahneye son gelen Mike Coslaw oldu, utanıyormuşçasına başını öne eğmişti ama Mimi'nin, "Bravo!" diye bağırdığını duyunca şaşkınlıkla başını kaldırdı.

Diğerleri bu tezahüratı tekrarladı. Salon bravo sesleriyle inliyordu. Mike eğilerek seyircileri selamladı. Doğrulduğunda gülümsüyordu. Aslında gülümsemeden de fazlasıydı; yüzünde zirveye ulaşanların hak ettiği türden bir mutluluğun gururlu izleri görülüyordu.

Ardından, "Bay Amberson! Buraya gelin Bay Amberson!" diye bağırdı.

Oyuncular bana dönüp, "Yönetmen! Yönetmen!" diye tezahürat yaptılar.

"Alkışlar bitmeden sahneye fırla," dedi yanımda oturan Mimi. "Sahneye çık seni şapşal!"

Böylece sahneye çıktım ve alkışlar yeniden alevlendi. Mike beni yakalayıp kucakladı, ayaklarımı yerden kesti. Sonra beni yerime bırakıp yanağıma şakadan yumruk attı. Ben dahil herkes güldü. El ele tutuşup ellerimizi havaya kaldırarak seyircileri selamladık. Alkışları dinlerken aklıma neden bilinmez, neşemi kaçıran bir şey geldi. Minsk'tekiler evlenmişlerdi. Lee ve Marina tam on dokuz gündür karıkocaydı.

5

Üç hafta sonra, okul bitip yaz tatili başlamadan hemen önce Lee ve Marina'nın birlikte yaşayacakları üç yerin fotoğrafını çekmek için Dallas'a gittim. Ufak bir Minox kullanıyordum, fotoğraf makinesi avucumdaydı, objektif ise iki parmağımın arasından çıkıyordu. Kendimi komik hissediyordum -James Bond'dan çok *Mad* dergisindeki "Casus Casusa Karşı" karikatürlerine benziyordum- ama böyle konularda dikkatli davranmam gerektiğini öğrenmiştim.

Evime döndüğümde Mimi Corcoran'ın fırtına mavisi Nash Rambler'ı evimin önüne park edilmişti. Mimi direksiyonun başındaydı. Beni görünce arabadan indi. İnerken acı çekiyormuş veya çok yorulmuş gibi hafifçe suratını buruşturdu ama yanıma geldiğinde her zamanki gibi gülümsüyordu. Belki beni görmek keyfini yerine getirmişti. Elinde *Cinayet Mahalli*'nin yüz elli sayfasını koyduğu kahverengi zarf vardı. Sonunda ısrarlarına dayanamayıp taslağı ona vermiştim... Dün... Daha bir gün olmuştu.

"Ya çok beğendin ya da onuncu sayfadan sonrasını okumadın," dedim zarfı alırken. "Hangisi?"

Yüzündeki gülümseme gizemli bir ifadeye büründü. "Çoğu kütüphaneci gibi ben de hızlı okurum. İçeri girip romanın hakkında konuşabilir miyiz? Daha hazırandayız ama cehennem sıcakları bastırdı bile."

Haklıydı ve terliyordu, oysa daha önce terlediğini görmemiştim. Ayrıca zayıflamıştı. Zaten zayıf olan biri için hiç iyi değil.

Birer bardak buzlu kahve alıp salonuma geçtik. Ben koltuğa oturdum, o kanepeye. Görüşlerini dile getirmeye başladı. "Katilin palyaço kılığında dolaşmasından hoşlandım. İstersen garip biri olduğumu düşünebilirsin ama bence hem harika hem ürkütücü."

"Bundan hoşlanmak gariplikse, ikimiz de garibiz demek ki."

Gülümsedi. "Bunu yayımlayacak birilerini bulabileceğine eminim. Geneline bakarak konuşursak romana bayıldım."

Bu sözler beni biraz incitti. *Cinayet Mahalli*'ni yazmaya kamuflaj olsun diye başlamıştım ama kendimi kaptırdıkça benim için önemi artmıştı. "Geneline bakarak lafı bana Alexander Pope'u anımsattı - eleştiriye önce övgüyle başlayın, der ya."

"Öyle demek istemedim." İşte asıl darbe geliyordu. "Sadece... kahretsin George, sen bunun için yaratılmamışsın. Sen öğretmek için yaratılmışsın. Ama böyle bir kitap yayımlayacak olursan Amerika'daki hiçbir okul seni işe almaz." Bir an durdu. "Belki Massachusetts'tekiler hariç."

Karşılık vermedim. Ağzım açık kalmıştı.

"Mike Coslaw'la yaptıkların -Mike Coslaw *için* yaptıklarınbugüne kadar gördüğüm en akıl almaz ve en muhteşem şeylerdi."

"Mimi, ben bir şey yapmadım. O çok yetenekliy..."

"Yetenekli olduğunu biliyorum, sahneye çıkıp ağzını açtığı anda bunu anladım, ama sana şunu söylememe izin ver dostum, liselerde geçirdiğim kırk yıl bana çok şey öğretti. Neden bahsettiğimi iyi biliyorum. Yeteneğe, yeteneği ortaya çıkarma ve geliştirme becerisinden çok daha sık rastlanır. Aileler en ufak yetenek kıvılcımını söndürmeye hazırdır. Onu alevlendirecek birini bulmaksa çok zordur. Senin yeteneğin bu ve bu sayfalarda olandan çok daha büyük bir yetenek." Masadaki kâğıtları işaret etti.

"Ne diyeceğimi bilmiyorum."

"Teşekkür edebilirsin. Yerinde gözlemlerim için beni ne kadar takdir ettiğini söyleyebilirsin."

"Teşekkürler. Ayrıca gözlemlerinle ancak güzelliğin yarışabilir."

Bu sözlerim gülümsemeyi geri getirdi ama her zamankinden cansız bir gülümsemeydi bu. "Çizgiyi aşma George."

"Evet Bayan Mimi."

Gülümseme kayboldu. Öne eğildi. Gözbebekleri büyümüştü. Teni bembeyazdı ve yanakları çökmüştü. Ne zaman bu hale gelmişti? Deke fark etmiş miydi? Sormak bile saçmaydı. Deke gece çoraplarını çıkarma vakti gelene dek onların birbirine uymadığını bile fark etmezdi. Belki o zaman bile.

"Phil Bateman artık bizi emekli olmakla tehdit etmiyor," dedi. "Sevgili koç Borman'ımızın tabiriyle pimi çekip el bombasını attı. Yani İngilizce Bölümü'nde boş kadro var. Okulumuzda tamzamanlı öğretmenlik yapmanı istiyoruz George. Çocuklar seni seviyor ve tiyatro gösterisinden beri kasabalılar senin Alfred Hitchcock'un vücut bulmuş hali olduğunu düşünüyor. Deke başvuru yapmanı bekliyor - dün gece bana kendi söyledi. Lütfen. Bu kitabı illa yayımlamak istiyorsan takma bir isimle yayımla. Gelip öğretmenlik yap. Sen bunun için yaratılmışsın."

Evet demeyi o kadar istiyordum ki. Haklıydı. Benim işim kitap yazmak değildi, adam öldürmek hiç değildi. Bir de Jodie vardı. Bu kasabaya zamanından ve evinden kopmuş bir yabancı olarak gelmiştim ama beni Al Stevens ve lokantada sarf ettiği arkadaş canlısı sözler karşılamıştı. Sıla hasreti çekmiş veya bir kez bile sizi tanımlayan şeylerden ve insanlardan koparılmışsanız arkadaş canlısı sözlerin ve gülümsemelerin ne kadar önemli olduğunu bilirsiniz. Jodie, Dallas'ın tam tersiydi ve şimdi kasabanın önde gelen vatandaşlarından biri benden ziyaretçi olmanın ötesine geçmemi, kasabalılara katılmamı istiyordu. Ne yazık ki yıllardır gelmesini beklediğim an, tarihin akışının değişeceği gün gittikçe yaklaşıyordu. Yine de daha vardı, yani belki...

"George? Yüzünde garip bir ifade var."

"Buna düşünmek deniyor. Düşünmeme izin verir misin lütfen?"

Elini alnına yapıştırıp gözlerini devirdi. "Şuna bak, bir de düşünüyor."

Sözlerinin üstünde durmadım; çünkü aklım Al'ın notlarındaydı. Ezberlediğim için artık onlara bakma ihtiyacı duymuyordum. Eylül ayında okul yılı başladığında Oswald Rusya'da olacaktı. Yıl bitmeden kızı June'a hamile olan eşi Marina'yla beraber Amerika'ya dönebilmek için bürokrasi savaşına girecekti. Oswald sonunda bu savaşı kazanacak, içgüdüsel bir kurnazlıkla bürokrasiyi kullanıp diğerini yenecekti. Ama SS *Maasdam*'a binip Amerikan topraklarına gelmelerine daha bir yıl vardı. Teksas'a gelmelerineyse...

"Mimi, okul yılı genellikle haziranın ilk haftası bitmiyor mu?"

"Genellikle değil, her zaman. Yazın işe girecek çocukların haziranda işbaşı yapması gerekir."

Oswald'lar Teksas'a 14 Haziran 1962'de gelecekti.

"İmzalayacağım ilk sözleşme deneme niteliği taşıyan standart sözleşmelerden mi olacak? Bir yıllık?"

"İki taraf da memnun olursa yenilenmek üzere."

"O zaman kendinize yeni bir İngilizce öğretmeni buldunuz."

Bir kahkaha atıp ellerini birleştirdi ve ayağa kalkıp kollarını iki yana açtı. "Muhteşem! Şimdi Bayan Mimi'yi kucakla bakalım!"

Onu kucakladım ama canı yanmış gibi inlediğini duyar duymaz hemen bıraktım. "Neyiniz var hanımefendi?"

Kanepeye yığıldı, buzlu kahvesini eline alıp bir yudum içti. "Sana iki öğüt vereyim George. İlki kuzeyden geliyorsan asla Teksaslı bir kadına hanımefendi deme. Senin aksanınla kulağa alaycı geliyor. İkincisi hiçbir kadına neyi olduğunu sorma. Daha zarif bir cümle kurabilirsin; örneğin, 'Kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?' diye sorabilirsin."

"Kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?"

"Neden hissetmeyeyim? Evleniyorum."

Başlangıçta iki parçayı birleştiremedim. Ama yüzündeki ciddi ifade espri yapmadığını gösteriyordu. Bir şeyin altını çiziyordu. Galiba çok hoş olmayan bir şeyin.

"Tebrikler Mimi de."

"Tebrikler Mimi."

"Deke ilk olarak bir yıl önce evlenme teklif etti. Eşinin daha yeni öldüğünü söyleyerek onu susturdum. Dedikodu olurdu. Zaman geçtikçe bu itiraz geçerliliğini yitirdi. Zaten yaşlarımız düşünülürse dedikodu falan olacağını da sanmıyordum. Küçük kasabalarda yaşayan insanlar belirli bir, nasıl desem, olgunluk seviyesine ulaştığında artık zaman kaybetme lüksümüzün olmadığını bilir. Gerçeği itiraf etmem gerekirse, evlenmek istemiyordum; çünkü ilişkimizin halinden memnundum. O yaşlı adam beni, benim onu sevdiğimden çok daha fazla seviyor ama ondan gerçekten hoşlanıyorum ve seni utandırmak pahasına da olsa şunu dile getireceğim, belirli bir olgunluk seviyesine gelmiş hanımlar bile cumartesi geceleri iş pişirmeye hayır demez. Seni utandırdım mı?"

"Hayır," dedim. "Aslında beni eğlendiriyorsun."

Cansız gülümseme. "Ne güzel. Ben de sabah yataktan kalkarken kendi kendime bugün ne yapsam da George Amberson'u eğlendirsem diye sormuştum."

"Çizgiyi aşmayın Bayan Mimi."

"Gerçek bir erkek gibi konuştun." Kahvesinden bir yudum aldı. "Buraya gelirken iki amacım vardı. İlkine ulaştım. Şimdi ikinciye geçeceğim, böylece ikimiz de işlerimize dönebiliriz. Deke ve ben 21 Temmuz'da evleneceğiz, cuma günü. Onun evinde ufak bir tören olacak. İkimiz, rahip, ailelerimizden birkaç kişi. Annesi ve babası -iki dinozor- Alabama'dan geliyor, kız kardeşimse San Diego'dan. Sonraki gün evimin bahçesinde bir kokteyl vereceğiz. Tam ikide. Herkes davetli. Çocuklar için içi şekerle dolu bir piñata ve limonata olacak, içi çocuk kalanlar içinse mangal ve bira. San-Antone'den bir grup müzik yapacak. San-Antone'li diğer grupların aksine La Paloma'nın yanı sıra Louie Louie'yi de çalabildiklerini duydum. Varlığınla bizi onurlandırırsan..."

"İhya mı olursunuz?"

"Gerçekten öyle oluruz. Gelecek misin?"

"Hayatta kaçırmam."

"Güzel. Deke ve ben pazar günü, Deke akşamdan kalmalığın etkilerini atlattığında Meksika'ya doğru yola çıkacağız. Balayı için

yaşlıyız ama sınırın güneyinde Altıpatlar Eyaleti'nde bulamayacağımız bazı konforlar var. Deneysel tedaviler. İşe yarayacaklarını sanmıyorum ama Deke umutlu. Her koşulda, denemeye değer. Hayat..." Dudaklarından pişman bir iç çekiş döküldü. "Hayat mücadele etmeden vazgeçilemeyecek kadar değerli, sence de öyle değil mi?"

"Evet," dedim.

"Evet. İnsan ona dört elle sarılıyor." Bana yakından baktı. "Ağlayacak mısın George?"

"Hayır.

"Güzel. Ağlasan utanırdım. Beni de ağlatabilirdin ki, ağlamak bana yakışmaz. Döktüğüm gözyaşları üzerine kimsenin şiirler yazacağını sanmıyorum. Ağlarken vıraklamayı andıran sesler çıkarırım."

"Hastalığının ne kadar ilerlediğini sorsam? Bir sakıncası yoksa?"

"Oldukça ilerlemiş." Boş ver dercesine elini salladı. "Sekiz ayım var. Belki bir yıl. Meksika'daki bitkisel tedavilerin veya çamur kuyularının mucizevi bir etkisi olmazsa."

"Geçmiş olsun."

"Teşekkürler George. Çok düşüncelisin. Başka ne söylesen yanlış kaçardı."

Gülümsedi.

"Arkadaşlığından hoşlansam da seni törene çağırmamın bir nedeni daha var. Emekli olan tek kişi Phil Bateman değil."

"Mimi, bunu yapma. Mecbursan izin al ama..."

Kararlı bir tavırla başını iki yana salladı. "Hasta veya değil, kırk yıl yeter. İşi daha genç ellere, daha genç gözlere, daha genç dimağlara devretmemin zamanı geldi. Benim tavsiyemle Deke, Georgia'lı hoş bir hanımı işe aldı. Adı Sadie Clayton. Törende o da olacak, kasabadan kimseyi tanımıyor. Onunla ilgilenmeni istiyorum."

"Bir Bay Clayton var mıymış?"

"Geçmişte kalmış." Mimi bildiklerini saklamaya gerek duymadı. "Yakın bir gelecekte kızlık soyadına döneceğini sanıyorum. Formalite meselesi."

"Mimi, çöpçatanlık mı yapıyorsun?"

"Kesinlikle hayır," dedi... sonra omuz silkti. "Pek sayılmaz. İngilizce departmanındaki bekâr tek öğretmen sensin; yani ona akıl hocalığı yapman için seni seçmem kadar doğal bir şey olamaz."

Deke'le yaptıkları Meksika planlarının saçma sapan şeyler olduğunu düşünüyordum, onunki gibi bilimsel bir kafaya hiç yakışmıyordu ama kapıya gidene dek düşüncelerimi dile getirmemeyi başardım. "Hastalığın söylediğin kadar ilerlemişse şimdi tedavi olmalısın. Üstelik Juaréz'deki bir cadı doktora değil Cleveland'daki bir kliniğe gitmen gerekir," dedim. Yaşadığımız dönemde Cleveland'da klinik olup olmadığını bilmiyordum ama umurumda değildi.

"Hiç sanmıyorum. Hastane odasında, orama burama kablolar ve tüpler takılmış olarak ölmekle Meksika'da, deniz kenarındaki bir kulübede ölmek arasında seçim yapmam gerekirse... sık sık söylediğin gibi, neyi seçeceğimi bilmek için dâhi olmaya gerek yok. Ve bir şey daha var." Gözünü bile kırpmadan bana baktı. "Acı henüz katlanılamaz boyutlara ulaşmadı ama ulaşacağını söylediler. Meksika'dakiler morfin kullanımına veya iş o noktaya gelirse Nembutal kullanımına ahlaki açıdan karşı çıkmayan doktorlar. İnan bana, ne yaptığımı biliyorum."

Al Templeton'ın neler çektiğini gördüğümden haklı olduğunu biliyordum. Kollarımı omuzlarına dolayıp nazikçe sarıldım. Kurumuş yanağına bir öpücük kondurdum.

Gülümseyerek bana karşılık verdikten sonra kollarımdan kurtuldu. Gözleri yüzümde dolaştı. "Hikâyeni bilmek isterdim sevgili dostum."

Omuz silktim. "Açık bir kitap olduğumu görmüyor musun Mimi?"

Bir kahkaha attı. "Ne yalan ama. Wisconsin'den olduğunu söylüyorsun ama New England aksanıyla konuşuyorsun ve arabanda Maine plakası var. Araştırma için Dallas'a gittiğini söylüyorsun, romanın Dallas'ta geçiyormuş gibi görünüyor ama bütün karakterler New England'lılar gibi konuşuyor. Bir iki yerde karakterlerin 'Yuppi!' dediğini bile gördüm. Bunu sadece Kuzeyliler söyler. Roman illa Dallas'ta geçecekse onları değiştirsen iyi olur."

Bir de romanı zekice elden geçirdiğimi düşünmüştüm...

"Aslında Mimi, New England'lılar 'yuppi' demez, o laf daha Güney'e özgürdür."

"Öyle diyorsan..." Yüzümü incelemeyi sürdürdü. Gözlerimi kaçırmamak için kendimle mücadele etmem gerekti ama başardım. "Bazen *Dünyanın Durduğu Gün* filmindeki Michael Rennie gibi bir uzaylı olduğunu düşünüyorum. Belki dünyalıları inceleyip Alpha Centauri'deki arkadaşlarına rapor veriyorsundur. İnsan ırkı için hâlâ umut var mı, yoksa mikroplarımızı galaksiye yaymadan plazma ışınlarıyla yok mu edilmeliyiz, aranızda tartışıyorsunuzdur."

"Biraz abartmışsın," dedim gülümseyerek.

"Böyle düşünmene sevindim. Gezegenin kaderinin Teksas'a bakılarak belirlenmesini istemem."

"Jodie'ye bakıp karar verseydim eminim dünya sınavı geçerdi."

"Burayı seviyorsun, değil mi?"

"Evet."

"George Amberson gerçek adın mı?"

"Hayır. Onu kendim için önemli olan ama başka kimse için bir anlam ifade etmeyecek sebeplerden ötürü değiştirdim. Bunu kendine saklamanı tercih ederim. Anlarsın."

Başını salladı. "Bunu yapabilirim. Görüşürüz George. Lokantada, kütüphanede... ve kokteylde elbette. Sadie Clayton'a nazik davran, olur mu?"

"Gerçek bir beyefendi gibi davranacağım," dedim. Beyefendi lafını Teksaslılar gibi ikinci e'yi yutarak söylemiştim: Beyfendi. Bu sözüm onu gülümsetti.

Gittiğinde uzun süre salonda oturdum. Ne kitap okuyabildim, ne televizyon izledim. Romanım üstünde çalışmaksa aklımdaki son şeydi. Kabul ettiğim işi düşünüyordum: Denholm Lisesi'nde, Aslanlar'ın yuvasında, bir yıl İngilizce öğretmenliği yapmak. Pişman olmadığım sonucuna vardım. Ben de devre arasında onlarla birlikte kükreyebilirdim.

İçimi karartan tek bir şey vardı, o da benimle ilgili değildi. Mimi'yi ve durumunu düşündüğümde üzülmekten kendimi alamıyordum.

6

İlk görüşte aşk konusunda Beatles'la aynı fikirdeyim: Bence her zaman olur. Ama tanışır tanışmaz ona sarılmış ve sağ elimle sol göğsünü tutmuş olsam da Sadie'yle benim için öyle olmadı. Belki aşkın garip olduğunu söyleyen Mickey ve Sylvia'yla da aynı fikirdeyimdir.

Temmuz ortasında Güney-Orta Teksas'a kavurucu sıcaklar bastırır ama düğün sonrası kokteylin yapıldığı cumartesi günü hava mükemmeldi. Sıcaklık katlanılamaz boyutlarda değildi ve beyaz bulutlar yıpranmış işçi tulumlarının rengine bürünmüş gökyüzünde salınıyordu. Mimi'nin arka bahçesi Adsız Çay dediği çamurlu akıntıyla sona eren hafif eğimli geniş bir alandı ve çok güzel düzenlenmişti.

Ağaçlara Denholm Lisesi'nin renkleri olan sarı ve gümüş renklerde flamalar asılmıştı. Çam ağacının alçak dallarından birine gerçekten de çocuklar için içi şeker dolu bir piñata asılmıştı. Hiçbir çocuk önünden geçerken özlem dolu bakışlar atmayı ihmal etmiyordu.

"Akşam yemeğinden sonra çocuklar sopaları alıp piñata'yı parçalayacak," dedi arkamdan biri. "Şekerler ve oyuncaklar hep çocuklar için."

Dönüp baktığımda Mike Coslaw'la karşılaştım. Siyah kotu ve üst düğmelerini açtığı beyaz gömleğiyle harika görünüyordu. Sombrero denilen Meksika şapkası kafasından kayıp sırtına düşmüştü, belindeyse rengârenk bir kemer vardı. Diğer futbolcular da, Jim LaDue de dahil olmak üzere aynı komik Meksikalı kıyafetleri içinde ellerinde tepsilerle davetlilerin arasında dolaşıyorlardı. Mike, yüzünde bıçkın bir gülümsemeyle tepsiyi bana uzattı. "Ordövr alır mıydınız Sinyor Amberson?"

Kürdana iliştirilmiş küçük karideslerden birini alıp sosa batırdım. "Ne hoş bir kıyafet. Speedy Gonzales'e dönmüşsün."

"Hiç başlamayın. Gerçekten komik birini görmek istiyorsanız Vince Knowles'a bakın." Öğretmenlerin beceriksizce ama neşe içinde voleybol oynadıkları yönü işaret etti. Vince'in silindir şapka ve smokin ceketi giydiğini görünce şaşırdım. Etrafını hayran

hayran sihirbazlık numaralarını izleyen çocuklar sarmıştı. Eğer ceketinin kolundan ucu görünen eşarbı fark etmeyecek kadar küçükseniz, numaraları fena değildi. Ayakkabı boyasıyla yaptığı bıyık güneşte parlıyordu.

"Onun yerinde olmaktansa Tommiks gibi görünmeyi tercih ederim," dedi Mike.

"Hepinizin harika garsonlar olduğunuza eminim ama Tanrı aşkına, sizi böyle giyinmeye kim ikna etti? Koçun haberi var mı?"

"Olmaz olur mu? O da burada."

"Öyle mi? Görmemişim."

"Mangalın orada, kafayı çekiyor. Kıyafetlerimize gelince... Bayan Mimi'nin yeri geldiğinde çok ikna edici olabildiğini söylemem yeterli olur sanırım."

İmzaladığım kontratı düşündüm. "Bilmez miyim hiç!"

Mike alçak sesle devam etti. "Hasta olduğunu biliyoruz. Ayrıca... Bunu da oyunculuk yapmak olarak görüyorum." Matadorlar gibi ellerini iki yana açtı - bir tepsi ordövr taşırken verilmesi kolay bir poz değildi. "Arriba!"

"Hiç fena değil ama..."

"Biliyorum, biliyorum, daha rolüme kendimi veremedim. Derinlere inmem gerek, yanılıyor muyum?"

"Brando'nun işine yaramıştı. Bu sezon sence nasıl geçecek Mike?"

"Son yılımız mı? Hem de Jim bizimleyken? Ben, Hank Alvarez, Chip Wiggins ve Carl Crockett saflardayken? Eyalet finallerine gidiyoruz ve oradan kupayla döneceğiz."

"Bu tavrı tuttum."

"Bu sonbahar yeni bir oyun koyacak mısınız Bay Amberson?"

"Her şey yolunda giderse."

"Güzel. Harika! Rollerden birini bana ayırın... ama maçlar devam ederken başrol oynayamam. Ufak bir rol olsun. Gidip müzik grubuna bir bakın isterseniz, fena çalmıyorlar."

Grup "fena çalmıyor"un çok ötesinde bir iş çıkarıyordu. Bateristin davulundaki logoya göre adları The Knights'tı. Genç şarkıcı dörde kadar saydığında grup, Ritchie Valens'ın "Ooh My Head" şarkısının ateşli bir uyarlamasını çalmaya başladı. 61 yazında parçaları için "eski" denemezdi ama Valens öleli neredeyse iki yıl olmuştu.

Kâğıt bardağa bira doldurup gruba doğru ilerledim. Oğlanın sesi tanıdıktı. Klavyeden yükselen sesler de yabancı değildi - gerçi klavyeden çok akordeon olmak istiyormuş gibi bir hali vardı. Derken jeton düştü. Oğlan Doug Sahm'dı ve birkaç yıl sonra "She's About a Mover" şarkısıyla listelerdeki yerini alacaktı. O şarkıyı "Mendocino"nun başarısı takip edecekti. Bunlar İngiliz İstilası denilen döneme denk geldiğinden *Tejano* rock yapan grup, adını değiştirerek İngiliz taklidi bir isim alacaktı: Sir Douglas Beşlisi.

"George? Buraya gelir misin, biriyle tanışmanı istiyorum."

Sesin geldiği yöne döndüm. Mimi, peşinde bir kadınla yokuştan aşağı iniyordu. Sadie'yi gördüğümde ilk dikkatimi çeken -hiç şüphesiz herkesin ilk dikkatini çeken- boyuydu. Kutlamaya gelen çoğu kadın gibi topuksuz ayakkabılar giymişti. Öğleden sonrayı ve akşamüstünü ayakta geçireceklerini bildiklerinden kadınların topuklu giymekten kaçınmasına şaşırmamıştım ama karşımdaki kadın tahminimce en son düğününde topuklu ayakkabı giymişti - o gün damadı komik duruma düşürmemek için topuksuz ayakkabı giyip, bunu saklayacak uzun bir gelinlik seçmiş olması mümkündü. En az 1,80 boyundaydı, belki daha bile uzun. Ondan en az beş santim uzundum ama koç Borman ve tarih öğretmenlerinden Greg Underwood sayılmazsa, partide ondan uzun olan tek erkek bendim ve Greg boyu ancak direklerle kıyaslanabilecek bir adamdır. Sadie, dönemin argosuyla ifade edecek olursak "sulak yerde yetişmiş" bir kadındı. Kendisi de bunun farkındaydı ama boyuyla gurur duymaktan çok ezikliğini hissediyormuş gibi görünüyordu. Yürüyüşünden bunu çıkarıyordum.

Normal sayılamayacak kadar uzun olduğumu biliyorum diyordu o yürüyüş. Omuzları daha fazlasını söylüyordu: ***Benim hatam değil! Büyüyünce kendimi böyle buldum!*** Gül desenli kolsuz bir elbise giymişti. Yanık tenliydi. Pembe bir ruj sürmüş, ama ağır bir makyaj yapmaktan kaçınmıştı.

İlk görüşte aşk olduğunu iddia edemem ama onu ilk gördüğüm anı şaşırtıcı bir netlikle hatırlıyorum. Christy Epping'i ilk gördüğüm anı aynı netlikle hatırladığımı söylesem yalan söylemiş olurum. Bir gece kulübündeydik ve ikimiz de alkollüydük; yani geçerli bir bahanem olduğu söylenebilir.

Sadie bazı Amerikan kızlarında görülen "nasıl görünüyorsam öyleyim" havasını taşıyan güzel bir kadındı. Ama fazlası da vardı. Kutlamanın yapıldığı gün, uzun insanlara özgü hantallığının arkasında başka şeyler olduğunu hissettim. Sonradan aslında hiç hantal olmadığını keşfedecektim. Zorlasam bu kadar yanlış bir fikir yürütemezmişim.

Mimi güzel görünüyordu -ya da belki evime geldiği ve beni tamzamanlı öğretmenlik yapmaya ikna ettiği günkünden daha kötü durumda değildi demeliyim- ama makyaj yapmıştı ki, bu da sıra dışı bir durumdu. Fondöten gözlerinin altındaki morlukları örtmeye yetmemişti, onlara uykusuzluğun ve ağrıların yol açtığını tahmin ettim. Dudaklarının iki tarafında yeni çizgiler vardı. Ama tebessüm ediyordu ve neden olmasın! Erkeğiyle evlenmişti, verdiği parti büyük sükse yapmıştı, üstelik hoş bir yazlık elbise giymiş - hoş bir kızı okulun yegâne bekâr İngilizce öğretmeniyle tanıştırmak üzereydi.

"Hey, Mimi," diye seslendim yokuştan yukarı çıkarken. İnsanların birkaç saat sonra günbatımını seyrederek mangalda pişirilen etleri mideye indirecekleri (Amvets[1] salonundan ödünç alınan) masaların etrafından dolaştım. "Tebrikler. Sanırım artık sana Bayan Simmons demeye alışmalıyım."

Dudaklarında alıştığım buruk gülümseme belirdi. "Lütfen her zamanki gibi Mimi demeye devam et. Tanışmanı istediğim biri var. Okulumuza yeni geldi. Bu..."

Biri katlanır sandalyelerden birini kenara çekmeyi unuttuğundan, yüzüne sizinle tanıştığıma sevindim gülümsemesini yerleştirip tokalaşmak için elini uzatan uzun boylu sarışın kadın sandalyeye takılıp dengesini kaybetti. Sandalye devrilirken, ayağının kadının midesine çarpması halinde kazanın iyice tatsızlaşabileceğini fark ettim.

Hemen harekete geçtim, birayı çimenlere bırakıp ileri atıldım ve yere düşmeden kadını yakaladım. Sol kolumu beline dolamıştım. Sağ elim daha yukarda bir noktaya denk geldi; sıcak, yuvarlak ve yumuşak bir şeye dokundu. Elim ve memesi arasındaki kaygan

(1) Gaziler Derneği. (ç.n.)

naylon kumaş hafifçe sıyrıldı. Bir anda aşırı samimi olmuştuk ama sandalyenin saldırısından onu kurtarmayı başarmıştım. Ayrıca yaklaşık yetmiş kilo olduğunu tahmin ettiğim ağırlığı yüzünden yalpalasam da ikimiz de devrilmemeyi başardık.

Elimi, tanışma anında yabancı bir erkeğin ender olarak dokunduğu parçasından çekip, "Merhaba, ben..." dedim. *Jake*. Neyse ki, son anda yirmi birinci yüzyıldaki adımı söylemek üzere olduğumu fark edip kendimi frenledim. "Ben George. Tanıştığımıza memnun oldum." Yüzü kıpkırmızı olmuştu. Herhalde ben de aynı durumdaydım. Neyse ki, zarif bir kahkaha atma nezaketini gösterdi.

"Ben de sizinle tanıştığıma sevindim. Sanırım beni kötü bir kazadan kurtardınız."

Sanırım kurtarmıştım. Çünkü mesele buydu, anlıyor musunuz? Sadie hantal değildi, yalnızca kazalara açıktı. Gerçekte ne olduğunu anlayana dek eğlenceli bir durumdu: Kazalar bir türlü peşini bırakmıyordu. Sonradan bana anlattığı kadarıyla o, mezuniyet balosuna gittiği gece elbisesinin eteği arabanın kapısına takılıp yırtılan kızdı; yanlarına gittiğinde muslukların bozulduğu ve her yanını su içinde bıraktığı kişiydi; sigarasını yakmaya çalışırken kitapları, parmaklarını veya saçından bir tutamı yakabilen insanlardandı; veli toplantısında sutyeninin kayışı kopan veya okul toplantılarında tam konuşma yapacağı zaman çorabı kaçan öğretmendi.

Kapılardan geçerken başına dikkat ederdi (çoğu uzun boylu insanın sahip olduğu bir alışkanlık) ama insanların kapıyı onun suratına çarpma alışkanlıkları vardı. Pek çok kez kendisi kapıya yaklaşırken birileri kapıyı ittirmiş, böylece suratı kapıya yapışmıştı. Üç kere asansörde kalmıştı, birinde iki saat boyunca onu kurtaramamışlardı ve geçen yıl Savannah'taki bir manzaranın yeni takılan yürüyen merdiveni ayakkabısını yutmuştu. Elbette ilk tanıştığımızda bunların hiçbirini bilmiyordum; tek bildiğim o temmuz öğleden sonrasında sarışın, mavi gözlü, güzel bir kadının kendini kollarımda bulduğuydu.

"Bayan Dunhill'le şimdiden harika geçindiğinizi görüyorum," dedi Mimi. "Sohbet edebilmeniz için sizi baş başa bırakayım."

Demek yasal süreç tamamlanmış olsun olmasın Clayton soyadından Dunhill soyadına geçilmiş, diye düşündüm. Bu arada

sandalyenin bir bacağı çamura saplanmıştı. Sadie onu kurtarmayı denediğinde önce yerinden kıpırdamadı. Kıpırdadığında da sandalyenin arka tarafı Sadie'nin ayağına çarptı, eteğini kaldırdı ve bacağı neredeyse iç çamaşırına kadar gözler önüne serildi. O da elbisesindeki güller gibi pespembeydi. Kadının dudaklarından çaresizlik ile utanç karışımı bir çığlık döküldü. Yanaklarındaki kızarıklıksa itfaiye araçlarınınki gibi koyu bir kırmızıya döndü.

Sandalyeyi alıp kararlı bir şekilde kenara bıraktım. "Bayan Dunhill... Sadie... Biraya ihtiyacı olan bir kadın tanıyorsam o da sensin. Lütfen benimle gel."

"Teşekkürler," dedi. "Çok üzgünüm. Annem bana kendimi erkeklerin kollarına atmamamı tembihlemişti ama bu dersi hiç öğrenemedim."

Onu bira fıçılarının durduğu yere götürürken kalabalığa karışan diğer öğretmenleri birer birer tanıttım (ve kolundan tutup çekerek, onu, geri geri giderken az kalsın ona çarpacak olan voleybol oyuncusundan kurtardım). Tek bir şeyden emindim: Meslektaş olabilirdik, arkadaş olabilirdik, belki iyi dost bile olabilirdik ama Mimi ne umarsa umsun asla bundan fazlası olmayacaktık. Başrollerinde Rock Hudson ve Doris Day'in oynadığı bir komedi filminde bizimki gibi bir tanışma "sevimli" durabilirdi ama gerçek hayatta insanların size bakıp sırıtmayı sürdürdükleri böyle bir karşılaşma garip ve utanç vericidir. Evet, hoş bir kadındı. Evet, uzun boylu bir kadınla yan yana yürümek ve yine de ondan uzun olmak da hoştu. Ve kesinlikle iki kat pamuklu kumaş ve seksi bir naylonun altına saklanmış olan memenin sertliğinden hoşlanmıştım. Ama on beş yaşında değilseniz, bir kır partisinde tanıştığınız kadının göğsünü ellemek kesinlikle ilk görüşte aşk değildir.

Bayan Dunhill'e bir bira aldım ve uyduruk barın yanında durup biraz sohbet ettik. Vince Knowles'un kutlamalar için kiraladığı güvercin, başını silindir şapkadan dışarı uzatıp çocuğun parmağını ısırdığında kahkahalar attık. Denholm'un saygın eğitmenlerini tanıtmaya devam ettim (çoğu Alkol Treni'ne atlayıp Ayıklar Kenti'nden ayrılmıştı). Bir günde asla tüm bu insanların adlarını ezberleyemeyeceğini dile getirdiğinde endişelenmemesini söyleyerek onu teselli ettim. Yardıma ihtiyacı olursa beni aramasını rica

ettim. Belirli bir zaman zarfı boyunca havadan sudan konuştuk. Ardından kötü bir düşüşten kendisini kurtardığım için bana tekrar teşekkür etti ve şeker dolu piñata'nın etrafına çocukları toplamaya gitti. Arkasından bakarken içimdeki aşk değil, tutkuydu; çorabının bittiği noktayı ve pembe iç çamaşırını görmenin aklıma farklı fikirler soktuğunu itiraf edeceğim.

Yatmaya hazırlanırken Sadie yeniden aklıma geldi. Çok hoş bir kadındı ve çiçekli elbisesi içinde ortalıkta dolaşışını izleyen tek kişi kesinlikle ben değildim. Ama benimki manzaranın tadına varmaktı. Hepsi buydu. Başka ne olabilirdi? Dünyanın en garip yolculuğuna çıkmadan önce *Güvenilir Eş* diye bir kitap okumuştum. Yatağıma uzanırken o romandan bir satır zihnimde belirdi: "Adamın romantizmle uzaktan yakından ilgisi kalmamıştı."

"İşte ben," diye düşündüm ışığı kapatırken. Kur yapma becerimi kaybetmiştim. Sonra, ağustosböceklerinin şarkıları eşliğinde uykuya dalarken şunu düşündüm: Hoş olan tek yanı memesi değildi. Havasıydı. Duruşuydu. Kollarımdaki ağırlığıydı.

Belki de zannettiğimin aksine romantizmle işim bitmemişti.

7

Jodie'de ağustos ayı cehennem gibiydi, sıcaklık yirmi yedilerde dolaşıyor ve bazen otuzu buluyordu. Kiralık evimin havalandırması iyiydi ama cihaz, sıcağın dur durak bilmeyen saldırısına dayanacak kadar dayanıklı değildi. Bazen -soğuk bir duşun ardından- geceleri biraz olsun nefes alabiliyordum ama kendimi harika hissettiğim söylenemezdi.

27 Ağustos sabahı kapı çalındığında masamın başına oturmuş, basketbol şortu sayılmazsa, çırılçıplak denebilecek bir halde *Cinayet Mahalli* üzerinde çalışıyordum. Günlerden pazardı, bir süre önce kiliselerin birbirleriyle rekabet içindeki çanlarının gürültülerini duymuştum ve tanıdığım hemen herkes kasabanın dört beş kutsal mekânından birindeydi.

Bir tişört giyip kapıya gittim. Koç Borman yanında ev ekonomisi dersi öğretmeni ve lisenin geçici müdürü Ellen Dockerty'yle kapının önünde duruyordu. (Deke'in Mimi'yle aynı gün istifasını

vermesi kimseyi şaşırtmamıştı.) Koç, lacivert bir takım giymiş, boğazını fazlasıyla sıkıyormuş gibi görünen canlı rengârenk bir kravat takmıştı. Ellen ise dantel yakalı bir gömlek ve şık gri bir döpiyes giymişti. Çok ciddi görünüyorlardı. Delice olduğunu bilsem de paniğe kapıldım: Öğrenmişler, diye düşündüm. *Her nasılsa kim olduğumu ve nereden geldiğimi biliyorlar. Beni almaya geldiler.*

Koç Borman'ın dudakları titriyordu ve henüz ağlamamış olsa da Ellen'ın gözleri yaşlarla doluydu. O zaman aslında neler olduğunu kavradım.

"Mimi mi?"

Koç, başını salladı. "Deke arayıp söyledi. Ellie'yi aldım -normalde onu kiliseye ben götürürüm- ve insanlara haber vermeye başladık. Önce Mimi'nin yakınlarına durumu haber vermenin doğru olacağını düşündüm."

"Başınız sağ olsun," dedim. "Deke ne durumda?"

"Hâlâ ayakta," dedi Ellen, ardından gözucuyla koç Borman'a baktı. "En azından onun dediğine göre öyleymiş."

"Deke idare ediyor," dedi koç. "Elbette yıkılmış."

"Eminim yıkılmıştır," dedim.

"Ceset yakılacak." Ellen, onaylamadığını göstermek istercesine dudaklarını büzdü. "Mimi'nin son dileği buymuş."

Biraz düşündüm. "Okullar açıldığında onun için bir anma töreni düzenlemeliyiz. Sizce de uygun olmaz mı? İnsanlar duygularını ve düşüncelerini dile getirir. Belki bir slayt gösterisi düzenleyebiliriz. İnsanlarda Mimi'nin bir sürü fotoğrafının olduğuna eminim."

"Harika bir fikir," dedi Ellen. "Bu işle sen ilgilenir misin George?"

"Seve seve."

"Bayan Dunhill'e söyle sana yardım etsin." Çöpçatanlıkla ilgili yeni şüpheler zihnimde belirmeden önce ekledi: "Mimi, onu kendi elleriyle seçmişti. Selefine anma töreni düzenlenmesine yardım etmesi, öğrencilerin Sadie'ye alışmasını sağlayacaktır. Sadie'nin de bu sayede kendini daha iyi hissedeceğine eminim."

Elbette haklıydı. Okula yeni gelmişti ve sevilen birinin yerine geçmek kolay olmayacaktı. Daha ilk günden öğrencilerin sevgisini kazanmak Sadie için işleri çok kolaylaştırırdı.

"Tamam, onunla konuşacağım. İkinize de teşekkürler. Siz toparlanabilecek misiniz?"

"Elbette," diye kestirip attı koç ama hâlâ dudakları titriyordu. İnsancıl yanını gördüğüm o gün, ilk kez ondan hoşlandım. Ağır adımlarla adamın kaldırıma park ettiği arabasına gittiler. Koç, elini Ellen'ın dirseğine yaslamıştı. Bu hareketi de ondan beklenmeyecek bir nezaket örneğiydi.

Kapıyı kapayıp holdeki iskemleye çöktüm ve Mimi'nin, tiyatro gösterisinin sorumluluğunu üstlenmezsem güzel bir oyun izleme zevkinden yoksun kalacağını söyleyişini, bir yıllığına bile olsa tamzamanlı öğretmenlik yapmak üzere kontrat imzalamazsam kırılacağını dile getirişini, düğün kutlamasına gelmemi isteyişini hatırladım. *Çavdar Tarlasında Çocuklar* romanının okulun kütüphanesinde bulunması gerektiğini düşünen Mimi... Cumartesi gecesi işi pişirmeye hayır demeyen Mimi... Çocukların mezun olduktan sonra bile hatırlayacakları karakterlerden, hâlâ aramızda olsa büyüdükleri zaman ziyarete gelecekleri eğitim gönüllülerindendi. Kafası karışık bir öğrencinin hayatının en kritik anında duruma müdahale ederek büyük farklar yaratabilecek eğitmenlerdendi.

"Erdemli bir kadın nereden bulunur?" diye sorar büyüklerimiz. *O yakutlardan bile kıymetlidir. Ellerini kirletmekten, saatlerce yün ve pamuk dokumaktan gocunmaz. Tüccarların uzaklardan yiyecek getiren gemileri gibidir.*

Bütün öğretmenler aldığımız tek besinin yediğimiz yiyecekler olmadığını bilir. Bayan Mimi, ben de dahil pek çoklarını beslemişti. Fort Worth'taki bitpazarından aldığım sandalyede oturmayı sürdürürken başımı ellerime gömdüm. Onu düşündüm, içime büyük bir hüzün çökmüştü ama gözlerim kupkuruydu.

Hiçbir zaman kolay ağlayan erkeklerden olmadım.

8

Sadie anma törenini düzenlememe yardım etmeyi hemen kabul etti. Cehennem sıcaklarının bastırdığı o ağustos ayının son iki haftası boyunca tören üzerinde çalıştık, kasabanın dört bir yanını dolaşıp törende konuşacak kişileri ayarladık. Mike Coslaw'dan Sü-

leyman Peygamber'in erdemli bir kadını tarif eden özdeyişini okumasını istedim, Al Stevens, Mimi'nin kendisinden hiç duymadığım bir anekdotu, lokantanın *özel yemeği* olan Pronghornburger'e Mimi'nin bu adı verişinin hikâyesini anlatmaya gönüllü oldu. İki yüze yakın fotoğraf topladık. Favorim Mimi ve Deke'in okul balosunda dans ederken çekilmiş fotoğrafıydı. Mimi eğleniyormuş gibi görünüyordu o fotoğrafta; Deke ise hayat doluydu. Fotoğrafları okulun kütüphanesine götürüp üstündeki plakada artık BAYAN MIMI değil, BAYAN DUNHILL yazan masaya bıraktık.

Bütün o günler boyunca Sadie ve ben tek bir kez bile öpüşmedik, el ele tutuşmadık, göz göze bile gelmedik. Yıkılan evliliğinden veya Teksas'tan Georgia'ya neden taşındığından bahsetmezdi. Ben de ona romanımdan veya uydurma geçmişimden bahsetmedim. Kitaplardan konuştuk. Milliyetçi bir dış politika izlediğini düşündüğü Kennedy'den bahsettik. Yeni yeni güçlenen insan hakları hareketini tartıştık. Ona Kuzey Carolina'daki Humble benzin istasyonunun arkasındaki patikanın bittiği yerdeki dereyi ve derenin üstündeki tahtayı anlattım. Georgia'da da siyahların benzer tuvaletlere gitmeye zorlandığını söyledi ama o günlerin sayılı olduğuna inanıyordu. Zenci okulları ile beyaz okullarının birleştirileceğine, öğrencilerin bir gün birlikte okuyacaklarına emindi. O günleri 70'lerin ortalarına doğru göreceğimize inanmıştı. Ona geleceğini umduğu günlerin daha yakın olduğunu, yeni başkanın ve kardeşi olan savcının bu değişimi gerçekleştireceğine inandığımı söyledim.

Burnunu çekti. "O İrlandalılara benin güvendiğimden daha çok güveniyorsun," dedi. "Söylesene, o adam saç kestirmek diye bir şey duymamış mı?"

Sevgili olmadıysak da arkadaş olduk. Bazen kendi ayağı da dahil olmak üzere (büyük bir ayağı vardı) bir şeylere takılıp düşerdi ve düşmeden önce onu yakaladığım iki maceramız daha oldu. Ama hiçbiri ilki gibi hafızalarda yer edecek olaylar değildi. Bazen sigara içmesi gerektiğini söylerdi ve ben de tamirhanenin arkasındaki açıklığa kadar ona eşlik ederdim.

"Okul açıldığında eski mavi kotumu giyip buraya gelemeyeceğimi, banka uzanıp güneşin tadını çıkaramayacağımı düşünmek

üzücü," dedi bir gün. Bir haftadan az kalmıştı okulun açılmasına. "Öğretmenler odası sürekli duman altı."

"Bir gün tüm bunlar değişecek. Okullarda sigara içmek yasaklanacak. Hem öğrencilere hem öğretmenlere."

Gülümsedi. Dolgun dudakları gülümsemesini daha da çekici hale getiriyordu. İtiraf etmeliyim ki, bahsettiği kot pantolon onda harika duruyordu. Bacakları uzundu, upuzun. Arka tarafı da tam olması gerektiği gibiydi. "Sigarasız bir toplum... Zenciler ile beyazlar aynı okullarda, huzur içinde okuyorlar... Roman yazmana şaşmamalı, hayal gücün çok çalışıyor. Kristal kürende başka neler görüyorsun George? Ay'a giden füzeler?"

"Elbette, ama Ay'a gitmemiz okulların birleştirilmesinden sonra olacaktır. Roman yazdığımı sana kim söyledi?"

"Bayan Mimi," dedi sigarasını içi kum dolu kül tablalarından birinde söndürürken. "Romanının iyi olduğunu söyledi. Bayan Mimi demişken, işimizin başına dönsek iyi olacak. Sence de bu kadar fotoğraf yetmez mi?"

"Kesinlikle yeter."

"*Batı Yakasının Hikâyesi* müzikalinden bir şarkı çalmanın aşırıya kaçmak olmayacağına emin misin?"

"Somewhere" şarkısı bence hangi koşullar altında çalarsanız çalın aşırıya kaçmaktı ama Ellen Dockerty, onun Mimi'nin en sevdiği şarkı olduğunu söylemişti.

Bunu Sadie'ye söylediğimde inanmadığını gösteren bir kahkaha attı. "Onu o kadar iyi tanımazdım ama bu söylediğin bana pek doğru gelmedi. Ellie'nin en sevdiği şarkı desen anlarım."

"Düşünüyorum da... sanırım haklısın. Dinle Sadie, cuma günü benimle maça gelmek ister misin? Pazartesi okul açılmadan önce çocuklara yanlarında olduğunu göstermiş olursun."

"Çok hoşuma gider." Ardından rahatsız olmuşçasına duraksadı. "Yanlış fikirlere kapılmanı istemem. Henüz kimseyle çıkmaya hazır değilim. Uzunca bir süre hazır olacağımı da sanmıyorum."

"Ben de." O büyük ihtimalle eski kocasını düşünüyordu, benim aklımdaysa Lee Oswald vardı. Yakında Amerikan pasaportuna kavuşacaktı. Ardından, karısı için Sovyetler'den çıkış vizesi al-

dığı anda ülkeye döneceklerdi. "Ama insan maçlara arkadaşlarıyla da gidebilir."

"Doğru, arkadaş arkadaşa maça gidebiliriz. Hem, seninle bir yerlere gitmekten hoşlanıyorum George."

"Çünkü senden uzunum."

Koluma şaka yollu bir yumruk attı - ablaların kardeşlerinin koluna attıkları türden bir yumruk. "Haklısın kanka. Tam bakıp örnek alacağım türden birisin."

9

Maçta neredeyse *herkes* dönüp dönüp bize bakıyordu. İnsan ırkının ayrı bir türünün temsilcileri olduğumuzu sanırdınız. Şaşkınlık ve hayranlık. Aslında bu durum çok hoşuma gitti, benimleyken Sadie'nin etrafa uyum sağlamak için iki büklüm durması gerekmiyordu. Aslanlar'ın armasını taşıyan bir kazak ve her zamanki kotunu giymişti. Sarı saçlarını atkuyruğu yaptığı için son sınıf öğrencilerine benzemişti. Kızlar basket takımının orta saha oyuncularından biri olabilecek kadar uzun bir öğrenciye.

Öğretmenlere ayrılan sıralara oturup Jim LaDue, Arnette Ayıları'nın savunmasını kırdığında coşkuyla tezahürat yaptık ve LaDue'nin altmış metrelik atışı kalabalığı ayağa kaldırdığında biz de yerimizden fırladık. Devre arasında skor 31'e 6'ydı. Elbette Denholm kazanıyordu. Futbolcular sahadan ayrılır ve Denholm Bandosu tubaları ve trombonlarıyla sahaya girerken, Sadie'ye sosisli sandviç ve kola isteyip istemediğini sordum.

"İstemez miyim? Ama şimdi büfenin önünde otoparka kadar uzanan bir kuyruk oluşmuştur. Üçüncü çeyreği beklesen daha iyi edersin. Daha Aslanlar gibi kükreyip Jim'e tezahürat yapacağız."

"Bence tek başına da bu işlerin üstesinden gelebilirsin."

Gülümseyip kolumu tuttu. "Hayır, yardımına ihtiyacım var. Ben yeniyim, unuttun mu?"

Dokunuşuyla beraber arkadaşlıkla ilgisi olmayan sıcacık bir ürperti bütün vücudumu sardı. Hem neden sarmasın? Yanakları kıpkırmızıydı, gözleri parlıyordu; Teksas günbatımının yeşil-mavi gökyüzü ve loş ışıkları altında Sadie'nin güzelliği nefes kesiyordu.

Devre arasında yaşananlar olmasa ilişkimiz çok daha hızlı ilerleyebilirdi.

Bando, lise bandoları nasıl yürürse öyle yürüyordu - tamamen uyumlu olmayan bir uygun adım marşla. Ne olduğunu çözemediğiniz bir melodi çalıyorlardı. Bitirdiklerinde amigo kızlar elli metre çizgisine dizildi, ponponlarını yere bırakıp ellerini kalçalarına koydu. "Şimdi A!"

Bizden istedikleri gibi A diye bağırdık. A harfini sırasıyla S, L, A, N, L, A, R takip etti.

"Yaniiiii?"

"ASLANLAR!" Bizim tarafımızdaki sıralarda oturan herkes bağırıp alkışlamaya başladı.

"Kim kazanacak?"

"ASLANLAR!" Devre arasındaki skora bakılırsa buna şüphe yoktu.

"O zaman kükremenizi duyalım!"

Geleneksel kükremeyle karşılık verdik, başımızı önce sola, sonra sağa çevirdik. Sadie bütün gücüyle bağırıyor, atkuyruğu bir omzundan diğerine doğru sallanıyordu.

Sırada Jim tezahüratı denen tezahürat vardı. Önceki yıllarda tezahürat oldukça basitti. Amigo kızlar *"Aslanların gururu kim? Aslanları zafere taşıyan kim?"* gibisinden bir şeyler bağırır ve kalabalık *"JIM! JIM! JIM!"* diye karşılık verirdi. Ardından amigo kızlar perende atar ve diğer takımın bandosu sahaya girip bir iki marş çalabilsin diye koşarak sahadan ayrılırlardı. Ama bu yıl, tahminen Jim'in son yılı olduğu için tezahürat değişmişti.

Kalabalık ne zaman "Jim" diye bağırsa, amigo kızlar oğlanın soyadının ilk hecesiyle karşılık veriyordu. Tezahürat yeniydi ama basit olduğundan kalabalık çabucak onu sahiplendi. Sadie diğerleriyle birlikte tezahürat yaparken benim sustuğumu fark etti. Ağzım açık öylece kalakalmıştım.

"George? İyi misin?"

Karşılık veremedim. Aslında soruyu duymadım bile. Aklım Lisbon'a, tavşan deliğinden çıkışıma gitmişti. Kumaşların kurutulduğu barakanın arkasına gidip, zincirin altından geçişime. Sarı

Kart Adam'la karşılaşmaya hazırdım ama saldırısına uğramaya hazır değildim. Bana saldırmıştı. Ama artık Sarı Kart Adam değildi; Turuncu Kart Adam'a dönüşmüştü. Burada olmamalısın, demişti bana. *Sen de kimsin? Burada ne arıyorsun?* Ona alkol sorunu için alkolik toplantılarını deneyip denemediğini sorduğumda bana verdiği karşılık...

"George?" Sesi artık ilgili değil, endişeliydi. "Neyin var? İyi misin?"

Seyirciler. Soru-cevap oyununa kendilerini kaptırmışlardı. Amigo kızlar "JIM" diye bağırıyor ve seyirciler "LA" diye karşılık veriyordu.

Defol git Jimla! Sonradan Turuncu Kart Adam'a dönüşen (ve henüz elinde kara bir kartla ölmemiş olan) Sarı Kart Adam bana böyle bağırmıştı. Şimdi duyduğum da buydu, amigo kızlarla iki bin beş yüz seyircinin bağırışları birleştiğinde ortaya şöyle bir tezahürat çıkıyordu:

"JIMLA! JIMLA! JIMLA!"

Sadie kolumdan tutup beni sarstı. "Konuşsana be adam! Lütfen bir şeyler söyle, beni korkutmaya başladın!" Dönüp gülümsemeye çalıştım. İnanın kolay değildi. "Sanırım şekerim düştü. Şu kolaları alsam iyi olacak."

"Bayılacak gibi değilsin ya? İstersen seninle ilkyardıma gelebilirim..."

"Bir şeyim yok," dedim ve sonra farkında olmadan burnunun ucunu öptüm. Çocuklardan biri, "Bastır Bay A!" diye bağırdı.

Sadie rahatsız olmuş görünmüyordu. Tavşanlar gibi burnunu oynatıp gülümsedi. "Fırla o zaman. Biraz daha yanımda kalırsan iyice adım çıkacak. Bana sosisli almayı unutma. Peynir de koysunlar."

"Emredersiniz hanımefendi."

Geçmiş simetriyi sever. Deneyimlerimden bu kadarını çözmüştüm. İyi ama çektiği bu son numara da neydi? Hiçbir şey anlamıyordum ve önümü görememek beni huzursuz ediyordu. Büfeye giden koridorda ilerlediğim sırada tezahürat öylesine güçlenmişti ki, onu duymamak için ellerimle kulaklarımı tıkamak istiyordum.

"JIMLA! JIMLA! JIMLA!"

DÖRDÜNCÜ KISIM

SADIE VE GENERAL

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1

Anma töreni yeni öğretim yılının ilk gününün bitiminde düzenlendi. Eğer böyle bir törenin başarısı yaşlı gözlerin sayısıyla ölçülüyorsa, Sadie ile benim sergilediğimiz gösterinin büyük sükse yaptığı söylenebilir. Çocuklar kendilerini kaptırmışlardı ve bence Bayan Mimi de görse bu törenden hoşlanırdı. Alaycı insanlar, kalın zırhlarının altında en sulugöz olanlardır, demişti bana bir keresinde. Ben de farklı değilim, diye eklemişti sonra da.

Öğretmenler, konuşmalar boyunca gözyaşlarını tutmayı başardı. Derken Mike'ın sakin bir sesle Özdeyişler 31'den insanın kalbine işleyen alıntılar yapması onları sarstı ve *Batı Yakasının Hikâyesi* eşliğinde gösterilen slaytlar işlerini bitirdi. Müzik sona erdiğinde öğretmenler de hüngür hüngür ağlıyordu. Koç Borman'ın halini görmeliydiniz. Kırmızı yanakları gözyaşlarıyla ıslanıyor, boğazından hıçkırıklar dökülüyordu. Denholm'un Amerikan futbolu gurusu, bana herkesin en sevdiği ikinci çizgi film ördeği olan Bebek Huey'i anımsattı.

Bayan Mimi'nin fotoğrafları büyük ekranda gösterilirken Sadie'nin kulağına bu gözlemimi fısıldadım. O da ağlıyordu ama bu sözlerim üzerine bir kahkaha krizine tutuldu. (Neyse ki son anda sahne arkasına çekilmeyi başarmıştı.) Kahkahalar bittiğinde artık ağlamıyordu. Gölgelerin arasına diğerlerinin bizi göremeyecekleri bir köşeye çekilmiştik. Onu güldürdüğüm için azarlarcasına bana baktı... Ve sonra hareket çekti. Sanırım bunu hak etmiştim. Bayan Mimi bu halimizi görse, yine de harika bir çift olduğumuzu düşünür müydü acaba?

Sanırım düşünürdü.

Sonbaharda yapılacak tiyatro gösterisi için *12 Öfkeli Adam*'ı seçtim. Biraz ihmalden, biraz da tarihin dengesini bozmak istemediğim için Samuel French Ajansı'na, kızları da katabilmek için

oyuna *Jüri* adını vermeyi planladığımı bildirmedim. Seçmeler ekimde yapılacaktı, provalara 13 Kasım'da Aslanlar'ın son büyük maçından sonra başlayacaktık. Sekiz numaralı jüri üyesi için Vince Knowles'u gözüme kestirmiştim -filmde Henry Fonda tarafından canlandırılan çekimser karakter- Mike Coslaw ise gösterinin en önemli kısmı için bana lazımdı: Diğerlerine kabadayılık taslayan saldırgan üç numaralı jüri üyesini oynayacaktı.

Ama yavaş yavaş daha önemli bir gösteriye, kıyaslarsak Frank Dunning'i solda sıfır bırakacak asıl şova odaklanıyordum. İsterseniz buna *Jake ve Lee Dallas'ta* deyin. Her şey yolunda giderse tek perdelik bir trajedi olacaktı. Zamanı geldiğinde sahneye çıkmaya hazır olmalıydım; yani erkenden işe koyulmam gerekiyordu.

2

6 Ekim'de Denholm Aslanları beşinci maçlarını da kazanarak sezona yenilgisiz devam etti. Bu maçlar Vince Knowles'a, *Fareler ve İnsanlar*'da George'u oynayan ama George Amberson'un *12 Öfkeli Adam* uyarlamasında oynama şansını hiçbir zaman bulamayacak olan çocuğa adanacaktı - ama bundan daha sonra bahsedeceğiz. Pazartesi günü, Kolomb Günü'nün ertesi gününe denk geldiği için tatil edilince, üç güne çıkan hafta sonu tatilinin ilk günüydü.

Tatilde Dallas'a gittim. Çoğu işyeri açıktı, ilk durağım Greenville Caddesi'ndeki rehinci dükkânlarından biri oldu. Tezgâhın arkasındaki ufak tefek adama ellerindeki en ucuz nişan yüzüğünü almak istediğimi söyledim. Sol elimin yüzük parmağında sekiz dolarlık altın bir alyansla (en azından altın gibi görünen bir alyansla) - dışarı çıktım. Ardından şehir merkezine gidip Dallas rehberinden bulduğum bir dükkâna uğradım: Sessiz Mike'ın Elektronik Eşyaları. Eli yüzü düzgün, kemik çerçeveli gözlük takmış, ufak tefek bir adam beni karşıladı. Ceketinin yakasında garip, fütüristik bir rozet vardı: "KİMSEYE GÜVENME" yazıyordu rozette.

"Siz Sessiz Mike mısınız?" diye sordum.

"Evet."

"Gerçekten sessiz biri misinizdir?"

Gülümsedi. "Kimin dinlediğine bağlı."

"Kimse dinlemiyorsa?" dedim ve cevap vermeyeceğini anlayınca uzatmadan ne istediğimi söyledim. Sonunda sekiz doları harcamama hiç gerek olmadığı ortaya çıktı; çünkü Mike, eşimin beni aldatmasıyla hiç ilgilenmedi. Elektronik eşya dükkânının sahibini ilgilendiren, almak istediğim elektronik eşyalardı. Konu, aradığım malzemelere geldiğinde bir anda "Bizde Yok Mike"a dönüştü.

"Beyefendi, belki sizin geldiğiniz gezegende böyle şeyler vardır ama bizde olmadığı kesin."

Bu sözler bana Bayan Mimi'nin beni *Dünyanın Durduğu Gün* filmindeki uzaylıyla mukayese edişini hatırlattı. "Ne demek istediğinizi anlamıyorum."

"Birilerini dinlemenizi sağlayacak, kablosuz ufak cihazlardan mı istiyorsunuz? Tamam. Solunuzdaki camekânda onlardan bir sürü var. Biz onlara radyo diyoruz. Elimde Motorola ve General Electronics'in transistorlu radyolarından var ama en iyilerini Japonlar yapıyor." Altdudağını öne çıkarıp alnına düşmüş saçlara doğru üfledi. "Komik değil mi? On beş yıl önce iki şehirlerini bombaladık, insanları radyoaktif tozlara boğduk ama öldüler mi? Hayır! Radyoaktif tozlar dağılana kadar deliklerde saklandılar ve sonra Nambu taramalı tüfekleri yerine, elektronik devrelerle silahlanmış olarak emekleyerek saklandıkları deliklerden çıktılar. 1985 geldiğinde dünyayı ele geçirmiş olacaklar. En azından *benim* yaşadığım kısmını."

"Yani elinizde işime yarayacak hiçbir şey yok mu?"

"Dalga mı geçiyorsunuz? Elbette var. Sessiz Mike McEachern için müşterinin ihtiyaçları her şeyden önce gelir. Ama size pahalıya patlayacak."

"İstediğim mallar için uygun bir ödeme yapmaya hazırım. Beni aldatan o sürtüğe dava açtığımda size ödeyeceğimden çok daha fazlası cebimde kalacak."

"Hı hı. Ben arkaya gidip malları çıkarana dek lütfen burada bekleyin. Kapıdaki tabelayı KAPALI'ya çevirir misiniz? Size göstereceklerimin bir kısmı... şey, yasal olabilir de olmayabilir de, kim bilir? Sessiz McEachern nereden bilsin? Şu yüze bakın, hiç avukata benziyor muyum?"

"Sanırım benzemiyorsunuz."

60'ların elektronik dünyasındaki rehberim bir elinde garip görünüşlü bir cihaz, diğer elinde ufak bir karton kutuyla geri döndü. Kutunun üzerindeki yazılar Japoncaydı. Cihaz ise altındaki daire şeklindeki plastik parçayla bir tür vibratöre benziyordu. Daire şeklindeki parça beş santim kalınlığındaydı, çapıysa bozuk paralar kadardı. Her tarafından kablolar çıkıyordu. Adam, cihazı tezgâha bıraktı.

"Buna Echo denir. Burada, güzel şehrimizde imal edilmiştir. Nippon'un evlatlarını bu oyunda yenebilecek biri varsa o da biziz. 1970'ler geldiğinde elektronik üretimi Dallas'ta bankacılığın yerini alacak. Bu sözümü bir kenara yazın." İstavroz çıkarıp gökyüzünü işaret ettikten sonra, "Tanrı Teksas'ı korusun," diye ekledi.

Cihazı elime aldım. "Echo dediğiniz bu alet tam olarak ne?"

"Tarif ettiğiniz dinleme cihazına en yakın şey. Bundan iyisini bulamazsınız. Tüple veya pille çalışmadığı için küçük. Bildiğiniz elektrikle çalışıyor."

"Yani onu prize mi takacağım?"

"Tabii ya, eşiniz ve sevgilisi de ona bakıp, 'Ne kadar güzel, biz dışarıdayken biri evimize dinleme cihazı yerleştirmiş, hadi önce sevişelim, sonra da gizli şeylerden bahsedelim,' diyecekler!"

Evet, bu adam kendi döneminin ineklerindendi. Yine de sabrın sonu selamettir. Bilgi edinmek istiyorsam ukalalıklarına katlanmak zorundaydım.

"Prize takılmıyorsa onu nasıl elektriğe bağlayacağım?"

Alt tarafındaki daire şeklindeki parçaya dokundu. "Bu parça bir lambanın tabanına yerleştiriliyor. Farelerin koşuşturuşunu kaydetmek gibi bir niyetiniz yoksa ayaklı lambalara takmayın. Bir masa lambası en uygunu, insanlar genellikle masa başında sohbet ederler." Kabloları okşadı. "Kırmızı ve sarı kablolar lambanın kablosuna bağlanır, prize takacağınız lambanın kablosudur. Lamba açılmadığı sürece cihaz çalışmaz. Lambayı açtıkları anda istediğinize kavuşursunuz."

"Diğer parça mikrofon mu?"

"Evet, Amerikan malı olduğu düşünülürse fena sayılmaz. Şimdi, diğer iki kabloyu görüyor musunuz? Maviyi ve yeşili?"

"Evet?"

Üzerinde Japonca yazılar olan kutuyu açıp kayıt cihazını çıkardı. Sadie'nin Winston paketinden biraz daha büyüktü.

"O kablolar bu alete bağlanıyor. Normalde mikrofon kısmı lambanın içine, kayıt cihazıysa çekmeceye konur. İsterseniz karınızın çamaşırlarının arasına bile saklayabilirsiniz. Veya duvara bir delik açıp bunu arkasına yerleştirebilirsiniz."

"Kayıt cihazı da lambanın kablosundan gelen elektrikle çalışıyor."

"Doğal olarak."

"Bu ekolardan iki tane alabilir miyim?"

"İsterseniz sizin için dört tane bile getirtebilirim. Ama gelmeleri bir hafta sürer."

"İki tane yeter. Bana kaça patlayacak?"

"Bu tür cihazlar ucuz değildir. Bir çifti size 140 dolara patlayacak. En fazla bu kadar inebilirim. Ödemeyi de nakit yapmanızı istemek zorundayım."

Sesinde büyük bir pişmanlık vardı, sanki hoş bir teknoloji rüyası görmüştük ama artık uyanma zamanı gelmişti.

"Montaj için ne istiyorsunuz?" Tedirgin olduğunu görünce onu yatıştırmaya çalıştım. "Gelip daireye takmanızı istemiyorum. Ama birinin cihazları lambalara yerleştirmesi ve kayıt cihazına bağlaması lazım - bunu yapabilir misiniz?"

"Elbette yapabilirim Bay..."

"Bay Doe diyelim. John Doe." Gözlerinde Watergate Oteli'nden bahsedildiğinde E. Howard Hunt'ın gözlerinde belirdiğini hayal ettiğim türden parıltılar belirdi. "Ne hoş bir isim."

"Teşekkürler. Kablolar için birkaç farklı seçeneğim olsa iyi olurdu. Kayıt cihazını yakma yerleştirebilmem için kısa kablolar, duvara veya duvarın diğer tarafına koyabilmem için uzun bir kablo."

"Bunu yapabilirim ama aralarında üç metreden uzun mesafe olursa cızırtıdan başka bir şey kaydedemezsiniz. Ayrıca kabloları ne kadar uzun tutarsanız, birinin onları keşfetmesi ihtimali de o kadar artar."

O kadarını bir İngilizce öğretmeni bile tahmin edebilirdi.

"Montaj dahil toplam ne istiyorsunuz?"

"Hıım... 180?"

Pazarlığa hazırlandığı belliydi ama buna ayıracak zamanım ve enerjim yoktu. Tezgâha beş tane yirmilik bıraktım. "Malları aldığımda geri kalanı öderim. Ama teslim almadan önce deneyip çalışıp çalışmadıklarına bakacağım. Anlaştık mı?"

"Evet, tamam."

"Bir şey daha. Lambalar eski olsun. Kullanılmış."

"Kullanılmış mı?"

"Birilerinden ikinci el lamba alabilirsiniz. Hiç olmadı bitpazarında birkaç kuruşa o tür lambalardan bulabileceğinize eminim." Lisede birkaç oyun yönettikten sonra -Lisbon'da yönettiğim oyunları da sayarsak *Fareler ve İnsanlar* beşinci gösterimdi- dekoru nasıl ucuza getireceğinizi öğrenirsiniz. Son istediğim birilerinin üç beş parça mobilyanın olduğu daireden mikrofonlu lambayı çalmasıydı.

Önce bu söylediğimi anlamamış göründü. Ardından jeton düştü ve yüzünde bir gülümseme belirdi. "Anladım. Gerçekçi olsun diye."

"Amacımız bu Sessiz Mike."

Kapıya doğru birkaç adım attıktan sonra geri döndüm, kollarımı transistorlu radyoların sergilendiği camekâna yaslayıp adamın gözlerinin içine baktım. Bana baktığında Frank Dunning'i öldüren adamı gördüğüne yemin edemem ama görmediğini de söyleyemem. "Bundan kimseye bahsetmeyeceğinize emin olabilir miyim?"

"Kesinlikle bahsetmeyeceğim! Yemin ederim!" Baş ve işaret parmağını birleştirip dudaklarına götürdü ve fermuar çekiyormuş gibi yaptı.

"Güzel," dedim. "Ne zamana hazır olur?"

"Bana birkaç gün verin."

"Önümüzdeki pazartesi yeniden uğrarım. Kaçta kapatıyorsunuz?"

"Beş."

Jodie ile Dallas arasındaki mesafeyi hesapladım. "Yediye kadar açık kalmanızı istiyorum. En erken o saatte gelebilirim. Size uyuyor mu?"

"Bana uyar."

"Güzel. Geldiğimde her şey hazır olsun."

"Meraklanmayın. Başka bir arzunuz?"

"Bir sorum olacak. Ne demeye size Sessiz Mike diyorlar?"

Sır tutabildiğim için demesini umuyordum ama demedi. "Çocukken Noel şarkısının sözlerinin benim hakkımda olduğunu sanıyordum. Lakabım o günlerden kalma."

Ne demek istediğini sormadım ama arabama doğru yürürken kafama dank etti ve gülmeye başladım.

Silent Mike, holly Mike...[1]

İçinde yaşadığımız şu dünya bazen ne kadar garip bir yer olabiliyor.

3

Lee ve Marina Amerika'ya döndüklerinde New Orleans'ta ziyaret ettiğim daireye benzeyen düşük kiralı, kasvetli yerlerde yaşayacaklardı. Al'ın notlarından anladığım kadarıyla bu dairelerden ikisine odaklanmam yeterliydi. Biri Dallas'ta, Batı Neely Sokağı 214 numaradaydı. Diğeri Fort Worth'ta bir evdi - Sessiz Mike'a uğradıktan sonra o eve bakmaya gittim.

Elimde şehrin haritası vardı, yine de daireyi bulabilmek için üç kere yol sormam gerekti. Bana doğru yolu gösteren Anne ve Bebek adlı dükkânda tezgâhtarlık yapan yaşlıca zenci bir kadındı. Sonunda aradığım yere ulaştığımda, orayı bulmanın bu kadar zor olmasına hiç şaşırmadım. Mercedes Sokağı derme çatma kulübeleri andıran evlerle doluydu. Barakayı andıran bu izbe evler asfaltın iki tarafındaki arsalara dağılmıştı. Sokağın sonunda bir otopark, otoparkın arkasında betonarme bir depo vardı. Üzerinde üç metrelik beyaz harflerle "MONTGOMERY WARD'IN MALIDIR, İZİNSİZ GİRENLER CEZALANDIRILACAKTIR" ve "BU MÜLK POLİS TARAFINDAN KONTROL EDİLMEKTEDİR" yazılmıştı.

(1) "Silent night, holy night"ı, "Sessiz Mike, kutsal Mike" anlıyormuş. (ç.n.)

Havaya Odessa yönünden gelen petrol kokusu ve lağım kokusu hâkimdi. Pencerelerden rock'n roll melodileri dökülüyordu. Dovells, Johnny Burnette, Lee Dorsey, Chubby Checker şarkıları duydum... Üstelik daha kırk metre bile gitmemiştim. Kadınlar paslı tellere çamaşır asıyorlardı. Çoğu Zayre'den veya Mammoth Market'ten alınma uzun elbiseler giymişti ve görünüşe göre hepsi hamileydi. Her tarafı pislik içinde ufak bir oğlan ve en az oğlan kadar pis küçük bir kız, asfaltı çatlamış yolun kenarında durmuş gelip gideni seyrediyordu. El ele tutuşmuşlardı. Bu haldeyken neredeyse ikiz gibi görünüyorlardı. Ayağındaki tek çorap dışında çırılçıplak olan oğlanın elinde mantar tabancası vardı. Mickey Mouse tişörtlü kızın altına ise bebek bezi bağlanmıştı ve elinde en az kendisi kadar kirli plastik bir bebek tutuyordu. Ağızlarının kenarlarından sigaraları eksik olmayan, üstlerini çıkarmış iki adam bir Amerikan futbolu topunu birbirlerine fırlatıp dururken bir horoz ve iki tavuk uyuyan (veya ölmüş olan) köpeğin etrafında dolanıyordu.

Arabamı, Lee'nin Marguerite Oswald'ın katlanılamaz anneliğinden bunaldığında karısını ve kızını alıp taşınacağı 2703 numaranın önüne yanaştırdım. Evin yanında yağ lekeleriyle kaplı bir boşluk vardı. Şehrin daha zengin bir bölgesinde olsak orada bir garaj olurdu. Yol ile evin arasındaki bakımsız çimenlik uyduruk oyuncaklarla doluydu. Pembe şortlu bir kız çocuğu futbol topunu tekmeleyerek evin duvarında sektirip duruyordu. Top ne zaman ahşaba çarpsa, "Çumba!" kelimesi çıkıyordu kızın dudaklarından.

Saçlarını kalın mavi bigudilere sarmış, dudaklarının arasında sigara sallanan bir kadın başını pencereden çıkarıp kıza bağırdı. "Bunu yapmaya devam edersen Rosette, benden bir temiz dayak yiyeceksin!" Sonra beni gördü. "Ne istiyorsun? Faturalar için geldinse sana verecek param yok. O işlere kocam bakar. O da bugün işte."

"Alacaklı değilim," dedim. Dudaklarını büzen Rosette bir tekmede futbol topunu durduğum yöne yolladı ve topu ayağımla yakalayıp ona geri attığımda suratında zoraki bir gülümseme belirdi. "Sizinle iki çift laf etmek istiyordum."

"O zaman beklemeniz gerekecek. Önce üstüme doğru dürüst bir şeyler giyeyim."

Başı yeniden evin içinde kayboldu. Dışarıda bekledim. Rosette, bu sefer futbol topuna geniş bir yay çizdirdi ("Çumba!") ama top eve çarpmadan avucumla onu yakaladım.

"Ellerini kullanmaman gerekiyor seni yaşlı ahmak," dedi. "Şimdi penaltı oldu."

"Rosette, sana küfretmek konusunda ne demiştim?" Annesi kozalarından çıkmaya hazırlanan böcekleri andıran bigudilerin üstüne yeşil bir eşarp sarıp kapının eşiğine çıktı.

"Yaşlı ahmak, yaşlı ahmak!" diye bağırdı Rosette. Ardından koşa koşa Mercedes Sokağı'na gidip futbol topunu tekmeleyip delice kahkahalar atarak Monkey Ward Deposu yönünde gözden kayboldu.

"Ne istiyorsun?" Anne ellisinde görünen yirmi ikilik bir kızdı. Dişleri dökülmüş, bir gözünün etrafı da morarmıştı.

"Birkaç soru sormak istiyorum," dedim.

"Bizimle derdin ne?"

Cüzdanımı çıkarıp kadına beş dolar uzattım. "Soru sormazsan yalan söylemem gerekmez."

"Buralı değilsin. Yankiler gibi konuşuyorsun."

"Parayı istiyor musun, istemiyor musun? Yalnızca birkaç soru soracağım."

"Sorusuna bakar. Sana kahrolası sutyen numaramı söylemem."

"Ne kadardır burada oturduğunuzu bilmek istiyorum."

"Bu evde mi? Altı hafta kadar oldu. Harry, Monkey Ward Deposu'nda işe girebileceğini düşünmüştü ama kimseyi işe aldıkları yok. O da Manpower'a gitti. Ne olduğunu bilir misin?"

"Amele ayarlanan yer mi?"

"Evet, zencilerle birlikte çalışıyor." Çalışıyor'u *çarpışıyor* der gibi söylemişti. "Şimdilerde günde dokuz dolara lanet olası zencilerle birlikte yol kenarında kürek sallıyor. Dediğine göre ona Batı Teksas Hapishanesi'nde geçirdiği günleri hatırlatıyormuş."

"Kira ne kadar?"

"Ayda elli."

"Eşyalı mı?"

"Sayılır. Lanet olası yatağı ve bir gün hepimizi öldürecek olan lanet olası gazocağını eşyadan sayarsan. Seni içeri alamam, boşuna mızmızlanma. Tanımadığım erkekleri eve alamam."

"Taşındığınızda evde lamba ve ona benzer şeyler var mıydı?"

"Sen kafayı yemişsin beyim."

"Var mıydı?"

"Evet, bir iki tane. Bir tanesi çalışır durumdaydı, diğeri bozuktu. Hayatta burada oturmam. Daha dursam ne olayım. Benimki annemin Mozelle'deki evine geri dönmek istemediğini söyleyip duruyor ama konuşması kolay tabii. Burada kalmaya niyetim yok. Kokuyu alıyor musun?"

"Evet bayan."

"Bu bok kokusu. Kedi köpek boku değil, insan boku. Zencilerle çalışmak her neyse ama zenciler gibi yaşamak? Hayır efendim. Soracağın bu kadar mı?"

Değildi ama keşke soracaklarım bu kadar olsaydı. Hem ondan iğrenmiştim hem de onu yargıladığım için kendimden. Kadın içinde yaşadığı çağın, seçimlerinin ve bok kokan sokağın kurbanıydı. Oysa ben gözlerimi yeşil eşarbın altından çıkan bigudilerden alamıyordum. Kabuklarından fırlamaya hazırlanan şişman mavi böcekler.

"Yanlış anlamadıysam kimse buralarda uzun süre kalmıyor?"

"Mercedes Sokağı'nda mı?" Sigarasını eline alıp boş otoparkı ve kendisinin asla sahip olamayacağı hoş eşyalarla dolu dev depoyu, dip dibe dizilmiş, çatlak beton merdivenli, pencereleri kırılmış barakaları işaret etti. Koşturan çocukları. Paslı Ford'ları, Hudson'ları, Studebaker Lark'ları. Zalim Teksas göğünü. Ardından dudaklarından kulağıma acınası gelen çaresiz bir kahkaha döküldü.

"Bayım, burası çıkmaz sokak. Bratty Sue, Mozelle'e geri dönecek. Harry bizimle gelmezse, onsuz gideceğiz."

Cebimden haritayı çıkarıp kenarını yırttım ve Jodie'deki telefonumu yazdım. Ardından bir beşlik daha ekleyip numarayı kadına uzattım. Kâğıda baktı ama almadı.

"Telefon numaranı ben ne yapayım? Telefonum yok ki. Ayrıca orayı aramaya param yetmez zaten. Şehirlerarası görüşme yapacak birine benziyor muyum?"

"Taşınacağınız zaman beni ara. Tek istediğim bu. Ara ve, 'Ben Rosette'in annesiyim, taşınıyoruz,' de. Başka bir şey istemiyorum."

Kafasındaki çarkların döndüğünü hissedebiliyordum. Karar vermesi uzun sürmedi. On dolar, kocasının yakıcı Teksas güneşi altında bütün gün çalışarak kazandığından fazlaydı. Manpower tatil günü falan dinlemezdi. Ayrıca kadının da kocasına bu on dolardan bahsetmeye niyeti olmadığını da hissediyordum.

"Elli sent daha ver," dedi. "Şehirlerarası görüşme için."

"İşte, al sana 1 dolar daha. Biraz keyfine bak. Ve zamanı geldiğinde sakın beni aramayı unutma."

"Unutmam."

"Evet, unutmayacaksın. Çünkü unutursan kocanı bulup ona bugünkü sohbetimizi anlatacak kadar kızarım. Bu iş benim için önemli bayan. Senin adın ne?"

"Ivy Templeton."

Pisliğin ve çalıların ortasında, bok ve yağ kokuları içinde donup kaldım.

"Bayım? Sorun nedir? Garipleştin."

"Hiç," dedim. Belki gerçekten hiçti. Templeton soyadı ender rastlanan bir soyadı değildir. Elbette insan yeterince uğraşırsa kendini her şeye inandırabilir. Ben, bunun ayaklı deliliyim.

"Senin adın ne?"

"Puddentane," dedim. "Sorarsan aynı cevabı alırsın yine."

Bu çocuk tekerlemesi nihayet onu gülümsetti.

"Beni aramayı unutma bayan."

"Tamam. Tamam. Git artık. Giderken benim cehennem kaçkını veledi ezersen bana büyük bir iyilik yapmış olursun."

Jodie'ye döndüğümde kapımda bir not buldum:

George,
Beni arar mısın? Yardımın gerek.
Sadie (konu da bu!)

Ne demek istiyordu? Onu arayıp neler olduğunu öğrenmek için hemen içeri girdim.

4

Koç Borman'ın Abilene'deki bir bakımevinde yaşayan annesi kalçasını kırmıştı ve önümüzdeki cumartesi günü Sadie Hawkins[1] dansının düzenleneceği gündü.

"Koç, beni kendisiyle beraber dansta refakatçilik yapmaya ikna etti! Söylediklerini aynen tekrarlıyorum. 'Adını senden alan bir dansa nasıl olur da katılmazsın?' dedi bana. Bu söylediğim geçen haftaydı. Ben de aptal gibi kabul ettim. Şimdi o basıp Abilene'e gidiyor, ya ben? Twist yapan iki yüz seks delisi çocuğu tek başıma kontrol altında tutmaya çalışacağım! Hiç sanmıyorum! Ya oğlanlar içeri bira sokarsa?"

Sokmamaları mucize olurdu ama bu düşüncemi dile getirmeyecek kadar akıllıydım.

"Ya otoparkta kavga çıkarsa? Ellie Dockerty geçen yıl Henderson'dan gelen oğlanların dansı bastığını ve onlardan iki kişi ile bizden iki kişinin hastanelik olduğunu söyledi! George, bana yardım eder misin? Lütfen?"

"Sadie Dunhill tarafından Sadie Hawkins'e mi davet ediliyorum?" Sırıttım. Onunla dansa gitmek kesinlikle başıma gelebilecek felaketler listesinde yer almıyordu.

"Dalga geçme! Sana ciddi bir soru sordum!"

"Sadie, seninle seve seve dansa giderim. Gelirken koluma takmam için bir de çiçek getirecek misin?"

"Evet demeni sağlayacaksa bir şişe şampanya bile getiririm." Tekrar düşündü. "Tamam, bu maaşla şampanya getiremem. Ama bir şişe viskiye anlaşabiliriz."

"Kapılar yedi buçukta mı açılacak?" Aslında o saatte açılacaklarını biliyordum. Dansın afişleri okulun her tarafına asılmıştı.

"Evet."

"Ve canlı müzik olmayacak. Plak çalınacak. Bu iyi haber."

"Niçin?"

"Canlı müzik her zaman sorun yaratır. Bir keresinde müzik yapması için tutulan grubun bateristinin arada bira sattığına şahit olmuştum. Çok hoş bir deneyimdi."

---

(1) Kızların erkekleri davet ettikleri dans. (ç.n.)

"Kavga çıkmış mıydı?" Dehşete düşmüştü. Ayrıca büyülenmiş gözlerle bana bakıyordu.

"Hayır, ama itişip kakışmalar yaşanmıştı. Eğlenceli şeyler değildi."

"Bu olay Florida'da mı oldu?"

2009 yılında, Lisbon Lisesi'nde olmuştu ama ona, evet, Florida'daydı, dedim. Dansta ona eşlik etmekten mutluluk duyacağımı söyledim.

"Çok teşekkürler George."

"Benim için zevktir hanımefendi."

Gerçekten de öyleydi.

5

Sadie Hawkins'le ilgili düzenlemelerden Dekor Kulübü sorumluydu ve harika bir iş çıkarmışlardı. Spor salonu krepon kâğıtlarıyla süslenmiş (elbette okulun renkleri olan gümüş ve altın renklerindeydiler) kök birası ve limonlu kurabiyeler masalara yerleştirilmişti. Amerika'nın Müstakbel Ev Hanımları Kulübü kırmızı top kekler hazırlamıştı. Sayıları az olsa da kendilerini adamış Sanat Kulübü üyeleri Bayan Hawkins'in gözde bekârların peşinden koşuşunu resmeden bir duvar resmi hazırlamışlardı. Hazırlıklardan sorumlu olan Mattie Shaw ve Mike'ın kız arkadaşı Bobbi Jill gurur duyulacak bir iş çıkarmışlardı. Yedi sekiz yıl sonra, ilk kadın hareketiyle beraber genç kadınlar sokaklara dökülüp sutyenlerini yakmaya başladıklarında hâlâ bu tür şeylerden gurur duyup duymayacaklarını merak ettim. Kadınların eşit haklar için savaşacakları, üniversiteli kızların "BEN KİMSENİN MALI DEĞİLİM" ve "BALIKLARIN BİSİKLETE NE KADAR İHTİYACI VARSA KADINLARIN DA ERKEKLERE O KADAR İHTİYACI VAR" yazan tişörtler giyecekleri günler yakındı.

Gecenin DJ'si ve sunucusu son sınıflardan Donald Bellingham'dı. Dansa, iki Samsonite valize doldurduğu plak koleksiyonuyla geldi. Benim iznimle (Sadie inanamayan gözlerle bizi izliyordu) Webcor pikabını ve babasının amfisini okulun ses sistemine bağladı. Salon doğal bir yankıyla sesi güçlendirecek kadar büyük

olduğundan, ilk birkaç cızırtının ardından yeri göğü inleten bir ses elde etmeyi başardı. Jodie'de doğmuş olsa bile Donald, belli ki Havalı İnsanlar Eyaleti'ndeki Rock'n Roll şehrinin sakinlerindendi. Kalın camlı pembe çerçeveli bir gözlük takmış, beline dönemin modası kalın kemerlerden geçirmişti. Kalın tabanlı ayakkabıları o kadar çirkindi ki gözlerinizi alamıyordunuz. Yüzü sivilce içindeydi. Kırk iki yaşından önce kanlı canlı bir kızdan öpücük koparması imkânsız diye düşünürdünüz ama mikrofonu eline aldığında harikalar yaratıyordu. Üstelik plak koleksiyonu (onlara "kıyak kayıtlar" ve "Donnie B.'nin Kaymak Gibi Sesleri" diyordu) önceden de söylediğim gibi *kıyaktı.*

"Partiye geçmişten bir parçayla başlayalım, Havalı Şarkılar Mezarlığı'ndan gerçek bir rock'n roll klasiği, herkesin ezbere bildiği bir parça, bırakın ayaklarınız Danny and the JOONIERS'la coşsun!"

Spor salonu "At the Hop" şarkısının melodisiyle inledi. Sadie Hawkins, 60'lardaki çoğu danslar gibi kızların kızlarla dans edişiyle açıldı. Etekler havada uçuşuyordu. Bir süre sonra dans pistinde kızlı erkekli çiftler belirdi ve özellikle hızlı danslarda, "Hit the Road Jack" ve "Quarter to Three" gibi parçalarda kızlarla erkekler birlikte dans etmeye başladı.

Bu gençlerden hiçbiri Yıldızlarla Dans gibi yarışmalarda dereceye giremezdi ama gençtiler, enerji doluydular ve eğlendikleri her hallerinden belliydi. Onları izlemek keyfimi yerine getirdi. Daha sonra eğer Donny B. ışıkları kısmayı akıl etmezse, gidip bunu kendim yapacaktım. Sadie başlangıçta çok tedirgindi, her an sorun çıkmasını bekliyordu. Ama çocuklar sorun çıkarmaya değil, eğlenmeye gelmişlerdi. Henderson'dan veya başka bir okuldan dansı basmaya gelen olmadı. Sadie de bunu kavrayınca biraz olsun gevşedi.

Ara vermeden devam eden müzik ve dört top kekle geçen kırk dakikanın ardından Sadie'nin kulağına eğildim. "Refakatçi Amberson'un ilk turu atıp kimsenin uygunsuz davranışlar sergilemediğine emin olmasının zamanı geldi," dedim.

"Seninle gelmemi ister misin?"

"Gözünü alkolsüz meyve kokteyli kâsesinin üstünden ayırma. Eğer genç beylerimizden biri elinde şişeyle kâseye yaklaşacak olursa, elindeki öksürük şurubu bile olsa onu elektrikli sandalyeye oturtmakla veya hadım etmekle tehdit edebilirsin. Hangisinin daha etkili olacağını düşünürsen."

Duvara yaslanıp gözlerinden yaşlar gelinceye dek güldü. "Hadi git George, gerçekten çok acımasızsın!"

Gittim. Onu güldürmek beni mutlu etmişti ama başka bir detayın daha farkına varmıştım: Üç yıldır buralarda olduğum halde cinsellik içeren şakaların ellilerin dünyasında ne gibi etkileri olduğunu unutabiliyordum.

Spor salonunun doğu tarafındaki girintilerde öpüşmeye başlamış bir çift vardı – oğlan elini kızın kazağının içine sokmuştu, kızsa görebildiğim kadarıyla emerek oğlanın dudaklarını koparmaya çalışıyordu. Kızın vücudunu keşfe çıkan genç adamın omzuna dokunduğumda, hemen birbirlerinden ayrıldılar. "Bu numaraları danstan sonraya sakla," dedim. "Şimdi spor salonuna geri dönün. Yavaş yürüyün. Toparlanın. Gidip kök birası için."

Spor salonuna dönerlerken kız bluzunun düğmelerini iliklivor, oğlansa iki büklüm, hızlı adımlarla arkasından gidiyordu.

Atölyenin arka tarafında iki düzine kadar kırmızı ışık vardı. Elimi salladığımda sigara içmek için oraya saklanmış olan çocuklardan birkaçı ellerini sallayarak karşılık verdi. Ama asıl rahatsız edici manzarayla ahşap kesme makinesinin arkasına başımı uzattığımda karşılaştım. Mike Coslaw, Jim LaDue ve Vince Knowles yan yana dizilmiş aralarında bir şey dolaştırıyordu. Yanlarına geldiğimi anlamalarına fırsat kalmadan onu ellerinden aldım.

Jim önce şaşırmış göründü, sonra suratında futbol kahramanı gülümsemesi belirdi. "Size de merhaba Bay A."

"Bu lafları başkasına sakla Jim. Ben sutyenlerini çıkarmaya ikna etmeye çalıştığın kızlara benzemem. Hele koçun hiç değilim."

Bu sözlerim onu şoke etti, belki biraz korkmuştu ama alınmış görünmüyordu. Eğer büyük Dallas okullarından birinde olsaydık, okulun kahramanı öğrenciyi azarladığımda çok daha farklı bir

tepki alırdım. Vince bir adım geri çekilmişti. Olduğu yerde duran Mike ise utanmış görünüyordu. Hayır, utanmaktan fazlasıydı. Yerin dibine girmişti.

"Dansa içki mi getirdiniz?" diye sordum. "Bütün kurallara uymanızı beklemiyorum ama sıra kuralları çiğnemeye gelince bu kadar aptalca mı davranmanız gerekiyor? Jimmy, içki içerken yakalanırsan takımdan atılırsın. O zaman Alabama'dan aldığın burs ne olur?"

"Büyük ihtimalle cezaya kalırım," dedi. "Hepsi bu."

"Cezaya kalır ve bir yıl maça çıkamazsın. O zaman derslere girmen ve gerçekten geçer not alman gerekir. Aynısı senin için de geçerli Mike. Üstelik Tiyatro Kulübü'nden atılırsın. İstediğin bu mu?"

"Hayır efendim," dedi fısıldarcasına.

"Ya sen Vince?"

"Hayır Bay A. Kesinlikle istemem. Hala jürili oyunu mu yapmayı planlıyorsunuz? Çünkü öyleyse..."

"Öğretmenin seni azarlarken susman gerektiğini bilmiyor musun?"

"Evet efendim, Bay A."

"Başka bir zaman olsa canınıza okumuştum ama bu şanslı geceniz. Bu gece altın değerinde bir öğütle paçayı kurtaracaksınız: Geleceğinizi mahvetmeyin. Bir yıl sonra hatırlamayacağınız bir okul dansında içki içmek için geleceğinizi riske atmaya değmez. Anlaşıldı mı?"

"Evet efendim," dedi Mike. "Çok özür dilerim."

"Ben de özür dilerim," dedi Vince. "Bir daha asla." Sırıtarak istavroz çıkardı. Bazıları bela çıkarmak için yaratılmıştır. Kim bilir. Belki dünyanın da, işlerin canlanması için onlar gibi birkaç sivri zekâya ihtiyacı vardır.

"Jim?"

"Anlaşıldı efendim," dedi. "Lütfen babama söylemeyin."

"Tamam, bu seferlik aramızda kalacak." Onları süzdüm. "Önümüzdeki yıl üniversitede dilediğiniz kadar içebilirsiniz. Ama okulumuzda olmaz. Anladınız mı?"

Bu sefer bir ağızdan *evet efendim* dediler!

"Şimdi içeri dönün. Kök birasından için ki, nefesinizdeki viski kokusu geçsin."

Gittiler. Uzaklaşmaları için zaman tanıdıktan sonra onları takip ettim. Ellerimi cebime sokmuş kafamı toplamaya çalışıyordum. "Okulumuzda olmaz," demiştim. *Bizim* okulumuz.

Öğretmenlik yap, demişti Mimi. *Sen öğretmenlik yapmak için doğmuşsun.*

2011 yılı hiç o gün olduğu kadar uzak gelmemişti. Jake Epping hiç o kadar uzak gelmemişti. Tenor saksofondan yükselen melodiler Teksas'ın kalbindeki spor salonunun duvarlarında yankılanıyordu. Hoş bir rüzgâr kapıdan içeri süzülüp geceyi serinletti. Davulun devreye girmesiyle öğrenciler yeniden dans etmek üzere ayağa fırladılar.

İşte o zaman bir daha geri dönmemeye karar verdim.

6

Saksofon ve insanın nefesini kesen bateri solo The Diamond grubuna aitti. Şarkıysa "The Stroll"du. Ama çocuklar o dansı düzgün yapamıyorlardı.

The Stroll, Christy'yle perşembe geceleri aldığımız dans derslerinde adımlarını öğrendiğimiz ilk şarkıydı. İkiye ikilik bir danstır, kızların ve oğlanların tek sıra halinde dizildiği, buzları kırmak için yapılan danslardan biridir. Ama spor salonuna döndüğümde gördüğüm manzara farklıydı. Oğlanlar ve kızlar bir araya geliyor, vals yapar gibi birbirlerinin kollarında dönüyor, sonra ikiye ayrılıyorlardı. Adımlar başladıkları noktada sona eriyordu. Ayrıldıklarında topukları üzerinde duruyor, kalçalarını ileri geri oynatıyorlardı. Hem hoş hem seksi bir dans figürüydü.

Yiyeceklerin durduğu masanın yanına gidip Mike, Jim ve Vince'in diğer oğlanlara katılışını izledim. Vince'in becerikli olduğunu iddia edemem -beyaz bir oğlan gibi dans ettiğini söylemek her yerdeki beyaz derili oğlanlara hakaret olur- ama Jim ve Mike tam da sporcular gibi dans ediyorlardı, özetle, farkında olmadıkla-

rı bir zarafetleri vardı. Bir süre sonra diğer taraftaki kızlar gözlerini onlara dikti.

"Endişelenmeye başlamıştım!" diye bağırdı Sadie. "Her şey yolunda mı?"

"Yolunda!" diye bağırdım sesimi duyurmak için. "Bu dansın adı ne?"

"Madison! Bir aydır herkes bu dansı yapıyor! Sana öğretmemi ister misin?"

"Hanımefendi," dedim elini tutarken. "Kim kime öğretecekmiş görelim bakalım."

Geldiğimizi gören çocuklar ikiye ayrılıp bize yer açtı, bir taraftan da alkışlayıp tezahürat yapıyorlardı. "Haydi bastır Bay A!" ve "Ona nasıl dans edileceğini gösterin Bayan Dunhill!"

Sadie bir kahkaha atıp atkuyruğunu sıkılaştırdı. Yanakları hafifçe kızardığı için her zamankinden güzel görünüyordu. Topukları üzerinde durdu, ellerini çırptı ve diğer kızlarla birlikte omuzlarını salladı. Sonra kendini kollarıma bıraktı ve o an gözlerimiz kenetlendi. Başını hafifçe yukarı çevirmişti - iyi ki bu hareketi yapmasına olanak tanıyacak kadar uzundum. Düğün pastalarının üzerindeki gelin damat bibloları gibi olduğumuz yerde dönüp ayrıldık. Ardından eğilip topuklarım üzerinde döndüm ve ellerimi "Mammy" şarkısını söyleyen Al Jolson gibi havaya kaldırdım. Bu hareketim üzerine kızlar Beatles öncesi döneme özgü zarif çığlıklar attı. Hava atmıyordum (tamam, belki biraz atıyordum), dans etmek beni mutlu etmişti. O kadar uzun zamandır dans etmiyordum ki...

Şarkı sona erdi ve saksofondan dökülen son nağmeler DJ'mizin mezarlık diye tanımlamaktan hoşlandığı rock'n roll sonsuzluğuna karıştı. Ağır adımlarla pistten ayrıldık.

"Tanrım, çok eğlenceliydi," dedi. Nazikçe kolumu sıktı. "Çok eğlencelisin."

Cevap vermeye fırsat bulamadım. Hoparlörlerden Donald'ın sesi duyuldu. "Gerçekten dans edebilen -ki okul tarihinde bir ilktir- iki refakatçimizin onuruna geçmişten bir parça. Listelerden düşmüş olabilir ama hâlâ kalplerimizde, babamın buraya getirdiğimi bilmediği ve ispiyonlarsanız başımı büyük belaya sokacak olan

plak koleksiyonundan geliyor. Tadını çıkarın rock'çılar, Bay A ve Bayan D lisedeyken bunlarla dans ediyordu!"

Bütün kafalar bize döndü ve... eh...

Gece dışarı çıktığınızda bulutların dağılmaya başladığını hissettiğiniz anı bilir misiniz? Ay yüzünü göstermek üzeredir ve altın rengi bir parıltı gökyüzünü aydınlatmıştır? O an, Denholm spor salonundaki krepon süslerin arasında dururken hissettiğim buydu. Hangi şarkıyı çalacağını daha çalmadan biliyordum, onunla dans edeceğimizi ve nasıl dans edeceğimizi biliyordum. Ve şarkı çalmaya başladı, yumuşak melodiler salonu doldurdu:

Ba-da-da... ba-da-da... di-dam...

Glen Miller. "In the Mood."

Sadie saçına uzanıp atkuyruğunu tutan lastik tokayı çıkardı. Hâlâ kahkahalar atıyor ve hafifçe kalçalarını sallıyordu. Saçları omuzlarına döküldü.

"Swing yapmasını bilir misin?" dedim sesimi duyabilmesi için bağırarak. Yapabileceğini biliyordum. Yapacağını biliyordum.

"Lindy Hop gibi mi?" diye sordu.

"Evet, Lindy Hop gibi."

"Şey..."

"Hadi Bayan Dunhill," dedi kızlardan biri. "Dans edişinizi görmek istiyoruz." Kızın iki arkadaşı Sadie'yi bana doğru ittirdi.

Sadie tereddüt etti. Kendi etrafımda dönüp kollarımı iki yana açtım. Dans pistine doğru ilerlediğimiz sırada çocuklar bize tezahürata başladı. İki yana ayrılıp rahat dans etmemiz için yer açtılar. Onu kendime çektiğimde kısa bir tereddüdün ardından önce sola, sonra sağa döndü. Elbisesinin kesimi bacağını istediği gibi savurmasına imkân veriyordu. 1958'in sonbaharında kendileriyle karşılaştığımda Çöp Ağızlı Richie ve Barajda Yaşayan Bevvie'nin çalıştıkları danstı. Hellzapoppin. Elbette öyleydi. Geçmiş, benzerlikleri sever.

Ellerimiz birleştiğinde onu kendime çektim, sonra geri çekilmesine izin verdim. Birbirimizden ayrıldık. Ardından aylardır (ıssız bir piknik alanında, yavaş devirde çalan bir plak eşliğinde) bu dansı çalışıyormuşçasına aynı anda eğilip bacaklarımızı savurduk,

önce sola, sonra sağa. Öğrenciler kahkahalar attı, tezahürat güçlendi. Etrafımızdaki çember kalabalıklaştı.

Yeniden bir araya geldiğimizde kolumu kaldırdım. Elimi bırakmadan, bir balerin gibi kendi etrafında döndü.

Şimdi sağa mı sola mı gideceğini göstermek için hafifçe elimi sıkacaksın.

Sağ elimi hafifçe sıktı, döndü ve son hızla onu bacaklarımın arasından geçirdim. Saçları ışıkların altında önce kıpkırmızı, sonra masmavi bir yelpaze gibi havaya savruldu. Kızların iç çektiklerini duydum. Onu kollarıma alıp dizimi incitmemeyi umut ederek yere diz çöktüm. Dizime hiçbir şey olmadı.

Ayağa kalktığımda benimle beraber ayağa kalktı. Dönerek benden uzaklaştıktan sonra, yeniden kollarıma attı kendini. Işıkların altında hiç durmadan dans ettik.

Dans etmek hayattır.

7

Danslar on bire doğru sona erdi ama Sunliner'ı Sadie'nin evinin önüne yanaştırdığımda gece yarısını çeyrek geçiyordu. Muhteşem refakatçilik göreviyle ilgili olarak kimsenin size anlatmadığı sırlardan biri de müzikler sona erdiğinde, içeride kimsenin kalmadığına ve bütün kapıların kilitlendiğine emin olmanız gerektiğidir.

Yol boyunca ikimiz de konuşmadık. Donald insanı baştan çıkaran harika parçalar çalmış, çocuklar tekrar dans etmemiz için bizi ikna etmeyi denemişti ama reddetmiştik. Bir dansı bir kere yaparsanız tarih olur; ikinci kez yaparsanız hata. Ufak bir kasabada olduğumuz düşünülürse iyi bir fikir değildi. Benim için şimdiden hataydı. Onu kollarıma aldığımda ve nefesi yüzüme çarptığında hissettiklerimi aklımdan çıkaramıyordum. Kendimi neye bulaştırmıştım böyle?

Kontağı kapayıp ona döndüm. Şimdi *beni kurtardığın için teşekkürler* veya *bu hoş akşam için teşekkür ederim* gibi bir şeyler söyleyecek ve her şey bitecek.

Ama böyle şeyler söylemedi. Hiçbir şey söylemedi. Bana bakmakla yetindi. Saçları omuzlarına dökülüyordu. Elbisesinin içine

giydiği bluzun üstteki iki düğmesi açılmıştı. Küpeleri ışıldıyordu. Derken dudaklarımız birleşti, önce tereddütle, sonra sıkı sıkı. Öpüşmekti ama aynı zamanda öpüşmekten fazlasıydı. Karnınız çok açken bir şeyler yemek veya susuzluktan ölüyorken su içmek gibiydi. Parfümünün kokusu ve parfüme karışan tatlı ter kokusu burnuma geldi. Dudaklarında ve dilinde belirsiz olmakla beraber tütün tadı vardı. Parmakları saçlarımın arasında dolaşırken (küçük parmağı bir an kulağıma değdiğinde baştan aşağı ürperdim) eli yavaşça enseme kaydı. Başparmaklarıyla beni okşuyordu. Önce enseme, sonra boynuma dokundu. Elimi kazağının içine soktum. "Ah, teşekkürler, bir an düşeceğimi sandım," diye mırıldandı.

"Benim için bir zevk," dedim nazikçe memesini okşarken.

Yaklaşık beş dakika kadar öpüştük, soluklarımız hızlandı. Ford'un camı buğulanmıştı. Sonra beni ittirdi ve yanaklarının sırılsıklam olduğunu gördüm. Tanrı aşkına, ne zaman ağlamaya başlamıştı?

"Özür dilerim George," dedi. "Yapamam. Çok korkuyorum." Elbisesi sıyrılmış, sutyeni ve külotunun kenarı ortaya çıkmıştı. Dantel işlemeler. Elbisesini düzeltti.

Sanırım evli olduğu içindi. Ayrılmış olsalar da evlilik kurumu onun için önemliydi -ayrıca yirmi birinci yüzyılın başlarında değil, yirminci yüzyılın ortalarındaydık- veya belki komşular yüzündendi. Evlerde ışık yanmıyordu, insanlar da uykuda görünüyordu ama asla emin olamazdınız. Ufak kasabalarda yeni rahipler ve yeni öğretmenler her zaman iyi dedikodu malzemesidir. Sonradan her iki tahminimde de yanıldığım ortaya çıktı ama o zaman bunu bilemezdim.

"Sadie, istemediğin bir şeyi yapmak zorunda değilsin. Benim öyle bir niyetim..."

"Anlamıyorsun. Mesele istememem değil. Korkuyorum; çünkü daha önce hiç yapmadım."

Ağzımı açmama fırsat kalmadan arabadan inip evine koştu. Titreyen ellerle çantasından anahtarını çıkardı. Tek bir kez bile geri dönüp bakmadı.

8

Bire yirmi kala eve döndüm. Garajdan eve doğru giderken benim yürüyüşüm de kızla öpüşürken yakaladığım oğlanın yürüyüşüne benziyordu. Mutfağın ışığını açmıştım ki telefon çaldı. 1961'deydik, arayan kişinin numarasını dijital ekrandan görme teknolojisinin icat edilmesine daha kırk yıl vardı ama böyle bir gecenin ardından o saatte beni arayan da ondan başkası olamazdı.

"George? Benim." Kendini toparlamıştı ama sesi boğuktu. Ağlamıştı. Sesinden anlayabildiğim kadarıyla, hem de çok.

"Merhaba Sadie. Bana bu hoş gece için sana teşekkür etme şansı tanımadın. Dans ve sonrası için."

"Ben de iyi zaman geçirdim. Dans etmeyeli uzun zaman olmuştu... Sana Lindy yapmayı kiminle öğrendiğimi söylemeye korkuyorum."

"Eh..." dedim. "Ben bu dansı eski karımla öğrenmiştim, sanırım sen de dans etmeyi ayrıldığın eşinle öğrenmişsindir." Aslında benimki tahmin değildi, işlerin öyle yürüdüğünü biliyordum. Artık olayların bu kadar üst üste binmesi beni şaşırtmıyordu ama bu ürkütücü simetrinin tüylerimi diken diken etmediğini söylersem yalan söylemiş olurum.

"Evet." Ses tonundan ne düşündüğünü anlamak zordu. "Onunla öğrendim. Savannah'lı Clayton'lardan John Clayton'la. Gerçekten garip bir adamdı."

"Ne kadar evli kaldınız?"

"Sonsuzluk ve bir gün. Eğer buna evlilik denirse." Bir kahkaha attı. Ivy Templeton'ın neşesiz, çaresiz kahkahası gibi bir kahkaha. "Tam olarak ne kadar sürdüğünü sorarsan, dört yıldan biraz daha uzun diyebilirim... Haziranda okullar kapandığında gizlice Reno'ya gideceğim. Yazın oralarda garsonluk yapacağım. Orada boşanabilmek için en az altı hafta Reno'da yaşamak gerekiyormuş. Yani temmuz sonlarında veya ağustos başlarında kendimi bulaştırdığım... bu iğrenç şakadan kurtulacağım."

"O günün gelmesini dört gözle bekliyorum," dedim ama söylerken bile yalan söyleyip söylemediğime emin değildim. Oyuncular kuliste toplanmaya başlamıştı ve perde çok yakında açılacaktı.

1962 yılının haziranında Lee Oswald, Amerika'ya dönecek, önce Robert ve Robert'ın ailesiyle, sonra da annesiyle yaşayacaktı. Ağustos ayında Fort Worth'taki Mercedes Sokağı'na taşınacak ve Leslie Demircilik'te çalışmaya başlayacaktı. Alüminyum pencerelerin parçalarını ve fırtınaya dayanıklı kapıların demirlerini birbirine lehimlemek olacaktı işi.

"Yapabilecek miyim bilmiyorum." O kadar alçak sesle konuşuyordu ki, onu duymakta güçlük çekiyordum. "Yirmi dört yaşındayken bakire bir gelindim ve şimdi yirmi sekizinde bakire bir kız kurusuyum. Hiçbir meyve ağaçta o kadar uzun süre kalmaz – benim geldiğim yerde böyle derler. Hele insanlar, örneğin öz annen, çiçekler ve arılarla ilgili deneyimlerini dört yıl önce edinmeye başladığına inanıyorsa. Kimseye bundan bahsetmedim ve bunları birine söyleyecek olursam utançtan yerin dibine geçerim."

"Hepsinin aramızda kalacağına söz veriyorum Sadie. Sonsuza dek. Eşin iktidarsız mıydı?"

"Pek sayıl..." Lafını tamamlayamadı. Kısa bir sessizlik oluştu. Yeniden konuştuğunda sesi titriyordu. "George... telefonun ortak hat mı?"

"Hayır. Ayda fazladan üç elliye hat tamamen bana ait."

"Şükürler olsun. Yine de bu konuyu telefonda konuşmak istemiyorum. Ya da Al'ın Yeri'nde Pronghornburger yerken. Akşam yemeğine bana gelir misin? Arka bahçemde ufak bir piknik yaparız. Beş gibi diyelim mi?"

"Harika. Gelirken pasta veya ona benzer bir şeyler alabilirim."

"Getirmeni istediğim şey o değil."

"Ne o zaman?"

"Ortak hat olmasa da telefonda söyleyemem. Eczaneden alınan bir şey. Ama Jodie'deki eczaneden alma."

"Sadie..."

"Lütfen başka bir şey söyleme. Telefonu kapayıp yüzümü soğuk suya tutacağım. Alev alev yanıyormuşum gibi geliyor."

Kılık sesi. Telefonu kapamıştı. Soyunup yatağa yattım, uzun süre uyuyamadım, duygularımı tahlil etmeye çalıştım. Zamanı, aşkı ve ölümü düşündüm.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

1

Pazar sabahı saat onda Sunliner'ıma atlayıp otuz beş kilometre ötedeki Round Hill'e gittim. Eczane anacaddedeydi ve açıktı. Kapıda "DENHOLM ASLANLARI'YLA KÜKRÜYORUZ" çıkartmasını gördüğümde Round Hill'deki gençlerin de Denholm Lisesi'ne geldiğini hatırladım. Bunun üzerine Killeen'e gitmeye karar verdim.

Orada, Derry'deki Bay Keene'e ürkütücü ölçüde benzeyen yaşlı bir eczacı bana göz kırpıp kahverengi kesekâğıdına koyduğu prezervatifi ve para üstünü uzattı. "Yasalara aykırı bir şey yapma evlat."

Benden beklendiği üzere göz kırparak karşılık verip Jodie'ye geri döndüm. Gece geç uyumuştum ama uzanıp dinlenmeyi denediğimde uykunun yakınından bile geçemedim. Böylece Weingarten'a gidip bir pasta aldım. Bayat görünmesi umurumda değildi, Sadie'nin de umursayacağını sanmıyordum. Hoş bir akşam pikniği yapalım yapmayalım günün programındaki en önemli şeyin yemek olmayacağına emindim. Kapısını tıklattığımda heyecandan ölmek üzereydim.

Sadie'nin yüzü makyajsızdı. Ruj bile sürmemişti. Gözleri kocaman, karanlık ve ürkekti. Bir an için kapıyı suratıma çarpacağını ve uzun bacaklarının gücü yettiğince koşarak benden kaçacağını sandım. Her şey oracıkta bitecekti.

Ama kaçmadı. "İçeri gel," dedi. "Tavuk salatası yaptım." Dudakları titremeye başladı. "Umarım... umarım seversin, çünkü bolca..."

Dizleri tutmaz oldu. Pasta kutusunu yere bırakıp onu yakaladım. Bayılacağını sandım ama bayılmadı. Kollarını boynuma dolayıp boğulan bir kadının yüzen bir kütüğe sarılması gibi sımsıkı sarıldı. Bütün vücudunun sarsıldığını hissediyordum. Adım atayım derken lanet olası pastaya bastım. Sonra da o bastı. *Şap.*

"Korkuyorum," dedi. "Ya beceremezsem?"

"Ya ben beceremezsem?" Şaka yapmıyordum. Uzun zaman olmuştu. En az dört yıl.

Beni duymadı. "Beni hiç istemedi. İstemesini beklediğim gibi değil. Bildiğim tek yol onun yolu. El ve sonra süpürge."

"Sakin ol Sadie. Derin bir nefes al."

"Eczaneye gittin mi?"

"Evet Killeen'dekine. Bunu yapmak zorunda değil..."

"Zorundayız. Zorundayım. Kalan azıcık cesaretimi de kaybetmeden. Hadi."

Yatak odası koridorun sonundaydı. Mükemmeldi: Bir yatak, masa, duvarlarda birkaç resim, tertemiz perdeler penceredeki havalandırmadan gelen hafif esintiyle dans ediyor. Havalandırma en düşüğe alınmış. Yeniden dizleri tutmaz oldu ve yeniden onu yakaladım. Garip bir swing dansıydı. Yerlerde Arthur Murray adımlarının izleri bile vardı. Pastadan izler. Onu öptüğümde kurumuş ve ürkmüş dudakları dudaklarıma yapıştı.

Onu nazikçe ittirip sırtını dolabın kapısına yasladım. Hüzünlü gözlerle bana baktı, saçları gözlerinin önüne düşüyordu. Saçlarını geriye ittirdim ve sonra -büyük bir şefkatle- dilimin ucuyla kuru dudaklarını yalamaya başladım. Çok yavaş hareket ediyordum, ağzının kenarına kadar devam ettim.

"Şimdi daha mı iyi?" diye sordum.

Bana kelimelerle değil, diliyle karşılık verdi. Vücudumu vücuduna bastırmaksızın elimi gövdesinde dolaştırdım. Boynuna dokunduğumda nabzının deliler gibi çarptığını hissettim, elimi memelerine, midesine ve oradan da beline, kalçalarına doğru kaydırdım. Kot giyiyordu. Avucumun orada olmasına itiraz eden bir kumaş. Başımı geriye alacağım derken kafasını dolap kapağına çarptı.

"Off!" dedim. "Canın yandı mı?"

Gözlerini kapadı. "Ben iyiyim. Lütfen durma. Öpmeye devam et." Ardından başını iki yana salladı. "Hayır öpme. Dudaklarıma yaptığın şeyi yap. Beni yala. Çok hoşuma gitti."

Yaptım. İç çekti ve parmaklarını kemerimin altına sokup belime dokundu. Ardından elleri öne, kemer tokasının olduğu yere kaydı.

2

Hızlanmak istiyordum, vücudumdaki bütün hücreler hızlanmam için yalvarıyordu, derine gitmemi istiyor, eylemin özü olan birleşme noktasına ulaşmayı arzuluyordu ama hızlanmadım. En azından başlangıçta. Derken, "Beni bekletme, zaten yeterince bekledim," dedi ve ben de ter içindeki şakağını öpüp kalçalarımı oynattım. Sanki Madison dansının yatay bir versiyonunu yapıyorduk. İnledi, biraz geri çekildi ve sonra bana uymak için kalçalarını kaldırdı.

"Sadie? İyi misin?"

"Aman Tanrım," dedi. Bir kahkaha attım. Gözlerini açıp merak ve umut dolu bir yüzle bana baktı. "Bitti mi, yoksa dahası var mı?"

"Biraz daha," dedim. "Aslında ne kadar bilmiyorum. Uzun zamandır bir kadınla olmamıştım."

Sonuçta çok daha fazlasının olduğu ortaya çıktı. Gerçek zamanla sadece birkaç dakika sürmüş olabilir ama bazen zaman farklı işler - en iyi benim bileceğim üzere. Sonunda inlemeye başladı. "Ah aşkım, aşkım, aaahhh Tanrım, tatlım!"

Hedefe yaklaşan hırslı kâşiflerinki gibi bir tutku vardı sesinde, zevk dolu inlemeleri beni zirveye taşıdı; aynı anda doyuma ulaştığımızı söyleyemem ama başını kaldırıp yüzünü omzuma gömmesinden birkaç saniye sonra ben de ona katıldım. Yumruk yaptığı eli bir kere, iki kere, omzuma çarptı... Sonra eli bir tomurcuk gibi açılıp hareketsizleşti. Yastıklara yığıldı. Beni biraz korkutan şaşkın bir ifadeyle bakıyordu suratıma.

"Orgazm oldum," dedi.

"Fark ettim."

"Annem bunun kadınların başına gelmediğini, sadece erkeklere özgü olduğunu söylemişti. Kadın orgazmının efsane olduğunu söylerdi." Titrek bir kahkaha. "Tanrım, neler kaçırmış." Dirseğinin üzerine doğrulup elimi tuttu ve göğsüne götürdü. Kalbi deliler gibi çarpıyordu. "Söyler misiniz Bay Amberson - ne zaman bunu tekrarlayabiliriz?"

3

Kızıla dönen güneş batıdaki rafinerilerden yükselen dumanlara doğru alçalırken, Sadie'yle birlikte arka bahçesindeki yaşlı fındık ağacının altına oturup tavuk salatalı sandviçlerimizi yedik. Buzlu çay içiyorduk. Pasta yoktu elbette. Pastanın yenilecek hali kalmamıştı.

"Acaba... eczaneden aldığın şeyleri takmak... senin canını sıkıyor mu?"

"Sorun değil," dedim. Değildi ve hiç olmamıştı. 1961 ile 2011 arasında pek çok ürün çağ atlamış olabilir ama Jake'in sözüne inanın, prezervatifler 2011'de neyse o zaman da oydu. Benim geldiğim çağda daha şık isimleri ve herkesin zevkine göre modelleri (farklı zevkleri olanlara hitap edecek modeller) vardı ama özleri değişmemişti. Neresinden bakarsanız bakın, aletinize geçirdiğiniz bir kılıftı işte.

"Eskiden diyafram kullanırdım," dedi. Piknik masası olmadığından çimenlere battaniye sermişti. Salatalık ve soğan salatasından kalanları koyduğu Tupperware kabın kapağıyla oynamaya başladı - aralarında benim de olduğum bazı insanların Freudyen anlamlar yükledikleri bir eylem.

"Nasıl kullanıldığını Johnny'yle evlenmeden bir hafta önce annem göstermişti. Nasıl takılacağını açıklarken gözlerime bakamıyordu. Yüzü o kadar kızarmıştı ki, yanaklarına bir damla su atsan cızırdayıp buharlaşırdı. 'İlk on sekiz ay çocuk yapmayı denemeyin,' dedi. 'Beklemesini sağlayabilirsen iki yıl bekle. Böylece onun maaşıyla geçinip seninkini biriktirebilirsiniz.'"

"Dünyanın en kötü öğüdü sayılmaz." Temkinliydim. İkimizin de farkında olduğu bir mayın sahasındaydık.

"Johnny, fen öğretmenidir. Senin kadar olmasa da uzun boyludur. Benden kısa boylu erkeklerle bir yerlere gitmekten sıkılmıştım, bana çıkma teklifi ettiğinde sanırım bu yüzden evet dedim. Sonunda onunla bir yerlere gitmek alışkanlığa dönüştü. Nazikti, gecenin sonunda asla elleriyle beni yoklamaya kalkmıyor, kabalık etmiyordu. O zamanlar beni sevdiği için kibar davrandığını düşünmüştüm. Ne kadar safmışım, değil mi?"

Şöyle böyle dercesine elimi salladım.

"Georgia Üniversitesi'nde tanışmıştık. Sonra Savannah'ta, aynı lisede işe girdik. Karma liselerden biriydi ama özeldi. Oraya girmemizi sağlamak için babasının birilerine ricada bulunduğuna eminim. Clayton'ların paraları yoktur -artık yok, bir zamanlar varmış- ama Savannah sosyetesinde hâlâ sıkı bağlantıları vardır. Bilirsin, *yoksul ama asil* denilen ailelerden?"

Bilmiyordum. Benim büyüdüğüm dönemde kimin cemiyete dahil olduğu kimin olmadığı gibi şeyler pek önemli değildi. Yine de söylediklerini anladığımı gösteren bir şeyler mırıldandım. O kadar uzun zamandır bunları içinde tutuyordu ki, aslında benim anlayıp anlamamam önemsizdi, önemli olan *onun* anlatmasıydı.

"Bu yüzden bir diyafram aldım, evet. Kapağında gül olan küçük plastik bir kutusu vardı ama hiç kullanmadım. Hiç gerekmedi. Sonunda 'dışarı dökme' fasıllarından birinin ardından onu çöpe attım. 'Dışarı dökmek', derdi kocam. 'Dışarı dökmem lazım,' derdi. Sonra süpürge. Anlıyor musun?"

Hiçbir şey anlamıyordum.

Sadie kahkaha attığında aklıma yine Ivy Templeton geldi. "Annem iki yıl bekle demişti! Yirmi yıl bekleyebilirdik, üstelik diyafram falan gerekmezdi!"

"Ne oldu?" Nazikçe kolundan tuttum. "Seni dövdü mü? Süpürgenin sapıyla sana vurdu mu?" Süpürge sapı bunun dışında tek bir şekilde kullanılabilirdi -*Brooklyn'den Son Çıkış* romanında okuduğum şekliyle- ama adamın onu yapmadığı açıktı. Biz sevişene dek Sadie bakireydi; çarşaflar da bunu ispatlıyordu.

"Hayır," dedi. "Süpürge dayak atmak için değildi. George, bundan daha fazla bahsedebileceğimi sanmıyorum. Şimdi olmaz. Kendimi... nasıl anlatacağımı bilmiyorum... çalkalanmış bir kola şişesi gibi hissediyorum. Beni anlıyor musun?"

Anladığımı sanıyordum ama nazik davranıp ne demek istediğini açıklamasını rica ettim.

"Beni içeri götürmeni ve kapağımı açmanı istiyorum." Kollarını havaya kaldırıp gerindi. Sutyenini takmaya zahmet etmedi-

ğinden, bluzuna rağmen akşam ışığında uçları ufak noktacıkları andıran göğüslerinin yukarı kalktığını gördüm.

"Bugün geçmişi yaşamak istemiyorum," dedi. "Bugün sadece köpürmek istiyorum."

4

Bir saat sonra uyuklamaya başlamıştı. Onu uyandırmak için önce alnını, sonra burnunu öptüm. "Gitmeliyim. Komşular arkadaşlarını arayıp dedikodu yapmaya başlamadan önce arabamı evinin önünden çeksem iyi olacak."

"Sanırım haklısın. Komşum Sanford'lar; ve Lila Sanford bu ayki kütüphane kolu görevlisi."

Lila'nın babasının okulun yönetim kurulunda olduğuna emin sayılırdım ama Sadie'ye söylemedim. Işıl ışıldı, anın büyüsünü bozmaya gerek yoktu. Sanford'lar evin içinde ne yaptığımızı bilemezdi, belki ellerimizi dizlerimize koymuş kanepede *Yaramaz Dennis*'in bitip Ed Sullivan'ın başlamasını bekliyorduk. Ama saat on birde arabam hâlâ Sadie'nin evinin önünde olursa dedikoduları önlemek zordu.

Giyinişimi izledi. "Şimdi ne olacak George? Biz ne olacağız?"

"Benimle olmak istiyorsan, ben de seninle olmak istiyorum. İstiyor musun?"

Doğruldu, çarşafa dolanıp sigaralarına uzandı. "Çok. Ama ben evli bir kadınım ve gelecek yaz Reno'ya gidene dek bu durum değişmeyecek. Evliliği iptal ettirmeyi yeniden denersem Johnny benimle mücadele edecektir. O etmese bile ailesi bunu yapmama izin vermez."

"Dikkatli davranırsak sorun çıkmaz. Ama kimseye bir şey belli etmemeliyiz. Bunu sen de biliyorsun."

Keyfinin yerine geldiğini gösteren bir kahkaha atıp sigarasını yaktı. "Ah evet. Hem de çok iyi biliyorum."

"Sadie, kütüphanede disiplini sağlamak konusunda sorun yaşıyor musun?"

"Efendim? Belki biraz. Her zamanki şeyler." Omuz silktiğinde memeleri sallandı; keşke o kadar hızlı giyinmeseydim. Diğer taraftan, kimi kandırıyordum? James Bond belki üçüncü turun altından kalkabilirdi ama Jake'in/George'un işi bitmişti. "Okuldaki yeni eğitmenim. Beni sınıyorlar. Yer yer can sıkıcı olabiliyor ama beklemediğim şeyler değil. Neden sordun?"

"Bence sorunların bitmek üzere. Öğrenciler öğretmenlerin birbirine âşık olmasına bayılır. Oğlanlar bile. Onlar için televizyon dizilerini izlemek gibidir."

"Âşık olduğumuzu nereden anlayacaklar?"

Biraz düşündüm. "Kızlardan bazıları anlayacaktır. Deneyimli olanlar."

Sigarasının dumanını havaya üfledi. "Aman ne harika!" Ama sıkılmış görünmüyordu.

"Round Tepesi'ndeki The Saddle'da akşam yemeğine ne dersin? İnsanların gözü bizi birlikte görmeye alışsın."

"Tamam. Yarına olur mu?"

"Hayır, yarın Dallas'ta olacağım."

"Kitabın için araştırma mı yapacaksın?"

"Hı hı." İşte biz, yepyeni bir ilişki ve şimdiden yalan söylüyordum. Hoşuma gitmese de başka yolu yoktu. Geleceğe gelince... Şimdi bunu düşünmeyi istemiyordum. Korumam gereken bir ışıltım vardı. "Salı?"

"Tamam. Ve George?"

"Efendim?"

"Bunu yapmaya devam etmenin bir yolunu bulmalıyız."

Gülümsedim. "Aşk her zaman bir yolunu bulur."

"Sanırım bu bölüm aşktan çok şehvet."

"Belki ikisi de."

"Çok tatlı birisin George Amberson."

Tanrım, adım bile yalandı.

"Yapabilecek duruma geldiğimde sana Johnny'den ve kendimden bahsedeceğim. Eğer öğrenmek istiyorsan."

"İstiyorum." Öğrenmem gerektiğini düşünüyordum. İlişkimizi yürütmeyi deneyeceksek anlamam gerekiyordu. Onu. Adamı. Süpürgeyi. "Kendini hazır hissettiğinde."

"Sevgili müdürümüzün sık sık söylediği gibi, sevgili öğrenciler, zor olacak ama buna değecek."

Güldüm.

Sigarasını söndürdü. "Merak ettiğim bir şey var. Bayan Mimi bu yaptığımızı onaylar mıydı?"

"Onaylayacağına eminim."

"Bana da öyle geliyor. Arabayı dikkatli kullan hayatım. Bunları da alsan iyi olur." Killeen Eczanesi'nden aldığım torbayı işaret ediyordu. Komodinin üstündeydi. "Banyoya gittiklerinde ecza dolabını karıştıran meraklı misafirlerim olursa bunları açıklamakta güçlük çekebilirim."

"Nasıl istersen."

"Ama onları el altında tut tatlım."

Ve göz kırptı.

5

Eve dönerken kendimi prezervatifleri düşünürken buldum. Markası Trojan'dı ve paketin üzerinde *eşinizin mutluluğu için* diye yazıyordu. Hanımefendinin artık bir diyaframı yoktu (gerçi Dallas'a bir sonraki gidişimde kendisine bir tane ayarlayabileceğine emindim) ve doğum kontrol hapları bir iki yıl daha yaygın şekilde piyasaya sürülmeyecekti. Modern Sosyoloji dersini doğru hatırlıyorsam o zaman bile doktorlar reçeteye doğum kontrol hapı yazmak konusunda çekingen davranacaktı. Yani şimdilik tek çözümümüz Trojan'dı. Ama onları Sadie'nin mutluluğu için değil, bebeğinin olmaması için takıyordum. Doğmama on beş yıl daha olduğunu düşünürseniz oldukça komik bir durum.

Geleceği düşünmek bazen her açıdan kafa karıştırıcı olabiliyor.

6

Sonraki akşam Sessiz Mike'ın dükkânına uğradım. Kapıdaki tabelada "KAPALI" yazıyor, içerisi boş görünüyordu. Ama kapıyı çaldığımda elektronikçi ahbabım beni içeri aldı.

"Tam zamanında geldiniz Bay Doe, tam zamanında," dedi. "Bakalım ne düşüneceksiniz. Bence kendimi aştım."

O, arka odaya girip gözden kaybolurken transistorlu radyolarla dolu camekânın önünde durup bekledim. İki elinde birer lambayla geri döndü. Gölgelikleri binlerce kirli parmak tarafından dokunulmuş gibi pislik içindeydi. Birinin haznesinin kenarı kırıktı ve yamuk duruyordu: Eğik Pisa Lambası. Mükemmeldiler. Ona da bu düşüncemi söyledim. Gülümseyip iki kutuya koyduğu kayıt cihazlarını lambaların yanına bıraktı. Bir torbaya da güçlükle görülen ince kablolardan metrelerce koydu.

"Nasıl kullanacağınızı yeniden açıklamamı ister misiniz?"

"Sanırım anladım," dedim ve yirmi tane beşliği tezgâha koydum. Dördünü geri vermeyi denediğinde, içime dokunduğunu itiraf etmeliyim.

"Anlaştığımız fiyat 180'di."

"Diğer yirmilik buraya geldiğimi unutmanız için."

Bir an söylediklerimi tarttı, sonra başparmağıyla diğerlerinden ayırdığı beşlikleri küçük yeşil arkadaşlarının yanına çekti. "Çoktan unuttum. Bunu neden bahşiş saymıyoruz?"

Eşyaları büyük bir kesekâğıdına doldurduğu sırada merakımdan ona Kennedy hakkında ne düşündüğümü sordum.

"Kennedy mi? Ona oy vermedim ama papadan emir almaya başlamadığı sürece bence başa geçmesinin bir sakıncası yok. Ülkenin genç kana ihtiyacı var. Bilirsiniz, yeni bir çağda yaşıyoruz."

"Sizce Dallas'a gelse, ona bir şey olur mu?"

"Herhalde olmaz. Kesin konuşmak zor. Onun yerinde olsam Mason-Dixon hattının kuzeyinde kalırdım."

Sırıttım. "Hayatın sakin, güneşin parlak olduğu yerde mi?"

"Siz de mi..." dedi Sessiz Mike.

7

Birinci kattaki öğretmenler odasında, öğretmenlere gelen postaların ve duyuruların bırakıldığı kutucuklar vardı. Salı sabahı, boş dersimde kutucuğumda ağzı mühürlü bir zarf buldum.

Sevgili George,

Hâlâ bu gece beni yemeğe çıkarmaya niyetliysen beş civarı buluşalım. Bu hafta ve önümüzdeki hafta Sonbahar Kitap Satışı'na hazırlanmak için erken kalkacağım. Belki tatlı için bana gideriz.

Tadına bakmak istersen hoş bir pastam var.

Sadie.

"Neye gülüyorsun Amberson?" diye sordu Danny Laverty. İnsanda akşamdan kalma olduğu izlenimi uyandıran kanlı gözlerle sınav kâğıtlarına not veriyordu. "Bana da söyle, gülmek bana iyi gelir."

"Boş ver," dedim. "Bana özel bir şaka. Sen anlamazsın."

8

Ama bize iyi geldi, sonunda "pasta" aramızda sevişmenin kod adı oldu ve o sonbahar bir sürü pasta yedik.

Dikkatliydik ama neler döndüğünü anlayanlar vardı. Dedikodu çıkmıştır ama skandal olmadı. Küçük kasabalarda yaşayanlar kötü niyetli insanlar değildir. Genel hatlarıyla da olsa Sadie'nin durumunu biliyor ve bir süre daha gizli kapaklı davranmamız gerektiğini anlıyorlardı. Sadie evime hiç gelmedi; gelse adı çıkabilirdi. Yine adına leke sürülmesini istemediğimden hiçbir zaman onun evinde saat onu geçirmedim. Vosvos'u küçük olsa bile garajın tamamını kapladığından Sunliner'ımı garajına bırakıp geceyi onda geçirmem imkânsızdı. Zaten yapmazdım; çünkü mutlaka birileri öğrenirdi. Küçük kasabalarda her zaman öğrenirler.

Okul çıkışı onu görmeye gidiyordum. Akşam yemeği için ona gidiyor veya Al'ın Yeri'nde Pronghornburger veya tavada balık yi-

yorduk; bazen The Saddle'a giderdik; iki kere onu Grange'da düzenlenen cumartesi gecesi danslarına götürdüm. Kasabadaki Gem adlı ufak sinemaya, Round Tepesi'ndeki Mesa'ya veya Killeen'deki arabalı sinemaya giderdik. Saddle gibi hoş bir restorandaysak, akşam yemeğinden önce bir kadeh şarap içerdi ve ben de birayla ona eşlik ederdim ama kasabadaki barlara gitmemeye, özellikle de öğrencilerin özlem ve hayranlıkla bahsettikleri -Jodie'nin yegâne barı olan- Red Rooster'a uğramamaya özen gösterirdik. 1961 yılıydı ve zenci-beyaz ayrımı orta sınıflarda yavaş yavaş kayboluyordu - zenciler Dallas, Fort Worth ve Houston'daki Woolworth'lardaki yemek masalarında beyazların yanına oturabiliyordu; ama öğretmenlerin Red Rooster'da içmesi hâlâ büyük olaydı. İşlerini kaybetmek istemiyorlarsa asla bu hatayı yapmamalıydılar. Asla, asla, asla.

Sadie, yatak odasında seviştiğimiz zamanlarda yatağın kenarındaki iskemlede giyilmeye hazır bir etek, çorap ve kazak bulunduruyordu. Bir çift de ayakkabı. Onlara acil durum kıyafeti adını takmıştı. Bir keresinde biz çıplakken (onun ifadesiyle "birbirimizin tadına bakarken") kapı çalındı, on saniyeden kısa sürede Sadie giyinip kuşandı. Geri döndüğünde kıkırdayıp *Watchtower*'ın bir kopyasını havada salladı. "Yehova Şahitleri. Onlara zaten kurtarıldığımı söylediğimde bunu bırakıp gittiler."

Bir keresinde seviştikten sonra, mutfakta domuz bifteği yediğimiz sırada ilişkimizin ona Audrey Hepburn ile Gary Cooper'ın oynadığı *Öğleden Sonra Aşk* filmini anımsattığını söyledi. "Bazen gece yapsak, herkesin seviştiği zamanda sevişsek, daha iyi olup olmayacağını merak ediyorum." Sanki dilek tutuyordu.

"Yakında onu da keşfedeceksin," dedim. "Biraz daha dayan tatlım."

Gülümseyip dudağımın kenarından öptü. "Bazen çok fiyakalı cümleler söylüyorsun George."

"Ah evet," dedim. "Çok yaratıcıyımdır."

Tabağını kenara ittirdi. "Tatlıya hazırım. Sen ne dersin?"

9

Yehova Şahitleri'nin Sadie'nin kapısını çalışından kısa süre sonra -kasım başları olmalı; çünkü *12 Öfkeli Adam* uyarlamamın rol dağılımını tamamlamıştım- çimenlerimi biçerken birinin seslendiğini duydum. "Selam George, nasıl gidiyor?"

Başımı çevirdiğimde ikinci kez dul kalan Deke Simmons'ı gördüm. Meksika'da hepimizin beklediğinden uzun süre kalmış ve ancak insanlar artık geri dönmeyeceğine inanmaya başladıklarında kasabaya dönmüştü. Geri geldiğinden beri onu ilk kez görüyordum. Bronzlaşmış ve zayıflamıştı. Giysileri iki beden büyük duruyordu ve düğün günü gri olan saçları artık neredeyse bembeyazdı. Üstelik iyice kelleşmişti.

Çim biçme makinesini bırakıp yanına koştum. Elini sıkmayı düşündüysem de sonunda ona sarıldım. Bu hareketim onu şaşırttı -1961'de gerçek erkekler asla birbirine sarılmazdı- ama şaşkınlığını atlatınca bir kahkaha attı.

Bir adım geri çekilip onu süzdüm. "Harika görünüyorsun!"

"İyi deneme George. Ama meraklanma, göründüğümden daha iyiyim. Mimi'nin ölümü... bunun olacağını bildiğim halde beni hazırlıksız yakaladı. Bu tür olaylarda akıl kalbe söz geçiremiyor."

"Lütfen içeri gel, bir fincan kahve iç."

"Çok hoşuma gider."

Meksika'daki günlerinden bahsettik. Okuldan bahsettik. Namağlup futbol takımımızdan ve yeni tiyatro oyunundan bahsettik. Sonra fincanını bırakıp konuya girdi. "Ellen Dockerty seninle, sen ve Sadie Clayton hakkında konuşmamı istedi."

Eyvah! Oysa iyi idare ettiğimizi sanıyordum.

"Artık Dunhill'i kullanıyor."

"Durumunu biliyorum. Onu işe aldığımızda da biliyordum. O iyi bir kadın ve sen de iyi bir adamsın George. Ellen'ın söylediği kadarıyla zor bir durumu mümkün olan en iyi şekilde idare ediyormuşsunuz."

Biraz rahatladım.

"Ellie, ikinizin de Killeen'in dışındaki Candlewood Bungalovları'nı bilmediğini tahmin ediyormuş. Kendisinin konuşması uygun olmayacağından benden rica etti."

"Candlewood Bungalovları mı?"

"Cumartesi geceleri Mimi'yi oraya götürürdüm." Artık vücuduna kıyasla aşırı büyük duran elleri, kahve fincanıyla oynuyordu. "Arkansas veya Alabama'dan, her neyse A'lı eyaletlerden birinden gelen iki emekli öğretmen tarafından işletilir. Birlikte yaşayan emekli erkek öğretmenler. Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Sanırım anlıyorum."

"İyi insanlardır, beraberlikleri ve misafirleri konusunda ağızları sıkıdır." Bakışlarını fincanından ayırdı. Yanakları kızarmıştı ama gülümsüyordu. "Yanlış fikirlere kapılmanı istemem, insanların hayat kadınlarıyla gittikleri ucuz motellerden değil. Tam aksine. Odalar hoş, fiyatlar uygun ve yolun sonunda güzel bir restoran var. Bazen bir hanımın öyle bir yere ihtiyacı vardır. Ve bazen bir erkeğin de öyle bir yere ihtiyacı vardır. Böylece sürekli koşturmaları gerekmez. Kendilerini ucuz hissetmezler."

"Teşekkürler," dedim.

"Bir şey değil. Mimi ve ben Candlewood'da hoş akşamlar geçirdik. Bazen tek yaptığımız pijamalarla televizyon izlemek ve birbirimizin kollarında uyumak olurdu ama belirli bir yaşa geldiğinde bu kadarı da insana yetiyor." Yüzünde utangaç bir gülümseme belirdi. "Genellikle cırcırböceklerinin sesiyle uykuya dalardık. Bazen bir çakalın uzaklardan gelen uluması duyulurdu. Bilmem aya karşı uluduklarını biliyor muydun? Bunu gerçekten yapıyorlar. Aya bakıp uluyorlar."

Yaşlılara özgü bir yavaşlıkla arka cebinden mendilini çıkarıp yanaklarını sildi.

Kolumu uzattığımda bana tutundu.

"Mimi nedenini çözemese de senden hoşlanırdı. Seni 30'ların filmlerindeki hayaletlere benzetiyordu. 'Işıldıyor ama aslında orada değil,' derdi."

"Hayalet değilim," dedim. "İnan bana."

Gülümsedi. "Öyle mi? Referanslarını kontrol ettiğimi biliyor muydun? Önce hayır deyip sonra okul oyununda harikalar yarattığın zamandı. Gerçekten Sarasota'da çalışmışsın ama diğerleri..."

Gülümsemeyi sürdürerek başını iki yana salladı. "Diploman da Oklahoma'daki bir fabrikadan."

Hafifçe öksürdüysem de bir işe yaramadı. Boğazım kurumuştu. Tek söz söyleyecek durumda değildim.

"Benim için fark edip etmediğini sorarsan, etmedi. Bir zamanlar dünyanın bu taraflarında eyerine taktığı çantada kitap taşıyan, burnunun üstünde gözlüğü, boynunda kravatı olan her erkek okul müdürü olarak işe alınıp yirmi yıl görevde kalabilirdi. Yıllar öncesinden de bahsetmiyoruz... Sen iyi bir öğretmensin. Çocuklar bunu biliyor, ben biliyorum ve Mimi de biliyordu. Bunun benim için önemi büyük."

"Ya Ellen? O, referanslarımın sahte olduğunu biliyor mu?" Ellen Dockerty geçici müdireydi ve okulun yönetim kurulu ocak ayında toplandığında iş kalıcı olarak ona verilecekti. Başka aday yoktu.

"Hayır ve öğrenmeyecek. En azından benden. Öğrenmesine gerek yok." Ayağa kalktı. "Ama hakkındaki gerçekleri, nereden geldiğini ve neler yaptığını bilmesi gereken biri var. Kütüphaneci hanım arkadaşımız. Eğer onunla ilgili emellerin iyiyse?"

"Emin ol iyi," dedim. Deke bu kadarı yeterliymiş gibi başını salladı.

Keşke öyle olsaydı.

10

Deke Simmons sayesinde Sadie sonunda güneş battıktan sonra sevişmenin nasıl bir zevk olduğunu keşfetti. Ona hoşuna gidip gitmediğini sorduğumda muhteşem olduğunu söyledi. "Ama beni asıl heyecanlandıran, sabah uyanıp seni yanımda bulma düşüncesi. Rüzgârın uğultusunu duyuyor musun?"

Duyuyordum. Yaprakları hışırdatıyordu.

"Seni de rahatlatıyor mu?"

"Evet."

"Şimdi bir şey söyleyeceğim. Umarım seni rahatsız etmez."

"Söyle."

"Sanırım sana âşık oldum. Belki sevişmelerimiz yüzündendir, insanların aşkı seksle karıştırdığını duymuştum... ama öyle olduğunu sanmıyorum."

"Sadie?"

"Efendim?" Gülümsemeyi denedi ama korktuğu belli oluyordu.

"Ben de seni seviyorum. Yani bu işin belkisi yok. Hata yapmıyorsun."

"Tanrıya şükürler olsun," dedikten sonra bana sarıldı.

11

Candlewood Bungalovları'na ikinci gidişimizde Johnny Clayton'dan bahsetmeye hazırdı. "Ama ışıklar açık kalsın, olur mu?"

Dediğini yaptım. Anlatırken üç sigara içti. Sonlara doğru fena halde ağladı. Tahminimce acıdan çok utançtan. Çoğumuz için, yanlış bir şey yaptığımızı itiraf etmek aptal olduğumuzu itiraf etmekten kolaydır. Gerçi aptallık da etmemişti. Saflık ve aptallık arasında dünyalar kadar fark vardır ve 1940'larla 50'ler arasında evlenme yaşına gelen pek çok orta sınıftan kız gibi Sadie de cinsellik hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Benimkine bakana dek hiç penis görmediğini söylemişti. Gözucuyla Johnny'ninkine baktığı olmuştu ama anlattığı kadarıyla Sadie'nin baktığını gördüğünde yüzünü canını acıtacak kadar sıkarak kafasını diğer tarafa çevirirmiş.

"Sürekli canımı yakıyordu," dedi. "Anlıyor musun?"

John Clayton geleneksel anlamıyla dindar bir aileden geliyordu, ailenin garip bir tarafı yoktu. Kendisi de hoş, ilgili, çekici bir adamdı. Dünyanın en harika espri anlayışına sahip değildi (gerçi bu bakış açısına göre değişir) ama Sadie'ye tapıyormuş gibi davranıyordu. Kızın annesi ve babası oğullarını el üstünde tutuyordu. Özellikle Claire Dunhill, Sadie'nin annesi, Johnny Clayton'a deli oluyordu. Ve elbette John'un Sadie'den uzun olması önemli bir etkendi. Genç kadın hayatında ilk kez rahat rahat topuklu giyebiliyordu. Fasulye sırığına benzetildiği yılların ardından bu, Sadie için önemli bir detaydı.

"Evlenmemizden önce beni rahatsız eden tek şey düzen saplantısıydı," dedi Sadie. "Bütün kitapları alfabetik sıraya dizilmişti ve yerlerini değiştirdiğinizde çok kızardı. Kitaplardan birinin raftan alınması bile sinirlenmesine yol açardı – havadaki gerilimi hemen hissederdiniz. Günde üç kere tıraş olur, sürekli ellerini yıkardı. Biri onunla tokalaşırsa banyoya gitmek için bir bahane uydurur ve en kısa zamanda elini yıkardı."

"Giysilerini renklerine göre ayırırdı," dedim. "Üzerine giyerken ve dolabına yerleştirirken renklerine aşırı dikkat eder, yerlerini değiştiren kişiyi azarlardı. Kilerindeki her şeyi alfabetik sıraya sokmuş muydu? Gecenin bir vakti ocağın kapalı, kapıların kilitli olduğunu kontrol etmek için yataktan kalktığı oluyor muydu?"

Sadie soru soran gözlerle bana baktı. Kıpırdadığında yatağımız gıcırdadı; rüzgâr yaprakları hışırdattı; pencere tıkırdadı. "Nereden bildin?"

"Bu bir sendrom. Obsesif-kompülsif bozukluk denir. OKB. Howard..." Durdum. En bilinen örnek Howard Hughes'tur diyecektim ama şimdilik bu doğru değildi. Olsa bile herhalde insanlar bilmiyordu. "Eski bir arkadaşımda da vardı. Howard Temple. Boş ver bunu şimdi. Seni incitti mi Sadie?"

"Fiziksel olarak değil. Ne dövdü ne yumrukladı. Bir kere tokat attı, hepsi bu. Ama insanlar başka türlü de incitilir, değil mi?"

"Evet."

"Kimseyle bu konuyu konuşamıyordum. Hele annemle. Düğün günümde bana ne dediğini biliyor musun? Bana yapmadan önce ve yaparken dua edersem her şeyin yoluna gireceğini söyledi. Sevişmek diyemezdi. En fazla *yaparken* diyebiliyordu. Arkadaşım Ruthie'yle bu konuyu konuşmayı denedim. Tek bir kez. Okul çıkışıydı, kütüphaneyi toplamama yardım ediyordu. 'Yatak odanızda ne olduğu beni ilgilendirmez,' dedi. Anlatmayı kestim; çünkü bu konuyu konuşmak istemiyordum. Utanıyordum."

Sonra her şey dudaklarından döküldü. Dili sürçüyor, cümleleri hıçkırıklarla bölünüyordu. Ama hikâyenin özünü anladım.

Bazı gecelerde -bazen haftada bir, bazen iki- adam karısına "dışarı dökmesi" gerektiğini söylüyordu. Bunun anlamı şuydu; yatakta yan yana yatıyorlardı, Sadie adamın giymesinde ısrar ettiği şeffaf geceliklerden birini, adamsa paçalı don giyiyordu. Sadie adamı en fazla o kadar çıplak görmüştü. Adam örtüyü beline kadar indirdiği için Sadie ereksiyon olduğunu örtünün kabarmasından anlayabiliyordu.

"Tek bir kez önündeki kabarıklığa baktığını gördüm. Onca zaman boyunca tek bir kez. Ne dediğini biliyor musun?"

"Ne dedi?"

"Ne kadar iğrenciz. Sonra, şu işi bitir de uyuyayım, dedi."

Sadie elini çarşafın altına sokar ve eliyle boşalmasını sağlardı. Hiçbir zaman çok uzun sürmezdi, bazen saniyeler içinde biterdi. Adam ender olarak da olsa bazen kadın bunu yaparken onun göğüslerine dokunurdu ama çoğu zaman ellerini göğsünde birleştirip öylece yatardı. Bu iş bittiğinde, banyoya gider, yıkanır ve pijamalarını giymiş olarak geri dönerdi. Hepsi mavi renkte yedi pijaması vardı.

Sonra banyoya gidip ellerini yıkama sırası kadına gelirdi. Kadının en az üç dakika boyunca elini yıkamasında ısrar ederdi. Su tenini kızartacak kadar sıcak olmalıydı. Yatağa döndüğünde Sadie'nin avuçlarını adamın yüzüne tutması bir zorunluluktu. Sabun kokusu adamı tatmin edecek kadar güçlü değilse gidip yeniden ellerini yıkaması gerekirdi.

"Ve geri geldiğimde süpürge beni bekliyor olurdu."

Süpürgeyi, yaz ise örtünün, kış ise battaniyenin üstüne koyardı adam. Yatağın tam ortasından geçerdi süpürge. Adamın tarafı - kadının tarafı.

"Eğer yatakta dönüp durduğum gecelerden biriyse ve yanlışlıkla süpürgeyi kıpırdatırsam hemen uyanırdı. Ne kadar derin uyuyor olursa olsun. Beni kendi tarafıma ittirirdi. Sertçe. Buna 'süpürgeyi aşmak' derdi."

Kadına tokat attığı gün, hiçbir zaman birlikte olmazlarsa, kadının nasıl çocuk sahibi olacaklarını sorduğu gündü. "Öfkeden kudurdu. Bana bu yüzden tokat attı. Sonra özür diledi ama o anda

söylediği şuydu: Bir parçamı senin mikroplarla dolu deliğine sokup bu pis dünyaya çocuk getireceğimi mi sanıyorsun? Dünya nasıl olsa bombalar altında kaybolup gidecek, gazeteleri okuyan herkes bunu görebilir, bombalar öldürmezse radyasyon bizi öldürecek. Vücutlarımız yaralarla dolacak ve kan kusarak öleceğiz. Tüm bunlar her an gerçekleşebilir."

"Tanrım. Onu terk etmene şaşmamalı Sadie."

"Dört koca yılımı ziyan ettikten sonra. Kendimi kocamın çekmecesindeki çorapları renklerine göre dizmekten ve haftada iki kere ona mastürbasyon yapmaktan ve yatağımda süpürgeyle uyumaktan daha iyi bir hayatı hak ettiğime ikna etmem o kadar uzun sürdü. En korkunç tarafıysa bundan kimseye bahsedemeyeceğime inanmamdı... o kadar komikti ki."

Hiç komik olduğunu düşünmüyordum. Bence alacakaranlık kuşağında, nevroz ile psikoz arası bir yerdeydi. Ayrıca kendimi mükemmel 50'lere dair bir masalı dinler gibi hissetmiştim. Rock Hudson ve Doris Day'in aralarında süpürgeyle uyuduklarını hayal etmek kolaydı. Tabii Rock eşcinsel olmasaydı.

"Peşine düştü mü?"

"Hayır. Bir düzine okula başvurup yanıtların bir posta kutusuna gönderilmesini rica ettim. Kendimi yasak aşk yaşayan bir kadın gibi hissediyordum. Neler olduğunu öğrendiklerinde annem ve babam suç işlemişim gibi davrandılar. Sonradan babam beni biraz olsun anladı – sanırım detayları bilmek istemese de işlerin ne kadar kötü olduğunu tahmin etmişti. Ama annem? Asla. Bana öfkeliydi. Benim yüzümden gittiği kiliseyi değiştirmek zorunda kalmış, Terzi Arılar'dan ayrılmıştı. Söylediğine göre arkadaşlarının yüzüne bakamaz hale gelmişti."

Bir bakıma bunlar da süpürge kadar zalimce ve deliceydi ama düşüncemi kelimelere dökmedim. Sadie'nin anne ve babası tipik Güneylilerdi, beni ise konunun başka bir yönü ilgilendiriyordu. "Clayton gittiğini onlara söylememiş mi? Doğru anlamış mıyım? Onları görmeye hiç gitmemiş mi?"

"Hayır. Annem bunu anlayışla karşıladı elbette." Sadie'nin Güneyli aksanı iyice belirginleşti. "Ona göre zavallı çocuğu o kadar

utanç verici bir duruma düşürmüştüm ki, kimseye bundan bahsetmek istemiyordu." Normal konuşmasına geri döndü. "Dalga geçmiyorum. Annem ancak utançtan anlar. Örtbas etmekten anlar. Bu iki konuda Johnny ve annem birbirlerine çok benzerler. Onunla annem evlenmeliymiş." İsterik bir kahkaha. "Annem herhalde süpürgeye bayılırdı."

"Ondan hiç haber almadın mı?" 'Hey Sadie, aramızdaki sorunları konuşalım ki, hayatımıza devam edebilelim,' diyen bir kartpostal bile almadın mı?"

"Nasıl alabilirim? Nerede olduğumu bilmiyor ve umurunda olmadığına eminim."

"Ondan istediğin bir şeyler yok mu? Eminim iyi bir avukat..."

Beni öptü. "İstediğim tek şey, şimdi bu yatakta, benimle."

Örtüyü tekmeleyip ayak bileğime kadar ittirdim. "Bana dilediğin kadar bakabilirsin Sadie. Senden para da istemem."

Baktı ve sonra dokundu.

12

Sonrasında uyumuşum. Derin bir uyku değildi -pencereye çarpan rüzgârın sesini ve pencerenin tıkırtısını hâlâ duyuyordum- ama bir rüya gördüm. Sadie'yle boş bir evdeydik. Çıplaktık. Yukarıdan gelen takırtılardan bir şeyin hareket ettiği anlaşılıyordu. Odayı turladığı söylenebilirdi ama galiba normalden fazla ayağı vardı. Çıplak yakalanacağımız için suçluluk duymuyordum. Benimki düpedüz korkuydu. Duvara karakalemle "YAKINDA BAŞKANI ÖLDÜRECEĞİM" yazılmıştı. Altına biri "GEÇ BİLE KALDIN, ADAM HASTALIK SAÇIYOR" diye eklemişti. Son yazı koyu renk rujla yazılmıştı. Belki de kanla.

Tak, şak, tak.

Yukarıdan gelen sesler.

"Galiba Frank Dunning," diye fısıldadım Sadie'ye. Kolunu tuttum. Buz gibiydi. Bir ölünün kolunu tutmak gibiydi. Örneğin çekiçle ölümüne dövülen bir kadının kolunu.

Sadie başını iki yana salladı. Dudakları titreyerek tavana bakıyordu.

Şak, tak, şak.

Duvarlardan boyalar döküldü.

"O zaman John Clayton," diye fısıldadım.

"Hayır," dedi. "Bence Sarı Kart Adam. Jimla'yı getirdi."

Yukardan gelen takırtılar aniden kesildi.

Sadie kolumu çekiştirmeye başladı. Gözleri neredeyse yuvalarından fırlayacaktı. "Bu o! Bu Jimla! Bizi duydu! Jimla burada olduğumuzu biliyor!"

13

"Uyan George! Uyan!"

Gözlerimi açtım. Dirseğinin üstüne doğrulmuştu, yüzü bembeyazdı. "Ne var? Saat kaç? Gitmemiz mi gerekiyor?"

Ama hava hâlâ karanlıktı, rüzgâr ise bütün şiddetiyle esiyordu.

"Hayır. Gece yarısı bile olmadı. Kâbus görüyordun." Bir kahkaha, gergin. "Maçla mı ilgiliydi? Sürekli Jimla, Jimla diyordun."

"Öyle mi?" Doğruldum. Kibritin çakılışı. Sigarasını yaktığında yüzü bir anlığına aydınlandı.

"Evet. Bir sürü garip şey söyledin."

İyi haber değildi. "Ne gibi?"

"Çoğunu anlamadım ama biri açıktı. Derry, Dallas diyordun. Sonra sırasını değiştirip söylüyordun. Dallas, Derry. Ne demek istediğini hatırlıyor musun? Bunlar ne anlama geliyor?"

"Bilmiyorum." Ama yeni uyandığınızda yalan söylemek zordur. Yüzünden bana inanmadığını anladım ama bu duygu derinleşemeden birinin kapıyı tıklatmasıyla ikimiz de tüm dikkatimizi kapıya çevirdik. Gece yarısına çeyrek kala. Kapı çalınıyor.

Birbirimize baktık.

Kapı yeniden çalındı.

Jimla. Çok açıktı, çok emindim.

Sadie sigarasını söndürüp çarşafa sarındıktan sonra tek kelime etmeden banyoya koştu. Kapıyı arkasından kapadı.

"Kim o?" diye sordum.

"Bay Yorrity beyefendi... Bud Yorrity."

Mekânı işleten eşcinsel beylerden biri.

Yataktan kalkıp pantolonumu giydim. "Ne var Bay Yorrity?"

"Size bir mesaj var. Telefondaki hanım acil olduğunu söyledi."

Kapıyı açtım. Sabahlık giymiş ufak tefek bir adamdı. Uykudan uyanmış olacak ki saçları karmakarışıktı. Diğer elinde bir kâğıt tutuyordu.

"Hangi hanım?"

"Ellen Dockerty."

Zahmetleri için teşekkür edip kapıyı kapadım. Kâğıdı açıp mesajı okudum.

Sadie banyodan çıktı, hâlâ örtüye sıkı sıkı tutunuyordu. Gözleri korkudan kocaman açılmıştı. "Neymiş?"

"Bir kaza olmuş," dedim. "Vince Knowles kasabanın eteklerinde kamyonuyla kaza yapmış. Mike Coslaw ve Bobbi Jill de onunlaymış. Mike kamyondan uçmuş. Kolunu kırmış. Bobbi Jill'in yüzünde fena bir kesik varmış ama Ellie onun da iyi olduğunu söylüyor."

"Ya Vince?"

Herkesin Vince'in araba kullanışıyla ilgili yorumlarını hatırladım – yarın yokmuş gibi kullanıyor derlerdi. Artık gerçekten yoktu. En azından onun için. "O ölmüş Sadie."

Ağzı açık kaldı. "İmkânsız! Daha on sekiz yaşında!"

"Biliyorum."

Örtü ellerinin arasından kayıp ayaklarının dibine düştü. Sadie elleriyle yüzünü örtüp ağlamaya başladı.

14

12 Öfkeli Adam uyarlamam iptal oldu. Onun yerini *Öğrencinin Ölümü* aldı. Üç perdelik bir gösteri: Cenaze evindeki veda, Metodist kilisesinde tören ve West Hill Mezarlığı'na gömülüş. Bu hüzünlü gösteriye neredeyse bütün kasaba katıldı.

Vince'in annesi, babası ve küçük kız kardeşi cenaze evindeki veda sırasında tabutun yanma yerleştirilen katlanır iskemleler-

de oturuyorlardı. Sadie'yle birlikte yanlarına gittiğimizde Bayan Knowles ayağa kalkıp bana sarıldı. White Shoulders parfümü ve Yodora deodoran kokusundan başım döndü.

"Oğlumun hayatını değiştirmiştiniz," diye fısıldadı kulağıma. "Kendi söylemişti. Hayatında ilk kez derslerine önem veriyordu; çünkü oyuncu olmaya karar vermişti."

"Bayan Knowles, başınız sağ olsun," dedim. Derken aklıma müthiş bir fikir geldi ve onu kucaklamak kafamdaki düşünceyi uzaklaştırabilirmiş gibi kadına bütün gücümle sarıldım: *Yoksa kelebek etkisi mi? Vince, ben Jodie'ye geldiğim için mi öldü?*

Tabutun etrafına Vince'in kısa hayatından kareleri gösteren fotoğraflar konulmuştu. Önündeyse *Fareler ve İnsanlar*'da çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Kostümü içinde, kafasında yıpranmış işçi şapkasıyla. Zekâ fışkıran yüzünü ortaya çıkaran bir fotoğraftı. Vince muhteşem bir oyuncu sayılmazdı ama o fotoğrafta mükemmel görünüyordu. Rolüne yakışan serseri bir gülümseme. Gururlu omuzlar. Sadie hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Nedenini anlıyordum. İnsanın hayatı bir anda nasıl da değişebiliyor. Üstelik lehimize de olmuyor çoğu zaman bu değişim, genellikle o ana dek bizimle flört eden şans tanrıçası çekip gidiveriyor hayatımızdan, geriye buruk bir gülümseme kalıyor: *Hoşça kal tatlım, umarım birlikte geçirdiğimiz günlerin tadını çıkarmışsındır...*

Kendi adıma konuşmam gerekirse ben çıkarmıştım. Jodie iyiydi – bana iyi gelmişti. Derry'de bir yabancıydım, Jodie'de ise kendimi evimde hissediyordum. İşte size evim: Tepelerden gelen adaçayı kokusu, yaz geldiğinde çayırların turuncuya boyanışı, Sadie'nin dilindeki tütün tadı, sınıfımdaki parkelerden yükselen cila kokusu. Belki kimse fark etmeden kasabaya dönebilmemiz, belki haberimiz olsun diye gecenin bir vakti bize haber yollayacak kadar düşünceli davranan Ellie Dockerty. Bana sarılan Bayan Knowles'tan yükselen neredeyse boğucu parfüm ve deodoran kokusu. Mike'ın, mezarlıkta kolunu omzuma dolayıp kendini toplamak umuduyla yüzünü omzuma yaslayışı. Bobbi Jill'in yüzündeki çirkin kırmızı kesik (estetik ameliyat geçirmezse, ki ailesinin pa-

rası yetmezdi, yüzünde ona hayatı boyunca yol kenarında ölüsünü gördüğü oğlanı, kafası neredeyse omuzlarından kopmuş olan o cesedi hatırlatacak bir iz kalacaktı). İşte tüm bunlar ev demekti benim için. Ev, cenazeden sonraki bir hafta boyunca Sadie'nin, benim ve bütün okulun kollarımıza taktığımız siyah bantlardı. Al Stevens'ın Vince'in fotoğrafını lokantanın camına asmasıydı, bütün okulun karşısına geçip o sezonu Vince Knowles'a adayan Jimmy LaDue'nun gözyaşlarıydı...

Ve başka şeyler. İnsanların sokakta karşılaştıklarında birbirine selam vermesi, arabalarıyla yanımdan geçerken bana el sallamaları, Al Stevens'ın Sadie'yi ve beni "bizim masamız" adını verdiği arka masaya götürüşü, cuma öğleden sonraları öğretmenler odasında Danny Laverty'yle puanı bir peniye iskambil oynamak, Bayan Mayer'la Chet Huntley mi, David Brinkley mi, yoksa Walter Cronkite mı daha iyi hava durumu sunuyor diye tartışmak. Sokağım, evim, yeniden daktiloda yazmaya alışmak, bir erkeğin görüp görebileceği en iyi kadına sahip olmak ve sinemada patlamış mısırıma gerçek tereyağı dökülmesi...

Ev, ayın yükselişini ve uyuyan toprakları seyretmek istediğinizde, manzarayı paylaşmak için yanınıza çağırabileceğiniz birine sahip olmaktır. Ev başkalarıyla dans ettiğiniz yerdir.

Ve dans etmek hayattır.

15

1961 yılı akıp gitti. Noel'den iki hafta önceki yağmurlu bir günde, okuldan sonra eve döndüğümde telefonun çaldığını duydum.

"Ben Ivy Templeton," dedi kadın. "Herhalde beni hatırlamıyorsunuzdur?"

"Sizi iyi hatırlıyorum Bayan Templeton."

"Neden aramaya zahmet ettim bilmiyorum, o lanet on doları harcayalı çok oldu. Ama bir şekilde aklımda kalmışsınız. Rosette'in de. Size topuma vuran adam diyor."

"Taşınıyor musunuz Bayan Templeton?"

"Aynen öyle. Anacığım yarın kamyonla Mozelle'den gelecek."

"Arabanız yok muydu? Yoksa bozuldu mu?"

"Araba bir hurdaya göre iyi çalışıyor ama Harry onu kullanamayacak. Bir daha asla araba kullanamayacak. Geçen ay o aptal amelelik işlerinden birine gitmişti. Çukura düşmüş ve kamyonlardan biri geri geri giderken üstünden geçmiş. Omurgası kırıldı."

Gözümün önüne Vince'in kamyonunun çekiciyle anacaddeden götürülüşü geldi. Paramparça ön cam kan içindeydi. Gözlerimi kapadım. "Başınız sağ olsun Bayan Templeton."

"Ölmedi. Yaşayacak ama bir daha yürüyemeyecek. Tekerlekli sandalyeye mahkûm olacak ve bir torbaya işeyecek. Hayata bak. Ama önce anacığımın kamyonunun arkasında Mozelle'e gelecek. Uzanabilmesi için yatak odasındaki şilteyi çalacağız. Köpeğinizi tatile götürmek gibi, ha?"

Ağlamaya başladı.

"İki aylık kira borcumuz var, ama canımı sıkan bu değil. Canımı ne sıkıyor biliyor musunuz Bay Puddentane. Cebimde topu topu otuz beş dolar kalması. Lanet olası Harry! Ayakta durabilseydi bu rezil duruma düşmeyecektik. Önceden kötü yaşadığımızı sanıyordum ama bir de şimdiki halimize bakın!"

Uzun uzun burnunu çekti.

"Biliyor musunuz, postacı uzun zamandır beni süzüyordu. Belki bir yirmilik için salonun parkelerinde onunla yuvarlanırım. Ama lanet olası karşı komşu gözlerini salonumdan ayırmıyor, bizi izleyip duruyor... Adamı yatak odasına alamam ya? Sakat kocam orada yatıyor." Kırık bir kahkaha attı. "Ne diyeceğim, neden süslü üstü açılır arabanızla buraya gelmiyorsunuz? Beni bir motele götürürsünüz. İki kuruş fazla verip oturma odası da olan odalardan tutarız. Rosette televizyon izlerken sizinle işi pişiririm. Cüzdanı şişkin bir tipe benziyordunuz."

Hiçbir şey söylemedim. Beynimde bir şimşek çakmıştı. *Ama lanet olası karşı komşu gözlerini salonumdan ayırmıyor, bizi izleyip duruyor...*

Benim de izlemem gereken bir adam vardı. Oswald'ı saymazsak, biri daha. Adı tesadüfe bakın ki, George olan biri. Oswald'ın yegâne arkadaşı.

Al'ın notlarında *ona güvenme* yazıyordu.

"Orada mısınız Bay Puddentane? Kapadınız mı? Teklifime hayır diyorsanız defolun ve güle..."

"Bekleyin Bayan Templeton. Diyelim ki kira borcunuzu ödedim ve bir yüzlük daha vermeyi kabul ettim?" Yapmasını isteyeceğim şey için bu kadarını ödememe gerek yoktu ama param vardı ve kadın müşkül durumdaydı.

"Bayım, iki yüzlük için anamı becermenize bile izin veririm."

"Kimse kimseyi becermeyecek Bayan Templeton. Tek istediğim sokağın sonundaki otoparkta benimle buluşmanız ve gelirken bana bir şey getirmeniz."

16

Montgomery Ward Deposu'nun otoparkına ulaştığımda hava kararmış ve yağmur iyice şiddetlenmişti. Dallas'ın güneyindeki tepelik bölgelerde yağmurun sulu kara döndüğüne pek rastlanmaz ama "pek rastlanmaz" ile "asla" ayrı şeylerdir. Böyle devam ederse Jodie'ye dönerken kayıp yoldan bile çıkabilirdim.

Ivy, arka camı çatlamış, panelleri paslanmış eski bir Ford Sedan'ın direksiyonunun başındaydı. Arabama girer girmez tam güç çalışan kalorifere doğru eğildi. Mantosu yoktu. İki kalın gömleği üst üste giymişti ama kâfi gelmemişti. Soğuktan titriyordu.

"Harika geldi. Benim araba buzhane gibi. Kaloriferleri bozuk. Parayı getirdiniz mi Bay Puddentane?"

Zarfı uzattım. Açıp paraları saydı. Bir yıl önce girdiğim bahiste İnanç Finans Şirketi'nden kazandığım ve şimdiye dek dolabımın en üst çekmecesinde sakladığım yirmiliklerin bir kısmı. Koca poposunu koltuktan kaldırıp zarfı kotunun arka cebine tıktıktan sonra gömlek cebini kurcaladı. Anahtarı çıkarıp sertçe avucuma bıraktı.

"Tamam mı?"

Tamamdı. "Yedek," değil mi?

"Aynen dediğiniz gibi yaptım. McLaren Sokağı'ndaki çilingire gittim. Ne demeye o muhteşem pislik yuvasının anahtarını istediğinizi anlayamadım. İki yüz dolara orayı en az dört aylığına tutabilirdiniz."

"Kendimce sebeplerim var. Karşı komşularınızdan bahsedin. Salonda postacıyla sevişirseniz sizi görebilecek olanlardan."

Koltuğunda huzursuzca kıpırdandı ve gömleklerini çekiştirdi. "Öyle derken dalga geçiyordum."

"Biliyorum." Bir halt bildiğim yoktu ve umurumda da değildi. "Tek öğrenmek istediğim komşularınızın gerçekten salonunuzu görüp göremediği."

"Elbette görebiliyorlar ve ben de perdeleri kapamadıklarında onlarınkini görüyorum. Param olsaydı perde alırdım ama ona verecek param yok. Mahremiyet açısından, sokakta yaşasak aynı şey. Oradan aldığım kartonları koyabilirdim belki ama..." Deponun yanındaki çöp tenekelerini işaret etti. "O zaman ev tam çöplüğe dönerdi."

"Sizinkine bakan evin numarası kaç? 2704 mü?"

"2706. Eskiden Burnett ve ailesi orada otururdu ama Cadılar Bayramı'ndan sonra taşındılar. Adam yedek rodeo palyaçosuydu. Öyle iş olur mu demeyin, oluyormuş işte. Şimdi Hazzard diye bir tip, iki çocuğu ve annesiyle oturuyor. Rosette çok pis oldukları için o çocuklarla oynamıyor. Benimki kadar pis bir velet bile onlara pis diyorsa, ne haldeler siz düşünün. Yaşlı kadın bazen sohbet etmeye dışarı çıkıyor. Suratının yarısı felçli. Adama bir yardımı dokunuyor mu bilemem, boş boş dolanıyor. O hale düşersem umarım biri beni vurur. Köpek gibi yaşamaya yaşamak denmez!" Başını iki yana salladı. "Ama size şu kadarını söyleyeyim, uzun süre orada oturmayacaklar. Kimse Mercedes Sokağı'nda uzun süre kalmaz. Sigaranız var mı? Bırakmak zorunda kaldım. Paketine 1,15 verecek paramız yok. Hele de para gelmeyeceğini bilirken."

"Sigara kullanmam."

Kadın omuz silkti. "Hay lanet! Neyse, artık istersem kendime sigara alabilirim, değil mi? Beni zengin ettiniz. Evli değilsiniz herhalde?"

"Değilim."

"Ama bir kız arkadaşınız var. Arabaya parfümünün kokusu sinmiş. Kaliteli koku."

Bu söz beni gülümsetti. "Evet, bir kız arkadaşım var."

"Sizin adınıza sevindim. Gecenin bir vakti Fort Worth'un güneyinde garip işler çevirdiğinizi biliyor mu?"

Hiçbir şey söylemedim ama bazen sessizlik yeterince açık bir cevaptır.

"Amaaan! Sizinle onun arasında. Artık ısındım, şimdi eve döneceğim. Yarın bugünkü gibi yağmur yağarsa ne yapacağız bilmiyorum. Harry annemin kamyonunun arkasında sefil olacak." Bana bakıp gülümsedi. "Küçükken büyüyünce Kim Novak olacağımı sanırdım. Şimdi Rosette, *Silahşorlar*'daki Darlene'in yerini alacağını sanıyor. Hayata bak!"

Kapıyı açmaya hazırlandığını görünce, "Bekleyin," dedim.

Ceplerimi boşalttım -sakızlar, kâğıt mendil, Sadie'nin cebime tıktığı bir paket kibrit, Noel'den önce yapacağım İngilizce sınavının notları- ve sonra ceketi ona verdim. "Alın."

"Lanet ceketinizi istemiyorum!" Sarsılmış görünüyordu.

"Evde bir ceketim daha var." Yoktu ama alabilirdim. O ise alamazdı.

"Harry'ye ne söyleyeceğim? Ceketi lahana tarlasında bulduğumu mu?"

Sırıttım. "Ona salonda postacıyla işi pişirdiğinizi ve kazandıklarınızla bu ceketi aldığınızı söyleyin. Ne yapacak, peşinizden koşup sizi dövecek mi?"

Yağmur kuşlarının ötüşünü andıran garip ama çekici bir kahkaha attı. Ve ceketi aldı.

"Rosette'e sevgilerimi iletin," dedim. "Onunla rüyalarında görüşeceğimizi söyleyin."

Gülümsemesi kayboldu. "Umarım görüşmezsiniz bayım. Sizinle ilgili gördüğü rüya kâbustu, çığlıklarıyla bütün evi uyandırdı. Sabahın ikisinde yatağımdan fırladım. Topunu yakalayan adamın arabasının arka koltuğunda bir canavar olduğunu söyledi, canavarın onu yemesinden korkmuş. Çığlıklarıyla ödümü patlattı, hem de nasıl!"

"Canavarın bir adı var mıymış?"

"Olmaz olur mu? 'Adı Jimla,' dedi. Herhalde Cin demek istemiştir, Alaaddin'in maceralarındaki gibi. Neyse, şimdi gitmem gerek. Kendinize dikkat edin."

"Siz de Ivy. İyi Noel'ler."

Yeniden yağmur kuşlarınınki gibi bir kahkaha attı. "Hah, az kalsın Noel'i unutuyordum. Size de iyi Noel'ler. Sizinkine hediye almayı unutmayın sakın."

Ceketimi -artık onun ceketiydi- omzuna atıp arabasına doğru koştu. Onu bir daha görmedim.

17

Yağmur suları köprülere düştüklerinde donar. Diğer hayatımdan -New England'dakinde- köprüden geçerken dikkatli olmam gerektiğini biliyordum ama önümde Jodie'ye kadar uzun bir yol vardı. Geri dönüp kendime bir çay almıştım ki telefon çaldı. Arayan Sadie'ydi.

"Akşam yemeğinden beri koç Borman'ın Noel arifesi kutlaması için sana ulaşmaya çalışıyorum. Üçte başlayacak. Beni götürmek istersen seninle gelirim, birlikte gidersek bakarsın erken kaçabiliriz. Saddle'da yemek rezervasyonumuz olduğunu söyleriz. Ama acilen bana bir yanıt vermen gerek." Davetiyem daktilomun yanındaydı. Onu fark ettiğimde hafif bir suçluluk duydum. Üç gündür oradaydı ama zarfını bile açmamıştım.

"Gitmek istiyor musun?" diye sordum.

"Yüzümüzü göstermek fena olmazdı." Duraksama. "Bunca zamandır neredeydin?"

"Fort Worth." Az kalsın Noel alışverişi yapıyordum diye ekleyecektim ama eklemedim. Fort Worth'ta satın aldığım tek şey bilgiydi. Bir de anahtar.

"Alışveriş mi yapıyordun?"

Yalan söylememek için kendimle mücadele etmem gerekti. "Ben... Sadie gerçekten söyleyemem."

Yeni bir duraksama, daha uzun. *Keşke bir sigaram olsaydı* dedim içimden. Galiba sigara içen insanlarla dolaşa dolaşa ben de bağımlı olmuştum. Tanrı biliyor ya, sıkı bir pasif içiciydim. Öğretmenler odası bildim bileli duman altıydı.

"Başka bir kadın mı var George? Yeni biri? İşine burnumu soktuğumu mu düşünüyorsun?"

Eh, aslında Ivy vardı ama o Sadie'nin bahsettiği türden bir kadın değildi.

"Hayatımdaki tek kadın sensin."

Uzun, çok uzun duraksamalardan biri daha. Dışarıdan bakıldığında Sadie vurdumduymaz biri gibi görünebilirdi ama her şeyi kafasına takardı. "Benim hakkımda çok şey biliyorsun George, sana kimseye anlatmadığım şeyler anlattım," dedi sonunda. "Ama ben senin hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Bunu ancak şimdi fark ettim. Sadie bazen çok aptal olmuyor mu George?"

"Aptal değilsin ve seni sevdiğimi biliyorsun."

"Evet..." Sesi kendinden emin birinin sesi değildi. Candlewood Bungalovları'nda kaldığımız gece gördüğüm kâbusu ve ne olduğunu hatırlamadığımı söylediğimde yüzünde beliren şüpheci ifadeyi hatırladım. Şimdi de yüzünde benzer bir ifade mi belirmişti? Yoksa daha kötüsü mü?

"Sadie? Aramız iyi mi?"

"Evet." Sesi şimdi biraz daha kendinden emindi. "Elbette iyi. Ama hâlâ koçun partisi meselesi var. Ne yapmak istiyorsun? Unutma ki bütün okul orada olacak, Bayan Norman büfeyi hazırlarken çoğunun kafayı bulacağına eminim."

"Gidelim," dedim aşırı bir hevesle. "Parti yapıp dağıtalım."

"Neyi dağıtalım?"

"Eğlenelim demek istemiştim. Uğrar bir veya bir buçuk saat kalır, sonra da kaçarız. Sonra Saddle'da akşam yemeği. Sana uyar mı?"

"Harika!" Birinci buluşmalarının nasıl geçtiğine karar veremedikleri halde ikinci randevuyu ayarlamaya çalışan çiftlere dönmüştük. "Keyfimize bakarız."

Ivy Templeton'ın, Sadie'nin parfümünün kokusunu alışını ve sevgilimin gecenin bir vakti Fort Worth'ta gizli işler çevirdiğimi bilip bilmediğini soruşunu düşündüm. Deke Simmons'ın nereden geldiğim ve ne yaptığımla ilgili gerçekleri bilmesi gerektiğini söyleyişini düşündüm. Sadie'ye eşini ve dört çocuğundan üçünü soğukkanlılıkla öldüremesin diye Frank Dunning'i öldürdüğümü söyleyecek miydim? Ya Teksas'a tarihin akışını değiştirecek bir suikastı engellemeye geldiğimi? Bunu yapabileceğimi, gelecekten, insanların birbirleriyle bilgisayar yardımıyla mesajlaşarak konuştukları bir dünyadan geldiğim için bildiğimi?

"Sadie sana söz veriyorum ilişkimizi yürütmenin bir yolunu bulacağız."

Yeniden, "Harika," dedi. "Yarın okulda görüşürüz George." Ardından yavaşça ve son derece kibarca telefonu kapadı.

Ahize birkaç saniye daha elimde kaldı, gözlerimi boşluğa diktim. Arka bahçeye bakan pencere takırdadı. Yağmur sonunda sağanağa dönmüştü.

ON ALTINCI BÖLÜM

1

Koç Borman'ın Noel arifesi şenliği tam bir felaketti ve bunun tek sebebi Vince Knowles'un hayaleti değildi. Yirmi birindeki Bobbi Jill Allnut, yüzünün sol tarafındaki, yanağından çenesine kadar uzanan kırmızı kesiğe bakmaktan bıkmış ve annesinin uyku haplarından bir avuç almıştı. Ölmedi ama iki gece Parkland Memorial'da, tarihin akışını değiştiremezsem, hem başkanın hem suikastçının hayatlarının sona ereceği yerde yattı. 2011'de daha yakınlarda bir hastane mutlaka vardır -Killeen'e bir hastane yapıldığına eminim, hatta belki Round Hill'e de yapılmıştır- ama benim eğitmenlik yaptığım dönemde yoktu.

Saddle'daki yemek de harika geçmedi. İçerisi tıka basa doluydu ve restorana Noel neşesi hâkimdi ama Sadie tatlı bile yemeden eve dönmek istedi. Başı ağrıyormuş. Ona bir saniye bile inanmadım.

Grange'daki yılbaşı dansı biraz daha iyi geçti. Austin'den The Jokers diye bir grup getirilmişti ve salonu inletiyorlardı. Sadie'yle birlikte ayaklarımız ağrıyana dek balonların altında dans ettik. Gece yarısı The Jokers "Auld Lang Syne" şarkısının Venture yorumunu çalmaya başladı. Şöyle bağırdı vokalist: "Umarım 1962'de bütün hayalleriniz gerçek olur!"

Balonlar tepemizden aşağı döküldü. Vals yaparken Sadie'yi öptüm ve mutlu bir yıl geçirmesini diledim. Bütün gece gülüp eğlenen Sadie bir anda ciddileşti. Bir sonraki cümlesini söylerken kesinlikle gülümsemiyordu. "Sana da mutlu yıllar George. Bana bir kadeh içki getirebilecek misin? Çok susadım."

İçki kâsesinin önünde uzun bir kuyruk vardı, içki katılmamış meyve suyu kâsesinin önündeki kuyruksa daha kısaydı. Pembe limonata ile kök birası karışımını Dixie bardaklarından birine doldurdum ama geri döndüğümde Sadie gitmişti.

"Sanırım hava almaya çıktı dostum," dedi Carl Jacoby. Lisenin dört atölye öğretmeninden biri, hatta en iyisiydi ama o gece elimde olsa elektrikli aletlerin yüz metre yakınına yaklaşmasına izin vermezdim.

Yangın çıkışına toplanmış sigara içen kalabalığı kontrol ettim. Sadie aralarında değildi. Sunliner'a gittim. Yolcu koltuğuna oturmuştu, kabarık eteği neredeyse konsola değecekti. Tanrı bilir o eteğin altında kaç kat iç etek vardı. Bir yandan sigara içiyor bir yandan ağlıyordu.

İçeri girip onu kollarıma almayı denedim. "Sadie, neyin var? Sorun nedir hayatım?" Sanki bilmiyordum. Sanki bir süre önce farkına varmamıştım.

"Hiç." Hıçkırıkları arttı. "Âdet gördüm, hepsi bu. Beni eve götür."

Mesafe sadece beş kilometre olsa da bana bundan çok daha uzun geldi. Konuşmadık. Arabayı evinin önüne yanaştırıp motoru kapadım. Ağlamayı kesmişti ama hiçbir şey söylemedi. Ben de konuşmadım. Sessizlik bazen huzur vericidir. Bizimkiyse ölüm gibiydi.

Winston'ını çantasından çıkardı, pakete baktı, yerine koyup çantasını sertçe kapadı. Bana döndü. Saçları beyaz yüzünü çevreleyen kara bir buluta benziyordu o ışıkta. "Bana söylemek istediğin bir şey var mı George?"

Ona her şeyden çok söylemeyi istediğim, adımın George olmadığıydı. Artık bu isimden hoşlanmıyordum. Hatta nefret ediyordum.

"İki şey, ilki seni sevdiğim, ikincisi yaptığım hiçbir şeyden utanmadığım. Ve İki-A: Utanmanı gerektirecek hiçbir şey de yapmadım."

"Güzel. Çok güzel. Seni seviyorum George. Ama dinleyebileceksen sana söylemek istediğim şeyler var."

"Anlatacaklarını dinlemeye her zaman hazır olduğumu biliyorsun." Beni korkutuyordu.

"Aramızdaki her şey böyle kalabilir... Şimdilik. Hâlâ John Clayton'la evli olduğum sürece. Evliliğim kâğıt üstünde kalmış ve

hiçbir zaman hayata geçirilmemiş bile olsa sana sormaya... veya senden istemeye hakkım olmayan şeyler var."

"Sadie..."

Parmaklarını dudaklarıma koyup beni susturdu. "Şimdilik. Ama bir daha hiçbir erkeğin yatağa süpürge koymasına izin vermeyeceğim. Beni anlıyor musun?"

Dudaklarıma, parmaklarının dokunduğu kısma aceleci bir öpücük kondurup arabadan fırladı. Önce hızlı adımlarla ilerledi, sonra çantasında anahtarlarını arayarak evinin kapısına koştu.

1962 yılı kendine George Amberson diyen adam için işte böyle başladı.

2

Yılbaşında hava soğuk ama bulutsuzdu, "Çiftçilere Günaydın" programının sunucusu kötü bir sisin bastıracağını söylemişti. Dinleme cihazlı iki lambayı önceden garajıma kaldırmıştım. Birini arabama atıp Fort Worth'a gittim. Mercedes Sokağı'nın ana baba günü olmayacağı bir gün varsa o da bugündür diye düşünüyordum. Haklıydım. Sokak... Tracker'ların, Frank Dunning'in cesedini içine tıktığım anıtmezarı kadar sessizdi. Oyuncaklar bakımsız bahçelere saçılmıştı, orada burada ters dönmüş bisikletler vardı, eğlenmesini seven birileri daha büyük bir oyuncağı -devasa bir Mercury hurdasını- evinin yanına park etmişti. Arabanın kapıları açıktı. Bozuk kaldırımlar kutlamalardan kalan süsler ve çoğu Lone Star marka bira kutularıyla doluydu.

2706 numaraya baktığımda pencerede kimseyi görmedim ama Ivy haklıydı: O evin salonundaki biri rahat rahat 2703 numaranın salonunu görürdü.

Arabayı şanssız Templeton ailesinin eski evine girmeye hakkım varmış gibi evin önüne sapan yola park ettim. Lambamı ve yepyeni alet kutumu alıp ön kapıya gittim. Anahtarın başlangıçta uymaması canımı sıktı ama yeni olduğu içindi. Tükürerek ıslatıp kilidi biraz daha zorladığımda anahtar yerine oturdu, kapı açıldı ve içeri girdim.

Ev, üç oda ve bir banyodan oluşuyordu. Banyo kapısı kırıktı. En büyük oda, mutfakla salonun birleşmesinden oluşandı. Diğer ikisi yatak odasıydı. Büyük olanın yatağında şilte yoktu. Ivy'nin *köpeğini tatile götürmek gibi* deyişini hatırladım. Küçük olan odanın duvarlarına tahminimce Rosette, Crayola marka kalemlerle rengârenk kız resimleri çizmişti. Hepsinin yeşil kazakları ve kocaman siyah ayakkabıları vardı. Hepsi atkuyrukluydu ve bacakları vücutlarına göre aşırı büyüktü. Çoğu futbol topunu tekmelerken resmedilmişti. Bir tanesinin kafasında Güzellik Kraliçesi tacı vardı. Meşhur kırmızı rujlu dudaklar. Gülümsüyor. Eve Ivy'nin, annesiyle yaşamak için yanından küçük cehennem kaçkını ve sakat kocasıyla Mozelle'e gitmeden önce pişirdiği yemeğin kokusu hâkimdi.

Lee ve Marina evliliklerinin Amerika etabına burada başlayacaktı. İki yatak odasından büyük olanda sevişecekler, adam kadını orada dövecekti. Lee evlere fırtınaya dayanıklı kapı takmakla geçen uzun çalışma saatlerinin ardından o yatakta saatlerce uyanık yatacak, niçin hâlâ meşhur olmadığını anlamaya çalışacaktı. Mesele denememesi miydi? Yoksa *yeterince* denememesi mi?

Lee Oswald, Al'ın içine şüphe tohumları eken adamla kırık parkelerin kusmuk yeşili bir halıyla kamufle edilmeye çalışıldığı o salonda tanışacaktı. Adamın adı George de Mohrenschildt'ti ve Oswald'la neler konuşacaklarını duymak için sabırsızlanıyordum. Al'ın korktuğu gibi suikastı birlikte mi gerçekleştirmişlerdi? Yakında öğrenecektim. Salonda, mutfak tarafında eski bir masa vardı. Çekmecelerine birbirine uymayan çatal bıçaklar ve kalitesiz tencere tavalar tıkılmıştı. Masayı ittirdiğinde duvardaki prizi gördüm. Mükemmel. Lambayı masaya koyup fişini taktım. Eve, Oswald'lardan önce başkalarının taşınabileceğini biliyordum ama kimsenin giderken Eğik Pisa Lambası'nı da beraberinde götüreceğine inanmıyordum. Çalarlarsa da garajımda yedeği vardı.

Duvara bir delik açıp masayı yerine ittirdim ve lambanın çalışıp çalışmadığını kontrol ettim. Çalışıyordu. Eşyalarımı toplayıp evden ayrıldım. Çıkarken kapıyı kilitlemeyi unutmadım. Sonra Jodie'ye döndüm.

Sadie arayıp akşam yemeğine gelmeyi isteyip istemediğimi sordu. *Yemekler soğudu ama tatlı olarak pasta var. Eğer istiyorsan.* Ona gittim. Tatlı her zamanki kadar muhteşemdi ama aramızda bir şeyler değişmişti. Çünkü haklıydı. Yatakta bir süpürge vardı. Rosette'in arabamın arka koltuğunda olduğunu hissettiği Jimla gibi... görünmezdi... ama oradaydı. Görünmez olsun olmasın gölgesi üstümüze düşüyordu.

3

Bazen bir erkek ve kadın bir yol ayrımına gelir ve isteksizce o noktada oyalanırlar, yapacakları yanlış bir seçimin kendilerini sona götüreceğinin farkındadırlar... Riske attıkları şeyler kaybetmek istemeyecekleri kadar fazladır. Sadie ile ben o huzursuz 1962 kışında bu durumdaydık. Hâlâ haftada bir veya iki kere yemeğe çıkıyor veya arada bir cumartesi günleri Candlewood Bungalovları'na gidiyorduk. Sadie seksten zevk alıyordu ve bizi bir arada tutan şeylerden biri de buydu sanırım.

Üç kere dansa gittik. Her seferinde DJ Donald Bellingham'dı ve er ya da geç bizden ilk Lindy Hop dansımızı tekrarlamamız isteniyordu. Çocuklar her zaman alkışlayıp ıslık çalarak bize eşlik ediyorlardı. Nezaketen falan değil, dansımız onları büyülüyordu. Aralarından hareketleri öğrenmeye yeltenenler bile oldu.

Hoşumuza gidiyor muydu? Elbette, taklit en içten iltifat şekillerinden biridir. Ama hiçbir dansımız o ilk dans kadar güzel veya sezgisel olmadı. Sadie'nin zarafeti yavaş yavaş söndü. Bir keresinde dönüşlerden birinde elimi tutamadı ve yakınlarımızda refleksleri sağlam, hızlı Amerikan futbolu oyuncuları olmasaydı döne döne yere düşmesi kaçınılmazdı. Kahkahalar atarak bunu geçiştirmeyi denediyse de yüzünden ne kadar utandığını ve içerlediğini anlayabiliyordum. Sanki benim hatamdı. Belki bir bakıma, öyleydi de.

Bir patlama kaçınılmazdı. *Jodie Cümbüşü* olmasa çok daha erken gerçekleşebilirdi. Onu bahane edip birbirimize tutunduk, ikimizin de almak istemediği bir kararı almadan önce kendimize bir şans daha tanıdık.

4

Ellen Dockerty şubat ayında yanıma geldiğinde bana iki şey sordu: İlk olarak 62-63 okul yılı için yeni bir kontrat imzalamayı düşünür müydüm ve ikincisi rica etse yeniden bir okul gösterisi hazırlar mıydım? Geçen yılki tam bir başarı hikâyesiydi, bu yıl ne olduğuysa malumdu. Yeni bir oyun herkesin keyfini yerine getirirdi.

İçim sızlayarak her iki ricayı da geri çevirdim.

"Mesele kitabınsa, bütün yaz üzerinde çalışabileceksin," diyerek beni ikna etmeyi denedi.

"Yetmez," dedim, gerçi o noktada benim için *Cinayet Mahalli* vız gelir tırıs giderdi.

"Sadie Dunhill kitabı bahane ettiğine inanıyor."

Benimle paylaşmadığı bir düşünce. Biraz sarsıldıysam da belli etmemeye çalıştım. "Ellie, Sadie her şeyi bilmiyor."

"O zaman oyunu bari sahneye koy. En azından bu kadarını yapabilirsin. İçinde çıplaklık olmadığı sürece her şeyi seçebilirsin. Neye karar verirsen ver seni destekleyeceğim. Yönetim kurulunun tutumunu ve müdür olarak sadece iki yıllık kontratım olduğunu biliyorsun; yani verebileceğim en büyük sözü veriyorum. İstersen gösteriyi Vince Knowles'a adayabilirsin."

"Vince'e bütün maç sezonunu adadılar Ellie. Bence bu kadarı ona yeter."

Müdiremiz bu raundu kaybettiğini bilerek yanımdan uzaklaştı.

İkinci rica haziranda mezun olacak olan ve üniversitede tiyatro okumayı planladığını dile getiren Mike Coslaw'dan geldi. "Ama lisede bir oyunda daha oynamak istiyorum. Sizin yönettiğiniz bir oyunda Bay Amberson. Neyi nasıl yapacağımı bana ilk siz gösterdiniz."

Ellie Dockerty'nin aksine o, uydurma romanımla ilgili bahaneyi itiraz etmeden kabul ederek bana kendimi daha da kötü hissettirdi. Hatta berbat. Yalan söylemekten hoşlanmayan bir adam için -evliliğinin 'ne zaman istersem bırakabilirim' diyen karısının

söylediği yalanlarla yıkıldığını gören bir adam için- kesinlikle çok yalan söylüyordum. Jodie'de yaşadığım günlerde söylediğimiz gibi, çuvalla yalan...

Mike'la birlikte en kıymetli varlığını (eski bir Buick) park ettiği öğrenci otoparkına yürüdüm ve alçı çıkarıldığından beri kolunun nasıl olduğunu sordum. İyi olduğunu söyledi, önümüzdeki yaz yeniden futbol antrenmanlarına başlayabileceğine emindi. "Gerçi," dedi bana. "Beni takıma almazlarsa içim parçalanmaz. Belki o zaman okulun yanı sıra belediye tiyatrosunda da bir şeyler yapabilirim. Her şeyi öğrenmek istiyorum - set tasarımı, ışıklandırma, hatta kostümler." Bir kahkaha attı. "İnsanlar beni ibne zannedecek."

"Futbola odaklan, notlarını düzelt ve ilk dönem ev özlemine kapılma," dedim. "Lütfen kendini dağıtma."

Frankenstein'ın zombisinin sesiyle karşılık verdi: "Evet... Efendi..."

"Bobbi Jill nasıl?"

"Daha iyi," dedi. "İşte orada."

Bobbi Jill, Buick'inin yanında Mike'ı bekliyordu. Onu görünce el salladı, sonra beni gördü ve boş futbol sahasının ötesindeki çorak arazi çok ilgisini çekiyormuş gibi hemen başını çevirdi. Okuldaki herkesin alıştığı bir hareket. Kazada aldığı yara iyileşmiş ama geriye kalın kırmızı bir iz kalmıştı. Genç kız izi makyaj malzemeleriyle örtmeyi deniyor ama denemeleri onu daha da dikkat çekici kılmaktan başka bir işe yaramıyordu.

"Ona suratını pudralamayı bırakmasını söyledim, Soames Cenaze Evi'nin reklamlarından fırlamış gibi görünüyor ama beni dinlemedi. Onunla ona acıdığım için çıkmadığımı söyledim, yeniden hap içmeye kalkmasını istemiyorum. Bana inandığını söylüyor, belki inanıyordur... iyimser günlerinde."

Koşa koşa Bobbi Jill'in yanına gidip kızı belinden yakalayışını ve kendine çevirişini seyrettim. İç çektim, onları görmek bana kendimi budala gibi hissettirdi. Dik kafalılık ediyordum. Bir parçam o lanet oyunu sahnelemeyi çok istiyordu. Başka bir işe yaramasa da büyük gösterinin başlamasını beklerken vakit öldürmüş olurdum. Ama Jodie'deki hayata şimdi olduğumdan daha fazla bağlanmak

istemiyordum. Sadie'yle olan uzun vadeli planlarımız, kasabayla olan ilişkim bir süre askıda kalacaktı.

Her şey yolunda giderse sonunda kızı kapar, büyük ödüle ve istediğim her şeye kavuşabilirdim. Ama ne kadar detaylı planlarsam planlayayım öyle olacağına güvenemezdim. Başarılı olsam bile kaçmam gerekebilirdi ve eğer kaçamazsam dünyaya yaptığım iyiliğin karşılığının ömür boyu hapis cezası olması muhtemeldi...

Veya Huntsville'deki bir elektrikli sandalye...

5

Beni evet demeye ikna eden Deke Simmons oldu. Bunu, konuyu düşünmekle bile delilik ettiğimi söyleyerek yaptı. *Yalvarırım, ne yaparsan yap beni dikenlerin arasına atma* numarasını tanımam gerekirdi ama oldukça sinsiydi. Aklıma girip gerçek bir manipülasyon ustası gibi davrandı.

Bir cumartesi öğleden sonra, salonumda oturmuş karlı televizyonda oynayan eski bir filmi -kovboylar Hollywood Kalesi'nin surlarına dizilmiş saldıran iki bin kadar Kızılderili'yle savaşıyor- izliyor ve kahvelerimizi içiyorduk. Dışarıda şakır şakır yağmur yağıyordu. 1962 kışında birkaç güneşli gün yaşandığını sanırsınız ama hatırladığım kadarıyla tek bir kez bile güneş açmadı. O kışı düşündüğümde tek aklıma gelen yağmurun her seferinde Ivy'ye verdiğim ceketin yerine aldığım deri ceketin yakasından içeri girmenin bir yolunu bulduğu.

"Lanet oyun konusunda endişelenmene gerek yok, Ellen Dockerty her şeyi halletmiş. Oyunu koymak isteyen bir sürü gönüllü varmış," dedi Deke. "Kitabını tamamla, meşhur bir yazar ol ve asla geri dönüp bakma. New York'ta harika bir hayat yaşa, White Horse Bar'da Norman Mailer ve Irwin Shaw'la kafayı çek."

"Hayır," dedim. John Wayne Kızılderililerin canına okuyordu. "Norman Mailer'ın da, Irwin Shaw'ın da benden pek hoşlanacağını sanmıyorum."

"Zaten *Fareler ve İnsanlar*'da büyük başarı elde etmiştin," dedi. "Şimdi ne yapsan hayal kırıklığı yaratırdı. İlk oyunla kıyas

– ah, Tanrım şuna bak! Bir ok John Wayne'in şapkasına saplandı. Şansı var ki şapka kafasına oturmuyormuş!"

İkinci oyunumun ilkiyle kıyaslandığında yetersiz kalacağını düşünmesi canımı sıktı. Sadie'yi ve ilk dansımızdan sonraki denemelerimizin ilk dansımızın yanında solda sıfır kalışını düşündüm.

Deke kendini televizyondaki filme kaptırmıştı. "Huysuz Sylvester oyunu koymakla ilgilendiğini söylemiş. *Arsenik ve Katil*'i sahnelemekten bahsediyor. Karısıyla birlikte iki yıl önce Dallas'ta izlemişler, seyircileri ayakta alkışlatacak türdenmiş."

Aman Tanrım, o zırva metin mi? Yönetmeni de fen bölümünden Fred Sylverster mı olacaktı? Ben olsam Huysuz'un yangın tatbikatını yönetmesine bile izin vermezdim. Eğer yetenekli ama birikimi olmayan Mike Coslaw gibi oyuncular Huysuz'un eline düşerlerse olgunlaşma süreçleri beş yıl geriye gider. Huysuz ve *Arsenik ve Katil*... İsa bile duysa ağlardı.

"Doğru dürüst bir oyun koyacak kadar vakit yok," diye devam etti Deke. "Kabak Huysuz'un başına patlayacak. Zaten o heriften hiç hoşlanmam."

Bildiğim kadarıyla kimse ondan hoşlanmazdı, belki bütün okul şenliklerine onunla katılan Bayan Huysuz hariç. Ama Deke bir konuda yanılıyordu. Kötü bir oyunun hesabı yönetmenden değil, oyunculardan sorulurdu. Bu sefer de kabak çocukların başına patlayacaktı.

"Vodvil koyabilirler," dedim. "O tür bir oyunu hazırlamaya yetecek kadar zaman var."

"Ah, Tanrım, George! Wallace Beery okla omzundan vuruldu! İşi bitti!"

"Deke?"

"Hayır, hayır, John Wayne onu sürükleyip güvende olacağı bir yere götürüyor. Bu eski kovboy filmlerinde bir sürü tutarsızlık var, yine de onlara bayılıyorum. Ya sen?"

"Ne dediğimi duydun mu?"

Araya reklam girdi. Keenan Wynn buldozerden inip baretini çıkardı ve dünyaya bir Camel için canını vermeye razı olduğunu söyledi. Deke bana döndü. "Hayır, ne dediğini duymadım."

Seni sinsi tilki seni. Duymamışmış.

"Dedim ki, vodvil koyacak vakit var. Komedi ağırlıklı bir gösteri. Şarkılar, danslar, espriler ve birkaç skeç."

"Yani kızların kankan yapışı dışında her şey? Yoksa onu da mı yaptırmayı planlıyordun?"

"Uyuzluk etme."

"Demek bir vodvil... Vodvilleri her zaman sevmişimdir. "*İyi geceler Bayan Calabash, her neredeyseniz* ve tüm o şamata."

Yeleğinin cebinden piposunu çıkardı, Prince Albert'la doldurup yaktı.

"Biliyor musun, eskiden Grange'da buna benzer bir şeyler yapardık. Gösterinin adı *Jodie Cümbüşü*'ydü. Ama 40'ların sonlarından beri yapmıyoruz. İnsanlar açıkça söylemeseler de utanmaya başlamışlardı. Biz ona vodvil demezdik."

"Sen neden bahsediyorsun?"

"Bir tür halk gösterisiydi George. Çiftçiler ve kovboylar katılırdı. Yüzlerini siyaha boyar, şarkı söyler ve dans ederlerdi, zencilerin kullandığına inandıkları bir konuşma tarzı ve aksanla fıkralar anlatırlardı. *Amos ve Andy*'den[1] alıntı şeyler."

Gülmeye başladım. "Banjo çalan birileri de var mıydı?"

"Aslında, bir iki gösteride sevgili müdiremiz bu görevi üstlenmişti."

"Ellen vodvilde banjo mu çaldı?"

"Neden olmasın?"

Öne eğildim. "Bana fıkralardan birini anlat."

Deke hafifçe öksürüp iki farklı ses tonuyla konuşmaya başladı.

"Söylesene, kardeş Tambo, ineklerinden pipo içen var mı?

Yok.

O zaman ahırın yanıyor..."

Beklenti dolu gözlerle bana baktığını görünce fıkranın vurucu cümlesinin geçtiğini anladım.

"İnsanlar buna gülüyor muydu?" Alacağım cevaptan korktum diyebilirim.

---

(1) Kahramanları zenci olan ilk popüler radyo komedisi. (ç.n.)

"Katıla katıla gülüyor ve daha fazlası için tezahürat yapıyorlardı. Gösteride anlatılan fıkralar haftalarca her yerde konuşuluyordu." Yüzündeki ifade ciddiydi ama gözleri Noel ışıkları gibi parlıyordu. "Burası ufak bir kasaba. Espri anlayışımız oldukça basittir. Rabelais tarzı komediden muz kabuğuna basıp düşmeyi anlarız."

Düşüncelere daldım. Reklamlar bitip kovboy filmi başlamıştı ama Deke artık onunla ilgilenmiyor, beni seyrediyordu.

"O espriler hâlâ işe yarayabilir," dedim.

"George, o espriler her zaman işe yarar."

"Ama aptal zenci numaralarına gerek yok."

"İnsanların artık öyle şeylerden hoşlanacaklarını sanmıyorum," dedi. "Louisiana veya Alabama'da belki ama Herald'dakilerin komünist sempatizanı dedikleri Austin'de değil. Zaten o tür esprilerden hoşlanmıyorsun, doğru mu tahmin etmişim?"

"Evet. İstersen bana kızabilirsin ama zenci fıkralarını iğrenç buluyorum. Zaten ne gereği var? Açık saçık fıkralar olabilir... Oğlanlar üzerlerine büyük gelen vatkalı takım elbiseler... kızlar dizlerine gelen fırfırlı elbiseler giyer... Mike Coslaw'ın komedide nasıl bir iş çıkaracağını görmek isterdim..."

"Bence on ikiden vururdu," dedi Deke başka bir ihtimali yokmuş gibi. "Çok iyi fikir. Bu işe soyunacak vaktinin olmaması üzücü."

Ağzımı açıp bir şey söyleyecek oldum ama tam o anda beynimde bir şimşek daha çaktı. Ivy Templeton'ın karşı komşuların evinin salonunu görebildiğini söylediği zamanki kadar parlak bir şimşekti.

"George? Ağzın açık kaldı. Hiç iştah açıcı bir manzara değil."

"Zaman yaratabilirim," dedim. "Eğer Ellie Dockerty'yi tek koşulumu kabul etmeye ikna edebilirsen."

Ayağa kalkıp gözucuyla bile bakmadan televizyonu kapadı, oysa Hollywood Kalesi alevler içindeydi ve kovboy Wayne ile Kızılderili halkı arasındaki çatışmanın dönüm noktasındaydık. "Söylemen yeter."

Ne istediğimi söyledikten sonra ayağa kalktım. "Sadie'yle konuşmam gerek. Hemen."

6

Başlangıçta yüzünde katı bir ifadeyle beni dinledi. Sonra gülümsemeye başladı. Gülümseme hoş bir sırıtışa dönüştü. Ona bu fikrin aklıma Deke'le konuşurken geldiğini söylediğimde bana sarıldı. Ama bu kadarı da yetmeyince üstüme çıkıp bacaklarını belime doladı. O gün aramızda süpürgeden eser yoktu.

"Muhteşem! Sen bir dâhisin! Senaryoyu kendin mi yazacaksın?"

"Neden olmasın? Zaman alacağını sanmıyorum." Kullanılabilecek korkunç espriler kafama doluşmaya başlamıştı: *Koç Borman yerdeki muz kabuğuna bakmış, ayy, yine düşeceğim demiş... Üç Japon sırayla uçaktan atlamış. Japonlar ölmüş, sıra ise kırılmış... İyi ki İtalya'da doğmamışız! Niye? Çünkü İtalyanca bilmiyoruz!* "Ama başka konularda yardıma ihtiyacım olacak. Neler yapılması gerektiğini düşündüğümde bir yapımcıya ihtiyaç duyduğuma karar verdim. Umarım bu görevi üstlenirsin."

"Elbette." Vücudunu vücudumdan ayırmaksızın yere kaydı. Böylece eteği sıyrıldı ve bir an için çıplak bacakları ortaya çıktı. Kalkıp sigara üstüne sigara tüttürerek bir süre salonu turladı. İlişkimiz başladığından beri belki kırkıncı kez az kalsın sandalyeye takılıp düşecekti ama düşmedi, çarptığını bile fark etmemiş gibi dengesini topladı. (Ama akşama doğru bacağının moraracağını biliyordum.)

"Yirmilerdeki gibi abartılı kostümler istiyorsan Jo Peet'ten onları ayarlamasını isteyebilirim." Jo, Ellen Dockerty müdireliğe atandıktan sonra ev ekonomisi derslerine atanmıştı.

"Harika!"

"Ev ekonomisi dersindeki kızlar dikiş dikmeye ve yemek yapmaya bayılıyor. George, yemek ayarlamamız gerekmez mi? Provaların geç saatlere sarkması ihtimaline karşı. İşimizin uzayacağına eminim; çünkü provalara başlamakta çok geç kaldık."

"Evet ama sandviçle idare edebiliriz..."

"Gerek yok. Çok daha iyisini yapabiliriz. Hem de çok. Ya müzik? Bize müzik lazım! Elbette banttan çalacağız; çünkü canlı mü-

zikle oyuncular zamanlamayı tutturmakta çok zorlanır." Ve sonra, aynı anda, "Donald Bellingham!" dedik.

"Ya tanıtımlar?" diye sordum.

"Carl Jacoby ve grafik tasarımdakiler o işle ilgilenir. Sadece okula değil, kasabanın her tarafına afişler asarız. Bu sefer sadece velilerin değil, bütün kasabanın gelmesini istiyoruz. Gerekirse ayakta izlesinler."

"Tam isabet," dedim ve onu burnundan öptüm. Heyecanına bayılmıştım. Ben de her geçen saniye daha da heyecanlanıyordum.

"Yardım meselesi ne olacak?" diye sordu Sadie.

"Yeterince para toplayabileceğimize emin olana dek bir şey söylemeyelim. Kimseyi umutlandırmaya gerek yok. Yarın benimle Dallas'a gelip birkaç kişinin ağzını aramaya ne dersin?"

"Tatlım, yarın pazar. Pazartesi okul çıkışı gideriz. Yedinci dersi boşaltabilirsen okul kapanmadan çıkabiliriz."

"Deke'ten emekli hayatını bırakıp çağdaş edebiyat dersini devralmasını isteyeceğim," dedim. "Bana borçlu."

7

Sadie'yle birlikte pazartesi Dallas'a gittik, iş çıkışı trafiğine yakalanmamak için ayağımı gaz pedalından hiç çekmedim. Aradığımız yer, Parkland Memorial yakınlarındaki Harry Hines Bulvarı'nda çıktı. Bir sürü soru sorduk ve Sadie ne yapmayı planladığımızı özetledi. Aldığımız cevaplar tatmin ediciydi ve iki gün sonra yönetmen olarak sondan bir önceki gösteri macerama atılmıştım. *Jodie Cümbüşü.* Herkesi kahkahalara boğacak, şarkılar ve danslarla dolu bir komedi gösterisi. Ve gelirler iyi bir amaç uğruna harcanacaktı. Bu amacın ne olduğunu söylemedik, kimse de sormadı.

O çağa dair iki gözlemim: Bürokrasi azdı ve insanlar birbirine güveniyordu.

8

Kasabadaki herkes gösteriyi izlemeye geldi. Deke Simmons bir konuda haklıydı: O saçma sapan espriler hiç eskimiyordu. En azından Broadway'in iki bin kilometre güneyinde.

Başrollerde Jim LaDue (oyunculuğu kötü değildi ve şarkı bile söyleyebiliyordu) ve Mike Coslaw olduğundan (herkesi gülmekten yerlere yatırdı) gösterimiz Bay Bones ve Bay Tambo'dan çok Dean Martin ve Jerry Lewis gösterisi gibiydi. Skeçlerin çoğu durum komedisine dayanıyordu ve oyuncular sporcu olunca daha da komikleşmişlerdi. Seyirciler ellerini dizlerine vurarak katıla katıla gülüyordu.

Ellen Dockerty banjosunu kaldırdığı raftan indirdi ve kır saçlı bir kadına göre nefes kesici denebilecek bir gösteri sergiledi. Üstelik kankan gösterisi bile yapıldı. Mike ve Jim futbol takımının diğer oyuncularını, kısa bol etek ve paçalı don giyerek sahneye çıkmaya ikna etti. Üstleri çıplaktı. Jo Peet'in ayarladığı perukları takarak ortalığı kasıp kavurdular. Özellikle kasabalı hanımlar, çıplak göğüslü ve peruklu genç oyuncuları görünce çılgına döndü.

Gösterinin finalinde bütün ekip spor salonunun sahnesine doluştu ve birbirleriyle eşleşerek hoparlörlerden gelen "In the Mood" eşliğinde dans ettiler. Etekler uçuştu; ayaklar havaya kalktı; (şık elbiseler giyip fiyakalı şapkalar takmış) Amerikan futbolu oyuncuları kalabalığı nasıl coşturacaklarını iyi bilen amigo kızları havada döndürdü.

Müzik sona erdi. Ter içinde kalan gösteri ekibi kahkahalar eşliğinde öne çıkıp seyircileri selamladı ve seyirciler perde kapandıktan sonra üç (belki dört) kez ayağa kalkıp alkışlayarak beğenilerini gösterdi. Donald yeniden "In the Mood" parçasını çalmaya başladı. Bu sefer oğlanlar ve kızlar sahnenin iki tarafına dizildiler, kenarlardaki masalardan kendilerini bekleyen kremalı pastaları alıp birbirlerine fırlattılar. Seyircilerden onayladıklarını gösteren tezahüratlar yükseldi.

Bu bölüm oyuncuların haberdar olduğu ve sabırsızlıkla beklediği kısımdı, provalarda gerçek pastalar kullanılmamıştı ve seyircinin nasıl bir tepki vereceğine emin değildim. Elbette her şey

harika gitti, pasta savaşları hep öyle gider, çocuklar gösterinin orada sona ereceğini sanıyordu ama benim bir sürprizim daha vardı.

Her tarafları pasta içinde ikinci kez selam vermeye hazırlanırlarken, üçüncü kez hoparlörlerden "In the Mood" duyuldu. Çocuklar şaşkın şaşkın etrafa bakındıklarından öğretmenlere ayrılan sıradakilerin, ellerinde Sadie ile benim koltukların altına sakladığımız pastalarla ayağa kalktıklarını görmediler. Pastalar havada uçuştu ve oyuncular ikinci kez kremaya bulandı. Koç Borman'ın iki pastası vardı ve ikisinde de hedefi on ikiden tutturdu: Gözde oyun kurucumuz ve yıldız defans oyuncumuz suratlarına birer pasta yediler.

Her tarafından pasta akan Mike Coslaw tezahürata başladı: "Bay A! Bayan D! Bay A! Bayan D!"

Önce diğer oyuncular, sonra seyirciler bu tezahürata katıldı. El ele sahneye çıktık. Bellingham parçayı baştan başlattı. Çocuklar iki tarafımıza dizildi. "Dans! Dans! Dans!" diye bağırıyorlardı.

Seçme şansımız yoktu. Kız arkadaşımın, her tarafına pasta bulaşması riskini göze alarak yerde kaymaktan hiç hoşlanmayacağını düşünmüştüm ama öyle olmadı. Sadie Hawkins dansından beri ilk kez mükemmel dans ettik. Parçanın bitimine doğru Sadie'nin iki elini birden sıktım ve başını salladığını gördüm *-Tamam, sana güveniyorum-* ve kayarak bacaklarımın arasından geçti. Ayakkabıları birinci sıradaki seyircilerin üstüne uçtu, eteği kalçalarına kadar açıldı... Ama Sadie, neredeyse mucizevi bir şekilde tek parça halinde geri gelmeyi başardı. Her yanı kremaya bulanmış ellerini kaldırıp bizi deliler gibi alkışlayan seyircileri selamladı ve pastalı eteğinin kenarlarından tutarak reverans yaptı.

Çocukların da Mike Coslaw'ın kafasının altından çıktığına emin olduğum bir numaraları vardı - gerçi hiçbir zaman bunu itiraf etmedi. Arkaya iki pasta saklamışlardı. Biz sahnenin ortasına geçmiş seyircilere selam verir ve alkışların tadını çıkarırken, üstümüze uçan pastaların hedefi olduk. Kalabalıksa bu manzara karşısında deliye döndü.

Sadie, dudağını kulağıma yaklaştırıp serçeparmağıyla kremaları temizledikten sonra, "Tüm bunları bırakıp nasıl gideceksin?" diye fısıldadı bana.

9

Daha bitmemişti.

Deke ve Ellen neredeyse mucizevi bir şekilde hiçbir yerlerine pislik bulaştırmadan pasta ve krema yığınlarının arasından geçip sahnenin ortasına yürüdüler. Kimse onlara pasta atmayı hayal bile edemezdi.

Deke sessizliği sağlamak için ellerini kaldırdı. Ellen Dockerty konuşma yapmak için bir adım öne çıktığında salonda çıt çıkmıyordu. Seyirciler uslu çocuklar gibi koltuklarına oturmuş sahneyi izliyorlardı.

"Bayanlar ve baylar, bu geceki *Jodie Cümbüşü*'nü üç gösteri daha takip edecek." Kalabalık bu sözlere alkışlarla karşılık verdi.

"Bunlar para toplama amaçlı gösteriler," diye devam etti Ellie alkışlar sona erdiğinde. "Şimdi size gösterilerden elde edilen gelirin nereye harcanacağını büyük bir mutlulukla -evet, bunu söylemek beni gerçekten mutlu edecek- açıklayacağım. Geçtiğimiz sonbahar en değerli öğrencilerimizden birini kaybettik ve hepimiz aramızdan çok erken ayrılan Vincent Knowles'un yasını tutuyoruz."

İçeriyi ölüm sessizliği kapladı.

"Hepinizin tanıdığı bir kız, önde gelen öğrencilerimizden biri, bu kazada fena yaralandı. Bay Amberson ve Bayan Dunhill, bu gösterilerden toplanan paralarla Roberta Jillian Allnut'un önümüzdeki haziran ayında Dallas'ta estetik ameliyat geçirmesini sağlayacaklar. *Jodie Cümbüşü*'nün muhasebeciliğini üstlenen Bay Sylvester'ın söylediğine göre Allnut ailesinin hiçbir şey ödemesi gerekmeyecek, Bobbi Jill'in sınıf arkadaşları ve siz kasabalılar sayesinde ameliyatın parası gösterilerden elde edilen gelirle ödenebilecek."

İnsanların anlatılanları sindirmeye çalıştıkları kısa bir sessizliğin ardından herkes ayağa fırladı. Gök gürültüsü gibi bir alkış koptu. Gözlerim sıraların arasındaki Bobbi Jill'e kaydı. Elleriyle yüzünü örtmüş ağlıyordu. Annesi kollarını kızının boynuna dolamıştı.

Bu, orada yaşayan insanlar dışında kimsenin umursamadığı, anayolun uzağındaki tepelere kurulmuş ufak bir kasabada yaşa-

nan olağan gecelerden biriydi. Kimsenin onları umursamamasının bir önemi yoktu; çünkü onlar birbirlerini umursuyorlardı. Yüzünü ellerine gömmüş hıçkıra hıçkıra ağlayan Bobbi Jill'e baktım. Sadie'ye baktım. Saçlarına krema bulaşmıştı. Gülümsedi. Gülümsedim. Dudaklarını oynatarak, "Seni seviyorum George," dediğinde ben de ona aynı şekilde, "Seni Seviyorum," diyerek karşılık verdim. O gece onları ve onlarla orada olmayı gerçekten bir lütuf gibi görüyordum. Hayatım boyunca kendimi hiç bu kadar canlı hissetmemiş, canlı olduğuma hiç bu kadar memnun olmamıştım. Gerçekten, nasıl bütün bunları bırakıp gidecektim?

Kıyamet iki hafta sonra koptu.

10

Cumartesi günüydü, alışveriş günü. Sadie ve ben 77. Otoyol'daki Weingarten'e gitmeyi alışkanlık haline getirmiştik. Hoparlörlerden duyulan Mantovani eşliğinde arabalarımızı ittirir, meyveleri inceler ve etlerdeki indirimlere bakardık. Dana veya tavuk arıyorsanız dilediğiniz her parçayı bulabilirdiniz. Bence hava hoştu, dana ve tavukla sonsuza kadar yaşayabilirdim, ayrıca üç yıldır geçmişte yaşamama karşın fiyatlara hâlâ inanamıyordum.

O gün aklımda alışverişten fazlası vardı. Mercedes Sokağı 2706 numarada yaşayan Hazzard ailesini ve Lee Oswald'ın yakında evim diyeceği sol taraftaki harabeyi düşünüyordum. *Jodie Cümbüşü* bütün vaktimi alsa da o bahar üç kere daha Mercedes Sokağı'na gitmiştim. Ford'umu Fort Worth şehir merkezindeki bir otoparka bırakıp otobüse biner ve Mercedes'in bir kilometre uzağındaki Winscott Yolu durağında inerdim. Bu seyahatlerde kotumu ve ikinci el eski püskü ceketimi giymeye özen gösteriyordum. Çizmelerim hep toz içindeydi. Soran olursa şehrin batısındaki Teksas Metal Fabrikası'nda gece bekçisi olarak iş bulduğumu ve ucuz bir yer aradığımı söyleyecektim. Bu kadarı güvenilir bir birey olduğumu düşünmelerine yeter (kimse doğrulamaya kalkmadığı sürece) ve evin neden sürekli sessiz, perdelerin gündüzleri bile neden kapalı olduğunu açıklardı.

Mercedes Sokağı'ndan Monkey Ward Deposu'na yaptığım yürüyüşler sırasında ve geri dönerken elimde her zaman gazetenin kiralık evler sayfası açık olurdu. Evinin önünden geçerken Bay Hazzard'a gözüm ilişirdi bazen. Otuzlarında, dev gibi bir adamdı. Rosette'in oynamayı reddettiği iki pis çocuğu ve donuk suratlı yaşlı annesi de bazen ortalıkta olurdu. Kadın genellikle ayağını sürüyerek yürüyor ve ben evlerinin önünden ağır adımlarla geçerken şüpheli gözlerle beni süzüyordu. Ama ağzını açıp tek kelime ettiği olmadı.

Üçüncü seferimde Hazzard'ın kamyonunun arkasında paslı bir karavan gördüm. O ve çocuklar çimenlerde durmuş onları izleyen yaşlı kadının donuk bakışları eşliğinde kutuları karavana yüklüyordu. Bastonuna yaslanmış olan kadın, tüm duygularını gizleyen felçli yüzüyle heykel gibi kımıldamadan duruyordu. Bence zaten hiçbir şey hissetmiyordu. Oysa ben mutluydum. Hazzard'lar taşınıyordu. Onlar gittiğinde George Amberson adlı bekçi, 2706 numarayı kiralayacaktı. Şimdi yapmam gereken, evi benden önce başkasının kapmasını engellemekti.

O cumartesi günü, alışverişe çıktığımızdan beri bunu yapmanın kesin bir yolu olup olmadığını bulmaya çalışıyordum. Aklım kısmen Sadie'deydi, sorularını cevaplıyor, doğru tepkiler veriyor, sütlerin önünde çok oyalandığında espri yapıyor, yiyeceklerle dolu market arabasını otoparka ittiriyor, torbaları Ford'un bagajına koyuyordum. Ama bunları otomatik pilotta yapıyordum, aklım Fort Worth'la ilgili planlarımdaydı. İşimi bitiren de bu oldu. Ağzımdan çıkanı kulağım duymuyordu ve ikili bir hayat sürüyorsanız, bu, en tehlikelisidir. Sadie'nin evine döndüğümüz sırada yol boyunca hiç konuşmadan (bir sorun olduğunu fark etmem gerekirdi) oturdu, bense Ford'un radyosunda çalan şarkılara eşlik ediyordum. Hâlâ yürekten bağlı olduğum Sunliner'ım şimdilik zımba gibiydi ama üretileli yedi yıl olmuş, kilometre kadranı yüz bin kilometreyi geçmişti. Pek bir ömrü kalmamıştı anlayacağınız.

Sadie'nin paketlerini tek seferde mutfağa taşıdım ve onca ağırlığı tek seferde taşıyarak gösterdiğim kahramanlığı vurgulamak için biraz homurdanıp yakındım. Sadie'nin gülümsemediğini fark

etmedim ve balayı dönemimizin sona erdiğini henüz bilmiyordum. Aklım hâlâ Mercedes Sokağı'ndaydı. Oraya gittiğimde nasıl bir gösteri sergilemem gerektiğini, daha doğrusu nasıl bir hikâye anlatacağımı çözmeye çalışıyordum. Hassas bir konuydu. Sıradan biri gibi görünmeliydim; çünkü insanlar sıradan yüzlere dikkat etmez. Kesinlikle hafızalarda yer etmek istemiyordum. Bir de Oswald'lar meselesi vardı. Kadın İngilizce bilmiyordu, adam da sosyal biri sayılmazdı; yani herhalde benimle konuşmaya yeltenmezlerdi ama 2706 numaralı ev ile evim birbirine çok yakın olacaktı. Geçmiş inatçı olabilir ama gelecek hassastır. İskambil kâğıdından bir ev gibidir. Hazır olana dek onu değiştirmemeye özel göstermeliydim. Belki mecburen...

Sadie konuşmaya başladı ve kısa süre sonra bildiğim (ve sevdiğim) hayat paramparça oldu.

11

"George? Salona gelebilir misin? Seninle konuşmak istiyorum."

"Önce hamburgerleri ve pirzolaları buzdolabına koysam? Galiba buzlar eri..."

"Bırak erisin!" diye bağırdı ve o bağırışla daldığım uykudan uyandım.

Durduğu yöne doğru döndüm ama çoktan salona geçmişti. Kanepenin yanındaki masada duran sigara paketinden bir sigara çıkarıp yaktı. Israrlarım yüzünden sigarayı azaltmaya çalıştığından ve benim yanımda içmemeye özen gösterdiğinden, bu hareketi sesini yükseltmesinden bile daha fazla tedirgin etti beni.

Salona gittim. "Ne oldu hayatım? Sorun nedir?"

"Her şey. O şarkı da neydi?"

Yüzü bembeyazdı, suratında kararlı bir ifade vardı. Sorusunun yanıtını almadan beni rahat bırakmayacaktı. Sigarayı bir kalkan gibi önünde tutuyordu. Bir noktada açık verdiğimi anlamaya başladım ama nasıl ve ne zaman olduğunu bilmiyordum. Ürkütücü bir andı benim için. "Neden bahsettiğini bilmi..."

"Arabayla eve dönerken bir şarkı söylüyordun. Hem de bağıra çağıra."

Hatırlamaya çalıştım ama hatırlayamadım. Tek bildiğim sürekli Mercedes Sokağı'ndakilere uyum sağlamak istiyorsam feleğin sillesini yemiş bir işçi gibi giyinmem gerektiğini düşünüp durduğumdu. Şarkı söylemiş olabilirdim - zihnim meşgulken sık sık şarkı söylerim, herkes öyle yapmaz mı?

"Radyo KLIF'te duyduğum bir parçadır herhalde. Dilime takılan bir şey. Şarkıları bilirsin. Neden bu kadar kızdığını anlamıyorum."

"Demek Radyo KLIF'te duyduğun bir şey... Ne zamandan beri radyoda 'Memphis'te bir bar kraliçesiyle tanıştım/beni eğlenmek için odasına çağırdı' gibi sözleri olan şarkılar çalınıyor?"

Az kalsın yüreğime inecekti; donup kaldım. "Honky Tonk Women" - demek söylediğim şarkı oydu. Neredeyse sekiz yıl sonra piyasaya sürülecek bir şarkı. Üstelik uzun süre Amerikan listelerine giremeyecek bir grup tarafından. Aklım başka yerde olabilirdi ama nasıl olur da bu kadar büyük bir hata yapardım?

"Bana dokundu ve beynim havalara uçtu? Böyle sözler? Hem de radyoda? Böyle bir şarkı çalacak olsalar sansür kurulu, radyo istasyonunu bir saniye tereddüt etmeden kapatırdı!"

Öfkelenmeye başladım. Daha çok kendime öfkeliydim... Ama öfkem sadece kendime değildi. Ben iki direk arasına gerilmiş telde yürümeye çalışıyordum, karşımdaki kadınsa bir Rolling Stones şarkısı yüzünden bağırıp çağırıyordu.

"Sakin ol Sadie. Bir şarkı işte. Nereden duyduğumu bilmiyorum."

"Yalan söylüyorsun! Yalan söylediğini ikimiz de biliyoruz!"

"Öfkeden deliye dönmüşsün. Sanırım torbalarımı alıp eve gitsem iyi olacak." Kontrolü elimden bırakmamaya çalıştım. Ses tonum kulağıma tanıdık geliyordu. Yarı sarhoş eve döndüğü zamanlarda Christy'yle böyle konuşurdum. Eteği sıyrılmış, bluzunun düğmeleri yanlış iliklenmiş, saçı başı birbirine girmiş halde eve dönüşü gözümün önüne geldi. Dağılmış rujundan bahsetmiyorum bile. (Bardağa sürtündüğü için mi yoksa başka bir bar kuşunun dudakları yüzünden mi?)

Bunların aklıma gelmesiyle daha da öfkelendim. Yine yanlış, diye düşündüm. Sadie'yi mi, Christy'yi mi, yoksa kendimi mi kas-

tettiğimi bilmiyorum, o anda bir önemi de yoktu. Yakalandığımız zaman hepimiz çok öfkelenmez miyiz?

"Bu eve bir daha adım atmak istiyorsan bana o şarkıyı nerede duyduğunu söyle. 'Su sızdırmaması için tavuğu çifte torbaya koyayım mı?' diye soran kasiyere söylediğin şeyi de nereden duyduğunu söyle."

"Neden bahsettiğin konusunda hiçbir..."

"Mükemmel şalgam cücüğü dedin kasiyere. Bunu nereden duyduğunu söylesen iyi olacak. Ya da işi pişirmek, paklamak, yandan çarklı gibi lafları. Bu tabirleri nerden duyduğunu bilmek istiyorum. Onları sadece sen kullanıyorsun, başka kimse kullanmıyor. Uykunda konuşurken tekrarladığın aptal Jimla tezahüratının seni neden o kadar korkuttuğunu bilmek istiyorum. Derry'nin nerede olduğunu ve neden Dallas'a benzediğini öğrenmek istiyorum. Ne zaman evlendiğini, kiminle evli olduğunu, ne kadar süre evli kaldığını bilmek istiyorum. Florida'dan önce nerede olduğunu bilmek istiyorum, Ellie Dockerty bilmediğini, referanslarının bir kısmının sahte çıktığını söyledi. Daha doğrusu onun tabiriyle şaibeliymiş."

Ellen'ın bunu Deke'ten öğrenmediğine emindim ama... bir şekilde öğrenmişti demek. Yalanımı keşfetmesine çok şaşırmadım, beni şaşırtan Sadie'ye yumurtlamasıydı. "Sana bunları anlatmaya hakkı yoktu!"

Elini kaldırdığında, sigaranın külü üstüne döküldü. Sadie, külü silkeleyip sigarayı söndürdü. "Bazen... Bilmiyorum... Başka bir gezegenden geldiğini düşünüyorum! Memphis'li sarhoş kadınlarla yatmakla ilgili şarkılar söylenen bir dünyadan. Ke... ke... kendime bunun bi... bir ö... önemi olmadığını söylemeye çalıştım, aşk her şeyin üstesinden gelir dedim ama gelmiyor. Aşk yalanların üstesinden gelmez." Sesi titriyordu ama ağlamadı. Gözlerini gözlerime dikti. Orada sadece öfke olsaydı her şey çok daha kolay olurdu. Ama o gözlerde sevgi de vardı. Bir açıklama yapmam için yalvarıyordu bana.

"Sadie, eğer..."

"Hayır! Artık olmaz. Bana utanacağın ve beni utandıracak hiçbir şey yapmadığından bahsetme. Bırak da ona kendim karar vereyim. Ya süpürge gidecek ya sen. Son kararım bu."

"Bilseydin böyle..."

"O zaman anlat!"

"Yapamam." Öfkem aşırı şişirilmiş bir balon gibi patlayıp yerini duygusal körlüğe bıraktı. Gözlerimi gözlerinden kaçırdığımda bakışlarım masaya kaydı ve orada gördüğüm şey yüzünden az kalsın bayılacaktım.

Önümüzdeki yaz Reno'daki işlere yapacağı başvurular için doldurduğu formlar. En üstteki Harrah Oteli ve Kumarhanesi'nin başvuru formuydu. İlk satıra büyük harflerle adını yazmıştı. Hiçbir zaman ona sormayı akıl etmediğim ikinci adı da dahil olmak üzere tam adını.

Yavaşça uzanıp parmağımı ikinci adın ve soyadının ilk hecesinin altına koydum. **DORIS DUN.**

Sokaktaki mülklerle ilgilenen bir emlakçıymış gibi Frank Dunning'in eşiyle konuştuğum günü hatırladım. Sadie Doris Dunhill olarak doğan Sadie, Doris Clayton'dan yirmi yaş büyüktü ama iki kadının da masmavi gözleri, pürüzsüz tenleri ve dolgun göğüsleri vardı. İki kadın da sigara içiyordu. Hepsi bir tesadüf olabilir ama değildi. Olmadığını biliyordum.

"Ne yaptığını sanıyorsun?" Suçlarcasına sormuştu bu soruyu, *neden sorularımı cevaplamaktan kaçıyorsun* demek istiyordu ama artık öfkeli değildim. Hissettiklerimin öfkeyle uzaktan yakından ilgisi yoktu.

"Nerede olduğunu bilmediğine emin misin?" diye sordum.

"Kimin? Johnny'nin mi? Johnny'yi mi kastediyorsun? Neden..." O zaman pes etti. Yüzünden anladım bunu. "George, gitmen gerekiyor."

"Ama nerede olduğunu öğrenebilir," dedim. "Çünkü ailen biliyor ve ailen onun mükemmel bir adam olduğunu düşünüyor. Bunu sen kendin söyledin."

Ona doğru bir adım attım. Bir adım geriledi. Delirmiş olduğunu yeni kavradığı birinden uzaklaşmaya çalışır gibi, benden uzaklaştı. Gözlerinde korku vardı, hiçbir şey anlamıyordu, yine de susamadım. O an kendimi bile korkuttuğumu hatırlıyorum.

"Annenlere ona hiçbir şey söylememelerini söylesen bile onlar lafı ağızlarından alır. Çünkü o etkileyici biri. Öyle değil mi Sadie? Deliler gibi el yıkamadığında veya kitaplarını alfabetik sıraya dizmediğinde veya cinselliğin ne kadar iğrenç olduğundan bahsetmediğinde o çok, hem de çok etkileyici biri. Baksana, seni tavlamayı başarmıştı."

"Lütfen git George." Sesi titriyordu.

Uzaklaşmak yerine ona doğru bir adım attım. Bir adım daha gerileyince duvara çarptı... Ve bir çığlık attı. O halini görmek bende, isteri krizi geçiren birinin suratına atılan tokat veya bir uyurgezerin kafasından aşağı dökülen bir bardak soğuk su nasıl bir etki yaratırsa öyle bir etki yarattı. Salonla mutfak arasındaki sahanlığa çekilip teslim olurcasına ellerimi havaya kaldırdım. Yaptığım buydu, teslim oluyordum.

"Gidiyorum. Ama Sadie..."

"Nasıl yapabildiğini anlamıyorum," dedi. Yanakları gözyaşlarıyla ıslandı. "Neden her şeyi düzeltmeyi reddettiğini anlamıyorum. Harika bir ilişkimiz vardı."

"Hâlâ var."

Başını iki yana salladı. Yavaş ama kararlı bir hareket.

Rüyada gibiydim. Ayaklarımı zorlayarak mutfağa geçtim, tezgâhtaki torbada duran vanilyalı dondurmayı alıp dondurucuya koydum. Bir parçam bunun bir kâbus olduğunu, yakında uyanacağımı söylüyordu ama daha büyük parçam yediğim kazığın farkındaydı.

Sadie kapıda durmuş beni izliyordu. Bir elinde yeni yaktığı sigara, diğerinde iş başvuruları vardı. Doris Dunning'le olan ürkütücü benzerliği artık açıkça görebiliyordum, niçin daha önce görememiştim? Aklım başka yerlerde olduğu için mi? Yoksa kendimi bulaştırdığım işin boyutlarını hâlâ tam kavrayamadığımdan mı?

Sinekliğe gidip kapının eşiğinde durdum. Ve son bir kez ona baktım. "Ona karşı dikkatli ol Sadie."

"Johnny bir sürü işe bulaşmıştır ama tehlikeli biri değildir," dedi. "Annemler asla nerede olduğumu ona söylemez. Bana söz verdiler."

"İnsanlar her zaman sözlerini tutmaz. İnsanlar bazen kontrollerini kaybeder. Hele akli dengeleri yerinde değilse ve baskı altındaysalar."

"Artık gitmelisin George."

"Bana, ona karşı dikkatli olacağına söz verirsen giderim."

"Söz veriyorum! Söz veriyorum! Söz veriyorum!" diye bağırdı. Parmaklarının arasındaki sigara titriyordu; kızarmış gözlerindeki şok, acı ve öfkeyse çok daha korkunçtu. Arabama gidene kadar bakışlarını üzerimde hissettim.

Lanet olası Rolling Stones.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

1

Sınav dönemi başlamadan birkaç gün önce Ellen Dockerty beni ofisine çağırdı. Kapıyı kapadıktan sonra, "Başına açtığım dertler için özür dilerim George ama yine yapmam gerekse farklı davranır mıyım bilmiyorum," dedi.

Hiçbir şey söylemedim. Artık öfkeli değildim ama hâlâ şaşkındım. Kavgadan beri çok az uyuyabilmiştim ve sabahın dördüyle ileride de samimi olacağımı hissediyordum.

"Teksas Okul Yönetimi Kural Kitabı'nın yirmi beşinci maddesi," dedi bu sözler her şeyi açıklıyormuşçasına.

"Ne demek istiyorsun Ellie?"

"Nina Wallingford dikkatimi bu konuya çekti." Nina bölge hemşiresiydi. Her yıl Denholm beldesindeki üç tanesi bir ya da iki sınıftan ibaret olan sekiz okulu dolaşmaktan Ford Ranch Wagon'unun kilometre hanesine binlerce kilometre yazılmıştır. "Yirmi beşinci madde, eyaletin aşı kurallarıyla ilgilidir. Sadece öğrencileri değil, öğretmenleri de kapsar. Nina, senin hangi aşıları olduğuna dair hiçbir kayıt bulamadığını söyledi. Tıbbi geçmişin bilinmiyormuş."

İşte böyle. Sahte öğretmen çiçek aşısı olmadığı için yakalandı. Eh, en azından ileri Rolling Stones bilgim veya ezberlediğim uygunsuz pop şarkıları yüzünden yakayı elevermemiştim.

"*Cümbüş*'le o kadar meşguldün ki, sana iş çıkarmamak için önceki okullarına yazayım dedim. Florida'dan yedek öğretmenlerin aşı kaydını tutmadıklarını söyleyen bir mektup geldi. Maine ve Wisconsin'dense, 'Öyle birini tanımıyoruz,' diyen mektuplar aldım."

Öne eğilip gözlerimin içine baktı. Uzun süre aynı şekilde karşılık veremedim. Sonunda gözlerimi gözlerine dikmeyi başardığımda orada beni çok rahatsız eden sonsuz bir anlayış vardı.

"Eyalet Eğitim Kurulu bir sahtekârı işe almamıza aldırır mı? Evet. Aldığın maaşların geri alınması için yasal işlemler bile başlatabilirler. Benim umurumda mı? Kesinlikle hayır. Okuldaki çalışmaların örnek gösterilecek türden. Sadie'yle, Bobbi Jill Allnut için yaptığınız akıl almaz bir şeydi, bence yılın öğretmeni ödülünü bile hak ettin."

"Teşekkürler," diye mırıldandım. "Sanırım."

"Kendime Mimi Corcoran olsa ne yapardı diye sordum. Hayalimdeki Mimi'nin bana söylediği şuydu: 'Eğer önümüzdeki yıl ve bir sonraki yıl için kontrat imzalamış olsa, harekete geçmek zorunda kalırdın. Ama bir ay içinde okuldan ayrılacağına göre hiçbir şey söylememek senin ve okulun çıkarınadır..." Ve ekledi: 'Ama onun söylediği kişi olmadığını bilmesi gereken biri var.'"

Ellie duraksadı.

"Sadie'ye mantıklı bir açıklaman olduğuna emin olduğumu söyledim, ama anlaşılan yokmuş."

Gözucuyla saatime baktım. "Eğer beni kovmuyorsanız Bayan Ellie, beşinci derse hazırlanmam gerek. Dilbilgisi çalışıyoruz. Sanırım tahtaya *Hiçbir suçum yok ama kendimi temize çıkaramam* yazıp onlardan cümleyi parçalarına ayırmayı isteyeceğim. Ne dersiniz? Lise öğrencileri için fazla mı zor?"

"Benim için fazla zor," dedi nazikçe.

"Bir şey daha," dedim. "Sadie zor bir evlilik geçirdi. Kocası şimdi açıklayamayacağım kadar garip biriydi. Adı John Clayton. Bence tehlikeli biri. Sadie'den onun bir fotoğrafını isteyin, böylece ortaya çıkıp soru sormaya başlarsa onu tanırsınız."

"Geleceğini düşünüyorsun çünkü?"

"Çünkü önceden buna benzer bir olaya şahit oldum. Açıklama olarak bu kadarı yeterli mi?"

"Sanırım bununla yetinmem gerekecek, değil mi?"

Bu yanıt beni kesmedi. "Ona soracak mısınız?"

"Evet George." Ciddi miydi, yoksa beni memnun etmek için mi böyle söylüyordu, emin olamadım.

Kapıya vardığımda son derece sıradan bir şeyden bahsedermiş gibi, "O genç kadının kalbini kırıyorsun," dedi bana.

"Biliyorum," dedim ve çıkıp kapıyı kapadım.

2

Mercedes Sokağı. Mayıs sonu.

"Amele misin?"

Yanımda ev sahibiyle 2706 numaranın verandasında duruyordum. Jay Baker adlı hoş bir adamdı. Şişman sayılırdı, evin tam bir klasik olduğunu söyleyecek kadar da cüretkârdı. İçeriyi gezmeyi yeni bitirmiştik ve Baker, delik deşik çatıyı, rutubet lekeleri içindeki duvarları, kırık tuvaleti ve evin küf kokan havasını telafi etmeye yetermiş gibi bana evin "otobüs durağına ne kadar yakın olduğundan" bahsediyordu.

"Gece bekçisiyim," dedim.

"Öyle mi? Fena iş değil. Öldürecek bir sürü boş vaktin vardır."

Karşılık vermedim. Vermemi beklemiyordu.

"Karın veya çocuğun yok mu?"

"Boşandım. Doğuda kaldılar."

"Demek nafaka ödüyorsun, cehennem azabı ha?"

Omuz silktim.

Konuyu kapadı. "Söyle bakalım, evi istiyor musun Amberson?"

"Sanırım," dedim ve iç çektim.

Arka cebinden deri kapaklı kira defterini çıkardı. "İlk ve son ayların kirası, bir de depozito."

"Depozito mu? Dalga mı geçiyorsunuz."

Baker beni duymamış gibi devam etti. "Kira her ayın son cuma günü ödenir. Eksik veya geç ödersen kendini sokakta bulursun. Fort Worth polisi, evden adam atmakta ustalaşmıştır. İşlerini bilirler."

Gömlek cebinden yarım bir puro çıkardı, ısırılmış ucunu ağzına yerleştirip bir kibrit çaktı. Sıcaktan ölüyordum. Uzun ve yakıcı bir yaz vardı önümüzde.

Yeniden iç çektim. Sonra -isteksizliğimi belli ederek- cüzdanımı çıkarıp yirmilikleri saydım. "Tanrı'ya güveniyoruz ama..." dedim. "Anlaşılan güvendiğimiz bir tek o var. Sadece ona veresiye yapılıyor, geri kalan herkes parayı peşin ödemek zorunda."

Güldü ve mavi-gri sigara dumanını havaya üfledi. "Güzel laf, belki bir yerlerde kullanırım. Mesela ayın son cuma günü geldiğinde."

Güney'deki harika evimden sonra bu iğrenç kulübede, bu iğrenç sokakta yaşayacağıma inanamıyordum. Jodie'deki evimin çimlerini biçmekten bile gurur duyardım. Kasabadan henüz ayrılmamıştım ama galiba şimdiden sıla hasreti çekiyordum.

"Faturamı verin lütfen," dedim.

En azından onu bedavaya verdi.

3

Okulun son günüydü. Sınıflar ve koridorlar boştu. Vantilatörler henüz haziranın sekizinde olmamıza rağmen şimdiden bastırmış olan sıcak havayı döndürüp duruyordu. Oswald ailesi Rusya'dan ayrılmıştı, Al Templeton'ın notlarına göre SS *Maasdam* beş gün sonra Hoboken'e demirleyecek ve aile, Amerikan topraklarına adım atacaktı.

Öğretmenler odasında yalnızca Danny Laverty ve ben vardık. "Hey, kanka. Duyduğuma göre kitabını bitirmek için Dallas'a gidiyormuşsun."

"Planım bu." Aslında planım, Fort Worth'a gitmekti, en azından başlangıçta. Okul sonu notlarıyla dolan evrak rafımı temizlemeye başladım.

"Bir eş, üç velet ve ev kredisi yüzünden elim kolum bağlı olmasa, ben de kitap yazmayı denerdim," dedi Danny. "Biliyorsun, savaştaydım."

Biliyordum. Onunla on dakika konuşan herkes bilirdi.

"İki yakan bir araya gelecek mi?"

"İdare ederim."

Cebimde beni Lee Oswald'la işimin biteceğini umduğum nisan ayına kadar idare edecek para vardı. Greenville Caddesi'ndeki İnanç Finans Şirketi'ne bir daha gitmemin gerekeceğini sanmıyordum. Bir kere gitmem bile büyük aptallıktı. Zorlasam kendimi Florida'da yaşananların kötü gitmiş bir eşek şakası olduğuna inandırmayı deneyebilirdim ama Sadie'yle aramızın iyi olduğunu

söyleyerek kendimi kandırmıştım da ne olmuştu? Başıma gelenlere bakın.

Raftaki evrakları alıp çöpe attım... Ve her nasılsa gözden kaçırdığım ufak bir zarf dikkatimi çekti. Kimin o zarflardan kullandığını biliyordum. İçindeki kâğıtta selam sabah veya imza yoktu, sadece parfümünün kokusu. (Belki de hayal görüyordum). İçeriği az ve özdü.

Bana her şeyin ne kadar güzel olabileceğini gösterdiğin için teşekkür ederim. Lütfen vedalaşmaya gelme.

Kâğıdı bir dakika kadar elimde tutup düşüncelere daldım, sonra onu arka cebime tıkıp kütüphanenin yolunu tuttum. Ne yapmayı planlıyordum bilmiyorum. Ona ne söyleyecektim? Ama bunun bir önemi kalmadı; çünkü kütüphanenin ışıkları kapalıydı ve sandalyeler masaların üstüne ters olarak dizilmişti. Kapı kolunu zorladım ama kapı kilitliydi.

4

Öğretmenlere ayrılan park yerinde iki araba kalmıştı, Danny Laverty'nin Playmouth'u ve benim Ford'um. Arabamın canı çıkmıştı ama onunla özdeşleşebiliyordum; benim de canım çıkmıştı.

"Bay A! Bekleyin Bay A!"

Mike ve Bobbi Jill otoparkın diğer ucundan koşarak bana doğru geliyordu. Mike'ın elinde ufak bir hediye paketi vardı. Yanıma geldiklerinde onu bana uzattı. "Bobbi'yle birlikte size bir hediye aldık."

"Hiç gerek yoktu Mike."

"Hayır vardı."

Bobbi Jill'in ağladığını görmek beni duygulandırdı. Artık suratına kat kat Max Factor sürmüyordu. Çirkin yara izinin günlerinin sayılı olduğunu bildiği için onu saklamaya çalışmayı kesmişti. Yanağıma bir öpücük kondurdu.

"Çok çok teşekkürler Bay Amberson. Sizi hiç unutmayacağım." Mike'a baktı. "İkimiz de unutmayacağız."

Muhtemelen unutmayacaklardı. Ne güzel! Kapısı kilitli karanlık kütüphaneyi bana unutturmasa da bu sevgi gösterisi biraz olsun toparlanmamı sağladı.

"Açın," dedi Mike. "Umarım beğenirsiniz. Kitabınız için."

Paketi açtım. İçinden on beş santim uzunluğunda, beş santim genişliğinde tahta bir kutu çıktı. İçi ipek kaplı kutunun içinde sapına GA işlenmiş bir Waterman dolmakalem vardı.

"Ah Mike," dedim. "Hiç gereği yoktu."

"Saf altından olsa bile bize yaptığınız iyiliklerin karşılığını ödemeye yetmezdi," dedi. "Hayatımı değiştirdiniz." Bobbi'ye baktı. "İkimizin de hayatını değiştirdiniz."

"Mike," dedim. "Benim için zevkti."

Bana sarıldı. 1962'de bir erkeğin size sarılması ucuza alınacak bir hareket değildir. Ben de seve seve onu kucakladım.

"Lütfen bağımızı koparmayalım," dedi Bobbi Jill. "Dallas uzak sayılmaz."

"Kaybetmeyiz," dedim ama ne ben onlara yazacaktım ne de onlar bana. Hayatlarına devam edeceklerdi ve şansları yaver giderse önlerinde uzun ve parlak bir hayat olacaktı.

Birkaç adım uzaklaşmışlardı ki, Bobbi bana döndü. "Bayan Sadie'yle ayrılmanız çok üzücü. Duyduğumda kendimi çok kötü hissettim."

"Ben hâlâ kendimi kötü hissediyorum," dedim, "Ama doğru olan buydu."

Evet, dönüp daktilomu ve hepsi hâlâ bir bavula sığan diğer eşyalarımı paketledim. Kalan üç beş parçayı karton kutulara koydum. Anacaddedeki kırmızı ışıklardan birinde kutuyu açıp kaleme baktım. O kadar güzeldi ki... Onu bana hediye etmeleri çok duygulandırmıştı beni. Vedalaşmak için beklemeleri de. Yeşil yandı. Kutunun kapağını şak diye kapayıp yoluma devam ettim. Boğazım sızlıyordu ama gözlerim kupkuruydu.

5

Mercedes Sokağı'nda yaşamak pek de hoş bir deneyim değildi.

Gündüzler çok kötü sayılmazdı. Okuldan dönen çocukların bağırışları; posta kutularını kontrol eden veya ipe çamaşır asan ev kadınlarının sohbetleri; külüstür arabalarla sokaktan geçen gençlerin dinledikleri Radyo KLIF'te çalan şarkılar sokakta yankılanırdı. Gece iki ila altı arası da kötü değildi. Bebekler de beşiklerinde (veya beşiğe dönüştürülmüş çekmecelerde) uykuya daldıklarından sokağa sessizlik çökerdi. Bazen bütün gün dükkânlarda, fabrikalarda veya çiftliklerde ter döken babaların horlamaları duyulurdu.

Ama öğleden sonra dört ila altı arası sokak, eve dönüp ödevlerini yapmaları için çocuklarına bağıran annelerden ve işten eve dönüp bağıracak başka kimseleri olmadığından, karılarına bağıran babalardan oluşan bir cehenneme dönerdi. Kadınların çoğu kocalarına aynı şekilde karşılık verirdi. Saat sekiz sarhoş babalar saatiydi ve on bire doğru, barlar kapandığı için veya paraları bittiği için sonuncuları da eve dönen bu adamlar gerçekten aşırı gürültü yapardı. O saatlerde çarpan kapıların, kırılan camların sesini ve kavgaları duyardım. Sarhoşlardan bazıları hınçlarını karılarından veya çocuklarından çıkarır, zavallılardan yükselen acı dolu çığlıklar bütün evlerden duyulurdu. Polislerin duruma müdahale etmek için gelmesiyle beraber perdelerime vururdu polis araçlarının kırmızı ışıkları. Bir iki kere silah sesi duydum, belki havaya sıkılan kurşunlar, belki de birilerine. Bir sabah, erkenden gazetemi almak için kapı önüne çıktığımda yüzünün alt tarafı kurumuş kanlarla kaplı bir kadın gördüm. Dört ev ilerimdeki evin önündeki kaldırıma oturmuş Lone Star birasını yudumluyordu. İşçi mahallesindeki hayata karışmamın akıllıca olmayacağını bilsem de az kalsın nasıl olduğunu sormak için yanına gidecektim. Ama kadın beni görünce hareket çekti. Ben de evime döndüm.

Kimse benim için hoş geldin partisi düzenlemedi, Muffy veya Buffy diye bir kadın beni çocuklar liginin toplantılarına çağırmadı. Mercedes Sokağı'nda ne tanıdık ne dost vardı; sahip olduğum tek şey, düşünecek bolca zamandı. Jodie'deki arkadaşlarımı özleyecek kadar bol zaman. Yapmaya geldiğim işi düşünmememi sağlayan

bir işimin olmasını özleyecek kadar bol zaman. Öğretmenliğin vakit öldürmekten fazlası olduğunu kavramamı sağlayacak kadar bol zaman... Önem verdiği işler insana başka yerde bulamayacağı bir tatmin duygusu yaşatır, bir fark yarattığınızı hissedersiniz. Tüm bunları özlüyordum.

Eskiden harika olan üstü açılır arabamın haline üzülecek zamanı bile buldum. Radyonun bozulması ve motorun teklemesine şimdi bir de paslı egzozun patlamaları eklenmişti. Ön camda hafif bir çatlak vardı. Arabamı yıkamayı uzun zaman önce bırakmıştım ve şimdi -üzülerek söylüyorum- Mercedes Sokağı'ndaki külüstürlere tam uyuyordu.

Ama en kötüsü Sadie'yi düşünecek kadar zamanımın olmasıydı.

O genç kadının kalbini kırıyorsun, demişti Ellie Dockerty. Benim kalbim de iyi durumda değildi. Uykusuz kaldığım bir gece komşu evdeki sarhoş kavgasını dinlerken -*yaptın, yapmadım, yaptın, yapmadım, defol git*- Sadie'ye her şeyi anlatmak gibi bir seçeneğim olup olmadığını değerlendirdim. Bu fikirden hemen vazgeçtim ama sonraki gece yine aklıma girdi. Karşılıklı mutfak masasında oturuşumuzu, akşam güneşi pencereden süzülüp lavaboyu aydınlatırken kahve içişimizi gözümde canlandırabiliyordum. Sakin sakin konuşuyorduk. Ona gerçek adımın Jacob Epping olduğunu, on dört yıl sonra doğacağımı, arkadaşım Al Templeton'ın tavşan deliği dediği bir geçit sayesinde 2011'den geldiğimi söylüyordum.

Onu buna nasıl inandıracaktım? Amerika'dan Rusya'ya iltica etmiş birinin fikir değiştirip kısa süre sonra yanında Rus eşi ve bebeğiyle şimdi yaşadığım sokağın karşısındaki eve taşınacağını mı anlatacaktım? Dallas Texans takımının -henüz adlarını Kovboylar'a çevirmemişlerdi- Houston Oilers'ı sonbaharda, uzatmalarda 20'ye 17 yeneceklerini mi söyleyecektim? Hepsi çok saçmaydı. Yakın gelecekle ilgili başka ne biliyordum? Fazla bir şey değil. Araştıracak zamanım olmamıştı. Oswald hakkında yeterince bilgim vardı ama hepsi buydu.

Delirdiğimi düşünürdü. Ona henüz kaydedilmemiş düzinelerce pop şarkısından dizeler söyleyebilirdim, yine de delirmediğime

onu ikna edemezdim. Beni onları uydurmakla suçlardı – yazar değil miydim? Hem inansa ne olacaktı? Onu beraberimde bu pisliğin içine sürüklemek istiyor muydum? Ağustos ayında Jodie'ye döndüğünde, John Clayton, Frank Dunning'in bir yankısıysa, adamın onun peşine düşecek olması yeterince kötü değil miydi?

"Tamam, defol o zaman!" diye bağırdı sokaktan geçen bir kadın ve bir araba hızlanarak Winscott Yolu'na doğru uzaklaştı. Evimin önünden geçtiği sırada farlarının ışığı bir anlığına da olsa perdelerimin arasından süzülüp tavanı aydınlattı.

"Git kendini becer!" diye bağırdı kadın ve uzaktan bir adam aynı şekilde ona karşılık verdi: "Hemen susmazsan ben seni becereceğim!"

1962 yazında Mercedes Sokağı'nda hayat böyleydi.

Onu bu işin dışında tut, diyordu mantığım. *Bu iş fazlasıyla tehlikeli. Belki bir gün yollarınız yeniden kesişir, Jodie'de bir hayat kurarsınız. Ama şimdi değil.*

Sorun şu ki, benim Jodie'ye dönmek gibi bir seçeneğim yoktu. Ellen'ın keşfettikleri düşünülürse bir daha lisede ders veremezdim. Başka ne iş yapacaktım? Beton mu dökecektim?

Bir sabah kahveyi ocağa koyup gazetemi almaya çıktım. Ön kapıyı açtığımda Sunliner'ın iki arka lastiğinin patlak olduğunu gördüm. Gecenin bir vakti canı sıkılan çocuklardan biri, bıçakla lastiklerin işini bitirmişti.

62 yazında Mercedes Sokağı'ndaki hayat böyleydi işte.

6

14 Haziran Perşembe günü kotumu, mavi işçi gömleğimi ve Camp Bowie Yolu'ndaki ikinci el eşya satan dükkândan aldığım eski deri ceketi giydim. Ardından sabahımı evi arşınlayarak geçirdim. Televizyonum yoktu ama radyom vardı. Haberlerde söylendiğine göre Başkan Kennedy ilerleyen günlerde Meksika'ya gitmeyi planlıyordu. Hava raporunda havanın bulutsuz ve ılık olacağı söylendi. DJ biraz gevezelik ettikten sonra "Palisades Park" şarkısına geçti. Çığlıkları ve bir azalıp bir yükselen melodisiyle insanın beynine işleyen bir şarkı...

Daha fazla dayanamayacak hale geldiğimde saatin çok erken olmasına aldırmaksızın Sunliner'a atlayıp Dallas'ın kuzeybatısındaki Love Field Havalimanı'na gittim. Kısa veya uzun süreli park diye bir seçenek yoktu, sadece park etmek vardı. Günlüğü yetmiş beş sentti. Yazlık şapkamı kafama geçirip terminal binasına olan yarım kilometrelik yolu yürüdüm. Birkaç Dallas polisi kaldırımda durmuş kahve içiyordu ama içeride ne güvenlik görevlileri ne de metal dedektörleri vardı. Yolcular kapıda duran adama biletlerini gösterdikten sonra, beş şirketten birine ait olan uçaklara giden koridorlara yürüyorlardı. American, Delta, TWA, Frontier ve Teksas Havayolları. Seçenekleriniz bunlardı.

Delta gişesinin üstündeki karatahtayı kontrol ettim. 194 numaralı uçuşta rötar yoktu. Emin olmak için görevliye sorduğumda gülümseyip uçağın biraz önce Atlanta'dan havalandığını söyledi. "Erkencisiniz," dedi.

"Elimde değil," dedim. "Kendi cenazesine bile erken gidecek tiplerdenimdir."

Bir kahkaha atıp bana iyi günler diledi. *Time* dergisi satın alıp restorana gittim, şefin dokuz numaralı salatasından ısmarladım. Porsiyon büyüktü, bense açlığımı hissetmeyecek kadar gergindim -insan her gün dünya tarihini değiştirecek biriyle karşılaşmıyor- ama salata sayesinde Oswald ailesinin gelmesini beklerken oyalanacak bir şeyim oldu.

Ana terminali gören bir masadaydım. Kalabalık değildi. Lacivert takım elbise giymiş bir kadına kaydı gözlerim. Saçlarını topuz yapmıştı. İki elinde birer valiz vardı. Zenci bir hamal kadına yaklaştı. Kadın başını iki yana sallayıp gülümsedi - ve kolunu yanından geçerken danışma kulübesine çarptı. Valizlerden biri yere düştü, kadın dirseğini ovuşturdu, sonra valizi yerden alıp yoluna devam etti.

Sadie'nin altı hafta sürecek Reno macerası başlıyordu.

Şaşırdım mı? Kesinlikle hayır. Birbiri üzerine binen hayatlar. Alışmıştım. Koşup restorandan çıkmak, çok geç olmadan onu yakalamak için karşı konulmaz bir arzu duydum mu? Evet.

Bir an bunu yapabilirmişim, bunu yapmalıymışım gibi geldi. Ona (garip bir zaman yolculuğu denkleminin diyemesem de) kaderin bizi tekrar bir araya getirdiğini söyleyebilirdim. Böyle numaralar filmlerde hep işe yaramaz mı? Reno biletimi alana kadar beklemesini rica eder ve oraya vardığımızda ona her şeyi anlatırdım. Zorunlu altı haftalık konaklamanın ardından boşanma emrini imzalayan yargıca bir içki ısmarlayıp bizi evlendirmesini isteyebilirdik.

Ayağa kalkar gibi oldum ama bunu yaparken gazete bayiinden aldığım *Time* gözüme ilişti. Kapakta Jacqueline Kennedy vardı. Gülümsüyordu, ışıl ışıldı, V yakalı kolsuz bir elbise giymişti. "BAŞKANIN EŞİ YAZI GETİRDİ" yazıyordu alt başlıkta. Fotoğrafa bakarken bütün renkler kayboldu ve kadının yüzündeki mutlu gülümseme silinip yerini donuk bir bakışa bıraktı. Şimdi *Air Force One*'da Lyndon Johnson'ın yanında duruyordu ve artık hoş yaz elbisesi yoktu üzerinde. Kan lekeleriyle kaplı pembe, yün bir elbise onun yerini almıştı. Al'ın notlarında veya belki başka bir yerde Leydi Bird Johnson'ın, Bayan Kennedy'yle hastanedeki karşılaşmasını anlatışını okumuştum. Başkanın beyninden parçaların, eşinin elbisesine sıçradığından bahsediyordu. Ve Jacqueline Kennedy'nin elbisesinin eteklerine, çoraplarına ve ayakkabılara bulaşmış kandan...

Kafasından vurulan başkanı ve onun ölümünü takip edecek bütün o ölümleri düşündüm. Ölüler sanki başkanın arkasına dizilmiş bana bakıyorlardı. Sıranın ucu bucağı görünmüyordu.

Arkama yaslanıp Sadie'nin valizlerini Frontier Havayolları'nın gişesine taşıyışını izledim. Ağır oldukları belliydi ama iki büklüm olmadan taşıyordu onları, sırtı dikti, kısa topuklarının sesi parkelerde yankılanıyordu. Görevli, valizleri kontrol edip bagaj bandına yerleştirdi. Sadie'yle konuştular; eski sevgilim ona iki ay önce bir seyahat şirketinden aldığı bileti uzattığında görevli biletin üstüne bir şeyler karaladı. Sadie bileti geri alıp kapının yolunu tuttu. Beni görmemesi için saklandım. Başımı kaldırıp baktığımda çoktan gitmişti.

7

Upuzun kırk dakikadan sonra, bir adam, bir kadın ve iki küçük çocuk -bir oğlan ve bir kız- restoranın önünden geçti. Oğlan babasının elini tutmuş bir şeyler söylüyordu. Baba oğlana bakıyor, başını sallıyor ve gülümsüyordu. Baba, Robert Oswald'dı.

"Delta Havayolları'nın Atlanta'dan havalanan 194 sefer sayılı uçağı havalimanımıza inmektedir. Kapı numarası dört. Delta Havayolları'nın 194 sefer sayılı uçağı havalimanımıza inmektedir," dedi hoparlöre konuşan görevli.

Robert'ın, Al'ın notlarına göre adı Vada olan eşi, küçük kızı kollarına alıp o yöne doğru hızlı adımlarla ilerledi. Marguerite görünürde yoktu.

Çatalımı salatama daldırıp yeşillikleri ağzıma götürdüm ve çiğnedim. Yediklerimin tadını almıyordum. Kalbimse deliler gibi çarpıyordu.

Yaklaşan motorların gürültüsünü duydum, derken DC-8'in beyaz burnu kapıya yanaştı. Yolcuları karşılamaya gelenler kapının etrafına doluştu. Garson omzuma dokunduğunda az kalsın çığlık atacaktım.

"Özür dilerim beyefendi," dedi anlaşılması güç bir Teksas aksanıyla. "Patron başka bir şey isteyip istemediğinizi sormamı rica etti."

"Hayır," dedim. "Teşekkürler."

"Nasıl isterseniz."

İlk yolcular inmeye başladı. Çoğu zengin saç kesimli, takım elbiseli adamlardı. Elbette. Uçaktan önce birinci sınıfta uçan yolcular iner.

"Size bir dilim şeftalili turta getirmemi istemediğinize emin misiniz? Taptaze."

"Hayır teşekkürler."

"Emin misiniz?"

Şimdi ekonomi sınıfında uçan yolcular sürü halinde inmeye başlamıştı, çoğunun ellerinde valizler vardı. Bir kadın ciyaklaması. Yoksa Lee'nin geldiğini görüp sevinç çığlığı atan Vada mıydı?

"Eminim," deyip dergimi elime aldım.

Bu hareketin altında yatan imayı anlayan garson tepemde dikilmeyi bıraktı. Salatamdan kalanları salata sosuna boğup yolcuları izlemeyi sürdürdüm. İşte bir adam ve kucağında bebekle bir kadın. Ama bebek June olamayacak kadar büyük. Yolcular, arkadaşları ve akrabalarıyla sohbet ederek restoranın önünden geçiyordu. Asker üniformalı genç bir adam şakacıktan kız arkadaşının kalçasına bir şaplak indirdi. Kız önce gülüp adamın eline vurdu, sonra da parmak ucunda yükselip onu öptü.

Beş dakika içinde terminal tıka basa dolmuştu. Sonra kalabalık dağılmaya başladı. Oswald'lardan iz yoktu. Aklıma delice bir fikir geldi: Uçakta değildiler. Sadece zamanda yolculuk etmemiş, ayrıca paralel bir evrene atlamıştım. Belki Sarı Kart Adam'ın görevi böyle bir şeyin olmasını engellemekti ama Sarı Kart Adam öldüğü için ben arada kaynamıştım. Oswald diye biri yok muydu? Harika, demek görev de yoktu. Amerika'nın alternatif gerçekliklerinden birinde Kennedy ölecekti ama bunda değil. Sadie'ye yetişebilirdim ve sonsuza dek mutlu yaşardık.

Hedefim olan adamı gördüğümde aklımdan bunlar geçiyordu. Lee ve Robert yan yanaydı, hararetli bir tartışmaya tutuşmuşlardı. Lee büyükçe bir bond çanta taşıyordu. Robert, Barbie'nin eşyalarını andıran yuvarlak köşeli pembe bir valizi eline almıştı. Vada ve Marina arkadan geliyordu. Yamalı bohçalardan biri Vada'nın elinde, diğeri Marina'nın omzundaydı. Kadın şimdilerde dört aylık olan June'u kucağında taşıyor ve kocasına ayak uydurmaya çalışıyordu. Robert ve Vada'nın çocuklarıysa en arkadan geliyor ve meraklı gözlerle yetişkinleri süzüyorlardı. Vada adamlara seslenince restoranın önünde durdular. Robert sırıtıp Marina'nın taşıdığı çantayı aldı. Lee'nin yüzündeki ifade... Eğleniyor muydu? Bilmiş bilmiş mi bakıyordu? Belki ikisi de. Dudaklarının kenarında bir gülümsemenin izleri vardı. Saçları düzgün taranmıştı. Ütülü beyaz gömleği, kumaş pantolonu ve cilalı ayakkabılarıyla Bay Mükemmel'di. Dünyanın öbür ucundan gelmiş bir adama benzemiyordu; giysilerinde tek bir kırışıklık yoktu ve tıraşı sinekkaydıydı. Yirmi iki yaşındaydı ama daha genç gösteriyordu – son verdiğim Amerikan edebiyatı dersine giren gençleri andırıyordu.

Marina da. Henüz yasal olarak içki alabilecek yaşa bile basmayacaktı. Yorgundu, şaşkındı, hayran gözlerle etrafı inceliyordu. Koyu renk saçları ve hüzünlü mavi gözleriyle güzel bir kadındı.

June'un kolları ve bacakları bebek bezine benzettiğim kumaşlara sarılmıştı. Boynuna bile bir şeyler dolanmıştı ve ağlamıyor olsa da ter içindeki yüzü kıpkırmızıydı. Lee bebeği aldı. Marina minnettarlıkla gülümsedi ve dudakları aralandığında dişlerinden birinin eksik olduğunu gördüm. Diğerleri de sararmış, biri neredeyse siyaha dönüşmüştü. Dişleri ile krem rengi teni ve güzeller güzeli gözleri arasındaki zıtlık huzursuz ediciydi.

Oswald eğilip kadının kulağına gülümsemesinin silinmesine yol açan bir şeyler söyledi. Kadın endişeyle adama baktı. Adam bir şeyler daha söyledi ve bunu yaparken bir parmağıyla kadının omzunu dürttü. Al'ın hikâyesini hatırladım, acaba Oswald şimdi de karısına aynı şeyi mi söylüyordu: *Pokhoda sayka* – yürü sürtük.

Ama hayır. Onun canını sıkan bebeğin haliydi. Bebeğin kollarına ve bacaklarına dolanan bebek bezlerini parçalarcasına çıkarıp Marina'ya fırlattı. Kadın hantal hareketlerle bezleri toplamaya çalışırken rezil olup olmadıklarını görmek istercesine etrafa bakıyordu.

Vada geri gelip Lee'nin koluna dokundu. Lee ona aldırmadı, bebeğin boynundaki pamuklu bezi çıkarıp Marina'ya fırlattı. Bez yere düştü. Marina eğilip tek kelime etmeden onu yerden aldı.

Robert yanlarına gelip kardeşinin omzuna nazikçe yumruk attı. Terminal neredeyse tamamen boşalmış, uçaktan inen son yolcular da Oswald ailesinin yanından geçip gitmişti. Robert'ın kardeşine ne dediğini bütün netliğiyle duydum. "Ona bir şans tanı, daha yeni geldi. Nerede olduğumuzu bile bilmiyor."

"Şu bebeğin haline bak," diyen Lee, Robert'ın görebilmesi için June'u havaya kaldırdı. Bu hareketle bebek en sonunda ağlamaya başladı. "Bebeği kahrolası bir mumya gibi kumaşlara sarmış. Onun geldiği yerde böyle yapıyorlar. Güleyim mi, ağlayayım mı bilmiyorum. *Staryj baba!* Kocakarı." Kucağında zırlayan bebekle Marina'ya döndü. Kadıncağız korku dolu gözlerle kocasına baktı. *"Staryj baba!"*

Marina kendileriyle dalga geçildiğini kavrayan ama sebebini anlamayan insanların yaptıkları gibi kocasına sahte bir gülümsemeyle bakıyordu. Aklıma *Fareler ve İnsanlar*'dan Lennie geldi. Derken Oswald'ın yüzünde serseri bir sırıtış belirdi. O an yakışıklı göründüğünü bile söyleyebilirim. Şefkatle karısını önce bir yanağından, sonra öteki yanağından öptü.

"Amerika!" dedi ve karısını yeniden öptü. "Amerika'dayız Marina! Özgürlükler ve rezillikler ülkesi!"

Marina'nın yüzünde ışıl ışıl bir gülümseme belirdi. Oswald karısına Rusça bir şeyler söyleyip bebeği uzattı. Marina, June'u sakinleştirmeye çalışırken Oswald kolunu karısının beline doladı. Görüş alanımdan çıktıklarında Marina hâlâ gülümsüyordu ve kocasının elini tutabilmek için bebeği bir omzuna doğru kaydırmıştı.

8

Eve dönüp -Mercedes Sokağı'ndaki eve ev denirse- uyumayı denedim. Bir türlü başaramayınca kollarımı başımın altına koyup sokaktan gelen gürültüleri dinleyerek Al Templeton'la konuştuğumu hayal ettim. Tek başıma kaldığımda sık sık yapmaya başladığım bir şey. Ölü bir adama göre oldukça gevezeydi.

"Fort Worth'a gelmekle aptallık ettim," dedim ona. "Kayıt cihazını dinleme cihazına bağlamaya kalkarsam birilerinin beni göreceği kesin. O kişi Oswald bile olabilir ve o zaman tarihin akışı değişir. Adam zaten paranoyak, notlarında sen kendin de yazmışsın. KGB'nin ve MVD'nin Minsk'teyken onu izlediklerini biliyordu, burada da FBI ve CIA'in kendisini takibe almasından korkuyor. Zaten FBI bir süreliğine de olsa onu takibe alacak."

"Evet, dikkatli olmalısın," dedi Al. "Kolay olmayacak ama sana güveniyorum dostum. Bu yüzden senden yardım istedim."

"Ona yaklaşmak bile istemiyorum. Havaalanında gördüğümde bile tüylerim diken diken oldu."

"İstemediğini biliyorum ama mecbursun. Bütün hayatını yemek pişirerek geçiren biri olarak sana birkaç yumurta kırmadan omlet yapamayacağını söylediğimde bana inan. Su testisi su yolunda kırılır. Ama bu adamı fazlasıyla ciddiye almak hata olur. He-

rif suç dehası değil. Annesi sürekli aklını meşgul edecek şeyler yapacak. Kalan zamanını da karısına bağırıp çağırarak geçirecek. Hıncını çıkarabileceği başka kimse yok. Uzunca bir süre karısına bağırmaktan ve arada bir onu hırpalamaktan başka bir şey yapmayacak."

"Bence kadını önemsiyor Al. Belki biraz, belki birazdan da fazla. Azarlamasına rağmen bunu görebiliyorum."

"Evet, kadınların canına okuyan asıl onun gibi tiplerdir. Frank Dunning'i düşün. Şimdi bunları bırak da kendi işine bak dostum."

"Kayıt cihazını bağlamayı başarırsam ne olacak? Kavgalarını mı kaydedeceğim? *Rusça* ettikleri kavgaları? Aman ne yararlı olur."

"Adamın aile hayatının sırlarını çözmen gerekmiyor. Hakkında bilgi edinmen gereken kişi George de Mohrenschildt. George de Mohrenschildt'in General Walker'a yapılan saldırıya karışmadığına emin olmalısın. Bunu başarırsan, hata payı diye bir şey kalmaz. Belirsizlik ortadan kalkar. İşin iyi tarafına bak. Oswald seni casusluk yaparken yakalarsa, gelecekte davranışları iyi yönde değişebilir. Belki Kennedy'yi öldürmeyi denemez."

"Buna gerçekten inanıyor musun?"

"Hayır, inanmıyorum."

"Ben de. Geçmiş inatçıdır. Değişmek istemez."

"Dostum, şimdi zırvalamaya başladın..." dedi.

"Konuşana bak," diye mırıldandım.

Gözlerimi açtım. Uyuyakalmışım demek. Akşamın son ışıkları perdelerin arasından içeri süzülüyordu. Evime çok uzakta olmayan bir yerde, Fort Worth'taki Davenport Sokağı'nda Oswald kardeşler ve eşleri akşam yemeği için masaya oturmuş olmalıydı - Lee'nin anavatanına döndüğünden beri yediği ilk yemek olacaktı bu.

Fort Worth'un benim yaşadığım bölümü hareketlendi. Tanıdık gürültüler. Kalkıp -iki koltuktan başka hiç eşyası olmayan- salonumun penceresine gidip perdeyi bir iki milim araladım. (İlk işim perdeleri taktırmak olmuştu. Görmek istiyordum; görülmek değil.)

Kırık dökük verandasındaki "KİRALIK" tabelasıyla 2703 numara hâlâ boştu ama bahçesi işgal edilmişti. Üç kız ip atlıyordu. Elbet-

te Derry'deki Kossuth Sokağı'nda gördüğüm kızlar değildi -bu üçü rengi atmış yamalı kotlar giymişlerdi ve salaş bir havaları vardı- ama Teksas aksanıyla söyledikleri tekerleme aynıydı.

"Charlie Chaplin Fransa'ya gitmiş! Oradaki kadınları seyretmiş! Kraliçeye selam!"

İp atlayan kızın ayağı ipe takıldı ve 2703 numaranın çimenlerine düştü. Diğer kızlar tepesine bindiler ve bir süre üçü pisliğin içinde yuvarlandılar. Sonra ayağa kalkıp şakalaşarak uzaklaştılar.

Arkalarından bakarken, "Ben onları gördüm ama onlar beni görmedi. Bu da bir şeydir. Bu da bir başlangıçtır. Ama Al, bu hikâye nerede bitecek?" diye düşünüyordum.

George de Mohrenschildt her şeyin anahtarıydı, sokağın karşısındaki eve taşınır taşınmaz Oswald'ı öldürmememin yegâne nedeniydi. Petrol izinleriyle ilgili pis işlere karışmış, çapkın bir jeologdu. Karısının parasıyla geçiniyordu. Marina gibi o da Rus mültecisiydi ama kadının aksine soylu bir ailedendi - hatta tam adı Baron George de Mohrenschildt'ti. Lee Oswald'ın kalan birkaç aylık ömründe sahip olacağı tek arkadaştı. Oswald'ı dünyanın sağcı ırkçı general eskisi olmaksızın daha iyi bir yer olacağına ikna eden kişiydi. Eğer Mohrenschildt, Oswald'ın suikast girişiminin parçasıysa benim için işler karışacaktı; o zaman her tür komplo teorisinden söz edilebilirdi. Ne var ki Al, Rus jeoloğun, ünlü olmayı kafaya takmış, akli dengesi yerinde olmayan bir adamın zihnine cinayet tohumları ekmekten fazlasını yaptığına veya yapacağına (dedim ya geçmişte yaşamak bazen kafa karıştırıcı olabiliyor) inanmıyordu.

Al notlarında şöyle yazmıştı: *Oswald, 10 Nisan 1963 günü tek başına hareket etmişse yedi ay sonraki Kennedy suikastına başka bir keskin nişancının karışmış olması ihtimali sıfıra iner.*

Altına büyük harflerle kararını yazmıştı:

OROSPU ÇOCUĞUNUN İŞİNİ BİTİRMEK İÇİN BU KADARI YETER.

9

Beni görmeyen küçük kızları izlemek bana James Stewart'ın başrolü oynadığı *Arka Pencere* filmini hatırlattı. İnsan salonunu terk etmeden bir sürü şey görebilir, hele doğru alet edevata sahipse.

Ertesi gün spor malzemeleri satan bir dükkâna gidip ışığın merceklere çarpıp yansıma yapmaması için dikkatli davranmam gerektiğini düşünerek bir dürbün aldım. 2703 numara Mercedes Sokağı'nın doğu tarafında kaldığından öğleden sonraları sorun çıkmazdı. Dürbünün ucunu perdenin aralığından dışarı çıkarıp mercekleri ayarladığımda Oswald'ın evinin salonu/mutfağı bütün netliğiyle karşımda belirdi.

Eğik Pisa Lambası hâlâ çekmecelerinde çatal bıçağın durduğu masadaydı, birinin kendisini fişe takıp dinleme cihazını harekete geçirmesini bekliyordu. Ama kablonun ucunu on iki saat kayıt yapabilen Japon malı kayıt cihazına bağlamadığım sürece bana bir yararı olmazdı. Denemiş, kendimi Woody Allen komedilerindeki karakterler gibi hissederek yedek lambama konuşmuş ve kaydı dinlediğimde söylenenlerin anlaşılır olduğunu duymuştum. Yani işe koyulmaya hazırdım.

Cesaretimi toplayabilirsem.

10

4 Temmuz'da Mercedes Sokağı hareketlendi. Kimileri bu tatil gününü kurtarılacak hali kalmamış çimenleri sulayarak değerlendirirken -akşam yağmurları haricinde hava sıcak ve kuruydu- kimileri de bahçelerine birer şezlong atıp bira içerek radyodan beyzbol maçlarını dinliyordu. Ergenlik çağındaki gençler, kız kaçıranlarla sokak köpeklerini ve ortalıkta dolanan tavukları korkutuyordu. Kiraz bombalarından biri, bir keresinde tavuklardan birine isabet etti, ortalık kan gölüne döndü, her tarafta tüyler uçuşuyordu. Dışarı fırlayan anne, çocuğu kulağından yakalayıp eve sürükledi. Kadının üstünde iç çamaşırları ve Farmall beyzbol kasketinden başka bir şey yoktu. Sallanarak yürüyüşünden biravski denilen bira-viski

karışımlarından birkaç bardak devirdiğini tahmin ettim. Bir diğer kargaşaysa saat 10'u biraz geçe, biri (muhtemelen arabamın tekerleklerini deşen oğlan) haftalardır Montgomery Ward Deposu'nun otoparkında duran eski Studebaker'ı yaktığında yaşandı. İtfaiye yangını söndürmeye geldiğinde bütün komşular sokağa çıkıp alevleri seyretti.

Ertesi sabah araba enkazına bakmaya gittiğimde, deponun yükleme çıkışındaki telefon kulübesini gördüm ve ani bir dürtüyle Ellie Dockerty'yi aradım. Numarayı ezbere bilmiyordum ama santral görevlisinden numarayı bulup bağlamasını istedim. Kısmen kendimi yalnız hissettiğimden ve sıla hasreti çektiğimden, kısmen Sadie'ye neler olduğunu merak ettiğimden onunla konuşma ihtiyacı duyuyordum.

Ellie ikinci çalışta telefonu açtı, aradığıma çok sevinmişti. Sesindeki neşeyi duymak beni de gülümsetti.

"Sadie iyi. İki kart attı, bir de mektup yazdı. Harrah'ta garsonluk yapıyormuş." Alçak sesle devam etti. "Galiba barda çalışıyor ama yönetim kuruluna söyleyecek değilim."

Sadie'yi bar garsonlarının giydiği mini elbiseler içinde hayal ettim. Uzun bacaklarının harika göründüğüne emindim. Acaba işadamları külotunu görmeye veya içkileri bırakmak için masaya doğru eğildiğinde memelerine bakmaya çalışıyor muydu?

"Seni sordu," diyen Ellie bu sözleriyle beni bir kere daha gülümsetti. "Jodie'dekilerle hiçbir bağının kalmadığını söylemek istemedim. Kitabınla ilgilendiğini ve iyi olduğunu söyledim."

Aylardır *Cinayet Mahalli*'ne bir satır bile eklememiştim ve yazdıklarımı gözden geçirmek için romanı elime aldığım iki seferde de bir sayfa bile okuyamadan geri kaldırmıştım. "İyi olduğunu duyduğuma sevindim."

"Ay sonunda boşanmanın Reno'da yapılabilmesi için gerekli önkoşullardan biri olan altı haftalık ikamet süresini dolduracak ama yaz sonuna kadar kalmaya karar vermiş. Bahşişler harikaymış."

"Ondan müstakbel eski kocasının bir fotoğrafını istedin mi?"

"Jodie'den ayrılmadan hemen önce. Onda yokmuş. Ailesinde birkaç fotoğraf varmış ama yazıp istemeyi reddetti. Evliliğini to-

parlayacağını umduklarından, kocasının fotoğrafını istemekle onları yok yere umutlandıracağından korkuyordu. Senin aşırı tepki verdiğini düşünüyor. Hatta delice davrandığını."

Tam Sadie'min söyleyeceği şeyler. Ama hayır, artık benim Sadie'm değildi. Şimdi birilerinin, "Hey garson, bir bira daha... Gelecek sefer biraları bırakırken biraz daha eğil," dedikleri kadındı. Her erkeğin içinde kıskançlık vardır, benimki de 5 Temmuz günü ayyuka çıkmıştı.

"George? Hâlâ seni seviyor. Aranızı düzeltmek için çok geç değil."

Daha dokuz ay General Edwin Walker'ın hayatına kastetmeyecek olan Lee Oswald'ı düşündüm. "Ama çok erken," dedim.

"Efendim?"

"Hiç. Seninle konuşmak güzeldi Ellie ama birazdan santral devreye girip para isteyecek ve benim bütün bozukluklarım bitti."

"Bir şeyler atıştırmak için uğramayı düşünmez misin? Al'da? Gelirsen Deke Simmons'tan bize katılmasını isterim. Her gün seni soruyor." Jodie'ye dönüp arkadaşlarımı görmenin düşüncesi o sabah belki de keyfimi yerine getirebilecek tek şeydi. "Neden olmasın! Bu akşam gelsem çok mu aceleye getirmiş olurum? Beşe doğru?"

"Mükemmel. Biz taşralılar akşam yemeğini erken yeriz."

"Tamam. Orada olacağım. Yemekler benden."

"Bu sözünü sana hatırlatırım."

11

Al Stevens, iş İngilizcesi dersinden tanıdığım bir kızı işe almıştı. Kızın, Ellie ve Deke'in yanında oturanın ben olduğumu görünce gülümsemesi bana kendimi harika hissettirdi. "Bay Amberson! Sizi görmek ne güzel! Nasılsınız?"

"İyiyim Dorrie," dedim.

"Büyük mönülerden söyleyin. Çok kilo kaybetmişsiniz."

"Doğru," dedi Ellie. "Sana bakacak birine ihtiyacın var."

Deke'in Meksika'dan kalma bronzluğu kaybolmuştu. Anlaşılan emekliliğini evinde oturarak geçiriyordu ve ben ne kadar kilo

kaybetmişsem o da o kadar kilo almıştı. Güçlü bir tokalaşmanın ardından bana beni görmenin ne kadar güzel olduğunu söyledi. Onda yapaylıktan eser yoktu. Ya da Ellie Dockerty'de. Buradan ayrılıp 4 Temmuz'un tavuk patlatarak kutlandığı Mercedes Sokağı'na taşınmak yapılabilecek en büyük deliliklerden biriydi. Umarım Kennedy buna değer, diye geçirdim içimden.

Hamburger, patates kızartması ve elmalı turta yedik. Kimlerin neler yaptığından bahsettik ve Danny Laverty'nin sonunda kitap yazmaya başlamasına güldük. Ellie'nin anlattığına göre, Danny'nin eşi, birinci bölümün başlığının "Kendimi Neye Bulaştırdım Böyle" olduğunu söyledi.

Yemeğin sonlarına doğru, Deke piposunu Prince Albert'la doldururken Ellie, çantasından büyük bir kitap çıkardı ve yemeklerimizin yağlı kalıntıları üstünden bana uzattı. "Sayfa seksen dokuz. Lütfen şu iğrenç ketçabı kenara ittir. Bunu ödünç aldım ve geri yolladığımda iyi durumda olsun istiyorum."

Elime aldığımda bunun bir kitap değil, "Kaplanın Kuyruğu" adlı okul yıllığı olduğunu gördüm. Bizim lisenin yıllığından çok daha fiyakalıydı. Öncelikle "Kaplanın Kuyruğu" deri ciltliydi ve sayfaları kuşekâğıdındandı. En az yüz sayfa reklam almıştı. Savannah'taki Longacre Lisesi'ne aitti. Birbirinin aynısı sayfaları karıştırırken bütün yüzlerin beyaz olduğuna dikkat ettim, 1990'da bile o sayfalarda en fazla bir, bilemedin iki siyah olacağını tahmin ediyordum. O da belki.

"Şu işe bak," dedim. "Buradan Jodie'ye gelmekle Sadie eminim çok zarar etmiştir."

"Kaç para aldığına aldırdığını sanmıyorum, bence oradan kaçmak için sabırsızlanıyordu," dedi Deke. "Geçerli sebepleri olduğunu biliyoruz."

89. sayfayı açtım. LONGACRE FEN BÖLÜMÜ. Laboratuvar önlüğü giymiş dört öğretmenin fotoğrafı. Önce grup resmi, altında vesikalıklar. John Clayton, Lee Oswald'a benzemiyordu ama onun gibi dikkat çekmeyen bir yüzü vardı. Dudakları birazdan gülümseyecekmiş gibi gerilmişti. Eğleniyor muydu, küçümsemesini mi gizlemeye çalışıyordu? Lanet olsun, fotoğrafçı gülümseyin dediğinde

belki saplantılı pisliğin elinden gelen bu kadardı. Onu diğerlerinden ayıran tek özellik şakaklarının hafif göçmüş olmasıydı, gamzeleriyle uyumlu çukurlardı bunlar. Fotoğraf siyah beyazdı ama gözlerinin parıltısından gri veya mavi olduklarını anlıyordunuz.

Kitabı arkadaşlarıma çevirdim. "Kafasının iki tarafındaki göçükleri görüyor musunuz? Bunlar normal mi? Bazı insanların karga burunlu olması gibi, genetik bir özellik mi?"

"Hayır," dediler aynı anda. Komik bir görüntüydü.

"Onlar forseps izi," dedi Deke. "Doktorlardan biri, anasının rahminden çıkmasını beklemekten sıkılıp onu çekmiş. Normalde bebek büyürken kaybolur ama her zaman değil. Saçları seyrelmiş olmasaydı onları göremezdin."

"Kasabaya uğradı mı? Sadie'yle ilgili sorular sordu mu?" diye sordum.

"Hayır," dediler yine bir ağızdan. Ellie tek başına devam etti: "Kimse onu sormaya gelmedi. Senin haricinde George. Sen budalanın tekisin." Espri yapıyormuş gibi davranan ama yapmayan insanlar gibi gülümsedi.

Saatime baktım. "Sizi yeterince tuttum," dedim. "Artık dönmem gerek."

"Gitmeden önce futbol sahasına uğramak istemez misin?" diye sordu Deke. "Koç Borman bir fırsatını yakalarsam seni getirmemi söylemişti. Çoktan antrenmanlara başladılar."

"Sadece serin akşamlarda," dedi ayağa kalkan Ellie. "Onlar da olmasa ne yapardık bilmiyorum. Hastings'lerin oğluna sıcak çarptığı zamanı hatırlıyor musun Deke? Başlangıçta nasıl kalp krizi sanmışlardı!"

"Koçun niçin beni görmek istediğini anlamıyorum," dedim. "Yıldız defans oyuncusunu yoldan çıkardım." Fısıldayarak devam ettim. "Şimdi tiyatro yapmak istiyor!"

Deke gülümsedi. "Evet ama bir diğerinin Alabama'nın kırmızı formasını giymesini sağladın. En azından Borman öyle düşünüyor. Çünkü evlat, Jim LaDue yedek soyunmamasını sana borçlu olduğunu söylemiş."

Başlangıçta neden bahsettiklerini anlamadım. Sonra Sadie Hawkins'i hatırlayıp sırıttım. "Tek yaptığım üçünü içki içerken yakalamaktı. Şişeyi fırlatıp atmıştım."

Deke'in gülümsemesi kayboldu. "O oğlanlardan biri Vince Knowles'tu. Kaza yaptığı gece içkili olduğunu biliyor muydun?"

"Hayır." Ama bunu duyduğuma şaşırmamıştım. Araba ile içki popüler ve tehlikeli bir lise karışımıdır.

"Aynen öyle. O olay ve oğlanlara o gece onları yakaladığında neler söylediysen, LaDue'nun içkiye tövbe etmesini sağlamış."

"Ne söyledin?" diye sordu Ellie. Çantasında cüzdanını aradığını gördüm ama o an hesabı kimin ödeyeceği konusunu tartışacak durumda değildim. Aklım o geceye kaymıştı. Geleceğinizi mahvetmeyin, demiştim. Demek dünya parmağımın ucunda gülümsemesiyle Jim LaDue sözlerimi kafasına kazımıştı. Çoğu zaman hangi hayatları ve ne zaman etkilediğimizi bilmeyiz. En azından gelecek kapımızı çalıncaya dek. O zaman da her şey için çok geçtir.

"Hatırlamıyorum," dedim.

Ellie hesabı ödemek için kasaya gitti.

"Bayan Dockerty'ye fotoğraftaki adam konusunda gözünü açık tutmasını söyle Deke. Sen de dikkat et. Kasabaya gelebilir, belki yanılıyorumdur ama her şey mümkün. O adam sağlam pabuç değil."

Deke gözünü açık tutacağına söz verdi.

12

Az kalsın futbol sahasına gitmeyecektim. Temmuz akşamı Jodie her zamankinden güzeldi ve içimden bir his hemen popomu kaldırıp Fort Worth'a dönmezsem bir daha asla dönemeyeceğimi söylüyordu. Bu yolculuğu yapmamış olsam her şeyin ne kadar değişeceğini merak ediyorum. Belki hiç değişmezdi. Belki de her şey farklı olurdu.

Koç, futbolcuların bir kısmı ter içinde yedekte otururken iki üç oyuncuyla son taktikleri çalışıyordu. "Kırmızı iki, kırmızı iki!" diye bağırdı sporculara. Deke'le beni görünce elini kaldırıp par-

maklarını açtı: Beş dakika. Sonra sahadakilere döndü. "Bir kere daha! Bakalım o atlayışı yapabilecek misin? Poponuzu kaldırın!"

Sahanın diğer tarafına baktığımda spor ceketli bir adam gördüm. Kulağında kulaklık, elinde salata kâsesini andıran bir şeyle bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Gözlüğü bana birini anımsattı. Başlangıçta kim olduğunu çözemedim, sonra çözdüm: Sessiz Mike'a benziyordu. Teknoloji uzmanıma.

"Şu adamı tanıyor musun?" diye sordum Deke'e.

Deke gözlerini kıstı. "Tanıyorsam namerdim."

Koç ellerini çırpıp çocuklara duşa gitmelerini söyledi. Sonra yanımıza gelip sırtımı sıvazladı. "Nasıl gidiyor Shakespeare?"

"Fena sayılmaz," dedim gülümseyerek.

"Az kaşardan tost, çok yazandan dost olmaz derdik ben çocukken." Kendi esprisine katıla katıla güldü.

"Biz de ayıdan post, koçtan dost olmaz derdik."

Koç Borman şaşkın şaşkın bana baktı. "Gerçekten mi?"

"Hayır, dalga geçiyorum." İçimden, içgüdülerimi dinleyip akşam yemeğinden sonra kasabadan tüymüş olmayı diliyordum. "Takım bu yıl nasıl?"

"Hepsi iyi çocuklar, çok çalışıyorlar ama Jimmy'nin yokluğu hissediliyor. 77. Otoyol'daki yeni reklam panosunu gördün mü? Jimmy'ye ithaf etmişler."

"Dikkat etmemişim."

"Dönüş yolunda bakarsın. Jimmy'nin annesi gördüğünde ağlamış." Duraksadı. "Anladığım kadarıyla bizimkini içki içmekten vazgeçirdiğin için sana teşekkür borçluymuşuz." Üzerinde C yazan kasketini çıkardı, anlındaki terleri silip kasketi tekrar başına geçirdikten sonra iç çekti. "Muhtemelen Vince Knowles denilen tüysıklete de teşekkür borçluyuz ama onun için dua etmekten başka yapabileceğimiz bir şey kalmadı."

Koçun sağlam bir Baptist olduğunu hatırladım. Birileri için dua etmenin işe yaramasına inandığı kadar Nuh ve oğullarıyla ilgili zırvalıklara da inanıyordu herhalde.

"Teşekküre gerek yok," dedim. "İşimi yapıyordum."

Beni şöyle bir süzdü. "Aptal bir kitap üzerinde çalışmaktansa şimdi işini yapıyor olmalıydın. Kabalık ettiysem kusuruma bakma."

"Etmedin." Etmemişti. Düşüncelerini açıkça dile getirmesinden hoşlanmıştım. Farklı koşullarda haklı bile olabilirdi. Sahanın diğer ucunu, salata kâseli Sessiz Mike benzerinin turladığı yönü işaret ettim. "Koç, kim o?"

Koç burnunu çekti. "Galiba adı Hale Duff. Ya da belki Cale. Radyonun yeni spor spikeri." Radyo derken kastettiği K-DAM'dı. Denholm'un zaten tek bir radyo kanalı vardı, o da sabahları çiftlik haberleri, öğleden sonraları folk müzik yayını yapardı. Okul çıkışı bazen rock çalındığını duyardınız. Çocuklar müzik yayınının bölünmesine ve eski kovboylar gibi konuşan bir tipin, "K-DAM, en kıyak kanal!" demesine bayılırdı. O günlerde kıyak gibi laflar bile serserilik sayılıyordu.

"Elindeki ne biliyor musun koç?" diye sordu Deke.

"Biliyorum bilmesine de pek anlamıyorum," dedi koç. "Maçı sunarken onu kullanmasına izin vereceğimi sanıyorsa çıldırmış olmalı. Radyo dinleyen herkesin, bizimkilere bir avuç ana kuzusu olduklarını söyleyişimi duymasına izin vereceğimi sanıyorsa çok yanılıyor!"

Yavaşça başımı çevirdim. "Sen neden bahsediyorsun koç?"

"Önce ben de inanmadım, bu yüzden bizzat denedim," dedi koç. Sonra başını sallayarak devam etti: Redford denilen çaylağın, midemin beynimden büyük olduğunu söyleyişini kendi kulaklarımla duydum!"

"Demek öyle," dedim. Kalp atışlarım iyice hızlandı.

"Duff denen tip, telsizi garajında yapmış," diye homurdandı koç. "Antenleri sonuna kadar açıldığında bir blok ötedekilerin osuruşları bile duyuluyormuş. Zırvalıyor elbette ama ukalaca yorumlarını duyduğum sırada Redford sahanın öbür ucundaydı."

En fazla yirmi dördünde görünen spor spikeri, çelik ekipmanını havaya kaldırıp bize el salladı. Koç el sallayarak karşılık verdikten sonra, "Maç günü onu elinde o şeyle sahama yaklaştırmam, arabama Kennedy çıkartması yapıştırma ihtimalimden bile düşük," diye fısıldadı bize.

13

77 ile 109'un kesişme noktasına ulaştığımda hava neredeyse kararmıştı ama gökte parlayan turuncu ay sayesinde reklam panosunu görebildim. Jim LaDue'ydu, bir elinde futbol kaskı diğer elinde Amerikan futbolu topu gülümsüyordu, siyah saçları alnına dökülmüştü. Resmin altında yaldızlı harflerle "TEBRİKLER JIM LADUE, 1960 ve 1961'İN EN İYİ OYUN KURUCUSU! ALABAMA'DA İYİ ŞANSLAR! SENİ HİÇ UNUTMAYACAĞIZ!" yazılmıştı.

En alttaysa insanın gözüne batan kırmızı harflerle şu yazıyordu:

"JIMLA!"

14

İki gün sonra elektronik mağazasına girip adamımın iPod büyüklüğünde bir radyoyu sakız çiğneyen bir çocuğa satmasını bekledim. Çocuk (radyonun kulaklıklarını kulağına takarak) dışarı çıktığında Sessiz Mike bana döndü. "Eski arkadaşım Doe! Bugün size nasıl yardımcı olabilirim?" Ardından bir sırrı paylaşıyormuşçasına fısıldayarak devam etti. "Mikrofonlu lamba mı lazımdı?"

"Bugünlük hayır," dedim. "Söylesenize, küresel mikrofon diye bir şeyden bahsedildiğini duydunuz mu?"

Dudaklarını aralayıp gülümsediğinde bütün dişleri ortaya çıktı. "Dostum," dedi. "Tam yerine geldiniz."

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

1

Telefonum bağlandığında ilk aradığım Ellen Dockerty oldu, seve seve bana Sadie'nin Reno'daki adresini verdi. "Orada kaldığı pansiyonun telefonu bende var," dedi Ellen. "İstersen verebilirim."

Elbette istiyordum ama numarayı alsaydım onu arama arzusuna karşı koyamaz ve er ya da geç Sadie'ye telefon açardım. İçimden bir his bunun büyük bir hata olacağını söylüyordu.

"Adres yeterli, teşekkürler."

Telefonu kapar kapamaz mektubu yazmaya koyuldum, kelimelerime egemen olan yapay sohbet havasından nefret ettiysem de nasıl kurtulacağımı bilemedim. Lanet süpürge hâlâ aramızdaydı. Ya oralarda zengin biriyle tanışır ve beni unutursa? İmkânsız mıydı? Bir erkeğe nasıl harika vakit geçirteceğini kesinlikle iyi biliyordu ve dans pistinde olduğu gibi yatak odasında da iyi bir öğrenci olduğu ortaya çıkmıştı. Yeşil kıskançlık canavarının parmaklarını ensemde hissettiğim için mektubun ağlamaklı bir tona büründüğünü fark etsem de aldırmadan alelacele mektubu tamamladım. Yapaylığı kırıp dürüstçe bir şeyler söylemek istiyordum.

> *Seni özlüyorum ve her şey bu şekilde sona erdiği için çok üzgünüm ama nasıl düzelteceğimi bilmiyorum. Yapmam gereken bir iş var ve önümüzdeki bahara kadar bitmeyecek. Belki o zaman bile. Ama biteceğini sanıyorum. Umarım biter. Lütfen beni unutma. Seni seviyorum Sadie.*

Altına George diye imza attığımda mektubun içereceğini umduğum bütün dürüstlük kaybolup gitti. En alta *aramak istersen* diye not düşüp yeni telefon numaramı ekledim. Sonra Benbrook Kütüphanesi'ne gidip mektubu kütüphanenin önündeki büyük mavi posta kutusuna attım. Şimdilik elimden gelenin en iyisi buydu.

2

Al'ın not defterinin sayfalarının arasında internet sitelerinden bulunup çıktısı alınmış üç fotoğraf vardı. İlki gri takım elbiseli George de Mohrenschildt'ti. Saçları dönemin yöneticilerinin saç modasına uygun olarak ortadan ikiye ayrılmış ve geriye taranmıştı. İncecik dudaklarındaki gülümseme bana Bebek Ayı'nın yatağını anımsattı: Ne çok sert, ne çok yumuşak; tam olması gerektiği gibi. Mercedes Sokağı 2703 numaranın verandasında gömleğini parçaladığını gördüğüm zamanki çılgınlıktan eser yoktu. Ya da belki vardı. Karanlık gözlerinde. Kibir. Canın cehenneme, diyen bir tavır.

İkinci fotoğraf şerefsiz keskin nişancının siperini hazırladığı yerdi: Teksas Ders Kitapları Deposu'nun altıncı katındaki, karton kutulardan yapılma siperlik.

Üçüncüsü siyahlar içindeki Oswald'dı, bir elinde postadan gelen tüfeği, diğerinde solcu dergiler vardı. Eğer onu durduramazsam, kaçarken Dallas polis memuru J. D. Tippit'i öldürmekte kullanacağı tabanca, kemerine iliştirilmişti. Bu fotoğraf General Walker'ın hayatına kastedilmesinden yaklaşık iki hafta önce Marina tarafından Neely Sokağı'ndaki evde çekilmiş olmalıydı.

Oswald'ların Fort Worth'taki evimin karşısındaki harabeye taşınmalarını beklerken sık sık Neely Sokağı 214 numarayı ziyaret ettim. Dallas, büyümekte olan bir şehirdi, hem kenar mahalleleri hem zengin mahalleleri vardı ve Neely Sokağı, kesinlikle Mercedes Sokağı'ndan iyi bir mahalledeydi. Leş gibi kokuyordu elbette (1962'de Teksas'ın hemen yer yeri patlak rafineri gibi kokardı) ama kanalizasyon ve bok kokusu yoktu. Sokak düzgün olmamakla beraber asfaltlıydı. Ayakaltında tavuklar dolaşmıyordu.

214'ün üst katında üç çocuklu genç bir çift yaşıyordu. Onlar gittiğinde Oswald'lar daireye taşınacaktı. Beni ilgilendiren alt kattaki daireydi; çünkü Lee, Marina ve June yukarı taşındığında alt katta olmak istiyordum.

1962 temmuzunda zemin kattaki dairede iki kadın ve bir adam oturuyordu. Kadınlar şişman ve hantaldı, kırış kırış kolsuz elbiselerle dolaşırlardı. Biri altmışlarındaydı ve topallıyordu. Diğeri otuzlarının sonlarında veya kırklarının başlarındaydı. Yüz hatlarında-

ki benzerliklere bakılırsa anne kız olabilirlerdi. Adam bir deri bir kemikti ve tekerlekli sandalyeye mahkûmdu. Saçları bembeyazdı. Kucağında sondanın tüpünün takıldığı çiş torbasıyla dolaşırdı. Hiç durmadan içtiği sigaranın külünü, tekerlekli sandalyenin koluna iliştirdiği kül tablasına silkelerdi. O yaz onu ne zaman gördüysem hep aynı giysiler içindeydi: Bütün bacaklarını ortaya çıkaran kırmızı saten basketbol şortu, kucağındaki torbadaki çişi kadar sarı olan bir tişört, koli bandıyla ayağına yapıştırılmış ayakkabılar ve sahte yılan derisi siyah kovboy şapkası. Şapkanın ön tarafında çapraz süvari kılıcı amblemi vardı. Karısı veya kızı sandalyeyi ite ite bahçeye çıkarır ve adam günün kalanını bir heykel gibi ağacın altında oturarak geçirirdi. Ağır adımlarla önünden geçerken elimi kaldırıp selam vermeye alışmıştım ama hiçbir zaman tanıdığını gösteren bir işaret yapmadı. Belki selamıma karşılık vermeye korkuyordu. Belki siyah bir at yerine üstü açılır külüstür bir Ford'la Dallas sokaklarını teftiş eden ölüm meleği olduğumu düşünüyordu. Bir bakıma, haksız sayılmazdı.

Üçü, yüzyıllardır orada yaşıyormuş gibiydi. Benim o daireye ihtiyaç duyacağım dönemde, önümüzdeki yıl hâlâ orada olacaklar mıydı? Bilmiyordum. Al'ın notlarında onlarla ilgili bir şey yoktu. Şimdilik tek yapabileceğim beklemek ve izlemekti.

Sessiz Mike'ın kendi eliyle yaptığı yeni malzemelerimi aldım. Telefonumun çalmasını bekledim. Üç kere çaldı. Her seferinde umut içinde telefona koştum. İkisinde arayan Bayan Ellie'ydi, sohbet etmek için aramıştı. Üçüncü Deke'ti ve beni akşam yemeğine davet ediyordu. Minnetle kabul ettim.

Sadie aramadı.

3

3 Ağustos'ta 58 model Bel Air Sedan 2703 numaranın önüne yanaştı. Onu pırıl pırıl bir Chrysler takip etti. Oswald kardeşler Bel Air'den inip yan yana durdular. Ağızlarını bıçak açmıyordu.

Perdelerin arasından elimi uzatıp pencereyi hafifçe araladım, sokaktan gelen gürültüler ve kuru yaz sıcağı içeri doldu. Sonra yatak odasına koşup yatağın altından yeni teçhizatımı çıkardım.

Sessiz Mike, Tupperware kâsenin dibine bir delik açıp küresel mikrofonu -serinin en iyisi olduğuna garanti vermişti- içine yerleştirmişti. Hareket çeken bir parmağı andıran mikrofonun kablosunun uçlarını kayıt cihazına bağladım. Elektronikçi dostumun yine son model olduğunu garanti ettiği kulaklıkları bağlayabileceğim bir çift kablo daha vardı.

Başımı uzatıp dışarı baktığımda Oswald'ların Chrysler'daki adamla konuştuklarını gördüm. Stetson şapkalı, çiftlik sahibi kılıklı bir herifti. Ayağında kovboy çizmeleri vardı. Ev sahibimden daha iyi giyimliydi ama aynı klandan oldukları belliydi. Sohbeti duymama gerek yoktu; adamın hareketlerinden ne konuşulduğunu anlıyordum. *Ev bir şeye benzemiyor ama sizin de paranız yok. Değil mi bayım?* Lee gibi kaderinde meşhur olmanın yattığına inanan biri için ağır bir darbe.

Elektrik prizi duvarın dibindeydi. Çarpılmamayı veya aletin patlamamasını umarak kayıt cihazını prize taktım. Cihazın kırmızı ışığı yandı. Kulaklıkları kulağıma yerleştirdikten sonra kâseyi perdeler arasındaki boşluktan dışarı çıkardım. Güneş benden yanaydı, bu yöne baksalar da pencereye düşen gölgeler sayesinde beyaz bir bulanıklıktan başka bir şey göremezlerdi. Ama gelecekte kâseyi siyah bantla kaplamam gerektiğini aklımın bir köşesine not ettim. Tedbirli olmak iyidir.

Zaten hiçbir şey duyamıyordum.

Sokaktaki gürültüler bile kulağıma boğuk geliyordu.

Aman ne harika, diye düşündüm. *İşte bu harika oldu. Çok teşekkürler Sessiz Mike...*

Derken kayıt cihazının ses düğmesinin sıfırda olduğuna dikkat ettim. Onu çevirip açtığımda neredeyse kulaklarım patlayacaktı. Küfrederek kulaklıkları çıkarıp sesi yarıya indirdim. Yeniden şansımı denedim. Sonuç kesinlikle kayda değerdi. Kulak için tasarlanmış bir dürbün gibi düşünün.

"Ayda altmış dolar bana biraz fazla geldi beyefendi," diyordu Lee Oswald. Templeton'ların bundan on dolar az ödedikleri düşünülürse bu rakam bana da fazla geldi. Sesi saygılıydı, Güneyli aksanıyla konuşuyordu. "Elli beşte anlaşabilirsek..."

"Pazarlık eden herkese saygı duyarım ama hiç zahmet etme," dedi kovboy çizmeli adam. Gitmek için sabırsızlanırcasına topuklarının üstünde ileri geri sallandı. "Fiyat neyse o. Sen vermezsen başkası verir."

Lee ve Robert bakıştılar.

"Gelmişken içini bir kontrol edelim," dedi Lee.

"Burası aileler için iyi bir ev," dedi kovboy çizmeli adam. "Ama ilk basamağa dikkat edin, onarılması gerek. Önceki kiracılar eve çok kötü bakmış. Bunun gibi bir sürü evim var ve hepsi kapış kapış gidiyor. Bu sonuncusu evlat."

Lafına dikkat et pislik, dedim içimden. *Önceki kiracılar derken Ivy ve ailesinden bahsediyorsun.*

İçeri girdiler. Artık onları duyamıyordum, sonra zayıf da olsa yeniden duyabilmeye başladım. Kovboy çizmeli adam pencereyi açmıştı. Ivy'nin karşı komşunun evin içini görebileceğini söylediği pencereydi ve bu tahmininde yüzde yüz haklıydı.

Lee müstakbel ev sahibine duvardaki delikler konusunda ne yapmayı planladığını sordu. Sözlerinde ima, alaycılık veya her cümlenin sonuna efendim lafını eklemesine karşın saygı tınısı yoktu. Tahminimce orduda öğrendiği saygılı ama düz ses tonuyla konuşuyordu. En uygun kelimeyle *renksiz* bir ses tonu diyelim. Onda çatlaklardan sızmasını bilen insanların yüzü ve sesi vardı. En azından insan içindeyken. Öteki yüzünü gören ve öteki sesini duyan tek kişi Marina'ydı.

Kovboy çizmeli adam belirsiz birkaç vaatte bulundu ve son kiracıların utanmadan şilteyi çalışlarına değinerek büyük yatak odasına yeni bir şilte alınacağına söz verdi. Bir kere daha Lee evi tutmazsa başkasının tutacağını tekrarladı (sanki ev bir yıldır boş durmuyordu) ve kardeşleri yatak odasını incelemeye davet etti. Rosette'in sanatsal çalışmaları hakkında ne düşüneceklerini merak ettim.

Konuşulanları duyamaz oldum. Derken mutfağa geçtiler ve sesler tekrar duyulur oldu. Eğik Pisa Lambası'na dikkat bile etmeden geçip gitmeleri beni mutlu etti.

"Ya bodrum?" diye sordu Robert.

"Evin bodrumu yok!" diye karşılık verdi kovboy çizmeli adam, gururlu bir sesle söylemişti, sanki bodrumun olmaması bir avantajdı. Anlaşılan gerçekten öyle düşünüyordu. "Bunun gibi mahallelerde bodrumlar su toplamaktan başka işe yaramaz. Üstelik bodrumlu evler rutubetli olur!" Arka kapıyı açıp Oswald'ları bahçeye çıkardığında sesleri yeniden kaydettim. Bahçe, bahçe falan değil, boş bir alandı.

Beş dakika sonra evin önüne geri döndüler. Bu sefer büyük kardeş, Robert pazarlık etmeyi denedi. O da Lee gibi başarısız oldu.

"Bize bir dakika izin verebilir misiniz?" diye sordu Robert.

Kovboy çizmeli adam krom kaplı saatine bakıp başını iki yana salladı. "Acele edin, kilisenin sokağında bir randevum var, sonsuza kadar sizi bekleyemem." Robert ve Lee, Robert'ın Bel Air'inin arkasına geçtiler. Kovboy çizmelinin duyamayacağı kadar alçak sesle konuşsalar da kâseyi o tarafa çevirince konuşulanların çoğunu duydum. Robert başka yerlere bakmak taraftarıydı. Lee ise evi tutmak istiyordu. Şimdilik işlerini görürdü.

"Lee, burası tam bir pislik yuvası," dedi Robert. "Paranı çöpe atıyorsun..."

Lee duyamadığım bir şeyler söyledi. Robert iç çekip teslim oluyormuş gibi ellerini havaya kaldırdı. Kovboy çizmeli adamın yanına döndüler, adam akıllıca davrandığını söyleyerek Lee'yi pohpohladı. Sonra aldı sazı eline, ev sahibi monoloğuna geri döndü: İlk ayın kirası, son ayın kirası, depozito. O zaman Robert araya girdi, duvarlar tamir edilene ve yeni şilteler gelene dek depozito vermeyeceklerini söyledi.

"Elbette, yeni şilteleri yollayacağım," dedi kovboy çizmeli. "Ayrıca küçükhanımın bileğini burkmaması için basamağı tamir ettireceğim. Ama duvarlardaki delikleri hemen tamir ettirmemi istiyorsanız kiraya ayda beş dolar zam yapmam gerekir."

Al'ın notlarından Lee'nin evi tutacağını bilsem de o an öfkelenip çekip gitmesini bekledim. O ise arka cebinden cüzdanını çıkarıp paraları saydı. Robert memnuniyetsizliğini göstermek istercesine başını sallayarak arabaya dönerken Lee paraları yeni ev

sahibinin eline tutuşturdu. Robert'ın bakışları evime kaydıysa da ilgisini çekecek bir şey görmemiş olacak ki yoluna devam etti.

Kovboy çizmeli, tekrar Lee'nin elini sıktı ve arabasına atlayıp arkasında toz bulutu bırakarak son hızla uzaklaştı.

İp atlayan kızlardan biri paslı bir bisikleti ittirerek Oswald'ların yanına gitti. "Rosette'in evine mi taşınıyorsunuz bayım?" diye sordu Robert'a.

"Hayır, o taşınıyor," diyen Robert başparmağıyla kardeşini işaret etti. Kız bisikletini Lee'nin yanına itip Kennedy'nin kafasını uçuracak adama, çocuğu olup olmadığını sordu.

"Küçük bir kızım var," dedi Lee, kızın seviyesine inebilmek için ellerini dizlerine koyarak.

"Güzel mi?"

"Ne senin kadar güzel, ne de senin kadar büyük."

"İp atlayabiliyor mu?"

"Tatlım, henüz konuşamıyor bile."

"Aman ne güzel!" Kız bisikletine atlayıp Winscott Yolu yönüne uzaklaştı.

İki kardeş dönüp eve baktı. Sırtları bana dönük olduğu için sesleri boğuk geliyordu ama cihazın sesini sonuna kadar açtığım için söylediklerinin çoğunu duyabiliyordum.

"Burası... bok çukuru," dedi Robert. "Marina bu evi görünce canıma okuyacak."

"Ben... ...ina," dedi Lee. "Ama Robert eğer... annemden ve dairesinden uzaklaşmaz... boğazlayacağım."

"Bazen... biri... ama... seni sever Lee." Robert sokağa doğru birkaç adım attı. Lee de ona katıldığında sesleri yine netti.

"Biliyorum, elinde değil. Geçen gece Rina'yla işi pişirdiğimiz sırada bize bağırdı. Biliyorsun, salonda uyuyor. 'Bırakın bu işleri,' diye seslendi. 'Yeni bir bebek için çok erken. Önce sahip olduğunuza bakmasını becerin.'"

"Can sıkıcı olabiliyor. Ben de iyi bilirim."

"Bir şeyler hediye edip duruyor. Onların Rina'ya olduğunu söylüyor ama asıl niyeti beni küçük düşürmek." Lee gülüp Bel Air'e geri döndü. Gözleri 2706 numaraya kaydığında kıpırdamamak için bütün irademi kullandım. Kâseyi de kıpırdatmamaya çalışıyordum. Beni görmedi.

Robert, Lee'nin yanına gitti, arabanın kaportasına yaslandılar, açık mavi işçi gömlekli, işçi pantolonlu iki adam. Lee kravatını çıkardı.

"Bir de şunu dinle. Annem Leonard Kardeşler'e gidip Rina için giysi almış. Paçalı dona benzeyen yeşil bir şort çıkardı. 'Bak, güzel değiller mi?' dedi." Lee annesini taklit ederken Güneyli aksanını belirginleştiriyordu.

"Rina ne dedi?" Robert gülümsüyordu.

"Hayır mamoşka, teşekkür, ama ben bunları sevmiyor. Ben bunları sevmiyor. Ben böyle seviyor, dedi ve eliyle dizinin üstünü işaret etti."

Robert'ın gülümsemesi bütün yüzünü kaplayan bir sırıtışa dönüştü. "Annemin de ne hoşuna gitmiştir."

"Annem, 'Marina öyle şortlar sokakta kendilerine erkek arkadaş arayan genç kızlar için, evli kadınlar için değil,' dedi. Anneme kesinlikle nereye taşındığımızı söylemeyeceksin. Sakın! Beni duydun mu?"

Robert birkaç saniye karşılık vermedi. Belki 1960 kasımındaki o soğuk günü, annesinin 7. Cadde'de peşinden koşuşunu, "Seninle işim bitmedi!" diye bağırışını düşünüyordu... Al'ın notlarında bu konuda herhangi bir şey yazmıyordu ama bence Lee'yle de işi bitmemişti. Ne de olsa asıl umursadığı oğlu Lee'ydi. Ailesinin gözbebeği. Oğlan 11 yaşına gelene dek annesiyle aynı yatakta uyumuştu. Bu detay, Al'ın notlarında vardı. Yanma normalde bir aşçıdan beklemeyeceğiniz iki kelime karalanmıştı: Psikotik saplantı.

"Anladım ama Lee, burası büyük bir şehir değil. Sizi bulacaktır."

"Bulursa onu geldiği gibi geri yollarım. Bu sözümü bir kenara yaz."

Bel Air'e binip uzaklaştılar. "KİRALIK" tabelası kaldırıldı. Lee ve Marina'nın yeni ev sahibi, giderken onu da yanında götürdü.

Hırdavatçı dükkânına gidip siyah koli bandı aldım ve Tupperware kâsenin içini dışını onunla kapladım. Bütününe bakıldığında günüm iyi geçmişti ama tehlikeli sulara girmiştim. Ve bunun gayet farkındaydım.

4

10 Ağustos'ta öğleden sonra beşe doğru Bel Air, arkasında ahşap bir karavanla sokakta belirdi. Oswald'ların sahip oldukları üç beş parça eşyayı (hâlâ tamir edilmemiş olan kırık basamağa dikkat ederek) yeni evlerine taşımak Lee ve Robert'ın on dakikadan az zamanını aldı. Taşınma sırasında Marina kollarında June'la çimenlerde durmuş tercümeye ihtiyaç duymayan küçümser bir ifadeyle yeni evlerini seyrediyordu.

Bu sefer ip atlayan kızların üçü birden geldi. İkisi yürüyerek, üçüncüsü bisikletiyle. Bebeği görmeyi talep ettiklerinde, Marina gülümseyerek bu isteklerini yerine getirdi.

"Adı ne?" diye sordu kızlardan biri.

"June," dedi Marina.

Hepsi aynı anda konuşmaya başladılar. "Kaç yaşında? Konuşabiliyor mu? Neden gülmüyor? Oyuncağı var mı?"

Marina başını iki yana salladı. Gülümsüyordu. "Özür, ben dil bilmiyor."

Üç kız, "Ben dil bilmiyor, ben dil bilmiyor," diye bağrışarak uzaklaştı. Mercedes Sokağı'nın sağ kalmayı başarmış tavuklarından biri gıdaklayarak kızlardan kaçtı. Gözden kaybolan kızları seyreden Marina'nın yüzündeki gülümseme kaybolmuştu.

Lee bahçeye çıkıp karısının yanına geldi. Belden üstü çıplaktı, ter içindeydi. Teni bembeyaz, kolları cılızdı. Kolunu karısının beline dolayıp June'u öpmek için eğildi. Marina'nın evi gösterip, "Ben hoşlanmadı, ben hoşlanmadı..." demesini bekledim ama tek yaptığı bebeği Lee'ye verip verandaya çıkmaktı. Az kalsın kırık basamak yüzünden düşecekti ama son anda dengesini sağladı. Sadie olsa düşer ve on gün şişmiş bir bilekle topallayarak dolaşırdı, diye geçirdim içimden.

Belki Marina da, Marguerite'ten kurtulmak için kocası kadar hevesliydi.

5

Ayın 10'u cumaya geliyordu. Pazartesi günü, Lee alüminyum sineklik takmak için işe gittiğinde çamur renkli bir araba 2703'ün önüne yanaştı. Marguerite Oswald daha araba durmadan yolcu kapısından indi. Bugün kırmızının yerini siyah benekli beyaz bir başörtüsü almıştı ama hemşire ayakkabıları ve yüzündeki küçümseyen ifade öncekinin aynıydı. Aynı Robert'ın dediği gibi, onları bulmuştu.

Tam bir cehennem tazısı, diye düşündüm.

Perdelerin arasındaki açıklıktan dışarı bakıyordum ama bu hikâyenin sese ihtiyacı olmadığından mikrofonu takmaya gerek duymadım.

Onu getiren arkadaşı -şişmanca bir hatun- bin bir güçlükle direksiyonun başından kalkıp boynunu yelpazeledi. Cehennem sıcaklarının bastırdığı günlerdendi ama Marguerite'in umurunda değildi. Şoförüne bagajı işaret etti. İçinden bebek sandalyesi ve bir torba erzak çıktı. Marguerite sandalyeyi aldı; torbayı arkadaşının ellerine tutuşturdu.

İp atlayan kızlardan bisikletli olan bisikletiyle yanlarına geldiğinde Marguerite kızı kovaladı. "Defol velet!" gibisinden bir şeyler duydum. Kız surat asıp oradan uzaklaştı.

Marguerite eve uzanan şekilsiz yolda ilerledi. Tahtaları gevşemiş basamağı süzdüğü sırada Marina dışarı çıktı. Bayan Oswald'ın evli kadınların giymeyeceğini söylediği mini şortlardan giymiş, üstüne de dar bir bluz geçirmişti. Marina'nın şortları sevmesine şaşırmadım. Bacakları güzeldi. Yaşlı kadını gördüğünde hemen alarma geçti. Söylediklerini duymak için mikrofona ihtiyacım yoktu.

"Hayır mamoşka, hayır! Lee hayır diyor! Lee hayır diyor! Lee diyor ki..." Ardından Rusça bir şeyler söyledi; çünkü kocasının söylediklerini tekrarlayabilmesinin tek yolu buydu.

Marguerite Oswald belli ki yeterince ağır ve bağırarak konuşursanız yabancıların sizi anlayabileceğine inanan Amerikalılardandı.

"Evet... Lee... gururlu... biridir!" diye bağırdı. Kırık basamağı atlayıp verandaya çıktı ve gelininin şaşkın suratına bakarak konuş-

mayı sürdürdü. "Bunun... bir... sakıncası... yok... ama... bedelini... TORUNUMA... ödetmemeli!"

Kadın tam bir kabadayıydı. Marina boynunu büktü. "Mamoşka" tereddüt etmeden içeri daldı. Kısa bir sessizliği, denizcilerin bağırışlarını andıran bir bağırış takip etti.

"Neredeymiş benim tatlım?"

Evin içinden, muhtemelen Rosette'in eski yatak odasından June'un ağlayışları duyuldu.

Marguerite'in şoförlüğünü yapan kadın Marina'ya gülümseyip elinde torbayla içeri girdi.

6

Lee, 17.30'da otobüs durağından Mercedes Sokağı'na yürüdü, eve giderken sefertası bacağına çarpıp duruyordu. Basamakları çıkarken birinin kırık olduğunu unuttu. Tahta sallandı, Lee dengesini kaybetti, sefertası yere düştü. Lee onu almak için eğildi.

Bugün çok eğlenecek anlaşılan, diye düşündüm.

İçeri girdi. Salonu geçip sefertasını mutfağa bırakışını izledim. Yeni bebek sandalyesini gördü. Belli ki annesi gelmişti. Çünkü bir sonraki hareketi paslı buzdolabını kontrol etmekti. Marina bebeğin odasından çıktığında, Lee hâlâ buzdolabına bakıyordu. Kadının omzunda bebek bezi vardı ve dürbünüm sayesinde pis olduğunu gördüm.

Gülümseyerek Oswald'a bir şeyler söyledi. O da karısına döndü. Çoğu beyaz tenli insan gibi kolayca kızardığından yüzü iki saniyede kıpkırmızı olmuştu. Parmağıyla buzdolabını işaret ederek kadına bağırdı (buzdolabının kapısı hâlâ açıktı). Marina bebeğin odasına dönmeye yeltendi. Oswald onu kolundan yakalayıp kendine çevirdi ve iki omzundan tutup sarsmaya başladı. Kadının kafası ileri geri savruldu.

Bu manzarayı izlemek istemiyordum ve izlemem de gerekmiyordu. Öğrenmem gereken detaylar değildi bunlar. Adam karısını döven heriflerdendi, evet, ama kadın ona rağmen sağ kalacaktı. John F. Kennedy veya Tippit adlı polis o kadar şanslı değildi. Yani hayır, bunları mecbur olduğum için izlemiyordum ama insan bazen gözünü alamıyor.

Tartışmayı sürdürdüler, Marina hiç şüphesiz Marguerite'in onları nasıl bulduğunu bilmediğini ve mamoşkayı dışarıda tutmayı başaramadığını açıklamaya çalışıyordu. Sahne Lee'nin kadının suratına elinin tersiyle vurmasıyla sona erdi, annesine vuramayacağından hırsını karısından çıkarıyordu. Döndüğünde annesi evde olsaydı bile ona el kaldırmaya cüret edemezdi.

Marina ağlamaya başladı. Lee karısını bıraktı. Kadın elini kolunu sallayarak hararetli hararetli bir şeyler anlattı. Oswald karısının elini tutmayı denediğinde elini çekti. Sonra iki elini kaldırdı ve çekip gitti. Lee peşine düşecek olduysa da sonra vazgeçti. İki kardeş verandaya eski püskü iki şezlong koymuşlardı. Marina birine yığıldı. Sol gözünün altında bir çizik vardı ve yanağı çoktan şişmişti. Boş gözlerle sokağa ve karşıya bakıyordu. Işıklar kapalı olduğu için beni göremeyeceğine emin olsam da içimi suçluluk hissiyle karışık bir korku kapladı. Dürbünümü indirmedim ama kıpırdamamaya özen gösterdim, sanki o anın içine hapsolup kalmıştım.

Lee mutfaktaki sandalyelerden birine oturup alnını avuçlarına yasladı. Bir süre öyle kaldı. Sonra bir ses duymuş olacak ki küçük yatak odasına gitti. Kollarında June'la dışarı çıkıp bebeği salonda dolaştırdı, sırtını ovalayarak sakinleştirmeyi denedi. Marina içeri döndü. June annesini görünce minik kollarını iki yana açtı. Marina kızının kollarına koştuğunda Lee bebeği ona verdi. Sonra, karısı uzaklaşamadan, ona sarıldı. Marina bir süre ses çıkarmadan onun kollarının arasında durdu, sonra bir koluyla kocasına sarılabilmek için bebeği yana kaydırdı. Oswald dudaklarını Marina'nın saçlarına gömmüştü ve ne söylediğine her şeyime bahse girebilirdim: Rusça özür dilerim diyordu. Üzgün olduğuna emindim. Gelecek sefer de özür dileyecekti. Ve sonraki seferler de.

Marina, June'u eskiden Rosette'in yatak odası olan odaya götürdü. Lee bir süre olduğu yerde durdu, sonra buzdolabına gitti, bir şeyler aldı ve yemeye başladı.

7

Ertesi günün ilerleyen saatlerinde Lee ve Marina akşam yemeği için masaya otururlarken (June salonda yerde yatıyor, battaniyeyi tekmeleyerek kendini eğlendiriyordu) Marguerite oflaya puflaya

yürüyerek Winscott Yolu'ndaki otobüs durağından eve geldi. Bu sefer, kalçasının ne kadar geniş olduğu düşünülürse ancak "şanssız" olarak niteleyebileceğim mavi bir pantolon giymişti. Kolunda büyükçe kumaş bir torba vardı. Ucundan bir çocuk evinin kırmızı plastik çatısı görünüyordu. Verandanın basamaklarını (kırık basamağı ustaca atlayarak) çıktı ve kapıyı çalmadan içeri daldı.

Mikrofona sarılmamak için kendimle savaştım -mahremiyetlerine müdahale etmek istemiyordum, bu sahneyi de dinlemem gerekmezdi- ama savaşı kaybettim. Lev Tolstoy olsa, "Aile kavgaları kadar büyüleyici hiçbir şey olamaz," derdi. Veya Jonathan Franzen olsa. Cihazı prize takıp mikrofonu araladığım pencereden sokağın karşısındaki evin açık penceresine doğrulttuğumda kavga son hızıyla devam ediyordu.

"... Nerede olduğumuzu bilmeni isteseydim sana kendim söylerdim!"

"Bana Vada söyledi, o iyi bir kız," diye karşılık verdi Marguerite. Lee'nin öfkesi ona hafif bir yaz yağmuru gibi vız gelip tırıs gidiyordu. Hiçbiri birbirine uymayan tabakları, iskambilleri dağıtan krupiye hızıyla tezgâha bıraktı. Marina şaşkın gözlerle kadını izliyordu. Çocuk evi yerde, June'un battaniyesinin yanındaydı. June çocuk evine pek de aldırmadı. Dört aylık bir bebeğin çocuk eviyle ne işi olur?

"Anne, bizi rahat bırak! Bir şeyler getirmeyi kes! Aileme bakabilirim!"

Marina da kendince kavgaya katkıda bulundu: "Mamoşka, Lee hayır diyor."

Marguerite keyifli bir kahkaha attı. "Lee hayır diyor, Lee hayır diyor. Tatlım, Lee hep hayır der. Bu küçük adam hayatı boyunca hayır deyip durdu, ama onun hayırları bir anlam ifade etmiyor. Annesi ona bakar." Yaramazlık yapmış altı yaşında sevimli bir çocukmuşçasına oğlunun yanağını çimdikledi. Bunu yapan Marina olsa eminim ki Lee kadını döve döve öldürürdü.

Bunlar olurken ip atlayan kızlar uyduruk bahçeye toplanmıştı. Globe seyircilerinin en yeni Shakespeare oyunlarını izledikleri gibi pür dikkat kavgayı izliyorlardı. Ama bizim izlediğimiz oyunda hırçın kız, daha ilk perdede sahnede belirmişti.

"Karın sana akşam yemeği için ne pişirdi tatlım? Lezzetli miydi?"

"Yahni yedik. *Zharkoye*. Gregory denilen adam marketten indirimli alışveriş yapabilmemiz için kupon yollamış." Lokmayı ağzına attı. Marguerite oğlunun lokmayı çiğneyip bitirmesini bekledi. "Biraz ister misin anne?"

"*Zharkoye* lezzetli mamoşka," dedi Marina yaşlı kadının yüreğinin buzlarını eritmeyi umarak.

"Hayır, ben öyle şeyler yemem," dedi Marguerite.

"Kahretsin anne, daha neye benzediğini bile bilmiyorsun!"

Boşa konuşuyordu.

"Midemi bozar. Ayrıca otobüsle döneceğim için geç saatlere kalmak istemiyorum. Akşam sekizden sonra otobüsler sarhoşlarla doluyor. Lee, hayatım, biri bacağını kırmadan o basamağı tamir etmelisin."

Oswald bir şeyler mırıldandıysa da Marguerite'in dikkati başka yere kaymıştı. Tarla faresini gözüne kestiren şahin gibi pike yapıp June'u yakaladı. Dürbün sayesinde bebeğin yüzündeki ürkmüş ifadeyi net olarak gördüm.

"Nasılmış benim tatlım? Nasılmış benim bir tanem? Nasılmış küçük devuşkam?"

Küçük devuşkanın ödü patlamış olacak ki ağlamaya başladı.

Lee bebeği almaya çalıştı. Marguerite'in kırmızı dudakları iki yana gerildi ve kadının yüzünde cömert bir gününüzdeyseniz sırıtış diyebileceğiniz bir ifade belirdi. Bana kalırsa hırlayan bir köpeği andırıyordu. Oğlu da aynı şeyi düşünmüş olacak ki, bir adım geri çekildi. Marina dudağını ısırmış, inanamayan gözlerle bu manzarayı izliyordu.

Marguerite yeşil halıda ileri geri yürüyor, bebeği kucağında sallayarak ninni söylüyordu. Lee'nin öfkesini görmezden geldiği gibi June'un acı dolu ağlamalarını da görmezden geliyordu. Yoksa o ağlamalardan mı besleniyordu? Bana öyle geldi. Bir süre sonra Marina çocuğunun ağlamasına dayanamadı. Kalkıp bebeği almak umuduyla Marguerite'in yanına gitti ama yaşlı kadın bebeği göğsüne bastırıp annesinden uzaklaştırdı. Koca hemşire ayakkabılarının çıkardığı gürültüyü duyabildiğimi hayal ettim: tak-tak-

tak. Marina peşinden gitti. Marguerite bu kadarının yeteceğine karar verdiğinden olsa gerek, bu gövde gösterisini tamamlayıp bebeği annesine teslim etti. Parmağıyla Lee'yi gösterip bağırarak Marina'ya hitap etti.

"Benimle kaldığınızda... kilo... almıştı... çünkü ben ona... sevdiği yemekleri pişiriyordum... ama hâlâ... ÇOK... CILIZ!"

Gözleri kocaman açılan Marina, bebeğin kafasının üstünden kadına bakıyordu. Marguerite sabırsızlandığı için veya düpedüz hoşnutsuzluktan gözlerini devirdi ve yüzünü Marina'nınkine yaklaştırdı. Eğik Pisa Lambası'nı yakmışlardı ve ampulün ışığı Marguerite'nin gözlüğünün camlarından yansıyordu.

"ONA... YİYECEĞİ... YEMEKLER PİŞİR! EKŞİ KREMA DEĞİL! YOĞURT... DEĞİL! O... ÇOK... CILIZ!"

"Cılız," diye tekrarladı Marina ne olduğunu pek anlamadan. Annesinin kollarında güvende olan June'un ağlamalarının yerini hıçkırıklar aldı.

"Evet!" dedi Marguerite. Ardından Lee'ye döndü. "Basamağı onar!" Bu sözün ardından torununun kafasına hafifçe vurdu ve evden ayrıldı. Otobüs durağına yürürken gülümsüyor, dahası her zamankinden genç görünüyordu.

8

Marguerite'in gelişinden sonraki sabah, altıda uyandım. Perdeye gidip ne yaptığımı düşünmeden aralıktan dışarı baktım – karşı komşumu gözetlemek alışkanlık halini almıştı. Marina şezlonglardan birine oturmuş sigara içiyordu. Kendisine büyük gelen pembe çizgili bir pijama giymişti. Gözü yine mosmordu ve pijamasının üstüne kan bulaşmıştı. Sigarasını yavaş yavaş tüttürüyor, dumanı içine çekip bir kısmını havaya üflüyordu.

Bir süre sonra içeri dönüp kahvaltı hazırladı. Lee, yatak odasından çıkıp karısına katılmakta gecikmedi. Kahvaltısını etti. Karısına bakmadı. Kahvaltı ederken kitap okudu.

9

Gregory denilen adam marketten indirimli alışveriş yapabilmemiz için kupon yollamış, demişti Lee annesine, belki yahninin etini nasıl aldıklarını açıklamak, belki de kendisinin ve Marina'nın Fort Worth'ta arkadaşları olduğunu göstermek için. Mamoşka bu söze dikkat etmedi ama ben ettim. Peter Gregory, George de Mohrenschildt'e uzanan zincirin ilk halkasıydı.

Mohrenschildt gibi Gregory de petrol işindeki Rus mültecilerdendi. Aslen Sibiryalıydı ve haftada bir gün Fort Worth Kütüphanesi'nde Rusça öğretiyordu. Lee bunu öğrendiğinde arayıp çevirmen olarak iş istemek için randevu almıştı. Gregory onu test etti ve Rusçasının "kabul edilebilir" olduğunu söyledi. Gregory'yi asıl ilgilendiren -Rus mültecilerin tamamını asıl ilgilendiren- eskiden Marina Prusakova olan genç kadındı. Her nasılsa Rus ayılarının ellerinden kurtulmayı başaran Minsk'li kadının nasıl olup da kendini bir Amerikan öküzünün kollarında bulduğunu merak ediyorlardı.

Lee işe alınmadı ama Gregory, oğlu Paul'e Rusça öğretmesi için Marina'yı tuttu. Oswald'ların o paraya ihtiyaçları vardı ama karısının para kazanması Lee'nin daha da içerlemesine neden oluyordu. Kendisi ter döküp kapı takarken, karısı haftada iki gün bir zengin çocuğuna ders veriyordu. Olacak şey değildi.

Marina'nın verandada sigara içtiğini gördüğüm gün, kadınla aynı yaşlarda yakışıklı bir adam olan Paul Gregory yepyeni Buick'ini evin önüne yanaştırdı. Kapıyı çaldı. Marina, Bobbi Jill'inkini andıran ağır bir makyajla kapıyı açtı. Ya Lee'nin ne yapacağından korktuğundan ya da yetiştirilişinden ötürü oğlana verandada ders verdi. Bir buçuk saat sürdü. June aralarına serdikleri battaniyede yatıyor ve ağladığında ikili sırayla onu kollarına alıyordu. Hoş bir sahneydi ama Oswald görse muhtemelen benim gibi düşünmezdi.

Öğlene doğru Paul'ün babası, arabasını Buick'in arkasına yanaştırdı. Yanında iki adam ve iki kadın vardı. Erzak getirmişlerdi. Yaşlı Gregory oğluna sarılıp Marina'yı (şişmemiş) yanağından öptü. Rusça konuştular. Genç Gregory hiçbir şey anlamadı ama Marina zevkten dört köşeydi: Yüzü neon ışıkları gibi parlıyordu.

Onları içeri davet etti. Kısa süre sonra salona geçmişler, buzlu çay içip sohbet ediyorlardı. Marina'nın elleri heyecanlı kuşlar gibi çırpınıyordu. June elden ele, kucaktan kucağa dolaştı.

Büyülenmiş gözlerle onları izledim. Rus mülteciler topluluğu bir süre sonra kalplerinde yer edecek genç kızı/kadını bulmuştu. Onu nasıl sevmezlerdi? Gençti, yabancı topraklardaydı, kimi kimsesi yoktu ve çok güzeldi. Elbette bu güzel de aynı masallardaki gibi bir canavarla -onu fena döven ve bu üst-orta sınıf insanların şiddetle reddettikleri sisteme büyük bir tutkuyla inanan kaba saba genç bir Amerikalıyla- evliydi.

Yine de Lee getirdikleri erzak sayesinde onları benimseyecek, varlıklarına ender olarak öfkelenecek, mobilyalarla geldiklerinde -yeni bir yatak, bebek için pembe beşik- onları da kabul edecekti. Rusların kendisini içine düştüğü bok çukurundan kurtaracaklarını umuyordu. Ama içten içe onlardan hoşlanmıyordu ve ailesini alıp Dallas'a taşındığı 1962 kasımında bu hislerin karşılıklı olduğunu keşfedecekti. Benden neden hoşlansınlar, diye düşünmüş olmalı. Kendisi ideolojik açıdan saftı. Bu korkaklar ise 43'te ülkelerinin beli bükülmüşken Rusya Ana'yı terk edip Amerika'ya kaçmış ve Amerikan yaşamını benimsemişlerdi... Oswald, bu yöntemleri savaş tehdidi sayesinde ayakta duran, baskıcı ve işçileri sömürmeye dayanan bir tür üstü örtülü faşizm olarak görüyordu.

Bunların bir kısmını Al'ın notlarından biliyordum. Çoğunu ise sokağın karşısındaki tiyatro sahnesinde oynananlardan veya lambamın kaydettiği konuşmalardan çıkardım.

10

25 Ağustos Cumartesi günü, ailece özel bir geceye hazırlanıyorlardı. Mavilere bürünen Marina, June'a çiçekli tulumunu giydirdi. Bütün huysuzluğu üzerinde olan Lee, tek takım elbisesini giymiş olarak yatak odasından çıktı. Ancak Rusya'da üretilmiş olabilecek yünlü bir takımdı. Sıcak bir geceydi ve bahse varım gece sona ermeden Lee ter içinde kalacaktı. Kırık basamak hâlâ tamir edilmediği için adımlarına dikkat ederek merdivenden inip

otobüs durağına yürüdüler. Arabama atlayıp Mercedes Sokağı ile Winscott Yolu'nun köşesine gittim. Beyaz boyalı telefon direğinin dibinde durmuş tartıştıklarını görebiliyordum. Aman ne şaşırtıcı! Otobüs geldi. Oswald'lar otobüse bindi. Derry'de Frank Dunning'i takip ettiğim gibi onları takip ettim.

Tarih tekerrürden ibarettir, tarih simetriyi sever demenin başka bir yoludur.

Dallas'ın kuzeyindeki bir mahallede otobüsten indiler. Arabayı park edip Tudor mimarisinde küçük ama hoş eve yürüyüşlerini seyrettim. Yolun sonundaki eski tip sokak lambaları günbatımında yumuşak bir ışıltı saçıyordu. O bahçede eğreltiotları yoktu. Evin her tarafı "Amerika muhteşem!" diye bağırıyordu. Marina kollarında bebekle önden gidiyor, Lee bir adım geriden geliyordu. Ona iki beden büyük geliyormuş gibi görünen ceketin içinde her zamankinden tıfıl görünüyordu.

Marina, Lee'yi öne ittirip zili işaret etti. Lee zili çaldı. Peter Gregory ve oğlu kapıyı açtılar. June kollarını Paul'e uzattığında genç adam gülüp bebeği kadından aldı. Bu manzarayı gördüğünde Lee'nin dudağının kenarı seğirdi.

Eşikte başka bir adam belirdi. Paul Gregory'nin ilk Rusça dersi aldığı gün gelen gruptan biri. O günden sonra üç dört kez Oswald'ların evine gitmiş, erzak ve June için oyuncak götürmüştü. Adının George Bouhe olduğuna emin sayılırdım, (Evet, bir George daha; geçmiş simetriyi ve birbirini yankılayan sahneler yaratmayı sever) ve altmışına merdiven dayamış olsa da adamın Marina'ya tutulduğunu seziyordum.

Beni bu işe bulaştıran aşçıya – Bouhe'ydi. George de Mohrenschildt orada değildi ama sonrasında partinin bahsini duyacaktı. Bouhe, Mohrenschildt'e Oswald'lardan ve garip evliliklerinden bahsedecekti. Ayrıca Lee Oswald'ın partide olay çıkardığını, sosyalizmi ve Rus örgütlenmesini övdüğünü anlatacaktı. Bence o genç adam delinin teki, diyecekti Bouhe hayatını delilerle geçirmiş olan ve hemen o anda bu garip çiftle tanışması gerektiğine karar veren George de Mohrenschildt'e.

Oswald, kendisine yardım edebilecek olan iyi niyetli mültecilere Peter Gregory'nin partisinde neden öfkesini kustu? Kesin olarak bilemem ama iyi bir tahmin yürütebilirim. Bir tarafta Marina var, mavi elbisesi içinde herkesi büyülüyor. Bir tarafta June, çiçekli tulumu içinde Woolworth'un bebek albümlerinden fırlamış gibi güzel. Ve bir de çirkin takım elbisesi içinde terleyip duran Lee var. Rusçaya genç Paul Gregory'den daha hâkim ama sonuçta, dışlanan o. Karşısındaki insanlara ayak uyduramamak onu öfkeden küplere bindirmiştir. (Umarım gerçekten canı yanmıştır. Umarım gerçekten incinmiştir.)

Orada oyalanmadım. Beni ilgilendiren zincirin bir sonraki halkası, Mohrenschildt'ti. Oyuna katılmasına az kalmıştı. Ama şimdi, düşünmem gereken başka şeyler vardı. Oswald'ların üçü de nihayet 2703 numaradan çıkmıştı ve saat ondan önce dönmezlerdi. Sonraki günün pazar olduğu düşünülürse belki daha bile uzun kalırlardı.

Salonlarındaki mikrofonu çalıştırmak için geri döndüm.

11

Cumartesi gecesi Mercedes Sokağı evlere şenlikti ama Oswald'ların evinin arkasındaki arsa sessiz ve tenhaydı. Anahtarımın ön kapıyı olduğu kadar, arka kapıyı da açacağını düşünmüştüm ama bu teoriyi sınama şansım olmadı; çünkü arka kapı açıktı. Fort Worth'ta kaldığım süre boyunca bir kere bile Ivy Templeton'dan aldığım anahtarı kullanmadım. Hayat ironilerle dolu.

Ev, insanın içini sızlatacak ölçüde derli topluydu. Annenin getirdiği yüksek arkalıklı bebek sandalyesi mutfak masasının kenarına, Marina ve Lee'nin oturdukları sandalyelerin arasına yerleştirilmişti. Pırıl pırıldı. Aynısı tezgâh ve paslı lavabo için de geçerliydi. Marina'nın, Rosette'in çizimlerini silmediği konusunda kendimle iddiaya girerek bebek odasına gittim. Yanımda getirdiğim kalem fenerle duvarları aydınlattım. Evet, çizimler oradaydı ama karanlıkta neşeli değil, ürkütücüydüler. June herhalde beşiğinde uzanmış parmağını emerken onlara bakıyordu. Acaba büyüyünce

resimleri hatırlayacak mıydı? Bilincinin derinliklerine işleyecek miydi? Crayola'nın hayalet kızları.

Jimla, diye düşündüm ve yok yere ürperdim.

Masayı kaydırıp kabloları lambaya bağladım ve diğer ucunu duvara açtığım delikten çıkardım. Önce her şey iyi hoştu, sonra kötü bir şey oldu. Hem de çok kötü. Masayı yerine geri ittirdiğimde duvara çarptı ve Eğik Pisa Lambası devrildi.

Düşünecek zamanım olsaydı donup kalırdım ve lamba paramparça olurdu. Ya sonra? Mikrofonu çıkarıp parçaları yerde mi bırakacaktım? Eğik duran lambanın kendi kendine düştüğünü kabullenmelerini mi umacaktım? Çoğu insan öyle düşünürdü ama çoğu insan FBI'ın kendisini izlediğini sanacak kadar paranoyak değildi. Şüphelenen Lee duvardaki deliği keşfedebilirdi ve keşfederse kelebek kanatlarını çırpmış olurdu.

Düşünecek zamanım yoktu. Uzanıp son anda lambayı yakaladım. Bir an öylece durdum, elimde lamba, tir tir titriyordum. Küçük evin içi fırın gibiydi. Terimin kokusunu alabiliyordum. Eve döndüklerinde onlar da kokuyu alacak mıydı? Nasıl almazlardı?

Delirip delirmediğimi merak ettim. Mikrofonu çıkarıp evden ayrılsam akıllılık mı etmiş olurdum? Oswald'ı bir sonraki yıl ayın 10'unda yeniden bulur, General Edwin Walker'ı öldürmeyi deneyişini izler ve tek başına hareket etmişse, Frank Dunning'i öldürdüğüm gibi onu da öldürürdüm. Christy'nin alkolik toplantılarında dedikleri gibi; her şeyi basitleştir, budala! Dünyanın geleceği tehlikedeyken mikrofonlu uyduruk bir lambayla ne halt ettiğimi sanıyordum?

Cevap, Al Templeton'dan geldi. *Hata payını ortadan kaldırmak için buradasın. George de Mohrenschildt göründüğünden farklı biri olduğu için buradasın, Oswald'ın katil olduğuna emin olamadığın için buradasın. Kennedy'yi kurtarmaya geldin ve belirsizliği ortadan kaldırma maceran burada başlıyor. Durma, kahrolası lambayı ait olduğu yere koy.*

Yamukluğu beni endişelendirse de lambayı ait olduğu yere bıraktım. Ya Lee masaya çarpar ve lambayı devirirse? Ya lamba kırıldığında içindeki mikrofonu görürse? Hepsi bu kadar da değildi.

Lee ve Mohrenschildt bu odada konuşurlar ama lambayı yakmazlarsa ne olacaktı? Uzun menzilli mikrofonum odadaki konuşmaları çeker miydi? Sanmıyordum. Tüm çabalarımın boşa gitmesi mümkündü.

Böyle düşünerek omlet yapamazsın ahbap.

Beni ikna eden Sadie'yi düşünmekti. Onu seviyordum, o da beni seviyordu -en azından sevmişti- ve bu boktan sokakta yaşamak için onu bir kenara fırlatmıştım. Öyleyse George de Mohrenschildt'in ne söyleyeceğini duymayı denemeden pes etmeye hakkım yoktu.

Geldiğim gibi arka kapıdan dışarı çıktım ve kalem feneri dişlerimin arasına alıp delikten sarkıttığını kabloları kayıt cihazına bağladım. Dış etkenlerden korumak için cihazı paslı bir Crisco kutusuna koyup önceden yığdığını tuğla ve tahtaların arasına sakladım.

Sonra o boktan sokaktaki boktan kulübeme dönüp bekledim.

12

Hava göz gözü görmeyecek kadar kararana dek lambayı kullanmıyorlardı. Herhalde elektrikten tasarruf etmeye çalışıyorlardı. Lee sabahları erken kalktığı için erkenden yatıyor, kadın da ona uyuyordu. Teybi ilk kontrol ettiğimde Rusça konuşmalardan başka bir şey yoktu. Kayıt cihazının yavaş çalıştığı düşünülürse uzayıp giden bir Rusça dinliyordum. Marina İngilizce konuşmayı denediğinde Lee onu azarlıyordu. Pek İngilizce duyulmuyordu. Bazen bebek ağlamaya başladığında İngilizce konuşuyordu kızıyla veya ninni gibi bir sesle şarkılar söylüyordu ona. Kayıt cihazının yavaş ritminde "uyu bebeğim uyu" ninnisini söylerken insandan çok fantastik filmlerdeki canavarları andırıyordu sesi. İki kere Marina'ya vurdu, ikincisinde Rusçası öfkesini dışa vurmaya yetmedi. "Seni değersiz sürtük! Annem senin hakkında haklıymış!" diye bağırdı karısına. Bu sözleri kapının çarpışı ve Marina'nın gözyaşları takip etti. Lambayı kapadığında sesler birden kesildi. En azından benim için.

4 Eylül akşamı on üç on dört yaşlarında bir çocuk omzunda bez çantasıyla Oswald'ların kapısına geldi. Kapıyı evde kot ve tişörtle dolaşan Lee açtı. Ayakları çıplaktı. Biraz konuştular. Lee çocuğu içeri davet etti. Biraz daha konuştular. Bir noktada Lee oğlana bir kitap gösterdi. Oğlan şüpheli gözlerle kitaba baktı. Mikrofonu kullanma şansım yoktu; çünkü hava soğuduğu için pencereleri sıkı sıkı kapamışlardı. Ama Eğik Pisa Lambası yandığı için teybin konuşmayı kaydettiğini biliyordum. Ertesi gece ikinci kaseti aldığımda eğlenceli bir sohbetle karşılaştım. Üçüncü dinleyişimde seslerin yavaşlığı yüzünden artık dikkatim dağılmıyordu.

Oğlan *Grit* diye bir gazetenin veya derginin aboneliğini satıyordu. Oswald'lara, *Grit*'te New York gazetelerinde göremeyecekleri bir sürü ilginç şeyin (onlara taşra haberleri diyordu) olduğundan, yerel spor haberlerine ve bahçeyle ilgili ipuçlarına yer verildiğinden söz etti. Ayrıca "kurmaca" dediği hikâyeler ve karikatürler vardı. "*Dixie Dugan*'ı *Times Herald*'da okuyamazsınız," dedi onlara. "Annem Dixie'ye bayılıyor."

"Tamam evlat, anlattıkların çok hoş," dedi Lee. "Bakıyorum tam bir küçük işadamısın."

"Şey... evet efendim."

"Bana ne kadar kazandığını söyle."

"Her on sentin dört senti benim ama önemli olan para değil beyefendi. Asıl istediğim büyük ödül. Cloverine Salve'de satılanlardan çok daha iyiler. İnanabiliyor musunuz? Kendime bir 22'lik alacağım! Babam alabileceğimi söyledi."

"Evlat, sömürüldüğünün farkında mısın?"

"Ha?"

"Onlar parayı alıyor, sen iki kuruş ve bir tüfek vaadiyle idare ediyorsun."

"Lee, iyi çocuk o," dedi Marina. "Sen iyi davranmak. Onu rahat bırakmak."

Lee karısını duymazdan geldi. "Senin ihtiyacın olan her şey bu kitapta evlat. Başlığını okuyabiliyor musun?"

"Evet efendim. İşçi Sınıfının Hakları yazıyor, Friedrich... Ing-Gulls mu?"

"Engels. Bu kitap kapıdan kapıya dolaşıp satış yapan ve milyoner olmanın hayallerini kuran oğlanlara ne olduğuyla ilgili."

"Ben milyoner olmak istemiyorum ki," diye itiraz etti oğlan. "Arkadaşım Hank gibi çöplükte farelere ateş edebileceğim bir 22'lik istiyorum."

"Sen onların gazetelerini satıp birkaç kuruş kazanıyorsun; onlarsa senin alınterinden ve senin gibi milyonlarca oğlanın alınterinden binlerce dolar kazanıyor. Serbest piyasa, insanı özgürleştirmez, köleleştirir. Kendini eğitmelisin evlat. Ben eğittim, üstelik senin yaşındayken başlamıştım."

Lee, *Grit* satıcısı çocuğa on dakika boyunca kapitalizmin kötülükleriyle ilgili nutuk çekti, sözlerini Karl Marx'tan alıntılarla süslüyordu. Oğlan sabırla dinledikten sonra, "Ne yani abone olacak mısınız şimdi?" diye sordu.

"Evlat, söylediklerimin tek kelimesini duymadın mı?"

"Duydum efendim!"

"O zaman sistemin senden ve ailenden çaldığı gibi, benden de çaldığını kavramış olmalısın."

"Beş parasız mısınız? Neden baştan söylemediniz!?"

"Sana neden beş parasız olduğumu açıklamaya çalışıyorum."

"Aferin size! Sizi dinleyene kadar üç ev daha gezerdim! Ama şimdi eve dönmem gerekecek; çünkü iznim dolmak üzere!"

"İyi şanslar," dedi Marina.

Ön kapı gıcırdayarak açıldı ve çarparak kapandı. Uzun bir sessizlik. "Bak görüyorsun, nelerle uğraşıyorum," dedi Lee karısına.

Kısa süre sonra lamba söndü.

13

Yeni telefonum neredeyse hiç çalmadı. Bir kere Deke aradı -ayaküstü nasılsın diye sormak için- hepsi bu. Kendime daha fazlasını beklemeye hakkım olmadığını söyledim. Okullar açılmıştı ve ilk haftalar her zaman yoğun geçer. Bayan Ellie, emekli Deke'i bile yardıma çağırmıştı. Telefonda biraz homurdandıktan sonra bana adının yedek öğretmen listesine yazılmasına izin verdiğini söyledi. Ellie'nin aramamasının nedeniyse muhtemelen beş bin işle ve dindirilmesi gereken beş yüz fırtınayla birden uğraşmasıydı.

Ancak Deke telefonu kapadığında Sadie'nin lafının hiç geçmediğine dikkat ettim... ve Lee'nin gazeteci çocuğa nutuk atmasından iki gece sonra Sadie'yi aramaya karar verdim. *Bir daha beni arama George, aramızdaki her şey bitti* diyecek olsa bile onunla konuşmak, sesini duymak istiyordum.

Telefona uzandığım anda telefon çaldı. Ahizeyi kaldırıp kendimden yüzde yüz emin olarak, "Alo, Sadie. Merhaba tatlım," dedim ona.

14

Öyle bir sessizlik oluştu ki yanılmış olmaktan korktum, belki biri *ben Sadie değilim, yanlış numara çevirmişim* diyecekti. Derken karşı taraf şunları söyledi: "Ben olduğumu nereden bildin?"

Az kalsın geçmiş tesadüflerden ve uyumdan hoşlanır diyecektim. Belki ne kastettiğimi anlardı. Ama "belki" yeterli değildi. Bizimki önemli bir görüşmeydi ve mahvetmek istemiyordum. Mahvetmemek için her şeyimi verirdim. Sanki telefona bakan iki ayrı kişiydik, George karşı tarafla, yüksek sesle konuşuyor, Jake ise kafamda George'un söyleyemediği şeyleri söylüyordu. Belki işin ucunda aşk olduğunda hep böyledir.

"Çünkü bütün gün seni düşündüm," dedim. *(Bütün yaz seni düşündüm.)*

"Nasılsın?"

"İyiyim." *(Yalnızım.)* "Sen nasılsın? Yazın nasıl geçti? Halletin mi?" *(Kocanla yasal bağlarını kopardın mı?)*

"Evet," dedi. "O iş halloldu. *Oldu bitti.* Bu da senin kullandığın tabirlerden değil miydi George? Oldu bitti?"

"Sanırım. Okul nasıl? Kütüphane nasıl?"

"George? Böyle mi konuşacağız, yoksa gerçekten konuşacak mıyız?"

"Tamam." İkinci el yamuk yumuk kanepeme oturdum. "Konuşalım. İyi misin?"

"İyiyim ama mutsuzum. Kafam karışık." Tereddüt edip ekledi: "Harrah'ta çalışıyordum, muhtemelen duymuşsundur. Barda garsonluk yapıyordum. Biriyle tanıştım."

"Ya?" *(Hay lanet.)*

"Evet. Çok kibar bir adam. Etkileyici biri. Bir beyefendi. Kırklarında. Adı Roger Beaton. Kaliforniyalı Cumhuriyetçi Parti senatörünün, Tom Kuchel'in yardımcısı. Biliyorsun, Senato'daki azınlıklardan. Kuchel'i kastediyorum, Roger'ı değil." Güldü, ama komik bir şey söylendiğinde atılan kahkahalardan değildi.

"Hoş biriyle tanışmana sevinmeli miyim?"

"Bilmiyorum George... Sevindin mi?"

"Hayır." *(Onu öldürmek istiyorum.)*

"Roger yakışıklı biri," dedi sadece gerçekleri sıralıyorum tonlamasıyla. "Hoş. Yale Üniversitesi'ne gitmiş. Bir kıza iyi zaman geçirtmesini biliyor. Ve uzun boylu."

İkinci ben, daha fazla susamadı. "Onu öldürmek istiyorum."

Bu sözüm onu güldürdü, rahatlamadan doğan bir kahkaha. "Bunları seni incitmek veya sana kendini kötü hissettirmek için anlatmıyorum."

"Gerçekten mi? Öyleyse niçin anlatıyorsun?"

"Üç dört kere çıktık. Beni öptü... Biraz oynaştık... Bilirsin, gençler gibi..."

(Artık onu sadece öldürmek istemiyordum, ayrıca bunu acı çektire çektire yapmak arzusundaydım.)

"Ama aynı değildi. Belki zamanla olur, belki olmaz. Bana Washington'daki numarasını verdi ve... dur bakayım ne demişti? Kitapları düzenlemekten ve giden o adamı beklemekten bıkarsan beni ara dedi. Sanırım özeti bu. Yükseldiğini ve iyi bir kadına ihtiyacı olduğunu söyledi. Ben o kadın olabilirmişim. Elbette erkekler böyle şeyler söylemekte ustadır. Artık eskisi kadar naif değilim. Ama bazen söylediklerinde içtendirler."

"Sadie..."

"Yine de seninle olmak gibi değildi." Sesi düşünceliydi, aklı başka yerlere kaymıştı ve ilk kez hayatında başka sorunlar olmasından korktum. Yoksa hasta mıydı? "İyi tarafına bakarsak, ortada süpürge yoktu. Elbette, erkekler bazen süpürgeyi saklar. Johnny saklamıştı. Sen de saklamıştın George."

"Sadie?"

"Evet."

"Ya sen?"

Uzun bir sessizlik. Hem de telefonu açıp adını söylediğimde oluşandan ve şimdi oluşmasını beklediğimden çok daha uzundu. "Ne kastettiğini anlamadım," dedi sonunda.

"Sesin bir garip."

"Sana söyledim, kafam karışık. Ve üzgünüm galiba. Hâlâ bana gerçeği söylemeye hazır değilsin, yanılıyor muyum?"

"Söyleyebilsem söylerdim."

"İlginç bir şey duymak ister misin? Jodie'de bir sürü arkadaşın var ama hiçbiri nerede yaşadığını bilmiyor."

"Sadie..."

"Dallas diyorsun ama telefonunun kodu Elmhurst'e ait ve orası Fort Worth'ta."

Bunu fark edeceğini düşünmemiştim. Başka neleri atlamıştım?

"Sadie, tek söyleyebileceğim yaptığım işin çok önemli..."

"Ah, eminim öyledir. Senatör Kuchel'in yapmaya çalıştıkları da önemli. Roger bana uzun uzadıya anlattı ve... eğer Washington'a gidersem tarih yazılışına tanık olacağımı söyledi... Öyle bir şeyler işte. Güç onu heyecanlandırıyor. Sevilmesi güç özelliklerinden biri bu. Sükseli bir hayatımız olacağını söyledi. Ben sükseden falan ne anlarım? Neresinden baksan boşanmış bir kütüphaneciyim."

"Ben kimim ki tarih yazanlarla aşık atayım?" dedim.

"Ne? Ne dedin George?"

"Hiçbir şey hayatım."

"Belki bana hayatım diye hitap etmemelisin."

"Özür dilerim." *(Aslında hiç pişman değildim.)* "Tam olarak neden bahsediyoruz?"

"Senden, benden ve biz diye bir şey olup olmadığından. Neden Teksas'a gittiğini söylesen belki durum değişirdi. Kitap yazmadığını veya öğretmenlik yapmadığını biliyorum."

"Sana anlatmam tehlikeli olabilir."

"Hepimiz tehlikedeyiz," dedi. "Johnny bu konuda haklıydı. Sana Roger'ın bana anlattığı bir şeyi söyleyeyim mi?"

"Söyle." *(Söylediğinde neredeydiniz Sadie? Dikey durumda mıydınız, yatay durumda mı?)*

"Bir iki tek attığından çenesi düşmüştü. Otel odasındaydık ama endişelenme, giysilerim hep üzerimdeydi."

"Endişelenmemiştim zaten."

"Endişelenmemen beni hayal kırıklığına uğratır George."

"Tamam, endişelendim o zaman. Ne dedi?"

"Bu sonbahar veya kış Karayipler'de büyük bir anlaşma yapılacağına dair dedikodular duyduğunu söyledi. Kritik bir noktada. Sanırım Küba'yı kastediyordu. JFK denen budala cesur olduğunu göstermek uğruna hepimizi mahvedecek dedi."

Eski kocasının kafasına doldurduğu "kıyamet kopacak" saçmalıklarını hatırladım. Gazeteleri okuyan herkes sonun yaklaştığını görür, demişti ona kocası. Güya vücudumuz yaralarla kaplanacaktı ve kan kusarak ölecektik. Kuru bir bilimsel gerçekçilikle söylendiklerinde böyle şeyler insanın kafasında yer eder. Yer etmek mi – hayır, iz bırakır demeliydim.

"Sadie, bunlar saçmalık."

"Yaa?" Alaycı bir ses tonuyla devam etti. "Demek Senatör Kuchel'in bilmediği bir şey biliyorsun?"

"Diyelim ki biliyorum."

"Demeyelim. Bir süre daha her şeyi anlatmanı bekleyeceğim ama sonsuza kadar beklemem. Belki iyi dans ettiğin için sana toleranslı davranıyorumdur."

"Öyleyse yeniden dans etmeye gidelim!"

"İyi geceler George."

Ben başka bir şey söyleyemeden telefonu kapadı.

15

Onu geri aramaya kalktım ama santral görevlisi, "Numara lütfen?" dediğinde aklım başıma geldi. Ahizeyi yerine bıraktım. Söylenmesi gerekenleri söylemişti. Ondan fazlasını koparmaya çalışmak her şeyi kötüleştirirdi.

Kendimi buna ikna etmeye, beni aramasının dengemi bozmak için kullandığı bir strateji olduğuna inanmaya çalıştım. Sadie'yi tanıdığım için hiç inandırıcı gelmedi. Onunki imdat çağrısıydı.

Ahizeyi elime aldım ve bu sefer santral numarayı sorduğunda ona bir numara söyledim. Telefon iki kere çaldıktan sonra açıldı, Ellen Dockerty, "Alo?" dedi. "Kimsiniz?"

"İyi günler Ellie. Benim. George."

Belki bir anlık sessizlik denilen şey bulaşıcıydı. Bekledim. Bekledim. Sonra, "Alo, George. Seni ihmal ettim, değil mi? Ama son günlerde o kadar meşgul..."

"Meşgul olduğuna eminim. Okulun ilk haftalarının nasıl geçtiğini bilirim. Sadie aradığı için aradım."

"Öyle mi?" dedi temkinli bir sesle.

"Ona numaramın Dallas değil Fort Worth santralına bağlı olduğunu sen söylediysen bile, bil ki önemli değil."

"Dedikodu yapmıyordum. Umarım beni anlarsın. Bilmeye hakkı var. Sadie'yi önemsiyorum. Seni de önemsiyorum George... Ama sen gittin. O kaldı."

Onu anlıyordum ama incinmiştim. Kendimi evrenin derinliklerine doğru yol alan bir uzay kapsülündeymişim gibi hissediyordum. "Bence bir sakıncası yok Ellie. Önemli bir detay değildi. Yakında Dallas'a taşınacağım."

Cevap vermedi, hem ne diyecekti? *Belki taşınırsın ama ikimiz de yalancı olduğunu biliyoruz* mu?

"Sadie'nin sesinin tınısı hoşuma gitmedi. İyi olup olmadığını biliyor musun?"

"Bu soruya cevap vermek istediğimi sanmıyorum. Hayır dersem atlayıp onu görmeye gelirsin ve seni görmek istemiyor. Bu koşullar altında sana cevap vermeyeceğim."

Aslında sorumu cevaplamıştı. "Döndüğünde iyi miydi?"

"İyiydi. Bizleri gördüğüne sevinmişti."

"Ama şimdi sesi dalgın. Üzgün olduğunu söyledi."

"Neden bu kadar şaşırdın?" dedi Bayan Ellie azarlarcasına. "Burası Sadie için anılarla dolu, çoğu hâlâ âşık olduğu bir adamla ilgili anılar. İyi bir adam, iyi bir öğretmen ama içi dışı yalan."

Bu sözleri gerçekten incitti beni.

"Bana başka bir nedeni varmış gibi geldi. Nevada'da tanıştığı birinden yaklaşan krizle ilgili dedikodular duymuş. Kocası kafasını böyle zırvalıklarla doldururmuş eskiden..."

"Kafasını doldurmak mı?" Artık sesi düpedüz öfkeliydi. Bana kendimi küçük, acımasız bir adam gibi hissettirdi. "George, masam dosyalarla dolu ve işime dönmek zorundayım. Kilometrelerce uzaktan Sadie Dunhill'in psikanalizini yapamazsın, ben de aşk hayatın konusunda sana yardım edemem. Tek yapabileceğim onu önemsiyorsan gerçekleri anlatmanı önermek. Geç kalma."

"Kocasını ortalıkta görmediniz değil mi?"

"Hayır! İyi geceler George!"

Aynı gece ikinci kez bir kadın telefonu suratıma kapamıştı. Benim için yeni bir rekor.

Yatak odama dönüp soyunmaya başladım. Sadie döndüğünde iyiymiş. Jodie'deki arkadaşlarına kavuştuğuna sevinmiş. Ama artık iyi değildi. Hızla yükselen yakışıklı bir erkek ile geçmişi şaibeli uzun boylu bir yabancının arasında kaldığı için mi? Aşk romanlarında böyle şeyler olur ama sorunu buysa döndüğü zaman neden mutsuz değildi?

Aklıma tatsız bir ihtimal geldi; belki içmeye başlamıştı. Bolca. Gizlice. İmkânsız mıydı? Karım yıllarını gizli gizli içerek geçirmişti -onunla evlenmeden önce edindiği bir alışkanlık- ve geçmiş, uyumu sever. Bu ihtimali göz ardı etmek ve öyle olsa Bayan Ellie'nin fark edeceğini söylemek kolaya kaçmak olurdu. Alkolikler, iş içtiklerini saklamaya geldiğinde, çok zekidirler. Bazen insanların durumu fark etmesi yıllar alır. Sadie işe zamanında gidiyorsa, Ellie kan çanağı gözlerini ve nefesindeki nane kokusunu fark etmeyebilirdi.

Muhtemelen saçma bir fikirdi. Bütün varsayımlarım şaibeliydi. Sadie'yi sevdiğim için sağlıklı düşünemiyor, sağlıklı fikir yürütemiyordum.

Sırtüstü uzanıp tavanı seyrettim. Salondaki gazocağından garip sesler yükseldi - soğuk bir gece daha.

Boş ver, dedi Al. *Boş vermek zorundasın. Neden burada olduğunu unutma...*

Hayallerimin kadını, hayallerimin işi ve her şey. Evet Al, biliyorum.

Ayrıca muhtemelen hiçbir şeyi yoktur. Sorunu olan sensin.

Aslında bir tane değil, bir sürü sorunum vardı ve uzunca bir süre gözüme uyku girmedi.

16

Sonraki pazartesi, Neely Sokağı 214 numaraya yaptığım rutin seyahat sırasında evin önünde gri bir cenaze aracı gördüm. İki şişman kadın bahçede durmuş koyu renk takım elbiseli adamların sedyeyi götürüşünü seyrediyordu. Sedyedeki kişinin üstü örtülmüştü. Üst katta oturan genç çift verandaya bakan yıpranmış balkondan olup bitenleri izliyordu. Anne, en küçük çocuklarını kucağına almıştı.

Koluna kül tablası yerleştirilmiş tekerlekli sandalye, öksüz çocuklar gibi yapayalnız, yaşlı adamın son yazını geçirdiği ağacın altında duruyordu.

Arabayı park edip cenaze aracının uzaklaşmasını bekledim. Sonra (zamanlamamın kötü olduğunu bilsem de) karşıya geçip verandaya yürüdüm. Merdivenlerin dibine gelince şapkamı hafifçe kaldırdım. "Hanımlar, başınız sağ olsun."

İki kadından yaşlı olan -dul kalan kadın- bana karşılık verdi: "Daha önce de buraya gelmiştiniz."

Gerçekten gelmiştim, demeyi düşündüm. *Neden gelmeyeyim, burası büyük bir mahalle.*

"Kocam sizi görmüştü." Suçlamıyor, bir tespiti dile getiriyordu.

"Mahallenizde daire arıyorum. Bu evde oturmayı sürdürecek misiniz?"

"Hayır," dedi genç olan. "Sigortası vardı. Sahip olduğu tek şey. Kutudaki madalyaları hariç." Burnunu çekti. Size söylüyorum, o iki hanımı gözü yaşlı görmek kalbimi sızlattı.

"Hayalet olduğunuzu söyledi," dedi dul. "Ruhunuzu okuyabiliyormuş. Delinin tekiydi. Üç yıldır, felç geçirip torbaya işemek zorunda bırakıldığından beri bir garipti. Ida ve ben Oklahoma'ya döneceğiz."

Mozelle'e diyecektin, diye geçirdim içimden. *Taşındığınızda oraya gideceksiniz. Al'ın notlarında vardı.*

"Ne istiyorsun?" diye sordu genç olan. "Cenazeye gitmemiz gerek."

"Ev sahibinin numarasını istiyorum," dedim.

Dulun gözleri parladı. "Bu bilgi için ne kadar ödeyeceksiniz bayım?"

"Ben size bedavaya söylerim!" diye seslendi ikinci katın balkonundaki genç anne.

Gözü yaşlı dul üst kata bakıp kıza sesini kesmesini söyledi. İşte size Dallas. Derry de böyleydi.

Ne arkadaş canlısı insanlar.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

1

George de Mohrenschildt 15 Eylül'de oyuna katıldı. Karanlık ve yağmurlu bir cumartesiydi. Chuck Berry şarkılarından fırlama kahverengi bir Cadillac kullanıyordu. Yanında tanıdığım biri vardı, George Bouhe ve tanımadığım biri - beyaz saçları birbirine karışmış cılız bir tip. Duruşundan hayatının büyük kısmını orduda geçirdiği ve hâlâ eski alışkanlıklarını koruduğu görülüyordu. George de Mohrenschildt arabanın arkasına dolaşıp bagajı açtı. Koşup uzun menzilli mikrofonu aldım.

Cihazla geri döndüğümde Bouhe'nin kolunun altında katlanmış bir bebek kafesi ve ellerinde bir sürü oyuncak vardı. Mohrenschildt'in elleri boştu. Merdivenleri önden çıktı. Başı dik, göğsünü gere gere yürüyordu. Uzun boylu ve yapılı bir adamdı. Grileşen saçları alnını ortaya çıkaracak şekilde arkaya taranmıştı, öyle ki kendisini görenlere sanki şöyle diyordu: *Bana bakın ve titreyin ey insanlar; çünkü ben GEORGE'um.*

Kayıt cihazını fişe taktım, kulaklıkları kafama geçirdim ve mikrofonlu kâseyi sokağın karşısına doğrultum.

Marina görünürde yoktu. Lee kanepeye oturmuş masa lambasının ışığında kalın bir kitabı okuyordu. Verandadan gelen ayak seslerini duyduğunda kaşlarını çatıp kitabını kahve masasına bıraktı. Lanet olası mülteciler, diye düşünmüş olabilir.

Yine de kapıyı açmaya gitti. Verandadaki gümüş saçlı yabancıyı görünce tokalaşmak için elini uzattı, ama Mohrenschildt Lee'ye sarılıp iki yanağından öperek hem onu hem beni şaşırttı. Ardından onu omuzlarından tuttu. Şöyle dedi genizden gelen ağır aksanlı bir sesle - Rus'tan çok Alman aksanıyla konuşuyordu: "Dur da çok uzaklara yolculuk ettiği halde ideallerini korumayı başaran ve nice zorluklar atlatarak aramıza dönen şu genç adama bir bakayım!"

Ardından Lee'ye yeniden sarıldı. Oswald'ın kafası iriyarı adamın omzunun üstünde kalıyordu ve beni daha da şaşırtan bir şey gördüm: Lee Harvey Oswald gülümsüyordu.

2

Marina kollarında June'la bebek odasından çıktı. Bouhe'yi gördüğünde bir sevinç çığlığı attı ve oyuncaklar için ona teşekkür etti. "Çocuk eşyaları" diyordu onlara bozuk İngilizcesiyle. Bouhe cılız adamı Lawrence Orlov (Yarbay Lawrence Orlov) ve Mohrenschildt'i bir Rus dostu olarak tanıttı.

Bouhe ve Orlov kafesi kurmaya başladılar. Marina yanlarında kalıp onlarla Rusça sohbet etti. Bouhe gibi Orlov da gözlerini genç Rus'tan alamıyordu. Marina dar bir bluz ve upuzun bacaklarını ortaya çıkaran şortlardan giymişti. Lee'nin gülümsemesi kayboldu. Her zamanki kasvetli havasına büründü.

Daha doğrusu bürünemedi. Mohrenschildt ona fırsat tanımadı. Lee'nin okuduğu kitabı gördü, masanın yanına gidip onu eline aldı. "*Atlas Silkindi* mi?" Sadece Lee'ye hitaben konuşuyor, hayran hayran kafesi izleyen diğerlerini tamamen görmezden geliyordu. "Ayn Rand mi? Genç bir devrimcinin bu kitapla ne işi olabilir?"

"Düşmanını tanı," dedi Lee. Mohrenschildt bu sözlere kahkahalarla karşılık verince gülümsemesi yerine geldi.

"Ee, Bayan Rand'in başyapıtını nasıl buldun?" Bu sözler bana tanıdık geldi. Kayıtları yeniden dinlediğimde bu bölümü iki kere başa sardım: Konuşması Mimi Corcoran'ın *Çavdar Tarlasında Çocuklar*'dan bahsedişini hatırlatıyordu. Bence orada eleştiri değil, hayranlık vardı.

"Kapitalizm zehri kanına işlemiş," dedi Oswald. "Şimdi de onu başkalarına pazarlayarak servet kazanıyor."

"Kesinlikle haklısın dostum. Ben bile daha iyi anlatamazdım. Gün gelecek dünyanın bütün Rand'leri suçlarının hesabını verecekler. Bana inanıyor musun?"

"Öyle olacağını biliyorum," dedi Lee kendinden emin bir ses tonuyla.

Mohrenschildt kanepeye vurdu. "Yanıma otur. Anavatandaki maceralarını dinlemek istiyorum."

Ama buna fırsat kalmadan Bouhe ve Orlov yanlarına geldi. Rusça bir şeyler konuşuldu. Lee tedirgin gözlerle misafirlerine baktı ama Mohrenschildt araya girince (ona Rusça bir şeyler söyledi) başını sallayıp Marina'ya seslendi. Elini kapıya doğru sallayışından ne dediği anlaşılıyordu: *Hadi git.*

Bouhe, Mohrenschildt'in fırlattığı anahtarları havada yakalamaya çalıştı ama beceremedi. Bouhe anahtarları kirli yeşil halıdan alırken Mohrenschildft ve Lee birbirlerine bakıp sırıttılar. Bebeği kollarına alan Marina, diğerleriyle çıkıp Mohrenschildt'in Cadillac'ına bindi.

"İşte baş başa kaldık dostum," dedi Mohrenschildt. "Hem onunla yalnız kalınca iki adam da cüzdanlarını açacaktır. Haksız mıyım?"

"Onlardan da, cüzdanlarını açmalarından da bıktım," dedi Lee. "Marina, Amerika'ya derin dondurucu ve bir sürü elbise almak için gelmediğimizi unutuyor."

Mohrenschildt boş ver dercesine elini salladı. "Kapitalistlerden ne koparsan kârdır. Bu izbede yaşadığın yetmiyor mu?"

"Tam bir harabe, değil mi?" dedi Lee.

Mohrenschildt onun sırtına öyle bir vurdu ki, Lee az kalsın kanepeden aşağı düşecekti. "Neşelen! Şimdi alabildiğin kadarını al, sonra bin katını geri verirsin. İnandığın sistem bu değil mi zaten?" Lee başını sallayınca devam etti: "Bana Rusya'daki hayattan bahset yoldaş - sana yoldaş diyebilir miyim yoksa bu hitap biçiminden rahatsız mı oluyorsun?"

"Bana nasıl istersen öyle hitap edebilirsin." Oswald bir kahkaha attı. Mohrenschildt'in yanında kabak çiçeği gibi açılmıştı.

Lee, Rusya'dan bahsetti. Boş konuşuyor, klişe laflar ediyordu. Politbüro'nun ülkenin savaş öncesi sosyalist ideallerini nasıl mahvettiğiyle ilgilenmiyordum. Nikita Kruşçev'in budala olduğuyla ilgili değerlendirmeleri de beni ilgilenmiyordu; aynı boş lafları köşedeki berber dükkânlarında her Amerikalının ağzından duyabilirdiniz. Oswald, on dört ay içinde dünyanın tarihini değiştirecekti belki ama sıkıcı herifin tekiydi.

Beni ilgilendiren Mohrenschildt'in onu dinleyişiydi. Dünyanın en etkileyici, en karizmatik insanları karşılarındakileri nasıl dinlerse öyle dinliyordu, doğru zamanda doğru soruyu soruyor, asla kıpırdamıyor veya gözlerini konuşmacının yüzünden ayırmıyordu. Diğer adama kendini dünyanın en bilgili, en parlak, en birikimli insanıymış gibi hissettiriyordu. Lee, belki de hayatında ilk kez kendisini böylesine dikkatle dinleyen biriyle karşılaşıyordu.

"Görebildiğim kadarıyla sosyalizm için tek bir umut var," diye tamamladı sözlerini Lee. "O da Küba. Orada devrim hâlâ saf. Bir gün Küba'ya gitmeyi umuyorum. Vatandaşlığa bile geçebilirim."

Mohrenschildt onaylarcasına başını salladı. "Fena bir tercih değil. Şimdiki yönetim Küba'ya seyahati imkânsızlaştırmadan önce pek çok kez oraya gittim. Güzel bir ülke... ve şimdi Fidel sayesinde o güzel ülke, orada yaşayanlara ait."

"Biliyorum." Lee mutluluktan havalara uçuyordu.

"Ama!" Mohrenschildt önemli bir şey söyleyecekmiş gibi parmağını havaya kaldırdı. "Eğer Amerikalı kapitalistlerin Fidel, Raul ve Che'yi rahat bırakacaklarını sanıyorsan hayal görüyorsun. Çarklar dönmeye başladı bile. Walker denen adamı duymuş muydun?"

Kulaklarımı dört açtım.

"Edwin Walker? Emekliliğe zorlanan general?"

"Ta kendisi."

"Onu biliyorum. Dallas'ta yaşıyor. Valiliğe aday oldu ama kaybetti. Sonra Mississippi'ye gidip Ross Barnett'a katıldı. Hitler gibi ırkların ayrıştırılması taraftarı."

"Irkçı olduğu doğru ama ona göre ayrılıkçı harekete katılanlar ve Ku Klux Klan'daki budalalar boş işler peşinde. O, zenci haklarını sosyalist prensiplerin parçası olarak görüyor. James Meredith mi? Komünist! NAACP? Komünist! SNCC? Listenin en başında!"

"Elbette," dedi Lee. "Hepsi öyleler."

Mohrenschildt söylediklerine inanıyor mu yoksa Lee'yi doldurusa mı getiriyor emin olamadım. "Walker ve Barnett gibiler ya da onlara destek olan Billy Graham ve Billy James Hargis gibi rahipler şeytan dölü dedikleri zencilerin tarafını tutan komünist canavarın kalbinin nerede attığına inanıyorlar? Rusya'da."

"Bilmez miyim..."

"İyi ama komünizm nereden Amerika'ya sızmaya çalışıyor? Küba'dan. Walker artık üniforma giymiyor olabilir ama yakın arkadaşı giyiyor. Kimden bahsettiğimi biliyor musun?"

Lee başını iki yana salladı. Gözlerini Mohrenschildt'in yüzünden ayırmıyordu.

"Curtis LeMay. Al sana her şeyin komünistlerin başının altından çıktığına inanan bir ırkçı daha. Walker ve LeMay, Kennedy'nin ne yapmasını istiyorlar? Küba'yı bombalamasını! Sonra da işgal etmesini! Ve Küba'yı elli birinci eyalet yapmasını! Domuzlar Körfezi'nde küçük düşmek onları daha da hırslandırdı!" Mohrenschildt, ünlem işaretini yumruğunu bacağına indirerek koydu. "LeMay ve Walker gibiler Rand'den çok daha tehlikeliler. Silahları olduğu için değil, takipçileri olduğu için."

"Tehlikenin farkındayım," dedi Lee. "Fort Worth'tayken Küba'ya Özgürlük diye bir örgüt kurmak için harekete geçmiştim. Onlarca insan ilgilendiklerini belli etmişti. Protesto gösterileri düzenliyordum."

Cüretkâr bir hareket. Bildiğim kadarıyla Fort Worth'tayken Lee'nin tek muhatabı alüminyum kapılardı. Düzenlediği tek şeyse Marina'nın onu ikna ettiği zamanlarda ipe astığı bebek bezleri.

"Hızlı çalışsan iyi olur," dedi Mohrenschildt. "Küba Devrimi'nin kahramanı. Nikaragua, Haiti ve Dominik Cumhuriyeti'ndeki acı çeken insanlar Küba'ya baktıklarında diktatörlüğün alaşağı edildiği, barış içinde yaşayan sosyalist bir ülke görüyorlar."

Lee bir kahkaha attı.

"Bir zamanlar United Fruit'e ait olan ve işçilerin köle gibi çalıştırıldığı tarlaların çiftçilere geri verildiğini görüyorlar. Şekerkamışını artık kendileri yetiştiriyorlar. Standard Oil firmasının tası tarağı toplayıp gitmek zorunda bırakıldığını görüyorlar. Lansky mafyasına ait kumarhanelerin..."

"Biliyorum," dedi Lee.

"...kapatıldığını görüyorlar. Gösteri bitti dostum, eskiden vücutlarını ve kızlarının vücutlarını satan kadınlar artık dürüst işlerde çalışıyor. Ülke Batista'nın yönetimindeyken sokakta ölüme terk

edilen yoksul insanlar, artık hastanelere gidip insan gibi tedavi görebiliyor. Neden? Çünkü Fidel yönetiminde herkes eşit."

"Biliyorum" dedi Lee. Papağan gibi aynı lafı tekrarlayıp duruyordu.

Mohrenschildt kanepeden kalkıp bebek kafesinin etrafını turlamaya başladı. "Sence Kennedy ve İrlandalı dostları Küba'nın öyle kalmasına izin verir mi? Umut mesajları yayan bir fener olmasına izin verir mi?"

"Kennedy'yi seviyorum," dedi Lee utana sıkıla. "Domuzlar Körfezi'ne rağmen. Zaten o olay, Eisenhower'ın planıydı, biliyorsun ki."

"MAA'nın çoğu Başkan Kennedy'yi seviyor. MAA ile neyi kastettiğimi biliyor musun? Seni temin ederim *Atlas Silkindi* romanını yazan o dişi sansar biliyordur. Muhteşem Aptal Amerikalıları kastediyorum. Amerikan vatandaşları buz yapan bir buzdolapları ve garajlarında iki arabaları varsa, bir de televizyonda 77 *Sunset Bulvarı* oynuyorsa mutlu ölürler. Bu Amerikalılar, Kennedy'nin gülümsemesini seyretmeye bayılır. Ah evet. Aynen öyle. İtiraf ediyorum ki, gerçekten harika bir gülümsemesi var ama Shakespeare gülümseyen birinin de kötü adam olabileceğini söylememiş miydi? Kennedy'nin CIA'in Castro'ya suikast planını onayladığını biliyor muydun? Evet! Şimdiden üç dört kere denediler ama başarısız oldular. Bunu Haiti'deki bağlantılarımdan duydum Lee ve doğru olduğunu biliyorum."

Lee kulaklarına inanamadığını dile getirdi.

"Ama Rusya, Fidel'in dostu," diye devam etti odayı turlamayı sürdüren Mohrenschildt. "Orası Lee, senin veya benim hayalini kurduğumuz Rusya olmayabilir ama Fidel'in arkasında durmak için kendilerine göre nedenleri var. Şu sözlerimi bir kenara yaz: Kennedy, Küba'yı işgal etmeyi deneyecek, hem de çok yakında. LeMay'e kulak verecek. CIA'den Dulles ve Angleton'ı dinleyecek. Tek ihtiyacı olan iyi bir bahane, sonra saldırıya geçip dünyaya kimin daha erkek olduğunu gösterecek."

Küba'dan bahsetmeyi sürdürdüler. Cadillac geri geldiğinde arka koltuk torbalarla doluydu. Anlaşılan bir ay yetecek kadar erzak almışlardı.

"Kahretsin," dedi Lee. "Döndüler."

"Ve biz de onları gördüğümüze çok sevindik," diye düzeltti Mohrenschildt.

"Akşam yemeğine kal," dedi Lee. "Marina iyi aşçı değil ama..."

"Gitmeliyim. Karım son dedikodularla eve dönmemi bekliyor. Ona görüşmemizin harika geçtiğini söyleyeceğim. Gelecek sefer onu da getireyim mi?"

"Evet, elbette."

Kapıya gittiler. Marina bagajdaki konserveleri boşaltan Bouhe ve Orlov'la sohbet ediyordu. Aslında sadece sohbet etmiyordu, cilve de yapıyordu. Bouhe kendinden geçmek üzereydi.

Verandaya çıktıklarında Lee, FBI hakkında bir şeyler söyledi. Mohrenschildt kaç kere diye sordu. Lee üç parmağını kaldırdı. "Fain diye bir ajan iki kere geldi. Diğerinin adı Hosty'ydi."

"Gözlerinin içine bakıp sorularını cevapla!" dedi Mohrenschildt. "Korkacak hiçbir şeyin yok Lee. Sadece masum değilsin, aynı zamanda haklısın da!"

Herkes bir anda ona döndü... Yalnızca onlar da değil, ip atlayan kızlar yeniden ortaya çıkmıştı, Mercedes Sokağı'ndaki kaldırım taklidi yükseltide durmuş evi izliyorlardı. Mohrenschildt'in dinleyicileri vardı ve adam alışkın olduğu bu durumun tadını çıkarıyordu.

"İdeolojik olarak belli ki kendini adamış birisin genç Oswald, bu yüzden elbette gelecekler. Hoover'ın çetesi! Şimdi bile bizi izliyor olabilirler! Belki yolun sonunda, hatta sokağın karşısındaki evde pusu kurmuşlardır!"

Mohrenschildt, parmağıyla perdelerimi işaret etti. Lee benden yana bakmak için başını çevirdi. Gölgelerin arasına çekilip kımıldamadan durdum, siyah bantla kaplamış olsam da kâseyi bıraktığıma seviniyordum.

"Onları iyi bilirim ben. Onlar da CIA'deki kuzenleri de her fırsatta ziyaretime gelir, Rus ve Güney Amerikalı arkadaşlarımı ispiyonlamam için baskı yapardı. Savaştan sonra beni gizli bir Nazi olmakla suçlamamışlar mıydı? Haiti'deki petrol çıkarma izinleri meselesinde rakiplerimi tepelemesi ve hatta işkence etmesi için

askeri birlikler kurduğumu iddia etmediler mi? Beni Papa Doc'a rüşvet yedirip Trujillo suikastını ayarlamakla suçlamadılar mı? Evet, evet tüm bunlarla ve daha fazlasıyla suçlandım!"

İp atlayan kızlar ağızları bir karış açılmış ona bakıyorlardı. Marina da. Mohrenschildt bir başladı mı önüne geçen her şeyi ezip geçiyordu.

"Cesur ol Lee! Geldiklerinde omuzların dik olsun! Onlara bunu göster!" Gömleğinin önünü yırtarak açtı. Kopan düğmeler takırdayarak verandaya düştü. İp atlayan kızlar nefeslerini tutup gözlerini adama diktiler. Gülemeyecek kadar şaşkındılar. Amerikalı erkeklerin aksine Mohrenschildt atlet giymemişti. Teni yağlı bir kahverengiydi. Kasları pörsümüş, göğüsleri sarkmıştı. Sağ yumruğuyla göğsünün sol tarafına vurdu. "Onlara işte benim kalbim de. Ve bu kalp bir amaç uğruna feda edilmeyi bekliyor! Onlara Hoover kalbimi söküp alsa da bu kalp çarpmaya devem edecek ve binlerce, on binlerce kalp de benimkiyle birlikte çarpacak de. Yüz binlerce kalp! Milyonlarca kalp!"

Orlov yüzünde alaycı bir gülümsemeyle, alkış tutmak için kollarındaki konserveleri yere bıraktı. Marina'nın yanakları al al olmuştu. Ama en ilginci Lee'nin yüzüydü. Şam yolunda vahiy gelen Tarsuslu Pavlus gibiydi.

Artık gözleri açılmıştı.

3

Mohrenschildt'in nutku ve gömlek parçalama numarası televizyondaki sağcı Evangelist rahiplerin numaralarından farksızdı ama beni çok rahatsız etti. İki adam arasındaki konuşmayı dinlersem, Mohrenschildt'in Walker suikastında rol oynamadığını keşfedeceğimi ummuştum. Böylece Kennedy suikastında parmağı olamayacağı kesinleşecekti. Gerçekten planladığım gibi konuşmalarını dinlemeyi başarmıştım ama sonuç beklediğim gibi çıkmamıştı.

Tek bir şey açıktı: Mercedes Sokağı'yla vedalaşma zamanım gelmişti. Neely Sokağı 214 numaradaki daireyi kiralamıştım. 24 Eylül'de birkaç parça giysimi, kitaplarımı ve daktilomu külüstür Ford Sunliner'ın arkasına atıp Dallas'ın yolunu tuttum.

İki şişman hanım arkalarında hastalık kokan, iğrenç durumda bir daire bırakmıştı. Al'ın tavşan deliğinin oda kokularının icat edildiği bir çağa açılmasına şükrederek tek başıma odayı temizledim. İkinci el bir televizyon aldım ve onu mutfak tezgâhına, yağ deposu olarak adlandırdığım fırının yanına bıraktım. Süpürdüm, yıkadım, sildim ve spreyledim, *Dokunulmazlar* gibi polisiyeleri, *Araba 54* ve *Neredesin?* gibi komedileri izledim. Gece olup üst kattaki çocukların tepinmeleri ve bağırışları sona erdiğinde bebek gibi uyuyordum. Rüya görmüyordum.

Mercedes Sokağı'ndaki evimi de bırakmadım ama 2703'te fazla bir şey görmedim. Bazen Marina, yaşlı hayranı Bay Bouhe'nin hediyesi olan bebek arabasıyla June'u deponun otoparkında dolaştırıyordu. Akşamüzerleri, okullar dağıldıktan sonra ip atlayan kızlar da bazen onlara katılıyordu. Marina birkaç kere Rusça şarkılar söyleyerek onlarla ip bile atladı. Annesinin sıçrayıp durduğunu görmek bebeği güldürüyordu. İp atlayan kızlar da gülüyorlardı. Marina kendisine gülmelerine aldırmıyordu. Onlarla sohbet ediyordu. Kızlar gülüşüp İngilizcesini düzelttiklerinde tek bir kez bile sinirlendiğini görmedim. Hatta buna memnun oluyordu. Lee, onun İngilizce öğrenmesini istemese de İngilizce öğreniyordu. Aferin ona.

2 Ekim 1962'de, sabah uyandığımda, Neely Sokağı'ndaki evime ürkütücü bir sessizlik hâkimdi. Koşuşturan ayaklar yok... İki çocuğuna okula hazırlanmaları için bağıran genç anne yok... Gecenin bir vakti daireden taşınmışlardı.

Üst kata çıkıp anahtarımla kapıyı açmayı denedim. İşe yaramadı ama kilit uyduruk olduğundan askıyı kullanarak kolayca açtım. Oturma odasında boş bir kitaplık vardı. Mikrofonlu lambalardan ikincisini kitaplığa yerleştirdim ve kütüphanenin arkasına, yere, ufak bir delik açıp kablonun ucunu delikten aşağı, kendi daireme sarkıttım.

Mikrofon düzgün çalışıyordu ama Japon malı kayıt cihazı sadece müstakbel kiracılar eve bakmaya geldiklerinde lambayı yakarlarsa harekete geçiyordu. Bir sürü kişi daireye baktı ama kiralayan olmadı. Oswald'lar yukarı taşınana dek Neely Sokağı'ndaki

ev tamamen bana aitti. Mercedes Sokağı'nın kavga gürültüsünden sonra büyük bir konfor sayılırdı ama ne diyeyim, ip atlayan kızları özlemiştim. Bana Yunan tragedyalarındaki koroları anımsatıyorlardı.

4

Gece, Dallas'taki dairemde uyuyup gündüzleri Fort Worth'a giderek Marina'nın bebeği gezdirişini izliyordum. Ben bunlarla meşgulken 60'ların en önemli olaylarından biri yaklaşıyordu. Ama onu düşünecek halde değildim, aklım sürekli kavga edip duran Oswald'lardaydı.

Lee ekimin ikinci haftasında bir gün, gün ortasında eve döndü. Marina, June'u gezdiriyordu. Konuştuklarında evin önündeydiler. Sonlara doğru Marina İngilizce, "Atıldım ne demek?" diye sordu.

Kocası Rusça açıkladı. Marina elden ne gelir dercesine kollarını iki yana açıp adamı kucakladı. Lee onu yanağından öptükten sonra, bebek arabasındaki bebeği kucağına aldı. Onu havaya kaldırdığında June kahkahalar atıp babasının saçına uzandı. Hep birlikte içeriye girdiler. Başlarına gelen kötü olayların üstesinden gelmeye çalışan mutlu bir aileydiler o an için.

Bu tablo öğleden sonra beşe kadar sürdü. Neely Sokağı'na dönmeye hazırlanırken Marguerite Oswald'ın yaklaştığını gördüm.

İşte bela geliyor, dedim içimden. Ne kadar haklıymışım.

Marguerite yine kırık basamağa basmaktan kaçındı ve yine kapıyı çalmadan içeri daldı. Kavga gürültü o an başladı. Ilık bir akşam olduğundan evin pencereleri açıktı. Mikrofonu almaya zahmet etmedim. Lee ve annesi ciğerlerinin yettiği kadar bağırarak kavga ediyorlardı.

Anlaşılan Oswald işten çıkarılmamış; istifa etmişti. Patron onu bulmak umuduyla Vada Oswald'ı arayıp eleman kıtlığı çektiklerini açıklamış ve Robert'ın eşi yardımcı olamayınca şansını Marguerite'te denemişti.

"Senin yüzünden yalan söylemek zorunda kaldım!" diye bağırdı Marguerite. "Grip olduğunu söyledim! Neden sürekli beni senin için yalan söylemek zorunda bırakıyorsun?"

"Seni hiçbir şey yapmak zorunda bırakmıyorum!" diye bağırdı Oswald. Salonda gırtlak gırtlağaydılar. "Ben, seni hiçbir şey yapmak zorunda bırakmıyorum, sen yine de yapıyorsun!"

"Lee, aileni nasıl geçindireceksin? İşe ihtiyacın var!"

"Bir iş bulacağım! Endişelenme anne!"

"Nereden iş bulacaksın?"

"Bilmiyorum..."

"Ah, Lee! Kirayı nasıl ödeyeceksin?"

"Marina'nın bir sürü arkadaşı var." Başparmağıyla Marina'yı işaret etti. Kadın irkildi. "İşe yarar tipler değiller ama kirayı ödeyemesek bize destek olurlar. Evimden git anne. Evine dön. Bırak nefes alayım."

Marguerite, bebek kafesini işaret etti. "Bu da nereden çıktı?"

"Sana bahsettiğim arkadaşları getirdi. Yarısı zengin ve diğer yarısı da zengin olmaya çalışıyor. Marina'yla sohbet etmeyi seviyorlar." Lee sırıttı. "Yaşlı olanlar bacaklarını seyretmeye bayılıyor."

"Lee!" Şok geçiren bir ses ama yüzündeki ifade... memnuniyet ifadesi miydi? Mamoşka oğlunun sesindeki öfkeye sevinmiş miydi?

"Hadi, git anne! Bırak kafamızı dinleyelim."

"Marina bir şeyler veren erkeklerin her zaman karşılığını istediklerini bilmiyor mu? Söylesene Lee, bilmiyor mu?"

"Defol!" Yumruklarını havada salladı, öfkesini kusamadığı için tir tir titriyordu.

Marguerite gülümsedi. "Üzgünsün. Elbette öylesin. Toparlandığında geri gelirim. Sana yardımcı olurum. Sana yardım etmekten başka bir şey istemediğimi biliyorsun."

Sonra, birdenbire hızla Marina'ya ve bebeğe doğru koştu. Bir an onlara saldıracağını sandım. June'un yüzünü öpücüklere boğdu ve kapıya yöneldi. Çıkmadan önce dönüp bebeğin kafesini işaret etti. "Ona kafesi temizlemesini söyle Lee. İnsanların başkalarına verdikleri eşyalar her zaman mikropludur. Bebek hastalanırsa doktora paranız yetmez."

"Anne! Git artık!"

"Gidiyorum gidiyorum." Yavru bir kedi gibi uysal. Parmaklarını havada sallayıp genç kızlar gibi bay bay dedikten sonra evden ayrıldı.

Marina bebeği kalkan gibi göğsüne siper ederek Lee'ye yaklaştı. Önce konuştular. Sonra bağırıştılar. Aile dayanışması uçup gitmişti; Marguerite evin huzurunu kaçırmayı başarmıştı. Lee bebeği alıp bir kolunda sallamaya başladı ve birdenbire diğer eliyle karısının suratına bir tokat indirdi. Ağzından ve burnundan kanlar gelen Marina hüngür hüngür ağlayarak yere yığıldı. Lee karısına baktı. Bebek de ağlıyordu. Lee, June'un saçlarını okşadı, yanağını öptü ve onu biraz daha salladı. Yeniden güçlükle ayağa kalkan Marina'yı gördüm. Lee bir tekme atıp karısını yere devirdi. Artık sadece saçlarını görebiliyordum.

Onu terk et, dedim içimden terk etmeyeceğini bilsem de. *Bebeği al ve git. George Bouhe'ye git. Ne pahasına olursa olsun nefret dolu bu cılız canavardan kurtul.*

Ama tam tersi oldu. Lee kadını terk etti. En azından bir süreliğine. Onu bir daha Mercedes Sokağı'nda görmedim.

5

Bu, ilk ayrılıklarıydı. Lee iş aramak için Dallas'a gitti. Nerede kaldığını bilmiyorum. Al'ın notlarına göre Y'de kalmış ama bu bilginin yanlış olduğu ortaya çıktı. Belki şehir merkezindeki ucuz pansiyonlardan birinde oda tutmuştur. Beni ilgilendirmiyordu. Er ya da geç üst katımdaki daireyi kiralayacaklarını biliyordum ve şimdilik onu bu kadar görmek bana yetmişti. Her sohbette onlarca kez "biliyorum" deyişini dinlemek zorunda kalmamak benim için büyük zevkti.

Marina, George Bouhe sayesinde toparlandı. Marguerite'in ziyaretinden ve Lee'nin evden ayrılışından kısa süre sonra Bouhe ve başka bir adam kamyonla gelip taşınmasına yardım ettiler. Kamyon Mercedes Sokağı 2703 numaranın önünden ayrılırken anne ve kız arkada yolculuk ediyordu. Marina'nın Rusya'dan getirdiği pembe bavulun üstüne battaniyeler yerleştirilmiş, June bu geçici yuvanın ortasına yatırılmıştı. Bebek uyuyordu. Kamyon harekete geçtiğinde Marina emniyete almak için elini kızının göğsüne koydu. İp atlayan kızların kendilerini izlediğini gördüğünde, onlara son kez el salladı. Onlar da el sallayarak karşılık verdiler.

6

Dallas rehberinden George de Mohrenschildt'in adresini bulup birkaç kere onu takip ettim. Kimlerle buluştuğunu merak ediyordum. Gerçi CIA'in adamlarından olsa veya Lansky mafyasına çalışsa anlar mıydım bilmiyorum. Tek söyleyebileceğim gözüme şüpheli gelen kimseyle buluşmadığı. İşe gitti; Dallas Şehir Kulübü'ne gitti; tenis oynadı, yüzerken karısına eşlik etti ve bir iki kere birlikte striptiz kulüplerine gittiler. Dansçılarla ilgilenmiyor ama insan içindeyken karısının kalçasına ve memelerine dokunmaya bayılıyordu. Kadın aldırıyormuş gibi görünmüyordu bu hareketlere.

Lee'yle iki kere buluştular. İlki Mohrenschildt'in favori kulübündeydi. Lee rahatsız oldu ve uzun süre kalmadı. İkinci buluşmalarında Browder Sokağı'ndaki bir kafede öğle yemeği yediler. Öğleden sonra ikiye kadar oturup sohbet ettiler. Lee kalkar gibi oldu, şöyle bir düşündü ve oturup bir şeyler daha ısmarladı. Garson ona bir dilim turta getirdi. Oswald kadının eline bir şey tutuşturdu. Garson gözucuyla baktıktan sonra onu cebine soktu. Kafeden ayrıldıklarında onları takip etmek yerine garsona yaklaşıp genç adamın ona ne verdiğini sordum.

"Alın sizin olsun," dedi. Sarı broşürü bana uzattı: "KÜBA'YA ÖZGÜRLÜK!" Broşür ilgilenen kişileri örgütün Dallas koluna katılmaya davet ediyordu. "SAM AMCA'NIN SİZİ KANDIRMASINA İZİN VERMEYİN, DETAYLARI ÖĞRENMEK İÇİN 1919 NUMARALI POSTA KUTUSUNA YAZIN."

"Nerelerden bahsettiler?" diye sordum.

"Polis misin?"

"Hayır, polislerden daha iyi bahşiş veririm," dedikten sonra eline bir beşlik tutuşturdum.

"Orada yazanlardan," dedi Oswald'ın hiç şüphesiz yeni işyerinde bastığı broşürü işaret ederek. "Küba. Sanki umurumdaydı."

Ama bir haftadan kısa süre sonra, 22 Ekim gecesi Başkan Kennedy de Küba'dan bahsediyordu. Ve o zaman bütün dünya umursadı.

7

Blues şarkıcıları, "insan kuyu kuruyunca suyu özler" der ama 1962'nin son aylarına dek aynı şeyin tavanı sallayan ayak sesleri için de geçerli olabileceğini bilmiyordum. Üst katta oturan aile taşındığından beri Neely Sokağı 214 numara perili eve dönmüştü. Sadie'yi özlüyor ve onun için neredeyse takıntılı bir şekilde endişeleniyordum. Düşünüyorum da bu cümledeki neredeyse lafının üzerini çizebilirsiniz. Ellie Dockerty ve Deke Simmons onunla ilgili endişelerimi ciddiye almıyorlardı. Sadie de kocasıyla ilgili endişelerimi ciddiye almıyordu; beni hayatından tamamen çıkarmaması için John Clayton'ı kullanarak onu korkutmaya çalıştığımı bile düşünüyor olabilirdi. Hiçbiri "Sadie" kısmı çıkarıldığında adının Doris Dunning'inkine ne kadar benzediğini bilmiyordu. Kimse geçmişin benim etrafında oluşturduğu simetriden ve yankılardan haberdar değildi. Durum böyleyken Sadie'nin başına bir şey gelecek olsa suç kimde olacaktı?

Kâbuslar geri geldi. Jimla'lı rüyalar.

Gözüm Mohrenschildt'in üzerindeydi. Öğleden sonra yürümeye başladığım ve saat 9'a, hatta 10'a kadar eve dönmediğim oluyordu. Bu yürüyüşlere alışmıştım. Zamanımın çoğunu Dallas'taki bir grafik tasarım şirketinde stajyer olarak çalışan Lee'yi düşünerek geçiriyorum. Ya da Elena Hall adlı dul kadının yanına taşınan Marina takılıyordu aklıma. Hall denilen kadın George Bouhe'nin dişçisinin yanında çalışıyordu ve o dişçi, Marina ve June, Mercedes Sokağı'ndan taşınırken kamyonu kullanan adamdı.

Ama en çok Sadie'yi düşünüyordum. Ve Sadie'yi. Ve Sadie'yi.

Bu yürüyüşlerden birinden sonra, kendimi hem susamış hem üzgün hissettiğimden mahalledeki barlardan birine gidip bir bira ısmarladım. Müzik kutusu çalışmıyordu, müşteriler sessizdi. Garson birayı önüme koyar koymaz yeniden barın üstündeki televizyona döndü. O zaman herkesin kurtarmaya geldiğim adamı izlediğini fark ettim. Solgun yüzünde ciddi bir ifade, gözlerinin altında ise torbalar vardı.

"Bu kötü niyetli yapılanmayı durdurmak amacıyla Küba'nın karantina altına alınmasına karar verilmiştir. Küba'ya giden tüm

gemiler durdurulacak, kargolarında silah bulunanlar geldikleri yere geri gönderilecektir."

"Tanrı aşkına!" dedi kovboy şapkalı bir adam. "Rusların buna ne tepki vereceğini sanıyor?"

"Kes sesini de dinleyelim Bill," dedi barmen. "Söylediklerini duymak istiyorum."

"Küba'dan batı yarımküredeki herhangi bir ülkeye nükleer füze atılması..." diye devam etti Kennedy. "Ulusumuz tarafından Sovyetler Birliği'nden Amerika Birleşik Devletleri'ne yöneltilen bir saldırı olarak görülecek ve silaha silahla karşılık verilecektir."

Barın sonunda oturan kadın, iki büklüm oldu, canı yanıyormuşçasına inledi. Yanında oturan adam kolunu kadının omzuna doladı. Kadın başını adamın omzuna yasladı.

Kennedy'nin yüzünde korkunun ve kararlılığın izlerini gördüm. Ama capcanlıydı - kendini onu bekleyen zor göreve adamıştı. Suikastçının kurşunuyla randevusuna tam on üç ay vardı.

"Gerekli bir askeri önlem olarak, Guantanamo'daki üssümüze yeni askeri birlikler yollamaya ve asker yakınlarının bugünden başlayarak üssü boşaltmasına karar verdim."

"Bütün içkiler benden," dedi aniden Kovboy Bill. "Anlaşılan yolun sonuna geldik amigo." Bardağının yanına iki yirmilik bıraktı ama barmen onları almaya yeltenmedi. Dünya barışını tehdit eden bu düşüncesiz ve saldırgan tavrı sona erdirmesi için Kruşçev'e seslenen Kennedy'yi izliyordu.

Biramı getiren ellili yaşlardaki sahte sarışın, aniden gözyaşlarına boğuldu. O anda kararımı verdim. Taburemden kalkıp yüzlerinde çocuksu bir korkuyla televizyonu izleyen adamların ve kadınların oturduğu masaların arasından geçerek tilt makinesinin yanındaki ankesörlü telefona gittim.

Santral memuru ilk üç dakika için kırk sent atmamı söyledi. İki çeyrek attım. Paralar yavaşça para haznesine düştü. Arkamdan hâlâ Kennedy'nin New England aksanlı sesi duyuluyordu. Şimdi Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromyko'yu yalancılıkla suçluyordu. Lafı gevelemeden konuşuyordu başkan.

"Aradığınız numarayı bağlıyorum beyefendi," dedi santral memuru. Sonra ekledi: "Başkanı dinliyor musunuz? Dinlemiyorsanız hemen televizyonu veya radyoyu açın."

"Dinliyorum," dedim. Eminim, Sadie de dinliyordu. Kocasının kafasını abuk sabuk kıyamet teorileriyle doldurduğu Sadie. Washington'daki arkadaşının Karayipler'de, muhtemelen Küba'da fırtına kopacağını haber verdiği Sadie...

Onu sakinleştirmek için ne söyleyeceğimi bilmiyordum ama asıl sorun bu değildi. Telefon çaldı, çaldı, çaldı. Kimse açmadı. Bu durumdan hiç hoşlanmadım. Pazartesi gecesi 20.30'da Jodie'de nereye gidilirdi? Sinemaya mı? İnandırıcı gelmedi.

"Beyefendi karşı taraf açmıyor," dedi santral operatörü.

"Biliyorum, biliyorum," dedim, dudaklarımdan Lee'nin ağzına pelesenk ettiği lafın döküldüğünü duyunca suratımı buruşturarak.

Telefonu kapadığımda bozukluklarını bozuk para haznesine düştü. Onları telefona atacakken duraksadım. Bayan Ellie'yi aramamın ne yararı olurdu? Zaten bana kızgındı. Deke de. Kendi işime bakmamı söyleyebilirlerdi.

Bara döndüğümde Walter Cronkite televizyonda Sovyet füze üslerinde imal edilen U-2'lerin fotoğraflarını gösteriyordu. Kongre'nin saldırması için Kennedy'ye baskı yaptığını söyledi. Amerikan füze üsleri ve Stratejik Hava Komuta Merkezi tarihte ilk defa DEFCON-4 pozisyona geçmişti.

"Yakında Amerika'nın B-52 uçakları Sovyet sınırlarını turlamaya başlayacak," diyordu Cronkite genizden gelen kibirli sesiyle. "Yedi yıldır soğuk savaşı takip eden bizler her adımda hata yapılması, hem de ölümcül bir hata yapılması riskinin arttığını görebiliyoruz..."

"Ne duruyorsunuz!" diye bağırdı bilardo masasının yanında duran adam. "Hemen bombalayıp komünist pisliklerin canına okusanıza!"

Onu yuhalayanlar olduysa da sayıları fazla değildi. Müşterilerin çoğu televizyonu alkışlıyordu. Bardan çıkıp Neely Sokağı'na koştum ve oraya vardığımda arabama atlayıp Jodie'nin yolunu tuttum.

8

Arabanın radyosunu açtığımda bütün kanallarda felaket haberleri vardı. DJ bile nükleer facia hastalığına yakalanmıştı. "Tanrı seni korusun Amerika!" deyip duruyordu. Johnny Horton, savaş ilahisini söylemeye başladığında radyoyu kapadım. Bana fazlasıyla 11 Eylül'ü anımsatmıştı.

Sunliner'ın motorundan yükselen rahatsız edici gürültülere rağmen ayağımı gaz pedalından çekmedim. Motor hararetini gösteren kadranın ibresi en sağa yaslanmıştı. Yollar bomboştu. 23'ünün ilk saatlerinde arabamı Sadie'nin garajının önüne yanaştırdım. O da arabasını garajın önüne bırakmıştı. Alt katın ışığı yanıyordu ama zili çaldığımda kapıyı açan olmadı.

Evin arka tarafına dolaşıp mutfak kapısını yumrukladım ama bir sonuç almadım.

Yedek anahtarın yerini biliyordum. Onu bulup içeriye girdim. Girer girmez viski ve sigara kokusu çarptı burnuma.

"Sadie?"

Ses yok. Mutfağı geçip salona gittim. Kanepenin yanındaki masada duran kül tablası tıka basa dolmuştu. Kenarda duran *Life* ve *Look* dergilerinin üstüne bir şey dökülmüştü. Parmağımı sıvıya daldırıp burnuma götürdüm. Viski. Hay lanet olasıca!

"Sadie?"

Artık Christy'nin deliler gibi içip eve döndüğü gecelerden hatırladığım bir koku daha burnuma geliyordu: Kusmuk kokusu.

Salondan yatak odalarına uzanan koridoru koşarak geçtim. Karşılıklı iki kapı vardı, biri yatak odasına, diğeri çalışma odasına açılıyordu. O kapılar kapalıydı ama koridorun sonundaki banyonun kapısı açıktı. Floresanların steril ışığında klozetin çevresindeki kusmukları görebiliyordum. Pembe fayanslara ve küvetin kenarına da kusmuk bulaşmıştı. Lavabonun kenarında bir ilaç kutusu vardı. Kapağı açıktı. Yatak odasına koştum.

Giysilerini çıkarmadan, tek ayağında ayakkabıyla yatağa yığılmıştı. Ayakkabının diğer teki yere düşmüştü. Teni sapsarıydı. Nefes alıyormuş gibi görünmüyordu. Derken horladı. Burnundan bir hırıltı duyuldu. Göğsü beni çok korkutan bir dört saniye boyunca

inip kalkmadı. Derken bir nefes daha aldı. Yatağın yanındaki kül tablası da tıka basa dolmuştu. Buruşturulmuş bir Winston paketi izmaritlerin üstüne fırlatılmıştı. Kül tablasının yanında bir şişe viski duruyordu, bir de yarı dolu bir kadeh. Viskinin çoğu içilmemişti -şükürler olsun- ama beni endişelendiren içkiden çok ilaçlardı. Masada içinde fotoğraflar olan kahverengi bir zarf vardı. Ama onlara bakmadım. O sırada değil.

Kollarımı boynuna dolayıp onu oturur pozisyona geçirmeyi denedim. Kollarımın arasından kayıp yatağa düştü ve yeniden hırıltılı bir nefes aldı. Saçları yüzüne dökülmüştü.

"Sadie, uyan!"

Tık yok. Onu omuzlarından tutup sarstım. Sırtını yatağın arkasına yaslamayı denedim. Başı yatağın tahtasına çarpınca uyanır gibi oldu.

"Beni rahat bırak." Dili sürçüyordu ve sesi zayıftı ama bu bile hiç yoktan iyiydi.

"Uyan Sadie! Uyanmalısın!"

Hafifçe yanaklarını tokatladım. Gözlerini açmadı ama güçsüz elleriyle beni ittirmeyi denedi.

"Uyan! Lanet olası uyan!'

Gözlerini açtı, beni tanımadı, tekrar kapadı gözlerini. Soluk alıp verişi biraz daha normalleşmişti. Artık oturur pozisyonda olduğu için hırıltılar azalmıştı.

Banyoya gidip pembe plastik bardaktaki diş fırçasını attım ve soğuk suyu açtım. Bardağı doldururken ilaç şişesinin etiketine baktım. Nembutal. On veya on iki hap kalmıştı, demek ki intihar etmeyi denememişti. (En azından bilinçli olarak.) Kalanları tuvalete döküp yatak odasına koştum. Tekrar aşağı kaydığı için başı öne düşmüştü ve yine hırıltılı hırıltılı nefes alıp veriyordu.

Su bardağını masaya koyup gözucuyla zarftan kenarı görülen fotoğrafa baktım. Fotoğraftaki bir kadın olabilirdi -uzun saçlıydı- ama kesin konuşmak zordu; çünkü yüzünün olması gereken yerde bir delik vardı. Çığlık atan bir delik. Sadie'yi doğrultup saçlarından tutarak başını geriye aldım. *Yapma canım yanıyor* gibisinden bir şeyler mırıldandı. Sonra bardaktaki suyu yüzüne çarptım. İrkildi, gözleri bir anda açıldı.

"George? Burada ne arıyorsun George? Neden... ıslağım?"

"Uyan. Uyan Sadie." Yeniden yüzünü tokatlamaya başladım ama daha nazikçe, okşarcasına. Yetmedi. Gözleri kapanmaya başladı.

"Deff... ol!"

"Giderim ama ambulans çağırmak koşuluyla. Gazetede adının çıkması da ne hoş olur ama! Okulun yönetim kurulu buna bayılacaktır. Kalk bakalım koca bebek."

Ellerimi sırtına dolayıp onu yataktan kaldırdım. İç çamaşırı sıyrılır gibi oldu ama halıya adım atıp dizlerinin üstüne düştüğünde iç çamaşırı yeniden yukarı kaydı. Gözleri kocaman açıldı, acı dolu bir çığlık attı ama onu yeniden ayağa kaldırdım. İleri geri sallanıyor, yüzüme sert yumruklar indiriyordu.

"Git başşş...ımdan! Git George!"

"Hayır efendim." Elimi beline dolayıp yarı taşıyıp yarı sürükleyerek onu kapıya götürdüm. Banyoya doğru ilerlemeye başladığımızda dizleri tutmaz oldu. Onu taşıdım taşımasına ama boyu ve kilosu düşünülürse kolay bir iş değildi. Vücudumu dolduran adrenaline şükürler olsun. Klozet kapağını indirip onu oturtmayı başardım. Güçlükle nefes alıyordum - harcadığım çabadan çok ödüm patladığı için. Fayanslara doğru kaymaya başladığında koluna sertçe vurdum - şak!

"Otur!" diye bağırdım suratına suratına! "Otur Christy!"

Gözleri bir anda açıldı. Kan çanağına dönmüşlerdi. "Chrijty de kim?"

"Lanet olası Rolling Stones'un vokalisti," dedim. "Ne kadardır Nembutal alıyorsun? Bu gece kaç tane aldın?"

"Rejtem var," dedi. "Ne yaptım seni iljilendirmejz George."

"Kaç tane? Ne kadar içki içtin?"

"Deffol."

Soğuk suyu açıp düğmeyi duş başlığına çevirdim. Ne yapmayı planladığımı anlayınca beni tokatlamaya başladı.

"Hayır, Georrj! Hajır!"

Yarı çıplak bir kadını ilk kez soğuk duşa sokmuyordum. Bazı şeyler bisiklete binmek gibidir. Onu kaldırıp küvetin kenarına

oturturken belimi zorladığımı hissettim, ertesi gün bunun acısını çekeceğim kesindi ama o an aldırmadım, onu küvetin içine sokmayı başardığımda soğuk suyun altından kaçmaması için iki elimle omuzlarından tuttum. Çırpınmaya başladı. Askıya uzandı. Bağırıp duruyordu. Gözleri tamamen açılmıştı artık. Saçları sırılsıklamdı. İç çamaşırı şeffaflaşmıştı ve o sefil haldeyken bile insanın o güzelliğe bakıp tahrik olmaması imkânsızdı.

Küvetten kurtulmayı denedi. Onu suyun altına ittirdim.

"Orada dur Sadie. Orada dur ve kendine gelmeye çalış."

"Da... daha ne kadar? Su buz gibi!"

"Yanaklarına renk gelene kadar."

"Bunu neden yapıyorsun?" Dişleri birbirine vuruyordu.

"Çünkü az kalsın kendini öldürecektin!" diye bağırdım.

İrkildi. Ayağı kaydı ama askıya tutunup dik durmayı başardı. Refleksleri düzeliyordu. Güzel.

"İlaçlar... işe ya... yaramadı, ben de i... içtim. Çıkmama izin ver, donuyorum. Lütfen George, bırak çıkayım." Saçları yanaklarına yapıştığı için lağıma düşmüş fare yavrularına dönmüştü ama en azından yanaklarına renk gelmişti. Hafif bir pembelik ama bu da bir başlangıçtır.

Duşu kapayıp kollarımı vücuduna dolayarak küvetin kenarından atlamasına yardım ettim. Üstünden akan sular pembe banyo paspasını ıslattı. "Öldüğünü sandım. İçeri geldiğimde, seni öyle yatarken görünce ölüp gittiğini sandım. Bana neler hissettirdiğini bilemezsin," diye fısıldadım kulağına.

Onu bıraktım. Bir süre kocaman açılmış meraklı gözlerle bana baktı. "John haklıymış. Roger da. Kennedy'nin halka hitabından hemen önce beni aradı. Washington'dan. Yani ne fark eder? Önümüzdeki hafta bu saatlerde hepimiz ölmüş olacağız veya ölmüş olmayı dileyeceğiz."

Başlangıçta neden bahsettiği konusunda hiçbir fikrim yoktu. Karşımda sırılsıklam bir Christy, yalanlarla hatasını telafi etmeye çalışan bir kadın görüyordum. Öfkeden küplere binmiştim. *Seni korkak sürtük* diye düşündüm. Gözlerimden ne düşündüğümü anlamış olacak ki, bir adım geri çekildi.

Bu hareketiyle kendime geldim. Ona korkak demeye hakkım var mıydı? Korkmuyorsam, bunun yegâne nedeni gelecekte neler olacağını, nükleer savaşa girmeyeceğimizi adım gibi bilmem değil miydi?

Askıdaki havlulardan birini alıp ona uzattım. "Soyunup kurulan," dedim.

"O zaman çıkıp beni yalnız bırak."

"Uyanık kalacağına söz verirsen."

"Ayıldım, yeniden sızacağımı sanmıyorum." Gözlerinde hafif bir içerleme ve alaycılıkla bana baktı. "Kesinlikle nasıl giriş yapacağını biliyorsun George."

İlaç dolabını kontrol etmek için kapağı açtım.

"Başka yok," dedi. "Kutudakiler sondu."

Christy'yle dört yıllık evliliğimin verdiği alışkanlıkla yine de dolabı kontrol ettim. Sonra sifonu çektim. Bu iş bittiğinde banyo kapısına gittim. "Tam üç dakikan var," dedim ona.

9

Kahverengi zarfın üzerindeki adres John Clayton'a aitti. Oglethorpe Caddesi 79 numara, Savannah, Georgia. Adi herifin teki olabilirdi ama isimsiz mektup gibi sinsiliklere başvurmamıştı. Damgada 28 Ağustos yazıyordu. Demek Sadie, Reno'dan döndüğünde mektubu kendisini beklerken bulmuş, içindekileri düşünüp endişelenerek iki ay geçirmişti. 6 Eylül gecesi onunla konuştuğumuzda bu yüzden mi üzgün ve hatta depresyondaydı? Eski kocasının pek düşünceli davranıp ona yolladığı fotoğraflara bakılırsa, bunları hissetmemesi mucize olurdu.

Hepimiz tehlikedeyiz, demişti son telefon görüşmemizde. *Johnny o konuda haklıydı.*

Fotoğraflardakiler Japon'du. Erkekler, kadınlar ve çocuklar. Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarının kurbanları. Bazıları kördü. Çoğu keldi. Vücutlarında radyasyon yanıkları vardı. Birkaçı, yüzü olmayan kadın gibi, tanınmayacak haldeydi. Fotoğraflardan birinde acı içindeki dört adamın kapkara heykelleri vardı. Bomba patladığında belli ki duvarın önündeydiler. Anında

kavrulmuşlardı. Duvar büyük ölçüde yıkılmıştı. Şekiller kapkarayd; çünkü etleri de kemikleri de kömürleşip kalmıştı.

Her fotoğrafın arkasına Clayton okunaklı bir yazıyla aynı mesajı yazmıştı: *Yakında Amerika da böyle olacak. İstatistikler yalan söylemez.*

"Ne hoş fotoğraflar değil mi?"

Sesi neşeden yoksundu. Havluya sarınmış olarak kapının eşiğinde duruyordu. Saçları çıplak omuzlarına dökülmüştü.

"Ne kadar içtin Sadie?"

"İlaçlar işe yaramayınca birkaç tek attım. Beni sarsıp tokatladığın sırada, sana bunu anlatmaya çalışıyordum."

"Özür dilememi istiyorsan, daha çok beklersin. Uyku ilaçları ve alkol kötü bir bileşimdir."

"Bir önemi yok," dedi. "İlk kez tokat yemiyorum."

Bu cümle, aklıma Marina'yı getirdi. İrkildim. Rahatsız oldum. Aynı şey değildi ama tokat tokattır.

Köşedeki koltuğa geçip oturdu, havluya daha sıkı sarındı. Boynu bükük bir çocuğu andırıyordu o haldeyken. "Arkadaşım Roger Beaton aradı. Sana ondan bahsetmiş miydim?"

"Evet."

"Yakın arkadaşım Roger." Gözleriyle bana meydan okudu. Bu numarayı yutmadım. Hayat onun hayatıydı. Ben yalnızca bu hayatı yaşayacak durumda olduğuna emin olmak istiyordum.

"Tamam, yakın arkadaşın Roger."

"Beni arayıp İrlandalı zibidinin bu geceki konuşmasını dinlememi söyledi. Zibidi diyen o, ben değilim. Ardından Jodie ile Dallas'ın arasının ne kadar olduğunu sordu. Cevap verdiğimde, 'Rüzgârın ne yönden estiğine bağlı ama galiba yeterince uzaktasın,' dedi. Kendisi Washington'dan ayrılıyormuş. Bir sürü insan şehri terk ediyor ama bence hiçbirine yararı olmayacak. Nükleer savaştan koşarak kaçılmaz." Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Bütün vücudu sarsılıyordu. *"O geri zekâlılar güzel bir dünyayı yok edecek! Çocukları öldürecekler! Hepsinden nefret ediyorum! Kennedy, Kruşçev, Castro, umarım hepsi cehennemde çürür."*

Avuçlarını yüzüne kapadı. Evlenme teklifinde bulunmaya hazırlanan eski zaman beyefendileri gibi dizimin üstüne çöküp onu

kucakladım. Kollarını boynuma doladı ve hayatta kalması buna bağlıymış gibi bütün gücüyle bana sarıldı. Duş yüzünden vücudu hâlâ soğuktu ama koluma yasladığı yanağı alev alevdi.

O an ben de hepsinden nefret ettim, özellikle de güvensiz ve psikolojik açıdan kırılgan bir kadının beynine şüphe tohumları eken John Clayton'dan. Tohumu ekmiş, sulamış, beslemiş ve büyük bir zevkle filizlenişini izlemişti.

O gece korkusuna teslim olan, kendini ilaçlara ve içkiye vuran sadece Sadie miydi? Bardakiler ben çıktıktan sonra ne kadar içmişlerdi? İnsanların Küba Füze Krizi'ne de diğer uluslararası gerilimlere yaklaşacakları gibi yaklaşacaklarını düşünmüştüm; çünkü ben üniversiteye gittiğimde bu kriz, ezberlenecek bir tarihten ibaretti. Geleceğin perspektifinden bakıldığında olaylar göze böyle görünür. Oysa şimdiki zamanın karanlık vadisinde yaşayanlar için durum farklıdır.

"Reno'dan döndüğümde fotoğraflar buradaydı." Kan çanağına dönmüş gözlerle bana baktı. "Onları atmak istiyorum ama atamıyorum. Sürekli bakıp duruyorum."

"O pisliğin istediği de bu. Bu yüzden onları sana yollamıştır."

Beni duymadı. "İstatistikler onun hobisidir. Bir gün, bilgisayarlar yeterince geliştiğinde en önemli bilim dalının istatistik olacağını söylüyor. Analizler hiçbir zaman yanılmazmış."

"Doğru değil." Lee'nin biricik arkadaşı olan George de Mohrenschildt adlı etkileyici adam, gözümün önüne geldi. "Her zaman hata payı vardır."

"Sanırım Johnny'nin süper bilgisayarlarının çağı hiç gelmeyecek," dedi. "Kalan insanlar –sağ kalanlar olursa– mağaralarda yaşayacaklar. Gökyüzü... mavi olmayacak. Johnny gökyüzünü karabulutların kaplayacağını, dünyaya nükleer karanlığın çökeceğini söylüyor."

"Zırvalıyor Sadie. Arkadaşın Roger da zırvalıyor."

Başını iki yana salladı. Kan çanağı gözleri üzgün üzgün bana bakıyordu. "Johnny, Rusların uzaya gideceğini bildi. O zaman daha üniversitedeydik. Yazın bana, 'Ruslar uzaya gidecek,' dedi ve adamlar ekimde Sputnik'i fırlattı. Önce köpek veya maymun yolla-

yacaklar, dedi, sonra da insan. Ardından da iki adam ve bir bomba gönderecekler."

"Bunu yaptılar mı? Söylesene Sadie, yaptılar mı?"

"Köpeği yolladılar. İnsanı da yolladılar. Köpeğin adı Laika'ydı, unuttun mu? Orada öldü. Zavallı köpek. Ama iki adamı bombayla yollamaları gerekmeyecek artık. Füzelerini kullanacaklar. Biz de bizimkileri kullanacağız. Hepsi puro üretilen aptal bir ada yüzünden."

"Sihirbazların ne dediğini bilir misin?"

"Sihir? Sen neden bahsediyorsun?"

"Bilimadamlarını kandırabileceğini ama başka bir sihirbazı kandıramayacağını söylerler. Eski kocan fen dersi veriyor olabilir ama sihirbaz değil. Diğer taraftan Ruslar öyle."

"Söylediklerin çok anlamsız Johnny, Rusların savaşmak zorunda kalacağını söylüyor. Füze üstünlüğünü kaybetmemek için hemen harekete geçecekler. Uzun süre üstünlüğü koruyamayacaklarını biliyorlar. Bu yüzden Küba'dan çekilmeyecekler. Hepsi bahane. Hepsi savaşı başlatmak için."

"Johnny Kızıl Meydan'da dolaştırılan füzelerle ilgili haber kayıtlarını gereğinden fazla izlemiş. Ne onun ne Senatör Kuchel ve adamlarının bilmediği ise o füzelerin yarısından fazlasının içinde motor olmadığı."

"Nereden... Sen nereden biliyorsun?"

"Sibirya'da yapılan testlerde, füzelerin çoğunun daha fırlatılır fırlatılmaz patladığını da bilmiyorlar. U-2 uçaklarının fotoğrafını çektiği füzelerin yarısından çoğunun boyanmış kütükler olduğunu da bilmiyorlar. Rusların roket uzmanları çok beceriksiz. Hepsi göz boyama numaraları Sadie. Johnny gibi bilimadamlarını ve Senatör Kuchel gibi politikacıları kandırmaya yeter ama başka bir sihirbazı kandıramazlar."

"Bunları bilmen... imkânsız..." Susup dudaklarını kemirdi. "Anlattıklarını nereden biliyorsun?" dedi sonra.

"Söyleyemem."

"O zaman kusura bakma ama ben de sana inanamam. Johnny, Demokrat Parti'nin başkan adayının Kennedy olacağını söylemişti.

Oysa Kennedy Katolik olduğu için herkes Humphrey'in seçileceğine inanıyordu. Ama Johnny eyaletlerde ön seçimlerindeki oranları karşılaştırmıştı ve haklı çıktı. Kennedy'nin başkan yardımcısı olarak Johnson'ı seçeceğini söyledi; çünkü Johnson, Mason-Dixon hattının kuzeyinde kabul görecek tek Güneyliydi. Bunda da haklı çıktı. Kennedy seçildi ve şimdi hepimizi öldürtecek. İstatistikler yalan söylemez."

Derin bir nefes aldım. "Sadie, beni iyi dinle. Bütün dikkatini bana ver. Bunu yapabilecek kadar ayık mısın?"

Bir süre öylece durdu. Sonra evet dercesine hafifçe koluma dokundu.

"Şimdi salı sabahındayız. Kriz üç, belki dört gün daha devam edecek, tam süresini hatırlayamıyorum."

"Ne demek *hatırlayamıyorum*?"

Al'ın notlarında füze krizi yazmıyor ve liseden beri Amerika Tarihi'ni okumamıştım demek. Bu kadarını hatırlamam bile mucize.

"Küba'yı ablukaya alacağız ama durdurduğumuz yegâne Rus gemisinden yiyecekten başka bir şey çıkmayacak. Ruslar bir süre diklenecekler ama perşembe veya cumaya doğru onların da ödü patlayacak ve bir çıkış yolu arayacaklar. Önemli Rus diplomatlarından biri televizyondan biriyle bir görüşme ayarlayacak." Nasıl olduysa, kare bulmacalarda sorunun cevabının bazen birdenbire aklımda belirişi gibi televizyoncunun adını hatırladım. Sayılır. "Adı John Scolari, Scalari gibi bir şey..."

"Scali mi? ABC kanalının haber programını sunan John Scali'yi mi kastediyorsun?"

"Evet o. Bu görüşme, dünyanın geri kalanı -eski kocan ve Yale'li yakın arkadaşın da dahil olmak üzere- kafalarını bacaklarının arasına sokmuş popolarıyla vedalaşırken, cuma veya cumartesi günü gerçekleşecek."

Kıkırdayarak keyfimi yerine getirdi.

"Bu Rus şöyle bir şeyler söyleyecek..." Hiç fena olmayan bir Rus aksanıyla konuşmama devam ettim. Lee'nin eşini dinleye dinleye öyle konuşmasını öğrenmiştim. "'Başkanınıza bu işten onurumuz-

la sıyrılmak istediğimizi iletin. Siz Türkiye'deki nükleer füzeleri kaldırırsanız ve Küba'yı işgal etmeyeceğinize söz verirseniz, biz de Küba'daki füzelerimizi çekeriz.' Ve aynen böyle olacak Sadie."

Artık gülmüyordu. Yüzünde garip bir ifadeyle bana bakıyordu. "Bunları bana kendimi iyi hissettirmek için uyduruyorsun."

Karşılık vermedim.

"Hayır uydurmuyorsun," diye fısıldadı. "Bunların olacağına inanıyorsun."

"Yanılıyorsun," dedim. "Bunların olacağını *biliyorum*. Arada büyük fark var."

"George... Kimse geleceği bilemez."

"John Clayton bildiğini iddia ediyor ve ona inanıyorsun. Yale'li Roger bildiğini iddia ediyor ve ona da inanıyorsun."

"Onu kıskanıyorsun, değil mi?"

"Hem de nasıl."

"Onunla hiç yatmadım. Yatmayı istemedim bile." Mağrur bir şekilde ekledi: "O kadar parfüm süren bir erkekle asla yatamam."

"Bunu duyduğuma sevindim ama onu hâlâ kıskanıyorum."

"Bunları nereden bildiğini sorsam..."

"Sorma. Açıklama yapmam mümkün değil." Muhtemelen ona bu kadarını bile söylememeliydim ama kendime engel olamadım. Dürüst olmak gerekirse, yine olsa yine yaparım. "Ama sana bir şey daha söyleyeceğim ve bunu kendin de kontrol edebilirsin. Adlai Stevenson ve Sovyetler'in Birleşmiş Milletler'deki temsilcisi buluşacaklar. Stevenson, Rusların Küba'da inşa ettikleri füze üslerinin fotoğraflarını gösterecek ve Rus'tan orada olmadığını söylediği bu füzelerin açıklamasını yapmasını isteyecek. Rus, 'Söylediklerniz düzgün bir şekilde tercüme edilmeden cevap veremem...' gibisinden bir şeyler söyleyince adamın mükemmel İngilizce konuştuğunu bilen Stevenson, tarih kitaplarına geçecek bir laf sarf edecek. 'Cehennem donana kadar beklemeye hazırım...' diyecek ona."

Şüpheli gözlerle bana baktı, masaya döndü, izmaritlerin üstündeki Winston paketini gördü ve, "Galiba sigaram bitmiş," dedi.

"Yarın sabaha kadar idare edersin," diye kestirip attım. "Bir haftalık sigara içmişsin zaten."

"George?" Sesi çekingendi. "Bu gece benimle kalır mısın?"

"Arabam evinin önünde..."

"Her işe burnunu sokan komşularımdan biri laf edecek olursa, başkanın konuşması yüzünden beni görmeye geldiğini ve araban bozulduğu için gidemediğini söylerim."

Sunliner'ımın son günlerde ne kadar sorun çıkardığı düşünülürse inanılır bir açıklamaydı. "Komşuları düşünüp endişelenmen, nükleer kıyamete inanmaktan vazgeçtiğin anlamına mı geliyor?"

"Bilmiyorum. Tek bildiğim bu gece yalnız kalmak istemediğim. Benimle kalmanı sağlayacaksa seninle sevişirim ama ikimiz için de hoş bir deneyim olacağını sanmıyorum. Beynim zonkluyor."

"Benimle sevişmek zorunda değilsin tatlım. İş anlaşması yapmıyoruz."

"Öyle demek isteme..."

"Şışşşş. Gidip aspirin getireyim."

"İlaç dolabının üstüne bakar mısın? Bazen oraya bir paket sigara saklarım."

Orada bir paket vardı ama onun için yaktığım sigaradan üç nefes bile çekemeden gözleri kapandı. Sigarayı parmaklarının arasından alıp kül tablasındaki Kanser Dağı'nın yamacında söndürdüm. Sonra onu kollarıma alıp başımı yastığa koydum. Öylece uyumuşuz.

10

Sabahın ilk ışıklarıyla uyandığımda pantolonumun fermuarı açılmıştı ve becerikli bir el iç çamaşırımın içini keşfe çıkmıştı. Ona döndüm. Sakin gözlerle bana bakıyordu. "Dünya hâlâ yerinde George. Biz de hayattayız. Hadi. Ama şefkatli ol. Hâlâ başım ağrıyor."

Son derece şefkatliydim ve önce onun işinin bitmesini bekledim. Aynı anda bitirdik. Kalçalarını kaldırıp başını omuzlarıma gömdü. *Ah sevgilim, ah tatlım* sarılışıydı.

"Her şeyi..." diye fısıldıyordu kulağıma. "Kalacağını söylemen için her şeyi yapmaya hazırım. Ve hâlâ bana âşık olduğunu söylemen için."

"Sadie... Seni sevmekten hiç vazgeçmedim ki."

11

Ben Dallas'a dönmeden mutfakta kahvaltı ettik. Ona artık gerçekten Dallas'ta olduğumu söyledim. Henüz telefonum bağlanmamıştı ama bağlandığında ilk iş numaramı ona bildirecektim.

Başını sallayıp yumurtalarıyla oynadı. "Söylediklerimde ciddiydim. Artık ne işler çevirdiğin hakkında sorular sormayacağım."

"Öylesi en iyisi. Ne ben sorayım ne sen söyle derler ya."

"Ha?"

"Boş ver."

"Ama amacının iyi olduğuna, kötü işler çevirmediğine yemin et."

"Yemin ederim," dedim. "Ben iyi adamlardanım."

"Bir gün neler çevirdiğini bana anlatabilecek misin?"

"Umarım," dedim. "Sadie, sana yolladığı fotoğraflar..."

"Sabah onları yırtıp attım. Hiçbirinden bahsetmek istemiyorum."

"Fotoğraf yollamaktan fazlasını yapmadığını söylersen, hiçbirinden bahsetmek zorunda değiliz. Başka bir temasınız oldu mu? Buraya geldi mi?"

"Gelmedi. Zarfta da Savannah damgası vardı."

Damgaya dikkat etmiştim. Ama damganın iki aylık olduğuna da dikkat etmiştim.

"Yüzleşmeyi sevmez. Kendine göre çok zeki biridir ama aslında ödleğin teki."

Bence yerinde bir değerlendirmeydi. Birine o tür fotoğraflar yollamak pasif-agresif saldırgan tavrın ders kitaplarına layık bir örneğiydi. Yine de Sadie'nin sözüne güvenemiyordum. Clayton'ın onu bulamayacağını iddia etmiş ama görünüşe göre yanılmıştı. "Akıl sağlığı yerinde olmayan insanların ne yapacağını kestirmek güçtür tatlım. Bana söz ver, onu görürsen hemen polisi arayacaksın."

"Tamam George." Eski bıkkın ses tonu. "Sana bir soru soracağım, sonra sen hazır olana dek bu konuları konuşmayacağız."

"Tamam." Geleceğine emin olduğum soruya, *gelecekten mi geldin George?* sorusuna kendimi hazırladım.

"Kulağına çılgınca gelecek."

"Yaşadığımız çılgın bir geceydi. Durma sor."

"Sen..." Bir kahkaha atıp tabakları toplamaya koyuldu. Elinde bulaşıklarla lavaboya gidip bana sırtını döndüğünde sorusunu sordu: "İnsan mısın? Dünyalı mısın?"

Arkasına geçip iki taraftan göğüslerini kavradım ve ensesini öptüm. "Tepeden tırnağa insanım."

Bana döndü. "Bir soru daha sorabilir miyim?"

İç çektim. "Sor."

"Okula gitmek için hazırlanmaya başlamadan önce en az kırk dakikam var. Yanında bir prezervatif daha var mı? Sanırım baş ağrısının tedavisini buldum."

YİRMİNCİ BÖLÜM

1

Bizi bir araya getirmek için ufukta nükleer savaşın görünmesi gerekmişti - sizce de çok romantik değil mi?

Tamam, belki değil.

Hüzünlü filmleri sevmeyen Deke Simmons yeniden bir araya gelişimizi bütün kalbiyle onayladı. Ellie Dockerty onaylamadı. İşte size yeni fark ettiğim bir detay: Kadınlar daha iyi sır tutsa da erkekler sır tutmak konusunda daha rahat. Küba Füze Krizi sona erdikten bir hafta sonra Ellie, Sadie'yi arayıp ofisine gelmesini ve kapıyı kapamasını söylemiş (iyiye işaret değil). Her zamanki gibi lafı dolandırmadan konuya girmiş ve Sadie'ye hakkımda eskiden bildiklerinden fazlasını bilip bilmediğini sormuş.

"Hayır," demiş Sadie.

"Ama yeniden birliktesiniz."

"Evet."

"Nerede yaşadığını biliyor musun?"

"Hayır ama telefon numarası var."

Ellie gözlerini devirmiş. (Onu kim suçlayabilir?) "Sana geçmişiyle ilgili hiçbir şey anlattı mı? Önceden evli miymiş? Çünkü ben evli olduğuna inanıyorum."

Sadie sessizliğini korumuş.

"Bir yerlerde çocukları olduğundan bahsetti mi? Erkekler bazen ailelerini bırakıp çekip gider ve bunu bir kere yapan, hiç şüphesiz tekrar..."

"Bayan Ellie, kütüphaneye dönebilir miyim? Öğrencilerden birini görevlendirmiştim ve Helen sorumluluk sahibi bir kız olsa da kütüphaneyi kimseye emanet..."

"Tamam git." Ellie, eliyle kapıyı işaret etmiş.

"George'tan hoşlandığınızı sanıyordum," demiş Sadie ayağa kalkarken.

"Onu severim," diye karşılık vermiş Bayan Ellie (Sadie sonradan bana ses tonunun hiç de öyle demediğini söyleyecekti). "Ama gerçek adını ve neyin peşinde olduğunu bilsem daha çok severdim."

"Ne sen sor ne ben söyleyeyim," demiş Sadie kapıya giderken.

"Bu da ne anlama geliyor?"

"Onu sevdiğim anlamına geliyor. Hayatımı kurtardığı anlamına geliyor. Karşılığını ona güvenerek ödeyebileceğim anlamına geliyor. Ben de öyle yapmak niyetindeyim."

Bayan Ellie son sözü söylemeye alışkın kadınlardandır ama o gün son sözü söyleyen Sadie'ymiş.

2

Sonbahar ve kış monoton bir düzen içinde geçti. Cuma öğleden sonra arabama atlayıp Jodie'ye gidiyordum. Bazen Round Tepesi'ndeki çiçekçiden çiçek alıyordum. Bazen Jodie'deki berberde saçımı kestirip son dedikoduları öğreniyordum. Zaten kısa saça alışmıştım. Eskiden saçlarımı gözüme girecek kadar uzattığımı hatırlıyordum ama niye buna katlandığıma akıl sır erdiremiyordum. Bol iç çamaşırlarından sonra 50'lerin dar iç çamaşırlarına alışmak zordu ama bir süre sonra erkeklik organım da bu duruma itiraz etmeyi bıraktı.

Jodie'ye gittiğimde normalde Al'ın Yeri'nde akşam yemeğimizi yer, sonra da Amerikan futbolu maçını izlemeye giderdik. Amerikan futbolu sezonu kapandığında basket sezonu başlıyordu. Denton Aslanı Brian'ın resminin olduğu kazağını giyen Deke de bazen bize katılırdı.

Bayan Ellie ise asla.

Onun onaylamaması bile cuma geceleri maçtan sonra Candlewood Bungalovları'na gitmemizi engellemedi. Genellikle cumartesi gecesi de orada kalır ve pazar günü birlikte Jodie Metodist Kilisesi'ndeki ayine katılırdık. İlahi kitabımızı açar ve "Bringing in the Shaeves"tan dizeler okurduk. Sabahları nezaket tohumları ekmekten bahseden ilahinin melodisi, kiliseden çıktıktan sonra bile beynimde yankılanırdı.

Öğle yemeğimizi Sadie'nin evinde yerdik ve sonra ben Dallas'a geri dönerdim. Ne zaman o yolu geri gitsem bir öncekinden uzun ve sıkıcı geliyordu. Sonunda aralık ayının ortalarına doğru soğuk bir günde Ford'um yanlış yöne gittiğimizi söylemek istercesine yoldan çıktı. Aks kırılmıştı. Tamir ettirmeyi istedim – o üstü açılır Sunliner gerçekten sevdiğim tek arabaydı ama Killeen'deki araba tamircisi bana motorun da değişmesi gerektiğini ve yeni bir motoru nereden bulacağını bilmediğini söyledi.

Paraya kıyıp (hâlâ bu tür masrafları çıkaracak kadar param vardı) 1959 model bir Chevrolet aldım. Arkası geniş, farları kedi gözünü andıran iyi bir arabaydı ve Sadie ona bayıldı. Ama benim için hiçbir zaman Sunliner gibi olmadı.

Noel'i baş başa Candlewood'da geçirdik. Komodine ökseotu koydum ve ona bir hırka hediye ettim. Bana şimdi ayaklarımda olan mokasenleri hediye etti. İnsan bazı şeyleri asla atamıyor.

Noel'in ertesi günü evinde yemek yiyecektik. Masayı hazırladığım sırada Deke'in arabası garajın önüne yanaştı. Onu görünce şaşırdım; çünkü Sadie birinin geleceğinden bahsetmemişti. Yolcu koltuğunda Bayan Ellie'yi görmek beni daha da şaşırttı. Kollarını kavuşturuşuna ve yeni arabamı süzüşüne bakılırsa kimin geleceği konusunda karanlıkta bırakılan tek kişi ben değildim. Ama sezarın hakkı sezara, bana karşı son derece nazikti ve yanağıma sahte bir öpücük bile kondurdu. Kafasına aşırı büyümüş bir çocuk gibi görünmesine yol açan örgü bir kayakçı beresi geçirmişti ve onu kafasından aldığımda gülümseyerek teşekkür etti.

"Benim de haberim yoktu," dedim özür dilercesine.

Deke elimi sıktı. "Mutlu Noel'ler George. Seni gördüğüme sevindim. Yemek ne güzel kokuyor."

Mutfağa yöneldi. Birkaç saniye sonra Sadie'nin kahkaha attığını ve, "Parmaklarını ondan uzak tut Deke, annen seni böyle mi yetiştirdi?" dediğini duydum.

Ellie yavaş yavaş mantosunun düğmelerini açıyordu. Gözlerini yüzümden bir an bile ayırmadı. "Bu yaptığın akıllıca mı George?" diye sordu. "Sadie bu yaptığınız – akıl kârı mı?"

Yanıt vermeme fırsat kalmadan Sadie, Candlewood Bungalovları'ndan döndüğümüzden beri pişirmeye uğraştığı hindiyle içeri girdi. Masadaki yerlerimizi alıp el ele tutuştuk. "Tanrım, bize verdiğin yemekler için sana minnettarız," dedi Sadie. "Lütfen arkadaşlığımızı, dimağımızı ve ruhumuzu koru."

Elini bırakmaya hazırlandım ama hâlâ bir eliyle benim, diğer eliyle Ellie'nin elini tutuyordu. "Ve lütfen George ve Ellie'nin arkadaşlığını kutsa. George'a Ellie'nin bize gösterdiği şefkati ve Ellie'ye George olmasa kasabamızdaki kızın yüzündeki yara izinin sonsuza kadar kalacağını hatırlat. İkisini de seviyorum ve gözlerindeki güvensizliği görmek beni üzüyor. Lütfen hepimize yardım et Tanrım, âmin."

"Âmin!" dedi Deke içtenlikle. "İyi duaydı!" Ellie'ye göz kırptı.

Sanırım Ellie'nin bir parçası o anda kalkıp gitmek istedi. Onu durduran belki Bobbi Jill'i hatırlamak belki okulun yeni kütüphanecisine duyduğu saygıydı. Belki biraz da benim yüzümden, beni sevdiği için kalmıştı... Aklından neler geçtiğini bilemem ama beni bir kalemde silemediğine inanmayı tercih ederim.

Sadie gergin gözlerle Bayan Ellie'ye bakıyordu.

"Hindi harika görünüyor," diyen Ellie tabağını bana uzattı. "Bana bir parça keser misin George? İçpilavdan da koy."

Sadie'nin kırılgan olduğu zamanlar vardı ve hantal olduğu zamanlar ama aynı Sadie yeri geldiğinde çok, hem de çok güçlü olabiliyordu.

Ben de onu böyle seviyordum.

3

Lee, Marina ve June, yeni yıla Mohrenschildt'lerde girdi. Tek başıma kalmıştım, yapacak bir işim yoktu ama Sadie arayıp onu yeni yıl dansına götürmemi teklif ettiğinde tereddüt ettim.

"Ne düşündüğünü biliyorum," dedi bana. "Bu yıl geçen yılkinden iyi olacak. Daha iyi olmasını sağlayacağız George."

Böylece saat sekizde oradaydık, balonların altında dans ediyorduk. Bu yılki grubun adı Dominolar'dı. Önceki yılın gitarlı melodilerinin yerini nefesli çalgıların ağırlıkta olduğu melodiler

almıştı. Hoş müzikler eşliğinde dans ediyorduk. Masada geçen yılki gibi pembe limonata ve kök birası vardı. Biri alkolsüzdü, diğerine ise birileri alkol katmayı başarmıştı. Sigara içen öğrenciler her zamanki gibi yangın çıkışına toplanmışlardı. Ama dans, geneline bakılacak olursa, gerçekten geçen yılkinden iyiydi. Öncelikle havada huzur ve mutluluk hissediliyordu. Ekim ayında ufukta nükleer savaş olduğunu sanıyorlardı, oysa şimdi karabulutlar dağılmıştı. Kennedy'nin Rus ayılarını geri çekilmeye zorlayışıyla ilgili olumlu yorumlar duydum.

Saat dokuza doğru, slow dans sırasında, Sadie çığlık atıp kollarımdan kurtuldu. John Clayton'ı gördüğüne emindim. Yüreğim ağzıma gelmişti. Ama yanıldığım ve bunun bir sevinç çığlığı olduğu ortaya çıktı. Sadie, içeri giren iki tanıdık yüzü fark etmişti: Tüvit ceket içinde her zamankinden yakışıklı görünen Mike Coslaw ve Bobbi Jill Alnut. Sadie yanlarına koştu... ve birinin ayağına takıldı. Neyse ki Mike onu havada yakaladı. Bobbi Jill utangaççça bana el salladı.

Mike'ın elini sıkıp Bobbi'yi yanağından öptüm. Artık çirkin yara izi kaybolmuş, geriye sadece ufak bir kırmızılık kalmıştı. "Doktor yaz geldiğinde yara izinin de geçeceğini söyledi," dedi bize. "Benim en hızlı iyileşen hastası olduğumu söylüyor. Hepsi sizin sayenizde."

"*Satıcının Ölümü*'nde oynuyorum Bay A," dedi Mike. "Biff olacağım."

"Görünüşüne bakıp seçmişler," dedim. "Pastalara dikkat et."

Grup mola verdiğinde vokalistle konuştuğunu gördüm. Ne olacağını adım gibi biliyordum. Müzisyenler yeniden sahneye çıktıklarında vokalist mikrofonu eline aldı: "Bir istek parçasıyla başlayacağız. George Amberson ve Sadie Dunhill aramızda mı? George ve Sadie? Hadi öne çıkın George ve Sadie, koltuklarınızdan kalkıp buraya gelin."

Alkışlar arasında gruba doğru yürüdük. Sadie'nin yanakları kızarmıştı ve kahkahalar atıyordu. Mike'a dönüp yumruğunu havada salladı. Oğlan sırıttı. Yüzüne bakarken yavaş yavaş erkekliğe adım attığını fark ettim. İzler henüz belirsizdi ama büyüyordu. Vokalist

üçten geriye saydı ve müzisyenler hâlâ rüyalarıma giren melodiyi çalmaya başladı.

Ba-da-da-da... ba-da-da-di dam.

Ellerimi Sadie'ye uzattım. Başını iki yana salladı ama kalçaları parçanın ritmine kapılmıştı.

"Ona gidin Bayan Sadie!" diye bağırdı Bobbi Jill. "Dans edin!"

Kalabalık ona katıldı. "Git! Git! Git!" Sadie pes edip ellerimi tuttu. Dans ettik.

4

Gece yarısı grup "Auld Lang Syne" şarkısının farklı bir uyarlamasını çalarken balonlar tepemizden aşağı döküldü. Etrafımızdaki çiftler kucaklaşıp öpüşüyordu. Biz de onlara uyduk.

"Mutlu yıllar Geo..." Bir adım geri çekilip kaşlarını çattı. "Sorun nedir?"

Neden bilmem, Teksas Ders Kitapları Deposu'nun görüntüsü, gözleri andıran çirkin pencereleri gözümün önüne gelmişti. Bu yıl, Amerikan tarihinde önemli rol oynamış binalarından birine dönüşecekti.

Hayır dönüşmeyecek. O kadar ileri gitmene izin vermeyeceğim Lee. Asla altıncı katın penceresinden nişan alamayacaksın. Yemin ederim.

"George?"

"Şeytan yokladı," dedim. Gülümsedim. "Mutlu yıllar."

Onu öpmek için eğildim ama beni durdurdu. "Çok yaklaştı, değil mi? Her ne yapmaya geldiysen."

"Evet," dedim. "Ama bu gece değil. Bu gece sadece biz varız. Bu yüzden öp beni tatlım. Ve dans et benimle."

5

1962'nin sonlarında ve 1963'ün başlarında iki ayrı hayat sürüyordum. İyi olan Jodie'de ve Killeen'deki Candlewood'daydı. Diğeri Dallas'ta.

Lee ve Marina yeniden birlikteydi. Dallas'taki ilk durakları Neely'nin iki adım ötesindeki izbe bir binaydı. Mohrenschildt taşınmalarına yardım etti. Ne George Bouhe görünürde ne de diğer Rus mülteciler görünürdeydi. Lee onları kaçırmıştı. Ondan nefret ettiler, diye yazmıştı Al, notlarında. Altına da şöyle eklemişti: *Kendisinden nefret etmelerini istedi.*

Elsbeth Sokağı 604 numaradaki kırmızı tuğla yapı, sabahtan akşama çalışan, geceleri içen, kalan zamanlarında da bağrışıp çağrışan çocuklar yapan yoksul insanlarla dolup taşan dört beş daireye bölünmüştü. Oswald'ların Fort Worth'taki evi burayla kıyaslandığında saray sayılırdı.

Evliliklerinin kötüye gittiğini görmek için elektronik cihazların yardımına ihtiyacım yoktu; Marina morluklarını göstererek adama işkence etmek istercesine hava soğuduğunda bile şort giymeyi sürdürüyordu. Belki biraz da ne kadar çekici bir kadın olduğunu sergilemek içindi. June genellikle aralarında tuttukları bebek arabasındaydı. Artık annesiyle babası kavga ederken ağlamıyor, sadece emziğini veya parmağını emerek onları izliyordu.

1962 yılının kasım ayında bir gün, kütüphaneden döndüğümde Lee ve Marina'yı Neely Sokağı ile Elsbeth'in köşesinde durmuş kavga ederken buldum. Bir sürü insan (günün o saatinde etraftakilerin çoğu kadındı) verandaya çıkmış onları izliyordu. Pembe battaniyesiyle el arabasında yatmakta olan June yokmuş gibi davranıyorlardı.

Rusça bağrışıyorlardı ama Lee'nin parmağıyla işaret ettiği yere baktığınızda neden bahsettiklerini anlıyordunuz. Marina siyah bir etek giymişti ve kalçasının sol tarafında kalan fermuar yarı açıktı. Fermuar herhalde kumaşa takıldığı için açılmıştı ama Oswald'ın öfkesini görseniz Marina'nın erkek avına çıktığını sanırdınız.

Marina saçlarını arkaya atıp June'u ve oturdukları evi işaret etti -kırık su olukları, çöpler, bira kutuları ve çirkin ön bahçe- ve kocasına İngilizce bağırdı: "Bir sürü yalan söylüyor sen. Sonra karıyı ve bebeği çöplüğe getiriyor!"

Yüzü kıpkırmızı olan Oswald, yumruk atmamak için kendini zor tutuyormuşçasına kollarını göğsünde birleştirdi. Marina gül-

memiş olsa belki o gün kendini tutabilirdi ama kadın kahkaha attığında kontrolü kaybetti. Parmağıyla kulağından tutup çekti. Marina kaçmaya çalıştı. Oswald onu durdurdu ama bunu yaparken az kalsın bebek arabasını devirecekti. Sonra Marina'ya vurdu. Marina eliyle yüzünü örtüp kaldırıma yığıldı. "Hayır Lee, hayır! Beni acıtmak yok sen!"

Bir daha vurmadı. Onu zorla ayağa kaldırıp omuzlarından tutarak sarstı. Marina'nın boynu geriye savruldu.

"Sen!" dedi solumdan bir ses. Yerimden sıçradım. "Hey evlat, sen!"

Yürüteçli yaşlıca bir kadındı. Pembe geceliği ve yamalı hırkasıyla verandada duruyordu. Grileşen saçları o kadar dikti ki, *Frankenstein'ın Gelini* filmindeki Elsa Lanchester'ı hatırladım.

"Adam kadını dövüyor! Gidip durdursana!"

"Hayır hanımefendi," dedim sesim titreyerek. *Karıkoca arasına girilmez* diye eklemeyi düşündüm ama yalandı. Mesele geleceğin akışını bozacak bir şey yapmayı istememmedi.

"Seni korkak!" dedi kadın.

"Polisleri çağır," diyecektim az kalsın ama son anda kendimi tuttum. Yaşlı kadının öyle bir niyeti yoksa ve ben aklına öyle fikirler sokarsam geleceğin akışı değişebilirdi. Polisler gelmiş miydi? Bir kere bile? Al'ın notlarında onlardan bahsedilmiyordu ve Oswald'ın karısını dövdüğü için içeri alınmadığını biliyorduk. Sanırım o günlerde çok az erkek bu yüzden ceza yiyordu.

Oswald bir eliyle karısını, diğer eliyle bebek arabasını tutmuş sürüklüyordu. Yaşlı kadın son kez yazıklar olsun dercesine bana baktıktan sonra yürütecini ittirerek evine döndü. Diğer izleyiciler de aynısını yaptı. Gösteri bitmişti.

Salonuma girdiğimde dürbünümü tuğla binaya çevirdim. İki saat sonra, tam gözetlemeyi kesecekken Marina bir elinde pembe valiz, diğerinde battaniyeye sarılmış bebekle binadan çıktı. Kavganın kaynağı olan eteği çıkarıp pantolon giymişti. Üzerinde iki kazak birden vardı. Hızlı adımlarla ve sık sık Lee'nin gelip gelmediğini kontrol etmek için arkayı kolaçan ederek, sokağın sonuna yürüdü. Lee'nin onu takip etmeyeceğine emin olunca peşine takıldım.

Dört blok yürüdü. Davis Sokağı'ndaki araba yıkama yerine ulaşınca, duvardaki ankesörlü telefonu kullandı. Sokağın karşısındaki otobüs durağına geçip gazete okuyormuş gibi yaptım. Yirmi dakika sonra sadık George Bouhe'si gelip onu aldı. Marina arabaya binmeden adama bir şeyler söyledi. Adam arabadan inip binmesi için kapıyı tuttu. Marina gülümseyip adamın dudağının kenarına bir öpücük kondurdu. Bouhe'nin, gülümsemenin de öpücüğün de değerini bildiğine eminim. Sonra direksiyonun başına geçti ve uzaklaştılar.

6

O gece Elsbeth Sokağı'ndaki evin önünde bir kavga daha koptu ve bir kere daha tüm komşular camlara çıkıp manzarayı seyretti. O kalabalıkta dikkat çekmeyeceğime inanarak diğerlerine katıldım.

Biri -tahminen Bouhe- George de Mohrenschildt'i ve eşini, Marina'nın eşyalarını almaya yollamıştı. Bouhe muhtemelen Lee'ye söz geçirebilecek yegâne kişilerin onlar olduğunu tahmin etmişti.

"Tek bir eşyasını bile verirsem namerdim!" diye bağırdı Lee. Komşuların gösteriyi izlediklerinin farkında değildi. Boynundaki damarlar dışarı fırlamıştı ve yüzü her zamankinden kırmızıydı. (Aşk mektubu yazarken yakalanan küçük kızlar gibi çabucak kızaran biri olmaktan nasıl da nefret ediyordu kim bilir.)

Mohrenschildt onu konuşarak ikna etmeyi denedi. "Düşün dostum. Bu şekilde hâlâ bir umut var. Polisi yollarsa..." Omuz silkip ellerini havaya kaldırdı.

"Bana bir saat ver," dedi suratında bütün dişlerini ortaya çıkaran nefret dolu bir sırıtışla adama bakan Lee. "Böylece karımın bütün elbiselerini delik deşik edebilir ve o pisliklerin kızıma aldıkları oyuncakları kırabilirim."

"Neler oluyor?" diye sordu dağ bisikletini kaldırıma yanaştıran yirmili yaşlarda bir genç.

"Karıkoca kavgası galiba."

"Osmond mudur nedir, o mu? Rus kız onu nihayet terk etmiş mi? Bana sorarsan tam zamanıydı. Herif delinin teki. Komünist olduğunu biliyor muydun?"

"Bir şeyler duymuştum."

Jeanne de Mohrenschildt kendisini azarladığında Lee, Moskova'dan çekilen Napoléon edasıyla başını geriye devirmiş, omuzları dik, verandayı turluyordu. "Kes şunu seni budala!" diye bağırdı kadın.

Lee dönüp şaşkın ve incinmiş gözlerle kadına baktı. Mohrenschildt'e döndüğünde yüzü *eşini kontrol edemiyor musun* diyordu ama George de Mohrenschildt sesini çıkarmadı. Belli ki bu tartışma onu eğlendiriyordu. Kötü olmayan bir oyunu izleyen, keyfi yerinde tiyatro seyircileri gibiydi. Muhteşem bir oyun, örneğin bir Shakespeare değil ama vakit öldürmek için çok uygun.

"Lee, karını seviyorsan Tanrı aşkına şımarık bir çocuk gibi davranmayı kes. Adam ol," dedi Jeanne.

"Benimle böyle konuşamazsın." Baskı altında Güneyli aksam ortaya çıktı.

"Konuşurum, konuşacağım, konuşuyorum. Bırak Marina'nın eşyalarını alalım, yoksa polisi ben ararım."

"Karına çenesini kapayıp kendi işine bakmasını söyle George," dedi Lee.

Mohrenschildt keyifli bir kahkaha attı. "Bugünkü işimiz sensin Lee." Sonra ciddileşti. "Sana olan saygımı kaybediyorum yoldaş. Bırak içeri girelim. Arkadaşlığıma benim senin arkadaşlığına değer verdiğim kadar değer veriyorsan bizi içeri alırsın."

Lee'nin omuzları çöktü. Kenara çekildi. Jeanne ona gözucuyla bile bakmadan basamakları çıktı. Ama Mohrenschildt eşikte durup Lee'yi kucakladı. Güçlü bir sarılışın içinde kaybolup giden cılız bir adamdı o... Bir iki saniye sonra Oswald da ona sarıldı. Oğlanın -aslında olup olacağı buydu, bir oğlan çocuğu- ağlamaya başladığını fark ettiğimde ona acıdım.

"Bunlar ibne mi?" dedi bisikletli genç.

"İbne oldukları doğru," dedim. "Ama senin kastettiğin anlamda değil."

7

Aynı ayın ilerleyen günlerinde, Sadie'yle geçirdiğim hafta sonunun ardından Dallas'a döndüğümde, Marina ve June'un Elsbeth Sokağı'ndaki ev dedikleri bok çukuruna geri taşındıklarını keşfettim. Bir süre asayiş berkemaldi. Lee sabahları işe gidiyor -artık alüminyum kapılarla uğraşmak yerine fotoğrafları büyütüyordu- ve akşam elinde çiçeklerle eve dönüyordu. Marina öperek karşılıyordu onu. Onları izlediğim zamanlardan birinde Marina, Oswald'a ön bahçeyi işaret etti. Bütün çöpleri toplamıştı. Oswald karısını alkışladı ve bu hareket Marina'yı güldürdü. O zaman dişlerinin yapıldığını gördüm. George Bouhe'nin ne kadar destek olduğunu kesin bilemem ama insan bu işte onun parmağı olduğunu düşünüyor.

Köşeden onları izlerken bir kere daha yürüteçli kadının seslenişiyle irkildim. "Uzun sürmez."

"Haklı olabilirsiniz," dedim.

"Büyük ihtimalle adam kadını öldürür. Bunları daha önce de gördük." Buz gibi bir küçümsemeyle beni süzdü. "Onu durdurmak için hiçbir şey yapmayacaksın değil mi, seni ödlek tavuk!"

"Yapacağım," dedim ona. "İşler kötüye giderse duruma müdahale edeceğim."

Bu, tutmaya kararlı olduğum bir sözdü ama Marina'yı kastetmiyordum.

8

Sadie'nin evindeki akşam yemeğinden bir gün sonra, posta kutumda Oswald'dan bir not buldum. Altındaki imzada A. Hidell yazıyordu ama Al'ın notlarından bunun Oswald'ın takma adı olduğunu biliyordum. A, Minsk'teyken Marina'nın ona taktığı ismin, Alek'in kısaltmasıydı.

Not beni rahatsız etmedi; çünkü sokaktaki herkese birer tane yollamıştı. Kişiye özel bir not değil, bir tür broşürdü. Herhalde çalıştığı yerde basmış, her nedense pembe kâğıt kullanmayı seçmişti. Bir düzine kadarı şimdiden kanalizasyon ızgarasını boylamıştı. (Dallas'ın Oak Cliff mahallesinde yaşayanlar çöpü çöpe atmalarıyla tanınmazlar.)

KANAL 9'UN FAŞİST PROGRAMLARINI PROTESTO EDİN!
ZENCİLERLE BEYAZLARIN AYRILMASI TARAFTARI
BILLY JAMES HARGIS'İN KANALI!
FAŞİST GENERAL ESKİSİ
EDWIN WALKER'I PROTESTO EDİN!

Perşembe gecesi Kanal 9'daki "Haçlı Seferi" programında Billy James Hargis, Kennedy'yi Küba'yı bombalaması için cesaretlendiren zenci karşıtı, sağcı faşistlerden *GENERAL! EDWIN WALKER*'ı konuk edecek. (Yukarıda yazanların gerçekliğinden şüphe duyuyorsanız televizyon rehberinizi kontrol edin.) Bu iki adam İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA karşısında savaştığımız her şeyi temsil ediyorlar ve faşist NUTUKLARININ televizyonda yeri olamaz. EDWIN WALKER BEYAZLARIN ÜSTÜNLÜĞÜNE inanan ve JAMES MERDITH'İ hapse attırmaya çalışan kişilerden biriydi. Amerika'yı seviyorsanız nefret ve şiddet dolu söylemlerini yaymaları için bu adamlara tanınan şansı protesto edin. Mektup yazın! Daha iyisi 27 Aralık'ta Kanal 9 önünde yapacağımız oturma eylemine katılın!

A. Hidell
Küba'ya Özgürlük Derneği
Dallas-Fort Worth Şubesi Başkanı

Broşürü katlayıp kitabımın bir nüshasını sakladığım kasaya kaldırdım.

Kanalın önünde herhangi bir oturma eylemi yapıldıysa bile Hargis-Walker programından sonraki günün gazetelerinde bu protestolara yer verilmemişti. Lee'nin kendisi de dahil olmak üzere kimsenin hiçbir şeyi protesto etmeye gitmediğine emindim. Gitmeyi bir an bile düşünmediğim halde Lee'nin yakında öldürmeye çalışacağı adamın nasıl biri olduğunu keşfetmek için perşembe akşamı Kanal 9'u açtım.

Başlangıçta yalnızca masasının başında oturan ve koronun söylediği savaş ilahisi eşliğinde önemli şeyler yazıyormuş gibi gö-

rünen Hargis vardı. Saçlarını arkaya doğru taramış, şişmanca bir adamdı. Müzik yavaş yavaş azalırken kalemini bırakıp kameraya baktı ve, "Haçlı Seferi'ne hoş geldiniz dostlar. Size iyi haberler getirdim - İsa hepinizi seviyor. Evet seviyor, hem de her birinizi. Duama eşlik etmez misiniz?" dedi.

Hargis'in Tanrı'nın kulaklarını sızlattığı duası en az on dakika sürmüştür. Her zamanki şeyleri söyledi, Tanrı'ya şükretti, birkaç klasik duayı okudu ve Tanrı'dan seyircilerini kutsamasını istedi. Sonra doğrudan konuya girdi; Tanrı'dan, Seçilmiş İnsanlar'ı kılıçla kuşatıp komünizmi yenebilmeleri için onlara güç vermesini rica etti. Tanrı'dan Başkan Kennedy'ye Küba'ya gidip komünizmin kökünü kazıma cesareti vermesini istedi. Tanrı'dan Amerikan üniversitelerinin kampuslarındaki komünist tehlikeyi ortadan kaldırmasını istedi. Folk müzikle ilgili bir şeylerden bahsetti ama o bölümde kendisi de ne dediğini çok bilmiyordu. Son olarak cümlelerini bu geceki konuğunu, Anzio kahramanı General Edwin A. Walker'ı kendisine yolladığı için Tanrı'ya şükrederek tamamladı.

Walker üniformalı değildi ama üniformaya benzeyen asker yeşili bir takım giymişti. Pantolonu kırış kırıştı, donuk suratıysa kovboy filmlerinin meşhur oyuncularından Randolph Scott'ınkine benziyordu. Hargis'in elini sıktı ve bir süre sadece üniversitelerin kampuslarında değil, parlamentonun koridorlarında ve bilimadamları arasında da baş gösteren komünizmden bahsettiler. Toplumun içten içe çürüdüğüne değindiler. Walker'ın "Karayipler'deki Kanser" olarak nitelediği Küba'yla ilgili bir şeyler geveledilerler.

Walker'ın neden Teksas valisi seçilmeyi başaramadığını görebiliyordum. Onu lise öğrencilerinin önüne koysanız on dakika geçmeden uyuklamaya başlarlardı. Hem de birinci derste, kafalarının en açık olduğu saatte bile. Ama Hargis adamın konuşması sıkıcılaştığında, "İsa'ya şükürler olsun!" veya "Tanrı şahidimdir!" gibi bağırışlarla araya giriyordu. Gece yarısı operasyonu denilen operasyondan bahsettiler ve sonra Hargis generalden, basında çıkan ırkçılık suçlamaları konusunda kendilerini aydınlatmasını istedi.

Walker sonunda televizyonda olduğunu unutup canlandı. "Bunlar komünist propagandasından başka bir şey değil!" diye bağırdı.

"Bunu biliyordum!" diye bağırdı Hargis. "Tanrı konuşmanı istiyor kardeşim!"

"Hayatımı orduya verdim ve ölene kadar da asker kalacağım." (Lee ıskalamasa yaklaşık üç ay sonra hayat dediği şey sona erecekti.) "Asker olarak her zaman görevimi yaptım. Başkan Eisenhower 1957'deki halk isyanlarında duruma müdahale etmemi emrettiğinde de görevimi yapıyordum. Hatırlarsın, merkez lisesine zencilerin ve beyazların birlikte gitmesini sağlamaya çalışıyorlardı. Ama Billy, ben aynı zamanda Tanrı'nın askeriyim..."

"Hıristiyan bir asker!"

"Ve bir Hıristiyan olarak zencilerle beyazların aynı okullara gitmesinin yanlış olduğunu biliyorum. Anayasaya aykırı, eyalet kanunlarına aykırı ve İncil'e aykırı."

"Anlat kardeşim," dedi yanağındaki bir damla gözyaşını silen Hargis. Veya belki de onca makyajın altından çıkmasını beceren bir ter damlasıydı.

"Zencilerden nefret ediyor muyum? Bunu söyleyenler -ve beni hayatımı adadığım ordudan koparanlar- yalancı ve komünist. Sen öyle olmadığını biliyorsun, asker arkadaşlarım öyle olmadığını biliyor, Tanrı kalbimde ne olduğunu biliyor." Öne doğru eğildi. "Sence Alabama, Arkansas, Louisiana ve Büyük Teksas eyaletlerindeki zenci öğretmenler, zencilerle beyazların karışmasını istiyor mu? İstemiyorlar. Okulların birleştirilişini, suratlarına atılan bir tokat olarak görüyorlar. Sence zenci öğrenciler okumaya yazmaya ve matematiğe doğuştan kendilerinden daha yetenekli olan beyaz öğrencilerle aynı okullara gitmek istiyorlar mı? Sence gerçek Amerikalılar iki ırkın karışmasından doğacak gerilemeyle yüzleşmeyi istiyor mu?"

"Elbette istemiyorlar! İsa'ya şükürler olsun! Elbette istemiyorlar!"

Kuzey Carolina'da gördüğüm, zehirli sarmaşıklarla çevrili patikayı işaret eden oku hatırladım. "ZENCİLER" yazıyordu okta. Walker öldürülmeyi hak etmiyordu belki ama şöyle bir silkelenmeyi hak ediyordu. Bunu yapacak kişinin arkasından şükürler olsun demeye hazırdım.

Dikkatim dağılmış olsa da Walker'ın söylediği bir şey dikkatimi yeniden televizyona vermeme neden oldu.

"Zencilere farklı bir ten rengi ve farklı yetenekler vererek onları bugünkü konumlarına yerleştiren Tanrı'nın ta kendisi, ben değilim. Zencilerin elinden fiziksel işler geliyor. İncil bize aramızdaki farklarla ilgili neler söylüyor, neden zenci ırkı cezalandırılmış? Cevabı öğrenmek isteyenler Yaratılış'ın dokuzuncu bölümüne bakabilir."

"Tanrı İncil'i kutsasın."

Walker gözlerini kapayıp mahkemede ifade veriyormuş gibi sağ elini havaya kaldırdı. "Ve Nuh şarabı içti ve sarhoş oldu. Ve yatarken üstünü örtmedi. Ve Ham babasının çıplaklığını gördü ve diğerlerine söyledi. Ama Sam ve Yafet, biri Arap ırkının, diğeri beyaz ırkın babasıdır ki, sen bunları zaten bilirsin Billy ama herkes bilmez, herkes annesinin dizinin dibinde İncil öğrenecek kadar şanslı değildir..."

"Tanrı Hıristiyan annelerimizi kutsasın!"

"Ama Sam ve Yafet bakmadılar. Ve Nuh uyanıp neler olduğunu öğrendiğinde, 'KENAN lanetli olsun! Kardeşlerine kullar kulu olacaktır..."

Bitirmesini beklemeden televizyonu kapadım.

9

1963 yılının ocak ve şubat aylarında Lee ve Marina'yı her görüşümde aklıma Christy'nin evliliğimizin son yılında giydiği tişört geldi. Önünde bütün dişlerini göstererek sırıtan bir korsan resmi, altındaysa şu mesaj vardı: MORALLER DÜZELENE DEK DAYAKLAR DEVAM EDECEK. Elsbeth Sokağı 604 numarada o yıl dayağın sonu yoktu. Bütün mahalle Lee'nin bağırışlarını ve Marina'nın çığlıklarını duyuyordu - bazen öfke bazen acı çığlıklarıydı bunlar. Kimse kılını bile kıpırdatmadı ve buna ben de dahildim.

Oak Cliff mahallesinde sürekli dayak yiyen tek kadının o olduğunu sanmayın; cuma ve cumartesi geceleri kavga etmek, mahalle geleneklerindendi. O gri aylar boyunca tek istediğim bu bitmek bilmeyen pembe diziden kurtulmak ve Sadie'ye geri dönebilmek-

ti. Eğer Lee'nin General Walker'a düzenlenen suikast girişiminde yalnız olduğunu doğrulayabilirsem işim bitecekti. Oswald'ın o eylemde yalnız olması iki eylemde de yalnız olduğu anlamına gelmezdi ama elimden gelenin en iyisi buydu. Sonra yerini ve zamanını belirleyecek ve Lee Oswald'ı Frank Dunning'i vurduğum gibi soğukkanlılıkla vuracaktım.

Günler geçti. Ağır ağır; yine de geçti. Derken bir gün, Oswald'lar Neely Sokağı'ndaki daireye taşınmadan kısa süre önce Marina'nın yürüteçli yaşlı kadınla konuştuğunu gördüm. İkisi de gülümsüyordu. Yaşlı kadın ona bir şey sordu. Marina gülüp başını salladı ve ellerini karnına koydu.

Perdemi aralamış, bir elimde dürbün onları izlerken ağzım bir karış açık kaldı. Al'ın notlarında bu gelişmeyle ilgili hiçbir şey yoktu. Ya bilmiyordu ya önemsememişti. Ama ben önemsiyordum.

Öldürmek için dört yıl beklediğim adamın karısı hamileydi.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

1

Oswald'lar 2 Mart 1963'te üst katımdaki daireye taşındı. Elsbeth Sokağı'ndan Neely'ye kadar kendi eşyalarını kendileri taşıdılar; çoğunu içki kolilerine yerleştirmişlerdi. Kısa süre sonra Japon malı kayıt cihazım düzenli olarak çalışmaya başladı ama çoğu zaman ondan değil kulaklıkları takıp doğrudan mikrofondan yararlanıyordum. Böylece konuşmaları yavaşlatılmış olarak değil, normal ritminde dinleyebiliyordum ama çoğunu anlamıyordum zaten.

Oswald'ların yeni dairelerine taşınmalarından bir hafta sonra kendime tabanca almak için Greenville Caddesi'ndeki rehinci dükkânlarından birine gittim. Dükkân sahibinin bana gösterdiği ilk tabanca Derry'de aldığım 38'lik Colt'la aynı modeldi.

"Bu silah hırsızlardan kendinizi korumak için idealdir," dedi rehinci. "Yirmi metreden rahat rahat hedefi tuttursunuz."

"On beş," dedim. "Ben on beş diye duymuştum."

Dükkân sahibi kaşlarını çattı. "Tamam, on beş olsun. Sizi soymaya kalkacak kadar aptal olan biri..."

Bundan daha yakınınıza gelmek zorunda. Evet, silahı nasıl pazarladıklarını hatırlıyordum.

"... Daha yakınınıza gelmek zorunda. Ne diyorsunuz?"

İçgüdülerim her yerde karşıma çıkan bu garip simetriyi kırmamı, ondan başka bir silah; örneğin bir 45'lik istememi söylüyordu. Ama uyumu bozmak kötü bir fikir olabilirdi. Kim bilir! Sonuçta Derry'de satın aldığım 38'lik işimi görmüştü.

"Ne kadar?"

"Size on ikiye bırakırım."

Derry'de ödediğimden iki dolar fazla. Ama aradan dört buçuk yıl geçmişti. Enflasyon düşünülürse on iki kulağa doğru geliyordu. Adama bir kutu kurşun eklerse anlaştığımızı söyledim.

Dükkân sahibi silahı ve kurşunları, onları taşımak için aldığım çantaya kaldırdığımı görünce, "Neden bir de tabanca askısı almıyorsun evlat?" diye sordu. "Belli ki buralardan değilsin ve muhtemelen bilmiyorsundur ama Teksas'ta sabıkan yoksa yanında dilediğin gibi silah taşıyabilirsin. Sabıkan var mı?"

"Hayır ama gün ortasında soyulacağımı sanmıyorum."

Satıcının yüzünde karanlık bir gülümseme belirdi. "Greenville Caddesi'nde neler olacağını kimse bilemez. Birkaç yıl önce adamın biri bir blok ötede kendi kafasına bir kurşun sıktı."

"Gerçekten mi?"

"Evvett efendim. Çöl Gülü diye bir barın önünde. Bir kadın yüzünden hem de, hiç aklın alıyor mu?"

"Hep öyle değil midir?" diye sordum. "Gerçi siyasi nedenlerle yapanlar da çıkmıyor değil."

"Hayır hayır, köküne inersen altından her zaman bir kadın çıkar."

Arabamı rehinci dükkânının dört blok batısına park etmiştim ve yeni arabama (daha doğrusu benim için yeni olan arabaya) dönmek için 1960 sonbaharında Korsanlar'a bahse girdiğim İnanç Finans Şirketi'nin önünden geçmem gerekiyordu. Bana 1.200 dolar ödeyen bahisçi dükkânın önünde sigara içiyordu. Gözleri üzerimde dolaştı ama ilgilendiyse veya tanıdıysa bile belli etmedi.

2

Tüm bunlar cuma günü oldu. Greenville'den doğruca Killeen'e gidip Candlewood Bungalovları'nda Sadie'yle buluştum. O kış neredeyse hep yaptığımız gibi geceyi orada geçirdik. Ertesi gün o, Jodie'ye döndü ve ben de pazar günü ona katıldım. Kilisedeyken, ellerimizi sallayıp, "Barış sizinle olsun!" diye bağırdığımız sırada, aklım arabamın bagajındaki silahtaydı.

Pazar günü öğle yemeği sırasında Sadie, "Daha ne kadar var?" diye sordu. "Yapacağını yapmana ne kadar kaldı?"

"Her şey yolunda giderse umarım bir aydan az."

"Ya gitmezse?"

Saçlarımı sıvazlayıp pencereye gittim. "O zaman bilmiyorum. Neden soruyorsun, aklında bir şey mi var?"

"Aklımdaki tek şey hazırladığım çilekli tatlı," dedi sakin bir sesle. "Seninkine krema ister misin?"

"Lütfen," dedim. "Seni seviyorum tatlım."

"Umarım gerçekten seviyorsundur," dedi tatlıları getirmeye giderken. "Umarım bunlara katlanmama değiyordur."

Pencerenin önünde durdum. Bir araba yavaş yavaş sokaktan geçiyordu -eski ama güzel bir parça derdi Radyo K-Life'ın program sunucusu olsa- yeniden geçmişin yankısını hissettim. Ama artık hemen her yerde simetrinin izlerini görmeye başlamıştım ve gördüklerim bazen hiçbir anlam taşımıyordu. Christy'nin İsimsiz Alkolikler sloganlarından biri aklıma geldi: KORKU, Kasıtsız Olguların Rasgele Kaynaşışını Umursamak'tır. Böyle anlarda sahte delillerin gözüme gerçek gibi görünmesinden korkuyordum.

Ama bu sefer arabayı daha önce nerede gördüğümü hatırladım ve simetri yerli yerine oturdu. Araba 1958'de tavşan deliğinden çıktığımda Worumbo Fabrikası'nın otoparkında gördüğüm araba gibi kırmızı beyaz bir Plymouth Fury'ydi. Gerçek olduğuna emin olabilmek için kaportasına dokunduğumu hatırlıyordum. Bu arabada Arkansas değil, Maine plakası vardı ama yine de... uyum... o lanet olası uyum. Bazen bu simetrinin ne anlama geldiğini çözersem her şeyi çözeceğimi hissediyordum. Aptalca ama gerçek.

Sarı Kart Adam biliyordu, diye düşündüm. *Biliyordu ve bildiği için öldü.*

Araba "dur" işaretine gelince sola döndü ve anacadde yönünde gözden kayboldu.

Sadie'nin, "Gelip tatlını ye," deyişiyle yerimden sıçradım.

İsimsiz Alkolikler'de korkulardan bahsederken kullandıkları başka bir slogan aklıma geldi: *Her şeyi boş ver ve kaç.*

3

O gece Neely Sokağı'na döndüğümde kulaklıkları takıp son kayıtları dinledim. Rusçadan başka bir şey duymayı beklemiyordum ama bu sefer İngilizce de konuşmuşlardı. Ve bol su sesi vardı.

Marina: (Rusça konuşuyor.)

Lee: Yapamam annecik, June'la küvetteyim!

(Su şapırtıları ve kahkahalar – Lee'nin ve bebeğin gürültüleri birbirine karışıyor.)

Lee: Annecik, yerleri ıslattık! June suç sıçrattı! Kötü kız!

Marina: Silin o zaman! Ben müşkülüm! Ben müşkülüm!

Lee: Yapamam, bebeğin... (Rusça bir şeyler.)

Marina: (Rusça konuşuyor – hem azarlıyormuş gibi hem de kahkahalar atıyor.)

(Su şapırtıları. Marina bir pop şarkısı mırıldanıyor. Tatlı bir sesi var.

Lee: Annecik bize oyuncaklarımızı getir!

Marina: Da, da, hep oyuncak hep oyuncak.

(Su sesleri, çok gürültülü. Banyo kapısı sonuna kadar açıldı anlaşılan.)

Marina: (Rusça konuşuyor.)

Lee (şımarık bir oğlan çocuğu sesiyle): Annecik lastik topumuzu unutmuş.

(Şap şap sesleri – bebek neşeli kahkahalar atıyor.)

Marina: İşte prens ve prensesin bütün oyuncakları.

(Üçü de kahkahalar atıyor – neşeleri kanımı donduruyor nedense.)

Lee: Annecik, bize (Rusça bir kelime) getir. Kulağımıza su kaçtı.

Marina (gülerek): Tanrım, ne var daha?

O gece uzun süre uyanık kaldım, üçünü düşündüm. Bir kez olsun mutluydular. Neden olmasın? Neely Sokağı 214 numara dünyanın en lüks dairesi değildi ama onlar için basamak atlamaktı. Belki yeniden aynı yataklarda uyuyorlardı ve June ilk kez korkmayı bırakmış, mutluluğun tadına bakmıştı.

Ve şimdi o yatakta dördüncü biri daha vardı: Marina'nın rahmindeki bebek.

4

Aynı Derry'de olduğu gibi her şey hızlanmaya başladı ama bu sefer saatler, Cadılar Bayramı'na doğru değil 10 Nisan'a doğru akıyordu. Al'ın beni bugüne kadar getiren notlarının artık eskisi kadar yararını görmüyordum. Walker'a düzenlenen suikast girişimine kadar sadece Lee'nin eylemleriyle ilgili notlar vardı. Oysa o kış hayatlarında, özellikle de Marina'nın hayatında, başka pek çok gelişme yaşanıyordu.

Öncelikle genç kadın sonunda bir arkadaş edinmişti - George Bouhe gibi bir cici baba değil, bir hanım arkadaş. Adı Ruth Paine'di ve Quaker'lardandı. Rusça biliyor, diye yazmıştı Al defterine. *2/(??)/63'te bir davette tanışmışlar. Kennedy'ye suikast düzenlendiğinde Marina, Lee'den ayrılmıştı ve Paine denilen kadınla yaşıyordu.* Ardından, sonradan aklına gelmiş gibi: *Lee M-C'yi Paine'in garajına saklamıştı. Battaniyeye sarıp.*

M-C derken Lee'nin General Walker'ı öldürmeyi denerken kullanacağı Mannlicher-Carcano tüfeği kastediyordu.

Lee ve Marina'nın Paine'lerle tanıştıkları daveti kimin düzenlediğini bilmiyorum. Onları kimin tanıştırdığını da bilmiyorum. Mohrenschildt mi, Bouhe mi? Muhtemelen ya biri ya ötekidir; çünkü diğer mülteciler Oswald'lardan uzak duruyordu. Koca, ben her şeyi bilirim edalarıyla ortalıkta dolaşan uyuz bir tipti, karısıysa adamı terk etme fırsatlarının hepsini geri tepen bir kum torbası.

Ama şunu biliyorum: İleride Marina Oswald'ın Lee'den kurtulmasına yardım edecek kişi, mart ortalarındaki yağmurlu bir günde siyah beyaz bir Chevrolet'yle geldi. Arabayı kaldırıma park edip doğru adrese geldiğine emin olmak için şüpheci gözlerle etrafı süzdü. Ruth Paine, Sadie kadar uzun olmasa da uzun boylu bir kadındı ve aşırı cılızdı. Kahverengi saçlarını kendisine hiç yakışmayan bir şekilde kabartıp arkada toplamıştı. Çillerle kaplı burnu gözlük modeli yüzünden iyice ortaya çıkıyordu. Perdelerin arasından görebildiğim kadarıyla etten uzak duran ve atom bombası karşıtı yürüyüşlere katılan kadınlardandı... Ve gerçekten de öyle biriydi sanırım, Zen modası çıkmadan önce Zen takılan bir kadın.

Marina onu bekliyor olacak ki, kollarında bebekle koşa koşa merdivenlerden indi. Yağmurdan korumak için June'u battaniyeye sarmıştı. Ruth Paine hoş bir gülümsemeyle tane tane konuştu. "İyi günler Bayan Oswald, ben Ruth Paine. Beni hatırladınız mı?"

"Da," dedi Marina. "Evet." Sonra Rusça bir şeyler ekledi. Ruth da aynı şekilde karşılık verdi ama bol bol durup düşünerek.

Marina onu içeri davet etti. Tavanda ayak seslerini duyana kadar bekledikten sonra, lambadaki dinleme cihazına bağladığım kulaklıkları taktım. Duyduğum konuşma yarı İngilizce yarı Rusçaydı. Marina bazen kahkahalar atarak Ruth'un Rusçasını düzeltiyordu. Ruth Paine'in neden geldiğini anladım. Paul Gregory gibi Rusça dersi almak istemişti. Kahkahalarından ve sohbetin rahat havasından bir detayı daha çözdüm: Birbirlerinden hoşlanmışlardı.

Marina adına sevindim. Eğer General Walker'ı öldürme girişiminin ardından Oswald'ın işini bitirirsem Zen Ruth Paine kadını yanma alabilirdi. Onun için artık bir umut vardı.

5

Ruth ders almak için sadece iki kere Neely Sokağı'na geldi. Sonrasında Marina ve June kadınla kapıda buluşmaya başladılar. Ruth'un arabasına binip uzaklaşırlardı. Muhtemelen kadının Oak Cliff mahallesiyle kıyaslandığında lüks sayılabilecek evine gidiyorlardı. Adres Al'ın notlarında yoktu - Marina'nın Ruth'la ilişkisini önemsememişti; çünkü tahminen Lee'nin işini tüfek Paine'lerin garajını boylamadan çok önce bitirmeyi planlıyordu- ama ben rehberden adresi buldum: 5. Sokak 2515 numara.

Bulutlu bir mart akşamı, Marina ve Ruth gittikten iki saat sonra, Lee ve George de Mohrenschildt, Mohrenschildt'in arabasıyla eve geldi. Lee kucağında "PEPINO'NUN MUHTEŞEM MEKSİKA YEMEKLERİ" yazılı kocaman bir kesekâğıdı taşıyordu. Mohrenschildt'in elinde altı kutu Dos Equis vardı. Merdivenlerden gülüşüp sohbet ederek çıktılar. Kulaklıkları kaptığımda kalbim deli gibi çarpıyordu. Başlangıçta hiçbir şey duyamadım ama sonra biri lambayı yaktı. O andan itibaren seslerini odadaymışım gibi bütün çıplaklığıyla duydum.

Lütfen Walker'ı öldürmek için komplo kurmayın, diye geçirdim içimden. *Lütfen işimi daha da güçleştirmeyin.*

"Pisliğin kusuruna bakma," dedi Lee. "Marina son zamanlarda uyumaktan, televizyon izlemekten ve Rusça öğrettiği kadından bahsetmekten başka bir şey yapmıyor."

Mohrenschildt, bir süre Haiti'deki petrol çıkarma izinlerinden ve baskıcı Duvalier rejiminden bahsetti. "Gün bitiminde kamyonlar pazaryerine gidip cesetleri topluyor. Çoğu açlıktan ölen çocuklar."

"Castro buna bir son verecek," diye karşılık verdi Lee.

"Umarım elini çabuk tutar." Şişelerini tokuşturdular. "İşler nasıl gidiyor yoldaş? Nasıl oluyor da bu öğleden sonra çalışmıyorsun?"

Lee burada olmayı istediği için, orada olmadığını söyledi. Bu kadar basitti. Kartını basmış ve yürüyüp gitmişti. "Ne yapacaklar? Bobby Stovall'ın bugüne kadar sahip olduğu en iyi fotokopi teknisyeniyim. Kendisi de bunu biliyor. Adı *(çıkaramadım – Graff? Grafe?)* olan ustabaşı, 'İşçileri örgütlemeye çalışmayı bırak Lee,' diyor. Ne yapıyorum biliyor musun? Gülüp, 'Emredersin,' diyorum ve bildiğimi okuyorum. Herif domuzun teki ve herkes bunun farkında."

Kıdemin yeteneğin önüne geçmesinden ne kadar yakınırsa yakınsın belli ki Lee işini seviyordu. "Biliyor musun Minsk gibi herkesin eşit olduğu bir yerde, ilk yılım dolmadan beni o mağazanın başına getirirlerdi," dedi bir ara.

"Eminim öyle olurdu evlat – bence de gün gibi aşikâr."

Mohrenschildt, onunla oynuyordu. Onu dolduruşa getiriyordu. Buna emindim. Hiç hoşuma gitmedi.

"Sabah gazetesini gördün mü?" diye sordu Lee.

"Sabah telgraflardan ve iş mektuplarından başka bir şey görmedim. Masamda beni bekleyen işlerden kaçmak istemesem burada olur muydum sanıyorsun?"

"Walker sonunda yaptı," dedi Lee. "Hargis'in seferine katıldı. Ya da belki sefer Walker'ın seferidir ve Hargis ona katılmıştır. Neyin ne olduğunu söylemek zor. Kahrolası Gece Yarısı Operasyonu

denilen şey. İki ihtiyar Güney'i turlayıp zenci haklarını savunan derneklerin komünist olduğunu söyleyecekler. Beyazlarla zencilerin birleşmesi için atılan adımları ve seçim yasalarındaki değişiklikleri yirmi yıl geriletecekler."

"Başka ne bekliyordun? Nifak tohumları ekecekler. Katliamların başlaması sence ne kadar sürer?"

"Ya da birinin Ralph Abernathy veya Doktor King'i vurması?"

"King'i elbette vuracaklar," dedi Mohrenschildt neredeyse gülerek. Ayağa fırlamış kulaklıkları kulaklarıma bastırıyordum. Yüzümü ter basmıştı. Tehlikeli topraklarda, komplonun sınırındaydık. "Hepsi an meselesi."

İkisinden biri Meksika biralarından birinin kapağını açtı. "Biri o iki pisliği durdurmalı."

"General Walker'a ihtiyar demekle hata ediyorsun," dedi Mohrenschildt ders verircesine. "Hargis konusunda haklısın. Onun bir önemi yok. Çevresindekilerden duyduğum kadarıyla sapkın cinsel zevkleri olan, sabahları küçük kızları, öğleden sonraları oğlan çocuklarını becermek isteyen bir tipmiş."

"Bu söylediğin iğrenç!" İğrenç derken Lee'nin sesi çatladı. Sonra bir kahkaha attı.

"Ama Walker ayrı. John Birch topluluğunda saygı duyulan biri..."

"Yahudilerden nefret eden faşistler hepsi!"

"Ve bir gün yüksek makamlara gelebilir. Diğer çatlak sağcı grupların onayını aldı mı yeniden aday olabilir... üstelik Teksas valiliğinden bahsetmiyorum. Eminim ki, daha yüksek mevkilerde gözü var. Senato? Belki. Neden Beyaz Saray olmasın?"

"Bu imkânsız." Lee, kendinden emin bir tonla konuşmuyordu.

"Olası değil," diye düzeltti Mohrenschildt. "Ama Amerikan burjuvazisinin popülizm adı altında faşizmi kucaklama becerisini asla küçümseme. Ya da televizyonun gücünü. Televizyon olmasa Kennedy, Nixon'u asla yenemezdi."

"Kennedy ve çelik yumruğu," dedi Lee. Başkanı onaylayan tavırları mavi süet ayakkabı modasıyla beraber kaybolup gitmişti. "Fidel gidene kadar huzur bulmayacak."

"Ayrıca Beyaz Amerika'nın bütün ırkların eşit olduğu bir topluma dönüşmekten ne kadar korktuğunu da unutmamalısın."

"Zenci, zenci, zenci, dilenci, dilenci, dilenci!" diye bağırdı Lee insanın nefesini kesen bir öfkeyle. "İşyerinde sürekli böyle tekerlemeler duyuyorum!"

"Eminim duyuyorsundur. Sabah gazetelerinin Büyük Teksas Eyaleti dediklerine bakma, burası aslında Nefret Dolu Teksas Eyaleti. İnsanlar Walker gibilere -Walker gibi savaş kahramanlarına- kulak veriyorlar. Hargis'i basamak olarak kullanıyor. Hitler'in, Hindenberg'i basamak olarak kullandığı gibi. Doğru halkla ilişkiler yöntemleri kullanılırsa Walker hızla yükselecektir. Ne düşünüyorum biliyor musun? Irkçı General Edwin Walker'ı temizleyen kişi Amerika'ya büyük bir iyilik yapacak."

Kayıt cihazının durduğu masanın yanındaki koltuğa yığıldım.

"Buna gerçekten inanıyorsan..." diye söze başladı Lee ama öyle bir cızırtı oluştu ki, kulaklıkları kulağımdan bir çırpıda çıkardım. Üst kattan bağırış veya öfke çığlıkları duyulmadı, koşuşturan da yoktu. Demek ki lambadaki mikrofonu bulmamışlardı. Kulaklıkları taktım. Hiç. Uzun menzilli mikrofonu denedim, koltuğa çıkıp Tupperware kâseyi tavana tuttum. Lee'nin ve Mohrenschildt'in konuştuklarını duyabiliyor ama ne söylediklerini çıkaramıyordum.

Oswald'ların dairesindeki kulağım sağır olmuştu.

Geçmiş inatçıdır.

On dakika daha sohbet ettikten sonra -belki politikadan belki karılarının sıkıcılığından bahsettiler, belki General Edwin Walker'ı öldürmek için plan yaptılar- Mohrenschildt merdivenlerden inip evden ayrıldı.

Üst kattan Lee'nin ayak sesleri geliyordu - tak-tak-tak. Yatak odasına kadar onu takip ettim ve uzun menzilli mikrofonla yeniden şansımı denedim. Hiç. Hiç. Derken zayıf ama ne olduğu anlaşılan horlama sesi. İki saat sonra Ruth Paine, Marina'yla June'u geri getirdiğinde hâlâ uyuyordu. Marina kocasını uyandırmadı. Ben olsam ben de kolayca öfkelenen bir kocayı uyandırmazdım.

6

Oswald o günden sonra sürekli işi aksatmaya başladı. Marina biliyorsa bile umursamıyordu. Belki fark etmemiştir. Kendini yeni arkadaşı Ruth'a kaptırmıştı. Dayaklar azaldı, ama durum düzeldiği için değil Lee sürekli dışarıda olduğu için. Genellikle fotoğraf makinesini de yanında götürüyordu. Al'ın notları sayesinde nereye gittiğini ve ne yaptığını biliyordum.

Bir gün otobüs durağına gitmek için evden çıktığında arabama atlayıp Oak Lawn Caddesi'ne gittim. Hedefe Lee'den önce varmak istiyordum ve vardım. Rahatça. Oak Lawn'ın iki tarafında da arabayı bırakacak bir sürü boş yer vardı ama kırmızı Chevy'm fazlasıyla dikkat çektiğinden -Oswald'ın arabayı görmesi riskine girmek istemiyordum- onu Wycliff Caddesi'nin köşesine, Alpha Beta marketinin otoparkına park ettim. Sonra Turtle Creek Bulvarı'na yürüdüm. Evler kemerli yeni tip yapılardandı. Garaj yollarına palmiyeler dikilmişti, bahçeler genişti ve bir iki tanesinde süs havuzu bile vardı.

4011 numaranın önünde, kovboy filmleri oyuncusu Randolph Scott'a şaşırtıcı ölçüde benzeyen bir adam çim biçme makinesini ittiriyordu. Edwin Walker kendisine baktığımı görünce bana asker selamı verdi. Aynı şekilde karşılık verdim. Lee Oswald'ın hedefi çimleri biçmeye dönerken ben de yoluma devam ettim.

7

Beni ilgilendiren bölge, generalin yaşadığı Turtle Creek Bulvarı, arabayı bıraktığım Wycliff Caddesi, Walker'la selamlaştıktan sonra saptığım Avondale ve generalin evinin arkasından geçen Oak Lawn'ın arasında kalandı. Bu sokaklardan en çok Oak Lawn'ı önemsiyordum; çünkü Lee oradan gelecek ve 10 Nisan gecesi kaçış yolu olarak orayı kullanacaktı.

Teksas Ayakkabı ve Çizme Mağazası'nın önünde durdum, kot ceketimin yakasını kaldırmış ellerimi ceplerime sokmuştum. Beklemeye başlayışımdan yaklaşık üç dakika sonra Oak Lawn ile Wycliff'in köşesinde bir otobüs durdu. Ellerinde bohçalar olan iki

kadın kapılar açılır açılmaz otobüsten indi. Onları Lee takip etti. Kucağında işçilerin öğle yemeklerini taşıdıkları kesekâğıtlarına benzeyen kahverengi bir kesekâğıdı vardı.

Köşedeki kiliseye doğru yürüdü, demir parmaklıkların önünde durdu, panoda yazanları okudu, arka cebinden ufak bir not defteri çıkarıp bir şeyler yazdı. Sonra benden yana bakıp not defterini cebine koydu. Bana doğru gelmesini beklemiyordum. Al, Lee'nin tüfeği Oak Lawn'ın diğer tarafındaki rayların yakınlarına sakladığına inanmıştı. Ama belki de notlar yanlıştı; çünkü Lee o tarafa bakmadı bile. Yetmiş seksen metre ötemdeydi ve hızla bana doğru geliyordu.

Beni fark edecek ve benimle konuşmayı deneyecek, diye düşündüm. Sen alt katta oturan adam değil misin diyecek, burada ne arıyorsun diye soracak. Bunu yaparsa gelecek bambaşka bir yöne gidebilirdi. Hiç iyi değil.

Vitrindeki ayakkabılara, çizmelere bakmayı sürdürdüm. Ensem ve sırtım ter içindeydi. Cesaret edip yeniden geldiği yöne baktığımda Lee yoktu. Bir sihirbazlık numarası yaparcasına ortadan kaybolmuştu.

Sokağı taradım. Keşke şapkam veya gözlüğüm yanımda olsaydı - neden hiçbirini yanıma almamıştım? Ne kadar beceriksiz bir casustum ben.

Yarım blok yürüdükten sonra camında "BÜTÜN GÜN KAHVALTI SERVİSİ" yazan bir kafe gördüm. Lee içerde değildi. Kafeden sonra dar bir sokak vardı. Yavaş adımlarla o yöne gidip gözucuyla sağa baktım. Onu gördüm. Bana sırtı dönüktü. Fotoğraf makinesini kesekâğıdından çıkarmıştı ama fotoğraf çekmiyordu. Çöp tenekelerine bakıyordu. Kapaklarını kaldırdı, içlerine baktı, kapakları kapadı.

Vücudumdaki bütün kemikler -bunu söylerken aslında beynimdeki bütün hücreleri kastediyorum- o beni görmeden sokaktan uzaklaşmamı söylüyordu ama büyülenmiş gibi bir süre daha orada oyalandım. Bence kim olsa aynı şeyleri hissederdi. Sonuçta şu hayatta kaç kere bir adamın cinayeti planlayışını izleme şansınız olur?

Birkaç adım daha ilerledi ve yuvarlak demir mazgalın önünde durdu. Kaldırmayı denedi. Beceremedi.

Sokak bakımsızdı, delik deşikti ve yaklaşık iki yüz metreydi. Ortalara doğru, soğuk kışa rağmen canlı yeşillere bürünmüş sarmaşıklarla kaplı çitleriyle bakımsız arka bahçeler başlıyordu. Daha ileride kalan boş arsaların çevresine girilmesin diye zincir çekilmiş, bazı parmaklıkların önü tahtalarla örtülmüştü. Lee tahtalardan birini yokladı, yerinden çıktığını keşfetti ve tahtayı yerine geri ittirdi.

Birkaç yumurta kırmadan omlet yapılamayacağını söyleyen deyim iyidir hoştur ama ben şansımı fazla zorluyordum. Yola devam ettim. Blokun sonuna kadar gidip Lee'nin ilgisini çeken kiliseye baktım. Oak Lawn Azizler Kilisesi'ydi. Bir Mormon kilisesi. Panoda her pazar düzenli olarak ayin yapıldığı ve cemaate yeni katılanların çarşamba akşamları saat yedideki ayinlere gelebilecekleri yazıyordu. İçecek servisi vardı.

10 Nisan, çarşambaya geliyordu. Lee'nin planı (Mohrenschildt'in planı olmadığını varsayıyordum) açıklık kazandı: Silahı sokağa sakla, ayin bitene kadar bekle. Cemaatin dağıldığını fark etmemesi, sohbet edip gülüşerek otobüs durağına giden insanların gürültülerini duymaması imkânsızdı. On beş dakikada bir otobüs vardı. Lee ateş edecek, silahı yeniden (rayların yakınına değil) gevşek tahtaların arkasına saklayacak ve kilisenin cemaatine karışacaktı. Otobüs geldiğinde binip gidecekti.

Tam zamanında sağıma bakıp sokaktan çıktığını gördüm. Fotoğraf makinesini tekrar kesekâğıdına koymuştu. Otobüs durağına gidip direğe yaslandı. Bir adam yanına gelip bir şeyler sordu. Kısa süre sonra sohbete daldılar. Sohbet ettiği kişi gerçekten bir yabancı mıydı, yoksa Mohrenschildt'in arkadaşlarından biri mi? Sokaktan geçen adamın teki mi, yoksa suç ortağı mı? Belki komplo teorisyenlerinin Gizli Nişancı adını taktıkları, Kennedy'nin konvoyu geldiğinde Dealey Plaza'da olan adamdı o. Kendime tüm bunların delilik olduğunu söyledim ama emin olmak imkânsızdı. Lanet olsun!

Hiçbir şeyden emin olamıyordum ve 10 Nisan Çarşamba günü Oswald'ın tek başına olduğunu kendi gözlerimle görene dek emin olamayacaktım. O bile bütün şüphelerimi ortadan kaldırmaya yetmezdi ama varsın olsun! Bu kadarıyla yetinmem gerekecekti.

June'un babasının ölüm emri 10 Nisan'da imzalanacaktı.

Otobüs yavaş yavaş durağa yanaştı. X-19 kod adlı casus -Lee Harvey Oswald, adı çıkmış Marksist ve dayakçı- otobüse bindi. Araç gözden kaybolduğunda Lee'nin baktığı sokağı kontrol ettim. Yolun sonunda parmaklıklarla çevrelenmemiş bir arka bahçe vardı. 57 veya 58 model bir Chevy Biscayne, doğalgaz pompalama istasyonunun yanına park edilmişti. Hemen yanlarında ayaklı bir mangal duruyordu. Arkalarındaysa kahverengi bir ev vardı. Generalin evi.

Yere baktığımda toprak yoldaki izleri gördüm. Belli ki çöp tenekelerinden birini oraya çekmişti. Lee'yi çöp tenekesini taşırken görmemiştim ama ne yapacağını adım gibi biliyordum. Ayın 10'unda tüfeğini ona yaslayarak nişan almayı planlıyordu.

8

25 Mart Pazartesi günü Lee kolunda kahverengi ambalaj kâğıdına sardığı uzunca bir paketle Neely Sokağı'na geldi. Perdeleri aralayıp dışarı baktığımda kâğıdın üstündeki "KAYITLI" ve "SİGORTALI" yazılarını gördüm. Sürekli etrafı kolaçan edişi ona sinsi ve gergin bir hava veriyordu. Paketin içinde ne olduğunu biliyordum: 6.5 mm'lik Carcano tüfeği -Mannlicher-Carcano olarak bilinen tüfek- ve dürbün. Chicago'daki Klein'ın Spor Malzemeleri'ne sipariş edilmiş. Hızlı adımlarla yukarı çıkışından beş dakika sonra, Lee'nin tarihi değiştirmekte kullanacağı tüfek üst katımdaki dolaba kaldırılmıştı. Marina altı gün sonra üst katımdaki salonlarının hemen önünde adamın meşhur tüfekli fotoğrafını çekecekti ama ben o sahneyi görmedim. Pazara denk geliyordu ve ben Jodie'deydim.

Ayın 10'u yaklaşırken Sadie'yle geçirdiğim hafta sonları hayatımdaki en önemli, en mahrem tuttuğum şeylere dönüşmüştü.

9

Birinin, "Hâlâ çok geç değil!" diye mırıldandığını duyduğumda irkilerek uyandım. Konuşanın ben olduğumu fark edince sustum. Mırıldanarak uyanmak istemediğini ifade eden Sadie diğer tarafa döndü. Yayların tanıdık gıcırtıları kendimi toparlamamı ve

nerede olduğumu anlamamı sağladı: 5 Nisan 1963, Candlewood Bungalovları. Komodinden saatimi alıp fosforlu rakamlara baktım. Gece iki. Yani 5'inde değil 6'sındaydık.

Hâlâ çok geç değil.

Ne için hâlâ çok geç değil? Geri çekilip her şeyi bırakmak için mi? Yoksa her şeyi sona erdirmek için mi? Her şeyi bırakmanın kendince bir çekiciliği vardı. Eğer planımı uygularsam ve işler ters giderse bu, Sadie'yle geçirdiğim son gece olabilirdi.

Onu öldüreceksen bile bunu hemen yapmak zorunda değilsin.

Doğruya doğru. Oswald generali öldürmeye çalıştıktan sonra New Orleans'a taşınacaktı -çoktan ziyaret ettiğim başka bir boktan daireye- ama taşınması ile suikast girişimi arasında iki hafta vardı. O sürede Oswald'ın işini bitirebilirdim. Ama uzun süre oyalanmanın hata olacağını hissediyordum. Onu öldürmeyi ertelemek için sürekli birtakım sebepler buluyordum. Bu sebeplerden en önemlisi yatakta yanı başımdaydı; uzun boylu, sevgi dolu ve çıplak. Belki Sadie de inatçı geçmişin beni durdurmak için önüme çıkardığı engellerden biriydi ama bunu önemsemiyordum; çünkü ona âşık olmuştum. Oswald'ı öldürdükten sonra nereye kaçmam gerektiği açıktı. Maine'e dönmek zorundaydım. Şansım yaver giderse polisleri atlatıp tavşan deliğinden geçmeyi ve Sadie Dunhill'in... şey... seksen yaşlarında olduğu geleceğe ulaşmayı başarırdım. O da hayattaysa. Ne kadar sigara içtiğine bakılırsa, o kadar uzun yaşamaması muhtemeldi.

Kalkıp pencereye gittim. Bungalovların çoğu boştu. Otoparkta her tarafı çamur içinde, arkası çiftlik malzemeleriyle dolu bir kamyon vardı. Yanında sepeti olan bir motosiklet. Geniş bagajlı iki araba. Ve iki renkli bir Plymouth Fury. Ay bulutların arkasında kaldığı için arabanın renklerini seçmek imkânsızdı ama görmesem de renkleri biliyordum.

Pantolonumu, atletimi ve ayakkabılarımı giydim. Kulübeden çıkıp avluyu geçtim. Yataktan yeni çıktığım için üşümem gerekirdi ama soğuğu hissetmiyordum. Evet, araba Fury'ydi ve evet kırmızı beyazdı. Ama Maine veya Arkansas değil, Oklahoma plakalıydı ve arka camda "BASTIRIN ERKENCİLER" yazıyordu. İçeri baktığımda ders kitapları gördüm. Belki de araba bahar tatili için ailesini ziya-

rete gelen bir öğrencinindi. Ya da Candlewood'un mahremiyetinden yararlanmak isteyen iki azmış öğretmenin.

Geçmişin yeni yankılar yarattığı zamanlarda hissettiğime benzeyen bir huzursuzluk içimi kapladı. Bu tür simetrilerden hoşlanmıyordum. Lisbon Falls'ta yaptığım gibi kaportaya dokunup kulübeye döndüm. Sadie örtüleri üzerinden atmıştı. İçeri girdiğimde soğuk hava onu uyandırdı. Doğrulup örtüyü üstüne çekti ama gelenin ben olduğumu görünce yeniden gevşedi.

"Uyuyamadın mı tatlım?"

"Kâbus gördüm. Temiz hava almak için dışarı çıkmıştım."

"Ne gördün?"

Ayakkabılarımı ve kotumu çıkardım. "Hatırlamıyorum."

"Bir dene. Annem, kâbuslarını anlatırsan gerçekleşmezler derdi."

Üzerimde sadece atletimle yatağa girdim. "Benim annem ise, sevgilini öpersen kâbusların gerçekleşmez."

"Gerçekten böyle söyler miydi?"

"Hayır."

"Eh," dedi düşünceli bir sesle. "Yine de neden olmasın? Bu teoriyi bir deneyelim istersen."

Denedik.

Sonra her şey birbirini kovaladı.

10

İşimiz bittiğinde bir sigara yaktı. Perdedeki aralıktan içeri süzülen ay ışığında sigara dumanı mavi görünüyordu. Neely Sokağı'nda perdelerimi asla aralık bırakmazdım, diye düşündüm. *Neely Sokağı'nda, öteki hayatımda her zaman yalnız olsam da perdeleri kapamaya dikkat ederdim. Dışarıyı gözetlediğim zamanlar dışında.*

Bunları düşünürken kendimden hoşlandığımı söyleyemem.

"George?"

İç çektim. "Adım bu değil."

"Biliyorum."

Ona baktım. O çağda yaşayanların gönül rahatlığıyla yaptıkları gibi sigarasının dumanını ciğerlerine doldurdu. "Aklına yanlış şeyler gelmesin, yeni bilgiler edinmiş değilim. Ama kafamı çalış-

tırmasını biliyorum. Geçmişinin kalanı uydurma olduğuna göre adının da sahte olduğunu düşünmüştüm. Ayrıca öyle olmasına sevindim. George adını sevmiyorum. Kaba bir isim."

"Jake'e ne dersin?"

"Jacob'ın kısaltması mı?"

"Evet."

"Hoşuma gitti." Bana döndü. "İncil'e göre Jacob[1] Tanrı'yla güreşen demektir. Sen de güreşip durmuyor musun?"

"Belki ama Tanrı'yla değil." Gerçi Lee Oswald'dan şeytan da olmazdı. George de Mohrenschildt şeytan rolüne daha uygundu. İncil'e göre şeytan teklif götürüp kenara çekilen bir baştan çıkarıcıdır. Mohrenschildt'in de öyle olmasını umuyordum.

Sigarasını söndürdü. Sesi sakin, bakışları kasvetliydi. "Yaralanman ihtimali var mı?"

"Bilmiyorum."

"Uzaklara mı gideceksin? Çünkü uzaklara gitmene dayanabileceğimi sanmıyorum. Reno tam bir kâbustu. Seni sonsuza kadar kaybetmek düşüncesi..." Başını yavaşça iki yana salladı. "Buna katlanamam."

"Seninle evlenmek istiyorum," dedim.

"Aman Tanrım," dedi alçak sesle. "Tam asla olmayacak derken Jake, namı diğer George bana evlenme teklifinde bulunuyor."

"Hemen şimdi evlenemeyiz ama önümüzdeki hafta işler umduğum gibi giderse... benimle evlenir misin?"

"Elbette. Ama önce önemli bir sorunun cevabını vermelisin."

"Bekâr olup olmadığımı mı soracaksın? Yasal olarak? Bilmek istediğin bu mu?"

Başını salladı.

"Bekârım," dedim.

Komik bir iç çekişin ardından çocuklar gibi sırıttı. Sonra ciddileşti. "Sana yardım edebilir miyim? Bırak yardım edeyim."

Bunun düşüncesi bile beni rahatsız etti. Duruşumdan neler hissettiğimi anlamış olmalı. Alt dudağı hafifçe büzüldü. Dudağını ısırdı. "O kadar kötü demek," dedi yarı şaka yarı ciddi.

(1) Yakup Peygamber. (ç.n.)

"Şöyle diyelim: Keskin dişleri olan büyük bir makineyle savaşıyorum ve makine bütün gücüyle beni durdurmayı deniyor. Onunla savaştığım sürece yakınlarımda olmamalısın."

"Ne zaman?" diye sordu. "Senin... bilirsin işte... kaderinle randevun ne zaman?"

"Günü hâlâ kesin değil." Şimdiden çok konuşmuştum ama bu kadar konuştuğuma göre belki biraz daha bilgi vermemin zararı olmazdı. "Çarşamba günü bir şey olacak. Şahit olmam gereken bir şey. Kararımı o zaman vereceğim."

"Sana yardım etmemin hiç yolu yok mu?"

"Yok hayatım."

"Aklına bir şey gelirse..."

"Teşekkürler," dedim. "Nezaketin için. Gerçekten benimle evlenecek misin?"

"Hele adının Jake olduğunu öğrenmişken mi? Kesinlikle."

11

Pazartesi sabahı, saat 10'a doğru Marina evin önüne yanaşan arabaya binip Ruth Paine'le birlikte Neely Sokağı'ndan uzaklaştı. Halletmem gereken işler vardı ama tam daireden ayrılacakken merdivenlerden gelen ayak sesleri duydum. Lee'ydi, beti benzi atmıştı ve suratı asıktı. Saçı başı karmakarışıktı, yüzü ise sivilcelerle dolmuştu. Kot pantolon ve dizlerine gelen komik görünüşlü bir trençkot giymişti. Eli, kaburgası acıyormuş gibi göğsündeydi.

Ya da belki trençkotunun içinde bir şey saklıyordu. Suikast girişiminden önce Lee bir yerlerde yeni tüfeğiyle deneme atışları yaptı, diye yazmıştı Al. Nerede atış yaptığı beni ilgilendirmiyordu. Beni ilgilendiren onunla yüz yüze gelmekten kıl payı kurtulmamdı. Dikkatsizlik edip duymamış olsam da işe gittiğini varsaymıştım ama - iyi de pazartesi sabahı neden işte değildi?

Soruyu zihnimden uzaklaştırıp içinde hiç bitmeyecek romanımın, Al'ın notlarının ve geçmişteki maceralarımı not aldığım günlüğün bulunduğu bond çantayı alıp dışarı çıktım.

Lee 10 Nisan gecesi tek başına olmazsa suç ortaklarından biri, belki bizzat Mohrenschildt beni görüp öldürebilirdi. Buna ihtimal vermiyordum ama Oswald'ı öldürdükten sonra kaçmak zorunda

kalmam ihtimali yüksekti. Aynı şekilde tutuklanıp cinayet suçuyla hapse atılmam ihtimali de yüksekti. Kimsenin -örneğin polisin- Al'ın notlarını veya günlüğümü bulmasını istemiyordum.

8 Nisan'da benim için en önemli olan şey evraklarımı daireden çıkarıp üst katta oturan kafası karışık saldırgandan uzaklara saklamaktı. Dallas'taki First Corn Bankası'na gittim. Banka görevlisinin Hometown Trust'taki bankacıma benzemesi beni hiç şaşırtmadı. Bu adamın adı Dusen değil, Link'ti ama Kübalı müzisyen Xavier Cugat'a benziyordu.

Kasalarla ilgili bilgi istedim. İşimiz bittiğinde eşyalarım 775 numaralı kasadaydı. Neely Sokağı'na döndüm ve kasanın anahtarını bulamadığım birkaç saniye boyunca ciddi bir panik yaşadım.

Rahatla, dedim kendi kendime. *Anahtar ceplerinde bir yerlerde. Değilse bile Richard Link sana bir yedeğini seve seve verecektir. En fazla bir dolara patlar.*

Bu düşüncelerle anahtar yoktan var olmuş gibi cebimin köşesinde, bozuk paraların altında ortaya çıktı. Onu anahtarlığıma taktım. Tavşan deliğine kaçmam ve 2011'e gittikten sonra bir daha geçmişe dönmem gerekirse anahtar hâlâ bende olacaktı... Son dört buçuk yılda yaşanan her şey sıfırlansa da... Gidip gelirsem şimdi kasada olan roman kaybolacaktı. Ki bu iyi haberdi.

Kötü haber ise Sadie'nin de kaybolacak olmasıydı.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

1

10 Nisan Çarşamba günü akşama doğru hava bulutsuz ve ılıktı. Kumaş pantolon ve Denholm Lisesi'nde öğretmenlik yaparken satın aldığım spor ceketi giydim. 38'lik Colt'u doldurup çantama koydum. Dönüp baktığımda gergin olduğumu söyleyemem; hedefe bu kadar yaklaşmışken kendimi dünyayı yerinden oynatacak bir adam gibi hissediyordum. Saate baktım: Üç buçuk.

Planım arabayı Wycliff Caddesi'ndeki Alpha Beta'nın otoparkına bırakmaktı. Trafiğe takılsam bile en fazla kırk beş dakikada oraya varırdım. Ara sokağı kontrol etmeyi ve beklediğim gibi boş bulursam gevşek tahtanın arkasına bakmayı planlıyordum. Al, Lee'nin Carcano'yu önceden sakladığı konusunda haklıysa (mekânda yanılmış olsa bile) tüfeği orada bulurdum.

Arabama döner, Lee'nin erken gelmesi ihtimaline karşı otobüs durağını gözlerdim. Saat yediye doğru Mormon kilisesindeki ayin başladığında bütün gün kahvaltı servisi yapan kafeye gidip camın önüne otururdum. Aç olmadığım halde bir şeyler yer, en olmadı yemeğimle oynar, gelip giden otobüsleri izler ve Lee'nin yalnız gelmesini umardım. En büyük dileğimse Mohrenschildt'in arabasını ortalıkta görmemekti.

Planım, bu kadar basitti.

Çantamı aldım, saatimi kontrol ettim: 15.33. Chevy'm yola çıkmaya hazırdı. Eğer o anda çıkıp planladığım gibi arabama binseydim, telefonun çaldığını duymazdım. Ama çıkmadım; çünkü tam çıkacakken biri kapıyı çaldı.

Açtığımda, karşımda Marina Oswald'ı buldum.

2

Bir süre boş boş kadının suratına baktım, ne hareket edebiliyor ne konuşabiliyordum. Şaşkınlığımın sebebi sadece beklenmedik ziyareti değildi, başka bir şey daha vardı: O ana dek gözlerinin mavisinin Sadie'ninkine ne kadar benzediğine dikkat etmemiştim.

Marina şaşkın ifademi ya fark etmedi ya görmezden geldi. Derdi başından aşkındı. "Özür diliyor ben, kucamı gördünüz mü?" Dudağını ısırıp başını salladı. "Kucam." Gülümsemeyi denedi, pırıl pırıl dişleri ortaya çıktı, yine de tatlı bir gülümseme değildi. "Özür, bayım, ben İngilizce bilmiyor. Ben Belarus'tan."

Birinin -galiba o bendim- üst katta yaşayan adamı mı kastettiğini sorduğunu duydum.

"Evet, lütfen, kucam, Lee. Biz üst katta yaşıyor. Bu malişka - bebeğimiz." Basamağa oturmuş emziğini emen June'u işaret etti. "Kuca işi kaybetti, şimdi hep dışarıda." Gülümsemeyi denedi ama gözlerini kapadığında gözyaşları yanaklarından aşağı süzüldü.

Sevgili Bobby Stovall en iyi fotokopi teknisyeni olmadan da yapabileceğine karar vermişti demek.

"Onu görmedim Bayan..." Az kalsın Oswald diyecektim ama son anda kendimi tuttum. İyi de yapmıştım, yoksa adlarını nereden bildiğimi nasıl açıklardım? Evlerine hiç posta gelmiyordu. Girişte iki posta kutusu vardı ama onlarınkinde isim yazmıyordu. Benimkinde de yazmıyordu ya...

"Oswald," deyip elini uzattı. Tokalaştık. Rüya gördüğüm hissine kapıldım. Ama kuru avucu son derece gerçekti. "Marina Oswald. Tanıştığımıza sevindi ben, bayım."

"Özür dilerim Bayan Oswald, onu bütün gün görmedim." Yalan; Ruth Paine, Marina'yı alıp Irving'e götürdükten sonra Lee'nin dışarı çıktığını görmüştüm.

"Ben endişeleniyor kuca için," dedi. "O... bilmiyor ben... üzgün. Sizden özür diliyor ben." Gülümsedi - tatlı, hüzünlü bir gülümseme. Gözlerinden akan yaşları sildi.

"Onu görürsem..."

Korkmuş gibi elini kaldırdı. "Hayır, hayır, siz konuşma. Yabancı sevmez. Ben emin, kuca akşam yemeğe geliyor." Merdivene gidip bebeğiyle Rusça konuştu. Bebek gülüp kollarını annesine uzattı. "Güle güle bayım. Çok teşekkür. Siz kuca yok söylemek?"

"Tamam," dedim. "İzci sözü."

Ne dediğimi anlamadı ama başını salladı ve parmağımı dudaklarıma götürüp sus işareti yaptığımda rahatlamış göründü.

Kapıyı kapadığımda ter içindeydim. Bir yerlerde tek bir kelebeğin değil, binlerce kelebeğin kanat çırptığını duyabiliyordum.

Belki önemli bir şey değildir.

Marina'nın June'un bebek arabasını otobüs durağına ittirişini izledim, belki *kucasını* beklemeyi planlıyordu. Bir şeylerin peşinde olan adamı. Kadın, o kadarını çözmüştü. Tedirginliği bu yüzdendi.

Gözden kaybolduğunda kapı koluna uzandım ve o an telefon çaldı. Az kalsın açmayacaktım ama numaram çok az insanda vardı ve onlardan biri âşık olduğum kadındı.

"Alo?"

"Alo, Bay Amberson," dedi bir adam. Güneyli aksanıyla konuşuyordu. Kim olduğunu hemen anladım mı emin değilim. Hatırlamıyorum. Sanırım anlamıştım. "Burada sizinle konuşmak isteyen biri var."

1962'nin sonunda ve 1963'ün başında iki ayrı hayatım vardı, biri Dallas'ta, diğeri Jodie'de. Bu iki hayat 10 Nisan Çarşamba günü 15.39'da birleşti.

Telefonun diğer ucunda, Sadie çığlık atmaya başladı.

3

Sadie, Bee Tree Yolu'ndaki tek katlı bir evde yaşıyordu. Ev, Jodie'nin batısını kaplayan dört beş blokluk mahallelerden birindeydi. 2011'de o mahallenin havadan fotoğrafını çekecek olsanız altına 50'LERİN ORTADİREK EVLERİ diye başlık atabilirdiniz. Sadie okul çıkışı kütüphane kolundaki öğrencilerle kısa bir toplantı yapmış ve saat üçe doğru eve dönmüştü. Bir blok öteye park edilmiş kırmızı beyaz Plymouth Fury'yi fark ettiğinden şüpheliyim.

Sokağın karşısında, dört beş ev ileride Bayan Holloway arabasını (komşuların şüpheyle baktığı bir Renault Dauphin) yıkıyordu. Sadie Vosvos'uyla önünden geçerken ona el salladı. Bayan Holloway el sallayarak karşılık verdi. Komşular arasında sadece ikisinin ithal malı araba kullanması gelip giderken selamlaşmaları için yeterli bir bahaneydi.

Sadie evinin kapısına doğru yürüdü ama içeri girmeden önce duraksayıp kaşlarını çattı. Kapı aralıktı. Öyle mi bırakmıştı? İçeri girip kapıyı kapadı. Kilidin zorlandığını fark etmedi; çünkü bütün dikkati kanepenin arkasındaki duvardaydı. Oraya onun rujuyla dev harflerle iki kelime yazılmıştı: PİS FAHİŞE.

Hemen kaçması gerekirdi ama öfkelenmişti ve gözlerine inanamıyordu. O kelimeleri duvara kimin yazdığına emindi. Ama Johnny'nin çoktan gittiğini varsayıyordu. Evlendiği adam yüzleşmelerden hoşlanmazdı. O bir tek bağırıp çağırmasını bilirdi. Bir kere kadına tokat atmıştı ama hepsi bu kadardı.

Sadie'nin iç çamaşırları yerlere saçılmıştı.

Dağınıklığın belli bir düzeni vardı. Çamaşırlar çizgi halinde salondan yatak odasına gidiyordu. Hepsi; külotlar, atletler, sutyenler, çoraplar... İhtiyacı olmasa da bazen taktığı korse - parçalanmıştı. Koridorun sonundaki banyonun kapısı hâlâ açıktı. Tuvalet askısı kırılmış, fayanslara rujla ikinci bir mesaj yazılmıştı: KİRLİ OROSPU.

Yatak odasının kapısı da açıktı. İçeri girip kapının önünde durduğunda, Johnny Clayton'ın bir elinde bıçak diğer elinde 38'lik Smith & Wesson'la kapının arkasında saklandığının farkında değildi. Adamın tabancası Lee Oswald'ın Dallas polislerinden J. D. Tippit'i öldürürken kullanacağı tabancayla aynı modeldi.

Kozmetikleri koyduğu çanta yataktaydı. Makyaj malzemeleri örtüye saçılmıştı. Tuvaletin kapısı açıktı. Giysilerin bir kısmı hâlâ askılardaydı ama çoğu yere atılmıştı. Parçalanmış olarak.

"Johnny, seni piç kurusu!" Bağırmak istedi ama şok geçiriyordu. Kelimeler dudaklarından fısıltı halinde döküldü.

Dolaba gitmeye yeltendi ama başaramadı. Bir kol boynuna sarılıp çeliğin ucunu şakağına yasladı. "Kıpırdama, mücadele etme. Kıpırdarsan seni öldürürüm."

Adamdan kurtulmayı denediğinde Clayton tabancanın kabzasıyla onun kafasına vurdu ve boynunu iyice sıktı. Sadie bıçağı fark ettiğinde mücadele etmeyi bıraktı. Saldırgan, hem Johnny'ydi -sesi tanımıştı- hem Johnny değildi. Adam değişmişti.

Ona kulak vermeliydim, diye düşündü beni kastederek. *Neden onu dinlemedim?*

Clayton onu salona sürükledi ve içeri girdiklerinde kanepeye doğru ittirdi. Bacakları iki yana açılan ve etekleri sıyrılan Sadie kanepeye yığıldı.

"Elbiseni düzelt. İç çamaşırını bile görebiliyorum, seni fahişe!"

Kot tulum giymiş (bu bile Sadie'nin rüya gördüğüne inanması için yeterliydi) ve saçlarını garip bir turuncu-sarıya boyamıştı. Sadie'nin içinden gülmek geldi.

Clayton, Sadie'nin karşısındaki koltuğa oturup tabancayı onun karnına doğrulttu. "Şimdi senin herifi arayacağız."

"Neden bahsettiğini bilmi..."

"Amberson. Killeen'deki pis yerde evcilik oynadığın adam. Hepsini biliyorum. Uzun zamandır seni izliyorum."

"Johnny, hemen gidersen polis çağırmam. Yemin ederim. Giysilerimi parçaladığın için şikâyette bile bulunmam."

"Fahişe giysileri," diye kestirip attı adam.

"Numarasını... numarasını bilmiyorum... Bende yok."

Telefon defteri her zamanki gibi telefonun yanındaydı. "Ben biliyorum. Defterinin birinci sayfasında yazıyor. Numarayı ben çeviririm, böylece santral görevlisine bir şey söyleyemezsin. Sonra sen, seninkiyle konuşursun."

"Onunla konuşmayacağım Johnny, onu incitmene izin vermeyeceğim."

Öne eğildi. Garip görünüşlü turuncu-sarı saçları gözlerine giriyordu. Tabancayı tutan eliyle saçlarını kenara ittirdi. Sonra bıçağın ucunu kullanıp ahizeyi yerinden kaldırdı. Tabancanın namlusu hâlâ Sadie'nin karnına dönüktü. "Mesele şu ki Sadie," dedi - ve neredeyse aklı başında biri gibi konuşuyordu şimdi. "Sadece birinizi öldüreceğim. Diğeriniz yaşayabilir. Hanginiz olacağına sen karar ver."

Her kelimesinde ciddiydi. Sadie onun bakışlarından anlıyordu bunu. "Ya... evde yoksa?"

Sadie'nin aptallığı Clayton'ı güldürdü. "O zaman ölen sen olursun Sadie."

Şöyle düşünmüş olmalı: *Zaman kazanmalıyım. Dallas'tan Jodie'ye gelmek en az üç saat sürer, trafik yavaş akıyorsa daha da fazla. O kadar zaman Johnny'nin aklının başına gelmesine yeter.* Belki. Ya da belki *dikkati dağılır ve ben ondan kurtulmanın bir yolunu bulurum* diye düşünmüştür.

Clayton telefon defterine bakmadan 0'a bastı (rakam hafızası her zaman mükemmel olmuştu) ve Westbrook 7-5430'u bağlamalarını istedi. Cevabı bekledi. "Teşekkürler santral," dedi görevliye.

Ardından sessizlik. Yüzlerce kilometre kuzeyde bir yerde bir telefon çaldı. Sadie kaç çalıştan sonra Johnny'nin beklemekten sıkılıp kendisini karnından vuracağını merak etmiş olmalı.

Derken Clayton'ın yüz ifadesi değişti. Gözleri parladı, yüzünde bir gülümseme belirdi. Sadie, onun dişlerinin her zamanki gibi bembeyaz olduğunu görebiliyordu. Neden olmayacaktı? Dişlerini günde on kere fırçalardı adam. "Alo, Bay Amberson. Burada sizinle konuşmak isteyen biri var."

Ahizeyi uzattı ve Sadie telefonu kulağına götürdüğü anda bıçağıyla onu yaraladı, saldırıya geçen bir yılan kadar hızlıydı, kadının sol yanağına bıçağı sapladı.

4

"Ona ne yaptın!" diye bağırdım. "Ona ne yaptın, seni pislik?"

"Sessiz olun Bay Amberson." Belli ki eğleniyordu. Sadie artık çığlık atmıyordu ama hıçkırıklarını duyuyordum. "Onun bir şeyi yok. Yara şu an için kötü kanıyor ama yakında geçer." Duraksayıp dalgın bir sesle devam etti. "Elbette artık güzel bir kadın olmayacak. Şimdi dört dolarlık fahişelere benziyor. Annem onun bir fahişe olduğunu söylemişti zaten. Baştan beri haklıymış."

"Yalvarırım onu bırak Clayton," dedim.

"Onu bırakmak istiyorum. Artık ona damgamı vurduğuma göre, onu bırakmamın bence bir sakıncası yok. Ama size de çoktan

ona söylediğim şeyi söyleyeceğim Bay Amberson. İkinizden birini öldüreceğim. Sadie işimi kaybetmeme sebep oldu; istifa etmem ve elektroşok tedavisi görmem gerekti. Yoksa beni tutuklatacaklardı." Duraksadı. "Bir kızı merdivenden aşağı ittim. Bana dokunmayı denemişti. Hepsi bu adi sürtüğün suçu, şimdi kanlar içinde olanın. Kanı ellerime de bulaştı. Dezenfektana ihtiyacım olacak." Kendi kendine bir kahkaha attı.

"Clayton..."

"Sana üç buçuk saat veriyorum. Yedi buçuğa kadar. Sonra Sadie'nin karnına iki kurşun sıkacağım."

Arkadan Sadie'nin bağırdığını duydum. "Sakın gelme Jacob!"

"Kes sesini!" diye bağırdı Clayton. "Çeneni kapa!" Sonra telefona dönüp sohbet edermişçesine, "Jacob da kim?" diye sordu.

"Benim," dedim. "Göbek adım."

"Yatakta sana öyle mi sesleniyor?"

"Clayton," dedim. "Johnny. Lütfen kendine gel."

"Ben zaten kendimdeyim. Bir yıldır bu anı bekliyorum. Hastanede bana elektrik verdiler. Şokların kâbusları durduracağını söylediler ama durdurmadı. Daha da kötüleştirdi."

"Sadie'yi ne kadar kötü yaraladın? Bırak onunla konuşayım."

"Hayır."

"Eğer onunla konuşmama izin verirsen benden istediğini yaparım. İzin vermezsen inan bana yapmam. Beni anlıyor musun? Şok tedavileri yüzünden beynin karşındakinin ne dediğini anlamayacak kadar hapı yuttu mu yoksa?"

Anlaşılan yutmamıştı. Hışırtılar duydum. Ardından Sadie'nin sesi. Titriyordu. "Beni kötü yaraladı ama öldürmeyecektir." Fısıldayarak devam etti. "Gözümü ıskaladı..."

Clayton telefonu Sadie'den aldı. "Duydun mu, küçük fahişenin bir şeyi yok. Şimdi arabana atla ve gaza basıp buraya gel. Beni iyi dinle George Jacob Amberson: Polisi ararsan, kapının önünde tek bir mavi veya kırmızı ışık dahi görürsem önce o sürtüğü sonra kendimi öldürürüm. Bana inanıyor musun?"

"Evet."

"Güzel. Bana göre bu denklemin iki tarafı birbirine eşit. Müşteri ve fahişe. Ben tam ortadayım. Denklemdeki eşittir işaretiyim. Karar sana kalıyor Amberson. Hangi taraf sıfırlanacak? Seçim senin."

"Hayır!" diye çığlık attı Sadie. "Yapma! Gelirsen ikimizi de öldürür..."

Telefon kapandı.

5

Şimdiye kadar gerçekleri anlattım ve beni kötü göstereceğini bilsem de, bundan sonra da doğruyu söyleyeceğim: Ahizeyi yerine bırakırken ilk düşüncem Clayton'ın yanıldığıydı, denklemin iki tarafı birbirini dengelemiyordu. Bir tarafta güzel lise kütüphanecisi vardı, diğer tarafta geleceği bilen ve değiştirme gücüne sahip olan bir adam. Bir saniye için bir parçam Sadie'yi feda edip Oak Lawn Yolu'na gitmeyi ve Amerika'nın tarihini değiştirecek adamı bulmayı düşündü.

Sonra kendime gelip arabama atladım ve Jodie'nin yolunu tuttum. 77. Otoyol'a çıktığımda gaza bastım ve yolun kalanını 150 kilometreyle gittim. Arabayı kullanırken çantamın kilidini açtım, silahımı çıkardım ve ceketimin içcebine soktum.

Deke'i işe karıştırmam gerekecekti. Yaşlıydı ve ayakta durmakta güçlük çekiyordu ama yardım isteyebileceğim başka kimse yoktu. Bilse yardım etmek isterdi, dedim kendi kendime. Sadie'yi severdi. Ne zaman yüzüne baksa bu sevginin yansımalarını görürdünüz.

Ve o yaşayacağı kadar yaşadı, dedi mantığımın sesi. Sadie yaşamadı. Ayrıca Clayton'ın dediği gibi, seçim ona kalmış.

Ama sorarsam geleceğini biliyordum. Bazen önümüzdeki seçimler aslında seçim falan değildir.

Cep telefonumu Dallas'tan Jodie'ye gittiğim zamanki kadar özlediğim başka bir zaman olmamıştır. En iyi seçeneğim Amerikan futbolu konulu reklam panosunun yarım kilometre ötesindeki benzin istasyonunun ankesörlü telefonunu kullanmaktı. Telefon çaldı. Çaldı. Üç kere... Dört... Beş...

Kapatacaktım ki Deke, "Alo? Alo?" dedi. Belli ki gergindi. Neden bilmiyorum ama nefes nefese kalmıştı.

"Deke? Ben George."

"Hey, evlat!" Bu gecenin Bill Turcotte'unun sesi değişti, gerginliğin yerini neşe aldı. Sesimi duyduğuna sevinmişti.

"Arka bahçede vakit öldürüyordum. Az kalsın telefonu açmayacaktım ama..."

"Sus ve dinle. Korkunç bir şey oldu. Hâlâ oluyor. Sadie yaralandı. Ölebilir."

Kısa bir duraksama. Yeniden konuştuğunda Deke'in sesi daha gençti: Sanki kırk yıl ve iki eş eskitmeden önceki haliyle konuşuyordum. Ya da belki öyle olmasını umuyordum. Bu gecelik elimde sadece umut ve altmışlarında bir adam vardı. "Kocasından bahsediyorsun değil mi? Hepsi benim hatam. Onu gördüm ama haftalar önceydi. Saçları yıllıktakinden daha uzundu. Rengi de farklıydı. Neredeyse turuncuydu." Kısa bir duraksama ve o güne dek kullandığını hiç duymadığım bir kelime: "Defol."

Ona Clayton'ın ne istediğini ve benim ne yapmayı planladığımı açıkladım. Planım basitti. Geçmiş, yankılardan hoşlanmıyor muydu? Tamam, öyle olsun, geçmişin her şeyi birbirine benzetmesine izin verecektim. Deke, Turcotte gibi kalp krizi geçirebilirdi ama bu bile beni durduramayacaktı. Hiçbir şey beni durduramayacaktı. Söz konusu olan Sadie'ydi.

Bana polisi çağırmak gerekmez mi demesini bekledim ama bunu sormayacak kadar akıllıydı. Jodie şerifi Doug Reems'in gözü iyi görmezdi ve Deke'ten bile yaşlıydı. Deke eyalet polisine neden haber vermediğimi de sormadı. Sorsaydı ona Clayton'ın polisleri görürse Sadie'yi öldüreceğini söylerdim. Yalan değildi ama eylemlerimin altında yatan asıl neden başkaydı. O pisliği kendim haklamak istiyordum.

Çok öfkelenmiştim.

"Seni kaçta bekliyor George?"

"Yedi buçukta."

"Ve şimdi... saatime göre yediye çeyrek var. Yani az da olsa zamanımız kalmış. Bee Tree'nin arkasındaki sokak Apple'lı bir şeydi. Tam hatırlamıyorum. Orada mı olacaksın?"

"Evet. Onunkinin arkasındaki evde."

"Beş dakika sonra buluşuruz."

"O kadar çabuk gelebilmek için delice araba kullanman gerekir. On dakika diyelim. Ayrıca yanında sahneyi inandırıcı kılacak bir şeyler getir. Salondan dışarı bakarsa görebileceği bir şeyler, belki..."

"Bir tencere yemek işimizi görür mü?"

"Olur. On dakika sonra görüşürüz."

Ben telefonu kapamadan, "Silahın var mı?" diye sordu.

"Evet."

Yanıt verirken gırtlağından dökülen ses köpeklerin hırlamalarını andırıyordu. "Güzel."

6

Doris Dunning'in evinin arkasındaki sokak Wyemore Yolu'ydu. Sadie'nin evinin arkasındaki sokaksa Apple Blossom. Wyemore Yolu 202 numara satılıktı. Apple Blossom 140 numaranın bahçesinde "SATILIK" levhası yoktu ama ev karanlık, bahçe bakımsızdı. Arabamı evin önüne park edip saatime baktım. 18.50

İki dakika sonra Deke arabasını arabamın arkasına yanaştırıp aracından indi. Kot ve sade bir gömlek giymiş, ince kravat takmıştı. Elinde kenarlarında çiçek desenleri olan bir tencere vardı. Kapağı camdandı ve içi yarı yarıya doluydu.

"Deke, ne kadar teşekkür etsem..."

"Teşekkürü hak etmiyorum. Popoma sıkı bir tekme yemeyi hak ediyorum. Onu gördüğüm gün ben içeri girerken Western Auto'dan çıkıyordu. Clayton'mış gibi geldi. Rüzgârlı bir gündü. Rüzgâr saçlarını geriye uçurduğunda şakaklarındaki çukurlar dikkatimi çekti. Ama saçları... uzundu ve rengi farklıydı... Çiftçi giysileri içindeydi." Başını iki yana salladı. "Yaşlanıyorum galiba. Sadie'yi incitirse kendimi asla affetmem."

"İyi misin? Göğsünde ağrı var mı?"

Delirmişim gibi bana baktı. "Burada durup sağlığımı mı tartışacağız, yoksa Sadie'yi kurtarmayı mı deneyeceğiz?"

"Denemekten fazlasını yapacağız. Sen evin önüne git. Ben de arkadan, şimşirlerin arasından geçip Sadie'nin bahçesine girece-

ğim." Elbette Dunning'lerin evini düşünerek konuşuyordum ama Sadie'nin arka bahçesi ile komşunun bahçesinin birleştiği yerde gerçekten de şimşirler vardı. "Kapıyı çalıp neşeli bir şeyler söyle. Benim duyabileceğim kadar yüksek sesle konuşmalısın. Sen Clayton'ı oyalarken ben mutfağa geçmiş olurum."

"Ya arka kapı kilitliyse?"

"Yedek anahtarı basamağın altında saklıyor."

"Tamam." Deke bir an düşündü, kaşlarını çattı. Sonra başını kaldırdı. "Avon'dan geldim, bir tencere yemek getirdim gibisinden bir espri yapabilirim. Sonra da salonun penceresinden görebilmesi için tencereyi havaya kaldırırım. Sence işe yarar mı?"

"Evet. Tek ihtiyacım olan birkaç saniye adamın dikkatini dağıtman."

"Sadie'yi vurma riskin olduğuna kanaat getirirsen, sakın ateş etme. Adamın üstüne atla. Onu rahatça yere devirirsin. Benim gördüğüm adam bir deri bir kemikti."

Donuk gözlerle birbirimize baktık. Böyle bir plan filmlerde işe yarayabilirdi ama ya gerçek hayatta? Gerçek hayatta iyi adamlar ve iyi kızlar bazen kaybeder. Hatta ölür.

7

Apple Blossom'daki evin arka bahçesi Dunning'lerin arka komşusunun bahçesiyle tıpa tıp aynı değildi ama benzerlikler vardı. En dikkat çekici olan köpek kulübesiydi. "YAVRUNUZ BURAYA AİT" yazmasa da eğri büğrü çocuk yazısıyla kulübenin önüne "KÖPEĞİMİN EVİ" yazılmıştı. Şeker toplamaya çıkmış çocuklar yoktu. Farklı bir mevsimdeydik.

Ama şimşir tıpatıp aynıydı.

Kollarımın çizilmesine aldırmadan şimşirlerin arasından geçtim. Sadie'nin arka bahçesini bir çırpıda aşıp kapıyı yokladım. Kilitliydi. Basamağın altını kontrol ettim, anahtarı orada bulamayacağıma emindim, ne de olsa geçmiş değişmek istemez.

Oradaydı. Uzanıp anahtarı aldım, kilide soktum ve anahtarı çevirdim. Kilit açılırken zayıf bir tak sesi duyuldu. İçeridekilerin

gürültüyü duymasından korkarak gerildim. Gelen giden olmadı. Salonun ışıkları açıktı ama ses gelmiyordu. Belki Sadie çoktan ölmüştü ve Clayton çoktan gitmişti.

Tanrım, lütfen öyle olmasın.

Ama kapıyı açtığımda Clayton'ın sesini duydum. Yüksek perdeden ve monoton bir ses tonuyla konuşuyordu, sakinleştirici verilmiş bir Billy James Hargis gibiydi. Sadie'ye bir fahişe olduğunu söylüyor, onu hayatını mahvetmekle itham ediyordu veya belki bahsettiği kişi merdivenden ittiği kızdı. Johnny Clayton için bütün kadınlar aynıydı: Seks delisi mikrop yuvaları. Onlara yerlerini bilmesini öğretmeliydiniz. Ve elbette, süpürgeyi.

Ayakkabılarımı çıkarıp kenara kaldırdım. Lavabonun ışığı açıktı. Gölgemin ne yöne düştüğünü kontrol edip benden önce kapıdan girmeyeceğine emin oldum. Silahımı ceketimin cebinden çıkarıp mutfağın yolunu tuttum, *Avon'dan geldim* lafını duyana dek saklanmayı planlıyordum. Sonra içeri dalacaktım.

Ama öyle olmadı. Deke'in sesini duyduğumda espri yapar bir yanı yoktu. Daha çok öfke dolu bir bağırıştı. Üstelik ses ön kapıdan değil, evin içinden geliyordu.

"Aman Tanrım! Sadie!"

Sonrasında her şey çok, hem de çok hızlı gelişti.

8

Clayton ön kapının kilidini kırdığından kapı artık tam kapanmıyordu. Sadie içeri girerken bunu fark etmemiş olsa da Deke fark etmiş, kapıyı çalmak yerine ittirip elinde bir tencere yemekle içeri girmişti. Clayton hâlâ koltukta oturuyordu, silahının namlusu Sadie'ye dönüktü ama bıçağı yere bırakmıştı. Deke sonradan Clayton'ın bıçağı olduğunu bilmediğini söyleyecekti. Bence silaha bile dikkat etmemişti. Gözleri Sadie'deydi. Mavi elbisesinin üst bölümü artık kahverengiydi. Kolu ve kanepenin o bölümü kan içindeydi. Ama en kötüsü yüzüydü. Sol yanağı yırtılmış bir perde gibi ikiye ayrılmıştı.

"Aman Tanrım! Sadie!" Tepki vermeden önce düşünme şansı olmamıştı Deke'in, şok geçiriyordu.

Clayton sesin geldiği yöne döndü, suratını buruşturdu. Silahını Deke'e çevirdi. Bunları salona dalarken gördüm. Sadie koltuğu tekmeledi. Clayton ateş etti ama kurşun tavana saplandı. Clayton ayağa kalkmaya çalıştı ama Deke hızlı davranıp tencereyi ona fırlattı. Tencerenin kapağı açıldı, makarnalar ve domates sosu ortalığa saçılırken hâlâ yarısı dolu olan tencere Clayton'ın sağ koluna çarptı. Yemekler dökülürken tabanca da elinden düştü.

Kanı gördüm. Sadie'nin mahvolmuş yüzünü gördüm. Clayton'ın iki büklüm olup kan lekeleriyle kaplı halıya yığıldığını gördüm ve silahımı çektim.

"Hayır!" diye bağırdı Sadie. "Hayır, yapma, lütfen onu öldürme!"

Beynimde bir şimşek çaktı. Onu öldürürsem ne kadar haklı olursam olayım polis beni sorguya çekerdi. George Amberson kimliğinin sahte olduğunu keşfederlerdi ve kasım ayındaki suikastı durdurma şansım kalmazdı. Üstelik onu öldürüşümü gerçekten haklı çıkarabilir miydim? Sonuçta adam silahsızdı.

Ya da ben öyle sanıyordum; çünkü ben de bıçağı görmemiştim. Koltuğun altında kalmıştı bıçak. Hoş, ortada olsa bile gözden kaçırabilirdim.

Silahı cebime sokup ayağa kalkmasına yardım ettim.

"Bana zarar veremezsin!" dedi tükürükler saçarak. Gözleri kriz geçiren insanlarınki gibi titreşiyordu. Altına yaptı; halıya akan çişinin şırıltısını duydum. "Ben akıl hastasıyım. Eylemlerimden sorumlu değilim. Sorumlu tutulamam. Deli belgem bile var, arabamın torpido gözünde, sana göste..."

Sesindeki mızmız ton, silahsız kaldığında yüzünde beliren korku ifadesi, suratına yapışan turuncu-sarı saçlar ve hatta yemeğin kokusu... Hepsi beni öfkelendiriyordu. Ama en önemlisi kanlar içindeki Sadie'ydi. Saçları açılıp yaralı yüzüne dökülmüştü. Bobbi Jill'in yüzünde olduğu gibi onun da yüzü yaralı kalacaktı, elbette, geçmiş benzerliklerden hoşlanır, ama Sadie'nin yarası çok daha korkunç görünecekti.

Adamın sağ yanağına öyle bir tokat attım ki, salyaları ağzının sol tarafından dışarı fırladı. "Seni deli pislik, bu süpürge içindi!"

Bu sefer diğer tarafa vurdum ve salyalar ağzının sağına toplandı. Dudaklarından ancak geri alınamayacak kötülükler yapmış bir adamın dudaklarına yakışan, acı ve mutsuz bir uluma döküldü. "Bu Sadie içindi!"

Yumruğumu sıktım. Deke'in telefonla konuştuğunu hayal meyal duyuyordum. Turcotte gibi göğsünü ovuşturuyor muydu? Hayır. En azından şimdilik. Sadie'nin inlemeleri de onun konuşması gibi çok uzaktan geliyordu kulağıma. "Bu da benim için!"

Yumruğumu savurdum ve -doğruyu söyleyeceğim demiştim, öyle de yapacağım- burnu kırıldığında attığı acı çığlık kulaklarıma dünyanın en tatlı melodisi gibi geldi. Onu bıraktığımda Clayton yere yığıldı.

O zaman Sadie'ye döndüm.

Kanepeden kalkmayı denedi ama başaramadı. Kollarını bana uzatmayı denedi ama onu da beceremedi. Ellerini kanlı elbisesinin önünde birleştirdi. Gözleri kapandığında bayılacağını sandım ama toparlandı. "Geldin," diye fısıldadı. "Ah Jake, beni kurtarmaya geldin. İkiniz de beni kurtarmaya geldiniz."

"Bee Tree Yolu!" diye bağırıyordu Deke kiminle konuşuyorsa ona. "Hayır, numarayı bilmiyorum, hatırlamıyorum ama üstü başı makarna içinde bir adamın evin önünde durmuş size el salladığını göreceksiniz! Acele edin! Çok kan kaybetti!"

"Oturmaya çalış," dedim Sadie'ye. "Ayağa kalkmayı..."

Gözleri kocaman açıldı. Arkama bakıyordu. "Dikkat et! Jake, arkana bak!"

Cebimden silahımı çıkarmaya hazırlanarak arkama baktım. Deke de arteritli parmaklarının arasında sopa gibi tuttuğu ahizeyle bizim bulunduğumuz tarafa doğru döndü. Ama Sadie'yi yaraladığı bıçağı eline alan Clayton'ın başkalarına saldırdığı günler sona ermişti. Artık sıra kendisindeydi.

Bu sahneyi de Greenville Caddesi'ndeki sahne gibi defalarca zihnimde oynatmışımdır. Çöl Gülü kana bulanmamıştı ama o

hikâyede de yaralı bir kadın ve gömleği kanlar içinde kalmış bir adam vardı. Clayton elinde tabanca değil bıçak tutuyordu. Bu detay dışında iki sahne birbirinin aynıydı.

"Hayır, Clayton!" diye bağırdım. "Bıçağı bırak!"

Turuncu saçların arkasında kalan gözleri kanepede bayılmak üzere olan kadına döndü. "İstediğin bu mu Sadie?" diye bağırdı. "İstediğin buysa, sana istediğini vereceğim!"

Çaresizce sırıtarak bıçağı gırtlağına götürdü... ve kesti.

BEŞİNCİ KISIM

22/11/63

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1

11 Nisan 1963 tarihli Dallas *Morning News* gazetesinden (1. sayfa):

WALKER'A SUİKAST GİRİŞİMİ
Eddie Hughes'un kaleminden

Polis yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, geçtiğimiz çarşamba gecesi Emekli Tümgeneral Edwin Walker'a suikast girişiminde bulunuldu. Uzun menzilli tüfek kullandığı sanılan keskin nişancı, polemik yaratmakta usta olan generali birkaç milimle ıskaladı.

Kurşun 21.00'de pencere pervazını parçalayıp duvara saplandığında, Walker, gelir vergisi formunu doldurmakla meşguldü. Polis yetkililerine göre, son anda hareket ettiği için Walker'ın hayatı kurtulmuş olabilir.

"Biri az kalsın hedefi on ikiden vuracakmış," dedi Dedektif Ira Van Cleave açıklamasında. "Suikastçı her kimse, kesinlikle generali öldürmeyi planlıyormuş."

Gazeteciler geldiğinde Walker askeri üniformasının kolundaki yırtığı inceliyor ve saçlarındaki cam kırıklarını ayıklıyordu.

Walker, "Gece Yarısı Operasyonu" adlı ABD turnesinin ilk durağından sonra, pazartesi günü Dallas'taki evine döndüğü konusunda gazetecileri bilgilendirdi. Ayrıca...

12 Nisan 1963 tarihli Dallas *Morning News* gazetesinden (7. sayfa):

AKIL HASTASI, ESKİ KARISINI YARALAYIP İNTİHAR ETTİ
Mack Dugas'ın haberi

(Jodie) – Yetmiş yedi yaşındaki Deacon "Deke" Simmons, çarşamba gecesi Sadie Dunhill'in yaralanmasını engelleyemedi ama olaylar Denholm Lisesi'nin 28 yaşındaki kütüphanecisi Sadie Dunhill için çok daha kötü gelişebilirdi.

Jodie kasabası şerifi Douglas Reems'in ifadesi şöyle: "Deke tam zamanında gelmeseydi Bayan Dunhill ölmüş olurdu." Simmons, çevresini saran muhabirlere, "Bu konuyu konuşmak istemiyorum. Her şey bitti," diyerek demeç vermekten kaçındı.

Şerif Reems'in açıklamalarına göre, Simmons, kendisinden çok daha genç olmasına karşın John Clayton'la dövüşüp silahını elinden almış. Bunun üzerine Clayton, karısını yaraladığı bıçağı çekmiş ve kaçamayacağını anlayınca kendi boğazını kesmiş. Simmons ve Dallas'tan George Amberson adlı başka bir adam kanamayı durdurmaya çalışmış ama başarılı olamamışlar. Clayton olay yerinde ölmüş.

Kendisine ulaşmayı denediğimizde, Clayton etkisiz hale getirildikten kısa süre sonra olay yerine varan Denholm Lisesi eski öğretmenlerinden Bay Amberson'un kasabadan ayrıldığını öğrendik. Ama Amberson ayrılmadan önce, bir süre akıl hastanesinde yatan Clayton'ın aylardır eski karısını takip ediyor olabileceği konusunda Şerif Reems'i bilgilendirmiş. Denholm Lisesi personeli bu meseleden haberdarmış, hatta müdire Ellen Dockerty adamın bir fotoğrafını temin etmiş. Ama Clayton'ın kılık değiştirerek yakalanmamayı başardığı varsayılıyor.

Bayan Dunhill ambulansla Dallas'taki Parkland Memorial Hastanesi'ne nakledildi. Durumunun iyi olduğu bildiriliyor.

2

Cumartesi gününe kadar onu görme fırsatım olmadı. Aradaki saatlerin çoğunu elimde okuyamadığım bir kitapla bekleme salonunda oturarak geçirdim. Yanımdan insanlar eksik olmadığı için kitabı okuyamamam sorun olmadı. Bizi yalnız bırakmadılar. Lisedeki öğretmenlerin çoğu ve yüzlerce öğrenci Sadie'yi ziyarete geldi. Ehliyeti olmayan öğrenciler bile ailelerini kendilerini Dallas'a getirmeye ikna edip hastaneye uğradı. Çoğu bir süre kalıp Sadie için kan verdi. Çantam kısa sürede geçmiş olsun notlarıyla doldu. Bekleme salonunu çiçek bahçesine döndürecek kadar çiçek getirildi.

Geçmişte yaşamaya alıştığımı düşünüyordum ama alışmamışım. Yoksa Sadie'yi görmeme izin verdiklerinde bu kadar büyük bir şok geçirmezdim. Kaldığı oda, odadan çok dolabı andırıyordu.

Aşırı sıcaktı. Tuvalet yoktu. Bir kenarda olsa olsa bir cücenin rahatsız olmadan kullanabileceği bir oturak vardı. Etrafına mahremiyeti sağlamak amacıyla yarı şeffaf naylon bir perde gerilmişti. Yatağın arkasının kalkıp inmesini sağlayan düğmeler yoktu, onların yerine kullanıla kullanıla boyası dökülmüş beyaz bir manivela vardı. Tahmin edersiniz ki içeride hastanın kalp atışlarını ve kan basıncını gösteren monitörler veya göstergeler bulunmuyordu.

Metal direğe serum olduğunu tahmin ettiğim tek bir şişe asılmıştı ve şişenin altından çıkan tüp Sadie'nin sol eline gidiyor, kalın bir bandajın altında kayboluyordu.

Ama bandaj, kafasının sol tarafındaki bandajla kıyaslandığında küçük sayılırdı. O taraftaki saçların bir kısmı kesilmişti ama o kadar çirkin bir görüntüydü ki, onu cezalandırmak için yaptıklarını sanırdınız. Aslında, olan da bu değil miydi zaten? Cezalandırılmamış mıydı? Doktorlar, görebilmesi için bandaja ufak bir delik açmıştı. Gözünün olduğu yere. O ve yüzünün bandajsız, yaralanmamış tarafındaki gözü ayak sesimi fark eder etmez açıldı ve Sadie'ye sakinleştirici verilmiş olsa da bir anlığına gözlerinde kalbime işleyen korku kıvılcımları belirdi.

Ardından yıkılmışlık içinde yüzünü duvara döndü.

"Sadie, tatlım, benim."

"Selam," dedi bana bakmaksızın.

Geceliği sıyrılmış, omzu ortaya çıkmıştı. Dokunduğumda irkilip elimi ittirdi. "Lütfen bana bakma."

"Sadie, bunun bir önemi yok."

Bana döndü. Hüzünlü, morfin dolu gözlerini bana çevirdi, biri sanki gözetleme deliğinden bana bakıyordu. İğrenç yeşil kırmızı sıvılar akıyordu bandajın altından. Tahminimce kan ve bir tür merhemdi.

"Önemi var," dedi. "Benim yaram, Bobbi Jill'in başına gelen gibi değil." Gülümsemeyi denedi. "Beyzbol toplarını bilir misin, kırmızı dikişli olanları? Sadie artık öyle görünüyor. Dikişler bütün yüzünü kapladı."

"Zamanla bütün izler kaybolup gidecek."

"Anlamıyorsun. O herif yanağımdan ağzımın içine uzanan bir kesik attı."

"Ama hayattasın ve seni seviyorum."

"Sıkıysa bunu bir de bandajlar çıktığında söyle," dedi hissiz, donuk bir sesle. "Frankenstein'ın gelini benim yanımda Elizabeth Taylor gibi kalacak."

Elini tuttum. "Bir keresinde bir şey okumuştum..."

"Edebiyat tartışmaya hazır değilim Jack."

Yeniden bana sırtını dönmeyi denedi ama elini bırakmadım. "Bir Japon atasözünden bahsedecektim. 'Eğer aşk gerçekse, çiçekbozuğu bile bir gamze kadar sevimlidir.' Nasıl görünürse görünsün yüzünü seveceğim; çünkü o senin yüzün."

Ağlamaya başladı. Sakinleşene dek ona sarıldım. Uyuduğunu düşünmeye başlamıştım ki, "Kendi hatam olduğunu biliyorum, ne de olsa onunla evlendim..." dedi.

"Senin hatan değil Sadie, bilemezdin."

"Onda bir bozukluk olduğunu biliyordum. Yine de evlendim. Sanırım annem ve babam evlenmemi istedikleri için. İyi ki ziyaretime gelmediler. Çünkü olanlar yüzünden onları suçluyorum. Sence bu korkunç mu?"

"Birilerini suçlamaktan bahsedeceksek, listeye beni de ekle. Kullandığı lanet Plymouth'u en az iki kere net olarak görmüşümdür, başka zamanlarda da gözüme ilişmişti."

"Kendini suçlu hissetmemelisin. Eyalet polisinin yolladığı dedektif ve beni sorgulayan Teksas şerifi, Johnny'nin bagajının plakalarla dolu olduğunu söyledi. Onları motellerin otoparklarından çaldığını tahmin ediyorlar. Bir sürü de eyalet çıkartması varmış elinde, bilirsin işte..."

"Farklı eyalet sloganları..." Candlewood'daki o gece beni atlatmayı başaran sloganı düşündüm: BASTIRIN ERKENCİLER. Sürekli aynı kırmızı beyaz Plymouth'u ortalıkta görüşümü geçmişin yarattığı yankılara bağlamıştım. Öyle olmadığını bilmem gerekirdi. Eğer aklım Dallas'ta, Lee Oswald ve General Walker'da olmasaydı öyle olmadığını bilirdim. Ve birilerini suçlamaya başlayacaksak

Deke'i de atlamamak gerekiyordu. Adamı görmüş, kafasının iki tarafındaki göçükleri bile fark etmişti. Ama hiçbirimiz ikiyle ikiyi toplayamamıştık.

Boş ver, diye düşündüm. *Oldu bitti. Geçmişi değiştiremezsin.*

Aslında değiştirebilirdim.

"Jake, polis senin... söylediğin kişi olmadığını biliyor mu?"

Yüzünün sağ tarafındaki saçları elimle geriye ittirdim. "Beni dert etme."

Deke ve ben, ameliyata alınmadan önce Sadie'nin ifadesini alan polis tarafından sorguya çekilmiştik. Eyalet polisinden gelen dedektif, televizyonda kovboy filmi izleyip kendilerini kahraman sanan kişilerle ilgili birkaç üstünkörü yorum yaptı. Şerif adamın söylediklerini başını sallayarak dinledikten sonra ellerimizi sıktı. "Sizin yerinizde olsam ben de aynısını yapardım," dedi bize.

"Deke beni işe karıştırmadı. Okulun yönetim kurulunun, önümüzdeki yıl işine dönmende sorun çıkarmaması için elinden geleni yapacak. Delinin birinin saldırısına uğramanın, işten atılma nedeni olabilmesi bana çok aptalca geliyor ama Deke'e göre..."

"İşime geri dönemem. Bu haldeyken çocukların suratına bakamam."

"Sadie, kaç kişinin buraya seni ziyarete geldiğini biliyor musun?"

"Çok tatlılar ve ziyaretime gelmelerinin benim için önemi büyük ama bu haldeyken suratlarına bakamam. Anlamıyor musun? Bana gülen ve benimle dalga geçen insanlarla baş edebilirim. Georgia'dayken tavşan dudaklı bir kadınla birlikte çalışıyordum ve ondan gençlerin zalimliğiyle baş etmesini öğrendim. Beni mahveden diğerleri. İyi niyetli olanlar. Anlayış gösterenler... ama yüzüme bakmaya katlanamayanlar."

Derin bir nefes aldığında omuzları hafifçe titredi, sonra, nefesini verirken öfkesini kustu: "Çok kızgınım. Hayatın adil olmadığını biliyorum, herkes bilir ama bu kadar zalim olmak zorunda mı? Dişlerini geçirmese olmuyor mu?"

Sadie'yi kollarıma aldım. Yüzünün yaralanmamış olan kısmı alev alevdi. "Bilmiyorum tatlım."

"Niçin ikinci şans diye bir şey yok?"

Onu kollarımda sımsıkı tuttum. Soluklarının normale dönmesini bekledikten sonra uyuduğunu zannederek sessizce odadan çıkabilmek umuduyla ayağa kalktım. Yanılmışım. Gözlerini açmaksızın, "Çarşamba gecesi bir şeye şahit olman gerektiğini söylemiştin. Sanırım Johnny Clayton'ın kendi boğazını kesişini kastetmiyordun. Yanılıyor muyum?" diye sordu.

"Hayır."

"Fırsatı kaçırdın mı?"

Yalan söylemeyi düşündüysem de söylemedim. "Evet."

Gözleri artık açıktı ama bana bakmak onu yorduğundan uzun süre açık kalmayacaklardı. "İkinci bir şansın olacak mı?"

"Bilmiyorum. Fark etmez."

Söylediğim doğru değildi. Kennedy'nin karısı ve çocukları için fark ederdi; kardeşleri için fark ederdi; Martin Luther King için fark ederdi; şimdi lisede okuyan ve tarihin akışı değişmezse üniformalar içinde dünyanın öbür ucuna, Vietnam denen yeşil yarımadaya savaşmaya gönderilecek on binlerce genç Amerikalı için fark ederdi.

Sadie gözlerini kapadı. Odadan çıktım.

3

Asansörden indiğimde lobide lise öğrencilerinden kimse yoktu ama eski mezunlarımızdan birkaçı oradaydı. Mike Coslaw ve Bobbi Jill Allnut kucaklarında okunmamış dergilerle hiç de ergonomik olmayan plastik sandalyelerde oturuyorlardı. Mike beni görür görmez ayağa fırlayıp elimi sıktı. Bobbi Jill ise kucaklayarak karşıladı beni.

"Durumu ne kadar kötü?" diye sordu. "Demek istediğim..." Parmağıyla kendi yüzündeki yarayı işaret etti. "İyileşecek mi?"

"Bilmiyorum."

"Doktor Ellerton'la konuştunuz mu?" diye sordu Mike. Ellerton'ın Teksas'taki en iyi estetik cerrahı olduğu söylenirdi, Bobbi Jill'de mucizeler yaratmıştı.

"Bugün hastanedeymiş, öğleden sonra viziteye çıkacağını söylediler. Deke, Bayan Ellie ve ben, yirmi dakika sonra onunla görüşeceğiz." Saatime baktım. "Siz de gelmek ister misiniz?"

"Mahzuru yoksa," dedi Bobbi Jill. "Onu iyileştirebileceğini biliyorum. Doktor Ellerton bir dâhi."

"Hadi o zaman. Bakalım dâhimiz ne diyecek?"

Mike yüzümdeki ifadeden ne düşündüğümü anlamış olacak ki, nazikçe kolumu sıktı ve şöyle dedi: "Belki düşündüğünüz kadar kötü değildir Bay A."

4

Daha kötüydü.

Ellerton, Weegee ve Diane Arbus fotoğraflarını anımsatan siyah beyaz fotoğrafları bize dağıttı. Bobbi Jill çığlık atıp başını çevirdi. Deke karnına yumruk yemiş gibi homurdandı. Bayan Ellie duygularını saklamaya çalışarak fotoğrafları gözden geçirdi ama beti benzi atmıştı.

İlk iki fotoğrafta Sadie'nin yanağı parçalanmış haldeydi. Çarşamba gecesi o manzarayı gördüğüm için hazırlıklıydım. Hazırlıklı olmadığım şey ise dudağındaki felç kurbanlarınınkini andıran hali ve sol gözünün altındaki kesikti. Suratı o yaralar yüzünden palyaçolarınkine dönmüştü. O manzarayı görünce kafamı doktorun bu görüşme için ayarladığı toplantı salonundaki masaya indirmek veya -bu daha iyi bir alternatifti- morga gidip John Clayton'ı öldüresiye dövmek istedim.

"Akşam bu genç bayanın ailesi geldiğinde nazik ve umutlu sözler sarf edeceğim," dedi Ellerton. "Çünkü ailelerin nezakete ve umuda ihtiyacı vardır." Kaşlarını çattı. "Şimdiye kadar gelmelerini beklerdim, Bayan Clayton'ın durumunun ciddiyeti düşünülürse..."

"Bayan Dunhill," dedi Ellie öfkeyle. "O canavardan resmen boşanmıştı."

"Evet haklısınız. Özür dilerim. Neyse, sizler arkadaşlarısınız ve umutlu cümlelerden çok gerçekleri duymanız gerektiğine inanıyorum." Çaresiz gözlerle fotoğraflara bakıp tırnağıyla Sadie'nin parçalanmış yanağını işaret etti. "Bu kesiği toparlamak mümkün ama asla tamamen düzelmeyecek. Teknoloji henüz o noktaya gelmedi. Belki bir yıl sonra, doku tamamen iyileştiğinde simetri bozukluğunu ortadan kaldırmayı deneyebilirim."

Bobbi Jill'in gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Mike'ın elini tuttu.

"Güzelliğini kaybetmesi büyük bir şanssızlık ama..." dedi Ellerton. "Daha ciddi sorunlar da var. Yüzündeki sinirler zarar görmüş. Ağzının sol tarafıyla yemek yerken güçlük çekecek. Gözü hayatı boyunca bu fotoğraflarda gördüğünüz gibi sarkık kalacak ve gözyaşı bezi ciddi zarar görmüş. Ancak görme yetisini kaybetmeyebilir. Şimdilik elimizden umut etmekten fazlası gelmiyor."

İç çekip kollarını iki yana açtı.

"Mikro cerrahi ve sinirsel yenileme alanlarında ne gibi ilerlemeler kat edildiği düşünülürse, yirmi otuz yıl sonra bu tür vakalarda daha iyi sonuçlar alabileceğiz. Ama şimdilik tek söyleyebileceğim, elimden gelen her şeyi yapacağım."

Mike ilk kez konuştu. "1990'da olmamamız ne kötü, ha?" dedi aksi bir ses tonuyla.

5

O öğleden sonra hastaneden çıkan sessiz, keyfi kaçmış bir gruptuk. Otoparka ulaştığımızda Bayan Ellie koluma dokundu. "Sana kulak vermeliydim George. Çok, çok üzgünüm."

"Bir şey değişmezdi," dedim. "Ama bunu telafi etmek istiyorsan Freddy Quinlan'a beni aramasını söyle. Jodie'ye geldiğimde bana o ev bulmuştu. Bu yaz Sadie'nin yakınında olmak istiyorum. Kalacak bir yere ihtiyacım var."

"Benimle kalabilirsin," dedi Deke. "Bir sürü boş odam var."

Ona döndüm. "Emin misin?"

"Bana da iyilik etmiş olursun."

"Kira ödemek beni rahatsız etmez..."

Saçma bir şey söylemişim gibi elini salladı. "Mutfak masraflarına destek olursun. Fazlasına gerek yok."

O ve Ellie, Deke'in arabasıyla gelmişlerdi. Otoparktan çıkmalarını bekledikten sonra şanssızlık getirdiğine inanmaya başladığım -muhtemelen haksızlık ediyordum- Chevrolet'min yanına gittim. Neely'ye gitmeyi bundan daha az isteyemezdim, hiç şüphesiz Lee'nin General Walker'ı ıskalamanın hıncını Marina'dan çıkarışına şahit olacaktım.

"Bay A?" Seslenen Mike'tı. Kollarını göğsünde kavuşturan Bobbi Jill birkaç adım geride duruyordu. Canı sıkılmış, hatta mutsuz görünüyordu.

"Efendim Mike."

"Bayan Dunhill'in hastane faturasını kim ödeyecek? Ya ameliyatların parası? Sigortası var mıymış?"

"Sigorta bir kısmını karşılıyor." Ama bu tür bir ameliyat söz konusu olduğunda sigortanın verdiği para devede kulak kalırdı. Ailesinin ona destek olabileceğini düşünmüştüm ama hâlâ gelmemiş olmaları daha baştan şüphe uyandırıcıydı. Clayton'ın yaptıkları için kızlarını suçluyor olamazlardı ya? Yoksa olabilirler miydi? Bunun altında yatan mantığı aklım almıyordu ama kadınların erkeklerle eşit olduğu bir dönemden geliyordum. 1963 ise tanımadığım bir dünyaydı.

"Ben de ona destek olacağım," dedim ama bana kaça patlayacaktı? Birkaç ay daha idare edecek kadar param vardı ama bir düzine yüz ameliyatını karşılamaya yetmezdi. Mecbur kalırsam giderdim ama Greenville Caddesi'ndeki İnanç Finans Şirketi'ne gitmek istemiyordum. Kentucky derbisine bir aydan az kalmıştı ve Al'ın notlarının bahislerle ilgili bölümünde derbiyi Chateaugay'in kazanacağı yazıyordu. Bin dolar yatırırsam, yedi sekiz bin kazanır, Sadie'nin hastane masraflarını ödeyebilirdim. 1963 fiyatlarıyla cebime para bile kalırdı.

"Bir fikrim var," diyen Mike omzunun üstünden kız arkadaşına baktı. Bobbi Jill onu cesaretlendirmek istercesine gülümsedi. "Bırakın Bobbi Jill ve ben halledeyim."

"Bobbi Jill ve ben halledeli*m* diyecektin Mike." Artık liseden mezun oldun, düzgün konuşmaya dikkat etmelisin."

"Tamam, tamam, özür dilerim. Aklımızdan geçenleri anlatabilmemiz için bize on dakikanızı ayırır mısınız? Kafeteryaya gidebiliriz."

Onlarla gittim. Kahve içtik. Önerilerini dinledim. İşe yarayabilirdi. Anlaştık. Geçmiş hayatın melodisini kendine uydurduğunda, bilge adama düşen onun ritmine uyum sağlamaktır.

6

O gece üst katımda büyük kavgalar koptu. Bebek June bile kavgaya katılıp ciğerleri yettiğince ağladı. Kulak misafiri olmaya çalışmadım; bağırışlar çoğunlukla Rusçaydı. Derken sekize doğru daireye alışkın olmadığım bir sessizlik çöktü. Biraz kafa dinleyeceğime sevinerek her zamankinden bir iki saat önce yattıkları sonucuna vardım.

Yatmayı düşündüğüm sırada Mohrenschildt'lerin dev Cadillac'ı evin önüne yanaştı. Jeanne süzülerek arabadan indi; George ise her zamanki gibi çevik hareketlerle kendini arabadan attı. Şoför tarafındaki arka kapıyı açıp pembe kürklü dev bir oyuncak tavşan çıkardı. Perdeleri aralamış şaşkın şaşkın bu manzarayı izlerken birden neler olduğunu anladım: Yarın Paskalya'ydı.

Merdivenlere yöneldiler. Kadın zarifçe, George ise hoplaya zıplaya çıkıyordu basamakları. Ayaklarını yere o kadar sert vuruyordu ki, bütün bina sallanıyordu her adımında.

Yukarıdan şaşkın bağırışlar yükseldiğini duydum, sesler boğuktu ama Marina ve Oswald'ın birbirlerine bir şeyler sorduklarını anladım. Tavandan ayak sesleri geliyordu. Koşuşturuyorlardı. Salonumun lambası hafifçe sallandı. Oswald'lar, Dallas polisinin kendilerini tutuklamaya geldiğini mi sanmışlardı? Yoksa Lee, Mercedes Sokağı'nda yaşarlarken onu gözetleyen FBI ajanlarından birinin geldiğini mi düşünmüştü? Adi herifin yüreğinin ağzına geldiğini umdum. Acı çekmeyi hak ediyordu.

Üst katın kapısı hızlı hızlı çalındı. Mohrenschildt neşeyle içerdekilere seslendi: "Kapıyı aç Lee! Kapıyı aç seni serseri!"

Kapı açıldı. Kulaklıklarımı taktıysam da hiçbir şey duymadım. Derken, Tupperware kâsedeki mikrofonu çıkarmayı düşündüğüm sırada ya Lee ya Marina içinde mikrofon olan lambayı yaktı. Mikrofon şimdilik iyi çekiyordu.

"Bebek için," diyordu Jeanne.

"Çok teşekkür!" dedi Marina. "Çok çok teşekkür. Jeanne çok nazik!"

"Dikilip durmasana yoldaş, bize birer içki koy!" dedi Mohrenschildt. Sesine bakılırsa gelmeden iki tek atmıştı.

"Evde sadece çay var," dedi Lee uykulu bir sesle.

"Çay da olur. Cebimde onu şenlendirecek bir şeyler var." Göz kırptığını hayal ettim.

Marina ve Jeanne Rusça konuşmaya başladı. Ayak seslerinden Lee ve Mohrenschildt olduğunu anladığım iki kişi mutfağa geçip kapsama alanımdan çıktı. Kadınlar lambanın dibinde durduklarından sesleri erkeklerinkini bastırıyordu.

Derken Jeanne, İngilizce, "Aman Tanrım, o bir silah mı?" dedi.

Hayat durdu, kalbim bile atmaz oldu - veya o an bana öyle geldi.

Marina bir kahkaha attı. Çınlayan kokteyl parti kahkahalarındandı, *ha ha ha ha*, yapay mı yapay. "İşini kaybediyor, parasız kalıyor ve bu deli kuca ne yapıyor? Tüfek alıyor. Ona, bari dolaba kaldır seni budala, hamileliğimi rahatsız ediyor sen diyorum. Dinlemiyor."

"Biraz atış çalışmak istedim, hepsi bu," dedi Lee. "Ordudayken iyi nişancıydım. Tek bir kez bile ıskalamadım."

Sessizlik. Bu seferki uzadıkça uzadı. Derken Mohrenschildt yeri göğü inleten bir kahkaha attı. "Hadi ama tereciye tere satma! Nasıl oldu da ıskaladın Lee?"

"Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"General Walker'ı soruyorum ahbap! Biri az kalsın Turtle Creek'teki evinde herifin zenci düşmanı beynini dağıtacaktı. Ne yani, duymadın mı?"

"Son günlerde gazete okumuyorum."

"Öyle mi?" dedi Jeanne. "O zaman *Times Herald*'ın masanın üzerinde ne işi var?"

"Haberleri okumadığımı kastettim. Sinir bozmaktan başka bir işe yaramıyor. Karikatürlere ve iş ilanlarına bakıyorum. Büyük Birader, iş bul, yoksa bebek açlıktan ölür diyor."

"Demek mankafaya ateş eden sen değildin?" diye sordu Mohrenschildt.

Onunla şakalaşıyor. Ona zarf atıyor.

Asıl soru neden? Tavşan Ozzie gibi birinin çarşamba gecesi generale suikast düzenleyen kişi olabileceğine inanamadığı için mi... yoksa suikastçının Lee olduğunu zaten bildiğinden mi? Belki de Jeanne tüfeği gördüğü için bu soruları soruyordu. Bütün kalbimle kadınların ayakaltından çekilmesini diledim. Lee ve nevi şahsına münhasır şakşakçısının erkek erkeğe konuşmalarını dinlersem kafamdaki soruların cevaplarına kavuşabilirdim.

"J. Edgar Hoover beni gözetlerken birine ateş edecek kadar deli olduğumu mu sanıyorsun?" diye sordu oyuna katılmamaya kararlı olan Lee sahte bir öfkeyle.

"Kimse kimseye ateş ettiğini düşünmüyor Lee," dedi Jeanne yatıştırıcı bir sesle. "Ama lütfen bebek yürümeye başladığında tüfeği dolaptan daha güvenli bir yere kaldıracağına söz ver."

Marina bu sözlere Rusça karşılık verdi ama bebeği ara sıra bahçede gördüğümden ne söylediğini biliyordum - June çoktan yürümeye başlamıştı.

"Hediye June'un hoşuna gidecek," dedi Lee. "Ama biz Paskalya'yı kutlamayız. Ateistiz."

Kendisi öyle olabilirdi ama Al'ın notlarına göre Marina -hayranı George Bouhe'nin yardımıyla- füze krizi zamanı June'u gizlice vaftiz ettirmişti.

"Biz de ateistiz," dedi Mohrenschildt. "Bu yüzden Paskalya'yı[1] kutluyoruz!" Lambaya yaklaştığı için kahkahası az kalsın kulaklarımı sağır edecekti.

---

(1) Pagan bayramı olduğunu ima ediyor. (ç.n.)

O dakika daha Rusça ve İngilizce sohbet ettiler. Sonra Jeanne, "Sizi daha fazla tutmayalım, galiba bilmeden yataktan kaldırdık," dedi.

"Hayır, hayır, zaten ayaktaydık," dedi Lee. "Uğradığınız için teşekkürler."

"Sonra konuşalım Lee, tamam mı?" dedi George. "Şehir kulübüne uğrarsın. Garsonları örgütlüyoruz!"

"Tabii tabii." Kapıya gidiyorlardı.

Mohrenschildt bir şeyler daha söyledi ama sadece bir iki kelimesini duydum. *Arkanı topla* veya *arkanı kolluyorum* gibi bir şeyler ama arkasını kollamak tabirinin 60'larda var olduğuna emin değilim.

Arkanı topla demişse ne demek istemiş olabilirdi? Tüfeği ortadan kaldırmasını mı ima ediyordu?

Kaseti defalarca dinledim ama ne söylediğini anlamak imkânsızdı. Oswald'lar yattıktan sonra bile uzun süre uyanık kaldım; gece ikiye doğru, June ağlamaya başladığında ve annesi bebeği sakinleştirdiğinde hâlâ uyanıktım. Parkland Hastanesi'nde morfin sayesinde huzursuz bir uykuya dalan Sadie'yi düşündüm. Oda çirkin ve yatak küçüktü ama onunla olsam uykusuzluk sorunu çekmeyeceğime emindim.

Mohrenschildt'i, o yarı manyak tiyatro oyuncusunu düşündüm. *Ne dedin George? Evden çıkarken ona ne söyledin? Arkanı topla mı dedin? Arkanı kolla mı dedin? Arkana bakma mı dedin? Yoksa bambaşka bir şey mi söyledin?*

Sonunda uykuya daldım. Rüyamda Sadie'yle karnavaldaydık. Hedef tahtalarının olduğu bölüme geldiğimizde Lee nişan almış ateş ediyordu. Hedeflerin başında duran çığırtkan George de Mohrenschildt'ti. Lee üç atışında da hedefleri tutturamadı.

"Özür dilerim evlat," dedi Mohrenschildt. "Iskalayanlara ödül yok."

Ardından bana dönüp sırıttı.

"Kendini toparla evlat, şansın dönebilir, biri başkanı vuracak, o neden sen olmayasın?"

Günün ilk ışıklarıyla irkilerek uyandım. Üst katımda Oswald'lar hâlâ uyuyordu.

7

Paskalya pazarı, öğleden sonra Dealey Plaza'ya gidip parktaki banka oturdum ve Ders Kitapları Deposu'na bakıp bir sonraki hamlemin ne olması gerektiğini kestirmeye çalıştım.

On gün sonra Lee, Dallas'tan ayrılıp doğduğu şehre, New Orleans'a gidecekti. Magazine Sokağı'nda daire tutacak ve kahve şirketinde usta olarak işe girecekti. Ruth Paine ve çocuklarıyla iki hafta Irving'de kalan Marina ve June, sonradan onun yanına taşınacaklardı. Onları takip etmeyecektim. Sadie uzun bir nekahet dönemi ve belirsiz bir gelecekle yüzleşirken, olmazdı.

Paskalya ile yirmi dördü arasında Lee'yi öldürecek miydim? Öldürebilirdim. Jaggars -Chiles- Stovall'daki işini kaybettiğinden beri vaktini evde oturarak veya Dallas şehir merkezinde Küba'ya özgürlük broşürleri dağıtarak geçiriyordu. Arada bir devlet kütüphanesine uğruyordu, Ayn Rand ve Karl Marx'ı okumayı denemeyi bırakıp Zane Grey'in vahşi batı romanlarına geçmişti.

Onu sokak ortasında veya Young Sokağı'ndaki kütüphanede vurursam anında hapse atılırdım ama ya üst kattaki dairesinde, Marina, Irving'de Ruth Paine'in Rusçasını geliştirmesine yardım ederken öldürürsem? Kapıyı çalar, açtığında kafasına bir kurşun sıkardım. İşi biterdi. O mesafeden ıskalamama imkân yoktu. Mesele sonrasıydı. Kaçmam gerekirdi. Kaçmazsam polis ilk olarak beni sorguya çekerdi. Ne de olsa komşularıydım.

Olay sırasında evde olmadığımı iddia edebilirdim, belki bir süre bana inanırlardı ama Neely Sokağı'ndaki George Amberson'un kısa süre önce Jodie'deki Bee Tree Yolu'ndaki saldırıya müdahale eden George Amberson olduğunu keşfetmeleri ne kadar sürerdi? Bunu keşfederlerse verdiğim bilgileri kontrol etme ihtiyacı duyabilir ve araştırmaları George Amberson'un diplomasının Oklahoma'daki bir fabrikadan alındığını, referanslarınınsa sahte olduğunu ortaya çıkarırdı. O noktada tutuklanmam kaçınılmazdı. Polis bir kasa kiraladığını keşfederse -ki keşfederdi- mahkeme emri çıkarırdı. Bankacım Bay Richard Link adımı ve/veya fotoğrafımı

gazetede gördüğünde polislerle temasa geçebilirdi. Polisler günlüğümü okuduklarında nasıl bir sonuca ulaşırlardı? Kulağa ne kadar delice gelirse gelsin Oswald'ı vurmak için geçerli sebeplerim olduğuna inanırlar mıydı?

Hayır. Oswald'ı öldürürsem kaçıp tavşan deliğine dönmek zorundaydım. Arabamı Oklahoma ile Arkansas arasında bir yerlerde bırakıp otobüsle veya trenle yola devam ederdim. 2011'e sağ salim ulaşırsam bir daha asla tavşan deliğini kullanamazdım; çünkü geçtiğim anda her şey sıfırlanırdı. Ama tavşan deliğine geri dönersem yaralı yüzüyle Sadie, geçmişte yapayalnız kalırdı. Elbette beni terk etmesinden daha doğal ne olabilir, diye düşünürdü benim için. *Çiçekbozuğunun gamzeler kadar güzel olduğuyla ilgili bir sürü boş laf etti ve Ellerton'ın teşhisini duyunca –şimdi çirkin, sonsuza kadar çirkin– tabanları yağladı.*

Bunu yaptığım için beni suçlamaması bile mümkündü. Onca seçenek arasından en korkuncu da buydu benim için.

Ama hayır. Hayır. Daha kötüsü de vardı. 2011'e dönüp 22 Kasım günü Kennedy'nin öldürüldüğünü keşfedersem ne olacaktı? Hâlâ Oswald'ın kendi başına hareket edip etmediğini belirleyememiştim. Ben kimdim ki, elimdeki bölük pörçük bilgilere dayanarak binlerce komplo teorisi uzmanının yanıldığını iddia ediyordum?

Belki Wikipedia'ya bakar ve keskin nişancının seyircilerin arasında olduğunu okurdum veya Houston Sokağı'ndaki adliyenin çatısında. Belki postadan gelmiş Mannlicher-Carcano'yla değil, keskin nişancı tüfeğiyle ateş etmişti. Belki de bazı komplo teorisyenlerinin iddia ettiği gibi tetikçi, Elm Sokağı'ndaki kanalizasyona saklanmış periskopla dışarıyı seyrederek Kennedy'nin yaklaşmasını bekliyordu.

Ya Mohrenschildt bir tür CIA ajanıysa? Oswald'ın tek başına hareket ettiğine neredeyse emin olan Al Templeton bile öyle olabileceğini düşünmüştü. Petrol fiyatlarında spekülasyon yapmayı sürdürebilmek için, Mohrenschildt'in Güney ve Orta Amerika'da yaşananlar konusunda devlete bilgi verdiğine inanıyordu. Ya daha fazlasıysa? Domuzlar Körfezi olayında ordunun kalanını harekete

geçirmeyi reddettiği için CIA, Kennedy'den nefret ediyordu. Füze krizi olayını diplomasiyle kontrol altına alması bu nefreti perçinlemişti; casuslar fırsatı değerlendirip soğuk savaşı bitirmek istiyorlardı, Sovyetler'in daha fazla füzesi olmadığına emindiler. Bu söylediklerimin çoğunu gazetelerden okuyordunuz, bazen haberlerin satır aralarında, bazen köşe yazarlarının sütunlarında bu ihtimaller tartışılıyordu.

Diyelim ki CIA'in içindeki bağımsız hareket eden bir grup George de Mohrenschildt'i çok daha tehlikeli bir görevi üstlenmeye, belki başkanı bizzat öldürmeye değil ama bu işi yapmaya gönüllü dengesiz tipler bulmaya ikna etmiş olsun. Neden olmasın! Adam bunu yapabilecek bir tipti. Jeanne'yle zengin hayatı yaşıyorlardı ama Cadillac'ın, şehir kulübünün veya Simpson Yolu'ndaki evlerinin parasını nasıl ödedikleri konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Amerikan başkanını hedef alan bir görevi üstlenmek tehlikeli bir işti ama avantajı çoksa, kazandığından fazlasını harcayan bir adam kâr edebileceğini düşünerek gizli servisin teklifini kabul edebilirdi. Üstelik ödemenin parayla yapılması da gerekmiyordu, işin güzelliği buradaydı. Venezuela'da, Haiti'de ve Dominik Cumhuriyeti'nde petrol çıkarma izni almasını sağlamak yeterdi. Ayrıca böyle bir proje, Mohrenschildt gibi egosu tavana vurmuş bir adama cazip gelebilirdi. O eylem adamıydı ve Kennedy'den hoşlanmıyordu.

John Clayton yüzünden Walker'a düzenlenen suikast girişimine bulaşıp bulaşmadığını öğrenememiştim. Kurşun Oswald'ın tüfeğinden çıkmıştı, evet, ama ya zamanı geldiğinde Lee kendinde tetiği çekecek gücü bulamamışsa? Kritik anda donup kalmak tam o küçük sansarın yapacağı şeydi. Mohrenschildt'in Carcano'yu Lee'nin titreyen ellerinden alışını ve *bırak, bırak, ben kendim yaparım* deyişini gözümde canlandırabiliyordum.

Mohrenschildt, Lee'nin siper aldığı çöp tenekesinin arkasından hedefi tutturabilecek kadar iyi bir nişancı mıydı? Al'ın notlarındaki bir cümle bana cevabın evet olduğunu düşündürdü: *1961'de şehir kulübünün atış müsabakasını kazanmış.*

Oswald'ı öldürürsem ama Kennedy yine de ölürse her şey boşuna olurdu. Sonra ne yapacaktım? Sil baştan mı? Tekrar Frank Dunning'i öldür? Caroline Poulin'i kurtar? Dallas'a git? Sadie'yle tanış? Henüz yaralanmamış olurdu, ki bu iyi haberdi. Deli eski kocasının neye benzediğini, saçını boyadığını ve nasıl bir araba kullandığını bildiğimden bu sefer saldırıya geçmeden onu durdurabilirdim. Bu da iyiydi. Ama aynı şeyleri sil baştan yaşamak fikri damarlarımdaki kanın çekilmesine yol açıyordu. Ayrıca Lee'yi soğukkanlılıkla öldürebileceğime inanmıyordum. Elimde kesin bir delil yokken yapamazdım. Frank Dunning'i öldürebilmiştim; çünkü katil olduğuna emindim. Kendi gözlerimle görmüştüm.

Öyleyse – sıradaki hamlem neydi? Dördü çeyrek geçiyordu. Bir sonraki hamlemin Sadie'yi ziyaret etmek olmasına karar verdim. Anacaddeye park ettiğim arabama doğru yürümeye başladım. Maine ve Houston'ın köşesinde, eski adliye binasını geçince birinin beni izlediği hissine kapılıp etrafa bakındım. Kaldırımda başka kimse yoktu. İzlediğini hissettiğim, kitap deposuydu; o Paskalya'dan iki yüz gün sonra başkanlık konvoyunun geçeceği Elm Sokağı'na bakan bütün o boş pencereler...

8

Hastaneye vardığımda Sadie'nin katında yemek servisi başlamıştı: Domuz yahnisi. Kokuyu almamla beraber halıya yığılmadan önce John Clayton'ın eline ve koluna bulaşan kanlar gözümün önüne geldi.

"İyi günler Bay Amberson," dedi başhemşire, ziyaretçi defterini imzaladığım sırada. Beyaz kepli, beyaz üniformalı, geniş omuzlu yaşlıca bir kadındı. Kalçasının kenarına bir cep saati iğnelenmişti. Masanın diğer tarafından beni süzüyordu. "Dün gece bağrış çağrışlarla geçti. Size bunları onun nişanlısı olduğunuz için söylüyorum, yanılmıyorum ya?"

"Yanılmıyorsunuz," dedim. Yüzü parçalanmış olsun olmasın tek istediğim onunla nişanlanmaktı.

Hemşire saçlarına değen papatyalara aldırmaksızın iki vazonun arasından bana doğru eğildi. "Dinleyin, normalde hastaların dedikodusunu yapmam ve yaptıklarında da genç hemşirelere kızarım ama genç bayanın ailesinin tavrı çok yanlıştı. Belki Georgia'dan o delinin ailesiyle beraber gelmelerini anlayabilirim ama..."

"Durun bir saniye. Bana Dunhill'lerin Clayton'larla birlikte geldiğini mi söylüyorsunuz?"

"Evet. Galiba eskiden çok yakın arkadaşmışlar. Tamam, birlikte gelmelerini anladım ama kızlarını ziyaret ederken iyi arkadaşları Clayton'ların alt kattaki morgdan oğullarının cesedini almaya geldiğini söylemenin ne âlemi vardı?" Başını iki yana salladı. "Babası ağzını açmadı ama o kadın yok mu..."

Yalnız olduğumuza emin olmak için etrafı kolaçan ettikten sonra bana döndü. Taşralı yüzü öfkeden kıpkırmızıydı.

"Kadın susmak bilmedi. Önce zavallı kızına nasıl olduğunu soruyor sonra zavallı Clayton'ların neler çektiğinden bahsediyordu. Zavallı Clayton'lar şöyle, zavallı Clayton'lar böyle. Nişanlınız, annesi yeniden kilise değiştirmek zorunda kalmalarının ne kadar utanç verici olduğunu söyleyene dek çenesini tuttu. Ama bu söz üzerine kızcağız kontrolünü kaybetti ve onlara bağırmaya başladı. Defolmalarını söyledi."

"Aferin ona," dedim.

"'İyi arkadaşlarınızın oğlunun bana ne yaptığını görmek ister misiniz?' diye bağırdı. Bunu duyar duymaz koştum. Bandajları çıkarmaya çalışıyordu. Ve annesi... meraklı gözlerle ona bakıyordu Bay Amberson. Yarayı görmek için sabırsızlanıyordu! Onları alelacele dışarı çıkardım ve doktordan Bayan Dunhill'e sakinleştirici iğne yapmasını istedim. Fare suratlı babası ezilip büzülüp karısı adına özür dilemeyi denedi. 'Sadie'yi üzdüğünü fark etmedi,' dedi. Ben de, 'Ya siz?' diye karşılık verdim. 'Dilinizi mi yutmuştunuz? Niye ağzınızı açmadınız?' Asansöre binmeden önce bu korkunç kadın ne dedi biliyor musunuz?"

Başımı iki yana salladım.

"'Adamın suçu değil ya? Clayton arka bahçemizde oynardı, dünyalar tatlısı bir çocuktu,' dedi. İnanabiliyor musunuz?"

İnanabiliyordum; çünkü Bayan Dunhill'i tanıyor sayılırdım. O, 7. Sokak'ta büyük oğlunun peşinden koşup ciğerleri yettiğince bağıran kadındı. *Dur Robert, seninle işim bitmedi!*

"Nişanlınız... sarsılmış durumda," dedi hemşire. "Öyle olmasının geçerli bir nedeni olduğunu bilmenizi istedim."

9

Sarsılmış durumda değildi. Öyle olmasını tercih ederdim. Duygusallıkla baş etmesini bilirim. Sadie, hissizleşmiş, ciddi bir depresyona girmişti. O Paskalya akşamı odasına çıktığımda önünde dokunmadığı yemek tabağıyla koltuğunda oturuyordu. Zayıfladığı için vücudu beyaz hastane önlüğünün içinde küçücük duruyordu.

Beni gördüğünde -yüzünün gülümseyebilen tarafıyla- gülümsedi ve sağlam yanağını bana uzattı. "Merhaba George - sanırım seni böyle çağırmam en uygunu, ne dersin?"

"Belki. Nasılsın tatlım?"

"İyiye gittiğimi söylüyorlar ama kendimi biri vücudumu benzine batırıp yakmış gibi hissediyorum. Belki ağrıkesicileri vermeyi kestiklerindendir. İlaçların bağımlılık yapmasından korkuyorlar."

"Ağrıkesiciye ihtiyacın varsa doktorlarla konuşabilirim."

Başını iki yana salladı. "İlaçlar beynimi bulandırıyor. Oysa düşünmeye ihtiyacım var. Ayrıca duygularımı kontrol altına almamı güçleştiriyorlar. Annem ve babamla birbirimize bağırıp durduk."

Odada tek bir koltuk vardı, bu yüzden yatağın kenarına oturdum. "Başhemşire neler olduğunu anlattı. Duyduklarıma bakılırsa bağırıp çağırmaya hakkın varmış."

"İyi ama ne yararı var? Annem asla değişmeyecek. Mesele nasıl konuşulacağını bilmemesi değil, başka bir şey. Bir şeyden yoksun, hani ne deniyordu?"

"Empati mi?"

"İşte o. Saatlerce az kalsın öldürüleceğimden bahsedebilir ama hiçbir şey hissetmiyor aslında, empati yeteneğinden yoksun. Üstelik sivri bir dili var. Geçen yıllarla babam da iyice suskunlaştı. Artık ağzını bıçak açmıyor."

"Bir daha onları görmek zorunda değilsin."

"Zorundayım." Bu sakin, duygusuz ses tonundan gittikçe daha az hoşlanıyordum. "Annem eski odamı düzenleyeceklerini söyledi. Gidecek başka yerim yok."

"Jodie senin evin. İşin burada."

"Bu konuyu konuşmuştuk. İstifamı vereceğim."

"Hayır Sadie, hayır. Bu çok kötü bir fikir."

Gülümseyebildiği kadar gülümsedi. "Johnny'nin tehlikeli olduğunu söylediğinde sana inanmayan Bayan Ellie gibi konuşuyorsun." Biraz düşünüp, "Gerçi ben de inanmamıştım. Ne kadar aptalmışım, değil mi?" diye ekledi.

"Bir evin var."

"Doğru. Ve ödeyemeyeceğim kredi borçlarım. Evden vazgeçmem gerekecek."

"Ödemeleri ben yaparım."

Bu söz en nihayetinde tepki vermesini sağladı. Şok geçiriyormuşçasına bana baktı. "Paran yetmez!"

"Aslında yeter." Ki doğruydu... Bir bakıma... Bir süre idare ederdik. O da olmazsa Kentucky derbisi ve Chateaugay vardı. "Dallas'tan Jodie'ye dönüp Deke'in yanma taşınacağım. Benden kira almıyor, yani rahat rahat kredi taksitlerini ödeyebilirim."

Sağ gözünün kenarında bir damla gözyaşı belirdi ve öylece kaldı. Yanağından aşağı akmadı. "Asıl meseleyi unutuyorsun. Kendime bakacak durumda değilim. Eve dönersem annem bana yardım etmesi için bir hemşire tutacak. Hâlâ biraz gururum var. Saygınlığımı korumak istiyorum."

"Sana ben bakarım."

Şaşkın şaşkın bana baktı. "Ne?"

"Beni duydun. Gurur falan umurumda değil. Seni seviyorum ve beni seviyorsan eve dönüp canavar annenle yaşamanın bir daha lafını bile etmezsin."

Canavar anne lafı onu gülümsetti. Sonra ellerini kucağında birleştirip sessizliğini koruyarak bir süre teklifimi düşündü. "Teksas'a bir iş için geldin ve o iş, tehlikede olduğunu kabullenmeyecek kadar budala olan bir kütüphaneciye hemşirelik yapmak değil."

"Dallas'taki işlerim bekleyebilir."

"Emin misin?"

"Evet." Bu kadar basitti, kararımı vermiştim. Lee, New Orleans'a taşınırken Jodie'ye dönecektim. Benimle savaşıp duran geçmiş, bu seti kazanacaktı. "Zamana ihtiyacın var Sadie, benim de bolca zamanım var. Bu zamanı birlikte geçirebiliriz."

"Beni bu halde bile istiyor olamazsın!" dedi neredeyse fısıldayarak.

"Ama istiyorum."

Umut etmekten korkan gözlerle, kendine rağmen umut ederek, bana baktı. "Niçin?"

"Çünkü sen benim başıma gelen en harika şeysin."

Dudağının sağlam tarafı titremeye başladı. O bir damla yaş yanağından aşağı aktı ve onu diğer damlalar takip etti. "Eğer Savannah'a dönmek zorunda kalmazsam... onlarla... annemle yaşamak zorunda kalmazsam... o zaman belki, biraz olsun toparlanabilirim."

Onu kollarıma aldım. "Daha da iyi olacaksın."

"Jake?" dedi hıçkırıklar arasında. "Gitmeden önce bana bir iyilik yapar mısın?"

"Nedir hayatım?"

"Bu kahrolası yemeği götür. Kokusu beni hasta ediyor."

10

Kalçasına cep saati iliştirilmiş geniş omuzlu hemşire, Rhonda McGinley'di ve 18 Nisan'da Sadie'nin tekerlekli sandalyesini sadece asansöre kadar değil, Deke'in arabasıyla bizi beklediği kaldırıma kadar ittirmekte ısrar etti.

"Bir daha kendini buralara düşürme tatlım," dedi hemşire McGinley, Sadie'nin arabaya binmesine yardım ettiğimizde.

Sadie dalgın dalgın gülümsedi. Hiçbir şey söylemedi. Sakinleştiriciler yüzünden kafayı bulmuştu. Doktor Ellerton o sabah yüzünü incelemeye gelmişti. Muayene sırasında acı çekmemesi için Sadie'ye bolca ağrıkesici verdiler.

McGinley bana döndü. "Sonraki aylarda bolca ilgi ve şefkate ihtiyacı olacak."

"Elimden geleni yapacağım."

Yola koyulduk. Dallas'ın yirmi kilometre güneyine vardığımızda Deke, "Onu elinden alıp pencereden at," dedi.

Sadie parmaklarının arasında sigarayla uyuyakalmıştı. Arka koltuğa uzanıp sigarayı aldım. Ona dokunduğum anda "Hayır Johnny, lütfen yapma," diye inledi.

Deke'le göz göze geldik. Bir saniyelik bir bakışmaydı ama aynı şeyi düşündüğümüzü anladım: *Önümüzde uzun bir yol var. Upuzun bir yol.*

11

Deke'in Sam Houston Yolu'ndaki İspanyol tarzı evine taşındım. Göstermelik olarak. Gerçekteyse Sadie'nin Bee Tree Yolu 135 numaradaki evinde yaşıyordum. Onu içeri soktuğumuzda nasıl bir manzarayla karşılaşacağımızı bilmediğimden tedirgindim, uyuşmuş olsun olmasın bence Sadie de korkuyordu. Ama Bayan Ellie ve ev ekonomisi dersine giren Joe Peet birkaç güvenilir kızın da yardımıyla Sadie dönmeden önce evin temizliğini tamamlamış, Clayton'dan kalan bütün izleri silmişti. Salondaki halı kaldırılıp atılmış, yerine yenisi konulmuştu. Yeni halı griydi, heyecan verici bir renk olduğu söylenemezdi ama akıllıca bir seçimdi; gri, insana hiçbir şey çağrıştırmaz. Parçalanan giysileri de götürülmüş, yerlerine yenileri konmuştu.

Sadie yeni halı ve giysiler için tek kelime etmedi. Fark ettiğinden bile şüpheliyim.

12

Günlerimi orada, ona yemek yapıp ufak bahçesini adam etmeye çalışarak (sıcak Teksas yazında bitkiler solmuş ama kurumamıştı) ve ona *Keyif Evi*'ni okuyarak geçirdim. Öğleden sonraları oynayan pembe dizilere kendimizi fena halde kaptırmıştık: *Gizli Fırtına*, *Genç Doktor, Kökler* ve favorimiz *Gecenin Kıyısında.*

Artık bandaj çıkarıldığında yara izlerini örtmek için saçlarını Veronica Lake gibi yana tarıyordu. Gerçi yaralar uzun süre o halde kalmayacaktı; dört doktorun gerçekleştireceği ilk estetik ameliyat için 5 Ağustos'ta karar kılınmıştı. Ellerton en az dört ameliyat daha gerekeceğini söyledi bize.

Sadie'yle akşam yemeğimizi yedikten sonra (bir iki lokmadan fazlasını yemiyordu) arabama atlayıp Deke'e gidiyordum. Küçük kasabalar meraklı gözlerle doludur ve insanlar gevezelik yapmayı severler. O meraklı gözlerin güneş battıktan sonra arabamı Deke'in evinin önünde görmesi hepimiz için en hayırlısıydı. Hava karardığında Sadie'nin evine olan dört kilometrelik yolu yürüyerek dönüyor ve sabah beşe kadar kanepede uyuyordum. Asla iyi bir uyku çekemiyordum; çünkü Sadie'nin çığlıklar atarak beni uyandırmadığı geceler enderdi. Gündüzleri Johnny Clayton ölüydü. Geceleriyse hâlâ silahı ve bıçağıyla Sadie'yi kovalıyordu.

Yanına gidip onu sakinleştirirdim. Bazen benimle salona dönüp yatağına gitmeden önce bir sigara içerdi. Her zaman saçının yüzünün yaralı tarafını örtmesine özen gösterirdi. Bandajları değiştirmeme izin vermezdi. Banyoda, kapalı kapılar ardında bunu kendi yapardı.

Kâbus gördüğü bir gece, yanma gittiğimde onu çırılçıplak yatağın kenarında ağlarken buldum. Aşırı derecede zayıflamıştı. Geceliği ayaklarının dibindeydi. Geldiğimi görünce bana döndü. Bir eliyle göğüslerini, diğer eliyle apışarasını örttü. Saçları arkaya tarandığı için şişmiş yara izlerini, dikişleri ve elmacıkkemiğinin üstündeki kopuk et parçasını gördüm.

"Defol!" diye bağırdı. "Bana öyle bakma! Neden gitmiyorsun? Çık, git!"

"Sadie, neyin var? Geceliğini neden çıkardın? Sorun nedir?"

"Yatağımı ıslattım, tamam mı! Örtüleri değiştirmeliyim. Lütfen çık ve giyinmeme izin ver!"

Yatağa koşup üstteki temiz yatak örtüsünü aldım ve omuzlarına koydum. Örtünün kenarını yanağını örtecek şekilde yukarı kaldırdığımda sakinleşti.

"Örtüye basıp düşebilirsin, dikkat et. Salona git lütfen. Bir sigara iç, çarşafları ben değiştiririm."

"Hayır Jake, çarşaflar pis."

Omuzlarından tuttum. "Bu, tam Clayton'ın söyleyeceği şey. Ama o öldü. Biraz idrar beni öldürmez."

"Emin misin?"

"Evet. Ama gitmeden..."

Örtünün kenarını aşağı çektim. İrkilip gözlerini kapadı ama karşı koymadı. Güçlükle de olsa katlandı – bana göre bu bile ilerleme sayılırdı. Yanağındaki yarayı öpüp örtünün kenarını tekrar onu saklayacak şekilde yukarı kaldırdım.

"Nasıl yapabiliyorsun?" diye sordu gözlerini açmadan. "İğrenç görünüyor."

"Hiç de bile. Senin her şeyini seviyorum Sadie. Şimdi ben örtüleri değiştirirken gidip diğer odada dinlen."

İşim bittiğinde uyuyana kadar yanına uzanmayı teklif ettim. Yanağını öptüğüm zaman yaptığı gibi irkildi. Başını iki yana salladı. "Yapamam Jake. Çok üzgünüm."

Her şey zamanla, dedim kendi kendime, sabahın ilk ışıklarıyla Deke'nin evine dönerken. Her şey zamanla.

13

24 Nisan'da Deke'e Dallas'ta halletmem gereken bir iş olduğunu söyleyip ben dönene dek Sadie'yle kalıp kalamayacağını sordum. Kabul etti. O akşam saat beşte 77. Otoyol ile I-20'nin köşesindeki Greyhound Otogarı'nda bir koltukta oturuyor, son James Bond romanı *Beni Seven Casus*'u okuyor veya okuyormuş gibi yapıyordum.

Saat beş buçuk olduğunda bir araba otogarın yanındaki otoparka yanaştı. Aracı Ruth Paine kullanıyordu. Lee arabadan indi, arkaya gitti ve kapıyı açtı. Marina kollarında June'la dışarı çıktı. Ruth Paine direksiyonun başından ayrılmadı.

Lee'nin fazla bir bagajı yoktu: Zeytin yeşili spor çanta ve sapından tuttuğu tüfek kutusu. Onları otobüse taşıdı. Şoför, Lee'nin biletini kontrol ettikten sonra çantayı ve tüfeği bagaja kaldırdı. Lee otobüsün kapısına gitti, binmeden dönüp karısını kucakladı, onu iki yanağından ve dudaklarından öptü. Bebeği alıp çenesinin altını gıdıkladı. June kıkırdadı. Lee de onunla birlikte güldü ama gözleri dolmuştu. June'u alnından öptü, ona sarıldı ve sonra bebeği Marina'ya uzatıp tek bir kere bile geri dönüp bakmaksızın koşar adım otobüsün basamaklarını çıktı.

Marina arabanın yanına yürüdü. Ruth Paine artık aracın yanında duruyordu. June kollarını yaşlı kadına uzattığında kadın gülümseyerek bebeği kucağına aldı. Bir süre öylece durup yolcuların binmesini beklediler ve sonra arabalarına binip gittiler.

Saat altı olup otobüs tam zamanında yola çıkana dek olduğum yerde oturmayı sürdürdüm. Cam parladığı için önce ne yazdığını göremedim. Sonra yazı yeniden okunur hale geldi, Lee Harvey Oswald'ın bir süreliğine bile olsa hayatımdan çıktığını gösteren üç kelime:

NEW ORLEANS EKSPRESİ

Otobüsün I-20 çıkışından doğuya sapışını izledikten sonra, iki blok yürüyüp arabama bindim ve Jodie'ye geri döndüm.

14

Sezgi: Evet, yine.

Harcamalarıma dikkat etmeye başlamam gerektiği halde Neely Sokağı'ndaki dairenin mayıs kirasını ödedim. Orayı elimde tutmak için mantıklı bir gerekçem yoktu ama içimden bir his Dallas'ta bir üsse sahip olmam gerektiğini söylüyordu.

Kentucky derbisinden iki gün önce Chateaugay'in dereceye gireceğine beş yüz dolar oynamak amacıyla Greenville Caddesi'ne gittim. Böylesi galibiyete oynamaktan daha güvenliydi. Belki beni hatırlamazlardı. Aracımı İnanç Finans Şirketi'nin dört blok ötesine park edip kapıları kilitledim. Şehrin o bölgesinde sabahın on birinde bile alınması gerekli bir önlem. Önce hızlı adımlarla yürüdüm, ama sonra -geçerli bir sebebim olmasa da- adımlarım ağırlaştı.

Bilmeyen birine sıradan bir finans şirketi gibi görünen bahisçinin kapısına yarım blok kala tamamen durdum. Bahisçiyi görebiliyordum -bu sefer yeşil kasketini giymemişti- kapının eşiğinde durmuş sigara içiyordu. Orada, kapının gölgesinde, etrafı gün ışığıyla çevrelenmiş olarak dururken Edward Hopper resimlerindeki figürleri andırıyordu. O gün beni görmüş olmasına imkân yok; çünkü sokağın karşısına park eden arabaya bakıyordu. Yeşil plakalı krem rengi bir Lincoln'dü. Plakanın üstünde "GÜNEŞLİ EYALET" yazıyordu. Buradaki simetri falan değildi. Arabanın işte Yankim geliyor diyen bahisçiye, sahildeki evimi yaktıran adama Tampalı Eduardo Gutierrez'e ait olduğunu gösteren en ufak bir şey yoktu.

Yine de cebimde yatırmayı düşündüğüm beş yüz dolarla arabama döndüm.

Sezgi işte.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1

Geçmişin kendini tekrar etme alışkanlığı düşünülürse Mike Coslaw'ın Sadie'nin faturalarını ödeyebilmek için yaptığı planın yeni bir *Jodie Cümbüşü* düzenlemek olması sizi şaşırtmayacaktır. Gösteriyi yaz ortasında yaptığımız sürece ilk katılımcıları yeniden rollerini canlandırmaya ikna edebileceğini söyledi ve sözünü tuttu. Neredeyse herkes gösteriye katıldı. Ellie bile banjoyla "Camptown Races" ve "Clinch Mountain Breakdown" parçalarını çalmayı kabul etti. 12 ve 13 Temmuz'u seçmiştik ama bir süre her şey sürüncemede kaldı.

Aşılması gereken ilk engel, bu fikri duyduğunda dehşete düşen Sadie'ydi. Ben sadaka kabul etmem diyordu.

"Bu sözler senden çok annenin ağzına yakışan sözler," dedim.

Öfkeyle bana baktıktan sonra bakışlarını kaçırdı ve yüzünün yaralı tarafındaki saçlarla oynamaya başladı. "Öyle ise ne olmuş? İlla yanlış olduğu anlamına gelmez ki!"

"Dur da bir düşüneyim. Kızının yaralandığını ve hatta ölümden döndüğünü duyduğunda komşular ne der diye endişelenen bir kadından bahsediyorsun."

"Çok küçük düşürücü," dedi alçak sesle. "İnsanın kendini kasabanın merhametine bırakması çok küçük düşürücü."

"Bobbi Jill için düzenlediğimizde bunları hissetmemiştin."

"Bana baskı yapıyorsun Jake. Lütfen yapma."

Yanma oturup elini tuttum. Elini çekti. Yeniden tuttum. Bu sefer tutmama izin verdi.

"Senin için kolay olmadığını biliyorum tatlım ama verdiğin gibi almasını da bilmelisin. İncil'de bu yazıyor mu yazmıyor mu bilmiyorum ama doğrusu bu. Berbat bir sağlık sigortan var. Doktor Ellerton ücret almamayı kabul etti ama..."

"Ondan bunu istemedim..."

"Şışşş, Sadie. Lütfen. Buna *probono* çalışmak denir ve gerçekten sana yardım etmeyi istiyor. Ama hastane parası var, diğer cerrahların parası var. Faturalar yüklü olacak ve benim param ancak bir noktaya kadar bizi idare eder."

"Keşke John beni öldürseydi," diye fısıldadı.

"Sakın böyle şeyler söyleme." Sesimdeki öfke karşısında ezilip büzüldü ve ağlamaya başladı. Artık sadece tek gözünden yaş geliyordu. "Tatlım, insanlar senin için bunu yapmak istiyor. Bırak yapsınlar. Kafanın içinde annenin sesini duyduğuna eminim -kimse annesinin etkisinden kolay kolay kurtulamaz- ama bu konuda sözünü geçirmesine izin veremezsin."

"Doktorlar nasıl olsa yüzümü eski haline döndüremeyecek. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Ellerton'ın söylediklerini duydun."

"Büyük kısmını düzeltebilirler." Kulağa *bir kısmını düzeltebilirler*den daha iyi geliyordu.

İç çekti. "Benden daha cesursun Jake."

"Sen de çok cesursun inan bana. Bize izin verecek misin?"

"Sadie Dunhill Yardım Gösterisi. Annem duysa öfkeden köpürürdü."

"Al sana yapmak için bir neden daha. Ona gösteriden fotoğraflar yollayabiliriz."

Bu sözlerim onu gülümsetti ama sadece bir anlığına. Titreyen ellerle sigarasını yaktıktan sonra, yeniden saçıyla oynamaya başladı. "Orada olmak zorunda mıyım? Dolarlarının neyi ödeyeceğini görmek zorundalar mı? Açık artırmaya çıkarılan domuzlar gibi mi olacağım?"

"Elbette hayır. Gerçi kimsenin sana bakıp bayılacağını sanmıyorum. Kasabalılar çok daha kötülerini görmüşler." Çiftlik bölgesindeki bir okulun eğitmenleri olarak biz de daha kötülerini görmüştük - örneğin yangında çok kötü yanan Britta Carlson, örneğin babasının garajındaki motoru tutan zincir koptuğunda sol kolunu kaybeden Duffy Hendrickson.

"İnsanların beni incelemesine hazır değilim. Hiçbir zaman da hazır olacağımı sanmıyorum."

Bütün kalbimle bunun doğru olmamasını umdum. Dünyanın delilerinin, Johnny Clayton'ların ve Lee Harvey Oswald'ların kazanmasına izin verilmemeli. Eğer Tanrı, onların boktan zaferlerini kazanmalarına engel olmayacaksa o zaman sıradan insanlar duruma müdahale etmeli. En olmadı, müdahale etmeyi denemeli. Ama şimdi bu konuda nutuk çekme zamanı değildi.

"Doktor Ellerton'ın da gösteride rol almayı kabul ettiğini söylesem bir yararı olur mu?"

Bir an için saçını unutup şaşkın şaşkın bana baktı. "Ne?"

"Bertha'nın arka tarafı olmak istiyor." Dans Eden Tay Bertha sanat bölümündeki çocukların hazırladığı bir kostümdü. Skeçler arasında ortalıkta dolaşırdı ama asıl numarası Gene Autry'nin "Back in the Saddle Again" şarkısı eşliğinde kuyruğunu sallamasıydı. (Kuyruk, Bertha takımının arka yarısını oluşturan kişinin elindeki iple kontrol ediliyordu.) Elit bir espri anlayışına sahip olmayan köylüler bu numaraya bayılıyordu.

Sadie kahkahalar atmaya başladı. Gülmenin canını yaktığını görebiliyordum ama elinde değildi. Sırtüstü koltuğa yığılıp beyninin patlamasına engel olmaya çalışıyormuş gibi avucunu alnına yasladı. "Tamam!" dedi yeniden konuşacak hale geldiğinde. "Sırf bunu görmek için gösteriyi düzenlemenize izin vereceğim." Sonra kararlı bir şekilde bana baktı. "Ama yalnızca kostümlü provayı izleyeceğim. Gösteri sırasında beni ortalıkta dolaştırmayacaksınız. Kimsenin gözlerini bana dikmesini ve ah şu zavallı kıza bakın diye fısıldaşmasını istemiyorum. Anlaşıldı mı?"

"Kesinlikle," dedim ve onu öptüm. İtiraz etmedi. Şimdi sırada Dallas'ın bir numaralı estetik cerrahını temmuz sıcağında Jodie'ye gelip otuz kiloluk kumaş kostüm içinde bir atın poposunu oynamaya ikna etmek vardı. Çünkü henüz ona sormamıştım.

Endişelenmem yersizmiş; ona sorduğumda Ellerton'ın yüzü aydınlandı. "Bu konuda nispeten deneyimli olduğum bile söylenebilir," dedi. "Karım yıllardır eşeğin teki olduğumu söylüyor."

2

Çözülmesi gereken son sorun gösteri mekânıyla ilgiliydi. Haziranın ortalarında Lee, USS *Wasp* gemisindeki denizcilere Castro taraftarı broşürler dağıtmaya çalıştığı için New Orleans rıhtımındaki işinden atılırken Deke, Sadie'nin evine uğradı. Sağlam yanağından onu öptü (Sadie birileri ziyarete geldiğinde yüzünün kötü tarafını saklardı) ve bana soğuk bir bira içmek için evden çıkmak isteyip istemediğimi sordu.

"Gidin," dedi Sadie. "Ben iyiyim."

Deke'in arabasına atlayıp kasabanın yirmi kilometre batısındaki Tavuk Kümesi adlı havalandırmalı bara gittik. Henüz akşamın erken saatleri olduğundan bara oturmuş içen iki müdavim dışında mekân bomboştu.

Deke elime bir dolar tutuşturdu. "Biralar benden, gidip alması senden. Anlaştık mı?"

Bara gidip iki Buckhorn ısmarladım.

"Buck alacağını bilseydim seni yollamaz kendim giderdim," dedi Deke. "Bu at sidiğinden farksız."

"Benim hoşuma gidiyor," dedim. "Zaten sen normalde evde içmiyor musun? Barlardaki eşek sayısı benim katlanabileceğimden fazla demiştin bir keresinde yanlış hatırlamıyorsam."

"Öyle ama şimdi meselemiz bu değil. Asıl niyetimin bira içmek olmadığını tahmin etmişsindir." Sadie bizi göremeyeceği için duygularını kontrol altında tutmayı bırakmıştı. Öfkeden kuduruğunu görebiliyordum. "Frank Miller'ın suratına bir yumruk atmak ve Jessica Caltrop'un poposunu tekmelemek istiyorum." İsim ve sima olarak tanıdıktılar ama asgari ücretle çalışan zavallılardan olduğumdan ikisiyle de tanışmamıştım. Miller ve Caltrop, Denholm Lisesi'nin yönetim kurulunun üçte ikisiydi.

"Devamını da getir istersen," dedim. "Hazır ağzını açmışken Dwight Rawson'a da ne yapacağını söyle. Kurulun üçüncü üyesi o değil mi?"

"Rawlings," dedi Deke huysuz huysuz. "Onunla bir derdim yok. Bizden yana oy kullandı."

"Neden bahsettiğini anlamıyorum."

"Yaz ortası olmasına rağmen, boş olacağı halde cümbüş için spor salonunu kullanmamıza izin vermiyorlar."

"Lütfen şaka yaptığını söyle?" Sadie bana kasabadaki bazı unsurların ona karşı cephe alabileceklerini söylemişti ama ona inanmamıştım. Budala Jake Epping, hâlâ yirmi birinci yüzyılla ilgili bilimkurgu fantezilerine dört elle sarılıyor.

"Evlat, keşke şaka yapıyor olsaydım. Yangın sigortasıyla ilgili endişeleri varmış. Kaza geçiren bir öğrencimiz için yardım gecesi düzenlediğimizde sigorta için endişelenmediklerini hatırlattım. O zaman Caltrop denen kadın, 'Ah evet Deke ama o olay okul dönemindeydi,' dedi. Lafa bak... Endişeleri varmış... Bence asıl mesele yangın sigortası değil, okuldaki eğitmenlerden birinin suratının evli olduğu adam tarafından parçalanmasının nasıl karşılanacağı. Olayın gazetelere, hatta Dallas televizyon kanallarına düşmesinden korkuyorlar."

"Nasıl böyle şeyleri umursayabilirler?" diye sordum. "O... Tanrım, Deke, adam buralı bile değildi! Georgia'dandı!"

"Önemli olan nereli olduğu değil, burada ölmüş olması. Okulun ününü lekeleyeceğini düşünüyorlar. Ve kasabanın. Ve kendilerinin."

Dudaklarımdan ciyaklamayı andıran bir ses döküldü, yetişkin bir erkeğe yakışacak bir ses değildi ama engel olamadım. "Bunun hiçbir mantığı yok!"

"Bu utançtan kurtulmak için ellerinde olsa Sadie'yi kovarlardı. Kovamayacakları için çocuklar Clayton'ın yüzüne ne yaptığını görmeden önce istifa edeceğini umuyorlar. Lanet olası kasaba ikiyüzlülüğü! Yirmilerindeyken Fred Miller ayda iki kere Nuevo Laredo'daki kerhanelere giderdi. Babasından para koparabilirse daha da sık. Jessica Caltrop'un da Sweetwater çiftliğinden Jessie Trapp olduğu günleri, on altı yaşında şişmanlayışını ve dokuz ay sonra yeniden zayıflayışını gayet iyi hatırlıyorum. İstesem ikisinin de yüzünü kızartabilirdim. Fazla uğraşmam bile gerekmezdi."

"Eski kocasının deliliği için Sadie'yi suçluyor olamazlar ya?"

"Büyü artık George. Bazen uzaydan gelmişsin gibi konuşuyorsun. Ya da taşralıların mantıklı düşündüğü bir yerden. Onlar için konu seksle ilgili. Fred ve Jessica gibiler için her şey, her zaman seksle ilgilidir. Böyle bir olay olduğunda her zaman kadın suçludur. Öne çıkıp bunu söylemezler ama kalplerinde erkeklerin canavar olduğuna ve onları dizginlemenin kadınların görevi olduğuna inanırlar. Bunu beceremeyen kadınların da başlarının çaresine bakmaları gerekir. İnan bana, bunun yanlarına kalmasına izin vermeyeceğim."

"Vermek zorundasın," dedim. "Vermezsen hınçlarını Sadie'den çıkarabilirler. Ve Sadie şimdilerde çok kırılgan. Böyle bir olay bütün dengesini altüst edebilir."

"Evet," dedi. Gömlek cebinden piposunu çıkardı. "Farkındayım. Yalnızca öfkemi kusuyordum. Ellie, dün Grange Salonu'nu işletenlerle konuştu. Gösteriyi orada sergilememize izin verecekler. Salon okulunkinden büyük, ne de olsa balkonu var."

"Buna da şükür," dedim rahatlamış olarak. "En azından birilerinin sağduyulu davrandığını görmek güzel."

"Sorun şu ki, iki gece için dört yüz dolar istiyorlar. İki yüzü ben bulursam, kalan iki yüzü bulabilir misin? Gösterinin gelirinden o parayı çıkarman mümkün değil; çünkü paranın tamamını Sadie'nin hastane masraflarına harcayacağımızı garanti ettik."

Sadie'nin hastane masraflarının ne tutacağını gayet iyi biliyordum; boktan sigortası karşılamadığı için üç yüz dolar hastane ücretini ben ödemiştim. Ellerton'ın iyi niyetine ve yaptığı indirimlere rağmen masraflar gittikçe artıyordu. Bana gelirsek, henüz dibe vurmamıştım ama dip görünmüştü.

"George? Ne diyorsun?"

"Yarı yarıya," dedim.

"O zaman sidiği andıran biranı bitir. Kasabaya dönmek istiyorum."

3

Çıkarken salaş barın kapısına yapıştırılan afiş gözüme ilişti:

YÜZYILIN BOKS MAÇINI KAPALI DEVRE TELEVİZYONDAN İZLEYİN!
MADISON SQUARE GARDEN'DAN CANLI YAYIN!
DALLAS'IN BAĞRINDAN ÇEKİÇ TOM CASE, DICK TIGER'A KARŞI!
DALLAS ODİTORYUMU
29 AĞUSTOS PERŞEMBE
BİLET SATIŞI BURADA YAPILMAKTADIR

Altında geleneklere uygun şekilde yumruklarını havaya kaldırmış belden yukarısı çıplak iki iriyarı adam vardı. Biri genç ve yarasız beresizdi. Diğeri daha yaşlıydı ve görünüşe göre burnu birkaç kere kırılmıştı. Ne var ki, beni durduran isimleriydi, onları bir yerlerden hatırlıyordum.

"Aklına bile getirme," diyen Deke başını iki yana salladı. "Bir pit bull ile spaniel'ın dövüşü bile bundan daha fazla spor sayılır. Üstelik yaşlı bir spaniel'dan bahsediyorum."

"Gerçekten mi?"

"Tommy Case yürekli bir boksördür ama o yürek artık kırk bir yaşında. Kırk bir yaşındaki bir vücudun içinde. Adamın bira göbeği var ve çevik olduğu söylenemez. Tiger ise genç ve hızlı. Oyuna getirilmezse bir iki yıla varmadan şampiyon olur. Bu arada formunu koruması için onu Case gibi işi bitmiş boksörlerle eşleştiriyorlar."

Kulağa Rocky Balboa ile Apollo Creed'in dövüşü gibi geliyordu ama neden? Çünkü bazen hayat, sanatı taklit eder.

"Şimdi de oditoryumda televizyon izletmek için para alıyorlar," dedi Deke. "Bakalım daha neler göreceğiz."

"Gelecek bunlarda," dedim.

"Muhtemelen biletler tükenir. En azından Dallas'ta. Ama bu Tom Case'in dünün hikâyesi olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Tiger onu parçalara ayıracak. Grange için para bulabileceğine emin misin George?"

"Kesinlikle."

4

O haziran bir garipti. Bir taraftan ilk *Cümbüş*'ü koyan ekiple çalıştığım için heyecanlıydım. Harika bir dejavu gibiydi. Diğer taraftan kendimi sürekli Lee Harvey Oswald'ı tarih denkleminden çıkarmayı isteyip istemediğimi sorgularken buluyordum. Mesele cesaret değil -bir kötü adamı öldürmüştüm, hem de soğukkanlılıkla- elimde olduğu halde Oswald'ın gitmesine izin vermemdi. Kendimi bunu belirsizlik prensibi yüzünden yaptığıma, ailesi yüzünden olmadığına ikna etmeye çalışıyordum ama elleriyle şişkin karnını tutan Marina'nın gülümseyen yüzü gözümün önünden gitmiyordu. Adamın günah keçisi olabileceğini düşünmeye başlamıştım. Ekimde döneceğini hatırlattım kendime, sonra da bunun neyi değiştireceğini sordum. Karısı hâlâ hamile olacaktı ve suikastı tek başına gerçekleştirip gerçekleştirmediği konusundaki belirsizlik de ortadan kalkmamıştı.

Bu arada bir de Sadie'nin ağır aksak ilerleyen nekahet dönemini düşünmem gerekiyordu. Ödenmesi gereken faturalar, doldurulması gereken sigorta formları (bürokrasi 1963'te de, 2011'de olduğu kadar çıldırtıcıydı) ve provalar.

Doktor Ellerton tek bir provaya katılabildi ama çabuk öğrendiği için Dans Eden Tay Bertha'yı büyük bir uyum içinde hareket ettirdiler. Provalardan sonra bana başka bir cerrahı çağırmayı istediğini söyledi, Massachusetts Devlet Hastanesi'nden bir plastik cerrahi uzmanı. Ağırlığını kalbimde hissederek de olsa ona bir cerrah daha getirmenin iyi bir fikre benzediğini söyledim.

"Ücretini karşılayabilecek misiniz?" diye sordu. "Mark Anderson ucuz değildir."

"Bir yolunu buluruz," dedim.

Gösteri tarihi yaklaşırken Sadie'yi provalara davet ettim. Önceden kostümlü provalardan en az birine geleceğine söz vermiş olsa da nazikçe beni reddetti. Ender olarak evden çıkıyor ve çıktığında da en fazla arka bahçeye gidiyordu. John Clayton yüzünü parçalayıp kendi boğazını kestiğinden beri ne okula gitmiş ne kasabaya inmişti.

5

12 Temmuz'da sabah ve öğlen, Grange Salonu'ndaki teknik provalardaydım. Organizatörlüğe çabucak alışan Mike Coslaw bana cumartesi gecesinin biletlerinin tükendiğini ve bu geceki şovun da yüzde doksan dolu olduğunu söyledi. "Doğrudan kapıya gelecekler olacaktır. Bu gece de kapalı gişe oynayacağız Bay A. Her şeyine bahse varım. Umarım Bobbi Jill ve ben gösteriyi mahvetmem."

"Bobbi Jill ve ben gösteriyi mahvet*meyiz*, diyecektin Mike. Mahvetmeyeceğinize eminim."

Her şey yolundaydı. Ama Ellen Dockerty'nin arabasını Bee Tree Yolu'ndan çıkarken gördüğümde artık eskisi kadar yolundaymış gibi gelmedi. Sadie, salonun penceresinin önünde oturmuş ağlıyordu, sağlam yanağı yaşlarla ıslanmıştı.

"Ne var?" diye sordum. "Ellen sana ne söyledi?"

Sadie gülümseyerek beni şaşırttı. Dudağının bir kenarı kıpırdamadığından yamuk bir gülümsemeydi ama garip bir çekiciliği vardı. "Sadece doğruları. Lütfen endişelenme. Sana bir sandviç yapayım da bana provaların nasıl gittiğini anlat."

Ben de öyle yaptım. Elbette endişeleniyordum ama endişelerimi kendime sakladım. Okul müdireleriyle ilgili düşüncelerimi de. O akşam saat altıda Sadie kıyafetimi kontrol etti ve ceketimin omzundan hayali veya gerçek tozları silkeledi. "Sana bacağını kır derdim ama belli olmaz, gidip gerçekten kırabilirsin."

Eski kotlarını ve zayıfladığını gizleyen bol bir bluz giymişti. İlk *Jodie Cümbüşü*'nde giydiği elbise geldi aklıma. Hoş bir elbise giymiş hoş bir kadın. Ama o, o zamandı. Bugün bir taraftan bakıldığında hâlâ hoş olan o kadın perde açıldığında evde oturmuş *Route 66*'nın tekrar yayınlarını izliyor olacaktı.

"Sorun ne?" diye sordu.

"Senin de orada olmanı dilerdim."

Bu sözleri söyler söylemez pişman oldum ama beklediğim gibi bir tepki vermedi. Gülümsemesi kaybolur gibi oldu, sonra geri geldi. Ufak bir bulut güneşin önünden geçer ya, öyle işte. "Sen orada

olacaksın. Demek ki ben de orada olacağım." Tek gözüyle utangaç bir edayla bana baktı. "Eğer beni seviyorsan."

"Seni çok seviyorum."

"Evet, sanırım seviyorsun." Dudağımın kenarını öptü. "Ben de seni seviyorum. Öyleyse bacaklarını kırmadan eve dön ve herkese teşekkürlerimi ilet."

"Tamam. Evde tek başına kalmaya korkmuyorsun ya?"

"İdare ederim." Sorumu yanıtlamamıştı ama şimdilik elinden gelenin en iyisi buydu.

6

Mike kapıya gelenler konusunda haklıydı. Gösteriye dört saat kala cuma akşamının bütün biletleri tükendi. Sahne amirimiz Donald Bellingham, sekizde ışıkları kıstı. Orijinal gösterinin sonundaki pasta savaşından sonra bu sefer insanları hayal kırıklığına uğratmaktan korkuyordum (pasta savaşı sadece cumartesi gösterisinde tekrarlanacaktı; çünkü cuma gösterisinden sonra bir de bütün gece sahneyi ve ilk sıraları temizlemek istemiyordum) ama öyle bir şey olmadı. Benim için komedinin zirveye ulaştığı nokta, dans eden attı. Bir ara atın kafasını kontrol eden koç Borman kendini o kadar kaptırdı ki, az kalsın boogie yaparken Bertha'yla sahnenin kenarından aşağı düşecekti. Seyirciler o anın da gösterinin parçası olduğuna inandıklarından deliler gibi alkışladılar. Bense kalp krizi geçirmek üzereydim. Donald Bellingham kuliste durmuş, katıla katıla gülerken, kalbim deliler gibi çarparak sahneye bakıyordum.

Gecenin en önemli anı seyircilerin alkışları eşliğinde Mike ve Bobbi Jill'in el ele sahneye çıkışıydı. Bobbi Jill seyircilere döndü. "Bayan Dunhill nezaketi ve yardımseverliğiyle bana çok iyi örnek oldu. Yardıma ihtiyacım olduğunda bana yardım etti ve şimdi yapacağımız dansı öğrenmemi de ona borçluyum. Gelip yardımseverliğinizi gösterdiğiniz için hepinize teşekkür ederiz, değil mi Mike?"

"Hepiniz harikasınız," dedi genç adam.

Sahnenin soluna baktı. Pikabın yanındaki Donald'a iğneyi bırakmasını işaret etti. Donald'ın babası bu sefer plaklarının ödünç alındığını gayet iyi biliyordu; çünkü o da seyircilerin arasındaydı.

Glen Miller'ın "In the Mood" parçasının melodisi salonu kaplarken, seyirciler alkışlarıyla ritim tutmaya başladı ve Mike Coslaw ile Bobbi Jill Allnut, Sadie veya Christy'yle yaptıklarımdan çok daha karmaşık bir Lindy dansına başladı. Gençlikleri, neşeleri ve heyecanları danslarına işlemişti. Mike'ın, Bobbi Jill'in elini sıkıp dönüp bacaklarının arasından geçmesini işaret ettiğini gördüğümde, yeniden Derry'ye, Bevvie ve Richie'nin dansına döndüm.

Hepsi aynı bütünün parçaları, diye geçirdim içimden. *Mükemmele o kadar yakın bir yankı ki, hangisinin gerçek hangisinin yankı olduğunu kestirmek imkânsız.*

Bir an için her şey apaçık ortadaydı ve böyle olduğu zamanlarda gözünüz artık dünyayı görmez. Hepimiz içten içe bu gerçeği bilmiyor muyuz? Hayat dediğin dişlilerden ve çarklardan ibaret hayali bir saati andırsa da, aslında birbiriyle uyumlu bağırışlardan ve yankılardan oluşan bir mekanizma değil mi? Ötesinde ne var? Altında ve etrafında? Kaos. Fırtınalar. Çekiçli adamlar, bıçaklı adamlar, silahlı adamlar. Ezemediklerini bozan ve anlayamadıklarını küçümseyen kadınlar. Ortasında ölümlülerin karanlığa meydan okurcasına dans ettikleri aydınlık bir sahne ile korku ve acı dolu bir evren.

Mike ve Bobbi Jill kendi zamanlarında dans ettiler. Yıl 1963'tü. Diz boyu eteklerin, tüplü televizyonların, asker tıraşlı erkeklerin çağıydı. Başkan Kennedy nükleer testleri yasaklayan anlaşmayı imzalayacağına söz verdiği ve gazetecilere, "ordunun Güneydoğu Asya'daki eski kavgaları canlandırmasına izin vermeye niyeti olmadığını" söylediği gün de dans ediyorlardı. Onlardan önce Bevvie ve Richie'nin dans ettiği gibi, Sadie ve benim dans ettiğimiz gibi dans ediyorlardı ve çok güzeldiler. Kırılganlıklarına rağmen değil, kırılganlıkları yüzünden seviyorum onları. Hâlâ seviyorum.

Mükemmel bir şekilde dansı tamamladılar, ellerini havaya kaldırıp seyircilere döndüler. Herkes ayağa fırlamıştı. Mike kırk saniye kadar alkışlamalarına izin verdikten sonra ellerini kaldırıp seyircileri susturdu.

"Birkaç söz söylemesi için yönetmenimiz George Amberson'u sahneye çağırıyorum. Bu gösterinin yaratılmasına büyük katkısı oldu, alkışlarınızla..."

Yeniden canlanan alkışlar arasında sahneye çıktım. Mike'ın elini sıkıp Bobbi Jill'in yanağını okşadım. Koşar adım sahneden uzaklaştılar. Sessizliği sağlamak için önceden prova ettiğim konuşmama başladım, Sadie'nin o gece aramızda olamadığını ama geldikleri için hepsine teşekkür ettiğini söyledim. Kitlelere konuşma yapmaya alışkın herkes, seyirciler arasındaki belli kişilere odaklanmanın önemini bilir. Ben de *American Gothic* dergisindeki anne baba karakterlerine benzeyen bir ikiliye konsantre oldum. Üçüncü sırada oturan Fred Miller ve Jessica Caltrop, Sadie'nin eski kocasının saldırısına uğrayışının hasıraltı edilmesi gerektiğine inanan ve okulun spor salonunu kullanmamıza izin vermeyen yönetim kurulu üyeleri.

Dördüncü cümleme doğru şaşkınlık nidalarıyla konuşmam bölündü. Bunu alkışlar takip etti - başlangıçta tek tüktü, sonra tam bir gürlemeye dönüştü. Seyirciler yeniden ayağa fırladı. Tüy kadar hafif, kırılgan bir el koluma dokunana dek neler olduğunu anlayamadım. Başımı çevirdiğimde kırmızı elbisesi içindeki Sadie'yi gördüm. Saçını toplayıp parlak tokalarla tutturmuştu. Yüzünün -iki tarafının da- apaçık ortada olduğunu fark ettiğimde şok geçirdim. Açıkça sergilendiğinde yüzündeki yara korktuğum kadar kötü görünmüyordu - bunun altında derin anlamlar yattığına eminim ama o an hiçbir şey düşünemeyecek kadar şaşkındım. Elbette ne dikiş izlerine ve kesiğe, ne de sarkan et parçasına ve artık sağ gözüyle uyum içinde olmayan sol gözüne bakmak kolay değildi. Ama katlanılamaz bir yanı da yoktu.

Sadie'nin yüzünde etkileyici bir gülümseme vardı. O, benim için Truvalı Helen'den farksızdı. Ona sarıldım, o da bana sarıldı. Hem ağlıyor hem gülüyordu. Bütün vücudu gergindi. Seyircilere döndüğümüzde Miller ve Caltrop haricinde herkes ayağa kalkmış alkışlıyordu. İkili etraflarına bakınıp sadece kendilerinin oturduğunu görünce isteksizce diğerlerine katıldılar.

"Hepinize teşekkür ederim," dedi Sadie alkışlar dindiğinde. "Yürekten teşekkürler. Özellikle buraya gelip gözlerinizin içine

bakmazsam hayatım boyunca buna pişman olacağımı söyleyen Ellen Dockerty'ye teşekkür etmek istiyorum. Ve en çok da..."

Kısacık bir tereddüt. Seyircilerin bir şey anlamadığına emindim ama Sadie'nin beş yüz kişiye gerçek adımı söylemesine ramak kaldığını fark etmiştim.

"... George Amberson'a. Seni seviyorum George."

Bu sözler kalabalığı kırdı geçirdi. Bilgelerin bile hiçbir şeyden emin olmadığı karanlık zamanlarda ilanıaşklar insanları her zaman derinden etkiler.

7

Ellen yorgunluktan ölen Sadie'yi on buçukta eve götürdü. Mike'la birlikte gece yarısı Grange Salonu'nun ışıklarını kapayıp dışarı çıktık. "Partiye gelecek misiniz Bay A? Al, lokantayı saat ikiye kadar açık tutacağını söyledi. Bir iki fıçı bira getirecek. Alkol izni yok ama kimsenin onu tutuklayacağını sanmıyorum."

"Bunu pas geçeceğim," dedim. "Yorgunluktan ölüyorum. Yarın görüşürüz Mike."

Eve gitmeden önce Deke'e uğradım. Pijamalarıyla verandada oturmuş son piposunu içiyordu.

"Özel bir geceymiş," dedi.

"Evet."

"O genç kadın hepsine günlerini göstermiş."

"Gösterdi."

"Doğru olanı yapacak mısın evlat?"

"Deneyeceğim."

Başını salladı. "Bu kadarını hak ediyor, hele son kocasından sonra. Şimdilik iyi gidiyorsun." Chevy'me baktı. "Sanırım bu gece arabanı alıp evinin önüne park edebilirsin. Gösteriden sonra kimsenin itiraz edeceğini sanmıyorum."

Haklı olabilirdi ama tedbirli davranmanın akıllıca olacağına karar verip arabayı Deke'te bıraktım. İçimdeki fırtınaların dinmesi için zamana ihtiyacım vardı. Sürekli Sadie'nin spot ışıkları altındaki hali gözümün önüne geliyordu. Kırmızı elbise. Zarif boynu. Pürüzsüz yanağı... ve yaralı olan.

Bee Tree Yolu'na varıp içeri girdiğimde yatağımın katlanıp kaldırıldığını gördüm. Ne anlam vereceğimi bilemeyerek şaşkın şaşkın etrafa bakındım. Derken Sadie yatak odasından bana seslendi – gerçek adımla. Yumuşacık bir ses...

Lamba açıktı, ışık çıplak omuzlarını ve yüzünün sağlam tarafını aydınlatıyordu. Gözleri parlıyordu. "Ait olduğun yer burası," dedi. "Seni burada istiyorum. Sen de istiyor musun?"

Giysilerimi çıkarıp yanına uzandım. Eli örtülerin altında dolaşıp beni buldu ve okşadı. "Aç mısın? Açsan senin için pastam var."

"Ah Sadie, açlıktan ölüyorum."

"O zaman ışığı kapa."

8

Sadie'nin yatağındaki o gece hayatımın dönüm noktalarından biriydi – sadece John Clayton defterini kapadığı için değil, bize ikinci bir şans sunduğu için de.

Seviştikten sonra, deliksiz bir uyku çektim. Sabah sekizde uyandım. Güneş doğmuştu ve mutfak radyosundan Angels grubunun "My Boyfriend's Back" şarkısı duyuluyordu. Kızarmış jambon kokusu aldım. Birazdan beni masaya çağıracaktı ama henüz değil. Henüz değil.

Ellerimi başımın arkasına koymuş tavanı izlerken nasıl bu kadar aptal olabildiğimi düşündüm. Lee'nin elini kolunu sallaya sallaya New Orleans otobüsüne binmesine nasıl izin vermiştim? Üstelik bütün sorunlarımı kökünden çözmenin yolu tam karşımda dururken. George de Mohrenschildt'in Edwin Walker'a düzenlenen suikast girişiminde dengesiz bir adamı ikna etmekten daha büyük bir rol oynayıp oynamadığını mı merak ediyordum? Eh, bu sorunun yanıtını bulmanın çok daha kolay bir yolu yok muydu?

Mohrenschdilt yanıtı biliyordu, öyleyse ben de gidip ona soracaktım.

9

Sadie, Clayton'ın hayatımızı altüst ettiği geceden beri ilk kez doğru düzgün yemek yiyordu. Ben de karnımı tıka basa doldurdum. Birlikte on iki yumurtayı, kızarmış ekmekleri ve jambonları mideye indirdik. Kirli tabakları lavaboya bıraktığımızda, ikinci kahvesiyle birlikte sigarasını içerken ona bir şey sormak istediğimi söyledim.

"Sorun bu geceki gösteriye gelmemle ilgiliyse bunu ikinci kez yapabileceğimi sanmıyorum," dedi.

"Hayır, başka bir konu. Ama hazır konusu açılmışken, Ellie seni nasıl ikna etti?"

"Kendine acımayı bırakıp gösteriye katılmanın zamanı geldi dedi."

"Sert konuşmuş."

Sadie yüzünün yaralı tarafındaki saçları çekiştirdi – alışkanlıktan. "Bayan Ellie üstü kapalı cümlelerin ve kibar ifadelerin kadını değildir. Buraya gelip saklanmayı kesmem gerektiğini söylemesi beni sarsmadı mı? Evet, sarstı. Haklı mıydı? Evet, haklıydı." Saçıyla oynamayı kesip bukleleri elinin tersiyle arkaya ittirdi. "Bundan sonra biraz düzelse de hep böyle görüneceğim, bu yüzden alışsam iyi olacak. Önemli olanın iç güzellik olduğunu söyleyen deyişin doğru olup olmadığını keşfedeceğim anlaşılan."

"Ben de seninle bunu konuşmak istiyordum."

"Tamam." Sigarasının dumanını burnundan üfledi.

"Ya sana, seni doktorların yüzündeki yarayı çok daha iyi düzeltebilecekleri bir yere götürebileceğimi söylersem? Mükemmel olmayacaktır ama Doktor Ellerton ve ekibinin yapabileceğinden daha iyisini yapacaklarına eminim. Gider miydin? Asla geri dönemeyeceğimizi bilsen bile benimle gelir miydin?"

Kaşlarını çattı. "Teorik mi konuşuyoruz?"

"Aslında hayır."

Sigarasını yavaşça söndürüp söylediklerimi tarttı. "Bayan Mimi'nin deneysel kanser tedavileri için Meksika'ya gitmesi gibi bir şeyden mi bahsediyorsun? Çünkü oradaki doktorların..."

"Amerika'dan bahsediyorum hayatım."

"Amerika ise neden dönemeyeceğimizi anlamıyorum..."

"İşte sana hikâyenin kalanı: Ben seninle veya sensiz gitmek zorunda kalabilirim."

"Asla geri dönemeyecek misin?" Bir anda alarma geçmişti.

"Asla. Açıklanması güç nedenlerden ötürü ikimiz de asla dönemeyiz. Herhalde delirdiğimi düşünüyorsun."

"Delirmediğini biliyorum." Gözlerinde şüphe kırıntıları olsa da tereddüt etmeden konuşmuştu.

"Kanun kuvvetlerinin onaylamayacağı bir şey yapmam gerekebilir. Aslında yapacağım şey herkesin iyiliği için ama kimse bana inanmayacaktır."

"Bunun... Adlai Stevenson hakkında söylediklerinle bir ilgisi var mı? Savaşla?"

"Bir bakıma, aklıma takılan mesele şu: Yapmam gereken şeyi kimsenin dikkatini çekmeden yapabilsem ve burada kalabilsem bile, senin durumun değişmeyecek. Yüzün yaralı kalacak. Ama benimle gelirsen, gideceğimiz yerde Ellerton'ın hayal bile edemeyeceği tıbbi imkânlar var."

"Ama asla geri dönemeyeceğim." Benimle konuşmuyordu; sadece kafasını toplamaya çalışıyordu.

"Dönemeyeceksin." Her şey bir tarafa, 9 Eylül 1958'e geri dönersek o dünyada zaten bir Sadie Dunning olacaktı. İki Sadie karşılaşırsa neler olacağını düşünmek istemiyordum.

Kalkıp pencereye gitti. Sırtı bana dönük olarak bir süre orada durdu. Bir şeyler söylemesini bekledim.

"Jake?"

"Evet hayatım."

"Geleceği görebiliyor musun? Görebiliyorsun değil mi?"

Hiçbir şey söylemedim.

Alçak sesle devam etti. "Gelecekten mi geldin?"

Hiçbir şey söylemedim.

Pencereye sırtını döndü. Yüzü bembeyazdı. "Jake, öyle mi?"

"Evet." Üzerimden büyük bir yük kalkmıştı. Ama aynı zamanda korkuyordum. İkimiz için de ama en çok onun için.

"Ne kadar... ne kadar gelecekten?"

"Tatlım bunları bilmek istediğine..."

"İstiyorum. Kaç yıl?"

"Neredeyse kırk sekiz yıl."

"Ben ölmüş müydüm?"

"Bilmiyorum. Bilmek de istemiyorum. Biz bugünü konuşuyoruz. Bizi."

Söylediklerimi düşündü. Yara izlerinin etrafındaki deri beyazlamıştı. Yanına gitmek istiyor ama kımıldamaya korkuyordum. Çığlık atıp benden kaçar mıydı?

"Neden geldin?"

"Birinin bir şey yapmasını engellemek için. Mecbur kalırsam onu öldüreceğim. Eğer öldürülmesi gerektiğine emin olabilirsem. Henüz bunu yapmayı başaramadım."

"Bahsettiğin mesele bu muydu?"

"Dört ay sonra, biri başkanı öldürecek. John Kennedy'yi öldü..."

Dizleri tutmaz oldu ama düşmeden önce onu yakalamama yetecek kadar uzun süre ayakta kalmayı başardı.

10

Sadie'yi kucağıma alıp yatak odasına taşıdım ve banyoya gidip ıslak bir bezle geri döndüm. İçeri girdiğimde çoktan gözlerini açmıştı. Yüzünde çözemediğim bir ifadeyle bana bakıyordu.

"Sana anlatmamalıydım."

"Belki," dedi ama yanına oturduğumda benden kaçmadı. Soğuk bezle yüzüne kompres yaptığımda dudaklarından memnun bir mırıltı döküldü. İşim bittiğinde yüzünde ciddi bir ifadeyle bana baktı. "Bana gerçekleşecek bir şey söyle. Sana inanmak için buna ihtiyacım var. Adlai Stevenson ve Rus yetkiliye ettiği laf gibi bir şey."

"Yapamam. Ben Amerikan Tarihi değil İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunuyum. Lisede Maine Tarihi'ni öğrenmiştim -zorunlu dersti- ama Teksas hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Ben..." Derken bir şey bildiğimi hatırladım. Al Templeton'ın defterindeki bahis bölümündeki son maddeyi biliyordum; çünkü daha yeni kontrol etmiştim. Bütçe darlığı çekmen ihtimaline karşı, diye yazmıştı.

"Jake?"

"Gelecek ay Madison Square Garden'da yapılacak maçı kimin kazanacağını biliyorum. Boksörün adı Tom Case ve Dick Tiger'ı beşinci rauntta yenecek. Öyle olmazsa deli doktorlarını çağırırsın. Ama o zamana kadar aramızda kalsın, olur mu? Pek çok şey buna bağlı."

"Evet, bunu yapabilirim."

11

İkinci gösteriden sonra Deke'in veya Bayan Ellie'nin karşıma dikilmesini ve beni aklımı kaçırmakla itham etmelerini bekledim. Ama öyle bir şey olmadı. Sadie kimseye söylememişti. Eve döndüğümde masada *gece yarısı bir şeyler atıştırmak istersen beni uyandır* yazan bir not buldum.

Henüz gece yarısı olmamıştı ve Sadie uyumuyordu. Sonraki kırk dakika çok hoştu. Ardından, karanlıkta otururken, "Hemen karar vermem gerekiyor mu?" diye sordu bana.

"Hayır."

"Yani hemen şimdi bu konuyu konuşmamız gerekmiyor."

"Hayır."

"Belki dövüşten sonra. Bana bahsettiğin maçtan."

"Belki."

"Sana inanıyorum Jake. Belki ben de delirmişimdir ama sana inanıyorum ve seni seviyorum."

"Ben de seni seviyorum."

Gözleri karanlıkta parlıyordu - badem şeklindeki güzel gözü ve sarkmış olan. "Başına kötü bir şey gelmesini istemiyorum, mecbur kalmadığın sürece bir başkasını incitmeni istemiyorum. Hele yanlışlıkla. Asla. Söz veriyor musun?"

"Evet." Bu sözü vermek kolaydı. Lee Oswald'ın hayatta olmasının yegâne sebebi emin olmadan harekete geçmek istememedi.

"Dikkatli davranacak mısın?"

"Evet. Çok dikkatli..."

Dudaklarıma bir öpücük kondurdu. "Çünkü nereden gelmiş olursan ol, benim sensiz bir geleceğim olamaz. Şimdi uyuyalım."

12

Sohbetin ertesi sabah devam edeceğini düşünmüştüm. Soru sorarsa gelecekle ilgili neler anlatabileceğimi kestirmeye çalışıyordum ama ona hiçbir şey anlatmam gerekmedi; çünkü soru sormadı. Sadie Dunhill Yardım Gösterisi'nde ne kadar para toplandığını sordu. Üç bin doların biraz üzerinde olduğunu söyledim. Lobideki bağış kutusundan gelenler de eklenince rakam beklediğimizin üstüne çıkmıştı. Başını geriye devirip bir kahkaha attı. Üç bin dolar bütün faturaları ödemeye yetmezdi ama kahkahasını duymak milyonlara bedeldi... Geleceğe gideceksek buna niçin zahmet ediyoruz gibisinden bir şeyler söylediğini duymaktan çok daha iyiydi. Çünkü bana inansa da gitmek istediğine ikna olmamıştım ve onu götürmek istediğime emin değildim.

Onunla olmak istiyordum elbette, sonsuza kadar veya ömrümüz yettiğince ama 63'te kalmamız daha iyi olabilirdi. 63'te daha mutlu olabilirdik. 2011'e uyum sağlayamamasından, şortları ve bilgisayar ekranlarını şaşkınlıkla ve korkuyla süzmesinden korkuyordum. Asla ona el kaldırmaz veya bağırmazdım ama sonunda benim Marina Prusakova'ma, vatanından sonsuza dek kopmuş, garip bir hayata mahkûm edilmiş yalnız bir kadına dönüşebilirdi.

13

Jodie'de Al'ın defterindeki son tüyoyu nasıl değerlendirebileceğimi bilebilecek tek bir kişi vardı. Emlakçı Freddy Quinlan. Haftada bir evinde potu bir onluktan poker oynanırdı. Ben de bir iki kere oynamıştım. Hem futbol hem de basketbol tahminlerinin tutmasıyla övünürdü. Benimle ofisinde görüşmeyi kabul etti; çünkü onun tabiriyle, hava golf oynanamayacak kadar sıcaktı.

"Ne kadarlık bir bahisten bahsediyoruz George? Orta halli bir şey mi, yoksa varını yoğunu yatıracak mısın?"

"Beş yüz dolar yatırmayı düşünüyorum."

Bir ıslık çalıp arkasına yaslandı ve ellerini göbeğinde birleştirdi. Saat sabahın dokuzuydu ama havalandırma tam güç çalışıyordu. "Bahsettiğin ciddi bir rakam. Bana da tüyo vermek ister misin?"

Bana bir iyilik yaptığına inandığımdan ona neye bahis oynayacağımı söyledim. Duyunca şaşkınlıktan kaşları o kadar havaya kalktı ki, neredeyse saçlarına yapışacaktı.

"Tanrı aşkına! Neden paranı sokağa atmıyorsun? Öylesi daha çabuk olur."

"İçime doğdu diyelim. Bence maçı Case kazanacak."

"George, adamım, beni dinle. Case-Tiger maçı spor müsabakası bile sayılmaz. Kapalı devre televizyon için düzenlenen deneme gösterilerinden. Listede bir iki güzel maç var ama bu maç şaka gibi. Tiger'a altı yedi raunt devam etmesini sonra da ihtiyarın işini bitirmesini söylemişlerdir. Tabii eğer..." Öne doğru eğildiğinde koltuğundan rahatsız edici bir gıcırtı yükseldi. "Tabii eğer aksi yönde bir şeyler duymadıysan." Arkasına yaslanıp dudaklarını büzdü. "İyi ama nasıl duymuş olabilirsin? Tanrı aşkına, Jodie'de yaşıyoruz. Ama duysan, bana söylerdin, değil mi?"

"Kesin bir şey bilmiyorum," dedim. Yüzüne baka baka yalan söylüyordum (üstelik hiç gocunmadan). "Sadece içime doğdu. Ama en son böyle hissettiğimde Korsanlar'ın Yankee'leri yeneceğine bahse girmiş ve kazanmıştım."

"İyi hoş da ne dendiğini bilirsin - durmuş bir saat bile günde iki kere doğru zamanı gösterir."

"Bana yardım edecek misin Fred?"

Yüzünde içimi rahatlatan bir gülümsemeyle paramı kaybetmek istiyorsam bana yardımcı olacağını söyledi. "Dallas'ta bu tür bir bahsi kabul edecek biri var. Adı Akiva Roth. Greenville Caddesi'ndeki İnanç Finans Şirketi'nden işlerini yürütür. Orayı beş altı yıl önce babasından devraldı." Alçak sesle devam etti. "Mafyayla bağlantısı olduğunu söylüyorlar." Daha da alçak sesle devam etti. "Carlos Marcello'yla."

Ben de bundan korkuyordum; çünkü Eduardo Gutierrez için de aynısı söylenirdi. Yine İnanç Finans Şirketi'nin önüne park edilmiş Florida plakalı Lincoln'ü düşündüm.

"Öyle bir yerde görülmek istediğimi sanmıyorum. Öğretmenliğe dönersem ayağıma dolanır. Yönetim kurulunun iki üyesi zaten bana düşman."

"Fort Worth'taki Frank Frati'yi deneyebilirsin. Rehinci dükkânı işletir." Yüzüme bakmak için öne eğildiğinde koltuk yeniden gıcırdadı. "Ne oldu? Şeytan mı yokladı?"

"Öyle sayılır. Bir Frati daha tanıyorum. O da rehinci dükkânı işletir ve bahisleri kabul ederdi."

"Herhalde ikisi de Romanya'daki aynı para aklama kabilesinden geliyordur. Her neyse, seninki gibi aptalca bir bahsi mutlaka kabul edecektir ama oranlar hak ettiğinden düşük olur. Gerçi Roth da düzgün bir oran teklif etmeyecektir ama Frank Frati'den daha iyisini verir."

"Ama Frank'in mafya bağlantısı yok. Doğru mu anlamışım?"

"Yanılmıyorsam yok ama kim bilir? Bahisçiler, ek iş olarak bunu yapanlar bile, sağlam pabuç değildir."

"Belki de öğüdünü dinleyip paramı cüzdanımda tutmalıyım."

Quinlan dehşete düşmüş gibi bana baktı. "Hayır, hayır, hayır, sakın. Bears'ın NFC'yi kazanacağına bahse gir. Büyük para kazanırsın. Garantili."

14

22 Temmuz'da Sadie'ye Dallas'ta işim olduğunu söyledim. Deke'ten ona göz kulak olmasını rica edebilirdim. Buna gerek olmadığını, başının çaresine bakabileceğini söyledi. Kendini toparlamaya başlamıştı. Yavaş yavaş eski haline dönüyordu.

Dallas'ta ne işim olduğunu sormadı.

İlk olarak kasa kiraladığım First Corn Bankası'na uğradım. Al'ın notlarını üç kere kontrol edip doğru hatırladığıma emin oldum. Evet, John Case maçı kazanacak, Dick Tiger'ı beşinci rauntta nakavt edecekti. Al, dövüşün sonuçlarını internetten bulmuş olmalıydı; çünkü maç zamanı gelmeden Dallas'tan ve muhteşem 60'lardan ayrılmıştı.

"Size yardımcı olabileceğim başka bir konu var mı Bay Amberson?" diye sordu beni kapıya kadar geçiren bankacı.

Eski dostum Al Templeton'a internet zırvaları yutturmamış olmaları için dua edebilirsin.

"Belki. Nerede bir kostümcü dükkânı bulabileceğimi biliyor musunuz? Yeğenimin doğum günü için sihirbaz kılığına girmeyi planlıyorum."

Bay Link'in sekreteri sarı sayfaları kontrol ettikten sonra, Young Sokağı'ndaki bir mağazanın adresini verdi. Orada ihtiyacım olan şeyleri bulabilirdim. O notu Neely Sokağı'ndaki daireye bıraktım - madem kirayı ödüyordum bari bir işe yarasın. Silahı da oraya, dolabın üst rafına koydum. Üst kat lambasından çıkardığım mikrofon, Japon malı kayıt cihazıyla beraber arabamın torpido gözündeydi. Jodie'ye dönerken onlardan kurtulacaktım. Artık bir işime yaramazlardı. Üst kattaki daire kimseye kiralanmamıştı ve ev ürkütücü ölçüde sessizdi.

Neely Sokağı'ndan ayrılmadan önce parmaklıklı bahçenin etrafını dolaştım. Üç ay önce Marina'nın, Lee'nin tüfekli fotoğrafını çektiği yere baktım. Toprak ve yabani otlardan başka görülecek bir şey yoktu. Derken, gitmeye hazırlanırken bir şey gözüme ilişti: Merdivenin altında kırmızı bir şey vardı. Bebeğin çıngırağı. Onu alıp arabamın torpido gözüne, mikrofonun yanına koydum. Ama mikrofonun aksine nedenini bilmesem de onu saklayacaktım.

15

Bir sonraki durağım George de Mohrenschildt'in eşi Jeanne'le ile birlikte yaşadığı Simpson Yolu'ndaki eviydi. Görür görmez kafamdaki görüşmeye uygun olmadığına karar verdim. Öncelikle Jeanne'in ne zaman evde olacağını ne zaman evde olmayacağını bilemezdim ve bu sohbetin iki erkek arasında kalması gerekiyordu. Ayrıca yeterince ıssız değildi. Yakınlarda zenci öğrencilerin gittiği Paul Quinn Koleji vardı ve yaz okulu muhtemelen başlamıştı. Çocuklar sürüler halinde ortalıkta dolaşmasalar da bisikletleriyle yanımdan geçen veya yürüyüp giden bir sürü çocuk görmüştüm. Kafamdaki planın aleyhine bir durum. Sohbetimizin gürültülü patırtılı geçmesi ihtimal dahilindeydi. Sohbetimizin, sohbet olmaması -en azından Merriam-Webster sözlüğünde verilen tanımıyla- bile mümkündü.

Gözüme bir şey ilişti. Mohrenschildt'lerin zarifçe havaya su fışkırtan fıskiyelerin küçük gökkuşakları yarattıkları bahçelerinde bir tabela vardı. 1963 seçim yılı değildi ama nisanın başlarında -tam da birinin General Edwin Walker'a ateş ettiği dönemlerde- beşinci bölge temsilcisi kalp krizinden ölmüştü. 6 Ağustos'ta koltuğuna kimin oturacağını tespit etmek için seçim yapılacaktı.

"BEŞİNCİ BÖLGE İÇİN JENKINS'İ SEÇİN! DALLAS'IN BEYAZ ATLI ŞÖVALYESİ, ROBERT "ROBBIE" JENKINS!" yazılıydı tabelada.

Gazetelere göre Jenkins, Walker ve Walker'ın ruhani danışmanlığını Rahip Hargis gibi düşünen bir sağcıydı. Robbie Jenkins eyaletlerin özerkliğini, okullarda ayrımcılığı ve Küba'ya ambargo getirilmesini öngören füze kalkanı projesini destekliyordu. Mohrenschildt'in "o güzel ada" dediğiyle aynı Küba'dan bahsediyorum. Tabela, beni Mohrenschildt konusunda yanılmadığıma inandırdı. Adam özünde hiçbir politik görüşü olmayan döneğin tekiydi. Kim hoşuna giderse veya kim cebine para koyarsa onu destekleyecek tiplerdendi. Lee Oswald para için işe girmiş olamazdı -o kadar yoksuldu ki onun yanında dilenciler bile zengin kalıyordu- ama kendini körü körüne sosyalizme adamışlığı, abartılı hırsları ve hayalleriyle birleşince belki de, Mohrenschildt'e gün doğmuştu.

Tek bir şeyden emindim: Lee hiçbir zaman bu çimenlerde dolaşmamış, yoksul ayaklarıyla bu evin halılarını kirletmemişti. Bu, Mohrenschildt'in öteki hayatıydı... Öteki hayatlarından biriydi. Hepsini birbirinden ayrı tuttuğu bir sürü hayatı olduğu hissine kapılmıştım. Ama bu, asıl soruyu yanıtlamıyordu: Canı, Edwin Walker adlı faşist canavara düzenlenen suikast girişiminde Lee'ye eşlik edecek kadar sıkılmış mıydı? Onu bu konuda tahmin yürütecek kadar tanımıyordum.

Ama tanıyacaktım. Kararımı vermiştim.

16

Frank Frati'nin rehinci dükkânının girişinde "GİTAR MERKEZİNE HOŞ GELDİNİZ" yazıyordu ve sergilenen bir sürü gitar var-

dı: Akustik gitarlar, elektrogitarlar, on iki telliler ve insana Mötley Crüe videolarını hatırlatan çift kasalı bir gitar. Elbette dükkânda başka ıvır zıvırlar da vardı - yüzükler, broşlar, kolyeler, radyolar, ufak ev aletleri. Benimle ilgilenen kadın şişko değil cılızdı, mor bir elbise değil, pantolon ve bluz giymişti. Ama yüzü Derry'de tanıştığım kadınınki gibi ruhsuzdu ve konuşmamız da neredeyse aynıydı. Memur mantığına yakın.

"Bay Frati'yle spor odaklı iyi bir iş fırsatını tartışmak istiyordum."

"Yani bahse mi gireceksin?"

"Polis misin?"

"Evet tabii, ben Dallas polis şefiyim. Gözlüğümden tanımadın mı?"

"Gözlük takmıyorsunuz ki hanımefendi."

"Çünkü kılık değiştirdim. Yaz ortasında neye bahse girmek istiyorsun şampiyon? Bahis oynanacak bir şey yok ki."

"Case-Tiger."

"Hangisine?"

"Case."

Kadın gözlerini devirip arkaya seslendi. "Gelsen iyi olur baba, oltana bir balık vurdu."

Frank Frati, Chaz Frati'nin en az iki katı yaşındaydı ama birbirlerine benziyorlardı. Akrabaydılar, elbette akrabaydılar. Eğer Maine'deki Derry şehrindeki bahisçimin soyadının da Frati olduğunu söylersem, hiç şüphesiz dünyanın ne kadar küçük olduğuna dair hoş bir sohbete başlardık.

Bunu yapmak yerine doğrudan pazarlığa geçtim. Tom Case'in Madison Square Garden'daki maçta Dick Tiger'ı yeneceğine beş yüz dolar bahse girebilir miydim?

"Elbette girebilirsin," dedi Frati. "Kıçına kızgın demir de sokabilirsin ama asıl soru şu: Bunu neden yapasın?"

Kızı şen şakrak bir kahkaha patlattı.

"Kaça kaç verirsiniz?"

Kızına baktı. Kızı ellerini havaya kaldırdı. Bir tarafta iki, diğer tarafta bir parmak.

"İkiye bir mi? Çok saçma!"

"Hayat zaten saçmadır dostum. İnanmıyorsan gidip bir Ionesco oyunu izle."

"Hadi ama Bay Frati. Bana yardımcı olun."

Hummingbird marka akustik gitarlardan birini alıp akort etmeye başladı. Ürkütücü bir hızla hem de. "O zaman bana sana yardımcı olmam için bir sebep bul veya basıp Dallas'a git. Orada bahis oynayabileceğin bir yer var..."

"Dallas'taki yeri biliyorum. Fort Worth'u tercih ederim. Eskiden burada yaşardım."

"Taşındığına göre özünde Tom Case'e para yatıracak kadar aptal biri değilsin demektir."

"Ya Case'in ilk yedi rauntta Tiger'ı nakavt edeceğine oynarsam? O zaman kaça kaç alırım?"

Adam kızına baktı. Kız bu sefer üç parmağını gösterdi.

"Ya Case'in ilk beş rauntta nakavt etmesine?"

Kız şöyle bir düşündükten sonra, dördüncü parmağını da kaldırdı. Daha fazla zorlamamaya karar verdim. Adımı bahis defterine yazdım ve üç yıl önce İnanç Finans Şirketi'nde bahis oynarken yaptığım gibi parmağımla Jodie'deki adresimi kapatarak ehliyetimi gösterdim. Ardından sahip olduğum tüm nakdin yaklaşık dörtte biri eden paraları adama verip fişimi aldım. 2.000 dolar Sadie'nin masraflarının bir kısmını ödemeye ve Teksas'ta beni idare etmeye yeterdi. Ayrıca nasıl Chaz Frati'nin zarar etmesini istememişsem, bu Frati'nin de zarar etmesini istemiyordum.

"Maçtan sonraki gün geleceğim," dedim. "Param hazır olsun."

Kız bir kahkaha atıp sigarasını yaktı. "Koro kızı da, rahibe öyle dememiş miydi?"

"Adın Marjorie olabilir mi?" diye sordum.

Ağzında sigarasıyla donup kaldı. "Nereden bildin?" Suratımda beliren ifadeyi görünce bir kahkaha attı. "Hayır, Wanda. Umarım bahisçiliğin isim tahmin etme becerinden iyidir."

Arabama giderken ben de aynı şeyi umuyordum.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

1

5 Ağustos sabahı doktorlar onu sedyeye yatırıp ameliyat odasına alana dek Sadie'yle kaldım. Doktor Ellerton yanında basket takımı oluşturacak sayıda doktorla ameliyathanede onu bekliyordu. Sadie'nin gözleri ameliyattan önce verilen uyuşturucu nedeniyle parlıyordu.

"Bana şans dile."

Eğilip onu öptüm. "İyi şanslar."

Üç saat sonra yüzünün sol tarafında yeni bandajlarla odaya geri getirilecekti -aynı oda, duvarda aynı fotoğraf, aynı gıcırdayan yatak- uyuyor, hatta horluyor olacaktı. Rhonda McGinley, geniş omuzlu hemşire, kurallara aykırı olduğu halde uyanana kadar onunla kalmama izin verdi. Geçmişte ziyaret saatleriyle ilgili kurallar şimdikinden çok daha katıydı. Eğer hemşirelerden biri sizden hoşlanırsa durum değişiyordu tabii.

"Nasılsın?" diye sordum Sadie'nin elini tutarken.

"Her tarafım ağrıyor ve uykuluyum."

"Uyumaya devam et tatlım."

"Belki gelecek sefer..." Uykuya daldığı için cümlesini tamamlayamadı. Gözleri kapandı ama kendini zorlayarak açtı onları. "... Daha iyi olur. Senin zamanında."

Sonra uyuyup beni düşüncelerimle baş başa bıraktı.

Hemşirelere ayrılan bölüme gittiğimde Rhonda, Doktor Ellerton'ın alt kattaki kantinde beni beklediğini söyledi.

"Bugün ve yarın Sadie'yi hastanede tutacağız," dedi doktor. "Yaranın mikrop kapmasını istemeyiz." (Sonradan bu sözleri çok düşündüm - komik olan ama aslında hiç komik olmayan şeylerden biri daha.)

"Nasıl gitti?"

"Beklediğimiz gibi. Ama Clayton'ın açtığı kesik çok derin. İyileşme durumuna göre ikinci ameliyatı kasım veya aralığa koyacağım." Bir sigara yakıp dumanı havaya üfledi. "İnanılmaz bir ekiple çalışıyorum ve elimizden geleni yapıyoruz ama... yapabileceklerimizin bir sınırı var."

"Evet biliyorum." Bir şey daha biliyordum, başka ameliyat olmayacaktı. En azından burada. Sadie gelecek sefer bıçak altına yattığında ortada bıçak falan görülmeyecekti. Bir lazer kullanılacaktı.

Benim zamanımda olacaktık.

2

Oradan buradan bir iki kuruş tasarruf etmeye çalışmak sonuçta insana her zaman daha pahalıya patlar. Ayda sekiz on dolar kâr etmek için Neely Sokağı'ndaki dairenin telefonunu kapattırmıştım. Oysa şimdi telefona ihtiyacım vardı. Dört blok ötedeki Coca-Cola makinesinin yanındaki ankesörlü telefonu hatırladım. Mohrenschildt'in numarasını bir kâğıt parçasına yazmıştım. Telefona on sent atıp numarayı çevirdim.

"Mohrenschildt'lerin evi, size nasıl yardımcı olabilirim?" Jeanne'nin sesi değildi. Herhalde bir hizmetçiydi. Mohrenschildt bunca parayı nereden buluyordu?

"George'u aramıştım."

"Korkarım ki beyefendi ofisinde."

Gömlek cebimden kalemi çıkardım. "İşyerinin numarasını verebilir misiniz?"

"Evet efendim. 5-6323."

"Teşekkürler." Numarayı elime yazdım.

"Ona ulaşamamanız ihtimaline karşı kimin aradığını söyleyeyim beyefendi?"

Telefonu kapadım. Vücudumda bir ürperti dolaştı. Bence bir sakıncası yoktu. Soğuk bir tokada ihtiyacım olan bir an varsa o da bu andı.

Telefona bir on sent daha attım. Bu sefer karşıma Centrex şirketine ulaştığımı söyleyen bir sekreter çıktı. Ona Bay Mohrenschildt'le konuşmak istediğimi söyledim. Elbette nedenini bilmek istedi.

"Ona Jean-Claude Duvalier ve Lee Oswald'la ilgili olduğunu söyleyin. Benimle görüşmek onun yararına olur."

"Adınız beyefendi?"

Puddentane tekerlemesi burada işe yaramazdı. "John Lennon."

"Lütfen hatta kalın Bay Lennon, beyefendi müsait mi kontrol ediyorum."

Beklediğim sırada saçma sapan asansör müzikleri çalmadı - geçmişte şimdikinden iyi olan şeylerden biri daha. Telefon kulübesinin duvarına yaslanıp "SİGARA İÇERSENİZ VANTİLATÖRÜ AÇIN" yazısına baktım. Sigara içmiyordum ama vantilatörü çalıştırdım. Bir yararı olmadı.

Derken irkilmeme yol açacak kadar güçlü bir kılık sesi duyuldu ve sekreter, "Telefonunuzu bağladım Bay Mohrenschildt," dedi.

"Alo?" Gür aktör sesi. "Alo? Bay Lennon?"

"Alo. Bu hat güvenli mi?"

"Siz neden... elbette öyle. Bir dakika. Kapıyı kapayayım."

Kısa bir duraksamanın ardından geri geldi. "Benimle ne konuşmak istemiştiniz?"

"Haiti'yi dostum... Ve petrol çıkarma izinlerini."

"Mösyö Duvalier ve Oswald denen adamla bunların ne ilgisi var?" Sesinde en ufak bir endişe kırıntısı yoktu, sadece neşeli bir merak.

"Ah, ikisini de benim tanıdığımdan çok daha iyi tanıyorsunuz," dedim. "Neden her zaman yaptığınız gibi onlara Papa Doc ve Lee diye hitap etmiyorsunuz?"

"Bugün en yoğun günlerimden biri Bay Lennon. Beni niye aradığınızı söylemeyecekseniz korkarım ki kapamak..."

"Bebek Doc, Haiti'deki beş yıldır peşinde koştuğunuz petrol çıkarma iznini onaylayabilir. Şu kadarını iyi biliyorsunuz; o babasının sağ kolu, tatlı ihtiyarı o idare ediyor ve yakında koltuğa o oturacak. Sizi sever ve biz de sizi seviyoruz..."

Mohrenschildt bu sefer bir oyuncu gibi değil, gerçek bir insan gibi konuştu. "Biz derken kastettiğiniz..."

"Hepimiz sizi seviyoruz Mohrenschildt ama Oswald'la bağlantınız bizi endişelendiriyor."

"Tanrı aşkına adamı tanımıyorum! Onu altı yedi aydır hiç görmedim."

"Paskalya sabahı onunla görüştünüz. Küçük kızına oyuncak tavşan hediye ettiniz."

Uzun bir sessizlik. Sonra: "Tamam, sanırım yaptım. Tamamen aklımdan çıkmış."

"Birinin Edwin Walker'a ateş ettiği de mi aklınızdan çıktı?"

"Bunun benimle ne alakası var? Ya da işimle?" Şaşkınlığına ve öfkesine inanmamak neredeyse imkânsızdı. Buradaki anahtar kelime: Neredeyse.

"Hadi ama," dedim. "Oswald'ı generale ateş etmekle itham ettiniz."

"Lanet olsun, şaka yapıyordum!"

Ona iki saniye mühlet verdikten sonra konuşmaya devam ettim: "Hangi şirket için çalıştığımı biliyor musunuz Mohrenschildt, size bir ipucu vereyim - Standard Oil değil."

Mohrenschildt o ana kadar sayıp döktüğüm zırvaları zihninde tartarken uzun bir sessizlik oluştu. Sorun şu ki, söylediklerimin hepsi zırva değildi. Oyuncak tavşanı biliyordum ve eşi tüfeği gördükten sonra, yaptığı "nasıl ıskaladın" yorumundan haberdardım. Hangi sonuca varacağı açıktı. Benim şirketim Şirket'ti ve şu anda Mohrenschildt'in aklındaki yegâne soru -umarım- hayatının ne kadarını dinleme cihazlarıyla kayda aldığımızdı.

"Hepsi bir yanlış anlaşılma Bay Lennon."

"Sizin adınıza umarım ki öyledir; çünkü bize ateş etmesi için onu doldurmuşsunuz gibi geliyor. Sürekli Walker'ın ne kadar ırkçı olduğundan ve Amerika'nın Hitler'ine dönüşeceğinden bahsedip durmuşsunuz."

"Hepsi yalan!"

İtirazını duymazdan geldim. "Bizi asıl endişelendiren bu değil. Asıl endişemiz 10 Nisan'daki macerasında Bay Oswald'a eşlik etmiş olmanız ihtimali."

"*Ach, mein Gott!* Söylediklerinizdelilik!"

"Eğer bunu ispatlayabilirseniz ve gelecekte dengesiz Bay Oswald'dan uzak duracağınıza söz verirseniz..."

"Tanrı aşkına, adam New Orleans'ta!"

"Kes sesini," dedim. "Nerede olduğunu ve ne yaptığını biliyoruz. Küba'ya adalet broşürleri dağıtıyor. Bir an evvel bu işleri bırakmazsa sonu hapis olacak." Gerçekten öyleydi, bir haftadan kısa süre içinde kendini hapiste bulacaktı. Amcası Dutz -Carlos Marcello'yla bağlantısı olan- kefaletini ödeyip onu çıkaracaktı. "Yakında Dallas'a dönecek ama onunla görüşmeyeceksiniz. Bu oyun burada bitmeli."

"Size söylüyorum ben asla..."

"O petrol izinleri sizin olabilir ama 10 Nisan'da Oswald'la olmadığınızı ispatlamalısınız. Bunu yapabilir misiniz?"

"Ben... bir düşüneyim..." Uzun bir sessizlik. "Evet. Evet, sanırım yapabilirim."

"O zaman buluşalım."

"Ne zaman?"

"Bu gece. Dokuzda. Benim de hesap vermem gereken insanlar var ve size şahit ayarlayacak kadar zaman verdiğimi öğrenirlerse hiç mutlu olmazlar."

"Evime gelin. Jeanne'yi arkadaşlarıyla sinemaya yollarım."

"Aklımda başka bir yer var. Orayı bulmak için yol tarifine ihtiyacınız olmayacak." Aklımdaki yeri söyledim.

"Neden orası?" Gerçekten önerime şaşırmıştı.

"Sadece gelin. Baba ve oğul Duvalier'lerin size kızmalarını istemiyorsanız yalnız gelmenizi tavsiye ederim."

3

Saat tam altıda hastaneye dönmüştüm ve yarım saat kadar Sadie'yle oturdum. Zihni açıktı, çok acı çekmediğini iddia ediyordu. Altı buçukta sağlam yanağından öpüp gitmem gerektiğini söyledim.

"İş için mi?" diye sordu. "Gerçek işin için?"

"Evet."

"Mecbur kalmadıkça kimseye zarar vermeyeceğine söz ver."

Başımı salladım. "Ve yüzde yüz emin olmadan harekete geçmeyeceğim."

"Dikkatli ol."

"İp üstünde yürüyormuş gibi dikkatli olacağım."

Gülümsemeyi denedi ama bunu yaptığında yüzünün yeni dikiş atılmış sol tarafını zorladığı için canı yandı. Sadie suratını buruşturdu. Gözleri kapıya kaydı. Başımı çevirip omzumun üstünden arkama baktım. Deke ve Ellie kapının eşiğindeydi. En iyi kıyafetlerini kuşanmışlardı, Deke yazlık bir takım elbise giymiş, ince bir kravat takmış ve başına bir kovboy şapkası geçirmişti. Ellie ise pembe ipek bir elbiseyle gelmişti.

"İsterseniz dışarıda bekleyebiliriz," dedi Ellie.

"Hayır, içeri gelin. Ben de çıkıyordum. Ama uzun kalmayın, Sadie çok yorgun."

Sadie'yi iki kere öptüm – kurumuş dudaklarından ve nemli alnından. Sonra kostümcü dükkânından aldığım eşyalar için Neely Sokağı'na gittim. Banyo aynasının önünde yavaş ve dikkatli bir iş çıkardım. Sürekli talimatları kontrol etmek zorunda kalıyor, içimden keşke Sadie yanımda olsa diyordum.

Beni endişelendiren Mohrenschildt'in bana bakıp seni daha önce bir yerlerde görmemiş miydim demesi değildi; emin olmak istediğim daha sonra karşılaşacak olursak beni tanımayacağıydı. Anlatacaklarının inandırıcılığına bağlı olarak yeniden konuşmamız gerekebilirdi ve tekrar sohbet etmemiz gerekirse onu şaşırtma fırsatını kaybetmek istemiyordum.

İlk olarak bıyığı yapıştırdım. Gür bir bıyıktı, beni John Ford'un kovboy filmlerindeki kanun kaçaklarına çevirdi. Sonra sıra makyajdaydı, ellerimi ve yüzümü çiftlikte çalışırken yanmışım gibi koyu bir tona boyadım. Kemik çerçeveli gözlüğümü taktım. Saçımı boyamayı düşündüm ama John Clayton'ın yaptığını yapmak fikrinden hoşlanmadığım için vazgeçtim. Bunun yerine San Antonio Bullets yazan bir beyzbol şapkası giydim. İşim bittiğinde neredeyse kendimi tanıyamayacaktım.

"Mecbur kalmadığın sürece kimseyi incitmeyeceksin," dedim aynadaki yabancıya. "Anlaştık mı?"

Yabancı başını salladı ama gözleri buz gibiydi. Evden çıkmadan önce son işim tabancamı raftan alıp cebime koymak oldu.

4

Mercedes Sokağı'nın sonundaki ıssız otoparka kararlaştırdığımız saatten yirmi dakika önce vardım ama Mohrenschildt çoktan gelmiş ve Cadillac'ını, Montgomery Ward Deposu'nun tuğla duvarının önüne park etmişti. Erken gelmesi ne kadar gergin olduğunu gösteriyordu. Mükemmel.

Etrafa bakındım. Gözlerim belli belirsiz ip atlayan kızları aradı ama elbette gecenin bu saatinde evlerindeydiler - muhtemelen uyuyor ve rüyalarında hanımların dans edişini izlemeye Fransa'ya giden Şarlo'yu görüyorlardı.

Arabamı Mohrenschildt'in arabasının yakınına park edip camımı açtım, sol elimi dışarı uzatıp işaretparmağımı kıvırarak gelmesini işaret ettim. Mohrenschildt emin değilmiş gibi bir süre yerinde oturmayı sürdürdü. Sonra araçtan indi. Kibirli havalarından eser kalmamıştı. Yarı sinsi yarı ürkmüş bir hali vardı. Bu da mükemmel. Bir elinde bir dosya tutuyordu. İnceliğine bakılırsa içinde fazla bir şey yoktu. Göstermelik olmamasını umdum. Öyleyse dans etmek zorunda kalacaktık ve yaptığımız Lindy Hop olmayacaktı.

Kapıyı açıp içeri eğildikten sonra, "Dinle, beni vurmayacaksın ya?" dedi.

"Hayır," dedim sıkılmış gibi davranarak. "FBI'dan olsaydım bunun için endişelenmen gerekirdi ama değilim ve olmadığımı biliyorsun. Daha önce bizimle çalıştın." Al'ın notlarının bu konuda haklı olmasını umdum.

"Arabada mikrofon var mı? Ya sen? Üzerinde dinleme cihazı bulunuyor mu?"

"Ne söylediğine dikkat edersen mikrofonlar konusunda endişelenmezsin. Şimdi içeri gir."

Arabaya binip kapıyı kapadı. "Petrol çıkarma izinleri..."

"Onu başka bir zaman başkalarıyla tartışacaksın. Benim uzmanlık alanım onlar değil, dikkatsizce davranan insanlar. Sen de Oswald'la ilişkinde büyük dikkatsizlikler sergiledin."

"Merakımı uyandırmıştı, hepsi bu. Rusya'ya iltica etmeyi ve sonra Rusya'dan iltica etmeyi ve Amerika'ya dönmeyi başaran bir adam. Doğru düzgün eğitimi olmayan bir köylü ama becerikli.

Ayrıca..." Hafifçe öksürdü. "Eşini becermek isteyen bir arkadaşım var."

"Biliyoruz," dedim Bouhe'yi düşünerek – bu hikâyedeki sayısız George'tan biri daha. Geçmişteki o yankı odasından çıkmayı başardığımda ne kadar mutlu olacaktım. "Beni ilgilendiren tek şey Walker olayıyla bir ilgin olmadığını tespit etmek."

"Şuna bak. Neyse ki, karım bunları kesip günlüğünün arasında saklar."

Dosyayı açtı ve içindeki tek kâğıdı çıkarıp bana uzattı. Yüzümde makyaj olduğunu anlamamasını umarak Chevy'nin tepe ışığını yaktım. Diğer taraftan, kimin umurundaydı? Makyajı fark ederse büyük ihtimalle şimdikinden daha fazla korkardı.

12 Nisan tarihli *Morning News* gazetesinden bir haberdi. Ben bile o köşeyi biliyordum, "CEMİYET HABERLERİ" adlı sayfa Dallaslılar tarafından ulusal haberlerden daha fazla okunurdu. Abiye elbiseli kadınlar ve erkekler, altlarında kalın harflerle yazılmış isimler. Mohrenschildt sayfanın ortalarına doğru bir ismi daire içine almıştı. Yandaki fotoğrafta George ve Jeanne vardı. Adam smokinliydi ve piyano tuşlarını andıran bembeyaz dişlerini sergileyen bir gülümsemeyle objektife bakmıştı. Jeanne ise elbisesinin dekoltesini sergiliyordu. Şampanya kadehlerini tokuşturuyorlardı.

"Bu cuma gününün gazetesi," dedim. "Walker çarşamba günü vuruldu."

"Cemiyet haberleri her zaman iki günlüktür; çünkü çekimleri gece yapıyorlar. Ayrıca... sadece fotoğrafa bakma be adam, altında yazanı oku. Orada yazıyor işte!"

Kontrol ettim ama masadaki üçüncü kişinin adını gördüğüm anda doğruyu söylediğini anlamıştım. Bu yankıdaki simetri amfiden yükselen gitar sesi kadar güçlüydü.

> Yerel petrol prenslerinden **George Mohrenschildt** ve eşi **Jeanne** çarşamba gecesi **Carousel Club**'ta hanımefendinin doğum günün kutlamak için kadeh tokuşturdu. Kaç yaşına basmış? Kumrular bize bu sorunun yanıtını vermedi ama yirmi üçünden bir gün büyük görünmüyor. Onlara **Carousel**'in müdavimlerinden **Jake Ruby** eşlik etti. Doğum günün kutlu olsun Jeanne, umarız daha uzun yıllar yaşarsın!

"Şampanya kötüydü, ertesi gün öğlene kadar baş ağrısı çektim. Ama seni tatmin ettiyse buna değermiş."

Etmişti. Ayrıca büyülenmiştim. "Ruby denen adamı ne kadar yakından tanıyorsun?"

Mohrenschildt burnunu çekti - bütün baron züppeliği burnundan aldığı o tek nefesle özetlenebilirdi. "İyi tanımıyorum, tanımak da istemiyorum. Yumruklarını kullandığında başka tarafa bakmaları için polislere içki ısmarlayıp duran deli bir Yahudi. Ve yumruklarını kullanmayı sever. Bir gün öfkesi başını belaya sokacak. Jeanne striptizcilerden hoşlanıyor. Onları izlerken tahrik oluyor." Kadınları kim anlar dercesine omuz silkti. "Şimdi sana gelelim..."

Bakışlarını yere kaydırdığında elimdeki silahı görüp sustu. Gözleri kocaman açıldı. Dili dışarı çıkıp dudaklarını yaladı. Dilini ağzına geri çekerken garip, ıslak bir şaklama duyuldu.

"Tatmin oldun mu? Soracağın bu muydu?" Silahın namlusuyla onu dürttüm ve inleyişini duymak bana büyük bir zevk verdi. Birini öldürmek insanı değiştiriyor ama unutmayın ki, korkutulmayı hak eden biri varsa o da bu adamdı. Küçük oğlunun öyle birine dönüşmesinden kısmen Marguerite sorumluydu ve elbette eylemlerinin sorumluluğu Lee'ye aitti ama Mohrenschildt de önemli bir rol oynamıştı. Bu rol CIA'in koridorlarında tasarlanan karışık bir planın parçası mıydı? Hayır. Adam, iş olsun diye Lee Harvey Oswald'ı doldurmuştu. Lee'nin dengesiz kişiliğini, öfke ve hayal kırıklığıyla körüklemişti.

"Yalvarırım yapma," diye fısıldadı Mohrenschildt.

"Anlattıklarından tatmin oldum. Ama beni iyi dinle seni serseri: Bir daha Lee Oswald'la görüşmeyeceksin. Onunla konuşmayacaksın. Bu sohbetten karısına, annesine, George Boughe'ye veya diğer mültecilere bahsetmeyeceksin. Beni anlıyor musun?"

"Evet, kesinlikle. Zaten ondan sıkılmaya başlamıştım."

"Eminim benim senden sıkıldığım kadar sıkılmamışsındır. Eğer Lee'yle konuştuğunu öğrenirsem seni öldürürüm. Kapiş?"

"Evet. Ya izinler?"

"Biri seninle irtibat kuracak. Şimdi arabamdan defol."

Alelacele arabadan çıktı. Cadillac'ın direksiyonunun başına geçtiğinde yeniden sol elimi dışarı çıkardım. Bu sefer onu çağırmak yerine işaretparmağımla Mercedes Sokağı'nı işaret ettim. Basıp gitti.

Bir süre daha olduğum yerde oturdum ve yanında götürmeyi unuttuğu gazete kupürüne baktım. Mohrenschildt'ler ve Jack Ruby kadeh tokuşturuyor. Bir komploya mı işaret ediyordu? Kanalizasyonlardan keskin nişancıların çıktığına inanan komplo teorisi meraklıları buna inanabilirlerdi ama ben öyle olmadığını biliyordum. Bunlar yankıdan ibaretti. Geçmişteydim, her şeyin yankılandığı yerde.

Al Templeton'ın bütün şüphelerini ortadan kaldırdığımı hissettim. Oswald 3 Ekim'de Dallas'a dönecekti. Al'ın notlarına göre Teksas Ders Kitapları Deposu'nda işçi olarak çalışmaya başlayacaktı. Ama bu sefer değil; çünkü üçü ile on altısı arasında bir gün, sefil hayatını sona erdirecektim.

5

7 Ağustos'ta Sadie'yi hastaneden çıkarmama izin verdiler. Jodie'ye giderken sessizliğini korudu. Hâlâ acı çektiğini görebiliyordum ama yol boyunca beni rahatlatmak için elini bacağımda tuttu. 77. Otoyol'a sapıp Denholm Aslanları reklam panosunu gördüğümüzde, "Eylülde okula döneceğim," dedi bana.

"Emin misin?"

"Evet. Grange'da şehrin yarısının karşısına çıkabildiğime göre okul kütüphanesine gelen bir avuç çocuğu da idare edebilirim. Ayrıca içimden bir his paraya ihtiyacımız olacağını söylüyor. Eğer bilmediğim gizli bir gelir kaynağın yoksa yakında beş parasız kalacaksın. Benim yüzümden."

"Ay sonunda elime biraz para geçecek."

"Dövüş sayesinde mi?"

Başımı salladım.

"Güzel. Zaten fısıltıları ve kıkırdaşmaları uzun süre dinlemem gerekmeyecek. Gittiğinde ben de seninle geleceğim." Duraksadı. "Hâlâ istiyorsan."

"Sadie, tek istediğim bu."

Anacaddeye saptık. Jem Needham, süt kamyonuyla şehri turlamayı yeni bitirmişti. Bill Gavery, sıcacık ekmekleri fırının önüne çıkarıyordu. Yanımızdan geçen arabada Jan ve Dean her kıza iki erkek düşen Surf City'yle ilgili bir şarkı söylüyorlardı.

"Senin zamanını sevecek miyim Jake?"

"Umarım seversin tatlım."

"Bizimkinden çok farklı mı?"

Gülümsedim. "Benzin çok daha pahalı ve basılacak daha fazla düğme var. Bunun dışında her şey aynı.

6

O sıcak ağustos ayı yaşadıklarımız arasında balayına en yakın şeydi. Ve çok hoştu. Deke Simmons'ın yanında kalıyormuş gibi yapmıyordum artık, ama arabamı geceleri hâlâ onun garajının önüne bırakıyordum.

Sadie ameliyattan sonra hızla toparlandı. Gözü hâlâ sarkıktı ve yanağı hâlâ yaralıydı. Ama gözle görülür bir iyileşme vardı. Ellerton ve ekibi ellerindeki imkânlarla, muhteşem bir iş çıkarmışlardı.

Yan yana kanepeye oturup vantilatör saçlarımızı uçuştururken kitap okuduk - o *Grup*'u, bense *Jude*'u. Arka bahçedeki ağacın gölgesinde piknik yaptık ve sürahiler dolusu buzlu kahve içtik. Sadie sigarayı azaltmaya karar verdi. *Ben Casey* ve *Routhe 66*'yı izledik. Bir gece *Ellery Queen'in Yeni Maceraları*'nı açtı ama ondan kanalı değiştirmesini istedim. Polisiyeleri sevmiyorum dedim.

Yatmadan önce yüzünün yaralı tarafına merhem sürerdim ve yattığımızda... her şey harikaydı. Fazla söze gerek yok.

Bir gün, marketin önünde okulun yönetim kurulunun saygın üyesi Jessica Caltrop'a rastladım. Hassas olduğunu söylediği bir konu hakkında benimle konuşmak istediğini söyledi.

"Konu neydi Bayan Caltrop?" diye sordum. "Dondurma aldım ve erimeden eve dönmek istiyorum."

Vanilyalı dondurmam erimiş olsa bile, onu yeniden donduracak buz gibi bir gülümsemeyle bana baktı. "Ev derken Bee

Tree Yolu'nu mu kastediyorsunuz Bay Amberson? Zavallı Bayan Dunhill'in evini?"

"Bu sizi neden ilgilendiriyor?"

Gülümsemesi daha da soğudu. "Okulun yönetim kurulu üyelerinden biri olarak okulumuzdaki eğitmenlerin ahlaklı kişiler olması beni ilgilendirir. Bayan Dunhill'le birlikte yaşamanız beni endişelendiren bir unsur. Ergenlik çağındaki gençler, yetişkinlerden kolayca etkilenir, onların yaptıklarını yaparlar."

"Öyle mi? Öğretmenlikte geçen on beş yılın ardından bana yetişkinlerin davranışlarını gözlemleyip tam aksini yapıyorlarmış gibi geliyor."

"Eminim ergen psikolojisiyle ilgili aydınlatıcı bir sohbet edebiliriz Bay Amberson ama sizinle konuşmayı istediğim konu bu değil. Bayan Dunhill'le günah içinde yaşıyorsanız..."

"Günah," dedim. "Ne kadar ilginç bir kelime seçimi. İsa, günahsız olan ilk taşı atsın demişti. Siz günahsız mısınız Bayan Caltrop?"

"Sohbetimizin konusu ben değilim."

"Ama sohbetin konusunu rahatlıkla size kaydırabiliriz. Kaydırabilirim. Örneğin, Sweetwater çiftliğinden Jessie Trapp olduğunuz günlerden bahsedebiliriz. Dokuz ay pek ortalıkta görünmemişsiniz."

Suratına okkalı bir tokat atmışım gibi gerileyip marketin duvarına çarptı. Kucağımda torbalarla üzerine yürüdüm.

"Bunlar iğrenç imalar! Tavrınızı son derece saldırgan buluyorum. Hâlâ öğretmenlik yapıyor olsaydınız..."

"Eminim elinizden geleni ardınıza koymazdınız ama artık öğretmenlik yapmıyorum. Bu yüzden kulağınızı açıp beni dinleyin. Anladığım kadarıyla on altı yaşındayken bir çocuğunuz olmuş. Babası sınıf arkadaşlarınızdan biri miydi, çiftlik işçisi miydi, yoksa kendi babanız mıydı bilemem..."

"İğrenç birisiniz!"

Doğru. Ama bazen iğrençleşmek insana zevk verir.

"Bebeğin babasının kim olduğu umurumda değil ama Sadie umurumda. Sizin hayatınız boyunca çektiğinizden çok daha büyük acılara katlandı." Şimdi onu duvara çivilemiştim. Dehşete düş-

müş gözlerle bana bakıyordu. Başka zaman olsa haline üzülebilirdim ama şimdi değil. "Sadie hakkında tek kelime edecek olursanız işi gücü bırakıp çocuğunuzun nerede olduğunu bulurum ve dedikodunun her yere yayılmasını sağlarım. Beni anladınız mı?"

"Çekil önümden! Bırak geçeyim!"

"Beni anlıyor musunuz?"

"Evet! Evet!"

"Güzel." Bir adım geri çekildim. "Hayatınızı yaşayın Bayan Caltrop. On altı yaşından beri renksiz bir hayat sürdüğünüz belli. Ama kendinizi meşgul edecek bir şey bulmuşsunuz, elbette başkalarının kirli çamaşırlarını karıştırmak insanı oyalar. Size tavsiyem, bunun yerine kendi hayatınızı yaşamanız. Bırakın biz de kendi hayatımızı yaşayalım."

Sırtını duvarda tutarak sola, otopark yönüne kaydı. Gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi. Bakışlarını üzerimden hiç ayırmadı.

Ona gülümsedim. "Hiç yapmadığımız bu sohbet sona ermeden önce size bir öğüt vereyim küçükhanım. İnanın samimiyim. Sadie'ye âşığım ve âşık bir erkeğe bulaşmak istemezsiniz. Benim işime karışırsanız -ya da Sadie'nin hayatını zorlaştırırsanız- buna pişman olursunuz. Yemin ederim."

Otoparka koşarken komik görünüyordu, sanki uzun yıllardır ilk kez acele ediyordu. Çağın ruhuna uygun uzun kahverengi etek, pastel bluz ve şık kahverengi ayakkabılar giymişti. Koşarken topuzu çözüldü ve saçları omuzlarına döküldü. Bir zamanlar saçlarını erkeklerin hoşlandığı gibi açık tuttuğuna emindim ama o günler çok gerilerde kalmıştı.

"Size de iyi günler!" diye seslendim arkasından.

7

Ben eşyaları buzluğa yerleştirirken Sadie mutfağa geldi. "Geciktin. Endişelenmeye başlamıştım."

"Sohbete dalmışım. Jodie'nin nasıl olduğunu bilirsin. İnsan her zaman tanıdık biriyle karşılaşıyor."

Gülümsedi. Artık daha kolay gülümsüyordu. "Çok tatlısın."

Teşekkür edip ona asıl kendisinin çok tatlı olduğunu söyledim. Caltrop'un kendini ahlak bekçisi ilan etmiş diğer yönetim kurulu üyesiyle, Fred Miller'la konuşup konuşmayacağını merak ettim. Herhalde konuşmazdı. Mesele sadece gençlik hatasını bilmem değildi; onu korkutmuştum. Bu numara Mohrenschildt'te işe yaramıştı ve Caltrop'ta da hayal kırıklığına uğramamıştım. İnsanları korkutmak pis bir iş ama biri yapmak zorunda.

Sadie yanıma gelip kolunu belime doladı. "Okul başlamadan Candlewood Bungalovları'nda bir hafta sonuna ne dersin? Eski günlerdeki gibi?"

"Duruma göre değişir." Onu kollarıma aldım. "Yaramazlık yapacağımız bir hafta sonunu mu kastediyorsun?"

Yara izi dışında yüzü kıpkırmızı oldu. O bölgenin derisi bembeyazdı. "Hem de çok yaramaz sinyor."

"Hemen yola çıkalım o zaman."

8

İster inanın ister inanmayın o hafta sonu fazla bir yaramazlık yapmadık. Sevişmek, dünyanın Jessica Caltrop'larının sizi inandırmaya çalıştığı gibi "kirli" bir eylem değildir. Yatakta bolca vakit geçirdik ama dışarıda da dolaştık. Sadie yürümeye bayılıyordu ve Candlewood'un arka tarafında yabani çiçeklerle dolup taşan çayırlar vardı. Cumartesi öğleden sonramızı orada geçirdik. Sadie çiçeklerden bazılarının adlarını biliyordu - İspanyol hançeri, gelincik, kuş otu diye sarı bir ot ama diğerlerini gösterdiğimde başını sallıyor ve sonra eğilip onları kokluyordu. El ele çalıların arasında dolaştık ve Teksas göğünde süzülen bulutları seyrettik, gölgeleri çayırlarda geziniyordu. O gün soğuk bir esinti vardı ama havada petrol kokusu yoktu. Tepelerden birine tırmanıp geldiğimiz yöne baktık. Bungalovlar küçücük kalmıştı. Yol ise kıvrım kıvrım bir kurdele gibi uzanıyordu.

Sadie oturup dizlerini göğsüne çekti ve kollarını bacaklarına doladı. Yanına oturdum.

"Sana sormak istediğim bir şey var," dedi.

"Sor bakalım."

"Sorum... geldiğin yerle ilgili değil... Şimdi bunu düşünebileceğimi sanmıyorum. Durdurmaya geldiğin adamla ilgili. Başkanı öldüreceğini söylediğin adamla."

Söylediklerini düşündüm. "Bu hassas bir konu hayatım. Sana keskin dişleri olan bir mekanizmaya müdahale etmeye çalıştığımı söylemiştim, hatırlıyor musun?"

"Evet..."

"Ona müdahale ettiğim sırada yakınlarımda olmana izin vermeyeceğimi söylemiştim. Sana, anlatabileceğimden fazlasını anlattım. Çoğunu hiç söylememiş olmam gerekirdi. Geçmiş değiştirilmek istemez. Denediğinde seninle savaşır. Değişimin sonuçları ne kadar büyük olacaksa o kadar çok savaşır. İncinmeni istemiyorum."

"Çoktan incindim," dedi alçak sesle.

"Başına gelenlerin benim hatam olup olmadığını mı soruyorsun?"

"Hayır tatlım." Elini yanağıma koydu. "Hayır."

"Aslında kısmen benim hatam olabilir. Kelebek etkisi diye bir şey var..." Önümüzdeki yokuşta kelimelerimin altını çizmek istercesine yüzlerce kelebek uçuşuyordu.

"Ne olduğunu biliyorum," dedi. "Ray Bradbury'nin bununla ilgili bir hikâyesi var."

"Gerçekten mi?"

"Adı 'Fırtınanın Sesi.' Güzel ama insanı huzursuz eden bir hikâye. Jake, Johnny sen ortaya çıkmadan çok önce aklını kaçırmıştı. Onu sen hayatıma girmeden uzun süre önce terk ettim. Ve sen olmasaydın hayatımda belki başka bir erkek olurdu. Senin kadar nazik biri olamayacağına eminim ama bunu bilemeyiz. Zaman dallanıp budaklanan bir ağaç gibi."

"Ne sormak istiyorsun sevgilim?"

"Neden polisi arayıp haber vermediğini bilmek istiyorum."

Sorunun yanıtını düşünürken bir çimen koparıp çiğnemeye başladım. Aklıma ilk gelen, Mohrenschildt'in, Montgomery Ward'ın otoparkında söyledikleriydi. *Doğru dürüst eğitimi olmayan bir köylü ama becerikli.*

Doğru bir değerlendirmeydi. Lee sıkıldığında Rusya'dan kaçmıştı; ayrıca başkanı vurduktan sonra kitap deposundan kaçacak kadar becerikliydi. Polis ve gizli servis dakikalar içinde olay yerine gidebilmişti; çünkü nereden ateş edildiğini herkes görmüştü. Ama onu yakalayamamışlardı.

Ölmekte olan başkan, Parkland Hastanesi'ne götürülürken Lee ikinci kattaki bekleme odasında sorguya çekilecekti. Sorgulamayı yapan polis, sonradan genç adamın mantıklı ve ikna edici biri olduğunu söylemişti. Ustabaşı Roy Truly elemanı Oswald'a kefil olunca, polis Tavşan Ozzie'nin gitmesine izin vermiş ve atışların nereden geldiğini bulmak için üst katlara çıkmıştı. Devriye polislerinden Tippit'le karşılaşmamış olsa, Lee günlerce, hatta haftalarca yakalanmayabilirdi.

"Sadie, Dallas polisleri beceriksizlikleriyle bütün dünyayı şaşırtacak. Onlara güvenmek delilik olur. Ayrıca isimsiz bir ihbarı ciddiye almazlar."

"İyi ama neden? İhbarı neden ciddiye almasınlar?"

"Şimdi, adam Teksas'ta bile olmadığı için. Geri gelmeyi düşünmüyor. Küba'ya iltica etmeyi planlıyor."

"Küba mı? Niye Küba?"

Başımı iki yana salladım. "Bunun bir önemi yok; çünkü başaramayacak. Dallas'a dönecek ama aklında başkanı öldürme planıyla değil. Kennedy'nin Dallas'a geleceğini bilmiyor. Kennedy'nin kendisi bile Dallas'a geleceğini bilmiyor; çünkü bu seyahatin tarihi henüz kararlaştırılmadı."

"Ama sen biliyorsun."

"Evet."

"Çünkü senin geldiğin zamanda bunlar tarih kitaplarında yazıyor."

"Geniş hatlarıyla, evet. Detayları beni buraya yollayan arkadaşımdan öğrendim. Bir gün bütün bunlar sona erdiğinde sana hikâyenin tamamını anlatırım. Ama şimdi değil. Makine bütün gücüyle beni durdurmaya çalışırken olmaz. Önemli olan şu: Eğer polis kasım ortasından önce bu adamı sorgularsa masum olduğuna karar verecektir; çünkü masum." Büyük bulutlardan biri daha

üstümüzden geçip geçici olarak sıcaklığı birkaç derece düşürdü. "Emin değilim ama belki tetiği çektiği ana kadar kendisi bile bunu yapabileceğine inanmamıştır."

"Çoktan olmuş gibi konuşuyorsun," dedi şaşkınlıkla.

"Benim dünyamda oldu."

"Kasım ortası neden önemli?"

"On altısında *Morning News* Dallaslılara Kennedy'nin konvoyunun anacaddeden geçeceğini duyuracak. Adamımız gazeteyi okuyup arabaların, çalıştığı yerin önünden geçeceğini öğrenecek. Herhalde bunun Tanrı'nın işareti olduğunu düşünmüştür veya Karl Marx'ın ruhundan gelen bir mesaj."

"Nerede çalışıyor olacak?"

Başımı iki yana salladım. Bilmesi sakıncalıydı. Elbette bunların hiçbirini anlatmamam gerekirdi. Ama (önce de söyledim, yine söylüyorum) bunları birine anlatmak beni rahatlatıyordu.

"Polis onunla konuşursa belki korkup vazgeçer."

Haklıydı ama risk çok büyüktü. Mohrenschildt'le konuşarak zaten riske girmiştim ama Mohrenschildt petrol izinlerini istediği için sesini çıkarmayacaktı. Ayrıca onu korkutmanın da ötesine geçmiş, ödünü patlatmıştım. Lee farklıydı...

Sadie'nin elini tuttum. "Şimdilik bu adamın nereye gideceğini, bir trenin gideceği yeri bilir gibi biliyorum. Trenler, raylar nereye gidiyorsa oraya gider. Ama müdahale ettiğim anda her şey değişecektir."

"Ya onunla konuşmayı denesen?"

Aklıma kâbus gibi bir fikir geldi. Lee'nin polislere *bu fikri aklıma George Amberson diye bir adam soktu, o olmasa başkanı öldürmeyi düşünmezdim* deyişi gözümde canlandı.

"İşe yarayacağını sanmıyorum."

Alçak sesle, "Onu öldürmek zorunda mısın?" diye sordu.

Yanıt vermedim, ki bu da başlı başına bir yanıttı.

"Ve bunun olacağına eminsin."

"Evet."

"Tom Case'in yirmi dokuzundaki maçı kazanacağına emin olduğun gibi."

"Evet."

"Bokstan anlayan herkes Tiger'ın onun canına okuyacağını söylese de."

Gülümsedim. "Spor sayfalarını okumuşsun."

"Evet. Okudum." Ağzımdaki çimeni alıp ısırdı. "Daha önce hiç boks maçına gitmemiştim. Beni götürür müsün?"

"Maçın burada olmadığını biliyorsun. Büyük televizyonlarda gösterecekler."

"Biliyorum. Beni götürür müsün?"

9

Maç gecesi Dallas Oditoryumu'nda bir sürü güzel kadın vardı ama Sadie de hayranlık dolu bakışlardan payına düşeni aldı. En iyi makyaj bile yüzündeki yarayı tamamen örtemezdi ama saatlerini ayna karşısında geçirmiş ve elinden geleni yapmıştı. Görünüşü kurtaran elbisesiydi. Vücut hatlarını ve uzun boynunu ortaya çıkarıyordu.

Elbiseyi tamamlayan aksesuvar, Sadie benimle maça geleceğini söylediğinde Ellen Dockerty'nin verdiği şapkaydı. *Kazablanka* filminin son sahnesinde Ingrid Bergman'ın giydiği şapkanın tıpatıp aynısıydı. Belli belirsiz eğimiyle yüzüne çok yakışmıştı Sadie'nin... ve elbette sola yatırıldığı için şapkanın gölgesi yaralı yanağı örtüyordu. Bütün makyajlardan iyi bir numaraydı. Hazırlığını tamamlayıp yatak odasından çıktığında ona muhteşem göründüğünü söylemiştim. Yüzünden bunu duymanın onu ne kadar rahatlattığı okunuyor, gözlerindeki parıltılar ona kendini iyi hissettirmek için yalan söylemediğimi bildiğini belli ediyordu.

Dallas'a giden trafik yoğundu. Koltuklarımıza oturduğumuzda beş dövüşten üçüncüsü yapılıyordu. İriyarı siyah bir adam daha da iri bir beyazla yumruklaşıyordu. Dallas Spurs basketbol takımının bütün sezon çok kötü bir iş çıkardığı basket sahasına dört dev perde asılmıştı. Görüntüler projeksiyon sistemleriyle yansıtılıyordu. Renkler bulanık olsa da görüntüler netti. Sadie bu teknolojiden etkilendi. Doğrusunu söylemek gerekirse ben de.

"Gergin misin?" diye sordu.

"Evet."

"Sonucu bilsen..."

"Bilsem bile. 1960'ta Korsanlar'ın kupayı kazanacaklarına oynadığımda sonuçtan emindim. Buradaysa her şey, arkadaşımın internetten bulduğu bilginin doğru olup olmamasına bağlı."

"İnternet de nedir?"

"Bir bilimkurgu mucizesi. Bradbury romanlarından fırlama bir şey de diyebilirsin."

"Şey... tamam." Ardından parmaklarını dudaklarına götürüp ıslık çaldı. "Hey, biracı!"

Gümüş tokalı kovboy şapkalı biracı bize cam şişede iki Longe Star sattı. Şişelerin tepesine birer karton bardak iliştirmişti. Ona bir dolar verip üstü kalsın dedim.

Sadie şişesini alıp benimkiyle tokuşturdu: "İyi şanslar Jake."

"Şansa ihtiyacım varsa başım belada demektir."

Sigarasını yakıp dumanını tavanı kaplayan duman bulutuna doğru üfledi. Tepemizde çoktan mavi bir örtü oluşmuştu. Sağında oturuyordum ve oturduğum yerden Sadie mükemmel görünüyordu.

Omzuna dokundum. Başını çevirdiğinde bir öpücük kondurdum aralık dudaklarına. "Paris hep bizim kalacak," dedim.

Sırıttı. "Olsa olsa Teksas'taki Paris."

Kalabalıktan bağırışlar yükseldi. Siyah boksör beyazı nakavt etmişti.

10

Büyük maç dokuz buçukta başladı. Boksörlerin yakın çekim görüntüleri perdeleri kapladı. Kamera Tom Case'i gösterdiğinde yüreğim ağzıma geldi. Siyah kıvırcık saçlarına ak düşmüş, yanakları sarkmış, göbeği çıkmıştı. En kötüsüyse bezgin bakışlı gözleriydi. Nerede olduğunu bile bilmiyormuş gibi davranıyordu. Bin beş yüz kadar seyirci tezahürat yaptı -ne de olsa Tom Case, Teksas'ın bağrındandı- ama yuhalamalar da duydum. İki büklüm taburesinde otururken maçı çoktan kaybetmiş gibiydi. Diğer taraftan Dick Tiger ayaktaydı, havayı yumrukluyor, parmaklarının ucunda zıplıyordu.

"Durum senin için pek parlak görünmüyor tatlım," dedi bana doğru eğilen Sadie.

Söylediği azdı bile. İhtimaller kesinlikle benim lehime değildi.

Ön tarafta (perdelere vuran şekillerin dev gibi göründükleri yerde) yanında Garbo gözlükleri takmış mink kürklü bir fıstıkla Akiva Roth oturuyordu. Hemen önümüzdeki koltuğa yerleşen purolu iriyarı adam başını çevirip Sadie'ye, "Kimi tutuyorsun tatlım?" diye sordu.

"Case'i!" dedi Sadie göğsünü gere gere.

Purosunu tüttüren adam bir kahkaha attı. "İyi bir kalbin var demek. Onluğuna bahse girmeye ne dersin?"

"Bire dört verir misin, Case'in nakavt etmesine bahse girersek?"

"Case'in, Tiger'ı nakavt edeceğine mi bahse girmek istiyorsun? Tatlım, anlaştık." Elini uzattı. Sadie adamın elini sıktı. Sonra ağzının hareket edebilen kısmında meydan okuyan bir gülümsemenin izleriyle bana döndü.

"Cesur bir hareketti," dedim.

"Hiç de bile," dedi. "Tiger beşinci rauntta nakavt olacak. Geleceği görebiliyorum."

11

Smokin giyip saçlarını briyantine bulamış sunucu ringin ortasına ilerledi ve dövüşçüleri tanıttı. Milli marş çaldı. Seyirciler ayağa kalkıp şapkalarını çıkardılar. Kalbim deliler gibi çarpıyordu, dakikada yüz, hatta yüz yirmi atıyordu diyebilirim. Salonun havalandırması iyiydi ama ter içinde kalmıştım.

İnce topuklu ayakkabılı mayolu bir kız elinde 1 yazan bir kartonla ringi dolaştı.

Gonk çaldı. Tom Case suratında bezgin bir ifadeyle ayaklarını sürüyerek ringe adım attı. Dick Tiger mutlu mutlu onun yanına gidip sağ elini havaya savurdu, sonra soluyla Case'i maç başlayalı on saniye bile olmadan yere deviren bir kroşe indirdi. Kalabalık boksörü yuhaladı. Sadie heyecandan tırnaklarını bacağıma geçirmişti.

"Onluğunla vedalaşsan iyi olur güzelim," dedi puro içen adam.

Al, Case kazanacak derken aklın neredeydi?

Dick Tiger köşesine çekilip zıplayarak hakemin saymayı tamamlamasını bekledi. Oyun oynarcasına sağ yumruğunu havaya savurup duruyordu. Üçte Case kıpırdandı. Beşte doğruldu. Yedide dizini yerden kaldırdı. Dokuzda kalkıp dövüş pozisyonu aldı. Hakem boksörün yüzünü ellerinin arasına alıp bir soru sordu. Case cevapladı. Hakem başını sallayıp Tiger'a gelmesini işaret etti ve kenara çekildi.

Sardi'de kendisini bekleyen akşam yemeğine yetişmek için sabırsızlanan Kaplan Adam, aceleci davranıp son darbeyi indirmeye kalktı. Case ondan kaçmayı denemedi -hızını uzun zaman önce kaybetmişti- ama kendini korumayı başardı ve rakibine sarıldı. Bunu sık sık yapıyor, tango dansçıları gibi başını Tiger'ın omzuna yaslayıp sırtına zayıf yumruklar indiriyordu. Kalabalık yuhaladı. Gonk çaldığında Case başı önde kolları yanda taburesine döndü. Kalabalık yuhalamayı sürdürdü.

"Maçı mahvediyor," dedi purolu adam.

Sadie soru soran gözlerle bana baktı. "Buna ne diyorsun?"

"Birinci raundu sağ salim atlattı diyorum." Aslında biri Tom Case'in sarkık poposuna bir çatal saplasa iyi olacak, diye düşünüyordum; çünkü bana kalırsa işi bitmişti.

Mayolu kız yeniden ringe çıkıp 2 rakamını dolaştırdı. Gonk çaldı. Bir kere daha Tiger saldırdı ve Case kendini savunmayı denedi. Adamım sürekli rakibine yaklaşıp sarılıp sırtını yumruklamak için fırsat kolluyordu. Ama artık ilk rauntta işini bitirmesine ramak kalan sol kroşeden korunmayı başardığına dikkat ettim. Tiger yaşlı boksörün midesine çalışıyordu ama yağın altında hâlâ sağlam kaslar olacak ki, yumrukları Case'i pek etkilemedi. Bir ara Tiger, Case'i ittirip eldivenleriyle *gelsene, gelsene* işareti yaptı. Kalabalık bağırmayı sürdürdü. Case ise yerinden kıpırdamadı. Tiger yeniden saldırmak zorunda kaldı. Case ona sarılıp saldırmasını engelledi. Seyirciler yuhaladı. Gonk çaldı.

"Büyükannem bile daha iyi dövüşür," diye homurdandı purolu seyirci.

"Belki," dedi üçüncü sigarasını yakan Sadie. "Ama Case hâlâ ayakta."

"Uzun sürmez tatlım. Bir sonraki sol kroşede Case'in işi bitecek." Kendi lafına kendi güldü.

Üçüncü raunt yine sarılmalar ve ayak sürümelerle doluydu ama dördüncü rauntta Case gardım indirip Tiger'a seyircileri ayağa kaldıran yumruklar atma fırsatı sundu. Akiva Roth'un kız arkadaşı da ayağa fırlayanlardandı. Bay Roth'un kendisi koltuğunda oturmayı sürdürüyordu ama sağ eliyle ayağa fırlayan hanım arkadaşının kalçalarını okşamayı ihmal etmedi.

Case geri çekilip iplere yaslandı. Sağ yumruğuyla seri yumruklar indirip Tiger'ı devirmeye çalıştı. Bu yumrukların çoğu hedefi ıskaladı ama biri sonunda isabet etti. Zayıf bir yumruktu ama Tiger'ın kaşlarını çattığını görebiliyordum. Yüzünde bu yumruk da nereden çıktı dercesine bir ifade vardı. Gecikmeden toparlanıp yumruğa yumrukla karşılık verdi. Case'in sol gözünün üstünden kanlar akmaya başladı. Ama Tiger onun işini bitiremeden gonk çaldı.

"İstersen onluğu şimdiden verebilirsin güzelim," dedi purolu adam. "Belki sen ve erkek arkadaşın trafiğe kalmadan çıkmak istersiniz."

"İstersen bahsi iptal edelim," dedi Sadie. "Bugün keyifli bir günümdeyim. Sana kırk dolarını cebinde tutma şansı tanıyacağım."

Puro içen adam bir kahkaha attı. "Hem güzel hem de espri yeteneği var. Eğer yanındaki sırık sana hak ettiğin gibi muamele etmezse, kapım her zaman sana açık tatlım."

Case'in köşesinde antrenör yaralı gözü toparlamaya çalışıyordu. Bir tüpten bir şeyler sıkıp parmaklarının ucuyla yaranın etrafına sürdü. Bana Japon yapıştırıcısı gibi geldi ama o dönemde icat edilmiş miydi bilmiyorum. Sonra havluyla Case'in bacağına vurdu. Gonk çaldı.

Dick Tiger sağlı sollu kroşeler savurarak ringin ortasına ilerledi. Case sol aparkattan kurtuldu ama Tiger ilk kez o zaman yaşlı adamın kafasına sağıyla aparkat vurmaya kalktı. Case son anda çekilmeyi başarıp yumruğun çenesine inmesini engelledi ama yana-

ğını kurtaramadı. O kadar şiddetli bir yumruktu ki, yüzü korku tünellerindeki yaratıklarınkine döndü. Yalpalayarak geri çekildi. Tiger üstüne yürüdü. Kalabalık ayağa fırlamıştı, seyirciler kan istiyordu. Biz de diğerleriyle birlikte ayağa kalktık. Sadie elleriyle ağzını kapadı.

Tiger, Case'i köşelerden birine sıkıştırmış ve yumruk yağmuruna tutmuştu. Case yıkılmak üzereydi; gözlerindeki ışığın kaybolduğunu görebiliyordum. Bir yumruk daha yerse beyninde elektrikler kesilecekti.

"İşini bitir!" diye bağırıyordu purolu adam var gücüyle. "İşini bitir Dicky! Gebert onu!"

Tiger bel altına hafiften bir yumruk attı. Herhalde bilerek yapmamıştı ama hakem araya girdi. Tiger'ı bel altına vurmaması konusunda uyardığı sırada Case'in bu kısa moladan nasıl yararlandığına baktım. Yüzünde tanıdık bir ifade belirdi. Marina'ya fermuar yüzünden bağırdığı gün Lee'nin suratında aynı ifadeyi görmüştüm. Marina üzerine yürüyüp onu, bebeği ve kendisini tam bir pislik yuvasına getirmekle suçladığında tıpkı böyle bakmıştı karısına.

O anda Tom Case için işler değişti.

Hakem kenara çekildi. Tiger saldırıya geçti ama bu sefer Case ona karşılık verdi. Sonraki yirmi saniyede yaşananlar hayatım boyunca gördüğüm en heyecan verici, en dehşete düşürücü şeylerdendi. İki adam burun buruna durmuş birbirlerine yumruk atıyorlardı. Zıplamalar, sallanmalar, süslü ayak oyunları yoktu. Birbirine girmiş iki boğaydılar. Case'in burnu kırıldı ve ağzından kan geldi. Tiger'ın dudağı dişine çarpıp yarıldı; çenesinin iki tarafından akan kanlarla yeni yemek yemiş bir vampire benziyordu.

Salondaki herkes ayağa fırlamış çığlık atıyordu. Sadie zıplayıp duruyordu. Şapkası düşmüş, yaralı yanağı ortaya çıkmıştı. Farkına bile varmadı. Diğerleri de ona dikkat etmediler. Herkesin gözleri perdedeki üçüncü dünya savaşındaydı.

Case sağ kroşelerden birini karşılamak için başını öne eğdi ve yumruğu sert kemiklere çarpan Tiger'ın suratını buruşturduğunu gördüm. Bir adım geri çekildiğinde, Case akıl almaz bir aparkat indirdi. Tiger başını çevirip darbenin etkisinden kısmen kurtuldu ama ağızlığı uçup ringe düştü.

Case saldırısına devam etti, rakibine sağlı sollu yumruklar indirdi. Bu yumrukların hiçbir estetik yanı yoktu, yalnızca saf öfkenin gücü. Geri geri giderken ayakları birbirine dolaşan Tiger yere düştü. Case boksörün tepesine dikildi, galiba ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Belki nerede olduğunu bile bilmiyordu. Deliler gibi elini kolunu sallayan antrenörü sonunda adamın kendisine bakmasını sağladı ve onu köşesine dönmeye ikna etti. Hakem saymaya başladı.

Tiger 4'te dizinin üstüne doğruldu. 6'da ayaktaydı. 8'e kadar sayıldıktan sonra dövüş yeniden başladı. Köşedeki saate baktığımda raundun bitmesine on beş saniye kaldığını gördüm.

Yeterince zaman yok. Yeterince zaman yok.

Case ileri atıldı. Tiger sol yumruğunu havaya savurdu. Case çekilince yumruk yüzünü yalayıp geçti. Sağ yumruğuyla karşılık veren boksör, Dick Tiger'ın yüzüne sert bir yumruk indirdi ve yere yıkılan Tiger bir daha kalkamadı.

Önümüzde oturan adam purosundan kalanlara bakıp kalanı bitirmeden yere fırlattı. "Melekler ondan yanaymış!"

"Evet!" dedi şapkasını yeniden kafasına geçiren Sadie, neşe içinde. "Şimdi parayı görelim bakalım!"

12

Jodie'ye döndüğümüzde 30 Ağustos'a girmiştik ama ikimiz de uyuyamayacak kadar heyecanlıydık. Önce seviştik sonra mutfağa gidip iç çamaşırlarımızla turta yedik.

"Eee?" dedim. "Ne düşünüyorsun?"

"Bir daha kesinlikle boks maçına gitmek istemiyorum. Gördüğümüz şey tam bir vahşetti. Üstelik ben de ayağa fırlamış diğerleriyle birlikte tezahürat yapıyordum. Birkaç saniyeliğine bile olsa Case'in o züppeyi öldürmesini istedim, sonrasında tek istediğimse eve dönüp seninle sevişmekti. Şimdiki sevişmemizin aşkla bir ilgisi yoktu Jake. Alev alev yanmak gibiydi."

Bir şey söylemedim. Bazen söylenecek bir şey yoktur.

Masanın diğer tarafına uzanıp çenemdeki kırıntıları sildi. "Bana nefret yüzünden olmadığını söyle."

"Neyin nefret yüzünden olmadığını?"

"O adamı öldürmek istemenin altında yatan nedenin nefret olmadığını söyle." Ağzımı açtığımı görünce elini kaldırıp beni susturdu. "Söylediklerinin hepsini, saydığın gerekçeleri hatırlıyorum ama o adamı gerçekten bu gerekçeler yüzünden mi öldürmek istiyorsun, yoksa senin içinde de Case'inki gibi bir nefret mi var? Sıradan bir erkek olsan da, kahraman olsan da seni sevebilirim. Ama adalet dağıtmaya çalışan birini sevebileceğimi sanmıyorum."

Lee'nin kızgın olmadığı zamanlarda karısına nasıl baktığını hatırladım. Küçük kızına banyo yaptırdığı zaman kulak misafiri olduğum konuşmayı hatırladım. Otobüs durağında, New Orleans'a gitmeden önce June'la vedalaşırken gözlerinde beliren yaşları hatırladım.

"Ondan nefret etmiyorum," dedim. "Ona..."

Cümlemi tamamlayamadım. Sadie gözlerini bana dikmişti.

"Yazık ettiği hayata acıyorum. Ama benimki kuduz olmuş bir köpeğe acımaktan farksız. Acımak onu öldürmen gerektiği gerçeğini değiştirmez."

Gözlerimin içine baktı. "Seni istiyorum. Ama bu sefer birbirimizi sevdiğimiz için sevişelim olur mu? İki adamın birbirine dayak atışını izlediğimiz ve adamımız kazandığı için değil."

"Tamam," dedim. "Bence hava hoş."

Ve gerçekten hoştu.

13

"Kimler gelmiş," dedi Frank Frati'nin kızı, cuma günü öğlene doğru rehinci dükkânına girdiğimde. "New England aksanlı boks kâhinimiz değil mi bu?" Kaypak bir gülümsemeyle bana bakıp içeri seslendi. "Baaa baaaa! Senin Tom Case'çi geldi!"

Frati çabucak dışarı çıktı. "Hoş geldiniz Bay Amberson," dedi. "Bakıyorum zımba gibisiniz. Eminim bugün kendinizi harika hissediyorsunuzdur."

"Elbette," dedim. "Neden hissetmeyeyim? Şansım yaver gitti."

"Sayenizde benimki pek gitmedi." Pantolonunun arka cebinden kahverengi bir zarf çıkardı. "İki bin. Lütfen saymaktan çekinmeyin."

"Gerek yok," dedim. "Size güveniyorum."

Zarfı uzatacak gibi oldu, sonra geri çekip kenarıyla çenesine vurdu. Mavi gözlerini kısıp beni süzdü. "Bu parayla bahis oynamayı düşünmez misiniz? Amerikan futbolu maçları yakında başlayacak."

"Amerikan futbolundan anlamam ve kupa maçları ilgimi çekmiyor. Paramı verin lütfen."

Verdi.

"Sizinle iş yapmak zevkti," dedikten sonra dışarı çıktım. Gözleriyle beni takip etti. Çok rahatsız edici bir dejavu hissi yaşadım ama nedenini çözemedim. Arabama binerken bir daha Fort Worth'un o mahallesine veya Dallas'taki Greenville Caddesi'ne gitmem gerekmeyeceğini umuyordum. Ya da Frati soyadlı başka bir bahisçiyle bahse tutuşmayacağımı.

Bu üç dileğimin üçü de gerçek oldu.

14

Sonraki durağım Neely Sokağı 214 numaraydı. Ev sahibime telefon açıp ağustostan sonra orada oturmayacağımı söyledim. İyi kiracı bulmanın zorluğundan bahsederek beni kalmaya ikna etmeye çalıştı. Söylediği doğruydu -benim yüzümden eve polis gelmemişti, oysa polislerin yolunun sık düştüğü bir mahalledeydik- ama bence asıl neden boş dairelerin çok, kiracıların az olmasıydı. Dallas kötü dönemlerinden birini yaşıyordu.

Dönerken bankaya uğrayıp Frati'den aldığım iki bini hesabıma yatırdım. Akıllılık etmişim. Bunu çok sonradan fark ettim. Neely Sokağı'na vardığımda para yanımda olsaydı hepsini kaybederdim.

Planım dört odayı kontrol edip geride bir şey bırakmadığıma emin olmaktı. Özellikle kanepenin minderlerinin arasını, yatağın altını ve çekmeceleri kontrol edecektim. Ayrıca tabancamı da orada bırakamazdım. Oswald'la baş etmek için ona ihtiyacım vardı. Artık Dallas'a döndüğünde onu öldürmeyi planlıyordum. Aradaki zamanı da George Amberson'un bütün izlerini silerek değerlendirecektim.

Neely'ye yaklaşırken içimdeki garip his iyice güçlendi. Birinin Marjorie adlı bir eşi, diğerinin Wanda adlı bir kızı olan iki Frati'yi kafamdan atamıyordum.

Marjorie: "Bahse mi gireceksin?"
Wanda: "Yani bahse mi gireceksin?"
Marjorie: "Tanımadın mı, ben J. Edgar Hoover'ım evlat."
Wanda: "Evet tabii, ben Dallas polis şefiyim. Gözlüğümden tanımadın mı?"

Benziyorlarsa ne olmuş? Hepsi yankıdan ibaretti. Simetri. Zaman yolculuğunun yan etkisi.

Yine de beynimde alarm çanları çaldı ve Neely Sokağı'na saptığımda tedirginlik beynimin mantıklı düşünen kısmını da ele geçirmeye başlamıştı. Tarih tekerrürden ibarettir, geçmiş her şeyi dengelemeyi sever ve bir de bu garip his vardı... ama hepsi bu değildi. Lee'nin Edwin Walker'ı öldürme planları yaptığı eve doğru ilerlerken beynimdeki alarm çanlarına kulak verdim. Eve yaklaşmıştım ve çanlar artık gümbür gümbür çalıyordu.

Maçı izlemeye gelen Akiva Roth. Yalnız değil. Yanında Garbo gözlüklü mink kürklü bir fıstık vardı. Dallas'ın havasının ağustosta mink kürk giymeyi gerektirecek kadar soğuk olduğu söylenemezdi ama salonun havalandırmaları tam güç çalışıyordu.

Gözlükleri çıkar. Kürkü çıkar. Geriye ne kalır?

Bir süre arabamda oturup motorun soğumasını bekledim. Hâlâ çözememiştim. Sonra mink kürkü atıp sıradan bir bluz giydirdim. Karşımdaki Wanda Frati'ydi.

Derry'deki Chaz Frati, Bill Turcotte'un peşime düşmesine sebep olmuştu. Bunu fark etmiş ama önemsememiştim. Gerçek olamayacağını düşünmüştüm. Hata yapmıştım.

Fort Worth'taki Frank Frati kimi üstüme salacaktı? İnanç Finans Şirketi'den Akiva Roth'u tanıyordu. Ne de olsa Roth, kızının sevgilisiydi.

O an silahımı almam gerektiğini kavradım. Hem de hemen. Arabadan inip elimde anahtarlarımla merdivene koştum. Her tara-

fı kapalı bir minibüs Haines Caddesi'nin köşesini döndüğünde titreyen parmaklarla doğru anahtarları bulmaya çalışıyordum. Araç 214 numaranın önüne yanaştı.

Etrafa bakındım. Kimseyi görmedim. Sokak boştu. Yardım isteyebileceğim kimse yoktu. Ortalıkta tek bir polis bile görünmüyordu.

Anahtarı kilide sokup çevirdim, gelenler her kimse, onları dışarıda tutup polisi arayabileceğimi düşündüm ve ancak uzun süredir kullanmadığım havasız ve pis kokulu daireden içeri girdiğimde telefonumun olmadığını hatırladım. İriyarı adamlar bahçeden eve doğru yürüyordu. Üç kişi. Birinin elinde bir şeylere sarılmış kısa bir boru vardı.

Hayır, yanlış saymıştım, briç oynayacak kadar kalabalıktılar. Dördüncü Akiva Roth'tu. Diğerleri gibi acele etmiyordu. Elleri ceplerinde, suratında kişiliksiz bir gülümsemeyle ağır adımlarla yürüyordu.

Kapıyı çarptım. Kilitledim. İşim yeni bitmişti ki, kapı kırılarak açıldı. Yatak odasına doğru koştum ama hedefime ulaşamadım.

15

Roth'un gorillerinden ikisi beni mutfağa sürükledi. Üçüncü elinde boruyla bizi bekliyordu. Boruyu pek çok güzel yemek yediğim masaya dikkatlice bıraktığında kumaş parçalarına sarıldığına dikkat ettim. Sarı deri eldivenlerini giydi.

Roth kapıya yaslanıp gülümsedi. "Eduardo Gutierrez, frengiye yakalandı," dedi. "Beynine sıçramış. On sekiz ay içinde ölmüş olacak. Ama biliyor musun umursamıyor. Arap şeyhi olarak yeniden doğacağına inanıyor. Aklın alıyor mu, ha?"

Kokteyllerde, otobüslerde, gişe kuyruğunda beklerken yabancıların sorularını geçiştirmek yeterince zordur ama iki goril, kollarından yakalamış dayak atmaya hazırlanırken insan ne diyeceğini gerçekten bilemiyor. Sonuçta hiçbir şey söylemedim.

"Sorun şu ki, adamın aklına takılmışsın. Kazanmaman gereken bahisleri kazanmışsın. Bazen kaybediyormuşsun ama bizim

Eddie, bile bile kaybettiğin gibi delice bir fikre kapılmış. Bilmem beni anlıyor musun? Sonra derbide turnayı gözünden vurmuşsun ve o da, bilmiyorum işte, geleceği gören bir tür medyum olduğuna karar vermiş. Evini yaktırdığını biliyor muydun?"

Karşılık vermedim.

"Sonra," dedi Roth, "Mikrop beynini yemeye başladığında senin bir tür yaratık, hatta şeytan olduğuna inanmaya başlamış. O zaman hepimiz senden haberdar olduk. Güneye, batıya ve ortabatıya haber yolladı. *Amberson'u arayın, işini bitirin. Onu öldürün. Onun bir iblis olduğunun kokusunu aldım ama önem vermedim. Şimdi halime bakın, hastayım ve ölüyorum. Hepsi o herifin suçu. Adam şeytan veya öyle bir halt.* Kulağa delice geliyor, değil mi?"

Hiçbir şey söylemedim.

"Carmo, bence arkadaşımız George bizi dinlemiyor. Belki uykusu gelmiştir. Onu uyandırabilecek misin?"

Sarı eldivenli adam Tom Case'inkiler gibi bir aparkat savurdu. Öyle bir acı hissettim ki, birkaç saniye dünyayı mor bir sis bulutunun ardından gördüm.

"Tamam, şimdi biraz daha uyanık görünüyorsun," dedi Roth. "Nerede kalmıştım? Ah evet. Eddie G.'nin öcüsüne dönüşmenden bahsediyorduk. Hastalık yüzünden elbette. Hepimiz o kadarının farkındaydık. Sen olmasan başka biri olurdu. Belki berberin köpeği, belki on altı yaşındayken becerdiği kız. Bazen nerede yaşadığını bile hatırlayamıyor, kendisini alması için birilerini araması gerekiyordu. Üzücü, ha? Hepsi beynindeki solucanlar yüzünden. Ama herkes onun suyuna gitti; çünkü Eddie'yi severiz. Öyle bir fıkra anlatırdı ki, gülmekten gözlerinden yaş gelirdi. Kimse senin gerçek olduğunu düşünmüyordu. Derken Eddie G.'nin öcüsü Dallas'taki dükkânıma geldi. Sonra ne oldu? Öcü, Korsanlar'ın Yankee'leri yeneceğine ve yedi maçın yedisinin de oynanacağına bahse girdi. Hepimiz Korsanlar'ın kazanamayacağını ve hemen hiçbir zaman yedi maçın yedisinin de oynanmadığını biliyorduk."

"Şansım yaver gitti," dedim. Ağzım şiştiği için sesim bir garip çıktı. "Aklıma estiği için oynadığım bir bahisti."

"Söylediğin şey çok aptalca ve insan aptallığının bedelini ödemeli. Carmo, şu orospu çocuğunun dizini kır."

"Hayır!" dedim. "Lütfen yapma!"

Carmo çok sevimli bir şey söylemişim gibi gülümsedi. Masadan boruyu aldı ve sol dizime savurdu. Bir çatırtı duydum. Acı dayanılmazdı. Çığlığımı güçlükle bastırıp beni tutan iki adama yapıştım. Yere yığıldığımda beni yeniden havaya kaldırdılar.

Roth elleri ceplerinde, yüzünde o kişiliksiz gülümsemesiyle kapının eşiğinde duruyordu. "Tamam. Bu kadar yeter. Dizin fena şişecek ahbap. O kadar şişecek ki, gözlerine inanamayacaksın. Ama, ne ekersen onu biçersin. Şimdi gerçeklere gelelim küçükhanım, sadece ve sadece gerçeklere." Beni tutan goriller katıla katıla güldü.

"Dükkânıma geldiğin gün senin gibi giyinen hiç kimse aklına estiği için öyle bir bahis oynamaz. Senin gibi giyinmiş bir adam için ani bir dürtüye kapılıp oynayacağı bahis olsa olsa on dolarlıktır. Bilemedin yirmi. Ama tutturdun ve Korsanlar kazandı – işte sana bir gerçek daha. Artık Eddie G.'nin haklı olabileceğini düşünüyorum. Şeytan ya da medyum olduğunu sanmıyorum ama birilerini tanıyan birilerini tanıyorsundur. Örneğin Korsanlar'ın yedinci maçta kazanmaları için maçları ayarlayan birilerini?"

"Kimse beyzbol maçlarında şike yapamaz Roth. 1919 Black Sox skandalından beri imkânsız. Bahisçisin, bunu bilmen gerekir."

Kaşlarını çattı. "Adımı biliyorsun! Hey, belki gerçekten medyumsundur. Önümde bütün gün yok, ötsen iyi olur."

Söylediklerini doğrulamak istercesine saatine baktı. Büyük ve ışıltılı bir saatti. Muhtemelen Rolex.

"Parayı almaya geldiğinde nerede yaşadığını görmeye çalıştım ama başparmağın adresi örtmüştü. Önemli değil. Bir sürü adam bunu yapar. Boş vermeye karar verdim. Seni dövmeleri, hatta Eddie G. huzura ersin diye öldürmesi için adamlarımı mı yollasaydım? Hem de 1.200 dolar için? Boş versene. Eddie G.'nin bilmediği şey onu üzmezdi. Ayrıca sen ortadan kalksan başka bir şeye kafayı takardı. Carmo, bu herif yine beni dinlemeyi bıraktı. Şimdi iyice öfkelendim."

Carmo boruyu karnıma doğru savurdu. Kaburgalarımın altına yediğim darbenin ardından felç geçirdiğimi sandım. Acı önce belirsizdi, sonra bütün vücudumu alevler bastı, sanki bir ateş topuna dönmüştüm.

"İnsanın canını yakıyor değil mi?" dedi Carmo.

"Sanırım kaburgalarım kırıldı," dedim. Uğultuyu andıran bir ses duydum ve sonra o sesin kendi soluğumun hırıltısı olduğunu kavradım.

"Umarım kırılmıştır," dedi Roth. "Gitmene izin verdim seni budala! Gitmene izin verdim! Seni unuttum! Sonra Frank'in yerine gidip Case-Tiger maçına bahis yatırmaya kalktın. Yine aynı şey. Herkesin kaybedeceğini düşündüğü tarafa oynadın ve koparabileceğin en yüksek bahsi kopardın. Bu sefer maçın hangi rauntta biteceğini bile tahmin ettin. Şimdi sana neler olacağını söyleyeyim: Bana sonuçları nereden bildiğini anlatacaksın. Bunu yaparsan şu anki halinin birkaç fotoğrafını çekerim ve Eddie G. tatmin olur. Seni öldürtemeyeceğini biliyor; çünkü Carlos hayır dedi ve Carlos sözünü dinlediği tek adamdır. Şimdi bile. Ama hapı yutmuş halini görürse... gerçi henüz işin bitmiş sayılmaz. Biraz daha döv Carmo. Yüzüne yüzüne vur."

Böylece diğer ikisi beni tutarken, Carmo yüzümü yumruk yağmuruna tuttu. Burnumu kırdı, sol gözümü patlattı, birkaç dişimi döktü ve sol yanağımı morarttı. Ya bayılacağım ya beni öldürecekler, her koşulda acı sona erecek, diyordum içimden. Ama bayılmadım ve bir noktada Carmo bana vurmayı bıraktı. Soluk soluğaydı ve eldivenleri kandan görünmüyordu. Mutfak penceresinden içeri süzülen gün ışığı parkelerde komik görünüşlü gölgeler oluşturuyordu.

"Böylesi daha iyi," dedi Roth. "Minibüsten polaroit fotoğraf makinesini getirin. Carmo. Koş. Şu işi bitirelim."

Çıkmadan önce Carmo eldivenlerini masaya, borunun yanına bıraktı. Boruyu saran kumaşlar da kana bulanmıştı. Yüzüm sızlıyordu ama karnım daha kötüydü. Alevler karın boşluğumu yakıp kavurmayı sürdürüyordu. O bölgede ciddi bir sorun vardı.

"Bir kere daha soruyorum Amberson. Skoru nasıl bildin? Sana kim haber uçurdu? Söyle hadi!"

"Sadece tahmindi." Sesim, kulağıma grip olmuş birinin sesi gibi geliyordu demek isterdim ama düzpedüz dayaktan pestili çıkmış bir adamınki gibiydi.

Sopayı bir eline alıp diğer ucunu avucuna vurdu. "Sana kim söyledi, lanet olası?"

"Hiç kimse. Gutierrez haklıydı, ben bir iblisim ve iblisler geleceği görür."

"Sana son bir şans veriyorum."

"Wanda sana göre fazla uzun Roth. Ve fazla cılız. Eminim üstündeyken kendini kütüğü becermeye çalışan bir kurbağa gibi hissediyorsundur. Belki..."

Yüzü öfkeyle kasıldı. Bir saniyeden kısa sürede suratı tamamen değişmişti. Boruyu kafama doğru savurdu. Kolumu kaldırdığımda kırılan bir dalın çatırtısını andıran bir ses duydum. Bu sefer yere yığıldığımda goriller beni kaldırmaya yeltenmedi.

"Lanet olasıca ukala herif! Bilmişlerden nefret ederim." Sesi çok uzaklardan geliyordu veya çok yükseklerden. Belki ikisi de. Sonunda bayılıyordum ve buna minnettardım. Gözlerim kapanırken Carmo'nun fotoğraf makinesiyle içeri girdiğini gördüm. Objektifi akordeonu andıran kocaman hantal bir makineydi.

"Onu bu tarafa çevirin," dedi Roth. "İyi tarafını çekelim." Adamları emrine uyarken Carmo makineyi Roth'a uzattı, Roth da boruyu Carmo'ya. Sonra fotoğraf makinesini kaldırıp, "Bak kuş çıkacak, seni kahrolasıca! Bu Eddie G. için," diye dalga geçti benimle.

Şak.

"Bu, benim koleksiyonum için, bir koleksiyonum yok ama bugün başlayabilirim..."

Şak.

"Bu da senin için. Böylece ciddi insanlar soru sorduğunda cevap vermen gerektiğini unutmazsın."

Şak.

Üçüncü fotoğrafı makineden çıkarıp bana fırlattı. Fotoğrafın uçup sol elimin önüne düşüşünü... Roth'un elime basışı takip etti.

Kemikler çatırdadı. İnleyip elimi göğsüme çektim. En az bir parmağım kırılmıştı. Belki üç.

"Altmış saniye içinde filmi çıkarman gerek, yoksa yanar. Tabii altmış saniye sonra uyanık olursan..."

"Ona yeniden nasıl bildiğini soracak mısın?" diye sordu Carmo patronuna.

"Dalga mı geçiyorsun? Adamın haline bak. Artık kendi adını bile hatırlamıyordur. Boş ver gitsin." Arkasına dönecek gibi oldu, sonra vazgeçti. "Hey, göt herif. Bu da hediyem olsun."

O zaman çelik burunlu ayakkabısının ucuyla beni tekmeledi. Gözlerimde yıldızlar uçuştu. Kafam parkelere yapıştı ve dünyayla olan bütün bağlantım koptu.

16

Uzun süre baygın kaldığımı sanmıyorum; çünkü uyandığımda gölgeler yer değiştirmemişti. Ağzımda bakır tadı vardı. Yarı pıhtılaşmış kanları kırık dişlerimle birlikte yere tükürüp ayağa kalkmaya çalıştım. Sağlam elimle önce mutfak taburelerinden birine, sonra da masaya tutundum. Masa az kalsın üstüme devrilecekti ama geneline bakıldığında ayağa kalkma maceramın beklediğimden kolay olduğunu söyleyebilirim. Sol ayağım uyuşmuştu ve Roth'un söylediği gibi dizim şiştiği için pantolonum bacağımı sıkıyordu. Ama hayattaydım ve bu da bir şeydi.

Pencereden bakıp minibüsün gittiğine emin olduktan sonra topallayarak yatak odasına gittim. Kalbimin her çarpışında göğüskafesim zonkluyordu. Burnum kırılmış, yüzümün sol tarafı şişmişti, elmacıkkemiğimi çatlatmış olmalıydılar. Boynum kaskatıydı ve kafamın arkası da sızlıyordu.

Daha kötüsü de olabilirdi, dedim kendi kendime. *Hâlâ ayaktasın, değil mi? Silahı al, torpido gözüne at ve acil servise git. Her şey yolunda. Dick Tiger'dan iyi durumdasın.*

Elimi dolabın rafına uzatana kadar kendime bunları söylemeyi başarabiliyordum ama elimi uzattığım anda bir şeyler çıt etti.

Vücudumun sol tarafı alev aldı. Benzin dökülmüş kömür parçaları nasıl yanarsa öyle yanıyordum. Parmaklarım silahın kabzasına uzandı, onu kendime çevirdim, başparmağımı tetik halkasına geçirip silahı raftan almaya çalıştım ama yere çarpıp yatak odasına doğru sekti.

Herhalde dolu bile değildir. Onu almak için eğildim. Dizime korkunç bir acı yayıldı ve bacağım tutmaz oldu. Yere düştüğümde karnımdaki ağrı iyice şiddetlendi ama silaha ulaştım, silindiri açtım. Doluydu. Altı hazneye de kurşun sürülmüştü. Onu cebime koyup emekleyerek mutfağa döndüm. Dizimdeki acı katlanılacak gibi değildi. Baş ağrım iyice arttı ve acı enseme doğru yayıldı.

Yüzüstü uzandım. Sürünerek yatağa ulaşmayı başardım. Vardığımda sağ kolumu ve sağ bacağımı kullanarak doğruldum. Sol bacağımın üstüne basabiliyor ama dizimi kıramıyordum. O evden çıkmalıydım, hem de hemen.

Gunsmoke dizisindeki topal şerife dönmüştüm. Yatak odasından çıktım, mutfağa geçip kırık ön kapıya gittim. *Bay Dillon, Longbranch'te olay çıktı!*

Verandayı geçip sağ elimle tırabzana tutunarak yola doğru ilerlemeyi denedim. Dört adım bile atamadan baş ağrım şiddetlendi. Artık iki tarafı göremiyordum, ki iyiye işaret değildi bu. Arabama bakmak için başımı çevirmeye kalktığımda boynum benimle işbirliği yapmadı. Bütün vücudumu çevirerek o yöne döndüm ama görür görmez onu kullanamayacağımı kavradım. Oturmak acımı iki kat artırırdı. Karnımın yeniden alev almasını istemiyordum.

Otuz sekizliği cebimden çıkarıp verandaya döndüm. Tabancayı basamakların altına sakladım. Şimdilik idare ederdi. Doğrulup ağır adımlarla kaldırıma gittim. Ufak adımlar, dedim kendi kendime. *Ufak adımlar.*

İki çocuk bisikletleriyle bana doğru geliyordu. Onlardan yardım istemeyi denedim ama dudaklarım şiştiği için ağzımdan sadece hırıltılı gibi bir ses çıktı. Birbirlerine bakıp daha da hızlı pedal çevirerek etrafımdan dolaştılar.

Sağa döndüm (sol dizim şiştiği için sola zaten dönemezdim) ve topallayarak kaldırımda ilerlemeye başladım. Görüş açım daralmayı sürdürdü; artık bir tünelin içinden dünyaya bakıyordum. Bir an için aklıma Derry'deki Kitchener Çelik Fabrikası'nın yıkık bacası geldi.

Haines Caddesi'ne ulaş, dedim kendime. *Haines Caddesi'nde yoldan geçen birileri vardır. Oraya ulaşmalısın.*

Ama Haines yönüne mi gidiyordum yoksa oradan uzaklaşıyor muydum emin değildim. Çapı on santimlik bir çemberin içinden dünyaya bakarken böyle şeylerden emin olmak zor. Birileri çivili çizmelerle beynimde dolaşıyormuş gibi geliyordu, üstelik karnımda alev alev yanan bir orman vardı. Yere düştüğümde kaldırım, kuştüyü yorgan kadar yumuşak geldi bana.

Bayılmadan hemen önce biri beni dürttü. Metalik bir şey. Kilometrelerce uzaktan gelen yaşlı bir ses. "Sen! Hey sen, evlat! Neyin var?"

Dönmeyi denedim ve gücümün son kırıntılarını kullanarak bunu yapmayı başardım. Lee ve Marina'nın fermuar kavgasına tutuştukları gün, duruma müdahale etmemi söyleyen yürüteçli kadın tepeme dikilmişti. Bir an için aynı günde olduğumuzu sandım; çünkü ağustos sıcağına rağmen o günkü pembe geceliği ve yamalı hırkayı giymişti. Belki aklım boks maçına takıldığından saçları bugün bana Elsa Lanchester'ı değil, Don King'i[1] anımsattı. Bastonuyla beni dürttü.

"Ah Tanrım," dedi. "Seni kim dövdü?"

Uzun hikâyeydi ve anlatacak halim yoktu. Gözlerim kararıyordu. Bilincimi kaybedeceğime seviniyordum; çünkü kafama saplanan acı beni öldürüyordu. Al kanser oldu, diye düşündüm. *Benim işimi de Akiva Roth bitirdi. Her koşulda oyun bitti. Oswald kazandı.*

Hayır, son nefesimi verene dek pes etmeyeceğim.

---

(1) Muhammed Ali, Evander Holyfield, George Foreman, Mike Tyson gibi boksörlerin menajeri. (ç.n.)

Kendimi toparlamaya çalışıp karanlığın içindeki tek aydınlık noktaya, çok çok uzağımdaki yüze bakarak konuştum. "9-1-1'i..."

"O da ne?"

Elbette bilmiyordu. 911 diye bir şey henüz yoktu. Nefesimi toplayıp bir kere daha şansımı denedim. "Ambulans."

Kelimeyi bir iki kere tekrar etmiş olabilirim ama emin değilim. Karanlık her yanı kapladı.

17

Arabamı çocuklar mı çaldı, yoksa Roth'un fedaileri mi bilmiyorum. Ne zaman çalındığını da bilmiyorum. Ne olursa olsun, hırsızlar arabamı parçalamamış veya ortadan kaldırmamış: Polisler onu bulmuş ve Deke Simmons da, bir hafta sonra onu polis garajından çıkarttırmış. Araç benden iyi durumdaymış.

Zaman yolculuğu bazen çok ironik olabiliyor.

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

Sonraki on bir hafta boyunca yine ikili bir hayat sürdüm. Hakkında hiçbir şey bilmediğim bir dış hayatım, gereğinden çok şey bildiğim bir iç hayatım vardı. İç hayatımın büyük kısmını oluşturan rüyalarımda, sık sık Sarı Kart Adam'ı görüyordum.

Dış hayat dediğim dış dünyadaysa olaylar şöyle gelişmişti: Yürüteçli kadın (Alberta Hitchinson; Sadie kim olduğunu öğrenip bir buket çiçek götürmüş) yanımda kalıp komşulardan biri gelene dek bağırmış. Komşu halimi görünce ambulans çağırmış ve Parkland Hastanesi'ne götürülmüşüm. Orada, ilerleyen aylarda John F. Kennedy ve Lee Harvey Oswald'ı tedavi etmeyi deneyecek doktor (Malcon Perry) tarafından tedavi edilmişim. Şansım diğer ikisinden yaver gitmiş, ölümden dönmüşüm.

Dişim, burnum, kolum, elmacıkkemiğim kırıkmış, dizim incinmiş, parmaklarım çıkmış. Karnımda ciddi yaralar varmış. Ayrıca beyin kanaması geçirmişim. Perry'yi en çok endişelendiren de oymuş.

Karnım muayene edilirken uyanıp çığlık attığımı söylediler ama hatırlamıyorum. Kateter takıldığında idrarımda kan olduğu görülmüş. Hayati göstergelerim başlangıçta kötü değilmiş ama sonra durumum kötüleşmeye başlamış. Bana dört litre kan vermişler. Sadie, Jodie'lilerin kan vermek için sıraya girdiğini anlattı. Aynı şeyleri defalarca tekrarlaması gerekti; çünkü sürekli unutuyordum. Beni karın ameliyatına hazırlamışlar ama önce bir nörolog tarafından kontrol edilmişim - Dünün Dünyası'nda beyin MR'ı diye bir şey yoktu.

Bana, beni ameliyata hazırlayan hemşirelerle sohbet ettiğimi söylediler. Onlara karımın alkol sorunundan bahsetmişim. Biri, "Ne üzücü," diyerek karımın adını sormuş. "Wanda adında bir balık," dedikten sonra kahkahalar atıp bayılmışım.

Dalağımın parçalandığı ortaya çıkmış. Almışlar.

Ben hâlâ baygınken ve dalağım hayati önem taşımayan çürüğe çıkmış organlar nereye giderse oranın yolunu tuttuğunda, Ortopedi'ye nakledilmişim. Kolumdaki kırık ve bacağım alçıya alınmış. Sonraki haftalarda pek çok kişi alçımı imzaladı. Bazen isimler tanıdık geliyordu; çoğu zaman kim olduklarını hatırlamıyordum.

Bana sürekli uyuşturucu veriyorlarmış. Kafamın sabit bir pozisyonda durması gerekiyormuş ve yatağım özellikle otuz dereceye ayarlanmış. Sonradan açıkladıklarına göre fenobarbital vermelerinin sebebi bilincimin açılması değil (gerçi Sadie'nin söylediğine göre bazen bir şeyler mırıldanıyormuşum) aniden uyanıp kendime zarar vermemden korkmalarıymış. Özetlemek gerekirse, Perry ve diğer doktorlar (Ellerton sık sık ziyaretime gelmiş) dayak yemiş vücuduma patlamaya hazır bomba muamelesi yapıyorlarmış.

Bugün bile hematokrit ile hemoglobinin ne olduğuna emin değilim ama benimkilerin oranları düzelmeye başladığında herkes memnun olmuş. Üç gün sonra yeniden nörolojik muayeneye alınmışım. Eski kanlara rastlanmış. Kanın eski olması, anlaşılan yeni olmasından iyiymiş. Ciddi bir beyin travması geçirdiğim görülüyormuş ama kafatasıma delik açmalarına gerek kalmamış. Zaten vücudumun nasıl bir mücadele içinde olduğu düşünülürse yapmak istedikleri son şey kafama müdahale etmekmiş.

Ama geçmiş inatçıdır ve kendini korumak için elinden geleni yapar. Hastaneye yatırılışımdan beş gün sonra dalak ameliyatında açılan kesiğin etrafı kızarıp yanmaya başlamış. Sonraki gün dikişler atmış ve ateşim çıkmış. İkinci nörolojik muayeneden sonra hayati tehlikeyi atlattığıma karar veren doktorlar yeniden durumumun kritik olduğuna kanaat getirmişler. Çizelgeme göre Doktor Perry, morfin dozunun artırılmasını emretmiş.

7 Eylül'de şöyle bir uyandım. Daha doğrusu bana öyle söylendi. Yüzündeki yara izine rağmen güzel diyebileceğim bir kadın ve kovboy şapkalı yaşlı bir adam başucumda oturuyordu.

"Adını biliyor musun?" diye sordu kadın.

"Puddentane," dedim. "Sorarsan aynı yanıtı alırsın yine."

Bay Jake George Puddentane Epping Amberson, Parkland Hastanesi'nde yedi hafta daha yattıktan sonra Dallas'ın kuzeyinde, nekahet dönemindeki hastalara ayrılmış bir bakımevine nakledildi. O yedi hafta boyunca karın boşluğumdaki enfeksiyon için sürekli antibiyotik verildi. Koluma daha büyük bir alçı taktılar, o da tanımadığım isimlerle doldu. Cennet adlı bakımevine geçtikten kısa süre sonra alçım yeniden küçültüldü ve fizik tedavi uzmanı dizime işkence etmeye başladı. Bana sürekli çığlık attığımı söylediler ama bunların da çoğunu hatırlamıyorum.

Malcolm Perry ve Parkland Hastanesi personelinin hayatımı kurtardığından şüphem yok. Bana ayrıca Cennet'te kaldığım sürece hayatı bana zehir eden bir enfeksiyon hediye ettiler. Bu ikinci enfeksiyonun nedeni ilkini yenmek için vücuduma pompaladıkları antibiyotiklerdi. Sürekli kustuğumu hayal meyal hatırlıyorum. Derry'ye gidip Bay Keene'i görüp Kaopectate almalıyım diye düşündüğümü hatırlıyorum. İyi ama Keene kimdi ve Derry neresiydi?

Yemek yiyebilmeye başladığımda hastaneden taburcu edilmiştim ama Cennet'e yerleştiğimde bile ishalim devam etti. Yaklaşık iki hafta toparlanamadım. Artık ekimin sonlarına yaklaşmıştık. Sadie (çoğu zaman adını hatırlasam da bazen unutuyordum) bana üstünde Kennedy'nin resmi olan bir bardak getirdi. Bu anı çok net; çünkü onu gördüğümde çığlık attığımı hatırlıyorum. Onlar hayati önem taşıyan bir şeyi unuttuğunu bilen birinin çığlıklarıydı.

"Ne oldu?" diye sordu bana. "Ne var tatlım? Sorun nedir? Kennedy yüzünden mi bağırıyorsun? Kennedy'yle ilgili bir sorun mu var?"

"Çekiçle onları öldürecek!" diye bağırdım ona. "Cadılar Bayramı'nda. Onu durdurmalıyım!"

"Kimi?" Elimi tuttu, korkmuştu. "Kimi durdurmalısın?"

Ama hatırlamıyordum. Gözlerim kapandı. Uyuyakalmışım. Sürekli uyuyordum. Sadece beynimdeki hasar yüzünden değil, yorgun olduğum için de. Eski halimin gölgesi bile değildim. Dayak yediğim gün doksan kiloydum. Taburcu edildiğimde altmış beşe düşmüştüm.

Bunlar Jake Epping'in, fena dayak yiyen ve neredeyse ölen adamın hayatına dışarıdan bakan birinin göreceği şeyler. İçimse karanlıktan, seslerden ve her şeyi kavradığını sandığım ama şimşek çakması gibi belirip kaybolan anlardan ibaretti. Bu şimşekler parıltılarıyla beni kör ediyor ve onların ışığı sayesinde neler olduğunu görmeme fırsat kalmadan sönüp gidiyorlardı. Çoğu zaman beynim boş bir defter gibiydi, ender olarak kendimi buluyordum.

Sürekli ateşim vardı. Bir kadın beni buz parçalarıyla besliyordu neyse ki. Bu kadın, bazen Sadie dediğim YARALI KADIN'dı.

Kendimi odanın köşesindeki yatakta buldum, oraya nasıl gittiğimi bilmiyordum, yan tarafım kaşınıyor ve sızlıyordu, dizim şişmişti. Birinin beni öldürüp acıma son vermesini diliyordum.

Yataktan kalkmaya çalıştım, yapmam gereken çok önemli bir iş vardı. Dünyanın kaderi buna bağlıydı. KOVBOY ŞAPKALI ADAM oradaydı. Beni durdurup yere düşmeden yatağa dönmeme yardım etti. "Henüz değil evlat," dedi. "Şimdilik çok güçsüzsün." Kendimi polislerle konuşurken veya konuşmaya çalışırken buldum. Birinin adı TIPPIT'ti. Ona tehlikede olduğunu söylemeyi denedim. Ona 5 Kasım'ı hatırlamasını söylemeyi denedim. Ay doğruydu, gün yanlış. Doğru günü hatırlayamayınca öfkelenip kafama vurmaya başladım. Şaşıran polisler birbirlerine baktılar. TIPPIT OLMAYAN, hemşireyi çağırdı. Hemşire yanında doktorla geldi, doktor bana iğne yaptı ve yine bayıldım.

Kendimi Sadie'yi dinlerken buldum. Önce *Jude*'u sonra *Tess*'i okudu. O hikâyeleri biliyordum. Yeniden dinlemek bana huzur verdi. *Tess*'i okuduğu sırada bir şeyi hatırladım.

"Tessica Caltrop'un bizi rahat bırakmasını sağladım."

Sadie başını kitaptan kaldırdı. "Jessica'yı mı kastediyorsun? Jessica Caltrop'u mu? Ne yaptın? Nasıl? Hatırlıyor musun?"

Hatırlamıyordum. Yine bayılmışım.

Başka bir gün kendimi penceremin önünde oturmuş yağmuru izleyip ağlayan Sadie'ye bakarken buldum.

Ama çoğu zaman boşluğun içinde kaybolup gitmiş durumdaydım.

KOVBOY ŞAPKALI ADAM, Deke'ti, ama bir keresinde büyükbabam sandım ve ödüm patladı; çünkü Huysuz Epping çoktan ölmüştü ve...

Epping! Adım buydu. Sakın unutma, dedim kendime ama başlangıçta aklımda tutamadım.

Pek çok kez KIRMIZI RUJLU YAŞLICA BİR KADIN ziyaretime geldi. Bazen adının Bayan Mimi olduğunu sanıyordum, bazen Bayan Ellie. Bir keresinde onun *Beverly Hills Magandaları* dizisinden Büyükanne Clampett olduğuna yemin edebilirdim. Cep telefonumu göle attığımı söyledim ona. "Şimdi balıklarla yüzüyor. Keşke yanımda olsaydı," dedim.

GENÇ ÇİFT ziyaretime geldi. "Bak, Mike ve Bobbi Jill gelmiş," dedi Sadie.

"Mike Coleslaw," dedim.

"Çok yaklaştınız Bay A," dedi GENÇ ADAM. Gülümsedi. Yanağından aşağı bir damla yaş süzüldü.

Sadie ve Deke, Cennet'te beni ziyarete geldiklerinde yanıma otururlardı. Sadie elimi tutar ve, "Adı ne Jake? Bana onun adını hiç söylemedin. Kim olduğunu veya nerede olacağını bilmezsek onu nasıl durduracağız?" diye sorardı.

"Onu paklayacağım," dedim bir keresinde. Konsantrasyonumu topladım. Beynim acıyana kadar zorladım kendimi. "Haklayacağım."

"Yardımımız olmadan sineği bile durduramazsın," dedi Deke.

Sadie'yi çok seviyordum, Deke ise çok yaşlıydı. Onları bu işe karıştıramazdım. Sadie'nin Deke'e hiçbir şey anlatmaması gerekirdi. Ama belki de bir sakıncası yoktu; çünkü Deke hiçbirine inanmamıştı.

"Karışırsanız Sarı Kart Adam sizi durdurur," dedim. "Durduramayacağı tek kişi benim."

"Sarı Kart Adam da kim?" diye sordu öne eğilip elini tutan Sadie.

"Hatırlamıyorum ama beni durduramaz; çünkü buraya ait değilim."

Sorun şu ki beni durdurmuştu. Bir şey görevimi tamamlamama engel olmaya kararlıydı. Doktor Perry hafıza kaybının geçici olduğunu söyledi ve haklıydı... Ama bir yere kadar. En önemli şeyleri hatırlamayı denediğimde beynime korkunç ağrılar saplanıyor, dizlerim tutmaz oluyor ve gözlerim kararıyordu. En kötüsüyse aniden uyuyup kalma eğilimimdi. Sadie, Doktor Perry'ye narkolepsi mi diye sordu.

Doktor,. "Muhtemelen değildir," dedi ama endişeliydi. "Ona seslendiğinizde veya onu sarstığınızda uyanıyor mu?"

"Her zaman," dedi Sadie.

"Bir şeyleri hatırlayamayıp üzüldüğünde mi uyuyakalıyor?"

Sadie öyle olduğunu söyledi.

"O zaman hafıza kaybıyla beraber geçeceğine eminim."

Sonunda yavaş yavaş iç dünyamla dış dünyam birleşti. Jacob Epping'dim, öğretmendim ve Kennedy suikastını engellemek için zamanda yolculuk etmiştim. Önce bunun gerçek olamayacağını düşündüm ama gelecek hakkında çok şey biliyordum. Hiçbiri hayal değildi. Anıydılar. Rolling Stones, Clinton'ın mahkemeye çıkarılışı, Dünya Ticaret Merkezi'nin yıkılışı. Başa bela eski karım Christy.

Bir gece Sadie'yle birlikte *Savaş* dizisini izlerken Frank Dunning'e ne yaptığımı hatırladım.

"Sadie, Teksas'a gelmeden önce birini öldürdüm. Mezarlıkta. Öldürmek zorundaydım. Bütün ailesini katledecekti."

Sadie'nin ağzı bir karış açık kaldı.

"Televizyonu kapa," dedim. "Helikopterin pervanesi Teğmen Saunders'ı oynayan adamın -adını hatırlamıyorum- kellesini uçuracak. Lütfen Sadie, televizyonu kapa."

Kapayıp önüme diz çöktü.

"Kennedy'yi kim öldürecek? Onu nerede öldürecek?"

Hatırlamak için bütün gücümle hafızamı zorladım. Uyuyakalmadım ama hatırlamayı başaramadım. Maine'den Florida'ya gittiğimi hatırlıyordum. Ford Sunliner'la, ki muhteşem bir arabaydı, Florida'dan New Orleans'a gitmiş, New Orleans'tan Teksas'a geç-

miştim. Radyoda "Earth Angel" dinlediğimi ve 20. Otoyol'da saatte 140 kilometreyle gittiğimi hatırlıyordum. **TEKSAS'A HOŞ GELDİNİZ** yazısını hatırlıyordum. Ardından film kopuyordu. Sonraki anılarım Jodie'de yaşadığım döneme aitti. Sadie'yle dans edişimiz, bungalovlar. Hepsi canlı anılardı. Sadie, Fort Worth ve Dallas'ta yaşadığını söyledi ama nerede oturduğumu bilmiyordu. Artık aktif olmayan iki telefon numarası vardı elinde. Ben de nerede oturduğumu bilmiyordum ama evlerimden birinin Cadillac Sokağı'nda olabileceğini söyledim. Sadie haritaları kontrol etti. Her iki şehirde de Cadillac Sokağı yoktu.

Bir sürü şeyi hatırlamaya başladığımda bile suikastçının adını veya başkanı nerede öldürmeyi deneyeceğini hatırlayamadım. Neden? Çünkü geçmiş, hatırlamama engel oluyordu. Değişmemekte inat ediyordu.

"Suikastçının bir çocuğu var." dedim. "Galiba adı April."

"Jake, sana bir şey soracağım. Seni kızdırabilir ama pek çok şey buna bağlı olduğuna göre -sana kalırsa dünyanın kaderi buna bağlı- sormak zorundayım."

"Sor bakalım." Beni kızdıracak ne sorabilirdi ki?

"Bana yalan mı söylüyorsun?"

"Hayır," dedim. Doğruydu. O gün için.

"Deke'e polisi arayalım dedim. Bana *Morning News*'daki bir makaleyi gösterdi. Başkan'a düzenlenecek suikast girişimleriyle ilgili iki yüze yakın ihbar almışlar. Dallas'taki sağcılar ve San Antonio'daki solcular, Teksas'a gelmemesi için Kennedy'yi korkutmaya çalışıyorlarmış. Gazeteye göre Dallas polisi, gelen ihbarları FBI'ya iletiyormuş, onlar da hiçbir şey yapmıyormuş. 'J. Edgar Hoover'ın JFK'den daha çok nefret ettiği biri varsa o da kardeşi Bobby'dir,' dedi Deke."

J. Edgar Hoover'ın en çok kimden nefret ettiği umurumda değildi. "Bana inanıyor musun?"

"Evet," dedi ve iç çekti. "Vic Morrow gerçekten ölecek mi?"

O an hatırladım, oyuncunun adı buydu, emindim. "Evet."

"*Savaş*'ı çekerken mi?"

"Hayır, başka bir filmin çekimleri sırasında."[1]

Gözyaşlarına engel olamadı. "Sakın ölme Jake... lütfen. İyileşmeni istiyorum."

Bir sürü kâbus gördüm. Mekânlar sürekli değişiyordu -bazen Lisbon Falls'taki anacaddeye benzeyen boş bir sokaktı, bazen Frank Dunning'i vurduğum mezarlık, bazen Andy Cullum'un mutfağı- ama genellikle Al Templeton'ın restoranındaydım. Ünlüler Duvarı'na bakan masada oturuyorduk. Al hastaydı -ölüyordu- ama gözleri ışıl ışıldı.

"Sarı Kart Adam, inatçı geçmişin vücut bulmuş hali," dedi Al. "Biliyorsun, değil mi?"

Evet biliyordum.

"Dayaktan öleceğini sandı ama ölmedin. Enfeksiyondan öleceğini sandı ama ölmedin. Şimdi de önemli detayları hatırlamanı engelliyor; çünkü seni durdurmak için son şansının bu olduğunu biliyor."

"İyi ama nasıl? O çoktan öldü."

Al başını iki yana salladı. "Hayır, ölen benim."

"O kim? O *ne*? Nasıl yeniden canlanmış olabilir? Kendi gırtlağını kesti ve kart siyaha döndü! Onu gördüm!"

"Bilmiyorum ahbap. Tek bildiğim durmayı reddedersen seni durduramayacağı. O anılara ulaşmalısın."

"O zaman bana yardım et!" diye bağırdım. Uzanıp elini tuttum. "Bana adamın adını söyle! Chapman mı? Manson mı? İki isim de bir şeyler çağrıştırıyor ama doğru gelmiyor. Beni bu işe sen bulaştırdın, çıkmama da sen yardım etmelisin!"

Bu noktada rüyamdaki Al bana yardım etmek için ağzını açıyor ama Sarı Kart Adam araya giriyor. Anacaddedeysek Yeşil Kapı'dan veya Kennebec Meyve'den çıkıyor. Mezarlıktaysak George Romero'nun zombileri gibi mezardan. Lokantadaysak kapılar birdenbire açılıyor. Şapkasının kenarına taktığı kart o kadar siyah ki, onun evrendeki dörtgen bir kara delik olduğunu zannedersi-

(1) *Alacakaranlık Kuşağı* filminin çekimlerinde. (ç.n.)

niz. Adam ölü, vücudu çürümeye başlamış. Paltosu çamur içinde. Gözyuvalarından solucanlar çıkıyor.

"Sana söyleyemez; çünkü bugün her şey yarı fiyatına!" diye bağırıyor artık Siyah Kart Adam olan Sarı Kart Adam.

Al'a dönüyorum ama Al dişlerinin arasında sigara olan bir iskelete dönüşmüş. Ter içinde uyanıyorum. Anılarıma ulaşmaya çalışıyorum ama ulaşamıyorum.

Deke, Kennedy'nin ziyaretiyle ilgili haberlerin yer aldığı gazeteleri getiriyor, okuduklarımın bana bir şeyler hatırlatacağını umuyordu. Hiçbir çağrışım yapmadılar. Bir keresinde, kanepede yatarken (ani uykularımdan birinden uyanıyordum) ikisinin polisi arayıp aramamak konusunda kavga ettiklerini duydum. Deke, isimsiz bir ihbarı kimsenin önemsemeyeceğini ve isim bırakırsak başımızın belaya gireceğini söylüyordu.

"Umurumda değil!" diye bağırdı Sadie. "Onun delirdiğini sanıyorsun ama ya haklıysa? Kennedy, Dallas'ı tabut içinde terk ederse vicdan azabı çekmeyecek misin?"

"Polisi çağırırsan Jake'i araştırırlar tatlım. Yanılmıyorsam buraya gelmeden önce New England'da birini öldürdüğünü söylemiştin."

Ah Sadie, ah Sadie keşke ona bunu anlatmasaydın.

Sadie tartışmayı kesti ama pes etmedi. Bazen hıçkırık tutan birini şaşırtmaya çalışır gibi beni şaşırtmayı denerdi. İşe yaramazdı bu numaralar.

"Ben seninle ne yapacağım?" diye sordu mahzun bir ifadeyle.

"Bilmiyorum."

"Anılara başka türlü yaklaşmayı dene. Kendini zorlama, dolaylı yollardan onlara ulaşmaya çalış."

"Denedim. Galiba adam orduda veya deniz kuvvetlerindeydi." Ağrımaya başladığı için ensemi ovuşturdum. "Galiba denizciydi. Lanet olsun Christy, bilmiyorum."

"Sadie, Jake. Ben Sadie'yim."

"Ben de öyle demedim mi?"

Başını iki yana sallayıp gülümsemeyi denedi.

On ikisinde, Gaziler Günü'nden sonraki salı, Dallas *Morning News* gazetesi Kennedy'nin ziyareti ve bunun şehir için anlamıyla ilgili uzun mu uzun bir makale yayımladı. "Şehir sakinleri kollarını açmış genç ve deneyimsiz başkanı bekliyor," diyordu makalede. "Heyecan doruğa ulaştı. Elbette bunda hoş ve karizmatik eşini getiriyor olmasının rolü de büyük."

"Dün gece rüyanda Sarı Kart Adam'ı gördün mü?" diye sordu Sadie içeri girdiğinde. Tatili Jodie'de geçirmişti, çiçeklerine su vermiş ve kendi tabiriyle kasabadakilere yüzünü göstermişti.

Başımı iki yana salladım. "Tatlım, sürekli buradasın. İşin ne olacak?"

"Bayan Ellie, beni tamzamanlıdan yarızamanlı çalışana çevirdi. İdare ediyorum. Seninle gidersem... gidebilirsek... Neler olacağını göreceğiz."

Bakışlarını kaçırıp bir sigara yaktı. Kibritlerle oynayışı ve sigara paketini masaya bırakmakla oyalanışı canımı sıkan bir gerçeği fark etmemi sağladı: Sadie'nin şüpheleri vardı. Füze Krizi'nin sorunsuz biteceğini, Dick Tiger'ın beşinci rauntta nakavt olacağını doğru tahmin etmiştim... Yine de şüpheleri vardı. Onu suçlamıyordum. Rolleri değişmiş olsak benim de şüphelerim olurdu.

Derken gülümsedi. "Yerime harika birini buldum. Bakalım kim olduğunu tahmin edebilecek misin?"

Gülümsedim. "O..." Adı dilimin ucundaydı. Gözümde canlandırabiliyordum -yanık ten, kovboy şapkası, ip kravat- ama bahsi geçen salı sabahı... o kadarıyla kaldım. Kafamın arkası; parkelere çarptığım yer ağrımaya başladı. Hangi parkeler? Hangi ev? Bilmemek ürkütücüydü.

Kennedy on gün içinde geliyor ve ben yaşlı adamın adını bile hatırlayamıyorum.

"Dene Jake."

"Deniyorum," dedim. "Deniyorum Sadie."

"Bekle bir saniye. Bir fikrim var."

Sigarasını söndürüp ayağa kalktı, ön kapıya gitti, çıkıp arkasından kapadı. Sonra kapıyı açıp komik bir sesle yaşlı adamın beni

her ziyarete gelişinde söylediği şeyleri söyledi: "Bugün nasılsın evlat? İyi besleniyor musun?"

"Deke," dedim. "Deke Simmons. Bayan Mimi'yle evliydi ama Mimi Meksika'da öldü. Onun için tören düzenlediler."

Baş ağrım geçti. Birdenbire.

Sadie ellerini çırpıp bana doğru koştu. Dudaklarıma hoş bir öpücük kondurdu.

"Görüyor musun?" dedi geri çekilirken. "Bunu yapabilirsin. Hâlâ çok geç değil. Adamın adı ne Jake? Deli herifin adı ne?"

Ama hatırlayamadım.

6 Kasım'da *Times Herald*, Kennedy konvoyunun izleyeceği güzergâhı yayımladı. Love Field Havalimanı'ndan başlayacak ve Kennedy'nin konuşma yapacağı Ticaret Merkezi'nde sona erecekti. Başkanın, Dallas'ın son yıllarda gösterdiği ekonomik ilerlemeyi öven bir nutuk atması ve Ticaret Komisyonu'yla görüşmesi bekleniyordu ama *Times Herald*, Kennedy'nin gelişinin aslında politik olduğunu yazmıştı. Teksas 1960'ta Kennedy'ye oy vermişti ama Başkan Yardımcısı Johnson'a rağmen 64 seçimi sallantıdaydı. Muhalefet 1948 Senato oylaması yüzünden başkan yardımcısına Kaypak Lyndon Johnson lakabını takmıştı. Bunlar eski olaylardı ama lakabının ne kadar uzun ömürlü olduğuna bakılırsa Teksaslıların başkan yardımcısı hakkındaki hisleri çelişkiliydi. Kennedy'nin ve Jackie'nin amacı Kaypak Lyndon'ın ve Teksas Valisi John Connally'nin konumunu sağlamlaştırmaktı.

"Şuna bak," diyen Sadie parmağını güzergâhın üstünde dolaştırdı. "Anacaddenin sonuna kadar gidecekler, sonra Houston Sokağı. Yol boyunca her yerde yüksek binalar var. Adam anacaddede mi olacak? Muhtemelen öyledir, sen ne dersin?"

Söylediklerini duymadım bile; çünkü bir şey dikkatimi çekmişti. "Bak, Sadie, konvoy Turtle Creek Bulvarı'ndan geçecek!"

Gözleri parladı. "Suikast orada mı gerçekleşecek?"

Şüphe içinde başımı salladım. Suikast muhtemelen orada gerçekleşmeyecekti ama Turtle Creek Bulvarı'yla ilgili bir şeyler biliyordum ve o şeylerin durdurmaya geldiğim adamla bir ilgisi vardı. Bunları düşünürken bir detayı hatırladım.

"Tüfeği saklayıp sonra onu almaya gelecek."

"Nereye saklayacak?"

"Bir önemi yok; çünkü o bölüm çoktan gerçekleşti. Orası geçmişte kaldı." Işık aşırı parlak geldiği için ellerimle yüzümü kapadım.

"İstersen bunları düşünmeye biraz ara ver," diyen Sadie gazeteyi kaldırdı. "Rahatla, yoksa yine baş ağrın tutacak ve ilaç alman gerekecek. O ilaçlar seni iyice dalgınlaştırıyor."

"Evet," dedim. "Biliyorum."

"Kahve içmelisin. Koyu bir kahve."

Kahve yapmak için mutfağa gitti. Döndüğünde horul horul uyuyordum. Neredeyse üç saat uyumuşum. Daha da uyurdum ama beni sarsarak uyandırdı. "Dallas'a gelişinle ilintili hatırladığın son şey ne?"

"Hiçbir şey hatırlamıyorum."

"Nerede kalıyordun? Otelde mi? Pansiyonda mı? Ev mi tutmuştun?"

Bir an için gözümün önünde bir avlu ve bir sürü pencere canlandı. Ya kapıcı? Belki. Sonra hepsi kayboldu. Baş ağrısı geri gelmişti.

"Bilmiyorum. Tek hatırladığım 20. Otoyol'dan eyalete girdiğim ve mangal yapılan bir yerin tabelasını gördüğüm. Dallas'a kilometreler vardı."

"Tamam ama o kadar uzağa gitmek zorunda değiliz. 20'den girmişsen 20'de kalmışsındır." Saatine baktı. "Bugün saat geç oldu ama yarın arabayla ufak bir tur atarız."

"Muhtemelen işe yaramaz." Yine de içimde bir umut kıvılcımı çaktı.

Sadie gece benimle kaldı, ertesi gün buralıların Balarısı Otoyolu dedikleri yoldan Louisiana'ya doğru yola çıktık. Sadie tamirden gelen arabamı kullanıyordu. O işleri Deke halletmişti. Terrell'a kadar gittikten sonra arabayı yol kenarındaki kilisenin otoparkına soktu. Kilisenin önüne "KURTARICININ KANI" yazılı bir levha dikilmişti. Altına da yapıştırılıp sökülebilen harflerle "İSA HEPİMİZİN ALIN YAZISI" yazmışlardı ama bazı harfler düştüğü için yazı bir garipti.

Direksiyonu bana teslim etmeden önce uzun uzun suratıma baktı. "Arabayı kullanabilecek misin tatlım?"

Kullanabileceğime emindim. Yol düzdü ve araba otomatik vitesti. Sakat bacağımı zorlamam gerekmeyecekti. Tek sorun...

"Sadie?" diye sordum ağustostan beri ilk kez direksiyonun başına otururken.

"Efendim?"

"Uyuklarsam direksiyonu tut ve kontağı kapa."

Gergin bir gülümseme. "Yapacağıma şüphen olmasın."

Yolun iki tarafını kontrol ettikten sonra arabayı çalıştırdım. Başlangıçta 80'nin üstüne çıkmaya cesaret edemedim ama günlerden pazardı ve yol neredeyse bomboştu. Yavaş yavaş rahatladım. 20. Otoyol'dan şehre doğru ilerledik.

"Zihnini boşalt Jake. Hiçbir şeyi hatırlamak için kendini zorlama, bırak kendiliğinden olsun."

"Keşke Sunliner'ım olsaydı," dedim.

"Bu araba Sunliner'mış gibi yap, bırak nereye gitmek istiyorsa oraya gitsin."

"Tamam, ama..."

"Aması yok. Bugün güzel bir gün. Yeni bir yerdesin. Kennedy'yi düşünme, ona daha yıllar var."

Evet, güzel bir gündü ve hayır, uyuyakalmadım, oysa çok yorgundum - dayak yediğimden beri hiç bu kadar uzun süre dışarıda kalmamıştım. Aklım yolun kenarındaki kilisedeydi. Herhalde zenci kiliselerindendi. Beyazların asla söylemeyeceği ritimler eşliğinde söylüyorlardı ilahileri. Farklı *Halleluya*'lar dökülüyordu gırtlaklarından.

Dallas'a geliyorduk. Sola sağa saparak ilerledim, daha çok sağa sapıyordum; çünkü sol kolum zayıftı ve direksiyonu o yöne çevirmeye çalışınca canım acıyordu. Bir süre sonra bütün sokaklar birbirine girdi.

Kaybolduğum kesin, diye düşündüm. *New Orleans'taki çocuk gibi birinin yolu tarif etmesi lazım. Moonston Oteli miydi?*

Moonston değil, Monteleone. Dallas'a geldiğimde kaldığım yerse... Orası...

Bir an uyuyacağımı sandım, Sadie'nin adını unuttuğum gibi otelin adı da aklımdan uçup gidecekti. Derken şık giysili kapı görevlisini ve Commerce Sokağı'na bakan pencerelerin ışıltısını gördüm.

Adolphus Oteli'nde kalmıştım. Evet. Çünkü... Bir yere yakındı. Ama nereye?

Nereye yakın olduğunu hatırlayamadım. O bölüm hâlâ karanlıktı.

"Tatlım? İyi misin?"

"Evet," dedim. "Ne oldu?"

"İrkildin."

"Bacağım yüzünden. Kramp girdi."

"Tanıdık gelen bir şey yok mu?"

"Hayır," dedim. "Hiçbirini hatırlamıyorum."

İç çekti. "Böylece bir fikir daha çöpe gitti. Belki eve dönmeliyiz. Arabayı benim kullanmamı ister misin?"

"Evet, lütfen." Adolphus Oteli'ni düşünerek yolcu koltuğuna kaydım. *Cennet'e gidince bunu not al. Yoksa unutursun.*

Girişi rampalı, hastane yataklı, tuvaletinde tutunma yerleri olan üç odalı daireme döndüğümüzde Sadie biraz uzanmamı önerdi. "Haplarından bir tane al."

Yatak odasına gidip ayakkabılarımı çıkardım ve uzandım. İlaç almadım. Zihnimi bulandırmak istemiyordum. Aklımı berrak tutmalıydım. Kennedy'nin Dallas'a gelişine beş gün kalmıştı.

Bir yere yakın olduğu için Adolphus Oteli'nde kaldım. İyi ama nereye?

Gazetede yayımlanan güzergâha yakındı, yani... ne güzel, ihtimaller iki bin binaya inmişti. Heykellerden, anıtlardan ve keskin nişancıların arkasına saklanabileceği duvarlardan bahsetmiyorum bile. Yol boyunca kaç ara sokak vardı? Onlarca. Mockingbird Yolu'nda, Lemmon Caddesi'nde, Turtle Creek Bulvarı'nda kaç yerde pusu kurulabilirdi? Konvoy bütün o sokaklardan geçecekti. Ya anacadde ve Houston Sokağı?

Kim olduğunu ya da nereden ateş edeceğini hatırlamalısın.

Birini hatırlasam diğerini çözerdim. Emindim buna. Ama aklım sürekli 20. Otoyol'dan önceki kiliseye kayıyordu. Balarısı Otoyolu'ndaki Kurtarıcının Kanı Kilisesi. Pek çok kişi Kennedy'yi kurtarıcıları olarak görüyordu. Al Templeton'ın öyle gördüğü kesindi. O..."

Gözlerim kocaman açıldı. Nefesimi tuttum.

Diğer odadaki telefon çaldı. Sadie telefonu açtı ve uyuduğumu sandığı için alçak sesle konuşmaya özen göstererek arayan kişiyle sohbete daldı.

İSA HEPİMİZİN ALIN YAZISI.

Sadie'nin tam adını gördüğüm zamanı, "Doris Dun" diye okuyuşumu hatırladım. Bu da öyle bir yankıydı. Gözlerimi kapadım ve kiliseyi düşündüm. Sonra parmağımla yazının başını örttüm.

ALIN YAZISI.

Al'ın yazısı. Notları. Defteri bendeydi!

Ama nerede? Defter neredeydi?

Yatak odasının kapısı aralandı. Sadie başını içeri uzattı. "Jake? Uyuyor musun?"

"Hayır," dedim. "Kafamı dinliyordum."

"Bir şey hatırladın mı?"

"Hayır, üzgünüm," diye yalan söyledim.

"Hâlâ zaman var."

"Evet. Her gün yeni şeyler hatırlıyorum."

"Tatlım, arayan Deke'ti. Salgın varmış. O da yakalanmış. Yarın ve sah günü çalışıp çalışamayacağımı sordu. Belki çarşamba da."

"Gitmelisin," dedim. "Gitmezsen işe gitmeye kalkar. Artık genç biri değil."

Zihnimde neon ışıkları gibi yanıp sönen iki kelime vardı. Al'ın yazısı. Al'ın yazısı. Al'ın yazısı.

Yatağın kenarına oturdu. "Emin misin?"

"Eminim. Yalnız olmayacağım. Unuttun mu, yarın hemşirelerden biri uğrayacak." Dallas Gezici Hemşireleri uğrayıp konuşma becerimi kaybedip kaybetmediğimi kontrol ediyorlardı. Abuk sabuk konuşmaya başlarsam beyin kanaması şüphesiyle hastaneye kaldırılacaktım.

"Doğru ya. Saat dokuzda. Unutursan diye takvime işaretlemiştim. Ve Doktor Ellerton..."

"Öğle yemeğine gelecek. Hatırlıyorum."

"Çok güzel Jake."

"Sandviç ve içecek bir şeyler getireceğini söyledi. Beni şişmanlatmak istiyormuş."

"Kilo alsan fena olmaz."

"Çarşamba da fizik tedavi var. Sabah bacak işkencesi, öğleden sonra kol işkencesi."

"Seni bırakmak hoşuma gitmiyor, hele... bu kadar az kalmışken."

"Aklıma bir şey gelirse seni ararım Sadie."

Elimi tutup bana doğru eğildiğinde nefesindeki tütün kokusu burnuma çarptı. "Söz mü?"

"Evet elbette."

"Çarşamba gecesi dönerim. Deke perşembe işe gidemezse kütüphane kapalı kalır."

"Başımın çaresine bakacağım."

Beni öpüp odadan çıkmaya hazırlandı ama çıkmadan son kez bana baktı. "Deke'in haklı olmasını diliyorum. Keşke tüm bunlar hayal olsa. Başkanın öldürüleceğini bildiğimiz halde suikasta engel olamamanın düşüncesi bile korkunç. Salonda oturup konvoyu izlediğimiz sırada biri..."

"Hatırlayacağım," dedim.

"Hatırlayacak mısın Jake?"

"Hatırlamak zorundayım."

Başını salladı. İçerisi karanlıktı ama yüz ifadesinden bana inanmadığını seçebiliyordum. "Ben yola çıkmadan önce akşam yemeği yiyebiliriz. Gözlerini kapayıp biraz dinlen. Bırak ilaç etkisini göstersin. İyi bir uyku çek."

Uyuyamayacağımı bilsem de gözlerimi kapadım. Önemli değildi, tek istediğim Al'ın yazısını düşünmekti. Kısa süre sonra burnuma yemek kokuları geldi. Güzel kokular. Hastaneden yeni çıktığımda, sürekli kusar ve on dakikada bir altıma yaparken bütün

kokular midemi bulandırıyordu. Şimdi daha iyiydim. Hayallere daldım. Lokantanın masasında, karşımda oturan Al gözümün önüne geldi. Kâğıttan aşçı beresini sol kaşına doğru ittirmişti. Kasabanın ünlüleri duvardan bize bakıyordu ama aralarında Harry Dunning yoktu. Onu kurtarmıştım. Belki ikinci seferinde Vietnam'dan da kurtulmuştu. Emin olmanın yolu yoktu. Al benimle konuşuyordu yine.

Hâlâ sana engel mi oluyor dostum?

Evet.

Ama artık gerçeklere daha yakınsın.

Yeterince yaklaşamadım. Lanet defterini nereye koyduğumu bilmiyorum.

Güvende olacağı bir yere koydun. Bunu bilmek ihtimalleri azaltıyor mu?

Hayır diyecek oldum, sonra şöyle düşündüm: Al'ın yazısı güvende. Güvende. Çünkü...

Gözlerimi açtım ve haftalardır ilk kez gerçekten gülümsedim.

Kasadaydı. Onu kasaya koymuştum.

Kapı açıldı. "Aç mısın? Yemeği ısıtıyorum."

"Ha?"

"Jake, iki saatten uzun süredir uyuyorsun."

Doğrulup bacaklarımı yere uzattım. "O zaman hemen yiyelim."

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

1

17/11/63 (Pazar)

Sadie akşam yemeğinden sonra bulaşıkları yıkamak istedi ama ona gidip valizini hazırlamasını söyledim. Yuvarlak köşeli, ufak, mavi bir valiz kullanıyordu.

"Dizin..."

"Dizim birkaç tabak yıkayacak kadar dayanır. İyi bir uyku çekmek istiyorsan şimdi yola çıkmalısın."

On dakika sonra bulaşıklar bitmiş parmaklarım buruş buruş olmuştu. Sadie ise çıkmaya hazırdı. Elinde küçük valizi, saçları dalga dalga yüzüne dökülürken gözüme her zamankinden güzel göründü.

"Jake? Bana gelecekle ilgili güzel bir şey söyle."

Aklıma çok az şey geldi. Cep telefonları? Hayır. İntihar bombacıları? Hayır. Eriyen kutuplar? Şimdi bu konuyu açmamak en iyisi.

Sırıttım. "Bir fiyatına iki tane vereceğim. Soğuk savaş bitti ve bir siyah başkan seçildi."

Gülümseyecek gibi oldu, sonra şaka yapmadığımı anladı. Şaşkınlıktan ağzı bir karış açıldı. "Beyaz Saray'da bir zenci mi oturuyor?"

"Evet. Ama benim dönemimde siyahlar kendilerine zenci denmesinden hoşlanmıyorlar. 'Afrika Kökenli Amerikalı' tabirini tercih ediyorlar."

"Ciddi misin?"

"Evet. Ciddiyim."

"Aman Tanrım!"

"Seçimlerden sonra pek çok kişi aynı şeyi söylemişti."

"O... iyi bir iş çıkarıyor mu?"

"Bu sorunun yanıtı kişiden kişiye değişiyor. Bana sorarsan koşulların zorluğu düşünülürse fena bir iş çıkarmıyor."

"Artık Jodie'ye gitsem iyi olacak." Bir kahkaha attı. "Söylediklerin beni sersemletti."

Rampadan aşağı indi, valizini Vosvos'un bagajına koyup bana bir öpücük yolladı. Arabaya binmeye hazırlandı ama öylece gitmesine izin veremezdim. Koşamazdım - Doktor Perry en az sekiz ay, hatta bir yıl daha koşamayacağımı söylemişti. Topallayarak yanına gittim.

"Bekle Sadie, bir dakika!"

Yan komşum Bay Kenopensky ceketini giymiş kucağında Motorola'sıyla tekerlekli sandalyesinde oturuyordu. Norma Whitten ise yavaş yavaş köşedeki posta kutusundan dairesine doğru yürüyordu. Bize dönüp el salladı. Yüzünün bir tarafı felçli olduğu için gülümsemesi yarım yamalaktı.

Sadie soru sorarcasına bana baktı.

"Gitmeden sana bir şey söylemek istedim," dedim. "Sana bugüne dek başıma gelen en harika şey olduğunu söylemek istedim."

Bir kahkaha atıp bana sarıldı. "Hislerimiz karşılıklı beyefendi."

Uzun uzun öpüştük ve sağımızdan gelen alkış sesi olmasa daha da öpüşürdük. Alkışlayan Bay Kenopensky'ydi.

Sadie bileğimi tuttu. "Beni aramayı ihmal etmeyeceksin değil mi? Beni... ne diyordun? 'Boşlukta bırakma' mı?"

"Evet öyle deniyordu ve bırakmam." Ne ona, ne de Deke'e haber vermeye niyetim vardı. Ya da polise.

"Kendi başına başaramazsın Jake. Hâlâ çok zayıfsın."

"Biliyorum," dedim. Ama içimden umarım yanılıyorsundur diyordum. "Eve varınca beni ara."

Arabası köşeyi dönüp gözden kaybolduğunda Bay Kenopensky, "Hey Amberson," diye seslendi. "Bu kızı kaçırma."

"Biliyorum." Bayan Whitten'ın sağ salim eve döndüğüne emin olmak için o eve girene dek dışarıda oyalandım.

Dairesinin kapısına vardı.

İçeri girdim.

2

İlk işim çekmeceden anahtarlığımı çıkarıp anahtarları kontrol etmek oldu. Hayret, Sadie nasıl olmuş da hafızamı canlandırmak

için onları bana göstermeyi akıl etmemişti? Ama elbette her şeyi düşünmesi imkânsızdı. Tam on iki anahtar vardı. Çoğunun neyin anahtarı olduğunu bilmesem de Schlage'in evimin kapısını açtığına emindim. Ama hangi evin? Ev, Sabattus'ta olabilir miydi? Galiba. Emin değildim.

Anahtarlıkta bir de ufak anahtar vardı. Üzerinde FC ve 775 yazıyordu. Güvenlik kasasının anahtarı olduğu kesindi ama hangi banka? First Commercial? Kulağa banka adı gibi geliyordu ama hayır.

Gözlerimi kapadım. Karanlığın içine baktım. Bekledim. Neyin gözümün önüne gelmesini istediğimi iyi biliyordum. Ve başardım. Sahte timsah derisi kapaklı çek defterimi gördüm. Çek defterini açtığımı gördüm. Üst köşede sadece geçmişteki adım değil, geçmişteki son adresim de yazıyordu.

Neely Sokağı 214/1, Dallas, Teksas

Şöyle düşündüm: *Arabam oradan çalındı.*

Ve şöyle düşündüm: *Oswald. Suikastçının adı Tavşan Oswald...*

Hayır, elbette değildi. O gerçek bir insandı, çizgi film kahramanı değil. Ama yaklaşmıştım.

"Peşindeyim Tavşan," dedim. "Hâlâ peşindeyim."

3

Dokuz buçuğa doğru telefon çaldı. Sadie eve ulaşmıştı. "Aklına bir şey geldi mi? Çok ısrar ettim, biliyorum, ama merak etmekten kendimi alamıyorum."

"Hiçbir şey gelmedi. Ayrıca bence bir sakıncası yok, dilediğin kadar ısrarcı davranabilirsin." Aklıma koyduklarımı yapabilirsem Tavşan Oswald'la Sadie hiç karşılaşmayacaktı. Adı Mary olabilecek veya olmayabilecek karısından ve adının April olduğuna inandığım kızından söz etmeye gerek bile yoktu.

"Beyaz Saray'da bir zencinin oturduğunu söylerken benimle dalga geçiyordun, değil mi?"

Gülümsedim. "Sabret biraz. Kendi gözlerinle göreceksin."

4

18/11/63 (Pazartesi)

Biri yaşlı ve harika, diğeri genç ve güzel iki hemşire saat tam dokuzda kapımı çaldı. Her zaman yaptıkları şeyleri yaptılar. Yaşlı olan suratımı yeterince buruşturduğuma, ofladığıma ve inlediğime kanaat getirince bana içinde iki hap olan bir zarf uzattı. "Ağrı için."

"Onlara ihtiyacım yok..."

"Yut şunları," dedi, az ve öz konuşan bir kadın. "Onları hediyem kabul et."

İlaçları ağzıma attım, dilimin altına sakladım, suyu içtim ve sonra tuvalete gitmek için izin istedim. İlaçları gizlice tükürdüm.

Mutfağa döndüğümde yaşlı hemşire, "Ciddi ilerlemeler var. Kendini zorlama," dedi.

"Zorlamam."

"Yakaladılar mı?"

"Anlamadım?"

"Seni döven pislikleri."

"Şey... henüz değil."

"Yapmaman gereken şeyler mi yapıyordun?"

Christy'nin beni yarışma programı sunucularına döndürdüğünü söylediği zoraki gülümsemelerimden birini suratıma yapıştırarak kadına baktım. "Hatırlamıyorum."

5

Doktor Ellerton öğle yemeğine gelirken yanında rozbifli sandviç, yağlı çıtır çıtır patates kızartması ve meyveli süt getirmişti. Yiyebildiğim kadarını yedim, ki her zamankinden fazlaydı. İştahım açılıyordu.

"Mike bir gösteri düzenlemek istiyordu," dedi. "Bu seferki senin yararına olacaktı. Ama onu durdurdular. Ufak kasabalardan ancak bir yere kadar para toplanabilir." Bir sigara yakıp kibriti kül tablasına attıktan sonra büyük bir zevkle dumanı içine çekti. "Polis seni döven serserileri yakalamaya yaklaşmış mı? Ne dediler?"

"Hiçbir şey. Polisin onları yakalayacağını sanmıyorum. Cüzdanımı boşaltıp arabamı çaldıktan sonra tüymüşler."

"Dallas'ın o mahallesinde ne arıyordun? Pek de nezih bir yer sayılmaz."

Şey, anlaşılan orada yaşıyormuşum.

"Hatırlamıyorum. Belki birini ziyarete gitmiştim."

"Yeterince dinleniyor musun? Umarım dizini fazla zorlamıyorsundur?"

"Kendime dikkat ediyorum." Gerçi yakında dizimi bolca zorlayacağımı sanıyordum.

"Hâlâ aniden uykuya dalıyor musun?"

"Artık eskisi kadar sık değil."

"Harika sanırım..."

Telefon çaldı. "Bu Sadie'dir," dedim. "Öğle tatilinde her zaman arar."

"Benim de gitmem gerek zaten. Biraz kilo aldığını gördüğüme sevindim George. Hanımefendiye benden selam söyle."

Söyledim. Bana bir şeyler hatırlayıp hatırlamadığımı sordu. Cümleyi kurarken dikkatli davranmasından okuldan aradığını -ve şehirlerarası telefon görüşmesinin ücretini okula ödettiğini- anladım. Ne yazık ki sürekli telefonun yanında duran sekreter her şeyi dinlemeye meraklıydı.

Ona hiçbir şey hatırlamadığımı söyledim. Ama kısa bir uyku çekmeyi planlıyor ve uyandığımda bir şeyler hatırlayacağımı umuyordum. Ona onu sevdiğimi söyledim (bir kez olsun doğruyu söylemek hoştu). Deke'i sordum, hoş bir öğleden sonra geçirmesini diledim ve telefonu kapadım. Arabamın anahtarlarını ve çantamı alıp şehir merkezine gittim. Dönerken çantamın boş olmayacağını umuyordum.

6

Arabayı yavaş ve dikkatli kullandım ama First Corn Bankası'na girdiğimde dizim fena halde acıyordu. Onlara kasamın anahtarını gösterdim.

Bankacım ofisinden çıkıp beni karşıladı. Adını gördüğüm anda zihnimde bir şeyler yerli yerine oturdu: Richard Link. Topalladığımı görünce gözleri kocaman açıldı. "Geçmiş olsun Bay Amberson, size ne oldu böyle?"

"Trafik kazası." Sabah gazetelerinin polis haberleri sayfasını okumadığını, okuduysa bile unutmuş olduğunu umdum. Haberi görmemiş ama yayımlandığını duymuştum: *Jodie'den George Amberson gaspçıların saldırısına uğradı. Fena halde dayak yiyen Amberson bilinci kapalı olarak Parkland Hastanesi'ne kaldırıldı.* "Toparlanıyorum."

"Bunu duymak güzel."

Güvenlik kasaları bodrumdaydı. Merdivenleri hoplayarak indim. Anahtarlarımızı kullandık ve Link, kutuyu benim için bölmelerden birine taşıdı. Onu masaya bıraktıktan sonra duvardaki düğmeyi işaret etti.

"İşiniz bittiğinde düğmeye basıp Melvin'i çağırın. Size yardımcı olur."

Ona teşekkür ettim. Çıktığında bölmenin arkasındaki perdeyi kapadım. Kutunun kilitleri açılmıştı ama kapağı hâlâ kapalıydı. Bir süre ona baktım, kalbim çılgıncasına çarpıyordu. John Kennedy'nin geleceği kutunun içindeydi.

Kutuyu açtım. En üstte paralar ve Neely Sokağı'na gelen mektuplar vardı. Bunlara First Corn çek defteri de dahildi. Alttaysa iki lastikle tutturulmuş roman taslağım duruyordu. En üstteki kâğıda "CİNAYET MAHALLİ" yazılmıştı. Yazar adı yoktu ama benim eserimdi. Onu kaldırdığımda mavi bir not defteri gördüm. Al'ın yazısı. Defteri açtığımda bütün sayfaları boş bulmaktan, Sarı Kart Adam'ın onları silmiş olmasından korkuyordum.

Lütfen öyle bir şey olmasın.

Not defterinin kapağını açtım. İlk sayfada bir fotoğrafla karşılaştım. İnce uzun, pek yakışıklı olmayan bir yüz. Dudaklarda iyi tanıdığım bir sırıtış - onu kendi gözlerimle görmüş müydüm? *Ben neler olacağını biliyorum, sense bilmiyorsun seni zavallı serseri* diyordu o gülümseme.

Lee Harvey Oswald. Dünyayı değiştirecek olan adi herif.

7

Bölmede oturmuş nefes almaya çalışırken anılar zihnime doluştu.

Mercedes Sokağı'ndaki Ivy ve Rosette. Soyadları Al'ınki gibi Templeton'dı.

İp atlayan kızlar: "Charlie Chaplin Fransa'ya gitmiş! Oradaki kadınları seyretmiş! Kraliçeye selam!"

Sessiz Mike ve elektronik mağazası.

Gömleğinin önünü Süpermen gibi parçalayan George de Mohrenschildt.

Billy James Hargis ve General Edwin A. Walker.

Marina Oswald, suikastçının güzeller güzeli esiri, Neely Sokağı 214 numaradaki evimin kapısında duruyor: *"Özür diliyor ben, kucamı gördünüz siz?"*

Teksas Ders Kitapları Deposu.

Altıncı kat, güneydoğuya bakan pencere. Dealey Plaza'yı ve Elm Sokağı'nı en iyi gören yer.

Titremeye başladım. Kollarımı göğsümde birleştirip ellerimle sıkı sıkı pazılarımı tuttum. O kadar sıkmıştım ki, kırık olan kolum -sol kolum- acıdı ama aldırmadım. Acıdığına memnundum. O acı beni dünyaya bağlıyordu.

Titremelerim geçtiğinde roman taslağımı, kıymetli mavi not defterini ve geri kalan her şeyi çantama doldurdum. Melvin'i çağıran düğmeye basmadan bir şey unutmuş muyum diye kutunun arka tarafını ikinci kez kontrol ettim. İki şey daha buldum. İlki elektronik mağazasına gitmeden önce hikâyemi inandırıcı kılmak için rehinci dükkânından aldığım ucuz nişan yüzüğüydü. İkincisiyse Oswald'ların küçük kızına (April değil, June) ait olan kırmızı emzik. Emziği çantama, yüzüğü pantolonumun cebine koydum. Eve giderken onu atacaktım. Evlenme teklif edeceğim zaman Sadie'ye bundan çok daha güzelini almaya niyetliydim.

8

Biri cama vurdu. Sonra bir ses: "İyi misiniz? Beyefendi, iyi misiniz?"

Gözlerimi açtım, başlangıçta nerede olduğum konusunda hiçbir fikrim yoktu. Sola baktığımda üniformalı bir polisin arabamın camına vurduğunu gördüm. Sonra hatırlamaya başladım. Cennet'e dönerken yarı yolda aniden yorulmuş ve dehşet içinde uyuyup kalacağımı fark etmiştim. *Birazdan uyuyakalacağım* cümlesi beynimde dönüp dururken, arabayı hemen kenara çekmiştim. Saat ikiye geliyordu. Oysa şimdi, gün ışığının ne kadar azaldığına bakılırsa dördü geçmişti.

Camımı aralayıp, "Özür dilerim memur bey," dedim. "Birdenbire uykum geldi. Arabayı kenara çekmenin daha güvenli olacağına karar verdim."

Başını salladı. "Evet evet, içki insana bunu yapar. Arabaya binmeden kaç kadeh devirdiniz?"

"Hiç içmedim. Birkaç ay önce ciddi bir sakatlık geçirdim." Kafamda saç çıkmayan yerleri görebilmesi için boynumu çevirdim.

Kısmen ikna olmuştu ama nefesimi koklamayı ihmal etmedi. O da aradan çıkınca tamamen ikna oldu.

"Ehliyetinizi gösterin," dedi.

Teksas ehliyetimi gösterdim.

"Jodie'ye kadar gitmeyi düşünmüyorsunuzdur umarım?"

"Hayır memur bey. Kuzey Dallas'a gidiyorum. Cennet diye bir bakımevinde kalıyorum."

Ter içinde kalmıştım. Fark ederse bile sıcak bir kasım günü arabada kapalı kalmama bağlayacağını umdum. Yan koltuktaki çantada ne olduğunu soracak diye ödüm patlıyordu. 2011'de böyle bir soruyu cevaplamayı reddedebilir, arama emri talep edebilirdim. Arabamda uyumam, içini aramaları için geçerli bir sebep değildi. Üstelik arabamı çektiğim yerde parkmetre yoktu. Ama 1963'te durum farklıydı, polis dilediği gibi arama yapabilirdi. Çantaya baksa uyuşturucu bulmazdı ama bir sürü para ve üstünde "cinayet" yazan bir roman taslağı bulurdu. Bir de Dallas ve JFK ile ilgili abuk sabuk laflarla dolu bir not defteri. Beni sorgulamak

için en yakın polis karakoluna veya psikiyatrik değerlendirme için Parkland Hastanesi'ne götürürlerdi.

Bir an öylece durup beni süzdü. *Evening Post* gazetesinin ilk sayfasına layık Norman Rockwell kılıklı bir polisti. Sonra ehliyetimi bana geri verdi. "Tamam Bay Amberson. Cennet dediğiniz yere geri dönün. İyice dinlenmeden bir daha yola çıkmayın. Uyumuş olsanız da yorgun görünüyorsunuz."

"İnanın ben de gidip dinlenmeyi planlıyordum."

Arabamı çalıştırıp uzaklaştığım sırada dikiz aynasından beni izlediğini görebiliyordum. İyice uzaklaşmadan yeniden uyuyakalacakmışım gibi geldi. Bu sefer arabayı kenara çekme şansım da olmayacaktı; yoldan çıkacak, belki kaldırımdaki bir yayaya çarpacak veya dükkânlardan birinin vitrinini paramparça edecektim. Neyse ki korktuğum başıma gelmedi.

Arabamı evimin önüne park ettiğimde başım ağrıyor, gözlerim sulanıyor, dizim sızlıyordu... Ama Oswald'la ilgili her şeyi hatırlıyordum. Çantayı mutfak masasına koyup Sadie'yi aradım.

"Okuldan eve döndüğümde sana ulaşmayı denedim ama kimse telefonu açmadı," dedi. "Çok endişelendim."

"Komşudaydım, Bay Kenopensky'yle bezik oynuyordum." Bu yalanlar gerekliydi. Bunu unutmamalıydım. Ve yalan söylerken dikkatli davranmak zorundaydım; çünkü Sadie beni iyi tanıyordu.

"Bunu duyduğuma sevindim." Ardından, duraksamadan veya ses tonunu değiştirmeden: "Adı ne? Adamın adı ne?"

Lee Oswald. Az kalsın beni şaşırtıp adını ağzımdan alacaktı.

"Ben... hâlâ bilmiyorum."

"Tereddüt ettin. Ettiğini fark ettim."

Beni yalan söylemekle suçlamasını beklerken ahizeyi öyle bir tutmuşum ki parmaklarım acıdı.

"Bu sefer az kalsın zihninde beliriyordu, değil mi?"

"Bir şeyler hatırlar gibi oldum," dedim.

On beş dakika kadar sohbet ettik. Gözlerim, içine Al'ın notlarını koyduğum çantadaydı. Bana akşama onu aramamı söyledi. Arayacağıma söz verdim.

9

Mavi defteri açmadan önce *Huntley-Brinkley Raporu*'nun bitmesini bekledim. Defterde yazanların çok fazla işime yarayacağını sanmıyordum. Al'ın notları alelacele yazılmış şeylerdi; Oswald Operasyonu'nun bu kadar uzun sürmesini planlamamıştı. Ben de planlamamıştım. Küçük pisliği durdurmak, engellerle dolu bir yolda yürümeye çalışmaya benziyordu ve geçmişin oyunu kazanıp kendini korumayı başarması gayet mümkündü. Ama Dunning'i durdurduğumu bilmek bana umut verdi. Beynimde hapse düşmeden veya elektrikli sandalyeyi boylamadan Oswald'ı durdurmamı sağlayacak bir plan şekillenmeye başladı. Hapse düşmeyi istememek için son derece geçerli sebeplerim vardı. Bu nedenlerden en önemlisi bu akşam Jodie'deydi, muhtemelen Deke Simmons'ı tavuk suyu çorbasıyla besliyordu.

Yavaş yavaş ufak evimi toparladım, eşyalarımı topladım. Ayrıldığımda daktilom haricinde geriye George Amberson'dan en ufak bir iz kalsın istemiyordum. Çarşambaya kadar zamanım olacağını umuyordum ama Sadie, Deke'in iyileştiğini ve salı gecesi yanıma dönmeyi planladığını söyleyecek olursa işleri hızlandırmam gerekecekti. İyi ama görevimi tamamlayana kadar nerede saklanacaktım? Güzel bir soru.

Trompet sesleri haberlerin başladığını haber verdi. Ekranda Chet Huntley'in yüzü belirdi. "Hafta sonunu Florida'da bir Polaris füzesinin test atışlarını izleyerek geçiren ve babasını ziyaret eden Başkan Kennedy, yoğun bir pazartesi geçirdi. Dokuz saat içinde beş ayrı konuşma yaptı."

Bir helikopter -*Marine One*- kalabalığın tezahüratları arasında iniş yaptı. Sonraki görüntü bariyerlerin arkasından kalabalığı selamlayan Kennedy'ye aitti. Bir eliyle saçlarını, diğeriyle kravatını düzeltiyordu. Gizli servis görevlileri hızlı yürüyen başkana yetişmek için peşinden koştular. Büyülenmiş gözlerle, bariyerlerin arasından geçip kalabalığın arasına dalışını ve insanlarla sağlı sollu tokalaşmasını seyrettim. Peşinden giden ajanlar canlarından bezmiş görünüyordu.

"Bu sahne Tampa'dandı," diye devam etti Huntley. "Kennedy beş dakika kadar halkla sohbet etti. Güvenliğini sağlamakla görevlendirilen adamları endişelendirse de kalabalık buna bayılıyor. Kendisi de böyle davranmayı seviyor David – toy olduğu iddia edilse de aslında politikanın gereklerini iyi bilen ve onları yerine getirmekten hoşlanan bir başkanımız var."

Kennedy artık el sıkışmayı sürdürüp arada bir hanımların kendisine sarılmalarına izin vererek limuzinine doğru gidiyordu. Araç, Oswald'ın onu vuracağı gün kullanacağına benzeyen üstü açık bir otomobildi. Aynı otomobil bile olabilirdi. Bir an siyah beyaz filmde tanıdık bir yüze rastladım. Arkama yaslanıp Amerika Birleşik Devletleri başkanının Tampa'lı bahisçinin elini sıkışını izledim.

Roth'un frengi konusunda doğruyu söyleyip söylemediğini bilemezdim ama Eduardo Gutierrez çok kilo vermişti, saçları seyrelmişti ve gözlerinde nerede olduğunu, hatta kiminle konuştuğunu bilmiyormuş gibi şaşkın bir ifade vardı. Kennedy'yi koruyan gizli servis ajanları gibi bahisçinin etrafını saran adamlar da Florida sıcağına rağmen ceketliydi. Tokalaşma bir saniyeden kısa sürdü. Ardından Kennedy'nin üstü açılır arabaya bindiğini gördük, ne kadar savunmasız olduğunun farkında olmayan başkan, gülümsemeyi ve el sallamayı sürdürüyordu.

Huntley'e döndüğümüzde onun da yüzünde manzaradan keyif aldığını gösteren bir gülümseme vardı. "Gün komik olaylara da sahne oldu David. Başkan Tampa Ticaret Odası'nın davetlisi olarak International Inn'in balo salonuna girerken... Eh, kendin gör."

Siyah beyaz filme geri döndük. Kennedy ayağa kalkan seyircilere el sallayarak içeri girdi. Alplere özgü komik şapkası ve kısa paçalı şortuyla yaşlıca bir adam boyundan büyük bir akordeonla "Başkan'a Selam" marşını çalmaya başladı. Başkan önce ne olduğunu anlamadı, sonra neler oluyor dercesine iki elini havaya kaldırdı. O an ilk kez onu da Oswald'ı görmeye başladığım gibi gördüm – gerçek bir insan olarak. Hareket tekrar yayımlandığında orada iyi bir espri anlayışından daha fazlasının saklandığını fark ettim: Hayatın özündeki absürdlüğü takdir etmesini bilen bir adam vardı karşımda.

David Brinkley de gülümsüyordu. "Kennedy yeniden seçilirse belki seçim balosunda çalması için bu beyefendiyi davet edebilir. Muhtemelen 'Bira Fıçısı Polkası' duruma daha uygun kaçacaktır. Bu arada Cenevre'de..."

Televizyonu kapayıp kanepeme döndüm ve Al'ın defterini açtım. Sayfaları karıştırırken aklım sürekli Kennedy'de ve gülümsemesindeydi. İyi bir espri anlayışı; hayatın saçmalıklarını alttan alma becerisi. Kitap deposunun altıncı katında pusu kuracak adamda bu iki özellikten de eser yoktu. Oswald'ın her hareketi bunun ispatıydı ve öyle bir adamın tarihi değiştirmekle işi olamazdı.

10

Al'ın not defterinin son beş altı sayfasının Lee'nin New Orleans'taki hareketlerini ve Meksika üzerinden Küba'ya gitme çabalarını içerdiğini görünce büyük hayal kırıklığına uğradım. Sadece son sayfa suikastla ilgiliydi ve o notlar da oldukça yetersizdi. Al, herhalde hikâyeyi ezbere biliyordu ve kasımın üçüncü haftasına kadar Oswald'ı haklayamamış olursam, muhtemelen her şey için çok geç olacağını düşünmüştü.

3/10/63: Oswald, Teksas'a geri döndü. Marina'yla "bir bakıma" ayrılar. Kadın Ruth Paine'in evinde kalıyor. Oswald hafta sonları gidiyor. Ruth, Oswald'a kitap deposunda iş buldu. (Buell Frazier adlı komşu sayesinde.) Ruth, Oswald'ı "hoş bir genç adam" olarak tarif ediyor.

Oswald hafta içi Dallas'ta kalıyor. Pansiyonda.

17/10/63: Oswald depoda çalışmaya başlıyor. Kitap taşıyor, kamyonları boşaltıyor vs.

18/10/63: Oswald, yirmi dördüne basıyor. Ruth ve Marina sürpriz parti düzenliyorlar. Oswald teşekkür ediyor. Ağlıyor.

20/10/63: İkinci kızı doğuyor: Audrey Rachel. Oswald işte olduğu için Ruth, Marina'yı hastaneye (Parkland) götürüyor. Tüfek Paine'in garajında, battaniyeye sarılı.

FBI ajanı James Hosty sürekli Oswald'ı ziyarete geliyor. Oswald iyice paranoyaklaşıyor.

21/11/63: Oswald, Paine'in evine geliyor. Marina'ya kendisine dönmesi için yalvarıyor. Marina reddediyor. Oswald için bardağı taşıran son damla.

22/11/63: Oswald bütün parasını Marina'nın alması için komodine bırakıyor. Ve yüzüğünü. Buell Frazier'la birlikte Irving'den kitap deposuna gidiyor. Tüfeği ambalaj kâğıdına sarmış. Buell paketin ne olduğunu soruyor. "Yeni dairem için perde demiri," diyor Oswald.

Mann-Carc tüfek tahminen parçalara ayrılmış. Buell depoya iki blok mesafedeki ücretsiz otoparka arabayı bırakıyor. İşe üç dakika yürüme mesafesi.

11.50: Oswald altıncı katta siperini hazırlıyor, parkeleri döşeyen işçiler kendisini görmesin diye kolilerden duvar örüyor. Öğle molası. Ondan başka kimse kalmıyor. Herkes başkanı izlemeye gitmiş.

11.55: Oswald tüfeğin parçalarını birleştirip kurşunları sürüyor.

12.29: Konvoy Dealey Plaza'ya varıyor.

12.30: Oswald üç kez ateş ediyor. Üçüncü kurşun JFK'yi öldürüyor.

İstediğim bilgi -Oswald'ın pansiyonunun adresi- Al'ın notlarında yoktu. Defteri duvara fırlatma arzuma güçlükle karşı koydum. Bunun yerine ayağa kalktım, ceketimi giyip dışarı çıktım. Hava neredeyse kararmıştı ama dörtte üçü görünen ay yeterince aydınlatıyordu ortalığı. Onun sayesinde tekerlekli sandalyesindeki Bay Kenopensky'yi gördüm. Motorola'sı kucağındaydı.

Rampadan inip yanma gittim. "Bay K? Her şey yolunda mı?"

Bir an ne cevap verdi ne hareket etti. Öldüğünü sandım. Sonra başını kaldırıp gülümsedi. "Müzik dinliyordum evlat. KMAT'ta swing çalıyorlar. Beni eskilere götürdü. Bir zamanlar öyle bir dans ederdim ki... Şimdi bu halime bakıp tahmin edemezsin tabii. Ay ne hoş parlıyor baksana."

Hem de ne hoştu. Bir süre konuşmadan aya baktık. Yapmam gereken şeyi düşündüm. Lee'nin geceyi nerede geçirdiğini bilmi-

yor olabilirdim ama tüfeğinin nerede olduğunu biliyordum: Battaniyeye sarılmış olarak Ruth Paine'in garajındaydı. Ya gidip onu alırsam? İçeri girmek için kilidi zorlamam bile gerekmeyebilirdi. Dünün Dünyası'ndaydık. Banliyölerde oturanlar bırakın garajlarının kapısını, evlerinin kapısını bile kilitlemezdi.

Ama ya Al yanılıyorsa? Walker'a düzenlenen suikast girişiminden önce tüfeği nereye sakladığı konusunda yanılmıştı. Hem tüfek garajdaysa bile...

"Ne düşünüyorsun evlat?" diye sordu Bay Kenopensky. "Yüzünde dalgın bir ifade var. Umarım kız meselesi değildir."

"Hayır." En azından şimdilik. "Size bir şey danışabilir miyim?"

"Elbette evlat. Benim gibi içi geçmiş yaşlıların işe yaradığımız bir konu varsa, o da öğüt vermektir."

"Diyelim ki, bir adamın kötü bir şey yapacağını biliyorsunuz. Kararlı. Diyelim ki, onu bir kere durdurmayı başardınız, konuşarak onu vazgeçirdiniz, sizce yeniden dener mi? Yoksa bir daha denemez mi?"

"Söylemesi zor. Sevgilinin yüzünü yaralayan adamın dirilip işi bitirmeye kalkışmasından mı korkuyorsun?"

"Öyle de denebilir."

"Herif delinin tekiydi." Soru sormuyor, söylüyordu.

"Evet."

"Aklı başında erkekler imalı laflardan anlar," dedi Bay Kenopensky. "Delilerse ender olarak. Elektrik ışıklarından ve telefondan önceki ilkel zamanlarda çok gördüm öylelerini. Onları uyarıp kovardın, geri gelirlerdi. Döverdin, çalıların arasında pusu kurarlardı. Önce senin işini bitirir, sonra asıl hedefleri kimse onun peşine düşerlerdi. Onları hapse tıkardın, oturup zamanlarının dolmasını beklerlerdi. Delirmiş erkekler söz konusu olduğunda en güvenlisi onları uzun yıllar hapse atmaktır. Veya öldürmek."

"Sanırım ben de bunu yapacağım."

Kesinlikle haklıydı. Küçük daireme döndüm, koyu bir kahve hazırladım ve not defterimin başına oturdum. Planım biraz daha netleşmişti ve detayları kâğıda aktarmak istiyordum.

Yazı yazmak yerine anlamsız karalamalar çizdim. Sonra uyuyakaldım.

Uyandığımda neredeyse gece yarısıydı ve mutfak masasındaki kâğıtlara yasladığım yanağım ağrıyordu. Not defterime baktım. Uyumadan önce mi çizdim, yoksa bir ara uyanıp şekli çizip yeniden mi uyudum hatırlamıyordum.

Bir silahtı. Mannlicher-Carcano tüfek değil, bir tabanca. Benim tabancam. Neely Sokağı 214 numaranın merdiveninin altına sakladığım silah. Herhalde hâlâ oradaydı. Orada olmasını umdum.

Ona ihtiyacım olacaktı.

11

19/11/63 (Salı)

Sadie sabah arayıp Deke'in iyiye gittiğini söyledi ama ertesi gün de onunla kalmayı planlıyordu. "Yoksa işe gitmeyi dener ve bir daha hastalanır. Ama yarın sabah okula gitmeden çantamı hazırlayacağım ve altıncı ders biter bitmez yanına gelmek üzere yola çıkacağım."

Altıncı ders biri on geçe bitiyordu. Demek ki yarın dörtten önce Cennet'ten ayrılmış olmalıydım. Bir de nereye gideceğimi bilseydim... "Seni görmek için sabırsızlanıyorum."

"Sesin bir garip geliyor. Baş ağrın mı tuttu?"

"Hafif bir baş ağrım var," dedim. Yalan değildi.

"Gidip uzan ve nemli bir bezle gözlerini ört."

"Dediğini yapacağım." Hiç öyle bir niyetim yoktu.

"Ne yapabileceğimizi düşündün mü?"

Aslında düşünmüştüm. Lee'nin tüfeğini almanın yetmeyeceğini düşünmüştüm. Onu Paine'in evinde öldürmenin kötü bir seçenek olduğunu düşünmüştüm. Sadece yakalanma ihtimalim artacağı için değil, Ruth'unkileri de sayarsam evde dört çocuk olduğu için. Lee otobüs durağına yürüyor olsa şansımı denerdim ama Buell Frazier'la, (Ruth Paine'in talebi üzerine ona iş ayarlayan komşuyla) gidiyordu depoya.

"Hayır," dedim. "Şimdilik aklımda bir şey yok."

"Birlikte bir şeyler düşünürüz. Bak görürsün."

12

Yavaş yavaş ama gittikçe artan bir güvenle arabayı kullanarak Neely Sokağı'na gittim. Acaba zemin kattaki daire tutulmuş muydu? Yeni bir silah alabilirdim ama istediğim 38'lik kullanmaktı. Derry'de bu silahtan kullanmış ve başarılı olmuştum.

Today Show'dan Frank Blair'e göre Kennedy kalabalık bir grup Kübalının kendisini karşıladığı Miami'ye geçmişti. Bazılarının ellerinde "YAŞASIN JFK" yazılı pankartlar, diğerlerinde "KENNEDY BİR HAİN" yazılı flamalar vardı. Her şey yolunda giderse yetmiş iki saatim kalmıştı. Oswald, kitap deposundaydı, belki kutuları asansörlere yüklüyor, belki de kahve molası veriyordu.

Onun işini orada bitirebilirdim -yanına gidip onu öldürürdüm- ama benim de işim biterdi. Şanslıysam onu öldürdükten sonra yakalanırdım. Şanssızsam onu öldürmeden önce. Her koşulda Sadie Dunhill'i bir sonraki görüşüm kırılmaz camlar ve dikenli teller arkasından olurdu. Oswald'ı durdurmak için özgürlüğümden vazgeçmem -kahraman diliyle konuşacak olursak kendimi feda etmem- gerekirse bunu yapardım. Ama olayların öyle gelişmesi ilk tercihim değildi. Sadie'yi ve gelecekte bol bol pasta yemeyi istiyordum.

Neely Sokağı 214 numaranın bahçesinde bir mangal ve verandasında yeni bir sallanan koltuk vardı ama perdeler kapalıydı ve evin önünde araba yoktu. Arabamı her zamanki yerine park edip kendime riske girmeyenin hiçbir şey kazanamayacağını hatırlatarak basamakları çıktım. 10 Nisan'da beni ziyarete geldiğinde, Marina'nın durduğu yerde durdum ve kapıyı çaldığı gibi kapıyı çaldım. Biri kapıyı açacak olsa *Britannica Ansiklopedisi* satıcısı Frank Anderson olduğumu ve kapı kapı dolaştığımı söyleyecektim. Eğer evin hanımı ansiklopedi almakla ilgilenirse, ertesi gün elimde ansiklopedilerle geri geleceğimi iddia edebilirdim.

Kimse kapıyı açmadı. Belki evin hanımı da işteydi. Belki komşuyu ziyarete gitmişti. Belki bir zamanlar benim olan yatak odasında sızıp kalmıştı. Benim için fark etmezdi. Önemli olan evin sessiz, kaldırımın boş olmasıydı. Bastonlu komşum Alberta Hitchinson bile görünürde yoktu.

Klasikleşen yan yan topallamamla verandadan inip arabama gidecek gibi davrandım, sonra bir şey unutmuşum gibi eve geri döndüm ve basamakların altına baktım. 38'lik yaprakların altındaydı. Sağlam dizime çöküp tabancayı aldım ve spor ceketimin cebine kaldırdım. Başımı kaldırıp etrafı kontrol ettim. Kimse beni izlemiyordu. Topallayarak arabama döndüm, silahı torpido gözüne koydum ve oradan uzaklaştım.

13

Cennet'e gitmek yerine Dallas şehir merkezine gidip yoldaki bir spor malzemeleri dükkânından silah temizleme takımı ve cephane aldım. Son istediğim 38'liğin hedefini tutturamaması veya elimde patlamasıydı.

Sonraki durağım Adolphus'tu. Bana önümüzdeki haftaya kadar boş oda olmadığını söylediler. Başkanın ziyareti nedeniyle Dallas'taki bütün oteller doluydu. Ama bir dolar bahşiş karşılığında arabamı otelin otoparkına bırakmama izin verdi. "Ama saat dörtten önce çıkmalısınız. Müşteriler o saatte gelmeye başlar."

Henüz öğlendi. Dealey Plaza'ya sadece üç dört blok mesafedeydik. Hiç acele etmedim. Yorgundum ve Goody's Powder içmiş olmama rağmen baş ağrım kötüleşmişti. Teksaslılar araba kullanırken bol bol kornaya basıyordu ve her seferinde beynim patlıyordu. Sık sık binaların duvarlarına yaslanarak dinleniyor, flamingolar gibi tek ayağımı kaldırıp ağırlığımı sağlam bacağıma veriyordum. Bir taksi şoförü iyi olup olmadığımı sordu. İyi olduğumu söyledim. Yalandı. Yorgundum ve berbat haldeydim. Dizi sakat bir adam dünyanın geleceğini omuzlarında taşımamalı.

1960'ta, Dallas'a gelişimden bir iki gün sonra oturduğum banka yığıldım. O gün gölgesinin tadını çıkardığım karaağacın yaprakları dökülmüştü. Ağrıyan dizimi esnetip derin bir iç çektim ve dikkatimi kitap deposu olan çirkin binaya verdim. Houston ve Elm sokaklarına bakan pencereler öğle güneşinde parlıyordu. Bizim bir sırrımız var, diyorlardı. *Meşhur olacağız, özellikle de altıncı katın köşesindeki pencere. Meşhur olacağız. Bizi durduramayacaksın.* Binadan pis bir kötülük yayılıyordu. Yoksa bana mı öyle

geliyordu? Binadan uzaklaşmak için Elm Sokağı'nı geçen insanları seyrettim. Hayır, bana öyle gelmiyordu, binanın gerçekten kötü bir elektriği vardı. Lee şu anda o binanın içindeydi. Eminim benim düşündüklerime benzer şeyler düşünüyordu. *Bunu yapabilir miyim? Yapacak mıyım? Bu, benim kaderim mi?*

Artık senin kardeşin Robert değil, benim, dedim ona içimden. *Lee, silah arkadaşıyız. Ama senin bundan haberin yok.*

Teksas Ders Kitapları Deposu'nun arkasından motor gürültüleri duyuldu. Çizgili kuyruklu güvercin sürüsü havalandı. Deponun çatısındaki Hertz reklamının üstünde uçtular ve Fort Worth yönünde karar kılarak binadan uzaklaştılar.

Onu ne zaman öldürecektim? Tüfeğini kurduğu yirmi saniyeden önce onu öldürecek olsam, Kennedy kurtulurdu ama ben yirmi otuz yıllığına hapsi veya tımarhaneyi boylardım. Yirmi saniyelik süreçte; yani tüfeğini kurarken öldürürsem ne olurdu?

Son ana kadar beklemek çok büyük bir riskti. Bu pozisyona düşmemek için elimden geleni yapmış ama başarısız olmuştum. Mecbur kalırsam altından kalkabilir miydim? Evet. Zaten, muhtemelen başka bir şansım da yoktu. Bana yardım edecek biri olsa işim çok kolaylaşırdı ama güvenebileceğim sadece Sadie vardı ve Kennedy'nin öleceği veya hapse atılacağım anlamına gelse bile onu bu işe karıştırmak istemiyordum. Sadie incineceği kadar incinmişti.

Arabamı almak için ağır adımlarla otele doğru yürümeye başladım. Son bir kez omzumun üstünden kitap deposuna baktım. Bana bakıyordu. Hiç şüphem yoktu. Ve elbette her şey orada sona erecekti. Başka türlü olabileceğini düşünmekle budalalık etmiştim. Mezbahaya sürüklenen bir inek misali, baştan beri o tuğla binaya sürükleniyordum.

14

20/11/63 (Çarşamba)

Şafak vakti hatırlayamadığım bir rüyadan nefes nefese uyandım. Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu.

Biliyor.

Neyi biliyor?

"Hiçbir şey hatırlamıyorum," derken ona yalan söylediğini.

"Hayır," dedim. Uykudan yeni uyandığım için sesim boğuk çıktı.

Evet. Bile bile altıncı dersten sonra yola çıkacağını söyledi; çünkü çok daha erken geleceğini çaktırmak istemedi. Karşında belirene dek, geleceğini bilmeni istemiyor. Aslında belki çoktan yola çıkmıştır. Sen sabah tedavinin ortalarındayken içeri dalar.

İnanmak istemiyordum ama mantıklı bir iddiaydı.

İyi ama nereye gidecektim? Yanıt zihnimde belirdi. Sanki bilinçaltım cevabı baştan beri biliyordu. Geçmiş, bugüne doğru yankılanır.

Ama ilkönce son bir kez daktilomu kullanacaktım. Hem de beni hiç mutlu etmeyen bir iş için.

15

20 Kasım 1963

Sevgili Sadie,

Sana yalan söyledim. Sen de bundan şüphelenmiş olmalısın. İçimden bir hiş bugün erken gelmeyi planladığını söylüyor. Ama JFK'nin Dallas'ı ziyaret edişinin ertesi gününe dek beni göremeyeceksin.

Her şey umduğum gibi giderse farklı bir yerde uzun ve mutlu bir hayatımız olacak. Başlangıçta sana garip gelecektir ama sonradan alışacağını biliyorum. Sana yardım edeceğim. Seni seviyorum ve bu yüzden bunun bir parçası olmana izin veremem.

Lütfen bana inan, lütfen sabırlı ol ve lütfen adımı ve resmimi gazetelerde görürsen şaşırma – her şey istediğim gibi giderse muhtemelen öyle olacak. En önemlisi – sakın beni bulmaya çalışma.

Sevgilerimle,
Jake

Not: Bu notu yak.

16

George Amberson'un bütün eşyalarını Chevy'nin bagajına doldurup kapıya fizik tedavi uzmanı için bir not iliştirdim ve şimdiden ev özlemi çekerek Cennet'ten uzaklaştım. Sadie tahmin ettiğimden bile erken -şafaktan önce- Jodie'den ayrılmıştı. Cennet'ten çıktığımda saat dokuzdu. Sadie Vosvos'unu çeyrek geçe evimin önüne yanaştırmış, kapıda fizik tedaviyi iptal ettiğini söyleyen notu bulmuş ve ona verdiğim anahtarla içeri girmiş. Ona yazdığım notu bir zarfa koyup daktilonun yanına bırakmıştım. Zarfı yırtarak açmış, mektubu okumuş televizyonun karşısındaki kanepeye yığılıp ağlamış. Fizik tedavi uzmanı geldiğinde hâlâ ağlıyormuş... Ama mektubu, ondan istediğim gibi yok etmeyi ihmal etmemiş.

17

Gökyüzü bulutlu, Mercedes Sokağı sessizdi. İp atlayan kızlardan eser yoktu -herhalde okuldaydılar, herhalde öğretmenlerinin başkanın ziyaretinden bahsedişini dinliyorlardı- ama "KİRALIK" tabelası bir kere daha verandanın çürük tırabzanına iliştirilmişti. Tam beklediğim gibi. Altında bir telefon numarası yazıyordu. Montgomery Ward Deposu'nun otoparkına gidip yükleme bölümünün yakınındaki ankesörlü telefonu kullanarak yazan numarayı aradım. Telefonu açan ve, "Merritt, buyur..." diyen kaba adamın 2703 numarayı Lee'ye kiralayan adam olduğuna emindim. Stetson şapkası ve kovboy çizmeleri gözümün önüne geldi.

Ona ne istediğimi söylediğimde kulaklarına inanamıyormuş gibi bir kahkaha attı. "Bir haftalığına kiraya veremem. Orası iyi bir ev ahbap."

"Orası bir çöplük," dedim. "İçeriyi gördüm. Ne halde olduğunu biliyorum."

"Hey, orda dur şimdi..."

"Hayır bayım, siz durun. Bir haftalığına size 50 papel veririm. Neredeyse bir aylık kiranız. Pazartesi günü kiralık tabelasını yeniden asabilirsiniz."

"Bir haftalığına evi ne yapa..."

"Kennedy geldiği için Dallas ve Fort Worth'taki bütün oteller dolu. Onu görmek için uzun yoldan geldim. Dealey Plaza'da veya parkta kamp yapmaya bir niyetim yok."

Merritt söylediklerimi düşünürken çakmağının sesi duyuldu.

"Benim zamanım kıymetli," dedim. "Bir karar verin."

"Senin adın ne ahbap?"

"George Amberson." İçimden keşke hiç aramadan taşınmış olsaydım diye geçirdim. Az kalsın öyle yapacaktım ama Fort Worth polisiyle uğraşma riskine girmek istememiştim. Bayramları kutlamak için tavukların patlatıldığı bir sokağın sakinlerinin hangi evde kimin ne halt ettiğine aldıracaklarını sanmıyordum ama riske girmemek en iyisiydi. Artık iskambilden yapılma evin etrafında dolaşmıyor, içinde yaşıyordum.

"Yarım saat, kırk beş dakika sonra seninle evin önünde buluşuruz."

"İçeride olacağım," dedim. "Anahtarım var."

Sessizlik. Ardından: "Anahtarı nereden buldun?"

Artık Mozelle'de olsa bile Ivy'yi ispiyonlamak gibi bir niyetim yoktu. "Lee'den. Lee Oswald'dan. İçeri girip çiçeklerini sulayabilmem için vermişti."

"O sansarın çiçekleri de mi varmış?"

Telefonu kapayıp 2703 numaraya döndüm. Geçici ev sahibim belki merakın da etkisiyle on beş dakika sonra evimin önündeydi. Stetson kafasında, kovboy çizmeleri ayaklarındaydı. Ön odada oturmuş hâlâ hayatta olan insanların kavgacı hayaletlerini dinliyordu. Söyleyecek çok sözleri vardı.

Merritt, Oswald konusunda ağzımı aradı. Gerçekten komünist miydi? Hayır dedim, cuma günü başkanın konvoyunu seyredebileceği bir yerde çalışan vatansever bir Louisiana'lıydı. Lee'nin gösteriyi onunla izlememe izin vereceğini umduğumu söyledim.

"Lanet Kennedy!" dedi Merritt neredeyse bağırırcasına. "İşte o bir komünist. Biri iş işten geçmeden o herifi vurmalı."

"Size iyi günler," diyerek çıkması için kapıyı tuttum.

Çıktı ama halinden memnun değildi. O, kiracılarına acı çektirmeye alışkın bir adamdı. Kaldırıma ulaştığında bana döndü. "Bu evi bulduğun gibi iyi durumda bırakacaksın, beni duyuyor musun?"

Çürüyen halısıyla salona, dökülen boyalara, ayağı kırık koltuğa baktım. "Sorun değil," dedim ona.

Arkama yaslanıp hayaletleri duymaya çalıştım: Lee ve Marina, Marguerite ve Mohrenschildt. Ama ani uykularımdan birine daldım. Uyandığımda, önce tekerlemenin rüyamdan kaldığını sandım.

"Charlie Chaplin Fransa'ya gitti! Oradaki hanımları seyretti! Kraliçeye selam!"

Gözlerimi açtığımda tekerleme hâlâ devam ediyordu. Pencereye gidip dışarıya baktım. İp atlayan kızlar büyümüş ve uzamıştı ama karşımdaki onlardı; Korkunç Üçlü. Ortadakinin yüzünde lekeler vardı ama yaşı ergenlik sivilceleri için çok küçüktü. Belki kızamık olmuştu.

"Kaptana selam!" diye bağırdılar.

"Kraliçeye selam," diye mırıldanıp yüzümü yıkamak için banyoya gittim. Musluktan akan su paslı olsa da beni uyandıracak kadar soğuktu. Kırılan saatimi atıp ucuz bir Timex almıştım. Saate baktım. İki buçuk. Aç değildim ama bir şeyler yemeliydim. Arabaya atlayıp Bay Lee'nin B-Q Bar'ına gittim. Dönerken baş ağrısı tozlarından almak için eczaneye uğradım. Ayrıca John D. MacDonald romanlarından aldım.

İp atlayan kızlar gitmişti. Normalde kavga gürültünün eksik olmadığı Mercedes Sokağı sessizdi. Perde açılmadan önceki sessizlik, diye düşündüm. Yemeğimi yemek için mutfağa geçtim ama pirzolalar iyi pişmiş ve lezzetli olsa da çoğu sonunda çöpü boyladı.

18

Büyük yatak odasında uyumayı denedim ama Lee'nin ve Marina'nın hayaletleri çok gürültü yapıyordu. Gece yarısına doğru küçük yatak odasına geçtim. Rosette Templeton'ın çizdiği kız resimleri hâlâ duvarlardaydı. Çoğu aynı renkteki birbirine benze-

yen giysileri (anlaşılan Rosette'in favori rengi yeşildi) ve koca siyah ayakkabıları beni rahatlatıyordu. Sadie onları, hele Amerika Güzeli tacını giyeni görse gülümserdi.

"Seni seviyorum tatlım," dedim ve uykuya daldım.

19

21/11/63 (Perşembe)

Önceki akşam nasıl yemek yemek istememişsem şimdi de kahvaltı etmek istemiyordum ama saat on bir olduğunda kahve ihtiyacım ağır bastı. Litrelerce kahve içebilirdim. Yeni kitaplarımdan birini alıp -adı *Kapıyı Çarp*'tı- Braddock Otoyolu'ndaki Mutlu Yumurta Restoranı'na gittim. Tezgâhın üstündeki televizyon açıktı. Haberlerde Kennedy'yi bekleyen San Antonio ziyaretinden bahsediliyordu. Lyndon Johnson ve eşi tarafından karşılanacak olan başkana Vali John Connally ve eşi Nellie'nin de katılması bekleniyordu.

Görüntülerde Kennedy ve eşi, Washington'daki Andrews Hava Kuvvetleri Üssü'ndeydiler. Mavi beyaz başkanlık uçağına yürüyorlardı. Altına yapmak üzereymiş gibi hızlı hızlı konuşan bir muhabir Jackie'nin "yumuşak" saç modelinden, "modern siyah berenin" saçlarını ortaya çıkarışından ve "Oleg Cassini imzasını taşıyan etek-ceket takımın" ona ne kadar yakıştığından bahsetti. Cassini, başkanın eşinin favori modacısı olabilirdi ama Bayan Kennedy'nin uçakta başka bir kıyafeti hazır tuttuğunu biliyordum. Coco Chanel imzalı yünlü kumaştan pembe bir elbise. Elbette onu tamamlayan bir de pembe şapka vardı. Love Field'da kendisine verilen güller, o elbiseye çok yakışacaktı. Eteğine, çoraplarına ve ayakkabılarına sıçrayacak kanlar için ise aynısı söylenemezdi.

20

Mercedes Sokağı'na dönüp romanımı okumaya devam ettim. İnatçı geçmişin beni vızıldayan bir sineği ezer gibi ezmesini bekledim. Çatı kafama yıkılabilir veya yer yarılıp 2703 numarayı yutabilirdi. 38'liğimi temizledim, kurşunları sürdüm, kurşunları

çıkardım ve tekrar temizledim. İçten içe ani uykularımdan birine dalmayı diliyordum -zaman geçmiş olurdu- ama öyle bir şey olmadı. Dakikalar uzayıp gitti, isteksizce saatlere dönüştüler ve her biri Kennedy'yi Houston Sokağı ile Elm Sokağı'nın köşesine biraz daha yaklaştırdı.

Bugün aniden uykuya dalmayacağım ama, diye düşündüm, yarın uyuyakalacağım. *Hayati önem taşıyan an geldiğinde, bayılıp kalacağım. Gözlerimi açtığımda her şey bitmiş olacak. Geçmiş, oyunu kazanacak.*

Mümkündü. Mümkün olduğunu biliyordum. O durumda bir karar vermem gerekecekti: Sadie'yi bulup onunla evlenmek mi, geri dönüp her şeye baştan başlamak mı?

Şöyle bir düşününce aslında verilecek bir karar yoktu. Her şeye baştan başlayacak kadar güçlü değildim. Öyle veya böyle bu iş burada bitecekti. Kuğunun son şarkısı buydu.

O gece, Kennedy'ler, Johnson'lar ve Connally'ler Houston'da Güney Amerika Kökenli Vatandaşlar Derneği'nin düzenlediği akşam yemeğine katıldılar. Arjantin mutfağı sunulmuştu: Russalatası ve *guiso* denen yahni. Yemekten sonra Jackie, İspanyolca bir konuşma yaptı. Bense hamburger ve patates kızartması yedim... veya yemeyi denedim. Birkaç ısırığın ardından o yemek de çöpü boyladı.

İki MacDonald romanını da bitirmiştim. Arabanın bagajından kendi yarım kalmış kitabımı çıkarmayı düşündüm ama onu okumanın düşüncesi bile beni hasta etti. Sonunda hava kararana kadar kırık koltuğa oturup dışarıyı izledim. Güneş battığında Rosette Templeton ve June Oswald'ın uyudukları küçük yatak odasına gittim. Ayakkabılarımı çıkarıp salon koltuğunun minderini yastık olarak kullanarak giysilerimle yatağa uzandım. Kapıyı açık bırakmıştım ve salonun ışıkları yanıyordu. O ışık sayesinde yeşil renkli kız çizimlerini görebiliyordum. Beni uzun bir gecenin beklediğinin farkındaydım; gözüme uyku girmeyecekti, bacaklarımı bana küçük gelen yatağın kenarından uzatıp 22 Kasım'ın ilk ışıklarının pencereden içeri süzülmesini bekleyecektim.

Uzun bir geceydi. Belki'ler, keşke'ler, eğer'lerle kendime işkence ettim. Hiç durmadan Sadie'yi düşündüm. En korkuncu onu düşünmekti. Onu özlemekti. Sadie'nin yanımda olmasını o kadar istiyordum ki... onsuzluk beni hasta ediyordu. Bir noktada, tahminen gece yarısından uzun süre sonra (saatime bakmayı bırakmıştım; ibrelerin ne kadar yavaş hareket ettiğini görmek sinirlerimi bozuyordu) rüyasız ve derin bir uykuya daldım. Ertesi sabah bir uyandıran olmasa ne kadar uyuyacağımı Tanrı bilir. Biri nazikçe beni sarsıyordu.

"Hadi Jake, uyan."

Söyleneni yaptım ama yatağın kenarında kimin oturduğunu gördüğümde rüyanın sürdüğüne emindim. Öyle olmalıydı. Ama uzanıp mavi kota dokunduğumda kumaşı avucumda hissettim. Saçlarını toplamıştı. Yüzünde makyaj yoktu. Yanağındaki yara açıkça ortadaydı. Sadie'ydi. Beni bulmuştu.

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

1

22/11/63 (Cuma)

Doğrulup hiç düşünmeden onu kucakladım. Bütün gücüyle bana sarıldı. Onu öptüm öptüm, gerçek oluşunun tadını çıkardım ve tütün kokusuna karışan Avon kokusunu içime çektim. Ruju neredeyse silinmişti; gergin olduğu için sürdükten sonra çoğunu yemişti anlaşılan. Şampiyonanın, deodoranının, terinin kokusunu aldım. Daha da önemlisi ona dokundum. Kalçalarına, göğüslerine ve yanağındaki yaraya. Gerçekti. Karşımdaydı.

"Saat kaç?" Güvenilir Timex'im durmuştu.

"Sekizi çeyrek geçiyor."

"Şaka mı yapıyorsun? İmkânsız!"

"Gerçekten. Sen şaşırdıysan bile ben şaşırmadım. En son ne zaman doğru dürüst bir uyku çekmiştin?"

Sorusunu cevaplamadım. Hâlâ Sadie'nin orada, Lee ve Marina'nın Fort Worth'taki evinde olduğu gerçeğini sindirmeye çalışıyordum. Bu nasıl mümkün olmuştu? Tanrı aşkına, nasıl? Üstelik tek mesele de bu değildi. Kennedy de Fort Worth'taydı ve o dakikalarda Teksas Oteli'nde konuşma yapıyordu.

"Valizim arabamda," dedi. "Giderken benim Vosvos'u mu alacağız yoksa senin Chevy'yi mi? Vosvos'u almak daha akıllıca olur bence. Park etmesi daha kolay. Otopark için çok para ödemek zorunda kalabiliriz, hele hemen şimdi yola çıkmazsak. Seyirciler çoktan yola dizilip bayraklarını sallamaya başlamış. Gelirken onları gördüm."

"Sadie..." Zihnimi toplamak için başımı sallayarak ayakkabılarımı elime aldım. Kafam karmakarışık düşüncelerle doluydu. Hepsi hortuma kapılmış gibi dönüp duruyordu. Bir tekini bile yakalayamıyordum.

"Yanındayım," dedi.

Evet. Sorun da buydu. "Benimle gelemezsin. Çok tehlikeli. Sana bunu açıkladığımı sanıyordum ama belli ki açıklayamamışım. Geçmişi değiştirmeye çalıştığında geçmiş insanı ısırıyor. Fırsat tanırsan gırtlağını da parçalayacaktır."

"Bunları gayet net anlattın. Ama suikastı tek başına durduramazsın. Gerçeklerle yüzleş Jake. Birkaç kilo almış olabilirsin ama hâlâ bostan korkuluğundan farksızsın. Yürürken topallıyorsun, hem de ne topallama! Yirmi otuz adımda bir durup dinlenmen gerekiyor. Koşman gerekirse ne yapacaksın?"

Ağzımı açmadım. Söylediklerini düşünüyordum. Kalkıp saatimi kurdum.

"Üstelik en kötüsü bu da değil. Sen – ayyyy! Ne yaptığını sanıyorsun?" Kalçasını ellemiştim.

"Gerçek olduğuna emin oluyorum. Hâlâ burada olduğuna inanamıyorum." *Air Force One*, üç saat sonra Love Field Havalimanı'na inecekti. Biri Jackie Kennedy'ye gül buketi verecekti. Teksas'taki diğer şehirlerde ona verilen güller sarıydı ama Dallas'ta kırmızı güllerden bir buket seçilmişti.

"Gerçeğim ve buradayım. Beni dinle Jake. En kötüsü fena yaralanmış olman değil. Hâlâ aniden uyuyakalıyor olman. Bunu düşünmüş müydün?"

Hem de nasıl.

"Geçmiş senin dediğin kadar sinsiyse, tetiği çekmeden önce adama ulaşmayı başarırsan ne olacağını sanıyorsun?"

Geçmiş sinsi değildi, bu yanlış kelime seçimiydi ama ne demek istediğini anladığım için itiraz etmedim.

"Neye bulaştığını bilmiyorsun."

"Gayet iyi biliyorum. Üstelik çok önemli bir şeyi unutuyorsun." Ellerimi tutup gözlerimin içine baktı. "Ben vatanını seven bir Amerikalıyım Jake, sadece senin biricik sevgilin değilim... Hâlâ öyle olduğuma inanıyorsan tabii..."

"İnanıyorum, bu yüzden birdenbire ortaya çıkman beni bu kadar korkuttu."

"Bir adamın başkanı vuracağını söylüyorsun. Diğer tahminlerin doğru çıktığı için sana inanıyorum. Deke bile ikna oldu sayılır.

'Daha Kennedy bile Dallas'a geleceğini bilmiyorken o biliyordu,' dedi. 'Hem de gününe ve saatine varana dek. Eşini getireceğini de biliyordu.' Ama sen, sanki sadece senin umurundaymış gibi davranıyorsun. Yanılıyorsun. Deke'in umurunda. Ateşi çıkmasa mutlaka benimle gelirdi. Ve benim umurumda. Ona oy vermedim ama ben bir Amerikalıyım. Yani o herhangi bir başkan değil, benim başkanım. Kulağına aptalca mı geliyor?"

"Hayır."

"Güzel." Gözleri çakmak çakmaktı. "Delinin tekinin onu vurmasına izin vermeyeceğim. Kesinlikle uyuyakalmak niyetinde değilim."

"Sadie..."

"Bırak bitireyim. Fazla zamanımız yok, bu yüzden kulaklarını dört aç. Açtın mı?"

"Evet efendim."

"Güzel. Benden kurtulamazsın. Tekrar ediyorum: Kurtulamazsın. Ben de geliyorum. Arabana binmeme izin vermezsen Vosvos'umla seni takip ederim."

"Tanrım," dedim ama yakınıyor muydum minnettar mıydım bilmiyorum.

"Bir gün evlenirsek bana iyi davrandığın sürece ne dersen yapacağım. Bir eşin görevinin bu olduğuna inanarak büyüdüm." (Yaşasın ellilerin çocukları, diye düşündüm.) "Her şeyi geride bırakmaya ve seninle geleceğe gitmeye hazırım; çünkü seni seviyor ve sana inanıyorum. Muhtemelen bu sana verdiğim ilk ve son ültimatom. Bunu ya benimle yapacaksın ya hiç yapmayacaksın."

Söylediklerini büyük bir dikkatle düşündüm. Kendime ciddi olup olmadığını sordum. Cevap yüzündeki yara izi kadar açıktı.

Ben düşünürken Sadie bakışlarını duvardaki kız çizimlerine çevirmişti. "Sence bunları kim çizmiş? Hiç fena değiller."

"Onları Rosette çizdi," dedim. "Rosette Templeton. Babası sakatlanınca annesi ve babasıyla Mozelle'e taşındı."

"Sonra bu eve sen mi taşındın?"

"Hayır, sokağın karşısındaki evde oturuyordum. Buraya Oswald soyadlı bir aile taşındı."

"Adamın adı bu mu Jake? Oswald?"

"Evet. Lee Oswald."

"Seninle gelmeme izin verecek misin?"

"Seçme şansım var mı?"

Gülümseyip elini yüzüme koydu. Yüzünde rahatladığını gösteren gülümsemeyi görene dek beni uyandırmaya çalışırken ne kadar korktuğunu anlamamıştım. "Hayır tatlım," dedi. "Görebildiğim kadarıyla yok. Buna o yüzden ültimatom diyorlar."

2

Bavulunu Chevrolet'ye koyduk. Oswald'ı durdurmayı başarırsak (ve tutuklanmazsak) Vosvos'unu alıp Jodie'ye götürebilir, her zamanki gibi evinin önüne bırakırdık. İşler yolunda gitmezse –başarısız olursak veya başarılı olur ama Lee'yi öldürdüğümüz için peşimize düşerlerse– kaçmamız gerekecekti. Sekiz çekişli bir Chevrolet ile Vosvos'la olacağımızdan çok daha az dikkat çeker ve çok daha hızlı kaçardık.

Silahı spor ceketimin içcebine soktuğumu görünce, "Hayır, dış cebine koy," dedi.

Kaşlarımı çattım.

"Aniden uyuyakalırsan böylece silahı alabilirim."

Kaldırıma çıkarken Sadie, omzuna astığı çantayı düzeltti. Hava durumunda yağmur yağacağını söylemişlerdi ama hava tahmincileri bu sefer hedefi tutturamamış görünüyorlardı. Gökyüzündeki bulutlar dağılmaya başlamıştı.

Sadie yolcu koltuğuna otururken arkamdan biri seslendi. "O, kız arkadaşınız mı bayım?"

Sesin geldiği yöne döndüm. İp atlayan kızlardan yüzü sivilceli olandı. Ama yüzündekiler ne sivilce ne kızamıktı ve niçin okula gitmediğini sormama gerek kalmamıştı. Suçiçeği olmuştu. "Evet öyle."

"Güzel bir kadın." Bir de, suratını buruşturup tatlı bir "iğk" sesi çıkardı. "Yara izi olmasa."

Sadie gülümsedi. Anlayışlı davranma becerisini bir kere daha takdir ettim. "Adın ne tatlım?"

"Sadie," dedi ip atlayan kız. "Sadie Van Owen. Seninki ne?"

"İnanmayacaksın ama benim adım da Sadie."

Çocuk Mercedes Sokağı'na özgü bir şüphecilikle kaşlarını çattı. "Hayır, değil!"

"Gerçekten öyle. Sadie Dunhill." Bana döndü. "Ne tesadüf ama! Sen ne dersin George?"

Tesadüf değildi ama bunu tartışacak zamanımız yoktu. "Sana bir şey sormam gerek Bayan Sadie Van Owen. Winscott Yolu'ndaki otobüs durağının yerini biliyor musun?"

"Evet." Sen beni aptal mı sanıyorsun dercesine gözlerini devirdi. "Söylesenize, siz suçiçeği geçirdiniz mi?"

Sadie başını salladı.

"Ben de," dedim. "Yani endişelenmene gerek yok. Hangi otobüsün Dallas şehir merkezine gittiğini biliyor musun?"

"Üç numara."

"Peki, bu üç numara hangi sıklıkla geçiyor?"

"Galiba yarım saatte bir. Ama on beş dakikada bir de olabilir. Arabanız varken otobüsü ne yapacaksınız? Hatta bakıyorum da iki arabanız var?"

Büyük Sadie'nin yüzündeki ifadeden onun aklından da aynı sorunun geçtiğini anladım. "Bir bildiğim var elbet. Ayrıca, Şarlo'nun hanımları görmeye Fransa'ya gittiğini de biliyorum!"

Sadie Van Owen gülümsedi. "O tekerlemeyi biliyor musun gerçekten?"

"Hem de çok uzun zaman önce öğrenmiştim," dedim. "Arabaya bin Sadie. Artık gitmeliyiz."

Yeni saatimi kontrol ettim. Dokuza yirmi vardı.

3

"Bana otobüslerle niçin ilgilendiğini söyle," dedi Sadie.

"Önce bana, beni nasıl bulduğunu anlat."

"Cennet'e gittiğimde orada olmadığını gördüm. Dediğin gibi bıraktığın notu yaktım ve komşunla sohbet ettim."

"Bay Kenopensky'yle."

"Evet. Hiçbir şey bilmiyordu. Ben çıkmadan fizik tedavini yaptıran hemşire geldi. Gittiğini görünce çok kızdı. Doreen, Kennedy'yi izlemek istediği için yer değiştirmişler."

Winscott Yolu'ndaki otobüs durağı hemen önümüzdeydi. Direğin yanındaki kulübeye otobüs çizelgesi asılmış mı diye bakmak için yavaşladım ama asılmamıştı. Durağın yüz metre ötesine arabayı park ettim.

"Ne yapıyorsun?"

"İşi garantiye alıyorum. Otobüs dokuza kadar gelmezse yola devam ederiz. Şimdi hikâyeni bitir."

"Dallas'taki otelleri aradım ama bana ayıracak vakitleri yoktu. Hepsi tıka basa dolu. Ardından Deke'i aradım, o da polisi aradı. Onlara güvenilir kaynaklardan birinin başkanı vuracağını duyduğunu söyledi."

O ana dek dikiz aynamdan otobüsün gelip gelmediğini kontrol ediyordum ama bunu söylediği anda şaşkınlık içinde Sadie'ye baktım. Deke'i takdir etmemek elde değildi. Sadie'nin onu inandırmak için neler söylediğini bilmiyordum ama cüretkâr bir hamle yapmış ve polisi aramıştı. "Neler oldu? Onlara adını ve telefonunu bırakmış mı?"

"Öyle bir şansı olmamış. Telefonu suratına kapamışlar. Sanırım o zaman geçmişin kendini koruduğuyla ilgili sözlerine inanmaya başladım. Senin için tüm bu yaşadıklarımız geçmiş, değil mi? Tarih kitabından sahneler."

"Artık değil."

Yeşil sarı otobüs yavaş yavaş durağa yanaştı. Camında "ANACADDE DALLAS 3" yazıyordu. Durağa gelince durdu ve ön taraftaki akordeon kapılar açıldı. İki üç kişi otobüse bindi ama boş yer bulmaları imkânsızdı. Otobüs yavaşça yanımızdan geçerken bütün koltukların dolu olduğunu gördüm. Kadınlardan biri şapkasına Kennedy rozetleri takmıştı. Neşe içinde bana el salladı ve yalnızca bir saniyeliğine göz göze gelmiş olsak da heyecanını ve coşkusunu hissettim.

Arabayı çalıştırıp otobüsün peşine takıldım. Egzoz borusundan çıkan kahverengi dumanların arkasında kalan reklamda gü-

lümseyen bir Clairol kızı dünyaya bir kere geldiğini ve onda da sarışın olmak istediğini söylüyordu. Sadie yüzünü buruşturdu. "İğk! Otobüs! İğrenç kokuyor!"

"Günde bir paket sigara içen birinden geldiği düşünülürse garip bir eleştiri," dedim ama haklıydı. Dizel kokusu iğrençti. Biraz daha geride kaldım. İp atlayan Sadie'nin otobüsün numarasını doğru bildiğini keşfettiğimize göre aracın dibinden gitmemize gerek yoktu. Muhtemelen otobüsün ne sıklıkla geçtiğini de doğru biliyordu. Otobüsler normal günlerde yarım saatte bir geçiyor olmalıydı ama bugün normal bir gün değildi.

"Biraz ağladım; çünkü seni bir daha göremeyeceğimi sanıyordum. Başına bir şey gelmesinden korktum ve beni bıraktığın için senden nefret ettim."

Hislerini anlasam da doğru olanı yaptığıma inanıyordum. Bu yüzden hiçbir şey söylememenin akıllıca olacağına karar verdim.

"Deke'i aradım. Bana saklanacak başka bir yerin olup olmadığını sordu. Dallas'ta olmasa da Fort Worth'ta bir evin olabileceğinden bahsetti. Öyle bir şey söylediğini hatırlamadığımı söyledim. Hastanedeyken ve kafan karışmışken öyle bir yerden bahsetmiş olabileceğini düşünüyordu ve hatırlamam için beni zorladı. Hatırlamak için elimden geleni yapmıyormuşum gibi. Belki bir şey duymuştur diye Bay Kenopensky'yle konuşmaya gittim. Akşam olmuştu ve hava kararıyordu. Komşun bir şey duymamıştı ama ben çıkmadan oğlu elinde rostoyla onu ziyarete geldi ve beni yemeğe davet ettiler. Bay K. konuşmaya başladı - eski günlerle ilgili türlü türlü hikâyesi var..."

"Bilmez miyim." Önümüzdeki otobüs Vickery Bulvarı'na döndü. Sinyal yakıp peşinden gittim ama egzoz dumanları yüzünden uzaktan takip ediyordum. "Ondan en az yirmi hikâye dinlemişimdir. *Benim zamanımda atla dolaşırdık* tarzı şeyler."

"Onu dinlemekle iyi etmişim; çünkü insan bazen beynini zorlamayı bıraktığında ve rahatladığında aradığı bilgiler birdenbire aklında beliriyor. Dairene dönerken aniden Cadillac Sokağı'nda oturduğunu söylediğini hatırladım. Ama bunun doğru olmadığını biliyorduk."

"Ah Tanrım... Onu söylediğimi tamamen unutmuşum..."

"Bu ipucu son şansımdı. Tekrar Deke'i aradım. Elinin altında detaylı şehir haritaları yoktu ama okul kütüphanesinde olduğunu biliyordu. Hasta olmasına karşın arabaya atlayıp kütüphaneden haritaları aldı ve ofisten beni aradı. Dallas'ta Ford Caddesi, Chrysler Parkı ve bir sürü Dodge Sokağı varmış. Ama hiçbirinde Cadillac havası yoktu, bilmem ne demek istediğimi anlıyor musun? Sonra Fort Worth'taki Mercedes Sokağı'nı buldu. Bana kalsa hemen yola çıkacaktım ama gündüz gidersem arabanı bulmamın daha kolay olacağına beni ikna etti."

Buz gibi eliyle beni kolumdan yakaladı.

"Bana hayatımın en uzun gecesini yaşattın, seni baş belası! Gözümü bile kırpmadım."

"Bunu telafi ederim. Gerçi ben de geç saatlere kadar uyuyamadım. Gelmeseydin suikast boyunca uyurdum herhalde."

Hayal kırıklığı yaratan bir son olmaz mıydı?

"Mercedes Sokağı uzayıp gidiyordu. Arabayla dolaşıp durdum. Derken sokağın sonuna doğru alışveriş merkezlerini andıran büyük binanın otoparkını gördüm."

"Çok yaklaştın. Orası Montgomery Ward Deposu."

"Hâlâ senden eser yoktu. Ne kadar hayal kırıklığına uğradığımı anlatamam. Sonra..." Sırıttı. Yara izine rağmen ışıl ışıl bir gülümsemeydi. "Sonra komik arka farlarıyla kırmızı Chevrolet'ni gördüm. Boş otoparkta neon ışığı gibi parlıyordu. Sevinç çığlığı atıp elim acıyana kadar Vosvos'umun kontrol paneline vurdum. Artık..."

Arabanın sağ ön tarafından bir gümbürtü yükseldi ve kendimizi sokak lambasına doğru giderken bulduk. Arabanın altından kulak tırmalayan tak tuk sesleri yükseldi. Direksiyonu kırdım. Araba yön değiştirmek istemedi ama son anda direksiyonu toparlamayı başardım ve direğe çarpmadık. Sadie'nin tarafı direğe fena sürtündü ve metalin metale çarpmasının yarattığı kulak tırmalayan cızırtıları duyuldu. Kapısı içeri göçmüştü. Sadie'yi kendime çektim. Araba biraz gittikten sonra kendiliğinden durdu. Yarısı kaldırımda, yarısı yoldaydı ve sağ lastiğin havası tamamen inmiş

olmalıydı. Sadece lastiğimiz patlamadı, diye düşündüm. *Az kalsın ölecektik de.*

Sadie hayret içinde bana baktı. Bir kahkaha attım. Önceden de söylediğim gibi, bazen elinizden başka bir şey gelmez.

"Geçmişe hoş geldin Sadie," dedim. "Biz buralarda böyle yaşarız."

4

Sadie kendi tarafından dışarı çıkamadı; o kapıyı açmak için levye gerekecekti. Koltuğundan benimkine kayıp şoför kapısından dışarı çıktı. Birkaç kişi bizi izliyordu ama sayıları fazla değildi.

"Neler oldu böyle?" diye sordu bebek arabasını ittiren bir kadın.

Arabanın ön tarafını kontrol ettiğimde neler olduğunu çözdüm. Zannettiğim gibi lastik patlamamıştı. Sağ tekerlek yerinden çıkmıştı. Yirmi metre geride, yolun ortasındaydı. Jantı güneşte parlıyordu.

"Tekerlek çıktı," dedim bebek arabalı kadına.

"Vah zavallılar," dedi kadın.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Sadie.

"Yedekteki planı uygulamaya koyacağız. En yakın otobüs durağına gideceğiz."

"Bavulum..."

Evet ve Al'ın defteri, roman taslağım – uyduruk romanımın bir önemi yoktu ama anılarımı yazdığım kâğıtlar da bagajdaydı. Ve kalan param. Saatime baktım. Dokuzu çeyrek geçiyor. Jackie, Teksas Oteli'nde pembe elbisesini giyiyor olmalıydı. Yaklaşık bir saat sonra konvoy büyük uçağa binmek üzere Carswell Hava Kuvvetleri Üssü'ne doğru yola çıkacaktı. Fort Worth ile Dallas arasındaki mesafe düşünülürse pilotların dinlenecek vakti bile olmayacaktı, kalktıkları gibi inişe geçeceklerdi.

Beynimi zorladım.

"Telefonumu kullanıp birini aramak ister misiniz?" diye sordu bebek arabalı kadın. "Evim sokağın hemen ilerisinde." Gözleriyle

bizi süzdü, benim topalladığımı ve Sadie'nin yüzündeki yarayı fark etti. "Yaralı mısınız?"

"Bir şeyimiz yok," dedim. Sadie'nin koluna girdim. "Acaba tamir servisini arayıp arabayı çektirir misiniz? Size zahmet vermek istemiyorum ama acelemiz var."

"Ona arabanın ön tarafında bir sorun olduğunu söylemiştim," dedi Sadie, Georgia aksanıyla, "Neyse ki otoyolda değildik."

"İki blok ötede Esso istasyonu var." Kuzeyi işaret etti. "Sanırım bebek arabasını o yöne ittirebilirim..."

"Bize büyük bir iyilik etmiş olursunuz hanımefendi," dedi Sadie. Çantasını açıp cüzdanından bir yirmilik çıkardı. "Bunu onlara verin lütfen. Bunu istediğim için çok özür dilerim ama Kennedy'yi görmek için yanıp tutuşuyorum." Bu söz bebek arabalı kadını gülümsetti.

"Tanrı aşkına, bu parayla arabanızı iki kere çektirebilirsiniz. Eğer çantanızda bir kâğıt varsa parayı aldığıma dair imza verebilirim..."

"Gerek yok," dedim. "Size güveniyoruz. Ama sileceğin altına bir not iliştireceğim."

Sadie soru sorarcasına bana baktıysa da fazla oyalanmadan çantasından kalem ve kapağı çizgi roman karakterleriyle süslenmiş ufak bir not defteri çıkardı.

Pek çok şey o nota bağlıydı ama ne yazacağımı uzun uzadıya düşünecek vaktim yoktu. Hızla bir şeyler karalayıp sileceğin altına sıkıştırdım. Bir dakika sonra yeniden yola düşmüştük.

5

"Jake? İyi misin?"

"İyiyim. Ya sen?"

"Kapı bana fena çarptı, sanırım omzum moraracak ama onun dışında bir şeyim yok. Direğe çarpsaydık herhalde ölürdük. Notu kime yazdın?"

"Arabayı kim çekerse ona." İçimden arabayı çeken kişinin notta yazanları yapmasını diliyordum. "Bunlar için geri döndüğümüzde endişeleniriz."

Geri dönebilirsek.

Bir sonraki otobüs durağı yarım blok ötedeydi. Direğin dibinde üç zenci, iki beyaz kadın ve Güney Amerikalı bir adam duruyordu, öylesine dengeli bir ırk dağılımıydı ki, *Kanun ve Düzen* dizisinin oyuncu seçmelerine geldiğimizi sanırdınız. Onlara katıldık. Banka, altıncı kadının yanına oturdum. Koca gövdesini zengin beyazların yanında çalışıyorum diye bağıran beyaz bir üniformanın içine hapsetmişti. Yakasında "SONUNA KADAR JFK" yazan bir rozet vardı.

"Bacağınız mı sakat bayım?" diye sordu bana.

"Evet." Ceketimin cebinde dört paket baş ağrısı tozu vardı. Parmaklarımla silahı ittirip poşetlerden ikisini çıkardım, üstlerini yırtıp pudraları ağzıma döktüm.

"Onları böyle yutarsanız böbrekleriniz mahvolur," dedi.

"Biliyorum, ama bacağımın başkanı görene dek dayanması lazım."

Bunu duyunca ağzı kulaklarına vardı. "Sizi çok iyi anlıyorum."

Sadie kaldırımda durmuş 3 numaranın yolunu gözlüyordu.

"Otobüsler bugün daha seyrek," dedi hizmetçi kıyafetli kadın. "Ama birazdan bir otobüs gelir. Kennedy'yi kaçırmaya hiç niyetim yok. Hayır efendim."

Saat dokuz buçuk oldu ama otobüs hâlâ ortalıkta yoktu. Dizimdeki ağrı hafif bir sızıya dönüşmüştü. Goody's Powder'a şükürler olsun.

Sadie yanıma geldi. "Jake, belki başka bir..."

"İşte 3 numara geliyor," diyen hizmetçi ayağa fırladı. Kahverengi tenli muhteşem bir kadındı, Sadie'den en az iki santim uzundu ve saçları güneşte parlıyordu. "Kendime tam Dealey Plaza'da bir yer bulacağım. Sandviçlerimi çantama attım. Kimse beni yerimden kıpırdatamayacak. Sizce başkan ona seslendiğimi duyar mı?"

"Eminim duyacaktır," dedim.

Güldü. "Bence de duyacak! Hem o hem Jackie!"

Otobüs doluydu ama itiş kakış içinde neredeyse herkes bindi. Sadie ve ben sona kalmıştık, Kara Cuma'yı yaşayan hisse senedi

simsarlarını hatırlatan somurtkan otobüs şoförü, elini kaldırıp bizi durdurdu. "Başka yolcu yok! Otobüs dolu! Sardalyeye döndük! Sonraki otobüsü bekleyin!"

Kulaklarına inanamayan Sadie ne yapacağımızı sorarcasına bana baktı ama ben ağzımı açamadan şişman hanım duruma müdahale etti. "Hayır efendim, bal gibi binecekler. Adamın bacağı sakat ve hanımın da iyi olmadığını görüyorsun. Üstelik ikisi de cılız. Binmelerine izin vermezsen seni dışarı atıp otobüsü kendim kullanırım. Dediğimi yapacağıma inan! Babam bana buldozer kullanmasını öğretmişti, bunun da ondan farkı yok!"

Pes eden otobüs şoförü gözlerini devirip girmemizi işaret etti. Cebimde bozuk para aradığımı görünce para kutusunu eliyle örttü. "Parayı boş verin. Geçebilirseniz, beyaz çizginin arkasına geçin yeter." Başını iki yana salladı. "Neden bugüne fazladan bir düzine otobüs koymadıklarını anlamıyorum." Metal kolu çekti. Kapı kapandı. Otobüs yola koyuldu. Ağır ağır da olsa hedefe ilerliyorduk.

İyilik meleğimin daha işi bitmemişti. Kadın, genç işçilerin tepesine dikilip biri beyaz, diğeri siyah iki adamı yerlerinden kaldırmaya hazırlandı. "Kalkıp bu hanım ile beyefendiye verin! Adamın sakat olduğunu görmüyor musunuz? Yine de Kennedy'yi görmeye gidiyor!"

"Önemli değil hanımefendi," dedim.

İtirazımı dikkate almadı. "Hemen kalkın, ahırda mı büyüdünüz?"

Adamlar koltuklarından kalktılar. Siyah olan hizmetçiye pis pis baktı. "1963'teyiz, yine de beyaz bir adamın oturabilmesi için koltuğumdan kaldırılıyorum."

"Kalbimi sızlatıyorsun," diyerek dalga geçti beyaz arkadaşı.

Siyah olan ikinci kez beni süzdü. Ne gördüğünü bilmiyorum ama bu sefer boş koltuğu işaret etti. "Yere yığılmadan önce otursan iyi olur ahbap."

Pencere kenarına ben oturdum. Sadie işçilere teşekkür edip yanıma oturdu. Otobüs hantal bir fil gibi ağır aksak yokuşu çıkmaya başladı. Hizmetçi bizi korumak istercesine tepemize dikilmişti. Otobüsün her dönüşünde kalçası Sadie'ye çarpıyordu. Gerçekten

geniş bir kalçası vardı. Saatimi kontrol ettim. Yelkovan on ikiye yaklaşmıştı, saat yakında 10.00 olacaktı.

Sadie bana yaslandığında saçları yanağımı ve boynumu gıdıkladı. "Nereye gidiyoruz ve oraya vardığımızda ne yapacağız?"

Ona dönmek istedim ama yapmadım. Gözlerim otobüsün camındaydı. Kendimi bir sonraki saldırıya hazırlıyordum. 180. Otoyol'daydık. Birazdan George W. Bush'un Teksas Kovboyları'nın müstakbel evi olan Arlington'a varacaktık. Her şey yolunda giderse 10.30'da, Oswald ateş etmeden iki saat önce Dallas'a varırdık. Ama geçmişi değiştirmeye çalıştığınızda işler nadir olarak yolunda giderdi.

"Yerinde olsam bana uyar ve tedbiri elden bırakmazdım," dedim Sadie'ye.

6

Lee'nin bir ay önce doğum yapan karısının oturduğu Irving'den geçtik. Trafik tıkalıydı ve içerisi çok pis kokuyordu. Otobüsteki yolcuların yarısı sigara içiyordu. Dışarısıysa egzoz dumanıyla kaplıydı. Tamponunda "SENİ SEVİYORUZ JACKIE" yazan bir araba gördük, bir diğerindeyse "TEKSAS'TAN DEFOL SENİ KOMÜNİST!" yazılıydı. Otobüs ağır aksak ilerledi. Duraklar binmek isteyen yolcularla doluydu; otobüsümüzün yavaşlamadığını görünce yumruklarını havada sallıyorlardı.

10.15'te Harry Hines Bulvarı'na vardık ve Love Field Havalimanı'na giden yolu gösteren tabelanın önünden geçtik. Kaza üç dakika sonra gerçekleşti. Olmamasını umuyor ama olacağını biliyordum. Geliyorum demiş ve gelmişti. Hines ve Inwood'un kavşağına yaklaşan çöp kamyonunu gördüğümde olacaklara hazırlıklıydım. Bu sahnenin bir benzerini Derry'deki mezarlığa giderken yaşamıştım.

Sadie'nin ensesine dokunup başını kucağına doğru bastırdım. "Eğil!"

Bir saniye sonra öne doğru savrulduk. Camlar kırıldı. Metaller parçalandı. Koltukların arasında duran yolcular çığlık atıp ellerini kollarını salladılar. Çantalar uçtu, şapkalar yere düştü. *Kalbimi*

sızlatıyorsun diyen beyaz işçi, para kutusuna çarptı. İriyarı hizmetçi insan çığının altında kaldı.

Sadie'nin burnu kanıyordu ve sağ gözünün altı morarmıştı. Şoför yana doğru savrulmuştu. Ön cam parçalanmış ve çöp kamyonunun yan tarafı otobüsün önüyle birleşmişti. **BELEDİYE İŞ** yazısı okunuyordu. Asfalttan ve çöplerden yükselen koku her yanı kaplamıştı.

Sadie'yi bana bakmaya zorladım. "İyi misin? Başını çarptın mı?"

"Biraz sarsıldım ama iyiyim. Beni uyarmasaydın ne halde olurdum bilmiyorum."

Otobüsün önündeki insan yığınından inlemeler ve çığlıklar yükseliyordu. Kolu kırılan bir adam kalabalıktan sıyrılıp koltuğundan savrulan şoförü kendine getirmeye çalıştı. Ne yazık ki şoförün alnına ön camdan kopan cam parçası saplanmıştı.

"Aman Tanrım!" diye bağırdı kırık kollu adam. "Galiba şoför ölmüş!"

Sadie para kutusuna çarpan işçinin doğrulmasına yardım etti. Yüzü bembeyaz olan adam durmadan inliyordu. Tahminimce para kutusu ya karnına ya apışarasına isabet etmişti. Siyah arkadaşı hizmetçiyi kaldırmama yardım etti ama kadının bilinci kapalıydı. Elimizden geleni yaptık fakat kadın en az yüz elli kilo olduğu için işimiz kolay değildi. Şakağından kanlar akıyordu ve üniformasına kan bulaşmıştı. Gözlerini açtığında iyi olup olmadığını sordum.

"Sanırım iyiyim ama başımı çarptım. Kahrolası!"

Arkamızda büyük bir karmaşa oluştu. İnsanlar birbirini ezerek otobüsten inmeye çalışıyordu. Sadie'yi korumak için kendimi ona siper ettim. Kollarını belime doladı. Aslında dizim düşünülürse ben ondan kötü durumdaydım ama içgüdü işte.

"İnsanların otobüsten inmesine izin vermeliyiz," dedim siyah işçiye. "Manivelayı çek."

Denedi ama demir kol kıpırdamadı. "Sıkışmış!"

Bence yanılıyordu; kapıyı kapalı tutan geçmiş'ti. Zorladım ama ben de açamadım. Sağlam tek bir kolum vardı. Hizmetçi beni ittirip kapıya gitti. Az kalsın yere devrilecektim. Sadie devrilecek

gibi oldu ama toparlandı. Hizmetçinin şapkası yana yatmıştı ve tülü, böğürtlenleri andıran kan damlalarıyla doluydu. Kadın önce şapkasını düzeltti, sonra siyah işçiyle beraber manivelaya yüklendi. "Üçe kadar sayacağım, sonra birlikte çekeceğiz," dedi adama. "Hazır mısın?"

İşçi başını salladı.

"Bir... İki... Üç!"

Yüklendiler... Daha doğrusu kadın yüklendi. Elbisesinin kolunun yırtılmasına aldırmadan demire asılmayı sürdürdü. Kapı açıldığında zayıf tezahüratlar yükseldi diğer yolculardan.

"Teşekkür e..." diye söze başladı Sadie ama ben çoktan harekete geçmiştim.

"Acele et yoksa bizi ezerler. Elimi bırakma." Otobüsten ilk biz indik. Sadie'ye Dallas yönünü işaret ettim. "Gidelim."

"Jake, insanların yardıma ihtiyacı var!"

"Eminim yardım yoldadır. Arkaya bakma. İleriye bak. Çünkü bir sonraki tehlike oradan gelecek."

"Nasıl bir tehlike? Daha ne kadar sürecek?"

"Geçmiş, bizi durdurmak için her şeyi yapacaktır," dedim ona.

7

3 numaralı otobüsün kaza yaptığı yerden dört blokluk mesafeyi yürümek yirmi dakikamızı aldı. Dizimin şiştiğini hissediyordum. Kalbim çarptıkça dizim zonkluyordu. Bir bankın önüne geldiğimizde Sadie oturmamı işaret etti.

"Zaman yok."

"Oturunuz beyefendi." Beni itti. Üzerinde cenaze evi reklamı olan banka yığıldım. Sadie bu iş de bitti dercesine başını sallayıp çantasını karıştırarak Harry Hines Bulvarı'na adım attı. Kendisini trafiğin ortasına attığını görünce kalbim göğüskafesimi delip çıkacakmış gibi çarpmaya başladı.

Bir araba korna çalarak Sadie'nin yanından geçti. Az kalsın ona çarpacaktı. Şoför pencereden elini çıkarıp hareket çektikten sonra yola devam etti. Geri gelmesi için Sadie'ye seslendim ama bana bakmadı. Arabaların arasından geçerken çantasından cüzda-

nını çıkarmaya çalışıyordu, rüzgâr saçlarını geriye savurup yaralı yüzünü ortaya çıkarmıştı. Sadie soğukkanlılığını hiç kaybetmedi. Aradığını buldu, cüzdanını çantasına koydu ve yolun ortasında durup parayı havada salladı. Amigo kızlara benzettim onu o an.

"Elli dolar!" diye bağırdı. "Bizi Dallas'a götürecek kişiye elli dolar! Anacaddeye gitmek için elli dolar! Kennedy'yi görmek istiyoruz! Elli dolar!"

İşe yaramayacak, diye düşündüm. *İnatçı geçmiş onu ezip geçecek.*

Külüstür bir Studebaker, Sadie'nin önünde durdu. Motordan tıkırtılar yükseliyordu ve farlardan biri kırıktı. Eşofman altı ve atlet giymiş kellifelli bir adam arabadan indi. Kafasındaki yeşil kovboy şapkasının kenarına Kızılderililerin taktığı tüylerden iliştirmişti. Sırıtıyordu. En az altı dişi eksikti. Adama baktım ve *işte bela geliyor* dedim kendi kendime.

"Delirdin mi be kadın!" dedi Studebaker'lı kovboy.

"Elli doları istiyor musun, istemiyor musun? Bizi Dallas'a götür."

Arabalar yoldan çekilmeleri için kornalarını çalarken, adam gözlerini kısıp Sadie'nin elindeki paraya baktı. Şapkasını çıkarıp bacağına çarparak silkeledikten sonra yeniden kafasına geçirdi. "Elindeki ellilik değil, onluk."

"Kalanı çantamda."

"O zaman neden çantanı almıyorum?" Sadie'nin çantasını sapından tutup çekti. Ayağa kalktım ama ben ona ulaşamadan çantayı alıp kaçacağına emindim. Zaten ulaşabilsem bile herhalde beni döverdi. Cılızdı ama benden iyi durumdaydı. Üstelik iki kolu da sağlamdı.

Sadie çantasını kaptırmadı. Sapından tutup çantayı kendine çektiğinde çantanın ağzı açıldı. Sadie elini çantaya daldırıp tanıdık gelen bir kasap bıçağı çıkardı. Bıçağı adama doğru savurup onu kolundan yaraladı. Kesik adamın bileğinden başlıyor ve dirseğine kadar gidiyordu. Şaşıran adam acıdan inleyerek çantayı bıraktı ve yalpalayarak kenara çekildi. "Beni kestin! Sürtük!"

Arabasına koştu. Sadie adamın önünü kesti. Saçları alnına dökülmüştü. Dudaklarında tehditkâr bir gülümseme vardı. Kovboyun yaralı kolundan kanlar akıyordu. Arabalar vızır vızır yanımızdan geçmeyi sürdürüyordu. Birinin, "Ona gününü göster hanımefendi!" diye bağırdığını duyduğumda kulaklarıma inanamadım.

Kovboy gözlerini bıçaktan ayırmadan kaldırıma kadar geriledi. Sadie dönüp bakmaksızın, "Sıra sende Jake," diye seslendi bana.

Önce ne kastettiğini anlamadım, sonra tabancamı hatırladım. Silahı çekip namluyu ona doğrulttum. "Silahı görüyor musun kovboy? İnan bana dolu."

"Sen de onun kadar delisin." Kolunu göğsüne yasladığından atleti kana bulanmıştı. Sadie, Studebaker'ın yolcu koltuğuna oturdu. Elini sallayıp acele etmemi işaret etti. Onu o an sevdiğimden daha fazla sevebilir miydim bilmiyorum.

"Parayı almalı ya da yoluna devam etmeliydin," dedim. "Şimdi tabanları yağla. Acele et yoksa bacağına bir kurşun sıkarım."

"Pisliğin tekisin," dedi.

"Evet öyleyim. Sen de acele etmezsen bacağına kurşun yiyecek bir hırsızsın." Silahı doğrulttum. Kovboy lafımı ikiletmedi. Dönüp kolunu tutarak yolun aşağısına koştu. Geride kan damlalarından bir iz bırakmıştı.

"Havaalanına varana kadar durma!" diye bağırdım arkasından. "Beş kilometre yolun var. Başkana benden selam söylersin!"

"Arabaya bin Jake. Polis gelmeden gidelim."

Ağrıyan dizime aldırmamaya çalışarak direksiyonun başına geçtim. Düz vites olduğundan bir şekilde sakat bacağımı kullanmam gerekecekti. Koltuğu alabildiğim kadar geriye aldım. Motor biraz zorlandı ama sonunda araba hareket etti.

"O bıçak," dedim. "Yoksa?"

"Johnny'nin beni yaraladığı bıçak. Şerif Jones soruşturma tamamlandığında onu bana geri verdi. Bıçağın benim olduğunu düşünmüş. Sanırım haklıydı ama bıçak Bee Tree'deki evimden değil. Johnny'nin onu Savannah'taki evimizden getirdiğine eminim. O gün bugündür çantamda taşıyorum. Kendimi korumam gerekirse diye, her ihtimale karşı!" Gözleri doldu. "Her ihtimale karşı'ları yaşıyoruz değil mi? Başımız ne kadar belaya girebilirse o kadar belada."

"Bıçağı çantana koy." Kolu ittirip bozulmuş tavuk kokan Studebaker'ı bin bir güçlükle ikinci vitese aldım.

"Bıçağı çantama koyarsam çantamdaki her şey kan olur."

"Yine de koy. Başkan şehri ziyarete gelirken elinde bıçakla ortalıkta dolaşamazsın. Tatlım, çok cesur davrandın."

Bıçağı çantasına koyup elleriyle gözlerindeki yaşları sildi. Dizini incitmiş küçük kızlara benziyordu. "Saat kaç?"

"On bire on var. Kennedy kırk dakika sonra Dallas'a inecek."

"Her şey aleyhimize çalışıyor sanki," dedi.

Gözucuyla ona baktım. "Şimdi ne demek istediğimi anlıyorsun," dedim.

8

Studebaker'ın motoru Pearl Sokağı yakınlarında iflas etti. Kaportadan buharlar yükseldi. Yoldan metalik bir takırtı duyuldu. Sadie gözlerine inanamadığını belli eden bir bağırışın ardından okkalı küfürler savurdu. Bense arabanın bozulmasına seviniyordum. Artık vitesle güreşmek zorunda kalmayacaktım. Vitesi boşa alıp direksiyonu kaldırıma kırdım. "PARK ETMEYİN" yazısının önüne gelince araba durdu. Bu suç, silahlı saldırı ve araba hırsızlığıyla kıyaslandığında vız gelir tırıs giderdi.

Topallayarak kaldırıma çıktım. Sadie çoktan arabadan inmişti. "Saat kaç?" diye sordu.

"On bir yirmi."

"Ne kadar yolumuz kaldı?"

"Teksas Ders Kitapları Deposu, Houston ve Elm'in köşesinde. Altı kilometre. Belki daha bile fazla." Kelimeler dudaklarımdan dökülürken gökyüzünden geçen uçağın gürültüsünü duyduk. Başımızı kaldırdığımızda inişe geçen *Air Force One*'ı gördük.

Sadie saçlarını arkaya topladı. "Şimdi ne yapacağız?"

"Yürümekten başka çaremiz yok," dedim.

"Kolunu omzuma at. Ağırlığının bir kısmını bana ver."

"Buna gerek yok hayatım."

Ama bir blok sonra pes edip dediğini yaptım.

9

Pearl Caddesi ile Ross'un köşesine vardığımızda saat 11.30'du, Kennedy'nin uçağı iniş yapmış ve muhtemelen başkan aralarında kırmızı gül buketini taşıyan kadının da olduğu insanları selamlamak için uçaktan inmişti. Sokağın köşesindeki yapı, Santuario de Guadalupe Katedrali'ydi. Girişte kollarını açmış bir azize heykeli cemaati karşılıyordu. Altındaki banka koltuk değnekleri olan bir adam oturmuştu. Yanında bir tencere vardı. "SAKATIM! ÇALIŞAMIYORUM! LÜTFEN İYİ BİR VATANDAŞ OLUN, BİR SADAKA VERİN! SİZE ŞÜKÜRLER OLSUN!" yazıyordu tencereye iliştirdiği kâğıtta.

"Koltuk değneklerin nerede Jake?"

"Cennet'teki dolabımda."

"Unuta unuta koltuk değneklerini mi unuttun?"

Siz de kadınların retorik sorular sormakta çok başarılı olduklarını düşünmüyor musunuz?

"Son zamanlarda onları hiç kullanmıyordum. Kısa mesafeleri yürüyebiliyorum." Sadie gelmeden evden çıkayım derken onları unuttuğumu itiraf etmektense bunu tercih ederdim.

"Şimdi koltuk değneği olsa çok işine yarardı."

Kıskanılası bir çeviklikle dilencinin yanına koştu. Topallaya topallaya yanlarına gittiğimde pazarlık ediyorlardı. "Bu iki değnek en fazla on dolar eder. Sen ise tanesine elli dolar mı istiyorsun?"

"Eve dönebilmek için en az birine ihtiyacım var," diye karşılık verdi dilenci. "Arkadaşınsa değneksiz hiçbir yere gidemez."

"İyi bir vatandaş olmaya ne oldu?"

"Eh," dedi kirli sakallarını ovalayan dilenci. "İyi bir vatandaşım ama bu, zavallı bir sakat olduğum gerçeğini değiştirmiyor. Koşullarım size uymuyorsa yolunuza gidebilirsiniz. Keyfiniz bilir."

"Seninkine arsızlık derler. Onları çalıp kaçsam ne yapacaksın, seni açgözlü yaratık?"

"Hiçbir şey yapamam ama kilise bahçesinde zavallı bir sakatın koltuk değneklerini çalacak birine benzemiyorsun," diyen adam bir kahkaha attı. Sakat biri için keyfi son derece yerindeydi. Dişleri Studebaker'ın sahibi olan kovboydan daha iyi durumdaydı ama çok iyi sayılmazdı.

"Adama parayı ver," dedim. "Bir değnek bana yeter."

"Parayı vereceğim ama becerilmekten hoşlanmıyorum."

"Hanımefendi bunu duymak ne üzücü, inanın dünyadaki bütün erkekler namına konuşuyorum."

"Ağzından çıkanı kulağın duysun," dedim. "Nişanlımla konuşuyorsun." Saat 11.40'tı.

Dilenci beni önemsemedi. Gözleri Sadie'nin cüzdanındaydı. "Üstüne kan bulaşmış. Tıraş olurken mi kestin?"

"Yerinde olsam komedyenliğe soyunmazdım. Sen Alan King değilsin." Sadie çantasından bir onluk, iki yirmilik çıkardı. "İşte," dedi dilenciye. "Son paramı da sana veriyorum. Umarım hayatından memnunsundur."

"Zavallı sakat bir adama yardım ettin," dedi dilenci. "Asıl sen hayatından memnun olmalısın."

"Ama değilim!" diye bağırdı Sadie. "Umarım lanet gözlerin suratından aşağı düşer!"

Dilenci bana bilge bir bakış fırlattı. "Onu eve götür tatlı çocuk. Galiba âdet dönemi gelmiş."

Koltuk değneğini sağ kolumun altına sıkıştırdım -sağlam insanlar değneğin sakat tarafta kullanıldığını sanır ama aslında öyle yapılmaz- ve sol elimle Sadie'nin koluna girdim. "Hadi, zamanımız tükeniyor."

Uzaklaştığımız sırada Sadie eliyle kotuna bir şaplak attı ve başını çevirip dilenciye seslendi: "Buna veda edebilirsin!"

Dilenci karşılık verdi: "Buraya getirirsen yakından vedalaşmayı tercih ederim fıstık!"

10

Pearl Caddesi boyunca yürüdük... Daha doğrusu Sadie yürüdü ve ben topalladım. Ama koltuk değneğiyle yürümek öncekinden bin kat daha iyiydi. Yine de 12.30'dan önce Houston ve Elm'in köşesine varmamıza imkân yoktu.

Önümüzde bir inşaat vardı. Kaldırım inşaat iskelesinin altından geçiyordu. Sadie'yi sokağın diğer tarafına sürükledim.

"Jake Tanrı aşkına neden..."

"Çünkü altından geçersek üstümüze yıkılır. Sözüme güven."

"Bir araç bulmalıyız. Oraya kadar yürüyeme... Jake? Neden durdun?"

Durdum; çünkü hayat bir şarkıdır ve geçmiş öncekilerle uyumlu melodileri sever. Çoğu zaman ortaya çıkan yankıların bir anlamı yoktur (en azından o zamanlar öyle düşünüyordum) ama kırk yılda bir geçmişi ziyaret eden kişi, bu yankılardan yararlanmanın bir yolunu bulabilir. Bunun o zamanlardan olması için dua ettim içimden.

Pearl Caddesi ile San Jacinto'nun köşesine 1954 model bir Ford Sunliner park edilmişti. Benimki kırmızıyken bu araba fırtına mavisiydi ama yine de... belki...

Hızla arabanın yanına gidip yolcu kapısında şansımı denedim. Kilitliydi. Elbette. Bazen karşınıza iyi bir fırsat çıkar ama asla bedava değildir.

"Düz kontak mı yapacaksın?"

Nasıl düz kontak yapılacağını bilmediğim gibi, televizyonda göründüğü kadar kolay olmadığına emindim. Ama değneğimi kaldırıp sapıyla cama vurarak kırmasını becerebilirdim. Kimse bize bakmıyordu; çünkü kimsecikler yoktu. Herkes şehrin güneyine toplanmıştı. Olduğumuz yerden bile anacaddedeki kalabalığın bağırışlarını duyabiliyorduk.

Cam çatırdadı. Değneği ters çevirip kauçuklu ucuyla son darbeyi indirdim. Planım işe yararsa birimizin arka koltukta oturması gerekecekti. Derry'deyken Sunliner'ın anahtarının bir yedeğini yaptırıp torpido gözünün altına bantlamıştım. Belki bu adam da aynısını yapmıştı. Belki bu seferki benzerlik o detaya kadar uzanıyordu. Düşük ihtimaldi ama Sadie'nin Mercedes Sokağı'nda beni bulması da düşük ihtimaldi. Bugün düşük ihtimaller tutuyordu. Eğilip Sunliner'ın torpido gözünün altını kontrol ettim.

Uyum peşinde koşup duruyordun ya seni pislik! Şimdi her şeyi birbirine uydursana! Bir kez olsun bana yardım et.

"Jake? Neden oraya..."

Torpido altında bir şey bulamadım ama içine uzandığımda elime teneke bir şeker kutusu geldi. Açtığımda bir değil, tam dört anahtar buldum. Diğer üç anahtarın hangi kapıları açtığını bilmiyordum ama aradığım anahtarı görür görmez tanıdım. Karıştırmam imkânsızdı.

O arabayı çok sevmiştim.

"Tombala," dedim. Bana sarıldığında az kalsın yere düşecektik. "Sen kullan tatlım. Ben arkada oturup dizimi dinlendireceğim."

11

Anacaddeden gitmeyecek kadar akıllıydık; kesilmiş olacağını biliyorduk. "Gidebildiğin kadar Pacific'ten git. Sonra arka sokakları kullan. Kalabalığın uğultusunu soluna alırsan sağ salim hedefe ulaşırız."

"Ne kadar zamanımız kaldı?"

"Yarım saat." Aslında yirmi beş dakikaydı ama yarım saatin kulağa daha rahatlatıcı geleceğini düşünmüştüm. Acele edip kaza yapmasını istemiyordum. Teoride hâlâ zamanımız vardı ama bir kaza daha geçirirsek işimiz biterdi.

Sadie çılgınca şeyler yapmaya kalkmadı ama arabayı korkusuzca kullandı. Saptığımız sokaklardan biri, ağaç devrildiği için (bilmem başka ne bekliyorduk) kapanmıştı ama Sadie kaldırıma çıkıp kütüğün yanından geçerek yola devam etti. Record Sokağı ile Havermill'in köşesine vardık. Daha ileri gitmemiz mümkün değildi; çünkü Havermill'in son iki bloku -Elm Sokağı'na kadar olan bölüm- artık yoktu. Otoparka dönüştürülmüştü. Turuncu bayraklı bir adam ilerlememizi işaret etti.

"Beş dolar," dedi bize. "Anacaddeye iki dakikalık mesafedeyiz. Rahat rahat yetişirsiniz." Değneğime attığı bakışlar aksini söylüyordu.

"Beş param yok," dedi Sadie. "Son paramı da dilenciye verdim."

Cüzdanımı çıkarıp adama bir beşlik uzattım. "Chrysler'ın arkasına park et," dedi adam. "İyice yanaştır."

Sadie anahtarları adama attı. "Sen yanaştır. Hadi tatlım."

"Hey, o tarafa değil!" diye seslendi otoparkçı. "Orası Elm'e çıkar! Anacaddeye gitmelisiniz! Başkan oradan gelecek!"

"Ne yaptığınızı biliyoruz!" diye seslendi Sadie. Haklı olmasını diledim içimden. Sadie önde, ben arkada park etmiş arabaların arasından geçtik. Değneğime yaslanarak yürüyor, aynalara çarp-

mamaya çalışarak Sadie'nin peşinden gidiyordum. Artık Teksas Ders Kitapları Deposu'nun arkasındaki trenlerin gürültüleri kulaklarımıza gelmeye başlamıştı.

"Jake, izimizi sürmelerinin ne kadar kolay olacağının farkındasın, değil mi?"

"Meraklanma. Bir planım var." Plan demek abartmak olurdu ama böylesi kulağa hoş geliyordu.

Elm'e çıktık. İki blok ötedeki binayı işaret ettim. "Oradan ateş edecek."

Kırmızı bir küpü andıran çirkin binaya baktıktan sonra, kocaman açılmış gözlerini bana çevirdi. Tüyleri diken diken olmuştu. "Jake, korkunç bir bina bu!"

"Biliyorum."

"Ama... binanın ne sorunu olduğunu çözemiyorum."

"O binanın her şeyi sorun Sadie. Acele etmeliyiz. Zamanımız neredeyse tükendi."

12

Elm'i çaprazlamasına geçtik. Koltuk değneğiyle ne kadar koşulabilirse o kadar koşuyordum. Kalabalık anacaddede yoğunlaşmıştı ama her geçen saniye daha fazla insan Dealey Plaza'ya gelip Elm Sokağı'na diziliyordu. Kitap deposunun önü, altgeçide kadar insan kaynıyordu. Kızlar erkek arkadaşlarının omzuna çıkmıştı. Birazdan panik çığlıkları atacak çocuklar neşe içinde dondurmalarını yalıyordu. Sno-Cones satan bir adamın ve bir dolara Jack ve Jackie'nin fotoğraflarını satan kabarık saçlı bir kadının yanından geçtik.

Binanın gölgesine ulaştığımızda ter içinde kalmıştım ve değnek yüzünden koltuk altım sızlıyordu. Sol dizimin acısı katlanılamaz boyutlara ulaşmıştı. O kadar şişmişti ki, artık dizimi kıramıyordum. Başımı kaldırdığımda deponun çalışanlarının pencerelerden sarktığını gördüm. Şimdilik altıncı katın penceresi boştu ama Lee'yi orada bulacağımızı biliyordum.

Saatime baktım: 12.20. Kalabalığın bağırışlarından konvoyun nerede olduğunu kestirebiliyordum.

Sadie kapıyı açmayı denedi. Ardından bezgin bir bakış fırlattı bana. "Kilitli!"

İçeride şapkasını yana eğmiş bir zenci vardı. Sigara içiyordu. Defterdeki tüm boşluklara ufak notlar almayı alışkanlık haline getiren Al, sonlara doğru kenarlara Lee'nin iş arkadaşlarının adlarını karalamıştı. İsimleri ezberlemeye çalışmamıştım; çünkü işime yarayacaklarını sanmıyordum. O isimlerden birinin yanına -sigara içen zencinin adı olduğuna emindim- şöyle yazılmıştı: *İlk şüpheli. (Muhtemelen zenci olduğu için).* Sıra dışı bir adı vardı, yine de hatırlayamıyordum. Roth ve gorillerinin dayağı yüzünden unuttuğum detaylardan olabilirdi ama belki de zaten hiç öğrenmemiştim.

Ya da inatçı geçmişin müdahalelerinden biriydi. Ne fark eder? En gerekli olduğu anda isim aklıma gelmeyecekti. Ona ulaşamıyordum.

Sadie kapıyı yumrukladı. Zenci boş gözlerle bize baktı. Sigarasından bir nefes çekip elinin tersini sallayarak gitmemizi işaret etti.

"Jake, bir şeyler düşün! LÜTFEN!"

12.21.

Sıra dışı bir isimdi, evet, iyi de niye sıra dışıydı? Yanıtın aklıma gelmesine kimse benim kadar şaşırmamıştır.

"Çünkü kız adıydı," dedim.

Sadie bana döndü. Yara izinin olduğu yer haricinde yanakları kıpkırmızıydı. "Ne?"

Camı yumruklamaya başladım. "Bonnie!" diye bağırdım. "Hey, Bonnie Ray! Bizi içeri al! Lee'yi tanıyoruz! Lee! Lee Oswald!"

İsmi tanıdı ve çıldırtıcı bir yavaşlıkla bize doğru ilerledi.

"O cılız pisliğin hiç arkadaşı olduğunu sanmıyordum," dedi Bonnie Ray Williams kapıyı açarken. Yana çekildiğinde içeri daldık. "Muhtemelen dinlenme odasında diğerleriyle birlikte başkanı izliyordur..."

"Dinle beni," dedim. "Ben onun arkadaşı değilim ve o da dinlenme odasında değil. Altıncı katta. Başkan Kennedy'yi vurmayı planlıyor."

İriyarı adam, duydukları onu çok eğlendirmişçesine keyifli bir kahkaha attıktan sonra, sigarasını yere atıp botuyla ezerek söndür-

dü. "O serseride başkanı vuracak cesaret ne arar. Tek yaptığı bir köşeye çekilip kitap okumak."

"Sana söylüyorum..."

"Ben ikinci kata çıkacağım. Gelmek isterseniz buyrun. Ama saçmalamayı kesin. Leela -biz buralarda ona öyle deriz- başkanı vuracak demek! Hah!" Boş ver dercesine elini salladı.

Tam Derry'lik adammışsın Bonnie Ray. Oradakiler de gözlerinin önündekini görmemekte ustadır.

"Merdivenlere," dedim Sadie'ye.

"Asansör daha kolay..."

Kalan şansımızın da tükendiği yer olurdu.

"Asansöre binersek bozulur. Merdivenlere."

Elinden tutup onu merdivene sürükledim. Basamaklar ahşap, sol taraftaki tırabzan demirdi. Çıkmaya başlayacakken Sadie bana döndü. "Silahı bana ver."

"Hayır."

"Asla zamanında çıkamazsın. Ben çıkabilirim. Silahı bana ver."

Az kalsın bu isteğe boyun eğecektim. Onu, bende kalması gerektiğine inandığım için kendime saklamadım, tarihi değiştiren an yaklaşmışken biri Oswald'ı durdurduğu sürece o kişinin kim olduğu önemsizdi. Ama geçmişin pençeleriyle aramızda birkaç adım mesafe kalmıştı ve Sadie'nin hayatını riske atıp makinenin dişlilerinin arasında kalışını izlemeye niyetim yoktu.

Gülümseyip öne eğildim ve onu alnından öptüm. "Yarışalım," diyerek merdivenleri çıkmaya başladım. "Uyuyakalırsam ne istersen yapabilirsin!" dedim omzumun üstünden arkama bakarak.

13

"Siz kafayı sıyırmışsınız," dedi Bonnie Ray Williams. Sadie'nin peşimden geldiğini ayak seslerinden anladım. Sağda koltuk değneğine, solda tırabzana yaslanıyordum. Ceketimin cebindeki silah ceket sallandıkça kalçama çarpıyordu. Dizim acı içindeydi. Bıraktım dilediği gibi sızlasın.

İkinci kata ulaştığımda saatime baktım. 12.25. Hayır, yirmi altı. Kalabalığın kükremeleri duyuldu. Konvoy anacadde ile Ervay'in, anacadde ile Akard'ın, anacadde ile Field'ın köşesini geçti. İki da-

kika sonra konvoy Houston Sokağı'na varıp sağa dönecek ve saatte otuz kilometreyle eski Dallas Adliyesi'nin önünden geçecekti. O noktayı geçtikleri anda Amerika Birleşik Devletleri başkanı kolay hedefti. Mannlicher-Carcano tüfeğin dürbününden bakıldığında Kennedy'ler ve Connally'ler sinema perdesindeki aktörler kadar büyük görünürdü. Ama Lee biraz daha sabredecekti. İntihar etmek niyetinde değildi; işi bitince kaçmak istiyordu. Erken ateş ederse, önde giden arabadaki korumalar ateş edildiğini görür ve ateşe ateşle karşılık verirdi. Lee o arabanın -ve limuzinin- Elm'e dönmesini bekleyecekti. O sıradan bir keskin nişancı değildi, lanet olası herif başkanı sırtından vurmayı planlıyordu.

Üç dakikam vardı.

Belki de iki buçuk dakika.

Dizimin ağrısına aldırmayarak gelip üçüncü kata uzanan basamakları çıkabildiğim kadar hızlı çıktım; uzun bir yarışın sonuna yaklaşan maraton koşucusu gibi -ki öyleydim- gücümün son kırıntılarını kullanıyordum.

Aşağıdan Bonnie Ray'in *delinin biri* ve *Leela başkanı vuracak* dediğini duydum.

Üçüncü kata olan mesafeyi yarılamıştım. Sadie, atını hızlanmaya zorlayan bir jokey gibi hemen arkamdan geliyordu. Ama bir süre sonra geride kalmaya başladı. Güçlükle nefes alıyordu. Sigaralar yüzünden tatlım, diye geçirdim içimden. Dizim artık acımıyordu: Adrenalin acıyı örtmüştü. Sol bacağıma yüklenmemeye çalışıyor, ağırlığımı elimden geldiğince koltuk değneğine veriyordum.

Köşeyi döndüm. Dördüncü katın yolunu tuttum. Artık ben de nefes nefeseydim. Merdivenler daha dik geliyordu. Dağ gibi. Dilencinin koltuk değneğinin üst kısmı terden kayganlaşmıştı. Beynim zonkluyor, kalabalığın tezahüratları kulaklarımda yankılanıyordu. Yaklaşan konvoyun görüntüsü gözümün önüne geldi: Korumaların arabası, başkanlık limuzini, yanlarda Harley-Davidson'lı Dallas polisleri. Hepsi beyaz kasklar giymiş ve kara güneş gözlükleri takmış.

Bir köşeyi daha döndüm. Koltuk değneği kolumun altından kayar gibi oldu. Düzelttim. Artık altıncı kattan gelen talaş kokusunu alabiliyordum: İşçiler eski parkeleri çıkarıp yenilerini takı-

yorlardı. Ama Lee'nin olduğu tarafta değil. Binanın güneydoğusu Lee'ye kalmıştı.

Beşinci kata ulaşıp son köşeyi döndüğümde ağzım kupkuruydu, gömleğim ter içindeydi. Gözlerimi kırpıştırarak alnımdan gözlerime akan ter damlalarından kurtulmaya çalışıyordum.

Altıncı kata çıkan merdivenler üzerlerinde "DÖRDÜNCÜ VE BEŞİNCİ SEVİYEDEN OKUYUCULAR İÇİN" ve "HER YERE ÇIKAN YOLLAR" yazılı üç koliyle kesilmişti. Ağırlığımı sağ ayağıma verip değnekle kolilerden birine vurdum. Kenara uçtu. Arkamdan Sadie'nin gürültüleri geldi, beşinci kata çıkıyordu. Demek silahı ona vermemekle akıllılık etmiştim. Tecrübelerime dayanarak konuşmam gerekirse, diyebilirim ki geleceği değiştirmek sizin sorumluluğunuzsa herkesten hızlı koşuyorsunuz.

Koliyi ittirmemle oluşan boşluktan diğer tarafa geçtim. Ama bunu yapabilmek için bir anlığına bile olsa bütün ağırlığımı sol bacağıma vermem gerekti. Acı içinde inledim. İki büklüm olup merdivenlerden düşmemek için tırabzana tutundum. Saatime baktım: 12.28. Ama ya geri kalmışsa? Kalabalık tezahürata devam etti.

"Jake... Tanrı aşkına acele et..." diye seslendi Sadie, beşinci katın merdivenlerinden.

Son basamakları da çıktım. Kalabalığın bağırışlarının yerini sessizlik aldı. Tepeye ulaştığımda geriye sadece kendi soluklarım ve çılgıncasına çarpan kalbimin gümbürtüsü kalmıştı.

14

Teksas Ders Kitapları Deposu'nun altıncı katı, orasına burasına koliler yığılmış karanlık dikdörtgen bir alandı. Tadilatların devam ettiği taraftaki ışıklar yanıyordu. Lee'nin yüz saniyeden kısa süre sonra tarih yazmayı planladığı tarafsa karanlıktı. Yedi pencere Elm Sokağı'na bakıyordu, ortadaki büyük ve kemerliydi, iki tarafındakilerse dikdörtgen. Merdivenin bittiği yer karanlık olsa da Elm Sokağı'na bakan taraf pencerelerden süzülen loş ışıkla aydınlanmıştı.

Uçuşan talaşlar yüzünden pencerelerden süzülen ışık huzmeleri neredeyse elle tutulabilecek kadar somut görünüyordu göze.

Ama güneydoğudaki pencereden süzülen ışığın önü kolilerden yapılan bariyerle kesilmişti. Keskin nişancının siper aldığı yer orada; yani odanın öbür ucundaydı. Kuzeybatıdan güneydoğuya uzanan çapraz bir çizgi düşünün.

Kolilerin arkasında, ışığın huzmelerinin ortasında, tüfeğiyle bir adam duruyordu. Ateş etmeye hazırdı, dışarıyı gözetliyordu. Pencere açıktı. Rüzgâr saçlarını uçuşturuyordu adamın. Gömleğinin yakası hafifçe sallanıyordu. Nişan almaya hazırlandı.

Yalpalama ile sürüklenme arası bir koşu tutturdum. Odanın ortasındaki kolilerin etrafından dolaştım, elim ceketimin cebinde tabancayı arıyordu.

"Lee!" diye bağırdım. "Dur, seni orospu çocuğu!"

Dönüp şaşkın gözlerle bana baktı. Ağzı bir karış açıldı. Bir an için sadece Lee'ydi -banyoda June'la kahkahalar atan, karısını kucaklayıp öpen adam- derken suratında kibirli gülümseme belirdi, dudakları dişlerini ortaya çıkaracak şekilde aralandı. Bu olduğu anda, bir tür canavara dönüştü. Bana inanacak mısınız bilmiyorum ama yemin ederim ki doğru. İnsan olmaktan çıktı ve sonsuza dek Amerika'nın yakasından düşmeyecek bir iblise dönüştü.

Ya da ona izin verirsem dönüşecekti.

Kalabalığın bağırışları yeniden güçlendi, binlerce insan elleri acıyana dek alkışlıyor, hançerelerini yırtarcasına tezahürat ediyordu. Onları duydum, Lee de duydu elbette. Bağırışların ne anlama geldiğini biliyordu: Ya şimdi ya hiç. Pencereye döndü, tüfeğin sapını omzuna yasladı.

Tabancam vardı, hem de Frank Dunning'i öldürmekte kullandığımın aynısı. Colt. Bir benzeri değildi aslında; o an ikisi aynı silahtı. O zaman da böyle düşünmüştüm, şimdi de böyle düşünüyorum. Tabanca cebimin astarına takılıp olduğu yerde kalacaktı ama kumaşı yırtmak pahasına 38'liği çıkardım.

Ateş ettim. Kurşunum hedefi ıskalayıp pencerenin pervazına saplandı. Ama bu kadarı Kennedy'nin hayatını kurtarmak için yeterliydi. Kurşun sesiyle irkilen Oswald, düzgün nişan almayı başaramamıştı: Mannlicher-Carcano'nun namlusu yukarı kaymış ve kurşun adliyenin penceresine isabet etmişti.

Camların kırılmasıyla beraber aşağıdan çığlıklar ve bağırışlar yükseldi. Bana dönen Lee'nin yüzünden öfke, nefret ve hayal kırıklığı okunuyordu. Tüfeği doğrulttu, artık hedefi Amerika Birleşik Devletleri başkanı değil, bendim. Kurşunu namluya sürdü ama ona fırsat bırakmadan ben ateş ettim. Odanın dörtte üçünü aşmıştım, aramızda bilemediniz yirmi beş adım mesafe vardı. Yine ıskaladım. Kurşun gömleğinin kenarını sıyırdı, hepsi bu.

Koltuk değneğim kutuların arasına sıkıştı. Sola devrilecek gibi oldum, tabancayı tuttuğum elimi kaldırarak dengemi sağlamaya çalıştım ama hiç şansım yoktu. O an, Sadie'yle ilk tanıştığım gün düşüp kendini kollarımda buluşu geldi aklıma. Neler olacağını anladım. Tarih tekerrürden ibaret değildir ama uyumu sever ve ortaya çıkan genellikle şeytanın melodisidir. Bu sefer yalpalayıp düşen bendim ve hayati önem taşıyan bir farktı bu.

Artık Sadie'nin sesi basamaklardan gelmiyordu... Adımlarını duyabiliyordum ama...

"Sadie, eğil!" diye bağırdım. Oswald'ın tüfeğinden çıkan kurşunun sesi sesimi yuttu.

Düşmemle beraber kurşun üstümden geçti. Sadie bir çığlık attı.

Sonra başka silah sesleri duydum, dışarıdan gelen sesler. İçindeki iki çift birbirlerine sarılıp siper almak için eğilirken, başkanın limuzini gaza basıp gitmişti. Ama güvenlik görevlilerinin olduğu araba Elm Sokağı'nın karşı tarafına yanaşmıştı. Motorlu polisler yol ortasında duruyorlardı. Seyirciler arasındaki onlarca insan nereden ateş edildiğini, altıncı katın penceresini, pencerenin önündeki mavi gömlekli cılız adamı işaret ediyordu.

Taşların çamura düşerken çıkardıkları seslere benzeyen gürültüler duydum. Pencereyi ıskalayıp iki taraftaki tuğlalara saplanan kurşunların sesleri. Ama kurşunların çoğu hedefini şaşmadı. Lee'nin gömleği, rüzgâr içinden geçmeye başlamış gibi kabardı, kumaşta kırmızı delikler belirdi: Biri sağ göğsünün üstünde, biri soluk borusunda, üçüncü karnında. Dördüncü kurşun boynunu parçaladı. Talaşların uçuştuğu ışık huzmesinin ortasında, iplere bağlanmış bir kukla gibi şöyle bir sallandı Oswald. O korkunç sı-

rıtış yüzünden hiç eksilmedi. Size söylüyorum, ölürken o, artık insan değildi; başka bir şeye dönüşmüştü. En kötü melekleri dinleyenler neye dönüşürlerse ona.

Tepedeki lambaya isabet eden kurşun ampulü parçaladı. Kablo sallanmayı sürdürürken başka bir kurşun suikastçı özentisinin kafasına saplandı. Benim geldiğim dünyada Lee, Kennedy'nin kafasını nasıl uçurmuşsa bu dünyada da biri aynı şekilde Lee'nin kafasını uçurdu. Kolilerin üzerine yığılan Lee, üsttekileri yere devirdi.

Aşağıdan gelen gürültüler. Biri, "Adam vuruldu, vurulduğunu gördüm!" diye bağırıyor.

Koşa koşa merdivenleri çıkan korumaların ayak sesleri. 38'liği Lee'nin cesedine doğru fırlattım. Elimde silah görürlerse yukarı çıkan adamların beni fena benzeteceklerini, hatta öldüreceklerini bilecek kadar aklım başımdaydı. Doğrulmaya çalıştım ama dizim tutmuyordu. Belki böylesi daha iyiydi. Elm Sokağı'ndan beni görebileceklerini sanmıyordum ama görseler ateş ederlerdi. Sürünerek Sadie'nin yanma gittim, ellerimle kendimi çekiyor, sol bacağımı çıpayı sürükler gibi peşimden sürüklüyordum.

Bluzunun önü kanlar içindeydi. Yarayı görebiliyordum. Kurşun tam göğsünün ortasına, memelerinin arasına isabet etmişti. Ağzından kan geliyordu. Nefes alabilmek için öksürdü. Sarılıp doğrulmasına yardımcı oldum. Loş ışıkta ışıl ışıl parlayan gözlerini gözlerimden hiç ayırmadı.

"Jake," diye fısıldadı.

"Hayır tatlım, konuşma."

Beni dinlemedi – ne zaman dinlemişti ki zaten? "Jake, başkan?"

"Güvende."

Limuzin uzaklaşırken başkanın sağ olup olmadığını görmemiştim ama Lee'nin tüfeğinden çıkan kurşunun adliyeye isabet ettiğini görmüştüm. O kadarı yeterliydi. Hoş, yeterli olmasaydı bile, Sadie'ye başkanın kurtulduğunu söylerdim ya.

Gözlerini kapadı, sonra yeniden açtı. Ayak sesleri iyice yaklaşmıştı, beşinci kata varmış, altıncı kata uzanan merdivenleri çıkıyorlardı. Sokaktan kalabalığın şaşkın ve heyecan dolu bağırışları duyuluyordu.

"Jake."

"Efendim hayatım?"

Gülümsedi. "Ne güzel dans ettik!"

Bonnie Ray ve diğerleri geldiğinde Sadie kollarımdaydı. İkimiz de yerde yatıyorduk. Neredeyse üstümüzden atlayarak geçtiler. Kaç kişiydiler bilmiyorum. Belki dört. Belki sekiz. Belki de on. Onlara bakmadım. Başını kucağıma yaslayan Sadie'ye sarılmıştım. Gömleğim onun kanıyla ıslandı. Ölmüştü. Sadie'm. Makinenin dişlerinin kurbanı olmuştu.

Hiçbir zaman kolay ağlayan bir adam olmadım ama hayatının aşkının ölüp gidişine şahit olan hangi erkek olsa ağlardı. Böyle düşünüyorsunuz, değil mi? Ama hayır, ben yine ağlamadım.

Çünkü ne yapmam gerektiğini biliyordum.

ALTINCI KISIM

YEŞİL KART ADAM

ÖZEL BASKI

Daily News EXTRA

23 KASIM 1963, CUMARTESİ

10 SENT

JFK SUİKASTTAN SAĞ KURTULDU, EŞİNİN DE SAĞLIK DURUMU İYİ!

Dallas gezisinde panik!

SAYFA 3'TE.

D SHELTER

GATE

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

1

Tutuklandım diyemem ama gözaltına alındım ve devriye arabasıyla Dallas Polis Merkezi'ne götürüldüm. Yolun sonuna doğru insanlar -aralarında gazetecilerin de yer aldığı sıradan vatandaşlar- arabanın camlarına yapışıp içini görmeye çalıştı. Dünyadan kopmuş gibiydim. İnsanların beni arabadan dışarı sürükleyip sürüklemeyeceklerini, başkanı öldürmeye çalıştığım için linç edilip edilmeyeceğimi merak ediyordum. Dürüst olmak gerekirse çok da umurumda değildi. Beni ilgilendiren kan lekeleriyle kaplı gömleğimdi. Onu çıkarmak istiyordum; onu sonsuza kadar giymek istiyordum! Kan, Sadie'nin kanıydı.

Ön koltuklardaki polisler bana soru sormadı. Herhalde biri bana soru sormamalarını emretmişti. Sorsalardı bile cevaplamazdım. Düşünüyordum. Düşünebiliyordum; çünkü beynimdeki çarklar yeniden düzgün çalışmaya başlamıştı. Çelikten bir zırhı kuşanır gibi soğukkanlılığıma sarıldım. Durumu düzeltebilirdim. Düzeltecektim. Ama önce çenemi çalıştırmam gerekiyordu.

2

Beni kar beyazı bir odaya aldılar. Bir masa ve üç demir iskemle vardı. Birine oturdum. Dışarıdan telefon sesleri ve bir daktilonun tıkırtıları geliyordu. Yüksek sesle konuşan, bazen birbirine bağıran, bazen kahkahalar atan insanlar kapının önünden geçip duruyorlardı. Kahkahaların çoğu isterikti. Ucu ucuna paçayı kurtardıklarını, son anda eğilip kurşundan kurtulduklarını bilen insanların kahkahalarıydı. Belki 10 Nisan gecesi Edwin Walker da gazetecilerle konuşup üstündeki cam kırıklarını temizlerken böyle gülmüştür.

Kitap deposundan beni getiren iki polis üstümü arayıp eşyalarımı aldı. "Son iki paket Goody's bende kalabilir mi?" diye sordum. Aralarında konuştular. Paketleri açıp tozları, üstüne bir sürü harf kazınmış sigara yanıklarıyla kaplı masaya boşalttılar. Biri parmağını ıslatıp pudranın tadına baktıktan sonra başını salladı. "Su ister misin?"

"Hayır." Pudrayı elime toplayıp ağzıma attım. Acıydı. Benim için bir şey fark etmedi.

Polislerden biri çıktı. Diğeri kanlı gömleğimi istedi. Gönülsüzce gömleği çıkarıp ona teslim ettim. Sonra gömleği işaret ettim. "Onun delil olduğunu biliyorum ama lütfen o gömleğe gereken saygıyı gösterin. Üzerindeki kan sevdiğim kadının kanı. Bunun sizin için bir anlamı olmayabilir ama o, aynı zamanda Başkan Kennedy'nin öldürülmesini engellememe yardım eden kadın. En azından buna saygı göstermelisiniz."

"Sadece kan grubunu tespit etmek için gömleği istiyoruz."

"Tamam. Ama o da kişisel eşyalarımın yazıldığı listeye dahil edilsin. O gömleği geri istiyorum."

"Elbette."

Giden polis elinde beyaz bir atletle geri döndü. Teksas Sineması'nda tutuklandıktan sonra çekilen fotoğrafında Oswald'ın giydiği -ya da giymiş olacağı- atlete benziyordu.

3

Beni küçük beyaz sorgu odasına aldıklarında saat biri yirmi geçiyordu. Yaklaşık bir saat sonra (tam olarak ne zaman olduğunu söyleyemem; çünkü duvarda saat yoktu ve Timex'ime el koymuşlardı) aynı iki polis bana eşlik etmesi için birini getirdi. Eski bir tanıdık diyebiliriz. Gelen, elinde doktor çantasıyla Doktor Malcolm Perry'ydi. Şaşkın bakışlarla onu süzdüm. Buradaydı; çünkü Parkland Hastanesi'nde John Kennedy'nin beyninden kurşun ve kemik parçaları çıkarması gerekmiyordu. Tarihin akışı şimdiden değişmişti.

"Merhaba Doktor Perry."

Başını salladı. "Bay Amberson." Beni son gördüğünde bana George diye hitap etmişti. Benden şüphelendiklerine emin olmasaydım bile o an bütün şüphelerim ortadan kalkardı. Ama emindim zaten. Bu anı daha önce yaşamıştım ve neler olacağını biliyordum. Bonnie Ray Williams olsa onlara aynı şeyleri söylerdi.

"Anladığım kadarıyla dizini incitmişsin."

"Ne yazık ki evet."

"Bir muayene edelim."

Pantolonumu sıyırmaya çalıştı ama başaramadı. Eklem yerim şişmişti. Makası çıkardığında iki polis bir adım öne çıkıp silahlarını çektiler, namlular yere dönüktü ama parmakları tetikteydi. Doktor Perry şaşkın şaşkın onlara baktıktan sonra pantolonumu dikiş yerlerinden kesti. Yarayı muayene etti, dokundu, bir iğne çıkarıp dizimde toplanan suyu çekti. Dişimi sıkıp bitmesini bekledim. Ardından çantasını karıştırıp lastikli bandaj çıkardı ve dizimi sıkıca sardı. Biraz olsun rahatladım.

"Sana acını dindirecek bir şeyler verebilirim. Elbette polisler itiraz etmezse."

Etmediler ama ben ettim. Hayatımın -ve Sadie'nin hayatının- en önemli saati birazdan başlayacaktı. Beynimin bulanmasını istemiyordum.

"Yanınızda Goody's var mı?"

Perry kötü bir koku almış gibi suratını buruşturdu. "Yanımda aspirin ve Emprin var. Emprin biraz daha güçlüdür."

"O zaman bana ondan verin. Ve Doktor Perry?"

Çantaya bakmayı bırakıp bana döndü.

"Sadie ve ben yanlış hiçbir şey yapmadık. Ülkesi için canını verdi... Ve ben de gerekirse Sadie için canımı verirdim. Ama bunu yapma fırsatım olmadı."

"O zaman bırak da sana ilk teşekkür eden ben olayım. Bütün ülke adına."

"Başkan... şimdi nerede? Biliyor musunuz?"

Doktor Perry polislere dönüp soru sorarcasına kaşlarını kaldırdı. Polisler birbirlerine baktılar. Derken biri, "Austin'e gitti. Önceden planlandığı gibi bir akşam yemeğinde konuşma yapacak. Ya çok cesur ya çok aptal, hangisi bilmiyorum. Suikast girişimine rağmen planlandığı gibi programa devam edilecekmiş."

Belki Air Force One yere çakılır, Kennedy'ler de dahil olmak üzere uçakta kim varsa ölür. Belki kalp krizi veya beyin kanaması geçirir. Belki başka bir zırdeli yakışıklı kafasını havaya uçurur. İnatçı geçmiş, zamanı değiştirmeye gelen ajanların aleyhine çalıştığı gibi, değişen şeylerin aleyhine de çalışıyor muydu? Bilmiyordum. Umursamıyordum. Ben üstüme düşeni yapmıştım. Kennedy'ye bundan sonra ne olacağı benim kontrolümün dışındaydı.

"Radyodan Jackie'nin onunla olmadığını duydum," dedi Perry alçak sesle. "Başkan onu önden, başkan yardımcısının Johnson City'deki çiftliğine yollamış. Kendisi de hafta sonunu orada geçirecek. Söylediklerin doğruysa George..."

"Bu kadarı yeter doktor," dedi polislerden biri. Benim için kesinlikle yeterliydi; Malcolm Perry için yeniden George'tum.

Bütün doktorlar gibi kibirli bir adam olan Doktor Perry, polisi duymazdan geldi. "Söylediklerin doğruysa, senin de geleceğinde Washington'a bir seyahat var. Ve muhtemelen Rose Garden'da bir madalya töreni."

O gittikten sonra tekrar yalnız kaldım. Ama yapayalnız değildim; Sadie de benimleydi. Ne güzel dans ettik, demişti bu dünyadan göçmeden önce. Gözlerimi kapadığımda, tek sıra dizilen kızlara katılışı, omuzlarını sallayıp Madison yapışı geliyordu gözümün önüne. Kahkahalar attığı, saçlarının havada uçuştuğu ve yüzünün mükemmel olduğu bir anıydı. Doğru, 2011'deki ameliyat teknikleri John Clayton'ın onun yüzünde açtığı yarayı büyük ölçüde tedavi edebilirdi ama benim tekniğim çok daha iyiydi. Kullanma fırsatı bulabilirsem elbette.

4

Sorgu odasının kapısı yeniden açıldığında, kendi acılarımla baş başa iki saat geçirmiştim. İki adam içeri girdi. Yüzü av köpeklerininkini andıran beyaz Stetson şapkalı adam kendini Dallas polisinden Dedektif Will Fritz olarak tanıttı. Elinde bir çanta vardı -benim çantam olmayan bir çanta- yani şimdilik her şey yolundaydı.

Kalın favorileri ve alkoliklerinkini andıran bir cildi olan diğer adamsa, kısa siyah saçlarını briyantine bulamıştı. Keskin, soru soran gözleri vardı. Endişeliydi. Ceketinin içcebinden kimliğini çıkarıp gösterdi. "James Hosty, Bay Amberson. FBI."

Endişeli olmakta haklısın, diye düşündüm. *Lee'nin hareketlerini izlemekten sen sorumlu değil miydin ajan Hosty?*

"Size birkaç soru sormak istiyoruz Bay Amberson," dedi Will Fritz.

"Evet," dedim. "Ben de buradan çıkmak istiyorum. Başkanın hayatını kurtaran insanlara genellikle suçlu muamelesi yapılmaz."

"Dur bir dakika," dedi ajan Hosty. "Size doktor yolladık, değil mi? Üstelik herhangi bir doktor da değil, kendi doktorunuzu."

"Ne soracaksanız sorun," dedim.

Ve dansa hazırlandım.

5

Fritz çantasını açıp üstünde delil etiketi olan şeffaf plastik poşeti çıkardı. İçinde 38'liğim vardı. "Bunu Oswald'ın üst üste dizdiği kutuların arkasında bulduk Bay Amberson. Sizce onun silahı mı?"

"Hayır, elinizdeki bir polis modeli. Benim. Lee'nin de 38'liği vardı ama Victory'ydi. Silah üstünden çıkmadıysa, herhalde nerede kalıyorsa oraya saklamıştır."

Fritz ve Hosty şaşkın şaşkın önce birbirlerine, sonra bana baktılar.

"Yani Oswald'ı tanıdığınızı itiraf ediyorsunuz," dedi Fritz.

"Evet. Ama iyi tanımazdım. Nerede yaşadığını bilmiyordum, yoksa önce oraya giderdim."

"Beckley Sokağı'nda bir oda tutmuş," dedi Hosty. "O. H. Lee adıyla kaydolmuş. Anlaşılan bir takma adı daha varmış. Alek Hidell. Kargoları bu isme geliyormuş."

"Karısı ve çocuğu yanında değil miymiş?" diye sordum.

Hosty gülümsedi. "Burada soruları kim soruyor Bay Amberson?"

"İkimiz de," dedim. "Başkanı kurtarmak için hayatımı tehlikeye attım ve nişanlım hayatını verdi. Yani bence benim de birkaç soru sormaya hakkım var."

Ardından ne kadar sertleşeceklerini görmek için sustum. İyice sertleşirlerse Oswald'ın suç ortağı olduğuma inanıyorlar demekti. Alttan alırlarsa inanmadıkları ama emin olmak istedikleri anlamına gelecekti. Sonuçta ortalarda bir yerlerde oldukları ortaya çıktı.

Fritz parmağıyla içinde silah olan şeffaf plastik poşeti işaret etti. "Size bir teori sunacağım Bay Amberson. Bu teorinin gerçek olmadığına bizi inandırmanız gerekecek."

"Hımm. Sadie'nin ailesine haber verdiniz mi? Savannah'ta oturuyorlar. Ayrıca Jodie'den Deacon Simmons ve Ellen Dockerty'yi aramalısınız. Sadie'nin ailesi sayılırlardı." Biraz düşündüm. "Aslında ikimizin de ailesi sayılırlardı. Deke'ten düğünde sağdıcım olmasını isteyecektim."

Fritz söylediklerime aldırmadı. "Sizin ve kızın da işin içinde olabileceğinizden şüpheleniyoruz. Belki Oswald'ın suç ortağıydınız ama son anda korktunuz."

Her daim popüler olan komplo teorilerinden. Herkese bir tane lazım.

"Belki son anda dünyadaki en güçlü adamı vurmaya hazırlandığınız kafanıza dank etti," dedi Hosty. "Aklınız başınıza geldi ve Oswald'ı durdurdunuz. Olaylar böyle gelişmişse, pek çok kişi size anlayış gösterecektir."

Evet. Eminim beni Teksas'ta elektrikli sandalyeyle idama mahkûm etmek yerine Leavenworth'ta kırk elli yıla mahkûm edecek kadar anlayışlı davranırlardı.

"O zaman neden orada onunla değildik ajan Hosty? Neden içeri girmek için kapıyı yumrukluyorduk?"

Hosty omuz silkti. *Sen söyle.*

"Suikastı birlikte planlamış olsak bizi birlikte görürdünüz. Onu gözetim altında tuttuğunuzu biliyorum." Öne eğildim. "Onu neden sen durdurmadın Hosty? Bu senin işindi."

Yumruk savurmuşum gibi geri çekildi. Favorileri kıpkırmızı oldu.

Birkaç saniyeliğine bile olsa çektiğim acı kayboldu, yerini ona işkence etmenin verdiği zevk aldı. "Rusya'ya iltica ettiği, Amerika'ya döndüğü ve sonra bir de Küba'ya iltica etmeyi denediği için FBI'ın gözü onun üstündeydi. Boş vakitlerini sokak köşelerinde Fidel yanlısı broşürler dağıtarak geçirmesi de cabası."

"Bunları nereden biliyorsun?" diye bağırdı Hosty.

"Çünkü bana o anlattı. Sonra ne oldu? Castro'yu devirmek için elinden geleni ardına koymayan başkanın Dallas'a geleceği duyuruldu. Kitap deposunda çalışan Lee, konvoyu neredeyse locadan görebilecekti. Ve siz ne yaptınız? Bütün bunları bildiğiniz halde, hiçbir şey."

Fritz dehşet içinde Hosty'ye bakıyordu. Eminim Hosty, Dallas polisinden birinin odada olmasına pişman olmuştur ama elinden ne gelirdi? Orası Fritz'in çöplüğüydü.

"Tehlikeli olduğunu düşünmedik," dedi Hosty kuru bir sesle.

"Eh, ne kadar yanıldığınız ortada. Sana verdiği notta ne yazıyordu Hosty? Lee'nin senin ofisine uğradığını ve dışarı çıktığını söylediklerinde sana bir not bıraktığını biliyorum. Ama bana notta ne yazdığını söylemedi. Sadece pis pis sırıttı. Âşık olduğum kadını öldüren adamdan bahsediyoruz, sanırım bilmeye hakkım var. Sana dünyayı ayağa kaldırıp herkesin onu fark etmesini sağlayacak bir şey yapacağını mı yazmıştı? Eminim öyledir."

"Öyle bir şey değildi!"

"Öyleyse bana notu göstersene. Cesaretin varsa. Hadi, ne duruyorsun!"

"Oswald'la aramdaki bütün yazışmalar sadece ve sadece FBI'ı ilgilendirir."

"Notu gösterebileceğine inanmıyorum. İddiaya girerim Bay Hoover'ın emriyle onu yakıp tuvalete atmışsındır." Öyle yapmamışsa bile yapacaktı. Al'ın notlarında bu da yazıyordu.

"Madem masumsun, Oswald'ı nereden tanıdığını ve neden silah taşıdığını bize anlat," dedi Fritz.

"Ve hanımefendinin elinde neden kanlı bir kasap bıçağı olduğunu," diye ekledi Hosty.

Bu laf beni öfkeden deliye döndürdü. "Hanımefendinin her tarafında kan vardı!" diye bağırdım. "Giysilerinde, ayakkabılarında, çantasında. Orospu çocuğu onu göğsünden vurdu, bilmem gördünüz mü!"

Fritz: "Sakin olun Bay Amberson. Kimse sizi hiçbir şeyle suçlamıyor." *Henüz.*

Derin bir nefes aldım. "Doktor Perry'yle konuştunuz mu? Onu, beni muayene etmesi ve dizimle ilgilenmesi için yolladığınıza göre demek ki konuşmuşsunuz. Bu da geçtiğimiz ağustos ayında beni ölümüne dövdüklerini bildiğiniz anlamına geliyor. Dövülmemi emreden ve bu dayakta aktif rol alan kişi Akiva Roth adında bir bahisçiydi. Bence amacı beni bu kadar kötü dövmek değildi ama ukalalık edip onu kızdırmış olmalıyım. Hatırlamıyorum. O günden beri hatırlamadığım bir sürü şey var."

"Neden bu olayı polise bildirmedin?"

"Çünkü komadaydım Dedektif Fritz. Komadan çıktığımdaysa hiçbir şey hatırlamıyordum. Sonunda hafızam düzelmeye başladığında Roth'un Tampa'daki bahisçimi tanıdığından ve New Orleans'lı Carlos Marcello diye bir mafya babasından bahsettiğini hatırladım. Polise gitmek riskli geldi."

"Polislerin kirli olduğunu mu söylüyorsun?" Fritz'in öfkesi gerçek miydi, sahte miydi bilmiyordum ve umursamıyordum.

"*Dokunulmazlar* filmini izlediğimi ve mafyanın ispiyoncular dan hoşlanmadığını bildiğimi söylüyorum. Silahı kendimi korumak için aldım. Anayasanın ikinci maddesine göre bunu yapmaya

hakkım var. Onu yanımdan hiç ayırmıyordum." Delil torbasını işaret ettim. "O silah."

Hosty: "Onu nereden aldın?"

"Hatırlamıyorum."

Fritz: "Tam zamanında hafıza kaybına uğramışsın anlaşılan. *Gizli Fırtına* veya *Dünya Dönerken* dizilerinin senaryolarını hatırlatıyor insana."

"Perry'yle konuşun," diye tekrarladım. "İnanmazsanız yeniden dizimi inceletin. Başkanın hayatını kurtaracağım diye altı katı koşarak çıkmaya kalkınca onu yeniden incittim. Basına da bunu söyleyeceğim. Ayrıca bir Amerikan vatandaşı olarak görevimi yapışımın ödülünün, küçücük bir odada bir bardak su bile ikram edilmeksizin sorguya çekilmek olduğunu anlatacağım."

"Su ister misin?" diye sordu Fritz. O zaman yanlış bir adım atmazsam her şeyin yoluna girebileceğini anladım. Başkan suikasttan kıl payı kurtulmuştu. Bu iki adam -ve Dallas Polis Müdürü Jesse Curry- baskı altındaydılar. Bir kahraman, onların işini çok kolaylaştırırdı. Sadie öldüğüne göre ellerinde sadece ben vardım.

"Hayır," dedim. "Ama Coca-Cola iyi olurdu."

6

Kolamı beklerken Sadie'nin, "İzimizi sürmelerinin ne kadar kolay olacağının farkındasın değil mi?" deyişini hatırladım. Doğruydu. Ama belki bu durumu lehime kullanabilirdim - eğer Forth Worth, Esso istasyonundan gelen çekicinin şoförü, Chevrolet'nin sileceğinin altına iliştirilen notta yazanları yapmışsa.

Fritz sigarasını yakıp paketi uzattı. Başımı iki yana salladığımda paketi kaldırdı. Artık sizli bizli konuşmayı bırakmışlardı. "Onu nereden tanıdığından bahset," dedi.

Onunla Mercedes Sokağı'nda tanıştığımı söyledim. Selamımız sabahımız vardı. Faşist emperyalist Amerika'nın kötülüğünden ve Küba'da ortaya çıkan sosyalizmin ne kadar harika olduğundan bahsedişini dinlemiştim. İdeal hayat Küba'daki, diyordu. Rusya de-

ğersiz bürokratlar tarafından ele geçirildiği için oradan ayrıldığını anlatmıştı. Küba'da Fidel Amca vardı. Lee, Fidel Amca'nın suda yürüdüğünü söyleyecek kadar ileri gitmemişse de bunu ima etmişti.

"Delinin tekiydi ama ailesinden hoşlanmıştım." Bu kadarı doğruydu. Ailesinden hoşlanmıştım ve gerçekten delinin teki olduğunu düşünüyordum.

"Nasıl oldu da senin gibi profesyonel bir öğretmen Fort Worth'un kenar mahallesine taşındı?" diye sordu Fritz.

"Roman yazmayı deniyordum. Okulda ders verirken romanımı tamamlayamayacağımı fark ettim. Mercedes Sokağı varoşlarda olabilir ama ev çok ucuzdu. Kitabı bitirmem en az bir yıl sürecekti, biriktirdiğim paradan yiyordum. O mahalle üstüme üstüme gelmeye başladığında Gazze Şeridi'nde yaşadığımı hayal ederdim."

Fritz: "Birikimlerin bahisçilerden kazandığın paraları da içeriyor mu?"

Ben: "Anayasanın beşinci maddesine sığınarak bu soruya yanıt vermeyi reddediyorum."

Bu sözüm Fritz'in gerçek bir kahkaha atmasına yol açtı.

Hosty: "Demek Oswald'la tanışıp arkadaş oldun."

"Bizimki üstünkörü bir arkadaşlıktı. Delilerle arkadaş olunmaz. En azından ben olmam."

"Devam et."

Lee ve ailesi taşınmıştı, ben kalmıştım. Derken bir gün durduk yere ondan bir telefon almıştım. Marina'yla birlikte Dallas'taki Elsbeth Sokağı'nda yaşadıklarını söylemişti. Mahalle daha iyiydi, kiralar düşüktü ve boş ev çoktu. Fritz ve Hosty'ye Mercedes Sokağı'ndan bıktığımı ve Dallas'a taşındığımı anlattım. Woolworth'ta Lee'yle yemek yemiş ve mahalleyi dolaşmıştık. Neely Sokağı 214 numaranın zemin katını kiralamış ve iyiliğine iyilikle karşılık vermek için üst katım boşaldığında Lee'ye haber vermiştim.

"Eşi Elsbeth'teki daireyi sevmiyordu," dedim. "Neely Sokağı iki adım ötede olmasına karşın çok daha nezihti. Sonunda üst katıma taşındılar."

Bu hikâyedeki detayları kontrol edip etmeyeçeklerini, kronolojinin tutup tutmayacağını veya Marina'nın onlara ne anlatacağı-

nı bilmiyordum ama hiçbirinin önemi yoktu. Tek ihtiyacım olan biraz zamandı. Yarı inanılır bir hikâye bile ajan Hosty'nin bana nazik davranmak için geçerli nedenleri olduğu düşünülürse paçayı kurtarmama yeterdi. Oswald'la ilişkisinden bahsedecek olsam onu Fargo'ya sürerlerdi. Kariyeri mahvolurdu.

"Derken beni tedirgin eden bir şey oldu. Geçtiğimiz nisan ayıydı. Paskalya zamanı. Mutfak masasında kitabım üzerinde çalışıyordum. Süslü bir araba, yanılmıyorsam bir Cadillac'tı, evin önüne yanaştı. Arabadan iki kişi indi. Bir adam ve bir kadın. İyi giyimliydiler. June'a oyuncak getirmişlerdi. O..."

Fritz: "June Oswald'ın kim olduğunu biliyoruz."

"Üst kata çıktılar. Adamın sesini duydum - gür bir sesi vardı, Alman aksanıyla konuşuyordu. 'Lee, nasıl oldu da ıskaladın?' dedi."

Hosty öne eğildi, gözleri kocaman açılmıştı. "Ne?"

"Beni duydun. Gazeteyi kontrol ettim. Ne buldum dersiniz? Biri dört beş gün önce emekli bir generale ateş etmişti. General sağcı bir tipti. Tam Lee'nin nefret edeceği türden biri."

"Sonra ne yaptın?"

"Hiçbir şey. Silahı olduğunu biliyordum -bir keresinde bana göstermişti- ama gazeteler Walker'a *tüfekle* ateş edildiğini yazıyordu. Ayrıca o sıralarda dikkatim kız arkadaşımdaydı. Çantasında neden bıçak taşıdığını sordunuz. Cevabı basit - korkuyordu. O da saldırıya uğradı ama saldırgan Bay Roth değildi. Eski kocasıydı. Adam, yüzünü parçaladı."

"Yara izini gördük," dedi Hosty. "Başınız sağ olsun Bay Amberson. Ölmesi çok üzücü."

"Teşekkürler." *Hiç üzülmüş görünmüyorsun.* "Çantasında taşıdığı bıçak eski kocasının -adı John Clayton'dı- ona saldırırken kullandığı bıçaktı. Onsuz hiçbir yere gitmezdi." *Her ihtimale karşı* deyişini düşündüm.

Bir dakika kadar ellerimle yüzümü örttüm. Kendime gelmemi beklediler. Ardından ellerimi kucağıma indirip duygusuz bir sesle devam ettim. Sadece gerçekler.

"Neely Sokağı'ndaki evi elimde tuttum ama yazın çoğunu Jodie'de, Sadie'yle ilgilenerek geçirdim. Kitaptan umudu kesmiştim, yeniden Denholm Lisesi'ne başvurmayı düşünüyordum. Derken Akiva Roth ve gorilleriyle karşılaştım. Beni hastanelik ettiler. Taburcu edildiğimde Cennet adlı bakımevine yerleştim."

"Orayı biliyorum," dedi Fritz. "Hemşirelerin gözetiminde kalınan bir yer."

"Evet, ama bana hemşireler değil, Sadie baktı. Kocası onu yaraladığında ona ben bakmıştım, Roth ve adamları beni dövdüklerinde de o bana baktı. Ne ekerseniz onu biçersiniz. Hayat... nasıl desem... kendini tekrarlıyor."

"Her şeyin bir nedeni vardır," dedi Hosty büyük bir ciddiyetle. İçimden üstüne atlayıp suratını yumruklamak geldi. Yanıldığını düşündüğüm için değil, yanılmıyordu. Naçizane görüşüme göre her şeyin gerçekten bir sebebi vardır. Mesele o sebepten hoşlanıp hoşlanmadığımızdır. Bana sorarsanız ender olarak hoşlanırız.

"Ekimin sonlarına doğru Doktor Perry araba kullanabileceğimi söyledi." Abartılı bir yalandı ama Perry'yi hemen sorgulamayacaklarını umuyordum: Beni Amerikan kahramanı yapmaya karar verirlerse onunla hiç görüşmeyebilirlerdi. "Geçtiğimiz hafta salı günü Neely'deki dairemi ziyarete gittim. Belirli bir amacım yoktu. Anılarımın canlanıp canlanmayacağını merak ediyordum."

Gerçekten Neely'ye gitmiştim ama sakladığım silahı almak içindi.

"Sonrasında Woolworth'ta eski günlerdeki gibi bir öğle yemeği yemeye karar verdim. Orada kimi gördüm dersiniz? Lee'yi. Çavdar ekmeğine tonbalıklı sandviç yiyordu. Yanına oturup ne var ne yok diye sordum. O zaman FBI'ın kendisini ve eşini taciz ettiğini anlattı. 'O piçlere bana bulaşmamasını öğreteceğim George. Cuma öğleden sonra televizyon izlersen belki beni görürsün,' dedi."

"Hay lanet," dedi Fritz. "Başkanın ziyaretiyle aradaki bağlantıyı kurmuş muydun?"

"Başlangıçta değil. Kennedy'yi yakından takip etmiyordum; ben Cumhuriyetçi Parti'ye oy veririm." Bir fiyatına iki yalan. "Ayrıca Lee en sevdiği konuya atlamıştı."

Hosty: "Küba."

"Evet. Küba ve Fidel. Neden topalladığımı bile sormadı. Kendini anlattıklarına kaptırmıştı. Ama Lee hep öyleydi. Ona tatlı alıp nerede çalıştığını sordum. Elm Sokağı'ndaki kitap deposunda çalıştığını söyledi. Öyle bir sırıtıyordu ki, kutuları taşımakla dünyanın en mühim işini yaptığını sanırdınız."

Sohbeti kesip eve dönmüştüm; çünkü bacağım acıyordu ve başıma ağrılar saplanmıştı. Cennet'e gidip iyi bir uyku çekmiştim. Ama uyandığımda Alman adamın söylediği, "Nasıl oldu da ıskaladın?" lafı aklıma takılmıştı. Televizyonu açtığımda başkanın geleceğinden bahsediliyordu. O zaman endişelenmeye başlamıştım. Salondaki gazeteleri karıştırıp konvoyun güzergâhına baktığımda Teksas Ders Kitapları Deposu'nun önünden geçeceğini keşfetmiştim.

"Bütün çarşamba bu konuyu düşündüm." Artık bana doğru eğilmişlerdi, her kelimemi büyük bir dikkatle dinliyorlardı. Hosty gözlerini gözlerimden ayırmaksızın bir şeyler not alıyordu. Acaba sonradan onları okuyabilecek miydi? "Kendi kendime *belki bu sefer ciddidir* dedim. Ama sonra *Lee havlar ama ısırmaz* diye düşündüm. Böyle şeyler düşünüp duruyordum. Dün sabah Sadie'yi arayıp bütün hikâyeyi anlattım. Ne düşündüğünü sordum. Deke'i aradı -ona babalık ettiğini söylediğim Deke Simmons'ı- sonra beni arayıp polise haber vermemiz gerektiğine inandığını söyledi."

"Acına acı katmak istemiyorum evlat ama öyle yapsaydınız hanım arkadaşın hâlâ hayatta olabilirdi," dedi Fritz.

"Bekle. Daha bütün hikâyeyi duymadın." Ben de duymamıştım elbette; çünkü anlatırken uyduruyordum. "Ona ve Deke'e polise haber vermeyeceğiz, dedim; çünkü Lee masumsa ve polise haber verirsek hayatı mahvolurdu. Zaten zar zor ayakta durduğunu anlamalısınız. Mercedes Sokağı'ndaki ev tam bir bok çukuruydu ve Neely'deki daire de daha iyi sayılmazdı. Bana göre hava hoş, ben bekârım ve bitirmek istediğim bir kitap var. Ayrıca bankada param da var. Lee için durum farklıydı. Güzel bir eşi ve biri daha yeni doğmuş iki kızı vardı. Ama o ailesini geçindirmekte güçlük çekiyordu. Kötü biri değildi..."

Bunu söylerken uzamadığına emin olmak için burnumu kontrol etmek istedim.

"Ama hapı yutmuş herifin tekiydi. Delice fikirleri yüzünden hiçbir işte tutunamıyordu. Adam gibi bir iş bulduğunda FBI'ın araya girip hayatı onun için zorlaştırdığını söylüyordu. Fotokopicide çalışırken öyle olmuş."

"Hepsi yalan," dedi Hosty. "O herif kendi yarattığı problemler için sürekli başkalarını suçluyordu. Ama bazı konularda seninle aynı fikirdeyim Amberson. Hapı yutmuştu ve eşine ve çocuklarına acıyordum. Hem de çok."

"Öyle mi? Aman ne güzel! Her neyse. En nihayetinde bir işe girmişti ve saçma sapan konuştuğu için bu işi de kaybetmesini istemiyordum. Ne de olsa uzmanlık alanı saçmalamaktı. Sadie'ye yarın -yani bugün- onu kontrol etmek için Teksas Ders Kitapları Deposu'na gideceğimi söyledim. Bana benimle geleceğini söyledi. İtiraz ettim, Lee gerçekten kafayı sıyırmışsa ve söylediklerinde ciddiyse Sadie'nin hayatı tehlikeye girebilirdi."

"Öğle yemeği yerken Lee'nin iyice dengesizleştiğini düşünmedin mi?" diye sordu Fritz.

"Hayır, her zaman nasılsa öyleydi." Ona doğru eğildim. "Bu bölümü çok iyi dinlemeni istiyorum Dedektif Fritz. Ne kadar itiraz edersem edeyim Sadie'nin benimle geleceğini biliyordum. Sesi ne kadar kararlı olduğunu eleveriyordu. Ben de evden ayrıldım. Bunu onu korumak için yaptım. Her ihtimale karşı."

Bu da her ihtimale karşı, diye fısıldayışını hatırladım Sadie'nin. Onu kanlı canlı karşımda göreceğim güne dek anılarımda yaşayacaktı. Ne pahasına olursa olsun onu hayata döndüreceğime yemin ettim.

"Geceyi bir otelde geçirmeyi planlıyordum ama oteller doluydu. O zaman Mercedes Sokağı'na gitmek aklıma geldi. 2706'nın anahtarını iade etmiştim ama zamanında Lee'nin oturduğu 2703 numaranın anahtarı bende vardı. Çiçeklerini sulayayım diye vermişti."

Hosty: "O serserinin çiçeği mi varmış?"

Gözüm hâlâ Will Fritz'deydi. "Cennet'te olmadığımı keşfedince Sadie paniğe kapılmış. Deke de. Deke defalarca polisi aramış. Her seferinde polisi rahatsız etmeyi kesmesini söyleyip telefonu suratına kapamışlar. Kimse o görüşmeleri kaydetti mi bilmiyorum ama sorarsanız Deke size anlatacaktır. Yalan söylemesi için bir sebep yok."

Şimdi kıpkırmızı olma sırası Fritz'deydi. "Günde kaç ihbar aldığımızı bilseydin..."

"Bir sürü ihbar aldığınıza eminim. Sınırlı sayıda adamınız olduğunu da anlıyorum. Ama bir daha bana, polisi arasak her şeyin farklı olacağını, Sadie'nin hâlâ hayatta olacağını söylemeyin. Bir daha bunu yapmayın, tamam mı?"

Hiçbir şey söylemedi.

"Kadın seni nasıl buldu?" diye sordu Hosty.

Yalan söylemem gerekmiyordu, ben de söylemedim. Ama sonra Mercedes Sokağı'ndan Dallas'taki kitap deposuna yaptığımız yolculuğu soracaklardı. Orası hikâyemin en zayıf kısmıydı. Studebaker'lı kovboy beni endişelendirmiyordu, Sadie onu yaralamıştı ama o da Sadie'nin çantasını çalmaya kalkmıştı. Arabanın işi zaten bitikti ve içimden bir his kovboyun, çalındığını ihbar etmeye zahmet etmeyeceğini söylüyordu. Elbette bir araba daha çalmıştık ama işimizin aciliyeti düşünülürse polis herhalde bize karşı suç duyurusunda bulunmazdı. Bunu yapacak olsalar basın onları çarmıha gererdi. Beni endişelendiren kırmızı Chevrolet'ydi. İçindeki bavulları açıklamak kolaydı; Candlewood Bungalovları'nda bütün bir hafta sonu kalmışlığımız, yanımızda eşyalarımızla gitmişliğimiz vardı ama Al Templeton'ın defteri ellerine geçecek olursa... bunu düşünmek bile istemiyordum.

Derken sorgu odasının kapısı çalındı ve beni karakola getiren polislerden biri kapıyı aralayıp başını içeri uzattı. Arabayı kullanan polis. Eşyalarımı gözden geçirdikleri sırada onun ve arkadaşının suratları buz gibiydi, tam polisiye filmlerden fırlamış tehlikeli polis tiplemeleri gibiydiler. Oysa şimdi ne yapacağını bilemiyormuşçasına bakıyordu bize, gözleri heyecandan kocaman açılmıştı. En

fazla yirmi üç yaşında olduğunu fark ettim, hâlâ ergenlik çağı sivilceleriyle mücadele ediyordu. Arkasında beni görmeye çalışan bir sürü insan vardı. Bazıları üniformalıydı, bazıları değildi. Fritz ve Hosty sabırsızlanarak yeni geleni süzdüler.

"Baylar, böldüğüm için özür dilerim ama Bay Amberson'a telefon var."

Hosty'nin yüzü kıpkırmızı oldu. "Evlat, burada birini sorguya çekiyoruz. Arayan başkan bile olsa umurumda değil."

Polis yutkundu. Âdemelması yukarı aşağı oynadı. "Şey... efendim... arayan gerçekten Amerika Birleşik Devletleri başkanı."

O an ayağa fırlaması, umurumda değil derken Hosty'nin "biraz" abarttığını gösterdi hepimize.

7

Beni Müdür Curry'nin koridorun sonundaki ofisine götürdüler. Fritz bir kolumdaydı, Hosty diğerinde. Ağırlığımı aralarında bölüştürdükleri için topalladığım belli olmuyordu. Her tarafta gazeteciler, kameralar ve sıcaklığı kırk dereceye çıkaran dev lambalar vardı. Bu insanların suikast girişiminin hemen ardından karakola alınmamaları gerekirdi ama onları görmek beni şaşırtmamıştı. Diğer tarih çizgisinde de tutuklandıktan sonra Oswald'ı görebilmek için karakola doluşmuşlar ve kimse onları dışarı atmamıştı. Bildiğim kadarıyla onları atmayı öneren bile olmamıştı.

Hosty ve Fritz, paparazzilerden olsa olsa bir gömlek üstün olan bu gazetecilerin arasından geçerken ciddiyetlerini bozmadılar. Onlara ve bana sorular yöneltiliyordu. Hosty gazetecilere bağırdı: "Bay Amberson yetkililerin kendisiyle işi bittiğinde bir açıklama yapacak!"

"Ne zaman?" diye bağırdı biri.

"Yarın, sonraki gün, belki gelecek hafta!"

Kalabalıktan itirazlar yükseldi. Hosty gülümsedi.

"Belki gelecek ay. Şimdi Başkan Kennedy onunla görüşmek için hatta bekliyor, bu yüzden geri çekilin hepiniz!"

Çil yavrusu gibi dağıldılar.

Müdür Curry'nin ofisindeki yegâne havalandırma raftaki vantilatördü ama mikrodalga fırını andıran sorgu odasından sonra o kadarına bile razıydım. Masada büyük, siyah bir telefon duruyordu. Yanındaysa Lee H. Oswald yazılı bir dosya vardı. İnce bir dosya.

Ahizeyi elime aldım. "Alo?"

Burundan gelen New England aksanlı sesi duymak tüylerimi diken diken etti. Sadie ve ben olmasak morgu boylayacak adam. "Bay Amberson? Ben John Kennedy. Ben... şey... anladığım kadarıyla eşim ve ben hayatımızı size borçluyuz. Duyduğuma göre sevdiğiniz birini kaybetmişsiniz."

"Adı Sadie Dunhill'di Sayın Başkan. Oswald onu vurdu."

"Başınız sağ olsun Bay Amberson. Sana George diyebilir miyim?"

"Nasıl isterseniz." Şöyle düşünüyordum: *Bu konuşmayı yapmıyorum. Hepsi bir rüya.*

"Ülkesi, ona teşekkürlerini ve sana da taziyelerini sunacaktır. Bırak da bu ikisini sunan ilk kişi ben olayım."

"Teşekkürler Sayın Başkan." Boğazım o kadar acıyordu ki, konuşamıyordum. Sadie'nin kollarımda ölüşü gözümün önüne geldi. *Jake bizimkisi ne kadar güzel bir danstı.* Başkanlar böyle şeylere önem verir mi? Bunun nasıl bir his olduğunu bilirler mi? Belki iyi olanlar biliyordur. Belki bu yüzden ülkelerine hizmet etmeyi seçiyorlardır.

"Sana teşekkür etmek isteyen... biri daha var George. Eşim şimdi benimle değil ama... akşam seni aramayı planlıyor."

"Sayın Başkan, akşam nerede olacağımı bilmiyorum."

"Seni bulacaktır. Birine teşekkür etmek istediğinde... kimse onu durduramaz. Söylesene George, sen nasılsın?"

Ona iyi olduğumu söyledim, oysa değildim. Beyaz Saray'da beni ağırlamaya söz verdi. Ona teşekkür ettim ama Beyaz Saray'a gideceğimi sanmıyordum. Rüya gibi gelen bu sohbet sırasında, vantilatör terli yüzümü serinletir ve dışarıdaki televizyonların ışığı

Müdür Curry'nin kapısının camına çarparken beynimde iki kelime dönüp duruyordu.

Paçayı sıyırdım, paçayı sıyırdım, paçayı sıyırdım.

ABD başkanı Austin'den beni arayıp hayatını kurtardığım için teşekkür etmişti. Paçayı sıyırmıştım. Şimdi yapmam gerekeni yapabilirdim.

8

John Fitzgerald Kennedy'yle gerçeküstü sohbetimi tamamlayışımdan beş dakika sonra, Hosty ve Fritz tarafından arka merdivenlerden garaja indirildim. Benim geldiğim dünyanın geçmişinde Oswald'ın, Jack Ruby tarafından vurulduğu yere. O geçmişte garaj, suikastçının hapishaneye nakledilişini görmeyi bekleyen insanlarla doluydu. Ama bu geçmişte o kadar boştu ki, ayak seslerimiz yankılanıyordu. Adolphus Oteli'ne götürülmek de, Dallas'a ilk geldiğimde kaldığım odaya yerleştirilmek de beni hiç şaşırtmadı. Ne derler bilirsiniz, tarih tekerrürden ibarettir. Gerçi bu cümlede bahsedilen "onların" kim olduğunu hiç çözememişimdir, o gizemli bilge kişiler her kimse, iş zaman yolculuğuna geldiğinde kesinlikle haklılar.

Fritz koridorda ve lobide polislerin nöbet tutacağını söyledi. Amaçları beni korumak ve basını uzak tutmaktı. (Hı hı.) Ardından elimi sıktı. Ajan Hosty de elimi sıktı ama bunu yaparken avucuma ufak bir kâğıt tutuşturdu. "Biraz dinlen," dedi. "Bunu hak ettin."

Gittiklerinde kâğıt parçasını kontrol ettim. Not defterinden kopardığı bir sayfaydı. Muhtemelen ben John Kennedy'yle telefonda konuşurken üç cümle yazmıştı.

Telefonun dinleniyor. Akşam dokuzda uğrayacağım. Bu kâğıdı yak.

Sadie'nin benim notumu yaktığı gibi, ben de bu notu yaktım, sonra telefonu alıp ahizenin mikrofon kısmını söktüm. İçinde, kabloların arasında kalem pil büyüklüğünde mavi bir silindir vardı. Üstündeki yazıların Japonca olduğunu görmek beni gülümsetti – aklıma eski dostum Sessiz Mike gelmişti.

Mikrofonu çıkarıp cebime attım ve sıfırı çevirdim. Adımı söylediğimde karşı tarafta bir sessizlik oluştu. Tam telefonu kapayacaktım ki, santral görevlisi ağlamaya ve başkanın hayatını kurtardığım için teşekkür etmeye başladı. Yapabileceği bir şey varsa, oteldeki herhangi birinin yapabileceği herhangi bir şey varsa onu aramam yeterliydi. Adı Marie'ydi ve bana teşekkür etmek için her şeyi yapmaya hazırdı.

"Beni Jodie'ye bağlayarak işe başlayabilirsiniz," dedim ve Deke'in numarasını verdim.

"Elbette Bay Amberson. Size minnettarız. Telefonunuzu bağlıyorum."

Telefon iki kere çaldı. Derken Deke telefonu açtı. Soğuk algınlığı yüzünden sesi boğuk geliyordu. "Eğer lanet olası gazetecilerden biriysen..."

"Hayır Deke. Benim, George." Duraksadım. "Jake."

"Ah Jake," dedi hüzünlü bir sesle ve ağlamaya başladı. Kendine gelmesini bekledim, ahizeyi o kadar sıkı tutuyordum ki elim acıdı. Şakaklarım zonkluyordu. Güneş batmak üzereydi ama pencereden içeri süzülen ışık hâlâ gözlerimi acıtacak kadar parlaktı. Uzaktan gök gürültüleri duyuldu. Sonunda, "İyi misin?" dedi.

"Evet, ama Sadie..."

"Biliyorum. Haberlerde söylediler. Fort Worth'a gelirken duydum."

Demek bebek arabalı kadın ve Esso istasyonundaki çekicinin şoförü yapacaklarını umduğum şeyleri yapmışlardı. Şükürler olsun. Gerçi gözyaşlarını kontrol altına almaya çalışan kalbi kırık yaşlı adamı dinlediğim sırada hiçbiri önemli görünmüyordu gözüme.

"Deke... Bana kızgın mısın? Öyleysen seni anlarım."

"Hayır," dedi sonunda. "Ellie de kızgın değil. Sadie bir karar verdi mi onu vazgeçirmek imkânsızdı. Hem seni Fort Worth'taki Mercedes Sokağı'nda bulacağını tahmin eden bendim. Orada mıydın?"

"Evet."

"Onu o pislik mi vurdu? Haberlerde öyle söylediler."

"Evet. Vurmaya çalıştığı bendim ama sakat bacağım... bir şeylere takılıp yere düştüm... Sadie hemen arkamdaydı."

"Aman Tanrım." Güçlü bir sesle devam etti. "Ama doğru bir amaç uğruna öldü. Kendimi bununla teselli ediyorum. Sen de öyle yapmalısın."

"O olmasa asla hedefe ulaşamazdım. Ne kadar kararlı... ne kadar cesur olduğunu görmeliydin."

"Tanrım," dedi. Bir iç çekiş. Yeniden konuşmaya başladığımda sesi çok, hem de çok yaşlı bir adamınki gibiydi. "Hepsi gerçekleşti. Dediğin her şey gerçekleşti. Sadie'nin söylediği her şey. Gerçekten gelecektensin, değil mi?"

Mikrofonu çıkarıp cebime attığıma sevindim. Odaya da dinleme cihazı koymuşlar mıydı bilmiyorum ama garanti olsun diye elimle ahizeyi örterek konuştum. "Bundan polislere veya gazetecilere bahsetme."

"Elbette bahsetmem!" Aptalca bir şey söylemişim gibi devam etti. "Duysalar bir daha seni serbest bırakmazlar!"

"Arabanın bagajındakileri çıkardın mı? Olaydan sonra..."

"Meraklanma. Önemli olduğunu biliyordum, duyar duymaz senden de şüpheleneceklerini tahmin ettim."

"Sanırım bunu dert etmemize gerek yok ama çantamı açıp..." Şöyle bir düşündüm. "Çöp fırının var mı?"

"Evet, garajın arkasında."

"Çantada mavi bir not defteri var. Onu yak. Benim için bunu yapar mısın?" *Ve Sadie için. İkimiz de sana güveniyoruz.*

"Evet. Yaparım. Jake, tekrar başın sağ olsun."

"Senin de. Senin ve Bayan Ellie'nin."

"Hiç adil değil!" diye bağırdı. "Kurtardığı kişinin başkan olması umurumda bile değil, Sadie ölmeyi hak etmemişti!"

"Evet," dedim. "Hak etmemişti. Ama Deke... bu sadece başkanla ilgili değil. Başkan ölseydi yaşanacak korkunç olaylarla da ilgili."

"Sanırım senin sözüne inanmak zorundayım, yine de zor geliyor."

"Biliyorum."

Lisede Sadie için de Bayan Mimi'ninki gibi bir anma töreni düzenlenecek miydi? Elbette düzenlenecekti. Televizyon kanalları kameralarını yollayacak ve bütün Amerikalılar gözyaşlarına boğulacaktı. Ama bunların hiçbiri Sadie'yi geri getirmeyecekti.

Eğer ben her şeyi değiştirmezsem. Her şeyi sil baştan yaşamam gerekecekti ama Sadie için bunu yapardım. Onunla tanıştığımız partide bana şöyle bir bakıp kendisi için fazlasıyla yaşlı olduğuma karar verse de (fikrini değiştirmek için elimden geleni yapmaya kararlıydım) bir önemi yoktu. Üstelik bir avantajım vardı: Lee'nin suikastı tek başına gerçekleştirdiğini biliyordum; yani o pislikten kurtulmak için beklemem gerekmeyecekti.

"Jake? Orada mısın?"

"Evet. Benden bahsederken adımın George olduğunu unutma, lütfen."

"Korkma. Yaşlı olabilirim ama kafam çalışıyor. Seni yeniden görecek miyim?"

Ajan Hosty duymak istediklerimi söylerse hayır.

"Görmezsen her şey yolunda gittiği içindir."

"Tamam. Jake... George... onun... son sözleri neydi?"

Ona Sadie'nin son sözlerini söyleyemezdim; çünkü onlar bana özeldi. Ama tutunabileceği bir şey verebilirdim. O bunu Ellie'ye anlatırdı, Ellie de Sadie'nin Jodie'deki arkadaşlarına. Sadie'nin bir sürü arkadaşı vardı.

"Başkanın güvende olup olmadığını sordu. Güvende olduğunu söylediğimde gözlerini kapadı ve bu dünyaya usulca elveda dedi."

Deke yeniden ağlamaya başladı. Beynim çatlayacak gibiydi. Ağlasam rahatlardım ama gözlerim kupkuruydu.

"Elveda," dedim. "Elveda dostum."

Telefonu kapayıp bir süre kıpırdamadan durdum, günbatımıyla beraber Dallas göğünün kızıla dönüşünü izledim. Denizciler göğün kızıla dönmesi iyiye alamettir dermiş ama benim göğümde hiç durmadan şimşekler çakıyordu. Beş dakika sonra, kendimi toparladığımda mikrofonunu çıkardığım telefonu alıp bir kere daha sıfırı çevirdim. Marie'ye biraz uzanacağımı söyledim ve sekizde

arayıp beni uyandırmasını rica ettim. O saate kadar kimsenin bağlanmasını istemiyordum.

"O iş çoktan halledildi," dedi heyecan içinde. "Sizin odanıza telefon bağlanmayacak. Polis müdürünün emri." Alçak sesle devam etti. "Delirmiş miydi Bay Amberson? Demek istediğim delirmiş olmalı ama delirdiği görünüşünden anlaşılıyor muydu?"

Çakmak çakmak gözlerini ve şeytani sırıtışını hatırladım. "Ah evet," dedim. "Kesinlikle anlaşılıyordu. Saat sekizde Marie. O zamana kadar rahatsız edilmek istemiyorum."

Herhangi bir cevap vermesine fırsat tanımadan telefonu kapadım. Ayakkabılarımı çıkardım (sol ayakkabımı çıkarmak işkence gibiydi) yatağa uzandım ve kolumu gözlerime kapadım. Sadie'nin Madison yapışı gözümün önüne geldi. Sadie'nin *pasta ister misiniz beyefendi* deyişi gözümün önüne geldi. Kollarımda öldüğü o anı hatırladım.

Tavşan deliğini ve oradan her geçişte geçmişin sıfırlanışını düşündüm.

Sonunda uyumayı başardım.

9

Hosty saat tam dokuzda kapıyı çaldı. Açtığımda oyalanmadan içeri girdi. Bir elinde çanta vardı (benim çantam değildi; yani önemsizdi) diğer elindeyse bir şişe şampanya, kalitelisinden, Moët et Chandon – ağzına kırmızı-beyaz-mavi kurdele takılmıştı. Hosty yorgun görünüyordu.

"Amberson," dedi.

"Hosty," diye karşılık verdim. Kapıyı kapadıktan sonra telefonu işaret etti. Cebimden mikrofonu çıkarıp ona gösterdim. Başını salladı.

"Başka mikrofon var mı?" diye sordum.

"Hayır. Bu mikrofon polis kuvvetlerinin ama bu vaka artık bizim. Hoover'ın emri. Biri telefondaki mikrofonu sorarsa kendim buldum dersin."

"Tamam."

Şampanyayı uzattı. "Yukarıdakilerin hediyesi. Getirmemde ısrar ettiler. Başkanın şerefine kadeh kaldırmak ister misin?"

Güzel Sadie'min morgda yattığı düşünülürse hiçbir şeyin şerefine kadeh kaldırmak istemiyordum. Başarmıştım ama başarının tadı buruktu.

"Hayır."

"Yaşadığına memnunum ama ben de kadeh kaldırmak istemiyorum. Sana bir sır vereyim mi?"

"Elbette..."

"Ona oy verdim. Belki de koca FBI'da ona oy vermiş tek ajan benimdir."

Hiçbir şey söylemedim.

Koltuklardan birine oturup iç çekti. Çantasını ayaklarının arasına bıraktıktan sonra, etiketine bakmak için şişeyi kendine çevirdi. "1958. Şaraptan anlayanlar herhalde iyi bir yıl olup olmadığını bilir ama ben birayı tercih edenlerdenim."

"Ben de."

"O zaman aşağıda senin için soğuttukları Lone Star'lardan hoşlanabilirsin. Bir kasa dolusu. Yanına da hayatının sonuna dek tüm Lone Star'larının bedava olduğunu söyleyen bir mektup eklenmiş. Başka şampanyalar da var. En az on şişe gördüm. Dallas Ticaret Odası'ndan Turizm Komitesi'ne kadar herkes bir şişe yollamış. Kutusu açılmamış Zenith renkli televizyon yollamışlar, Dallas Menswear üç takım elbise için sertifika, Calloway Mücevhercisi ortasında başkanın rulo yapılmış bir resmiyle altın bir yüzük göndermiş. Başka bir sürü şey daha. Şehrin anahtarını bile yollamışlar. Müdüriyet sana gönderilen hediyeleri birinci kattaki bir odaya koyuyor. Tahminimce yarın sabah ikinci bir odayı daha bu işe tahsis etmeleri gerekecek. Ya yemekler? İnsanlar pasta, turta, tencere tencere yemek, rosto, mangalda tavuk ve beş yıl yetecek kadar sos getirdi. Hepsini geri çevirdiğimiz için bize çok kızıyorlar. Bir de otelin önüne toplanmış kadınları görsen... İnan bana Kennedy seni

görse kıskanırdı. Müdürün adamın cinsel hayatıyla ilgili dosyasını görsen, ne demek istediğimi anlardın. Gözlerine inanamazsın."

"Nelere inanabileceğimi bilsen şaşarsın."

"Dallas seni seviyor Amberson. Bütün ülke seni seviyor." Güldü. Kahkahası öksürüğe dönüştü. Öksürüğü geçtiğinde bir sigara yaktı. Sonra saatine baktı. "1963 yılının 22 Kasım'ında, saat dokuz itibariyle sen Amerika'nın kahramanısın."

"Ya sen Hosty? Sen beni seviyor musun? Hoover beni seviyor mu?"

Bir nefes aldıktan sonra sigarasını kül tablasına bıraktı ve öne eğilip gözlerini gözlerime dikti. Yorgun gözlerdi ama zekâ parıltıları fışkırıyordu.

"Gözlerimin içine bak Amberson. Bana Oswald'la işbirliği yapıp yapmadığını söyle. Doğruyu söylemeni öneririm; çünkü yalan söylersen anlarım."

Oswald'ı ne kadar kötü idare ettiği düşünülürse bu sözüne bir saniye bile inanmadım ama onun inandığına inanıyordum. Bu yüzden gözlerinin içine baktım ve, "Onun suç ortağı değildim," dedim.

Bir an hiçbir şey söylemedi. Sonra iç çekip arkasına yaslandı ve sigarasını yeniden eline aldı. "Evet. Değildin." Dumanı burnundan dışarı üfledi. "Öyleyse kimin için çalışıyorsun? CIA? Ruslar? Bana sorarsan Ruslar olduğuna inanmam zor ama müdür Rusların uluslararası olayları ateşleyecek bir suikast girişimini engellemek için gizli ajanlarını seve seve yakacaklarına inanıyor. İnsanlar Oswald'ın Rusya'da yaşadığını öğrendiklerinde üçüncü dünya savaşı bile çıkabilirdi."

"Kimse için çalışmıyorum. Ben sıradan biriyim Hosty," dedim.

Sigarasının ucunu bana doğrulttu. "Lafını unutma." Çantasından Oswald'ınkinden bile ince bir dosya çıkardı. Dosya benimdi ve zamanla kalınlaşacaktı... ama bu yüzyılda işler bilgisayar çağındakinden daha yavaş ilerliyordu.

"Dallas'tan önce Florida'daydın, Sunset Point'te."

"Evet."

"Sarasota'da vekil öğretmenmişsin."

"Doğru."

"Ondan önce Derren'da kaldığını sanıyoruz. Maine'de?"

"Derry."

"Orada ne iş yapıyordun?"

"Kitabımı yazmaya başlamıştım."

"Hımm. Ya öncesinde?"

"Orada burada vakit öldürdüm."

"Oswald'la ilişkim hakkında neler biliyorsun Amberson?"

Sessizliğimi korudum.

"Lafını esirgeme. Biz bizeyiz."

"Senin ve müdürün başını belaya sokacak kadarını."

"Eğer?"

"Şöyle özetleyeyim. Başınıza açacağım belalar, başıma açacağınız belalarla doğru orantılı."

"Öyleyse başını ağrıtırsak bilmediğin konularda yalanlar uydurarak başımızı belaya sokacağını söyleyebilir miyiz?"

Sesimi çıkarmadım.

Kendi kendine konuşurmuş gibi devam etti. "Kitap yazman beni şaşırtmadı Amberson. Keşke devam etseymişsin. Muhtemelen çok satardı. Belli ki hikâye uydurmakta ustasın. Hakkını vermeliyim, öğleden sonra anlattıkların son derece inanılırdı. Üstelik bilmene imkân olmayan şeyler biliyorsun, ki bu da sıradan bir vatandaş olmadığını düşündürüyor. Söylesene, seni kim yolladı? Şirket'ten Angleton mı? Oydu değil mi? Ne sinsi heriftir o."

"Ben sadece benim," dedim. "Bildiğimi sandığın şeylerin yarısını bile bilmiyorum. Ama evet sizi zora sokacak kadarını biliyorum. Örneğin Lee bana, sana Kennedy'yi vuracağını söylediğini söylemişti."

Hosty büyük bir hiddetle sigarasını söndürdü. Kıvılcımlar etrafa sıçradı. Birkaç parça eline kondu ama onları hissetmiyormuş gibi görünüyordu. "Yalan bu!"

"Biliyorum," dedim. "Yine de mecbur bırakırsanız gözümü kırpmadan böyle söyleyebilirim. Beni temizlemek için plan yapmaya başladınız mı Hosty?"

"Onlar çizgi romanlarda olur. Biz adam öldürmeyiz."

"Bunu Vietnam'daki Diem Kardeşler'e anlat."

Sakin görünüşlü bir fare tarafından aniden ısırılan adam hayvana nasıl bakarsa, o da bana öyle bakıyordu. Dişlerimin keskin olduğunu keşfetmişti. "Amerika'nın Diem Kardeşler'le bağlantısı hakkında ne biliyorsun? Gazeteden okuduklarıma göre o bizim işimiz değil."

"Konudan ayrılmayalım. Sorun şu ki, şimdilik öldüremeyeceğiniz kadar popülerim. Yoksa yanılıyor muyum?"

"Kimse seni öldürmek istemiyor Amberson. Ve kimsenin hikâyeni çürütmek gibi bir niyeti yok." Kuru bir kahkaha attı. "Anlattıklarını deşmeye başlarsak arkası çorap söküğü gibi gelir. Hikâyen o kadar zayıf."

"Uzmanlığı son dakikada romantik hikâyeler yazabilmesiydi," dedim.

"Ha?"

"H. H. Munro. 'Saki' olarak tanınır. Hikâyenin adı 'Açık Pencere.' Bir göz atmanı öneririm. Doğaçlama yapmak konusunda oldukça eğiticidir."

Endişeli gözlerle beni süzdü. "Seni anlamıyorum, beni endişelendiren de bu." Batıda, petrol kuyularının hiç durmadan çalıştığı bölgede bir şimşek daha çaktı.

"Benden ne istiyorsun?" diye sordum.

"Eğer Derren mı, Derry mi ne karın ağrısıysa oradan önce nerede olduğunu araştırmaya kalkarsak... bence hiçbir şey bulamayacağız. Yoktan var olmuşsun gibi."

Gerçeğe o kadar yaklaşmıştı ki nefesim kesildi.

"İstediğimiz, her nereden geldiysen oraya dönmen. Basın her zamanki komplo teorilerini ortaya atacaktır ama adına leke sürülmeyeceğini garanti edebiliriz. Eğer böyle şeylere önem veriyorsan. Marina Oswald söylediklerini harfi harfine tekrarlayacak."

"Demek onunla çoktan konuştunuz."

"Aynen öyle. Dediğimizi yapmazsa sınır dışı edileceğini biliyor. Basın, yüzünü net görmedi. Yarınki fotoğraflarda yüzün bulanık çıkacaktır."

Haklı olduğunu biliyordum. Kameraların önüne sadece Müdür Curry'nin ofisine götürülürken çıkmıştım ve iki tarafımda, ikisi de irikıyım adamlar olan Fritz ve Hosty vardı. Fotoğrafçıların iyi bir fotoğrafımı çekmiş olmaları düşük ihtimaldi. Ayrıca ışıklar çok parlak olduğu için başımı öne eğmiştim. Jodie'de bir sürü fotoğrafımı bulabilirlerdi ama JPEG'lerden önceki bir çağda yaşıyorduk; yani fotoğrafların bulunup yayımlanması bir haftayı bulurdu.

"İşte sana bir hikâye," dedi Hosty. "Hikâyeleri seviyorsun değil mi? Bu bahsettiğin 'Açık Pencere' gibi şeyleri?"

"Ben İngilizce öğretmeniyim. Elbette hikâyeleri severim."

"George Amberson denen bu adam kız arkadaşının ölümünün acısıyla o kadar sarsılmış ki..."

"Nişanlısının."

"Tamam, öylesi daha bile iyi, nişanlısı olsun. O kadar sarsılmış ki ortadan kaybolmuş. Reklamları, bedava şampanyayı, başkanın takacağı madalyaları veya sevgi gösterilerini istemiyormuş. Tek istediği tek başına yas tutabilmekmiş. Amerikalılar böyle hikâyeleri sever. Televizyon onlarla dolu. Bizimkine 'Açık Pencere' yerine 'Alçakgönüllü Kahraman' deriz. Üstelik bir FBI ajanı bunun her kelimesini doğrulayabilirmiş. Hatta adam gittiğinde geride bıraktığı mektubu bile okumuş. Kulağa nasıl geliyor?"

Cennetten yollanmış bir hediye gibiydi ama ne düşündüğümü belli etmemeye çalıştım. "Bakıyorum ortadan kaybolabileceğime eminsiniz."

"Hem de nasıl."

"Beni müdürün emriyle Trinity Nehri'nin dibine yollamayı planlamadığını söylerken ciddi miydin?"

"Öyle bir niyetimiz yok." Gülümsüyordu. İçimi rahatlatmaya çalışıyordu belli ki ama aklıma ergenlik çağımdan bir cümle geldi: *Endişelenme, hamile kalmazsın, on dört yaşındayken kabakulak olmuştum.*

"Bunu yapmanızı engellemek için çeşitli önlemler almış olabilirim ajan Hosty."

Bir gözü seğirdi. Bu fikrin onu ne kadar strese soktuğunu gösteren tek işaretti. "Dallas'tan çıktıktan sonra kolayca ortadan kaybolabileceğine inanıyoruz."

"Basın toplantısı istemiyor musunuz?"

"Son istediğimiz basınla konuşman."

Yeniden çantasını açtı ve içinden sarı bir kâğıt çıkarıp gömlek cebinden aldığı kalemle birlikte bana uzattı. "Bana bir mektup yaz Amberson. Yarın Fritz'le birlikte seni almaya geldiğimizde mektubu biz bulacağız ama ilgili kişiye hitaben yazabilirsin. İyi bir şey olsun. Gerçek gibi dursun. Bunu yapabileceğine güvenebilir miyim?"

"Evet," dedim. "Uzmanlığım son dakikada romantik hikâyeler yazabilmemdir."

Keyifsiz bir gülümsemenin ardından şampanya şişesini eline aldı. "Belki sen romantik hikâyeni yazarken ben de bununla şansımı denerim. Ama sana yok. Önünde uzun ve zorlu bir gece olacak."

10

Mektubun her kelimesini düşünüp taşınarak yazdıysam da bitirmem uzun sürmedi. Bunun gibi durumlarda (gerçi tarih boyunca buna benzer bir durum görüldüğünü hiç sanmıyorum) metni kısa ve öz tutmak en iyisidir. Hosty'nin alçakgönüllü kahraman önerisini aklımdan hiç çıkarmadan yazdım. Birkaç saat uyuma şansı bulduğuma seviniyordum. Uykum huzursuz rüyalarla bölünmüştü ama dinlenebildiğim için zihnim açıktı.

Bitirdiğimde Hosty üçüncü kadehini içiyordu. Çantadan bazı şeyler çıkarıp kahve masasına yerleştirmişti. Mektubu ona uzattım. Yazdıklarımı okumaya başladı. Gök yeniden gürledi ve şimşeklerin ışığı bir anlığına gökyüzünü aydınlattı. Fırtına şimdilik şehrin uzaklarındaydı ama yaklaşıyordu.

Hosty mektubu okurken kahve masasına koyduğu şeyleri inceledim. Her nedense karakoldan ayrılırken bana geri vermedikleri Timex'imi getirmişti. Bir de kemik çerçeveli bir gözlük. Gözlüğü

taktım. Camları numarasızdı. Kenarlarında çentiklerin olmadığı, ortasında boşluk olan bir anahtar. Yirmiliklerden ve elliliklerden oluşan bin dolar kadar paranın konulduğu zarf. Saç filesi. İnce kumaştan iki parçalı beyaz bir üniforma.

"Mektup güzel olmuş," dedi Hosty kâğıdı masaya bırakırken. "*Kaçak* dizisindeki Richard Kimble'ın hüzünlü bir versiyonu gibisin. O diziyi izler misin?"

Tomy Lee Jones'lu filmini izlemiştim ama bunu söyleyecek değildim elbette. "Hayır."

"Bir kaçak olacağın doğru ama sadece basından ve seni tanımak isteyen Amerikan halkından kaçacaksın. Sabahları hangi meyve suyunu içtiğini akşamları neler yaptığını öğrenmek isteyecekler. İnsanların ilgi odağı olacaksın Amberson ama polis senin peşine düşmeyecek. Kız arkadaşını vurmadın; Oswald'ı bile vurmadın."

"Denedim. Iskalamasaydım Sadie hâlâ hayatta olacaktı."

"Kendini suçlama. Orası büyük bir odaydı ve 38'lik uzak mesafeden pek bir işe yaramaz."

Doğru. Menzili çok kısaydı. Bu konuda uyarılmıştım, hem de birkaç kere. Ama bunu tekrarlamadım. Özel ajan James Hosty'yle muhabbetimiz sona ermek üzereydi. Gitmek için sabırsızlanıyordum.

"Sicilin temiz. Tek yapman gereken adamlarının seni alabilecekleri bir yere gidip nereden geldiysen oraya uçman. Bu kadarını başarabilir misin?"

Nereden geldiysen dediği yer, kırk sekiz yıl sonrasına açılan tavşan deliğiydi. Geçidi yerinde bulacağımı umuyordum.

"İdare ederim."

"Etsen iyi olur; çünkü bize zarar vermeye kalkarsan aynı şekilde karşılık veririz. Bay Hoover... şöyle özetleyeyim, pek de merhametli biri değildir."

"Bana otelden nasıl çıkacağımı söyle."

"Mutfak çalışanlarının giydiği beyaz üniformayı giy, gözlüğü ve saç filesini tak. Anahtar personel asansörünün anahtarı. B-1'e in.

Mutfaktan geçip arka kapıdan çık. Söylediklerimi takip edebiliyor musun?"

"Evet."

"FBI'ın arabalarından biri seni bekleyecek. Arka koltuğa otur. Şoförle konuşma. Bu, limuzin servisi değil. Otogara git. Şoför sana üç bilet önerecek. 23.40 Tampa otobüsü, 23.50 Little Rock veya gece yarısını yirmi geçe Albuquerque. Hangisine bineceğini bilmek istemiyorum. O noktada bizimle işin bitecek. Gözlerden uzak kalmasını becermek sana kalmış. Ve her kim için çalışıyorsan ona."

"Elbette."

Telefon çaldı. "Arayan sana ulaşmanın bir yolunu bulmuş kurnaz bir gazeteciyse onu başından sav," dedi Hosty. "Benim burada olduğuma dair tek laf edersen boğazını keserim."

Sanırım şaka yapıyordu ama yüzde yüz emin değildim. Telefonu açtım. "Kim olduğunuzu bilmiyorum ama şu an meşgulüm, bu yüzden..." Telefonun diğer tarafındaki ses beni çok tutmayacağını söyledi. Hosty'ye dönüp ses çıkarmadan, dudaklarımı kıpırdatarak *Jackie Kennedy* dedim. Başını sallayıp kendine biraz daha şampanya doldurdu. Sırtımı dönmek Hosty'nin sohbeti duymasını engelleyebilirmiş gibi ona arkamı döndüm.

"Bayan Kennedy, niye zahmet ettiniz..." dedim. "Sesinizi duymak benim için bir onurdur."

"Yaptıklarınız için size bizzat teşekkür etmek istedim," dedi. "Kocamın size çoktan teşekkür ettiğini biliyorum ama... Bay Amberson..." Başkanın eşi ağlamaya başladı. "Çocuklarım adına da size teşekkür etmeliydim. Sayenizde bu gece annelerine ve babalarına iyi geceler dileyebildiler."

Carolyn ve John-John. O ana dek hiç aklıma gelmemişlerdi.

"Bayan Kennedy, ben sadece görevimi yaptım."

"Duyduğum kadarıyla ölen hanım, müstakbel eşinizmiş."

"Doğru."

"Acı çekiyor olmalısınız. Lütfen taziyelerimi kabul edin – yeterli olmadığını biliyorum ama elimden daha fazlası gelmiyor."

"Teşekkürler."

"Eğer olanları değiştirebilseydim... eğer zamanı geriye alabilseydim..."

Hayır. O benim görevim Bayan Jackie.

"Çok teşekkürler."

Biraz daha konuştuk. Bu görüşme karakolda Kennedy'yle yaptığım görüşmeden daha ağırdı. O görüşmede rüya gördüğüm hissine kapılmıştım, bu ise gerçekti. Ama asıl içimi acıtan Jacqueline Kennedy'nin sesindeki korku kırıntılarıydı. Ucu ucuna kurtulduklarının gerçekten farkındaydı. Başkanla konuşurken böyle bir farkındalık hissetmemiştim. Belli ki özünde şanslı, kutsanmış, hatta belki ölümsüz olduğuna inanıyordu. Sohbetimizin sonlarına doğru ondan kocasının üstü açık arabalarda yolculuk etmesini engellemesini rica ettiğimi hatırlıyorum.

Bunu yapacağına söz verdi ve bana bir kere daha teşekkür etti. Bir şey değil dedikten sonra telefonu kapadım. Başımı çevirdiğimde oda boştu. Ben Jacqueline Kennedy'yle konuşurken Hosty gitmişti. Ondan geriye kül tablasında iki izmarit, yarı dolu bir kadeh şampanya ve ufak bir not kalmıştı.

Otogara gitmeden önce mikrofondan kurtul. Ve altında: İyi şanslar Amberson. Başın sağ olsun. H.

Belki kaybıma gerçekten üzülüyordu ama üzülmek kolaydır. Üzülmek çok kolaydır ve kimseye bir yararı olmaz.

11

Mutfak personeli kılığına girip tavuk çorbası, barbekü sosu ve Jack Daniel's kokan asansörle B-1'e indim. Kapılar açıldığında kokuların birbirine karıştığı, herkesin koşuşturup durduğu mutfağa girdim. Kimse kafasını çevirip bana bakmadı.

Çöp tenekelerini karıştıran birkaç şarapçıdan başka kimselerin ortalıkta olmadığı arka sokağa adım attım. Onlar da bana bakmadılar ama şimşek çaktığında başlarını gökyüzüne çevirdiler. Sokağın başında sıradan görünüşlü bir Ford Sedan beni bekliyordu. Arka koltuğa geçtiğimde yola çıktık. Direksiyonun başındaki adam

Greyhound Otogarı'na varana dek tek bir şey söyledi: "Galiba yağmur yağacak."

Bana üç bilet uzattı. Little Rock biletini aldım. Bir saat kadar vaktim vardı. Hediyelik eşya dükkânına gidip ucuz bir bavul seçtim. Her şey yolunda giderse içi dolacaktı. Fazla bir şeye ihtiyacım yoktu; Sabattus'taki evimde yeterince kıyafet vardı ve elli yıl sonraki evime, bir haftadan kısa sürede ulaşmayı umuyordum. Einstein olsa bu paradoksa bayılırdı ve aklımdan -tek düşünebildiğim Sadie'nin ölümüydü- bir an bile evimin artık benim evim olmayacağı geçmedi. Kelebek etkisini bir tarafa bırakmıştım.

Bir gazete aldım. *Times Herald* özel baskı yapmıştı. Baş sayfada tek bir fotoğraf vardı, profesyonel fotoğrafçılardan biri tarafından çekilmiş olabilirdi ama bence onu çeken şanslı izleyicilerden biriydi. Kennedy az önce konuştuğum kadına doğru eğilmişti o karede ve kadının pembe kıyafetinde kan lekeleri yoktu.

Felaketi kıl payı atlatan limuzin hızla olay yerinden uzaklaşırken John F. Kennedy gövdesini karısına siper etti diyordu resim altında. Üstteyse dev harflerle atılmış başlık vardı. Boşluğun ortasında parlayan tek bir kelime:

KURTULDU!

İkinci sayfayı açtığımda başka bir fotoğrafla karşılaştım. Sadie'nin genç ve olağanüstü güzel göründüğü bir resmiydi. Gülümsüyordu. Önümde koca bir hayat var diyen bir gülümseme.

Gece yolcuları koşuşturur, bebekler ağlar, görevliler kahkahalar atar ve işadamları otogara girip çıkarken tahta banklardan birine oturdum. Hoparlörlerden, gelen ve yola çıkacak araçlar anons ediliyordu. Fotoğrafı Sadie'nin yüzüne zarar vermeden yırtabilmek için gazetenin kenarlarını kıvırdım. Yırtmayı başardıktan sonra uzun uzun fotoğrafa baktım ve katlayıp cüzdanıma koydum. Gazetenin kalanını fırlatıp attım. Orada okumak istediğim hiçbir şey yoktu.

23.50 Little Rock otobüsünün yolcu almaya başladığı duyurulunca kalabalıkla beraber bahsi geçen kapıya doğru ilerledim. Sahte gözlüğü takmak dışında yüzümü saklamak için herhangi bir girişimde bulunmamıştım ama kimse bana özel bir ilgi göstermedi. Ben de Amerika'yı bir baştan bir başa geçecek yolculardan biriydim, geri kalan herkesten farksızdım.

Bugün hayatlarınızı değiştirdim, diye düşündüm etrafımdaki insanları seyrederken. Ama içimde en ufak bir zafer hissi yoktu. Sanki içimde bir şeyler ölmüştü. Ne üzgündüm ne de başarımın tadını çıkarıyordum.

Otobüse binip arka koltuklardan birine geçtim. Önümde üniformalı bir sürü genç vardı, herhalde Little Rock askeri üssüne gidiyorlardı. Bugün yaptığımı yapmamış olsam bu askerlerin bazıları Vietnam'da ölürdü. Diğerleri gazi olarak eve dönerdi. Ya şimdi? Kim bilir...

Otobüs yola çıktı. Dallas'tan ayrıldığımızda gök gürültüsü iyice güçlendi ve şimşekler daha da parlaklaştı. Ama hâlâ yağmur yoktu. Sulphur Springs'e vardığımızda fırtınayı geride bırakmıştık ve gökyüzü parlak buz parçalarını andıran binlerce yıldızla dolmuştu. Bir süre onları izledikten sonra arkama yaslandım, gözlerimi kapadım ve tekerleklerin otuzuncu eyaletler arası yolda çıkardıkları gürültüleri dinledim.

Sadie, diye fısıldıyordu tekerlekler. *Sadie, Sadie, Sadie.*

En sonunda, gece ikiye doğru uyuyakalmışım.

12

Little Rock'ta Pittsburgh'a giden öğle otobüsüne bilet aldım. Otogarda kahvaltı ettim. Portatif radyolu yaşlı bir adam yemeğini yakınlarımdaki masada yiyordu. Parlak düğmeli büyük bir radyoydu. En büyük haber başkana düzenlenen suikast girişimiydi, bir de Sadie... Sadie de büyük haberdi. Ona şatafatlı bir cenaze töreni düzenlenecek ve şehitlerle beraber Arlington Ulusal Mezarlığı'na gömülecekti. Cenazede bizzat JFK'nin konuşacağı söyleniyordu. Bayan Dunhill'in nişanlısı George Amberson'un saat onda basın

toplantısı yapacağı duyurulmuş ama sonradan bu toplantı başka herhangi bir açıklama yapılmaksızın öğleden sonraya alınmıştı. Hosty kaçabilmem için bana zaman veriyordu. Pek şanslıydım anlaşılan. (Elbette onun asıl düşündüğü kendi çıkarları ve kıymetli müdürüydü.)

"Başkan ve kahraman kurtarıcıları bu sabah Teksas'tan tek haberimiz değil," dedi radyo programının sunucusu. Elimde kahve fincanıyla donup kaldım. Ağzımda yavaş yavaş alışmaya başladığım o acı tat belirdi. Bir psikolog olsa buna *presque vu*[1] derdi: İnsanların birazdan önemli bir şey olacağını hissetmeleri. Benim buna verdiğim isimse çok daha sadeydi: Yankı.

"Saat bire doğru, fırtınanın şiddetlenmesiyle oluşan bir hortum Fort Worth'taki Montgomery Ward Deposu'nu ve bir düzine kadar evi yok etti. İki kişi öldü, dört kişi kayıp."

Yok olan evlerden ikisi Mercedes Sokağı'ndaki 2703 ve 2706 numaralardı hiç şüphesiz; öfkeli bir rüzgâr yanlış bir denklemi ortadan kaldırırcasına onları silip geçmişti.

(1) Ne olacağını biliyorum. (ç.n.)

OTUZUNCU BÖLÜM

1

Maine'e bağlı Auburn kasabasının Minot Caddesi'ndeki durakta 26 Kasım Salı günü öğlene doğru otobüsten indim. Kısa uykularla bölünen sekiz saatlik otobüs yolculuğundan sonra artık hiçbir şey gerçek gelmiyordu. Hava soğuktu. Ara ara kar yağıyordu. Mutfak üniformasından kurtulmak için kot ve bir iki mavi gömlek almıştım ama bu kıyafetler dışarıdaki havaya uygun değildi. Teksas'tayken Maine'de kışın nasıl olduğunu unutmuştum ama vücudum hatırlamakta gecikmedi ve titremeye başladı. İlk iş, Louie Erkek Giyim'e gidip bedenime uygun koyun derisi bir ceket buldum ve kasaya gittim.

Kasiyer, benimle ilgilenmek için Lewiston *Sun* gazetesini bir kenara bıraktığında baş sayfadaki fotoğrafımı gördüm - lisenin yıllığından alınmıştı belli ki. Manşette "GEORGE AMBERSON NEREDE?" yazıyordu. Kasiyer satışı işleyip bana fatura kesti. Fotoğrafımı işaret ettim. "Sizce neden kaçmıştır?"

Kasiyer bana bakıp omuz silkti. "Meşhur olmak istemiyordur. Onu kim suçlayabilir? Karıma deliler gibi âşığım ve birdenbire ölecek olsa gazetecilerin fotoğrafımı çekmesini ve ağlamaklı yüzümü bütün televizyon kanallarında görmeyi ben de istemezdim. Ya siz?"

"Hayır," dedim. "Sanırım istemezdim."

"Onun yerinde olsam 1970'e dek ortaya çıkmazdım. Bırakırdım şamata sona ersin. Bu cekete uyacak bir şapka ister misiniz? Dün harika şapkalar geldi. Kulakları örtenler de var."

Böylece bir de yeni ceketime uyacak bir şapka aldım. Sonra topallayarak otobüs durağına gittim. Bavulum sağ elimdeydi. Bir

parçam hemen Lisbon'a dönüp tavşan deliğini kontrol etmek istiyordu. Mesele şu ki, oradaysa onu kullanırdım, direnecek gücüm yoktu ama mantığım Dünün Dünyası'nda geçirdiğim beş yılın ardından gelecekte neler olduğuyla yüzleşebilecek durumda olmadığımı söylüyordu. Önce biraz dinlenmeliydim. Küçük çocuklar koltuğumu tekmeleyip ağlaşır, sarhoş erkekler kahkahalar atarken içimin geçmesi dinlenmek sayılmazdı, sıkı bir uyku çekmeliydim.

Kaldırımın önüne park etmiş dört beş taksi vardı. Kar taneleri havada uçuşuyordu. İlk taksiye binip kaloriferden gelen sıcak havanın tadını çıkardım. Rozetinde "LİSANSLI SÜRÜCÜ" yazan şişman taksi şoförü bana döndü. Onu tanımıyordum ama radyoda Portland'dan WJAB kanalını açacak ve gömlek cebindeki sigaraları çıkardığında o sigaralar Lucky Strike olacaktı. Tarih tekerrürden ibarettir.

"Nereye patron?"

Beni Tamarack Konaklama Tesisi'ne götürmesini istedim.

"Tamamdır."

Radyoyu açtığında Miracles, "Mickey's Monkey" şarkısını söylüyordu.

"Şu modern parçalar yok mu!" diye homurdandı sigarasına uzanırken. "Çocuklara sıçrayıp kıvırtmasını öğretmekten başka bir işe yaramıyorlar."

"Dans etmek hayattır," dedim ona.

2

Resepsiyondaki görevli farklıydı ama bana aynı odayı verdi. Elbette öyle yapacaktı. Fiyatlar biraz yükselmiş ve eski televizyonun yerine yeni bir model konulmuştu. Ama antenlerin altındaki yazı değişmemişti: "ANTENİ ELLE AYARLAYIN, FOLYO KULLANMAYIN!" Anten hâlâ çekmiyordu. Haberler yoktu, sadece pembe diziler.

Televizyonu kapadım. Kapıya "RAHATSIZ ETMEYİN" yazısını astım. Perdeleri çektim. Sonra soyunup yatağa girdim ve iki kere

yarı uyur halde banyoya gidip mesanemi boşaltışım sayılmazsa, on iki saat aralıksız uyudum. Uyandığımda geceydi, elektrikler kesikti ve kuzeybatıdan sert bir rüzgâr esiyordu. Gökteki hilal, bütün gücüyle parlıyordu. Dolaptan bir battaniye daha alıp uyumaya devam ettim.

Yaklaşık beş saat sonra uyandığımda şafağın ilk ışıkları penceremden içeri süzülüyordu. Gökyüzünde *National Geographic*'e yaraşır bir manzara vardı. Tesisin önündeki arabaların üstleri buz tutmuştu ve nefes alıp verdiğimde ağzımdan çıkan buharları görebiliyordum. Telefona uzandığımda çalışmasını beklemiyordum ama sesi uykulu genç bir adam karşılık verdi. Elbette telefonlarımız çalışıyor dedi, benim için seve seve bir taksi çağırırdı. Nereye gitmek istiyordum?

Lisbon Falls, dedim ona. Anacadde ile Eski Lewiston Yolu'nun köşesi.

"Meyve'ye mi?" diye sordu.

O kadar uzun zamandır uzaklardaydım ki önce ne dediğini anlamadım. Sonra jeton düştü. "Evet. Kennebec Meyve'ye."

Eve dönüyorum, dedim kendi kendime. *Tanrı yardımcım olsun, eve dönüyorum.*

Ama yanılıyordum. 2011 artık evim değildi ve geri dönebilsem bile orada uzun kalmayı planlamıyordum. Belki birkaç dakika. Benim evim Jodie'ydi. Daha doğrusu Sadie geldiğinde öyle olacaktı. Bakire Sadie. Uzun bacaklı, uzun saçlı, sürekli bir şeylere takılıp düşme eğiliminde olan Sadie... Ama en hayati önem taşıyan anda takılıp düşen ben olmuştum.

Yüzü yaralanmamış Sadie. Benim evim oydu.

3

O sabah beni almaya gelen taksi şoförü ellilerinde sağlam yapılı bir kadındı. Siyah bir parka giymiş ve başına Red Sox şapkası geçirmişti. 196'dan sola, Lisbon Falls yönüne saptığımızda, "Ha-

berleri duydun mu? Eminim duymamışsındır - elektrikler kesilmişti, değil mi?" dedi bana.

"Ne haberi?" diye sordum ama içten içe ne söyleyeceğine emindim: Kennedy ölmüştü. Kaza mı, kalp krizi mi, yoksa suikast mı bilmiyordum ama ölmüştü. Geçmiş inatçıdır ve ne yapıp edip Kennedy'yi öldürmüştü.

"Los Angeles'ta deprem olmuş." Los Angeles'ı Las Anglees diye telaffuz etmişti. "İnsanlar yıllardır Kaliforniya'nın okyanusa karışacağını söyler. Kim bilir, belki de doğrudur." Başını iki yana salladı. "Kokuşmuş hayat tarzları yüzünden başlarına geldiğini söylemeyeceğim ama o yüzden gelmediğini de söyleyemem. O film yıldızlarının neler yaptığını hepimiz biliyoruz. Ben iyi bir Baptist'im."

Lisbon Arabalı Sineması'nın önünden geçiyorduk. "GEÇİCİ OLARAK KAPALIYIZ" yazıyordu. "64'TE YENİDEN SİZİNLE OLACAĞIZ!"

"Deprem ne kadar kötü vurmuş?"

"Yedi bin kişinin öldüğünü söylüyorlar ama böyle bir rakam duyduğunda daha da yükseleceğini bilirsin. Lanet köprülerin çoğu yıkılmış, otoyollar parçalanmış, her yer alevler içindeymiş. Özellikle zencilerin yaşadığı mahalleler yanıp kül olmuş. Solucan Çukuru denen yer! Mahalleye böyle ad verilir mi? Zencilerin yaşadığı yer olsa bile. Solucan Çukuru'ymuş, hah!"

Cevap vermedim. Dokuz yaşındayken sahip olduğum köpeği düşünüyordum. Wisconsin'deyken sabahları okul otobüsü gelene kadar onunla oynamama izin verirlerdi. Ona oturmasını, yakalamasını, yuvarlanmasını ve buna benzer şeyleri öğretmeye çalışıyordum. Öğreniyordu da - akıllı bir köpekçikti! Onu çok severdim.

Otobüs geldiğinde çıkmadan önce arka bahçenin kapısını kapamam gerekirdi. Köpeğim her zaman mutfak kapısının önünde uyuklardı. Annem, babamı tren istasyonuna bırakıp döndükten sonra onu beslerdi. Her zaman bahçe kapısını kapamayı hatırlar-

dım -en azından hiç unuttuğumu hatırlamıyorum- ama bir gün okuldan eve döndüğümde annem köpeğimin öldüğünü söyledi. Sokağa çıkmış ve kamyonun altında kalmıştı. Tek bir kez bile beni suçlayan sözler söylemedi annem ama gözlerindeki ifadeyi unutamıyorum. Ne düşündüğünü eleveriyordu o gözler. O da köpeğimi çok sevmişti. O da acı çekiyordu.

"Her zamanki gibi kapıyı kapadım," demiştim gözyaşları içinde ve söylediğim gibi, kapadığıma inanıyordum. Çünkü kapıyı her zaman kapardım. O akşam babamla birlikte köpeği arka bahçemize gömdük. Bunu yapmak sanırım yasal değil, demişti babam. *Ama sen kimseye söylemezsen ben de söylemem.*

O gece neredeyse hiç uyuyamadım, bahçe kapısını kapayıp kapamadığımı hatırlayamamak benim için tam bir işkenceydi ve köpeğimin ölümünün benim suçum olması ihtimali beni dehşete düşürmüştü. Suçluluk duygusu bir yıl kadar peşimi bırakmadı. Eğer hatırlayabilseydim, kapıyı açık bırakmış olayım veya olmayayım, suçluluk duygusundan çok daha çabuk kurtulurdum. Ama hatırlamıyordum. Kapıyı kapamış mıydım, kapamamış mıydım? Sürekli yavru köpeğin son sabahı gözümün önüne geliyordu. "Yakala Paçavra, yakala!" diye bağırdığım an dışında hiçbir şey hatırlayamıyordum.

Lisbon'a yaptığım taksi yolculuğunda da benzer şeyler yaşıyordum. Önce kendime 1963 kasımında, benim geldiğim zaman çizgisinde de bir deprem olduğunu söyledim. Edwin Walker'a düzenlenen suikast girişimini Al söylemeden önce bilmemem gibi, bu gerçek de aklımdan uçup gitmişti. Al Templeton'a da Edebiyat Bölümü mezunu olduğumu, tarihten anlamadığımı söylememiş miydim?

Ama bu cevap beni kesmedi. Tavşan deliğinden geçmeden önce yaşadığım Amerika'da böyle bir deprem yaşanmış olsa mutlaka bilirdim. Çok daha büyük felaketler yaşanmıştı -2004'te Hint Okyanusu'nda yaşanan tsunamide iki yüz bin kişi ölmüştü- ama yedi bin Amerika için büyük bir rakamdı, bu sayı 11 Eylül'de veri-

len kayıpların kat kat üstündeydi. Sonra kendime Dallas'ta yaptıklarımın nasıl olup da Los Angeles'ta yaşananlara sebep olabileceğini sordum. Aklıma gelen tek yanıt kelebek etkisiydi ama değişim nasıl bu kadar çabuk yaşanmıştı? İmkânsız. Kesinlikle imkânsız. İki olay arasında bir etki-tepki ilişkisi kurmak mümkün değildi.

Yine de zihnimin derinliklerinden bir ses *bunu sen yaptın* diye fısıldıyordu. *Paçavra'nın ölümü arka kapıyı açık bıraktığın veya düzgün kapamadığın için senin suçun... ve depreme de sen neden oldun. Al'la birlikte Vietnam'da ölecek binlerce kişiyi kurtarmaktan bahsettiniz ama yeni tarihe ilk gerçek katkın bu oldu: Los Angeles'ta ölen yedi bin insan.*

Olamazdı. Olsa bile...

Her şey yolunda gitmezse hepsini geri alırsın, demişti Al. *Tebeşirle karatahtaya yazılan bir küfrü silmek kadar kolay.*

"Beyefendi?" dedi taksi şoförü. "Geldik." Meraklı gözlerle bana baktı. "Neredeyse üç dakikadır buradayız. Ama alışveriş yapmak için fazlasıyla erken bir saat. Gelmek istediğiniz yerin burası olduğuna emin misiniz?"

Burası gelmek *zorunda olduğum* yerdi. Taksimetrede yazan ücrete bir de cömert bir bahşiş ekledim. (Ne de olsa FBI'ın parasıydı). Kadına iyi günler dileyip taksiden indim.

4

Lisbon Falls her zamanki kadar kötü kokuyordu ama elektrikler kesik değildi; kavşaktaki ışık yanıp sönüyordu. Kennebec Meyve'nin ışıkları kapalıydı, vitrinde sonradan oraya yerleştirilecek olan elmalardan, muzlardan ve portakallardan eser yoktu. Yeşil Kapı'daki tabelada "SAAT 10'DA AÇILACAK" yazıyordu. Anacaddeden tek tük araba geçse de paltolarının yakasını kaldırmış koşuşturan bir iki yaya haricinde etrafta kimsecikler yoktu. Ama sokağın karşısındaki Worumbo Fabrikası tam gaz çalışmayı sürdürüyordu. Dokuma tezgâhlarından gelen tak tak, tak tak seslerini

durduğum yerden bile duyabiliyordum. Sonra başka bir şey duydum: Biri bana sesleniyordu ama kullandığım adlardan başka bir isimle.

"Jimla! Hey, Jimla!" Geri döndü. Sarı Kart Adam, Başkan Kennedy gibi ölümden döndü, diye düşünerek fabrikaya baktım.

Nasıl ki beni gardan alan taksi şoförü 1958'de beni Lisbon'dan Tamarack'a götüren taksi şoförü değilse, bu adam da Sarı Kart Adam değildi. Ama iki taksi şoförü neredeyse birbirinin aynıydı; çünkü geçmiş, yankıları severdi ve sokağın karşısındaki adam da Yeşil Kapı'da fiyatlar yarıya indirildiği için benden bir dolar isteyen adama çok benziyordu. Sarı Kart Adam'dan daha gençti, siyah paltosu daha yeni ve temizdi... Yine de neredeyse aynı paltoydu.

"Jimla! Bu tarafa!" Beni yanına çağırdığı sırada rüzgâr paltosunun eteklerini uçuşturdu; zincire asılmış olan tabela hafifçe sallandı. Hâlâ yazıyı okuyabiliyordum:

KANALİZASYON BORUSU ONARILANA DEK BU NOKTANIN ÖTESİNE GEÇİŞ YASAK.

Beş yıl oldu, diye düşündüm, aptal boruyu hâlâ onarmamışlar.

"Jimla! Beni oraya gelip seni yakalamak zorunda bırakma!"

Herhalde yapardı; intihara eğilimli selefi Yeşil Kapı'ya kadar gitmeyi başarmıştı. Ama topallıyor bile olsa çabucak Eski Lewiston Yolu'na gidebilirdim ve o zaman hiç şansı olmazdı. Belki Al'ın etini aldığı Red & White Süpermarket'e kadar peşimden gelirdi ama Titus Chevron'a veya Neşeli Beyaz Fil'e ulaşırsam dönüp ona nanik yapabilirdim. Tavşan deliğinden fazla uzaklaşamazdı. Uzaklaşabilseydi Dallas'a kadar peşimden gelirdi. İnsanların uçmasına engel olan şeyin yerçekimi olduğuna ne kadar eminsem buna da o kadar eminim.

Bu düşüncemi doğrularcasına, "Jimla, lütfen!" diye seslendi. Yüzünden çaresizliğin yanı sıra kararlılık da okunuyordu.

Sağa sola bakıp sokağı kontrol ettim. Araba olmadığını görünce karşıya geçtim. Ona yaklaşırken iki farklılık dikkatimi çekti. Selefi gibi o da fötr şapka giyiyordu ama onunki temizdi. Selefi gibi

onun da şapkasının kenarına bir kart iliştirilmişti ama bu kart sarı, turuncu veya siyah değildi.

Yeşildi.

5

"Nihayet," dedi. Elimi iki eliyle tutup sıktı. Teni buz gibiydi. Nazikçe elimi çektim. Tehlikeli biriymiş gibi gelmiyordu ama çaresizliği iyice belirginleşmişti. Belki bu da başlı başına bir tehlikeydi; çaresizlik John Clayton'ın Sadie'nin yüzünü parçalamakta kullandığı bıçak kadar keskindir yeri geldiğinde.

"Kimsin sen?" diye sordum. "Bana neden Jimla diyorsun? Jim LaDue çok uzaklarda kaldı bayım."

"Jim LaDue'nin kim olduğunu bilmiyorum," dedi Yeşil Kart Adam. "Senin zaman çizginden olabildiğince uzak durdum..."

Durdu. Yüzü çarpıldı. Beynini yerinde tutmak istiyormuşçasına ellerini şakaklarına bastırdı. Ama asıl dikkatimi çeken gazeteciler gibi şapkasının kenarına iliştirdiği karttı. Rengi sabit değildi. Kartın rengi dalgalandığında on beş dakikadan uzun süre kullanılmadıklarında bilgisayarların ekranında beliren ekran koruyucuları anımsadım. Yeşil donuk bir sarıya döndü. Sonra, adam yavaşça ellerini indirirken yeniden yeşil oldu ama başlangıçta fark ettiğim kadar parlak bir yeşil değildi.

"Senin zaman çizginden olabildiğince uzak durdum," dedi siyah paltolu adam. "Ama tamamen uzak duramadım. Hem artık bir sürü zaman akışı var. Senin ve arkadaşın aşçının yüzünden her şey karman çorman oldu."

"Söylediklerinden hiçbir şey anlamıyorum," dedim ama doğru değildi. En azından adamın (ve ölü selefinin) taşıdığı kartın anlamını çözmüştüm. Onlar nükleer santrallarda çalışanların taşıdıkları kartlar gibiydi. Ama radyasyonu ölçmek yerine bu kartlar... neyi ölçüyordu? Akıl sağlığını mı? Yeşil, kafanızdaki tahtalar tamam demekti, sarı birkaç tahtanızın eksik olduğu anlamına geliyordu. Turuncu, doktorlara haber verin. Ve kart siyaha döndüğünde...

Yeşil Kart Adam büyük bir dikkatle beni izliyordu. Sokağın karşısından baktığımda, otuzlarında olduğunu düşünmüştüm. Yakından kırk beşinde gösteriyordu. Ama gözlerine baktığınızda bundan çok daha yaşlı olduğunu ve aklının pek yerinde olmadığını anlıyordunuz.

"Sen bir tür nöbetçi misin? Tavşan deliğini mi koruyorsun?"

Gülümsedi... veya gülümsemeyi denedi. "Arkadaşın da böyle demişti." Cebinden bir paket sigara çıkardı. Markasız. Daha önce ne geçmişte ne de gelecekte onlara benzer sigaralar görmüştüm.

"Bu geçit tek mi?"

Cebinden bir çakmak çıkarıp rüzgâra karşı elini siper ederek sigarasını yaktı. Tütününkinden çok esrarınkini andıran tatlı bir kokusu vardı sigaranın. Ama esrar değildi. Ne olduğunu söylemese de tıbbi bir şey olduğunu sanıyorum. Belki benim Goody's Powder gibi bir şeydi.

"Birkaç tane var. Doldurulup unutulmuş bir bardak kök birası düşün."

"Tamam..."

"İki üç gün sonra, bütün gazı kaçar ama içinde birkaç balon kalmıştır. Tavşan deliği dediğin şey aslında delik değil. Bir balon. Nöbet tutmaya gelince... Hayır. Pek sayılmaz. Hoş, olabilirdi de ama işleri kötüleştirmeksizin yapabileceğimiz çok az şey var. Zaman yolculuğunun sorunu da budur Jimla."

"Benim adım Jake."

"Öyle olsun. Bizim yaptığımız Jake, izlemek. Bazen uyarmak. Kyle'ın arkadaşın aşçıyı uyarmaya çalışması gibi."

Demek deli adamın bir adı vardı. Hem de çok normal bir isim. Kyle. Bunu bilmek işleri daha da kötüleştirdi; çünkü daha gerçek kıldı.

"Al'ı uyarmayı hiç denemedi! Tek yaptığı ucuz şarap almak için bir dolar istemekti!"

Yeşil Kart Adam sigarasından bir nefes alıp betondaki çatlağa baktı ve orada bir şeyler yazılıymış gibi kaşlarını çattı. Tak tak,

tak tak dedi dokuma tezgâhları. "Başlangıçta denedi," dedi adam. "Demeye çalıştı. Arkadaşın yeni keşfettiği bu dünya yüzünden o kadar heyecanlıydı ki ona dikkat etmedi. Ve o sıralarda Kyle zaten dengesini kaybetmeye başlamıştı. Bu... nasıl demeli, bir tür meslek hastalığı. Yaptığımız iş beynimizi büyük baskı altına sokuyor. Sebebini biliyor musun?"

Başımı iki yana salladım.

"Şöyle bir düşün. Dallas'a gidip Oswald'ı durdurmaya çalışmak aklına gelmeden önce aşçı arkadaşın kaç kere keşfe çıktı, kaç kere alışveriş yapmaya geçmişe geldi? Yüz? İki yüz?"

Al'ın restoranının ne kadardır fabrikanın avlusunda olduğunu hatırlamaya çalıştım ama hatırlayamadım. "Belki daha bile fazla."

"Ve sana ne dedi? Her seyahatin ilk seyahat olduğunu mu?"

"Evet, her şeyin sıfırlandığını söyledi."

Keyifsiz bir kahkaha attı. "Elbette öyle demiştir. İnsanlar ne görüyorlarsa ona inanırlar. Yine de, öyle olmadığını bilmesi gerekirdi. Senin, öyle olmadığını kavraman gerekirdi. Her seyahat ayrı bir zaman çizgisi yaratır ve bu çizgilerin sayısı çoğaldığında birbirlerine dolanmaya başlar. Arkadaşın nasıl olup da tekrar tekrar aynı eti alabildiğini hiç düşünmemiş mi? Veya 1958'den getirdiği şeylerin bir sonraki seyahatinde neden kaybolmadığına aklı takılmamış mı?"

"Ona bu soruyu sormuştum. Bilmediğini ve bu konuyu düşünmediğini söyledi."

Gülümsemeyi denedi ama başaramadı. Şapkasındaki kartın yeşili bir kere daha dalgalandı. Tatlı kokulu sigarasından bir nefes çekti. Renk yeniden normale döndü, dalgalanmalar kayboldu. "Evet, açıkça ortada olanı görmezden gelmek... hepimizin yaptığı şey. Akıl sağlığı bozulmaya başladığında bile Kyle hiç şüphesiz içki dükkânına yaptığı ziyaretlerin durumunu kötüleştirdiğini biliyordu, yine de gitmeyi sürdürdü. Onu suçlayamam. Şarabın, acısını azalttığına eminim. Özellikle sonlara doğru. İçki dükkânına gitmeyi başaramamış olsa -dükkân çemberin dışında kalsa- her şey

biraz daha iyi olabilirdi ama başardı. Gerçekten, ne diyebiliriz ki? Suçlanacak kimse yok Jake. Kimsenin hatası değildi."

Bunu duymak güzeldi, üstelik sadece akli dengesi sallantıda olan insanlar gibi bu delice konudan bahsedebilmemizi sağladığı için değil, yapmam gerekeni yapacağım için de. Ne düşündüğü veya ne hissettiği benim için fazla bir şey ifade etmiyordu. "Adın ne?"

"Zack Lang. Aslen Seattle'lıyım."

"Hangi zamanın Seattle'ından?"

"Bunun konumuzla bir ilgisi yok."

"Burada olmak sana zarar veriyor, değil mi?"

"Evet. Geri dönmezsem akıl sağlığım fazla dayanmayacak. Dönsem de bunun etkisini sonsuza dek hissedeceğim. Bizim işimizi yapanlarda intihar oranları yüksektir Jake. Çok yüksek. İnsanlar -ve biz de insanız, düşündüğün buysa uzaylı veya doğaüstü yaratıklar değiliz- kafalarında farklı gerçeklikleri barındırmak için yaratılmamıştır. Bu, hayal gücünü kullanmaya benzemez. Hem de hiç. Yollanmadan önce eğitilsen de her bir zaman çizgisinin seni tükettiğini hissedersin. Beynine asit damlatılması gibidir."

"Yani her geçişte geçmiş sıfırlanmıyor."

"Hem evet hem hayır. Her geçiş iz bırakır. Aşçı arkadaşın her..."

"Adı Al'dı."

"Evet, sanırım bunu biliyordum ama hafızam parçalanmaya başladı. Alzheimer gibi ama Alzheimer değil. Beyin üst üste binen gerçeklikleri birleştirmeyi denemekten kendini alamaz. Her geçiş farklı gelecekler yaratır. Bazıları nettir, bazıları bulanık. Herhalde bu yüzden Kyle adının Jimla olduğunu düşündü. Gelecek yankılanırken zihninde bu ismi duymuş olmalı."

Duymadı, diye düşündüm. *Onu gördü. Teksas'taki reklam panosunda. Belki benim gözlerimden görmüştür.*

"Ne kadar şanslı olduğunun farkında değilsin Jake. Senin için zamanda yolculuk çok basit."

O kadar da basit değil, diye düşündüm.

"Paradokslar vardı," dedim. "Türlü türlü açmaz. Hiçbirini görmedin mi?"

"Doğru kelime görmek değil. Etkisini hissettim. Az önce sana bunları açıklamadım mı?" Gerçekten soruyordu. "Hepsi makinenin dişlilerinin arasına sıkıştırılan çubuklar gibi. Sonunda bir nokta geliyor ve makine... duruyor."

Sadie'yle çaldığımız Studebaker'ın motorunun patlayışını hatırladım.

"1958'den tekrar tekrar et alınması o kadar kötü değildi," dedi Zack Lang. "Sorun yaratıyordu ama katlanılamaz değildi. Derken büyük değişimler başladı. Kennedy'yi kurtarmak en büyüğüydü."

Konuşmaya çalıştım ama konuşamadım.

"Şimdi anlıyor musun?"

Pek anlamıyordum ama genel hatlarıyla olup biteni kavramıştım. Ve ödüm patlamıştı. Gelecek ipin ucunda sallanıyordu. Bir kukla gibi. Aman Tanrım.

Deprem... Ona ben sebep oldum. Kennedy'yi kurtardığımda, ben... ne yaptım? Zaman-mekân devamlılığını mı parçaladım? Kulağıma aptalca gelmeliydi ama gelmedi. Çok ciddi geldi. Beynim zonklamaya başladı.

"Şimdi geri dönmelisin Jake." Konuşurken nazikti. "Geri dönmeli ve yaptığının sonuçlarıyla yüzleşmelisin. İyi niyetli ve kararlı çabalarının neler doğurduğuna bak."

Hiçbir şey söylemedim. Önceden geri dönmek konusunda endişelerim vardı ama şimdi düpedüz korkuyordum. Neler yaptığını görmelisin kadar muğlak bir cümle olabilir mi? Varsa bile o an aklıma gelmedi.

"Git. Biraz dolaş. Vakit öldür. Ama fazla değil. Eğer durum düzeltilmezse, büyük bir felaket olacak."

"Ne kadar büyük?"

Sakince devam etti. "Her şeyi yok edecek kadar."

"Dünya'yı mı? Güneş Sistemi'ni?" Ayakta durabilmek için elimi kurutma kulübesinin duvarına yasladım. "Galaksiyi? Evreni?"

"Daha da büyük." Anladığıma emin olmak için duraksadı. Şapkasının kenarındaki kart önce sarıya, sonra yeşile döndü. "Bütün gerçekliği yok edebilir."

6

Zincire doğru yürüdüm.

"KANALİZASYON BORUSU ONARILANA DEK BU NOKTANIN ÖTESİNE GEÇİŞ YASAK" tabelası rüzgârda sallandı. Kim bilir hangi zamandan gelen Zack Lang adlı zaman yolcusuna baktım. Suratından ne düşündüğünü anlamak mümkün değildi, paltosunun etekleri bacaklarına çarpıyordu.

"Lang! Sürekli karşıma çıkan benzerlikler... Onlara ben mi sebep oldum?"

Başını sallamış olabilir. Emin değilim.

Geçmiş değişikliklerle mücadele ediyordu; çünkü her değişikliğin gelecek üzerinde yıkıcı etkileri vardı. Değişim...

Memorex teyplerin reklamlarını hatırladım. Ses dalgalarıyla kırılan bir kadeh vardı o reklamlarda.

"Yarattığım her değişimle yankılar güçleniyor. Asıl tehlike onlar, değil mi? Kahrolası yankılar!"

Cevap vermedi. Belki cevabı biliyordu ve unutmuştu; belki bilmiyordu. Sakin ol, dedim kendime... Beş yıl önce, saçlarıma ak düşmemişken kendime sık sık söylediğim gibi. *Her şeyi oluruna bırak.*

Zincirin altından geçtim, dizim sızladı, bir saniye için kurutma kulübesinin sağında durdum. Görünmez merdivenlerin başladığı noktaya koyduğum beton parçasının yerinde yeller esiyordu. Basamaklar zincirden ne kadar uzaktaydı? Hatırlayamıyordum.

Ağır adımlarla ilerledim, ayakkabılarım betona sürtündü. Tak tak, tak tak dedi dokuma tezgâhları... Ve sonra, altıncı adımımı ve yedinci adımımı atarken tezgâhlardan gelen ses değişti, çok gittin, çok gittin diyorlardı artık. Bir adım daha attım. Bir adım daha. Yakında avlu bitecekti. Geçit kaybolmuştu. Balon patlamıştı.

Bir adım daha attım ve herhangi bir basamak hissetmesem de bir an ayakkabımın ucunu çift gördüğümü sandım. Hem betondaydı hem kirli yeşil bir parkede. Bir adım daha attım ve kendimi ikili görüntünün içinde buldum. Vücudumun çoğu Worumbo kurutma kulübesinin arkasında, 1963 kasımındaydı ama bir kısmım başka bir yere geçmişti ve orası Al'ın restoranının kileri değildi.

Ya Maine'deki, hatta dünyadaki bir yere adım atmazsam? Ya başka bir boyuta geçersem? Gökyüzünün kırmızı olduğu, havanın ciğerlerimi zehirleyip kalbimi durduracağı bir yere?

Geri dönüp baktım. Paltosunun etekleri rüzgârda uçuşan Lang yerinden kıpırdamamıştı. Yüzü hâlâ ifadesizdi. Tek başınasın, diyordu o ifadesiz yüz. *Seni hiçbir şeye zorlayamam.*

Doğruydu ama tavşan deliğinden geçip Geleceğin Dünyası'na gitmezsem, geri dönüp Dünün Dünyası'na adım atamazdım. Sadie sonsuza dek ölü kalırdı.

Gözlerimi kapayıp bir adım daha attım. Aniden burnuma amonyak ve daha pis başka bir koku geldi. Bir sürü otobüsün arka koltuğunda seyahat ederek ülkeyi baştan başa geçmişseniz ikinci kokunun ne olduğunu hemen anlarsınız. Hiçbir Glade oda kokusunun bastıramayacağı, bildiğimiz sidik kokusuydu.

Gözümü kapayıp bir adım daha attım. Beynimde o garip "pop" sesini duydum. Gözlerimi açtım. Küçük, leş gibi kokan bir tuvaletteydim. Klozet yoktu. Kaldırılmıştı. Geriye sadece kubur kalmıştı. İçi pislik doluydu. Kenarda bir pisuvar vardı. Etrafında karıncalar dolaşıyordu. Benim içeri girdiğim köşeye ise boş şişeler ve konservelerle dolu karton kutular dizilmişti. Bana Lee'nin nişan almak için hazırladığı siperi anımsattı.

Kutuları ittirip kapıya doğru ilerledim. Sonra dönüp kutuları yerlerine yerleştirdim. Kimsenin yanlışlıkla tavşan deliğine düşmesini istemiyordum. Dışarı çıktım.

2011'e dönmüştüm.

7

Tavşan deliğinden içeri girdiğimde hava karanlıktı. Yani şimdi de karanlıktı; çünkü sadece iki dakika geçmişti. Ama bu iki dakikada çok şey değiştiği karanlıkta bile fark ediliyordu. Kırk sekiz yıl içinde nasıl olmuşsa fabrika yanmıştı. Kala kala birkaç kararmış duvar kalmıştı ondan, bir de yıkılmış baca (bana kaçınılmaz olarak Derry'deki Kitchener Çelik Fabrikası'nın harabelerini anımsattı) ve moloz yığınları. Mağazalardan ve lüks restoranlardan eser kalmamıştı. Androscoggin'deki yıkılmış bir fabrika. Hepsi bu.

Kennedy'yi kurtarmak için beş yıllık görevime doğru yola çıktığım haziran akşamında hava ılık ve hoştu. Şimdi ise aşırı sıcak. Auburn'den aldığım deri ceketi pis kokulu banyoya attım. Kapıyı kapadığımda üzerindeki yazıyı gördüm: **TUVALET BOZUK! KLOZET YOK! KANALİZASYON BORUSU PATLAK!** Güzel genç başkanlar ölmüş ve güzel genç başkanlar yaşamıştı. Güzel genç kadınlar yaşamış ve sonra ölmüşlerdi ama anlaşılan Worumbo Fabrikası'nın altından geçen kanalizasyon borusu sonsuza dek patlak kalacaktı.

Zincir de yerindeydi. Kurutma kulübesinin yerindeki beton blokun etrafını dolaşıp zincirin altından geçtim ve binanın önüne ulaştım. Orada Quick-Flash adında metruk bir market gördüm. Camları kırılmış, rafları yağmalanmıştı. Geriye yanıp sönen bir siren lambasından başka bir şey kalmamıştı, belli ki onun da pili bitmek üzereydi. Yere sprey boyayla, "KASABAMIZDAN DEFOL SENİ PAKİSTANLI PİSLİK" yazmışlardı.

Avluyu geçtim. Bir zamanlar fabrika işçilerinin arabalarını park ettikleri otoparkın yerinde yeller esiyordu. Başka bir şey inşa edilmemişti. Kırık şişelerle dolu dikdörtgen bir boşluk. Orada burada kullanılmış prezervatifler. Gökyüzüne baktığımda hiç yıldız görmedim. Gök, ay ışığının bile geçmesine izin vermeyen kalın bulutlarla kaplıydı. Bir zamanlar Eski Lewiston Yolu olarak bilinen 196. Yol ile anacaddenin köşesindeki uyarı ışığının yerini trafik

lambası almıştı ama çalışmıyordu. Önemli değildi; her iki yönden de gelen giden yoktu.

Kennebec Meyve gitmişti. Yerinde bir çukur vardı. Karşısında, 1958'de Yeşil Kapı'nın, 2011'de bankanın olduğu yerde Maine Bölgesi Yiyecek Kooperatifi diye bir şey görülüyordu. Onun da camları kırılmış ve içindeki yiyecekler belli ki uzun zaman önce yağmalanmıştı. Quik-Flash kadar kötü durumdaydı.

Kavşaktan karşıya geçerken duyduğum şırıltı yüzünden donup kaldım. Böyle bir sesi çıkarabilecek tek şey sağlam bir bariyeri aşmaya çalışan suydu. Toprak sarsıldı. Araba alarmı çalışıp sustu. Köpekler havladı, sonra onlar da birer birer sustular.

Las Anglees'ta deprem. Yedi bin ölü.

196. Yol'da araba farları görünce, son anda kaldırıma kaçtım. Aracın camında "DEVRİDAİM" yazıyordu. Bu kelime bir şeyler çağrıştırdı ama ne olduğunu çözemedim. Otobüsün tepesinde ısıtıcıları andıran garip cihazlar vardı. Rüzgâr türbinleri mi? Mümkün müydü? Motor sesi duyulmuyordu, sadece zayıf bir elektriksel vınlama. Otobüs gözden kaybolana kadar arkasından baktım.

Tamam, demek ki benzinle çalışan motorlar geleceğin bu versiyonunda -Zack Lang'in terimiyle bu akışta- yok olmuştu. Bu bile yeterince iyi bir haber sayılmaz mıydı?

Sanırım. Ama ciğerlerime doldurduğum hava ağırdı, motoru çok zorladığım zaman arabanın kaputudan yükselen kokuyu hatırlatan bir koku vardı üstelik.

Anacaddedeki az sayıda dükkân harabeye dönmüştü. Kaldırım çatlaklarla ve çöplerle doluydu. Yaklaşık bir düzine araba gördüm, çoğu hem benzinle hem de elektrikle çalışıyordu veya üstlerine otobüsün tepesindeki cihazlardan takılmıştı. Biri Honda Zephyr, diğeri Takuro Spirit, bir diğeri Ford Breeze'ydi. Eski görünüyorlardı ve çoğu tahrip edilmişti. Hepsinin camlarında pembe etiketler vardı. Parlak kara harfler karanlıkta bile okunuyordu: **KANADA, MAINE BÖLGESİ "A" ETİKETİ - HER ZAMAN YANINIZDA OLSUN.**

Bir grup genç sokağın karşısına toplanmış kahkahalar atarak sohbet ediyordu. "Hey!" diye seslendim onlara. "Kütüphane hâlâ açık mı?"

Bana doğru döndüler. Sigaralarının uçları parlayıp söndü... ama koku tütün değil esrar kokusuydu. "Defol git be adam!" diye bağırdı içlerinden biri.

Diğeri dönüp pantolonunu indirdi ve bana kıçını gösterdi. "Kitap bulursan hepsi senin olsun!"

Kahkahalar atarak yürüyüp gittiler ama arada bir fısıldaşıp bana bakıyorlardı.

Oğlanın poposunu göstermesi beni rahatsız etmemişti -ilk değildi- ama bana attıkları bakışlardan ve fısıldaşmalarından hoşlanmamıştım. Tuzağa düşürüleceğim hissine kapıldım. Jake Epping böyle şeylere inanmazdı ama George Amberson inanıyordu; George çok şey görüp geçirmişti ve eğilip yumruk büyüklüğünde beton parçalarını ceketinin cebine saklayan da George'tu. Jake bunun aptalca olduğunu düşündü ama itiraz etmedi.

Bir blok sonra kasabanın merkez bölgesi (buna kasaba merkezi denebilirse) aniden sona erdi. Gençlere ürkek bakışlar atan yaşlıca bir kadın hızlı adımlarla yürüyordu. Gençler artık sokağın karşı tarafındaydı. Kadın başörtüsü giymişti ve ilerlemiş akciğer bozuklukları olanların kullandığı türden bir tür nefes alma cihazı kullanıyordu.

"Hanımefendi, kütüphanenin..."

"Beni rahat bırak!" Kocaman açılmış gözleri korku doluydu. Ay bulutların arasından yüzünü gösterdiğinde, yüzünün yaralarla kaplı olduğunu gördüm. Sağ gözünün altındaki yara o kadar derindi ki, neredeyse kemiği çıkmıştı. "Evraklarım tamam. Üstünde dışarı çıkabileceğimi söyleyen belediye mührü var, beni rahat bırak. Kız kardeşimi görmeye gidiyorum! O serserilerin tehditleri yetiyor! Bana dokunursan düdüğümü çalarım ve polis gelir!"

Nedense bundan şüpheliydim.

"Hanımefendi, tek bilmek istediğim kütüphanenin hâlâ..."

"Yıllardır kapalı ve bütün kitaplar gitti! Şimdi orada NEFRET TOPLANTILARI düzenleniyor. Beni rahat bırak yoksa polis çağırırım!"

Peşinden gitmediğime emin olmak için sürekli arkasını kontrol ederek hızlı adımlarla uzaklaştı. Kendini güvende hissetmesi için aramıza mesafe koyup anacaddede ilerlemeyi sürdürdüm. Dizim iyileşmeye başlamıştı ama hâlâ topallıyordum ve tamamen iyileşmesi zaman alacaktı. Birkaç evin ışıkları yansa da perdeler kapalıydı ve elektriğin Maine Santralı'ndan gelmediğine emindim. Gördüklerim gaz lambalarıydı. Çoğu ev karanlıktı. Bazıları harabe halindeydi. Harabelerde gamalı haçlar ve spreyle yazılmış "YAHUDİ PİSLİK" gibi yazılar görülüyordu.

O serserilerin tehditleri yetiyor! Ve NEFRET TOPLANTILARI mı demişti?

İyi durumda görünen evlerden birinin önüne -diğerleriyle kıyaslandığında malikâne sayılırdı- kovboy filmlerindeki gibi gerçek bir at bağlanmıştı. Gökyüzü birazcık aydınlandığında yerlerdeki at pisliklerini fark ettim. Garaj yoluna set çekilmişti. Ay yeniden bulutların arkasında kaldığı için demirlere asılan tabeladaki yazıyı okuyamadım ama "YABANCILAR GİREMEZ" yazdığını bilmek için okumam gerekmiyordu.

Yukarıdan biri, "Piç kurusu!" diye bağırdı.

Genç bir ses değildi. Oğlanların sesine benzemiyordu ve ses sokağın onların durduğu tarafından değil benim durduğum taraftan geliyordu. Adam öfkeliydi. Sanki kendi kendine konuşuyordu. Sesin geldiği yöne doğru ilerledim.

"Piç kurusu!" diye bağırdı ses. "Orospu dölü!"

Aramızda bir blok vardı. Oraya ulaşamadan yere düşen demirlerin çıkardığı sese benzeyen bir ses duydum. Bir adam bağırdı: "Defolun! Sizi ıslak burunlu orospu çocukları. Gitmezseniz ateş ederim!"

Bağırışa alaycı kahkahalar karşılık verdi. Esrar içen gençler birine gülüyordu. Bana poposunu gösterenin sesini duydum: "Sahip

olduğun tek silah pantolonunun içindeki, eminim o da kurusıkıdır!"

Başka kahkahalar. Yine metalik "gümmmmm" sesi.

"Lanet olasıcalar, parmaklıklardan birini kırdınız!" diye bağırdı adam. Artık sesinde hafif bir korku tınısı vardı. "Hayır, hayır! Sokağın kendinize ait tarafında kalın!"

Bulutlar açıldı. Ay yüzünü gösterdi. Böylece tekerlekli sandalyedeki adamı gördüm. Anacaddeye çıkan sokaklardan birindeydi - adını değiştirmedilerse Goddard Sokağı. Tekerleklerinden biri çukura takıldığı için sandalyesi sola yatmıştı. Oğlanlar ona doğru gidiyordu. Bana defolup gitmemi söyleyen oğlanın elinde sapan ve taş vardı. Demek adamın tekerlekli sandalyesini taşa tutmuşlardı.

"Birkaç kuruşun var mı ihtiyar? Para edecek bir şeyler? Yiyecek?"

"Yok! Beni çukurdan kurtaracak kadar insanlığınız yoksa, en azından gidip beni rahat bırakın!"

Ama aç bir kurt sürüsü gibiydiler ve adamı rahat bırakmaya niyetleri yoktu. Nesi var nesi yoksa çalacak, belki onu dövecek, dövmeseler bile yere devireceklerdi. Jake ve George birleşti ve ikisinin de öfkeden gözü döndü.

Çetedekilerin gözleri tekerlekli sandalyedeki adamdaydı. Onlara doğru gittiğimi görmediler - Ders Kitapları Deposu'na gittiğim zamanki gibi sokağı çaprazlamasına geçtim. Sol kolum kötüydü ama sağ kolum sağlamdı, üç aylık fizik tedavi onu daha da güçlendirmişti. Lisede beyzbol oynadığım için fena bir atıcı sayılmazdım. İlk beton parçasını onlara doğru fırlattım ve Çıplak Popo'yu göğsünden vurdum. Acı ve şaşkınlık karışımı bir çığlık attı. Oğlanlar - beşi birden bana döndü. Yüzleri korkmuş kadınınki gibi yara içindeydi. Sapanı olan, genç Bay Defol Git en kötüleriydi. Burnunun olması gereken yerde bir delik vardı.

Sol elimdeki beton parçasını sağ elime alıp oğlanlardan en uzun boylu olanına fırlattım. Kendini korumak için kolunu kaldırdı. Beton parçası eline çarpıp parmaklarının arasındaki esrarı yere

düşürdü. Yüzüme bakıp tabanları yağladı. Çıplak Popo onu takip etti. Geriye üç genç kalmıştı.

"İşlerini bitir evlat!" diye bağırdı yaşlı adam. "Bunu hak ettiler!"

Eminim hak etmişlerdi ama sayıları benden fazlaydı ve cephanem bitmişti. Gençlerle uğraştığınızda böyle bir durumda kazanmanın tek yolu korktuğunuzu belli etmemek, gerçek bir yetişkin öfkesiyle karşılarına dikilmektir. Üzerlerine yürümeyi sürdürürsünüz. Ben de öyle yaptım. Bay Defol Git'i parçalanmış tişörtünden yakalayıp elindeki sapanı aldım. Kocaman açılmış gözleriyle bana baktı. Mücadele etmedi.

"Sizi pislikler!" dedim suratımı suratına yaklaştırıp olmayan burnuna aldırmamaya çalışarak. Ter, esrar ve pislik kokuyordu. "Tekerlekli sandalyedeki yaşlı bir adama mı saldırıyorsunuz? Sizin hiç insafınız yok mu!"

"Sen de kim oluyor..."

"Kahrolası Charlie Chaplin'im. Fransa'ya hanımların dansını görmeye gitmiştim. Döndüm. Şimdi defolun!"

"Bana sapanımı geri..."

Sapanın sapıyla kafasına vurdum. Yaralarından biri patladı ve içinden irin aktı. Canı çok yanmış olacak ki, gözlerinden yaş geldi. Hem iğrendim hem içim acıma duygusuyla doldu. Ama ikisini de belli etmedim. "Sana hiçbir şeyi geri vermeyeceğim ödlek herif! Şimdi ben değersiz hayalarını koparmadan önce yıkıl gözümün önünden! Sana kaçma şansı tanıyorum, görmüyor musun? Yerinde olsam bu şansı değerlendirirdim." Derin bir nefes alıp ciğerlerim yettiğince bağırdım: "Koş!"

Kaçışlarını izlerken kalbim utanç ve sevinç arasında ikiye bölünmüştü. Eski Jake, uzun tatillerden önceki cuma günlerinde azmış öğrencileri susturmasını bilirdi ama becerisi oraya kadardı. Yeni Jake ise kısmen George'tu. Ve George çok şey görüp geçirmişti.

Arkamdan öksürük sesleri yükseldi. Aklıma Al Templeton geldi. Öksürükler kesildiğinde yaşlı adam, "Dostum, o zibidilerin kuyruklarını kıstırıp kaçtıklarını görmek için bir böbreğimi verirdim," dedi bana. "Kim olduğunu bilmiyorum ama hayatımı kurtardın. Kilerimde azıcık Glenfiddich'im var - gerçeğinden. Eğer beni bu çukurdan kurtarıp eve götürürsen seninle paylaşırım."

Bulutların arkasına saklanan ay, tekrar ortaya çıktığında yüzünü gördüm. Upuzun bir sakalı vardı ve burnuna tüp tıkılmıştı ama beş yıldan sonra bile onu tanımakta güçlük çekmedim.

"Merhaba Harry," dedim yaşlı adama.

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM

1

Hâlâ Goddard Sokağı'nda oturuyordu. Tekerlekli sandalyesini rampadan yukarı ittirdiğimde cebinden bir tomar anahtar çıkardı. Hepsine ihtiyacı vardı. Sadece ön kapıda en az dört kilit görüyordum.

"Kirada mısın, senin mi?"

"Hepsi benim," dedi. "Sahip olduğum her şey."

"Güzelmiş." Önceden kirada oturuyordu.

"Hâlâ adımı nerden bildiğini söylemedin."

"Önce bir kadeh bir şeyler içelim. Şu an bir içkiye ihtiyacım var."

Kapı evin ön tarafındaki hole açılıyordu. Bana bir atmışım gibi "çüş" dedikten sonra, durup Coleman gaz lambasını yaktı. Işık, içerideki "eski ama kullanılabilir durumda" diye tarif edilebilecek mobilyaları aydınlattı. Yerde çok güzel el dokuması bir halı vardı. Duvarlarda çerçeveli lise diploması falan yoktu ("Hayatımı Değiştiren Gün" başlıklı bir kompozisyon da yoktu elbette) ama Katolik azizlerin bibloları ve fotoğraflar vardı. Bazılarındaki kişileri tanımak beni şaşırtmadı. Ne de olsa onlarla tanışmıştım.

"Kapıyı kilitleyebilir misin?" Kapıyı kapayıp karanlığı ve ürkütücü Lisbon Falls'ı dışarıya hapsettim. Sürgüleri ittirip kapıyı kilitledim.

"Asma kilidi de tak lütfen."

Ben kapıyı kilitlerken Harry büyükannem Sarie'nin evinde bir benzerini gördüğümü hayal meyal hatırladığım gaz lambalarını yakıyordu. Coleman lambasından daha iyi ışık veriyorlardı ve gaz lambasını söndürdüğümde Harry aferin dercesine başını salladı.

"Adın nedir bayım? Sen benimkini zaten biliyorsun."

"Jake Epping. Sanırım bu isim senin için hiçbir şey ifade etmiyor?"

Şöyle bir düşünüp başını iki yana salladı. "Etmeli mi?"

"Muhtemelen hayır."

Elini uzattı. Hafifçe titriyordu. "Yine de elini sıkacağım. Beni zor bir durumdan kurtardın."

Seve seve elini sıktım. Merhaba yeni dostum. Merhaba eski dostum.

"Tamam, bu işi de aradan çıkardığımıza göre gönül rahatlığıyla içebiliriz. Ben gidip viskiyi getireyim." Titreseler de güçlü olan kollarıyla tekerlekleri döndürerek mutfağın yolunu tuttu. Tekerlekli sandalyenin motoru vardı ama ya çalışmıyordu ya da Harry pilleri tasarruflu kullanmak istiyordu. Başını çevirip bana baktı. "Tehlikeli biri değilsin ya? En azından bana karşı?"

"Senin için tehdit unsuru değilim Harry. Ben senin koruyucu meleğinim."

"Amma garipsin," dedi. "Ama son günlerde ne değil ki?"

Mutfağa girdi. Biraz sonra mutfaktaki ışıklar yandı. Turuncusarı bir ışık. Bu evde her şey hoştu. Ama dışarıda... dünyada...

Ben ne halt etmiştim?

2

"Neyin şerefine içeceğiz?" diye sordum kadehlerimizi elimize aldığımızda.

"Daha iyi zamanların şerefine. Sana uyar mı Bay Epping?"

"Uyar. Bana Jake de lütfen."

Kadeh tokuşturduk. İçtik. En son ne zaman Long Star birasından daha sert bir şey içtiğimi hatırlayamıyordum. Viski sıcak bal gibiydi.

"Elektrikler yok mu?" diye sordum lambalara bakarak. Hepsini en kısığa ayarlamıştı, herhalde gazdan tasarruf ediyordu.

Suratını buruşturdu. "Buralardan değilsin galiba?"

Önceden de benzerlerini duyduğum bir soru. Kennebec Meyve'ye ilk gidişimde Frank Anicetti de bana bunu sormuştu.

Geçmişe yaptığım ilk yolculuktu. O zaman yalan söylemiştim. Şimdi bunu yapmak istemiyordum.

"Bu soruna ne cevap vereceğimi bilmiyorum Harry."

Omuz silkti. "Hesapta haftada üç gün elektrik vereceklerdi ve bugün o günlerden biri. Ama altıya doğru kestiler. Noel Baba'ya ne kadar inanıyorsam Eyalet Elektrik'e de o kadar inanıyorum."

Söylediklerini düşündüm, arabalardaki etiketleri hatırladım. "Maine ne zamandan beri Kanada'nın bir parçası?"

Tımarhaneden mi kaçtın dercesine bana baktı ama gözleri sohbetimizden hoşlandığını söylüyordu. Sohbetimiz garipti garip olmasına ama samimiydi. En son ne zaman biriyle gerçek bir sohbet ettiğini merak ettim. "2005'ten beri. Kafanı bir yerlere mi çarptın sen?"

"Aslında evet." Tekerlekli sandalyenin yanına gidip hâlâ acı çekmeden bükebildiğim dizimin üstüne çöktüm ve ona kafamın arkasını, saç çıkmayan yeri gösterdim. "Birkaç ay önce beni fena dövdüler..."

"Oğlanların üstüne yürürken topalladığını gördüm."

"Ve hatırlamadığım çok şey var."

Aniden zemin sallandı. Lambaların alevleri titreşti. Duvarlardaki fotoğraflar takırdadı ve yarım metrelik plastik İsa şöminenin rafının kenarına kaydı. İntihar etmeye çalışan birine benziyordu ve dünyanın haline bakılırsa ona hak vermemek elde değildi.

"Çıtçıt," dedi Harry sarsıntı geçtiğinde. "Eminim bunları hatırlıyorsundur?"

"Hayır." Kalkıp şöminenin rafına gittim ve İsa'yı, Meryem'in yanına ittirdim.

"Teşekkürler. Yatak odamın rafındaki havarilerin neredeyse yarısını kaybettim. Her birinin yasını tutuyorum. Annemindiler. Çıtçıtlar, bir tür deprem. Buralarda bir sürü oluyor ama asıl depremler orta-batı ve Kaliforniya'da. Avrupa ve Çin de kötü durumda."

"Demek insanlar tekneleriyle Idaho'ya kadar gidebilmeye başladı?" Şöminenin üstündeki fotoğraflara bakıyordum.

"Durum henüz o kadar kötü değil ama... Japon adalarının dördünün battığını duymuşsundur?"

İnanamayan gözlerle ona baktım. "Hayır."

"Küçük adalardı ama Hokkaido da gitti. Dört yıl önce okyanusun dibine gömüldü. Bilimadamları dünyanın katmanlarıyla bir ilgisi olduğunu söylüyor." Bilimsel bir ses tonuyla ekledi: "Sarsıntılar sona ermezse 2080'e kadar gezegen parçalanırmış. O zaman Güneş Sistemi'nde iki asteroit kuşağı olacak."

Viskimin kalanını bir yudumda bitirdim; sert bir içki olduğu için gözlerim nemlendi. Çift görmeye başladım. Dünya netleştiğinde, Harry'nin ellili yaşlarda olduğu bir fotoğrafı işaret ettim. Yine tekerlekli sandalyedeydi ama belden üstü daha sağlıklıydı; takım elbisesinin pantolonu küçülen bacaklarını saklamıştı. Yanında bana Jackie Kennedy'nin 22 Kasım 1963'te giydiği pembe elbiseyi anımsatan bir elbise giymiş bir kadın vardı. Annemin güzel olmayan bir kadını asla "sıradan bir yüzü vardı" diye tarif etmememi öğütleyişini hatırlıyorum; onlar annemin deyişiyle "karakterli bir yüzü" olan kadınlardı. Eh, bu kadının da karakterli bir yüzü vardı.

"Eşin mi?"

"Öyle. Yirmi beşinci evlilik yıldönümümüz. İki yıl sonra öldü. Buralarda çok olur. Politikacılar sana atom bombası yüzünden olduğunu söylerler -69'daki Hanoi cehenneminin üzerinden kaç yıl geçti- ama herkes Vermont'taki nükleer felakete kadar kanserin ve yaraların bu kadar kötüleşmediğini biliyor. Protestolardan yıllar sonraydı. 'Ah,' dediler. 'Vermont'ta hiç büyük deprem olmayacak, hayır, burada, Tanrı'nın Krallığı'nda öyle şeyler olmaz, sadece küçük sarsıntılar ve çıtçıtlar.' Hah! Sonra ne olduğunu biliyoruz."

"Vermont'ta nükleer reaktör mü patladı?"

"Radyasyon New England'a ve Güney Quebec'e kadar yayıldı."

"Ne zaman?"

"Jake, sen benimle dalga mı geçiyorsun?"

"Kesinlikle hayır."

"19 Haziran 1999."

Duraksadım. "Başın sağ olsun," dedim eşinin ölümüyle ilgili bir yorumda bulunmadığımı hatırlayarak.

"Teşekkürler evlat. İyi bir kadındı. Hoş bir kadın. Başına gelenleri hak etmemişti." Eliyle gözlerini sildi. "Ondan bahsetmeyeli

uzun zaman olmuştu... Birisiyle konuşmayalı uzun zaman olmuştu... Sana biraz daha ateş suyu koyayım mı?"

Biraz koymasını söyledim. Uzun kalmaya niyetim yoktu; bütün bu sahte tarihi, karanlığı alelacele sindirmek zorundaydım. Yapılacak çok işim vardı, en önemlisi de kendi hoş kadınımı geri getirmekti. Yeşil Kart Adam'la konuşurken sarhoş olmak istemiyordum ama bir kadehin daha zararı dokunmazdı. İçkiye ihtiyacım vardı. Beni hissizleştiriyordu ve bu iyiydi; çünkü duygularım devre dışı kaldığında beynimdeki çarklar daha hızlı dönüyordu.

"Tet saldırısında mı felç oldun?" *Elbette öyle. Ama daha kötüsü de olabilirdi; geçen sefer ölmüştün.*

Önce boş boş baktı, sonra ne dediğimi kavramışçasına yüzü aydınlandı. "Şöyle bir düşününce Tet de diyebilirsin ama biz ona büyük Saygon katliamı diyorduk. 1967'ydi. Bindiğim helikopter düştü. Ben şanslıydım. O helikopterdeki çoğu kişi öldü. Bazıları diplomattı, bazıları daha çocuktu."

"Tet saldırısı 67'deydi demek," dedim. "68'de değil?"

"Doğru duydun. Sen herhalde daha doğmamıştın ama tarih kitaplarından okumuşsundur."

"Okuduğumu söyleyemem." Kadehime biraz daha viski koymasına itiraz etmedim. "Başkan Kennedy'nin 1963 kasımında suikast girişiminden sağ kurtulduğunu biliyorum. Sonra neler yaşandığı konusunda hiçbir fikrim yok."

Başını iki yana salladı. "Bu duyduğum en komik hafıza kaybı hadisesi."

"Kennedy yeniden seçildi mi?"

"Goldwater karşısında mı? Elbette seçildi."

"Başkan yardımcısı yine Johnson mıydı?"

"Elbette. Kennedy'nin Teksas'a ihtiyacı vardı. İstediği desteği aldı da. Vali Connally, Kennedy'nin Yeni Cephe'sinden nefret etse de seçimi kazanması için köle gibi çalıştı. Basın buna Utanç Desteği diyordu. Dallas'ta az kalsın öldürüleceği için valinin Kennedy'yi desteklemekten başka seçeneği yoktu. Bunları bilmediğine emin misin? Okulda hiçbirini öğretmediler mi?"

"Sen onları yaşamışsın Harry. Senden duymayı tercih ederim."

"Vaktim bol," dedi. "Bir iskemle çek evlat. O fotoğraflara bakmayı bırak. 64'te Kennedy'nin yeniden seçildiğini hatırlamıyorsan, zamanında tanışmış olsan bile aile üyelerimi nereden hatırlayacaksın.

Ah Harry, dedim içimden.

3

Ben küçük bir çocukken -dört, belki üç yaşlarındayken- sarhoş bir amcam bana *Kırmızı Başlıklı Kız* masalını anlatmıştı. Masal kitaplarındaki sansürlenmiş olanını değil, yetişkin versiyonunu, çığlıklarla, kanla dolu, oduncunun baltasının bolca kullanıldığı halini. Onu dinleyişimi bugün bile bütün canlılığıyla hatırlıyorum ama masalın kendisinden çok az detay var aklımda: Kurdun dişlerinin parlayışı, safraya bulanan büyükannenin kurdun kesilen karnından çıkışı. Size Harry Dunning'in, Jake Epping'e anlattığı haliyle alternatif dünya tarihinin bir önemi olmadığını söylemeye çalışıyorum. Her şeyin ne kadar kötüye gittiğini keşfetmenin verdiği dehşet olmasa da geri dönme arzuma karşı koyamazdım. Zaten düzeltmem gereken çok şey vardı.

Ama birkaç detay dikkat çekiciydi. Örneğin George Amberson için dünya çapında bir arama başlatılmış. Mutlu sona ulaşılamamış -George yer yarılıp içine girmiş sanki- ama Dallas'taki suikast girişiminden 48 yıl sonra Amberson mistik bir figüre dönüşmüş. *Kurtarıcı mı, yoksa komplonun parçası mı?* Televizyon programlarında bu konular tartışılmış. (Harry'nin anlatışını dinlerken Lee'nin suikastı gerçekleştirdiği versiyondaki komplo teorilerini düşünmeden edemedim. Hepimizin iyi bildiği gibi, sevgili öğrenciler, geçmiş benzerlikleri sever.)

64'teki seçimde Kennedy'nin, Barry Goldwater'ı ezip geçmesi beklenirken kırktan az oyla kazanmış. Sadece Demokrat Parti taraftarlarının saygı duyduğu bir oran. İkinci döneminin başlarında Kuzey Vietnam'ın ülkemiz için okullardaki ve şehirlerdeki ırk ayrımından daha küçük bir tehlike olduğunu söyleyerek hem sağcıları hem solcuları kızdırmış. Amerikan askerlerini ülkeden çekmemiş ama birlikleri Saygon'a toplamış ve -sürpriz, sürpriz- Yeşil

Hat denilen bir çember oluşturmuş. Kennedy, ikinci döneminde Vietnam'a asker yollamaktansa büyük paralar akıtmış. Amerikan yöntemi budur.

60'ların insan hakları eylemleri hiçbir zaman gerçekleşmemiş, sivil reformlar yapılmamış. Kennedy, LBJ ile kıyaslanamaz. Zaten başkan yardımcısı Johnson'ın elinden hiçbir şey gelmiyormuş. Cumhuriyetçiler, 110 gün mecliste protesto gösterileri yapmış ve aralarından biri ölüp sağcıların kahramanı haline gelmiş. Kennedy pes ettiğinde, hayata veda ettiği 1983 yılına dek peşini bırakmayacak bir cümle sarf etmiş: "Beyaz Amerika evini çıralarla doldurdu ve şimdi yanışını izleyecek."

Sonraki yıl ırk isyanları çıkmış. Kennedy onlarla meşgulken Kuzey Vietnam ordusu Saygon'u işgal etmiş - bu işe gönüllü olmamın nedeni olan dostum, o gün düşürülen helikopterlerden birindeymiş. Halk JFK'ye karşı cephe almış.

Saygon'un düşüşünden bir ay sonra Martin Luther King, Chicago'da öldürülmüş. Suikastı gerçekleştirenin Dwight Holly diye bir FBI ajanı olduğu ortaya çıkmış. Ajan öldürülmeden önce suikastı Hoover'ın emriyle gerçekleştirdiğini itiraf etmiş. Chicago alevler içinde kalmış. Başka Amerikan şehirleri de.

George Wallace başkan seçilmiş. Artık depremler başlamışmış. Wallace'ın elinden hiçbir şey gelmiyormuş, o da kontrol altına alabilmek için Harry'nin söylediğine göre 1969 haziranında Chicago'yu bombalamış. Bir yıl sonra Başkan Wallace, Ho Şi Min'e ültimatom vermiş: *Ya Saygon, Berlin gibi bağımsız bir şehir olur ya da Hanoi'yi, Hiroşima'yı bombaladığımız gibi bombalarız.* Ho Amca ültimatomu dinlememiş. Wallace'ın blöf yaptığını sanmışsa bile yanılıyormuş. Hanoi'ye 9 Ağustos 1969'da, Harry Truman'ın Nagasaki'yi bombalatışından yirmi dört yıl ve bir gün sonra atom bombası atılmış. Başkan Yardımcısı Curtis LeMay bu görevin sorumluluğunu bizzat üstlenmiş. Ulusa yaptığı konuşmada Wallace buna "Tanrı'nın iradesi" demiş. Çoğu Amerikalı ona katılıyormuş. Wallace'ı destekleyenlerin sayısı çokmuş ama desteklemeyen en az bir adam varmış. Adı Arthur Bremer'miş[1] ve

(1) 1972'de gerçekten Wallace'a suikast düzenlemeyi denemiştir. (ç.n.)

15 Mayıs 1972'de Wallace seçim turuna çıktığında Maryland'deki Laurel Alışveriş Merkezi'nde onu vurmuş.

"Ne tür bir silahla?"

"Yanılmıyorsam 38'lik bir altıpatlarla."

Elbette öyleydi. Belki benim kullandığım silahtandı. Belki başka bir zaman çizgisinde Tippit adlı polisin canını alan gibi Victory modeldi.

Orada kontrolü kaybetmeye başladım. *Her şeyi düzeltmeliyim, her şeyi düzeltmeliyim, her şeyi düzeltmeliyim* düşüncesi beynimde yankılanıyordu.

72'de Hubert Humphrey[1] başkan seçilmiş. Depremler kötüleşmiş, intihar oranları tavan yapmış. Kökten dincilik yaygınlaşmış. Dinci fanatiklerin yarattığı terör dünyayı kasıp kavurmuş. Hindistan ve Pakistan savaşa girişmiş, yeni atom bombaları atılmış. Bombay hiçbir zaman Mumbai olmamış. Geriye radyoaktif küllerden başka bir şey kalmamış o şehirden.

Karaçi için de aynısı geçerliymiş. Ancak Rusya, Çin ve ABD, her iki ülkeyi barış yapmazlarsa bombalamakla tehdit edince saldırılar sona ermiş.

1976'da Ronald Reagan, Humphrey'i ezip geçmiş. Humphrey doğduğu Minnesota Eyaleti'nde bile seçimi kazanamamış.

Guyana'nın Jonestown kasabasında iki bin kişi toplu olarak intihar etmiş.

1979 kasımında İranlı öğrenciler Tahran'daki Amerikan Elçiliği'ni basıp sadece altmış altı değil, iki yüzden fazla kişiyi esir almış. İran Televizyonu'nda kelleler uçurulmuş. Hanoi cehenneminden dersini alan Reagan atom bombası kullanmayacak kadar akıllıymış ama bir sürü asker göndermiş. Kalan esirler de öldürülmüş ve bu olaylardan El Kaide adlı terör örgütü doğmuş. Oraya, buraya, her yere bombalar yerleştirmeye başlamışlar.

"Adam iyi konuşuyordu ama Müslüman militanları çözememişti," dedi Harry.

Dağılan Beatles yeniden bir araya gelmiş ve barış konseri vermiş. Kalabalığa karışan bir intihar bombacısı ceketindeki bombayı

(1) Johnson'ın başkan yardımcısı. (ç.n.)

patlatıp seyircilerden üç yüzünü öldürmüş. Paul McCartney kör olmuş. Sonrasında Ortadoğu alevler içinde kalmış. Rusya çökmüş.

Bir grup -muhtemelen ülkeden sürülen Rus fanatikler- El Kaide de dahil olmak üzere çeşitli terörist örgütlere nükleer silah satmışlar.

"1994 geldiğinde tarım alanlarının ve ormanların yerini kapkara araziler almıştı," dedi Harry. "Her şeyin sonunun geldiğini düşünmeye başlamıştık. Ama sonra terörizmin alevi söndü. Biri, iki yıl önce Miami'de valize sakladığı nükleer bombayı patlattı ama sonuç bekledikleri gibi olmadı. Miami plajlarında altmış veya seksen yıl kimse parti yapamayacak ve Meksika Körfezi'nin işi bitti ama radyasyon zehirlenmesinden olsa olsa on bin kişi ölmüştür. O yıllarda artık bu bizim meselemiz değildi. Maine oybirliğiyle Kanada'yla birleşme kararı almış ve Başkan Clinton seve seve bu kararı onaylamıştı."

"Başkan Bill Clinton mı?"

"Tanrı aşkına, elbette hayır! 2004'te adaydı ama kurulda kalp krizinden öldü. Karısı onun yerini aldı. Başkan o."

"İyi bir iş çıkarıyor mu?"

Harry şöyle böyle dercesine elini salladı. "Kötü bir iş çıkarmıyor... ama depremlere söz geçiremez. Sonumuz depremlerden olacak."

Yeniden su şırıltısını andıran ses duyuldu. Nereden geldiğini çözmek istercesine başımı kaldırıp baktım. Harry bakmadı.

"Bu ses de ne?" diye sordum.

"Evlat," dedi. "Kimse bilmiyor. Bilimadamları aralarında tartışıp duruyorlar ama bence rahipler onların bir adım önünde. Tanrı'nın yarattığı her şeyi yok etmeye hazırlandığını söylüyorlar." Viskisinin kalanını içti. Yanaklarına renk gelmişti... ve görebildiğim kadarıyla yüzünde radyasyon yaraları yoktu. "Bence haklılar."

"Anlattıkların akıl alacak şeyler değil," dedim.

Dersini aldın mı dercesine bana baktı. "Bu kadar tarih dersi yeter mi evlat?"

Hem de nasıl yeterdi. Bir ömür yetecek kadarını duymuştum.

4

"Gitmem gerek," dedim ona. "Başının çaresine bakabilecek misin?"

"Bakamayana kadar. Herkes gibi." Bana yakılaştı. "Jake, nereden geldin? Neden seni tanıdığım hissine kapılıyorum?"

"Hepimiz içten içe koruyucu meleklerimizi tanıdığımız için olmasın?"

"Saçmalık."

Gitmek istiyordum. Geneline baktığımda bir sonraki sıfırlamanın ardından hayatım çok daha kolay olacaktı. Ama önce, karşımdaki her üç hayat çizgisinde de büyük acılar çekmiş iyi bir adam olduğundan, yeniden şömineye yaklaştım ve çerçeveli fotoğraflardan birini elime aldım.

"Dikkatli ol," dedi huzursuz olan Harry. "O, ailemin fotoğrafı."

"Biliyorum." Kahverengi lekelerle dolu ellerine siyah beyaz fotoğrafı tutuşturdum. "Fotoğrafı baban mı çekti? Soruyorum; çünkü fotoğrafta olmayan tek kişi o."

Meraklı gözlerle beni süzdükten sonra fotoğrafa döndü. "Hayır," dedi. "Bunu 1958 yazında komşum çekti. Annem ve babam ayrılmıştı." Acaba bahsettiği komşu aile arabasını yıkarken köpeği ıslattığını gördüğüm kadın mıydı? Öyleymiş gibi gelmedi. Bir an ip atlayan kızların sesi gelir gibi oldu kulağıma: *Charlie Chaplin Fransa'ya gitmiş...*

"Babamın içki sorunu vardı. O zamanlar kimse böyle şeylere aldırmazdı, bir sürü adam hiç durmadan içer ama karılarıyla aynı çatı altında yaşamayı sürdürürdü. Ancak benim babam sarhoş olduğunda rezil birine dönüşüyordu."

"Eminim öyleydi," dedim.

Tekrar bana baktı, keskin bakışlar, sonra gülümsedi. Dişlerinin çoğu dökülmüştü ama gülümsemesi hoştu. "Neden bahsettiğini bildiğini hiç bilmiyorum. Kaç yaşındasın Jake?"

"Kırk." Ama o gece daha yaşlı göründüğüme eminim.

"Yani 1971'de doğdun."

Aslında 76'da doğmuştum ama ona bunu söylesem tavşan deliğinden yuvarlanıp giden beş yılı açıklamam gerekirdi. "Yaklaştın," dedim. "O fotoğraf Kossuth Sokağı'ndaki evde çekilmiş." Gerçek bir Derry'li gibi telaffuz etmiştim: Gossut.

Annesinin solunda duran Ellen'ı işaret ettim, telefonda konuştuğum yetişkin versiyonunu -ona Ellen 2.0 diyelim- ve kaçınılmaz olarak Jodie'de tanıdığım yankısını, Ellen Dockerty'yi düşünüyordum.

"Fotoğraftan anlaşılmıyor ama tam bir komedyendi, değil mi? Ufak bir Lucille Ball."

Harry'nin ağzı şaşkınlıktan bir karış açıldı ama hiçbir şey söylemedi.

"Komedi işine girdi mi? Radyoda veya televizyonda mı çalışıyor?"

"Maine Eyaleti CBC kanalında program sunuyor," dedi boğuk bir sesle. "Ama sen nereden..."

"Bu da Troy... ve Arthur, arkadaşları ona Tugga derdi... Ve işte sen, annen sana sarılmış." Gülümsedim. "Mutlu bir aile tablosu." *Keşke öyle kalabilseydiniz. Keşke...*

"Ben... sen..."

"Baban öldürüldü, yanılıyor muyum?"

"Evet." Burnundaki tüp kaymıştı. Rüyada gibi yavaş hareketlerle tüpü düzeltti. "Longview Mezarlığı'nda, ailesinin mezarına çiçek bırakırken biri onu vurmuş. Bu fotoğraf birkaç ay sonra çekildi. Polis Bill Turcotte diye birini tutukladı... ama şahidi sağlamdı. Onu serbest bıraktılar. Katil hiçbir zaman yakalanamadı."

Elimi tuttu. "Bayım... Evlat... Jake... Kulağa delice geleceğini biliyorum ama... babamı sen mi öldürdün?"

"Budalalık etme." Fotoğrafı alıp eski yerine koydum. "Benim 1971'de doğduğumu unuttun mu?"

5

Anacaddeyi geçip yıkık fabrikaya ve önündeki metruk markete döndüm. Gözlerimi yoldan ayırmıyordum, Burunsuz veya Bay Popo'yla karşılaşmamayı umuyordum. Yakınlardaysalar bile yoluma çıkmadılar. Delinin teki olduğumu düşünmüşlerdir. Muhtemelen öyleydim.

Hepimiz deliyiz, der Harikalar Diyarı'ndaki kedi, Alice'e. Sonra ortadan kaybolur. Geriye sadece sırıtışı kalır. Yanlış hatırlamıyorsam sırıtış uzunca bir süre kaybolmamıştı.

Şimdi durumu biraz daha iyi kavrıyordum. Her şeyi çözememiştim, Kart Adam'ın bile her şeyi bildiğinden şüpheliyim (ve görev başında bir süre kaldıktan sonra artık hiçbir şeyi anlamaz hale geliyorlardı) ama sebep-sonuç ilişkisi kafamda netleşmişti. Yine de kararımdan dönemedim.

Zincirin altından geçtiğimde uzaklarda bir yerlerde bir şey patladı. İrkilmedim. Bu dünyada bir sürü patlama olduğunu kavramıştım. İnsanlar umutlarını kaybettiklerinde patlamalar kaçınılmazdır.

Marketin arkasındaki tuvalete girdim. Az kalsın yere attığım cekete takılıp düşecektim. Tekmeleyip onu bir kenara ittirdim. Gideceğim yerde cekete ihtiyacım yoktu. Yavaşça Lee'nin siperini andıran kolilere doğru yürüdüm.

Lanet olası yankılar!

Köşeye ulaşabilmek için kutuları kenara çektim ve yanlarından geçtikten sonra onları yeniden arkama dizdim. Minik adımlarla ilerledim, zifiri karanlıkta merdiveni arayan biri nasıl davranırsa öyle davranarak. Ama bu sefer basamak yoktu. Sadece rahatsız edici çifte görüntü. Vücudumun alt kısmının titreştiğini gördüm ve gözlerimi kapadım.

Bir adım daha. Ve bir adım daha. Artık bacaklarımda güneşin sıcaklığını hissediyordum. İki adım daha attım. Gözkapaklarıma çarpan karanlık kızıla döndü. Bir adım daha attım ve kulaklarımda o "pop" sesini duydum. Hemen ardından dokuma tezgâhlarının tak tak, tak tak sesleri kulaklarıma doldu.

Gözlerimi açtım. Pislik içindeki tuvaletin kokusunun yerini Çevre Koruma Bürosu'nun kurulmasından önceki çağa ait, tam gaz çalışan tekstil fabrikasının iğrenç kokusu aldı. Ayaklarımın altında fayans değil, çatlak beton vardı. Solumdaki metal çöp kutuları kumaş artıklarıyla doluydu. Kurutma kulübesi sağımdaydı. 9 Eylül 1958, saat 11.58'di. Harry Dunning küçük bir çocuktu, Carolyn Poulin herhalde beşinci derse giriyor, belki öğretmenini dinliyor, belki hayal kuruyor veya birkaç ay sonra babasıyla çıkacağı avı düşlüyordu. Henüz Bay Süpürge'yle evlenmemiş olan Sadie Dunhill, Georgia'da yaşıyordu. Lee Harvey Oswald denizcilerle birlikte

Güney Çin Denizi'ndeydi ve John F. Kennedy başkanlık hayalleri kuran Massachusetts senatörüydü.

Geri dönmüştüm.

6

Zincire yürüyüp altından geçtim. Bir süre kımıldamadan durdum. Ne yapacağımı düşündüm. Sonra kurutma kulübesinin diğer tarafına dolaştım. Yeşil Kart Adam oradaydı ama Zack Lang'in kartı artık yeşil değildi. Yeşil ile sarı arası bir renkti. Toprak rengi. Mevsime uymayan paltosu toz içinde kalmıştı ve eskiden şık olan şapkası eskimişti. Yıkılmış bir hali vardı. Son gördüğümden bu yana sakalları uzamıştı... ve aralara ak düşmüştü. Gözleri kan çanağıydı. Henüz içmeye başlamamıştı -içki kokusu almıyordum- ama yakında başlardı. Ne de olsa Yeşil Kapı hareket menzillerinin içinde kalıyordu ve bütün zaman akışlarını kafasında taşımak insanın canını yakar. Birden fazla geçmiş yeterince kötüydü ama buna sayısız gelecek eklendiğinde kim olsa kendini içkiye verirdi. El altında içki varsa.

Ben 2011'de bir saat geçirmiştim. Belki biraz daha fazla; o ne kadar zaman geçirmişti? Bilmiyordum. Bilmek istemiyordum.

"Şükürler olsun," dedi... Aynı geçen seferki gibi. Ama elimi tutmak için uzandığında elimi geri çektim. Tırnakları uzun uzundu, pisti. Elleri titriyordu. Onlar -ve palto ve şapka ve şapkanın kenarına iliştirilen kart- müstakbel bir şarapçının elleriydi.

"Ne yapman gerektiğini biliyorsun," dedi.

"Ne yapmamı istediğini biliyorum."

"İsteğin bu işle bir ilgisi yok. Son kez kapıdan geçip evine dönmelisin. Her şey yolundaysa kendini restoranda bulursun. Yakında restoran kaldırılacak. Ve bu olduğunda bu deliliğe sebep olan balon patlayacak. Bu kadar dayanması bile mucize. Başladığın yerde bitirmek ve çemberi kapamak zorundasın."

Yeniden bana uzandı. Bu sefer geri çekilmekten fazlasını yaptım; dönüp otoparka koştum. Peşimden koştu. Dizim yüzünden az kalsın beni yakalayacaktı. Candlewood Bungalovları'nın bahçesinde görüp aldırmadığım arabanın ikizi olan Plymouth Fury'nin yanından geçtiğim sırada hemen arkamdaydı. Derken cadde ile

Eski Lewiston Yolu'nun köşesine vardım. Asi gençlik sokağın karşısında, Kennebec'in duvarına yaslanmış geleni gideni izliyordu.

Bacağımın bana ihanet etmesinden korkarak rayları geçtim ama takılıp düşen Lang oldu. Bana seslendiğini -çaresiz, yapayalnız bir bağırış- duyduğumda bir an için ona acıdım. Adamın işi çok zordu. Ama acımanın beni yavaşlatmasına izin vermedim. Aşk insana zalimce şeyler yaptırır.

Lewiston Ekspresi geliyordu. Karşıya geçmeye çalıştığımda otobüs şoförü bana bakıp korna çaldı. Aklıma başkanı kurtarmaya giderken bindiğimiz tıka basa dolu otobüs ve başkanın pembeler içindeki eşi geldi. İkisinin arasındaki gül buketi. Sarı değil kırmızı güller.

"Jimla, geri dön!"

Doğruydu. Ben Jimla'ydım, Rosette Templeton'ın kâbusundaki canavardım. Kahverengi Kart Adam'la arayı açarak Kennebec Meyve'nin önünden geçtim. Topallasam da bu yarışı ben kazanacaktım. Ben lise öğretmeni Jake Epping'dim; gelecek vaat eden roman yazarı George Amberson'dum; her adımıyla dünyayı tehlikeye atan Jimla'ydım.

Yine de koşmayı sürdürdüm.

Sadie'yi düşündüm. Uzun ve havalı ve güzel Sadie. Koşmayı sürdürdüm. John Clayton adlı adama takılıp düşecek olan sakar Sadie. Bacaklarından fazlasını yaralayacak olan Sadie. Dünya aşk karşısında çaresizdir - bunu söyleyen Dryden mıydı, yoksa Pope mu?

Nefes nefeseydim. Titus Chevron'a varınca durdum. Neşeli Beyaz Fil'in serseri sahibi sokağın karşısından piposunu içerek beni izliyordu. Kahverengi Kart Adam, Kennebec Meyve'nin arkasındaki sokağa gelince durdu. Demek menzili oraya kadardı.

Kötü durumdaki ellerini bana doğru uzattıktan sonra, dizlerinin üstüne yığıldı ve ellerini göğsünde birleştirdi. "Lütfen yapma! Bedelini biliyorsun!"

Biliyordum, yine de durmadım. St. Joseph Kilisesi'nin diğer tarafındaki telefon kulübesine gittim. Rehbere bakıp telefona bir onluk attım.

Taksi geldiğinde şoför, Lucky Strike içiyordu ve radyoda WJAB kanalı açıktı.

Tarih tekerrürden ibaret değil midir?

SON NOTLAR

30/9/58

Tamarack Konaklama Tesisi, 7 numaraya yerleştim.

Eski bir arkadaşımın bana verdiği devekuşu derisi cüzdandan çıkardığım parayla odanın ücretini ödedim. Para, Red & White Süpermarket'ten alınan et veya Mason'dan alınan gömlek gibi sizinle kalıyor. Eğer her geçiş gerçek bir sıfırlama olsaydı kalmaması gerekirdi ama her geçiş geçmişi sıfırlamıyor ve aldıklarınız sizinle kalıyorlar. Para, Al'ın parası değildi, ajan Hosty'nin verdiği paraydı ve sonuçta dünyayı daha iyi bir yer haline getirmişti.

Ya da belki getirmemişti. Bilmiyorum.

Yarın kasımın ilk günü. Derry'de Cadılar Bayramı'nı sabırsızlıkla bekleyen Dunning çocukları kostümlerini şimdiden hazırlıyor. Kızıl saçlı tatlı küçük kız, Ellen, Prenses Summerfall Winterspring kılığına girmeyi planlıyor. Asla o şansı bulamayacak. Bugün Derry'ye gitsem Frank Dunning'i öldürüp Cadılar Bayramı'nı kurtarabilirim ama yapmayacağım. Durham'a gidip Carolyn Poulin'i de kurtarmayacağım. Asıl soru şu: Jodie'ye gidecek miyim? Kennedy'yi kurtarmam gibi bir şey söz konusu bile olamaz ama gelecek o kadar kırılgan mı ki, iki lise öğretmeninin tanışmasına ve âşık olmasına izin vermesin? Evlenmesine, "I Want to Hold Your Hand" gibi Beatles şarkılarıyla dans etmesine ve hiçbir ilginç yanı olmayan hayatlar sürmelerine izin vermesin?

Bilmiyorum, bilmiyorum.

Belki Sadie benden hoşlanmaz bile. Artık otuz beş ve yirmi sekiz yaşlarında olmayacağız, bu sefer kırk iki kırk üç yaşlarında olacağım. Daha da yaşlı görünüyorum. Ama aşka inandığımı biliyorsunuz; aşk kendine özgü bir sihirdir. Kaderimizin yıldızlarda

yazdığına inanmıyorum ama kan kanı çeker ve zihin zihni çeker ve kalp kalbi çeker.

Dans eden Sadie, yanakları kızarmış, kahkahalar atıyor.

Dudağını yeniden yalamamı söyleyen Sadie.

Pasta ister misin, diye soran Sadie.

Bir erkek ve bir kadın. Fazla şey mi istiyorum?

Bilmiyorum, bilmiyorum.

Artık kimsenin koruyucu melekliğine soyunmadığıma göre burada neler yaptığımı sorabilirsiniz. Yazıyorum. Bir dolmakalemim var -Mike ve Bobbi Jill'in verdikleri kalem, onları hatırlarsınız- ve markete yürüyüp kartuş alıyorum. Mürekkep siyah, ruh halime uyuyor. Ayrıca iki düzine kalın defter aldım ve sonuncusu hariç hepsi doldu. Marketin yakınlarında bir Western Auto var, oradan kürek ve kasa aldım, şifreli olanlardan. İkisinin toplamı 17 dolar 19 sent tuttu. Bu nesneleri satın almam dünyayı karanlık ve pis bir yere dönüştürmeye yeter mi? Ya satışları değişen tezgâhtara ne olacak? Bu küçük alışverişi, onun hayatını etkileyecek mi?

Bu soruların cevabını bilmiyorum ama şunu biliyorum: Bir keresinde liseli bir Amerikan futbolcusuna oyuncu olarak parlama şansı tanımıştım ve kız arkadaşı yaralanmıştı. O olayın sorumlusunun ben olmadığımı söyleyebilirsiniz ama hepimiz bunun doğru olmadığını biliyoruz. Her eylemimde kelebek kanatlarını açıp çırpmaya hazırlanıyor.

Üç hafta boyunca tek bir gün bile atlamadan her gün yazdım. Bazı günler on iki saat. Bazı günler on dört. Kalemim hiç durmadan çalışıyordu. Elim ağrımaya başladı. Acıyı sineye çekip yazmaya devam ettim. Bazı geceler, yayalara indirim olduğunda Lisbon Arabalı Sineması'na gidiyordum. Otuz sent. Büfenin önündeki katlanır sandalyelerden birine oturuyordum. *Uzun Sıcak Yaz*'ı, *Kwai Köprüsü*'nü ve *Güney Pasifik* filmini tekrar izledim. *Sinek* ve *Blob* adlı korku filmlerini içeren "KORKU MACERASI-İKİ FİLM BİRDEN" gecesine katıldım. Sürekli neleri değiştirdiğimi düşünüyor, bir böceği ezdiğimde bile on yıl sonra nelerin farklı olacağını düşünmekten kendimi alamıyordum. Ya da yirmi. Ya da kırk.

Bilmiyorum, bilmiyorum.

Ama bildiğim bir şey var: Kaplumbağanın kabuğu neden sertse, geçmiş de o sebepten inatçı: Çünkü kabuğun altındaki kanlı canlı yaratık kırılgan ve çok savunmasız.

Ve bir şey daha: Gündelik hayatın bize sunduğu seçenekler eşliğinde dans ediyoruz. Bu seçenekler, gitarın telleri gibi. Onlara dokunduğunuzda hoş bir ses elde ediyorsunuz. Uyumlu bir ses. Ama bu gitara bir tel daha eklediğinizi düşünün. On tel, yüz tel, bin tel, bir milyon daha. Çünkü eklediğiniz teller, bölünerek çoğalıyorlar! Harry gökyüzünden gelen sesin ne olduğunu bilmiyordu ama ben biliyorum: Aşırı sayıdaki telden yükselen aşırı sayıdaki notanın sesiydi o.

Yeterince güçlü, tiz bir do sesiyle bardakları bile kırabilirsiniz. Hoparlörlerden yüksek sesle doğru notaları verirseniz vitrinleri indirebilirsiniz. Bu yüzden zamana yeterince tel eklerseniz gerçeği çatlatabileceğiniz fikri, bana garip gelmiyor.

Ama her geçiş *neredeyse* bir sıfırlanma. Geriye iz kaldığına eminim. Kahverengi Kart Adam öyle dedi ve ona inanıyorum. Ama büyük değişiklikler yapmazsak... Jodie'ye gidip Sadie'yle yeniden ilk kez tanışmaktan başka bir şey yapmazsam... Âşık olsak bile...

Bunun gerçekleşmesini istiyorum ve bence gerçekleşecek. Kan kanı çeker, kalp kalbi. Çocuk yapmak isteyecektir. Doğrusunu söylemek gerekirse ben de istiyorum. Kendime bir çocuğun fazla bir şeyi değiştirmeyeceğini söylüyorum. Ya da iki çocuğun. Üç. (Ne de olsa büyük aileler çağında yaşıyoruz.) Sakin hayatlar süreceğiz. Suyu dalgalandırmayacağız.

Sorun şu ki, her çocuk başlı başına bir dalga.

Aldığımız her nefes bir dalga.

Son bir kez geri dönmelisin, demişti Kahverengi Kart Adam. Çemberi *tamamlamalısın. Ne istediğinin bir önemi yok.*

Âşık olduğum kadın uğruna dünyayı ve hatta gerçekliğin kendisini riske atmayı düşünebilir miydim? Bunun yanında Lee'nin deliliği bile normal kalıyor.

Şapkasının kenarına kart takmış adam, kurutma kulübesinin yanında beni bekliyor. Orada olduğunu hissediyorum. Belki düşünce dalgaları yollamıyordur ama bana öyle geliyor. *Geri dön. Jimla olmak zorunda değilsin. Yeniden Jake olman için, iyi*

adamlardan olmak için, koruyucu melek olmak için geç değil. Başkanı kurtarmayı boş ver; dünyayı kurtar. Zaman varken bunu yap.

Evet. Yapacağım.

Muhtemelen yapacağım. Yarın.

Yarın çok geç sayılmaz, değil mi?

1/10/58

Hâlâ Tamarack'tayım. Hâlâ bekliyorum. Clayton'la ilgili şüphelerim katlanılması en zor olan. Son kartuşlarımı da bitirirken aklımdaki tek şey Clayton'dı ve şimdi de onu düşünüyorum. Sadie'nin ondan kurtulacağını, güvende olacağını bilsem her şeye boş verebilirim. Kendimi denklemden çıkarsam bile John Clayton, Sadie'nin Bee Tree Yolu'ndaki evine gidecek mi? Belki ona son adımı attıran bizi birlikte görmesiydi ama belki de bizden haberi olmadığı halde Sadie'nin peşinden Teksas'a kadar gelmişti ve bunu yapmışsa bu sefer Sadie'nin yanağını değil, boğazını kesebilir. Deke ve ben onu durdurmak için orada olmayacağız.

Ama herhalde bizden haberi vardı. Sadie, Savannah'taki bir arkadaşına yazdığı mektupta bizden bahsetmiştir, arkadaşı bir arkadaşına anlatmış ve Sadie'nin biriyle, hem de süpürgenin gereklerini bilmeyen biriyle olduğu haberi kasabaya yayılmıştır. Haber, sonunda eski kocasına kadar gitmiştir. Eğer ortalıkta olmadığım için bunların hiçbiri yaşanmazsa, belki Sadie güvende olurdu.

Yukarı tükürsen bıyık, aşağı tükürsen sakal.

Bilmiyorum, bilmiyorum.

Sonbahar kendini hissettirmeye başladı.

6/10/58

Dün sinemaya gittim. Son haftaları. Pazartesi günü "KAPALI" tabelasını asacaklar. "59'DA YENİLENMİŞ OLARAK GERİ DÖNECEĞİZ" gibi bir şeyler yazacak altında. Son seanslarda iki kısa film, bir Bugs Bunny çizgi filmi ve iki korku filmi gösterildi. *Ölüm* ve *Dalgacı*. Her zamanki katlanır sandalyemi alıp çocuk parkının yanına geçtikten sonra, görmeyen gözlerle *Ölüm*'ü izledim. Üşüyordum. Palto alacak param vardı ama bir şey almaya korkuyordum. Sürekli alışverişimin olası etkilerini düşünüyordum.

Ama ilk film sona erdiğinde büfeye gittim. Canım kahve çekmişti (***kahve içmem neyi değiştirir*** ile ***belli mi olur*** arası bir yerlerdeydim). Geri döndüğümde geçen ay tıka basa dolu olan çocuk parkında tek bir çocuk oynuyordu. Kot ceket ve kırmızı pantolon giymiş küçük bir kızdı. İp atlıyordu. Rosette Templeton'a benziyordu.

"Yola gittim çamurluydu," diye tekerleme söylüyordu. "Elimi tencereye daldırdım, hamurluydu; bir iki üç, yuvarlandı tekerlek. Gerçek aşkım havalanan bir ***kelebek***!"

Daha fazla duramadım. Tir tir titriyordum.

Belki şairler aşk uğruna dünyayı bir kalemde silebilir ama benim gibi sıradan insanlar yapamaz. Yarın, tavşan deliği hâlâ yerindeyse, geri dönüyorum. Ama dönmeden...

Dürüst olmam gerekirse, büfeden aldığım tek şey kahve değildi.

7/10/58

Western Auto'dan aldığım kasa yatağımda. Açık. Kürek dolapta duruyor (hizmetçi onu görünce ne düşündü bilmiyorum). Son kartuşumdaki mürekkep de bitmek üzere ama önemli değil; bir iki sayfa sonra hikâyem sona erecek. Bunları kasaya kaldırıp bir keresinde cep telefonumu attığım gölün yakınlarına gömeceğim. Toprağın derinliklerine. Belki bir gün biri onu bulacak. Belki o kişi sen olacaksın. Bir gelecek varsa ve sen varsan. Bunu da yakında öğreneceğim.

Kendime (umutla, korkarak) Tamarack'taki üç haftamın dünyayı etkilemiş olamayacağını söylüyorum. Al, geçmişte dört yıl geçirdi ve döndüğünde şimdiki zaman sapasağlamdı... Gerçi Dünya Ticaret Merkezi katliamıyla veya büyük Japon depremiyle onun seyahatlerinin bir ilişkisi olup olmadığını merak ettiğimi itiraf etmeliyim. Kendime arada bir bağ yok desem de... merak etmekten kendimi alamıyorum.

Size ayrıca artık 2011'i bugün olarak görmediğimi söylemeliyim. Philip Nolan[1] ülkesi olmayan adamdı. Ben zamanı olmayan adamım. Hep öyle olacağım. 2011'i bıraktığım yerde bulsam bile kendimi yabancı toprakları ziyaret ediyormuş gibi hissedeceğim.

(1) Hale'in "Ülkesi Olmayan Adam" hikâyesinin kahramanı. (ç.n.)

Yanımdaki masada araba fotoğrafının olduğu kartpostal duruyor. Lisbon Arabalı Sineması'nın büfesinde sadece bu kartpostaldan vardı. Notumu ve adresi yazdım: Bay Deacon Simmons, Jodie Lisesi, Jodie, Teksas. Karta az kalsın Denholm Lisesi yazacaktım, sonra aklıma bölgedeki küçük liselerin birleştirilip Jodie Lisesi'nin Denholm Lisesi'ne dönüştürülmesine daha bir iki yıl olduğu geldi.

Şöyle yazdım: *Sevgili Deke, yeni kütüphanecin geldiğinde ona göz kulak ol. Koruyucu bir meleğe ihtiyacı olacak, özellikle 1953 yılının nisan ayında. Lütfen bana inan.*

Hayır Jake, diye fısıldıyor Kahverengi Kart Adam. *John Clayton normalde onu öldürecekken öldüremezse akış değişir... Neler olabileceğini kendi gözlerinle gördün, ne kadar iyi niyetli olursan ol bu değişiklikler asla iyi yönde olmuyor.*

"Ama Sadie'den bahsediyoruz!" diyorum ona içimden ve hiçbir zaman kolay ağlayan insanlardan olmamışsam da gözlerimden yaşlar akmaya başlıyor. İçim acıyor, içim yanıyor. *Sadie'den bahsediyoruz ve ben ona âşığım! Birinin onu öldürmesine nasıl göz yumabilirim?*

Cevap geçmişin kendisi kadar katı: *Bırak bu işleri, geri dön, çemberi tamamla.*

Böylece kartpostalı küçük parçalara ayırıyorum, parçaları kül tablasına koyup yakıyorum. Dünyaya ne yaptığımı haber verecek bir yangın alarmı yok. Sadece hıçkırıklarım. Sanki onu kendi ellerimle öldürdüm. Yakında içine notlarımı koyduğum kasayı gömeceğim ve Lisbon Falls'a döndüğümde Kahverengi Kart Adam hiç şüphesiz beni gördüğüne sevinecek. Taksi çağırmayacağım; yıldızların ışığında bütün yolu yürümeyi planlıyorum. Sanırım vedalaşma zamanı. Kalp dediğin aslında kırılmıyor. Keşke kırılsa.

Ama şimdilik gidip gidebileceğim tek yer yatağım. Islak yüzümü yastığa koyup bir türlü tam olarak inanamadığım Tanrı'ya, Sadie'mi koruması için dua edeceğim ki, Sadie yaşayabilsin. Âşık olabilsin. Dans edebilsin.

Elveda Sadie.

Sen beni hiç tanımadın ama ben seni hep sevdim aşkım.

YÜZYILIN KAHRAMANI (2012)

1

Herhalde artık meşhur Şişkoburger'in doğduğu yer olan restoran gitmiş, yerini L.L. Bean Express almıştır ama emin değilim; hiçbir zaman internetten kontrol etmeye zahmet etmediğim bir şey daha. Tek bildiğim ben maceralarımdan döndüğümde restoranın ve dünyanın yerli yerinde olduğu.

Her şey yolunda. En azından şimdilik.

Bean Express, Al'ın restoranının yerini aldı mı bilmiyorum; çünkü o gün Lisbon Falls'taki son günümdü. Sabattus'taki evime döndüm, biraz uyudum, bavullarımı toplayıp kedimi de alarak basıp güneye doğru yola çıktım. Benzin almak için Massachusetts'teki Westborough kasabasında durduğumda, hayattan hiçbir beklentisi olmayan bir adama uygun bir yere benzediğine karar verdim.

İlk gece Westborough Hampton Moteli'nde kaldım. İnternet vardı. Bilgisayarı açıp -kalbim o kadar hızlı çarpıyordu ki bir an gözlerim kararda- Dallas *Morning News* gazetesinin internet sitesini açtım. Kredi kartı numaramı girdikten sonra (ellerim o kadar titriyordu ki ancak birkaç denemede başarabildim) arşive ulaştım. Kimliği bilinmeyen bir nişancının Edwin Walker'a ateş edişiyle ilgili haber 11 Nisan 1963 sayısındaydı. Ama 12 Nisan'da Sadie'yle ilgili bir haber yoktu. Sonraki hafta veya ondan sonraki hafta da. Gazeteleri taramayı sürdürdüm.

Aradığım hikâye 30 Nisan sayısındaydı.

2

AKIL HASTASI ESKİ KARISINI YARALAYIP İNTİHAR ETTİ

Ernie Calbert'ın haberi

(Jodie) - Deke lakaplı 77 yaşındaki Deacon Simmons ve Denholm Lisesi Müdiresi Ellen Dockerty, pazar gecesi Sadie

Dunhill'in ağır yaralanmasına engel olamadılar ama yirmi sekiz yaşındaki kütüphaneci için olaylar çok daha kötü gelişebilirdi.

Jodie şerifi Douglas Reems'in ifadesi şöyle: "Deke ve Ellie o an gelmeselerdi Bayan Dunhill ölmüş olurdu."

İki eğitim görevlisi, ellerinde tonbalıklı makarna tenceresi ve ekmek tatlısıyla kütüphaneciyi ziyarete geldiklerinde saldırıya uğradığını görmüşler. Deke Simmons kahramanca müdahaleleriyle ilgili olarak gazetecilere ifade vermekten kaçındıysa da, "Keşke oraya daha erken gitseydik," demeyi ihmal etmedi.

Şerif Reems'e göre, Bayan Dockerty tencereyi fırlatıp adamın dikkatini dağıttığında, Simmons kendisinden çok daha genç olan Savannah'lı John Clayton'ı etkisiz hale getirmeyi başarmış. Simmons, silahı adamın elinden almış almasına ama pes etmeyen Clayton, eski eşinin yüzünü yaralamakta kullandığı bıçağı çekip kendi boğazını kesmiş. Simmons ve Bayan Dockerty kanamayı durdurmaya çalışmış ama başaramamışlar. Clayton olay yerinde ölmüş.

Bayan Dockerty'nin ifadesine göre, Clayton'ın aylardır eski eşini takip ettiğinden şüphe ediliyormuş. Denholm Lisesi çalışanları, Bayan Dunhill'in eski eşinin tehlikeli olabileceği konusunda bilgilendirilmiş ve Bayan Dunhill herkese Clayton'ın fotoğraflarını dağıtmış. Ama müdirenin ifadesine göre adam kılık değiştirdiği için kasabaya gelişi zamanında fark edilememiş.

Bayan Dunhill ambulansla Parkland Hastanesi'ne nakledildi. Hayati tehlikeyi atlattığı söyleniyor.

3

Sulugöz olmayan bir erkek, işte o benim, ama belli ki o anı bekliyormuşum. O gece hiç durmadan ağladım ve sonunda gözüme uyku girdiğinde, uzun zamandır ilk kez derin ve huzurlu bir uyku çektim.

Sağdı. Sağ kalmıştı.

Yaralanmıştı ve hiç şüphesiz ölene dek yara izini yüzünde taşıyacaktı ama sağ kurtulmuştu.

Sağ, sağ, sağ.

4

Dünya hâlâ yerindeydi ve yankılar devam ediyordu... veya ben her şeyin yankılandığını düşünüyordum. O yankıları yaratan kendimiz olduğumuzda buna alışkanlık diyoruz. Vekil öğretmen olarak Westborough Lisesi'nde işe girdim, ardından tamzamanlı öğretmen oldum. Okul müdürünün Borman adında bir futbol delisi olması veya başka bir hayatta tanıdığım koça benzemesi beni hiç şaşırtmadı. Bir süre Lisbon Falls'taki arkadaşlarımla teması koparmadım ama sonra hepsi kaybolup gitti. *C'est la vie.*[1]

Dallas *Morning News* gazetesinin arşivini bir sonraki gözden geçirişimde, 1963 yılının 29 Mayıs'ında, kısa bir habere rastladım: JODIE KÜTÜPHANECİSİ HASTANEDEN TABURCU EDİLDİ. Özet geçmişlerdi ve işe yarar bir bilgi içermiyordu. Ne durumundan ne gelecek planlarından bahsedilmişti. Fotoğraf yoktu. İndirimli mobilya ve seyyar satıcılık fırsatları ilanlarının arasına gömdükleri ufak haberlere hiçbir zaman fotoğraf koymazlar. Hayatın basmakalıp gerçeklerinden biri daha...

Günümüze dönüşümden sonraki yıl bazı internet sitelerinden ve arama motorlarına bazı başlıkları yazmaktan özellikle uzak durdum. Elim gitmedi mi? Gitti elbette. Ama internet iki ucu keskin bir bıçak. Keyfinizi kaçırmayacak (âşık olduğunuz kadının eski kocasının saldırısından sağ kurtulduğunu öğrenmek gibi) her bilgiye karşılık canınızı yakacak iki bilgiye rastlıyorsunuz. Biri hakkında bilgi edinmeye çalıştığınızda, onun trafik kazasında veya akciğer kanserinden öldüğünü de öğrenebilirsiniz, veya belki intihar etmiştir, bizim hikâyemizin kahramanı da niçin uyku ilaçlarını içkiyle karıştırmış olmasın?

(1) Hayat işte...

Yapayalnız bir Sadie. Tokatlayarak onu uyandıracak ve başını soğuk duşun altına sokacak kimsesi yok. Öyle ölmüşse bunu bilmek istemiyordum.

İnterneti derslerime hazırlanmak, hangi filmlerin oynadığına bakmak ve popüler videoları izlemek için kullandım. Sadie hakkındaki haberlere bakmadım. Herhalde Jodie'nin bir gazetesi olsa dayanamayıp kontrol ederdim ama geçmişte de, internetin yavaş yavaş yazılı basını öldürdüğü günümüzde de bir kasaba gazetesi yoktu. Ayrıca eski bir laf vardır: *Baştan çıkmak istemiyorsan, anahtar deliğinden bakmayacaksın.* Tarihte, internetten büyük anahtar deliği var mı?

Clayton'ın saldırısından sağ kurtulmuştu. Sadie hakkında daha fazlasını öğrenmeye çalışmamak en doğrusu, dedim kendime.

5

Az kalsın bunu yapmayı başaracaktım. Derken lisedeki İngilizce sınıfıma yeni bir öğrenci katıldı. 2012 yılının nisan ayıydı; hatta 10 Nisan bile olabilir, Edwin Walker'a düzenlenen suikast girişiminin 49'uncu yıldönümü. Adı Erin Tolliver'dı ve ailesi Teksas'taki Killeen kasabasından Westborough'a taşınmıştı.

İyi tanıdığım bir kasaba. Bilmiş bilmiş sırıtan eczacıdan prezervatifleri aldığım yer. Yasalara aykırı bir şey yapma evlat, demişti bana bir keresinde. Sadie'yle birlikte Candlewood Bungalovları'nda harika geceler geçirdiğimiz Killeen.

Haftalık gazetesinin adı *Gazette* olan Kileen.

Dersime girdiğinin ikinci haftasında -yeni öğrencim şimdiden pek çok arkadaş edinmiş ve pek çok oğlanı büyülemişti- Erin'e *Gazette*'nin hâlâ çıkıp çıkmadığını sordum. Yüzünde bir gülümseme belirdi. "Killeen'e gitmiş miydiniz Bay Epping?"

"Uzun zaman önceydi," dedim - yalan dedektörünün iğnesinin hafifçe kaymasına neden olacak bir ifade biçimi.

"Hâlâ çıkıyor. Annem onun balıkları paketlemekten başka bir işe yaramadığını söylüyor."

"Hâlâ Jodie'den Haberler köşesi var mı?"

"Dallas'ın güneyindeki bütün kasabaların birer köşesi var," dedi Erin kıkırdayarak. "İnternete girerseniz görürsünüz Bay Epping. Hepsi internette."

Çok haklıydı ve ancak bir hafta dayanabildim. Bazen insan merakına engel olamıyor.

6

Amacım basitti. Arşive girip (*Gazette*'nin bir arşivi olduğunu varsayıyordum) arama kutucuğuna Sadie'nin adını yazacaktım. Mantığım bunu yapmamam gerektiğini söylüyordu ama Erin Tolliver istemeden de olsa külleri alevlendirmişti bir kere ve kontrol etmeden içimin rahat etmeyeceğini biliyordum. Sonuçta arşive bakmama gerek kalmadı. Aradığım haberi Jodie'den Haberler köşesinde değil, gazetenin son sayısının baş sayfasında buldum.

"JODIE, TEMMUZDAKİ KASABANIN YÜZÜNCÜ YILI KUTLAMALARI İÇİN 'YÜZYILIN VATANDAŞINI' SEÇTİ" yazıyordu başlıkta. Altındaki fotoğraftaysa... Artık seksen yaşındaydı ama bazı yüzleri asla unutmazsınız. Fotoğrafçı yüzünün sol tarafını gizlemesi için başını çevirmesini önermiş olabilir ama Sadie dümdüz kameraya bakıyordu. Neden bakmasın! Yıllar önce mezarı boylayan bir adamın açtığı eski bir yaraydı o. Bence yüzüne karakter katıyordu ama objektif olduğum söylenemez. Âşık bir göze, çiçekbozuğu bile güzel görünür.

Temmuzun sonlarına doğru, okul kapandığında valizimi toplayıp bir kere daha Teksas'ın yolunu tuttum.

7

Teksas'taki Jodie kasabasında günbatımı. Mevsimlerden yaz. Kasaba 1963'te olduğundan biraz daha büyük ama fazla değil. Sadie Dunhill'in bir zamanlar yaşadığı Bee Tree Yolu tarafına kutu fabrikası kurulmuş. Berber kapanmış ve bir zamanlar Sunliner'ı-

ma benzin aldığım benzin istasyonunun yerinde 7. Eleven var. Al Stevens'ın restoranıysa Subway olmuş.

Jodie'nin yüzüncü yılını onurlandıran konuşmalar çoktan bitti. Tarih Toplum Vakfı'nın ve kasaba meclisinin yüzyılın vatandaşı olarak seçtiği kadının yaptığı konuşma kısa ama hoştu. Sadie'nin bir dönem belediye başkanlığı yaptığını ve beş dönem eyalet meclisine seçildiğini öğrendim. Üstelik hepsi bu kadar da değildi. Hayırseverliğinden, lisedeki eğitimin iyileştirilmesi için harcadığı sonsuz çabalardan ve Katrina Kasırgası sonrasında New Orleans'taki yardım projelerinde çalışmak için bir yıl izin aldığından bahsedildi. Teksas Eyalet Kütüphanesi'nin kör öğrencilere yönelik çalışmalar yapmasını, hastanelerin gazilere yönelik hizmetlerini geliştirmesini ve akıl hastalarına yapılan yardımların artırılmasını sağlamış. Seksen yaşında olmasına karşın hâlâ insanların hayatlarını iyileştirmek için mücadele ediyormuş. 1996'da ona Kongre'ye aday olması teklif edilmiş ama sıradan bir vatandaş olarak yeterince sorumluluğu olduğunu söyleyip bu teklifi reddetmiş.

Tekrar evlenmemiş. Jodie'den hiç ayrılmamış. Kemik erimesine rağmen hâlâ uzun. Hâlâ çok güzel, neredeyse beline gelen upuzun beyaz saçları var.

Artık nutuklar sona erdi ve anacadde kapatıldı. Sokağın iki ucundaki flamalarda şöyle yazıyor:

SOKAKTA DANS!
19.00'DAN GECE YARISINA!
HEPİNİZ DAVETLİSİNİZ!

Sadie'nin etrafını iyi dileklerini sunmak isteyen insanlar sarmış, bazıları tanıdık geliyor. Bir zamanlar Western Auto, şimdiyse Wallgreens olan dükkânın önüne kurulan DJ kabinine yürüyorum. CD'leri elden geçiren kişi, altmışlarında, saçları seyrelmiş bir adam. Ama o gözlüğü nerede görsem tanırım.

"Merhaba Donald," diyorum. "Bakıyorum hâlâ müzik yapıyorsun."

Donald Bellingham başını kaldırıp gülümsüyor. "Kambersiz düğün olur mu? Sizi tanıyor muyum?"

"Hayır," diyorum. "Annem sizi tanırdı. 60'larda DJ'lik yaptığınız danslardan birine katılmış. Gizlice babanızın albümlerini getirdiğinizi söylerdi."

Sırıtıyor. "Evet, yakalandığımda canıma okumuştu. Anneniz kimdi?"

"Andrea Robertson," diyorum rasgele bir isim seçerek. Andrea, Amerikan edebiyatı dersimdeki en parlak öğrencinin adı.

"Elbette, onu hatırlıyorum." Gülümsemesi hatırlamadığını söylüyor.

"Yanınızda eski plaklardan getirdiniz mi?"

"Elbette hayır. Onlar tarih oldu. Ama CD'de ne ararsanız var. Şarkı mı isteyeceksiniz?"

"Aslında evet. Özel bir parça."

Gülüyor. "Hepsi öyle değil midir?"

Ona neyi istediğimi söylüyorum ve dinleyicisini memnun etmeye her zamanki kadar hevesli olan Donald onu çalmayı kabul ediyor. Sokağın diğer ucuna, görmeye geldiğim kadına doğru yürüyorum. Belediye başkanı bir bardak içkiyi Sadie'ye uzatıyor. Donald arkamdan sesleniyor. "Adınızı söylemediniz."

"Amberson," diyorum ona. "George Amberson."

"20.15'te mi istiyorsunuz?"

"Saniyesi saniyesine. İşin anahtarı zaman Donald. Dua edelim de bizimle işbirliği yapsın."

Beş dakika sonra, Donald Bellingham, Jodie'yi "At the Hop" parçasıyla vuruyor ve dansçılar Teksas günbatımı eşliğinde sokağı dolduruyor.

8

Sekizi on geçe Donald yumuşak bir Alan Jackson şarkısına geçiyor, yetişkinlerin de eşlik edebilecekleri bir parça. Konuşmalar bittiğinden beri Sadie ilk kez yalnız kaldı. Yanına gidiyorum. Kalbim o kadar hızlı çarpıyor ki, bütün vücudum titriyor.

"Bayan Dunhill?"

Bana dönüyor, gülümsüyor ve başını hafifçe yukarı çeviriyor. Uzun olabilir ama ben daha uzunum. Hep öyleydim. "Buyrun?"

"Benim adım George Amberson. Yaptığınız işleri ne kadar takdir ettiğimi söylemek istemiştim."

Gülümsemesinin yerini şaşkınlık alıyor. "Teşekkürler beyefendi. Sizi çıkaramadım ama adınız tanıdık geldi. Jodie'den misiniz?

Artık zamanda yolculuk edemesem de ve kimsenin aklından geçenleri okuyamasam da ne düşündüğünü biliyorum. *Bu ismi rüyalarımda duyuyorum.*

"Hem öyleyim hem değilim." O herhangi bir soru soramadan devam ediyorum: "Neyin sizi yardım çalışmalarına yönlendirdiğini sorabilir miyim?"

Gülümsemesi kaybolacak gibi oluyor. "Bilmek istiyorsunuz, çünkü..."

"Suikast yüzünden miydi? Kennedy suikastı?"

"Ben... sanırım öyleydi. Bir bakıma. Olaylar farklı gelişmiş olsaydı da dünya meseleleriyle ilgilenmeye başlayacağımı düşünmek isterim ama sanırım her şey orada başladı. Teksas'ın bu bölgesinden..." Elini istemeden yanağına götürüyor, sonra yeniden indiriyor. "... Böyle bir yarayla ayrıldım. Bay Amberson, sizi nereden tanıyorum? Tam çıkaramıyorum ama sizi bir yerlerden tanıdığıma eminim."

"Bir soru daha sorabilir miyim?"

Artan bir kafa karışıklığıyla bakıyor bana. Saatimi kontrol ediyorum. 20.14. Neredeyse zaman geldi. Eğer Donald unutmazsa... Ama unutacağını sanmıyorum. 50'lerin şarkılarından alıntı yapacak olursak, "Bazı şeyler insanın kaderine yazılmıştır."

"1961 yılındaki Sadie Hawkins dansı. Koç Borman'ın annesi kalçasını kırdığında dansa kiminle gittiniz? Hatırlıyor musunuz?"

Şaşkınlıktan ağzı açık kalıyor, ardından yavaşça kapıyor ağzını. Belediye başkanı ve eşi bize doğru geliyor ama derin bir sohbete daldığımızı görünce yön değiştiriyorlar. Kendi küçük dünyamızdayız; sadece Jake ve Sadie. Bir zamanlar nasılsa öyle.

"Don Haggarty'yle," diyor. "Köyün delisiyle eşleşmek gibiydi. Bay Amberson..."

O lafını tamamlayamadan hoparlörden Donald Bellingham'ın sesi duyuluyor. Tam zamanında: "Jodie'liler, işte size geçmişten bir parça. Kalplerimizde taht kurmuş bir klasik. İstek üzerine!"

Derken müzik başlıyor, uzun yıllar önce dağılıp gitmiş bir grubun çaldığı yumuşak melodi:

Ba-da-da... Ba-da-da-di-dam...

"Aman Tanrım, In the Mood," diyor Sadie. "Eskiden bu parçayla Lindy yapardım."

Elimi uzatıyorum. "Hadi. Nasıl dans edilirmiş gösterelim."

Bir kahkaha atıp başını iki yana sallıyor. "Benim swing yapma günlerim korkarım ki çok gerilerde kaldı Bay Amberson."

"Ama vals yapamayacak kadar yaşlı değilsiniz. Donald'ın eski zamanlarda dediği gibi, 'Hadi, ayağa fırlayın!' Bana George de lütfen."

Sokak dans eden çiftlerle dolu. Birkaçı Lindy-hop hareketlerini bile deniyor ama hiçbiri bir zamanlar Sadie'yle yaptığımız dansın yanına bile yaklaşamaz.

Rüyadaymışçasına elimi tutuyor. Aslında onun için bu bir rüya, benim için de. Bütün tatlı rüyalar gibi çok kısa sürecek... Ama onları tatlı yapan zaten kısalıkları değil midir? Evet, bence öyle. Kıymetlidirler; çünkü zamanı geri alamayacağınızı bilirsiniz.

Sokağın üstüne süs ışıkları yerleştirilmiş. Sarı, kırmızı ve yeşil. Sadie birinin sandalyesine takılıp düşer gibi oluyor ama bu ana hazır olduğumdan onu kolayca yakalıyorum.

"Özür dilerim, çok hantalım," diyor.

"Hep öyleydin Sadie. Bence en tatlı özelliklerinden biri."

Ağzını açıp soru soramadan kolumu beline doluyorum. Bana bakmayı sürdürerek o da elini belime koyuyor. Gözleri parlıyor sokağı aydınlatan ampullerin ışığında. Ellerimiz bütünleşiyor, parmaklarımız her zamanki gibi birbirlerine geçiyor. O an yılların ağırlığı beni sıkan dar bir paltoyu çıkarmışım gibi uçup gidiyor.

"Umarım John Clayton'ın kahrolası süpürgesini kaldırıp atan en az bir harika erkekle tanışmıştır," diye diliyorum içimden.

Alçak sesle konuştuğu için kelimeleri müziğe karışıyor, yine de onu duyuyorum – hep duydum. "Kimsin sen George?"

"Başka bir hayattan tanıdığın biri tatlım."

Sonra müzik bizi sarıyor, müzik yılları bir kalemde siliyor ve biz dans ediyoruz.

2 Ocak 2009 · 18 Aralık 2010
Sarasota, Florida
Lovell, Maine

SON SÖZ

Kennedy'nin Dallas'ta öldürülüşünün üzerinden neredeyse yarım yüzyıl geçti ama iki soru hâlâ geçerliliğini koruyor: Onu gerçekten Lee Oswald mı vurdu ve öyleyse, yalnız mı hareket etmişti?

22/11/63'te yazdığım hiçbir şey bu sorulara açıklık kazandırmayacak; çünkü zaman yolculuğu ilginç bir kurgu oyunundan ibarettir. Ama siz de benim gibi bu soruların neden hâlâ cevaplanamamış olduğunu merak ediyorsanız size bunun sebebinin Karen Carlin olduğunu söyleyebilirim. O sadece tarihe düşülen bir dipnot değil, dipnotun da dipnotudur. Ama yine de...

Jack Ruby, Dallas'taki Carousel Club adlı striptiz kulübünün sahibiydi. Sahne adı Küçük Lynn olan Carlin ise o kulüpte dansçıydı. Suikasttan sonraki gece Ruby, aralık ayının kirasını çıkaramamış olan Carlin'den bir telefon aldı, kadının yirmi beş dolara ihtiyacı vardı ve sokağa düşmemek için borç istiyordu. Acaba adam ona yardım edebilir miydi?

Aklında başka şeyler olan Jack Ruby kadını tersledi. Taptığı başkanın onun şehrinde öldürülmesi adamı kızdırmıştı; arkadaşlarına ve akrabalarına da defalarca Bayan Kennedy ve çocukları için ne kadar üzüldüğünü söylemiştir. Jackie'nin, Oswald'ın mahkemesi için Dallas'a dönmek zorunda kalacağı düşüncesi bile Ruby'yi hasta ediyordu. Kennedy'nin dulu ulusun eğlence konusu olacak, diyordu. Onun acısını bulvar gazetelerinin satışlarını artırmak için kullanacaklardı.

Elbette eğer Lee Oswald cehennemin dibini boylamazsa.

Dallas polisindeki hemen herkes Jack'i tanırdı. O ve eşi -köpeği Shebea'ya öyle hitap ederdi- sık sık Dallas Polis Merkezi'ni ziyaret ederlerdi. Polislere, kulübü için bedava giriş kartları dağıtır ve geldiklerinde onlara içki ısmarlardı. Bu yüzden 23 Kasım

Cumartesi günü karakola gittiğinde kimse ona dikkat etmedi. Oswald, basın mensuplarının önünden geçirilirken, moraran gözünü sergileyip masum olduğunu haykırırken Ruby oradaydı. Silahlıydı (evet, bir 38'lik daha, Colt Cobra) ve Oswald'ı vurmayı planlıyordu ama içerisi çok kalabalıktı ve Ruby arkalarda kalmıştı. O ateş edemeden Oswald'ı götürdüler.

Böylece Jack Ruby pes etti.

Pazar sabahı ilerleyen saatlerde polis merkezine bir blok mesafedeki Western Union ofisine gitti ve Küçük Lynn'e yirmi beş dolar yolladı. Ardından merkeze döndü. Oswald'ın çoktan Dallas Devlet Hapishanesi'ne yollandığını varsaydığı için karakolun önüne toplanan kalabalığı gördüğünde çok şaşırmıştır. Gazeteciler, haberci minibüsleri ve sıradan meraklılar hâlâ oradaydı. Transfer zamanında gerçekleşmemişti.

Silahı yanında olan Ruby polis garajına indi. Hiçbir engelle karşılaşmadı. Polislerden bazılarıyla selamlaştılar bile. Oswald'ı hâlâ üst katta tutuyorlardı. Oswald, son anda gardiyanlara kazak giyebilir miyim diye sormuştu; çünkü gömleği sökülmüştü. Kazağı almaları üç dakikadan kısa sürmüştür ama o kadarı yetti - hayat göz açıp kapayıncaya kadar değişir. Ruby, Oswald'ı karnından vurdu. Polisler üstüne binerlerken şöyle bağırıyordu: "Hey çocuklar, ben Jack Ruby'yim! Hepiniz beni tanırsınız."

Suikastçı ifade veremeden Parkland Hastanesi'nde öldü. Yirmi beş dolara ihtiyacı olan bir striptizci yüzünden ve kazak giymek isteyen kibirli bir gösteriş budalası olduğu için Oswald, hiçbir zaman yargılanamadı ve suçunu itiraf etme şansı bulamadı. 22 Kasım 1963'te yaşanan olaylarla ilgili son sözleri, "Ben günah keçisiyim..." olmuştur. Doğruyu söyleyip söylemediğiyle ilgili tartışmalar alıp başını yürüdü.

Romanın başlarında Jake Epping'in arkadaşı Al, Oswald'ın suikastı yüzde 95 tek başına gerçekleştirdiğini iddia ediyor. Üst üste dizseniz boyu boyuma gelecek sayıda kitap ve makale okuduktan sonra ben yüzde 98, hatta yüzde 99 öyle olduğunu düşünüyorum;

çünkü komplo teorisyenlerinin yazdıkları da dahil olmak üzere bütün metinler aynı basit hikâyeyi anlatıyor: Doğru zamanda doğru yerde olan, şöhret delisi tehlikeli bir küçük adam. "Olayların böyle gelişmeleri düşük ihtimal miydi? Evet. Piyangoyu kazanmak da düşük ihtimaldir ama devamlı birileri kazanıyor.

Romanı yazmaya hazırlanırken kaynak olarak kullandığım en işe yarar kitaplar, Gerald Posner'in *Case Closed* (Dosya Kapandı); Edward Jay Epstein'ın *Legend* (Efsane), Norman Mailer'ın *Oswald's Tale* (Oswald'ın Hikâyesi) ve Thomas Mallon'ın *Mrs. Paine's Garage* (Bayan Paine'in Garajı) yapıtları oldu. Sonuncusu, komplo teorisyenlerinin ve bu suikasta farklı bir bakış açısı getirme arzularının harika bir analiziydi. Mailer'ın kitabı da dikkat çekicidir. Bu projeye Oswald'ın bir komplonun kurbanı olduğuna inanarak başladığını (kitap Lee ve Marina'yı Minsk'ten tanıyan Ruslarla yapılan detaylı röportajları da içerir) ama sonlara doğru isteksizce de olsa Warren Komisyonu'nun verdiği kararın haklı olduğuna inandığını söyler: Oswald tek başına hareket etmişti.

Mantıklı birinin aksine inanması gerçekten çok çok zor. Occam'ın Usturası'nı hatırlayın – en basit açıklama genellikle doğru olandır.

William Manchester'ın *Death of President* (Başkan'ın Ölümü) kitabını yeniden okurken yazanlardan derinden etkilendim – sarsıldım bile diyebilirim. Bazı konularda baştan aşağı hatalı, bazen gerçekler anlatımı renklendirmek için çarpıtılmış (Marina Oswald'ı vaşak gözlü diye tarif etmiş örneğin), Oswald'ın gerekçelerini taraflı bir gözle ve yüzeysel bir şekilde analiz etmiş ama Dallas'taki korkunç olaydan sadece dört yıl sonra yayımlanan bu devasa çalışma bütün kitaplar arasında suikastla arasında en az zaman farkı olan. Oyuncuların hâlâ hayatta ve anıların canlı olduğu bir zamanda yazılmış. Üstelik proje Jacqueline Kennedy'nin koşullu desteğini aldığından herkes Manchester'la konuşmuş. Sonrasında yaşananları anlatışı şişirme bile olsa, 22 Kasım'da olanları anlatışı tüyler ürpertici ve canlı. Zapruder filminin kelimelere dökülmüş hali.

Şey... neredeyse herkes onunla konuşmuştu demeliydim. Marina Oswald konuşmadı ve Manchester'ın ondan kötü bahsetmesinin altında yatan sebeplerden biri de bu olabilir. Marina (ben bunları yazarken hâlâ hayattaydı) gözünü daha büyük bir ödüle dikmişti ve onu kim suçlayabilir? Marina Oswald'ın anılarını okumak isteyenler Priscilla Johnson McMillan'ın yazdığı *Marina ve Lee* kitabına göz atabilirler. Başka kaynaklar tarafından doğrulanmadıkları sürece söylediklerinin çok azına inanıyorum ama gönülsüzce de olsa hayatta kalma becerisini takdir ettiğimi söylemeliyim.

Bu kitabı ilk olarak uzun yıllar önce, 1972'de yazmaya çalıştım. Olmadı. Projeyi rafa kaldırdım; çünkü tamgün ders veren bir adam için yapılması gereken araştırmaların miktarı göz korkutucuydu. Bir sebep daha vardı: Olaydan dokuz yıl sonra bile yara hâlâ çok tazeydi. İyi ki beklemişim. Projeyi yeniden ele almaya karar verdiğimde doğal olarak araştırmalarımda bana yardımcı olması için eski arkadaşım Russ Dorr'a başvurdum. Bana bir diğer uzun kitabımda, *Kubbe'nin Altında*'da büyük destek olmuştu ve bir kere daha beni yarı yolda bırakmadı. Bu "son söz"ü, araştırmaları sırasında topladığı makale ve kitap yığınlarının ortasından yazıyorum. Bu malzemelerin en değerlileri, Russ'ın Dallas'a yaptığı yorucu ziyaretler sırasında çektiği görüntüler ve 1958 Dünya Kupası'ndan tutun, o dönemdeki dinleme cihazlarına kadar çeşitli konulardaki sorularımı yanıtladığı e-postalar. Edwin Walker'ın evinin numarasının 11/22 olduğunu tespit eden de (geçmiş, benzerlikleri sever) Russ'tı. Uzun araştırmalar sonucunda, o garip adamın, George de Mohrenschildt'in 1963'teki muhtemel adresini de o bulmuştur. Bu arada, Bay Mohrenschildt 10 Nisan 1963 gecesi tam olarak neredeydi? Yazdığım gibi Carousel Club'ta olmaması muhtemel ama generale suikast düzenlenen gece için bir şahidi varsa bile ben bulamadım.

Oscar ödülünü kazananların yaptığı konuşmaların bir benzeriyle canınızı sıkmak istemiyorum -yazarların bunu yapmasından hiç hazzetmem- ama teşekkürlerimi iletmem gereken insanlar

var. Listemin bir numarası, Dallas'taki Altıncı Kat Müzesi'nin küratörü Gary Mack. Milyonlarca sorumu yanıtladı, bazen iyice dağılan kafamı toparlayamadığım için aynı soruları iki üç kere cevaplaması gerekti. Teksas Ders Kitapları Deposu'nu gezmek bu kitabı yazarken yerine getirmem gereken tatsız zorunluluklardandı ama o, zekâsı ve bilgisiyle bu ziyaretin ağırlığını hafifletmeyi başarmıştır.

Altıncı Kat Müzesi'nin yöneticisi Nicola Longford'a, müze koleksiyonu yöneticisi Megan Bryant'a, Dallas Şehir Kütüphanesi'nde çalışan ve 1960-63 arasında şehrin nasıl göründüğünü gösteren eski filmlere ulaşmamı sağlayan Brian Collins ve Rachel Howell'a; Dallas Tarih Vakfı'ndaki araştırmacılardan Susan Richards, Amy Brumfield ve David Reynolds'a ve Adolphus Oteli çalışanlarına teşekkür ederim. Uzun yıllardır Dallas'ta yaşayan Martin Nobles, bana ve Russ'a Dallas'ı gezdirdi. Bize Oswald'ın yakalandığı artık kapanmış olan Teksas Sineması'nı, Edwin Walker'ın eski evini, eskisi kadar ürkütücü olmayan Greenville Caddesi'ni ve 2703 numaranın artık var olmadığı Mercedes Sokağı'nı gösterdi. Gerçekten bir hortumda yerinden uçup gitmiş... Ama 1963'te değil. İsmini hibe eden "Sessiz Mike" Mike McEachern'e de selamımı yolluyorum.

Doris Kearns Goodwin ve kocası, Kennedy'nin yardımcılarından Dick Goodwin'e de Kennedy yaşasa en feci neler olabileceğiyle ilgili sorularımı yanıtladıkları için teşekkür etmek istiyorum. George Wallace'ın 37. başkan olması onların fikriydi ama düşündükçe kafama daha da çok yatıyor. Oğlum, yazar Joe Hill, zaman yolculuğunun önceden aklıma gelmeyen pek çok olası etkisini bana hatırlatmıştır. Ayrıca bu romana yeni ve daha iyi bir son buldu. Harikasın Joe!

Son olarak eşime, ilk okuyucuma ve en zorlu, en adil eleştirmenime teşekkür etmek istiyorum. Sadık bir Kennedy destekçisidir ve ölümünden kısa süre önce başkanla tanışma şansına nail olmuştur. Hiç unutamadığı bir an olduğunu eklememe gerek tok. Hayatı boyunca her şeyin aksini iddia eden Tabitha'nın komplo te-

oricilerinin tarafını tuttuğunu duymak beni şaşırtmadığı gibi, sizi de şaşırtmamalı.

Hata yaptığım yerler olmadı mı? Eminim olmuştur. Olayları hikâyemin akışına uyacak şekilde değiştirdim mi? Elbette. Buna örnek olarak Lee ve Marina'nın George Bouhe'nin verdiği hoş geldin partisine gidişleri gösterilebilir. Partiye gittikleri, bölgede yaşayan Rus mültecilerin çoğunun partiye katıldığı ve Lee'nin Sovyetler'e sırtını dönen bu üst-orta sınıf mültecilerden nefret ettiği doğru. Ancak parti benim yazdığım zamandan üç hafta sonra düzenlenmişti. Ayrıca Lee, Marina ve bebek June'un Neely Sokağı 214 numaranın üst katında yaşadıkları doğru olsa da alt katta kimin yaşadığını -birinin yaşayıp yaşamadığını- bilmiyorum. Gezdiğim evlerdendi (bu ayrıcalık için yirmi dolar ödedim) ve onu romanda kullanmasam yazık olurdu. O kadar sefil bir yerdi ki.

Çoğunlukla gerçeklere sadık kaldım. Bazıları Dallas şehrine çok yüklendiğimi iddia edebilirler. Öyle olmadığını düşünüyorum. Tam aksine, her şeyi Jake Epping'in ağzından dinlediğimiz için şehre, 1963'teki haline fazla yüklenmedim. Kennedy, Love Field Havalimanı'na indiğinde Dallas tam bir nefret yuvasıydı. Federasyon bayrakları çekilmiş, Amerikan bayrakları ters asılmıştı. Havalimanına gelen göstericilerden bazıları "JFK'NİN DEMOKRASİYİ EZMESİNE YARDIM MI EDECEKSİNİZ?" yazılı pankartlar taşıyordu. Kasımdaki o günden önce hem Adlai Stevenson hem Leydi Bird Johnson, Dallaslı seçmenler tarafından tükürük yağmuruna tutulmuştu. Bayan Johnson'a tükürenler burjuva ev kadınlarıydı üstelik.

Bugün durum daha iyi ama yoldan geçerken şehir merkezindeki barların kapısında "BARA SİLAHLA GİRİLMEZ" yazdığını görüyorsunuz. Bu bir "son söz", "önsöz" değil, ama özellikle de ülkenin politik durumu düşünüldüğünde bu konuda güçlü duygular beslediğimi söylemeliyim. Politik fanatizmin nelere yol açabileceğini görmek istiyorsanız Zapruder'in filmini izleyin. Kennedy'nin kafatasının parçalandığı 313. kareye yakından bakın.

Bitirmeden önce bir kişiye daha teşekkür edeceğim: Amerika'nın en muhteşem hayalperestlerinden ve hikâye anlatıcılarından şimdi aramızda olmayan Jack Finney. *Vücut Hırsızları*'nın yanı sıra *Zaman ve Sonrası* romanını da yazmıştır ki, kanaatimce bugüne dek yazılmış en muhteşem zamanda yolculuk kitabıdır. Başlangıçta bu kitabı ona adayacaktım ama geçen yılın haziranında torunum sevgili küçük Zelda ailemize katılınca kitabı ona ithaf ettim.

Jack, beni anlayacağına eminim.

Stephen King
Bangor, Main

Stephen King hepsi dünya çapında "bestseller" listelerine giren 50'den fazla kitap yazdı. Yakın tarihli yapıtları arasında *Zifiri Karanlık Yıldızsız Gece*, *Kubbe'nin Altında*, *Kara Kule* serisi, *Cep*, *Buick 8* sayılabilir. *Yazma Sanatı* isimli kitabı, yayımlanışının onuncu yılı şerefine yeniden basıldı. 2003 yılında National Book Foundation tarafından Amerikan Edebiyatı'na katkıda bulunan yazarlara verilen Ulusal Kitap Vakfı Madalyası'na layık bulundu. 2007 yılında Amerikan Edebiyatı'nın Gerilim Ustaları arasına dahil edildi. Eşi, yazar Tabıtha King'le birlikte Maine'de yaşamaktadır.

ERKEN BASKI

Daily News EXTRA

23 KASIM 1963, CUMARTESİ 10¢

JFK SUİKASTTAN SAĞ KURTULDU, EŞİNİN DE SAĞLIK DURUMU İYİ!

Dallas gezisinde panik!
SAYFA 3'TE.

Başkan Kennedy ve eşi Dallas ziyaretlerinin ilk dakikalarında havalimanında objektiflere böyle yansımışlardı. 22 Kasım 1963.

AMERİKALILAR RAHAT BİR NEFES ALDI.

Şehrimizi ziyaret eden Amerika Birleşik Devletleri Başkanı John F. Kennedy'nin konvoyu coşkun tezahü da Houston doğru ilerleri limuzinden h yan başkana eski adliye binasının önün- nişancı tarafından ateş açıldı. John F. Kennedy ve First Lady Jacqueline Kennedy atlattı. liğinde nik ve ışkanın uluğu dua eden kalabalığın uğul-

ALTIN KİTAPLAR

ISBN 978-975-21-1504-0